

Re ïhâimana u'âsi
mono zadawa wasu'u

New Testament in Xavânte (BR:xav:Xavânte)

'Re Íhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u New Testament in Xavânte (BR:xav:Xavânte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavânte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavânte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavânte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c

Contents

MATEUSI	1
MARCUSI	136
RUCASI	207
ZUWĀ	329
ATUSI	417
ROMANU	532
1 CORĪTU	599
2 TORĪTU	668
Darasiza	708
ÉPÉZU	729
PIRIPU	747
TOROSU	763
1 TESARONITA	778
2 TESARONITA	791
1 TIMOTIU	798
2 TIMOTIU	813
TITU	823
PIREMŌ	829
EBREUSI	832
TI'ADU	881
1 PEDRŪ	895
2 PEDRU	911
1 ZUWĀ	919
2 ZUWĀ	935
3 ZUWĀ	937
ZUDASI	940
Apocaripsi	946

Mateusi

Zezu Cristuhu wasu'uwē na Mateusi te te āma īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Zezusih i siré 're īnomro mono norī siré hā aibâ hā te 're hâimana, Mateusi na īsisi hā, Réwi na īsisi hâiba amo hā. Ta hā ma tō ā ībaihâ na hā dama rob'ui'éré, 'Re īhâimana u'âsi mono te te tâma īwaihu'uzéb zarina. Zezusih i siré 're morī ò ré hā, rob'uiprazé hā ma tō te te dawi 're a'ubumro, danhib'apito ma. Zezusih i āma ma tō rob'ui'éré, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īpisutu na Danho'reptui'wa da. Āne na rob'ui'éré 'rata 'wa norī hā te te āma 're īrob'ui'éré za'ra mono zéb zarina, sena na da te 're waihu'u za'ra mono da, ma tō āma rob'ui'éré, Mateusi hā. Ma tō duré sima wē, te te dama waihu'u pese da, Zezusi hā tō sena zudezu norī nhib'apito na hā, duré tō õhō zō si 're īsimipari za'ra mono na hā.

*Zezu Cristuhu hi'rata norī za'ratazé
Rucasi 3.23-38*

¹ Ā hā rob'ui'éré hā Zezu Cristuhu hi'rata norī za'ratazé. Ta hā Dawihi nhihudu, duré Abra'âhā nhihudu.

² Abra'â hā Izatihi mama. Izati hā Zacocho mama. Zaco hā Zuda norī mama, tisisānawā norī me.

³ Zuda hā Perezihi mama, duré Zeraha mama. Īna zahuré hā Tama na īsisi hā. Duré Perezi hā Esirõhō mama. Duré Esirõ hā Arâhā mama, ta hā.

⁴ Arâhā Aminadabehe mama. Duré Aminadabe hā Nasõhō mama. Duré Nasõ hā Samohō mama.

⁵ Samo hā Bu'azihi mama. Bu'azihi na hā Ra'abi na īsisi hā. Duré Bu'azi hā Obedihi mama. Obedihi na nhisi hā, Ruti na īsisi hā. Duré Obedi hā Zéséhé mama.

⁶ Zésé hā Dawihi mama, dama īpire mama. Dawi hā Saromahā mama. Uri'asi īdâ'â mro wa, ma podo, Saroma hā.

⁷ Saroma hā Robu'âhā mama. Duré Robu'â hā Abizaha mama. Duré Abiza hā Azaha mama.

⁸ Aza hā Zosapaha mama. Duré Zosapa hā Zorâhā mama. Zorâhā Uzi'asihi hi'rada.

⁹ Uzi'asi hā Zotâhā mama. Duré Zotâhā Acasihi mama. Duré Acasi hā Ezetizaha mama, ta hā.

¹⁰ Ezetiza hā Manaséhé mama. Duré Manasé hā Amosihi mama. Amosi hā Zozi'asihi mama, ta hā.

¹¹ Zozi'asi hā Zeconiza norī mama, tisisānawā norī me. Babironiza u Izarazéhé nhihudu norī, da te séme da, da te simroi mono ré, ma tō ta norī hā tipoto za'ra.

¹² Tawamhā Izarazéhé nihudu norī, Babironiza u da te simroi mono za'u si, ma tō Zeconiza hā poto, Sarati'ē hā. Sarati'ē hā Zorobabéhē mama, ta hā.

¹³ Zorobabé hā Abi'udihi mama. Duré Abi'udi hā Eri'atihī mama. Duré Eri'atihī hā Azoho mama.

¹⁴ Azo hā Sadotihī mama. Duré Sadoti hā Atihī mama. Duré Atihī hā Eri'udihi mama.

¹⁵ Eri'udi hā Eri'azaha mama. Duré Eri'aza hā Matāhā mama. Duré Matā hā Zacocho mama, ta hā.

¹⁶ Zaco hā Zuzéhē mama. Zuzé hā Marizaha mro. Mariza hā, Zezusihī na, ta hā. Zezusi hā, ta hā Cristu, 'Re īhaimana u'āsi mono te te īpisudu, Danho'reptui'wa da, da te 're īisisi za'ra mono.

¹⁷ Āne hā 14 na dahi'rata norī hāiba za'ra hā, Abra'āhā hawimhā, Dawihi u hā. Duré 14 na dahi'rata norī hāiba za'ra hā Dawihi hawimhā, Izarazéhé nihudu norī, da te īsimroi mono zéb u hā, Babironiza u. Duré 14 na dahi'rata norī hāiba za'ra hā Izarazéhé nihudu norī, da te īsimroi mono zém hawimhā, Cristu īpotozéb u hā.

Zeju Cristuhu waptā'āzé wasu'u

Rucasi 2.1-7

¹⁸ Tawamhā āne Zeju Cristuhu potozé hā: Mariza hā Zezusi, āma īna da hā ma tō sima ropisutu zahuré Zuzéhē me, sina mro zahuré da. Tane nherē, sina mro zahuré ō ré, ma tō 'Re īhaimana u'āsi mono pē'ēzani na tiwasā Mariza hā, te te sa'rese ō nherē.

¹⁹ Tawamhā aibā hā Marizaha āma īmro da hā 're morī wē di, Zuzé na īisisi hā. Ta hā marī īwē si te te 're 'manharī u'āsi. Taha wa, ma tō sima rosa'rata, āma īmro da ropisudu hā pi'uriwi za te te siwi īpari na hā, duré danho'a īwasétē na te te āma hiri wa, da te dasiwi waihu'u za'ra tō da.

²⁰ Āne na te te sima rosa'rata wamhā, hāiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hā ma tō tāma sihāiré, sōtō 'rowi. Āne te tāma tinhā:

— Zuzé, Dawihi nihudu, asina aihātā'ā tō, Marizaha āma aimro tō da hā. Ta hā ma tō tiwasā, 'Re īhaimana u'āsi mono pē'ēzani na.

²¹ Īra hā 'watébrémi na te za tāma podo. Tawamhā Zezusi na te za īisisi. Danho'reptui'wa te wasu'u, īisisi hā. Taha si te za tinhib'a'uwē hā te te 're anho'reptu, īwasétē hawi, duré 'Re īhaimana u'āsi mono te te 're īdahā za'ra mono zém hawi.

²²⁻²³ Āne da hā ma tō pisutu, Zezusihī ma, 'Re īhaimana u'āsi mono hā duréihā tizadawa wasu'u 'rata 'wai ma, Iza'izaha ma, te te īwaihu'uzém na te te āma uwaimrami da. Āne ma tō tāma waihu'u, duréihā:

"P'i'ōi ubuni hā te za tiwasā. Duré īra hā te za tāma waptārā, aibā na.

Taha nhisi hā za, Emanuwé na īisisi hā."

('Re īhāimana u'âsi mono, wasiré 're īmorī u'â, te wasu'u, īisisi hā.) Āne 'Re īhāimana u'âsi mono te te āma īrowaihu'uzé hā, duréihā.

²⁴Tawamhā Zuzé hā utu wamhā, hāiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa te te tāma īwaihu'uzéb zarina, ma tō āma timro oto, Marizaha āma, awa'awi.

²⁵Tane nherē, Zuzé hā te te sima āma rosa'rata õ di a'â Marizaha āma, īra tāma waptā'ā õ ré. Taré te īré 'madâ. Tawamhā īra tāma waptā'ā wamhā, Zuzé hā ma tō sisi, Zezusi na.

2

Bâtâ pusizém hawi, aibâ norī īsi'aba'réné wasu'u, Zezusihu

¹Tawamhā Zezusi hā ma tō podo, Berē na 'ri nho'õmo nhisi āma, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi āma. Apito Erodi hā, Izarazéhé nihudu norī te te 're 'madâ'â za'ra mono ré, ma waptārā. Waptā'ā parip si, ma tō wasi na romnhoré'wa norī hā aihu tu Zeruzarē u, bâtâ pusizém hawi, rowaihu'u pese 'wa norī hā.

²Tawamhā te sô anharī za'ra, Zezusih zô:

— E mahāta 'watébrémi, zudezu norī nhib'apito da, īpodo hā. Wa norī hā wa tō 'madâ'â za'ra ni, wasi hā, bâtâ pusizém niwîmhā, zudezu norī nhib'apito da, īpotozé te te īwasu'u hā. Taha wa, wa we ai'aba'ré ni, āma wawata za'ra da. — Āne ma tō sô anharī za'ra.

³Tawamhā apito Erodi te te wapari wamhā, hâtâ'â uptabi di, uburé Zeruzarē āma 're īdasi'ubumroi mono norī zama.

⁴Tawamhā apito Erodi hā ma tō 'rā'õtō, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire norī hā, duré īsimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norī hā te te sadanhari za'ra da:

— E mame te za waptārā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu hā, Danho'reptui'wa da. — Āne te sadanhari za'ra.

⁵Tawamhā ma āma sada'âbâ za'ra:

— Berē na 'ri nho'õmo nhisi āma te za waptārā, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi āma. Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā ma tō āne na āma rob'ui'éré siro, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na:

⁶"A norī wa'wa hā Berē āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā Zudaha nihudu norī nhipti'ai āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā dama aiwapu na 're aihāimana za'ra wa'aba mono newa, te za oto dama asisi za'ëtē na dama 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mo. E marī wa. Tame danhib'apito da hā za poto wa, īnhib'a'uwe norī hā te te 're ab'madâ'â pese mono da, Izarazéhé nihudu norī hā."

Āne duréihā ma tō āma rob'ui'éré siro, 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā.

⁷ Tawamhā Erodi hā ma tō sô tihârâ za'ra, bâtâ pusizém hawi īsihutu norī zô, pi'uriwi te te sadanhari za'ra da, ta norī hā:

— E mahāna ma tō wasi hā watobro. — Āne te sadanhari za'ra.

⁸ Te te sadanhari za'ra pari, ma tō tāma rob'ru za'ra, Berē u si'aba're da. Āne te duré tāma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rei wa'aba, 'watébrémi zô asinharī pese za'ra wa'aba da. Sōpētē za'ra wa'aba wamhā, ma'āpē apâ we asiwi īpo're pu'u aba za, te waihu'u da, ītēme īmorī da duré wa hā, āma īwata da, īzama. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, apito Erodi hā.

⁹ Tawamhā apito mreme te te wapari za'ra parimhā, robzabui'wa norī hā te oto ai'aba're, Berē u. Tawamhā bâdâdi na si'aba'rei ré, ma tō wasi hā 'madâ'â za'ra, tō õ hā tirob āma ré te te īmadâ'â za'ra hā. Te īsōwa timorī za'ra. Tawamhā ma tō oto mazazâ. 'Watébrémi īsāmrazém nho'ōmoi baba, te oto za, wasi hā.

¹⁰ Tawamhā aibâ norī hā wasi te te 'madâ'â za'ra wamhā, toi uptabi za'ra di. Taha wa, te 're to za'ra.

¹¹ Tawamhā 'ri para u ma tō asisi. Sisisi wamhā, ma tō sabu za'ra 'watébrémi hā, īna īré sāmra ré, Mariza hā. Tawamhā hi'râtítō ma tō asimro, āma wata za'ra da. Taha pari, ma tō 'ridawa za'ra, tinhimiro'wapézéb za'ra hā. Ma tō āma sawi za'ra, tinhoprub za'ra zém na; ītē'ubuzi pré oru hā, duré wedewati īsadaze hā, duré wedewati īsadaze si'u'ēne hā. Taha na ma tō tāma tinhoprub za'ra.

¹² Tawamhā rosawērē na ma tō 'Re īhaimana u'āsi mono hā tāma waihu'u za'ra, bâtâ pusizém hawi īsihutu norī ma, apâ si'aba're tō da, Erodihi u. Taha wa, te bâdâdi amo na apâ ai'aba're, tirob u.

Zuzé norī hā Ezitu u īnebzé wasu'u

¹³ Tawamhā aibâ norī si'aba're za'u si, ma tō hâiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hā Zuzéhē ma sihâi're, sôtō 'rowi. Āne te tāma rowasu'u:

— Apito Erodi hā ma tō dama rob'ru, ai'uté zô danhopré mono da, īsadawa para da te wîrī da. Taha wa, te za oto ai'u. Ai'uté hā sa'ra na. Duré īna zama īré saprōni Ezitu u, tame a'â īré aimasisi aba da, dawi. Tawamhā apâ we īane wa'aba zéb da hā, wa hā te aima īwaihu'uzéb zô si, te za asina asimipa.

— Āne ma tāma waihu'u, hâiwa āma romhuri'wa hā.

¹⁴ Tawamhā Zuzé hā ma tō udu. Utu wamhā, awa'awi ma tō ai'utére hā sa'ra. īna hā ma tō īré saprō barana, Ezitu u.

¹⁵ Tawamhā tame te oto īré aimasisi zahuré, apito Erodi hā īdâ'ázéb u. Āne ma tō tiromhâiba, duréihā 'Re īhaimana u'āsi mono, tizadawa wasu'u 'rata 'wai ma, te te īwaihu'uzém na te

te sina uwaimrami da. Æne ma tō tāma waihu'u siro: "Wa hā ū'ra, wa satō, Ezitu hawi morī da." Æne duréihā 'Re ū'haimana u'âsi mono mreme hā, ti'ra āma hā.

Ai'uté, da te 're ūsimroi mono zé wasu'u

¹⁶ Tawamhā apito Erodi hā aibā norī, bātā pusizém hawi we ūsi'aba'rē norī hā pi'uriwi tiwi ūsi'aba'rē na te te āma rowaihu'u za'ra wa, ma tō ab'rui pese. Sib'rui wa, tāma da'wapéi'wa norī hā ma tō satōrī za'ra Berē u, 'watébrémi zō si'aba'rē da, uburé te te dawi uprosi mono da, maparane āma ūwahu mono õ hā, Berē āma 're ūdahaimana za'ra mono norī 'ra hā, duré Berē 'rata 're ūdahaimana za'ra mono norī 'ra zama. Aibā norī hā wasi te te ūmadā'ā za'ra zém na te te tāma ūwaihu'u za'ra zéb zarina, ma tō apito Erodi hā Æne 'manha.

¹⁷ Æne ma tō tiromhāiba, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ūrowasu'uzéb zarina, Zeremiasi hā. Ma tō Æne āma rob'ui'éré siro, 'Re ūhaimana u'âsi mono mreme na:

¹⁸ "Rama na romnhisi āma hā dawawa hā ma tō wapari za'ra ni, dazadari 'rāihā hā.

Raté hā te aiwa'õ, ti'ra norī āma. Pē'ëzé uptabi wa, te te sima wē õ di, da te ūpē'ëtéte da hā, ūra norī hā uburé tiwi si'utōrī wa."

Æne ma tō Zeremiasi hā rowasu'u.

Ezitu hawi, Zuzé norī hā apā te te sina ūsiri zahuré zé wasu'u

¹⁹ Tawamhā apito Erodi dâ'â parimhā, ma tō hāiwa āma Wanhib'apito ma romhuri'wa hā Zuzéhē ma sihā'i'rē, sōtō 'rowi, Ezitu āma sāmra ré.

²⁰ Æne te tāma tinhā:

— Oto ai'utu. 'Watébrémi hā oto subzari aba. ūna ūré saprōni, Izarazéhē nnihudu norī nhipti'ai u. Aibā norī hā 'watébrémi te te aré siwi wīñi da, sō ūsi'aba'rē norī hā ma tō tidā'ā za'ra. — Æne te tāma rowasu'u.

²¹ Tawamhā Zuzé hā utu wamhā, ma tō apā saprōni zahuré 'watébrémi hā, ūna me, Izarazéhē nnihudu norī nhipti'ai u.

²² Tane nherē, ma tō wapa Aterazu, apito Erodihi 'ra wasu'u hā, timama nhowa're're ūsébré na hā Zudeza āma te te 're ūda'ab'madā'ā mono da hā. Taha wa, pahi di, tame ūré 're ūhaimana zahuré mono da hā. Tawamhā sōtō 'rowi ma tō tāma waihu'u na sahu, hāiwa āma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa hā, Zuzéhē ma, Zudeza u neb zahuré tō da, Dariresa na danhipti'a nho'õmo nhisi u si neb da. Taha wa, ma tō tamomop si tineb zahuré, Zuzé norī hā.

²³ Tame te oto 're simasisi zahuré, Nazaré na 'ri wa'õtō nhisi āma. Æne ūromhāimanazé hā, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wašu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'éré hā te te āma uwaimrami da. Æne duréihā ūwasu'u na rob'ui'éré 'rada hā: "Ta hā Nazaré āma 're ūsāmra mono na te za oto da te 're sisi

za'ra." Āne ma tō waihu'u sirōmo za'ra, za da te dasima 're īwasu'u za'ra mono zéb da na hā.

3

*Zuwā Batita te te dama 're īrowahutu mono zé wasu'u
Marcusi 1.1-8; Rucasi 3.1-9, 15-17; Zuwā 1.19-28*

¹ Tawamhā wahub ahā na āma wahu pari, ma tō Zuwā Batita hā mo a'ubuni u, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na te te dama āma sāna'rata da.

² Āne te dama rowasu'u:

— Ma'āpé, aiwasétē wi aipizari za'ra wa'aba. 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uウェ mono zéb u hā romhuture di oto. — Āne te dama rowahutu, Zuwā Batita hā.

³ Duréihā Iza'iza hā ma tō Zuwā Batitaha āma rob'ui'éré siro, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā. Āne īsimi'ui'éré hā:

"Ni'wa hā te za te te dama 're rob'mahārā, a'ubuni wi: Bādādi hā asiwi ropese aba, Wanhib'apito zō."

Īmana 'rāmi bādādi hā sō sa'ra wa'aba, awa'awi da."

Āne ma tō Iza'iza hā āma rob'ui'éré, romhā ré.

⁴ Zuwā hā awaru ba'ōmore zérē 'manharī na te 're si'uza. Duré romhā 'manharī hāiwaré na te 're si'usisi. 'Riti na si te 're sa. Duré rom na ropīni na zama te 're sa.

⁵ Tawamhā Zeruzarē āma 're īdasi'ubumroi mono norī hā, duré Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma daza'rui mono bā 're īdahāimana za'ra mono hā, duré Zodā pa nhisi 'rata 're īdahāimana za'ra mono norī zama, ma tō ītēme 're dasito, daro mono bā. īsimirowasu'u hā da te 're wapari za'ra mono da, ma tō ītēme 're dasito.

⁶ Taha wa, dawasétē na ma tō 're dasiwē'ō za'ra 'rāwi, sō'awi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Dawasétē na 're dasiwē'ō za'ra mono sidāpāsi, ma tō Zuwā Batita hā â dawabzuri hā te te dama 're ab'manharī, Zodā pa āma.

⁷ Tawamhā Zuwā hā ma tō 'madāâ za'ra, parisezu norī hā ahā uptabi na, duré sadusezu norī hā. Te ītēme ai'aba're, â dawabzuri te te dame 'manharī za'ra da. Tawamhā Zuwā hā te te 'madāâ za'ra wamhā, te tāma nhari za'ra, parisezu norī ma:

— A norī wa'wa hā wahi ne te 're anomro aba mo. E 'wa simiroti zarina, te we ītēme ai'aba'rei wa'wa bété, â dawabzuri si īmanharī za'ra wa'aba zém na, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiházé wi, asisō'reptu za'ra wa'aba da bā, aiwasédé hā rēme za'ra wa'aba õ nherē.

⁸ Sena na aiwasédé hā īrēme za'ra wa'aba zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, te za oto 're anomro wē wa'aba mo.

⁹ Duré Abra'āhā nhihudu wē te, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īaihā

za'ra wa'aba mono õ na hā. 'Re īhāimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, â ētē norī ma, te te nharī da, tāma si'a'uwē za'ra da, Abra'āhā nhihudu oto 're hāimana za'ra mono da, ēne hā.

¹⁰ Hâtâra hā te za oto ni'wa hā sarōtō, wedepa nhihârizéb da hā. Uburé wede hā 're ī'rāi pese za'ra mono õ hā te za te te āma 're annihâri. Tawamhā unhamā u te za te te 're anhamra. — Āne te dama āma simiré é Zuwā hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimihâzém na hā.

¹¹ Te duré dama tinhā:

— Wa hā wa tō â uptabi na si te 're aihâiba ubu za'ra wa'wa, â dawabzuri hā te aimā 're ab'manharī aba mono wamhā, aiwaséti wi 're aipizari za'ra wa'aba mono zém na, da te oto āma 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, īza'u si te za īma īpire uptabi hā wei wi. Taha si te za oto 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani na te te duré 're aihâiba ubu za'ra wa'wa, unhamā ne na zama, â na te aimā 're ī'ab'manharī aba mono ne hā. Ta hā īma pire uptabi wa, īpara'uza hā te tāma mrami waihu'u õ di za, tāma īwapure wa.

¹² Wei morī wapsi, te za da'āma aipo'o. Buru nho, da te 're upōrī za'ra mono parimhā, te za da te 're sa'wari za'ra, īsa'warizéb 're. Tawamhā ītomhā na te za da te āma 're ro'o za'ra. īro hā sa'ētē nherē, da te wîrī waihu'u õ di za. Tane īma īpire hā wei morī wapsi, te za da'āma aipo'o, tridu upōrī za'wari ne, ītomhā za'wari ne. — Āne ma tō dama rowasu'u, Zuwā Batita hā.

Zezusi, â dawabzuri hā te te ī'manharizé wasu'u

Marcusi 1.9-11; Rucasi 3.21-22

¹³ Tawamhā Zezusi hā ma tō mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi, Zodā pa u, tame Zuwā Batita, â dawabzuri hā te te tāma 'manharī da.

¹⁴ Tane nherē, ma tō pibu Zuwā Batita hā, īsimirosa'rada hā te te tiwi āma saprī da, â dawabzuri te te tāma 'manharī tō da. Āne te tāma tinhā:

— E marī da, te īma aipire uptabi nherē, īma asi'ru, â dawabzuri hā te aimā 'manharī da. A hā te aré īma ī'manha.

¹⁵ Tawamhā Zezusi hā asa te tāma tinhā:

— Tane tō. ībā ma te asina īma īwaihu. Tane nherē, te za īma ī'manha, 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina, wa te wasina uwaimrami da. — Āne ma tō tāma waihu'u Zezusi hā, Zuwā Batitaha ma. Taha wa, Zuwā hā ma tō āma saze. Ma tō â dawabzuri hā tāma 'manha, Zezusihi ma.

¹⁶ Tawamhā â dawabzuri te te tāma 'manharī pari, ma tō â hawi watobro, Zezusi hā. Watobro wi, ma tō hâiwa hā tāma si'ridawa. Tawamhā Zezusi hā ma tō tisā, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani hā we ītēme īmorī hā hâiwa hawi, utu'u ne hā. Tawamhā ma tō āma za.

¹⁷ Tawamhā hâiwa hawi te we ãma tinhā:
 — Ă hă ūra. Īma sawi uptabi di. Tāma ūto za'ētē uptabi di.
 — Āne te we tinhā, Īmama hă.

4

Zezusi hă, Wa'uburé te te ūpibuzé wasu'u

Marcusi 1.12-13; Rucasi 4.1-13

¹ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono pë'êzani hă ma tō Zezusi hă saprō a'ubuni u, tame Wa'uburé hă te te nasi pibu da.

² Tawamhā a'ubuni wi sâmra ré, ma tō bâdâ hă 40 na ãma ai'utō, sai āna sâmra ré hă. 40 na ma duré ãma timara. Tāma mrab uptabi di.

³ Tawamhā Wa'uburé ma tō ūtēme wi. ūtēme wisi wamhă, te tāma tinhā:

— Sena a hă 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra wamhă, ma'apé ëtē ma nhari, ū'ëtē wapu na aimi si'manhari za'ra da.

⁴ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā, āne:

— 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hă āne: "Dasa na si 're danhiptete za'ra mono ū di za. 'Re īhâimana u'âsi mono te te dama 're ū'awaihu'u mono zém na zama, te za 're danhiptete za'ra." — Āne te tāma tinhā, Zezusi hă.

⁵ Taha pari, Wa'uburé hă ma tō Zezusi hă saprō Zeruzarē u, 'ri nho'u ūwē uptabi u, te te duré pibu da. 'Re īhâimana u'âsi mono ãma 're ū'dawata za'ra mono zéb u, te saprō, 'ri nhisi u, sab da hâimo, 'ri 'râihâ uptabi nhisi.

⁶ Tawamhă ãne te tāma tinhā, Wa'uburé hă:

— Sena a hă 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra wamhă, ma'apé atobro, ti'ai u. 'Re īhâimana u'âsi mono, te za, u, hâiwa hawi we atême satôrî za'ra, tāma ūromhuri'wa norî hă, te te ai'madâ'â za'ra da. Tinhib'rata na te za, u, siwi asapa, ëne hă te te ai'u'a ū'umnhasite, aipara wi. Āne 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimi'ui'éré hă, duréhă, ūbaihâ na hă.

⁷ Tawamhă Zezusi hă te asa tāma tinhā:

— Mare di. "Asib'apito za'ra wa'wa hă, 'Re īhâimana u'âsi mono hă marî hă te te aimi 're pisutu za'ra wa'aba mono ū nherë, 're pibu za'ra wa'aba mono ū di za, ta hă te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zô." — Āne duré ūmreme na rob'ui'éré, ūbaihâ na hă. — Āne te Zezusi hă tāma tinhā.

⁸ Taha pari, te duré Wa'uburé Zezusi hă saprō, ëtē 'râihâ u, danhib'apito norî nhipt'i ai mono bâ te te rob'madâ'â mono da, uburé ro ūwē uptabi hă te te ab'madâ'â mono da.

⁹ Tawamhă Wa'uburé te ãne tāma ropisutu, Zezusih ma:

— Asib'apito na ū'âma aiwata da, te za aihi'râtitô ūma aime. Tawamhă ã hă uburé wa za aimi tisô, ate da.

¹⁰ Tawamhă Zezusi te asa tāma tinhā:

— Satanasi, mo oto aimor̄i, īnhiti. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tō āne rob'ui'éré: "Uburé Danhib'apito uptabi āma si, te za 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono āma si. Taha ma si te za 're īromhuri za'ra wa'aba mo, Asib'apito za'ra wa'aba ma si." Āne īmreme na rob'ui'éré, ībaihā na hā. — Āne te rob'ui'éré 'rada hā tāma 'rāzarōtō Zezusi hā, Satanasihi ma.

¹¹ Tawamhā Wa'uburé ma tō īhawi mo. Mor̄i wamhā, hājwā āma romhuri'wa nor̄i hā ma tō we ītēme aihutu, te te siwi pawaptob da, Zezusi hā.

*Zezusi hā, romhuri na te te īsāna'ratazé wasu'u
Marcusi 1.14-15; Rucasi 4.14-15*

¹² Tawamhā Zezusi hā Zuwā da te īsērēzé wasu'u te te wapari wa, ma tō mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u.

¹³ Tawamhā Nazaré āma 're īsāmra mono da hā, te te sima rowē ō di oto. Taha wa, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u si ma tō mo, tame oto 're sāmra mono da, Darireza āma īsō'u zapoto 'rata, Zeburōhō nnihudu nor̄i nhipti'a niwī, duré Naptarihi nnihudu nor̄i nhipti'a niwī.

¹⁴ Āne ma tō Zezusi hā 'manha, duréihā Iza'iza hā te te āma īrob'ui'érézéb zarina te te sina uwaimrami da, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā. Āne īsimi'ui'éré hā 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na:

¹⁵⁻¹⁶ "Zeburōhō nnihudu nor̄i nhipti'ai āma 're īdahāimana za'ra mono, duré Naptarihi nnihudu nor̄i nhipti'ai āma zama, īsō'u tēme bādādi wa, 're īdahāimana za'ra mono hā, Zodā na pa nhisi zara niwī 're īdahāimana za'ra mono hā, Darireza āma zudezu'ō nor̄i hā dawazari 're īhāimana za'ra mono nor̄i hā te uburé robra na 're dahāimana za'ra. Tane nherē, te za oto rowa'a za'ēne hā da te 're 'madā'ā za'ra, tame. Te za oto dama rowa'a, dapē'ē 're robra na 're īdanomro mono nor̄i ma."

Āne Iza'izaha nhimi'ui'éré wasu'u hā, Zeburōhō nnihudu nor̄i 're īhāimana za'ra mono nor̄i āma hā, Naptarihi nnihudu nor̄i āma zama.

¹⁷ Tawamhā ta hawim haré ma oto romhuri na sāna'rata Zezusi hā, Timama zadawa wasu'u na. Āne ma tin-himirowasu'u na dama āma sāna'rata:

— Aiwasétē wi te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo. Āhāna bādā hā ma tō oto īwa waptārā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā da'āma 're īsib'a'uwe mono zéb da hā.

*Zezusi hā, tepe na romhuri'wa nor̄i zō īhāimana za'ra zé wasu'u
Marcusi 1.16-20; Rucasi 5.1-11*

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā Darireza na īsō'u nhisi zaihāi baba 're mor̄i wamhā, ma tō aibā nor̄i hā sāmri zahuré, tepe mrami na romhuri'wa nor̄i hā, tisisānawāi me: Sima na īisisi

hā, Pedru na ūsisi amo hā. Duré ūno hā Ādéré na ūsisi hā. ūsō'ui wa, te nasi abazipara hā wabzuri zahuré, tepe zō.

¹⁹ Tawamhā Zezusi hā te sô tihârâ zahuré:

— We ane wa'aba, ūsiré 're ane wa'aba da oto, romhuri na aimā ūsisanho wa'aba da, ūma 're ūda'awaibui wa'aba mono zéb da hā. — Āne te sô tihârâ zahuré, Zezusi hā.

²⁰ Taha wa, ma te awa'awi tāma marēme zahuré abazipara ma, Zezusihī siré 're neb zahuré da oto.

²¹ Tawamhā syry na sina pahâ wi, ma duré 'madâ'â zahuré, Ti'adu norī hā Zuwâhâ me. Ta norī hā Zebedehe 'ra zahuré. Timama siré te abazipara sisinari hā te te āma a'râ'ōtō zahuré apâ, uba're wa. Tawamhā te duré sô tihârâ zahuré.

²² Sô hârâ zahuré wamhā, awa'awi ma tō tinhimiromhuri ma marēme zahuré. Timama zama ma rēme zahuré, Zezusihī siré 're neb zahuré da.

Zezusi hā da'ahâ na te te ūda'apsezé wasu'u

Rucasi 6.17-19

²³ Tawamhā daza'rui mono bâ te 're mo Zezusi hā, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma hā. Zudezu norī te, rowahutuzé mono bâ, ma tō te dama 're rowahutu. 'Re ūhaimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zé wasu'u na te duré te te dama 're rowasu'u, ūwasu'uwe na. Dahâzé mono bâ ma duré da'apese. Hâzé u'āsi wa, sib'aware na 're ūnomro mono norī zama ma apese, Zezusi hā.

²⁴ Tawamhā Zezusi te te ūda'apsezém na, ma tō rowasu'u hā te te ropé, Siriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma. Taha wa, ma tō ūtēme da te 're 'wasari dahâzé mono bâ, uburé aimawi hā dahâzé da te 're ūsepata za'ra mono norī hā, wa'uburé te te 're ūwamnarī za'ra mono norī hā, duré da'râ ūwamnarī wa, 're ūdahâiba popo'o za'ra mono norī hā, duré ūmori'ō norī hā. Uburé ma tō da'apese, Zezusi hā.

²⁵ Taha wa, ma tō da'ahâ uptabi na ūsarina dasi're, Darireza hawi, duré Decapori hawimhā, duré Zeruzarē hawimhā, duré Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawimhā. Duré Zodā pa zara niwī 're ūdasi'ubumroi mono norī zama ma tō ūtēme dasito.

5

Zezusi hā, ūtē 'râihâ āma te te dama ūrowahutuzé wasu'u

Rucasi 6.20-23

¹ Tawamhā Zezusi hā da'ahâ uptabi na te te da'madâ'â wamhā, ūtē 'râihâ na ma tō sai'u, tame a'â sāmra da. Tawamhā ūsiré 're ūnomro mono norī hā ma tō 'râwi ūtēme ubumro.

² Tawamhā tame ma tō Zezusi hā tinhimirowahutu na tāma sāna'rata za'ra, āne:

3 — Ni'wam norī hā umnhasi sina 'râwi 're ūsipawapto waihu'u za'ra mono õ na 're siwaihu'u za'ra mono wamhā, duré 'Re īhâimana u'âsi mono si za ta norī hā ūpana te te 're ūipawapto wē za'ra mono na te te sina 're waihu'u za'ra mono wamhā, ta norī si te za rowē na 're hâimana za'ra, āma 're sib'a'uwē za'ra mono wa.

4 — Duré, ni'wam norī hā ti'ab ré dawasétē u'âsi 're danomro mono wa, da'âma 're ūpē'ezé za'ra mono norī hā ta norī ma si tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī ma si te za 'Re īhâimana u'âsi mono hâ te te tâma 're pisutu za'ra, toi u'âsi 're īhâimana za'ra mono zéb da hâ.

5 — Duré, ni'wam norī hā tiwaihu'u pese na 'râwi 're ūsi'madâ'â ze za'ra mono õ norī hâ, 'Re īhâimana u'âsi mono si te te sima 're ūmadâ'â za'ra mono norī hâ, ta norī ma si, tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī ma si te za 'Re īhâimana u'âsi mono hâ ūwê hâ te te 're tâma anhomri, te te tâma 're ūropisutu za'ra mono zéb zarina.

6 — Duré, ni'wam norī hâ 'Re īhâimana u'âsi mono te te sima 're ūwê za'ra mono zéb uwaibaba, uburé marî ūwê hâ te te tâma 're ūmanharî za'ra mono da si, te te sima 're wê za'ra mono wamhâ, ta norī ma si, tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī ma si, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hâ te te tâma āma 're a'uwaimrami, rowē te te tâma 're ūapisutu mono zém na hâ.

7 — Duré, ni'wam norī hâ da'âma 're ūpē'ezé za'ra mono zéb zarina, da'âma 're ūsina mono norī hâ, ta norī ma si, tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī āma si te za 'Re īhâimana u'âsi mono hâ āma tipê'ezé za'ra, za da'âma ūsipo'ozéb āma hâ.

8 — Duré, ni'wam norī hâ marî wasétê zô 're sipizari za'ra mono āna 'Re īhâimana u'âsi mono ma si, tâma 're ūsihâiba nhomri u'âsi za'ra mono norī hâ ta norī ma si, tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī si te za titômo na 'Re īhâimana u'âsi mono hâ te te 're 'madâ'â za'ra, 'râwi.

9 — Duré, rowē na dasiré 're dahâimana za'ra mono da, ni'wam norī hâ tinhimiroti wê na te te 're dapawaptob u'âsi za'ra mono wamhâ, ta norī ma si, tâma 're rowē za'êtë za'ra mono di za. Ta norī si te za ti'ra na te te 're sisi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hâ.

10 — Duré, ni'wam norī hâ 'Re īhâimana u'âsi mono te te sima 're ūwê za'ra mono zéb zarina, uburé marî ūwê hâ te te 're 'manharî za'ra mono da si, te te sima 're wê za'ra mono wa, da te tâma 're ūrob'manharî wasétê za'ra mono norī ma si, tâma 're rowē uptabi za'ra mono di za. E marî wa. 'Re īhâimana u'âsi mono hâ ta norī āma 're sib'a'uwê za'ra mono wa. — Āne ma tô Zezusi hâ tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

11 Tawamhâ āne te duré tâma rowahutu za'ra:

— Izazei'wa oto 're anomro aba mono wa, da te ai'âma 're wasétê za'ra wa'aba mono nherë, duré da te aimâ 're rob'manharî wasétê za'ra wa'aba mono nherë, duré

dazadawa nhipesé na taré da te dama 're aiwasu'u wasétē za'ra wa'aba mono nherē, īwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ō wamhā, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za.

12 Taha wa, ma'ápé atoi u'âsi, ãma 're anomro aba mono za. 'Re īhaimana u'âsi mono hā te za marī īwē hā sa'ëtē na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, hâiwa ãma asô 're īsimi'wara aba mono hā. Duréihā 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī ma, ma tō da te tâma 're rob'manhari u'âsi za'ra, da te aima 're īrob'manhari wasétē za'ra wa'aba mono ne. — Äne na ma tō Zezusi hā tâma waihu'u sirōmo za'ra romhâ ré, te te waihu'u zara da.

Dasai warīřizé wasu'u, rob'uiwēzé wasu'u me

Marcusi 9.50; Rucasi 14.34-35

13 Tawamhā äne te duré tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma:

— Äne wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā sa ne, te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Sa na hā dasa hā ãma se ti, dasai warīřizé wa. Tane nherē, oto 're se si'utōři za'ra mono wamhā, niha da te 'manhari waihu'u ō di, apâ se da, dasa da te ãma 're īwarīři za'ra mono da hā. Marī dai ō di oto, dama hā. Taré te za da te 're sa'wari za'ra rob u, marī dai ō wa oto. Taha wa, te za oto taré īsisiwi 're danomro, dapara na. Tane duré, a norī wa'wa hā īzadawa wasu'u na dama 're romhuri wē za'ra wa'aba mono nherē, oto romhuri hā 're sahâri za'ra wa'aba mono wamhā, marī dai ō di oto, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hā za, īma hā.

14 — Äne wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā rob'uiwēzém ne, te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re dasimani za'ra mono tō da, da te dasima 're īrob'uiwē za'ra mono ne, te za 're īdanhimroi wē wa'aba mo, 'Re īhaimana u'âsi mono u. 'Rinho'u hā sa'a nhisiwi, da te 're īri za'ra mono hā dawi 're simani waihu'u za'ra mono ō di. 'Madâ'â pese di, dama hā. Tane duré, a norī wa'wa hā dawi 're aimani waihu'u za'ra wa'aba mono ō di za. Sō'awi te za dama 're īwasu'u wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

15 Duré, rob'uiwēzé hā da te ro'o wamhā, e piza'a na te za upsibi ni. Mare di. īsima'warazém na si te za sō'awi da te 're sôré, 'ri paramhā te te dama 're rob'uiwē za'ra mono da, 'ri 're, 're īdasi'ubumroi mono norī ma.

16 Tane duré, a norī wa'wa hā te za sō'awi dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, rob'uiwēzé hā sō'awi te te dama 're īrob'uiwē za'ra mono ne. Uburé marī hā te za dama 're ī'manhari wē u'âsi za'ra wa'aba mo, dama 're ī'manhari wē za'ra wa'aba mono zé hā da te 're ī'madâ'â za'ra mono zéb zarina, Aimama za'ra wa'aba ãma 're dawata za'ra mono da, hâiwa ãma 're īsâmra mono ãma.

'Re īhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te ãma īrob'ui'érézé wasu'u

¹⁷ — Duré, rosa'rata na ūāma upa za'ra wa'aba õ di za, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ūma ūrob'ui'érézé hā, duré ūsadawa wasu'u 'rata 'wa norí nhimiroti zama, te dawi sawi da, we ūmorí na hā ti'ai u. Ta norí nhimirowasu'u 'rada hā te dawi ūsawi da hā, we ūmorí õ di. Mare di. 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā te ūsina ūwaimrami da si, wa wei mo.

¹⁸ Tô sena, wa za âne aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Hâiwa norí hā ti'ai me nimahā na si'utōri zahuré da nherē, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā pire na te za tô dama 're hâimana u'âsi. Nima hā dawi 'masi'utōri waihu'u õ di za, ūui'éré misi hā, duré ūui'éré 'râzazazé hā, ūwaptére mono bâ. Za niha dama 're ūromhâimana mono zéb da hā, ūbaihâ na duréihā ūsadawa wasu'u'wa norí te te ūma ūrob'ui'éré sirōmo za'ra zéb zarina, rob'râsutuzéb u za niha dama 're romhâimana uptabi za'ra mono õ ré, si'utōri za'ra õ di za, ūsimiroti na rob'ui'éré 'rata norí hā.

¹⁹ Duré, ni'wam norí hā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā nima hā roti hā taré dama 're 'maihamâimana mono newa, te te 're 'madâ'â za'ra mono õ wamhâ, duré ūsine da te 're 'madâ'â tō za'ra mono da, te te dama ūma 're roti za'ra mono wamhâ, ta norí si te za dama wapu na 're hâimana za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zéb ūma hā. Tane nherē, ni'wam norí si ūsimiroti na rob'ui'éré 'rada hā te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhâ, duré ūsine da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, te te dama ūma 're roti za'ra mono wamhâ, ta norí si te za dama pire na 're hâimana za'ra, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zéb ūma hā.

²⁰ Âne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Parisezu norí hâimanazém nhipai u, duré 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norí hâimanazém nhipai u, Wamama te te sima 're ūaiwé za'ra wa'aba mono zéb zarina si, 're aihâimana wé za'ra wa'aba mono wamhâ, tawapsi, te za dame 're asisisi aba mo, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zéb u hā.

Dasisada 're ūdanhitirui wairébé mono zé wasu'u

²¹ — Âne hā ma tô duré 're ūwapari za'ra wa'aba mo, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te dama ūrotizé hā: "Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Ni'wam norí hā te te 're danhimroi mono wamhâ, te za dawasété na dawaihu'u'wa norí u da te 're simro, ta norí hā ūwasété na te te siwi 're waihu'u za'ra mono wa, te te dama 're 'ru za'ra mono da, da te dasiwi 're simroi mono da." Âne duréihā aihi'rata norí wa'aba ma, ma tô roti.

²² Âne na roti hā tô sena nherē, wa za oto wa hā aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, âne na roti na hā. Ni'wam norí hā ūtisiré 're ūhaimana za'ra mono norí da, 're siti'ru za'ra mono wamhâ, ta norí hā te za 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te

siwi 're awē'ō, īwasétē na te te 're ī'awaihu'u mono zéb zarina. Duré ãté ni'wa hā te za tisiré ma tinhā, ãne: "A hā, marī da, 're aihâimana mono ō." Ñne ni'wam norī hā te te dama 're nhari za'ra mono wamhā, te za da te 're simro, zudezu norī ma roti'wa norī u, dawasétē na dawaihu'u'wa norī tême, ta norī hā te te siwi 're wē'ō za'ra mono da, īwasétē na te te siwi 're waihu'u za'ra mono wa. Duré ni'wa hā ãté ãne te za tisiré ma tinhā: "E niha asimiza'rese'ō a hā, 'Re īhâimana u'âsi mono wasu'u na hā." Ñne ni'wam norī hā tisiré ma, te te 're nhari za'ra mono wamhā, ãté ta norī hā te za ropipa u 're sisisi, unhamma ro'o u'âsi u.

23-24 Ñté a norī wa'wa hā te za 're anomro aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono nhorōwa u, marī hā tāma asōprubzéb da hā, wedeza ne nhisiwi 're sa'ra za'ra wa'aba mono da, tāma danhoprubzé nomrizé nhisiwi. Tawapsi ãté te za asina 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mo, marī hā asiré ma, 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wa, asisada 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hā. Ñne wa, te za a'â asisô 're īsa'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, asōprubzé hā wedeza ne nho're, asiré u a'â asitême 're anomro aba mono da, asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, apâ duré asina 're asiwadi za'ra wa'aba mono da. Taha parip si te za apâ 're anomro aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono nhorōwa u, tāma asōprubzé hā oto tāma 're sōmri za'ra wa'aba mono da.

25 — Ñté ni'wa hā te za sima ai'âma rosa'rata 'wa, dama rowairébé'wai u te te ai'mazaprōni aba da, marī tiwi ī'mai'manharī wasétē aba zém na te te tāma ai'maiwasu'u wa'aba da. Ñne wamhā, te te ai'mazaprōni aba ō ré, te za tāma ai'masiwasu'u wa'wa, te te ãma ai'mazazei wa'aba wa, dama rowairébé'wa norī u, te te ai'mazaprōni aba tō da, damrami'wai ma, te te ai'mai'rui wa'aba tō da, dazazéb 're, da te ai'manherē aba tō da.

26 Dazazéb 're, da te ai'manherē aba wamhā, marī hā dawi ī'mai'manharī wasétē aba wa'râmi, dama asî'maiwa'âbâ 'râsutu pese aba ō nherē, ta hawi ai'maiwatobro waihu'u aba ō di za. Tô sena, wa ãne na hā aimawisa'ra wa'aba mono ō di za.

Damro na dasiwi danhipsaihuri wasu'u

27 — Ñne hā ma tō duré 're īwapari za'ra wa'aba mo, duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono te te dama īrotizém na hā: "Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ō di za."

28 Ñne na roti hā tō sena nherē, wa za oto wa hā aimawisa'ra za'ra wa'wa, tō ōhō na roti na hā. Ni'wam norī hā pi'ō, titōmo na te te 're 'madâ'â ze za'ra mono wa, te te 're waibui mono da, te te sima ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhā, taha na zama te za tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra, tinhimirosa'rata na si nherē.

²⁹ Duré marī hā atōmo nhimire niwīm na 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono wa, aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, tawamhā atōmo nhimire niwī asowi 're sani za'ra wa'aba mono wa, romhā na asisiti 're īsāmra aba mono ne, te za oto 're anomro wē wa'aba mo. Ato hā sahuré aima 're hāimana za'ra wa'aba mono õ nherē, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihāiba wahuré ré, duré atōmo zahuré ré, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ropipa u, te te 're asāmra aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono õ di za.

³⁰ Duré, asib'rata nhimire niwīm na aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, asowi 're sihāri za'ra wa'aba mono wa, romhā na asisiti 're īsāmra aba mono ne, te za oto 're anomro wē wa'aba mo. Asib'rada hā sahuré aima 're hāimana za'ra wa'aba mono õ nherē, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihāiba wahuré ré, duré asib'rata zahuré ré, ropipa u 're asisisi aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono õ di za.

*Damro, da te 're īrēme za'ra mono zé wasu'u
Mateusi 19.1-9; Marcusi 10.1-12; Rucasi 16.18*

³¹ — Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te duré dama īrotizé hā, ãne: "Aibâ norī hā timro te te 're rēme za'ra mono õ ré, te za rob'ui'éré hā te te tāma 're sōmri za'ra, za te te īrēmezém na. Taha parip si, te za oto timro hā te te 're rēme za'ra, pibu pese na." Ñne duréihā Mozési te te ãma īrob'ui'érézé hā, ãne na hā.

³² Ñne na roti hā tō sena nherē, wa za oto wa hā aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō õhō na roti na hā. Pi'õ norī hā aibâ aimawi na 're sipsaihuri za'ra mono õ nherē, īmro te te 're rēme za'ra mono wamhā, tiwasédé hā te za te te 're 'manharī za'ra, aibâ norī hā. E marī wa. Pi'õ norī hā īmro te te 're rēme za'ra mono nherē, aibâ aimawi na duré apâ 're mro zahu za'ra mono wamhā, tawapsi te za tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra, pi'õ norī hā. Taha wa, aibâ norī hā tiwasédé te te tāma 're ī'manharī za'ra mono zém hawi wa, te za duré õ norī zama aibâ aimawi na 're mro za'ra mono wa, tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra. Duré aibâ norī hā, pi'õ, da te 're īrēme za'ra mono na 're mro za'ra mono wamhā, tawapsi, te za duré ta norī zama tiwasédé hā te te ãma 're 'manharī za'ra, aibâ norī hā.

Marī na da te dasima 're īropisutu za'ra mono zé wasu'u

³³ — Ñne hā ma tō duré 're īwapari za'ra wa'aba mo, duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īrotizém na Mozési te te ãma īrob'ui'érézé hā: "'Re īhāimana u'âsi mono nho'a, marī na dama 're īropisutu za'ra wa'aba mono wamhā, te za tō dama ãma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo.'" Ñne duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īrotizém na rob'ui'éré hā.

³⁴⁻³⁵ Āne na roti hā tō sena nherē, wa za oto wa hā aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō ōhō na roti na hā. Marī pire na taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za oto, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a. Mare di. Duré āne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za: "Hāiwa hā tō sena wahuré 're īsa'wari mono ne, wa duré wa hā tō sena aima ropisutu." Āne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za. E marī wa. Hāiwa hā taré hā 're īhāimana mono ū wa, tame 'Re īhāimana u'āsi mono hā 're sāmra u'āsi mono wa, ta hawi te te we duré 're da'ab'madā'ā mono wa. Duré āne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za: "Ti'a hā tō sena wahuré 're īsa'wari mono ne, wa duré wa hā tō sena aima ropisutu." Āne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za. E marī wa. Ti'a zama pire wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te si wa. Duré āne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za: "Zeruzarē na 'ri nho'ōmo nhisi hā tō sena 're īsa'wari mono ne, wa duré wa hā tō sena aima ropisutu." Āne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za. E marī wa. Ta hā 'Re īhāimana u'āsi mono te si wa duré, uburé Danhib'apito uptabi te si wa.

³⁶ Duré āne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za: "Ī'rā hā tō sena īma 're īhāimana mono ne, wa duré wa hā tō sena aima ropisutu." Āne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ū di za. E marī wa. Ai'rā za'ra wa'wa hā ate za'ra wa'aba ū wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te si wa. Asi'uihā na asérē hā asima 're 'rādā'ā waihu'u za'ra wa'aba mono ū di. Duré asi'uihā na 're asisérē'a waihu'u za'ra wa'aba mono ū di.

³⁷ Marī hā dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asina dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhā, āne si te za dama 're īnharī za'ra wa'aba mo: "Īhe. Wa za tō 'manha." Duré marī hā dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asima 're wē za'ra wa'aba mono ū wamhā, āne si te za duré dama 're īnharī za'ra wa'aba mo: "Mare di. Wa hā te 'manharī ū di za." Āne si te za dama 're īnharī za'ra wa'aba mo. Āne si dama 're nhari za'ra wa'aba mono ū wamhā, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina te za aiwasédé hā 're īmanharī za'ra wa'aba mo.

*Marī na da te dasima 're īwa'rāmi za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 6.29-30*

³⁸— Āne hā ma tō duré 're īwapari za'ra wa'aba mo, duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īrotizém na hā: "Ni'wam norī hā te te 're datōmo wamnarī za'ra mono wamhā, te za asa da te 're tōmo wamnarī za'ra īwa'rāmi, aiwab da. Duré ni'wam norī hā da'wa te te dawi 're prub za'ra mono wamhā, te za duré asa īwa'rāmi da te 're 'waprub za'ra, aiwab da." Āne na duréihā roti hā.

³⁹ Tane nherē, wa za duré wa hā aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō ōhō na rotizém na hā. Da te aima 're rob'manhari wasétē za'ra wa'aba mono nherē, asa dama āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono õ di za. Atob'rata nhimire niwī da te 're aihā za'ra wa'aba mono wamhā, dama āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono õ di za. Taré te za 're aipizari za'ra wa'aba mo, atob'rata amo niwī, da te duré 're aihā za'ra wa'aba mono da.

⁴⁰ Āté ni'wa hā te za ai'āma wa'aba sima rosa'rata, dawasétē na dawaihu'u'wa norī u te te ai'mazaprōni aba da, marī tiwi ūmai'manhari wasétē aba zém na te te tāma ai'maiwasu'u wa'aba da. Tawamhā āté te za tāma ai'maiwasu'u wa'wa, ta norī hā te te aima 'maipisutu aba da, asō'utu'u ūwa'ābā syryre hā ūwa'rāmi tāma 'manhomri aba da, tiwi ūmai'manhari wasétē aba wa'rāmimhā. Āne wamhā, te te aiwi 'mai'āri aba wamhā, asi'ubuzéb zama te za tāma ūmanhomri 'wa, wa'ābā za'ētē nherē, te te aiwi 'maiwapterē õ nherē.

⁴¹ Duré, ni'wam norī hā bādādi na marī hā misi ti'ai pibuzém na tāma 're 'wasari aba mono da, te te aima 're 'ru za'ra wa'aba mono wamhā, asi'uihā na te za asima 're ūwē za'ra wa'aba mo, taha nhipai u, maparane ti'ai pibuzém na tāma 're 'wasari aba mono da a'ā.

⁴² Duré marī hā da te aiwi 're waptērē za'ra wa'aba mono wamhā, te za dama 're ūsōmri za'ra wa'aba mo. Duré marī hā asibro hā taré a'ā da te aiwi 're waptērē za'ra wa'aba mono wamhā, dawi 're sawi za'ra wa'aba mono õ di za, asimarī 'wa hā. Te za tō taré dama 're ūsōmri za'ra wa'aba mo, a'ā.

Da'ruiwapari'wa norī, da te 're ūsawi pese za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 6.27-28, 32-36

⁴³ — Āne hā ma tō duré 're ūwapari za'ra wa'aba mo: "Asiré 're aihaimana za'ra wa'aba mono norī si te za 're ūsawi pese za'ra wa'aba mo. Ai'ruiwapari'wa norī si te za asa asiwi 're ūwē'õ pese za'ra wa'aba mo."

⁴⁴ Tane nherē, wa za duré wa hā aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō ōhō na rotizém na hā. Ai'ruiwapari'wa norī hā te za 're ūsawi pese za'ra wa'aba mo. Duré te te aima 're ūrob'manhari wasétē za'ra wa'aba mono norī āma, te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma, ūwē si te te tāma 're apisutu mono da, ta norī ma.

⁴⁵ Āne te za dama 're ūmanharī za'ra wa'aba mo, Aimama aba 'ra na sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, hāiwa āma 're ūsāmra mono 'ra na. E marī wa, te za ai'ruiwapari'wa norī hā 're ūsawi pese za'ra wa'aba mo. Ni'wai ma, ūsawi hā te te ba'a õ wa, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā. Uburé te te 're da'azawi pese, te te 're ūsawi pese za'ra mono norī hā, duré te te 're ūsawi õ za'ra mono norī zama. Aiwapsi te bādā hā te te dama 're rob'uiwē za'ra, 're

ïnomro wě mono norī ma, duré 're ïnomro wasétē mono norī ma zama, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina. Aiwapsi te duré tā hā dama 're ta'a za'ra, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ï'madâ'â pese za'ra mono norī ma, duré te te 're ïwapari za'ra mono õ norī ma zama, ïsimipisutuzéb zarina.

⁴⁶ Rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā bété. Ta norī hā dawi 're sipsaihuri u'âsi za'ra mono wa, te 're nomro wasétē. Ta norī hā te tizawi pese 'wa norī si te te 're sawi za'ra. Tawamhā asawi pese 'wa norī si, 're sawi pese za'ra wa'aba mono wamhā, e te za 'Re ïhāimana u'âsi mono hā ïwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa. Mare di. ïwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴⁷ Duré 'Re ïhāimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norī hā te te 're saze za'ra mono õ nherē, te tisiwadi norī ma, marī ïwē hā te te tāma 're 'manharī za'ra, siré 're ïhāimana za'ra mono norī ma hā. A norī wa'wa hā bété, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma si, marī ïwē hā tāma 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, aiwapsi te aiwasétē na dame 're aihāimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhāimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norī siré.

⁴⁸ Taha wa, te za a norī wa'wa hā uburé 're ïdazawi pese za'ra wa'aba mo, 'Re ïhāimana u'âsi mono hā te te da'âma 're a'upai mono ãna, uburé te te 're ïda'azawi pese mono ne.

6

Dasisõ'a, marī hā da te dasima 're ï'manharī za'ra mono zé wasu'u

¹ — 'Re ïhāimana u'âsi mono ãma, 're aiwata za'ra wa'aba mono da, marī hā dama 're ï'manharī wě za'ra wa'aba mono zém na hā ãma 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za, danho'a hā, ãne na hā taré da te 're ai'madâ'â wě za'ra wa'aba mono zô. Asimiza'rese te za 're anomro aba mo, ãne hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da. ãne hā danho'a 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, Aimama 'wa hā hâiwa ãma 're ïhāimana mono hā tinhoprubzé ïwē uptabi hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za, marī ïwē hā 're ï'manharī za'ra wa'aba mono zé wa'râmimhā.

² — Taha wa, ïsibrob'õ norī ma, marī hā tāma 're ïsōmri za'ra wa'aba mono zém na, da te 're aiwēsâmri za'ra wa'aba mono da, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ãne na hā. ãne hā te ni'wam norī hā te te dama 're 'manharī za'ra, 'Re ïhāimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb 're, 'ri 're, duré 'ri nhi'riti na 're ïdahâimana za'ra mono norī ma zama. 'Re hâimana wě za'ra mono newa, te ta norī hā ãma 're dawata za'ra mono zô, ãne hā te te dama 're 'manharī za'ra. Tawamhā, ãma 're dawata za'ra mono wamhā, taha na si te za tō ãma 're hâimana za'ra. 'Re ïhāimana u'âsi mono nhoprubzé hā nimahā bâtâ na hā tāma 're hâimana za'ra

mono õ di za. Tô sena, wa ãne hã aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa.

³⁻⁴ Taha wa, ni'wai wi, marĩ zô 're rowaptâ'â mono wa, 're pawaptob za'ra wa'aba mono wamhã, sõ'awi 're pawaptob za'ra wa'aba mono õ di za, da te ãma 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono tõ da, marĩ na 're ūpawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã. Dama 're ūrob'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zém na hã, da te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te Aimama aba si te te ai'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'wa. Taha wa, te za taha si ūwẽ hã te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, ūwa'rãmi.

'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're ūdamreme zusi mono zé wasu'u

Rucasi 11.2-4

⁵ — Duré ni'wam norĩ hã te te sima 're ūwẽ za'ra mono zéb zarina, te danho'a 're mreme zusi, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma. Hâiwi 're simasa mono sina, te 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb ãma, 're mreme zusi, 're haimana wẽ za'ra mono newa, da te 're 'madâ'â wẽ za'ra mono da. 'Ri nhi'riti wa, bâdâdi sitob ãma, te duré ãne 're mreme zusi, da'ahâ norĩ nho'a. Tawamhã, da te 're 'madâ'â wẽ za'ra mono wa, ãma 're dawata za'ra mono wamhã, taha na si te za tô ãma 're haimana za'ra. Nimahã na hã 'Re ūhaimana u'âsi mono nhoprubzé hã tâma 're ūhaimana za'ra mono da hã, mare uptabi di za, ta norĩ ma hã. Tô sena wa ãne na aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa.

⁶ Duré, a norĩ wa'wa hã 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, te za 'ri para u 're asisisi aba mo, asõrõwa 'ri 're wa'wa u. Tawamhã te za asiré 're ūridawa nhitob za'ra wa'aba mo, Aimama aba ma, 're aimreme zusi aba mono da, romnhiwasi nimahã bâtâ na da te 're ūmadâ'â waihu'u za'ra mono õ ma hã. ãne wamhã, aihâiba pisutu 're aimreme zusi aba mono ré, Aimama aba si te te ai'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, te za taha si ūwẽ hã te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, ūwa'rãmi.

⁷ — Duré, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhã, taré aimreme na 're sahu ahâ za'ra wa'aba mono õ di za apâre, 'Re ūhaimana u'âsi mono hã te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ newa. 'Re ūhaimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norĩ si te timreme na te te tâma 're sahu u'âsi za'ra taré, taha zarina si te te 're pawaptob za'ra mono da newa.

⁸ Taha wa, ta norĩ ne 're aimreme zusi aba mono õ di za. E marĩ wa. Aimama aba wi, marĩ hã tiwi 're waptêrë za'ra wa'aba mono õ ré, marĩ zô aiwi 're ūrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zé hã, te te 're awaihu'u sirõmo mono wa.

⁹ Æhã zarina si te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma:

"Wamama, hâiwa ãma 're asãmra mono hã, asisi wẽ na uburé da te 're aiwaihu'u za'ra mono da, wa aima da'ãma 're ïmreme.

10 Uburé da'ãma 're asib'a'uwe mono da, wa duré da'ãma 're ïmreme. Hâiwa ãma aima romhuri'wa nori hã, asima 're ïwẽ mono zéb zarina si, te te 're ï'aiwapari pese za'ra mono ne, ti'ai ãma uburé da te duré 're aiwapari pese za'ra mono da, wa da'ãma 're ïmreme.

11 A bâtâ na, wei wama 're anhomri mono, wasa hã ãma 're ïwasaihuri mono zéb da hã.

12 Dawasédé hã da te wa'ãma 're 'manharï za'ra mono wa, wa te wasina 're ï'madâ'â za'ra mono õ ne, a hã duré wa'ãma 're ab'madâ'â mono õ di za, wawasédé hã.

13 Duré, 're wa'ab'madâ'â nhimini mono õ di za, Wa'uburé hã te te 're wa'a'upi mono wa, wawasétê u 're warere'e tõ mono da. Ma'ãpé, 're wa'anho'reptui u'âsi mono, ïwasétê uptabi wi."

Ãne si te za Aimama aba wi, 're ïrowaptêrë za'ra wa'aba mo.

— ãne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono nori ma.

14-15 Tawamhã ãne te duré tâma roti za'ra:

— Dawasédé hã da te ai'ãma 're ï'manharï za'ra wa'aba mono zé hã asina 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, Aimama 'wa hã te za duré uburé aiwasédé hã 're ï'manharï za'ra wa'aba mono zé hã te te ai'ãma 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'wa. Dawasédé hã da te ai'ãma 're 'manharï za'ra wa'aba mono nherë, asina 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ wamhã, tawapsi, aiwasédé hã te te ai'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za Aimama 'wa hã, hâiwa ãma 're ïsâmra mono hã.

Dasai ãna a'â 're ïdahâimana za'ra mono zé wasu'u

16 — 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, asai ãna a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, ai'ubu pire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam nori si te za ubu pire na sai ãna 're mreme zusi, 're nomro wẽ mono newa, da te 're 'madâ'â wẽ za'ra mono da. Tawamhã, da te 're 'madâ'â wẽ za'ra mono wa, ãma 're dawata za'ra mono wamhã, taha si te za tô tâma 're hâimana za'ra. Nimahã na 'Re ïhâimana u'âsi mono nhoprubzé hã tâma 're hâimana za'ra mono õ di za, ta nori ma hã. Tô sena wa ãne na hã aim aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa.

17-18 Taha wa, a nori wa'wa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, asai ãna a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za taré â na 're asi'ubu upsõ za'ra wa'aba mo, tô 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Te za duré taré 're asiwariri za'ra wa'aba mo, a'â asai ãna 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono tõ da, Aimama aba si te te 're

aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, datōmo na da te 're īmadâ'ā waihu'u za'ra mono õ si. Āne wamhā, aihāiba pisutu, asai āna a'ā tāma 're aimreme zusi aba mono ré, Aimama aba si te te aii'āma 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono wa, te za īwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, īwa'rāmi.

Hāiwa āma, marī hā wē uptabi na 're īhāimana za'ra mono wasu'u

Rucasi 12.33-34

¹⁹ — Marī īwa'ābā za'ēne hā asima si 're ubumroi pese za'ra wa'aba mono õ di za, ti'a 're anomro aba mono ré hā. Ti'ai āma marī na 're īdanhimarī za'ra mono hā si'utōrī pese di, dawi 're u're su'u za'ra mono wa, duré zazahāi hāzapu'u'wa hā te te dawi 're hāiwasétē za'ra mono wa. īsipsaihuri norī hā te za duré dawi sô 're sisisi, dawi 're sipsaihuri za'ra mono da, danhimarī na.

²⁰ Hāiwa āma asimarī za'ra wa'wa hā īsi'utōrī'ō zō si te za asima 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwē uptabi hā te te asô 're īmadâ'ā pese za'ra wa'aba mono zō si. Tame marī hā dawi 're u're waihu'u za'ra mono õ di. Zazahāi hāzapu'u'wa hā te te duré dawi 're hāiwasétē waihu'u za'ra mono õ di. Duré īsipsaihuri norī hā dawi 're sipsaihuri waihu'u za'ra mono õ di, tamemhā.

²¹ Ti'ai āma asimarī ahā zō si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si te za aipē'ē 're, asima 're īrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo, hāiwa āma īwē hā īsi'utōrī'ō upana. Duré hāiwa āma īwē uptabi zō si, asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si te za asima 're īrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwē te te asô 're īapisutu aba mono zō si.

Rob'uiwēzé wasu'u

Rucasi 11.34-36

²²⁻²³ — Rob'uiwēzé hā te za da te dasima 're ro'o za'ra, dama rob'madâ'ā pibu pese da. Tane duré, dato hā aiwa rob'uiwēzém ne. Datōmo wē wamhā, dama rob'madâ'ā pese di. Datob'a wamhā, dama rob'madâ'ā waihu'u õ di. Tane duré, a norī wa'wa hā asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhā, te za rowa'a na ne 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo. Duré, asimirosa'rata wasétē za'ra wa'aba wamhā, robra na ne te za 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

Rob'uiprazéb zō si da te dasima 're īrob'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 16.13; 12.22-31

²⁴ — Dama romhuri'wa hā īsib'apito maparane wamhā, aiwa te te tāma 're romhuri wē zahuré mono õ di za. īsib'apito maparane wamhā, sahuré te te 're sawi pese zahuré mono õ di za. Misi te za te te 're sawi pese. īhāiba amo si te za te te siwi 're wē'ō. Duré sahuré te te 're wapari pese zahuré

mono õ di za, romhuri'wa hā. Misi te za te te 're wapari pese. Īhāiba amo si te za te te 're 'ruiwapari. Tane, a norī wa'wa hā rob'uiprazéb zō si, asima 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, 're romhuri wē waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Mare di.

Marī na 're dahâtâ'â za'ra mono ãna 're īdanomro mono zé wasu'u

²⁵ — Taha wa, wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marī na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za, asazé wa'aba na, duré 're īhuri aba mono õ na zama. Duré ai'uzazém na zama, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. E taré wasa zō si wa za 're wahāimana za'ra. Mare di. Wasazé nhipai u pire uptabi di, wahāimanazé hā. E taré 're īwasi'usa za'ra mono zép si, te wahāiba hā wama 're hāimana za'ra. Mare di. Marī īwē uptabi da, te wahāiba hā wama 're hāimana za'ra.

²⁶ Duré, sire norī hā bétē. Ta norī hā te te sima 're robzuri mono õ di. Duré te te sima 're rob'rāihâri za'ra mono õ di. Robza'razéb âma te te sisa 're robza'wari za'ra mono õ di duré, âma 're īsaihuri mono zéb da hā. Tane nherē, te Aimama 'wa hā hâiwa âma 're īsâmra mono hā īsa hā te te tâma 're anhomri u'âsi. E tawamhā sire si te te 're azawi pese, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Mare di. Sire zawi nhipai u, tâma asawi uptabi za'ra wa'aba di. Taha wa, sire te te 're īab'madâ'â mono zém nhipai u, te za te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'wa, Aimama 'wa hā, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono tō da.

²⁷ Duré, 're atâ'â za'ra wa'aba mono zém na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono wamhā, e asibâtâ na 're atâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. E asibâtâ nhipai u, te za 're aihāimana siroptub za'ra wa'aba mo. Mare di. Asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina, asibâtâ nhipai u 're aihāimana siroptub za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁸ — E marī wa, te bétē ai'uzazéb õ na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mo. E asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za rowē na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Mare di. Ma'ãpé, romnhirârā 're īhāimana za'ra mono zém na rosa'rata za'ra wa'aba a'â, rom na 're īsimasa mono na hā. Ta norī hā ti'uzazéb da hā, te te sisada 're 'manharī za'ra mono da, te te 're romhuri za'ra mono õ di.

²⁹ Tane nherē, dama 'madâ'â zei uptabi di, romnhirârā hā. Apito Saroma hā sibro pese wa, uza wē uptabi na 're si'uza mono nherē, taha nhipai u, dama 'madâ'â zei uptabi di, romnhirârā hā.

³⁰ Romnhirârā hā hâiwi 're simnhatâ mono ré, te za du hā īré da te 're wazâri za'ra, unhama da, da te 're ub'râ za'ra mono da. Taha wa, 're simasam hâ mono dai õ nherē, ma tō wē uptabi na te te 're ab'manharī, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. E tawamhā, ai'uzazé hā te te aima 're sõmri za'ra wa'aba

mono õ di za bété. Te za tô te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, du hâimanazéb zawi nhipai u te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, a norí wa'wa hã. E niha Aimama 'wa hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, taha si ai'uzazé hã te te aima 're sõmri za'ra wa'aba mono wa.

³¹⁻³² Aimama 'wa hã hâiwa ãma 're ūsämra mono ma hã, tâma aiwaihu'u pese za'ra wa'aba di, marî zô aiwi 're ūrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zém na hã. Taha wa, marî na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Âté asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono wa, te za ãne asima 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina, ãne asima 're ūnhari za'ra wa'aba mo: "E ma hawi te za mra hã wama 're wairébé, duré wa te 're ūhuri mono zéb da hã, duré wa'uzazéb da hã." ãne na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ūhâimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norí hã, taha zô si te sima 're sôpré, sina 're hâtâ'â za'ra mono wa.

³³ 'Re ūhâimana u'âsi mono hã ãma 're ūsib'a'uwë za'ra mono norí ma, ūwë uptabi hã te te tâma 're ūsõmri za'ra mono zéb zô si, te za asima 're asôpré u'âsi aba mo. 'Re ūhâimana u'âsi mono te te sima 're aiwë za'ra wa'aba mono zéb zarina si, 're anomro wë wa'aba mono da, te za asima 're ūwë u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã, ãhã zô si 're asôpré wa'aba mono wamhã, marî zô aiwi 're ūrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za tô te te aima 're anhomri 'wa, Aimama 'wa hã.

³⁴ Awë sidâpâsi te marî hã asada 're hâimana za'ra wa'wa. Tane nherë, oto ai'âma 're awë za'ra wa'aba mono wamhã, te za asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã, marî hã asada 're hâimana za'ra wa'aba mono nherë. Taha wa, za duré ai'âma 're ūawë za'ra wa'aba mono zé bâtâ na hã 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hã, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ūhâimana u'âsi mono si te za awë sidâpâsi bâdâ hã te te ai'âma 're ab'madâ'â 'wa.

7

*Dawasédé hã da te dasi'âma 're ūsa'ra mono zé wasu'u
Rucasi 6.37-38, 41-42*

¹ — Dawasédé hã da'âma 're ūsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiwi 're dawë'õ za'ra wa'aba mono õ di za, taha zarina 'Re ūhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're aiwë'õ za'ra wa'aba mono tõ da.

² Asi'uihâ na asiwi 're dawë'õ pese za'ra wa'aba mono wamhã, taha zarina te za tô 'Re ūhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're aiwë'õ pese za'ra wa'wa, ūwârâmi. Asiwi 're dawë'õ za'ra wa'aba mono õ wamhã, tawapsi, te te siwi 're aiwë'õ za'ra wa'aba mono õ di za, ãne na hã aiwa.

³⁻⁵ ãne, wa za duré ãma aima romnhimiré'ê za'ra wa'wa. Âté wede wa'õno hã atob 're te nomro, sabui õ nherë. E

niha te za bétē sô ītōmo 'madâ, wede nhiprubre wazere da, asisānawā tōmo hawimhā. E ãne hā ī'waibaba. Mare di. Wede wa'ōno hā atob 're īnomro hā sabui õ nherē, e niha te za tāma īnha: "Ropru hā a'ā te aima wazere, atōmo hawimhā." Mare di. Wede wa'ōno hā te za a'ā atōmo hawimhā īwaze. Tawamhā te za sô airītū wē, wazere da, asisānawā tōmo hawimhā, wede nhiprubre hā.

⁶ — Duré 'Re īhāimana u'āsi mono 'ruiwapari'wa norī ma, īwasu'uwe na tāma 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, te te āma 're īwasétē za'ra mono norī ma hā. E marī wa. Ta norī hā wapsā ma, marī īse hā da te tāma 're a za'ra mono nherē, dazō 're sipizari za'ra mono wa, te te 're īdahâzu mono ne, te za ta norī hā asada 're hāimana wasétē za'ra wa'wa. Uhâbâ norī hā marī wē zō, sima 're sōpré waihu'u mono õ di. Marī īwē hā wa'âbâ za'ētē nherē, uhâbâi ma, da te 're sāmra mono wa, taré te te 're īwati'i za'ra mono ne, te za ta norī hā taré te te 're wapari za'ra, īwasu'uwe hā. Taha wa, ta norī ma, 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ruiwapari'wa norī ma hā.

'Re īhāimana u'āsi mono wi, da te 're īwaptērē za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 11.9-13

⁷⁻⁸ — 'Re īhāimana u'āsi mono wi, te za īwē hā 're īwaptērē za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za tō te te aima 're anhomri 'wa. īwē zō si te za duré asima 're asōpré u'āsi aba mo. Tawamhā taha zarina te za tō te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā, 'rāwi aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da. Duré ni'wa hā 'ri tede'wa zō te te 're īridawa ta'a mono ne, te za īwē hā tiwi 're īwaptērē za'ra wa'aba mo. Tawamhā 'ri tede'wa te te tāma īridawa ne, te za tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te aima 're anhomri 'wa, īwē hā, si'uihā na.

⁹ Āne, wa za duré aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. Ai'ra hā ī'u'ētē wapu te te aiwi 'maiwaptērē aba wamhā, e ēne te aré tāma īmanhomri 'wa, te te īwaptērē upana. Mare di. ī'u'ētē wapu si te aré tāma īmanhomri 'wa, te te 'rēne da, ai'ra wa'wa hā.

¹⁰ Duré, tebe te te aiwi 'maiwaptērē aba wamhā, e wahi te aré tāma īmanhomri 'wa, te te īwaptērē upana. Mare di. Tepe si te aré tāma īmanhomri 'wa, te te 'rēne da.

¹¹ Tane duré, a norī wa'wa hā 're anomro wē uptabi aba mono õ nherē, te marī īwē si tō ai'ra norī ma, 're īsōmri za'ra wa'aba mo. E tawamhā Aimama 'wa hā hāiwa āma 're īsāmra mono hā wē uptabi na 're hāimana mono nherē, e ai'ra norī ma 're asōprub za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za bétē, tinhoprubzé īwē hā. Te za tō īsipai u te te aima 're sōmri za'ra wa'wa īwē hā, tiwi 're īwaptērē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

¹²— Marī ūwē si da te aimā 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asima 're ūdawē za'ra wa'aba mono ne, te za marī ūwē si dama 're ūmanharī u'āsi za'ra wa'aba mo, ūwa'rāmi. Āne duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ūrob'ui'érē hā te wama wasu'u za'ra, duréihā ūsadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'érē zama.

*Bâdâdi nhitobzé wasu'u
Rucasi 13.24*

¹³⁻¹⁴— Duré, ropipa u 're ūdanhisisi mono zé hā bâdâdi hā sa'ētē uptabi di. Duré ūsitobzé hā, sa'ētē uptabi di. Taha wa, dama wapure di, āma 're ūdanomro mono zéb da hā, bâdâdi hā sa'ētē uptabi wa. Taha wa, te da'ahâ uptabi na āma 're danomro, ropipa u, tamomo 're danhisisi mono wa, da te 're robzépata u'āsi za'ra mono da. Tane nherē, 'Re ūhāimana u'āsi mono 'rata 're ūdahāimana u'āsi za'ra mono zéb u, 're ūdanhisisi mono zéb da hā, bâdâdi nhitobzé hā syryre di. Tamomo bâdâdi hā syry uptabire di duré, āma 're ūdanomro mono zéb da hā. Dama pire di, āma 're ūdanomro mono zéb da hā. Taha wa, te da'umro na si da te dasina 're uwaimrami za'ra. Taha wa, ma'āpē, sada 're asiptete za'ra wa'aba mono, bâdâdi nhitobzé ūsyryre na si 're asisisi aba mono da, rowē uptabi u.

*Rob'rāi wasu'u, 'wabzéré wasu'u me
Rucasi 6.43-44*

¹⁵— Duré, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa norī wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Ta norī hā tō sena dasiré 're hāimana wē za'ra mono newa, te za te te dama 're roti za'ra taré. Ta norī hā te abaze zahi ne 're hāimana u'āsi za'ra, ūsazei'wa norī zada.

¹⁶ Ta norī hā uburé marī hā te te 're ūmanharī za'ra mono zém na te za āma 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wai õ na hā. E 'wabzéré hā te za rob'rā na 're 'rā za'ra, uwa 'ru 'rā na. Mare di. Uwa 'ru 'rā na 're 'rāi waihu'u za'ra mono õ di, 'wabzéré hā. Duré, e apto hā rob'rā ūse na te za 're 'rā za'ra. Mare di. Āma 're 'rāi waihu'u za'ra mono õ di, apto hā.

¹⁷⁻¹⁸ Duré rowede hā wē wamhā, 're 'rāi wasétē za'ra mono õ di za. Te za 're 'rāi wē u'āsi za'ra. Wasétē wapsi, te za 're 'rāi wasétē u'āsi za'ra. Ta norī hā 're 'rāi wē waihu'u za'ra mono õ di za.

¹⁹ Rowede hā 're 'rā za'ra mono õ wa, te za da te 're sāna'rata nihihāri za'ra, unhamā u da te 're sāmra mono da.

²⁰ Tane, aibâ norī hā roti tō senai'õ na te te dama 're ūroti za'ra mono norī hā uburé marī hā te te 're ūmanharī wasétē za'ra mono zém na, te za āma 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wai õ na hā.

*'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwȇ mono zéb u,
're īdanhisisi mono zé wasu'u
Rucasi 13.25-27*

²¹ — Āté ni'wam norī hā te za dama 're siwasu'u za'ra, āne: "Zezusi hā ta hā īnhib'apito. Wa hā tāma romhuri'wa, wa tō 're īhāimana u'āsi." Āne ni'wam norī hā dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, uburé 're sisisi mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwȇ mono zéb u hā. Ni'wam norī si te za 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwȇ, 're hāimana za'ra, īmama hā hāiwa āma 're īsāmra mono hā te te sima 're īawē mono zéb zarina, marī īwē si te te 're īmanharī za'ra mono norī si.

²² Nimahā bātā na ropsi'utōrīzéb āma, īmama za oto da'āma īsipo'ozéb āma hā te za da'ahā na īma nharī za'ra ni, āne: "Wanhib'apito, Wanhib'apito, wa norī hā asadawa para, wa tō wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Asadawa para, wa tō duré wa'uburé hā wa te dama 're sāmra za'ra. Marī dama īmanharī waihu'u'õ hā wa tō duré wa te dama 're 'manharī za'ra, asadawa para." Āne na hā da'ahā na te za īma tasiwasu'u za'ra ni, īnhib'a'uwȇ uptabi hā 're danomro mono newa.

²³ Tane nherē, wa za wa hā īsi'uihā na tāma nharī za'ra, āne: "Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di, īzazei'wa na. Marī īwasétē si ma tō 're īmanharī u'āsi za'ra wa'aba mo. Mo oto ai'aba'rei wa'aba, īnhiti." Āne wa za ta norī ma nharī za'ra, misi haré.

*'Ri'wa norī wasu'u
Rucasi 6.46-49*

²⁴⁻²⁵ — Āne, wa za duré āma aimā simiré'ē za'ra wa'wa, 'ri'wai wasu'u na. 'Ri'wa hā tāma rosa'rata waihu'u pese wa, ma tō ētē nhisiwi 'ri hā 'manha, siptete na 're sa mono da. Tawamhā tā hā pīni za'ētē na 're ta'a mono wa, ma tō 're âpré. 'Re âpré mono wamhā, 'ri u ma tō 're praba, â hā. Rowa'u'u za'ene hā ma tō duré 're pusi, 'ri uwaibaba, te te me da aré. Tane nherē, 'ri hā simei õ di, ētē nhisiwi te te sima 'ri wa, aibā hā. Tane duré, ā hā te īrotizé hā ni'wam norī hā te te 're wapari za'ra mono wa, te te oto 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, ta norī si te za rowē na 're hāimana u'āsi za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata.

²⁶⁻²⁷ — 'Ri'wa hāiba amo na, wa za duré āma aimā simiré'ē za'ra wa'wa, tāma īrosa'rata waihu'u õ hā. Ta hā supara nhisiwip si ma tō sima 'ri, siptete na tāma 're sab u'āsi mono da newa. Tawamhā tā hā pīni za'ētē na 're ta'a mono wa, ma tō 're âpré. 'Re âpré mono wamhā, 'ri u ma tō 're praba, â hā. Rowa'u'u za'ene hā ma tō duré 're pusi, 'ri uwaibaba. Tawamhā 'ri hā ma tō 'marōwī, awa'awi. Tane duré, ā hā te īrotizé hā ni'wam norī hā tipo're na te te 're wapari za'ra

mono nherē, te te 're 'madâ'â za'ra mono õ wamhā, ta norī si te za si'uihâ na 're sisimini za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata za 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé hā.

²⁸ Tawamhā Zezusi hā ãne na te te dama rowasu'u parimhā, ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni, te te dama īrowahutuzém na hā.

²⁹ 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī, simirowasu'u wapure na te te dama 're īrowahutu za'ra mono ne, te te dama 're rowahutu mono õ di, Zezusi hā. Simirowahutu pire uptabi na ma tō te te dama 're rowasu'u. Taha wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, dama īwaihu'u'õ hā te te dama wasu'u wa.

8

Aibâ ū'wa're ré hā Zezusi te te īpesezé wasu'u

Marcusi 1.40-45; Rucasi 5.12-16

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō ëtē 'rāihâ hawi si'ra. Te te si'rai wamhā, da'ahâ uptabi na ma tō īsarina ai'aba'rē ni.

² Tawamhā aibâ ū'wa're ré hā ma tō ītēme wi. ītēme wisi wamhā, ma tō hi'rātitō nhamra, īpapara. Te tāma tinhā:

— Apito, ū'ma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na. Taha wa, asima ū'wē wamhā, te za īpe.

³ Tawamhā Zezusi ma tō tinhib'rada hā wahutu, te te ãma upi da. Te te upi wamhā, te tāma tinhā:

— Tane tō. Wa tō ū'sima aiwē, te aipese da. Tāibâ oto aihâzé hā.

Tawamhā awa'awi ma ū'wa're hā tāma apa.

⁴ Tawamhā Zezusi hā te tāma tinhā, ãne:

— ū'wapari pese, asina. Ni'wai ma, asina ū'wasu'u õ di za, te aipesezém na hā. Sasedoti u si te za aimo, aihâiba wē zō te te aihâiba 'madâ'â da. Taha parip si, te za tāma asōpru 'Re īhāimana u'âsi mono ma, Mozésihi nhimiroti zarina, aipesezém na da te ãma aiwaihu'u za'ra da, sena na. — ãne te Zezusi hā tāma roti, aibâ te te īpe ma.

Da'wapéi'wa norī wada'uri'wai ma romhuri'wa, Zezusi te te īpesezé wasu'u

Rucasi 7.1-10

⁵ Tawamhā Zezusi hā Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u ma tō wi. Wisi wamhā, ma tō aibâ sōpētē, romanu hā. Ta hā da'wapéi'wa norī wada'uri'wa. Tawamhā, te te sōpētē wamhā, ma tō aibâ hā tāma ti'ru Zezusihī ma, tāma īromhuri'wa hā te te tāma pese da.

⁶ ãne te tāma tinhā:

— Apito, ū'ma romhuri'wa hā ū'nhorōwa ãma te nomro. Hâzé uptabi di. Hâzé uptabi wa, sirési waihu'u õ di, hâzé za'ëtē wa.

⁷ Tawamhā Zezusi hā te asa tāma tinhā:

— Wa za āma mo tō, te pese da.

⁸ Tawamhā romanu hā te duré tāma tinhā, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā:

— Tō'ā, apito. Wa hā aima ūwapure di, ūnhorōwa u asébré da hā. Ma'āpē, taré ā hawi pese aimreme na, séptā'ā da. Tawamhā te za tāma tirowē, ūma romhuri'wai ma.

⁹ Wa hā da'wapéi'wa norī wada'uri'wa zapari romhuri'wa. ūzapari te duré 're hāimana za'ra, da'wapéi'wa norī hā. Ni-momo te 'mazatōrī wamhā, te za 'maimo. Duré sō ūmaiħārā wamhā, te za we 'maimo, ūtēme. Duré ūma romhuri'wai ma, marī hā te 'rui wamhā, te za 'manha awa'awi, ūzadawa para.

— Āne te siwasu'u, Zezusihī ma.

¹⁰ Tawamhā Zezusi hā āne hā te te wapari wamhā, ma tō āma titob'uzu, ūsiwasu'uzém na. Taha wa, ūsarina ūdasi'aba're norī ma, ma tō nharī za'ra:

— Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ā hā te te sina ūumnhasizém na hā niwa te ūmadā'ā ū, Izarazéhē nnihudu norī nhiptī'ai āma hā. Ta norī hā te te āma siwi wabzu ū di, te te sina ūumnhasizém na hā.

¹¹ Āne, wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Da'ahā uptabi na te za 're dasihutu, bātā pusizém hawi, duré bātā zasizém hawi, 'Re ūhāimana u'āsi mono u, ūsiré 're dasaihuri mono da, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zéb āma. Abra'āhā siré te za 're dasi'ubumro, duré Izatihī siré, duré Zacoħo siré.

¹² Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono, āma 're sib'a'uwe za'ra mono da nherē, ūsiré 're si'ubumroi mono da nherē, te za sāmra sisiti, robra si 're ūsa'wari mono u. Tame te za sina 're 'ry'ry. Te za duré 're 'wasitete za'ra, te te 're robzépata za'ētē za'ra mono wa. — Āne ma tō Zezusi hā dama rowasu'u.

¹³ Tawamhā te duré da'wapéi'wa norī wada'uri'wai ma tinhā:

— Mo oto aimorī apā, asōrōwa u. Asina ūumnhasizéb zarina, wa za aipawapto.

Tawamhā āne te te tāma nharī wi, ma tō tipese, romanuhu ma, romhuri'wa hā.

*Da'ahā uptabi na, Zezusi te te ūda'apsezé wasu'u
Marcusi 1.29-34; Rucasi 4.38-41*

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā Pedruhu nhorōwa u ma tō mo. Morī wamhā, ūmaprewa ma tō sabu. Hāzé ré, te nomro waptā wa, wa'ro na.

¹⁵ Tawamhā ma tō sib'rata upi, Zezusi hā. Te te sib'rata upi wamhā, ma tō tiwahā. Tawamhā ma tō wahudu, pi'ō hā. Wahutu wamhā, ma tō ūsa hā tāma tisō Zezusihī ma, sa da.

¹⁶ Tawamhā bādā sébrézéb u, ma tō wa'uburé ré 're ūdanomro mono hā da te simro, Zezusihī u, ahā uptabi na.

Tawamhā misi si te nasi dama azatō wa'uburé hā, misi haré timreme na si. Uburé īhâzé ré norī zama te apese duré.

¹⁷ Āne ma tō Zezusi hā te te 're da'apawapto, Iza'iza hā duréihā te te āma īrob'u'i'érézéb zarina te te sina uwaimramida. Āne Iza'izaha nhimi'ui'éré hā:

"Wahâzé mono bâ, ma tō te te wawi 're awaibu."

Āne duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'éré hā, Zezusihî ãma hā.

*Aibâ norī hā Zezusihî siré īneb zahuré zé wasu'u
Rucasi 9.57-62*

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā da'ahâ uptabi na da te dasiwi īuirī za'ra norī hā ma tō 'madâ'â za'ra. Te te da'ab'madâ'â wamhā, ma tō tisiré 're īnomro mono norī ma rob'ru za'ra, īsō'u na te te saprī za'ra da, zara u.

¹⁹ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti na rowahutu'wa hā ma tō ītēme wi, Zezusihî u. Āne te tâma tinhā:

— Rowahutu'wa, ãhâna wa īsimâ aiwē, asiré 're īmorī da oto, daro mono bâ.

²⁰ Tawamhā Zezusi te asa tâma tinhā:

— Wapsâ wawêre hā ab're 're, īsôrōwa hā. Duré si norī hā tizasi te te sima 're 'manharî za'ra, tinhorōwa da hā. Tazahâ, wa hā ti'ai ãma dasiré īpodo hā īnhorōwa ëdi, ãma 're īwa'utu mono zéb da hā. Hâiwi si wa datême 're morî u'â.

²¹ Tawamhā Zezusi ma tō duré aibâ hâiba amo 'mahâ, īsarina 're īmorî hā, īsiré 're morî u'âsi da oto. Tawamhā aibâ hā te asa tâma tinhā:

— Apito, a'â apâ īmorî, īmama hā īwi dâ'â wa, īsisa'u te ãma ti'a da. — Āne te sina 'mahâ.

²² Tane nherê, te Zezusi hā tâma tinhā, asa:

— Öne haré te za īsiré 're aimo oto. ëdâ'â norī hā te za tisiré ëdâ'â norī ãma te te 're ti'a za'ra.

*Zezusi hā rowa'u'u za'ëtë ma, te te īharizé wasu'u
Marcusi 4.35-41; Rucasi 8.22-25*

²³ Tawamhā Zezusi hā ma tō ãzé, uba're 're. īsiré 're īnomro mono norī zama ma īsiré asisi, īsiré si'aba'rê da.

²⁴ Tawamhā uba're na si'aba'rêi ré, ma tō rowa'u'u za'ëne hā tiwi tiwatobro za'ra. Â sisasi hā te te īré wabzuri za'ra, uba're hā. Tane nherê, Zezusi te nhono.

²⁵ Tawamhā īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō ītēme sina roptob za'ra, te te siwi utu da. Tawamhā ãne te 'mahârâ za'ra:

— Wanhib'apito, ma'äpê wanho'reptu za'ra na. Wa za ai'utôrî ni.

²⁶ Tawamhā Zezusi hā te tâma nharî za'ra:

— E marî da, ma aipahi za'ra wa'wa. E īumnhasi za'ra wa'aba ãna.

Tawamhā ma tō wahudu, Zezusi hā. Wahutu wamhā, ma tō rowa'u'u ma tinhā, te te sazâri da, â sisasisi ma zama. Tawamhā ma tō sazâ, rowa'u hā. Ma tō duré ti'âtu.

²⁷ Tawamhā ma tō āma titob'uzu za'ra, ūsiré 're ūnomro mono norī hā. Āne te sima nharī za'ra:

— Pra, e niha ūwaihu'u pe, õ hā. Ūsadawa hawi ma rowa'u hā sazâ, â sisasisi zama. — Āne te sima rowasu'u za'ra, ūsiré 're ūnomro mono norī hā.

Zezusi hā aibā norī, wa'uburé ré 're ūneb zahuré te te ūpeze zahuré zé wasu'u

Marcusi 5.1-20; Rucasi 8.26-39

²⁸ Tawamhā Zezusi hā ma tō mo, Dadara na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, Darireza na ūsō'u nhisi zara u. Tame ma tō aibā norī hā sōpētē zahuré, wa'uburé ré 're ūneb zahuré hā. Adâ'ā 'ru hawi, ma we sina uzusi zahuré, ētē zahâpâ ab're sirōmo 're, 're ūsimasisi u'âsi zahuré mono zém hawi. Ta norī hā ūsipârī su'u zahuré, duré simimnhasi zahuré di. Taha wa, 're ūhaimana zahuré mono zé wa'wai baba 're danomro waihu'u mono õ di.

²⁹ Tawamhā rosa'rese õ ré, ma tō sa'ētē 'mahârâ zahuré Zezusi hā, āne:

— 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra, e marī wa'âma 'manharī da, te we aimo, wawa'wai baba. E ropsi'utōrīzé wana wa'ahâri da, te we aimo, wa te robzépata da.

³⁰ Tawamhā romhâ prâ na te uhâbâ hā tisa hā te te 're huri, ahâ na.

³¹ Tawamhā wa'uburé norī hā aibā norī pē'ē 're, 're ūhaimana za'ra mono hā te sa'ētē sina 'mahârâ za'ra:

— Nimomo wazatōrī za'ra da wamhā, ma'āpē uhâbâ norī u wazatōrī za'ra na, ūhâiba 're, 're wahâimana za'ra mono da.

³² Tawamhā Zezusi hā ma tō ūne haré tâma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rei wa'aba.

Tawamhā uhâbâ hâiba 're ma tō sisisi, wa'uburé norī hā. Taha wa, te sa'ētē sisa're, uhâbâ norī hā, ūrâsipra u. Âi ba ma tō rere. Taha wa, ma ai'utō, â na uburé.

³³ Tawamhā uhâbâ 'madâ'â'wa norī hā ma tō ūsiti sisa're. 'Ri nho'ōmo u ma tō sisa're. Tame ma tō uburé dama rowasu'u za'ra, aibâ norī ma, niha ūromhâimana zahuré zém na hā, wa'uburé ré 're ūneb zahuré ma.

³⁴ Tawamhā 'ri nho'ōmo āma 're ūdasi'ubumroi mono norī hā ma tō aihîni tawairébê ni, Zezusi hā da te dasina uzusi za'ra da. Tawamhā ma tō sâmri za'ra ni. Da te dasiwi sâmri wamhā, ma tō tâma rob'ru za'ra ni:

— Ma'āpē, warom nhiti aimorî, nimomo. — Āne te dasiwi satōrî ni, Zezusi hā.

9

Ūmorîõ, Zezusi te te ūwahutuzé wasu'u

Marcusi 2.1-12; Rucasi 5.17-26

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō uba're 're ãzé, zara u te te saprî da. Te te saprî wamhā, ma tō 'ri nho'ōmo u wi, tirob u.

² Tamomo ma tō ni'wam norī hā we siwi ti'ā, īmorī'ō hā īsimiwaptā ré. īmorī'ō hā za te te īpeste na ma tō āma umnhasi za'ra, Zezusi hā. Tawamhā Zezusi hā taha na ma tō sina simirosa'rata waihu'u za'ra, aibā norī hā. Taha wa, te īmorī'ō ma tinhā:

— īsiwadi, aiwi robzei'ō tō. Aiwasédé hā 're ī'ab'manharī wasétē mono zé hā te ai'āma 're ab'madâ'ā mono ō di za oto.
— Āne te tāma tinhā.

³ Tawamhā ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'u'iérē na dama rowahutu'wa norī hā ma tō 'rāwi sima rowasu'u za'ra, āne:

— Ō hā te 'Re īhāimana u'āsi mono āma wasétē.

⁴ Tane nherē, Zezusi hā ma tō sina waihu'u, īsimirosa'rata za'ra hā. Taha wa, te tāma nharī za'ra:

— E marī da, ma tō āne ī'āma īrosa'rata wasétē za'ra wa'wa.

⁵ Wa hā dawasédé hā te dama 're ī'apari waihu'u pese mono zém na hā, sena na īwaihu'u za'ra wa'aba da hā, e niha te za īwaihu'u za'ra wa'wa. Aibā ma, wa tō tinhā: "Aiwasédé hā 're ī'ab'manharī mono zé hā te ai'āma 're ab'madâ'ā mono ō di za oto." Āne na si īmreme wamhā, aima pibu prā za'ra wa'aba di. Ā hā īmorī'ō hā wahutu da, duré oto morī da, te tāma nharī wapsi, te za īwaihu'u za'ra wa'wa, īwaihu'u pese na sena na īwaihu'u pese za'ra wa'aba da oto. Taha wapsi, aima pibu pese za'ra wa'aba di za.

⁶ Ti'ai āma dasiré īpodo hā īma waihu'u pese di, dawasédé te dama 're ī'apari mono da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para. Āne na asiwi īwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za īhi're ma tinhā, wahutu da.

Tawamhā īmorī'ō ma, te tinhā Zezusi hā:

— Ma'āpē, aiwahutu. Asa'warizé hā āri, asōrōwa u aimorī da oto.

⁷ Tawamhā awa'awi ma tō wahudu aibā hā, tinhorōwa u morī da.

⁸ Tawamhā āne hā da te 'madâ'ā za'ra wamhā, ma tō tāma tapē'ēwara za'ra ni, dama sa'rese ō wa. Ma tō duré 'Re īhāimana u'āsi mono āma tawata za'ra ni, tiwaihu'u pe hā te te dama 're anhomri mono wa.

Mateusihī zō Zezusi, sisarina īhārāzé wasu'u

Marcusi 2.13-17; Rucasi 5.27-32

⁹ Tawamhā Zezusi hā ma tō mo, dahawi. Morī ré, ma tō īsā, danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa hā, Mateusi na īnhisi hā. īnhimiromhurizéb āma wa nhamra, rob'uiprazé te dawi 're ī'a'ubumroi mono zéb āma. Tawamhā Zezusi hā te ī'mahā:

— We aimorī, īsiré 're aimorī da oto.

Tawamhā awa'awi wa tō wahudu, īsiré 're īmorī da oto.

¹⁰ Tawamhā barana wa oto wasiré wasaihuri ni Zezusi norī hā, īsiré 're īwanomro mono norī me. īnhorōwa āma wa

wasaihuri ni. Wasaihuri ré, ma tô rob'uprazé ubumroi'wa norí hā ïtème asisi 'ri para u, ahâ na, ïsiré saihuri da. Ni'wam norí hā zudezu nherë, parisezu norí nhimiroti zarina 're ïhâimana za'ra mono õ norí zama ma tô duré ïtème aihu, Zezusihi u.

¹¹ Tawamhã parisezu norí hā ãne hā te te 'madâ'â za'ra wamhã, ma tô Zezusihi siré 're ïwanomro mono norí hā wazadanharí za'ra, ãne:

— E niha bâ, te asib'apito za'ra wa'wa hā rob'uprazé ubumroi'wa norí siré tisa, dawasétê na 're ïdahâimana za'ra mono norí siré zama.

¹² Tawamhã Zezusi hā te te sina wapari za'ra wa, ma tô tâma nharí za'ra, ãne:

— Hâzé ãna 're ïnomro mono norí zô, dawede'wa hā 're siwasutu za'ra mono õ di, te te 're wede za'ra mono da. Ïhâzé ré norí zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da.

¹³ Duréihã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ãne na rob'ui'éré, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na: "Asimizama hâ ïma 're ïzata za'ra wa'aba mono zô hâ, sô 're ïnhimipari mono õ di oto. Asimizawi pese zarina, da'âma 're aiwamri za'ra wa'aba mono da si, wa ïsimia te 're aiwë za'ra wa'wa oto." ãne duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hâ sô sabu za'ra wa'aba ïbaihâ hâ, waihu'u pese za'ra wa'aba da. Dawë na 're ïdanomro mono norí zô ïsitème 're ïhârâ mono da, we ïmorí õ di. Dawasétê na 're ïdanomro mono norí zô si 're ïhârâ mono da, wa wei mo.

Dasai ãna bâtâ na a'â 're ïdahâimana za'ra mono zé wasu'u Marcusi 2.18-22; Rucasi 5.33-39

¹⁴ Tawamhã Zuwâ Batitaha siré 're ïnomro mono norí hâ ma tô Zezusihi u ai'aba'rê. Tawamhã ãne te siwi sadanha:

— Wa norí hâ, duré parisezu norí hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're wamreme zusi mono da hâ, wasai ãna wa a'â 're wahâimana za'ra, bâtâ na. E marí wa, sai ãna a'â 're hâimana za'ra mono õ di bêté, asiré 're ïnomro mono norí hâ.

¹⁵ Taha wa, te Zezusi hâ asa tâma nharí za'ra:

— Aibâ hâ ïmrozéb u, sô ïhârâ za'ra norí hâ sihutu wamhã, e aibâ ïmro da hâ ïsiré sâmra za'ra ré, te za robzei'õ na tihâimana za'ra, ta norí hâ. Mare di. ãnei õ di. Niwapsi te za bâdâ hâ ïwa waptârâ, aibâ ïmro da hâ ïsiwadi norí wa'wa hawi, da te tiwi ïâri za'ra zéb da hâ. Tawapsi te za tô sai ãna 're si'ubumro, robzei'õ na.

¹⁶ — Duré da'uza hâ hâ'ratare wamhã, te za hâihata. E tawamhã ïhâté hânhihâri na te za hâiwa'aba ni. Mare di. ïhâté hânhihâri na da te hâiwa'aba wamhã, da te ïré hâ'upsõi wamhã, te za tihâzahutu, ïhâiwa'abazé hâ. Tawamhã te za oto hâsisinari pese, da'uza 'rada hâ.

¹⁷ Duré e romhâ 'manharī 'rata 're, te za uwa 'rāi wa'u ūsé hā da te 're sé, wa'ui ware ū ré. Mare di. Wa'ui ware ū ré, da te 're séme mono wamhā, oto wa'ui ware wamhā, te za romhâ 'manharī 'ratare hā sīna wazu. Tawamhā uwa 'rāi wa'u ūsé hā te za asa'wa. Romhâ 'manharī hā te za duré hāihaiwamna. Ítep si'uiwa na si, te za da te 're sé, dawi 're sisawari za'ra mono tō da, rob'rāi wa'u zé té hā. Tawapsi, romhâ 'manharī hā dawi 're hāsiwamnař za'ra mono ū dī za duré. — Āne ma tō Zezusi hā āma romnhimiré'ē, uwa 'ru 'rāi wa'u ūsé, da te 're ūséme mono zém na hā.

Zezusi hā pi'ō norī te te ūpese zahuré zé wasu'u, azarutu me

Marcusi 5.21-43; Rucasi 8.40-56

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā te te dama rowasu'u ré, ma tō aibā hā Ítēme wi, dama roti'wa hā. Ítēme wisi wamhā, ma tō hi'rātitō ūpapara nhamra. Tawamhā te tāma tinhā, āne:

— Ūra hā azarudu hā ma tō ūwi dārā, āhāna si. Tane nherē, ma'apé āma ūme aimorī, asib'rada āma hiri da, hāiwa'utu da, ūma 're morī da apā.

¹⁹ Tawamhā Zezusi hā ma tō wahudu. Wahutu wamhā, ma tō ūsiré mo. Ūsiré 're ūwanomro mono norī zama, wa ūsiré ai'aba're ni.

²⁰ Tawamhā morī ré, te pi'ō hā we ūsarina mo, ūbabarāi hawi. Pi'ō hā ūhāzé te te ūsazāri'ō, 12 na ma tō āma tiwahu, ūhāzé te te 're 'manharī mono ré hā. We ūsarina morī wamhā, ma tō ūuza hānhisudu hā upi.

²¹ Ta hā ma tō āne sima rosa'rata: "Ūuza si te tiwi upi nherē, wa za séptārā." Āne te sima rosa'rata, pi'ō hā.

²² Tawamhā pi'ō, ūuza te te upi wamhā, ma tō Zezusi hā sō aipi'ra. Sipi'rai wamhā, ma tō pi'ō hā tisā. Āne te tāma tinhā:

— Ūsiwadi, aiwi robzei'ō tō. Za te aipesezém na, ūumnhasi zarina ma tō aihāzé hā aimā apa.

Tawamhā awa'awi ma tō pi'ō hā séptārā.

²³ Taha pari, te mo Zezusi hā, dama roti'wa nhorōwa u. Morī wamhā, rowamreme'wa norī hā ma tō sōpētē za'ra, adā'ā āma simnhihāsi ré. Da'ahā na ma tō da'anhopētē, āma ūda'ry'ry norī hā.

Tawamhā āne te dama tinhā:

— Mo oto aiwairébē aba. Azarudu hā dā'ā ū di. Taré te nhono.

Tawamhā ma tō āma tawa'ē za'ra ni, dā'ā uptabi nherē, taré ūsotō na te te waihu'u wa, Zezusi hā.

²⁵ Tawamhā rob u ma tō tawairébē ni. Dawairébē wi, ma tō Zezusi hā ūzé 'ri 're wa'wa u, azarudu ūnomrozéb u. Tawamhā awa'awi ma tō pa'ā. Te te pa'āri wamhā, ma tō awa'awi wahudu, azarudu hā.

²⁶ Tawamhā ūwasu'u hā ma tō te te ropé daro mono bâ, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 'remhā.

Ītob'a norī, Zezusi te te īpese zahuré zé wasu'u

²⁷ Tawamhā 'ri para hawi watobro wamhā, morī ré, ma tō aibâ norī hā ūsarina tineb zahuré, ītob'a zahuré hā. Tawamhā te 'mahârâ zahuré, ãne:

— Dawihi nnihudu, ma'āpē wa'āma aipē'ēzé na.

²⁸ Tawamhā 'ri para u ma tō ãzé, Zezusi hā. Sébré wi, ma tō ītob'a norī hā ītēme aimasisi zahuré. Tawamhā Zezusi hā te sadanharī zahuré:

— E te asina ūumnhasi 'wa, te ato pese aba da hā.

Tawamhā asa te tāma nharī zahuré:

— Īhe, wa tō wasina ai'umnhasi ni, apito.

²⁹ Tawamhā Zezusi hā ma tō tōmo upi zahuré. Te duré tāma nharī zahuré:

— Asina ūumnhasi aba zéb zarina, wa za tō ato pese 'wa.

³⁰ Tawamhā ma tō oto tito pese zahuré, aibâ norī hā. Ma tō duré sadawa uwati zahuré, ãne:

— Te aima ūmanharī wē wa'aba zém na, dama ūwasu'u wa'aba õ di za. Tō'ā. — ãne te sina sadawa uwati zahuré.

³¹ Tane nherē, oto neb zahuré wamhā, ma tō tisiwasu'u na te te ropé zahuré ropâ, Zezusi te te īpese zahuré zém na.

Īmreme'ō, Zezusi te te īpesezé wasu'u

³² Tawamhā Zezusi te te īto pese zahuré neb za'u si, ma tō aibâ hā we ītēme dasiwi saprōni ni Zezusih i, wa'uburé ré wa, mreme'ō u'āsi 're ūhaimana mono hā.

³³ Tawamhā Zezusi hā ma tō wa'uburé ma rob'ru, ūhawi watobro da, ūsiti. Te te tāma rob'rui wi, ma tō aibâ hā mreme watobro. Taha wa, ma āma tatob'uzu za'ra ni. Te duré dasima nharī za'ra ni, ãne:

— Niwa, wa te ūmadâ'ā za'ra õ, ãne hā, Izarazéhé nnihudu norī nhippti'ai 'remhā.

³⁴ Tane nherē, ma tō parisezu norī hā taré ūwasédé hā āma hiri za'ra, ãne:

— Wa'uburé norī nhib'apito zadawa para, te õ hā wa'uburé hā te te dama 're anhamra, Satanasihi zadawa para. — ãne ma tō parisezu norī hā siwi wē'ō, Zezusi hā.

Zezusi hā da'āma ūswamrizé wasu'u

³⁵ Tawamhā Zezusi hā ma tō datēme 're mo, 'ri wa'ōtō mono bâ, te te dama 're rowahutu mono da, zudezu norī te, rowahutuzé mono bâ. 'Re ūhaimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zé wasu'u na te te dama 're rowasu'u, ūwasu'uwe na. Dahâzé mono bâ ma tō duré da'apse. Hâzé u'āsi wa, sib'aware na 're ūnomro mono norī zama te apese, Zezusi hā.

³⁶ Tawamhā da'ahâ uptabi na te te da'ab'madâ'â wamhā, ma tō Zezusi hā da'āma aiwamri tipē'ē na, pone'ērebâ 'madâ'â ãna 're ĩnomro mono ne, robzei ãna 're dahâimana za'ra mono wa, 're dasipawapto waihu'u za'ra mono õ wa.

³⁷ Tawamhā ĩsiré 're ĩwanomro mono norī ma, te tinhā, ãne:
— Amnho hā sa'ëtē uptabi di, da te 're ĩ'ubumroi mono da hā. Tane nherē, sada hā da'umrore di, ĩ'ubumroi'wa da hā.

³⁸ Taha wa, ma'āpé tiwi 're rowaptērē u'âsi za'ra wa'aba mono, rob're tede'wai wi, romhuri'wa da hā we te te da'azatōrī da da'ahâ na, rob're hā te te 're ubumro za'ra mono da. — ãne ma tō Zezusi hā da'āma romnhimiré'ē.

10

Zezusi hā tisiré 're ĩnomro mono norī te te ĩsatōrī za'ra zé wasu'u, daro mono bâ

Marcusi 3.13-19; Rucasi 6.12-16

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō sitême wazô hâ, ĩsiré 're ĩwanomro mono norī zô, 12 na wahâiba norī zô. Wazô hârâ za'ra wamhā, ma tō wama pisutu za'ra, ĩwaihu'u pese zarina ĩsadawa para, wa'uburé norī te te 're ĩdawamnarî za'ra mono hā wa te dama 're sãmra za'ra mono da. Duré ĩhâzé ré norī hā dahâzé mono bâ ĩsadawa para, wa te 're dapese za'ra mono da, ma tō duré wama pisutu za'ra, duré hâzé u'âsi 're hâimana za'ra mono wa, 're ĩsib'uwa pese za'ra mono norī zama.

² Zezusi hā dero mono bâ te za oto wazatōrī za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norī hā, ĩsadawa para wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Tizadawa wasu'u'wa na, ma tō wanhisí za'ra oto, Zezusi hā. Wanhisí za'ra hā, ãne: Sima na ĩisisi hā. Taha nhisi amo hā Pedru. Duré ĩno nhisi hā Adéré na ĩisisi hā. Duré Ti'adu, duré Ti'aduhu no, Zuwā. Ta norī hā Zebedehe 'ra norī.

³⁻⁴ Duré Piripi, duré Batoromezu, duré Tome, duré wa hā Mateusi. Wa hā rob'uiprazé ubumroi'wa aré. Duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hā. Duré Tadezu, duré Sima aimawi hā. Ta hā ma tō aré dame 're hâimana, romanu norī zada, tirom hawi apâ te te 're satōrī za'ra mono da. Duré Zudasi Icarizoti, Zezusi hā te te dama ĩhâiba nhomri da hā.

⁵ Tawamhā Zezusi hā te te wazatōrī za'ra da, ma tō ãne wama roti za'ra, 12 na wahâiba norī ma hā:

— Zudezu'õ norī nhipti'ai u 're anomro aba mono õ di za. Duré samaritanu norī nhipti'ai u 'ri nho'õmo mono bâ, 're asisisi aba mono õ di za.

⁶ Izarazéhé nhihudu norī u si te za 're anomro aba mo, pone'ērebâ 'madâ'â ãna, siwa'ru 're ĩnomro mono ne, 're ĩdahâimana za'ra mono norī u si.

⁷ Āne te za dama 're ūrowahutu za'ra wa'aba mo: "Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zéb u hā romhuture di oto."

⁸ Īhâzé ré norī hā te za duré 're ūpesē za'ra wa'aba mo. 'Re dadâ'ā za'ra mono nherē, te za duré 're īdahâiwa'utu za'ra wa'aba mo. Īwa're ré norī zama te za 're ūpesē za'ra wa'aba mo. Wa'uburé hā te za dama 're ūsāmra za'ra wa'aba mo. Wa'ābā ãna wa tō īwaihu'u pe hā aima sōmri za'ra wa'wa. Taha wa, wa'ābā ãna te za ãne uburé dama ãma 're ūwaimrami wē za'ra wa'aba mo.

⁹ Rob'uiprazé ūsapotore hā asiré 're 'wasari aba mono õ di za, ētē'ubuzi pré oru hā duré ētē'ubuzi'a prata zama.

¹⁰ Dama romhuri'wai ma, te za dasa hā da te tāma 're sōmri za'ra, tiwi sô robaba wa. Taha wa, nimomo 're anomro aba mono wamhā, romramizé hā asiré 're 'wasari aba mono õ di za. Duré ai'uzā misire ré si te za 're anomro aba mo. Aipara'uzā misire ré si te za duré 're anomro aba mo. Wedehu hā asiwazusizé hā misire te za duré asiré 're ūwasari aba mo.

¹¹— Nimomo daza'rui u 're anomro aba mono wamhā, asô 're ūtob'uzu za'ra wa'aba mono norī u si te za 're asisisi aba mo. Tawamhā tame te za ūsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'ri tede'wa siré, nimomo 're anomro aba mono zéb u hā.

¹² Danhorōwa u 're asisisi aba mono wamhā, ãne te za 're īdazawi za'ra wa'aba mo: "Rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono." Æne te za 're ūdazawi za'ra wa'aba mo.

¹³ Tawamhā danhorōwa u 're aihuatu aba mono wi, da te 're ai'mazasi wē za'ra wa'aba mono wamhā, 're ūsawi za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za rowē na 're hâimana za'ra, 'ri tede'wa norī hā. Duré da te 're ai'mazasi wē za'ra wa'aba mono õ wamhā, rowē na 're hâimana za'ra mono õ di za, 'ri tede'wa norī hā.

¹⁴ Duré nimomo darob u 're aihuatu aba mono wamhā, asô 're datob'uzu za'ra wa'aba mono õ wamhā, da te 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono õ wamhā, ta hawi te za 're aiwairébé aba mo. 'Re anomro aba mono zéb u, te za asisa'u aipara zapru hā 're ūtata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dapo're õ na 're danomro mono wa, 'râwi 're dasisāmri za'ra mono da.

¹⁵ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi 'Re īhâimana u'āsi mono, da'āma ūsipo'ozéb ãma hā Sodoma ãma duré Domora ãma 're īdahâimana wasétē uptabi za'ra mono norī ma, te te ūrob'manharī pipa zém nhipai u, te za asô 're ūtob'uzu za'ra wa'aba mono õ norī hā te te tāma 're arob'manharī za'etē. — Æne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma.

Zezusi te te ūsatōrī za'ra ma, za da te tāma 're ūrob'manharī wasétē za'ra mono zé wasu'u

Marcusi 13.9-13; Rucasi 21.12-19

¹⁶ Tawamhā Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— Ma'āpé īwapari pese za'ra wa'aba. Pone'erebâire, robzahi wa'wa u 're īsisisi mono ne, wa za datēme asatōri za'ra wa'wa. Taha wa, te za asimiza'rese 're anomro aba mo, wahi ne. Duré utu'u, marī īwasédé hā te te 're ī'manharī za'ra mono õ ne, te za 're anomro wē wa'aba mo.

¹⁷ Taha wa, te za 're asipibui pese za'ra wa'aba mo, dawi. Āté ni'wam norī hā te za te sima 're aiwē za'ra wa'wa, te te 're aiwaibui wa'aba mono da, zudezu norī ma roti'wa norī u, te te 're asimroi wa'aba mono da. Tawamhā ta norī hā te te siwi 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za duré īsimirowahutuzéb āma da te 're ai'maipré'é 'wa, romhâ nhorō 'manharī na.

¹⁸ Duré ī'āma si 're anomro aba mono wa, te za dama īpire norī u da te 're asimroi wa'wa, zudezu'õ norī nhib'apito norī u, te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te te siwi 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono da. Taha ré, īsō're 're aimasa aba mono ré, te za īwasu'uウェ na tāma 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo, īsib'a'uウェ norī ma zama.

¹⁹ Tawamhā dama īpire norī u, da te 're asimroi wa'aba mono wamhā, asimirosa'rata na asisōwa asina 're aihâtâ'ā za'ra wa'aba mono õ di za, niha tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zém na da hā. Da te aima 're īropipa za'ra wa'aba mono zéb u, da te 're asimroi wa'aba mono wamhā, 'Re īhaimana u'āsi mono te za te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, niha tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā.

²⁰ Tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, asi'uihâ na asimirosa'rata na tāma 're aimreme zusi aba mono õ di za. 'Re īhaimana u'āsi mono, Tipē'ēzani na te te aima 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, danhib'apito norī ma.

²¹ — Da te 're īzaze za'ra mono 'ru te, te za dasisānawāi uptabi nherē, da te dasima 're dahâiba nhomri za'ra, da te 're danhimroi mono da. Damama norī hā te za ti'ra ma, ãne te te tāma 're rob'manharī wasétē za'ra, 'râwim nherē. Duré da'ra norī hā timama uptabi da nherē, te za sada 're hâimana za'ra, te te dama 're hâiba nhomri za'ra mono da, da te 're simroi mono da, īna me.

²² Uburé te za da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa, īzazei'wa 're anomro aba mono wa. Tane nherē, asiptete sina õne haré ī'āma 're anomro u'āsi aba mono wamhā, te za asina 're ī'uwaimrami za'ra wa'aba mo, asō'reptu za'ra wa'aba zé hā.

²³ Tawamhā nimame 'ri nho'õmo āma da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aima 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, ta hawi te za 're aimani za'ra wa'aba mo, 'ri nho'õmo amoi u 're anomro aba mono da. Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Izarazéhé nnihudu norī nhipt'i'ai

're, 'ri wa'ötō mono bâ ūwasu'uwē na romhuri 'rāsutu za'ra wa'aba õ ré, wa za we dama ūsihâiré apâ, dasiré ipodo hâ.

²⁴⁻²⁵ — Romnhoré'wa norî hâ te te 're romnhoré za'ra mono ré hâ, pire na 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di, tâma ūromnhoré'wa norî ma hâ. Tane nherê, romnhoré hâ te te 're 'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhâ, zahadu wapsi te za tâma ūromnhoré'wa norî ne oto 're hâimana za'ra, aiwa. Duré te te dama 're ūromhuri za'ra mono norî hâ te te dama 're romhuri za'ra mono ré hâ, hâimana pire na 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di, tinhib'apito norî nhipai u hâ. Tane nherê, tipire zô te te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhâ, zahadu wapsi te za tinhib'apito ne pire na 're hâimana za'ra oto. ūruiwapari'wa norî hâ te Bezebu na te te 're ūnhisi za'ra, wa'uburé norî nhib'apito nhisi na. Āne te ta norî hâ te te ūâma 're wasété za'ra. Taha wa, taha nhipai u te za duré te te ai'âma 're wasété uptabi za'ra wa'wa, ūsiré 're anomro aba mono wa.

'Re ūhâimana u'âsi mono si, da te dasima 're ūpipa za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 12.2-7

²⁶ Tawamhâ Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norî ma:

— Taha wa, dama 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Uburé marî hâ upsibi na 're ūhâimana za'ra mono hâ zahadu wapsi te za suwa nhamra ni. Duré uburé marî hâ pi'uriwi 're ūhâimana za'ra mono hâ te za niwapsi waihu'u za'ra ni.

²⁷ Uburé pi'uriwi te aimi 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono hâ te za oto sô'awi dama âma 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo.

²⁸ Dahâiba te te dawi 're ūsimroi mono norî ma hâ, tâma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za, dapë'ezani hâ te te dawi 're simroi waihu'u mono õ nherê. 'Re ūhâimana u'âsi mono si te za asima 're ūpipa za'ra wa'aba mo. Taha ma si waihu'u pese di, dahâiba hâ duré dapë'ezani zama, te te dawi 're ū'a'uprosi mono zéb da hâ.

²⁹ Sire wa'â hâ wa'âbâ syryre nherê, uburé Damama zadawa para õ nherê, 're si'utôrî mono da hâ, mare di, sire norî hâ.

³⁰ Tane duré, aséré za'rata aba zama, tâma waihu'u pese di, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma hâ. Simi'madâ'â pese uptabi di.

³¹ Sire hâ tâma sawi pese za'ra nherê, sire zawi nhipai u, tâma asawi uptabi za'ra wa'aba di, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma hâ. Taha wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne ma tô wama rowasu'u za'ra Zezusi hâ, ūsiré 're ūwanomro mono norî ma hâ.

Zezihi zazei'wa na 're ūdasiwasu'u za'ra mono zé wasu'u, ūsazei'õ'wa na zama

Rucasi 12.8-9

³² Tawamhā Zezusi hā te duré wama rowasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— Ni'wam norī hā ūzazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā, wa hā wa za duré ūmama nho'a te 're awasu'u, ūzazei'wa na, hāiwa āma 're ūsāmra mono nho'a.

³³ Tazahā, ni'wam norī hā ūzazei'ō'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā, wa hā wa za duré ūmama nho'a te 're awasu'u, ūzazei'ō'wa na, hāiwa āma 're ūsāmra mono nho'a.

— Āne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

*Zežusihī āma dasina 're ūdasipo'o za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 12.51-53; 14.26-27*

³⁴ Tawamhā te duré ūsiré 're ūwanomro mono norī ma rowasu'u za'ra, Zezusi hā:

— E ti'ai u we ūmorī wa, te za ti'ab ré rowē na si dasiré 're dahāimana za'ra, simisutu. Mare di. Āne hā ūāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ū di za. Ti'ai u we ūmorī wa, rowē na si 're dahāimana za'ra mono ū di za. Te za ūāma dasima 're dasiwanhizari. Te za duré ūāma 're dasi'wapé za'ra.

³⁵ Ti'ai u we ūmorī wa, te za da'ra si'aibâ norī hā timama āma 're sitob'ru za'ra. Da'ra sipi'ō norī hā te za duré tina āma 're sitob'ru za'ra. Duré dasani'aba norī hā te za timaprebaba sipi'ōi āma 're sitob'ru za'ra.

³⁶ Āne te za dasisānawāi uptabi nherē, dasina 're danhitob'ru uptabi za'ra, 'rāwi dasiré 're dahāimana za'ra mono nherē.

³⁷ — Ni'wam norī hā te te 're ūzawi za'ra mono zém nhipai u, timama norī hā te te 're sawi pese za'ra mono wamhā, ūāma 're nomro waihu'u mono ū di za. Duré ni'wam norī hā ūzawi nhipai u ti'ra norī te te 're sawi pese za'ra mono wamhā, ūāma 're nomro waihu'u mono ū di za duré.

³⁸ Wedepo'o nhonhi'rāmi hā, daza'ozéb da, da te dasisada 're ūwasari mono ne, ni'wam norī hā da te 're simroi mono da nherē, sisawi āna ūzarina 're nomro mono wapsi, te za ūāma 're hāimana u'āsi za'ra. Ānei ū wamhā, ūāma 're nomro waihu'u mono ū di za.

³⁹ Ni'wam norī hā si'uihā na tihāimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowē ūs'i'utōrī ū hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono ū di za. Ni'wam norī hā ūzarina 're nomro mono da, 're sihāiba zawi za'ra mono ū wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowē hā. — Āne ma tō wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

'Re ūhāimana u'āsi mono, za te te dama 're ūawa'ābâ mono zé wasu'u

Marcusi 9.41

⁴⁰ Tawamhā te duré āne na wama rowasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— Ni'wam norī hā te te 're aiwaibui wē wa'aba mono wamhā, ta norī hā ai'u'âbâ wa'aba te za te siwi 're ūmrami wē. Ta norī hā te te siwi 're ūmrami wē mono wa, we ūzatōrī'wa zama te za duré ūsiré te te siwi 're mrami wē.

⁴¹ Äté ni'wa hā te za 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā âri wē, ūsadawa wasu'u'wa na te te waihu'u wa. Äne ni'wam norī hā te te 're 'manharī wē za'ra mono wamhā, tizadawa wasu'u'wa norī ma, za te te 're ūawa'âbâ mono ne, te za 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te tāma 're awa'âbâ aiwa, damrami wē 'wa norī ma hā. Äté ni'wa hā te za duré 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're ūmorī wē uptabi hā âri wē, 're ūmorī wē uptabi na te te waihu'u wa. Äne ni'wam norī hā te te 're 'manharī wē za'ra mono wamhā, tinhimiroti 'madâ'â pese 'wa norī ma, za te te 're ūawa'âbâ mono ne, te za duré 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te tāma 're awa'âbâ aiwa.

⁴² — Äté ni'wa hā te za ūzazei'wai ma, â wahâ hā tāma õ, te te hâ'rene da, ūsiré ūzazei'wa norī ma ūwapu ma, 're ūmorī na te te waihu'u wa. Äne hā ūzazei'wa norī hā marī 'rare na nherē, ni'wam norī hā te te 're pawaptob za'ra mono wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono, za te te tāma 're ūawa'âbâ mono zé hā te za te te sina 're uwaimrami za'ra. Tô sena, wa aim a waihu'u za'ra wa'wa. — Äne ma tô Zezusi hā wama rowasu'u za'ra, daro mono bâ te te ūwazatōrī za'ra zéb u hā.

11

Zuwā Batita hā Zezusihi u, tizadawa wasu'u'wa norī te te ūsatōrī za'ra zé wasu'u

Rucasi 7.18-35

¹ Tawamhā 12 na ūsiré 're ūwanomro mono norī ma, äne na te te wama roti za'ra pari wamhā, ma tô mo Zezusi hā, dama ūsāmrazém hawi, tamomo 'ri nho'ðmo mono bâ te te dama rowahutu mono da.

² Tawamhā Zuwā Batita, dazazéb 're sâmra ré, ma tô Cristuhu wasu'u hā wapa, marī te te dama 're ūab'manharī wē mono zé hā. Te te wapari wamhā, ma tô ūsiré 're ūnomro mono norī hā 'mazatōrī za'ra, Zezusi hā te te siwi 'mazadanharī da.

³ Äne ma tô siwi sadanha:

— E a hā Zuwā Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zô, wa za 're wanhimipari za'ra.

⁴ Tawamhā Zezusi hā te asa tāma nharī za'ra, äne:

— Mo oto apâ ai'aba'reí wa'aba Zuwāhā u, marī hā ūwapari za'ra wa'aba zém na tāma rowasu'u za'ra wa'aba da, marī hā ūmadâ'â za'ra wa'aba zém na zama.

⁵ Ítob'a norī hā to pese za'ra wa, ma tô apâ te te 're rob'madâ'â za'ra. ūmorī'õ norī hā te oto para na 're nomro. Duré ūwa're ré norī hā ma tô 're pese za'ra. Hâiba wē na te oto 're nomro. Duré ūpo'reptô norī hā te oto 're simipari za'ra. Duré 're ūdâ'â za'ra mono norī hā ma tô duré apâ 're

hâiwa'utu za'ra. Íwasu'uwe hâ ma tô duré ūsibrob'õ norí hâ te te 're wapari za'ra. Âne na te za tâma ūrowasu'u za'ra wa'wa, Zuwâhâ ma.

⁶ Ni'wam norí hâ, wa hâ 'Re ëhâimana u'âsi mono zadawa para we ïmorî na, 'râwi ïâma 're siwawâ za'ra mono õ wamhâ, ta norí ma si tâma 're rowë uptabi za'ra mono di za. — Âne te tâma rowasu'u za'ra, Zezusi hâ.

⁷ Tawamhâ Zuwâ Batitaha siré 're ïnomro mono norí hâ apâ si'aba'rei wamhâ, ma tô Zezusi hâ dama rowasu'u, Zuwâ Batitaha hâimanazém na. Da'ahâ na ïdasi'ubumroi mono norí ma, te âne tâma rowasu'u za'ra:

— Zuwâ hâ a'ubuni wi 're sâmra mono ré, ma tô ïtême 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. E tawamhâ du teihi 'râihâ hâ uware wa, rowa'u te te 're ëhâpâ za'ra mono ne, Zuwâ Batita hâ roti da, sib'uware na 're hâimana mono wa, ma tô ïtême 're anomro aba mo. Mare di. Ta hâ roti da, siptete na ma tô 're hâimana.

⁸ E uza wê na 're si'uza mono wa, ma tô ïtême 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Mare di. Uza wê na 're si'uza mono õ di. Uza wê ré 're ïnomro mono norí hâ, te danhib'apito nhoröwa âma si 're si'ubumro, 'ri 'râihâ âma si.

⁹ Ma'âpé, ïma wasu'u za'ra wa'aba za. E 'Re ëhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wai wa, te ïtême 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Tane tô. Õ hâ uburé ïwana 'Re ëhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí nhipai u te pire na 're hâimana, Zuwâ hâ.

¹⁰ Duréihâ ma tô 'Re ëhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hâ âne âma rob'ui'éré, Zuwâhâ âma, 'Re ëhâimana u'âsi mono mreme na: "Ízadawa wasu'u'wa, wa za aiwana satõ, te te asô ropese mono da." Âne duréihâ 'Re ëhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré, ïbaihâ na hâ.

¹¹ Tô sena wa aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Uburé ïwana 're ïnomro mono norí hâ te te siwi âma wabzu za'ra õ di Zuwâ Batita hâ, ïsimiromhuri pire na hâ. Tane nherë, 'Re ëhâimana u'âsi mono te te 're ïda'azawi mono zéb zarina te te 're ïda'apawapto mono zé hâ, hâiba ré ré, te te waihu'u õ di za, Zuwâ Batita hâ. Ni'wam norí si, 'Re ëhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe norí si te za te te sina 're waihu'u za'ra, ïuirî na. Taha wa, ta norí hâ te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwâ Batitaha nhipai u. Duré ni'wam norí hâ 'Re ëhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe norí hâ, tisiré norí ma, wapu na 're hâimana za'ra mono nherë, te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwâ Batitaha nhipai u, ta norí si ïuirî na te te sina 're waihu'u za'ra mono wa za, 'Re ëhâimana u'âsi mono te te 're ïda'apawapto mono zé hâ.

¹² Zuwâ Batita hâ, 'Re ëhâimana u'âsi mono te te dama 're ïsadawa wasu'u mono zém na te te dama âma ïsâna'ratazém hawim haré, te oto ni'wam norí hâ sib'ru na 're hâimana za'ra, 'Re ëhâimana u'âsi mono hâ da'âma 're sib'a'uwe mono

tō da. Da te dasima 're wē za'ra mono nherē, te ta norī hā te te dawi 're ro'wa'rutu za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ãma 're sib'a'uwē za'ra mono tō da.

¹³ Zuwāhā wana ré hā, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā te te ãma 're rob'u'érē za'ra Mozésihi zama, 'Re īhāimana u'âsi mono, za da'âma 're ūsib'a'uwē mono zé wasu'u na hā.

¹⁴ Tawamhā ūsimirowasu'u za'ra na, 're saze za'ra wa'aba mono wamhā, taha zarina te za duré ãne 're ūsaze za'ra wa'aba mo, Eriasi ti'ai u za we ūmorī na Zuwā te te ūwasu'u na hā.

¹⁵ Asimipari pese aba wamhā, ma'âpé ūwapari pese za'ra wa'aba.

¹⁶⁻¹⁷ — E 'wai ãma, wa za oto romnhimiré'é, ãhāna 're ūdahāimana za'ra mono norī ãma hā. Ai'uté norī ãma, wa za simiré'é. 'Ri nhī'riti wa, rowedezéb ãma si'ubumroi ré, te za ãne si'mahârâ za'ra, ai'uté norī hā: "Wa norī hā wa tō aima rowamreme za'ra wa'aba ni aré, dasina damro wa, rowamremezém na. Tane nherē, ãma ato za'ra wa'aba õ di. Duré da te dasina 're ti'a za'ra mono wa, rowamremezém na wa tō aré aima rowamreme za'ra wa'aba ni. Tane nherē, wame ai'ry'ry wa'aba õ di." ãne te za si'mahârâ za'ra. ãne wa tō ai'uté norī ãma simiré'é, ãhāna 're ūdahāimana za'ra mono norī hā.

¹⁸ Duré Zuwā Batita hā te te dama 're sadawa wasu'u mono ré, 'Re īhāimana u'âsi mono 'madâ'â sīna ma tō sai ãna te te 're romhuri, misi bâtâ na. Duré uwa 'ru 'rāi wa'u hā te te dame 're hâsi mono õ di. Taha wa, ma tō da te tāma 're nharī wasétē za'ra. ãne ma tō da te tāma 're nharī za'ra: "Ô hā wa'uburé te te 're pibui u'âsi."

¹⁹ Duré wa hā ti'ai ãma dasiré ūpodo hā wa ūto sīna dasiré 're ūsa, dasazém na. Uwa 'rāi wa'u ūsé hā wa duré te dame 're hâsi. Taha wa, ma tō ãne na da te ūma 're nharī wasétē za'ra: "Ma'âpé 'madâ'â za'ra wa'aba. Ôhōta te aibâ hā sa za'ëtē na 're sai u'âsi. Ta hā uwa 'ru 'rāi wa'u zei'wa duré. Rob'uiprazé ubumroi'wa norī siwadi ta hā, uburé siwa'ru 're ūdanomro mono norī siwadi." ãne ma tō da te ūma 're nharī wasétē za'ra. Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're nomro mono wamhā, te za marī ūwē si te te 're 'manharī u'âsi za'ra. ãne wa, te za ūwaihu'u pese za'ra wa'wa, tō sena 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti ūwē uptabi na hā. — ãne ma tō Zezusi hā dama rowasu'u.

²⁰ Tawamhā nima niwūmhā 'ri wa'otō mono bâ 're ūdahāimana za'ra mono norī hā dawasétē wi 're dasipizari za'ra mono õ wa, ma tō Zezusi hā siwi dawē'õ, ūwaihu'u pese na marī dama ūmanharī waihu'u'õ hā tamep si te te dama 're ab'manharī wē u'âsi mono nherē.

²¹ ãne te 'ri wa'otō ãma ma tinhā Zezusi hā, 'ri wa'otō 're, 're ūdahāimana za'ra mono norī ma:

— Corazi na 'ri wa'ōtō nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, Besada na 'ri wa'ōtō nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma zama. Marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā asō'a za'ra wa'aba, te 're ī'ab'manharī wē mono ne, Tiru āma 'ri nho'ōmo āma, duré Sido āma 'ri nho'ōmo āma 're īdahāimana za'ra mono norī nho'a, te dama 're ab'manharī mono 'wa'āhā, duréi te aré ta norī hā 're sipizari za'ra, tiwasétē wi. Tiwasétē wi 're īsipizari za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da, te aré 'ru'a hā ti'rā nhisiwi te te 're sa'wari za'ra. Te duré aré sa'u īhāiro na 're si'uza za'ra.

²² Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma īsipo'ozéb āma hā Tiru āma duré Sido āma 're īdahāimana wasétē za'ra mono norī ma, te te īrob'manharī pipa zém nhipai u, te za te te 're aihā za'ra za'ētē za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

²³ Duré Capana'u āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā e danhipai u aipire na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, ma tō asina 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo. Ropipa u si, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're asāmra 'wa, dapē'ē 're dadâ'ā u'āsi ne 're īdahāimana za'ra mono zéb u. Marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā asō'a za'ra wa'aba, te dama 're ī'ab'manharī wē mono ne, duréhā Sodoma āma 're īdahāimana wasétē za'ra mono norī hā te āma 're pawaptob za'ra mono 'wa'āhā, aré si'utōrī õ di, ta norī hā. Rowē na te aré 're hāimana u'āsi za'ra.

²⁴ Niwapsi 'Re īhāimana u'āsi mono hā da'āma īsipo'ozéb āma hā Sodoma āma 're īdahāimana wasétē za'ra mono norī ma, te te īrob'manharī pipa zém nhipai u, te za te te 're aihā za'ra za'ētē za'ra wa'wa, tō sena. — Āne ma tō Zezusi hā dama waihu'u, Capana'u āma 're īdahāimana za'ra mono norī ma hā.

²⁵ Tawamhā Zezusi hā te duré Timama ma mre:

— Īmama, a hā Danhib'apito uptabi, hāiwa āma zama, ti'ai āma zama. A hā ma tō rowaihu'u pese 'wa norī wi 're ī'anrito mo, roti īwē hā te te waihu'u za'ra tō da. Rowaihu'u prāi 'wa na 're īhāimana za'ra mono norī ma si, ma tō marī īwē hā 're ī'awaihu'u mo. Taha wa, wa ai'āma īwata, asōpru wa.

²⁶ Tane tō, īmama. Asima 're ī'awē mono zéb uwaibaba si, ma tō õ norī ma si 're ī'awaihu'u mo. — Āne Zezusi hā ma tō Timama ma mre.

²⁷ Taha wa, te duré wama nharī za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— īmama ma tō īma waihu'u, uburé 're īhāimana mono zé hā. Nī'wam norī hā si'uihā na te te 're īwaihu'u za'ra mono õ di, 're īhāimana mono zém na hā. īmama si ma tō ti'ra na īwaihu'u pese, 're īhāimana mono zém na hā. Duré dasi'uihā na īmama, da te 're waihu'u za'ra mono õ di za. īwétési wa

tô Ímama hā waihu'u pese, 're ïhâimana mono zém na hā. Te ïshima 're ï'awē mono zéb uwaibaba si, wa za ni'wam norī ma si te 're awaihu'u, ta norī zama Ímama hā te te waihu'u za'ra da, 're ïhâimana mono zém na hā. — Äne ma tō wama waihu'u za'ra, Zesusi hā.

²⁸ Tawamhā Zezusi hā te oto uburé dama tinha, äne:

— Marī ïpire, da te 're 'wasari mono wamhā, te za 're dazadâ'â wairébé. Tane te duré a norī wa'wa hā 're asiwasutu u'âsi za'ra wa'aba mo, dama rowahutu'wa norī nhimirowasu'u hā 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da newa. Tane nherē, asina 're uwaimrami waihu'u za'ra wa'aba mono norī hā ma'apse we ïzô 're asöpré u'âsi aba mono. We ïzô 're asöpré u'âsi aba mono wamhā, wa za te 're aipë'ë nomri za'ra wa'wa, 're asiwasutu za'ra wa'aba mono tō da oto.

²⁹ Wa hā ïpë'ë na ïnhimizawi pese uptabi di. Atāma ïhâimanazé hā. Taha wa, ma'apse ï'âma 're sasõmri za'ra wa'aba mono, ï'âma 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. Tawapsi te za aipë ï're aima 're simi'wara 'wa.

³⁰ Marī ïwapure, da te 're 'wasari mono wamhā, 're ïdazadâ'â wairébé mono õ ne, te za aipë'ë wapu na 're anomro aba mo oto, ïnhimiroti zarina si.

12

Zudezu norī wa'utuzé wasu'u

Marcusi 2.23-28; Rucasi 6.1-5

¹ Tawamhā wa norī hā sabadu na wa tō ro'rahâri za'ra ni Zesusi norī hā, buru nho wa'wai baba, zudezu norī te, romhuri zahârizém na. Tawamhā ïsiré 're ïwanomro mono norī hā mráp te, wa tō aro 'rā ne hā da te 're ïzuri mono hā wa te wasima 'rânhinâri tridu 'rā hā, wa te huri mono da.

² Tawamhā parisezu norī hā te te äma wa'madâ'â za'ra wamhā, Zezusihî ma, te nhari za'ra, äne:

— E 'madâ'â za'ra äna, asiré 're ïnomro mono norī hā. Ta norī hā ma tō aro 'rā ne hā te te sima 'rânhinâri, sabadu na wawa'utuzém na nherē. Taha wa, wahi'rata nhimiroti hā ma tō äma upa za'ra, dawa'utuzé bâtâ na romhuri, wa te dawi 're ïsawi za'ra mono zém na roti hā.

³ Tawamhā Zezusi hā te asa tâma nhari za'ra:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'éré hā 're sôré za'ra wa'aba mono ä bâ, te te ïrob'manharizém na tisiré norī me, mra te te simroi wamhā.

⁴ 'Re ïhâimana u'âsi mono äma 're ïdawata za'ra mono zéb u, ma tō ãzé, apito Dawi hā. Sébré wamhā, ma tō 'mai'rë, ï'u'ëne hā. ïsiré norī zama ma tō tihu, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, aré da te ïsa'ra hā. 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tō pisutu aré,

da'āma romhuri'wa norī si ū'u'ene hā te te 're huri mono da, sasedoti norī si. Tane nherē, ma tō 'mai'rēne za'ra, Dawi norī hā. Te te 'mai'rēne za'ra nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te siwi wē'ō za'ra õ di, ta norī hā.

⁵ E sasedoti norī wasu'u zama, 're sōré za'ra wa'aba mono õ di duré, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré na hā. Ta hā ma tō 're īsōré za'ra wa'aba mo, tō. Taha wa, te za oto āma īwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duréihā ta norī hā ma tō te te 're romhuri za'ra sabadu na, dawa'utuzém na nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb āma. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono hā romhuri zahārizém na romhuri hā te te dawi sawi nherē, te te 're romhuri za'ra mono wamhā, īwasédé hā te te āma 're sa'ra mono õ di ta norī āma hā, dawa'utuzém na te te 're romhuri za'ra mono nherē.

⁶ Tō sena, wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. īnhimiroti hā pire uptabi di, duréi roti ma hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa āma da'āma romhuri'wa norī hāimanazém na, danhimiroti ma hā.

⁷ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne na rob'ui'éré ībaihā na hā, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na: "Asimizama hā īma 're īzata za'ra wa'aba mono zō, 're īnhimipari mono õ di oto. Asimizawi pese zarina da'āma 're aiwamri za'ra wa'aba mono da si, wa īsima te 're aiwē za'ra wa'wa oto." Āne hā āma waihu'u za'ra wa'aba wamhā, aré īwasédé hā āma sa'ra wa'aba õ di, īsiré 're īnomro mono norī āma hā, marī īwasédé hā te te 'manharī za'ra õ wa, ā bātā na.

⁸ Wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu, dasiré īpoto da, ti'ai āma. Taha wa, dama īpire di, romhuri zahārizém na roti hā te dama 're īapisutu mono zéb da hā. — Āne ma tō Zesusi hā tāma siwasu'u za'ra, parisezu norī ma.

*Aibā īsimizu'rā're hā Zesusi te te īpesezé wasu'u
Marcusi 3.1-6; Rucasi 6.6-11*

⁹ Tawamhā Zesusi hā ta norī hawi morī wamhā, zudezu norī te, rowahutuzéb u ma tō āzé.

¹⁰ Tame te aibā hā nhamra, īsimizu'rā're hā. Tawamhā ni'wam norī hā ma tō sima wē za'ra, duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré na hā sabadu na romhuri zahārizém na roti hā, te te āma upai wa, Zesusihi āma īwasédé hā te te āma hiri za'ra da. Ma tō āne siwi āma sadanha, Zesusi hā:

— Dawa'utuzém na dapesezé hā romhuri zahārizém na hā, e Mozésihi nhimi'ui'éré zarina. — Āne te āma siwi sadanha.

¹¹ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra, Zesusi hā:

— Pone'ērebā hā aimā 'maiħāimana aba wamhā, ab're 'rehā wa, aiwi 'maiwaptā'ā aba wamhā, e te aré īmaiwazere 'wa, 'manho'reptui aba da hā. Te aré tō īmaiwazere 'wa, romhuri zahārizém na 'maiwaptā'ā nherē, pone'ērebā hā.

¹² Duré, 'Re īhaimana u'āsi mono hā pone'ērebâ te te 're azawi pese mono nherē, pone'ērebâ zawi nhipai u, tāma dazawi uptabi di. Taha wa, sabadu na romhuri zahârizém na ni'wam norī hā marī te te dama 're 'manharī wē za'ra mono wamhā, duréihā 'Re īhaimana u'āsi mono nhimiroti zarina, te za tō te te 're 'manharī za'ra, te te āma 're upa za'ra mono āna, ta norī hā. — Āne te tāma rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

¹³ Tawamhā īsimizu'rā're ma, te duré tinha, Zezusi hā:
— Ma'āpé, asimizu wahutu.

Tawamhā ma tō tinhimizu hā wahutu, aibâ hā. Te te wahutu wamhā, awa'awi ma tō tinhimizu pese apâ. īsimizu amo ne, wē di oto.

¹⁴ Tawamhā te te pese pari, ma tō parisezu norī hā wairé, te te sima āma roti za'ra da, Zezusihī āma, da te dasiwi wīñi da, īsadawa parab za'ra.

'Re īhaimana u'āsi mono hā tāma romhuri'wa da, Zezusi te te īpisutuzé wasu'u

¹⁵ Tawamhā Zezusi hā ma tō sina waihu'u, parisezu norī te te sima āma īroti za'ra zé hā te te siwi wīñi da. Taha wa, ma tō īhawi timorī za'ra. īhawi morī za'ra wamhā, da'ahâ na ma tō īsarina ai'aba'rē ni. Tawamhā daro mono bâ 're morī ré, ma tō uburé dahâzé ré hā da'apese, Zezusi hā.

¹⁶ Te te da'apese parimhā, ma tō duré sina da'azadawa uwati, da te dasina 're wasu'u za'ra mono tō da.

¹⁷ Āne ma tō Zezusi hā sina da'azadawa uwati, duréihā 'Re īhaimana u'āsi mono mreme na, Iza'iza hā īsadawa wasu'u 'rata 'wa te te āma īrob'ui'érézé hā te te āma uwaimrami da. Āne duréihā 'Re īhaimana u'āsi mono mreme na rob'ui'éré hā:
¹⁸ "Āhāta te īpisudu īma romhuri'wa da, te 're īsawi pese mono hā. Taha āma si wa āma 're ītoi u'āsi.

Taha ma, wa za īpē'ēzani hā tāma tisō. Tawamhā daro mono bâ te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u na te za te te dama 're rowasu'u, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā.

¹⁹ Ta hā awa'awi te te dama 're anharī mono õ di za. Āma 're īdawata za'ra mono zéb da hā, mreme 'rāihâ na te te dama 're rowasu'u mono õ di za, sō'awimhā.

²⁰ Duré, buru teihi hā sihâpâ na 're simasa mono wamhā, e te za da te 're si'ē. Mare di. Taré te za da te 're wahutu za'ra, wahu na apâ 're simasa mono da. Tane duré, sib'uware na ī'āma 're īnomro mono norī ma, te te tāma 're rob'manhari wasétē za'ra mono õ di za, ta hā. Duré īro'ore hā ro'o nhib'uware nherē, da te 're īsimroi mono õ ne, sib'uware na ī'āma 're īnomro mono norī ma, te te tāma 're rob'manhari wasétē za'ra mono õ di za duré. Ta norī āma te za 're siwamri u'āsi za'ra. Tawamhā nimahā na si te za oto īsimipawapto wē zéb zarina, da te 're waihu'u za'ra, dapoto mono bâ, te 're

ĩda'anho'reptui mono zém na hā, ĩsitob'ru norī hā te te dawi 're ro'wa'rutu u'âsi za'ra mono nherē, da te 're waihu'u za'ra mono tō da, te 're ĩda'anho'reptui mono zé wasu'u hā.

²¹ Tawamhā daro mono bâ te za tō sena sô 're danhimipari za'ra, te te 're ĩda'anho'reptui mono zéb zô."

Ãne duréihā 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hā, Zezusihi ãma hā.

Bezebuhu wasu'u

Marcusi 3.20-30; Rucasi 11.14-23

²² Tawamhā Zezusihi tême, ma tō aibâ hā dasiwi saprõni ni, wa'uburé te te 're pibui u'âsi mono wa, ĩtob'a hā duré ĩmreme'õ hā. Tawamhā Zezusi hā ma tō pese. Te te pese parip si, ma oto mreme watobro, apâ. Te te rob'madâ'â wẽ di duré, aibâ hā.

²³ Tawamhā da'ahâ na ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, te dasima nharî za'ra ni, ãne:

— Äté õ hā apito Dawihi nnihudu, sô 're ĩwanhimipari za'ra mono. — Ñne te dasima ãma romnomri za'ra ni.

²⁴ Tawamhā ãne na parisezu norī te te dawapari za'ra wamhā, ma tō sima nharî za'ra, ãne, ta norī hā:

— Õ hā Bezebuhu zadawa para, ma tō wa'uburé hā te te dama 're anhamra, wa'uburé norī nhib'apito zadawa para. Bezebu hā tiwaihu'u pe hā te te tâma 're sõmri mono õ 'wa'âhā, aré te te dama 're anhamra waihu'u mono õ di, wa'uburé hā. — Ñne ma tō parisezu norī hā Zezusihi nhimiromhuri na sima rowasu'u za'ra.

²⁵ Tawamhā te te ãma ĩrosa'rata wasétê za'ra na, ma tō sina waihu'u za'ra, Zezusi hā. Taha wa, te ãne tâma ãma romnhimiré'ê za'ra:

— Danhib'apito nhib'a'uwe' norī hā 'râwim nherē, oto sisada 're simasa mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré 'ri nho'õmo ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norī hā sisada 're hâimana za'ra mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré dasisânawâ' nherē, 'râwi dasisada 're dahâimana za'ra mono wa, 're dasi'wapé za'ra mono wamhā, te aré 're dasi'uprosi, 'râwim nherē.

²⁶ Tane duré, wa'uburé norī hā Satanasihi nhib'a'uwe', simisutu 're hâimana za'ra mono nherē, dapë'ë hawi 're wairébé mono da, te te sima 're rob'ru za'ra mono wamhā, te aré sisada 're hâimana za'ra, wa'uburé norī hā. Tawamhā sisada 're sipo'o za'ra mono wa, te aré wara sina 're si'utõñ, Satanasihi nhib'a'uwe' norī hā. Ñne, ẽma ẽnharî za'ra wa'aba zéb zarina, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're anhamra mono 'wa'âhā, 'râwim nherē, te aré tō sisada 're simasa. Taha zarina, te aré tō ta norī hā 're si'uprosi.

27-28 Ma tō ĩma ĩnharī za'ra wa'wa, Bezebuhu zadawa para wa'uburé te dama 're ĩ'anhamra mono na. Asiré norī hā bété. E 'wa sadawa para, te bétē wa'uburé norī hā te te dama 're sāmra, ta norī hā. E Bezebuhu zadawa para. Mare di. E Bezebuhu zadawa para wa'uburé te te dama 're ĩsāmra mono na, ma tō dama 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mo. Mare di. Āne na dama 're wasu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, ma tō āma ĩ'upa za'ra wa'wa, ĩma ĩnharī za'ra wa'aba zém na hā, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're ĩ'anhamra mono na. 'Re ĩhāimana u'âsi mono pẽ'ezani zadawa parap si, wa tō te dama 're anhamra, wa'uburé hā. Taha zarina si, te za oto ĩwaihu'u za'ra wa'wa, tō sena 'Re ĩhāimana u'âsi mono, ai'āma 're ĩsib'a'uwē za'ra wa'aba mono zéb da, te te āma ĩsāna'rata na hā.

29 — Ni'wa hā aibâ ĩsiptete nhorōwa u sébré wamhā, te te sima pawasisi õ ré, ĩsimarī hā te te tiwi ubumroi waihu'u õ di za, aibâ ĩsiptete wi hā. Te te sima pawasisi wapsi, te za ĩsimarī hā tiwi ubumro oto, 'ri 're tāma ĩromnhim'i'wara hā.

30 — Ni'wam norī hā ĩwē'wa 're nomro mono õ wamhā, ta norī hā te ĩzada 're hāimana za'ra. Duré ni'wam norī hā 'Re ĩhāimana u'âsi mono u, te 're ĩda'anhimroi mono ne, te te 're danhimroi mono õ wamhā, ta norī hā te 'Re ĩhāimana u'âsi mono nhiti, te te 're dazatōrī za'ra.

31 Taha wa, wa za duré āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Dawasédé hā da te 're 'manharī za'ra mono nherē, duré 'Re ĩhāimana u'âsi mono āma da te 're wasétē za'ra mono nherē, dawasétē na tāma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhā, tāma waihu'u pese di, dawasédé hā te te dama 're ĩapari mono zéb da hā, te te oto da'āma 're ab'madâ'â tō mono da. Tane nherē, 'Re ĩhāimana u'âsi mono pẽ'ezani āma, da te 're wasétē za'ra mono wamhā, taha na dawasédé hā te te dama 're apari mono õ di za oto. Te za te te da'āma 're ab'madâ'â u'âsi, 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā.

32 Duré ni'wam norī hā dasiré ĩpoto āma te te ĩ'āma 're wasétē za'ra mono wamhā, oto tiwasétē na 'Re ĩhāimana u'âsi mono ma, 're siwasu'u za'ra mono wamhā, tāma waihu'u pese di, āne hā ĩwasédé hā te te tāma 're pari za'ra mono da, te te oto āma 're 'madâ'â tō za'ra mono da. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re ĩhāimana u'âsi mono pẽ'ezani āma te te 're wasétē za'ra mono wamhā, te za õhō na ĩwasédé hā te te āma 're 'madâ'â u'âsi za'ra, 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā. — Āne na ma tō tāma rowasu'u za'ra, Zesusi hā.

*Rowede ĩwē wasu'u, rowede ĩwasétē wasu'u me
Rucasi 6.43-45*

33 Tawamhā Zesusi hā ma tō duré tāma romnhimiré'é za'ra, rowede ĩwē na. Rowede ĩwasétē na ma tō duré tāma romnhimiré'é za'ra, parisezu norī āma. Āne te tāma āma romnhimiré'é za'ra, parisezu norī ma:

— Rowede hā wē wamhā, te za 're 'rāi wē u'âsi za'ra. Rowede hā wasétē wamhā, te za duré 're 'rāi wasétē u'âsi za'ra. Rowede, 're ūrā za'ra mono zéb zarina te za ãma waihu'u za'ra ni, rowede ūwē na, duré rowede ūwasétē na hā.

³⁴ A norī wa'wa hā te wahi ne 're anomro aba mo. Dapē'ē 're, da te 're ūrosa'rata za'ra mono zéb zarina te za 're damreme zusi. Taha wa, aiwasétē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, marī ūwē na 're aimreme zusi waihu'u aba mono õ di. Aipē'ē 're, 're ūrosa'rata wasétē za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te marī ūwasétē na si 're aimreme zusi aba mo, a norī wa'wa hā.

³⁵ Ni'wa hā 're morī wē wamhā, tipē'ē 're tinhimirosa'rata wē hawim na te za 're mreme wē u'âsi. Duré ni'wa hā 're morī wasétē wamhā, tinhimirosa'rata wasétē hawim na te za duré 're mreme wasétē u'âsi.

³⁶ — Tô sena, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ūhâimana u'âsi mono, za da'âma ūsipo'ozéb ãma hā dahâiba mono bâ te za tâma tasiwasu'u za'ra ni, rosa'rata ãna marī ūwasétē na te te dama 're ūnharī za'ra mono zém na hā.

³⁷ Taha wa, ti'ab ré uburé marī na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina, te za 'Re ūhâimana u'âsi mono hā aima rowairébé za'ra wa'wa, za da'âma ūsipo'ozéb ãma hā. Ti'ab ré, marī ūwē na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina si, te za aiwësâmri za'ra wa'wa. Duré, marī ūwasétē na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina si, te za siwi aiwë'ō za'ra wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā. — Æne ma tô Zezusi hā tâma waihu'u sirömo za'ra, parisezu norī ma.

Zonahā wasu'u, apito Saromahā wasu'u me

Marcusi 8.11-12; Rucasi 11.29-32

³⁸ Tawamhā parisezu norī hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī me, ma tô Zezusihî ma, nharī za'ra, Æne:

— Rowahutu'wa, wa wasima wē za'ra ni, marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā aiwaihu'u pese na wanho'a 'manharī da, wa te 'madâ'â za'ra da, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa para dama 're ūab'manharī mono na, sena na wa te ãma aiwaihu'u za'ra da. — Æne te Zezusihî wi waptérē za'ra, ta norī hā.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā Zezusi hā te asa tâma nharī za'ra, Æne:

— Nimosi aipoto té wa'aba mono hā, ūaihâimana wasétē za'ra wa'wa. 'Re ūhâimana u'âsi mono zô 're asimipari za'ra wa'aba mono zahā, ma tô ūwi ūwaptérē za'ra wa'wa, marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā te 'manharī da, asõ'a za'ra wa'aba, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa para, te dama 're ūab'manharī mono na sena na ūwaihu'u za'ra wa'aba da. Tane nherë, te 'manharī õ di za, ãhâna. Æne si wa za a'â aima waihu'u za'ra wa'wa. Duréhâ Zona hā 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā si'si'ubdatõ ma tô bâdâ hā

āma ai'utō, tebe īsa'ētē di'i 're, hāimana ré hā. Taha parimhā, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā sō'reptu. Â zada're u ma tō īré 'rāiwatobro, rob u, tebe hā, Zonahā ré. Tane duré, wa hā dasiré īpodo hā si'ubdatō bādā hā te za ī'āma ai'utō, īdā'ā wa, ab're 're īnomro ré hā. Taha parip si, wa za duré hāiwa'udu, apā. Āne wapsi, te za īwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hawi we īmorī na sena na oto īwaihu'u za'ra wa'aba da.

⁴¹ Niwamhā 'Re īhāimana u'āsi mono, za da'āma īsipo'ozéb āma hā, duréihā Niniwé na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're īdasi'ubumroi mono norī hā te za asada tihāimana za'ra wa'wa, aiwasédé hā te te ai'āma hiri za'ra wa'aba da, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a. E marī wa. Duréihā Zona hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhā, ma tō te te 're wapari za'ra. Taha wa, ma tō ta norī hā tiwaséte wi 're sipizari za'ra. Zonahā nhimiroti hā pire nherē, īsipai u īnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherē, a norī wa'wa hā īzaze za'ra wa'aba õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipisutuzéb zarina we atēme īmorī aba na hā. Taha wa, te za tō ī'uwaibaba aiwasédé hā ai'āma sa'ra wa'wa, Niniwé āma 're īdasi'ubumroi mono norī hā.

⁴² Niwamhā 'Re īhāimana u'āsi mono, za da'āma īsipo'ozéb āma hā, duréihā danhib'apito sipi'ō hā Saba na romnhisi āma te te 're īda'ab'madā'ā mono hā te za duré asada tihāimana 'wa, aiwasédé hā te te ai'āma hiri za'ra wa'aba da, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a. E marī wa. Ta hā duréihā romhā uptabi nherē, ma tō wi, apito Saromahā u, īsimiroti hā te te wapari da, īsimiroti hā dahāimanazém na rowaihu'u na hā wē uptabi wa. Taha nhimiroti hā pire nherē, īsipai u īnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherē, īnhimiroti hā aima wapari ze za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te za tō ī'uwaibaba aiwasédé hā ai'āma hiri za'ra wa'wa, danhib'apito sipi'ō hā.

*Wa'uburé norī, da'āma 're īsōrōwa za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 11.24-26*

⁴³⁻⁴⁴ — Āne wa za duré aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. Āté wa'uburé hā te za aibā hawi 'maiwatobro. Watobro wamhā, a'ubuni wi te za 're mo, rob'rē na. Tawamhā dazō 're rītī baba mono wa, nimomo wa'utu õ wa, te za sima tinhā: "Īnhorōwa 'rata u, wa za apā mo, āma 're īnhorōwa u'āsi mono da oto, īpē'ē 'remhā." Āne te za sima tinhā. Tawamhā apā te za oto mo, aibā u, īpē'ē 're apā sébré da. Tawamhā īhawi watobro haré, te aré hāiba baba na 're hāimana, 'ri hā baba na 're simasa mono wa, 'ri 're wa'wa su'u na 're īsimasa mono ne, duré 'ri paramhā robza'ra wē u'āsi 're īromnhimi'wara mono ne. Taha wa, wa'uburé ma, wē di, aibā hā apā āma 're īsōrōwa mono da hā.

⁴⁵ Tawamhā tisiré norī zō te za mo wa'uburé hā, si'u āma 're sōrōwa za'ra mono da. Tawamhā te za ītēme āwisi za'ra, 7

na īhāiba za'ra hā ūipai u ūwasétē uptabi za'ra hā. Tawamhā siré te za tō āma 're sōrōwa za'ra, aibâ āma. Aibâ ma, tāma rowē prā ti aré, wa'uburé misi, āma 're sōrōwa mono ré hā, ūpēē 'remhā. Ahâ na oto ūwa 're hāimana za'ra mono wa, tāma rowē ū uptabi di oto. Tane duré, a norī wa'wa hā aima 're rowē prā za'ra wa'aba mono di aré. Tane nherē, aiwasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono newa, zahadu ūzazei āna 're aihāimana wasétē u'āsi za'ra wa'aba mono wa, aima 're rowē ū uptabi za'ra wa'aba mono di za oto. — Āne ma tō Zesusi hā tāma waihu'u za'ra, parisezu norī ma, rowahutu'wa norī ma zama.

*Zezusihī na wasu'u, ūno norī wasu'u me
Marcusi 3.31-35; Rucasi 8.19-21*

⁴⁶ Tawamhā Zesusi hā te te dama rowasu'u ré, ma tō ūno norī hā ūtēme aihutu, tina me. Tawamhā rowi simasa wamhā, ma tō da'maipo're pu'u za'ra, Zesusihī ma, da te 'mairowasu'u da, ūtēme watobro za'ra da, rob u.

⁴⁷ Tawamhā Zesusihī ma, ma tō 'mairowasu'u ni, āne:

— Ano norī hā te rowi asô aimasa, ana me. Te sima aiwē za'ra, marī na te te aima rowasu'u za'ra da.

⁴⁸ Tawamhā Zesusi hā ma uburé dama waihu'u, āne:

— E 'wa hā ūna. E 'wam norī hā ūno norī. — Āne hā ma dama waihu'u, Zesusi hā.

⁴⁹⁻⁵⁰ Tawamhā tinhiptōmo na ūsiré 're ūwanomro mono norī hā te te wawasu'u za'ra sina, te duré dama tinhā:

— Āhāta, ūna. Āhāta ūno norī. Āhāta ūhidiba norī. Ni'wam norī hā ūmama, hāiwa āma 're ūsāmra mono hā te te sima 're ūwē za'ra mono zéb zarina, te te tāma āma 're ūwaimrami za'ra mono norī si, ta norī hā ūno, duré ūhidiba, duré ūna. — Āne ma tō Zesusi hā dama siwaihu'u, (da te waihu'u za'ra dai ūnherē).

13

*Amnho potozé wasu'u
Marcusi 4.1-9; Rucasi 8.4-8*

¹ Tawamhā tō taha bâtâ na ma tō Zesusi hā watobro 'ri hawi, ūsō'ui u morī da. Tame ma tō nhamra, ūsō'u zaihâ na, te te dama rowahutu da.

² Tawamhā da'ahâ uptabi na ma tō ūtēme dasito, da te wapari za'ra da. Da'ahâ uptabi na da te dasiwi uirī wa, ma tō ūba're wa dawi ãzé, Zesusi hā. Uba're wa, te oto nhamra. Tawamhā ūsō'u zaihâ na te ūrata aimasam ni.

³ Taha wa, te Zesusi hā tinhimiromnhimiré'ē na dama rowahutu, āne:

— Aibâ hā te buru u mo, ti'ai hāibâdâ wa, amnho hā te te anhamra mono da, poto mono da.

⁴ Tawamhā, amnho hā te te anhamra mono wamhā, nima norī hā bâdâdi zababa ma rere'e. Tawamhā sire hā ma te te uprosi uburé, poto mono õ ré.

⁵ Êtē nhisiwi ma duré nima norī hā rere'e. Ti'ai baihâire di, ëtē nhisiwimhā. Ti'ai baihâire wa, ma tō 'wanhipré su'u, amnho hā.

⁶ Tawamhā bâdâ hā oto 'râiwatobro wamhā, rowa'ro wa, ma ro'wanhipré hā ti'wanhipré 'ré za'ra, ūsari hā te te rowa'rei mono õ wa.

⁷ Nima norī hā ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhā siré ma tō 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhā, ma te te ubu, wab'ru hā. Taha wa, 'râi mono õ di, ta norī hā.

⁸ Ti'ai wë wa, ma duré nima norī hā rere'e. Tawamhā, oto 'wanhipré 'râihâ mono wamhā, ma tō ti'râ za'ra. 'Râi mono wamhā, nima niwîmhā 'râi ahâ prâti, amnho hā. Duré nima niwîmhā 'râi ahâ di. Duré nima niwîmhā 'râi pese uptabi di.

— Äne na ma tō Zezusi hā dama äma romnhimiré'é.

⁹ Tawamhā äne na ma tō duré dama äma 'râsutu, tinhimiroti na:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhā, ma'ápé īwapari pese za'ra wa'aba, īnhimirowasu'u na hā waihu'u za'ra wa'aba da. — Äne ma tō dama waihu'u, da te waihu'u za'ra da.

Romnhimiré'é na si, Zezusi te te dama 're īrowahutu mono zé wasu'u

Marcusi 4.10-12; Rucasi 8.9-10

¹⁰ Tawamhā wa norī hā ūsiré 're īwanomro mono norī hā wa tō Zezusih i ubumro ni. Tawamhā äne, wa oto wasiwi sadanharí ni:

— E marí wa, te romnhimiré'é na si dama 're īrowahutu mo.

— Äne, wa wasiwi sadanharí za'ra ni, wa norī zama, wa te waihu'u za'ra õ wa.

¹¹ Tawamhā Zezusi hā te asa wama nharí za'ra, äne:

— 'Re īhaimana u'âsi mono hā a norī wa'aba ma si, ma tō aimá waihu'u za'ra wa'wa, dama īwaihu'u'õ hā, da'äma 're ūsib'a'uwë mono zém na hā, sôawi te te dama waihu'u õ nherë.

¹² Ni'wam norī hā 'Re īhaimana u'âsi mono nhimirowaihu hā te te 're 'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhā, taha zarina te za 'Re īhaimana u'âsi mono hā sa'ëtë na tâma äma 're sôprub za'ra, te te aré äma 're īrowaihu'u za'ra mono zém nhipai u, te te waihu'u pese za'ra da oto. Tane nherë, ni'wam norī hā ūsimirowaihu'u na te te 're 'ruiwapari za'ra mono õ wamhā, ta norī wi te za tinhimirowaihu hā tâma waihu'u pese za'ra õ nherë, te te tiwi 're awaibu 'Re īhaimana u'âsi mono hā, te te aré äma 're īwaihu'u za'ra mono zé hā.

¹³ īnhimiromhuri hā datômo na da te 're 'madâ'â za'ra mono nherë, te taré da te 're 'madâ'â za'ra, da te äma 're waihu'u za'ra mono äna. Duré īnhimiroti hā dapo're na da te 're wapari za'ra mono nherë, te taré da te 're wapari

za'ra, da te ãma 're waihu'u za'ra mono ãna. Taha wa, wa romnhimiré' na si te dama 're rowasu'u.

¹⁴ Duréihã Iza'iza hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tõ da'âma rob'ui'éré, za da'âma 're ïromhâimana mono zém na hã. Taha wa, âhâna ma tõ da'âma uwaimra. Âne duréihã ïsimi'ui'éré hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na hã:

"ïnhimiroti hã dap'o're na da te 're wapari u'âsi za'ra mono nherẽ, taré te za da te 're wapari za'ra, da te ãma 're waihu'u za'ra mono ãna. Duré ïnhimiromhuri hã datõmo na da te 're 'madâ'â u'âsi za'ra mono nherẽ, taré te za da te 're 'madâ'â za'ra, da te ãma 're waihu'u za'ra mono ãna.

¹⁵ E marĩ wa. Dapẽ'ë 're, da te 're ïrosa'rata za'ra mono zé hã sitom haré te za ïré 're dahâimana u'âsi za'ra, da te ï'âma 're rosa'rata wẽ za'ra mono õ wa. Dapo're nhitom haré, te za duré 're dahâimana za'ra, ïnhimiroti hã da te 're wapari ze za'ra mono õ wa. Duré datõmo sitom haré te za 're dahâimana za'ra, ïnhimiromhuri hã dama 'madâ'â zei õ wa.

Ânei õ 'wa'âhã, te aré ïnhimiromhuri hã da te 're 'madâ'â ze za'ra, datõmo na. Te aré duré da te 're wapari ze za'ra, ïnhimiroti hã. Te aré duré da te 're ïwaihu'u pese za'ra, dapẽ'ë 're, da te ï'âma 're rosa'rata wẽ za'ra mono wa. Taha zarina si, te aré duré ïtême 're dasipizari za'ra, dawasétê wi hã. Tawamhã dahâzé wa, da te 're ïdapese za'ra mono ne, wa aré dawasédé hã te dama 're apari, te da'âma 're ab'madâ'â tõ mono da oto."

Âne duréihã, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hã.

¹⁶⁻¹⁷ Tawamhã ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma, te oto nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã ïnhimiromhuri, atõmo na 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wamhã, ma tõ ï'âma ïwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã duré ïsimiroti 'madâ'â pese 'wa norĩ hã te aré te te sima 're wẽ uptabi za'ra, ïnhimiromhuri na 're ï'madâ'â za'ra wa'aba mono zé hã te te 're 'madâ'â za'ra mono da. Ma tõ duré aré te te sima 're wẽ za'ra, ïnhimiroti na 're ïwapari za'ra wa'aba mono zé hã te te 're wapari za'ra mono da. Taha wa, a norĩ wa'aba ma si, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. — Âne hã ma tõ wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Amnho potozém na ūsimiré'ezé hā, Zezusi hā sō'awi te te dama ūwaihu'uzé wasu'u

Marcusi 4.13-20; Rucasi 8.11-15

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré wama waihu'u za'ra:

— Ma'āpē, ūwapari pese za'ra wa'aba. Āhāna wa za oto aimā waihu'u za'ra wa'wa, amnho potozém na te āma ūsimiré'ezé hā waihu'u za'ra wa'aba da.

¹⁹ Amnho hā aibâ te te ūanhama mono hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u. Ni'wam norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zé wasu'u hā, tipo're na te te 're wapari za'ra mono nherē, te te āma 're rosa'rata ze za'ra mono ū wamhā, te te āma waihu'u pese za'ra ū di za. Ta norī hā amnho hā bādādi zababa ūrere'e mono ne, te 're hāimana za'ra. Amnho hā sire te te ūuprosi mono ne, te za ūwasété uptabi hā ūtēme 're simasisi za'ra, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā tipo're na taré te te 're ūwapari za'ra mono hā te te tiwi 're awaibui mono da, Wa'uburé hā.

²⁰ Duré ni'wam norī hā aiwa amnho hā ētē nhisiwi, ti'ai baihâire wa ūrere'e mono ne, te 're hāimana za'ra. 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā te te 're wapari za'ra mono wamhā, amnho hā ti'ai baihâire wa ūpoto su'u mono ne, te ta norī hā awa'awi te te āma 're saze za'ra, to sina.

²¹ Tane nherē, ūsadawa wasu'u hā te te 're saze za'ra mono wa, da te tāma 're ūrob'manharī ūsétē za'ra mono zéb zarina, te te 're robzépata za'ra mono wamhā, te za sazei utōrī za'ra. Amnho hā ti'ai baihâire wa, ūrere'e mono hā sari ū wa, ūwanhipré 'ré mono ne, te za romhutu na sazei utōrī za'ra, ta norī hā.

²² Duré ni'wam norī hā aiwa amnho hā wab'ru wazari ūrere'e mono ne, te 're hāimana za'ra. Wab'ru hā ro'wanhipré siré 'wanhipré mono wa, te te oto ubu mono wa, ūrā za'ra ū ne, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā tipo're na te te 're wapari za'ra mono nherē, ūwē hā te te 're 'manharī za'ra mono ū di za, ta norī hā. Tihāimanazém na si te za sina 're hâtâ'ā u'āsi za'ra. Duré danhibro pe hā wē uptabi newa te za taha zō si te te 're rob'ruiwapari u'āsi za'ra. Taha wa, amnho 'wanhipré hā ūrā za'ra ū ne, 're nomro wē mono ū di za, ta norī hā.

²³ Duré ni'wam norī hā aiwa amnho hā ti'ai wē wa ūrere'e mono ne, te za 're hāimana za'ra. Ta norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u te te 're wapari za'ra mono wamhā, te za te te sima 're wē uptabi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono da. Tawamhā, rowede ūrāi pese uptabi ne, te za wē u'āsi 're hāimana za'ra, ta norī hā. — Āne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, te te da'āma ūromnhimiré'ezé hā.

Wab'ru hā rob're ūwē wazari, ūpoto mono zé wasu'u

²⁴ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré wama āma romnhimiré'ē za'ra, ãne:

— 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're ūib'a'uwē mono zém na, wa za oto aimâ āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, ãne. Aibâ hā tiburu na ma tō amnho potozé īwē hā te te a're, amnho hā tâma 'rā da.

²⁵ Tawamhā nimahā na barana danhotō mono ré, ūsitob'ru hā ma tō īburu u mo. Wab'ru hā ma tō te te a're, amnho īwē wazari. Te te a're mono pari, ma tō apâ mo.

²⁶ Tawamhā rob're hā ma tō prédu. Taha wa, ma tō 'rā. 'Rai mono wamhā, dama 'madâ'â pibu pese di oto, wab'ru hā īwazari ūpoto mono na hā.

²⁷ Tawamhā buru tede'wai ma, romhuri'wa norī hā ma tō ītême aihutu. Ītême sihutu wamhā, ãne te tâma rowasu'u za'ra: "Apito, oro amnho hā īwē si aiburu na a're mono za, ma wab'ru hā ūsiré 'wanhipré.'" ãne te āma siwi sadanha, buru tede'wa hā.

²⁸ — Tawamhā buru tede'wa hā te asa tâma nharī za'ra, ãne: "Ni'wa hā ūruiwapari'wa, ma tō ãne ūma 'manha."

Tawamhā tâma ūromhuri'wa norī hā te siwi sadanha, ãne: "E ãne hā aimâ wê di, wab'ru hā uburé wa te ūsano mono da hā, tâma ropese da."

²⁹ — Tawamhā asa te tâma nharī za'ra: "Tô'â. Rob're hā ūrâi ré hā ūsu sano za'ra wa'aba tō da, taha wa, sano za'ra wa'aba õ di za a'â, wab'ru hā.

³⁰ A'â simisutu siré prédu mono, roptehâri na da te 're ūsâna'rata mono zéb u hā. Tawapsi wa za oto roptehâri na romhuri'wa norī ma 'ru za'ra, wab'ru uimrehêne te te siwi sanoi mono da, te te duré wasisi mono da, unhamâ u te te siwi sâmra da, si'unhamâ da. Taha parip si, te za oto tehâri za'ra, amnho za'razéb u te te siwi sa'ra da, ūma." — ãne na ma tō Zezusi hā āma romnhimiré'ē, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're ūib'a'uwē mono zém na hā, ãne hā sô'awib õ nherë.

Motada nhamare wasu'u

Marcusi 4.30-32; Rucasi 13.18-19

³¹ Tawamhā romnhimiré'ē na ma tō duré wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're ūib'a'uwē mono zém na, wa za duré aimâ āma simiré'ē za'ra wa'wa, motada nhamare na, aibâ tiburu na te te ūa're hā.

³² Motada nhamare hā uburé romnhamare norī ma syryre nherë, oto prédu mono wamhā, uburé romnhamare, da te 're ūzuri mono hā te za te te 're sipai pese za'ra. Papo za'êtë wamhā, ūsu 'rowi te za si norī hā te te sima 're sasi za'ra. — ãne na ma tō duré Zezusi hā wama āma romnhimiré'ē za'ra.

Ūu'êtë wapuzé wasu'u

Rucasi 13.20-21

³³ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré ãne na wama ãma romnhimiré'ē za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, ãne. Pi'ō hā te za ū'u'etē wapuzé hā syry na sa'wa, aro 'rā ne zu pese wazari, tridu 'rā zu pese wazari. Aro 'rā ne Zub'a si, sa'etē uptabi di. Tawamhā te te wazari pese wamhā, te za tidupto, ū'u'ene hā. Sa'etē uptabi di za oto. Æne duré, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zé hā. — Æne na ma tō duré Zezusi hā ãma romnhimiré'ē.

³⁴ Marī na te te dama ãma 're romnhimiré'ē mono nherē, te te dama ãma 're arowasu'u mono õ di, Zezusi hā. Romnhimiré'ē na si ma tō te te dama 're rowasu'u.

³⁵ Duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãma ūrob'ui'érézéb zarina te te sina uwaimrami da, ma tō romnhimiré'ē na si te te dama 're rowasu'u, Zezusi hā. Æne duréihā ãma ūrob'ui'éré siro hā:

"Te dama 're rowasu'u mono wamhā, wa za te dama ãma 're aromnhimiré'ē.

Wa za duré te dama 're awaihu'u, ropoto na'rata hawimhā dama ūwaihu'u'õ hā."

Æne duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãma ūrob'ui'éré siro hā.

Wab'ru na ūsimiré'ezé hā, Zezusi hā sō'awi te te dama ūwaihu'u'uzé wasu'u

³⁶ Tawamhā Zezusi hā ma tō dawi mo. Dawi morī wamhā, ma tō 'ri para u ãzé. Tawamhā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō 'rāwi ūtēme ubumro ni, wa te wasiwi sadanharī da, ãne:

— Ma'apé wama waihu'u za'ra na. E marī na ma tō wab'ru na hā ãma ūromnhimiré. E marī te wasu'u.

³⁷ Tawamhā Zezusi hā te asa wama nharī za'ra, ãne:

— Aibā hā tiburu na amnho ūwē te te ū'a're mono hā, wa hā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa para dasiré ūpodo hā, te ūwasu'u.

³⁸ Duré aibā buru hā, daro mono bā ti'ai wa, 're ūdahaimana za'ra mono hā te dawasu'u. Duré amnho ūwē hā uburé 'Re ūhaimana u'âsi mono, ãma 're ūsib'a'uwe za'ra mono norī, te wasu'u. Duré wab'ru hā ūwaséte uptabi nhib'a'uwe norī, te wasu'u, Wa'uburé nhib'a'uwe norī hā.

³⁹ Duré buru tede'wa nhitob'ru hā wab'ru hā ūburu na te te tiwi ūazuri mono hā wa'uburé norī nhib'apito te wasu'u, tō õ hā. Duré da te 're ūoptehāri za'ra mono zé hā rob'rāsutuzéb ãma za da'âma ūsipo'ozé, te wasu'u. Duré buru nho ubumroi'wa norī hā hâiwa ãma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norī, te wasu'u.

⁴⁰ Wab'ru hā da te 're sano za'ra mono wa, unhamu u da te 're ūsāmra mono ne, te za dama tiromhâiba, rob'rāsutuzéb ãma hā.

⁴¹ Wa hā dasiré īpodo hā hāiwa āma īma romhuri'wa norī hā wa za we satōři za'ra ti'ai u, marī īwasédé hā da te 're ī'manharī u'âsi za'ra mono norī hā te te da'ubumro za'ra da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī nhiti. Dawasédé hā da te 're 'manharī za'ra mono da, te te dama 're īroti za'ra mono norī zama te za ubumro za'ra, hāiwa āma īma romhuri'wa norī hā. Wab'ru hā da te 're īsano za'ra mono ne, te za da'ubumro za'ra, ūne hare.

⁴² Taha parimhā te za unhama ro'o za'ētē u danhamra, ropipa u. Tame te za 're da'ry'ry u'âsi. Te za duré 're da'wasitete u'âsi za'ra, da te oto 're robzépata za'ētē za'ra mono wa.

⁴³ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ī'madâ'â pese za'ra mono norī si, te za pire na dama 're hāimana za'ra. Bâdâ hā daro mono bâ te te dama 're rob'uiwē za'ra mono wa, uburé da te 're ī'madâ'â za'ra mono ne, te za uburé da te 're waihu'u za'ra, pire na oto dama 're īhāimana za'ra mono na, Wamama za oto da'āma 're īsib'a'uwe mono zéb āma hā.

Asimipari pese za'ra wa'aba wamhā, ma'āpē īwapari pese za'ra wa'aba, īnhimiroti na hā. — Āne ma tō Zezusi hā wama rowasu'u za'rā.

Ētē'ubuzi wasu'u

⁴⁴ Tawamhā āne te duré wama rowasu'u za'ra:

— 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zém na, wa za duré aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, āne. Aibâ hā daburu na te te romhuri ré, ma tō ētē'ubuzi īwa'âbâ za'ētē uptabi hā 'masā, ti'ai 'rowi ni'wa hā te te aré dawi īsuwa hā. Te te sāmri wamhā, ma tō apâ dawi suwa tame, da te sāmri tō da. Tawamhā toi uptabi wa, ma tō uburé tinhicro hā dama wede, buru hā tō õ hā te te dawi uipra da, ētē'ubuzi, īwa īnomro hā te te sima âri da. Āne 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zé wasu'u hā.

Ētēwaipo wasu'u

⁴⁵ — Āne duré, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zé hā. Aibâ hā ma tō sima wē, dasima danhipesezé hā ētēwaipo īwa'âbâ za'ēne hā te te dawi 'manhopētē wa, te te sima uipra da, dama ī'madâ'â ze hā.

⁴⁶ Tawamhā ētēwaipo īwa'âbâ za'ētē uptabi hā te te 'masāmri wamhā, uburé tinhicro hā ma tō dama wede, ētēwaipo hā te te sima uipra da. Āne 'Re īhāimana u'âsi mono hā da'āma 're īsib'a'uwe mono zé wasu'u hā. — Āne ma tō Zezusi hā wama rowasu'u za'rā, īsiré 're īwanomro mono norī ma, wa te waihu'u za'rā da, sō'awib õ nherē.

Tepe mramizé wasu'u

⁴⁷⁻⁴⁸ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré āne na wama rowasu'u za'rā, tinhimiromnhimiré'é na:

— Āne hā duré, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zé hā. Tepe mrami'wa norī hā ma tō abazipara hā sô siwi time, īsō'ui wa. Te te siwi mei wamhā, ahā na ma tō siwi āma 'mai'āri za'ra, īpoto mono bā, tebe hā. Tawamhā tebe hā ahā uptabi wamhā, ma tō abazipara hā siwi tisa, â zada'rē u. Tame ma tō oto tebe hā īwē si siwi waibu, si'ōtō 're, te te 'manherē za'ra da. Tebe siwamnari norī hā da te 're īhuri mono õ hā ma tō taré siwi sāmra.

⁴⁹ Tane te za dama tiromhāiba, rob'rāsutuzéb āma hā. Hāiwa āma romhuri'wa norī hā te za we dazō ai'aba're ti'ai u, dawasété na 're īdahāimana u'āsi mono norī si te te da'ubumro za'ra da, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're ī'madā'â pese za'ra mono norī nhiti, te te dazani za'ra da oto.

⁵⁰ Tawamhā unhama ro'o za'ētē u te za oto danhamra, ropipa u. Tame te za 're da'ry'ry u'āsi. Te za duré 're da'wasitete u'āsi za'ra, da te 're robzépata za'ētē za'ra mono wa. — Āne Zezusi hā te te wama āma īromnhimiré'ē za'ra zé wasu'u hā.

Mari īté hā da te dasima 're īsōmri za'ra mono zé wasu'u

⁵¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō wazadanharī za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī hā:

— E ma tō asiwi īwaihu'u 'wa, uburé te aima āma īromnhimiré'ē za'ra wa'aba zé hā.

Tawamhā asa wa tāma nharī za'ra ni:

— īhe. Wa tō waihu'u za'ra ni.

⁵² Tawamhā āne te duré wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā:

— Wa za duré aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, āne. Āté 'ri tede'wa te za marī īwē hā te te 're azani, 'ri 're wa'wa 're īromnhimi'wara mono zém hawi, te te dama 're anhomri mono da. E tawamhā marī īratate si te za te dama 're azani. Mare di. Marī ītēb zama te za duré te te dama 're azani, te te dama 're anhomri mono da. Tane duré, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti waihu'u pese 'wa norī hā da'āma 're īsib'a'uwe mono zé wasu'u te te waihu'u pese za'ra wamhā, ta norī hā te za īsimiroti ītēb zama te te dama 're waihu'u za'ra, īsimiroti 'rata me. — Āne ma tō wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

Zezusi hā, īprédubzéb āma da te dasiwi īwē'ōzé wasu'u

Marcusi 6.1-6; Rucasi 4.16-30

⁵³⁻⁵⁶ Tawamhā Zezusi hā marī nhimiré'ē na te te dama arowasu'u pari, ma tō mo, aré 're īhāimana mono zéb u. Tamomo wisi wamhā, te oto dama rowahutu, zudezu norī te, rowahutuzéb āma. Tawamhā īsimiroti hā da te wapari za'ra wamhā, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. Te duré dasima āma nharī za'ra ni, āne:

— Ó hā wede'ē na romhuri'wai 'ra. īna nhisi hā, Mariza na īisisi hā. Duré īno norī nhisi hā Ti'adu, duré Zuzé, duré Sima, duré Zudasi. īhidiba norī hā te duré wa'rata 're hāimana za'ra.

E niha ma bété õhõ si uburé marĩ hã waihu'u, tiwaihu'u pese na te te dama 're ūrowasu'u mono zéb da hã, duré marĩ dama ū'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ū'ab'manharĩ wẽ mono zéb da hã. — Äne ma tô äma dasima romnhoré za'ra ni.

⁵⁷ Taha wa, ma tô dasiwi wẽ'õ ni, Zezusi hã.

Taha wa, te Zezusi hã äne dama tinhä:

— 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã daro mono bâ datëme 're nomro mono wamhã, ūsimiroti na wazép sina, te za sô 're datob'uzu za'ra. ūsipt'i ai äma 're ū'haimana za'ra mono norĩ si, sô 're datob'uzu za'ra mono õ di, ūsipt'i ai äma wa. ūsisänawã norĩ zama, ūsöröwa äma 're ūsi'ubumroi mono norĩ hã te te duré siwi 're hâiba wazé mono õ di. — Äne hã ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

⁵⁸ Tawamhã ūsimipawaptobzém na da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ wa, marĩ dama ū'manharĩ waihu'u'õ hã ahâ na te te dama 'manharĩ õ di, tamemhã.

14

*Zuwã Batita, da te ūbutu nhizârizé wasu'u
Marcus 6.14-29; Rucasi 9.7-9*

¹ Tawamhã apito Erodi hã Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi äma te te 're da'madâ'â mono ré, ma tô Zezusihî wasu'u hã wapa.

² ūwasu'u hã te te wapari wamhã, ma tô te te tãma 're ūromhuri za'ra mono norĩ ma rowasu'u, Zezusihî hâiba na:

— Zuwã Batita te dama 'rui wa, da te wîrî wa, apâ ūhâiwa'udu, ta hã. Taha wa, te tiwaihu'u pese na te te dama 're ab'manharĩ, marĩ dama ū'manharĩ waihu'u'õ hã.

³⁻⁴ Äne ma tô apito Erodi hã Zezusihî wasu'u na tãma rowasu'u za'ra. Ta hã ma tô aré tinoi mro zô rowasutu, Erodiza na pi'õ nhisi zô. ūno nhisi hã Piripi na ūsisi hã. Zuwã Batita hã ma tô aré te te tãma 're roti u'âsi, äne: "Re ū'haimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã te te äma roti õ di, asisänawã mro na aimro da hã. Tãma wẽ õ di, 'Re ū'haimana u'âsi mono ma hã." — Äne ma tô te te tãma 're roti u'âsi, Erodihi ma. Tane nherë, ma tô apito Erodi hã tinoi mro na tiwi äma ai're. Taha wa, ma tô dama ti'ru, Zuwã Batita hã da te âri da, da te pawasisi da, duré da te sérë da, dazazéb 're.

⁵ Apito Erodi hã ma tô sima wẽ aré, te te dama 'ru da, Zuwã Batita da te wîrî da. Tane nherë, pahi di zudezu norĩ ma hã, Zuwã Batita hã 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na da te waihu'u za'ra wa.

⁶ Tawamhã Erodihi waptâ'ázém na ma tô dato hã dasiwi 'manharĩ ni. Tawamhã Erodizaha 'ra hã ma tô danho'a apese azarudu hã, apito Erodihi nho'a zama. Taha wa, te te 'madâ'â ze ti, apito Erodi hã.

⁷ Taha zarina, ma tô azarutu ma ropisutu, äne:

— Tô sena, wa za uburé marí hã aima tisõ, asima ïwézéb uwaibaba, ïwi ïwaptérézéb zarina.

⁸ Tawamhã ïna hã te te tâma ïrotizéb zarina, ma tô tiwi rowapté, ãne:

— Zuwâ Batitaha 'rã si, wa ïsimá wẽ, piza'a 'renho'a wa, ïma hiri da, ãhâna awa'awi.

⁹ Taha wa, ma tô apito Erodihi wi tirobzei'õ. Tane nherë, sô ïhârâ norí nho'a te te azarutu ma ropisutu wa, ma tô ãma tâma uwaimra, te te tiwi ïwaptérézéb uwaibaba.

¹⁰ Ma tô dama ti'ru oto, dazazéb u Zuwâ Batitaha zô da'maimorí da, da te butu nhizâri da.

¹¹ Da te butu nhizâri wamhã, ma tô oto siwi ti'â ï'rã hã, azarutu ma, piza'a 'renho'a wa. Tawamhã ma tô tina ma ti'â oto, azarudu hã.

¹² Tawamhã Zuwâhã siré 're ïnomro mono norí hã ma tô sô ai'aba're, ïhâiba zô, te te siwi âri da, te te siwi sêrê da, ab're 're. Taha parip si, te ai'aba're Zezusihi u, te te tâma rowasu'u za'ra da.

*Zezi hâ dasa te te dama ïmanharizé wasu'u
Marcusi 6.30-44; Rucasi 9.10-17; Zuwâ 6.1-14*

¹³ Tawamhã Zezusi hã Zuwâhã wasu'u te te wapari wamhã, ma tô danhiti mo uba're na siwaprosi, romnhiwasi sâmra da. Tane nherë, nimomo ïsâmra na ïwasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô darom hawi tawairébé ni da'ahâ na, ïsarina dasi'aba're da ïsô'râmi, ti'ai baba.

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã uba're hawi watobro wamhã, da'ahâ uptabi na ma tô da'ab'madâ. Te te da'ab'madâ'â wamhã, ma tô da'âma tipê'ezé, Zezusi hã. Taha wa, ïhâzé ré norí hã tame ïsi'ubumro norí hã ma tô apese.

¹⁵ Tawamhã hâiwahâ pesere, wa norí hã ïsiré 're ïwanomro mono norí hã wa tô ïtême ubumro ni, Zezusihi u. ãne, wa tô tâma nharí za'ra ni:

— Ma tô tihâiwahâ. ãme a'ubuni wi, wa wahâimana za'ra ni, 'ri nhiti. Taha wa, ma'âpê dama rob'ru na, 'ri wa'otõ u dasi'aba're da, dasa hã da te dasima uipra za'ra da.

¹⁶ Tawamhã Zezusi hã te asa wama nharí za'ra, ãne:

— Mare di. Dasi'aba'rei õ di za. A norí wa'wa hã te za dasa hã dama ï'a za'ra wa'wa, dasaihuri da.

¹⁷ Tawamhã wa duré asa tâma nharí za'ra ni, Zezusihi ma:

— ï'u'êtë wapu hã 5 na te wama tihâimana za'rare. Duré pe'a hã maparanere. ã norí si, umrore di.

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã te oto wama 'ru za'ra:

— Ma'âpê we ïma waibui wa'aba, ï'u'êtë wapu hã, duré pe'a hã.

¹⁹ Tawamhã te oto dama tinhâ, duroi wa, dasi'ubumroi mono da. Taha pari, ma tô oto ï'u'êtë wapu hã waibu, 5 na ïhâiba hã. Duré pe'a hã maparane. Tawamhã hâiwa u te ïré

rob'madâ, Timama âma wata da, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wë'ë, ū'ëtë wapu hâ. Ísiré 're ïwanomro mono norî ma, ma tô wama sômri za'ra, wa te dama sômri za'ra mono da.

²⁰ Tawamhâ aihñi ma tô dasa hâ huri ni. Ma tô da te 'mahâpârî. Tawamhâ Zezusihi siré 're ïwanomro mono norî hâ wa tô apâ si'õtô 're, wa te sé danho'rada hâ, ū'ëtë wë'ë hâ pe'a wë'ë zama. 12 na si'õno hâ ïré hâ, danho'rata ré hâ. Si'õtô 'remhâ 'masisi di.

²¹ Aibâ norî hâ 5 miu na ïhâiba za'ra hâ ïsaihuri norî hâ, aibâ norî za'rata si hâ. Pi'õ norî hâ duré ai'uté norî hâ sa'rata õ di.

*Zežusi hâ â nhisi baba ïmorîzé wasu'u
Marcus 6.45-52; Zuwa 6.15-21*

²² Tawamhâ Zezusi hâ ma tô wama rob'ru za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norî ma, uba're wa, wanhisisi da, ïwana zara u wa te saprî za'ra da ïsõ'u na, waza'u za'ra te te dama rob'ru da, darob u apâ da te ropéi mono da.

²³ Te te dama rob'rui pari, te oto Zezusi hâ mo sa'a u, siwaprosi Timama ma mreme da. Tame siwaprosi sâmra ré, ma tô âma timara.

²⁴ Taha ré, ïsiré 're ïwanomro mono norî hâ wa tô â wa'wa u wahâimana za'ra ni, uba're na. Tame ma tô â sisasi hâ te te waré wabzuri za'ra uba're hâ, rowa'u'u za'ëne hâ ïsõ'õmoi baba te te rowapõrî za'ra wa.

²⁵ Tawamhâ zahadu mara hâ ré, te Zezusi hâ watême timorî za'ra, â nhisi baba.

²⁶ Tawamhâ, wa te wasiwi 'madâ'â wamhâ, wa tô tâma wapê'ëwara za'ra ni, adâ watême morî za'ra newa. Âne, wa wasima 'mahârâ za'ra ni:

— Ôhôta adâ'â hâiba warõ, te wei watême mo. — Âne, wa wasima 'mahârâ za'ra ni. Tawamhâ tâma wapahi za'ra wa, wa tô tâma wazadari za'ra ni.

²⁷ Tawamhâ awa'awi ma tô Zezusi hâ wama si'mahârâ za'ra:

— Wa hâ wa we atême ïmorî 'wa. Íma aipahi za'ra wa'aba õ di za.

²⁸ Tawamhâ Pedru te tâma tinhâ, âne:

— Wanhib'apito, tô sena a hâ wamhâ, ma'ãpé we ïzô aihârâ, â nhisi baba âma atême ïmorî da, asabzéb u.

²⁹ Tawamhâ asa te tâma tinhâ, Pedruhu ma:

— We aimorî pé, ïtême.

Taha wa, ma tô uba're hawi watobro Pedru hâ, â nhisi baba morî da, Zezusihi u.

³⁰ Tawamhâ â nhisi baba ïtême morî wa, ma tô rowa'u'u za'ëtë ma tipahi, Pedru hâ. Taha wa, ma tô tizadari. Ma tô aré ãzé, â 'rowi. Te sina 'mahâ, âne:

— Wanhib'apito, ma'ãpé ïnho'reptu na, ïdâ'â tõ da.

³¹ Tawamhā awa'awi ma tō Zezusi hā pa'â, tinhib'rata na. Āne te tāma tinhā, Pedruhu ma:

— E niha ūzaze syry di. E marī da, ma tō 'rāwi ūtāma asiwawā, te aipawaptobzém na hā. — Āne ma tō tāma tinhā, Zezusi hā.

³² Tawamhā uba're 're ma tō tizasi zahuré, Zezusi norī hā Pedruhu me. Zasi zahuré wi, ma tō rowa'u hā tiwa'u'utu.

³³ Tawamhā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō āma wawata za'ra ni, Zezusihī āma. Āne wa āma wawata za'ra ni:

— Wanhib'apito, a hā tō sena 'Re ūhaimana u'āsi mono 'ra, te 're aimo. — Āne wa āma wawata za'ra ni.

Zezusi hā te te ūda'apsezé wasu'u

Marcusi 6.53-56

³⁴ Tawamhā wa norī hā wa tō saprī za'ra ni, Zezusihī me, ūsō'u na. Wa te saprī za'ra wamhā, wa tō aihutu ni, Zenezaré na danhipti'a nho'ōmo nhisi u.

³⁵ Tamemhā ma tō dasiwi waihu'u ni, Zezusi hā. Taha wa, ma tō Zezusihī wasu'u na āma dasima da te ropé, 'ri wa'ōtō mono bā, tī'ai 're dasi'rata 're ūdahaimana za'ra mono norī hā. Tawamhā da'ahā na ma tō ūhazé ré norī hā ūtēme 'wasari ni.

³⁶ Tawamhā ma tō ūhazé ré norī hā tiwi waptērē za'ra, ūuza nhisutu si te te tiwi upi za'ra da. Tawamhā ūuza nhisutu si te te nasi upi za'ra nherē, ma tō tizéptā'â za'ra, uburé ūhazé ré norī hā, awa'awi.

15

Zudezu norī hi'rata hāimanazé wasu'u

Marcusi 7.1-13

¹ Tawamhā parisezu norī hā, duré 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā ma tō ai'aba're Zeruzaré hawi, Zezusi hā te te siwi āma sadanharī da, zudezu norī hi'rata nhimiroti na. Āne te siwi sadanha, āma:

² — E niha asiré 're ūnomro mono norī hā te te 'madā'â za'ra õ di, duréi wahi'rata norī nhimiroti hā. Ta norī hā 're saihuri mono õ ré, 're simisōi pese za'ra mono õ di. Āne wa, te ta norī hā wahaimanazé hā te te āma wawi 're upa za'ra.

³ Tawamhā asa te Zezusi hā tāma nharī za'ra:

— E niha bā bétē, a norī wa'wa hā 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti hā 're 'madā'â za'ra wa'aba mono õ di, te bétē asimiroti na si 'rāwi 're asi'madā'â za'ra wa'aba mo.

⁴ Duréihā 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ma tō āne dama roti: "Aimama norī hā te za 're ūwazéb za'ra wa'aba mo, ana zama." Āne ūsimiroti amo hā duré: "Ni'wam norī hā timama nherē, duré tina nherē, te te āma 're wasétē za'ra mono wamhā, te za da te 're simro." Āne ūsimiroti hā duréihā.

⁵⁻⁶ Tane nherē, te aimawi dama 're īroti za'ra wa'aba mo, ãne: "Āté ni'wa hā te za sima rosa'rata, marī hā timama norī ma, te te sōmri da, te te āma pawaptob zahuré da. Tane nherē, te za tipē'ē na sima tinhā: 'Ā hā 'Re īhāimana u'âsi mono te hā.' Āne wamhā, timama norī ma, te te sōmri zahuré ō di za, te te āma pawaptob zahuré da." Āne te dama 're īroti wasétē za'ra wa'aba mo. 'Rāwi asimiroti na si 're anomro aba mono da, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā asiwi 're īwē'ō za'ra wa'aba mo.

⁷ A norī wa'wa hā aihāimana si'ahā za'ra wa'aba di. Duréihā Iza'iza hā ma tō ī'uwaibaba ai'āma rob'ui'érē sirōmo za'ra wa'wa, za 're īaihāimana za'ra wa'aba mono zém na hā. 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na ma tō ãne na ai'āma rob'ui'érē sirōmo za'ra wa'wa:

⁸ "Ō norī hā tō sena newa, te timreme na si taré ī'āma 're wata za'ra. Tane nherē, te tipē'ē 're aimawi zō si te te 're rosa'rata u'âsi za'ra, ī'upana.

⁹ Danhimiroti zarina si, te ta norī hā te te dama 're rowahutu za'ra, īnhimiroti zarina newa. Taha wa, senai ō di, ta norī hā ī'āma 're īwata za'ra mono zé hā."

Āne ma tō ai'āma waihu'u sirōmo za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā, duréihā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra, parisezu norī ma.

Dasa hā da te 're huri mono wa, dasa na dawasédé, da te 're ī'manharī za'ra mono ō zé wasu'u

Marcusi 7.14-23

¹⁰ Tawamhā Zezusi hā ma tō sima dazō hā, īsimirowasu'u hā da te wapari za'ra da. Āne te dama tinhā:

— Ma'āpé, īwapari pese za'ra wa'aba za, marī hā waihu'u za'ra wa'aba da, āma.

¹¹ Uburé marī na 're dasaihuri mono wamhā, dapē'ē 're, 're sisisi mono wamhā, taha na 're dasiwasétē za'ra mono ō di za 'rāwi. Dapē'ē hawim na danhimirosa'rata wasétē zarina, da te dasima 're nharī wasétē za'ra mono wapsi, te za 're dasiwasétē za'ra, 'rāwi. — Āne ma tō Zezusi hā dama waihu'u.

¹² Tawamhā wa norī hā īsiré 're īwanomro mono norī hā wa tō ītēme ubumro ni, Zezusihī u, wa te wasiwi āma sadanhari za'ra da, ãne:

— E ma tō asina īwaihu'u za'ra. Parisezu norī hā ma tō aimreme hā siwi wē'ō pese za'ra.

¹³ Tawamhā Zezusi hā te asa wama āma romnhimiré'ē za'ra, parisezu norī āma:

— Īmama hā hāiwa āma 're īsāmra mono hā rob're te te ī'a're'ō hā taha si te za uburé te te 're aza'o'o.

¹⁴ Parisezu norī āma 're aihātā'ā za'ra wa'aba mono ō di za. Si'uihā na 're hāimana za'ra mono. Ni'wa hā te za tisiré hā saprō, ītob'a zahuré hā. Te te saprōni wamhā, te za ab're

're siré tiwaptā'ā zahuré. Tane te parisezu norī hā tob'a ne te te 're danhimro. — Āne ma tō Zezusi hā wama āma romnhimiré'ē za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

¹⁵ Tawamhā Pedru te āma 'mahâ, Zezusi hā:

— Ma'āpé āma wama rowasu'u za'ra na, taha na āma īromnhimiré'ē na hā wa te waihu'u za'ra da.

¹⁶ Tawamhā Zezusi te asa wama nharī za'ra:

— E niha a norī wa'aba zama, waihu'u za'ra wa'aba õ di bété.

¹⁷ Dasa hā da te 're huri mono wamhā, taré te za dadub 're, 're sisisi. Taha pari, te za duré apâ 're wairébé, dahâiba hawi.

¹⁸ Tazahā, dapē'ē hawi da te 're īsani za'ra mono na si, te za 'râwi 're dasiwasétē za'ra.

¹⁹ Dapē'ē 're, danhimirosa'rata wasétē hawim na si, te za dawasédé hā uburé da te 're 'manharī za'ra, dasipārī hā, duré dasina danhimisaihuri hā, duré marī na danhimisaihuri hā, duré dazadawa nhipe hā, duré da te da'āma 're īwasétē za'ra mono hā.

²⁰ Āne uburé dapē'ē 're, da te 're rosa'rata wasétē za'ra mono wapsi, te za dawasédé hā da te 're 'manharī za'ra. Tane nherē, danhimisōi āna 're dasaihuri mono wamhā, āma 're dasiwasétē waihu'u za'ra mono õ di za. Mare di. — Āne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra.

Pi'ō hā zudezu'ō 'ra, Zezusi hā te te īpesezé wasu'u

Marcusi 7.24-30

²¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō mo Zenezaré hawi, Tiru na 'ri nho'ōmo nhisi niwī, Sido na 'ri nho'ōmo nhisi niwīb zama.

²² Tame sāmra ré, ma tō pi'ō zudezu'ō hā ītēme wi, Cana'ā norī siré hā, ta niwī 're īsāmra mono hā. ītēme wisi wamhā, ma tō 'mahâ, āne:

— Apito, Dawihi nhihudu, ma'āpé ī'āma aipē'ēzé na. ī'ra sipi'ō, wa'uburé ré 're hâimana u'âsi mono wa, te te 're robzépata za'êtē u'âsi.

²³ Tawamhā āne na pi'ō te te 'mahârâ nherē, te te sada'âbâ õ di asa, Zezusi hā. Tawamhā wa norī hā īsiré 're īwanomro mono norī hā wa tō ītēme ai'ré za'ra ni, Zezusih i. Āne, wa tō tāma 'ru za'ra ni:

— Ma'āpé pi'ō satōrī apâ, wa hawi morī da. Wazarina te we 're mo. Te duré we te te wa'ab'mahârâ, mreme 'râihâ na.

²⁴ Tawamhā Zezusi te wama nharī za'ra, asa:

— Pone'ērebâ 're īsimani za'ra mono norī zô si, ma tō we īmama hā īzatō, Izarazéhé nhihudu norī zô si.

²⁵ Tawamhā āne na Zezusi hā te te rowasu'u wamhā, ma tō pi'ō ītēme mo. Ma tō hi'râtítō īpapara aime. Tawamhā te tāma tinhā, āne:

— Apito, ma'āpé ī'āma aime na.

²⁶ Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— E 're dasaihuri mono ré, te za dasa hā da'ra wi, da te 're waibu, wapsā ma, da te 're sa'wari za'ra mono da. Mare di. Āne hā ūwaibaba õ di. — Āne te Zezusi hā pi'ōi ma āma romnhimiré'ē, zudezu'ō norī āma hā, sō'awib õ nherē.

²⁷ Tawamhā pi'ōi hā te duré asa tāma tinhā, āne:

— Apito, tō ībā ma tane hā īma īwaihu. Tane nherē, wapsā hā wedeza zahâpâ ūtede'wa sai'a'a hā te za te te 're huri, īsahâpâ 're ūrere'e mono hā.

²⁸ Tawamhā pi'ōi mreme te te wapari wamhā, te tāma tinhā, Zezusi hā:

— Pi'ōi, wa tō aiwaihu'u, aima ūumnhasi za'ētē na, īwi ūwaptērēzéb zarina te aima ūmanharī da hā. Taha wa, wa za aima āma uwaimra, tō. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u, pi'ōi ma. Tawamhā āne te te tāma nhari wi, ma tō wa'uburē hā ūra sipi'ōi hawi watobro. Taha wa, ma tō tipese oto.

Zezusi hā da'ahā uptabi na te te ūda'apsesezé wasu'u

²⁹ Tawamhā ta hawi te oto mo Zezusi hā, Darireza na ūsō'u zapoto nhisi u. Ta hawi te duré sa'a u mo, sa'a nhisiwi sāmra da.

³⁰ Tame sāmra ré, ma tō da'ahā uptabi na ūtēme aihutu ni. īhâzé ré norī hā ma tō ūtēme da te simro, ūmorī'ō norī hā, duré ūtob'a norī hā, duré ūrâtēire norī hā, duré ūmreme'ō norī hā. Uburé siwa'ru ma tō īhâzé ré norī āma dasito, ūpapara da te sōré da. Tawamhā uburé ma tō da'apseze, Zezusi hā.

³¹ Tawamhā ūmreme'ō norī hā ma tō mreme wairé. Duré ūrâtēire norī hā ma tō timorī wē za'ra. ūmorī'ō norī hā para na te oto 're nomro. ūtob'a norī hā te duré rob'madâ'ā za'ra oto. Tawamhā āne hā da te 'madâ'ā za'ra wamhā, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. 'Re īhâimana u'āsi mono āma, ma tō duré āma tawata za'ra ni, Izarazéhé nihudu norī nhib'apito āma.

*Zezusi hā dasa te te dama ūmanharizé wasu'u hâiba amo
Marcusi 8.1-10*

³² Tawamhā Zezusi hā ma tō ūsiré 're ūwanomro mono norī zō sima wazô tihârâ za'ra. Tawamhā te wama nhari za'ra, āne:

— Āhâna ūrata dasi'ubumroi ré, ma tō dasa hā dawi ai'utō, bâdâ si'ubdatō da'āma si'utōrī wa. Taha wa, da'āma ūpē'ezé di, wa hā. Dasai õ nherē, te dama rob'rui waihu'u õ di, apâ da te ropéi mono da hā. Danhib'aware wa, bâdâdi wa, dawi robra za'ra õ'umnhasite, te dama rob'rui waihu'u õ di.

³³ Tawamhā wa norī hā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō wasiwi sadanharī ni, Zezusi hā:

— E niha wa za ūu'ētē wapu hā 'masāmri za'ra ni, a'ubuni wi wasi'ubumro nherē, dahâiba mono bâ wa te dama ū'a za'ra da hā. Da'ahā uptabi di.

³⁴ Tawamhā te asa wazadanharī za'ra, Zezusi hā:

— E niha te ūu'ētē wapu hā aima tihâimana za'ra wa'wa.

Tawamhā ãne te asa tāma wasu'u za'ra:

— 7 na te wama tihāimana za'ra. Duré pe'a hā umrore na te tihāiba. — Æne, wa asa tāma wasu'u za'ra ni.

³⁵ Tawamhā Zezusi te dama rob'ru, ti'ai wa dasi'ubumroi mono da.

³⁶ Taha pari, ma tō duré 7 na ū'etē wapu hā waibu, pe'a zama, 'Re ū'haimana u'âsi mono ãma wata da, sôpru wa. Æma wata pari, ma tō te te wē'ë, ū'etē wapu hā, pe'a zama. Ūsiré 're ūwanomro mono norī ma, ma tō wama sômri za'ra, wa te dama sômri za'ra mono da.

³⁷ Tawamhā uburé ma tō tasaihuri ni. Ma da te 'mahâpârī. Tawamhā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō danho'rada hā apâ wa te ubumro za'ra, 7 na si'ono hā ūsî'atarême ré hā.

³⁸ Aibâ norī hā tisa te te ūhuri norī hā 4 miu na ūhâiba za'ra hā. Pi'ö norī hā duré ai'uté norī hā sa'rata ö di.

³⁹ Tawamhā Zezusi hā te oto dama rob'ru, apâ dasi'aba're da, darob u. Taha pari, ma tō uba're 're ãzé, Madadâ na danhipt'i a nho'omo nhisi u te te saprī da.

16

Zezusi hā marī ūwaihu'u'õ hā te te 'manharī da, da te tāma ūruzé wasu'u

Marcusi 8.11-13; Rucasi 12.54-56

¹ Tawamhā parisezu norī hā duré sadusezu norī hā ma tō Zezusihu u ai'aba're, te te tāma 'ru za'ra da, marī dama ū'manharī waihu'u'õ hā te te 'manharī da, ūsô'a za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa para di pâ, marī hā tō sena te te 'manharī zô. Æne ma tō tāma 'ru za'ra, te te siwi pibu da, Zezusi hā.

² Tawamhā Zezusi hā te asa tāma nharī za'ra:

— Bâdâ ūsébrézéb u hâiwa pré wamhā, te za ãne asima 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo: "Awêmhā hâiwa wē di za oto."

³ Duré nimahā na bâdâ 'râi watobrozéb u, hâiwa nhirôtô si simi'wara wamhā, ūwatobrozéb ãma si bâdâ te te hâiwa nhirôtô pré wamhā, te za duré ãne asima 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo: "Âhâna hā tâ te za we tit'a." Æne hā hâiwa u 're asimizawêrë za'ra wa'aba mono wamhā, aimâ waihu'u pese za'ra wa'aba di, tâ 're ita'mono zéb da hā duré 're ūhâiwa pese mono zéb da hā. Tane nherë, âhâna uburé 're ūromhâimana mono zé hâ 'madâ'â za'ra wa'aba nherë, za 're ūromhâimana mono zéb da hâ waihu'u za'ra wa'aba ö di.

⁴ Nimosi aipoto té wa'aba mono hâ ūtihâimana wasétê za'ra wa'wa. 'Re ūhaimana u'âsi mono zô, 're asimipari za'ra wa'aba mono zahâ, te ūma ūru za'ra wa'wa, marī dama ū'manharī waihu'u'õ hâ te aimâ 'manharī za'ra wa'aba da. Tane nherë, te 'manharī ö di za. Duréhâ Zonahâ ma ūromhâimanazém na si te za ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono, marī dama ū'manharī waihu'u'õ hâ te te

tāma ū'manharizém na. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, parisezu norī ma, duré sadusezu norī ma zama.

Tawamhā Zezusi hā te oto tiwi timorī za'ra, nimomo morī da.

Ī'u'ētē wapuzém na Zezusi te te āma ūsimiré'ē za'ra zé wasu'u, parisezu norī āma

Marcusi 8.14-21

⁵ Tawamhā wa norī hā wa tō saprī za'ra ni, Zezusih me, ūsō'u na. Wa te saprī za'ra wamhā, wa tō ū'u'ētē wapu na po're ha'āri za'ra ni. Taha wa, wa wa'ubana ai'aba're ni.

⁶ Tawamhā Zezusi hā ma tō wama nharī za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— Ma'āpé 're asi'madā'ā pese za'ra wa'aba mono, ū'u'ētē wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norī nhimi'manharizém nhiti, sadusezu norī me. — Āne ma tō wama āma romnhimiré'ē za'ra, sō'awib ū nherē.

⁷ Tawamhā wa norī hā wa wasima nharī za'ra ni, āne:

— Āté ū hā ū'u'ētē wapu hā wa te wei wasiré 'mai'āri ū wa, ma tō āne wama nharī za'ra.

⁸ Tawamhā Zezusi hā wanhirosa'rata za'ra hā te te sina waihu'u wa, te wama nharī za'ra, āne:

— E niha te ū'u'ētē wapu hā aimā ūhaimana za'ra wa'aba ū na, sō' asimrami za'ra wa'wa. E asiwī ūumnhasi za'ra wa'aba āna.

⁹ E zahadu bétē asiwī ūzadaihu'u za'ra wa'aba ū bâ. E ma tō āma aipo're si'āri za'ra wa'wa, 5 miu na aibâ norī ma, ū'u'ētē wapu hā 5 na te ūwē'ēi mono zém na hā. E niha si'ōno hā ūmasisi za'ra wa'wa hā, ū'u'ētē wapu wē'ēi ré hā. E ma tō duré āma aipo're si'āri za'ra wa'wa.

¹⁰ Duré 4 miu na aibâ norī ma, ū'u'ētē wapu hā 7 na te wē'ēi mono wamhā, e niha si'ōno hā ūmasisi aba mono hā. E ma tō duré āma aipo're si'āri za'ra wa'wa.

¹¹ E niha bâ waihu'u za'ra wa'aba ū di bétē, ū'u'ētē wapu 'manharizém na te ūnharī uptabi ū zém na hā. Ma'āpé 're asi'madā'ā pese za'ra wa'aba mono, ū'u'ētē wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norī nhimi'manharizém nhiti, sadusezu norī me.

¹² Tawamhā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō wasina waihu'u za'ra ni, Zezusih mreme hā, ū'u'ētē wapu 'manharizém na te te wama ūnharī uptabi ū na hā, parisezu norī nhimiroti wasétē na te te āma ūsimiré'ezém na si, sadusezu norī me.

Zezusi hā 'Re ūhaimana u'āsi mono te te ūpisutu na, Danho'reptui'wa da, Pedru te te ūwasu'uzé wasu'u

Marcusi 8.27-30; Rucasi 9.18-21

¹³ Tawamhā Zezusi hā te oto mo darob amoi u, apito Piripihi te, Sézareza na 'ri nho'ōmo nhisi niwī. Tame ma tō wazadanharī za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī hā:

— E niha ma tō dasima īwasu'u za'ra ni, dasiré īpodo hā ti'ai āma. E 'wa hā, wa hā wa 're mo.

¹⁴ Tawamhā āne wa asa tāma nharī za'ra ni:

— Aiwasu'u hā, ahâ di. A hā, u, Zuwā Batita, apâ aihâiwa'udu. Duré a hā, u, Eriasi apâ we īaimorī. Duré a hā, u, Zeremiasi. Duré a hā, u, duréhā 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa īhâiba amo, apâ aihâiwa'udu.

¹⁵ Tawamhā Zezusi hā te duré wazadanharī za'ra:

— A norī wa'wa hā bêté, e niha ma tō asima 're īwasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Tawamhā Sima Pedru te asa tāma tinhā:

— A hā Cristu, 'Re īhaimana u'āsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da. A hā 'Re īhaimana u'āsi mono 'ra.

¹⁷ Tawamhā Zezusi, te Pedru oto 'mahâ:

— Sima, Zuwāhā 'ra, aima 're rowē mono di. Ma tō āma īuwaimra. A hā danhimirowasu'u hawi, āne na īwaihu'u õ di. Īmama, hâiwa āma 're īsāmra mono si ma tō āne na aima īwaihu'u. — Āne ma tō Zezusi hā wēsā Pedru hā, te te īwaihu'uzém na.

¹⁸ Tawamhā te duré tāma āma romnhimiré'ē:

— Pedru, āne wa za aima waihu'u. Ētē na, wa ai'āma simiré'ē. Ni'wa hā ētē nhisiwi te za 'ri na'rada hā 'manha, 'ri hā siptete na 're sa mono da, tāma. Tane hā 'Re īhaimana u'āsi mono te te īpisutu na, ma tō īwaihu'u na'ra. Taha wa, ni'wa hā ētē nhisiwi te te īri ne, te za oto īwaihu'u na'rata zém hawim na īwaihu'u za'ra ni, za da te 're īzaze za'ra mono norī hā. 'Re īdadâ'ā za'ra mono zé hā dama siptete nherē, pire nherē, īzazei'wa norī āma te te ai'uté waihu'u za'ra õ di za.

¹⁹ Danhib'apito, 'ri za'ētē 're, 're īsāmra mono hā te za 'ridawazé hā tāma īromhuri'wai ma tisō, te te dama āma 're 'ridawa mono wa, āma 're danhisisi mono da. Tane, wa za aima tisō 'ridawazé hā, 'Re īhaimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zéb u, dama 're a'ridawa mono da, āma 're danhisisi mono da. Uburé marī hā da te 're 'manharī tō za'ra mono da, dawi 're ī'azawi mono hā te za 'Re īhaimana u'āsi mono hā te te āma 're asaze, hâiwa āma. Duré uburé marī hā dawi 're ī'azawi mono õ hā te za duré te te āma 're ai'uzei pese. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u, Pedruhu ma.

²⁰ Taha wa, Zezusi hā ma tō sina wazadawa uwati za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī hā, wa te dama wasu'u tō za'ra da a'â, Danho'reptui'wa na 'Re īhaimana u'āsi mono te te īpisutu na hā.

Zezusi hā za ūdā'âzém na ūsiwasu'uzé, za ūhâiwa'utuzém na zama

Marcusi 8.31–9.1; Rucasi 9.22–27

²¹ Tawamhā ta hawim haré te oto tidâ'âzém na wama 're siwasu'u u'âsi sō'awi Zezusi hā, tihâiwa'utuzém na zama. Āne ma tō wama 're siwasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— ūmama te te ūma ūpisutuzéb zarina wa za mo, Zeruzarē u. Tamemhā zudezu norī ma roti'wa norī hā, duré 'Re ūhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa ūpire norī hā, duré ūsimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norī hā te za ūma rob'manharī wasété za'ra. Taha zarina, wa za robzépata za'êtē. Te za duré dasiwi ūwîrî ni. Tawamhā bâdâ maparane ūâma si'utôrî õ ré, wa za hâiwa'udu apâ.

²² Tawamhā Pedru ma tō Zezusi hā sima saprō tisiré norī nhiti, romnhiwasi, tâma ūsiwasu'u za'ra zé hā te te tiwi sawi da. Āne te tâma tinhá:

— Wanhib'apito, āne hā ai'âma ūromhâimana da hā mare di za. 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te aima ba'a da si, wa ūsima wē, da te aima rob'manharī tō da.

²³ Tawamhā Zezusi hā ma tō aipi'ra, Pedruhu u. Āne te tâma tinhá:

— Satanasi, mo oto aimorî, ūnhiti. Marî hā bâdâdi wa, 're ūsimi'wara mono, te te 're ūda'marôpârî za'ra mono ne, te ūwasutu mo, ūmama te te ūma ūpisutuzéb zarina te ūsina dama uwaimrami tō da. 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimirosa'rata nei õ di, asimirosa'rada hā. Ti'ai âma danhimirosa'rata zarina si te ūâma ūrosa'ra, a hā.

²⁴ Tawamhā Zezusi te duré wama nharî za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma:

— Ni'wam norī hā ūsiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're ūwē za'ra mono wamhā, tihâimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Tiza'ozéb ré, ūzarina 're ūnomro mono ne, te za ūsiré 're nomro, da te 're simroi mono da nherê.

²⁵ Ni'wam norī hā tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowē ūsi'utôrî õ hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norī hā ūzarina 're nomro mono da, tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, tawapsi te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowē hā.

²⁶ Åté ni'wa hā te za tinhicro hā te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahâ uptabi da. Tawamhā te za oto dârâ. Ti'ab ré, sibrob ahâ nherê, e tâma 're rowē mono di za, rowē ūsi'utôrî õ hā te te sina uwaimrami õ wamhā. Mare di. Tâma 're rowē mono õ di za. Ti'ai âma, simarî ahâ uptabi nherê, tâma waihu'u õ di za, marî na ūsiwa'âbâzéb da hā, rowē âma 're ūhâimana mono zéb da hā.

²⁷ Wa hā ti'ai âma dasiré ūpodo, niwapsi wa za wei mo apâ, ūmama zadawa para, hâiwa âma tâma ūromhuri'wa norī siré.

Tamep si uburé marī hā da te 're ī'manharī za'ra mono zéb zarina, wa za dama rowairébē, īwē norī ma, duré īwasété norī ma zama.

²⁸ Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā aihīnī õ nherē, ai'matâ'â aba õ ré, te za ī'madâ'â za'ra wa'wa ti'ai āma dasiré īpodo hā, uburé Danhib'apito uptabi na apâ we īmorī wamhā. — Āne ma tō wama siwasu'u za'ra, Zezusi hā.

17

*Ētē 'rāihā āma, Zezusihī hāiba na rowa'a za'ētē wasu'u
Marcusi 9.2-13; Rucasi 9.28-36*

¹ Tawamhā bâdâ 6 na āma si'utōrī pari, ma tō Zezusi hā Pedru norī si te te simro, Ti'adu norī zama īnoi me, Zuwāhā me. Ētē 'rāihā u, ma tō te te simro.

² Tame si'ubumroi ré, ma tō Zezusi hā aimawi tihâiba na saprī, Pedru norī nho'a. Ma tō ti'uburâ pese, bâtâ ro'o ne. Duré ī'uzā hā rā uptabi di, rowa'a za'ētē ne.

³ Tawamhā Pedru norī hā ma tō 'madâ'â za'ra, Mozési norī hā, Eriasihi me. Zezusihī me, te sima rowasu'u za'ra.

⁴ Tawamhā Pedru te Zezusihī ma tinhā, āne:

— Wanhib'apito, āme wama rowē za'ra di. Aima wē wamhā, uridi hā si'ubdatō te aima 'manharī za'ra wa'aba da, wa tō rosa'rata, ate da hā, duré Mozésihī te da hā, duré Eriasihi te da hā.

⁵ Tawamhā āne Pedru te te tâma nharī ré, ma tō hâiwa nhirōtō'a za'ēne hā we hâiba zuwa za'ra, Zezusihī norī hā. Tawamhā hâiwa nhirōtō'a hawi, ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā mre:

— Ā hā ī'ra, te 're īsawi pese mono. Tâma 're īto za'ētē mono di. Ma'âpé īsimiroti hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono za.

⁶ Tawamhā Pedru norī hā Zezusihī siré īs'i'aba're norī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme te te wapari za'ra wamhā, ma tō tâma tipahi za'ra. Tâma pahi za'ra wa, ma tō ti'ai wa rere, dumana na. Ti'ubu na ma tō roptob za'ra.

⁷ Tawamhā Zezusihī hā ma tō ītême ai're za'ra. Simi'wara ré, ma tō upi za'ra, tinhib'rata na. Te te upi za'ra wamhā, te tâma nharī za'ra:

— Ma'âpé aiwahutu za'ra wa'aba. Aipahi za'ra wa'aba tō.

⁸ Tawamhā ma tō ti'râiwhutu za'ra oto, te te rob'madâ'â za'ra da. Te te rob'madâ'â za'ra wamhā, Zezusihī si ma tō 'madâ'â za'ra.

⁹ Tawamhā ētē 'râihâ hawi, ma tō si'ra za'ra, Zezusihī norī hā. Si'aba'reí ré, ma tō Zezusihī hā Pedru norī hā sadawa uwati za'ra, āne:

— Ētē 'râihâ āma ī'madâ'â za'ra wa'wa hā dama wasu'u za'ra wa'aba õ di za a'â. Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā ab're hawi, īmama te te īhâiwa'utu parip si, te za dama 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Tawamhā Pedru norī hā te oto āma siwi sadanha, ãne:

— E marī wa, te dama rowahutu'wa norī hā te te dama 're roti za'ra, Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisutu wana, Eriasi za we īmorī na hā.

¹¹ Tawamhā Zezusi hā te asa tāma nhariñ za'ra:

— Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō īuwaibaba āma rob'ui'érē, Eriasi za we apâ īmorizém na te te ropese da.

¹² Tane nherē, wa za aimā waihu'u za'ra wa'wa. Eriasi hā ma tō wei morī pa. Tane nherē, õ hā da te dasiwi waihu'u õ wa, ma tō tāma rob'manhariñ wasétē za'ra ni, da te dasima īwē za'ra zéb zarina. Tane te za duré da te īma 're rob'manhariñ wasétē za'ra, ti'ai āma dasiré īpoto ma hā.

¹³ Tawamhā Pedru norī hā ma tō waihu'u za'ra, Zezusi te te tāma īrowasu'u za'ra zé hā, Eriasihi upana Zuwā Batita te te īwasu'u na hā.

Zezusi hā ai'reputu ma, wa'uburé te te īmezé wasu'u

Marcusi 9.14-29; Rucasi 9.37-43

¹⁴ Tawamhā wa norī hā wa tō apâ ai'aba'rē ni, Zezusihi me, da'ahā uptabi na sô īdahāimana za'ra u. Tawamhā aibā hā ma tō Zezusihi u wi. Wisi wamhā, ma tō īpapara nhamra, hi'rātitō.

¹⁵ Tawamhā te tāma tinhā, Zezusihi ma:

— Apito, ma'āpē īra āma aipē'ēzé na. Te 're sitete u'âsi. 'Re sitete u'âsi mono wa, te unhama u 're waptā'ā, âi ba zama.

¹⁶ Asiré 're īnomro mono norī u, wa tō aré saprō. Tane nherē, te te siwi pese waihu'u õ di, ta norī hā.

¹⁷ Tawamhā Zezusi ma tō tinhā, ãne:

— E niha bété ai'rata 're īnhamra u'âsi za'ra wa'aba mono nherē, asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono õ di, te 're īaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā. Nimosi aipoto té wa'aba mono hā īaihāimana wasétē za'ra wa'wa. E īpē'ēzé u'âsi, wa za ai'rata 're īmorī u'âsi 'wa, 're īumnhasi za'ra wa'aba mono õ wa. Ma'āpē we ītēme saprōni aba, ai'repudu hā.

¹⁸ Tawamhā wa'uburé ma, ma tō rob'ru Zezusi hā, ai'repudu te te 're īpibui u'âsi mono nhiti, morī da. Te te tāma rob'rui wi, ma tō awa'awi watobro, ai'reputu hawi. Tawamhā awa'awi ma tāma tirowē, ai'reputu ma hā.

¹⁹ Tawamhā wa norī hā īsiré 're īwanomro mono norī hā, wa tō wahāiba pisutu ītēme ai'rē za'ra ni Zezusihi u, romnhiwasi wa te wasiwi sadanharī da. ãne, wa tō wasiwi sadanharī ni:

— E niha bâ bété wa norī hā, wa'uburé ma, wa te rob'ru za'ra nherē, wa te wasiwi īmei waihu'u õ, tāma.

²⁰⁻²¹ Tawamhā Zezusi hā te asa wama nhariñ za'ra:

— 'Re īhāimana u'âsi mono hā syry na 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa, tāma mei waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tô sena, wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. Motada nhamare hā

syryre nherē, da te 're wamhā, oto poto wamhā, wede za'etē uptabi di. Tane, a norī wa'wa hā syryre na 'Re īhāimana u'âsi mono 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, syryre na nherē, uburé marī hā te aré 're ī'manharī za'ra wa'aba mo, asi'uihā na aima waihu'u za'ra wa'aba õ nherē. Ā etē 'rāihā ma, te aré īnharī za'ra wa'wa, si'uihā na si're da, īsabzém nhti. Tawamhā te aré tō ai're. — Āne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

Zezusi hā za īdā'âzém na īsiwasu'uzé hāiba amo, īhāiwa'utuzém na zama

Marcusi 9.30-32; Rucasi 9.43-45

²² Tawamhā wa norī hā Zezusihī siré wa tō asimro ni, Dariresa na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma. Wasiré wasi'ubumroi wamhā, ma tō Zezusi hā wama siwasu'u za'ra, āne:

— Wa hā dasiré īpodo hā te za dasima īhāiba nhomri za'ra ni.

²³ Te za īwīrī ni duré, dasiwi. Tane nherē, bâdâ maparane ī'āma si'utōrī õ ré, te za īmama hā apâ īhāiwa'utu.

Tawamhā, wa te wapari za'ra wamhā, ma tō wawi tirobzei'ō pese za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī wi.

'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwa 'ri 'madâ'âzéb da, rob'uiprazé da te tāma 're īpo'o za'ra mono zé wasu'u

²⁴ Tawamhā wa norī hā Zezusihī siré 're īwanomro mono norī hā wa tō ai'aba're ni, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u. Wasihutu wamhā, rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā ma tō Pedru siwi sadanha, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā. Āne ma tō siwi sadanha:

— E asib'apito za'ra wa'wa hā rowahutuzé 'madâ'âzéb da, te te dame 're wa'âbâ mono õ di.

²⁵ — īhe. Te te 're wa'âbâ. — Āne ma tō sada'â, Pedru hā.

Tawamhā Pedru ma tō āzé 'ri para u, Zezusihī zarina, te te āma sadanhari da. Sébré wamhā, ma tō Zezusi hā timreme na sôzâ, Pedru hā:

— Sima, e niha ma asimirosa'rada īwaihu. Daro mono bâ danhib'apito norī ma, e 'wam norī hā te rob'uiprazé hā te te tāma 're po'o za'ra. E īsib'a'uwē norī hā, e darob zô te te da'âma 're īai'uté za'ra mono norī si te za te te tāma 're po'o za'ra. — Āne te sadanha, Zezusi hā.

²⁶ Tawamhā Pedru te asa tāma tinhā:

— Darob zô te te da'âma 're īai'uté za'ra mono norī si, te za te te 're wa'âbâ za'ra.

Tawamhā Zezusi hā te duré tāma tinhā, āne:

— Tane tō. Daro mono bâ danhib'apito nhib'a'uwē norī, tinhib'apito ma, te te 're īwa'âbâ za'ra mono da hā mare di. (Tane, wa hā īmama nhib'a'uwē wa, rowahutuzé 'madâ'âzéb

da, te dame 're wa'âbâ mono õ nherë, te ãma dame 're upai mono õ di za.)

²⁷ Tane nherë, wawasédé, da te wa'âma 're sa'ra mono õ'umnhasite, wa za wa'âbâ za'ra ni, âhâna hâ. Ma'âpé ai'maimorî aba ïsõ'ui u, tepe zô 'maimei wa'aba da. Tawamhâ ïmorî'rada 'mai'âri aba wamhâ, te za ïmasari waré wa'wa, rob u. Tawamhâ ïsadi're 're, te za ïmanhopêtë 'wa, rob'uiprazé ïsapotore hâ. Ta hâ ïwabre za, rowahutuzé 'madâ'âzéb da hâ te ïwa'âbâzéb da hâ, duré ãma ïwa'âbâ za'ra wa'aba zéb da hâ. Taha wa, rob'uiprazé ïsapotore hâ 'mai'âri aba wamhâ, te za asiwï ï'mai'âri 'wa, rowahutuzé ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norî u, ãma wa'âbâ za'ra wa'aba da.

— Äne te tinha, Zezusi hâ.

18

*Danhipai u dama ïpire na Zezusi hâ te te ïrowasu'uzé wasu'u
Marcusi 9.33-37; Rucasi 9.46-48*

¹ Tawamhâ wa norî hâ Zezusihî siré 're ïwanomro mono norî hâ wa tô ïtême ubumro ni, wa te wasiwi sadanhariî da, äne:

— E 'wa hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë, siré 're ïhâimana za'ra mono norî hâ danhipai u dama ïpire.

² Tawamhâ Zezusi hâ ma tô ai'uté hâ 'mahâ, ïsiré 're ïwanomro mono norî wa'wa, te te sârî da.

³ Tawamhâ te wama nharî za'ra oto:

— Tô sena, wa aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Aihâimanazém na saprî za'ra wa'aba õ wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ai'âma 're sib'a'uwë za'ra wa'aba mono õ di za. Dama ïwapu na ai'uté hâimanazém ne 're aihâimana za'ra wa'aba mono wapsi, te za ai'âma 're sib'a'uwë za'ra wa'wa.

⁴ Ni'wam norî hâ ã ai'uté ne tipire na 'râwi 're si'madâ'â za'ra mono õ wapsi, te za pire na 're hâimana u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'âma 're ïsib'a'uwë mono zéb ãma hâ.

⁵ Duré ni'wam norî hâ te te 're ïzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhâ, ta norî u'âbâ te duré ïzô 're tob'uzu za'ra. — Äne ma tô wama waihu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norî ma.

*Dawasédé, da te 're ïmanharî za'ra mono õ zé wasu'u
Marcusi 9.42-48; Rucasi 17.1-2*

⁶ Tawamhâ Zezusi hâ te duré wama rowasu'u za'ra, äne:

— Ähâta ai'uté norî te asimro. Äté ni'wa hâ te za tinhimiroti wasétê na ãma ropé, ai'uté norî ãma, te te sina 're ïumnhasi za'ra mono norî ãma. Tawamhâ ïsimiroti wasétê hawi, ai'uté te te ïmairême wamhâ, tâma ropipa uptabi di za, tâma ïroti wasétê 'wai ma hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono, za te te azâri wa. ïbutu na ëtë tômo wawë, da te ãma wasisi pari, dâ'â da, âi ba da te mei 'wa'âhâ, tâma ropipa di aré. Tane nherë,

ĩsimiroti wasétē zarina ai'uté te te ̄rēme wamhā, tāma ropipa uptabi di za, roti wasétēwai ma hā.

⁷ Danhimiroti wasétē hawi 're dasi'marōpārī u'âsi za'ra mono wa, taha wa, dama 're ropipa uptabi za'ra mono di za, daro mono bâ. Te za tō da te 're ̄rēme za'ra. Tane nherē, tinhimiroti wasétē hawi te te 're īda'marōpārī za'ra mono norī ma si, danhipai u tāma 're ropipa uptabi za'ra mono di za.

⁸ — Asib'rata na aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, duré aipara na aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, te za asiwi 're īshâri za'ra wa'aba mo, 're sāmra aba mono da. Asib'rada asiwi 're sihâri za'ra wa'aba mono newa, duré aipara hā asiwi 're sihâri za'ra wa'aba mono newa, te za oto misire ré si newa, hâiwa u 're anomro aba mo, 're asimroi u'âsi aba mono da oto, tame. Tawapsi aim'a 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. Tane nherē, asib'rata zahuré ré, duré aipara zahuré ré, unhamu u'âsi u 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're asāmra aba mono wamhā, aim'a 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za.

⁹ Duré atōmo na marī 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, aiwasétē na 're asi'marōpārī za'ra wa'aba mono wamhā, ato hā te za asiwi 're īsani za'ra wa'aba mo, 're sāmra aba mono da. Tawamhā ato hā asiwi 're sani za'ra wa'aba mono newa, te za atōmo misire ré si newa, 're asisisi aba mo, hâiwa u, 're ai'ubumroi u'âsi aba mono da, tame. Tawapsi aim'a 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. Tane nherē, atōmo zahuré ré ropipa u unhamu u'âsi u, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're asāmra aba mono wamhā, aim'a 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — Āne ma tō Zezusi hā īsiré 're īwanomro mono norī ma, wama waihu'u sirōmo za'ra.

Pone'ērebâire īsimanizé wasu'u Rucasi 15.3-7

¹⁰⁻¹¹ Tawamhā Zezusi hā te duré wama rowasu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— Āhāta ai'uté norī hā te asimro. Āma 're rosa'rata wasétē za'ra wa'aba mono tō, dama īwapu newa. Tō sena, wa aim'a rowasu'u za'ra wa'wa. Hâiwa āma 'Re īhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī hā te ai'uté mono bâ te te 're 'madâ'â pese za'ra, misi si, tite mono bâ. Ta norī hā te īmama nho'a te te 're 'madâ'â pese za'ra, hâiwa āma 're īsāmra mono nho'a.

¹² — Wa za oto aim'a āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. Aibâ hā pone'ērebâ 100 na īsimizama hâiba hā misi tiwi 'masimani wamhā, e sô rīfī mono õ di za. Te za tō sô 're rīfī. Pone'ērebâire hā te za a'â rēme za'ra 99 na īhâiba hā. Īsa'u rom na tisa te te 're huri mono ré, te za sô rīfī, tiwi īsimani zō.

¹³ Tawamhā te te sāmri wē te, te za 're to, pone'ērebâ tede'wa hā. Pone'ērebâ hā īsimani'õ norī hā rowē u'âsi tāma

're hāimana za'ra mono wa, tāma 're īrowē mono zém nhipai u, te za 're to za'ētē.

¹⁴ Tane, ã ai'uté norī hā Aimama aba wi, 're īsimani za'ra mono da hā sō 're simipari mono õ di, tāma wē õ wa. — Āne ma tō Zezusi hā pone'ērebâire īsimanizém na simiré'ē.

Dasiré īsazei'wa nherē, dasiwi 're īdawasété za'ra mono zé wasu'u

¹⁵ Āne te duré rowasu'u, Zezusi hā:

— Asisānawā, asiré īsazei'wa nherē, asada 're wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, te za ītēme 're anomro aba mo, asada 're īwasétē za'ra wa'aba mono zém na tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono da, aihāiba pisutu. Tawamhā tāma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zé hā te te 're wapari za'ra mono wamhā, te za apā asina 're asisānawā za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Tane nherē, te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za oto asiré īsazei'wa hā misi, niwamhā maparane asiré 're īsimroi wa'aba mo, asada 're īwasétē za'ra wa'aba mono u, oto īsō'a zahuré tāma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, ta norī nho'a. Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na rob'ui'éré hā āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, te za āne 're īmanharī za'ra wa'aba mo, asima. Āne īsimiroti na rob'ui'éré hā: "Ni'wam norī hā sada 're dawasétē za'ra mono wamhā, dahāiba maparane nho'a te za dama 're siwaihu'u za'ra, īwapari'wa norī hā danho'a te te āma 're mreme waptob za'ra mono da." Āne duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na rob'ui'éré, ībaihā na hā.

¹⁷ Tawamhā asiré īsazei'wa norī nho'a tāma 're roti za'ra wa'aba mono nherē, te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za oto uburé asiré īsazei'wa norī ma 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo, asada 're īwasétē za'ra wa'aba mono zém na. Tawamhā uburé asiré īsazei'wa norī hā te te 're wapari za'ra mono õ wamhā, īsazei'õ'wa hāimanazém ne, te za oto āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo, tiwasétē na 're siwaihu'u za'ra mono õ wa oto. — Āne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

¹⁸ Tawamhā te duré wama rowasu'u za'ra Zezusi hā, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— Tō sena wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. Uburé marī hā da te 're 'manharī tō za'ra mono da, dawi 're īsawi za'ra wa'aba mono hā te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te āma 're asaze za'ra wa'wa, hāiwa āma. Duré uburé marī hā dawi 're īsawi za'ra wa'aba mono õ hā, te za duré te te āma 're ai'uzei pese za'ra wa'wa.

¹⁹ — Āne wa za duré aimā waihu'u za'ra wa'wa, tō sena. Ni'wam norī hā maparane nherē, marī na ti'ai āma 're asisaze za'ra wa'aba mono wamhā, īmama wi 're īrowaptērē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aimā āma 're a'uwaimrami 'wa, hāiwa āma 're īsāmra mono hā.

²⁰ Ni'wam norī hā maparane, āté si'ubdatō nherē, ūzadawa para 're mreme zusi mono da, siré 're si'ubumroi mono wamhā, wa hā wa za tame duré ūsiré 're ūhaimana za'ra. — Āne ma tō wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

²¹ Tawamhā Pedru hā ma tō Zezusihi u ai'rē, te te sadanharī da. Āne te sadanha:

— Wanhib'apito, wasiré ūsazei'wa nherē, ūzada 're ūwasété u'âsi mono zé hā e mame ūsa'ratazém nhitō āma wa za ūsina 'madâ'â zazâ, ūwasédé te ūsina ūmadâ'â'ozém na hā za. E 7 āma.

²² Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Mare di. 7 āma asina 'madâ'â zazâri õ di za. Āté 77 āma si te za asina ūmadâ'â zazâ, ūwasédé hā asina ūmadâ'â'ozém na hā.

²³ Āne, wa za oto aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zém na hā. Tawamhā ti'ai āma danhib'apito hā ma tō rosa'rata, tite rob'uiprazé te te sa'rata da, ūsapari tāma rob'madâ'â'wa norī hā rob'uiprazé te te tiwi 're ūwaptērē za'ra mono hā wahuré ūsōwa're're te te tāma 're sōmri za'ra mono zō.

²⁴ Tawamhā te te āma sāna'rata wi, ma tō ūtēme saprōni ni aibâ hā, ūsapari rob'madâ'â'wa hā. Ta hā ma tō rob'uiprazé hā tinhib'apito wi te te 're awaptērē, sa'etē uptabi na. Sa'etē uptabi wa, niwa ūsōwa're're te te tāma ūsōmri dā hā waihu'u õ di.

²⁵ Tawamhā te te tāma sōmri waihu'u õ wa, ma tō ūsib'apito hā dama ti'ru, da te wede da, da te uipra da, ūmro zama, ūra norī zama, pawa'âbâ ãna te te dama 're romhuri za'ra mono da oto. Uburé ūsibro hā da te dama wede za'ra da, ma tō dama ti'ru duré, rob'uiprazé te te tiwi 're ūwaptērē mono hā te te āma wa'âbâ da.

²⁶ Tawamhā õ hā tō tāma rob'madâ'â'wa hā aré, ma tō hi'rātitō tāma aime ūpapara, tinhib'apito ma. Tawamhā te tiwi waptē, āne: "Apito, a'â ūzapari ze na asimi'ē na. Zahadu uburé wa za aimā wa'â, wa hā." Āne ma tō tāma siwaihu'u, aibâ hā.

²⁷ — Tawamhā ūsib'apito hā ma tō āma aiwamri, ūmreme na. Taha wa, ma tō tāma sisisi apâ, ūne haré nomro da, te te tāma sōmri tō da. ūne haré ma duré satō oto, apâ morī da.

²⁸ Tawamhā õ hā aibâ hā te oto mo. Morī wamhā, ma tō tisiré romhuri'wa hā sōpētē. Taha wi, ma tō duréihā rob'uiprazé misi bâtâ na dapawa'âbâzé hā waptē syry na, apito hawi ūmorī wi. Tawamhā ūsōwa're're te te tāma sōmri õ wa, ma tō ti'â, ūbutu na awa'awi. ūbutu na te te têté sina, ma tō tiwi waptē, āne: "Ma'âpê ūhâna ūma sōmri, zahadu ūma ūwa'âbâ õ hā." Āne te tiwi waptē.

29 — Tawamhā ūsiré romhuri'wa ma tō hi'rātitō nhamra ūpapara, te te tiwi rowaptērē da, ãne: "Ma'ápé, ūzapari ze na a'â syry na. Wa za tō aima tisō uburé, ūsōwa're're."

30 — Tawamhā ãne te te tiwi waptērē nherē, te te ãma sazei õ di. Te te ãma sazei õ wa, ma tō dama ti'ru, da te sērē da, dazazéb 're. Rob'uiprazé hā te te tāma sōmri wapsi, te za dama ti'ru, apâ da te wazere da, dazazém hawi.

31 Tawamhā ūsiré rob'madâ'â'wa norī hā ma tō ūwasu'u hā wapari za'ra, te te dama ūru na hā da te sērē da, dazazéb 're. Te te wapari za'ra wamhā, ma tō sada tihaimana za'ra. Ma tō duré ai'aba'rē, tinhib'apito ma, te te siwi wasu'u da.

32 Tawamhā te te tāma wasu'u za'ra parimhā, ma tō ūsib'apito hā sô hâ, dazazéb 're danherē'wa zô. Sô hârâ wamhā, ãne te tāma tinhia: "A hā romhuri wasétē 'wa, ūwi ūwaptērēzéb zarina wa tō po're ha'â, rob'uiprazé ūwi 're ūawaptērē mono zém na hā apâ ūma sōmri õ nherē. Te 'ruiwapari õ di.

33 E niha bâ bété, ãma aipẽ'ëzé õ di asiré romhuri'wai ãma hā, wa hā ai'ãma ūpẽ'ëzé ne." ãne te tāma tinhia ūsib'apito hā, tāma rob'madâ'â'wai ma.

34 — Tawamhā ūsib'apito hā ma tō ab'rui pese. Sib'rui wa, ma tō dama ti'ru, dazazéb 're da te sērē da, da te tāma 're ūrob'manhari u'âsi za'ra mono zém na, tame te te 're robzépata mono da. Rob'uiprazé te te tiwi 're ūawaptērē mono nhowa're're tinhib'apito ma, te te tāma sōmri wapsi, te za wazere ni apâ. — ãne ma tō Zezusi hā wama ãma romnhimiré'ê za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma.

35 Tawamhā ãne ma tō timreme hā wama 'rāsatu za'ra, Zezusi hā:

— ãne hā asiré ūsazei'wa hā asada 're ūwasétē za'ra wa'aba mono zém na sena na asina 're 'madâ'â zahâri za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za ūmama hā te te aima 're rob'manhari ūwasétē za'ra wa'wa aihâiba mono bâ wa'aba, hâiwa ãma 're ūsâmra mono hā.

19

*Damro, da te 're ūrēme za'ra mono zé wasu'u
Mateusi 5.31-32; Marcusi 10.1-12; Rucasi 16.18*

1 Tawamhā ãne na Zezusi te te rowasu'u parimhā, ma tō Dariresa hawi mo, Zudeza na danhipti'a nho'omo nhisi u morī da, Zodā pa zara u.

2 Da'ahâ uptabi na te ūsarina ai'aba'rē ni. Tawamhā Zudeza u wisi wamhā, ma tō ūhâzé ré norī hā apese, tame.

3 Tawamhā parisezu norī hā ni'wam norī hā ma tō ūtēme aihutu Zezusihi u, te te siwi sadawa pibu da, timreme na te te upai wa, te te siwi mreme wē'õ da. ãne ma tō siwi sadanha:

— E aibâ hâ te za timro hâ marî ïpire hâ te te tiwi 're 'manharî za'ra mono ð nherê, te te 're rême za'ra. E wahi'rata norî nhimiroti zarina, ãne hâ.

⁴ Tawamhâ Zezusi hâ te asa tâma nharî za'ra:

— E ïbaihâ na ãne hâ 're sôré za'ra wa'aba mono â bâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hâ. ãne rob'ui'éré hâ: "Ropoto na'rata hawimhâ ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ a'uwê hâ aibâ na 'manha. Pi'ð zama ma tô duré 'manha." ãne duréihâ ïbaihâ na rob'ui'éré hâ.

⁵ ãne ma tô duré roti 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ, ïbaihâ na hâ: "Taha wa, aibâ hâ 're mro za'ra mono wamhâ, te za timama norî hâ te te 're rême za'ra, timro me si siré 're simasisi zahuré mono da oto. Sina 're hâiba sitob zahuré mono wa, maparane ïhâiba nherê, misi ïhâiba ne, te za siré 're simasisi u'âsi zahuré oto." — ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hâ.

⁶ ãne wa, dasina 're damro za'ra mono wamhâ, dahâiba maparane nherê, te za oto dahâiba misi ne dasiré 're dasi'ubumro. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono, dasi'âma te te 're da'ahâiba to mono nherê, ni'wa hâ da'âma 're siwanhizari mono ð di za. Mare di. — ãne ma tô Zezusi hâ parisezu norî ma waihu'u za'ra.

⁷ Tawamhâ parisezu norî hâ ma tô duré siwi sadanha, Zezusi hâ:

— Oro zapre te Mozési hâ te te wama 're roti za'ra, aibâ hâ timro te te 're rême za'ra mono da wamhâ, timro te te 're ïrême za'ra mono zém na rob'ui'éré te te tâma 're sômri za'ra mono da, te te duré ïré 're satõrî za'ra mono da, ïsiti oto sina 're pahâ za'ra mono da. — ãne te siwi sadanha.

⁸ Tawamhâ Zezusi hâ te asa tâma nharî za'ra, ãne:

— Ta hâ Mozési hâ aipë'ë tete za'ra wa'aba wa, ma tô ãne na te te aima 're roti za'ra wa'wa. Tane nherê, ropoto na'rata hawimhâ, ãne na 're ïromhâimana mono zé hâ robaba di.

⁹ Taha wa, tô sena wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wa hâ aibâ hâ, ïmro aibâ na sipsaihuri ð nherê, timro te te mei wamhâ, pi'ð aimawi na mro wamhâ, te za tiwasédé hâ 'manha, aibâ hâ.

¹⁰ Tawamhâ wa norî hâ Zezusihî siré 're ïwanomro mono norî hâ wa tâma nharî za'ra ni, ãne:

— Tane ze te bâ, damro ãna te za 're danomro pé.

¹¹ Tawamhâ Zezusi hâ te duré asa wama nharî za'ra:

— Æ hâ te ãma ïrowasu'uzé hâ aihïni da te 're ïwaihu'u za'ra mono da hâ mare di za. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tâma 're ïwaihu'u za'ra mono norî si, te za te te 're waihu'u pese za'ra, ãne hâ.

¹² Aibâ hâ ni'wam norî hâ 're ïpoto za'ra mono zém hawim haré, 're 'ra waihu'u za'ra mono ð wa, te za ta norî si mro ãna 're nomro, õne haré. Duré aibâ hâ ni'wam norî hâ da te 're sihâri za'ra mono wamhâ, oto 're 'ra waihu'u za'ra mono

õ wa, te za duré ta norí hã mro ãna 're nomro. Duré ni'wam norí hã te za tihâiba hã te te 're sawi pese za'ra 'râwi, 're mro za'ra mono tõ da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe si 're nomro mono da. Ni'wam norí hã ãne hã te te 're waihu'u pese za'ra mono wamhã, te za tô ãma 're sôpré u'âsi. — ãne ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norí ma.

*Zezusi hã, ai'uté te te ïazawizé wasu'u
Marcusi 10.13-16; Rucasi 18.15-17*

¹³ Tawamhã ma tô Zezusihi u, ai'uté da te simro, tinhib'rada hã ï'rã nhisiwi, te te nasi ãma aza'ra sina, Timama ma, ãma mreme za'ra da. Tane nherë, ïsiré 're ïwanomro mono norí hã wa tô dama nharí za'ra ni, da te ïtëme simro tõ mono da, ai'uté norí hã.

¹⁴ Tawamhã Zezusi te wama nharí za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norí ma:

— Tô'ã. Dawi rosawi za'ra wa'aba tõ. A'â we ïtëme da te simroi mono, ai'uté norí hã. ã norí hã ai'uté norí hã õne haré simizazei pese na 're ïhâimana za'ra mono ne, tane ni'wam norí hã 're hâimana za'ra mono wapsi, ta norí hã te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ãma 're sib'a'uwe za'ra. — ãne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

¹⁵ Tawamhã tinhib'rada, ï'rã nhisiwi te te nasi ãma aza'ra sina te hâiwa u nasi ãma timreme za'ra. Taha pari ma tô mo.

*Aibâ ïsibro pese wasu'u
Marcusi 10.17-31; Rucasi 18.18-30*

¹⁶ Tawamhã nimahã bâtâ na ma tô aibâ hã mo, Zezusihi u, te te sadanharí da. ãne te sadanha:

— Rowahutu'wa, e marí ïwë hã wa za 'manha, 're ïdanomro u'âsi mono zé hã te ïsina ï'uwaimrami da hã.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te asa tâma tinhá:

— E marí da, te ãne ïzadanha, marí ïwë hã da te 're ï'manharí za'ra mono zém na hã. Misire 're ïmoři wë uptabi hã te 're hâimana. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma rob'ui'éré hã 're 'madâ'â pese mono wapsi, te za asina ï'uwaimra, dadâ'â ãna 're ïdanomro u'âsi mono zé hã.

¹⁸ Tawamhã aibâ te duré sadanha, Zezusi hã:

— E ma hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã wa za te 're 'madâ'â pese.

Tawamhã asa te tâma tinhá, Zezusi hã:

— "Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré aimro na asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré danhibrom na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dawasu'u wasété na dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁹ Duré aimama hã te za 're ïwazé pese za'ra wa'aba mo, ana zama. Te za duré uburé 're ïdazawi pese za'ra wa'aba

mo. Marī īwē zō asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asōpré wa'aba mo, īwē zô." — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u, aibâ ma.

²⁰ Tawamhā īprédupté hā ma duré āma sada'â apâ, tō ò hā:

— Tō òhō si, wa tō 'Re īhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā te 're 'madâ'â pese, uburé. E marī, wa za 'manha, āhā nhipai u hā bété.

²¹ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā, āne:

— Rowē na 're aihâimana mono zéb zô, 're rosa'rata mono wamhā, mo oto aimorī, uburé asibro hā dama wede mono da, da te aiwi īuipra za'ra zé hā rob'uiprazé hā īsibrob'ō norī ma, sōmri mono da. Tawapsi asibro pese di za, hâiwa āma. Taha parip si te za we apâ aimo ītēme, īsiré 're aimorī da oto.

²² Tawamhā āne hā te te wapari wamhā, ma tō aibâ īprédupté hā robzei āna mo, tinhicro pese si te te sima sawi wa.

²³ Tawamhā īsa'u ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. īsibro pese norī hā 'Re īhaimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zéb u 're īsisisi mono da hā, pire di. Tāma pire uptabi za'ra di za.

²⁴ E niha te za awaru ba'ōmore hā īsi'uwazi para'ōtō zapu'u 're āzé. Sébré waihu'u ò di. Tane, īsibro pese norī hā si'uihâ na 're sisisi waihu'u mono ò di za, 'Re īhaimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zéb u hā. — Āne ma tō wama waihu'u za'ra, Zezusi hā.

²⁵ Tawamhā āne īmreme hā wa te wapari za'ra wamhā, wa tō āma watob'uzu za'ra ni, īsiré 're īwanomro mono norī hā. Tawamhā wa wasisadanharī za'ra ni, āma:

— īsibro pese norī ma, waihu'u za'ra ò wamhā, e 'wam norī hā te za bété danho'reptuzé hā te te sina 're uwaimrami za'ra, dadâ'â āna 're īdanomro u'âsi mono zé hā.

²⁶ Tawamhā Zezusi hā te wa'madâ'â pese za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī hā. Tawamhā, te te wa'madâ'â pese za'ra wamhā, te duré asa wama nhari za'ra:

— Dasi'uihâ na danho'reptuzé hā da te dasina 're uwaimrami za'ra mono ò di za. Dama waihu'u ò di. 'Re īhaimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. Taha ma si waihu'u pese di, uburé marī hā te te 're īab'manharī mono zéb da hā.

²⁷ Tawamhā Pedru te tāma siwasu'u, āne:

— Wa norī hā wa tō wanhibro hā uburé rēme pese za'ra ni wasipara, asiré 're wanomro mono da oto. Āne wamhā, e marī te za 'Re īhaimana u'âsi mono hā te te wama 're apisutu, te te wama 're īanhomri mono da hā.

²⁸ Tawamhā Zezusi te asa wama nhari za'ra:

— Āne, tō sena wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi wa hā dasiré īpodo hā wa za ro ītéb āma danhib'apito simasisizém na 're īnhamra. īsimasisizé īwē uptabi āma wa za 're īnhamra, te 're da'ab'madâ'ā u'âsi mono da oto. Tame te za duré a norī wa'wa hā īsiré 're anomro aba mono norī hā 12 na danhib'apito simasisizém na 're asimroi wa'aba mo, aipire na Izarazéhé 'ra nihudu mono bâ 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono da.

²⁹ Āté ni'wam norī hā te za tinhorōwa hā te te 're rēme pese za'ra, duré āté tisisānawā norī hā, duré āté timama norī hā, duré āté ti'ra norī hā, duré āté tinhipti'a hā. Āté īsiré 're nomro mono da, te za uburé marī hā te te 're rēme pese za'ra. Ta norī ma, te za uburé marī te te 're īrēme za'ra mono zém nhipai u pese, 'Re īhaimana u'âsi mono te te tāma 're anhomri. Ta norī ma si te za dadâ'ā ãna 're īdanomro u'âsi mono zé hā te te tāma 're apisutu.

³⁰ Ni'wam norī hā dama īpire na ti'ab ré 're hāimana za'ra mono nherē, te za 'Re īhaimana u'âsi mono hā te te tāma 're apisutu da'ahâ na, wapu na 're hāimana za'ra mono da oto, za da'âma 're īsib'a'uwe mono zéb āma hā. Duré ni'wam norī hā ti'ab ré dama wapu na 're hāimana za'ra mono nherē, te za te te tāma 're apisutu, pire na oto 're hāimana za'ra mono da. — Āne ma tō Zesusi hā wama waihu'u sirōmo za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

20

Buru na romhuri'wa norī wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré romnhimiré'é na wama rowasu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— 'Re īhaimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwe mono zém na, wa za duré aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, āne. Aibâ hā buru tede'wa hā bâdâ 'rāiwatobro wi, ma tō mo, tāma īromhuri'wa norī da hā, te te da'maipisutu za'ra da, te te āma tāma romhuri za'ra da, uwa 'ru na.

² Tawamhā te te da'anhopêtē wamhā, ma tō tāma pisutu za'ra, misi bâtâ na dapawa'âbâzéb uwaibaba te te āma pawa'âbâ za'ra mono da. Taha wa, ma tō āma saze za'ra, tāma īromhuri za'ra 'wa da hā. Tawamhā ma tō tāma rob'ru za'ra, misi bâtâ na te te romhuri za'ra da, rob're na, uwa 'ru na.

³ Tawamhā mararé ma tō duré mo, bâtâ si'ré na, 'ri nhi'riti wa, da te dasima 're īrowede za'ra mono zéb u. Tame ma tō duré aibâ norī hā sôpêtē za'ra, romhuri ãna taré da'rata īsi'ubumro hā.

⁴ Tawamhā āne ma tō tāma nharī za'ra: "A norī wa'wa hā te za oto ai'aba'rei wa'wa īburu u, uwa 'ru na dame romhuri za'ra wa'aba da. Tawamhā dapawa'âbâzéb uwaibaba, wa za

duré aipawa'âbâ za'ra wa'wa." Æne ma tô duré buru tede'wa hâ tâma pisutu za'ra.

⁵ — Tawamhâ ūburu u te oto ai'aba're, te te tâma romhuri za'ra da. Tawamhâ abzuma ma tô duré aibâ norî hâ sôpêtë za'ra, buru tede'wa hâ. Taha wa, te duré satôrî za'ra, ūburu na te te dame romhuri za'ra da. Bâdâ sipra wi, ma duré sôpêtë za'ra aibâ norî hâ, aimawi hâ. Tô ûhô si ma duré tâma pisutu za'ra. Tawamhâ ta norî hâ te duré dazarina ai'aba're.

⁶ Tawamhâ hâiwahâ pesere te duré mo buru tede'wa hâ, 'ri nhi'riti wa, da te dasima 're ūrowede za'ra mono zéb u. Tawamhâ aibâ norî hâ ma duré sôpêtë za'ra aimawi hâ, romhuri ãna taré da'rata ūsi'ubumro hâ. Te te sôpêtë za'ra wamhâ, ãne te sadanhariî za'ra: "E marî wa, te taré asimroi wa'wa, bâtâ bâ, marî hâ dame 'manhariî za'ra wa'aba ãna."

⁷ — Tawamhâ asa te tâma nhariî za'ra, ãne: "Ni'wa hâ marî hâ te te wama pisutu õ di, wa te tâma ūromhuri za'ra zéb da hâ. Taha wa, marî na wa te dame romhuri za'ra õ di, ã bâtâ na hâ."

— Tawamhâ buru tede'wa te duré tâma rob'ru za'ra: "Mo oto a norî wa'aba zama dazarina ai'aba'rei wa'aba, ūburu na dame romhuri za'ra wa'aba da, uwa 'ru na." Æne ma tô buru tede'wa hâ satôrî za'ra.

⁸ — Tawamhâ mara simei wamhâ, tâma ūromhuri'wa norî 'madâ'â'wai ma, te tinha ãne, buru tede'wa hâ: "Ma'âpé, uburé ūma romhuri'wa norî zô aihârâ za'ra na oto, pawa'âbâ mono da. Tawamhâ daza'u romhuri na te te ūsâna'rata za'ra norî, uimrehêne te za ūpawa'âbâ na'rata za'ra. Taha parip si te za duré romhuri na ūsâna'rata'wa norî hâ ūpawa'âbâ za'ra." Æne ma tô tâma waihu'u, buru tede'wa hâ.

⁹ — Tawamhâ hâiwahâ pesere, romhuri na te te ūsâna'rata za'ra hâ ma tô rob'uiprazé hâ waibu hâiba mono bâ, misi bâtâ na dapawa'âbâzéb uwaibaba, bâtâ bâ te te romhuri za'ra õ nherê.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhâ dawana romhuri na te te ūsâna'rata za'ra norî hâ ma tô duré hâiba mono bâ waibu rob'uiprazé hâ, aiwapsi. Tane nherê, te te waibui wamhâ, ma tô tâma nhariî za'ra, buru tede'wai ma, ūsa'u romhuri na te te ūsâna'rata za'ra norî pawa'âbâ nhipai u, te te waibui õ wa.

¹² Æne te mreme nhiti'ru na tâma nhariî za'ra: "Ô norî hâ hâiwahâ si romhuri na te te ūsâna'rata za'ra hâ misi bâtâ za'ratazé hâ ma tô sina uprosi za'ra. Wa norî hâ bêté. Bâtâ bâ, wa te ūromhuri za'ra hâ, rowa'ro uptabi nherê. E niha bâ, ma bêté õ norî zama tipawa'â hâ waibu, aiwa wapawa'âbâ za'ra me."

¹³ — Tawamhâ aibâ norî siré ma, te misi tinha, buru tede'wa hâ: "Ûsiwaihu, ūwapari pese. Wa hâ te aima 'manhariî wasété õ di, ãne hâ. Oro ãma ūzaze za, bâtâ bâre ūma romhuri

da, tô misi bâtâ na dapawa'âbâzéb uwaibaba te aipawa'âbâda.

¹⁴ Ma tô dame asima ū'âri pa. Taha wa, te za oto aimo. Wa tô ū'sima wë, aiwa aipawa'âbâ za'ra wa'aba ne te paua'âbâ za'ra da, asa'u wa'aba romhuri na te te ū'sâna'rata za'ra norî hâ.

¹⁵ Te ū'sima ū'wë zéb zarina, ū'te rob'uiprazém na te da'apawa'âbâ wamhâ, e ū'wasédé wa tô 'manha. Mare di. ū'wasédé hâ te 'manharî õ di. Äté taré dama ū'nhopru wa, ma tô ū'zada asahi, bâtâ bâ te te ū'ma romhuri za'ra õ nherë, bâtâ na dapawa'âbâzém na te paua'âbâ za'ra 'ru te." Äne ma tô buru tede'wa hâ tâma siwaihu'u, tâma ū'romhuri'wai ma. — Äne ma tô Zezusi hâ wama ū'ma romnhimiré'ê za'ra, ū'siré 're ū'wanomro mono norî ma.

¹⁶ Tawamhâ äne ma tô Zezusi hâ timreme na wama 'râsatu za'ra:

— Ni'wam norî hâ dama pire na ti'ab ré 're hâimana za'ra mono nherë, 'Re ū'hâimana u'âsi mono si te za te te tâma 're pisutu za'ra, wapu na 're hâimana za'ra mono da oto, za da'âma 're ū'sib'a'uwë mono zéb ū'ma hâ. Duré ni'wam norî hâ ti'ab ré dama wapu na 're hâimana za'ra mono nherë, te za te te tâma 're pisutu za'ra, pire na oto 're hâimana za'ra mono da. — Äne ma tô timreme na wama 'râsatu za'ra, Zezusi hâ.

Zezusi hâ, si'ubdatô ū'ma za ū'dâ'âzém na ū'siwasu'uzé, ū'hâiwa'utuzé me

Marcusi 10.32-34; Rucasi 18.31-34

¹⁷ Tawamhâ wa norî hâ Zeruzarë u wa oto ai'aba're ni, Zezusihî siré. Wasi'aba'rei ré, ma tô wahâiba pisutu, wama rowasu'u za'ra, ū'siré 're ū'wanomro mono norî ma, 12 na wahâiba za'ra ma. Äne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hâ:

¹⁸ — ū'wapari pese za'ra wa'aba. Ähâna, wa Zeruzarë u ai'aba're ni. Tame wa hâ dasiré ū'podo hâ te za dasima ū'hâiba nhomri ni, sasedoti ū'pire norî ma, 'Re ū'hâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'u'i'éré na dama rowahutu'wâ norî ma zama. Ta norî hâ ū'wasédé te te ū'âma ū'sa'ra za'ra zéb zarina, te za dama ū'ru za'ra, da te ū'wîñ da, dasiwi.

¹⁹ Taha zarina te za oto zudezu'õ norî ma siwi ū'hâiba nho. Tawamhâ te za ū'âma tiwa'ë za'ra, zudezu'õ norî hâ. Te za ū'âma wasété za'ra ni duré. Te za duré da te dasiwi 're ū'pré'ê. Taha parip si, te za wedepo'o nphonhi'râmi na dasiwi ū'zasömri ni hâiwi, ū'dâ'â da. Tane nherë, bâdâ maparane ū'âma si'utõñ õ ré, wa za apâ hâiwa'udu. — Äne ma tô wama siwaihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hâ.

Zebedehe mro, Zezusihî wi, te te ū'rowaptêrêzé wasu'u, ti'ra norî ma

Marcusi 10.35-45

²⁰ Tawamhā Zebedehe mro hā ma tō Zezusihi u mo, ti'ra si'aibā norī siré. Ítēme morī wamhā, tāma pire wa, ma tō tāma aiwē'ē, ti'ra norī ma, te te tiwi rowaptērē da.

²¹ Tawamhā Zezusi hā te pi'ō sadanha, ãne:

— E marī ma tō asima ūwē, te aima ãma ūwaimrami da hā. Tawamhā pi'ō te asa tāma tinhā:

— Ma'āpé, ūra norī ma, tāma ropisutu sirōmo zahuré na, danhib'apito simasisizém na asimire niwī duré asimi'e niwī dama pire na 're simasisi u'âsi zahuré mono da, za 'Re ūhaimana u'âsi mono hā da'âma ūsib'a'uwēzéb ãma hā. — ãne te Zezusihi wī rowaptē, ti'ra norī ma, pi'ō hā.

²² Tawamhā Zezusi hā te ūra norī ma oto rowasu'u zahuré, ãne:

— E marī da, te rosa'rata ãna asina ūzadanharī 'wa. Wa hā wa za robzépata za'ëtē, dawi ūsisawi ãna. E tawamhā sada asiptete aba di, za te ūrobzépata za'ëtē ne, ūrobzépata aba da hā.

Tawamhā asa te tāma nharī zahuré, Zebedehe 'ra norī hā:

— Íhe. Sada wanhiptete di za, asine wa te ūrobzépata da hā.

— ãne ma asa tizadawa na tāma wa'rāmi zahuré, Zezusihi ma.

²³ Tawamhā Zezusi hā te duré tāma rowasu'u zahuré, ãne:

— Te za tō ūsine ūrobzépata za'ëtē 'wa. Tane nherē, ūsi'uihā na te aipisutu waihu'u aba õ di za, dama aipire wa'aba na 're aihaimana aba mono zéb da hā, ūnhimire niwī, duré ūnhimi'e niwīmhā. ūmama te te ūpisutu za'ra norī si te za dama pire na ūrata 're haimana u'âsi za'ra. Ta norī hā te pisutu za'ra õ di za, wa hā. — ãne te tāma siwasu'u zahuré, Zezusi hā.

²⁴ Tawamhā Zezusihi siré 're ūwanomro mono norī hā 10 na wahāiba za'ra hā, Zebedehe 'ra norī mreme wa te wapari za'ra wamhā, wa tō sada wanhitiru za'ra ni.

²⁵ Taha wa, Zezusi hā te sima wazô tihârâ za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī zô. Tawamhā ãne te wama nharī za'ra:

— Ti'ai ãma danhib'apito norī hā te pire uptabi na dama 're haimana za'ra. Sa'ëtē te duré te te 're dawada'uri za'ra, ūsimiroti hā da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da.

²⁶ Tane asima 're aihaimana za'ra wa'aba mono õ di za, a norī wa'wa hā. Asiré norī ma, ai'maipire wa'aba da, asina 're 'mairob'ruiwapari aba mono wamhā, te za asiré hā 're ūmaiwapaptob u'âsi aba mo, marī zô 're ai'manhimnhasi aba mono ãna.

²⁷ Duré 'râwi asima aipire uptabi na 're ai'maihaimana aba mono da, asima 'maiwe' uptabi aba wamhā, pawa'âbâ ãna romhuri'wa ne, te za asima 're ūmairomhuri wē wa'aba mo.

²⁸ Tane duré, wa hā dasiré ūpodo hā da te ūma 're romhuri za'ra mono da, we ūmorī õ di, ti'ai u. Te 're da'apawapto mono da si, wa wei datême mo, ūsihâiba zawi ãna dazada ūdâ'â da,

da'upana te da'awa'âbâ da. — Æne ma tô Zezusi hã wama siwasu'u za'ra.

*Zezusi hã, itob'a norõ te te ūpese zahuré zé wasu'u
Marcusi 10.46-52; Rucasi 18.35-43*

²⁹ Tawamhã wa norõ hã wa tô ai'aba're ni, Zezusihi siré, Zerico hawi. Wasi'aba'reí wamhã, da'ahâ na ma tô wazarina hã ai'aba're ni.

³⁰ Tawamhã aibâ itob'a norõ hã bâdâdi waptoma ūsimasisi zahuré hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari zahuré, bâdâdi na ūsababa za te te ūro'razâri zahuré na hã. Æne hã te te wapari zahuré wamhã, te nasi sina 'mahârâ zahuré, ãne:

— Dawihi nnihudu, ma'äpê wa'âma aipë'ëzé na. — Æne te nasi sina 'mahârâ zahuré, itob'a norõ hã.

³¹ Tawamhã da'ahâ na Zezusihi zarina ūdas'i'aba're norõ hã ma tô tâma nhari za'ra, ari'awi simasisi zahuré da. Tane nherë, sa'ëtë te nasi sina 'mahârâ zahuré, ãne:

— Apito, Dawihi nnihudu, ma'äpê wa'âma aipë'ëzé na.

³² Tawamhã ma Zezusi hã ūrata mazazâri zahuré, bâdâdi wa. Taha wa, te 'mahârâ zahuré, itob'a norõ hã:

— E marï te asima ūwë wa'wa, te aimâ ūmanharï aba da hã.

³³ Tawamhã asa te tâma nhari zahuré:

— Apito, wato pese da, wa wasima wë ni. — Æne ma tizadawa na tâma wa'râmi zahuré, itob'a norõ hã.

³⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tô âma tipë'ëzé zahuré, itob'a norõ âma. Taha wa, ma tô tõmo upi zahuré, apâ tõmo wë zahuré da. Te te tõmo upi zahuré wi, awa'awi ma tô tito pese zahuré. Te te rob'madâ'â wë zahuré di oto. Tawamhã Zezusihi zarina te oto tineb zahuré, awa'awi.

21

*Zezusi hã, Zeruzarë u datëme ūwîsizé wasu'u
Marcusi 11.1-11; Rucasi 19.28-40; Zuwâ 12.12-19*

¹ Tawamhã wa norõ hã wa tô oto ai'aba're ni, Zezusihi siré, Zeruzarë u. Tawamhã wa tô rob'umhutu za'ra ni oto, Betazé na 'ri wa'otõ nhisi u. Oriwera na ëtë 'râihâ nhisi âma 'ri wa'õno hã. Wa te rob'umhutu za'ra wamhã, ma tô Zezusi hã ūsiré 're ūwanomro mono norõ hã maparane wa'mazatõ sisôwa, 'ri wa'otõ u.

² Æne ma tô satõri zahuré:

— Õwa te za ane wa'wa, 'ri wa'otõ u, asõ're uwaibaba wa'aba. Tawamhã aimasisi aba wi, te za awaru po'repore hã ūsämri 'wa, butu wazi na da te âma wasisi haré, ñsa hã. Tame te duré ūra hã ūsiré za. Tawamhã te za ūwasihi zahuré wa'wa, sahuré we ūma saprõni aba da.

³ Tawamhã ni'wa hã awaru po'repore, sahuré we ūma ūsaprõni aba na te te asadanharï aba wamhã, ãne te za tâma ūzadawa wasu'u wa'wa, asa: "Wanhib'apito hã marï õ wa, âma morï da, wa we sô wanem ni, wa te tâma saprõni zahuré

da." Æne hā tāma waihu'u aba wi, te za āma asazei wa'wa, sahuré we ūma saprōni aba da, awaru po'repore hā. — Æne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u zahuré.

⁴ Duréihā 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te āma ūrob'ui'éré sirōmo zéb zarina te te sina uwaimramida, ma tō Zezusi hā ãne tāma pisutu zahuré, awaru po'repore te te ïtēme saprōni zahuré da. Æne duréihā āma ūrob'ui'éré siro hā:

⁵ "Ma'āpē, tāma rowasu'u za'ra wa'aba, Si'ā na ëtē 'rāihâ nhisi āma 're ūdasi'ubumroi mono norī ma, ãne:

'Öhôta te we oto atême timor̄i 'wa, asib'apito za'ra wa'wa hā.

Ta hā dazada 're ūhaimana mono õ hā ūsimizawi pe hā te we āma mo, awaru po'repore na, ūpréduptém na hā.'

Æne duréihā 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa nhimi'ui'éré hā, Zeruzarē āma 're ūdasi'ubumroi mono norī ma hā.

⁶ Tawamhā Zezusi te te tāma ūpisutu zahuré zéb zarina, ma tō awaru po'repore norī zō tineb zahuré, wasiré norī hā.

⁷ Tawamhā, te te sāmri zahuré wamhā, ma tō apâ saprōni zahuré Zezusih i u, awaru po'repore hā ūra ré. Tawamhā tisi'ubuzém na ma tō tāma ba'ubu zahuré. Taha pari, ma tō āma darōno Zezusi hā, āma morī da.

⁸ Tawamhā da'ahâ uptabi na ma tō dasi'ubuzém na tāma waptâ za'ra ni bâdâdi na, ūsisiwi ūmorizéb da hā, dama pire wa, sô 're datob'uzu za'ra mono wa. Wedepa nhipti su na zama ma duré tāma waptâ za'ra ni.

⁹ Tawamhā Zezusih nhowa ūdasi'aba'rē norī hā duré ūsarina ūdasi'aba'rē norī zama te nasi dasima 'mahârâ za'ra ni, ãne:

— Apito Dawihi nhihudu āma, 're wawata za'ra wa'aba mono. Wanhib'apito zadawa para, te we oto mo. 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ūwē si te te tāma 're pisutu u'āsi mono neza. 'Re ūhaimana u'āsi mono āma zama duré 're wawata za'ra wa'aba mono, hâiwa āma 're ūsâmra mono āma, wei watême te te satôr̄i wê te. — Æne te nasi dasima 'mahârâ za'ra ni, da'ahâ na.

¹⁰ Tawamhā Zeruzarē u ma oto wi, Zezusi hā. Wisi wamhā, ūwa 're ūdasi'ubumroi mono norī hā ma tō da'ahâ uptabi na 're dasiwairötö, da te dasima 'mahârâ za'ra sina. Taha wa, te nasi tasisadanharî za'ra ni, ãne:

— E 'wa hā, õ hā bêté.

¹¹ Tawamhā Zezusih zarina ūdasi'aba'rē norī hā ma tō dama nhari za'ra, Zeruzarē āma 're ūdasi'ubumroi mono norī ma:

— Æ hā Zezusi, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, Nazaré na 'ri wa'ôtö nhisi hawi we ūmor̄i hā, Darireza na danhipti'a nho'omo nhisi hawi. — Æne ma tō ūsiré ūdasi'aba'rē norī hā dama wasu'u za'ra.

'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zém hawi, Zezusi te te īdazate mono zé wasu'u

Marcusi 11.15-19; Rucasi 19.45-48; Zuwā 2.13-22

¹² Tawamhā Zezusi hā ma tō oto āzé, 'ri 'rāihā u, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u. Tame te dama rowede'wa norī hā 're si'ubumro, dawi marī uipra'wa norī zama, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tawamhā Zezusi hā ta norī hā te te 'madā'ā za'ra wamhā, ma tō te te sate, rob u. Wedeza hā rob'uiprazém na te te dawi āma 're īsaprī za'ra mono norī te hā ma tō te te tiwi anhamra, utu'u te te dama 're īwede za'ra mono norī simasisizéb zama.

¹³ Tawamhā Zezusi hā ãne te tāma nharī za'ra, rowede'wa norī ma:

— Duréihā wahī'rada hā ma tō ãne na rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na: "İnhorōwa hā īwa īma 're īdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hā." Ñne te tinha. Tane nherē, a norī wa'wa hā ma tō īwa asima āma 're īrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawi 're īipsaihuri za'ra mono norī, 're īsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hā 're sa, wasétē uptabi na. Ñne duréihā ai'āma rob'ui'éré za'ra wa'wa hā, ībaihā na hā. — Ñne na ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, duréi rowasu'u na hā.

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa āma 'ri 'wawi wa'ra 're, zahadu sāmra ré, ma tō da'ahā na ītēme dasito, ītob'a norī hā īmorī waihu'u'ō norī zama. ītēme dasito mono wamhā, ma tō da'apese, uburé īhāzé ré norī hā.

¹⁵ Tawamhā ai'uté norī hā ma tō nasi sima 'mahārā za'ra, ãne: "Apito Dawihi nnihudu āma, 're wawata za'ra wa'aba mono." Ñne te nasi sima 'mahārā za'ra, 'ri 'wawi wa'ra 're, sāmra ré. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī ma, īpire norī hā tisiré ma, duré īsimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norī hā, ai'uté norī te te nasi sima ī'mahārā za'ra zé hā te te wapari za'ra wamhā, duré tinhimiromhōsi na Zezusi te te 're īda'apawapto mono zé te te 'madā'ā za'ra wamhā, ma tō sada tizahi za'ra, Zezusihī zada.

¹⁶ Tawamhā ta norī hā te Zezusi hā siwi sadanha:

— E wapari ō di, ai'uté norī mreme hā. E asina sadawa uwati za'ra ãna. — Ñne te tāma nharī za'ra, rowahutu'wa norī hā.

Tawamhā Zezusi hā asa te duré tāma nharī za'ra, ãne:

— Wa tō wapari za'ra. A norī wa'wa hā bété. E sōré za'ra wa'aba ō di, wahī'rata nhimi'ui'éré hā: "Ai'uté norī ma, ma tō īwaihu'u sirōmo za'ra, ai'utépré norī ma zama, īwē na si ai'āma 're wata za'ra mono da." Ñne ma tō wahī'rada hā ī'āma rob'ui'éré siro, ībaihā na hā. — Ñne ma tāma waihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhā Zezusi hā te oto īhawi timorī za'ra, Betānha na 'ri wa'ōtō nhisi u, tame a'â sōtō da.

*Pidera wede ma, Zezusi te te īnharīzé wasu'u
Marcusi 11.12-14, 20-25*

¹⁸ Tawamhā mararé ma tō Zezusi hā apâ mo Zeruzarē u, īsiré 're īwanomro mono norī me. Morī ré, ma tō mra hā tīwī, Zezusi hā.

¹⁹ Tawamhā wede hā ma tisā, bâdâdi zada're ūsa hā. Pidera na wede nhisi hā. Te te sāmri wamhā, ma tō ītēme apa, te te sabu da, īrā zô. Tane nherē, 'rāi āna te za, īsui ré si. Tawamhā pidera wede ma, te oto tinhā:

— Niwa ī'ai'rā da hā, mare di za oto. Ai'rā'ō u'âsi, te za oto 're asa mo. — Āne te wede ma tinhā, Zezusi hā.

Tawamhā awa'awi ma wede hā tiwede're oto.

²⁰ Tawamhā wa norī hā Zezusihi siré 're īwanomro mono norī hā āne hā wa te 'madâ'â za'ra wamhā, wa tō āma watob'uzu za'ra ni. Taha wa, wa tō Zezusi hā wasiwi sadanharī ni, āne:

— E niha ma awa'awi tiwede're, pidera wede hā.

²¹ Tawamhā Zezusi te asa wama nharī za'ra:

— Tō sena wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're wawā za'ra wa'aba mono āna, ūhō si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, te za marī hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba ū nherē, 're īmanharī za'ra wa'aba mo īsadawa para, wa hā pidera wede ma, te īharī ne, āne hā aiwa. Ūhōta ētē 'rāihā te za. 'Re īhāimana u'âsi mono si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, te za ētē 'rāihā ma īharī za'ra wa'wa, 'rāwi sisā'o'o da, āi ba waptā'ā da. Tawamhā asadawa para wa'aba, te za tō āi ba waptārā, ētē 'rāihā hā. Āne 'Re īhāimana u'âsi mono si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, te za tō īsadawa para, marī īwē hā 're īmanharī za'ra wa'aba mo, aimā waihu'u pese za'ra wa'aba ū nherē, āne hā.

²² 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're umnhasi za'ra wa'aba mono sina, marī na tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, tō sena te za te te aimā āma 're a'uwaimrami 'wa.
— Āne hā ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

*Zezusi hā, ni'wa sadawa para uburé marī hā te te dama 're īab'manharī mono zéb zô, da te dasiwi īsadanharīzé wasu'u
Marcusi 11.27-33; Rucasi 20.1-8*

²³ Tawamhā Zezusi hā ma tō apâ mo, 'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwa u. Tame te oto dama rowahutu, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tawamhā sasedoti īpire norī hā ma tō ītēme aimasa, zudezu norī ma roti'wa norī zama. Tawamhā Zezusi hā te siwi sadanha, āne:

— E 'wa sadawa para, te bétē āne hā marī hā dama 're īab'manharī mo. E 'wa hā, aipisutu'wa.

²⁴ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra:

— Wa hā wa za a'â asadanharī na aimā āma wa'rāmi za'ra wa'wa. Tawamhā ī'uwaibaba, īma waihu'u za'ra wa'aba

wapsi, wa za asa aimawasu'u za'ra wa'wa, ni'wa sadawa para te dama 're ū'ab'manhari mono na hā.

²⁵ Āne wa za assadanharī za'ra wa'wa: E 'wa sadawa para, ma tō Zuwā hā â dawabzuri hā te te dama 're ab'manhari bété. E 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa para. E dazadawa para. — Āne ma tō Zezusi hā sadanharī za'ra, te te tāma waihu'u za'ra da, a'â.

Tawamhā 'rāwi te sima nharī za'ra, dama rowahutu'wa norī hā:

— E niha, wa za tāma waihu'u za'ra ni, ūne wamhā. 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa para, â dawabzuri te te dama 're ū'ab'manhari mono na wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, te za wazadanharī na sahu za'ra, ãne: "E niha bété, Zuwā Batitaha nhimirowasu'u hā saze za'ra wa'aba ū di, dame."

²⁶ Tane nherē, taré dazadawa parap si â dawabzuri te te dama 're ū'ab'manhari mono na wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, wa za wasina wapahi za'ra ni dama, niha da te wama rob'manhari za'ra ū'umnhasite. E marī wa. Zuwā Batita hā 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa 're ūmorī na, da te 're saze za'ra mono wa. — Āne te 'rāwi sima nharī za'ra.

²⁷ Tawamhā Zezusihī ma, te oto asa nharī za'ra:

— Wa norī hā wa te waihu'u za'ra ū di, ni'wa sadawa para, Zuwā Batita hā â dawabzuri te te dama 're ū'ab'manhari mono zé hā.

Tawamhā Zezusi hā asa ma tizadawa na tāma wa'rāmi za'ra:

— Tane tō. A norī wa'wa hā ūma waihu'u za'ra wa'aba ū nherē, wa hā te duré aimawaihu'u za'ra wa'aba ū di za, ni'wa sadawa para marī hā te dama 're ū'ab'manhari mono na hā. — Āne ma tō Zezusi hā asa tāma waihu'u za'ra, dama rowahutu'wa norī ma hā.

Aibā hā, ū'ra poto'rada hā te te sina ūsadawa zamarīzé wasu'u

²⁸ Tawamhā Zezusi hā te duré tāma rowasu'u za'ra, 'Re ū'haimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa norī ma, ãne:

— Wa za oto aimawaihu'u za'ra wa'wa. Ma'âpé âma rosa'rata pese za'ra wa'aba za. Aibā hā te 're sâmra. Maparane ū'ra hā. Tawamhā ū'ra poto'rada ma, ma tō rob'ru, ãne: "Ū'ra, mo oto aimorī buru u, romhuri da, â bâtâ na."

²⁹ — Tawamhā asa te tāma tinhā, ū'ra poto'rada hā: "Te ūsimawaihu'u za'ra wa'wa. Ma'âpé ū'ra ū'ab'manhari mono na hā. Wa za nhamra u'â." Āne ma tō timama ma waihu'u asa. Tane nherē, te te ū'harīzém na âma ronomro wapsi, ma tō tinhimirosa'rata na âma sapri. Taha wa, ma tō oto mo buru u, te te romhuri da.

³⁰ — Tawamhā ū'ra hâiba amoi ma, te duré rob'ru, ū'dub'rata ma, te te ū'rob'ruzém ne, buru u morī da, te te romhuri da. Tawamhā ū'ra hā te asa tāma tinhā, timama ma, ãne: "Wē di

tô, ūmama. Wa za tō mo, te romhuri da." Tane nherē, ta hā timama mreme hā awa'awi te te saze nherē, morī õ di, buru u.

³¹ — E 'wa hā tawamhā, timama te te sina ūsaze hā te te tāma ūrob'ruzéb uwaibaba, ūmorī da hā. E ūdub'rada. E ūno. — Āne ma tō Zezusi hā āma sadanharī za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī nhib'apito norī hā, duré zudezu norī ma rowahutu'wa norī hā.

Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Dama ūpoto'rada ma tō timama mreme hā sina saze.

Tawamhā Zezusi te duré āne tāma rowasu'u za'ra:

— Tane tō. Tane duré, danhib'apito ma rob'uirazé ubumroi'wa norī hā duré pi'ō hā aibā zō si siwa'ru 're ūhāimana za'ra mono norī hā, ta norī hā aré 're hāimana wasétē za'ra mono nherē, āté te za 're sisisi, 'Re ūhāimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zéb u hā, ta norī si tō sena na te te 're sazei pese za'ra mono wamhā. Tane nherē, a norī wa'wa hā āté dame 're asisisi aba mono õ di za. Tō sena, wa āne na hā aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa.

³² Zuwā Batita hā ma tō aré atēme timorī za'ra wa'wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te sima 're ūaiwē za'ra wa'aba mono zéb zarina 're anomro wē wa'aba mono zéb da hā, te te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, ūsimirowasu'u na hā āma 're saze za'ra wa'aba mono õ di. Rob'uirazé ubumroi'wa norī si ma tō āma saze za'ra ūsimirowasu'u na hā, pi'ō hā aibā zō si siwa'ru 're ūhāimana za'ra mono norī zama. Tawamhā ta norī hā atōmo na 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono nherē, a norī wa'aba zama asimirosa'rata na 're saprī za'ra wa'aba mono õ di, ūsimirowasu'u na āma 're ūsaze za'ra wa'aba mono zéb da hā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma wasu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma da'āma romhuri'wa norī nhib'apito norī ma, duré dama rowahutu'wa norī ma zama.

Buru na romhuri wasétē'wa norī wasu'u Marcus 12.1-12; Rucasi 20.9-19

³³ Tawamhā Zezusi hā te duré āne tāma rowasu'u za'ra:

— Āne wa za duré aima āma romnhimiré' za'ra wa'wa. Ma'āpē, ūwapari pese za'ra wa'aba za. Aibā hā te 're sāmra, buru tede'wa hā. Tawamhā tiburu āma ma tō a're, uwa 'ru hā. Te te a're pari, ma tō buru 'wawi wa'ra. Ma tō duré ētē nhisiwi sada ab're, ūwa uwa 'rāi watizéb da hā, ūwa'u zō. Taha pari, 'ri 'rāihā hā ma duré buru wa'wa 'manha, ūipsaihuri norī zō, dasipapara rob'madâ'ázéb da hā. Tawamhā ma tō ni'wam norī hā sisō'a ré pisutu za'ra, ūburu hā te te sō 're 'madâ'ā za'ra mono da. Uwa 'ru 'rā hā 're 'rā prédub za'ra mono wapsi, te za te te tāma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hā. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hā darob amoi u, tamomo a'ā sāmra da.

³⁴ Tawamhā oto 'rāi prédu mono wa, ma tō buru tede'wa hā tāma ūromhuri'wa norī hā satōri za'ra tiburu u, uwa 'ru 'rā hā buru 'madâ'â'wa norī te te tāma ūpo'o za'ra zō.

³⁵ Tawamhā buru u sihutu wamhā, ma tō buru tede'wa te te ūsatōri za'ra hā siwi waibu, buru 'madâ'â'wa norī hā. Tawamhā buru tede'wai ma, romhuri'wa norī ma, ma tō rob'manharī wasétē za'ra. Taha wa, ma tō misi siwi azâ. ūhâiba amo ma duré siwi tīwī. ūhâiba amo ma duré ētē na siwi u'a za'ētē, dâ'â da.

³⁶ Tawamhā buru tede'wa hā te duré sô satōri za'ra, tāma ūromhuri'wa norī hā, ahâ na. Tawamhā, ta norī hā buru u sihutu wamhā, ma duré tāma rob'manharī wasétē za'ra, buru 'madâ'â'wa norī hā.

³⁷ Tawamhā 'râwi te oto sima rosa'rata, buru tede'wa hā: "ūra si'aibâ hā te ūtēme satōri za'ra wamhā, ãté te za siwi hâiba wazé." Āne te sima rosa'rata, buru tede'wa hā. Tawamhā uburé da te tiwi uprosi za'ra wa, te oto ti'ra uptabi hā satō, tāma ūburu 'madâ'â'wa norī u.

³⁸ Tawamhā wisi wamhā, buru 'madâ'â'wa norī hā te te duré sima sâmri za'ra wamhā, te āne sima 'mahârâ za'ra: "ōhôta buru tede'wai 'ra hā te wei mo, timama uirî na buru tede'wa da hā. Wa te wasiwi wîñi aba, buru hā wate za'ra da." Āne na ma tō sima 'mahârâ za'ra, buru 'madâ'â'wa norī hā.

³⁹ — Tawamhā wisi wi, ma tō siwi ti'â, buru tede'wai 'ra hā. Buru nhiti ma tō siwi waze. Tame ma tō siwi tīwī, buru 'madâ'â'wa norī hā. Āne buru tede'wai 'ra wasu'u 'râsudu hā.

⁴⁰ Tawamhā Zezusi hā te oto sadanharī za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa norī nhib'apito norī hā, āne:

— Buru tede'wa hā tiburu u apâ wisi wamhā, e marî te za tāma 'manharī za'ra, tāma ūburu 'madâ'â'wa norī ma hā.

⁴¹ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Buru tede'wa hā âma pê'ezé za'ra ãna, te za dama 'ru za'ra, da te dasiwi uprosi da, aibâ ūwasétē uptabi norī hā. Tawamhā te za duré da'apisutu, dama ūumnhâ hā tāma ūburu 'madâ'â'wa da hā. Ta norī hā te za ūuwaibaba si te te tāma 're po'o za'ra, uwa 'ru 'rā hā, 're 'râ prédub za'ra mono wa.

— Āne ma asa tāma waihu'u za'ra, Zezusihî ma, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa norī nhib'apito norī hā.

⁴² Tawamhā Zezusi hā te oto sina âma simiré'é ētē na, āne:

— Oro 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'éré hā 're sôré za'ra wa'aba mono za, aimâ waihu'u za'ra wa'aba õ di bêté. Āne ūbaihâ na rob'ui'éré hā:

"Ētē tomhâpâ wê hâ 'ri na'ratazéb da hâ, wê uptabi nherê, wasétê newa, 'ri'wa norī te te aré siwi ūwê'õ hâ 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na.

Uburé Danhib'apito hā ma tō ãne hā pisutu, 'ri na'rata uparizéb da, pire na 're ūsa'wari mono da hā.

Taha wa, ãne na wa te ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhā, wa ãma 're watob'uzu u'âsi za'ra, wa noriñ hā."

Ãne duréihā wahi'rata nhimi'ui'éré na rowasu'u hā.

⁴³ — Ëtē tomhápâ wē hā da te dasiwi ūwē'õ ne, a noriñ wa'wa hā asawi 're ūwē'õ za'ra wa'aba mono wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhib'a'u'wē, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono õ di za. Ai'upana wa'aba si te za oto 'Re ūhâimana u'âsi mono hā da'âma 're sib'a'uwē, ūsimiroti te te 're ūmadâ'â pese za'ra mono noriñ ãma. Tō sena, wa ãne na aima waihu'u za'ra wa'wa.

⁴⁴ Duré, ëtē tomhápâ nhisiwi, zé'a 'manharī hā 're rere'e mono wa, 're ūsipru pese za'ra mono ne, te za ūwē'õ'wa noriñ hā hâ za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā. Duré ëtē tomhâbâ hā zé'a 'manharī nhisiwi 're rere'e mono wa, te te 're ūipru pese za'ra mono ne, te za 'Re ūhâimana u'âsi mono wē'õ'wa noriñ si hâ za'ra. Ta noriñ ãma hā 're sib'a'uwē za'ra mono õ di za. — ãne ma tō Zezusi hā sina ãma simiré'é, ëtē wasu'u na hā.

⁴⁵ Tawamhā sasedoti ūpire noriñ hā, duré parisezu noriñ hā, Zezusi te te ãma ūromnhimiré'ezé hā te te wapari za'ra wamhā, ma tō sina waihu'u za'ra, tō õ noriñ udâna te te ãma ūromnhimiré'ê mono na hā.

⁴⁶ Taha wa, ma tō aré sima hâiba 'ru za'ra, te te dama 'ru za'ra da, dazazéb 're da te dasiwi sérê da, Zezusi hā. Tane nherë, ma tō dama tipahi za'ra aibâ noriñ hā, Zezusi hā 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, oto 're ūmorî na da te 're saze za'ra mono wa, da'ahâ na.

22

*Dasina damrozém na dasai ahâ wasu'u
Rucasi 14.15-24*

¹ Tawamhā Zezuši hā ma tō duré ūromnhimiré'ê na tâma rowasu'u za'ra, parisezu noriñ ma, ãne:

² — 'Re ūhâimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwē mono zém na wa za duré aima ãma ūromnhimiré'ê za'ra wa'wa, ãne. Apito 'ra si'aibâ hā tâma mro wē te, tâma ūrowézéb zarina ma tō sima roti, dasa hā te te dama 'manharī da, sa'ëtë na, ti'ra mrozém na hā.

³ Tawamhā ma tō ūsiré dasaihuri da, da'apisutu. Taha parip si ma tō tâma ūromhuri'wa noriñ hā satôrî za'ra, dazô hâsi da, ûtême dasihutu da, ūsiré dasaihuri da. Tane nherë, ta noriñ hâ te te sima rowë za'ra õ di, ûtême si'aba'rei da hā, ūsiré ūsaihuri da hâ aré.

⁴ Taha wa, te duré apito, tâma ūromhuri'wa noriñ hâiba amo hâ satôrî za'ra, ãne: "Mo oto ai'aba'rei wa'aba, aré sô ūhârâ 'rata za'ra noriñ zô. Tawamhā ãne te za tâma ūzadawa wasu'u za'ra wa'wa: 'Powawë noriñ hā, duré powawë zapu da te

dasima ïhâipese za'ra hã ma dasiwi simro ni. Uburé ma tô marí hã dasiwi 'rã'õtõ ni, dasa da te ïhurizéb da hã. Taha wa, te za we ïtëme ai'aba'reí wa'wa oto, wasiré wasa hã wa te huri da, 'ï'ra ïma ïmrozém na.' Âne te za ta norí ma ïzadawa wasu'u za'ra wa'wa." Âne ma tô apito hã tâma ïromhuri'wa norí ma waihu'u za'ra.

Tawamhã apito hã te te sô satõrí za'ra wa, te oto sô ai'aba're.

⁵ — Tane nherë, sô ïhârâ 'rata za'ra norí hã sô simipari za'ra õ di, ïtëme si'aba'reí da, ïsiré saihuri da hã. Taha wa, sô simipari za'ra ãna ma tô ni'wam norí hã tiburu u ai'aba're, duré tinhimiromhurizéb u hã.

⁶ Ni'wam norí hã ma tô apito ma romhuri'wa norí hã siwi waibu. Te te waibui pari wamhã, ma tô niha tâma rob'manharí wasétê za'ra. Taha pari, ma uprosi uburé.

⁷ Tawamhã apito hã tâma ïromhuri'wa norí, da te ïuprosoi wasu'u te te wapari wamhã, ma tô ab'rui pese. Taha wa, tâma da'wapéi'wa norí hã ma tô ïtëme satõrí za'ra, tâma ïromhuri'wa norí, da te tiwi ïuprosoi za'ra u. Tawamhã da'wapéi'wa norí hã ma tô uprosi, ta norí hã. Ma tô duré ta norí nhoröwa hã te te 'ri su, 'ri nho'õmo wa, aré tâma 're ïsimasa mono hã.

⁸ Taha pari, ma tô duré sô hâ, tâma ïromhuri'wa norí zô, aimawi norí zô. Tawamhã ãne te tâma nharí za'ra: "Dasazéb da hã tâibâ ma tô api pari za'ra ni, 'ï'ra ïmrozém na dasa da te ïhurizéb da hã. Tane nherë, sô ïhârâ 'rata za'ra norí hã we si'aba'reí õ di. Îbare ma tô ta norí zô rowasédé hã tiwatobro za'ra, sô ïhârâ za'ra nherë, te te ïwapari za'ra õ wa.

⁹ Taha wa, te za oto dazô ïropéi wa'aba mo 'ri nhi'riti mono bâ, dasai u we danhimroi wa'aba mono da, danhopëtë za'ra wa'aba mono sidâpâsi." Âne te satõrí za'ra, apito hã.

¹⁰ — Tawamhã te oto ai'aba're, 'ri nhi'riti mono bâ, dazô sôpré mono da. Tawamhã te te danhopëtë za'ra mono sidâpâsi, ma tô te te dazatõrí za'ra da'ahâ na, 're ïdanomro wê mono hã, 're ïdanomro wasétê mono norí zama. Tawamhã da'ahâ uptabi na ma tô 'ri 're wa'wa nho'u hã dasiwi sitom ni, apito 'ra ïmrozém na dasai u, dasi'rã'õtõ wa.

¹¹ Tawamhã apito hã ma tô datëme ãzé, dasi'rã'õtõzéb u, te te da'ab'madâ'â da. Datëme sébré wamhã, ma tô aibâ hã 'madâ'â pese, dasina damro wa, da'uzazé hã te te dame sima 'manherë õ wa, ïhâi wê hã.

¹² Tawamhã ãne te sadanha, apito hã: "Îsiwaihu, e niha bâ ma we tane ré asé, dasina damro wa, da'uzazé hã we dame asima sêrë ãna." Âne te sadanha.

— Tawamhã aibâ hã te ari'iwi za, niha te te tâma nharí waihu'u õ wa, te te tâma ãma upai wa.

¹³ Tawamhā apito hā ma tō ãne tāma ūromhuri'wa norī ma nharī za'ra: "Ma'āpē, ã hā aibâ hā asiwi âri aba, asiwi pawasisi aba da, duré asiwi hiwasisi aba da, rob u asiwi mei wā'aba da, robra u. Tame te za oto sina tiwawa, sina pē'ezé wa. Te za duré 'wasitete, te te oto robzépata za'etē wa." Æne ma tō apito hā tāma waihu'u za'ra. — Æne na ma tō Zezusi hā tāma ãma romnhimiré'é za'ra.

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā ma tō ãne na timreme na 'rāsatu:

— 'Re ūhaimana u'âsi mono hā da'ahâ uptabi na dazô 're hârâ mono nherē, da'umro na si te za da'âma 're sib'a'uwē. — Æne na ma tō Zezusi hā timreme na tāma 'rāsatu za'ra.

Rob'uiprazé, danhib'apito ma, da te 're ūpo'o za'ra mono zé wasu'u

Marcusi 12.13-17; Rucasi 20.20-26

¹⁵ Tawamhā parisezu norī hā ma tō ai'aba're Zezusihi nhiti, si'rā'otō da, a'â. Si'rā'otō wamhā, ma tō sima ãma roti za'ra, Zezusi hā te te siwi pibu da, tinhimirowasu'u na te te tāma ãma upa za'ra zô, te te tāma ãma upa za'ra wa, da te dasiwi wē'ō da, duré da te dasiwi âri da.

¹⁶ Tawamhā Zezusihi u ma tō 'mazatōri za'ra, tizadawa zapari'wa norī hā, apito Erodihi nhimiroti wē'wa norī zama. Tawamhā Zezusihi u sihutu wamhā, ãne te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, asadawa nhipese õ na 're aihâimana mono zém na hā wa tō aiwaihu'u za'ra ni. Tō sena na te ūwē na si dama 're ūrowasu'u u'âsi mo, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti zarina si. Asimiroti hā da te dasiwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te tō ðohō na si dama 're ūaroti u'âsi mo. Duré ni'wam norī hā dama pire na 're hâimana za'ra mono nherē, aimawi hā aima 're hâimana mono õ di. Aiwapsi te 're dahâimana za'ra, aima hā.

¹⁷ Taha wa, wa za oto wa norī hā wasiwi asadanharī za'ra ni, ãne. E Roma ãma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uiprazé hā wa te tāma 're po'o za'ra, ūsimiwada'uri zarina. E 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, wē di, ãne hā. E tāma wē õ di. Ma'āpē wama waihu'u za'ra na asimirosa'rada hā, wa te waihu'u za'ra da. — Æne te siwi sadanha, Zezusi hā te te ãma tāma upa za'ra zô, timreme na hā.

¹⁸ Tawamhā tinhimirosa'rata wasétê zarina te te sima ãma ūroti za'ra zé hā ma tō sina waihu'u, Zezusi hā. Taha wa, ma ãne tāma tizadawa na wa'rāmi za'ra:

— A norī wa'wa hā te asadawa nhipese na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E marī da, te ãne na asiwi ūzadanharī 'wa, ūmreme na te aima ãma upa za'ra wa'aba ða newa, asiwi ūwē'ō wa'aba da.

¹⁹ Tane wamhā, ma'āpē rob'uiprazé ūsapotore hā we ūma 'mai'âri aba pé, te 'madâ'â da, romanu norī nhib'apito ma, da

te tāma 're ūpo'o za'ra mono zéb da si, rob'uiprazé ūsapotore hā.

Taha wa, nima hawi ma rob'uiprazé ūsapotore hā tāma 'mai'āwisi ni.

²⁰ Tawamhā Zezusi hā te te 'madâ'â wamhā, te oto sadanharī za'ra:

— E 'wai hāibarī, rob'uiprazé ūsapotore na hā. E 'wa sisi ui'érē duré, āma hā.

²¹ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Ā hā, Roma āma danhib'apito hāibarī, duré taha nhisi ui'érē.

Tawamhā Zezusi hā ma duré tāma waihu'u za'ra, āne:

— Taha wa, Roma āma danhib'apito ma, te za ūsimiwada'uri zarina, marī hā tāma 're ūpo'o za'ra wa'aba mo apâ, īte wa. Tane duré, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za marī hā ūsimiwada'uri zarina si tāma 're ūsōmri za'ra wa'aba mo apâ, īte wa, marī hā. — Āne ma tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

²² Tawamhā parisezu norī zadawa zapari'wa norī hā āne na te te wapari za'ra wamhā, ma tō āma titob'uzu za'ra. Tawamhā Zezusihi āma, marī te te 'manharī za'ra āna, ma tō īhawi ai'aba'rē, apâ.

Dahāiwa'utuzém na, Zezusi da te dasiwi ūsadanharizé wasu'u

Marcusi 12.18-27; Rucasi 20.27-40

²³ Tawamhā sadusezu norī hā ma duré ītēme aihutu Zezusihi u, te te siwi sadanharī da, tinhimirowasu'u na te te tāma āma upa za'ra zō. Ta norī hā 're dadâ'â za'ra mono wamhā, ab're hawi apâ 're ūdahāiwa'utu za'ra mono ū na te te dama 're ūroti za'ra mono.

²⁴ Tawamhā, Zezusihi u simasa wamhā, te tāma nharī za'ra, āne:

— Rowahutu'wa, duréihā wahī'rada Mozési hā ma tō āne dama rob'ui'érē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na: "Aibā hā 'ra ū ré, 're dâ'â za'ra mono wamhā, te za ūno hā āma 're mro za'ra, tizédé'aba mro na, 're 'ra za'ra mono da, ūwasu'u hā ū si'utōrī tō da, ūsédé'aba wasu'u hā." — Āne na Mozésihi nhimi'ui'érē hā, wahī'rata norī ma hā. — Āne ma Zezusihi ma waihu'u za'ra, sadusezu norī hā.

²⁵ Tawamhā Zezusihi ma, te duré rowasu'u za'ra, āne:

— Dasisānawā si 're īhāimana za'ra mono norī wasu'u hā wa za oto aima wasu'u za'ra ni. Ta norī wasu'u hā wa te waihu'u za'ra da, wa za āma asadanharī za'ra ni za. Dasisānawā si hā ma tō wasiré 're si'ubumro aré, wasiré zudezu norī hā 7 na īhāiba za'ra hā, aibā norī hā. Tawamhā ūpoto'rada hā ma tō timro. Mro nherē, ti'ra hā sisō'a ré te te 'maipoto ū ré, ma tō dârâ. Taha wa, ūuirī na ma tō ūsōsī hā āma timro tizédé'aba mro na, Mozésihi nhimi'ui'érē zarina.

²⁶ Tawamhā ūsōsī zama ma tō dârâ, 'ra ū ré. Taha wa, ma duré taha nhosi hā āma timro, tizédé'aba mro na. Tawamhā

taha zama ma duré dârâ, ti'ra hã sisa'u te te 'maipoto õ ré. Äne zarina ma tô uburé ūdub'rata norí hã dâ'â sidâpâsi, nasi äma timro za'ra aré, sisôwa're're. Tawamhã uburé ma sisarina ai'utôrî za'ra, 'mai'ra õ ré.

²⁷ Tawamhã pi'õ zama ma tô duré dârâ, timro norí zarina.

²⁸ Aibâ norí hã 7 na ïhâiba za'ra hã ma tô pi'õi äma siparabâsi nasi äma timro za'ra. Äne ma tô tâma tiromhâimana za'ra. Tawamhã e 'wai mro uptabi za bété pi'õ hã, ab're hawi 're dahâiwa'utu za'ra mono wamhã. — Äne te Zezusi hã siwi sadanha, sadusezu norí hã.

²⁹ Tawamhã Zezusi hã asa te tâma nhariñ za'ra:

— Ab're hawi apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u na, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã aima ïwaihu'u za'ra wa'aba õ zarina, ma tô äma ūupa za'ra wa'wa, asimirosa'rata na hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te 're ūda'ahâiwa'utu mono zé wasu'u na zama, aima ïwaihu'u za'ra wa'aba õ zarina, ma tô asimirosa'rata na äma ūupa za'ra wa'wa.

³⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ab're hawi apâ te te 're da'ahâiwa'utu mono wamhã, hâiwa äma romhuri'wa norí ne, te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra, dasina 're damro za'ra mono äna.

³¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ab're hawi te te 're ūda'ahâiwa'utu mono zém na, a norí wa'wa hã 're saze za'ra wa'aba mono õ di. E 're sôré za'ra wa'aba mono õ di bété, duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hã, wahi'rada Mozésihi ma, ïsiwasu'uzé hã, äne na hã:

³² "Wa hã Abra'âhã nhib'apito, wa 're ïhâimana u'âsi, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacocho nhib'apito." Äne ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Abra'â norí uirî na nherë, Mozésihi ma, siwaihu'u. Wahi'rata norí hã dawi 're dâ'â za'ra mono nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, 're dâ'â za'ra mono õ di. Taha wa, ma tô ïsib'apito za'ra na siwasu'u. Dâ'â u'âsi 're hâimana za'ra mono 'wa'âhã, ïsib'apito za'ra na aré siwasu'u õ di. — Äne ma tô Zezusi hã Abra'â norí wasu'u hã tâma waihu'u za'ra, sadusezu norí ma.

³³ Tawamhã äne hã da'ahâ uptabi na da te wapari za'ra wa, ma tô äma tatob'uzu za'ra ni, ïsimirowasu'u na hã.

*'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti ūpire uptabi wasu'u
Marcusi 12.28-34; Rucasi 10.25-28*

³⁴ Äne na Zezusi hã te te tâma rowasu'u za'ra wamhã, ari'iwi te oto aimasa, sadusezu norí hã, niha te te äma sada'âbâ waihu'u za'ra õ wa, waihu'u pese uptabi wa, Zezusi hã.

Tawamhã parisezu norí hã äne na te te wapari za'ra wamhã, ma tô sitême ubumro a'â, Zezusihî u siré si'aba're da.

³⁵ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na dama rowahutu'wa hā tō parisezu norī siré hā ma tō Zezusi hā sadanha, te te tāma āma upa zō, te te pibu da, ãne:

³⁶ — Rowahutu'wa, e ma hā bétē, danhipai u īpire uptabi hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré hā, ībaihā na hā.

³⁷ Tawamhā Zezusi hā asa te tāma tinhā, ãne:

— 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti, danhipai u īpire uptabi hā, ãne: "Re īhāimana u'âsi mono hā, Asib'apito za'ra wa'wa hā 're morī wa, te za asowi 're īsawi pese za'ra wa'aba mo, sena na. Taha zarina, te za īsimiroti na āma 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ē na tāma 're īromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo."

³⁸ ãne 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti, danhipai u īpire uptabi wasu'u hā.

³⁹ Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti amo hā, aiwa īpire uptabi hā, ãne: "Te za 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo, uburé. Marī īwē zō asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asōpré wa'aba mo, īwē zō." ãne īsimiroti amo hā īpire uptabi hā, Mozési te te āma īrob'ui'érézé hā.

⁴⁰ Ñ norī si, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti ma, pire uptabi zahuré di. Uburé 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īarob'ui'éré mono hā duré īsadawa wasu'u 'rata 'wa norī zama te te āma 're īrob'ui'éré za'ra mono zé hā, e marī te āma wasu'u za'ra, ã norī hā. Tō õ norī na si te āma rowasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono, da te dasiwi 're īsawi pese za'ra mono zéb da hā, duré 're īdasisawi pese za'ra mono zéb da hā. — ãne ma tō Zezusi hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wai ma waihu'u.

*Danho'reptui'wa na Zezusi te te īda'azadanharīzé wasu'u
Marcusi 12.35-37; Rucasi 20.41-44*

⁴¹ Tawamhā parisezu norī hā zahadu siré hāimana za'ra ré, te Zezusi hā sadanharī za'ra, ãne:

⁴² — E niha asimirosa'rata za'ra wa'wa hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisutu na, we datēme īmorī na hā. E 'wa sihudu na ma bétē a norī wa'wa hā ãma īwaihu'u za'ra wa'wa.

Tawamhā asa te tāma rowasu'u za'ra, parisezu norī hā:

— Apito Dawihi nnihudu te za, u, 're mo. — ãne te duré asa tāma nharī za'ra.

⁴³ Tawamhā Zezusi te duré tāma rowasu'u za'ra:

— Tane wamhā, ma'āpē ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba, ãne na hā. Duréhā apito Dawi hā ma tō tinhib'apito na sisi, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu hā. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina,

ma tō tinhib'apito na sisi. Oro Dawihi mreme wasu'u na rob'ui'éré hā, ãne hā nomro za:

⁴⁴ "Re ïhâimana u'âsi mono, ma tō ïnhib'apito ma tinh, ãne: 'I'rata te za 're asâmra mo ïnhimire niwî, dama aipire na ïsiré 're aihâimana u'âsi mono da. Asitob'ru norî nhippetezé hā wa za te tiwi 're a'uprosi, wapu na aima 're hâimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uwa na 're hâimana za'ra mono da oto.' ãne ma tō tâma waihu'u."

Ãne apito Dawihi mreme wasu'u na rob'ui'éré hā.

⁴⁵ Dawi hā tinhib'apito na te te sisi nherë, e niha te za ïsihudu si 're hâimana, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hā. Ma'âpé ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba, waihu'u za'ra wa'aba da. — ãne na te Zezusi hā tâma rowasu'u za'ra, parisezu norî ma.

⁴⁶ Tawamhâ ni'wa hā te te ãma sada'âbâ waihu'u õ di oto, Zezusih zada, 're ïsiwanmnhasi za'ra mono norî hā, parisezu norî hā. Taha wa, Zezusi hā timreme na te te tâma ãma upa za'ra zô, te te siwi sadanhârî waihu'u za'ra õ di oto ta norî hā, te te sina mreme wazéb za'ra wa oto.

23

Parisezu norî hâimanazé wasu'u

Marcusi 12.38-39; Rucasi 11.43, 46; 20.45-46

¹ Tawamhâ Zezusi hā ma tō dama rowasu'u, ïsiré 're ïwanomro mono norî ma zama, ãne:

² — 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norî hā duré parisezu norî hā dama pire za'ra di, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina Mozési te te ãma ïrob'ui'érrezém na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zéb da hā.

³ Taha wa, parisezu norî nhimiroti hā te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ãma 're anomro aba mono da. Tane nherë, 're ïhâimana za'ra mono zéb zarina, ïsine 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. E marî wa. Te te dama 're ïroti za'ra mono zém na si 're sôpré mono õ wa, ta norî hā.

⁴ Danhoihi waptob ãna, marî ïpire uptabi hā da te 're 'wasari mono da, da te dama 're ïromnhibu za'ra mono ne, te ta norî hā tinhimiroti na zama te te dama 're roti u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti upana, taha na si 're danomro mono da, dama pire uptabi nherë, da te dasina 're ïuwaimrami za'ra mono zéb da hā. Tane nherë, ta norî hā te te 're dapawaptob za'ra mono õ di, ãma 're ïdanomro w  mono zéb da hā.

⁵ Taré da te 're 'madâ'â w  za'ra mono da, te marî hā te te 're 'manharî za'ra, danho'a. Powaw  h  'manharî h  'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti ui'éré na ïbaih  nhemez bre h  ïsa' t e uptabi na si te ãma 're si'uih  wasisi za'ra, tipaihi wib zama, 're nomro w  mono newa, da te 're 'madâ'â w 

za'ra mono da. Taha da, te duré ti'uza hâpa za'ru pa ré na 're si'uza za'ra.

⁶ Te duré te te sima 're pisutu za'ra, dama īpire norī simasisizém na si 're si'ubumroi mono da, dasa da te 're huri mono sidâpâsi, duré rowahutuzé mono bâ, 'ri hâ 're īsimasa mono zéb 'remhâ.

⁷ Te duré te te sima 're wē za'ra, dama īpire norī hâ damreme īpire na da te 're īsawi za'ra mono ne, dahâimana prédup sina da te 're sawi za'ra mono da, da'ahâ na 'ri nhi'riti wa, da te dasima 're īrowede za'ra mono zéb ãma hâ. Te duré te te sima 're wē za'ra, da te 're sawi za'ra mono wamhâ, rowahutu'wa na da te 're sisi za'ra mono sina, da te 're sawi za'ra mono da, dama 're īdapire za'ra mono norī 'mahârâzém na. Äne te ta norī hâ uburé marî hâ te te sima 're wē za'ra, dama īpire zarina, da te 're 'madâ'â wē za'ra mono da.

⁸ Tane nherë, te a norī wa'wa hâ simisutu asisänawâ 're anomro aba mo, asiré īsazei'wai wa. Duré misire Asib'apito wa'wa hâ. Taha wa, "rowahutu'wa" na dama aiwaptêrê pire na da te 're asisi za'ra wa'aba mono da, 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono õ di za, a norī wa'wa hâ.

⁹ Dawaptêrê pire wē te, aimama za'ra wa'aba na 're danhisi za'ra wa'aba mono õ di za. E marî wa. Misire te Aimama za'ra wa'wa hâ 're hâimana hâiwa ãma, siwaprosi.

¹⁰ Wa hâ misire Asib'apito za'ra wa'wa hâ wa 're īhâimana, 'Re īhâimana u'âsi mono, īwétési te te īpisutu wa, Danho'reptui'wa da. Taha wa, 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono õ di za, danhib'apito na da te 're īasisi za'ra wa'aba mono zéb da hâ.

¹¹ Asiré norī ma ai'maipire wa'aba da, asina 'mairob'ruiwapari aba wamhâ, te za 're īmaipawaptob u'âsi aba mo, marî zô 're ai'manhimnhasi aba mono ãna.

¹² Ni'wam norī hâ pire na 'râwi sina 're sôpré mono wamhâ, 'Re īhâimana u'âsi mono si te za tâma pisutu za'ra, wapu na dama 're hâimana za'ra mono da oto. Duré, ni'wam norī hâ pire na 'râwi 're si'madâ'â za'ra mono õ wamhâ, ta norî ma si te za pisutu za'ra, pire na oto dama 're hâimana za'ra mono da. — Äne ma tô Zezusi hâ dama waihu'u, īsiré 're īwanomro mono norî ma zama.

*Zezusi hâ parisezu norî ma, te te īnharî za'ra zé wasu'u
Marcusi 12.40; Rucasi 11.39-42, 52; 20.47*

¹³⁻¹⁴ Tawamhâ parisezu norî ma, te oto rowasu'u za'ra Zezusi hâ, äne:

— Parisezu norî, duré dama rowahutu'wa norî, aihâimana uptabi õ na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. 'Ridawa hâ 're danhisisi tô mono da, da te dawi 're īsitob za'ra mono ne, te a norî wa'wa hâ dawi 're īsawi za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana

u'âsi mono, da'âma 're ïsib'a'uwe mono zéb u 're danomro tō mono da. A norī wa'aba zama te 'Re ïhâimana u'âsi mono wi 're asihâiba zawi za'ra wa'aba mo, ai'âma 're sib'a'uwe za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁵ — Parisezu norī, duré dama rowahutu'wa norī, a norī wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ma tō datême 're ïropéi wa'aba mo daro mono bâ, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da, asimirowasu'u na da te 're asaze za'ra wa'aba mono da. Tawamhâ ni'wam norī hâ asiniwî 're sipizari za'ra wa'aba mono wamhâ, 're anomro wasété aba mono zéb zarina, ma tō 're hâimana wasété uptabi za'ra, asimiroti wasété aba zarina. Taha wa, ropipa âma 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're aihâ za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te za te te 're hâ za'ra za'ëtë, ta norī hâ.

¹⁶ — A norī wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. E ni'wa hâ tob'a nherë, te za dazapröni wê. Mare di. Tane te duré a norī wa'wa hâ roti senai'ô na dama 're ïroti wasété za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hâ sena na waihu'u za'ra wa'aba ô wa. Âne te dama 're ïroti wasété za'ra wa'abâ mo: "Âté ni'wam norī hâ te za marî na te te dama 're ropisutu za'ra. Tawamhâ âté tô sena te te dama 're ïropisutu za'ra mono zém na, da te 're saze za'ra mono da, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa nhisi hâ te te âma dama 're waptob za'ra, tinhimiropisutu me. Âne na te te dama âma 're uwaimrami za'ra mono ô nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te 're hâ za'ra mono ô di za. Tane nherë, ni'wam norī hâ marî na te te dama 're ropisutu za'ra mono wamhâ, oru 'manharî hâ ëtë'ubuzi pré 'manharî hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa 're, 're ïsimasa mono na te te dama 're rowasu'u za'ra mono nherë, te te dama âma 're uwaimrami za'ra mono ô wamhâ, te za te te 're hâ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ." Âne te ai'râ ahâ na dama 're ïroti za'ra wa'aba mo, tô senai'ô na.

¹⁷ E niha waihu'u za'ra wa'aba ô di bêté, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hâ. Datob'a na 're ïdanomro mono ne, te 're anomro aba mo. Ëtë'ubuzi pré 'manharî hâ 'ri 're wa'wa 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa âma 're simasa mono wa, tâma sawi di, oru 'manharî hâ. Oru 'manharî hâ ïsôrôwa âma 're simasa mono ô 'wa'âhâ, aré tâma sawi ô di. Taha wa, 'ri hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono âma 're ïdawata za'ra mono zé hâ oru 'manharî, ïwa 're ïsimasa mono zawi nhipai u, sawi uptabi di tâma, 'ri hâ. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa nhisi na zama taré dama 're dasiwaptob za'ra mono ô di za. E âne hâ asima waihu'u za'ra wa'aba â bâ.

¹⁸ Âne na te duré dama 're ïroti wasété za'ra wa'aba mo: "Ni'wa hâ marî na te te dama 're ropisutu mono wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa âma, tâma danhoprubzé nomrizém nhisi na wedeza ne nhisi na te te dama âma 're waptob za'ra mono wamhâ, duré te te dama âma 're

uwaimrami za'ra mono õ wamhã, tane nherẽ, 'Re īhâimana u'âsi mono hã te te azâri õ di za. Tane nherẽ, ni'wa hã tâma danhoprubzé nomrizém nhisiwi, tinhoprubzé te te īhiri nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, duré te te dama ãma 're uwaimrami za'ra mono õ wamhã, tawapsi te za azâ, 'Re īhâimana u'âsi mono hã.' Äne te duré siwa'ru dama 're īroti za'ra wa'aba mo, tô senai'õ na.

¹⁹ E niha waihu'u za'ra wa'aba õ di bété, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Datob'a na 're īdanomro mono ne, te 're anomro aba mo. Danhoprubzé hã tâma danhoprubzé nomrizém nhisiwi, da te tâma 're īsa'ra mono zé hã 'Re īhâimana u'âsi mono ma, sawi di. Tane nherẽ, tâma 're īdanhoprub za'ra mono zé hã īsôrôwa ãma tâma danhoprubzé nomrizém nhisiwi 're simi'wara mono õ 'wa'âhã, aré tâma sawi prã ti, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, tâma danhoprubzé nomrizé hã tâma 're īdanhoprub za'ra mono zéb zawi nhipai u, tâma sawi uptabi di. E äne hã asima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété.

²⁰ Taha wa, ni'wam norí hã 'Re īhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré uburé īsisiwi danhoprubzém nhisi na zama dama ãma 're siwaptob za'ra.

²¹ Duré ni'wam norí hã 'Re īhâimana u'âsi mono nhorôwa nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré īwa 're īsämra mono nhisi na 're siwaptob za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono nhisi na.

²² Duré ni'wam norí hã hâiwa nhisi na dama 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré 'Re īhâimana u'âsi mono, pire na te te 're īda'ab'madâ'â mono zém nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra, īwa 're īsämra mono nhisi na zama, tô ðhõ nhisi na.

²³ — Parisezu norí, duré dama rowahutu'wa norí, aihâimana uptabi õ na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã taha ma, tâma īpire prã si te 're īmadâ'â pese za'ra wa'aba mo. Wesuirã īsu zadazei mono hã ma tô 'Re īhâimana u'âsi mono ma, īsimiroti 'rata zarina, tâma 're īpo'o za'ra wa'aba mo, syry na, oterã na dasai wazarizém nhisi hã, duré wesuirã ze, duré cominho. Tane nherẽ, īsimiroti pire na Mozési te te ãma īarob'ui'éré mono hã 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di, īsarina si dama 're īrob'manhãř wê za'ra wa'aba mono zéb da hã, duré da'âma 're aipë'ëzé za'ra wa'aba mono zéb da hã, duré 'Re īhâimana u'âsi mono wi, 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna 're anomro aba mono zéb da hã. Äne hã īsimiroti īpire prã norí zu, 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, te aré tô sena aihâimanazém na asina tâma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono ma.

²⁴ E ītob'a hā simizaprōni wē bā. Mare di. Tane te duré a norī wa'wa hā roti senai'ō na dama 're īroti wasétē u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā sena na aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ wa. īsimiroti pire norī hā 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono õ nherē, īsimiroti īpire prā norī si, 're ī'madâ'ā pese za'ra wa'aba mono zéb da si, te 're asiwasutu u'âsi za'ra wa'aba mo.

²⁵ — Parisezu norī, duré dama rowahutu'wa norī, aihāimana uptabi õ na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Āne na wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa: Hâsizé hā duré pratu hā īmana wawip si, da te 're upsō za'ra mono wamhā, īwa'wamhā wasétē di, zahadu upto wa. Tane, a norī wa'wa hā 're anomro wē wa'aba mono newa, da te 're ai'madâ'ā wē za'ra wa'aba mono da, te 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti īpire prā norī si 're ī'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo, danho'a. Tane nherē, aipē'ē 'remhā asimirosa'rata wasétē na te zahadu īré 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Te duré danhibrob na si 're īda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Aihāimana uptabi õ zarina, te duré marī na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo.

²⁶ Parisezu norī, datob'a ne 're ī'aihāimana za'ra wa'aba mono norī, ma'āpē aihāimana wasétē za'ra wa'aba zé hā rēme pese za'ra wa'aba, danhimihásizé wa'wa hā upto wa, da te 're ī'upsō za'ra mono ne. Tawapsi te za oto 're anomro wē wa'aba mono zém na sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁷⁻²⁸ — Parisezu norī, duré dama rowahutu'wa norī, aihāimana uptabi õ na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Āne na wa za duré aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa: Adâ'ā 'ru hā īmana wawimhā te za a ni, ī'madâ'ā ze zéb da hā. Tane nherē, 're īdadâ'ā za'ra mono norī hi hā te īwa 're simi'wara u'âsi ab're 're, dahâiba 'ro zama. īwasétē si te īwa 're simi'wara, ab're 'remhā.

Tane duré, a norī wa'wa hā 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono newa, te da te 're ai'madâ'ā wē za'ra wa'wa, sō'awim na hā. Tane nherē, aipē'ē 'remhā aiwasétē uptabi na te īré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Aihāimana uptabi õ zéb zarina si, te dama 're anomro aba mo.

²⁹ — Parisezu norī, duré dama rowahutu'wa norī, aihāimana uptabi õ na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. A norī wa'wa hā duréhā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u hā aima 're wē uptabi za'ra wa'aba mono newa, ma tō ta norī 'ru na marī hā 're ī'manharī za'ra wa'aba mo, ī'madâ'ā ze zéb da hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'ā pese 'wa norī 'ru na hā.

³⁰ Asina 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, te duré ãne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: "Wa norí hã wahí'rata norí siré 're waháimana za'ra mono 'wa'âhã, 'Re ïháimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norí hã wa te aré 're simroi mono õ di, ïsiré za'ra." Æne te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo.

³¹ E marí te bétē aima wasu'u za'ra wa'wa, 'Re ïháimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa pârñ'wa norí nnihudu na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zé hã. ïSine marí ïwasétê si 're ï'manharí za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa.

³² Taha wa, aihi'rata norí te te 're ïrob'manharí na'rata wasétê za'ra mono zéb zarina, 're anomro aba mono tô, asima ãma 're sa'lëtë za'ra wa'aba mono da, aima wë za'ra wa'aba ze te bâ.

³³ Parisezu norí, a norí wa'wa hã wahi nhipäri pese ne, te 're anomro aba mo. E ropipa u, 'Re ïháimana u'âsi mono te te 're asatõri za'ra wa'aba mono zém na ïsimihâzé wi, tiwi 're aiwairébé aba mono da bâ.

³⁴ Ni'wam norí hã wa za oto te 're satõri za'ra, atëme 're nomro aba mono da, ïmama 'Re ïháimana u'âsi mono hã te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, ïsimiroti na te te aima 're rowahutu za'ra wa'aba mono da, ãma 're anomro wë wa'aba mono da oto. Tane nherë, ïzadawa para õ nherë, te za 're ïsimroi wa'aba mo ta norí hã, 'Re ïháimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí hã. Te za duré dama 're ïru za'ra wa'aba mo, wedepo'o nphonhi'râmi na hâiwi da te 're sasõmri za'ra mono da, 're dâ'â za'ra mono da, hâiwi. Rowahutuzéb 're, te za duré 're ïhâ za'ra wa'aba mo, powawë hâiwaré na. 'Ri wa'õtõ mono bâ te za duré sô 're anomro aba mo, 'Re ïháimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí zô, tâma 're rob'manharí wasétê za'ra wa'aba mono da, ta norí ma zama.

³⁵ Duréihã aihi'rata 'wa hã ma tô Abé hã tîwî, marí te te 'manharí wasétê õ nherë. Ta hawim haré, ma tô aihi'rata norí hã te te 're danhimro za'ra da'ahâ na, 're danomro wasétê mono õ nherë. Daza'u si ma duré Zacaria hã siwi tîwî. Ta hã Baratizaha 'ra, 'Re ïháimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa. 'Re ïháimana u'âsi mono nhorðwa ãma 'ri 'wawi wa'ra 're, tâma danhoprubzé nomrizéb 'rata te te tâma romhuri ré, ma tô wîrñ ni, wedeza ne 'rata. Æne ma tô aihi'rata norí hã da'ahâ na te te 're danhimro, 'Re ïháimana u'âsi mono nhimiroti si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono nherë, ta norí hã. Ta norí ne, te duré a norí wa'wa hã dama 're ïrob'manharí wasétê za'ra wa'aba mo. Taha wa, wa hã wa za aiwasédé hã te ai'âma 're sa'ra wa'wa, uburé aihi'rata norí te te 're ïdanhimroi mono zéb zarina. Taha wa, te za te te 're aihâ za'ra za'lëtë za'ra wa'wa, 'Re ïháimana u'âsi mono hã.

³⁶ Æne hã wa tô sena, aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ïháimana u'âsi mono hã te za tô te te 're aihâ za'ra za'lëtë 'wa,

nimosi ū'aipoto té wa'aba mono hā ū'aihâimana za'ra wa'wa hā, ãne na dama 're ū'rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono zéb zarina, aihi'rata norī nhipârī zarina zama. — Æne ma tō Zezusi hā parisezu norī ãma simire'é za'ra, ūhi'rata norī na.

Zezusi hā, Zeruzarē ãma 're ū'dahâimana za'ra mono ãma ū'pē'ëzézé wasu'u

Rucasi 13.34-35

³⁷ Tawamhā Zezusi te duré dama tinhā, ãne:

— Zeruzarē ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norī ãma, ai'ãma ū'pē'ëzé za'ra wa'aba di. Aihi'rata norī hā ma tō 'Re ū'hâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā te te 're simroi u'âsi. Datême te te 're ū'satôrī za'ra mono norī zama, te duré te te 're simroi u'âsi, ëtē na. Si'a hā ti'ra zawi te, 're ū'papo za'ra mono ne, wa aré te ū'sima 're aiwē u'âsi za'ra wa'wa, ū'sitême te 're ai'awaibui wa'aba mono da. Tane nherē, asima 're ū'wē za'ra wa'aba mono õ di asa.

³⁸ Taha wa, tinhorōwa hā te za oto tirē, 'Re ū'hâimana u'âsi mono hā, ãma 're ū'aiwata za'ra wa'aba mono zé hā. Baba na te za oto 're sa, 'ri 'râihâ hā. Ma'äpē ãne na ū'zadaihu'u za'ra wa'aba.

³⁹ Duré a norī wa'wa hā ū'hâiba 'madâ'â na sahu za'ra wa'aba õ di za, a'â. Niwapsi te za duré ū'hâiba 'madâ'â za'ra wa'wa, ãne na ū'waihu'u za'ra wa'aba wapsi: "Zezusi hā, ta hā 'Re ū'hâimana u'âsi mono zadawa para we ū'morî ti'ai u, Danho'reptui'wa da. Taha wa, ū'wē si te te tâma 're anhomri u'âsi, ū'Mama hā." Æne na aipë'ë 're ū'waihu'u za'ra wa'aba wapsi, te za ū'hâiba 'madâ'â na duré ū'sahu za'ra wa'wa.

Æne ma tō Zezusi hā dama siwaihu'u.

24

'Re ū'hâimana u'âsi mono ãma 're ū'dawata za'ra mono zé, romhutu'õ za ū'si'utôrîzé wasu'u

Marcusi 13.1-2; Rucasi 21.5-6

¹ Tawamhā wa norī hā wa tō wawairébé ni, Zezusihî siré, 'ri 'râihâ hawi, 'Re ū'hâimana u'âsi mono ãma 're ū'dawata za'ra mono zém hawi. Aré oto morî da, ma rob u watobro, Zezusi hā. Tane nherē, wa norī hā ū'siré 're ū'wanomro mono norī hā wa tō 'râwi ū'tême aimasam ni, 'Re ū'hâimana u'âsi mono nhorōwa hā te te wama wasu'u za'ra da, uburé 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri, 're ū'simasa mono zama.

² Tawamhā Zezusi te wama nharî za'ra, ãne:

— Åhâta tō 'ri hā wē na 're simasa mono ré, te ū'madâ'â za'ra wa'wa. Tane nherē, niwapsi te za dasiwi pru pese ni, ëtē na 'ri hā. Tawamhā misi si te za oto simi'wara, ëne hā. Sisisiwi 'manomro waihu'u õ di za oto, ëne hā. Tâibâ za oto. Tô sena, wa ãne hā aimâ waihu'u za'ra wa'wa. — Æne ma tō Zezusi hā wama waihu'u sirômo za'ra, ū'siré 're ū'wanomro mono norî ma.

*Robzépata wasu'u, da'ruiwapari na rowasu'u me
Marcusi 13.3-13; Rucasi 21.7-19*

³ Tawamhā Zezusi hā te oto nhamra, Oriwera na ētē 'rāihā nhisi āma. Sahā na sāmra wamhā, wa tō 'rāwi ītēme ubumro ni Zezusihi u, īsiré 're īwanomro mono norī hā, wahāiba pisutu wa te wasiwi sadanharī za'ra da, āne:

— E niwa te za āne hā āma tiromhāiba, 'ri nhamrazéb da hā. Ma'āpē wama waihu'u za'ra na, marī īwatobrozé hā, īsowā wa te āma waihu'u sirōmo za'ra da. Duré e marī te za watobro, apā we aimorizéb da hā, wa te āma īwaihu'u sirōmo za'ra zéb da hā, duré rob'rāsutuzéb u hā bādā, īwa īwaptā'azéb da hā. — Āne wa tō wasiwi sadanharī ni, Zezusi hā.

⁴⁻⁵ Tawamhā Zezusi hā te āne na asa wama rowasu'u za'ra:

— Ni'wam norī hā te za sadawa nhipese na sisarina datēme 're nomro, ahā na. Wa hā newa, te za taré īnhisi na dama 're siwasu'u za'ra, Cristu na, Danho'reptui'wa na. Tawamhā da'ahā na te za ta norī āma da te 're sasōmri za'ra, tō sena newa, dama 're īsiwasu'u za'ra mono zé hā. Taha wa, te za a norī wa'wa hā aihāimana nhimiza'rese, 're aihāimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina, datēme 're īnomro mono norī āma, 're sasōmri za'ra wa'aba mono tō da.

⁶ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're īropupu'u za'ra mono zé hā te za 're īwapari za'ra wa'aba mo, romhā na 're īdasi'wapé za'ra mono norī wasu'u zama. Āne hā 're wapari za'ra wa'aba mono wamhā, tāma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za, dasi'wapéi ma hā. Dasi'wapé te za tō dazada 're wairébé. Tane nherē, ta hā rob'rāsatu õ di.

⁷ Danhipti'ai amoi u te za dasisô 're dapra, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhā daro mono bā te za tō 're dasiwasutu za'ra. Nima niwīmhā danho õ wa, te za duré da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Nima niwīm norī ré hā te za duré ti'a hā daré 're popo'o za'ra.

⁸ Āne na dama 're romhāimana mono wamhā, za daré īrob'rāsatu na'rata zé, te wasu'u, pi'ōi āma īwasā hā 're īsépu'u na'rata za'ra mono ne hā. Āhā haré dazô 're wairébé mono õ di za. — Āne ma tō Zezusi hā wama rowaihu'u za'ra, romhā ré.

⁹ Āne ma tō duré wama rowaihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma:

— Tawamhā āne na oto daré 're romhāimana mono wamhā, te za da te 're aiwaibui wa'wa, da te dama 're ai'ru za'ra wa'aba mono da, rowasédé hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, duré da te 're asimroi wa'aba mono da. īzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa, daro mono bā.

¹⁰ Āne na daré 're romhāimana mono ré, te za īzazei'wa norī hā te te 're īzazei utōrī za'ra, ahā na. 'Rāwim nherē, te za duré dama 're sīhāiba nhomri za'ra, da te 're īruiwapari za'ra

mono zéb zarina, da te 're waibui mono da. Ízazei'wai wa, tisisānawā na sima 're hâimana za'ra mono nherē, te za oto 're si'ruiwapari za'ra, 'râwim nherē.

¹¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa newa, roti tô senai'õ na te te dama 're ïroti za'ra mono norî hâ te za datême 're nomro, sadawa nhipese na te te dama 're rowasu'u za'ra mono da, taré. Tawamhâ ïsimiroti hâ te za tô da te 're saze za'ra, tô sena newa, ta norî hâ sadawa nhipese na taré dama 're siwasu'u za'ra mono nherē.

¹² Duré dawasété uptabi na si da'ahâ uptabi na za oto 're danomro mono wa, te za 're ïdasisawi za'ra mono zé hâ dawi 're si'utôrî za'ra.

¹³ Tane nherē, ni'wam norî hâ rob'râsatu u siptete sina ï'âma 're nomro u'âsi mono wamhâ, duré ïwi 're sipizari za'ra mono õ wamhâ, ta norî si te za ropipa hawi tinho'reptuzé hâ te te sina 're uwaimrami za'ra.

¹⁴ 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'âma 're ïsib'a'uwë mono zé wasu'u hâ ïwë uptabi hâ, ïzazei'wa norî hâ te za daro mono bâ te te dama 're wasu'u za'ra, daro mono bâ da te oto 're wapari za'ra mono da, da te âma 're ïsaze za'ra mono zéb da hâ. Tame te za oto tirob'râsatu. — Âne ma tô Zezusi hâ wama rowaihu'u za'ra, romhâ ré.

*Robzépata za'êtë uptabi wasu'u
Marcusi 13.14-23; Rucasi 21.20-24*

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhâ Zezusi hâ ma duré ãne na wama rowaihu'u sirômo za'ra:

— Zahadu wapsi, te za asiwi ï'madâ'â za'ra wa'wa, mariñ ïwasété uptabi hâ. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa âma te za tihâiba, te te siwi ïwë'õ pe hâ. Taha âma ma tô Dani'é hâ rob'ui'éré siro duréihâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hâ. (Âhâ wasu'u na rob'ui'éré hâ 're sôré za'ra wa'aba mono wamhâ, ma'âpé âma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono za, waihu'u za'ra wa'aba da.) Tawamhâ ãne hâ za oto daré romhâimana wamhâ, rowasété si te za a'â daré 're sa'wari. Taha wa, Zudeza na danhipti'a nho'omo nhisi âma 're ïsi'ubumroi mono norî hâ, wara sina te za 're sisare, ëtë 'râihâ u tiwi simani za'ra da, duré sisô'reptu za'ra da.

¹⁷ Ni'wam norî hâ 'ri nhisi hâpâ âma si'ubumroi wamhâ, tinhibrob zô sisisi õ di za a'â, 'ri para u hâ. Ône haré te za dame sisare, ëtë 'râihâ u, ta norî hâ.

¹⁸ Duré ni'wam norî hâ buru âma te te romhuri za'ra wamhâ, 'ri tême sisarei mono õ di za apâ, tisi'ubuzéb zô. Mare di. Ône haré te za duré ta norî hâ ëtë 'râihâ u dame sisare.

¹⁹ Âne hâ rowasédé hâ daré hâimana wamhâ, ïwasâ ré norî ma hâ tâma ropipa uptabi za'ra di za, ïra pré ré norî ma zama.

²⁰ Taha wa, te za 'Re īhāimana u'âsi mono ma 're aimreme zusi aba mo, rowa'u'u wahâ 're sa'wari mono ré, duré sabadu na romhuri zahârizém na bâdâ hâ te te pisutu tõ da, ëtë 'râihâ u asa'rei wa'aba mono zéb da hâ, rowasétê wi aimani za'ra wa'aba zéb da hâ.

²¹ Rowasédé hâ oto dazô 're wairébé mono wamhâ, te za oto robzépata za'ëtë za'ra ni. 'Re īhāimana u'âsi mono te te īaropoto na'rata mono zém hawimhâ, ãne na hâ da te 're robzépata za'ëtë uptabi za'ra mono õ di. Niwamhâ ãne na hâ da te 're robzépata zahu za'ra mono õ di za.

²² 'Re īhāimana u'âsi mono hâ ma tô sima pisutu, bâdâ hâ za da te 're īrobzépata za'ra mono zéb da hâ, te te dama wâtari da, rowasétê ré da'âma romhâimana pahâ tõ da. Æne hâ te te sima pisutu õ 'wa'âhâ, te aré uburé dasi'utõri pese, za daré īrob'râsutuzém na hâ. 'Re īhâimana u'âsi mono hâ ãma 're sib'a'uwe za'ra mono da, te te sima 're īapisutu mono nori zawi te, te za ãne hâ 'manha.

²³ — Za da te 're robzépata za'ëtë za'ra mono ré, ãté ni'wam nori hâ te za te te aima 're da'mahârâ za'ra wa'wa, ãne: "Ãhâta, Cristu, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īpisudu, Danho'reptui'wa da." ãté aimawi nori hâ te za duré ãne te te aima 're da'mahârâ za'ra wa'wa: "Ôhôta, Cristu." Æne wamhâ, ãma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, damreme na hâ.

²⁴ E marî wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam nori hâ te za datême 're nomro, danho'reptui'wa na, niha wamhâ, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono da, sadawa nhipesé na. Ta nori hâ marî dama īmanharî waihu'u'õ hâ te za duré te te dama 're 'manharî za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa para newa, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. Īsazei'wa nori zama te te dame ãma 're saze za'ra mono da, te za ãne na te te dama 're romhôsi za'ra. Tane nherë, te te dame 're sazei waihu'u za'ra mono õ di za ta nori hâ, 'Re īhâimana u'âsi mono te te sima 're apisutu sirõmo mono wa, ãma 're sib'a'uwe za'ra mono da.

²⁵ Æne hâ wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, zahadu romhâimana õ ré. Taha wa, ma'âpé ãma 're asôpré u'âsi aba mono za, ãne na hâ.

²⁶ — ãté ni'wam nori hâ te za taré te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, ãne: "Danho'reptui'wa da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īpisudu hâ ma tô wei mo, apâ. Ôhôta te nhamra, a'ubuni wi." Æne hâ 're wapari za'ra wa'aba mono wamhâ, a'ubuni u 're anomro aba mono õ di za, ūzô 're asôpré wa'aba mono da. ãté te za duré ãne da te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa: "Ãhâta ma dawi aima'u." Æne wamhâ, ãma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, senai'õ na hâ, wa hâ pi'uriwi nimahâ na hâ za we apâ ūmorî õ na dâ'âsina.

²⁷ Tā 're si'ubuzi za'ra mono wamhā, dama rob'madâ'ā pibu pese di, hâiwa mono bâ hā. Tane duré, wa hā dasiré īpodo hā apâ we īmorī wamhā, aihñi te za īmadâ'ā za'ra ni.

²⁸ — Sipahudu hā marī dâ'ā u 're si'rā'ōtō mono wamhā, dama pibui pese za'ra di, marī hā 're dâ'ā za'ra mono wa, 're īsimi'wara mono zé hā. Tane, wa hā apâ we īmorizé hā uburé dama īpibu pese za'ra di za oto. — Āne ma tō Zezusi hā wama sina rowaihu'u sirōmo za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

Ti'ai āma dasiré īpodo hā za we apâ īmorizé wasu'u

Marcusi 13.24-27; Rucasi 21.25-28

²⁹ Āne na ma duré wama waihu'u sirōmo za'ra:

— Tawamhā da te 're robzépata za'ētē za'ra mono parip si, awa'awi te za bâtâ na tirobra. A'amo zama te te rob'uiwē ō di za oto. Wasi norī hā te za duré rere, hâiwa hawi. Uburé hâiwa na 're īsimasa mono hā te za duré 're sisa're.

³⁰ Āne hā daré romhâimana pari, marī hā te za watobro hâiwa na, dama īpibu pese zéb da hā, wa hā dasiré īpodo, apâ we īmorizém na da te ī'āma waihu'u za'ra da oto. Tawapsi te za oto daro mono bâ dasiwi īmadâ'ā ni, hâiwa'a na we īmorī ré. īwaihu'u pese na wa za wei mo apâ, duré īhâiba na hā rowa'a za'ētē ré. Da te dasiwi īmadâ'ā za'ra wamhā, te za 're dazadari za'ra, robzawi te, danhimiza'rese īzō 're danhimipari za'ra mono ō wa.

³¹ Tawamhā hâiwa āma īma romhuri'wa hā tinhimn-hihârâzém na te za oto amnhîhâ, hârâ 'râihâ uptabi na, daro mono bâ da te īwapari za'ra da hā. Simnihîhârâ wi, hâiwa hawi īma romhuri'wa norī hā wa za we dazô satōrī za'ra, ti'ai u. Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da, te te sima 're īapisutu mono norī hā te za we daro mono bâ te te simro, ītēme. — Āne na ma tō Zezusi hā romhâ ré wama waihu'u sirōmo za'ra.

Pidera wede wasu'u

Marcusi 13.28-31; Rucasi 21.29-33

³² Tawamhā āne te duré wama rowasu'u za'ra:

— Pidera wede na, wa za oto aimâ romnhimiré'ē za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Pidera wede panhipti hā wapti'i wamhā, duré īsu té hā 're wairébé mono wamhā, tawapsi te za oto āma īwaihu'u za'ra wa'wa, tā 're īta'a mono zéb u 're īromhutu mono zém na hā.

³³ Tane duré, marī hā 're īromhâimana mono zéb da, te aimâ īwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madâ'ā za'ra wa'aba wamhā, te za īwaihu'u za'ra wa'wa, rob'râsutuzé hā za oto īwatobro na hā.

³⁴ Tô sena, wa āne hā aimâ waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Ā hā uburé rowasédé hā dazô 're wairébé mono ré, ti'ai āma 're īdahâimana za'ra mono norī hā 're dâ'ā za'ra mono ō ré, te za īsō'a za'ra ti'râsatu, romhâimanazé hā.

³⁵ Nimahā na te za hâiwa norī hā ai'utōrī zahuré, ti'ai me. Si'utōrī zahuré nherē, ĩnhimirowasu'u hā si'utōrī waihu'u õ di za. Pire na te za dama 're hâimana u'âsi. — Äne ma tô Zezusi hā wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norī ma.

Danhimiza'rese ãna 're danomro mono ré, Zezusi hā za we apâ ĩmorizé wasu'u

Marcusi 13.32-37; Rucasi 17.20-37

³⁶ Tawamhā Zezusi hā ma duré äne na wama waihu'u sirōmo za'ra:

— Äne hā uburé za daré 're ĩromhâimana mono zéb da hā, ni'wa hā bâdâ hā te te waihu'u õ di. Hâiwa äma romhuri'wa norī zama, bâdâ hā te te waihu'u za'ra õ di duré. Wa hā 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra nherē, te duré bâdâ hā waihu'u õ di. ĩmama ma si, waihu'u pese di bâdâ hā.

³⁷ Danhimiza'rese ãna 're danomro mono ré, wa za wei mo apâ dasiré ĩpodo hā, duréihā Nowé 're hâimana mono ré hā, danhimiza'rese ãna 're ĩdahâimana za'ra mono ne.

³⁸ Ta norī hā daro mono bâ daré âpusi mono õ ré hā, ma tô 're saihuri, tisa na. Te te 're âhuri duré, rowē na 're rosa'wari u'âsi mono da newa. Te duré sina 're mro za'ra. Äne ma tô danhimiza'rese ãna 're dahâimana za'ra, Nowé hā uba're ne 'manharī 're sébré õ ré, 'ri ne 'manharī 'remhā.

³⁹ Tawamhā rosa'rese õ ré, ma tô daré âpusi. Tawamhā uburé ma dasi'utōrī pese, â na. Tane duré, wa hā dasiré ĩpodo hā danhimiza'rese ãna 're danomro mono ré, wa za wei mo, apâ.

⁴⁰ — Äté aibâ norī hā buru na siré te te romhuri zahuré ré, wa za we apâ mo, dazô. Tawamhā ĩhâiba amo hâ äté te za tiwi ti'â hâiwa u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ. ĩhâiba amo si te za tirë.

⁴¹ Äté pi'õ norī hâiwa u siré 'ru'u zahuré ré, te za tiwi ti'â, ĩhâiba amo hâ. Tawamhā ĩhâiba amo si te za tirë, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâ.

⁴² Taha wa, te za asimiza'rese, ĩzô 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hâ Asib'apito za'ra wa'wa hâ apâ we ĩmorizé hâiwa u siré 'ru'u zahuré ré, te za tiwi ti'â, ĩhâiba amo hâ.

⁴³ Wa za duré aima äma romnhimiré'é za'ra wa'wa, äma rosa'rata za'ra wa'aba da. 'Ri tede'wa hâ ũsöröwa u ũsipsaihuri ũwizizé hâiwa u siré 'ru'u zahuré ré, te za tiwi ti'â, ĩhâiba amo hâ.

⁴⁴ Tane duré, a norī wa'wa hâ te za asimiza'rese ĩzô 're asöpré u'âsi aba mo. E marî wa. Wa hâ dasiré ĩpodo hâ nimahâ bâtâ na ĩzô asimipari za'ra wa'aba õ zém na za we apâ ĩmorî na dâ'âsina. — Äne te Zezusi hâiwa u siré 'ru'u zahuré ré, te za tiwi ti'â, ĩhâiba amo hâ.

Romhuri'wa ūumnhasi wasu'u, romhuri'wa ūumnhasi'ō wasu'u me

Rucasi 12.41-48

⁴⁵ Tawamhā Zezusi te duré wama āma romnhimiré'ē za'ra, ãne:

— Dama romhuri'wa ūumnha hā duré ūsimiroti wē hā, e niha 're ūhaimana mono zé hā. Āne hā 're haimana mono wamhā, te za ūsib'apito hā nimomo tiwi morī ūré, tāma pisutu, uburé tāma ūromhuri'wa norī hā ūsa'u nherē, te te sô 'madâ'ā za'ra da. Te za duré tāma roti, bâtâ pisutuzém na ūsazéb da hā, te te tāma āma uwaimrami za'ra da, tāma ūromhuri'wa norī ma.

⁴⁶ Tawamhā apâ we ūmorizéb u, tinhib'apito nhimiroti hā te te tāma āma uwaimrami wamhā, tāma rowē di za, romhuri'wai ma hā.

⁴⁷ Taha ma, tāma rowē uptabi di za tō. E marī wa. ūsib'apito hā apâ wisi wapsi, te za tāma pisutu, uburé ūsimarī hā te te tāma 're 'madâ'ā u'āsi mono da oto, tāma umnhasi uptabi wa.

⁴⁸ Tazahā, tinhib'apito za're'ra, ūsimiroti hā te te tāma āma uwaimrami ū wamhā, tāma rowē ū di za. Āté apito za're'ra, te za 'râwi sima tinha: "Ūnhib'apito hā simahudu ū di."

⁴⁹ Tawamhā sô rowaptâ'ā wē te, te za oto tizapari romhuri'wa norī hā te te 're ahâ za'ra. Âzé hā te za duré te te 're hâsi, âzézei'wa norī siré. Siwa'ru te za oto 're haimana.

⁵⁰ Tawamhā simisa'rese āna haimana ré, te za ūsib'apito hā ūtême wi apâ, sô ūsimipari ū zém na nimahā bâtâ na, siwa'ru.

⁵¹ Tawamhā sa'ētē te za azâ, tāma ūromhuri'wa hā. Tane ni'wam norī hā apâ we ūmorī ū ré, 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'ā pese za'ra mono ū wamhā, te za tāma pisutu za'ra, ropipa u 're sisisi mono da, dasiré, ūsimiroti hā te te 're 'madâ'ā pese za'ra mono newa, taré āma 're dawata za'ra mono da, 're ūhaimana wasété za'ra mono norī zu. Tame te za oto 're 'ry'ry. Te za duré 're 'wasitete za'ra, te te 're robzépata za'ētē za'ra mono wa. — Āne na ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma.

25

Pi'ōi hâiba tém norī hā dasina damro u, ūsi'aba'rêzé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō tinhimiromnhimiré'ē na wama rowasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma, ãne:

— Nimahā na si 'Re ūhaimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zéb da, apâ we dazô ūmorī wamhā, ni'wam norī si te za, ūzô 're simipari za'ra mono sina, haimana nhimiza'rese 're haimana za'ra. Ā norī wasu'u zarina, wa za āma aima romnhimiré'ē za'ra wa'wa, ãne. Pi'ō ūpréduptém norī hā barana ma tō ai'aba'rê, dasina damro u, 10 na ūhâiba za'ra hā, ūmro'ō norī hā. Aibâ hā za azarutu na ūmro'ō ūsimipari za'ra da, ma tō ūtême ai'aba'rê, pi'ō nhorōwa u.

Âro'ore hā te siré 'wasa hâiba bâ, aibâ hā za pi'ō na īmro u wisi wa, te te tâma ãma rob'uiwē za'ra da, zudezu norī hâimanazéb zarina.

²⁻⁴ Tane nherē, pi'ō īpréduptém norī hā 5 na si ma tô hâiba mono bâ rob'râi wa'u to hā siré 'wasa, simhi ne ëtë 'manharî 're, âro'ore da hā, ta norī si hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono wa. Îhâiba amo norī hā 5 na îhâiba za'ra hā te te siré 'mai'âri za'ra õ di, rob'râi wa'u tob ré hâ simhi ne ëtë 'manharî 'remhâ, hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono õ wa.

⁵ Tawamhâ aibâ zô te tirowaptâ'hâ, za pi'ō na īmro zô. Sô rowaptâ'hâ wamhâ, ma tô aptâ hâ simro. Taha wa, ma tô nasi titomhâima'ã za'ra. Taha wa, te oto tinhoto za'ra, ïwana.

⁶ — Tawamhâ mara wa'wa ma tô ni'wa hâ 'mahâ: "Ôhôta te we oto aibâ hâ mo. We aiwairébé su'u aba, wa te wasina uzusi za'ra hâ." Æne te ni'wa hâ aibâ hâ dama 'mahâ.

⁷ — Tawamhâ pi'ō īpréduptém norī hâ sô ïsimipari za'ra hâ ma tô ti'utu za'ra. Utu za'ra wamhâ, âro'ore na wedenhorô hâ ma tô sôrô nnihâri za'ra, ro'o wê da.

⁸ Tawamhâ hâimana nhimiza'rese ãna 're îhâimana za'ra mono norī hâ ma tô tiwi rowaptérê za'ra, tihâiba amo norī wi, hâimana nhimiza'rese sina 're îhâimana za'ra mono norī wi: "Ma'äpé syry na wama sa'wari za'ra wa'aba, âro'ore na rob'râi wa'u to hâ. Âro'ore hâ wate za'ra hâ te za oto wawi tidâ'a za'ra." Æne te pi'ō īpréduptém norī hâ tisiré norī wi rowaptérê za'ra.

⁹ — Tawamhâ asa te tâma nhari za'ra: "Rob'râi wa'u to hâ wa te aima sômri za'ra wa'aba õ di za. Mara wab õ di za, wa te aima a za'ra wa'aba wamhâ. Te za wawi ai'utõri za'ra. Ma'äpé tiha, da te 're ïuipra za'ra mono zéb u, ai'aba're su'u aba, tamemhâ asima 'mai'uipra za'ra wa'aba da." Æne te satõri za'ra, tisiré norī hâ.

¹⁰ — Tawamhâ pi'ō īpréduptém norī hâ hâimana nhimiza'rese ãna 're îhâimana za'ra mono norī hâ ma tô ai'aba're, rob'râi wa'u tob zô, te te sima 'mai'uipra za'ra da. Tawamhâ ta norī za'u si ma tô aibâ hâ wi, timro zô. Wisi wamhâ, pi'ō īpréduptém norī hâ 5 na îhâiba hâ hâimana nhimiza'rese 're îhâimana za'ra mono norī hâ ma tô ïsiré asisi 'ri para u, ïsiré saihuri da, sina īmro zahuré zém na. Sisisi wamhâ, ma tô ïré 'ridawa nhitop tete za'ra ni.

¹¹ — Æma ronomro za'ra wapsi, ma tô îhâiba amo norī hâ aihutu apâ, pi'ō īpréduptém norī hâ, aibâ hâ pi'öi ãma īmrozéb u hâ. Sihutu wamhâ, Æne te nasi 'mahârâ za'ra, rowi hawi: "Apito, apito, wei wama 'ridawa za'ra na, ãma atême wanhisisi da."

¹² — Tawamhâ aibâ hâ pi'ō na īmro hâ te asa tâma nhari za'ra: "Mare di. Te aima 'ridawa za'ra wa'aba õ di za, ïma

aiwaihu'u za'ra wa'aba õ wa." Ähã wasu'u na wa tõ aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne na hã.

¹³ — Taha wa, a norõ wa'wa hã aihâimana nhimiza'rese te za ïzô 're asõpré u'âsi aba mo, bâdâ hã aima waihu'u za'ra wa'aba õ wa, apâ za we ïmorïzé hã. — Äne ma tõ Zezusi hã wama waihu'u sirõmo za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norõ ma.

Romhuri'wa norõ hã, tinhib'apito zô rob'uiprazé te te 're ïmadâ'â za'ra mono norõ wasu'u

Rucasi 19.11-27

¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã Zezusi hã ma duré tinhimiromnhimiré'é na marî hã wama waihu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norõ ma, ãne:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono, za da'âma 're ïsib'a'uwẽ mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Aibâ hã ma tõ sima rowë, darob amoi u morõ da. Tawamhã morõ õ ré, ma tõ sô tihârâ za'ra, tâma ïromhuri'wa norõ zô, tite rob'uiprazé hã te te tâma sõmri za'ra da, ïsa'u te te sô 're 'madâ'â za'ra mono da, duré tâma sina hâ'â da, taré 're simi'wara tõ mono da, rob'uiprazé hã. ïsimiromhuri wẽ na tâma ïumnhasi za'ra zarina, ma tõ tâma sõmri za'ra. ïmorï'rata ma hã ma tõ 5 miu na tâma tisõ rob'uiprazé ïsapotore hã, oru 'manharî hã. Duré ïsâna're ma hã 2 miu na ma tõ tâma tisõ. Duré da'râsutu'wai ma hã, miu na ma tõ tâma tisõ. Taha pari te oto mo, darob amoi u, danhib'apito hã.

¹⁶ Tawamhã tâma ïromhuri'wa hã, 5 miu na rob'uiprazé ïsapotore te te ïâri hã õne haré ma tâma sina hâ, te te ãma ïromhuri wẽ zéb zarina. Tawamhã 5 miu na nherë, ma tõ duré 5 miu na ãma ato, ïsib'apito te te tâma ïsõmri na hã. Uburé hã 10 miu na oto, rob'uiprazé ïsapotore hâiba hã, ãma sito wamhã.

¹⁷ Tane duré tâma ïromhuri'wa hã 2 miu na rob'uiprazé ïsapotore te te ïâri hã ma tõ duré tâma sina hâ. 2 miu na nherë, ma tõ duré 2 miu na ãma ato. Uburé hã 4 miu na ïhâiba hã oto.

¹⁸ Tane nherë, tâma ïromhuri'wa hã miu na rob'uiprazé ïsapotore te te ïâri hã tinhib'apito nhimiroti te te 'madâ'â õ di. Taré ma tõ sada ab're, tinhib'apito wi, rob'uiprazé hã te te sérê da.

¹⁹ — Tawamhã ãma ronomro hâ wapsi, ma tõ ïsib'apito za'ra hã apâ ïtême tiwisi za'ra, darob amoi hawi. Wisi wi, te sô tihârâ za'ra, tâma ïromhuri'wa norõ zô, rob'uiprazé ïsapotore hã niha si te te hâimana mono zô, te te tâma wasu'u za'ra da.

²⁰ Tawamhã romhuri'wa hã 5 miu na rob'uiprazé te te aré ïâri hã ma tõ ïtême ãzé ïmorï'rata na, tinhib'apito u. Äne te tâma tinhä: "Apito, rob'uiprazé ïsapotore hã 5 miu na ma tõ ïma ïsõ, asa'u aima sina hâ'â da, tawapsi, aima ãma ïsitob

da, taré aiwi simi'wara tō da. Āhāta ma tō sina hâ, 5 miu na, te āma aima ūromhuri wē zéb zarina. Uburé hā 10 miu na oto ūhâiba hā, rob'uiprazé ūsapotore hā. Āhāta te asô nomro." Āne te romhuri'wa hā tinhib'apito ma wasu'u, tinhimiromhuri hā.

²¹ — Tawamhā ūsib'apito te asa tāma tinhha, āne: "Wē di tō. A hā ūma romhuri wē 'wa. ūma ai'umnhasi di. Rob'uiprazé hā syryre nherē, ma tō āma ūromhuri wē, ūzô. Taha wa, āhā nhipai u wa za oto aima pisutu, marī ahâ uptabi na ūma 're ab'madâ'â u'âsi mono da. Te za oto ūsiré 're aihâimana mo, wasiré āma 're watoi u'âsi mono da." Āne ma tō tāma ropisutu siro, tāma ūromhuri wē 'wai ma.

²² — Tawamhā romhuri'wa hā 2 miu na rob'uiprazé te te aré ūâri hā ma tō duré ūtēme ãzé, tinhib'apito u. Tawamhā āne te tāma tinhha: "Apito, rob'uiprazé ūsapotore hā 2 miu na ma tō ūma ūsō, asa'u aima sina hâ'â da, tawapsi, aima āma ūsitob da, taré aiwi simi'wara tō da. Āhāta ma tō aima sina hâ, 2 miu na, te āma ūromhuri wē zéb zarina, aima. Uburé hā 4 miu na ūhâiba hā rob'uiprazé ūsapotore hā. Āhāta te asô nomro." Āne te romhuri'wa hā tinhib'apito ma siwasu'u, tinhimiromhurizém na.

²³ — Tawamhā ūsib'apito asa te tāma tinhha, āne: "Wē di tō. A hā ūma romhuri wē 'wa. ūma ai'umnhasi di. Rob'uiprazé hā syryre nherē, ma tō āma ūzô ūromhuri wē. Taha wa, āhā nhipai u wa za duré aima pisutu, marī ahâ uptabi na ūma 're ab'madâ'â u'âsi mono da. Te za oto ūsiré 're aihâimana mo, wasiré āma 're watoi u'âsi mono da." Āne ma tō duré tāma ropisutu siro, tāma ūromhuri wē 'wai ma hā.

²⁴ — Tawamhā romhuri'wa hā miu na rob'uiprazé te te aré ūâri hā ma tō duré ūtēme ãzé, tinhib'apito u. Tawamhā āne te tāma tinhha, ta hā senai õ na hā: "Apito, ūma aiwaihu'u pese di. A hā da'âma 're aipë'ëzé mono õ. Ni'wa hā te te dame 're rob're mono õ nherē, danho hā tite da, te te dawi sima 're ū'a'râihâri mono ne, te danhimarī hā dawi asima 're ūawaibui mo, ate da.

²⁵ Āne na te aiwaihu'u wa, wa tō aima ūpahi. Taha wa, te aiwi simini wa, niha ūma rob'manharī õ'umnhasite, wa tō rob'uiprazé ūsapotore hā simi'u ti'ai 'rowi, wē na asô 're sa'wari mono da. Āhāta te wē na asô nomro, uburé ate rob'uiprazé hā te asô 're 'madâ'â mono da, ūma ūsōmri hā." Āne te romhuri'wa hā tāma siwasu'u, tinhib'apito ma.

²⁶ — Tawamhā ūsib'apito, te āne asa tāma tinhha: "A hā ūma romhuri wasétē 'wa. Aiwa'a uptabi di. Ma tō ūama ūrosa'ra, marī hā date nherē, te dawi ūsimia 're ūawaibui mono na, ūte da. Āne ma tō ūama ūrosa'ra, asima.

²⁷ Āne na 're īhāimana mono wamhā, e marī wa bétē, rob'uiprazé īzō sérē ò di, wedehápâ 're. Tawamhā apâ we īwisi wapsi, te aima īsōmri nhipai u, wa aré īsimā waze uburé, īzō sina hā'ā wa." Āne ma tō tāma waihu'u, tāma īromhuri wasétē 'wai ma.

²⁸⁻²⁹ Tawamhā te duré tāma rowasu'u za'ra, uburé īrata īsimasam norī ma: "Ni'wam norī hā marī ahā nherē, simi'ē na te te 're romhuri za'ra mono wamhā, te za āma tāma 're dasito, marī na. Tane nherē, ni'wam norī hā marī syryre na simi'ē na te te āma 're romhuri za'ra mono ò wamhā, te za syryre nherē, tiwi sani za'ra ni. Taha wa, te za tiwi ī'āri 'wa, rob'uiprazé īsapotore hā, īma romhuri wasétē 'wai wi, 10 miu na te te īzō īhāiba ma, sōmri aba da.

³⁰ Taha pari, te za asiwi īmei wa'wa rob u, robra u. Tame te za oto sina tiwawa. Te za duré 'wasitete, te te robzépata za'etē wa." Āne īsib'apito hā ma tō dama hāiba 'ru. — Āne na ma tō Zezusi hā wama āma romnhimiré'ē za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

Zezusi hā, za da'āma īsipo'ozé wasu'u

³¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré romhā ré wama rowaihu'u sirōmo za'ra, āne:

— Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā niwapsi wa za wei mo apâ īmama zadawa para, hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī siré. Tawapsi wa za danhib'apito simasisizém na 're īnhamra, īpire na te 're da'ab'madâ'ā u'āsi mono da oto.

³² Tame te za aihīni pese īnho're aimasam ni, daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī hā, dapoto mono bâ. Tawamhā tame wa za oto da'āma aipo'o. Pone'ērebâ 'madâ'ā'wa hā te za tinhimizama na 're sipo'o, pone'ērebâ zéré mapu hā, pone'ērebâ zéré uzé zama. Tane wa za duré wa hā da'āma aipo'o, īwē hā duré īwasédé hā.

³³ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're ī'madâ'ā pese za'ra mono norī hā īnhimire niwī wa za sōré, ta norī si te 're awēsāmri mono wa. 'Re īdanomro wasétē mono norī hā īnhimi'e niwī wa za duré sōré, ta norī si te īsiwi 're awē'ō pese mono wa.

³⁴ Tawamhā wa hā uburé Danhib'apito hā wa za āne ta norī ma nharī za'ra, īnhimire niwīm norī ma: "īmama, īwē si te te aima 're īsōmri za'ra wa'aba mono norī hā te za oto ī'rata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo. Duréihā te te aropoto mono wamhā, ma tō sima aipisutu za'ra wa'wa, ai'āma 're sib'a'uwe za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za oto ī'rata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo, ai'āma 're sib'a'uwe u'āsi za'ra wa'aba mono da oto.

³⁵ Ti'ab ré, mram na 're īhāimana mono ré hā, ma tō mra hā īma 're īsōmri za'ra wa'aba mo. Duré 'rubu ré ma tō â hā īma 're ī'ōb za'ra wa'aba mo. Duré asiré ò nherē, ma tō īzō

're atob'uzu za'ra wa'aba mo, asōrōwa u atēme 're ̄zasi aba mono da.

³⁶ ̄Uza õ ré, ma tô asiwi 're ̄uza za'ra wa'aba mo. Duré ̄hâzé wa, ma tô asiwi 're ̄pibui wa'aba mo. Dazazéb 're, 're ̄za mono ré, ma tô duré asiwi 're ̄zabu za'ra wa'aba mo. Åne na 're ̄pawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono wa, hâiwa äma te za oto ̄siré 're anomro u'âsi aba mo, ̄mama hâ ai'äma 're ̄sib'a'uwë za'ra wa'aba mono zéb äma hâ." Åne na wa za nimahâ na hâ tâma ̄siwasu'u za'ra, ̄nhimire niwî ̄simasam norî ma.

³⁷ — Tawamhâ õ norî hâ 'Re ̄hâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ̄madâ'â pese za'ra mono norî hâ te za sina ̄zadanharî za'ra, åne: "Wanhib'apito, e niwa wa tô mra hâ wa te aima 're sômri za'ra, mram na 're aihâimana mono ré hâ. E niwa duré 'rubu na 're aihâimana mono ré, wa tô â hâ wa te aima 're ̄b za'ra.

³⁸ E niwa wa tô aiwaihu'u õ nherë, asô 're watob'uzu za'ra, wanhorôwa u zama 're azasi mono da. E niwa wa tô duré ai'uzazéb da hâ wa te aima 're sômri za'ra, ai'uza õ wa.

³⁹ E niwa wa tô duré wa te wasiwi 're aipibu, aihâzé ré. E niwa wa tô duré atême 're wanomro, wa te 're asabu za'ra mono da, dazazéb 're, 're asa mono ré hâ." Åne te za ta norî hâ sina amrami za'ra, ̄ma.

⁴⁰ — Tawamhâ wa hâ uburé Danhib'apito hâ wa za ta norî ma åne tâma rowasu'u za'ra: "Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. ̄Sisânawâ norî hâ ti'ab ré åne na te te 're robzépata za'ra mono wamhâ, dama wapu na 're hâimana za'ra mono nherë, marî ̄wë hâ tô ̄hô na hâ tâma 're 'manharî wë za'ra wa'aba mono wamhâ, ta norî hâiba u'âbâ ma tô ̄ma 're ̄manharî wë za'ra wa'aba mo." Åne na wa za ta norî ma waihu'u za'ra.

⁴¹ — Tawamhâ ̄nhimi'e niwî ̄simasam norî ma, wa za nhari za'ra oto, åne: "A norî wa'wa hâ ma tô 'Re ̄hâimana u'âsi mono hâ te te siwi 're aiwë'õ pese za'ra wa'wa. Mo oto ̄nhiti ai'aba'rei wa'aba, unhamo ro'o u'âsi u, wa'uburé norî zô 'Re ̄hâimana u'âsi mono te te ̄pisutuzéb u, ta norî nhib'apito zô zama.

⁴² Ti'ab ré mram na 're ̄hâimana mono ré hâ, ̄sa hâ ̄ma 're sômri za'ra wa'aba mono õ di. Duré 'rubu ré, â hâ ̄ma 're ̄b za'ra wa'aba mono õ di.

⁴³ Wa hâ aima ̄waihu'u za'ra wa'aba õ nherë, ̄zô 're atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di, asōrōwa u 're ̄zasi aba mono da hâ. Duré ̄uza õ ré, asiwi 're ̄uza za'ra wa'aba mono õ di. Dazazéb 're, 're ̄za mono ré, ̄tême 're anomro aba mono õ di, 're ̄zabu za'ra wa'aba mono da." Åne wa za ta norî ma nhari za'ra, ̄nhimi'e niwî ̄simasam norî ma hâ.

⁴⁴ — Tawamhâ ta norî hâ te za asa ̄ma nhari za'ra, åne: "Apito, e niwa wa tô taré wa te 're ai'madâ'â za'ra, mram

na 're aihâimana mono ré hã, duré 'rubu 're sépata mono ré hã, duré wama aiwaihu'u õ nherë, nima hawi watëme 're aimasisi mono na hã, duré ai'uza ãna 're aimorî wamhã, duré aihâzé na 're aihâimana mono ré hã, duré dazazéb 're, 're asa mono ré hã. E niwã wa tô ãne na hã taré wa te 're ai'madâ'â za'ra, wa te wasiwi 're aipawaptob za'ra mono ãna." ãne te za duré ta norî hã ïzadanharî na ïma wa'râmi za'ra, ïnhimi'e niwî ïsimasam norî hã.

⁴⁵ — Tawamhã ta norî ma, wa za duré ãne rowasu'u za'ra: "Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Ti'ab ré, ã norî hã dama wapu na 're ïhâimana za'ra mono norî hã ãne na te te 're robzépata za'ra mono ré hã, marî ïwë na 're pawaptob za'ra wa'aba mono õ di. 'Re pawaptob za'ra wa'aba mono õ wamhã, ta norî hâiba u'âbâ, asiwi 're ïpawaptob za'ra wa'aba mono õ di duré." ãne wa za ta norî ma, tâma waihu'u na wa'râmi za'ra, ïnhimi'e niwî ïsimasam norî ma hã.

⁴⁶ — Tawamhã ta norî hã te za oto ai'aba're, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti, ïsimihâzém na za te te 're ïrobzépata u'âsi za'ra mono zéb u hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ïmadâ'â pese za'ra mono norî si, te za ïrata 're hâimana u'âsi za'ra, rowë u'âsi ãma.

26

*Zezusihi ãma da te ïrosa'rata za'ra zé, da te dasiwi wîñi da
Marcusi 14.1-2; Rucasi 22.1-2; Zuwâ 11.45-57*

¹ Tawamhã Zezusi hã tinhimiroti na uburé ãne na te te dama rowahutu parimhã, ma tô wama nhari za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norî ma, ãne:

² — Romhuture di oto, dato hã da te 're ïmanhari za'ra mono zéb u hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ïdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã. Awë amo na te za ïwa waptârã, bâdâ hã. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Tawapsi te za oto dasiwi ïhâiba nhomri ni, Danho'reptui'wa da 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã, da te dasiwi ïzasõmri da hâwi, wedepo'o nhonhi'râmi na. — ãne ma tô Zezusi hã sina wama rowasu'u sirõmo za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norî ma.

³ Tawamhã sasedoti ïpire norî hã, duré zudezu norî ma roti'wa norî hã ma tô si'râ'õtõ, Caipasihi nhorõwa u, 'ri za'ëtë u. Ta hã sasedoti ïpire uptabi, 're ïhâimana mono, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa.

⁴ Tawamhã, sitëme si'râ'õtõ wamhã, ma tô sima ãma rosa'rata za'ra. Taha wa, te roti hã pi'uriwi siwi 'manha, Zezusi hã pi'uriwi te te siwi âri da, da te oto dasiwi wîñi da.

⁵ ãne te sima ãma roti za'ra:

— Dasa hā da te 'manharī za'ra ré, wa te wasiwi âri õ di za, wazada dazahi za'ra õ'umnhasite, wazada dahâimana za'ra tō da. — Äne ma tō sima äma roti 'räsutu za'ra.

*Pi'õ nhoprubzé wasu'u, Zezusihi ma
Marcusi 14.3-9; Zuwā 12.1-8*

⁶ Tawamhā Zezusi hā ma tō mo, Betānha na 'ri wa'õtō nhisi u. Tame te oto nhamra, Simahā nhorōwa äma, ī'wa're ré nhorōwa äma.

⁷ Tawamhā sai ma sāmra ré, ma tō pi'õ hā ītēme wi, Zezusihi u. Wedewa'u zadaze hā ma siré sada äwisi, ētē 'manharī 'remhā, simhi ne 'remhā īdup syryre wamhā. Wa'âbâ za'ëtē di ta hā, wedewa'u zadaze hā. Wa'âbâ za'ëtē nherē, ma tō Zezusihi 'rā nhisiwi sa'wa pi'õ hā, tāma sawi wa.

⁸⁻⁹ Tawamhā wa norī hā Zezusihi siré 're īwanomro mono norī hā äne hā wa te 'madâ'â za'ra wamhā, wa tō sada ab'ru za'ra ni, pi'õ da. Taha wa, wa tō wasima äma nharī za'ra ni, äne:

— Oro õ hā wa'âbâ za'ëtē za, ma taré ī'rā nhisiwi sa'wa, wedewa'u zadaze hā. Te te dama wede 'wa'âhā, aré wa'âbâ za'ëtē di. Tawamhā īwa'â hā te aré īsibrob'õ norī ma, te te sōmri. — Äne wa tō wasima äma nharī za'ra ni, pi'õ nhoprubzém na hā.

¹⁰ Tawamhā Zezusi hā wa te wasima äma īnharī za'ra zé hā te te wawi waihu'u za'ra wamhā, te äne na wazadanharī za'ra:

— E marī da, te pi'õi ma īnharī za'ra wa'wa. Tāma nharī za'ra wa'aba tō. Tō'ä. ī'uwaibaba ma tō äne na hā äma īzawi wē.

¹¹ īsibrob'õ norī hā te ai'rata 're si'ubumroi u'âsi 'wa, 're īpawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā. Tanei õ di, wa hā. Ai'rata 're īnhamra u'âsi aba mono õ di za oto.

¹² Pi'õ hā wedewa'u zadaze hā ī'rā nhisiwi te te sa'wari wamhā, za īdâ'â wa, da te dasiwi īnherēzéb u te te äma īhâiba u'rē da, ma tō äne hā īma 'manha, zudezu norī hâimanazéb zarina.

¹³ Daro mono bâ te za īwasu'u wē na da te 're dapore pu'u za'ra. Tawamhā pi'õ hā te te īma ī'manharī wē zém na zama, te za da te dasima 're wasu'u u'âsi za'ra, äma 're dasipo're pu'u za'ra mono da. Tō sena, wa äne aimä waihu'u za'ra wa'wa. — Äne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī ma.

Zudasi hā, Zezusi te te dama hâiba nhomri da, te te sima īrosa'ratazé wasu'u

Marcusi 14.10-11; Rucasi 22.3-6

¹⁴ Tawamhā 12 na Zezusihi siré 're īwanomro mono norī hā misi wa tō wa'maimorī ni, Zudasi Icarizoti na īsisi hā sasedotí īpire norī u, te te sadanharī za'ra da.

¹⁵ Tawamhā äne te sadanharī za'ra:

— Zezusi hā ma tō asima īwē za'ra wa'wa, asifi āri aba da. E āne hā aima wē za'ra wa'aba di za, te aima īhāiba nhomri za'ra wa'aba da hā. Aima wē za'ra wa'aba wamhā, e niha te za īma īwa'âbâ za'ra wa'wa. — Āne te āma sadanharī za'ra, Zudasi Icarizoti hā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī īpire za'ra norī hā.

Tawamhā āne na āma sisaze za'ra wamhā, ma tō rob'uiprazé īsapotore hā tāma sa'rata za'ra, 30 na ītē'ubuzi'a prata 'manharī hā. Taha pari, ma tō tāma sōmri za'ra, Zudasihi ma.

¹⁶ Tawamhā ta hawim haré te oto Zudasi hā sima āma rob'madâ'â u'âsi, nimahā bâtâ na Zezusi te te oto dama īhāiba nhomrizéb da hā, danhimiza'rese āna dahāimana za'ra ré.

*Zezusi norī hā Pascowa na siré īsaihurizé wasu'u
Marcusi 14.12-21; Rucasi 22.7-23; Zuwa 13.21-30*

¹⁷ Tawamhā bâdâ ma tō īwa waptârā, ī'u'ētē duptoi'ō, da te 're īhuri mono zé hā, Pascowa na dato nhisi hā. Taha ré, wa tō Zezusihi siré 're īwanomro mono norī hā wasina téte za'ra ni, wa te wasiwi sadanharī za'ra da, āne:

— E momo ma tō asima īrowē, asô īwanhipi za'ra zéb da hā, Pascowa na dato nhisi na īwasaihurizéb da hā. — Āne, wa tō wasiwi sadanharī ni, Zezusi hā.

¹⁸ Tawamhā Zezusi te asa wama nharī za'ra:

— 'Ri ahâ u te za oto ai'aba'rei wa'wa, aibâ hā asifi sōpētē aba da. Tawamhā āne te za tāma īzadawa wasu'u wa'wa: "Wama rowahutu'wa hā wa za aima sadawa wasu'u za'ra ni, āne: 'Īnhibâdâ hā romhuture di oto, īmama te te īpisutuzé hā, ī'āma. Asöröwa āma wa za wasa hā huri ni, īsiré 're īnomro mono norī me, Pascowa na dato nhisi na 're īdasaihuri mono zém na hā.' " Āne te za tāma īzadawa wasu'u za'ra wa'wa, aibâ ma. — Āne hā ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhā īsiré 're īwanomro mono norī hā wa tō āma uwaimrami za'ra ni, te te wama īwaihu'u za'ra zéb zarina. Wanhipi wa tō 'manharī za'ra ni, Pascowa na dato nhisizém na.

²⁰ Tawamhā mara wamhā, wa oto asimro ni, wasiré wasaihuri da, 12 na wahāiba za'ra hā, Zezusihi me.

²¹ Tawamhā wasaihuri ré, ma tō Zezusi hā wama waihu'u sirōmo za'ra, āne:

— Tō sena, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Misire te za dama ī'maihāiba nhomri 'wa.

²² Āne, wa te wasina mreme wapari za'ra wamhā, ma tō wawi tirobzei'ō pese za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī wi hā. Āhā wamhā, misi si wa tō nasi āma tāma romnomri za'ra ni, āne:

— Wanhib'apito, e wa hā te dama aihāiba nhomri da bâ, te āne wama īnharī za'ra. — Āne, wa nasi wasina tāma amrami za'ra ni, āne na hā wasiwaihu'u za'ra õ wa.

²³ Tawamhā asa te Zezusi hā duré wama nharī za'ra:

— Za dama ĩhâiba nhomri'wa hã, ĩ'u'ëne hã te za piza'a 're ĩsiré di'i.

²⁴ Wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã duréihã ma tô ĩdâ'âzém na rob'ui'éré sirõmo za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí hã. Ta norí hã te te ĩ'ama ĩrob'ui'éré za'ra zéb zarina wa za ãma mo tô, ĩdâ'âzéb u. Tane nherë, aibâ ma, tâma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ĩhâiba nhomri'wai ma hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te azâri wamhã, te za sima rosa'rata, ãne: "Ipoto õ 'wa'âhã, aré wê di. E marí wa. ãne na te 're robzépata mono õ wa aré." ãne te za 'râwi si'âma rosa'rata, za dama ĩhâiba nhomri'wa hã. — ãne ma tô Zesusi hã wama waihu'u za'ra.

²⁵ Tawamhã Zudasi hã dama ĩsõmri'wa da hã te Zesusi hã sina sadanha, ãne:

— Rowahutu'wa, e wa hã za te dama ĩaihâiba nhomri na, ma tô asina ĩwaihu.

Tawamhã asa te Zesusi hã tâma tinha:

— Tane tô. Asi'uihâ na ma tô ãne na hã asiwaihu. — ãne ma tô Zesusi hã tizadawa na tâma wa'rã.

²⁶ Tawamhã wasaihuri ré, ma tô ĩu'ëne hã ti'â, Zesusi hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te ĩré ãma tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wê'ë, ĩu'ëne hã. Te te wê'ëi mono parimhã, ma tô te te wama sõmri, ĩsiré 're ĩwanomro mono norí ma. ãne te oto wama nharí za'ra:

— Ä, ĩu'ëne hã huri aba. Ä hã ĩhâiba te wasu'u. — ãne ma tô Zesusi hã sina wama waihu'u za'ra.

²⁷ Taha pari, hâsizé hã ma duré ti'â, uwa 'ru 'râi wa'u ĩsé ré hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te duré tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô ĩré te te wama sõmri, uwa 'râi wa'u ĩsé ré hã. ãne te duré wama nharí za'ra:

— Ä, rob'râi wa'u hã âhuri aba, aihîni.

²⁸ Ä hã ĩwapru, te wasu'u. Rob'râi wa'u za'wari ne, te za ĩwapru hã ĩwi asa'wa, da'ahâ zada ĩdâ'â wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã dawasédé hã te te oto 're ab'madâ'â tô mono da, da'âma. Ä hã ĩwapru, ĩwi sisâ'wari wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'u wê ma, te te tâma ĩropisutuzé hã tô sena za te te tâma ãma 're ĩ'uwaimrami mono zé, te wasu'u.

²⁹ Tô sena, wa za aimâ ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Äne hã rob'râi wa'u te 're hâsi mono õ di za oto, a'â. Niwapsi ĩmama hã uburé da'âma 're sib'a'u wê mono wapsi, wa za duré te 're hâsi, asiré wa'aba. — ãne ma tô wama siwasu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norí ma.

³⁰ Tawamhã wanho're na wa tô ãma wawata za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma. Wanho're za'ra parimhã, wa tô wawairébé ni, Oriwera na ëtë 'râihâ nhisi u wasi'aba're da.

Pedru hā te te dawi ūdāzém na, Zezusi te te tāma ūwaihu'u sirōmo zé wasu'u

Marcusi 14.27-31; Rucasi 22.31-34; Zuwā 13.36-38

³¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō ūsiré 're ūwanomro mono norī ma rowasu'u za'ra, ãne:

— A norī wa'wa hā ã barana, niha ūma romhāimana wamhā, te za aihīni asiwi ūrēme 'wa. Durēihā 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō ãne na ūtāma rob'ui'érē siro, 'Re ūhāimana u'âsi mono mreme na hā: "Pone'ērebā 'madâ'â'wa hā wa za tīwī. Tawamhā pone'ērebā hā te za ropé." ãne na durēihā 'Re ūhāimana u'âsi mono mreme na rob'ui'érē, ūbaihā na hā.

³² Tane nherē, asiwi ūrēme aba nherē, ab're hawi apā ūhāiwa'utu parip si, wa za aiwana ūmorī 'wa, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, tamomo ūnhopētē za'ra wa'aba da. — ãne ma tō Zezusi hā wama siwasu'u za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma.

³³ Tawamhā Pedru, te Zezusihi ma tinha:

— Asiré 're ūwanomro mono norī hā aihīni za te te airēme za'ra nherē, wa hā te dame airēme õ di za.

³⁴ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinha, Pedruhu ma:

— Tō sena wa za aima rowasu'u. Āma aipo're pu'u za. Æ barana si'a hârâ õ ré, te za si'ubdatō dawi ūdâ, aima ūza'rese õ na.

³⁵ Tawamhā Pedru te durē tāma tinha, Zezusihi ma:

— Wa hā asiré ūdâ'â da nherē, te dawi ai'udâ õ di za, te ūaiwaihu'u õ na hā. — ãne ma Pedru hā tizadawa na tāma wa'rā.

Tawamhā ūhō na si, wa tō wa norī hā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā tāma wasiwasu'u za'ra ni, za wa te dawi ūdâ za'ra õ na hā.

Zezusi norī hā Zésemani āma ūsi'ubumrozé wasu'u

Marcusi 14.32-42; Rucasi 22.39-46

³⁶ Tawamhā Zezusihi me, wa tō ai'aba're ni oto, Zésemani na rob're nhisi u. Wasihutu wamhā, ma tō wama nharī za'ra, ūsiré 're ūwanomro mono norī ma, ãne:

— Āme ūzō asimroi wa'aba. Ōwa wa za a'â mo asiti wa'aba, romnhiwasi ūmama ma, ūmreme da. — ãne ma wama siwaihu'u za'ra, Zezusihi hā.

³⁷ Tawamhā Pedru hā te siré saprō, Zebedehe 'ra norī me. Tawamhā ma tō tiwi tirobzei'õ pese, Zezusihi wi. Za te te ūrobzépatazé hā ma tō sima simimnhasi.

³⁸ Tawamhā Pedru norī ma, te rowasu'u, Zezusi hā:

— ūpē'ēzé hā sa'êtē na te ūma tihāiba. ūpē'ēzé uptabi wa, wa aré dârâ. Āme a'â asimroi wa'aba ūrata, asôtō ãna. Asôpré u'âsi aba. — ãne ma tāma waihu'u za'ra, Pedru norī ma.

³⁹ Tawamhā romhā prā na ma tō ūsiti timorī za'ra, Zezusi hā. Dumana na te nomro ti'ai wa, Timama ma, mreme da. — Āne te tāma mre:

— Īmama, asima wē wamhā, īma ba'a, īdā'āzé hā te sépata tō da. Tane nherē, te ūsima īwēzéb uwaibaba, īma pisutu ū di za. Asima īwēzéb uwaibaba si, te 'manharī da hā, īma wē di. — Āne te Timama ma siwasu'u, Zezusi hā.

⁴⁰⁻⁴¹ Tawamhā Timama ma mreme pari, ma tō apā mo, Pedru norī u. Sōtō za'ra ré, ma tō siza za'ra. Tawamhā Pedruhu ma, te tinhā, Zezusi hā:

— E niha asimiza'rese syry na asāmra da hā, aimā waihu'u ū di, ūsiré. Satanasihī zada, asiptete sina 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, asima 're wē za'ra wa'aba mono nherē, asī'uihā na sada 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono ū di. Taha wa, asimiza'rese te za ai'ubumroi wa'wa āhāna hā, 'Re īhāimana u'āsi mono wi, asima rowaptērē za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'uri wasétē wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

⁴² Tawamhā te duré romhā prā na ūsiti timorī za'ra, Timama ma mreme da. — Āne te tāma mre:

— Īmama, īdā'āzé hā te sépata da, asima wē wamhā, īma wē di duré, asima īwēzéb uwaibaba, īma pisutu da. — Āne te Timama ma siwasu'u, Zezusi hā.

⁴³ Timama ma mreme pari, te duré apā mo, Pedru norī u. Sōtō za'ra ré, ma duré siza za'ra. Aptā'ā si te huri u'āsi, sōpré waihu'u āna.

⁴⁴ Tawamhā apā te duré ūsiti timorī za'ra Zezusi hā, Timama ma mreme da. Si'ubdatō ma oto sina siri. Tō ūhō na si te tāma mre, tāma īmreme na'rata zéb zarina.

⁴⁵ Tawamhā apā te duré mo, Pedru norī u. — Āne te duré tāma nharī za'ra:

— E niha bā te zahadu asōtō za'ra wa'wa bétē. Ma'āpē, waihu'u za'ra wa'aba. Romhuture di oto bādā hā, īmama te te ī'āma īpisutuzé hā. Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā te za aibā hā tāma īhāiba nhomri za'ra oto, aibā īwasétē norī ma.

⁴⁶ Oto aiwahutu za'ra wa'aba. Wasi'aba'rei hā. Ūhōta te we oto mo, dama īhāiba nhomri'wa da hā. — Āne ma Zezusi hā sina tāma waihu'u za'ra, tisiré norī ma.

Zezusi hā da te dasiwi ī'ārizé wasu'u

Marcusi 14.43-52; Rucasi 22.47-53; Zuwa 18.3-12

⁴⁷ Tawamhā Zezusi hā zahadu te te rowasu'u ré, ma we Zudasi hā sō wi, aré ūsiré 're īwanomro mono norī siré, 12 na wahāiba za'ra siré hā. Da'ahā na te duré we ūsiré ai'aba're ni, sib'ezé 'wa pa ré, uibroi ré zama. Sasedoti īpire norī zadawa para te we ai'aba're, zudezu norī ma roti'wa norī zadawa para zama.

⁴⁸ Āne ma tō Zudasi hā tāma waihu'u za'ra, te te siwi ū'āri wana ré hā: "Aibâ hā te tob'rata hârâ wamhā, ta hā te za asiwí ū'āri 'wa." Āne ma tō dama waihu'u, te te ū'āma ūrosa'ratazém na hā, Zudasi hā.

⁴⁹ Tawamhā wisi wi, ma tō ūtēme mo ūne haré, Zezusihi u, awa'awi. Āne te sawi, timreme na:

— Rowahutu'wa, rowē na 're aihâimana mono.

Tawamhā tob'rata hârâ na ma tō sawi, Zezusi hā.

⁵⁰ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā, ãne:

— ūsiwadi, te we tō ūzô aimo, marī hā ū'āma 'manharī da. Ma'āpē, niha ūma rob'manharī su'u.

Tawamhā ma tō sô ai're za'ra oto, Zezusihi zô, te te siwi ūri da. Te te siwi ūri wamhā, ma tō siwi pawasisi.

⁵¹ Tawamhā Zezusihi siré 're ūmorī hā ū'rata ūsa hā ma tō sib'ezé 'wapa waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hā ū'āma po're nhizâ, sasedoti ūpire uptabi ma, romhuri'wa hā.

⁵² Tawamhā Zezusi te tāma tinhā, ū'u'a'wai ma:

— Ma'āpē, sib'ezé 'wapa hā apâ sérē. Ni'wam norī hā sib'ezé 'wapa na te te 're danhimroi mono wamhā, asa sib'ezé 'wapa na te za da te 're simro, tō te te ū'āma 're ūdanhimroi mono zéb zarina.

⁵³ Te ūsimá wē 'wa'âhâ, wa aré ūmama wi wapté, hâiwa ū'āma tāma ūromhuri'wa norī hā ahâ uptabi na te te we ūtēme satōrī za'ra da, ūhâna ū'āma sisaprī za'ra da, dawi. E ãne na ū'āma ūrosa'rada hā waihu'u õ di bêté.

⁵⁴ ū'āma dawi sisaprī za'ra wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te ū'āma uwaimrami õ di aré, duréihâ ūsadawa wasu'u'wa norī te te ū'āma ūrob'ui'éré za'ra zéb zarina hā, za niha ū'āma ūromhâimana zém na hā. Taha wa, te tiwi waptére õ di za, ūmama wi. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u, sib'ezé 'wapa na te te ūda'mai'u'a ma.

⁵⁵ Tawamhā Zezusi hā te oto dama rowasu'u, ãne:

— E wa hā danhibrob zô dapârī'wa pâ, ma bêté we ūzô aihutu 'wa, sib'ezé 'wapa ré, uibroi ré zama. Bâtâ sidâpâsi wa tō asõ'a wa'aba 're ūsimasisi, 'Re ūhâimana u'âsi mono ū'āma 're ūdawata za'ra mono zéb ū'āma 'ri 'wawi wa'ra 're, te dama 're rowahutu mono da. Zapre bêté, tameb ré asiwí ū'āri za'ra wa'aba õ di.

⁵⁶ Tane tō. Āne hā ma tō ū'āma ūromhâiba ūhâna hā, duréihâ 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'raťa 'wa norī nhimi'ui'éré hā te te ū'āma uwaimrami da. — Āne te dama siwasu'u, Zezusi hā.

Tawamhā ūsiré 're ūwanomro mono norī hā wa tō oto rême za'ra ni. Wawara sina wa dawi wasisa're.

Dama roti'wa norī hā ūsi'ră'otōzé wasu'u, Zezusihi zada

Marcusi 14.53-65; Rucasi 22.54-55, 63-71; Zuwâ 18.12-14,

⁵⁷ Tawamhā Zezusi, da te oto dasiwi âri wamhā, ma tō dasiwi saprōni ni, Caipasihi nhorōwa u, 'Re īhaimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa īpire uptabi nhorōwa u, sasedoti īpire uptabi u. Tame ma tō sô si'rā'ōtō, 'Re īhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā, duré dama roti'wa norī hā.

⁵⁸ Zezusi hā da te dasiwi saprōni ré, te Pedru hā romhā na te te pibu. Sasedoti īpire uptabi nhorōwa u, te īsarina mo. Wisi wamhā, 'ri 'wawi wa'ra 're, ma ãzé. Sétré wamhā, tame te dame nhamra rowi, 'Re īhaimana u'âsi mono nhorōwa 'madâ'â'wa norī me. Zezusi hā te te 'madâ'â da, te nhamra, niha da te tāma rob'manharī ū'umnhasite.

⁵⁹ Tawamhā sasedoti īpire norī hā, duré uburé zudezu norī ma roti'wa norī hā, te ni'wam norī zô tinhopré, Zezusi hā marī te te 're ītab'manharī wasétē mono zém na, sadawa nhipeste na te te siwi ãma hiri da, tawapsi romanu norī hā te te siwi wīrī da.

⁶⁰ Tawamhā da'ahâ na ma tō taré Zezusihi ãma īwasédé hā sa'ra ni, dama roti'wa norī nho'a. Tane nherē, ãma dasisaze za'ra õ di, īwasédé hā dasisō'a da te ãma īsa'ra za'ra zém na hā, taha zarina si, da te oto dasiwi īwē'ōzéb da hā. Taré te nasi īwasédé hā ãma sa'ra ni, dazadawa nhipeste na. Tawamhā aibâ norī hā ma tō sipisutu zahuré, dama īpire norī nho'a, īwasédé hā te te ãma īhiri zahuré zéb da hā.

⁶¹ Āne te oto wasu'u zahuré Zezusi hā, īsō'a za'ra:

— Ā hā aibâ hā ma tō ãne dama siwasu'u, sadawa nhipeste na: "Wa hā īma waihu'u pese di, ā hā 'ri 'rāihâ hā te sâmra da, 'Re īhaimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zé hā, duré apâ te 'ri su'u da, si'ubdatō bâdâ hā īama si'utōrī õ ré, te 'ri pari da." Āne ma tō dama siwasu'u. — Āne te aibâ norī hā Zezusi hā taré wasu'u zahuré.

⁶² Tawamhā sasedoti īpire uptabi hā ma tō hâiwi za, dawa'wa. Āne te sadanha, Zezusi hā:

— E asadawā na dama ãma wa'râmi ãna, da te dasiwi īaiwasu'u wasétē na hā. E tō īsarina ma tō aiwasédé hā ai'âma hiri zahuré. E taré. — Āne te sadanha.

⁶³ Tane nherē, te Zezusi hā ari'iwi za. Tawamhā sasedoti īpire uptabi hā te duré sadanha:

— E a hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhaimana u'âsi mono te te īaipisudu. E a hā 'Re īhaimana u'âsi mono 'ra. Ma'ăpê sena na wama asiwasu'u na. Wawi ai'udâ tō, 'Re īhaimana u'âsi mono nho'a.

⁶⁴ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhina:

— Tahata ma tō tane hā tō īama īwaihu. Āne wa za duré aima īaiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hā dasiré īpodo hā te za asiwi īmadâ'â za'ra wa'wa, īwaihu'u pese uptabi nhimire niwī 're īnhamra mono na, dama īpire na. Hâiwa'a na apâ

we ūmorī wamhā, te za ãne na ūmadâ'â za'ra wa'wa. — Æne ma tō Zesusi hā tāma siwasu'u za'ra.

⁶⁵ Tawamhā sasedoti ūpire uptabi hā, Zesusihi mreme te te wapari wamhā, ma tō ti'uza hā hāiwazu, te te wē'ō wa, tipē'ē na sada sahi wa. Tawamhā ūsi'rā'ōtō norī ma, te oto tinhā, ãne:

— Tāibā oto. Aibā aimawi norī zō, ai'maihârâ aba õ di za, Zesusi te te wama ūwasu'u za'ra da hā, ūwasétē na. 'Re ūhaimana u'âsi mono newa, si'uihâ na ma tō tiwaihu'u pe hā sina tihi, wasine 're hāimana mono nherē. Si'uihâ na ma tō timreme wasétē. Úmreme ma tō ūwapari za'ra wa'wa.

⁶⁶ E marī tawamhā, ma tō ãma ūpisutu za'ra wa'wa. — Æne te ãma da'a'mahâ.

Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Tiwasédé hā ma tō 'manha. Te za tō dârâ.

⁶⁷ Tawamhā te te oto siwi wē'ō pese za'ra wa, ma tō tizadaipro na nasi siwi ubu uptob za'ra. Tinhib'rata hi'râti na, te duré nasi siwi ahâ. Tinhib'rata na te duré nasi ūbu wi siwi ahâ.

⁶⁸ Tawamhā te te nasi siwi ahâri sina, te nasi 'mahârâ za'ra, ãne:

— A hā danho'reptui'wai wamhā, ma'äpê ai'azâri'wa norī hā wama wasu'u za'ra na. — Æne te nasi ãma wa'ë za'ra sina 'mahârâ za'ra.

Pedru hā, Zesusi te te dawi ūudâzé wasu'u

Marcusi 14.66-72; Rucasi 22.56-62; Zuwā 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Tawamhā Pedru, 'ri 'wawi wa'ra 're, rowi sâmra ré, ma tō pi'ō hā 'râwi ūtême za. Sasedoti ūpire uptabi ma romhuri'wa, pi'ō hā. Æne te tāma tinhā, Pedruhu ma:

— A zama te Zesusihi siré 're aimo, Darireza ãma aré 're ūsâmra mono siré.

⁷⁰ Tawamhā Pedru te tiwi ai'udâ, uburé danho'a, ãne:

— Te waihu'u õ di, we ūma ūnharī hā. — Æne ma pi'õi ma, asa tizadawa na wa'râ.

⁷¹ Tawamhā te oto mo, 'ri 'wawi wa'ra ãma 'ridawa u. Tame sâmra ré, ma tō duré pi'ō ūhâiba amo hā tisâ Pedru hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa norī nhib'apito ma romhuri'wa hā. Te te sâmri wamhā, ūrata ūsimasam norī ma, te wasu'u za'ra, ãne:

— Õ hā Zesusihi siré 're ūmorī, Nazaré ãma aré 're ūsâmra mono siré.

⁷² Tawamhā Pedru te duré dawi ai'udâ, ãne:

— Tô sena, wa aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono nho'a. Ta hā ūma sa'rese õ di, aibâ hā.

⁷³ Tawamhā syry na ãma ronomro wi, ma duré ūrata ūsimasam norī hā 'râwi ūtême aimasa Pedruhu u, te te tāma nharī za'ra da, ãne:

— Darireza ãma 're ūdamreme zusi mono ne, aimreme hā. Taha wa, wa tō wasiwi aiwaihu'u ni, Darireza ãma aré

're asāmra mono na. Taha wa, tō sena wa tō duré wasiwi aiwaihu'u ni, Zezusihi siré 're īnomro mono norī siré 're aimorī na. — Āne hā ma tō tāma waihu'u za'ra, Pedruhu ma.

⁷⁴ Tawamhā Pedru te asa tāma nharī za'ra, āne:

— Mare di. Tane na īwaihu'u nherē, ō hā īma sa'rese ō di. Tō sena te aiwi udâ za'ra wa'aba di pâ, 'Re īhāimana u'āsi mono te te ī'azāri pé. — Āne te tāma sina waihu'u za'ra.

Tawamhā āne na dama siwasu'u wi, ma tō si'a hā hārā watobro, awa'awi.

⁷⁵ Tawamhā Zezusi te te tāma īwaihu'uzém na ma sina po're puru, Pedru hā. Āne Zezusi te te tāma īwaihu'u sirōmo zé hā, īsōwa: "Si'a hā hārā ō ré, si'ubdatō te za dawi ī'udâ, īzadawa para ō nherē." Āne Zezusi hā te te tāma īwaihu'u sirōmo zé hā.

Tawamhā āne na oto īmreme na sina po're pu'u wamhā, ma tō watobro rob u, Pedru hā. Taha wa, te oto aiwa'ō, sina pē'ezé uptabi wa.

27

*Zezusi hā, apito Piratuhu u, da te dasiwi īsaprōnizé wasu'u
Marcusi 15.1; Rucasi 23.1-2; Zuwā 18.28-32*

¹ Tawamhā mararé ma uburé sasedoti īpire norī hā, duré zudezu norī ma roti'wa norī hā si'rā'ōtō, te te sima āma roti za'ra da, Zezusihi āma, te te dama sōmri za'ra da, da te dasiwi īwīrīzéb da hā. Taha da, te roti hā sima 'manharī za'ra, Zezusihi hāiba na.

² Tawamhā sasedoti īpire norī zadawa para, ma tō Zezusi hā dasiwi pawasisi ni, da te dasiwi saprōni da, Piratuhu u. Ta hā Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma da'madâ'ā'wa, romanu norī nhib'apito uptabi nhimipisudu. Tawamhā ītēme da te dasiwi āwisi wamhā, ma tō tāma hāiba nhomri ni, Zezusi hā, Piratuhu ma.

*Zudasahi dā'āzé wasu'u
Atusi 1.18-19*

³ Tawamhā Zudasi, dama īhāiba nhomri'wa hā, Zezusi dā'ā da, da te dasiwi īpisutu na siwaihu'u wamhā, ma tō si'ruiwapa. Taha wa, 30 na rob'uiprazé īsapotore hā ētē'ubuzi'a prata 'manharī hā ma tō apâ tāma sōmri za'ra, sasedoti īpire norī ma, duré zudezu norī ma roti'wa norī ma zama.

⁴ Tawamhā āne ma tō tāma siwaihu'u za'ra:

— īwasédé hā wa tō 'manha, āhāna hā. Marī hā te te 'manharī wasétē ō nherē, wa tō aimā hāiba nhomri za'ra wa'wa, asiwi wīrī aba da. — Āne na ma tō tāma siwē'ō za'ra Zudasi hā, dama īpire norī ma.

Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— E marĩ, wa te wasiwi ãma 'manharĩ da bâ. E wate bâ. Ta hã ate hã. Asiwaproxi ma aiwasédé hã ãma ū'manha. — ãne ma asa tâma waihu'u za'ra, Zudasihi ma.

⁵ Tawamhã Zudasi hã rob'uiprazé ū'sapotore ma tô sãmra, 'Re ū'haimana u'âsi mono ãma 're ū'dawata za'ra mono zéb ãma, 'ri para. Te te sãmra pari, ma tô watobro rob u. Tawamhã siwirõ da, ma tô 'râwi sisõ'reti, wedenhorõ na.

⁶ Tawamhã 'Re ū'haimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa nori ū'pire za'ra hã ma tô rob'uiprazé ū'sapotore hã siwi waibu, sasedoti ū'pire nori hã. Te te siwi waibui wamhã, ma tô sima ãma roti za'ra, ãne:

— A hã rob'uiprazé hã dawapruí wa'âbâzé. Taha wa, 'Re ū'haimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ū'rob'ui'érézéb zarinai õ wa, rob'uiprazé nhemezéb 're, wa te wasiwi sérê waihu'u õ di za, wedehâpâ 're, 'Re ū'haimana u'âsi mono ãma 're ū'dawata za'ra mono zéb te, danhoprubzé wazari. — ãne ma tô sima ãma rowaihu'u za'ra.

⁷ Taha wa, ãma sisaze za'ra parimhã, tô õhõ na rob'uiprazém na ti'a hã ma tô siwi uipra, zé na piza 'manharĩ'wa nhipti'a hã. Darob amoi hawi, Zeruzarẽ u 're ū'dasihutu mono nori hã tame 're dadâ'â za'ra mono wa, adâ da te 're ū'séme mono zéb da hã, ma siwi uipra, ãma.

⁸ Taha wa, ti'a hã Dawapruí wa'âbâ na da te dasiwi ū'upra na te oto da te 're sisi za'ra.

⁹⁻¹⁰ ãne ma tô tiromhâiba, duréihã 'Re ū'haimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã te te ãma ū'rowaihu'u sirõmo zéb zarina, Zeremiasi na ū'sisi hã. ãne na ma tô ãma rob'ui'éré siro, duréihã:

"Tawamhã 30 na rob'uiprazé ū'sapotore hã ma tô ubuni na siwi ti'â, zé'a na piza 'manharĩ'wa nhipti'a hã te te siwi ãma uipra da. Taha wa, ma tô Izarazéhé nhihudu nori hã siwi pisutu, 30 na te te tâma ū'âbâ za'ra zéb da hã.

ãne ma tô 'manharĩ za'ra, 'Re ū'haimana u'âsi mono te te ū'ima ū'rûzéb zarina, te tâma 'ru za'ra da."

ãne duréihã ma tô Zeremiasi hã ãma rob'ui'éré siro, ãne na hã.

*Apito Piratu, Zezusi te te ū'sadanharizé wasu'u
Marcus 15.2-5; Rucasi 23.1-5; Zuwa 18.33-38*

¹¹ Tawamhã Zezusi hã Zudeza ãma da'madâ'â'wa nho're, te oto za, Piratuhu nho're. Tawamhã Piratu te sadanha, ãne:

— E a hã, zudezu nori nhib'apito.

Tawamhã Zezusi te asa tâma tinhá:

— Tahata ma tô tane hã tô ū'ama ū'waihu. — ãne ma asa tizadawa na tâma ãma wa'rã.

¹² Tawamhã sasedoti ū'pire nori hã duré dama roti'wa nori hã ma tô siwi wasu'u wasétê za'ra Zezusi hã, Piratuhu ma.

Tane nherē, Zezusi hā tizadawa na te te tāma āma wa'rāmi za'ra õ di, asa.

¹³ Tawamhā Piratu te oto sadanha:

— E asina dazadawa 'rui õ di bété, da te nasi dasiwi aiwasu'u wasétē za'ra zém na hā. E asi'uihā na asadawa na wa'rāmi āna, dama. — Āne ma tō aré Piratu hā Zezusihī ma waihu'u.

¹⁴ Tawamhā dama īpire norī hā te te nasi siwi wasu'u wasétē za'ra nherē, tizadawa na te te āma wa'rāmi õ di, Zezusi hā. Te te āma wa'rāmi õ uptabi di. Āne wa, ma tō apito Piratu hā āma titob'uzu, Zezusihī āma.

Zezusi, da te dasiwi wīrī da, Piratu te te dama īhāiba nhomrizé wasu'u

Marcusi 15.6-15; Rucasi 23.13-25; Zuwā 18.38–19.16

¹⁵ Pascowa na dasai 'manharīzép sidâpâsi, ma tō apito Piratu hā misi si te te 're da'azani, dazazém hawi, da te tiwi 're īwaptérē za'ra mono zéb zarina.

¹⁶ Aibā hā dazazéb 're, te dame 're sa, Barabasi na īisisi hā, īhāimana wasétē na dama īwaihu'u pe hā.

¹⁷⁻¹⁸ Zezusi hā īwē na si te te dama 're rowahutu mono 'ru te, ma tō zudezu norī ma īpire za'ra norī hā te te siwi 're 'ruiwapari, õ norī upana Zezusihī āma si 're datob'uzu za'ra mono 'ru te. Āne zariṇa ma tō siwi hāiba nhomri za'ra tāma, apito Piratuhu ma. Āne na da te dasiwi 're īruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te tāma īhāiba nhomri na ma tō apito Piratu hā āma da'awaihu'u. Taha wa, te āne āma da'azadanha, da'ahā na, ītēme dasi'rā'ōtō wa:

— E 'wa hā te tawamhā asima īwē za'ra wa'wa, te tāma īrob'ru da hā. E Barabasi. E Zezusi, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu na da te 're īisisi za'ra mono. — Āne te īhāiba na zahuré āma da'azadanha, Piratu hā.

¹⁹ Tawamhā Piratu hā te te 're īda'awaihu'u mono zéb da, roti ma, 're īsimasisi mono zéb āma sāmra ré, ma tō īmro hā timreme hā tāma tisō. Āne ma tāma waihu'u:

— Ma'āpé āma rosazâri, aibā āma. Ta hā tiha te te 're ab'manharī mono õ di. Barana hā īnhotō 'rowi te īsawērēzém na hā wa tō āma robzépata za'ētē, taha na hā. Āma īpē'ēzé uptabi di. Taha wa, te za āma īrosazâ. — Āne na ma tō īmro hā tāma sadawa wasu'u ni, Piratuhu ma.

²⁰ Āne ré, ma tō sasedoti īpire norī hā duré dama roti'wa norī hā da'ahā norī ma 're sadawa si'aba'rē za'ra, Barabasihi si Piratuhu wi, da te waptérē za'ra da, dazazém hawi te te tāma rob'ru da, duré Zezusihī si te te dama hāiba nhomri da, taha si da te dasiwi wīrī da, īsadawa para.

²¹ Tawamhā apito Piratu hā ma tō duré da'mahârâ na sahu, āne:

— E 'wa hā te tawamhā asima īwē za'ra wa'wa, te aimā tāma ūrob'ru za'ra wa'aba da hā, dazazém hawi aimā watobro za'ra wa'aba da.

Tawamhā asa te tāma nharī za'ra ni:

— Barabasihi ma, rob'ru na, taha si dazazém hawi watobro da.

²² Tawamhā Piratu te duré āma da'azadanharī zahu, āne:

— E marī, wa za tawamhā aimā āma pisutu za'ra wa'wa, Zezusihi āma hā, Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te īpisutu na da te 're īisisi za'ra mono āma hā.

Tawamhā aihīni ma tō āne āma 'mahârā za'ra ni:

— Wedepo'o nhonhi'rāmi na da te dasiwi sasōmri, dâ'ā da.

²³ Tawamhā Piratu te duré asa dama tinhā:

— E marī te te 're ab'manharī wasétē mono bā. — Āne te dama tinhā, asa.

Tane nherē, āne na hā da te wapari õ di. Dahârâ 'rāihâ na te oto nasi 'mahârā za'ra ni:

— Wedepo'o nhonhi'rāmi na da te dasiwi sasōmri, dâ'âre da. — Āne te dahârâ 'rāihâ na nasi dasiwi 'mahârâ u'āsi ni, Zezusihi hâiba na.

²⁴ Tawamhā Piratu, marī hā te te oto āma waihu'u õ di, da te oto dasiwi āma ūrosazârizéb da hā. Aihīni te oto ūhō da si tahâimana za'ra ni, Zezusihi da, dazahi uptabi na. Āne na te te sina waihu'u wamhā, ma tō piza'a zô da'mazatō, āma sisimisō da, uburé danho'a. Tawamhā Zezusihi āma marī ūwasédé hā te te ūmanharī õ na aihīni da te ūwaihu'u za'ra zéb da hā, ma tō danho'a sisimisō. Āne te duré dama siwasu'u:

— Zezusi hā da te wîrī da, te dama 'rui wamhā, ūwasédé hā te 'manharī õ di za, wa hā. Mare di. Ate za'ra wa'aba si, ta hā. — Āne te Piratu hā dama siwasu'u.

²⁵ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra ni:

— Wē di tō. Wa te wasiwi ūwaptêrêzéb zarina, da te dasiwi wîrī wamhā, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wahâ za'ra pé tō, wa'ra norī zama wanhihudu norī zama, wawasédé hā wa te āma 'manharī za'ra di pâ. — Āne ma asa tāma tasiwaihu'u za'ra ni, Piratuhu ma.

²⁶ Tawamhā da te tiwi ūhâiba waptêrē za'ra zéb uwaibaba, ma tō Piratu hā da'wapéi'wa norī ma 'ru za'ra oto, Barabasihi ma si te te tāma rob'ru da, dazazém hawi dama watobro da. Ma tō duré tāma 'ru za'ra, Zezusi hā powawē hâiwaré na te te siwi 're pré'ē mono da, taha pari te te duré siwi sasōmri da, wedepo'o nhonhi'rāmi na dâ'ā da oto.

Zezusihi āma, da'wapéi'wa norī hā nasi ūwa'ē za'ra zé wasu'u

Marcusi 15.16-20; Zuwā 19.2-3

²⁷ Tawamhā Piratuhu ma da'wapéi'wa norī hā ma tō Zezusi hā siwi 'mazé ūsôrōwa u, 'ri 'rāihâ u. Te te siwi 'mazébré wamhā, tame da'wapéi'wa norī hā ma tō aihīni āma si'rā'otō.

28 Tawamhā ūza hā ma tō siwi waze. Tisi'ubuzém na ma īwa'rāmi siwi āma hāiba ubu, ti'uza hāpa īhā pré na, danhib'apito āma 're ūsi'uza za'ra mono zém ne hā.

29 'Wabzéré panhipti hā ma duré sada 'ma'manharī za'ra, īwa ahā hā. Taha pari, ma ūrā nhisiwi tāma hiri za'ra, te te āma siwi sōpre da, danhib'apito hā āma 're ūsisōpre za'ra mono ne hā. Wedehu ma duré ūsib'rata tāma hiri za'ra, ūsib'rata nhimire niwī, danhib'apito hā tinhewedehu ré, 're ūsimasisi mono ne. Tawamhā hi'rātitō ma tō nasi ūsō're tāma asimro, āma wa'ē za'ra sina te te nasi sawi za'ra da, āne:

— Zudezu norī nhib'apito, rowē na 're aihāimana mono. — Āne te nasi āma tiwa'ē za'ra, tō sena newa.

30 Tizadaipro na te duré nasi siwi uptob za'ra. Wedehu te duré nasi tiwi mrami za'ra, ūrā wi, te te nasi siwi āma ahāri da.

31 Tawamhā nasi āma wa'ē za'ra parimhā, zazahā hāpa īhāpré hā ma tō apā tiwi wazere za'ra. Apā ma duré siwi uza, 're ūsi'uza mono zém na. Taha pari, te oto siwi saprō, te te siwi sasōmri da oto, wedepo'o nphonhi'rāmi na.

Zezusi hā da te ūsasōmrizé wasu'u, wedepo'o nphonhi'rāmi na

Marcusi 15.21-32; Rucasi 23.26-43; Zuwa 19.17-27

32 'Ri nho'ōmo nhiti te te oto Zezusi hā siwi wazere wamhā, aibā hā ma tō siwi tisā, Sima na ūsisi hā. Sireni na ūsa'ru nhisi hā. Te te siwi sāmri wamhā, ma tō tāma 'ru za'ra da'wapéi'wa norī hā, wedepo'o nphonhi'rāmi hā tinhisé te te tāma âri da, Zezusi te te sisada ūrāri hā.

33 Tawamhā ma tō oto siwi āwisi, Dodota na sa'a nhisi u, da te 're ūdanhimroi mono zéb u. Dodota hā wasimremezém na Da'rāhi na sa'a nhisi, te wasu'u.

34 Tamomo te te siwi āwisi wamhā, uwa 'ru 'rāi wa'u ūsé hā ma tō aré tāma sōmri za'ra Zezusihī ma, wedewa'u ūsé na ūwazari ré hā, te te hā'rēne da. Tane nherē, te te téwai wamhā, te te sima wē ū di, te te hā'rēne da, Zezusi hā.

35 Tawamhā ma tō oto siwi sasō, wedepo'o nphonhi'rāmi na. Te te siwi sasōmri pari, ma tō ūtē zapotore ūui'éré ré hā nasi sima sāmra da'wapéi'wa norī hā, Zezusihī uzazéb zō. Taha zarina, ma tō sima āma aipé.

36 Taha pari, te oto ūrata asimro, Zezusi hā te te dawi 'madâ'ā za'ra da, hāwi sa'o ré.

37 Tawamhā Zezusihī ūrā nho'ōmoi baba ma tō siwi sasō, wedepo'o na rob'ui'éré hā, ūwasédé hā da te āma ūhirizéb ui'éré ré hā. Āne āma ūrob'ui'éré hā: "Ā hā Zezusi, zudezu norī nhib'apito."

38 Zezusihī me ma tō aibā norī hā dasiwi sasōmri zahuré ni, ūsiré dâ'ā zahuré da. Danhibrob zō dapārī'wa norī, aibā norī hā. Te āma aiwa'aba zahuré ūsimire niwī, duré ūsimi'e niwīmhā.

39 Ÿwa'wai baba, da te nasi Ÿro'rahâri za'ra norî hâ te nasi āma tawa'ë za'ra ni, Zezusihi āma. Nasi āma da'râsiwanarî za'ra sina, te nasi āma waséte za'ra ni.

40 Āma dawa'ë sina, te duré nasi āne tâma nhari za'ra ni:

— Oro a hâ asima roti za, 'ri 'râihâ hâ sâmra da, 'Re Ÿhâimana u'âsi mono āma 're Ÿdawata za'ra mono zé hâ, duré apâ 'ri da, si'ubdatô bâdâ hâ ai'âma si'utõri õ ré. A hâ tô sena 'Re Ÿhâimana u'âsi mono 'ra wamhâ, ma'âpê asisô'reptu na. Wedepo'o nhonhi'râmi hawi we si'ra na, atâ'â tô da. — Āne te nasi āma dawa'ë za'ra sina 'mahârâ za'ra ni.

41 Sasedotî ipire norî zama te duré nasi āma tiwa'ë za'ra, 'Re Ÿhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norî zama, dama roti'wa norî zama. Āne te nasi ta norî hâ āma tiwa'ë za'ra:

42 — Oro õ hâ Izarazéhé nhihudu norî nhib'apito za. E niha hâ bêté, tinhimiromhôsi na te te 're da'anho'reptui mono nherë, 'râwi sisô'reptu waihu'u õ di bêté oto. Âhâna wedepo'o nhonhi'râmi hawi, we te te si'ra pé, wa te wasina Ÿumnhasi za'ra zéb da hâ.

43 Õ hâ ma tô 'Re Ÿhâimana u'âsi mono hâ te te sina 're umnhasi, Ÿsiré 'râwi 're Ÿmorî u'âsi na. Ma tô duré dama 're siwasu'u, 'Re Ÿhâimana u'âsi mono 'ra na. Ma'âpê âhâna 'Re Ÿhâimana u'âsi mono te te sô'reptu oto, wanho'a. — Āne te nasi āma tiwa'ë za'ra, zudezu norî ma Ÿpire za'ra norî hâ.

44 Tawamhâ danhibrob zô dapârî'wa norî hâ ma tô duré nasi dasiré āma tiwa'ë zahuré, Ÿsiré dâ'â zahuré da, da te dasiwi Ÿasomri zahuré hâ.

Zezusihi dâ'âzé wasu'u

Marcusi 15.33-41; Rucasi 23.44-49; Zuwa 19.28-30

45 Tawamhâ ma tô ti'abzuma oto. Abzuma wamhâ, ma tô tirobra, daro mono bâ. Bâdâ siprazéb u, te oto robra si nomro.

46 Tawamhâ bâdâ sipra wi, te Zezusi hâ Timama hâ sa'etê sina 'mahâ:

— Eri, Eri, rema sabatani. Āne wamremezém na hâ: "Inhib'apito, Inhib'apito, e marî da, ma tô oto Ÿrê."

47 Tawamhâ ni'wam norî hâ Ÿrata Ÿsimasam norî hâ Zezusihi hârâ te te wapari za'ra wamhâ, ma tô sima rowasu'u za'ra, āne:

— Ôhota Eriasihi zô te hâ, te te we pawaptob da. — Āne te sima āma romnomri za'ra.

48 Tawamhâ ni'wa hâ Ÿrata Ÿsimasam norî siré hâ si'aba're na ma tô piza 're upsôzém ne hâ 'mai'â, uwa 'ru 'râi wa'u Ÿsé na te te tâma āma di'i da, Zezusihi ma, Ÿwa'âbâ syry na. Tawamhâ wedewaré 'râsatu na ma tô āma sapu'u, Zezusihi ma, te te wê da, te te upsomri da.

49 Tane nherë, Ÿsiré Ÿsimasam norî hâ ma tô āma sipa'uwaiti za'ra, āne:

— A'â pé, wanhimipari za'ra wa'aba a'â, Eriasi we ītēme morī ū'umnhasite, te te sō'reptu da, dâ'â tō da. — Āne te a'â siwi āma pa'uwaiti, te te tāma sōmri tō da, te te ī'upsōmri da hā.

⁵⁰ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré tihârâ 'rāihâ na āma sahu, īrēme ma. Taha pari ma pē'ē hai'utō.

⁵¹ Dâ'â wi, zazahâ īhâpa hā 'ri 're wa'wa nhitobzé hā ma uihâ na hâihaipo'o aiwa, hâimo hawi pi'reba, 'Re īhâimana u'âsi mono nhorōwa āma hā. Ti'a hā te duré sâsâ'ā. Sâsâ'ā wamhā, ītē tōmo wawē hā ti'a 're īsimi'wara mono zama ma tōmo sipo'o.

⁵²⁻⁵³ Taha wa, ma tō duré adâ'â 'ru hā si'ridawa za'ra. Si'ridawa za'ra wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī hā aré 're īdâ'â za'ra mono hā ma tō apâ ahâiwa'utu ahâ uptabi na, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Ta norī hā, Zezusi hā ab're hawi za hâiwa'utu parimhā, te za ab're hawi wairé. Tawamhā Zeruzarē u te za asisi, 'ri nho'u īwē uptabi u, dama sihâ'i're za'ra da. Tawamhā da'ahâ uptabi na te za āma tanhopré ni, tame.

⁵⁴ Tawamhā Zezusi te te dawi ī'madâ'â za'ra norī hā da'wapéi'wa norī hā, duré da'wapéi'wa norī wada'uri'wai me, ti'a īsâsâ īwatobro hā te te 'madâ'â za'ra wamhā, duré uburé ropipa īwairébé mono te te 'madâ'â za'ra wamhā, ma tō sa'ētē uptabi tipē'ewara za'ra. Tawamhā āne te sima nharī za'ra:

— Nare ū hā, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra. — Āne ma tō ta norī hā āma titob'uzu za'ra, da'wapéi'wa norī hā.

⁵⁵ Tawamhā pi'ō norī hā ahâ na te 'madâ'â za'ra romhâ na, Zezusi hā hâiwi sa'o ré. Ta norī hā ma tō īsiré 're nomro Darireza hawi, Zeruzarē u, te te siwi 're pawaptob za'ra mono da.

⁵⁶ Ta norī me, te Mariza Madarena hā dame za. Marizaha hâiba amo zama te dame za. Taha 'ra hā Ti'adu, Zuzé duré. Zebedehe mro zama te duré pi'ō norī me za.

Zezusi dâ'â pari, da te dasiwi īsêrêzé wasu'u

Marcusi 15.42-47; Rucasi 23.50-56; Zuwa 19.38-42

⁵⁷ Tawamhā ma tō bâdâ hā aipra pese oto. Taha wa, aibâ īsibro pe hā ma tō mo Piratuhu u, Zuzé na īsisi hā. Ta hā Arimateza na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're īsâmra mono. Ta hā Zezusihî nhimiroti si te te 're ī'madâ'â pese mono.

⁵⁸ Tawamhā, Piratuhu u oto morī wamhā, ma tō Zezusihî hâiba hā tiwi waptē, ab're 're, te te sêrē da. Tawamhā apito Piratu ma tō dama ti'ru, Zezusihî hâiba hā da te tâma 'ru da.

⁵⁹ Tawamhā Zuzé hā Zezusihî hâiba, ma tō ti'â. Taha pari ma tō ubu, zazahâ īhâirâ na.

⁶⁰ Te te hâiba ubu pari, ma oto tite ab're sirômo wa tisê Zuzé hā, sa'a zahâpâ da te aré tâma ī'ab're sirômo wa. Taha

pari ma tō ētē tōmo zapodo hā te te pizari, ab're te te āma īré sitob da. Te te sito pari, te oto mo, õne haré.

⁶¹ Zuzé hā Zezusihī hāiba te te sērē ré, te pi'ō norī hā ab're nho'ōmoi baba aimasisi zahuré, Mariza Madarena norī hā duré Mariza īhāiba amoi me. 'Rāwi te te āma 'madā'ā zahuré da, te ī'rata aimasisi zahuré.

Da'wapéi'wa norī hā, ab're nhitobzé te te siwi ī'madā'ā za'ra zé wasu'u

⁶² Tawamhā oto āma awē wamhā, sasedoti īpire norī hā, duré parisezu norī hā ma tō Piratuhu nhorōwa u si'rā'ōtō, sabadu na romhuri zahârizém na.

⁶³ Ītēme si'rā'ōtō wamhā, āne te tāma nharī za'ra:

— Apito, õ hā īsadawa nhipe hā zahadu 're morī ré, dama 're īsiwasu'u mono zém na wa tō āma wapo're pu'u za'ra ni, āhāna hā. Āne te dama 're siwasu'u: "Bâdâ si'ubdatō ī'āma si'utōrī õ ré, wa za apâ hâiwa'udu." Āne dama 're īsiwasu'u mono zé hā.

⁶⁴ Taha wa, āté īsiré 're īnomro mono norī hā te za apâ siwi waze īhāiba hā, pi'uriwi. Tawamhā āté sadawa nhipese na te za duré dama wasu'u za'ra, apâ ab're hawi īhâiwa'utu na hā. Zezusi hā 're morī ré, sadawa nhipese na te tō dama 're siwasu'u. Tane nherē, īsiré 're īnomro mono norī hā āne na te te dama wasu'u za'ra wamhā, taha nhipai u te za duré dama sadawa hapese za'ra. Taha wa, te za dama ī'ru, sa'a zahâpâ ab're nhitobzé hā da te īré dasiwi 'madā'ā pese da, si'ubdatō bâdâ, āma īsi'utōrīzéb u hā, īhāiba hā te te siwi wazere za'ra õ'unmhasite, pi'uriwi. — Āne ma tō parisezu norī hā tiwi rowaptērē za'ra, 'Re īhâimana u'āsi mono ma da'āma romhuri'wa norī nhib'apito norī me.

⁶⁵ Tawamhā Piratu te asa tāma nharī za'ra:

— Tane tō. Da'wapéi'wa norī hā wa za tō pisutu za'ra, asiré si'aba'rēi wa'aba da, ab're u. Mo oto ītēme ai'aba'rēi wa'aba pé, da'wapéi'wa norī ma, 'ru za'ra wa'aba da, ab're nhitobzé hā te te siwi 'madā'ā pese za'ra da, dawi. — Āne te ītēme tāma rob'ru za'ra, apito Piratu hā.

⁶⁶ Tawamhā ab're u te oto ai'aba'rē, da'wapéi'wa norī siré. Tawamhā ētē tōmo zapodo hā, ab're nhitobzé hā marī na ma tō siwi upto, sitop tete na īré sab da, da te dasiwi sa're tō da. Da'wapéi'wa norī ma, ma tō duré roti za'ra, ab're nhitobzéb 'rata simasab da, te te siwi 'madā'ā u'āsi za'ra da, sōtō za'ra āna.

28

*Zezusi īhâiwa'utuzé wasu'u
Marcusi 16.1-8; Rucasi 24.1-12; Zuwā 20.1-10*

¹ Sabadu parimhā rowa'a wi, dumidu na ma tō Mariza Madarena norī hā sisaprōni zahuré Marizaha me, sa'a zahâpâ ab're u, Zezusi da te īsērēzéb u.

² Tawamhā simiza'rese ō ré, ma tō ti'a hā ūré 're tiwara zahuré, hâiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hā ūtēme wisi zahuré wamhā. Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa hā ma tō ab're nhitobzé hā sa're, ētē tōmo wawē hā. Te te sa'rei wamhā, ma tō īsisiwi nhamra.

³ Tā si'ubuzi ne īhâiba hā. Īuza hā rā uptabi di.

⁴ Tawamhā ab're 'madâ'â'wa norī hā ma tō tipahi za'ra. Pahi uptabi za'ra wa, ma tō tirerē ū za'ra. Tawamhā ti'ai u ma tō tâma ana. Dadâ'â'wa, darési āna 're īdanhim'i'wara mono ne, ma tō rési āna daba'wara.

⁵ Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa hā ma tō tâma nhari zahuré, pi'ō norī ma, āne:

— Īma aipahi wa'aba tō. Zezusi hā da te dasiwi wîrī wa, wedepo'o nphonhi'râmi na da te dasiwi īsasōmri zô robzabui wa'aba da, te we ane wa'wa. Wa hā wa tō aiwaihu'u 'wa, we sô ūrobzabui wa'aba zém na hā.

⁶ Tane nherē, āme hâimana ō di. Te te sina ūrotizéb zarina ma tō hâiwa'udu. We ane wa'aba pé, īnomrozé hā sabui wa'aba da.

⁷ Taha parip si, te za sa'ētē ane wa'wa, īsiré 're īnomro mono norī ma, wasu'u za'ra wa'aba da. Āne te za tâma īwasu'u za'ra wa'wa: "Ma tō hâiwa'udu. Darireza u ma tō asôwa timorî za'ra wa'wa. Tamep si te za īsabu za'ra wa'wa." Āne na īmreme na āma aipo're simrami aba tō. — Āne ma tō hâiwa āma romhuri'wa hā pi'ō norī ma waihu'u zahuré.

⁸ Taha wa, te sa'ētē oto asamro zahuré ab're hawi, pahi te. Pahi zahuré nherē, tâma rowē zahuré di, pi'ō norī ma hā. Zezusihî siré 're īwanomro mono norī ma, te te rowasu'u zahuré da, te asamro zahuré.

⁹ Sisamroi ré, ma tō Zezusi hā sôpêtē zahuré, pi'ō norī hā. Simiza'rese āna sisamroi ré, ma sôpêtē zahuré. Tawamhā Zezusi hā ma tō sawi zahuré, āne:

— Rowē na 're aihâimana aba mono. — Āne te sawi zahuré, Zezusi hā.

Tawamhā pi'ō norī hā ma tō oto 'râwi ūtēme aimawara zahuré. Tinhib'rata na te te para zawi zahuré sina, ma tō āma tiwata zahuré, tâma pire zahuré wa.

¹⁰ Tawamhā Zezusi te tâma nhari zahuré:

— Aipahi wa'aba tō. Mo oto ane wa'aba, īsisânawâ norī ma, īwasu'u wa'aba da, Darireza u īzarina āma si'aba're da. Tamep si te za īsabu za'ra.

Ab're 'madâ'â'wa norī, Zezusihî zô ab're baba wa, 'ri tême oto īsi'aba'rezé wasu'u

¹¹ Tawamhā Mariza Madarena norī hā zahadu neb zahuré ré, ma tō ab're 'madâ'â'wa norī hā ni'wam norī hā ai'aba'rē, Zeruzarē u. Zahadu te duré ni'wam norī hā asimro, ab're 'rata. Tawamhā Zeruzarē u īsi'aba'rē norī hā, sasedoti īpire norī ma, ma tō rowasu'u za'ra, uburé īromhâimana mono zém na hā.

¹² Tawamhā sasedoti īpire norī hā ma tō duré si'rā'ōtō, zudezu norī ma roti'wa norī me, te te sima āma roti za'ra da. Tawamhā ma tō rob'uiprazé hā sa'lētē na tāma sōmri za'ra, da'wapéi'wa norī ma, ab're 'madâ'â'wa norī ma, dama 're sadawa nhipeze za'ra mono da, Zezusihī wasu'u na.

¹³ Te te tāma sōmri za'ra sina, te āne nasi tāma nharī za'ra:

— Āne te za dama īrowasu'u za'ra wa'wa, Zezusihī hâiba na hā: "Īsiré 're īnomro mono norī hā barana ma we sô aihu. Wanhotō ré ma tō siwi waze." Āne te za dama īrowasu'u za'ra wa'wa.

¹⁴ Tawamhā Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma danhib'apito hā āne hā te te wapari wamhā, wa za tāma aiwasu'u wē za'ra wa'aba ni, asada sahi za'ra wa'aba tō da, marī ī'upa za'ra wa'aba õ na hā, niha te te aima rob'manhari za'ra wa'aba tō da. — Āne ma tō tāma roti za'ra, da'wapéi'wa norī ma.

¹⁵ Tawamhā ab're 'madâ'â'wa norī hā ma tō rob'uiprazé hā waibu, da'wapéi'wa norī hā. Te te sima waibui wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa norī nhib'apito norī, te te tāma īroti za'ra zéb zarina, ma tō 'manharī za'ra, īmreme hā. Āne ma tō Zezusihī hâiba na rowasu'u zadawa nhipe hā te te ropé, zudezu norī nhipti'ai 'remhā. Ta hawim haré te zahadu rowasu'u zadawa nhipe hā 're hâimana, Zezusihī hâiba na hā.

Zezi hā tisiré 're īnomro mono norī ma, īsihâi'rêzé wasu'u
Marcusi 16.14-18; Rucasi 24.36-49; Zuwa 20.19-23; Atusi
1.6-8

¹⁶ Tawamhā wa norī hā Zezusihī siré 're īwanomro mono norī hā wa tō ai'aba'rē ni Dariresa u, 11 na wahâiba za'ra hā. Ītē 'râihâ u wa ai'aba'rē ni, Zezusihī te te wama īpisutu za'ra zéb u.

¹⁷ Tawamhā Zezusihī hā wa te wasiwi sāmri wamhā, wa tō āma wawata za'ra ni. Tane nherē, nima norī hā wa tō wawā za'ra ni, õ hâi õ newa.

¹⁸ Tawamhā Zezusihī hā ma tō 'râwi watême timorī za'ra oto. Ma tō wama nharī za'ra, āne:

— īmama hā ma tō īma pisutu, īsadawa para dama īpire na 're īhâimana mono da, ti'ai āma, hâiwa āma zama.

¹⁹ Taha wa, te za 're īropéi wa'aba mo a'uwe mono bâ, dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, a'uwe mono bâ da te 're īzaze za'ra mono da, taha zarina īnhimiroti 'madâ'â'wa 're dahâimana za'ra mono da oto. Da te 're īzaze za'ra

mono sidâpâsi, te za â dawabzuri hã dama 're ï'manhañ za'ra wa'aba mo, ïmama nhisi na, duré ïnhisi na, duré ïmama pẽ'ezani nhisi na, ta norĩ zadawa para.

²⁰ Te za duré dama 're ïroti za'ra wa'aba mo, uburé te aima 're ïroti za'ra wa'aba mono zéb zarina, ïnhimiroti si da te 're 'madâ'â u'âsi za'ra mono da. Õne u'âsi, wa za asiré 're ïmorõ u'âsi za'ra wa'wa, ro ïsi'utõrïzéb u hã. Åne na aipo're si'âri za'ra wa'aba õ di za. — Åne ma tô Zesusi hã wama siwaihu'u za'ra sisa'u, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma.

Marcusi

Zezu Cristuhu wasu'uwē na Marcusi te te āma īrob'ui'érézé

Ībaihâ wasu'uzé

Ā ībaihâ na rob'ui'éré'wa nhisi hā Zuwā Marcusi na, īsisi hā. Zezusihi zazei'wa, ta hā. Tane nherē, 12 na īhâiba norī siré 're morī õ di, Zezusi te te sima īpisutu norī siré hā.

Marcusi hā tinhimi'ui'éré na hā te te rowasu'u za'êtë õ di, Zezusihi nhimirowasu'u mono zém na hā. Te te 're īda'apawapto mono zém na si ma tō rowasu'u za'êtë. Ma tō duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hā īsimizawi pese na dama romhuri'wa na hā. Marcusi 10.45 āma hā ma tō āne na wama waihu'u za'ra. Zezusi hā īmreme pire na ma tō duré Marcusi hā wama rowasu'u za'ra, te te dama 're īrowahutu mono na hā, duré wa'uburé te te dama 're ī'anhamra mono na zama, duré dawasédé hā te te dama 're ī'apari mono na zama. Ā ībaihâ na ma tō Zezusi hā dama 're siwasu'u, tidâ'ázéb zarina dawasétē hawi, za te te 're īda'awaibui mono na hā.

Zuwā Batitaha wasu'u

Mateusi 3.1-12; Rucasi 3.1-20; Zuwā 1.19-28

1-3 Āhāna īsâna'rata hawi, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, Zezu Cristuhu wasu'uwē na, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra wasu'u na. Romhâ ré, ma tō āma rob'ui'éré siro, Iza'iza hā, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā. Duréihâ 'Re īhâimana u'âsi mono hā, ti'ra ma, te te īwaihu'uzém na ma tō āma rob'ui'éré, āne:

"Wa hā wa za satô īzadawa wasu'u'wa hā, aiwana, te te asô ropese mono da. Āne te za te te dama 're rob'mahârâ, mreme 'râihâ sina, a'ubuni wi:

Ni'wa hā te za te te dama 're rob'mahârâ, a'ubuni wi: Bâdâdi hā asowi ropese aba, Wanhib'apito zô.

Īmana 'râmi bâdâdi hā sô sa'ra wa'aba, awa'awi da."

Āne ma tō Iza'iza hā āma rob'ui'éré, romhâ ré.

⁴ Tawamhâ Iza'iza te te dama īrob'ui'éré zarina, te oto Zuwā Batita hā â dawabzuri hā te te dama 're ab'manhârî, a'ubuni wi. Āne te oto te te dama 're roti:

— Ma'âpé, aiwasétē wi aipizari za'ra wa'aba, 'Re īhâimana u'âsi mono, marî 're ī'manhârî wasétē za'ra wa'aba mono zé hā te te aima pari za'ra wa'aba da. Tawamhâ â dawabzuri hā wa za te aima 're 'mhanharî za'ra wa'wa. — Āne ma tō te te dama 're roti, Zuwā Batita hā.

⁵ Da'ahâ uptabi na te ītême 're dasito, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Zeruzaré na 'ri nho'õmo nhisi hawib zama, te ītême 're dasito. Tawamhâ dasisõ'a dawasétē na, 'Re

īhāimana u'âsi mono ma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhā, ma tō â dawabzuri hā te te dama 're ab'manharī Zuwā hā, Zodā pa na â nhisi āma.

⁶ Zuwā hā awaru ba'ōmore zéré 'manharī na te 're si'uza. Duré romhā 'manharī hāiwaré na te āma 're si'usisi. 'Riti na si, te 're sa. Ropīni na zama te duré 're sa.

⁷ Āne te te oto dama 're rowasu'u:

— Īza'u si te za īma īpire uptabi hā wei wi. īma pire uptabi wa, īpara'uza wasisizé, te tāma wasihu waihu'u õ di za.

⁸ Wa hā wa tō â uptabi na si te 're aihāiba ubu za'ra wa'wa, â dawabzuri hā te aima 're ab'manharī aba mono wamhā. Tanei õ di za oto. īma īpire hā wei wisi wapsi, te za oto 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani na te te 're aihāiba ubu za'ra wa'wa, īré 're anomro u'âsi aba mono da. Wē uptabi di, īpē'ēzani hā. — Āne ma tō Zuwā Batita hā te te dama 're wasu'u.

*Zezusi hā â dawabzuri te te ī'manharīzé wasu'u
Mateusi 3.13-17; Rucasi 3.21-22*

⁹ Tawamhā āne te te dama 're wasu'u mono ré, ma tō Zezusi hā ītēme wi, Nazaré na 'ri wa'ōtō nhisi hawi. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Nazaré hā. ītēme wisi wamhā, ma â dawabzuri hā Zezusihī ma 'manha, Zodā pa na â nhisi āma.

¹⁰ Tawamhā â hawi watobro wi, ma hāiwa hā aipo'o. Hāiwa hawi, ma we 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā ītēme si'ra, utu'u ne. Ma tō sina 'madâ, Zezusi hā.

¹¹ Tawamhā hāiwa hawi, te we 'Re īhāimana u'âsi mono hā Zezusihī ma tinhā:

— A hā ī'ra. īma asawi uptabi di. Aima īto za'ētē uptabi di.
— Āne te we tāma tinhā, īmama hā.

*Wa'uburé hā Zezusi te te īwada'urizé wasu'u
Mateusi 4.1-11; Rucasi 4.1-13*

¹² Tawamhā Zezusi hā â dawabzuri te te 'manharī pari, te oto 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā satō, a'ubuni u sāmra da. Taha wa, te oto mo.

¹³ Tawamhā a'ubuni wi sāmra ré, bâdâ hā ahâ na ma āma si'utōrī, 40 na. Tame sāmra ré, Satanasi hā te aré nasi wada'u, īsimiroti na te te saze da. A'ubuni āma abaze zahi hā te 're hāimana za'ra. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī hā hāiwa hawimhā, te we siwi 'madâ'â pese.

*Zezusi hā romhuri na te te īsāna'ratazé wasu'u
Mateusi 4.12-22; Rucasi 4.14-15; 5.1-11*

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā te mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Zuwā Batita hā dazazéb 're, da te dasiwi sērē pari, te Zezusi hā mo. Tawamhā rowasu'u wē hā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īsōmri na, te Zezusi hā te te dama 're rowasu'u oto.

¹⁵ Āne te tinhā:

— Āhāna bâdâ hā ma tō oto īwa waptārā, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zéb da hā. Ma'āpē aiwasétē wi, 're aipizari za'ra wa'aba mono za, 'Re īhāimana u'āsi mono niwī, īwasu'uwe hā 're saze za'ra wa'aba mono da. — Āne ma tō te te dama 're rowasu'u, Zezusi hā.

¹⁶ Tawamhā â zaihā u ma tō wi, Zezusi hā, Darireza na īsō'u nhisi u hā. Wisi wamhā, â zababa 're morī ré, ma tō tepe mrami na romhuri'wa norī hā sōpētē zahuré. Ta norī hā Sima Pedru na īsisi hā īsisānawāi me, Ādéréhé me. Tepe zō, te nasi abazipara hā wabzuri zahuré.

¹⁷ Tawamhā āne te Zezusi hā 'mahârâ zahuré:

— We ane wa'aba, īsiré 're ane wa'aba da oto, romhuri na aimā īsisanho wa'aba da, īma 're īda'awaibui wa'aba mono zém na da hā. — Āne ma tō tāma waihu'u zahuré.

¹⁸ Tawamhā ūne haré ma tāma marēme zahuré, abazipara ma. Zesusihi siré te oto tineb zahuré.

¹⁹ Tawamhā syry na sina pahâ wi, ma duré 'madâ'â zahuré, Tî'adu norī hā Zuwāhā me. Ta norī hā Zebedehe 'ra zahuré. Abazipara sisinarī hā te te āma a'rā'ōtō zahuré apâ, uba're wa.

²⁰ Tawamhā Zesusi te duré sô tihârâ zahuré, īsiré neb zahuré da. Tawamhā ūne haré timama hā ma rēme zahuré, tāma īromhuri'wa norī zama, uba're 're īs'i'ubumro norī hā, Zesusihi siré 're neb zahuré da oto.

Zesusi hā aibâ ma, wa'uburé te te īsāmrazé wasu'u

Rucasi 4.31-37

²¹ Tawamhā Zesusi norī hā ma tō aihutu, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tawamhā sabadu na wa, ma awa'awi āzé Zesusi hā, zudezu norī te rowahutuzéb u, te te dama rowahutu da, tō romhuri zahârizém na hā.

²² 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī nhimirowasu'u nei õ di, Zesusi te te dama īrowahutu mono zé hā. Simirowahutu pire na te dama rowahutu. Simirowasu'u wē wa, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni.

²³ Tawamhā te te dama rowasu'u ré, ma we aibâ hā āzé, rowahutuzéb u, wa'uburé ré 're īmorī hā. Sébré wi, te sa'ëtē 'mahâ:

²⁴ — Zesusi, Nazaré nñihudu, e marī zō te we aimo. E wa'uprosi da, te we aimo. A hā īma aiwaihu'u pese di, 'Re īhāimana u'āsi mono, we te te asatōrī na hā. Aiwe uptabi di, a hā. — Āne te 'mahâ.

²⁵ Tawamhā Zesusi te asa tāma tinhā, wa'uburé ma:

— Tô'ā, we īma nharī tō. Mo oto aibâ hawi aiwatobro.

²⁶ Tawamhā sisau te sa'ëtē hâiba wasutu, wa'uburé hā. Tawamhā sadari sina, ma aibâ hawi watobro.

²⁷ Tawamhā ma āma tatob'uzu za'ra ni. 'Râwi te āma dasima rowasu'u za'ra ni, āne:

— Ō hā, e niha. Wama īsa'rese ō na, te wama rowahutu. Wa'uburé norī ma, te te rob'rui wamhā, ma tō wapari za'ra, īmreme hā. — Āne te dasima āma romnhoré za'ra ni.

²⁸ Taha wa, Zezusihi wasu'u hā ma tō waptu na ropé, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 're, daro mono bâ.

Sima Pedruhu maprewa, Zezusi te te īpesezé wasu'u

Mateusi 8.14-15; Rucasi 4.38-39

²⁹ Taha pari, ma tō Zezusi norī hā rowahutuzém hawi wairé, Sima Pedru norī nhorōwa u si'aba'rē da. Tisiséme me, Adéréhé me, te siré 're simasisi zahuré, Sima Pedru norī hā. Ta norī hā, Ti'adu norī me, Zuwā norī me, ma asisi 'ri para u, Zezusihi siré.

³⁰ Tame te Simahā maprewa hā hâzé ré nomro, wa'ro na. Tawamhā sisisi wi, te Zezusihi ma 'mahârâ za'ra, hâzé na īnomro na.

³¹ Taha wa, te oto ītēme mo, īnomrozéb u. Tawamhā ma pa'ā, wahutu da. Taha wa, ma awa'awi tiwahâ. Tawamhā ma tō tāma api za'ra Zezusi norī ma, saihuri da.

Zezusi hā Darireza āma te te 're īda'apawpto mono zém na rowasu'u

Mateusi 8.16-17; Rucasi 4.40-41

³² Tawamhā bâdâ sébrézéb u, ma tō ītēme tasi'āwisi za'ra ni, Zezusihi u, dahâzé mono bâ. Wa'uburé ré 're īdanomro mono norī zama, ma ītēme āwisi za'ra ni.

³³ Uburé 'ri ahâ 're, 're īdasi'ubumroi mono norī hā ma ītēme tasi'rā'ōtō ni, 'ri nho're uwaibaba.

³⁴ Tawamhā dahâzé mono bâ, ma da'apse, da'ahâ na. Duré timreme na ma wa'uburé norī hā dama anhamra, ahâ na. Wa'uburé norī hā ma tō waihu'u za'ra Zezusi hā, 'Re īhâimana u'āsi mono 'ra na. Taha wa, Zezusi ma tō wa'uburé norī hā sadawa uwati za'ra, te te dama rowasu'u za'ra tō da.

³⁵ Tawamhā robza'rā ré, ma wahudu Zezusi hā, 'ri nhiti morī da, a'ubuni u. Tame te a'â tihâiba, 'Re īhâimana u'āsi mono ma, mreme da.

³⁶ Tawamhā Sima Pedru norī hā te Zezusihi zô sôpré ropâ, tisiré norī me hā, te te siwi sôpëtë da.

³⁷ Tawamhā te te siwi sôpëtë wamhā, te tāma rowasu'u za'ra:

— Aihīni te asô tanhopré ni.

³⁸ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra:

— Oto wasi'aba'rēi wa'aba, 'râwi 'ri wa'ōtō 're, 're īdahâimana za'ra mono u, tamomo zama te īwasu'uwe na da'apo're pu'u mono da. Taha da, wa wei mo. — Āne ma Zezusi hā tāma siwaihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhā daro mono bâ te 're mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're īdasi'ubumroi mono norī ma, īwasu'uwe hā te te dama 're wasu'u mono da, zudezu norī

te, rowahutuzé mono bâ. Wa'uburé hã te te duré dama 're anhamra.

*Aibâ ï'wa're ré hã, Zezusi te te ïpesezé wasu'u
Mateusi 8.1-4; Rucasi 5.12-16*

⁴⁰ Tawamhã aibâ hã ma ïtëme wi, ï'wa're ré hã. Hi'râtítô ma aime, Zezusih i papara, te te tâma nharî da, ãne:

— ïMa aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na hã. Taha wa, asima ïwë wamhã, te za ïpe. — ãne te Zezusih i ma si'ru, te te pese da.

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã ãma pë'ëzé wa, ma tô tinhib'rada hã wahutu, te te ãma upi da. Te te upi wamhã, ãne te tâma tinhia:

— Tane tô. Wa tô ïsima aiwë, te aipese da. Tâibâ oto aihâzé hã. — ãne ma Zezusi hã tâma waihu'u asa.

⁴² Tawamhã awa'awi ma ï'wa're hã tâma apa. Ma tô tihâiba wë oto.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tô sina sadawa uwati, te te dama sina wasu'u tõ da. ãne te tâma tinhia:

— ïwapari pese, asina. Ni'wai ma, asina ïwasu'u õ di za, te aipesezém na. Sasedoti u si te za aimo, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wai u si, aihâiba wë zô te te aihâiba 'madâ'â da. Taha parip si, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te za asöpru, Mozésih i nhimiroti zarina, aipesezém na da te ãma aiwaihu'u za'ra da, sena na. — ãne ma tô aibâ hã satõ, Zezusi hã.

⁴⁵ Tazahã aibâ hã rowasu'u wë na ma tô ãma ropé. Taha wa, sô'awi 'ri ahâ u hã datëme 're ne waihu'u mono õ di, Zezusi hã. Taha wa, a'ubuni wi te a'â 're hâimana, danhiti. Tame 're hâimana mono ré, te ïtëme 're dasihutu, daro mono bâ, da te 're sabu za'ra mono da.

2

*Zezusi hã aibâ ïhi'ré te te ïpesezé wasu'u
Mateusi 9.1-8; Rucasi 5.17-26*

¹ Syry na ãma ronomro parip si, ma Zezusi norî hã apâ aihutu, Capana'u na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Tawamhã awa'awi ma ïwasu'u hã ropé, 'ri para ãma oto ïhâimana na hã, Zezusi hã.

² Tawamhã da'ahâ na ma ïtëme dasito. Da'ahâ na ïtëme dasito mono wamhã, 'ri 're wa'wa ãma hã da'masisi di, 'ridawa ãma zama.

³ Tawamhã Zezusi hã rowasu'u wë na te te dama rowasu'u ré, aibâ norî hã ma tô ïhi'ré hã ïtëme siwi ãwisi, ïsimiwaptâ wa. Aibâ norî hã maparane si'uiwa na ïhâiba za'ra hã.

⁴ Tazahã da'ahâ wamhã, te te siwi 'mazébré waihu'u õ di, Zezusih i u hã. Taha wa, sipapara 'ri nhisi hawi, ma tô siwi

'ri 're pu'u za'ra sada, Zezusihi uwaibaba te te siwi hiri da. Tawamhā ma tō āma siwi si'ra, ūsa'warizéb ré, ūhi'rē hā.

⁵ Aibā norī hā ma tō Zezusi hā siwi āma umnhasi, ūsiwadi hā za te te ūpesezém na. Zezusi hā ma tō tiwi waihu'u za'ra, sina ūsimirosa'rata za'ra hā. Taha wa, te ūhi'rē ma tinhā:

— Ūsiwadi, aiwasédé hā 're ūab'manharī wasétē mono zé hā, te ai'āma 're ab'madā'ā mono õ di za oto. — Āne ma tō tāma waihu'u, ūhi'rē ma.

⁶ Tame aibā norī hā te dame asimro, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā.

⁷ Ta norī hā te 'rāwi sima āma rosa'rata za'ra, āne:

— E niha te aibā ma tinhā bété, õ hā, ūmorīõ ma. 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, wē õ di, aibā ma, te te ūnharizé hā. Dawasédé hā da te 're ūmanharī wasétē za'ra mono zé hā, ni'wa hā te te dama 're apari waihu'u mono õ di. 'Re ūhāimana u'āsi mono ma si waihu'u pese di, dawasédé hā te te dama 're ūapari mono zé hā. — Āne te Zezusihi āma sima rosa'rata za'ra, rowahutu'wa norī hā.

⁸ Tawamhā 'rāwi te te sima āma ūrosa'rata za'ra zém na, ma tō sina waihu'u, Zezusi hā. Taha wa, te tāma nharī za'ra:

— E marī da, te āne ūāma ūrosa'rata za'ra wa'wa.

⁹ Wa hā dawasédé hā te dama 're ūapari waihu'u pese mono na, e niha te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, sena na ūwaihu'u za'ra wa'aba da. ūhi'rē ma, wa tō tinhā: "Aiwasédé hā 're ūab'manharī wasétē mono zé hā, te ai'āma 're ab'madā'ā mono õ di za oto." Āne hā ūmreme si wamhā, aima pibu prā za'ra wa'aba di tō. Ā hā ūmorīõ hā wahutu da, duré tiza'warizé hā te te sima āri da, oto morī da, te tāma nharī wapsi, te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, ūwaihu'u pese na sena na ūwaihu'u pese za'ra wa'aba da oto. Taha wapsi, aima pibu pese za'ra wa'aba di za oto.

¹⁰ Ti'ai āma dasiré ūpodo hā ūma waihu'u pese di, dawasédé te dama 're ūapari mono da hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa para. Āne na asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za ūhi'rē ma tinhā, wahutu da.

Tawamhā ūhi'rē ma, te tinhā oto:

¹¹ — Ma'āpé, aiwahutu. Asa'warizé āri, asōrōwa u aimorī da oto.

¹² Tawamhā awa'awi ma tō wahudu, aibā hā. Tiza'warizé, ma tō ti'ā. Rob u, ma tō ūré watobro, danho'a. Taha wa, uburé, ma āma tatob'uzu za'ra ni. 'Re ūhāimana u'āsi mono āma, te duré āma tawata za'ra ni. Āne ma tō dasima rowasu'u za'ra ni:

— Āne hā niwa wa te ūmadā'ā za'ra õ. — Āne ma tō dasima rowasu'u za'ra ni.

¹³ Tawamhā Darireza āma ūsō'u zapoto u, te apâ mo Zezusi hā. Da'ahâ na ma tō ūtēme 're danomro. Tawamhā dasihutu sidâpâsi te nasi dama rowahutu, rowasu'u wē na.

¹⁴ Tawamhā morī ré, ma tō aibâ tisā, danhib'apito ma, dawi rob'uiprazé ubumroi'wa hā, Réwi na ūsisi hā, Apezuhu 'ra hā. Tinhimiromhurizéb āma te nhamra, rob'uiprazé te te dawi 're ū'a'ubumroi mono zéb āma. Tawamhā Zezusi hā te 'mahâ:

— We aiwahutu, ūsiré 're aimorī da oto. — Āne te 'mahâ. Tawamhā awa'awi ma wahudu Réwi hā, ūsiré oto 're morī da.

¹⁵ Tawamhā syry na āma ronomro wamhā, Zezusi hā te tisa, Réwihi nhorōwa āma. ūsiré 're ūnomro mono norī zama, te ūsiré tisaihu. Da'ahâ na duré ūsarina ūdas'i'aba're hā te duré ūsiré tasaihuri ni. Ta norī hā rob'uiprazé ubumroi'wa, duré parisezu norī nhimiroti zarina 're ūhaimana za'ra mono ū.

¹⁶ Tawamhā ta norī me sai ma, sāmra ré, ma tō Zezusi hā 'madâ'ā za'ra, dama rowahutu'wa norī hā, parisezu norī hā. Ta norī hā Zezusihi siré 're ūnomro mono norī ma, te nharī za'ra:

— E niha bâ, te bétē rob'uiprazé ubumroi'wa norī siré tisa, dawasétē na 're ūdahaimana za'ra mono norī siré zama.

¹⁷ Tawamhā Zezusi hā āne te te sina wapari za'ra wamhā, ma tō tâma nharī za'ra, āne:

— Hâzé āna 're ūnomro mono norī zô, dawede'wa hā 're siwasutu za'ra mono ū di, te te 're wede za'ra mono da. ūhâzé ré norī zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da. Tane duré wa hā. Dawē na 're ūdanomro mono norī zô, ūsitême 're ūhârâ mono da, we ūmorī ū di. Dawasétē na 're ūdanomro mono norī zô si, 're ūhârâ mono da, wa wei mo. — Āne ma tō dawede'wa na tâma siwasu'u za'ra, Zezusi hā.

*Bâtâ na dasai āna, ūdahaimana za'ra zé wasu'u
Mateusi 9.14-17; Rucasi 5.33-39*

¹⁸ Tawamhā Zuwā Batitaha siré 're ūnomro mono norī hā, duré parisezu norī hā, ā bâtâ na te saihuri āna tihaimana za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. Taha wa, ni'wam norī hā te Zezusihi ma, nharī za'ra:

— Zuwâhâ siré 're ūnomro mono norī hā, duré parisezu norī hā, ā bâtâ na saihuri āna te tihaimana za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. E marī wa, asiré 're ūnomro mono norī hā, saihuri āna ā bâtâ na haimana za'ra ū di bétē, tâma mreme zusi da.

¹⁹ Tawamhā Zezusi, ma tō asa tâma waihu'u za'ra:

— Aibâ hā ūmrozéb u, sô ūhârâ za'ra norī hā sihutu wamhā, e saihuri āna, te za tihaimana za'ra. Mare di. Saïhuri āna haimana za'ra ū di za. Aibâ ūmro da hā ū'rata sâmra za'ra ré, te za tō ūsiré tisa hâ tihu, to sina.

²⁰ Niwapsi te za bâdâ hā ūwa waptârâ, aibâ ūmro da hā ūsiwadi norī wa'wa hawi, da te tiwi ū'âri za'ra zéb da hā.

Tawapsi te za tō sai ãna 're si'ubumro, robzei'õ na. — Āne sō'awib õ nherē, ma tō aibâ ūmrozé wasu'u na, sina ãma simiré'ē, Zezusi hā.

²¹ Tawamhā ãne ma duré tāma waihu'u za'ra:

— Da'uza hā 'ratare hā, e te za ūhā wē na ãma hāiwa'aba ni, ūhā nnihâri tém na. Mare di. Āne wamhā, te za dawi 're hâzahutu za'ra. Tawamhā ūhā'rada hā te za sina hâta. Te za oto dawi hâihatari za'etē.

²² Duré e romhâ 'manharî 'rata 're, te za uwa 'râi wa'u ūsé hā da te 're sé, wa'ui ware õ ré. Mare di. Wa'ui ware õ ré, da te 're séme mono wamhā, oto wa'ui ware wamhā, te za romhâ 'manharî 'ratare hā sina wazu. Tawamhā uwa 'râi wa'u ūsé hā te za asa'wa. Romhâ 'manharî hā te za duré hâihaiwamna. Ítep si'uiwa na si, te za da te 're sé, rob'râi wa'u té hā. — Āne sō'awib õ nherē, ma tō tinhimiroti tém na tāma rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

*Romhuri zahârizém na roti wasu'u
Mateusi 12.1-8; Rucasi 6.1-5*

²³ Tawamhā romhuri zahârizém na, ma tō buru nho wa'wai baba ro'rahâri za'ra Zezusi norí hā, sabadu na. ūsiré 're ūnomro mono norí hā ma tō te te sima 'rânhinarî za'ra, te te huri mono da.

²⁴ Tawamhā parisezu norí hā te Zezusihî ma nharî za'ra:

— E niha, romhuri zahârizém na nherē, te te sima 'rânhinarî za'ra, asiré 're ūnomro mono norí hā, wahi'rata norí hā romhuri zahârizém na te te dawi 're sawi za'ra mono nherē.

²⁵ Tawamhā Zezusi ma asa tāma waihu'u za'ra:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'éré hā 're sôré za'ra wa'aba mono ã bâ, te te ūrob'manharîzém na, ūsiré norí me, mra te te simroi wamhā.

²⁶ 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb u, ma tō ãzé, apito Dawi hā. Abi'ata hā 're haimana mono ré, ma tō ãzé. 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa ūpire uptabi, Abi'ata hā, sasedoti ūpire uptabi hā. Tawamhā sébré wamhā, ma tō 'mai'rê ū'ëne hā, Dawi hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, aré da te ūsa'ra za'ra hā. Duré tisiré norí ma, ma tō tāma a za'ra. 'Re ūhaimana u'âsi mono, ma tō aré pisutu, da'âma romhuri'wa norí si, ū'ëne hā te te 're ūhuri mono da hā, sasedoti norí si. Tane nherē, ma tō 'mai'rëne za'ra, Dawi norí hā. — Āne ma tō tāma haimanazéb 'râzarotö za'ra Zezusi hā, parisezu norí ma.

²⁷⁻²⁸ Tawamhā ãne ma tō Zezusi hā tāma 'râsatu za'ra, timreme na:

— Wa hā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisudu, dasiré ūpoto da, ti'ai ãma. Taha wa, dama ūpire di, sabadu na roti hā te dama 're ūapisudu mono zéb da hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, parisezu norí ma.

3

Aibâ ūsimizu prâ hâ, romhuri zahârizém na Zezusi te te ūpesezé wasu'u

Mateusi 12.9-14; Rucasi 6.6-11

¹ Tawamhâ zudezu norî te, rowahutuzéb u, ma duré ãzé Zezusi hâ. Tame te aibâ hâ dame nhamra, ūsimizu'râ're hâ.

² Tame te ni'wam norî hâ Zezusi hâ siwi 'madâ, zudezu norî te, romhuri zahârizém na, aibâ hâ te te pese zô. E marî da. Sabadu na te te pese wa, te te siwi wê'ô da, romhuri zahârizém na roti, te te ūmadâ'â ô na.

³ Tawamhâ Zezusi hâ te aibâ 'mahâ:

— We aimorî ãwa.

⁴ Te duré da'ab'mahâ:

— E niha romhuri zahârizém na roti hâ. E marî, wa za wa te dama 're 'manharî za'ra, romhuri zahârizém na, sabadu na hâ. E ūwé na, wa za wa te 're dapawaptob za'ra. E ūwasété si, wa za wa te dama 're 'manharî za'ra. E romhuri zahârizém na, wa za wa te 're danho'reptu za'ra. E bâtâ na, wa te 're danho'reptu za'ra mono ãna, wa za taré wa te 're da'madâ'â za'ra. — Âne te da'a'mahâ.

Tawamhâ ni'wa hâ asa te te ãma sada'âbâ ô di, Zezusi te te ūsadanharî za'ra zém na hâ.

⁵ Tawamhâ Zezusi te da'ab'madâ. Te te ãma ūrosa'rata norî ãma hâ,toi ô di. Simirosa'rata wasétê nhiptete za'ra wa, ta norî ãma pë'ezé za'ra di. Tawamhâ ūsimizu'râ're ma, te tinhá:

— Ma'âpé, asimizu wahutu.

Tawamhâ ma tô tinhimizu hâ wahutu, aibâ hâ. Taha wa, ma tô tinhimizu pese.

⁶ Te te pese pari, ma awa'awi wairé, parisezu norî hâ. Tawamhâ Erodihi niwî 're ūhâimana za'ra mono norî me, ma tô sima ãma roti za'ra, Zezusi te te sima hâiba za'rê za'ra da.

Zezusi hâ te te ūda'apesezé wasu'u

⁷⁻⁸ Tawamhâ Zezusi norî hâ te ai'aba're, Darireza na ūsô'u nhisi u. Da'ahâ uptabi na te ūsarina ai'aba're nî, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhâ, duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhâ, duré Zeruzaré hawimhâ, duré Idumeza hawimhâ, duré Zodâ pa zara hawimhâ, duré Tiru hawimhâ, duré Sido hawimhâ. Zezusihî wasu'u hâ ma tô wapari za'ra ni aré, te te 're ūda'apawapto mono zé wasu'u na hâ. Taha wa, ma tô ūtême dasito, daro mono bâ.

⁹⁻¹⁰ Uburé ūhâzé ré norî hâ te ūtême 're sisâmra, te te siwi upi da, tinhib'rata na. Taha wa, tisiré 're ūnomro mono norî ma, te 'ru za'ra, uba're hâ te te 'ma'âri za'ra da dawi, ūwap sébré da, da te dasiwi hâiba wati tô da.

¹¹ Wa'uburé te te 're ūda'awamnarî mono norî hâ, Zezusi te te 're 'madâ'â za'ra mono wamhâ, hi'râtítô te ūpapara 're sina. Te duré siwi 'mahâ, sa'ëtë:

— A hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra.

¹² Taha wa, wa'uburé norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra na te te dama sisi tō za'ra da, te sina sadawa uwati za'ra, Zezusi hā.

Aibā 12 na īhāiba za'ra hā, Zezusi te te ūpisutu za'ra zé wasu'u

Mateusi 10.1-4; Rucasi 6.12-16

¹³ Tawamhā ētē 'rāihā na, ma tō sai'u Zezusi hā. Tame te te sima īwēzéb uwaibaba, te sitēme sô tihārā za'ra, aibā norī zō. Sitēme sô hārā za'ra wa, ma tō ītēme aihuatu 'rāwi.

¹⁴ Tawamhā 12 na īhāiba za'ra hā ma tō pisutu za'ra, īsiré a'ā 're hāimana za'ra mono da, nimahā na te te datēme satōri za'ra da, za te te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u na, īsōwa te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, īsadawa para. Tizadawa wasu'u'wa na ma tō sisi za'ra oto.

¹⁵ Ma tō duré pisutu za'ra, īwaihu'u pese zarina, wa'uburé norī te te dama 're sāmra za'ra mono da.

¹⁶⁻¹⁷ Aibā norī hā, 12 na īhāiba hā āne īsisi za'ra hā: Sima hā Pedru na, ma tō sisi té, Zezusi hā. īsiré norī hā āne īsisi za'ra hā: Ti'adu, duré Zuwā, Zebedehe 'ra norī hā. Bu'anezi na, ma tō sisi téb zahuré, Ti'adu norī hā Zezusi hā. Bu'anezi na, īsisi hā, tāirārā te wasu'u, īsisi té hā.

¹⁸⁻¹⁹ Duré īsiré norī hā āne īsisi za'ra hā: Ādéré, duré Piripi, duré Batoromezu, duré Mateusi, duré Tome, duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hā, duré Tadezu, duré Sima, Zerotí norī niwī aré 're īhāimana mono hā, duré Zudasi Icarizoti, si'uihā na Zezusihī hāiba nhomri'wa da hā dama. Āne īsisi za'ra hā.

Bezebuhu wasu'u

Mateusi 12.22-32; Rucasi 11.14-23; 12.10

²⁰ Tawamhā Zezusi hā 'ri tēme oto morī wamhā, da'ahā na ma duré ītēme dasito. ītēme dasito mono wa, Zezusi norī hā saihuri waihu'u õ di.

²¹ Tawamhā Zezusihī wasu'u te te wapari za'ra wa, ma tō sô ai'aba're, īsisānawā norī hā. Ma tō ni'wam norī hā īrā siwamnarī na Zezusihī āma romnomri za'ra. Taha wab zama, te sô ai'aba're, Zezusihī zō, īsisānawā norī hā.

²² 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā, Zeruzarē hawi datēme īsihutu norī hā, āne te taré sima rowasu'u za'ra, Zezusihī hāiba na:

— Õ hā Bezebuhu zadawa para te 're mo, wa'uburé norī nhib'apito zadawa para. Bezebu hā romhōsi na te te 're pawapto, wa'uburé te te dama 're anhamra mono da. — Āne te taré 'rāwi sima rowasu'u za'ra Zezusihī hāiba na, zudezu norī ma, rowahutu'wa norī hā.

²³⁻²⁶ Tawamhā Zezusi te sima sô tihārā za'ra, rowahutu'wa norī zō, marī hā te te tāma waihu'u za'ra da, romnhimiré'ē na. Tawamhā ītēme simasa wamhā, āne te tāma nharī za'ra:

— E niha te za Satanasi hā tinhib'a'uwē norī hā te te dama 're sāmra. Te te dama 're īsāmra mono da hā, mare di. Āne

wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Danhib'apito nhib'a'uwē norī hā 'rāwim nherē, oto sisada 're simasa mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré dasisānawā nherē, dasisada 're dasimasa mono wamhā, te aré 're dasi'uprosi, 'rāwim nherē. Tane duré Satanasihi nhib'a'uwē norī hā 'rāwi sisada 're simasa mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Tāibā aré ūsib'a'uwē norī hā. Taha wa, Satanasi hā tinhib'a'uwē norī hā te te dama 're ūsāmra mono da hā, mare di.

²⁷ — Āne wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, marī hā āma waihu'u za'ra wa'aba da. Ni'wa hā aibā ūsiptete nhorōwa u, sébré wamhā, ūsibro hā te te tiwi ubumro da, te te tiwi ubumroi waihu'u ū di za, te te sima pawasisi ū ré hā. Te za a'ā sima pawasisi. Taha parip si, te za ūsibro hā tiwi ubumro, 'ri 're ūromnhimi'wara mono hā, aibā ūsiptete wi. — Āne te tāma rowasu'u za'ra, Zesusi hā.

²⁸ Ma duré tāma waihu'u za'ra:

— Ma'āpé, ūwapari pese za'ra wa'aba za. Dawasédé hā da te 're 'manharī za'ra mono nherē, duré 'Re ūhaimana u'āsi mono āma, da te āma 're wasétē za'ra mono nherē, dawasétē na tāma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhā, dawasédé hā tāma waihu'u pese di, te te dama 're ūapari mono zéb da hā, te te oto da'āma 're ab'madā'ā tō mono da.

²⁹⁻³⁰ Tane nherē, ūpē'ezani hā wē nherē, ūsimiromhuri na da te 're wē'ō pese za'ra mono wamhā, taha na dawasédé hā te te dama 're apari mono ū di za. Te za te te da'āma 're ab'madā'ā u'āsi, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā. — Āne Zesusi ma tō tāma waihu'u za'ra, rowahutu'wa norī ma, taré te te sima rowasu'u za'ra wa, wa'uburé zadawa para, 're ūmorī na. Āne wē'ō te, ma tō āne tāma waihu'u za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zeusushi na wasu'u, ūsisānawā norī wasu'u me

Mateusi 12.46-50; Rucasi 8.19-21

³¹ Tawamhā Zesusushi no norī hā ma tō ūtēme aihuatu, tina me. Rowi simasab ré, ma da'maipo're pu'u za'ra, Zesusushi zō da'maihārā da, ūtēme watobro za'ra da.

³² Da'ahā na te ūrata asimro ni. Tawamhā ni'wam norī hā te tāma rowasu'u za'ra, āne:

— Ano norī hā te rowi asō aimasa, ana me. Te asō tihārā za'ra. — Āne te oto tāma rowasu'u za'ra.

³³ Tawamhā tāma ūrowasu'u'wa norī ma, ma tō waihu'u za'ra, āne:

— E 'wa hā ūna. E 'wam norī hā ūno norī.

³⁴ Tawamhā siwi ūuirī'wa norī 'madā'ā sina, te āne tinhā:

— Āhāta ūna. Āhāta ūno norī. Āhāta ūhidiba norī.

³⁵ Ni'wam norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono te te sima 're ūwē za'ra mono zéb zarina, te te tāma āma 're ūwaimrami za'ra mono norī hā, ta norī hā ūno, duré ta norī hā ūhidiba, duré

ta norī hā ūna. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra, da te waihu'u za'ra da.

4

*Aibâ hā amnho te te ūanhamra mono zé wasu'u
Mateusi 13.1-23; Rucasi 8.4-15*

¹ Tawamhā Zezusi hā te duré dama rowahutu, Darireza āma, ūsō'u zapoto 'rata. Da'ahâ uptabi na ūtēme dasito mono wa, ma uba're wa ūzé, â zada're prā na.

² Tawamhā sa'ētē na ma tō dama rowaihu'u marī na, tinhimirowasu'u na romnhimiré'ezém na. Āne te dama tinhā:

³ — Ma'āpē ūwapari pese za'ra wa'aba za. Amnho potozé wasu'u na, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aibâ hā te buru u mo, ti'ai hāibādā wa, amnho hā te te anhamra mono da, poto mono da.

⁴ Tawamhā, amnho hā te te anhamra mono wamhā, nima norī hā bādādi zababa ma tō rere'e. Tawamhā sire hā ma te te uprosi uburé, poto mono ū ré.

⁵ Ūtē nhisiwi ma duré nima norī hā rere'e. Ti'ai baihāire wa, ma tō 'wanhipré su'u, amnho hā.

⁶ Tawamhā bādā hā oto 'rāiwatobro wamhā, rowa'ro wa, ma ti'wanhipré 'ré za'ra, ūsari hā te te rowa'rei mono ū wa.

⁷ Nima norī hā ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhā siré ma tō 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhā, ma te te ubu, wab'ru hā. Taha wa, 'rāi mono ū di, ta norī hā.

⁸ Ti'ai wē wa, ma duré nima norī hā rere'e. Tawamhā oto 'wanhipré 'rāihā mono wamhā, ma tō ti'rā za'ra. 'Rāi mono wamhā, nima niwīmhā 'rāi ahā prā ti, rob're hā. Duré nima niwīmhā 'rāi ahā di. Duré nima niwīmhā 'rāi pese uptabi di. — Āne amnho potozé wasu'u na, ma tō dama rowasu'u, Zezusi hā.

⁹ Tawamhā ūne ma tō āma dama 'rāsutu, timreme na:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhā, ma'āpē ūwapari pese za'ra wa'aba, ūnhimirowasu'u na hā waihu'u za'ra wa'aba da. — Āne ma tō āma dama waihu'u.

¹⁰ Tawamhā dazahutu parip si, ni'wam norī dame ūsimasa hā ma tō ūtēme sina rotéte za'ra dawa'rāmi, aibā 12 na ūhāiba norī me. Tawamhā ūne te siwi 'mahā:

— E niha amnho potozém na rowasu'u hā.

¹¹⁻¹² Taha wa, Zezusi asa ma tō āma sada'ābā za'ra:

— 'Re ūhāimana u'āsi mono hā a norī wa'aba ma si, ma tō aima waihu'u za'ra wa'wa, dama ūwaihu'u ū hā, da'āma 're ūsib'a'uwe mono zém na hā, sō'awi te te dama waihu'u ū nherē. ūzazei ū'wa norī ma, wa za ūnhimiromnhimiré'ē na si te tāma 're rowasu'u za'ra. Tawamhā ta norī hā titōmo na te te 're rob'madā'ā za'ra mono nherē, taré te za te te 're rob'madā'ā za'ra. Duré 're simipari za'ra mono nherē, taré te

za 're simipari za'ra, te te 're waihu'u za'ra mono ãna. Te te 're waihu'u za'ra mono wamhã, te aré tiwasétê wi 're sipizari za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono niwî, ïwasédé hã te te ãma 're ab'madâ'â tõ mono da. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

¹³ Tawamhã ma duré tâma waihu'u za'ra:

— A norí wa'wa hã waihu'u za'ra wa'aba õ wamhã, amnho potozém na te ïrowasu'u hã, e niha te za tawamhã ïnhimirowasu'u amo hã ïwaihu'u za'ra wa'wa. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra.

¹⁴ Tawamhã ma duré tâma waihu'u za'ra:

— Amnho hã aibâ te te ï'anhamra mono hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u.

¹⁵ Ni'wam norí hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã, tipo're na te te 're ïwapari za'ra mono hã, aiwa amnho hã bâdâdi zababa ïrere'e mono ne, te za 're hâimana za'ra. Awa'awi te te wapari za'ra wamhã, Satanasi hã te za ïtëme tiwisi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te tiwi âri za'ra da.

¹⁶ Ni'wam norí hã aiwa amnho hã ëtë nhisiwi ïrere'e mono ne, te za 're hâimana za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za te te 're saze za'ra awa'awi, to sina.

¹⁷ Tane nherë, te za te te 're sazei hutu za'ra. Tawamhã ãté robzépada hã duré rowasédé hã te za ïsazei õ'wa norí hã te te tâma 're 'manharî za'ra. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã aré te te 're ïsaze za'ra mono zé hã, te za te te 're sazei utôñi za'ra.

¹⁸ Ni'wam norí hã aiwa amnho hã wab'ru wazari ïrere'e mono ne, te 're hâimana za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te za te te 're wapari za'ra, taré.

¹⁹ ãté marî na si te za duré te te 're rosa'rata za'ra. ãté danhibro pese na si, te za te te sima 're rosa'rata za'ra, ïwë uptabi newa. ãté marî hã te za te te sima 're wë uptabi za'ra. Tawamhã rob're ï'râi õ ne, tâma 're hâimana wë za'ra mono õ di za.

²⁰ Ni'wam norí hã aiwa amnho hã ti'ai wë wa ïrere'e mono ne, te za 're hâimana za'ra. Ta norí hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za te te sima 're wë za'ëtë za'ra. Tawamhã rob're ï'râi pese uptabi ne, te za hâimana wë uptabi na 're hâimana za'ra. — ãne ma tô tinhimirowasu'u hã tâma 'râsutu za'ra, Zezusi hã.

Rob'uiwëzé wasu'u

Rucasi 8.16-18

²¹ Tawamhã te duré tâma rowasu'u za'ra:

— Rob'uiwëzé hã 'ri 're wa'wa u, da te âri wamhã, e piza'a na te za upsibi ni. E daza'warizéb 'rowi, te za sãñi ni. Mare di. ïsimâ'warazém na si te za sô'awi da te 're sôré, te te dama 're rob'uiwë za'ra mono da.

22-23 Taha wa, marī hā a'â dama īwaihu'u'ō hā, niwapsi dama waihu'u pese di za. Aipo're na ma tō īnhimiroti hā īwapari za'ra wa'wa. Taha wa, ma'āpē āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono, waihu'u za'ra wa'aba da.

24-25 — Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono hā īsimirowaihu'u na te te 're 'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhā, taha zarina te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā sa'êtē na tāma āma 're sôprub za'ra, te te aré āma 're īwaihu'u za'ra mono zém nhipai u, te te waihu'u pese za'ra da oto. Tane nherē, ni'wam norī hā īsimirowaihu'u na te te 're 'ruiwapari za'ra mono ō wamhā, ta norī wi te za tinhimirowaihu hā tāma waihu'u pese za'ra ō nherē, te te tiwi 're awaibu 'Re īhāimana u'âsi mono hā, te te aré āma 're īwaihu'u za'ra mono zé hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Amnho potozé wasu'u

26 Tawamhā ma duré tāma waihu'u za'ra:

— 'Re īhāimana u'âsi mono hā da'āma 're īsib'a'uwe mono zém na, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, āne. Aibā hā ti'ai wa, te za amnho hā te te anhamra, poto mono da.

27 Tawamhā aibā hā rīt̄i ré nherē, duré sōtō ré nherē, si'uihā na te za ti'wanhipré za'ra, amnho hā. Te za ti'rāihā za'ra. E niha te za ti'wanhipré za'ra. E niha te za ti'rāihā za'ra. Aibā hā te te waihu'u ō di.

28 Ti'ai 'rowim nherē, te za si'uihā na 're 'wanhipré za'ra, 're 'rā za'ra mono da. Te za a'â ti'wanhipré za'ra. Taha parip si, te za 're sitoro wairébé. Taha parip si te za 're 'rā za'ra.

29 'Rāi 'ré wapsi, te za oto 'rāihā, ro'wa na aibā hā, bâdâ hā oto īwa waptā'ā wa, te te īrāihârizéb da hā. — Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra, Zezusi hā.

Motada nhama 'rare wasu'u

Mateusi 13.31-32; Rucasi 13.18-19

30 Tawamhā ma duré tāma waihu'u za'ra:

— 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zé hā, e marī na, wa za āma romnhimiré'ē.

31 Motada nhamare na, wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwe mono zé hā. Motada nhamare hā syry uptabire di, aimawi norī ma hā.

32 Tazahā da te 're zuri mono wamhā, 're 'wanhipré za'ra mono wamhā, te za ti'rāihā za'ra. Aimawi rob're hā te te 're sipai pese za'ra. Papo za'êtē wamhā, īsu 'rowi te za si norī hā te te sima 're sasi za'ra. Āne wa aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. — Āne te tinha, Zezusi hā.

33 Āne ma tō Zezusi hā tinhimirowasu'u ahâ na te te āma 're romnhimiré'ē, marī hā da te āma 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā.

³⁴ Tinhimiromnhimiré' é na si, ma tō te te dama 're rowasu'u. Tisiré 're ĩnomro mono norí ma si, ma tō hâiba pisutu za'ra, te te tâma 're awaihu'u pese, sô'awi.

Zezusi hã rowa'u'u ma, te te ĩnharizé wasu'u

Mateusi 8.23-27; Rucasi 8.22-25

³⁵ Tawamhã Zezusi hã barana ma tō satõri za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norí hã:

— Oto zara u, wa te saprî za'ra wa'aba. — Æne ma tō satõri za'ra.

³⁶ Tawamhã te a'â dazatõri za'ra, apâ dasi'aba're da. Taha pari, Zezusi hã uba're 're ĩsébrézéb 're, ma asisi ĩsarina, zara u te te saprî za'ra da. Ni'wam norí hã te duré siré sari za'ra uba're hã, Zezusihi zarina.

³⁷ Tawamhã rowa'u hã ma tō watobro, sa'ëtë na. Tawamhã âsisasi hã sa'ëtë wamhã, ma tō nasi asisi, uba're wa. Â hã te te ĩmasisizéb u hã romhuture di oto.

³⁸ Tane nherë, te Zezusi hã nhono, uba're na're ãma. Da'rã zaparizém na te 'rã zapa. Taha wa, ma tō siwi utu. Æne te oto siwi 'mahâ:

— Rowahutu'wa, wa za ai'utõri ni. E wa'ãma aipé'ëzé za'ra õ di za.

³⁹ Tawamhã ma tō wahudu. Wahutu wamhã, rowa'u'u ma, te tinha, wa'u'utu da. Duré âsisasisi ma zama, te tinha, ãne:

— Ma'äpé ai'âtu na.

Tawamhã ma tō sazâ, rowa'u hã. Ma tō duré ti'âtu oto.

⁴⁰ Tawamhã Zezusi hã te ãne tâma nhari za'ra:

— E marî da, ma aipahi za'ra wa'wa. E niha zahadu asiwi 're ĩumnhasi za'ra wa'aba mono zé hã aimâ 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di.

⁴¹ Tawamhã te sima rowasu'u za'ra:

— Pra, e niha õ hã ĩwaihu'u pe. ĩsadawa hawi ma rowa'u hã sazâ, âsisasisi zama. — Æne te sima rowasu'u za'ra. Õne hã tâma sa'rese za'ra õ wa, ma tâma tipahi za'ra.

5

Aibâ hã wa'uburé ré 're ĩmorî hã, Zezusi te te ĩpawaptobzé wasu'u

Mateusi 8.28-34; Rucasi 8.26-39

¹ Tawamhã Zezusi norí hã ma tō zara u aihutu, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Darireza ãma ĩsõ'u zapoto zara niwî, Zeraza hã.

² Tawamhã uba're hawi watobro wamhã, ma tō aibâ hã wa'uburé ré 're ĩmorî hã sina uzusi.

³⁻⁴ Aibâ hã adâ'â 'ru hawi, ma tō ĩtème watobro. Adâ'â 'ru ãma, te 're sãmra. Te aré da te 're pawasisi, ĩsi'uwazi nhorõ rutu na. Te aré duré da te 're hiwasisi. Tazahã ma tō te te sina 're anhinari. Ni'wa hã sada 're siptete waihu'u mono õ di.

⁵ Bâtâ sidâpâsi, duré mara sidâpâsi te adâ'â 'ru ãma 're haimana, ëtë 'râihâ ãma zama, sadari sina. Ëtë na te duré 're sisihâri u'âsi.

⁶ Romhâ na, ma tô aibâ hâ tisâ, Zezusi hâ. Te te sãmri wa, te ïtême wara, Zezusihi u. Tawamhâ hi'râtítô ma tô îpapara aime.

⁷ Sa'ëtë te 'mahâ, ãne:

— Zezusi, 'Re ïhâimana u'âsi mono, danhipai u 're ïsâmra mono 'ra, e marî ï'âma 'manharî da, te we aimo. ï'azâri õ di za. 'Re ïhâimana u'âsi mono nho'a, wa ïsina aipa'uwaiti.

⁸ ãne te Zezusihi ma tinhâ wa'uburé hâ, te te tâma rob'rui wa, aibâ hâiba hawi watobro da.

⁹ Tawamhâ Zezusi te ïsisi zô sadanha:

— E niha asisi hâ.

— Ahâ na, ïnhisi hâ. E marî wa. Wa norî hâ wa'ahâ wa. — ãne te Zezusihi ma sisisi.

¹⁰ Tawamhâ Zezusihi wi, te nasi tiwi rowaptê, wa'uburé norî ma, te te rob'ru tõ da, darob amoi u, si'aba'rê tõ da.

¹¹ Tawamhâ romhutu na te uhâbâ hâ tisa te te 're huri, ahâ na, sa'a ãma.

¹² Tawamhâ wa'uburé norî hâ te Zezusihi wi sina rowaptêrê za'ra, uhâbâi u:

— Ma'âpé uhâbâi u wazatôrî za'ra na, ïhâiba 're, 're wasi'ubumroi mono da oto.

¹³ Tawamhâ ma tô tâma rob'ru za'ra, aibâ hâiba hawi wairébé da, uhâbâ hâiba 're, sisisi da. Tawamhâ uhâbâ hâiba 're sisisi wi, uhâbâ te sisa're, wara sina, ï'râ sipra u. Âi ba ma rere. Âi ba rere'e wa, ma uburé ai'utõ, uhâbâ hâ. 2 miu na ma tidâ'â za'ra.

¹⁴ Si'utôrî wi, te uhâbâ 'madâ'â'wa norî hâ ïsiti sisa're wara sina, 'ri ahâ u, te te dama rowasu'u za'ra da, rom na 'ri wa'ôtô ãma zama. Tawamhâ da'ahâ na ma tô ïtême ai'aba'rê ni, da te 'madâ'â za'ra da.

¹⁵ Tawamhâ Zezusihi u dasihutu wamhâ, ma tô aibâ hâ 'madâ'â za'ra ni, wa'uburé norî ré aré 're ïmorî hâ. Uza ré, te oto nhamra, rowê na. Tawamhâ ma tô tâma tapahi za'ra ni, ãne hâ dama sa'rese õ wa.

¹⁶ Tawamhâ ãma ï'madâ'â za'ra 'wa norî hâ, te aibâ wasu'u hâ dama wasu'u za'ra, ïsihutu norî ma. Aibâ hâ Zezusi te te îpawaptobzém na, duré uhâbâi ma, te te ïrob'manharizém na zama, te dama rowasu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhâ, te siwi satõ, danhipti'ai hawi watobro da, Zezusi hâ.

¹⁸ Taha wa, Zezusi ma oto ãzé uba're wa, danhiti morî da. Uba're wa, sébré wi, te aibâ hâ ãne sina 'mahâ, wa'uburé ré aré 're ïmorî hâ:

— Ma'âpé ïma pisutu, asiré 're ïmorî da.

¹⁹ Tane nherë, Zezusi te te ãma sazei õ di. Taha wa, ma te aibâ ma waihu'u, ãne:

— Apâ te za aimo, asõrōwa u, 'Re īhâimana u'âsi mono, īwē na te te aipawaptobzém na asisānawā norī ma, asiwasu'u da.

²⁰ Tawamhā te oto mo, aibâ hā. Zezusi, īwē na te te īpawaptobzém na, ma tō te te dama 're rowasu'u, Decapori na danhipti'a nho'ōmo nhisi 're. Tawamhā īsimirowasu'u na da te 're wapari za'ra mono wamhā, ma tō āma 're datob'uzu za'ra.

Zairuhu 'ra wasu'u, pi'ōi wasu'u me

Mateusi 9.18-26; Rucasi 8.40-56

²¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō apâ saprī, zara u. Da'ahâ na, ma ītēme tasi'rā'ōtō ni, â zaihâ u hā.

²² Tawamhā aibâ hā ma ītēme wi, Zairu na īisisi hā zudezu norī te, rowahutuzé 'madâ'â'wa hā. ītēme wisi wi, ma tō hi'râtitō aime, Zezusihī papara.

²³ Āne te tāma tinhā:

— īra hā hâzé ahâ di, azaruture hā. Te za īwi dârâ. Taha wa, te za āma īsiré aimo, asib'rada hā āma nomri da, īma pese da, dâ'â tō da. — Āne ma tō tāma tinhā.

²⁴ Tawamhā Zezusi te īme mo. Da'ahâ na īsiré dasi'aba'rei wamhā, ma dasiwi hâiba wati ni.

²⁵ Tawamhā morī ré, ma pi'ō hā ītēme wi, īhâzé te te 're ī'manharī mono hā. Wahub ahâ na te hâzé ré 're hâimana, 12 na āma īwahubzé hā.

²⁶ Dawede'wa norī hā ma tō ahâ na te te 're wede za'ra. Dawede'wa nhib'rata 're hâimana mono ré, ma tō te te 're robzépata za'etē, pi'ō hā. Uburé tinhicro hā ma tiwede'wa norī ma uprosi, tiwede wa'âbâzém na. Taha wa, 're séptâ'â mono õ wa, ma tō īhâzé hā te te tiwi 're wasétē u'âsi, īhâiba hā.

²⁷⁻²⁹ Tawamhā Zezusihī wasu'u te te wapari wamhā, dawa'wa u ma tō ãzé, ībabarâi hawi. Āne īsimirosa'rada hā: "Zezusihī uza si te tiwi upi nherē, wa za īpese." Āne te sima rosa'rata, pi'ō hā. Taha wa, te ītēme mo. īuza si ma tiwi upi. Tawamhā īuza te te tiwi upi wi, awa'awi ma tō séptâ'â. Mari hā tāma īsipari na, ma tō 'râwi sihâiba waihu'u.

³⁰ Awa'awi ma tō duré sina waihu'u, Zezusi hā tiwaihu'u pese na te te īda'maipe na. Taha wa, ma aipi'ra, da'ahâ wa'wa. Āne te tawamhā da'a'mahâ:

— E 'wa hā ma īuza hā īwi upi.

³¹ Tawamhā īsiré 're īnomro mono norī hā te asa tāma nharī za'ra:

— Oro aihîni ai'âma wasi'uirī mono za, te īwa'azadanha. — Āne te asa tāma nharī za'ra, īsiré 're īnomro mono norī hā.

³² Tane nherē, Zezusi hā ti'upi'wa zô te te 're rob'madâ'â.

³³ Taha wa, te ītēme mo, pi'ō hā. Ma tō sihâiba waihu'u, īhâzé te te tāma īpari na. Taha wa, pahi nherē, te ītēme mo,

rērē'ẽ sina. Hi'rātitō ma aime Zezusihi papara, tāma siwasu'u da. Ma tō tāma siwasu'u pese, pi'õ hā.

³⁴ Tawamhā Zezusi ma tō tāma waihu'u:

— Īhidiba, za te aipesezém na, asina īumnhasi wa, ma tō aihâzé hā aima apa. Rowē na si aimorī. Ma tō aipe. — Āne ma tō tāma waihu'u.

³⁵ Tawamhā pi'õi ma, te te rowasu'u ré, ma tō aihuatu, Zairuhu nhorōwa hawimhā tāma īromhuri'wa norī hā. Āne te tāma rowasu'u za'ra:

— Ai'ra azaruture hā ma tō aiwi dârâ. Simiromhuri nherē, rowahutu'wai wi, ro'wa're éumnhasite, te za āma īrosazâ. — Āne te tāma rowasu'u za'ra.

³⁶⁻³⁷ Tazahā īsimirowasu'u za'ra hā te te 'madâ'â õ di, Zezusi hā. Taha wa, te Zairuhu ma tinha:

— Ai'ra wasu'u ma, aipahi tō. Īwétési īumnhasi, te aipawaptob da. — Āne ma tāma waihu'u. Ni'wa hā īsiré morī tō da, ma tō pisutu za'ra, Pedru norī hā Ti'adu, Zuwā norī me si, īsiré si'aba'reí da, Zairuhu 'ra u. Ti'adu, duré Zuwā, ta norī hā tisisānawā zahuré.

³⁸ Tawamhā Zairuhu nhorōwa u sihutu wamhā, ma tō da'ab'madâ, Zezusi hā. Azarutu āma te ta'ry'ry ni, dawawai 'rāihâ sina. Taha wa, ro'wa'rutu di 'ri paramhā.

³⁹ Tawamhā te dama tinha:

— E marī wa, te ai'ahâ na aiwa'õ za'ra wa'wa. Azaruture hā dâ'â õ di. Taré te nhono. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

⁴⁰ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Oro taré sôtō za. Pê'ezani õ di.

Tawamhā Zezusi hā ma tō dama rob'ru, rob u dawairébé da, uburé. Si'ubdatō īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō īsiré asisi, 'ri 're wa'wa u, īnomrozéb u hā. īna norī si, ma tō īsiré tizasi zahuré.

⁴¹ Tawamhā ma tō pa'â, Zezusi hā. Āne te tāma tinha:

— Tarita tumi.

Āne āma īsaprizé hā: "Azaruture aiwahutu."

⁴² Tō awa'awi azaruture hā ma wahudu, 12 na āma īwahu hā. Para na te oto 're mo. Tawamhā uburé 'ri para īsimasam norī hā ma āma titob'uzu za'ra.

⁴³ Tawamhā Zezusi te īna norī ma nharī zahuré, rowasu'u na te te dama āma ropé zahuré tō da. Mram na si, te duré wada'uri zahuré, ti'ra ma, te te a zahuré da.

6

Zezusi hā Nazaré u īmorizé wasu'u

Mateusi 13.53-58; Rucasi 4.16-30

¹ Tawamhā Zezusi norī hā Nazaré u, ma tō apâ ai'aba're, Zezusi hā aré 're īhaimana mono zéb u.

²⁻⁴ Tawamhā datême sihutu wamhā, zudezu norī te, romhuri zahârizém na te oto dama rowahutu, sabadu na,

rowahutuzéb ãma. Da'ahâ na da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, ūsimirowasu'u na hã. Æne te duré ãma tasisadanharí za'ra ni:

— Pra. E ma hawimhã, ma uburé marí hã awaihu'u, waihu'u pese na, te te dama 're ūrowasu'u mono da hã. E niha bété õhõ ma si waihu'u pese di, marí dama ūmanharí waihu'u'õ hã te te dama 're ūab'manharí wẽ mono zéb da hã. Õ hã wede'é na romhuri'wa, Marizaha 'ra. Íno norí hã Ti'adu, duré Zuzé, duré Zuda, duré Sima. Íhidiba norí hã te duré wa'rata 're hâimana za'ra. — Æne te ãma dasima romnhoré za'ra ni.

Æne wa, Zezusihî zô datob'uzu za'ra õ di, dama waihu'u pese wa, ãne na hã. Taha wa, ma ãne dama waihu'u, Zezusi hã:

— 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí hã daro mono bâ datême 're nomro mono wamhã, ūsimiroti na wazép sina, te za sô 're datob'uzu za'ra. ūsipt'i ai ãma si sô 're datob'uzu za'ra mono õ di za, ūsipt'i ai ãma wa. ūsisânawâ norí zama, sô 're tob'uzu za'ra mono õ di za, ūsôrôwa ãma ūsiré 're ūdahâimana za'ra mono norí zama. — Æne sô'awib õ nherë, ma tô dama siwasu'u, Zezusi hã.

⁵ Taha wa, Nazaré ãma sô datob'uzu za'ra õ wa, marí dama ūmanharí waihu'u'õ hã ahâ na te te dama 'manharí õ di, tiwaihu'u pese na hã. Ni'wam norí si, ma tô upi za'ra, tinhib'rata na te te pese za'ra da, da'umro na.

⁶ Taha wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na da te dasiwi saze za'ra õ wa, te taré da'âma rosa'rata, da te dasiwi ūsaze za'ra õ zém na hã.

Tawamhã Nazaré 'rata 're ūdahâimana za'ra mono norí ma, te te 're rowahutu oto Zezusi hã, 'ri wa'õtõ mono bâ.

Zezihi hã tisiré 're ūnomro mono norí hã te te datême ūsatõñ za'ra zé wasu'u

Mateusi 10.5-15; Rucasi 9.1-6

⁷ Tawamhã tisiré 're ūnomro mono norí zô, te tihârâ za'ra, aibâ 12 na ūhâiba norí zô. Taha pari, ma tô maparane si te te apisutu, daro mono bâ si'aba're da, datême. Si'aba'reí õ ré, ma tô duré tâma pisutu za'ra, ūsimiromhõsi zarina, wa'uburé hã te te dama 're sâmra za'ra mono da.

⁸ Ma duré tâma waihu'u za'ra, marí hã te te siré 'wasari tõ da, bâdâdi na da hã. Tisiwazusizéb ré si si'aba're da, ma tô tâma waihu'u za'ra. Mra hã duré romramizé hã duré rob'uiprazé hã te te 'wasari tõ da, ma tô duré tâma waihu'u za'ra.

⁹ Tipara'uza ré si si'aba're da, ma tô tâma waihu'u za'ra. Duré da'uza ūhâpa ūsô'utu'u hã te te 'wasari tõ da, tihâiba na ré si si'aba're da, ma tô tâma waihu'u za'ra.

¹⁰ Æne ma tô duré tâma waihu'u za'ra:

— Darob u, 're aihutu aba mono wamhā, te te 're ū'aiwaibui wē wa'aba mono norī nhorōwa āma si, te za a'â 're asimroi wa'aba mo, darob amoi u, duré 're aiwairébé aba mono õ ré.

¹¹ Da te 're aiwaibui wē za'ra wa'aba mono õ wamhā, duré da te 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za dahawi 're aiwairébé su'u aba mo. Tawamhā dahawi 're aiwairébé aba mono õ ré, te za asisa'u aipara zapru hā 're ītata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dapo're õ na 're danomro mono wa, 'rāwi 're dasisāmri za'ra mono da.

— Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

¹² Tawamhā ū'siré 're ūnomro mono norī hā te oto datēme ai'aba'rē, te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, dawasétē wi 're dasipizari za'ra mono da, 'Re ū'haimana u'āsi mono niwī.

¹³ Wa'uburé hā te te oto dama 're sāmra za'ra. Duré azeitona 'rāi wa'u wam na, te te 're da'rāi u're za'ra mono pari, ma tō da'ahā na te te 're dapese za'ra, dahāzé u'āsi 're ū'dahaimana za'ra mono hā.

*Zuwā Batitaha dā'āzé wasu'u
Mateusi 14.1-12; Rucasi 9.7-9*

¹⁴ Tawamhā apito Erodi hā ma tō Zezusihī wasu'u hā wapa, ūwasu'uwē hā daro mono bā waptā'ā mono wa. Āne te ni'wam norī hā Zezusihī wasu'u na taré te te sima 're romnomri za'ra:

— Ō hā, Zuwā Batita apā ū'hāwa'udu. Taha wa, te marī hā dama ū'manharī waihu'u'õ hā te te dama 're ab'manharī, tiwaihu'u pese na. — Āne te te sima āma 're romnomri za'ra, taré.

¹⁵ Ni'wam norī hā te duré te te sima āma 're romnomri za'ra, āne:

— Ō hā Eriasi, duréihā dā'ā nherē, apā ū'hāwa'udu. — Āne te te āma sima 're romnomri za'ra, taré. Ni'wam norī hā te duré te te sima āma 're romnomri za'ra, āne:

— Ō hā 'Re ū'haimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, duréihā 're ūnomro mono norī ne hā. — Āne te Zezusihī wasu'u na taré da te dasima āma 're romnomri za'ra.

¹⁶ Tawamhā apito Erodi, ma tō Zezusihī wasu'u na hā danhimirowasu'u hā wapa. Tawamhā āne te tinhā:

— Tō õ hā, Zuwā Batita. Te 'rui wa, da te butu nhizāri nherē, apā ū'hāwa'udu te 're mo. — Āne ma tō Erodi hā Zuwā Batita dama wasu'u, ta hā newa.

¹⁷⁻¹⁸ Erodi hā ma tō aré dama ti'ru, Zuwā Batita da te dasiwi pawasisi da, da te dasiwi sērē da, dazazéb 're, 're sa mono da. Āne ma tō Erodi hā Zuwāhā ma, rob'manharī wasétē. E marī da. ū'mro ma, tāma rowē da, Erodizaha ma. Tinoi wi, āma ū'si're na, ma timro, Piripihi mro na, Erodi hā. Āma mro wa, Zuwā ma tō Erodihi ma tinhā: "Re ū'haimana u'āsi mono nhimiroti hā āne: 'Asisānawāi mro hā tiwi āma

're ai're za'ra wa'aba mono õ di za.' " — Āne ma tō Erodihi ma waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā.

¹⁹⁻²⁰ Taha wa, Erodiza hā te te sina 're mreme 'ruiwapari, Zuwā hā. Te te wīñi neza. Tane nherē, te te wīñi waihu'u õ di. E marī wa. Erodi hā te te tiwi 're 'madâ'â pese, Zuwā Batita hā. Zuwā hā wē uptabi na, te dama 're hāimana. Āne na ma tō īhāimanazém na waihu'u, Erodi hā. Taha wa, sina 're pahi mono wa, ma tō dawi te te 're 'madâ'â pese, Zuwā hā. Zuwāhā nhimirowasu'u hā te nasi wapa, Erodi hā. Tawamhā wapari ze na nasi te te wapari wa, zahadu rosa'rada te te sima āma waihu'u õ di Erodi hā, Zuwā Batitaha āma hā.

²¹ Tawamhā ma tō bādâ hā pisutu Erodi hā, īwa īwaptā'āzém na dasipo're pu'u za'ra wa, īsiré dasa hā da te huri da. Taha wa, ma tō dama īpire norī hā īsiré tisa tihu, da'wapéi'wa norī nhib'apito norī hā, duré Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma dama īpire 're īhāimana za'ra mono hā. Tawamhā aihīni dasiré dasaihuri ré, Erodizaha ma wē di, Zuwā Batita īdā'āzéb da hā.

²² Taha wa, dasaihuri ré, ma Erodizaha 'ra sipi'ō hā āzé 'ri para u, dama sipesu da. Tawamhā Erodi norī hā ma tō āma uze za'ra, tāma sipesu za'ra wē te. Taha wa, te apito hā azarutu ma tinhā:

— Marī īwi waptērē, asima īwēzéb uwaibaba. Tawamhā wa za aimā tisō.

²³ Tō sena marī īwi waptērē wamhā, wa za aimā āma uwaimra. īnhipti'a īwi waptērē wamhā, aiwa wa za āma aipo'o aimā, ate da, duré īte da. — Āne ma tō tāma waihu'u, azarutu ma.

²⁴ Taha wa, te tina u a'â mo, marī hā apito wi te te īwaptērē da na, te te sadawa pibu da, tina hā. Tawamhā īna hā āne te asa tāma tinhā:

— Ma'āpé, Zuwā Batitaha 'rā si tiwi waptērē, taha si te te aimā sōmri da. — Āne ma ti'ra ma waihu'u.

²⁵ Taha wa, si'aba're na ma apâ āzé apito u, azarudu hā. Tawamhā āne te apito ma tinhā:

— Zuwā Batitaha 'rā si, wa īsimā wē, piza'a 're nho'a wa, īma hiri da, īhāna awa'awi. — Āne te tiwi waptē.

²⁶ Tawamhā ma tō tiwi tirobzei'ō, apito Erodihi wi. Tane nherē, uburé sô īdahârâ norī nho'a, te te azarutu ma ropisutu wa, ma tō tāma āma uwaimra, te te tiwi īwaptērēzéb uwaibaba.

²⁷ Tawamhā ma tō ti'ru, awa'awi ī'rā te te we âri da, da'wapéi'wa hā. Tawamhā awa'awi te sô mo, dazazéb u. Tame awa'awi ma tō butu nhizâ, Zuwā Batita hā.

²⁸ Taha wa, te awa'awi ti'â, piza'a 'renho'a wa, azarutu ma, te te sōmri da. Te te tāma sōmri parip si, ma tina ma oto tisō, Zuwā Batitaha 'rā hā.

²⁹ Tawamhā Zuwā Batitaha zawi'wa norī hā īwasu'u te te wapari za'ra wamhā, ma tō sô ai'aba're, īhāiba zō, te te siwi sērē da, ab're 're.

*Zežusi hā dasa na te te īdapawaptobzém na rowasu'u
Mateusi 14.13-21; Rucasi 9.10-17; Zuwā 6.1-14*

³⁰ Tawamhā Zežusih i zadawa wasu'u'wa norī hā darob amo i hawi apâ sihutu wamhā, Zežusih i ma, ma tō siwasu'u za'ra, īwē na te te īdapawaptob za'ra mono zém na hā. Duré te te dama īrowasu'u za'ra mono zém na zama ma tō tāma siwasu'u za'ra.

³¹ Tawamhā da'ahā uptabi na ītēme dasisamarī pese wa, saihuri waihu'u õ di, Zežusi norī hā. Taha wa, ma tō āne satōri za'ra, Zežusi hā:

— Oto wasi'aba'rei wa'aba a'ubuni u, wawa'utu za'ra da a'ā, danhiti.

³² Tawamhā hāiba pisutu te oto ai'aba're, uba're u. Uba're wa, ma tō asisi, zara u te te saprī za'ra da, danhiti hāimana za'ra da a'ā, zara niwī.

³³ Tane nherē, da'ahā na ma tō waihu'u za'ra ni, zara u te te īsaprī za'ra na hā. Taha wa, ma tō īsō'rāmib za'ra dasisa're, â zada'rei baba, Zežusi norī nho'rāmi, daza'rui mono bā 're īdahāimana za'ra mono norī hā. Tawamhā Zežusi norī wana, ma tō aihutu ni.

³⁴ Tawamhā Zežusi hā uba're hawi watobro wi, ma tō da'ahā uptabi na da'ab'madâ. Taha wa, ma tō da'āma tipē'ezé, pone'erebâ 'madâ'ā āna 're īnomro mono ne, 're danomro mono wa. Tawamhā tame ma tō marī na tin-himirowasu'u ahā uptabi na dapawapto, Zežusi hā.

³⁵ Tame tiwi hāiwahā wamhā, Zežusih i siré 're īnomro mono norī hā ma ītēme ubumro. Āne ma Zežusih i ma waihu'u za'ra:

— A'ubuni wi wahāimana za'ra ré, ma wawi tihāiwahā za'ra.

³⁶ E dama rob'rui õ di za, dasi'aba're da, marī hā dasazéb da, da te dasima uipra za'ra da, re na 'ri īsimasa mono u, 'ri wa'ōtō u zama.

³⁷ Tawamhā Zežusi, ma tō asa tāma waihu'u za'ra:

— Mare di. A norī wa'wa hā te za dama ī'a za'ra wa'wa, dasaihuri da.

Tawamhā asa ma duré tāma waihu'u za'ra, Zežusih i ma:

— E niha wa za dasa hā dama uipra za'ra ni, da'ahā uptabi nherē. Rob'uiprazé hā ahā uptabi na, wama hāimana za'ra 'wa'āhā, 200 na wa aré dasa hā dama uipra za'ra ni, ī'u'ētē wapu hā.

³⁸ Tawamhā Zežusi te asa sô sadanharī za'ra:

— E niha te bété ī'u'ētē wapu hā aima tihāimana za'ra wa'wa. Ma'āpē sô sabu za'ra wa'aba.

Tawamhā īsiré 're īnomro mono norī hā te te sabu za'ra pari wamhā, Zežusih i ma, te wasu'u za'ra:

— 5 na īhāiba hā ū'ētē wapu hā, duré maparane pe'a hā.
— Āne ma apâ Zezusihi ma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhā Zezusi hā ma tō dama waihu'u, dui wa, dawa'ōtō mono bâ dasi'ubumroi mono da, uburé.

⁴⁰ Taha wa, dui wa, te oto dasi'ubumro, ni'wam norī si 100 na īhāiba hā, duré ni'wam norī hā 50 na īhāiba hā.

⁴¹ Tawamhā ma tō oto ū'ētē wapu hā waibu, 5 na īhāiba hā. Pe'a zama ma duré timra. Tawamhā hāiwa u te ūré rob'madâ. Timama āma te tiwata, sôpuru wa. Taha pari, ma tō te te wē'ē, ū'ētē wapu hā. Te te wē'ēi mono pari, ma tō tisiré 're īnomro mono norī ma sômri za'ra, te te dama sômri za'ra mono da. Pe'a zama, ma tō te te wē'ē zahuré, te te duré dama sômri za'ra mono da.

⁴² Tawamhā ū'ētē wapu hā umrore nherē, wē'ēi ahâ di. Duré pe'a hā maparane nherē, wē'ēi ahâ di. Taha wa, ma tō aihîni dasa hā huri ni. Ma tō duré da te 'mahâpârī. Da'ahâ uptabi nherē, da'āma si'utôrī ò di.

⁴³ Tawamhā īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō apâ si'ōtō 're te te sé, danho'rada hā, ū'ētē wapu wē'ē hā, pe'a wē'ē zama. 12 na ūré hā si'ono hā, danho'rata ré hā. Si'ōtō 'remhâ 'masisi di.

⁴⁴ 5 miu na aibâ norī hā īhāiba hā, ū'ētē wapu na īsaihuri hā.

*Zezusi hā â nhisi baba īmorizé wasu'u
Mateusi 14.22-33; Zuwā 6.15-21*

⁴⁵ Taha pari, ma tō Zezusi hā tâma rob'ru za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma, uba're wa sisisi da, īwana te te saprî za'ra da zara u, Besada na 'ri wa'ōtō nhisi u, si'aba're da, īwana. Tawamhā Zezusi hā te a'â īsa'u tizab za'ra, te te dama rob'ru da, danhorōwa u, da te ropéi mono da.

⁴⁶ Te te dama rob'rui pari, te ētē 'râihâ u mo, Timama ma, mreme da.

⁴⁷ Tawamhā oto tiwi mara za'ra wamhā, uba're hā â wa'wa u, ma tō ūré tihâimana za'ra. Taha ré, Zezusi hā siwaprosi te a'â tihâiba, ētē 'râihâ āma.

⁴⁸ Tawamhā ētē 'râihâ hawi, ma tō 'madâ'â za'ra tisiré 're īnomro mono norī hā, uba're sari na si'u'ētē za'ra mono ré, rowa'u'u za'ēne apâ te te tiwi wabzuri za'ra mono wa, uba're hā īsō'ōmoi baba te te rowapôrī za'ra wa. Taha ré, ma tō Zezusi hā ītême timorî za'ra â nhisi baba, mara hâ ré. Tawamhā īsō'râmi te aré timorî za'ra, Zezusi hā.

⁴⁹⁻⁵⁰ Â nhisi baba ītême morî za'ra wamhā, te āma rosa'rata za'ra, adâ'â hâiba warō newa. Taha wa, tâma pahi za'ra wa, te tâma 're sadari za'ra. Taha wa, te Zezusi hā awa'awi tâma si'mahârâ za'ra, āne:

— Wa hā wa we atême īmorî 'wa. Īma aipahi za'ra wa'aba ò di za.

51-52 Tawamhā awa'awi uba're wa, ma tō ītēme tizébré za'ra. Sébré wi, ma rowa'u hā sazâ. Taha wa, rowa'u te te īsazârizém na, ma āma titob'uzu za'ra, īsiré 're īnomro mono norī hā. E marī wa. Zezusi hā ū'ētē wapu te te dama wē'ēi mono wamhā, ahâ di. Tane nherē, te te siwi āma waihu'u su'u õ di, īwaihu'u pese uptabi na hā.

*Zezusi hā, Zenezaré āma te te ūda'apsezezé wasu'u
Mateusi 14.34-36*

53 Tawamhā Zezusi norī hā ma tō saprī za'ra, īsō'u na zara u. Te te saprī za'ra wamhā, ma tō aihutu, Zenezaré na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Tame ma tō â zada'rē āma, uba're na āma wasisi za'ra.

54 Tawamhā uba're hawi wairébé wamhā, awa'awi ma tō dasiwi waihu'u za'ra ni, Zezusi hā.

55 Tawamhā daza'rui mono bâ, ma tō īhâzé ré norī hā ītēme 'wasari ni, Zezusihi hâimanazéb u, īsimiwaptâ ré.

56 Daro mono bâ te Zezusi hā datēme 're mo, 'ri wa'ōtō u zama 'ri nho'ōmo u zama, re na 'ri īsimasa mono u zama. Darob u datēme 're simasisi mono wi, ma tō īhâzé ré norī hā da te tâma 're sa'ra za'ra, 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're īubumroi mono zéb āma. Tawamhā ma tō tiwi rowaptêrē za'ra ni, ū'uz a nhisutu si īhâzé ré norī hā te te tiwi 're upi za'ra mono da. Tawamhā ū'uz a nhisutu si te te tiwi 're upi za'ra mono nherē, ma tō 're séptâ'â za'ra, uburé īhâzé ré norī hā.

7

*Zudezu norī hi'rata hâimanazém na, parisezu norī ma,
Zezusi te te īwaihu'uzé wasu'u*

Mateusi 15.1-9

1 Tawamhā aibâ norī hā Zeruzarē hawi īsihudu hā ma tō Zezusihi u si'râ'ōtō, zudezu norī hā. Ta norī hā parisezu, duré 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī.

2 Ta norī hā ma tō 'madâ'â za'ra, Zezusihi siré 're īnomro mono norī hā, parisezu norī nhimiroti hā te te 'madâ'â za'ra ãna, saihuri wa, simisõi pese ãna.

3-4 Zudezu norī hā tihî'rata norī nhimiroti zarina si, te 're hâimana za'ra. Tisiré zudezu norī nhipai u, te taha si te te 're 'madâ'â pese za'ra, parisezu norī hā. Taha wa, 're simisõi pese za'ra mono parip si, te za 're saihuri. Duré marī hā dasai wedezém hawi 'ri tême te te 're īawisi za'ra mono hā, te za te 're upsõi pese za'ra, āma 're saihuri mono õ ré. Duré te za hâsizé hā te te 're upsõi pese za'ra, duré piza'a hā duré piza'a īsi'uwazi 'manharī hā, tihî'rata norī nhimiroti zarina.

5 Taha wa, parisezu norī hā Zezusihi u si'râ'ōtō wamhā, ma tō Zezusi hā siwi 'mahâ, rowahutu'wa norī me:

— E marī wa, te bété asiré 're īnomro mono norī hā simisōi āna 're saihuri, wahi'rata norī nhimiroti na te te rosa'rata za'ra āna.

6-7 Taha wa, ma tō Zezusi hā asa āma sada'âbâ za'ra, āne:

— Tō senai õ di, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā. Duréihā Iza'iza hā ma tō ī'uwaibaba ai'āma rob'ui'érē sirōmo za'ra wa'wa, aihāimanazéb za'ra wa'aba na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na ma tō āne na ai'āma rob'ui'érē sirōmo za'ra wa'wa:

“Ō norī hā tō sena newa, te timreme na si taré ī'āma 're wata za'ra. Tane nherē, te tipē'ē 're aimawi zō si te te 're rosa'rata u'āsi za'ra, ī'upana. Danhimiroti zarina si, te ta norī hā te te dama 're rowahutu za'ra, īnhimiroti zarina newa. Taha wa, senai õ di, ta norī hā ī'āma 're īwata za'ra mono zé hā.”

— Āne ma tō tāma waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, ma tō āne da'āma rob'ui'érē, Iza'iza hā. Duréi pese, te te da'āma rob'ui'érē nherē, tō sena na te aiwasu'u za'ra wa'wa.

8 A norī wa'wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di. Ti'ai āma danhimiroti na si, te 're aihāimana za'ra wa'aba mo. — Āne ma tō parisezu norī ma 're īhāimana za'ra mono zé hā tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

9 Āne ma tō duré tāma waihu'u za'ra:

— A norī wa'wa hā aihāimana nhipese sina te 're īrēme za'ra wa'aba mo 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā, 'rāwi asimirosa'rata na si 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

10 Duréihā Mozési hā ma tō dama roti, āne: “Aimama hā te za 're īwazéb za'ra wa'aba mo, ana zama.” Āne īsimiroti amo hā duré: “Ni'wam norī hā timama āma nherē, duré tina āma nherē, te te āma 're wasétē za'ra mono wamhā, te za da te 're simro.” Āne īsimiroti hā duréihā.

11-12 Tane nherē, te āhāna hā asimiroti za'ra wa'aba zéb zarina si 're dahāimana za'ra, damama norī hā da te 're pawaptob za'ra mono āna, dana norī zama. Āté ni'wai ma, te za īsibro hā 're hāimana, timama hā duré tina hā te te īpawaptob zahuré zéb da hā. Wē nherē, te za āté āne timama ma waihu'u, tina ma zama: “Marī na te aipawapto wa'aba da hā, te īsima wē nherē hā, tane nherē, wa tō 'Re īhāimana u'āsi mono ma, āma ropisutu, te tāma sōmri da, āma īwata zéb da hā.” Āté āne te za timama ma waihu'u, tina ma zama. Āne wamhā, te za tāma 're īwaihu'u wasétē za'ra wa'aba mo, āne: “Re īhāimana u'āsi mono ma, ma tō īropisutu pa. Taha wa, te za tāma āma ī'uwaimra, aimama norī, āma pawaptob zahuré õ nherē, ana me.” Āne ma tō dama 're īroti wasétē za'ra wa'aba mo.

13 Āne wa, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā aima wapu za'ra wa'aba di, īsimiroti upana aihi'rata norī nhimiroti

na si, dama 're roti u'âsi za'ra wa'aba mono wa. Tane duré aimawi na dama 're ūroti za'ra wa'aba mono zé hā, ahâ uptabi di. — Æne parisezu norī 're ūhaimana za'ra mono zém na, ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

*'Rāwi 're ūdasiwasétē za'ra mono zém na rowasu'u
Mateusi 15.10-20*

¹⁴ Tawamhā Zezusi te duré sima dazô hâ, te te dama roti da, ãne:

— Ma'ápé, ūnhimirowasu'u hā wapari pese za'ra wa'aba za, marī hā waihu'u za'ra wa'aba da ãma.

¹⁵⁻¹⁶ Uburé marī na 're dasaihuri mono wamhā, taha na 're dasiwasétē za'ra mono õ di za. Dapē'ẽ hawim na danhimirosa'rata wasétē zarina, da te dasima 're nhari wasétē za'ra mono wapsi, te za 're dasiwasétē za'ra, 'rāwi.

— Æne ma tō dama rowasu'u, da te dasina waihu'u za'ra da.

¹⁷ Tawamhā te te dama rowasu'u pari, te oto ai'aba're, 'ri tēme, tisiré 're ūnomro mono norī me. Tawamhā 'ri tēme silhutu wapsi, te oto siwi sadanha, ūsiré 're ūnomro mono norī hā, marī na te te dama ūrowasu'u zém na hā te te tāma waihu'u za'ra da, 'rāwi 're ūdasiwasétē za'ra mono zém na hā.

¹⁸ Tawamhā ma tō tāma waihu'u za'ra:

— E niha a norī wa'aba ma zama, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. Dasa hā da te 're huri mono wamhā, taha na 're dasiwasétē za'ra mono õ di za 'rāwi.

¹⁹ E marī wa. Dapē'ẽ na, da te 're ūrosa'rata za'ra mono zéb u, 're sisisi mono õ wa za, dasa hā. Danomo u si, te za 're sisisi, dasa hā. Taha pari, te za 're wairébé apâ, rob u. — Æne ma tō tāma waihu'u za'ra, te te ãma waihu'u za'ra da, dasai mono bâ ūwē na 're ūdasaihuri mono zéb da hā.

²⁰⁻²² Æne ma duré tāma waihu'u za'ra:

— Dapē'ẽ hawi, da te 're ūsani za'ra mono na si, te za 'rāwi 're dasiwasétē za'ra. Dapē'ẽ 're, danhimirosa'rata wasétē hawim na si, te dawasédé hā uburé da te 're 'manharī za'ra, marī na danhipsaihuri hā, duré dasipārī hā, duré dasina danhipsaihuri hā, duré danhibrom na da'ruiwapari hā, duré dawasétē 'manharī hā, duré dazadawa nhipe hā, duré marī na danhimo'ru hā, duré danhisi wasédé hā, duré marī na 'rāwi dasina dawada hā, duré 'rāwi dawasétē na 're ūdasisāmri za'ra mono õ zé hā.

²³ Dasi'uihā na te za 'rāwi da te dasima 're rosa'rata wasétē za'ra. Taha pari, te za uburé marī hā ūwasétêre hā da te 're 'manharī za'ra. Æne wapsi, te za 'rāwi 're dasiwasétē za'ra.

— Æne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

Pi'õ zudezu'õ 'ra hā, Zezusi te te wa'uburé hā ūhawi ūsatōrīzé wasu'u

Mateusi 15.21-28

²⁴ Tawamhā Zezusi norī hā te oto ai'aba're, darob amoi u. Tiru na 'ri nho'omo nhisi 'rata, daro hā. Tawamhā 'ri para u

ma tō asisi. Tame ūsāmrazém na da te dasiwi ūwaihu'uzéb da hā, te te sima wē ò di, Zezusi hā. Tane nherē, a'â da te sa'rese āna, sāmra waihu'u ò di.

²⁵⁻²⁶ Tawamhā pi'ò hā ma tō duré ūsāmrazém na danhimirowasu'u hā wapa. Zezusihī wasu'u te te wapari wi, ma awa'awi itēme mo. ūra hā ba'otōre hā, wa'uburé hā te te 're wamnarī mono wa, te itēme mo, te te tāma wasu'u da. Tawamhā itēme wisi wi, ma tō Zezusihī papara aime, hi'rātitō. Pi'ò hā deredu na ūpodo, zudezu'ò, Siru Penisiza nihudu. Tane nherē, ma tō Zezusihī wi rowaptē, wa'uburé ma, te te rob'ru da, ūra ma watobro da, ūra hā rowē na si, tāma 're hāimana mono da oto.

²⁷ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā pi'òi ma, āne:

— ūmorīrata na te za da'ra ma, ūsa hā da te tāma 're sōmri za'ra, tisa hā te te 're 'mahāpārī za'ra mono da, a'â. Da'ra sa hā ūmorīrata na wapsā ma, da te 're sāmra mono wamhā, ūwaibaba ò di.

²⁸ Tawamhā, pi'ò hā ma asa āma sada'â:

— Tō ūwaibaba, ma tane hā ūma ūwaihu. Tane nherē, te za da'ra saipru hā, da'ra norī wi 're rere'e mono wamhā, wapsā hā te te 're huri, wedezai 'rowi.

²⁹ Tawamhā Zezusi ma duré asa tāma waihu'u:

— Tane tō. Asa āma ūma uwaimrami wē wa, te za oto apā aimo, 'ri tēme. Ai'ra ma, ma tō wa'uburé hā watobro.

³⁰ Tawamhā pi'ò hā te apā mo, tinhōrōwa u. Wisi wamhā, rowē na ma tō ti'ra hā sabu, waptā nomro ré. ūvana ma tō tāma watobro, wa'uburé hā. Taha wa, tāma rowē di oto.

Zezusi hā aibā ūpo'reptō duré ūmreme waihu'u'ò, te te ūpesezé wasu'u

³¹ Tawamhā Zezusi norī hā Tiru na 'ri nho'ōmo nhisi 'rata, hāimana za'ra pari, ma tō ai'aba're. Sido na daza'ru nhisi wa'wai baba, ma tō ro'rahāri za'ra. Duré Decaporī na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba, ma tō ro'rahāri za'ra, 10 na daza'ru wa'wai baba. Tawamhā Darireza āma â zaihā u, ma tō aihutu, ūsō'ui u.

³² Tawamhā ūsō'u zaihā u sihutu wamhā, aibā ūpo'reptō hā ma tō itēme dasiwi saprōni ni, ūmreme waihu'u'ò hā. Tawamhā Zezusihī ma, te oto 'ru za'ra, siwi ūsaprōni'wa norī hā tinhib'rada te te āma hiri da, te te pese da.

³³ Tawamhā Zezusi hā ma tō aibā hā danhiti sima saprō. Tawamhā tinhipto hā ma tō ūpo're 're tiza. Taha pari, ma duré tizadaipro na tinhipto hā sada di'i, te te āma soto u're da.

³⁴ Taha pari, te hāiwa u rob'madā. Hāiwa u te te rob'madā'â sina, aibā āma pē'ēzé wa, tipē'ē 're te āi'ā. Tawamhā tisimremezém na te tāma tinhā:

— Epata. — Āne āma īsaprīzé hā, wamreme na: "Aipo're 'repu'u."

³⁵ Tawamhā ma tō po're 'repuru oto, awa'awi. Duré ma tō tinhoto wairo. Tawamhā mreme wē di oto, aibā īmreme waihu'u'ō hā.

³⁶ Tawamhā Zezusi hā te sina dazadawa uwati pese, īwasu'u na da te dasima āma ropé tō da. Tane nherē, īmadâ'ā'wa norī hā te nasi dama rowasu'u za'ra, aibā te te īpesezém na.

³⁷ Tawamhā īsimirowasu'u, da te wapari za'ra wamhā, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. Āne te Zezusi hā dasima wasu'u za'ra ni:

— Tō sena, te uburé marī īwē hā te te dama 're ab'manharī. īpo'reptō hā ma tō pese, īmreme waihu'u'ō hā. — Āne te āma tawata za'ra ni.

8

*Zežusi hā, 4 miu na dahāiba hā te te īsaihurizé wasu'u
Mateusi 15.32-39*

¹ Tawamhā syry na āma ronomro parip si, ma tō duré apā ītēme tasi'rā'ōtō ni, Zezusih u hā. Tawamhā marī na dasaihuri ō wa, dasazé hā oto hāimana ō wa, te Zezusi hā sima sô tihārā za'ra, tisiré 're īnomro mono norī zō.

² Āne te tāma siwasu'u za'ra:

— Āhāna ī'rata dasi'ubumroi ré, ma tō dasa hā dawi ai'utō, bādā si'ubdatō da'āma si'utōrī wa. Taha wa, da'āma īpē'ēzé di, wa hā.

³ Mram nherē, te dama rob'rui wamhā, te za dasi'marōpārī za'ra bādādi na, danhib'uware wa, romhā hawi we īdasihutu norī hā.

⁴ Tawamhā asa te tāma nhari za'ra, āne:

— E niha wa za dasa hā dama 'mai'upira za'ra ni, wa te dama sōmri za'ra mono da. Āmemhā a'ubuni wi, wa ai'ubumro ni.

⁵ Tawamhā Zezusi te asa sadanhari za'ra, āne:

— E niha te ī'u'ētē wapu hā aimā tihāimana za'ra wa'wa.

— 7 na te wama tihāimana za'ra. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra asa.

⁶ Taha wa, ma tō Zezusi hā dama rob'ru, ti'ai wa, dasi'ubumroi mono da. Taha pari, ma tō duré 7 na ī'u'ētē wapu hā waibu, 'Re īhāimana u'āsi mono āma wata da, sōpru wa. Āma wata pari, ma tō te te wē'ē, ī'u'ētē wapu hā. Tawamhā tisiré 're īnomro mono norī ma, ma tō te te sōmri, te te dama sōmri za'ra mono da.

⁷ Pe'a hā īsyryre hā te duré tāma ti'maihāiba, īsebre siro hā. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono āma te duré tiwata, pe'a īsyryre na zama, sōpru wa. Taha pari, te duré tāma 'ru za'ra, te te dama sōmri za'ra mono da.

⁸ Tawamhā aihīni te oto dasa hā huri ni. Dasa hā ma da te 'mahāpārī, aihīni. Taha pari, dasa īsī'azazārī hā īsirē 're īnomro mono norī hā ma tō apā te te sé. Si'ōno hā 7 na īhāiba wa, ma tō āma 'masisi za'ra.

⁹ Īdasaihuri za'ra norī hāiba za'ratazé hā, 4 miu u, ma watobro, āté.

Taha pari, te oto Zezusi hā dama rob'ru, apā darob u, da te ropéi mono da.

¹⁰ Tawamhā te te dama rob'rui pari, ma uba're wa asisi, Zezusi norī hā, zara u te te saprī za'ra da, Damanuta na ti'a nhisi u si'aba'rē da.

Parisezu norī hā, Zezusihī wi, te te īrowaptērē za'ra zé wasu'u

Mateusi 12.38-42; 16.1-4; Rucasi 11.29-32

¹¹ Tawamhā parisezu norī hā ma Zezusihī u aihutu, īsimirowasu'u na te te saze za'ra õ wa, īsadawa wa'rāmi te te nasi tāma nharī za'ra da. Tawamhā Zezusihī wi, te oto rowaptērē za'ra, tiwaihu'u pese na marī dama ī'manharī waihu'u'õ hā te te tāma 'manharī za'ra da. E marī da. Tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, dama īwaihu'u'õ hā te te 're ī'ab'manharī mono zō, te te siwi pibu za'ra da. Taré te te siwi wē'õ da, te āne tiwi rowaptērē za'ra.

¹² Tawamhā Zezusi hā āma pē'ēzé za'ra wa, ma sa'ētē pē'ēwaze. Tawamhā te sima tinhā, āné:

— E niha ma tō nimosi dapoto tém norī hā siwi īwada'u, marī dama ī'manharī waihu'u'õ hā īsō'a te tāma 'manharī za'ra da. Mare di, āne hā. Te tāma 'manharī za'ra õ di za.

— Āné te sima tinhā, Zezusi hā.

¹³ Taha pari, te tiwi timorī za'ra. Uba're wa, ma oto āzé, zara u te te saprī da apā.

Parisezu norī te, duré Erodihi te, ī'u'ētē wapuzé wasu'u

Mateusi 16.5-12

¹⁴ Tawamhā zara u, ma tō oto aihutu, Zezusi norī hā. ī'u'ētē wapu hā siré te te 'ma'āri za'ra da nherē, ma tō āma po're ha'āri za'ra, īsirē 're īnomro mono norī hā. Misire te nomro, uba're 'remhā.

¹⁵ Tawamhā Zezusi ma āne tāma waihu'u za'ra:

— Ma'āpē, 're asi'madā'ā pese za'ra wa'aba mono, ī'u'ētē wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norī nhimi'manharizém nhiti, apito Erodihi me.

¹⁶ Tawamhā te sima nharī za'ra, āné:

— ī'u'ētē wapu hā āté wama hāimana za'ra õ wa, ma āne wama waihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhā Zezusi ma sina wapari za'ra. Taha wa, te sadanharī za'ra, āné:

— E niha te ī'u'ētē wapu hā aimā īhāimana za'ra wa'aba õ na, sô asimrami za'ra wa'wa. E asiwi īzadaihu'u za'ra wa'aba

õ di bété, ū'etē wapuzém na te aima ūwaihu'u za'ra wa'aba zém na hā. E niha waihu'u su'u za'ra wa'aba õ di bété.

¹⁸⁻¹⁹ E niha atōmo na marī 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono nherē, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. E niha aipo're na marī 're wapari za'ra wa'aba mono nherē, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. 5 na ū'etē wapu hâiba hā te dama ūwē'ei ahâ mono zém na hā, duré 5 miu na dahâiba nherē, aihñi ūdasaihurizém na hā, e ma āma aipo're si'âri za'ra wa'wa. E niha si'otō hâiba hā ūré danho'rada hā ūsi'azazâri hā, apâ ūwa ūséme aba mono hā. — Äne te Zesusi hā sadanharī za'ra. Tawamhā asa ma Zesusihi ma waihu'u za'ra:

— Si'ono hā 12 na ūhâiba hā danho'rata ré hā.

²⁰ Tawamhā Zesusi hā ūsadanhari na, ma duré tâma āma sahu za'ra:

— Duré, 7 na ū'etē wapu hā hâimana nherē, te dama ūwē'ei ahâ mono zém na hā, duré 4 miu na dahâiba nherē, da te 'mahâpârī mono wamhā, e niha si'otō hâiba hā danho'rata ré hā. — Äne te sadanhari za'ra.

— Si'ono hā, 7 na ūhâiba hā danho'rata ré hā. — Äne ma asa tâma waihu'u za'ra.

²¹ Tawamhā Zesusi te duré tâma nharī za'ra:

— E niha bété zahadu ūwaihu'u za'ra wa'aba õ di, ūwaihu'u pese na hā. — Äne ma tô Zesusi hā tâma nharī za'ra.

Zesusi hā ūtob'a te te ūpesezé wasu'u

²² Taha pari, te oto ai'aba're Zesusi norī hā, Besada na 'ri wa'otō nhisi u. Tawamhā datême sihutu wamhā, aibâ ūtob'a hā ma tô ūtême dasiwi saprōni ni, Zesusihi u. Tinhib'rata na te te upi da, te te to pese da, te tâma 'ru za'ra, siwi ūsaprōni'wa norī hā.

²³ Tawamhā Zesusi hā ma ūtob'a hā pa'â, danhiti te te sima saprōni da. Tawamhā tizadaipro na ma sada sisiptōmo di'i, te te āma tob'u're da, aibâ hā. Taha pari, ma duré tinhib'rada hā āma tihî. Taha parimhā, te sadanha, äne:

— E zahadu marī hā 'madâ'â õ di. E ma tô marī hā ūmadâ.

²⁴ Tawamhā aibâ te te rob'madâ'â wamhā, Zesusihi ma, te asa tinhâ, äne:

— Zahadu te rob'madâ'â pese õ di. Aibâ norī hā te ai'aba're, wede ne ūhâiba za'ra hā. — Äne ma asa tâma waihu'u, te te rob'madâ'â pese waihu'u õ wa.

²⁵ Taha wa, tinhib'rada hā ma tô duré āma tino, ūtomhâ āma, Zesusi hā. Tawamhā ma tô tito pese oto, aibâ hā. Te rob'madâ'â wē di oto.

²⁶ Tawamhā Zesusi hā te aibâ ma rob'ru, tinhorōwa u morī waré da oto, apâ morī tō da, 'ri wa'otō u hā.

Zesusi hā Danho'reptui'wa na, Pedru hā asa te te tâma ūwaihu'uzé wasu'u

Mateusi 16.13-20; Rucasi 9.18-31

²⁷ Taha pari, Zezusi norī hā te oto 're nomro, 'ri wa'ōtō mono bâ. Apito Piripihi te, Sézareza na 'ri nho'ōmo nhisi niwī, 'ri wa'ōno hā. Tawamhā bâdâdi na si'aba'rē sina, te tâma nhari za'ra, Zezusi hā:

— E niha ma tô da te dasima 're Ȑwasu'u za'ra. E 'wa hā, wa hā.

²⁸ Tawamhā asa ma tâma waihu'u za'ra:

— Aiwasu'u hā, ahâ di. A hā, u, Zuwā Batita, apâ aihâiwa'udu. A hā, u, Eriasi apâ we Ȑaimorî. A hā, u, 'Re Ȑhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hâiba amo, dureí pese atâ'â nherë, apâ aihâiwa'udu.

²⁹ Tawamhā Zezusi te duré sina sadanharî za'ra:

— A norī wa'wa hā bêté, e niha ma tô asima 're Ȑwasu'u za'ra wa'aba mo.

Tawamhā Pedruhu si, ma asa tâma waihu'u na wa'râ:

— A hâ Cristu, 'Re Ȑhâimana u'âsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da.

³⁰ Tawamhā Zezusi te sina sadawa uwati za'ra, Danho'reptui'wa na, te te a'â dama wasu'u za'ra tô da.

Zezusi hā, za Ȑdâ'âzém na, duré za apâ Ȑhâiwa'utuzém na Ȑsiwasu'uzém na rowasu'u

Mateusi 16.21-28; Rucasi 9.22-27

³¹⁻³² Tawamhā ãne te Zezusi hā tâma siwasu'u za'ra, tisiré 're Ȑnomro mono norî ma:

— Ti'ai ãma dasiré Ȑpodo hâ, 'Re Ȑhâimana u'âsi mono te te Ȑma Ȑpisutuzéb zarina, wa za robzépata za'êté. Wama roti'wa norî hâ te za siwi Ȑwê'õ za'ra, Ȑhi norî hâ. Sasedoti Ȑpire norî zama, duré dama rowahutu'wa norî zama, te za siwi Ȑwê'õ za'ra. Tawapsi te za dasiwi Ȑwîñ ni. Tawamhâ bâdâ maparane Ȑâma si'utôrî õ ré, wa za hâiwa'udu apâ.

— Æne sô'awi ma tô Zezusi hâ tâma siwasu'u za'ra, tâma Ȑrob'râsutuzém na hâ te te ãma waihu'u sirômo za'ra da. Tawamhâ Pedru hâ ãne tâma Ȑsiwasu'u za'ra zé hâ te te tiwi sawi da, te sima saprõ Zezusi hâ, tisiré norî nhiti.

³³ Tawamhâ te te sina wapari wamhâ, tisiré 're Ȑnomro mono norî u, ma aipi'ra. Tawamhâ Pedruhu ma, te ãne tinhâ:

— Satanasi, mo oto aimorî, Ȑnhiti. 'Re Ȑhâimana u'âsi mono nhimirosa'rata zarina rosa'rata õ di, a hâ. Danhimirosa'rata zarina si, te Ȑâma Ȑrosa'ra, a hâ.

³⁴ Taha pari, Zezusi te duré sima dazô hâ, uburé Ȑtême dasi'râ'ôtô mono da. Tisiré 're Ȑnomro mono norî zô zama, te duré tihârâ za'ra sima. Tawamhâ ãne ma si'âma dama rowaihu'u:

— Ni'wam norî hâ Ȑsiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're Ȑwê za'ra mono wamhâ, tihâimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Tiza'ozéb ré, Ȑzarina 're Ȑnomro mono ne, da te dasiwi uprosi da nherë, te za Ȑsiré 're nomro.

³⁵ Ni'wam norī hā si'uhi na tihāimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowē ūsi'utōrī'ō hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono ū di za. Ni'wam norī hā ūzarina 're nomro mono da, duré ūzadawa wasu'u'wa 're nomro mono wa, 're sihāiba zawi za'ra mono ū wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowē hā.

³⁶⁻³⁷ Āté ni'wa hā te za tinhibro hā te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahā uptabi da. Tawamhā te za oto dārā. Ti'ab ré sibrob ahā nherē, e tāma 're rowē mono di za, rowē ūsi'utōrī'ō hā te te sina 're uwaimrami mono ū wamhā. Mare di. Tāma 're rowē mono ū di za. Ti'ai āma simarī ahā uptabi nherē, tāma waihu'u ū di za, marī na ūsiwa'âbâzéb da hā, rowē āma 're ūhāimana mono zéb da hā. — Āne Zezusi ma tō dama waihu'u siro, da te waihu'u za'ra da.

³⁸ Ma tō duré dama rowaihu'u āne:

— Āhāna da'ahā na 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti hā ma tō rēme za'ra ni. Dawasétē na si te oto 're danomro, ā nimosi dapoto té mono hā. Tawamhā ni'wam norī hā ūzazei'wa na, duré ūmreme wapari pese 'wa na, āté dama 're siwasu'u za'ra mono ū di za, 're siséb za'ra mono ū'umnhasite. Āté te za dawi 're si'udâ za'ra, ūzazei'ō'wa ne. Ti'ai āma dasiré ūpodo hā nimahā na si, wa za wei mo apâ. ūmama te hā, rowa'a za'etē ré, wa za wei mo, hâiwa āma tāma ūromhuri'wa norī siré. Tawamhā apâ we ūmorī wapsi, ū'udâ'wa norī hā ūzazei'wa na te waihu'u za'ra ū di za. — Āne ma tō dama rowasu'u, Zezusi hā.

9

¹ Tawamhā Zezusi hā ma duré dama waihu'u, āne:

— Tō sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aihñi ū nherē, ai'matâ'â aba ū ré, te za tiwaihu'u pese na 'Re ūhāimana u'âsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zé hā āma ūmadâ'â za'ra wa'wa. — Āne ma Zezusi hā dama waihu'u siro, da te dasina waihu'u za'ra da.

Zezusihî hâiba ūsisaprîzé wasu'u

Mateusi 17.1-13; Rucasi 9.28-36

² Tawamhā bâdâ 6 na āma si'utōrī pari, ma tō Zezusi hā Pedru norī si te te simro, Ti'adu norī me, Zuwâhā zama. Etē 'râihâ u ma tō ai'aba'rê. Tame ma tō Zezusi hā tihâiba na sprî, Pedru norī nho'a.

³ Ūza hā ma tō tihâirâ uptabi. Rowa'a za'etē ne, ma ai'ubuzi, râ uptabi na. Da'uz a hâ da te 're hâ upsôi pese za'ra mono nherē, hâirâ prâti, Zezusihî uza ma hâ.

⁴ Tawamhā dahi'rata norī hā ma tō 'madâ'â za'ra, Eriasi norī hā Mozésihî me. Zezusihî me, te sima rowasu'u za'ra.

⁵⁻⁶ Tawamhā Pedru te Zezusihî ma tinhâ, āne:

— Rowahutu'wa, ãme wama rowẽ za'ra di. Si'ubdatõ, wa za aima 'ri za'ra wa'aba ni aihâiba bâ wa'aba, ate da hã, duré Mozésihi te da hã, duré Eriasihi te da hã. — Æne ma Pedru hã tâma waihu'u, a'â te te rosa'rata ãna. Te te 'madâ'â za'ra wa, ma tâma tipahi za'ra, Pedru norî hã.

⁷ Tawamhã hâiwa nhirõtõ'a za'ene hã ma ubu za'ra, Zezusi norî hã. Taha wa, hâiwa nhirõtõ'a hawi, ma we tâma nhari za'ra, 'Re ïhaimana u'âsi mono hã, Pedru norî ma:

— Æ hã ïra, te 're ïsawi pese mono. Ma'ãpé ïsimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono za.

⁸ Taha wamhã, taré te titõmo na sô rowaimrami za'ra. Zezusihi si te ãma siwi 'madâ, siwaprosi ïsam na.

⁹ Tawamhã ëtë 'râihâ hawi, ma oto si'ra za'ra, Zezusi norî hã. Si'aba'rê sina, te Zezusi hã tâma nhari za'ra, ãne:

— Ëtë 'râihâ ãma ïmadâ'â za'ra wa'aba zém na hã, dama rowasu'u za'ra wa'aba õ di za a'â. Wa hã ti'ai ãma dasiré ïpodo hã ab're hawi ïhâiwa'utu parip si, te za dama 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Tawamhã ïmreme ma tô wapari za'ra, Pedru norî hã. Taha wa, te 'râwi sima rowasu'u za'ra, ãne:

— E niha ïsiwasu'uzé hã ab're hawi, za te te ïhâiwa'utu na. Wa norî hã wama waihu'u za'ra õ di. — Æne te 'râwi sima rowasu'u za'ra.

¹¹ Tawamhã te oto siwi sadanha, Zezusi hã:

— E marî wa, te rowahutu'wa norî hã te te dama 're rowasu'u za'ra bêté, Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhaimana u'âsi mono te te ïpisutu wana, Eriasi za we ïmorî na hã.

¹²⁻¹³ Tawamhã Zezusi ma tô asa tâma waihu'u za'ra:

— Duréihã 'Re ïhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ïuwaibaba ãma rob'ui'éré ïbaihâ na, Eriasi za we apâ ïmorizém na te te ropese da. Tane nherë, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Eriasi hã ma tô wei morî pa. Da te dasima ïwë za'ra zéb zarina, ma tô tâma rob'manhari wasété za'ra ni, ïwana da te duré ãma ïrob'ui'érézéb zarina. 'Re ïhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norî hã ma tô ï'âma rob'ui'éré sirõmo za'ra, ti'ai ãma dasiré ïpoto ãma hã, sa'ëtë na za te ïrobzépatazém na hã, duré za da te dasiwi ïwë'özém na hã. E marî wa, ma tô ãne ï'âma rob'ui'éré sirõmo za'ra. — Æne te Zezusi hã sina sadanharî za'ra.

*Ai'repudu ïpesezé wasu'u
Mateusi 17.14-20; Rucasi 9.37-43*

¹⁴ Tawamhã Zezusi norî hã te oto apâ ai'aba'rê, tisiré norî u. ïwana za'ra ma tô da'ahâ na tasi'râ'õtõ ni. Tame 'Re ïhaimana u'âsi mono nhimiroti ui'éré na rowahutu'wa norî hã te nasi ïsadawa wa'râmi tâma nhari za'ra, Zezusihi siré 're ïnomro mono norî ma, ïsimirowasu'u na te te saze za'ra õ wa.

¹⁵ Zezusi hā da te 'madâ'â za'ra wamhā, uburé ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, ma tō ïtēme dasisa're, da te sawi za'ra da.

¹⁶ Tawamhā Zezusi te dama tinhā:

— E marī na, te asima ūrowasu'u za'ra wa'wa.

¹⁷ Tawamhā aibâ hā dawa'wa hawi te 'mahâ:

— Rowahutu'wa, ūra wa we atēme saprō, ūma pawaptob da. Wa'uburé te te 're upi mono wa, mreme õ u'âsi te 're sâmra.

¹⁸ Wa'uburé hā te te 're wabzuri, ti'ai u. Tawamhā ūsadaipro hā te tiwi 're pusi. Te duré 're 'wahāihâsi. Te duré 're sitete. Te duré 're sib'uwa. Wa tō aré waptērē za'ra, asiré 're ūnomro mono norī hā wa'uburé te te siwi me da, tâma. Tane nherē, tâma waihu'u za'ra õ di, ūra ma, te te siwi ūme da hā. — Āne te aibâ hā rowasu'u, Zezusihi ma.

¹⁹ Tawamhā aibâ mreme te te wapari wamhā, ma tō tisiré 're ūnomro mono norī ma tinhā:

— E niha bété ai'rata 're ūnhamra u'âsi aba mono nherē, asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono õ di bété, te 're ūipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā. E ūpē'ëzé u'âsi, wa za ai'rata 're ūmorī wa, 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono õ wa. Ma'äpé, ai'repudu hā we ïtēme saprōni aba.

²⁰ Tawamhā ma tō ïtēme siwi saprō, ai'repudu hā. ïtēme te te siwi āwisi wi, te wa'uburé hā Zezusi hā 'madâ. Taha wa, te sisau ai'repudu hā wasutu. Sa'ëtē te 're sipizari, ti'ai wa. Ma duré sadaipro i waze.

²¹ Tawamhā Zezusi hā te ūmama hā āma sadanha:

— E niha ma tō āma tiwahu, ai'ra hā ūré 're hâimana mono ré hā.

— ūra hā sapore ré, ma tō 're siwamnarī.

²² Unhamra u te te 're wabzuri wa'uburé hā, unhamra na te te wîrî da. Âi ba zama te te 're wabzuri, â na te te wîrî da. Tô sena aiwaihu'u pese wamhā, wapawapto na. Ma'äpé, wa'âma aipē'ëzé na.

²³ Tawamhā āne te Zezusi hā tâma tinhā:

— E niha te āne ūma ūnha, tô sena ūwaihu'u pese wamhā, te aipawapto wa'aba da hā, ai'ra āma. ūwaihu'u pese na, da te 're ūumnhasi za'ra mono wamhā, uburé dama waihu'u pese di za, marī na da te 're ūdapawaptob za'ra mono zéb da hā. — Āne ma tō Zezusi hā tâma waihu'u.

²⁴ Tawamhā awa'awi te aibâ hā Zezusihi ma tinhā:

— Asimipawaptobzém na, wa tō ai'umnhasi. Ma'äpé, 're ūipawaptob u'âsi mono, asimipawaptobzém na te 're asazei pese mono da oto. Taha da, wa aima ūsiwasu'u.

²⁵ Tawamhā Zezusi hā ïtēme ūdasi'râ'õtõ norī hā da'ahâ na te te da'ab'madâ'â wamhā, ma tō wa'uburé ma rob'ru, āne:

— Wa'uburé, ai'repudu 're upi u'âsi mono wa, te mreme'õ u'âsi 're hâimana. Te duré po'reptõ u'âsi 're sâmra. Aiwato-bro, ai'reputu hawi. Niwa apâ asébré tõ, ai'reputu u.

²⁶ Tawamhâ wa'uburé, ma tizadari. Sisa'u te duré wasutu, ai'repudu hã. Tawamhâ ïhawi ma tô watobro. Ai'repudu hã rési ãna te oto nomro, dâ'a newa. Taha wa, te dasima rowasu'u za'ra ni, ai'repudu hã ïdâ'â na.

²⁷ Tane nherë, ma tô Zezusi hã ai'repudu hã pa'â. Ma tô hâiwi wahutu, para na sab da.

²⁸ Taha pari, ma asisi 'ri para u, Zezusi norõ hã. Tame hâiba pisutu ma tô si'âma sadanharî za'ra, ïsiré 're ïnomro mono norõ hã:

— E niha bâ bété wa norõ hã, wa'uburé ma, wa te rob'ru za'ra nherë, wa te wasiwi ïmei waihu'u õ, tâma.

²⁹ Tawamhâ asa ma Zezusi hã ãne tâma waihu'u za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te za a'â 're damreme zusi âma. Taha parip si, dama waihu'u pese di za, wa'uburé hã dama 're ïwairébé mono zéb da hã. — ãne ma tâma waihu'u za'ra.

Zezusi hã za ïdâ'âzém na duré za apâ ïhâiwa'utuzém na ïsiwasu'uzém na rowasu'u

Mateusi 17.22-23; Rucasi 9.43-45

³⁰⁻³¹ Tawamhâ Zezusi norõ hã ta hawi te oto ai'aba're. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, ma ro'rahâri za'ra. Zezusi hã ma tô sima wẽ, ïhâimanazém na a'â da te sa'rese za'ra tõ da, tisiré 're ïnomro mono norõ ma, a'â hâiba pisutu tâma siwasu'u za'ra da. Tawamhâ ma tô tâma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã dasiré ïpodo hã te za dasima ïhâiba nhomri ni. Te za duré dasiwi ïwîrî ni. Da te dasiwi ïwîrî wamhâ, bâdâ maparane ïâma si'utõrî õ ré, wa za apâ hâiwa'udu ab're hawi, ïdâ'â uptabi nherë. — ãne te tâma siwasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norõ ma.

³² Tawamhâ te te siwi sadaihu'u za'ra õ di, tâma ïsiwasu'u za'ra zém na hã. Tane nherë, tâma pahi za'ra wa, te te siwi âma sadanharî õ di oto. Ari'iwi te oto asimro.

Danhipi u dama ïpire na, Zezusi te te ïrowasu'uzém na rowasu'u

Mateusi 18.1-5; Rucasi 9.46-48

³³ Tawamhâ Capana'u na 'ri nhisi u, ma tô oto aihutu, Zezusi norõ hã. Tame 'ri para u sisisi wamhâ, te Zezusi hã sadanharî za'ra, tisiré 're ïnomro mono norõ hã, ãne:

— Bâdâdi na we wasi'aba'reí ré hã e marî na, te we asima ïrowasu'u za'ra wa'aba mo.

³⁴ Tazahâ te ari'iwi tihâimana za'ra oto, bâdâdi na si'aba're sina, sipibu za'ra wa aré, 'râwi sima ïmaipire zô.

³⁵ Zezusi hā ma tō nhamra oto. Tisiré 're īnomro mono norī zō, te tihârâ za'ra, sitēme. Āne te tāma nharī za'ra:

— Ni'wam norī hā dama pire da, 'râwi te te si'āma 're rosa'rata za'ra mono wamhā, dama īwapu ne, te za dama 're si'ai'uté za'ra.

³⁶⁻³⁷ Taha pari, ma ai'uté hā pa'â, tisiré 're īnomro mono norī wa'wa, te te sārī da, tipa. Tawamhā tipa te te sārī sina, ma āne tāma waihu'u za'ra:

— Ni'wam norī hā te te 're īzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zō 're tob'uzu za'ra mono wamhā, ta norī u'âbâ te duré īzō 're tob'uzu za'ra. Tawamhā, e īzō si te 're tob'uzu za'ra. Mare di. We īzatōrī'wa zō zama te sô 're tob'uzu za'ra. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusi norī wē 'wa norī wasu'u na rowasu'u

Rucasi 9.49-50

³⁸ Tawamhā Zuwā hā te Zezusihī ma siwasu'u:

— Rowahutu'wa, aibâ wa tō 'madâ'â za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're īrob'rui mono hā, dama 're wairébé mono da. Tawamhā ma tō dama 're wairébé. Ō hā wasiré 're morī õ di. Taha wa, wa tō tiwi sawi za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're arob'ru tō mono da, wasiré 're morī õ wa. — Āne te Zezusihī ma siwasu'u, Zuwā hā.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā Zezusi hā ma tō asa tāma waihu'u za'ra, Zuwā norī ma:

— Tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, te te 're īda'apawapto mono zé hā. Āté ni'wam norī hā īwaihu'u pese zarina, te za īwē hā te te dama 're 'manharī za'ra, dama ī'manharī waihu'u'õ hā. E taha pari, te za ta norī hā awa'awi na īnhisi wasétē za'ra. Mare di. Te te 're īnhisi wasétē za'ra mono õ di za. E marī wa. Ni'wam norī hā wazada 're hâimana za'ra mono õ wamhā, ta norī hā wahâiba niwī te za 're hâimana za'ra. Taha wa, aibâ hā wahâiba niwī 're hâimana mono nherē, tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, te te 're īda'apawapto mono zé hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

⁴¹ Tawamhā ma tō duré tāma nharī za'ra:

— Ma'āpē, īwapari pese za'ra wa'aba asina. A norī wa'wa hā īzazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, â hā ni'wam norī hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono, za te te tāma 're ī'awa'âbâ mono zé hā tiwi 're simani za'ra mono õ di za. Te za te te sina 're uwaimrami za'ra. — Āne ma tō tāma siwaihu'u za'ra Zezusi hā, tisiré 're īnomro mono norī ma.

Dawasétē na romnhimimnhasi wasu'u

Mateusi 18.6-9; Rucasi 17.1-2

⁴² Tawamhā Zezusi hā roti na ma duré tāma āma uzusi za'ra:

— Āté â norī hā, ai'uté dama īwapu ne, te za 're nomro, īzazei'wa norī hā. Tawamhā āté ni'wa simiroti zarina, te za ī'mairē. Tawamhā tāma īroti wasétē'wai ma hā, tāma rowē õ

uptabi di za, 'Re īhāimana u'âsi mono, za te te azâri wa. ībutu na ētē tōmo wawē, da te āma wasisi pari, âi ba da te mei 'wa'âhā, uihâ na dâ'â da, tāma rowē õ di aré. Tane nherē, īsimiroti wasétézéb zarina, īzazei'wa te te īrēme wamhā, tāma rowē õ uptabi di za, roti wasétewai ma hā.

⁴³ Taha wa, wa za āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Asib'rata na aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, asib'rada asowi 're īsihâri za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro wē wa'aba mo. Asib'rada misire ré si rowē uptabi u, 're asisisi aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za, hâiwa āma hā. Asib'rata zahuré ré, ropipa u 're asisisi aba mono wamhā, unhamu u'âsi u, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za.

⁴⁴⁻⁴⁵ Duré nimomo 're aiwairébé aba mono wa, aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, aipara asowi 're īsihâri za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro waré wa'aba mo. Aipara misire ré si, rowē uptabi u 're asisisi aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za, hâiwa āma hā. Aipara zahuré ré ropipa u, 're asisisi aba mono wamhā, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za.

⁴⁶⁻⁴⁷ Duré marī hā atōmo na 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, aiwasédé hā 're waibui wa'aba mono wamhā, tawamhā ato asowi 're īsani za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro waré wa'aba mo. Atōmo misire ré si, 'Re īhāimana u'âsi mono u, 're asisisi aba mono wamhā, Asib'apito wa'aba u, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Atōmo zahuré ré ropipa u, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're asāmra aba mono wamhā, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za.

⁴⁸ Ropipa āma ubu hā te te 're īdahâiba uprosi za'ra mono hā, si'utōrī õ di. Duré uzâ hā si'utōrī waihu'u õ di. Õne u'â te 're hâimana u'âsi. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

⁴⁹ Tawamhā āne ma duré tāma waihu'u za'ra:

— Marī na da te 're īrobzépata za'ra mono zém na, te za te te 're da'apibu, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, tō sena īzazei'wa 're danomro mono zō.

⁵⁰ Wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, āne. Sa na hā dasa hā āma se ti, dasai warīñzéb da hā. Tane nherē, oto 're se si'utōrī mono wamhā, niha da te 'manharī waihu'u õ di, apâ se da, dasa da te āma 're īwarīñ za'ra mono da hā. Sa na, wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, āne. Ni'wam norī hâimanazéb zarina, te za dasi'u syry na sa na 're dasaihuri, dasisawi te. Tane asisawi te, te za rowē na asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra Zezusi hā, tisiré 're īnomro mono norī ma.

*Dasiwi 're ūdasiwanhizari za'ra mono zém na rowasu'u
Mateusi 5.31-32; 19.1-12; Rucasi 16.18*

¹ Tawamhā Zezusi hā Capana'u hawi te oto mo, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, morī da. Tawamhā Zodā pa zara u, ma tō saprī. Te te saprī wamhā, da'ahā uptabi na ma tō duré ūtēme dasito. Taha wa, te duré dama rowahutu, te te dama 're ūrowahutu u'āsi mono zém na, Zezusi hā.

² Tawamhā ni'wam norī hā parisezu norī hā, timreme na te te tāma āma upa za'ra wa, te te siwi mreme wē'ō da, ma āne siwi sadawa pibu:

— Aibā norī hā timro me sima 're siwanhizari za'ra mono wamhā, e wahi'rata norī nhimiroti zarina, te za timro hā time, aibā hā. — Āne te siwi sadanha.

³ Tawamhā asa ma Zezusi hā sada'ābā za'ra:

— E niha ma tō Mozési hā bétē dama waihu'u aré, damro me dasiwi 're ūdasiwanhizari za'ra mono zém na hā.

⁴ Tawamhā asa ma duré āma sada'ābā za'ra:

— Mozési hā āne ma tō dama roti: Aibā norī hā timro me, siwi 're siwanhizari za'ra mono ūré, te za rob'ui'éré hā timro ma te te 're sōmri za'ra pi'ōi ma, da te āma 're waihu'u za'ra mono da, te te ūmezém na hā. Taha parip si, te za oto pi'ōi ma, te te 're rob'rū za'ra.

⁵ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma nhari za'ra:

— Ta hā Mozési hā aipē'ē tete za'ra wa'aba wa, ma tō āne na te te aima 're roti za'ra wa'wa.

⁶ Ropoto na'rata hawimhā, ānei ū di. Ropoto na'rata hawimhā, ma tō 'Re ūhaimana u'āsi mono hā aibā hā poto, a'uwe na. Pi'ō zama ma tō duré poto.

⁷ Taha wa, aibā hā 're mro za'ra mono wamhā, te za timama norī hā te te 're rēme za'ra, timro me si, siré 're simasisi zahuré mono da oto.

⁸ Sina hāiba sitob zahuré wamhā, maparane ūhāiba nherē, misi ūhāiba ne, te za siré 're hāimana u'āsi zahuré oto.

⁹ Taha wa, 'Re ūhaimana u'āsi mono, dasi'āma te te 're da'ahāiba to mono nherē, ni'wa hā da'āma 're siwanhizari mono ū di za. Mare di. — Āne ma tō Zezusi hā parisezu norī ma waihu'u za'ra.

¹⁰ Taha pari, 'ri tēme sihutu wamhā, ūsiré 're ūnomro mono norī hā ma tō āma siwi sadanha.

¹¹ Tawamhā Zezusi asa ma tō tāma waihu'u za'ra:

— Ni'wa hā aibā hā timro te te mei wamhā, pi'ō aimawi na mro wamhā, te za tiwasédé hā 'manha, aibā hā.

¹² Duré ni'wa hā pi'ō hā, timro te te mei wamhā, aibā aimawi na mro wamhā, te za duré tiwasédé hā 'manha, pi'ō hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

*Zezusi hā, ai'uté te te ūazawizém na rowasu'u
Mateusi 19.13-15; Rucasi 18.15-17*

¹³ Taha pari, ma tō da'ra hā ãwisi za'ra ni Zezusihi u, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ãma mreme za'ra da, te te 're apawaptob u'âsi mono da, īwē na. Tane nherē, īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō dawē'ō za'ra, da'ra hā da te ītēme 'wasari tō da, Zezusihi u.

¹⁴ Āne te te īdawē'ō za'ra zém na hā, te te wapari ze za'ra õ di, Zezusi hā. Taha wa, te ãne tāma nharī za'ra:

— Tō'ā. Dawi rosawi za'ra wa'aba tō. A'â we ītēme da te simroi mono, ai'uté norī hā. Ā norī hā ai'uté norī hā õne haré simizazei pese na 're īhâimana za'ra mono ne, tane ni'wam norī hā 're hâimana za'ra mono wapsi, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hā ãma 're sib'a'uwe za'ra.

¹⁵ Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā ai'uté dama īwamu ne, 're hâimana za'ra mono õ wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwe mono zéb u, 're sisisi mono õ di za. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

¹⁶ Tawamhā awa'awi ma tō nasi ai'uté hā dawi azaza tipa. Duré tinhib'rata na te te nasi upi za'ra sina, 'Re īhâimana u'âsi mono wi, ma tō ãma arowaptē, īwē hā te te tāma 're anhomri mono da.

Aibâ īsibro pese na rowasu'u

Mateusi 19.16-30; Rucasi 18.18-30

¹⁷ Zezusi norī hā sina pahâ za'ra õ ré, te aibâ hā īsarina tiwara za'ra. ãma wisi za'ra wamhā, Zezusihi papara ma aime hi'râtitō. Tawamhā ãne te sina sadanha:

— Rowahutu'wa, aiwē di a hā. E marī īwē hā wa za 'manha, 're īdanomro u'âsi mono zé hā te īsina īuwaimrami da hā.

¹⁸ Tawamhā asa te Zezusi hā tāma tinhā:

— E niha te īãma aiwa, īwē na. 'Re īhâimana u'âsi mono si īwē uptabi hā, òhō si. Ni'wa hā īsine hā mare di.

¹⁹ A hā aima waihu'u pese di, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti hā. Æne dama īsimiroti hā: "Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré aimro na asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré danhibrom na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dahâiba wasu'u na dama 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aimama hā te za 're īwazé pese mo, ana zama." Æne 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti hā.

²⁰ Tawamhā asa te Zezusihi ma siwasu'u:

— Rowahutu'wa, īprédu wi, wa tō te 're 'madâ'â pese, īsimiroti hā.

²¹ Tawamhā Zezusi hā te aibâ 'madâ, sawi sina. Æne te tāma tinhā:

— Zahadu te misi aiwi sô rowaptâ, tâma ãma ūwaimrami'õ hâ. Mo oto aimorî apâ, asibro hâ uburé dama wede mono da, ūwa'âbâ zô, ūsibrob'õ norî ma, sômri mono da. Äne wamhâ, duré asibro pese di za, hâiwa ãma. Taha parip si, te za we apâ aimo ūtème, ūsiré 're aimorî da oto. — Äne ma tô aibâ ma waihu'u, Zezusi hâ.

²² Aibâ hâ äne hâ te te wapari wamhâ, ma tô tiwi tirobzei'õ. E marî wa. Sibrob ahâ uptabi wa. Taha wa, te oto mo apâ, robzei ãna.

²³ Tawamhâ aibâ za'u, te Zezusi hâ 'madâ'â za'ra, tisiré 're ūnomro mono norî hâ. Taha wa, ma tô äne tâma waihu'u za'ra:

— ūsibro pese norî hâ 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwê mono zéb u 're ūsisisi mono da hâ, pire di. Tâma pire uptabi za'ra di za.

²⁴ Tawamhâ te ãma rosa'rata za'ra, te te tâma ūwaihu'u za'ra zém na hâ. Äne ma duré tâma waihu'u za'ra:

— ūsiwadi norî, e niha te za 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma, 're sib'apito za'ra, ūtème 're ūsisisi mono zéb da hâ. Tâma pire uptabi za'ra di.

²⁵ E niha te za awaru ba'õmore hâ ūsi'uwazi para'õtõ zapu'u 're ãzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, ūsibro pese norî hâ si'uihâ na 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwê mono zéb u hâ. — Äne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hâ.

²⁶ Äne ūmreme hâ te te wapari za'ra wamhâ, ma tô ãma titob'uzu za'ra. Tawamhâ te ãma sisadanharî za'ra, ãne:

— ūsibro pese norî ma, waihu'u za'ra õ wamhâ, e 'wam norî hâ te za bêté danho'reptuzé hâ te te sina 're uwaimrami za'ra, dadâ'â ãna 're ūdanomro u'âsi mono zé hâ. Äté ni'wai õ di.

²⁷ Tawamhâ Zezusi hâ te 'madâ'â za'ra. Äne ma tô tâma waihu'u za'ra:

— Dasi'uihâ na danho'reptuzé hâ, da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re ūhaimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. Taha ma si, uburé marî hâ 'manharî waihu'u pese uptabi di. — Äne ma tô tâma waihu'u za'ra.

²⁸ Tawamhâ Pedru hâ te asa tâma siwasu'u:

— Wa norî hâ uburé wa tô wanhibro hâ wasipara rême za'ra ni, asiré 're wanomro mono da oto.

²⁹ Tawamhâ Zezusi hâ äne ma duré tâma waihu'u za'ra:

— Tane tô. ūwapari pese za'ra wa'aba. Äté ni'wa hâ te te 're ūzawi pese mono zéb zarina, te za tinhorôwa hâ a'â tirë, te te dama 're ūzadawa wasu'u mono da. Äté tisisänawâ norî, duré tihidiba norî te za a'â rême za'ra. Äté tina, timama, duré ti'ra norî hâ te za a'â rême za'ra. Äté tinhipti'a zama, te za a'â tirë.

30 Ăne wamhă, ti'ai āma 're morī ré, te za marī īwē uptabi hă ahâ na tăma 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'ratamhă, īsôrōwa za'ra hă, īsisânawă norī hă, īhidiba norī hă, ī'r'a norī hă, duré īsipti'a hă. Marī īwē hă tăma 're hâimana za'ra mono zu, te za duré rowasédé hă tăma 're hâimana za'ra, taré da te 're īruiwapari za'ra mono zéb zarina. Niwapsi te za duré tăma pisutu, dâ'â ãna 're morī u'âsi da, rowě uptabi āma, 'Re īhâimana u'âsi mono hă.

31 Ni'wam norī hă ahâ uptabi na pire na ti'ab ré dama 're hâimana za'ra mono nherë, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hă te te tăma 're apisutu, wapu na 're hâimana za'ra mono da oto, za da'âma 're īsib'a'uwe mono zéb ãma hă. Duré ni'wam norī hă ahâ uptabi na ti'ab ré wapu na dama 're hâimana za'ra mono nherë, te za te te tăma 're apisutu, pire na oto 're hâimana za'ra mono da. — Ăne ma tô romhâ ré tăma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

Zežusi hă za tidâ'âzém na, duré za tihâiwa'utuzém na zama īsiwasu'u zahu zé

Mateusi 20.17-19; Rucasi 18.31-34

32 Tawamhă Zežusi norī hă ma oto sai'uri za'ra, bâdâdi na sõ'a na, Zeruzarë u. Zežusi hă tisiré 're īnomro mono norī nhowa, ma tô mo. Sina hâtâ'â ãna, morī wa, te ãma rosa'rata za'ra. Taha wa, ma tô īsiré 're īnomro mono norī me īsi'aba'rê norī hă sina tipahi za'ra. Tawamhă danhiti te sima satõri za'ra, tisiré 're īnomro mono norī hă, te te tăma rowasu'u sirōmo za'ra da, za tăma īromhâimanazém na.

33-34 Tawamhă ãne te tăma rowasu'u za'ra:

— īwapari pese za'ra wa'aba. Āhâna Zeruzarë u, wa ai'aba'rê ni. Tame wa hă ti'ai āma dasiré īpodo hă te za dasima īhâiba nhomri ni, sasedoti īpire norī ma, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī ma zama. Ta norī hă īwasédé te te ī'âma īsa'ra za'ra zéb zarina, te za dama ī'ru za'ra, da te īwîrî da, dasiwi. Tawamhă zudezu'õ norī ma, te za siwi īhâiba nho. Ta norī hă te za ī'âma tiwa'ë za'ra, zudezu'õ norī hă. Tizadaipro na te za duré nasi siwi ī'upto. Te za duré te te siwi 're īpré'é. Tawamhă te za oto siwi īwî. Tane nherë, bâdâ maparane ī'âma si'utõrî õ ré, wa za apâ hâiwa'udu. — Ăne ma tô tăma siwasu'u sirōmo za'ra, Zežusi hă.

Ti'adu norī hă Zuwâhă me, te te sina īrowaptêrê zahuré zé wasu'u

Mateusi 20.20-28

35 Taha pari, Ti'adu hă Zuwâhă me, Zebedehe 'ra zahuré hă, ma tô Zežusihî u sina rotéte zahuré, te te tăma nharî zahuré da, ãne:

— Rowahutu'wa, wa za aiwi rowaptêrê ni. Ma'ãpé, ãma wama uwaimrami, wa te wasima īwē hă.

³⁶ Tawamhā Zezusi ma ãma sada'âbâ zahuré:

— E niha ma tō asima ūwē wa'wa, te aimā ãma ūwaimrami aba da hā, asima ūwē wa'aba zé hā. — Āne te sadanhari zahuré.

³⁷ Tawamhā asa te duré tāma nharī zahuré, Zezusihī ma:

— Niwamhā danhib'apito simasisizém na te za 're asāmra mo, dama aipire uptabi na 're aihāimana mono da. Āhā wa, ma'āpē wapisutu, asimire niwī 're wa'manhamra mono da, duré asimi'e niwīb zama, asine dama wapire na 're wahāimana mono da.

³⁸ Tawamhā te duré asa tāma nharī zahuré:

— Rosa'rata ãna te āne asina ūzadanhari 'wa. Wa hā wa za robzépata za'ētē, dawi ūsisawi ãna. E tawamhā sada asiptete aba di za, za te ūrobzépata za'ētē ne, ūrobzépata aba da hā.

³⁹ Tawamhā asa te duré Zezusihī ma siwaihu'u zahuré:

— Īhe. Sada wanhiptete di za, asine wa te ūrobzépata da hā.

Tawamhā Zezusi ma duré asa tāma waihu'u zahuré:

— Te za tō ūsine ūrobzépata za'ētē 'wa.

⁴⁰ Tane nherē, ūsi'uihā na te aipisutu waihu'u aba õ di, dama aipire wa'aba na 're aihāimana aba mono zéb da hā ūnhimire niwī, duré ūnhimi'e niwī. 'Re ūhāimana u'âsi mono si te za te dama 're apisutu, te te sima 're ūda'awē mono zéb uwaibaba, dama pire na ūrata 're dahāimana u'âsi za'ra mono da. — Āne ma tō tāma waihu'u zahuré, Ti'adu norī ma.

⁴¹ Tawamhā Zezusihī siré 're ūnomro mono norī hā 10 na ūhāiba za'ra hā, Ti'adu norī mreme te te wapari za'ra wamhā, ma tō sada tinhiti'ru za'ra.

⁴² Taha wa, Zezusi te sô tihārā za'ra, 'rāwi ūtēme si'rā'ōtō da. Tawamhā āne ma tō tāma waihu'u za'ra:

— Ti'ai ãma danhib'apito na da te 're ūwamri za'ra mono norī hā te pire uptabi na dama 're hāimana za'ra. Sa'ētē te duré te te 're dawada'uri za'ra, ūsimiroti hā da te 're 'madâ'â za'ra mono da.

⁴³ Tane asima 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za, a norī wa'wa hā. Asiré norī ma, ai'maipire wa'aba da, asima 're 'mairob'ruiwapari aba mono wamhā, te za asiré hā 're ūmaiawaptob u'âsi aba mo, marī zō 're a'manhimnhasi aba mono ãna.

⁴⁴ Duré 'rāwi asima aipire uptabi na, 're ai'maihāimana aba mono da, asima 'maiwē uptabi aba wamhā, pawā'âbâ ãna romhuri'wa ne, te za asima 're ūmairomhuri wē wa'aba mo.

⁴⁵ Tane duré, wa hā dasiré ūpodo hā da te ūma 're romhuri za'ra mono da, we ūmorī õ di, ti'ai u. Te 're da'apawapto mono da si, wa wei datēme mo, ūsihāiba zawi ãna dazada ūdâ'â da, da'upana te da'awa'âbâ da. — Āne ma tō tāma siwaihu'u za'ra Zezusi hā, te te ãma waihu'u za'ra da.

Zezusi hā Batimezu te te ūto pesezé wasu'u

Mateusi 20.29-34; Rucasi 18.35-43

⁴⁶ Tawamhā Zezusi norī hā ma tō oto aihutu, Zerico na 'ri nho'ōmo nhisi u. Zerico hawi duré si'aba'rēi wamhā, da'ahā uptabi na te ūsiré ai'aba'rē ni. Si'aba'rēi ré, ma tō aibā hā sōpētē za'ra ūtob'a hā, bādādi zababa ūsāmra hā. Ūtob'a hā Batimezu na ūsisi hā, Timezuhu 'ra. Rob'uiprazém na te nasi da'awa, da te tāma a za'ra da.

⁴⁷ Tawamhā ma tō Zezusihī wasu'u hā wapa, Nazaré nihudu hā ūsababa te te ūro'razāri na hā. Taha wa, te te sina 'mahārā, sa'ētē, ūtob'a hā:

— Zezusi, Dawihi nihudu, ma'āpē ūlāma aipē'ēzé na. — Āne te nasi sina 'mahā.

⁴⁸ Tawamhā da'ahā na te tāma nharī za'ra ni, ari'iwi sāmra da. Tane nherē, te nasi sa'ētē sina 'mahā:

— Dawihi nihudu, ūlāma aipē'ēzé na.

⁴⁹ Tawamhā ma tō mazazā, Zezusi hā. Āne te dama ti'ru:

— Sô aihārā za'ra wa'aba, we ūtēme morī da.

Taha wa, te dasiwi 'mahārā ni, ūtob'a hā:

— Aiwahutu. Zezusi hā te asō hā, ūtēme aimorī da. Aima rowē di za oto.

⁵⁰ Tawamhā Batimezu hā tisi'ubuzé ma tō time, si'aba'rē na wahutu da, Zezusihī u morī da.

⁵¹ Ūtēme wisi wamhā, Zezusi te āne sadanha:

— E marī te asima ūwē, te ūma aima ūuwaimrami da hā.

— Rowahutu'wa, ūto pese da, wa ūsimā wē, apā te 're rob'madā'ā mono da. — Āne te asa tāma si'ru.

⁵² Tawamhā Zezusi te āne tāmā tinhā:

— Te za oto aimo. Asina ūumnhasi wa, ma tō ato pe.

Tawamhā awa'awi ma tō rob'madā'ā wē, aibā hā. Tawamhā Zezusihī zarina te oto mo, bādādi na.

11

Zezusi hā Zeruzarē u, ūsébrézé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Rucasi 19.28-40; Zuwā 12.12-19

¹⁻² Tawamhā Zezusi norī hā Zeruzarē u si'aba'rēi wamhā, ma tō a'ā aihutu, Oriwera na ētē 'rāihā nhisi u. Ētē 'rāihā'rata, te 'ri wa'ōno hā 're hāimana zahuré, Betazé hā duré Betānha. Tawamhā Zezusi hā sisōwa ma tō ūsiré 're ūnomro mono norī hā 'mazatōrī zahuré maparane. Āne te tāma rob'ru zahuré:

— Ōwa te za oto ane wa'wa, 'ri wa'ōtō u, asō're uwaibaba wa'aba. Āma aimasisi aba wi, awa'awi te za awaru po'repore hā ūsōpētē 'wa, ūprédupté hā, zahadu ni'wa hā nimomo āma ūmorī'ō hā. Da te āma wasisi haré, te za. Tawamhā da te āma ūwasisisé hā te za ūwasihui wa'wa, we ūma ūaprōni aba da.

³ Ni'wa hā āne te te asadanharī aba wamhā: "E marī da, ma ūwasihui wa'wa, āma ūwasisisé hā," tawamhā asa te za āne tāma ūwaihu'u 'wa: "Wanhib'apito hā marī ū wa, āma morī da,

wa tāma wasihu ni. Te za we aimā sōmri su'u apâ." Āne te za tāma ūzadawa wasu'u wa'wa, ūtede'wai ma.

⁴ Tawamhā te oto sô tineb zahuré, awaru po'repore zô. Simasisi wi, awaru po'repore ma tō sōpētē zahuré. 'Ridawa 'rata, te wasisi haré za.

⁵ Te te wasihu zahuré wamhā, ma tō ni'wam norī hā āma 'mahârâ za'ra, ūrata ūsimasam norī hā:

— E marī te a norī wa'wa hā ūmanharī 'wa. E marī da, te asapa'abâ ūwasihui wa'wa, awaru po'repore hā.

⁶ Tawamhā asa ma tō dazada'âbâ zahuré, Zezusi hā te te tāma ūwaihu'u zahuré zém na. Taha wa, ma tō tāma 'ru zahuré ni, awaru po'repore hā te te saprōni zahuré da, Zezusihi ma.

⁷ Tawamhā te te āwisi zahuré wamhā, awa'awi ma tō tāma ba'ubu zahuré, tisi'ubuzém na. Taha pari, ma tō āma darōno, Zezusi hā.

⁸ Āma sarōtō wamhā, da'ahâ na ma tō bâdâdi hā tāma waptâ za'ra ni, dasi'ubuzém na. Ni'wam norī hā rom na ūsupo suiwawē te te ūmanhizâri za'ra na, ma duré tāma waptâ za'ra.

⁹ Tawamhā Zezusihi nhowa ūsi'aba'rē norī hā ūsarina ūsi'aba'rē norī zama, mreme 'râihâ na te sima 'mahârâ za'ra:

— 'Re ūhâimana u'âsi mono āma 're wawata za'ra wa'aba mono. ūsadawa para we ūmorî ma, ūwé si te te tāma 're pisutu u'âsi mono neza. Apito Dawihi ma, te te ūropisutuzéb zarina, te we oto mo, watëmeb za'ra, Wanhib'apito 're hâimana mono da.

¹⁰ 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tō sena sōprub di. — Āne te āma tawata za'ra ni.

¹¹ Tawamhā Zeruzarē u oto wisi wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zéb u, ma ãzé Zezusi hā, te te robzabu da. Tame tiwi hâiwahâ wa, te oto mo, Betânha na 'ri wa'otô nhisi u, tisiré norī me, aibâ 12 na ūhâiba za'ra norī me.

*Pidera wede ma, Zezusi te te ūnharizé wasu'u
Mateusi 21.18-19*

¹² Tawamhā bâtâ amo na Betânha hawi te apâ ai'aba'rê, Zeruzarē u. Morî ré, ma tō mra hā tîwî, Zezusi hā.

¹³ Tawamhā si'aba'rêi ré, romhâ ré, ma wede hâ tisâ, pidera wede hâ. Sui hâza'otô wa, te sô mo, 'râi ūumnhasite. Tawamhâ 'râwi ūsu si ma tō 'madâ. ūrâ hâ robaba di. Zahadu a'amo hâ watobro ū di, ūrâ uptabi zéb da hâ.

¹⁴ Tawamhā Zezusi te wede ma tinhâ:

— Ai'râ hâ da te 're huri mono ū di za oto. Ai'râ ū u'âsi, te za oto 're asa mo.

Tawamhâ ma tō mreme wapari za'ra, wede ma, te te ūnharizém na hâ, ūsiré 're ūnomro mono norī hâ.

'Re ūhâimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zém hawi, Zezusi te te ūdazate mono zém na rowasu'u

Mateusi 21.12-17; Rucasi 19.45-48; Zuwâ 2.13-22

15 Tawamhā Zezusi norī hā ma tō Zeruzarē u apâ ai hutu. 'Re īhâimana u'âsi mono âma 're īdawata za'ra mono zéb u, ma tō asisi, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tame te da te 're rowede za'ra. Ni'wam norī hā te duré te te dawi 're rob'uipra za'ra. Tawamhā dama rowede'wa norī hā ma tō Zezusi hā te te sate, rob u. Te te dawi 're īrob'uipra za'ra mono norī zama, te te sate. Duré rob'uiprazém na te te dawi âma 're īsaprī za'ra mono norī wi, ma wedeza hā te te tiwi anhamra, utu'u wede'wa norī simasisizéb zama.

16 Te duré dawi rosawi, 'ri 'rāihâ nho're wa'wai baba, da te 're ro'wasari tō mono da.

17 Te duré dama rowasu'u, da te âma īrob'ui'érézéb zarina, ãne:

— Duréihā wahí'rada hā ma tō ãne na rob'ui'éré ībaihâ na, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na: "İnhorōwa hā īwa īma 're īdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hā." Ñne te tinhā. Tane nherē, a norī wa'wa hā ma tō īwa asima âma 're īrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawi 're īsipsaihuri za'ra mono norī, 're īsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hā 're sa, wasétē uptabi na. — Ñne ma tō Zezusi hā dama waihu'u, da te waihu'u za'ra da.

18 Tawamhā aibâ norī hā ma tō īwasu'u hā wapari za'ra, sasedoti īpire norī hā, rowahutu'wa norī zama. Ñne hā te te wapari za'ra wamhā, ma tō ta norī hā sima âma rosa'rata za'ra, te te siwi wîñi da. Tane nherē, Zezusihî nhimiroti na, da'ahâ na âma 're dawata za'ra mono wa, te te sima danhimimnhasi za'ra wa, te te siwi wîñi õ di za a'â.

19 Tawamhā bâdâ sébré wi, te Zezusi norī hā Zeruzarē hawi apâ ai'aba're, Betânhâ na daza'ru nhisi u.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 21.20-22

20 Awêm na mararé si'aba'rei wamhā, ma tō Zezusi norī hā 'madâ'â za'ra, pidera wede hā, uburé īwede 'ré na.

21 Tawamhā Pedru hā ma tō âma po're puru, Zezusi hā wede ma, te te īnharîzém na hā. Tawamhā ãne te Zezusihî ma tinhā:

— Rowahutu'wa, 'madâ'â. Ôhôta pidera wede. Ahâmhâ tâma īnharî hā ma tō tiwede're.

22-23 Tawamhā Zezusi te asa tâma tinhā:

— Tô sena wa aimâ waihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhâimana u'âsi mono si, te za asiwi 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Tawamhā ã etê 'râihâ ma, nhari za'ra wa'aba wamhā, uihâ na sisâ'o'o da, âi ba sime da, te za âma aimâ uwaimrami za'ra wa'wa. 'Râwi asiwawâ za'ra wa'aba õ di za, za te te aimâ âma īuwaimrami za'ra wa'aba zém na hâ. Tâma īnharî za'ra wa'aba zéb uwaibaba, za te te âma aimâ īuwaimrami aba na, te za âma īsaze za'ra wa'wa.

Tawamhā te za tō te te āma aima 're a'uwaimrami 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

²⁴ Taha wa, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhā, duré marī na tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, za te te āma aima 're ī'a'uwaimrami aba mono zém na, te za āma 're īsaze za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za tō te te āma aima 're a'uwaimrami u'āsi 'wa.

²⁵⁻²⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da wamhā, te za a'â aiwi 're da'ru simani za'ra wa'wa. Dawasédé hā da'āma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto. Tawamhā Aimama 'wa hā hāiwa āma 're īsāmra mono hā te te duré ai'āma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto, aiwasétē 'wa hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Zezusi hā īpisutu'wai āma, da te dasiwi īsadanharīzém na rowasu'u

Mateusi 21.23-27; Rucasi 20.1-8

²⁷ Tawamhā ma tō apâ aihutu Zeruzarē u, Zezusi norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb āma, 'ri 'wawi wa'ra 're, te 're mo, Zezusi hā. Tame 're morī ré, ma tō aibâ norī hā ītēme aihutu, sasedoti īpire norī hā, duré dama rowahutu'wa norī hā, duré zudezu norī ma roti'wa norī hā.

²⁸ Tawamhā āne te siwi sadanha:

— E 'wa sadawa para, te bété āne hā marī hā dama 're īab'manharī mo. E 'wa hā, aipisutu'wa.

²⁹ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra:

— Wa hā wa za duré asadanharī na aima āma wa'rāmi za'ra wa'wa. We īma waihu'u za'ra wa'aba wapsi, wa za duré wa hā aima waihu'u za'ra wa'wa, īpisutu'wa hā.

³⁰ Ma'āpé, we īma waihu'u za'ra wa'aba. E 'wa sadawa para, te Zuwā Batita hā â dawabzuri te te dama 're ab'manharī. E 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para. E taré dazadawa parap si. — Āne te Zezusi hā sadanharī za'ra.

³¹ Tawamhā 'rāwi te sima nharī za'ra:

— E niha, wa za tāma waihu'u za'ra ni, õne wamhā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, â dawabzuri te te dama 're īab'manharī mono na, wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, te za wazadanharī na sahu za'ra, āne: "E niha bété, Zuwā Batitaha nhimirowasu'u hā saze za'ra wa'aba õ di."

³² Tazahā dazadawa parap si, â dawabzuri te te dama 're īab'manharī mono na, wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, te za wazada tazahi za'ra ni. — Āne te 'rāwi sima nharī za'ra, dapipa te, Zuwā Batita hā tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa 're īmorī na, da te 're saze za'ra mono wa.

³³ Taha wa, sada dazahi za'ra õ'umnhasite, sina pahi za'ra wa, ma tō duré Zezusihī ma waihu'u na wa'rāmi za'ra, āne:

— Ni'wa sadawa para, ma tō Zuwā hā â dawabzuri hā te te dama 're ab'manharī. Wa norī hā wa te waihu'u za'ra õ di, īpisutu'wa hā.

Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā īma waihu'u aba õ nherē, wa hā te duré aimā waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ni'wa sadawa para, marī hā te dama 're īab'manharī mono na. — Āne ma tō Zezusi hā tāma timreme na wa'rāmi za'ra.

12

*Buru na romhuri wasétē 'wa norī wasu'u
Mateusi 21.33-46; Rucasi 20.9-19*

¹ Tawamhā tinhimirowasu'u na ma tō duré tāma āma sāna'rata za'ra, āne:

— Aibā hā te 're sāmra, buru tede'wa hā. Tawamhā tiburu āma ma tō a're, uwa 'ru hā. Te te a're pari, ma tō buru 'wawi wa'ra. Ma tō duré ētē nhisiwi sada ab're, uwa 'rāi watizéb da hā, īwa'u zō. Taha pari, 'ri 'rāihā hā ma duré buru wa'wa 'manha, īsipsaihuri norī zō, dasipapara rob'madâ'ázéb da hā. Tawamhā ma tō ni'wam norī hā sisō'a ré pisutu za'ra, īburu hā te te sô 're 'madâ'â za'ra mono da. Uwa 'ru 'rā hā 're 'rāi prédub za'ra mono wapsi, te za te te tāma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hā. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hā darob amoi u, tamomo a'â sāmra da.

² Tawamhā oto 'rāi prédu mono wa, ma tō buru tede'wa hā tāma īromhuri'wa hā 'mazatō tiburu u, uwa 'ru 'rā hā buru 'madâ'â'wa norī te te tāma īpo'o za'ra zō.

³ Tane nherē, ītēme wisi za'ra wi, ma tō siwi ti'â, te te siwi azâri da. Tawamhā ubana ma tō siwi satō apâ.

⁴ Taha pari, te duré īwa'rāmi sô 'mazatō, tāma īromhuri'wa hā. Tane nherē, buru u ītēme wisi za'ra wamhā, ma tō tāma rob'manharī wasétē za'ra. ī'rāi wi, ma tō siwi azâ.

⁵ Taha pari, te duré 'mazatō, īwa'rāmi. Tane nherē, ma tō siwi tīwī, buru na romhuri'wa norī hā. Siwa'rāmi sihutu sidâpâsi, ma tō nasi hâ za'ra. Ma tō duré nasi simro.

⁶ Tawamhā buru tede'wai 'ra si te oto ī'rata 're hâimana, danhowa're're te te īsatōñi da hā, īburu na romhuri'wa norī u. ī'ra hā tāma sawi pese uptabi di. Tāma sawi nherē, ma tō satō, buru na romhuri'wa norī u, morī da. Āne te īmama hā sima rosa'rata: "ī'ra si'ai'bâ hā te ītēme satōñi za'ra wamhā, āté te za siwi hâiba wazé."

⁷ Tane nherē, buru na romhuri'wa norī u wisi wamhā, te āne sima 'mahârâ za'ra: "Ōhōta buru tede'wai 'ra hā te wei mo, timama uirī na buru tede'wa da hā. Wa te wasiwi wîñi aba, buru hā wate za'ra da." Āne ma tō sima 'mahârâ za'ra, buru na romhuri'wa norī hā.

8 — Tawamhā ma tō siwi ti'â, buru tede'wai 'ra hā, te te siwi wîñ da. Te te siwi wîñ pari, ma tō ïhâiba hā siwi time, buru nhiti.

9 — Buru na romhuri'wa norī ma hā e niha te za buru tede'wa hā tâma rob'manhari za'ra. Te za sô timorî za'ra, uburé te te uprosi da, buru na romhuri'wa norī hā. Tawamhā te za duré aimawi da'maipisutu, tiburu 'madâ'â'wa da. — Äne buru na romhuri'wa norī wasu'u hā ma tō tâma wasu'u za'ra, Zezusi hā.

10 Tawamhā te duré 'mahârâ za'ra:

— Oro 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'éré hā 're sôré za'ra wa'aba mono za, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bêté. Äne ïbaihâ na rob'ui'éré hâ: "Ëtë tomhâpâ w   h   'ri na'rataz  b da h   w   uptabi nher  , 'ri'wa norī te te siwi ïw  'õ h   te oto pire na 're sa'wari u'âsi.

11 Uburé Danhib'apito h   ma t   ãne h   pisutu, 'ri na'rata upariz  b da, pire na 're ïsa'wari mono da h  .

Taha wa, ãne na wa te ãma 're rosa'rata za'ra mono wamh  , wa ãma 're watob'uzu u'âsi za'ra, wa norī h  ."

Äne ma t   ët   wasu'u na tâma rob'r  zar  t   za'ra, Zezusi h  .

12 Buru na romhuri'wa norī wasu'u h   te te dama wasu'u wamh  , tisir   zudezu norī ma, pire na 're ïhâimana za'ra mono norī, te wasu'u, Zezusi h  , 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa norī h  , dur   dama rowahutu'wa norī h  , dur   dama roti'wa norī h  . Äne na ma t   sina waihu'u za'ra. Taha 'ru te, te ar   siwi ti'â. Tane nher  , da'ahâ nhimimnhasi te, te õne har   ai'aba're, ïsiti.

Zezusi h  , rob'uipraz   ūsapotore na da te ūsadanhar  z   wasu'u

Mateusi 22.15-22; Rucasi 20.20-26

13 Tawamh   'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa norī h   ma t   parisezu norī h   'mazat  ri za'ra, Zezusih i si'aba're da. Erodihi niw   're ïhâimana za'ra mono norī zama, ma t   ït  me 'mazat  ri za'ra, tinhimiroti na te te upai wa, te te siwi w  'õ za'ra da.

14 Tawamh   ït  me sihutu wamh  , te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, t   sena na wa t   aimreme na aiwaihu'u za'ra ni. Danhimirosa'rata na 're aihâimana mono õ di. Dur   dapire na 're dahâimana za'ra mono nher  , aima h   aiwapsi dahâimanaz   h  . 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si, te ubur   mar   h   dama 're ïawaihu'u mo, sena na. Taha wa, te za asimirosa'rada h   wama ïwaihu'u za'ra, wa te aiwapari za'ra da. E Roma âma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uipraz   h   wa te 're po'o za'ra, ïsimiwada'uri zarina. E 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, w   di. E tâma w   õ di. — Äne ma t   ãma siwi sadanha, Zezusi h  .

¹⁵ Tô sena te te siwi ãma waihu'u za'ra da newa, ma tô siwi sadanha. Æne na hã senai õ na, ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

— E marī da, te ãne na asawi ūzadanharĩ 'wa, ūmreme na te aima ãma upa za'ra wa'aba da newa, asawi ūwē'õ wa'aba da. Tane wamhã, ma'apé rob'uiprazé ūsapotore hã we ūma 'mai'âri aba, te 'madâ'â da.

¹⁶ Tawamhã ma tô ni'wa hã tãma tisõ, Zezusih i ma. Te ãma dazadanharĩ za'ra, ãne:

— E 'wai hâibarĩ, rob'uiprazé ūsapotore na hã. E 'wa sisi ui'éré duré, ãma hã.

Tawamhã asa ma tô tãma waihu'u za'ra:

— Æ hã, Roma ãma danhib'apito hâibarĩ, duré taha nhisi ui'éré.

¹⁷ Tawamhã Zezusi ma duré asa tãma waihu'u za'ra:

— Roma ãma danhib'apito ma, te za ūsimiwada'uri zarina, marĩ tãma 're ūpo'o za'ra wa'aba mo apâ, ûte wa. Tane duré, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, te za marĩ hã ūsimiwada'uri zarina, tãma 're ūsõmri za'ra wa'aba mo apâ, ûte wa marĩ hã.

— Æne ma tô asa tãma waihu'u za'ra.

Tawamhã ma tô ãma titob'uzu za'ra, te te tãma ūwaihu'u za'ra zém na asa, Zezusih i hã.

*Zezihi hã, dahâiwa'utuzém na da te ūzadanharizé wasu'u
Mateusi 22.23-33; Rucasi 20.27-40*

¹⁸⁻¹⁹ Taha pari, ni'wam norĩ hã ma ūtême aihutu, Zezusih i u, sadusezu norĩ hã. Ta norĩ hã 're dadâ'â za'ra mono wamhã, ab're hawi apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono õ na te te dama 're ūroti za'ra mono. Ta norĩ hã te tãma rowasu'u za'ra, Zezusih i ma, ãne:

— Rowahutu'wa, wahî'rada Mozési hã ma tô ãne dama roti: "Aibâ ūmro ré hã 'ra õ ré, dâ'â wamhã, tizédé'aba mro na te za timro ūno hã, ai'uté hã te te 'maipoto da, ūwa ūsédé'aba 'ra ne, 're morĩ da." Æne wahî'rata nhimiroti na rob'ui'éré hã.

²⁰ Wa za oto aima rowasu'u za'ra ni, dasisânawã si 're ūhaimana za'ra mono norĩ wasu'u na. Aibâ hã sisânawã si, te 're ūhaimana za'ra, 7 na ūhâiba za'ra hã. Tawamhã ūpoto'rada hã ma tô timro oto. Tawamhã 'ra õ ré, ma dârâ, aibâ hã.

²¹ Tawamhã ūsõsi hã ma tô ãma timro pi'õi ãma hã, ūsôwa're're. Ta hã 'ra õ ré, ma duré dârâ. Taha nhosi, ãma mro wamhã, 'ra õ ré, ma duré dârâ.

²² Aibâ norĩ hã ma tô nasi sisôwa're're ãma timro za'ra, pi'õi ãma, 7 na ūhâiba za'ra hã aibâ norĩ hã. Tane nherë, 'ra õ ré, ma tô sisarina ai'utõ. Tawamhã nimahã bâtâ na ma tô duré pi'õ hã, timro norĩ zarina, dârâ.

²³ Aibâ norĩ hã 7 na ūhâiba za'ra hã, misi pi'õ nherë, ma tô nasi sisôwa're're ãma timro za'ra. Tawamhã 're ūdadâ'â za'ra mono norĩ hã, 'Re ūhaimana u'âsi mono, ab're hawi za apâ oto te te 're da'ahâiwa'utu mono wamhã, e 'wai me te za oto 're

simasisi zahuré. — Āne te āma siwi sadanha, sadusezu norī hā.

²⁴ Tawamhā Zezusi te asa tāma rowasu'u za'ra:

— A norī wa'wa hā ma tō rosa'rata na āma ū'upa za'ra wa'wa, ab're hawi, za apā 're ū'dahā'iwa'utu za'ra mono õ na hā. E marī wa. 'Re ū'hāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'érē hā 're sōré za'ra wa'aba mono nherē, aimā waihu'u za'ra wa'aba õ wa, duré tiwaihu'u pese na, za ab're hawi apā te te 're ū'da'ahā'iwa'utu mono zé hā, aimā waihu'u za'ra wa'aba õ wa.

²⁵ 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā ab're hawi apā te te 're ū'da'ahā'iwa'utu mono wamhā, hā'iwa āma romhuri'wa norī ne, te za oto 're dahāimana u'āsi za'ra, dasina 're damro za'ra mono āna.

²⁶ Marī, wa za duré aimā waihu'u za'ra wa'wa, 're dadā'ā za'ra mono pari, apā 're ū'danomro mono zé wasu'u na. Wede zapore ū'ro'o na ma tō āma rob'ui'érē, Mozési hā. E niha 're sōré za'ra wa'aba mono nherē, aimā waihu'u za'ra wa'aba õ di. Āne ma tō Mozésihi ma siwasu'u, 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā: "Wa hā Abra'āhā nhib'apito, wa 're ū'hāimana u'āsi, duré Izatihi nhib'apito, duré Zaccoho nhib'apito." Āne ma tō Mozésihi ma siwasu'u, 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā, Abra'ā norī uirī na nherē.

²⁷ Wahi'rata norī hā dawi 're dā'ā za'ra mono nherē, 'Re ū'hāimana u'āsi mono wi, 're dā'ā za'ra mono õ di. Taha wa, ma tō ū'sib'apito za'ra na siwasu'u. Dā'ā u'āsi 're hāimana za'ra mono 'wa'āhā, ū'sib'apito na aré siwasu'u õ di. Āne wa, ma tō rosa'rata na āma ū'upa za'ra wa'wa, ab're hawi apā 're ū'dahā'iwa'utu za'ra mono õ na hā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, sadusezu norī ma.

'Re ū'hāimana u'āsi mono nhimiroti hā danhipai u ū'pire uptabi wasu'u

Mateusi 22.34-40; Rucasi 10.25-37

²⁸ Tawamhā 'Re ū'hāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē na dama rowahutu'wa hā ma tō āma mreme wapa, da'rata ū'sa hā. Zezusi hā sadusezu norī ma, te te rowasu'u wē wa, te āne sadanha:

— 'Re ū'hāimana u'āsi mono nhimiroti hā e ma hā te tihāiba, uburé dama ū'pire uptabi hā.

²⁹ Tawamhā Zezusi hā ma tō āma sada'ā asa:

— 'Re ū'hāimana u'āsi mono nhimiroti, danhipai u ū'pire uptabi hā āne: "Izarazéhé nnihudu norī, ma'āpē ū'wapari pese za'ra wa'aba za. 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā Wanhib'apito hā, misire danhib'apito uptabi, te 're hāimana.

³⁰ Taha wa, Asib'apito 're hāimana aba mono wa, te za asiwi 're ū'sawi pese za'ra wa'aba mo, sena na. Taha zarina, te za ū'simiroti na āma 're ū'rosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo. Taha

zarina, te za duré asimi'ē na tāma 're ūromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo." Āne ūsimiroti hā danhipai u ūpire uptabi hā.

31 Āne duré ūsimiroti hāiba amo hā aiwa ūpire uptabi hā: "Uburé te za 're ūdazawi pese za'ra wa'aba mo. Marī ūwē zō asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asōpré wa'aba mo, ūwē zō." Ā norī si ūsimiroti hā, ūpire uptabi zahuré hā. Ūsipai u hā roti hā 'maiħāimana õ di, ūpire uptabi hā.

32 Tawamhā rowahutu'wa hā te asa tāma tinhā:

— Tane tō rowahutu'wa. Tō sena uptabi, asimirowasu'u hā. Misire danhib'apito uptabi te 're hāimana, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā. Ni'wa hā 're hāimana mono õ di, ūsipai u hā.

33 Taha wa, wa za tō wa te 're sawi pese za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā. Taha zarina, wa za ūsimiroti na wa te āma 're rosa'rata u'âsi za'ra. Wa za duré wanhimi'ē na wa te tāma 're romhuri u'âsi za'ra. Wa za duré wa te 're dazawi pese za'ra. Marī ūwē zō wasima 're ūwanhopré mono ne, wa za uburé dama zama sô 're wanhopré, ūwē zō. Wa norī hā wa za wanhimizama hā duré wanhimarī hā wa te tāma 're sōmri za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono ma, da te tāma 're zata za'ra mono da, ūzatazém na. Āne wamhā, tāma wē di, 'Re ūhāimana u'âsi mono ma. Tane nherē, maparane ūsimiroti hā ūpire uptabi hā wa te 're 'madâ'ā pese za'ra mono wamhā, tāma wē uptabi di za. — Āne ma tō Zezusihi ma waihu'u na wa'rā, rowahutu'wa hā.

34 Tawamhā rowahutu'wa hā te te tāma āma uwaimrami wē wa, ma duré Zezusi hā tāma waihu'u:

— Tane tō. A hā, 'Re ūhāimana u'âsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zém nhiti, romhā na aihāimana õ di, āhāna hā. — Āne ma tō tāma waihu'u, rowahutu'wai ma.

Taha parimhā, ni'wa hā te te sadanharī na sahu õ di oto, Zezusi hā tinhimiroti na te te āma upai õ wa.

Danho'reptui'wa na, Zezusi te te ūda'azadanharīzém na rowasu'u

Mateusi 22.41-46; Rucasi 20.41-44

35 Tawamhā bātā na te Zezusi hā dama rowahutu, 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zé 'wawi, wa'ra 're. Tawamhā te te dama rowahutu ré, te da'mahā:

— E niha rowahutu'wa norī hā te te dama 're rowasu'u za'ra, Dawihi nnihudu 're ūmorī na hā, 'Re ūhāimana u'âsi mono te te ūpisitu na hā Danho'reptui'wa da.

36 Duréhā apito Dawi hā ma tō danho'reptui'wa na āma rob'ui'éré, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā Tipē'ēzani na te te tāma ūwaihu'uzéb zarina. Āne āma ūrob'ui'éré hā:

"Re ūhāimana u'âsi mono hā ma tō ūnhib'apito ma tinhā, āne:

Ūrata te za 're asāmra mo, ūnhimire niwī dama aipire

na ūsiré 're aihâimana u'âsi mono da. Asitob'ru norî nhippetezé hâ wa za te tiwi 're a'uprosi, wapu na aima 're hâimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uwa na 're hâimana za'ra mono da oto.' "

— Äne te tâma tinhâ. Äne duréihâ, ma tô ãma rob'ui'éré, apito Dawi hâ.

³⁷ Danho'reptui'wa da hâ tinhib'apito na ma tô sisi, Dawi hâ. ūsib'apito 're morî nherë, e niha te za ūsa'u si poto nherë, Danho'reptui'wa da hâ ūsihuđu na 're hâimana. — Äne ma tô da'ahâ na da'mahâ, Zezusi hâ. Tawamhâ Zezusihi nhimiroti hâ wê wa, ma da'ahâ na wapari ze za'ra ni.

*Dama rowahutu'wa norî hâimanazém na rowasu'u
Mateusi 23.1-36; Rucasi 20.45-47*

³⁸⁻³⁹ Tawamhâ Zezusi hâ ma duré dama waihu'u, äne:

— Ma'äpé rowahutu'wa norî hâimanazé hâ waihu'u za'ra wa'aba. Ta norî hâ uza pa ré, 're ūnomro mono da si, tâma ūwê za'ra hâ. Duré dama pire na 're hâimana za'ra mono wa, 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ūbumroi mono zéb ãma, da te 're ūwazéb za'ra mono da si, ma tô te te sima 're wê za'ra. Duré dama ūpire norî simasisizém na 're si'ubumroi mono da si, tâma ūwê za'ra hâ, rowahutuzéb ãma duré 'ri para dasiré 're ūdasaihuri mono zéb ãma hâ.

⁴⁰ Dama rowahutu'wa zahâ, te sadawa nhipese na pi'õi mrotô norî wi, ūsimarî na 're sipsaihuri za'ra. Tane nherë, te ta norî hâ danho'a 'Re ūhâimana u'âsi mono ma 're mreme zusi hâ, 're hâimana wê uptabi za'ra mono newa. Taha wa, te te dama 're ūrob'manhari za'ra mono zém nhipai u, te za 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ te te tâma 're rob'manhari za'etê za'ra. — Äne ma tô dama rowasu'u, rowahutu'wa norî hâimanazém na.

Pi'õi mrotô nhoprubzé wasu'u

Rucasi 21.1-4

⁴¹ Tawamhâ 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, rob'uiprazé da te 're ūséme mono zéb 'rata, te nhamra Zezusi hâ, 'ri 'wawi wa'ra 're. Rob'uiprazé, da te nasi séme za'ra ré, te da'ab'madâ. ūsibro pese norî hâ, ahâ na te nasi séme za'ra, rob'uiprazé hâ sa'etê na.

⁴² Taha ré, ma tô wi pi'õi mrotô hâ, ūsibrob'õ hâ. Tawamhâ rob'uiprazé ūsapotore hâ ma tô tiza, syryre nherë.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhâ tisiré 're ūnomro mono norî zô, te sima sô tihârâ za'ra, Zezusi hâ. Äne te tâma rowasu'u za'ra:

— Tô sena ã pi'õi mrotô hâ sibrob'õ nherë, ma tô tin-hoprubzém na uburé da'a'rânhipa. ūsiré ūséme'wa norî hâ rob'uiprazé, nasi tâma ūsi'atarëme za'ra si, te nasi sé. Tanei õ di, pi'õi mrotô hâ. Simarî õ nherë, tihâimanazéb da, te te aré ūtédé hâ ma tô ūbâre tâma tisô, wahuré. Äne wamhâ, ma

tô tinhoprubzém na uburé da'a'rānhipa. — Āne ma tô Zesusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma hā.

13

'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé, za īsi'utōrīzé wasu'u

Mateusi 24.1-2; Rucasi 21.5-6

¹ Tawamhā Zezusi norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé 'wawi wa'ra hawi, oto wairébē wi, misi te īsiré hā 'mai'mahā:

— Rowahutu'wa, 'ri hā 'madâ'â za'ra na. Āne hā e ītōmo wasétére. E īri wasétére duré. — Āne te tāma āma tiwata, 'ri wē na.

² Tawamhā Zezusi te asa tāma tinha, āne:

— Ā hā 'ri īmadâ'â za'ra wa'wa hā, nimahā na si te za dasiwi pru pese ni, ētē na 'ri hā. Tawamhā misi si te za oto simi'wara, ēne hā. Sisisiwi 'manomro waihu'u õ di za oto, ēne hā. Tāibā za oto. — Āne ma tô 'ri na tāma āma rowasu'u sirōmo za'ra Zezusi hā, te te waihu'u za'ra da.

Robzépata na rowasu'u, duré da'ruiwapari na rowasu'u

Mateusi 24.3-14; Rucasi 21.7-19

³ Tawamhā Zezusi hā te oto nhamra, Oriwera na ētē 'rāihā nhisi āma, tisiré 're īnomro mono norī me. Sisō're u, te 'ri 'madâ, 'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa hā. Te te 'madâ'â ré, te siwi sadanha, hāiba pisutu Pedru norī hā, Ti'adu, Zuwā, Ādéré norī me:

⁴ — E niwa te za āne hā āma tiromhāiba, 'ri nhamrazéb da hā. E marí te za watobro, da te īwaihu'uzéb da hā. Ma'āpé, wama waihu'u za'ra na, īsōwa wa te āma īwaihu'u sirōmo za'ra zéb da hā.

⁵⁻⁶ Tawamhā Zezusi ma tô asa tāma waihu'u za'ra, āne:

— Ni'wam norī hā te za sadawa nhipe se na sisarina datēme 're nomro, ahâ na. Wa hā newa, te za taré īnhisi na we 're siwasu'u za'ra, danho'reptui'wa na. Tawamhā da'ahâ na te za ta norī āma da te 're sasōmri za'ra, tô sena newa, dama 're īsiwasu'u za'ra mono zé hā. Taha wa, te za a norī wa'wa hā asimiza'rese tiwi 're aihāimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipe se na datēme 're īnomro mono norī āma, 're sasōmri za'ra wa'aba mono tō da.

⁷ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're īropupu'u za'ra mono zé hā, duré romhā na 're īdasi'wapé za'ra mono norī wasu'u zama, 're wapari za'ra wa'aba mono wamhā, tāma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Dasi'wapé te za tō dazada 're wairébē. Tane nherē, da'āma rob'rāsatu uptabi õ di za a'â.

⁸ Danhipti'ai amoi u te za dasisō 're dapra, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhā daro mono bâ te za tō 're dasiwasutu za'ra. Nima niwīmhā, te za duré ti'a hā daré 're

popo'o za'ra. Duré danho õ wa, te za da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Āne hā rowasédé, dazô 're wairébé mono wamhā, za daré ūrob'rāsatu na'rata zé, te wasu'u, pi'õi āma ūwasā hā 're ūsépu'u na'rata za'ra mono ne. Āhā haré dazô 're wairébé mono õ di za.

⁹ — Ma'āpé, aihâimana nhimiza'rese, 're aihâimana za'ra wa'aba mono za. Niwapsi te za a norī wa'wa hā da te 're aipawasisi za'ra wa'wa, roti'wa norī u, da te 're asimroi wa'aba mono da. Tawamhā ta norī zadawa para, te za rowahutuzéb āma da te 're aihâ za'ra wa'wa, romhâ nhorō 'manharī na. ūzazei'wa 're anomro aba mono wa, te za da te 're asimroi wa'wa, dama ūpire norī u, duré danhib'apito norī u zama. Āne wamhā, te za tāma 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo, ūzazei'wa 're anomro aba mono na.

¹⁰ Rob'rāsatu õ ré, te za ūwasu'u wē na te te 're dapo're pu'u za'ra, daro mono bâ, ūzazei'wa norī hā.

¹¹ Tawamhā dama ūpire norī u da te 're asimroi wa'aba mono wamhā, asimirosa'rata na asisōwa asina 're aihâtâ'ā za'ra wa'aba mono õ di za, niha tāma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā. Misi bâtâ na, aihâimanazém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te za te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, dama āma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā. Asimirosa'rata na, asi'uihâ na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono da hā, mare di. 'Re ūhâimana u'âsi mono pê'ëzani hā te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā.

¹² Niwamhā te za dasisānawâi uptabi nherē, da te dasima 're dahâiba nhomri za'ra, da te 're simroi mono da. Damama norī hā te za ti'ra ma, āne te te tāma 're 'manharī wasétâ za'ra, 'râwim nherē. Duré da'ra norī hā timama uptabi da nherē, te za sada 're hâimana za'ra, te te dama 're hâiba nhomri za'ra mono da, da te 're simroi mono da, īna me.

¹³ ūzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Tane nherē, õne haré ūtâma 're anomro u'âsi aba mono wamhā, te za asô'reptuzéb hā asina 're ūwaimrami za'ra wa'aba mo. — Āne ma tô Zezusi hā tisiré 're ūnomro mono norī ma, waihu'u za'ra, te te sina waihu'u sirômo za'ra da.

Robzépata za'êtë wasu'u

Mateusi 24.15-28; Rucasi 21.20-24

¹⁴ Tawamhā ma duré tāma waihu'u za'ra:

— Nimahā na te za asiwî ūmadâ'â za'ra wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te siwi ūwé'õ pe hā, te te dawi ūrosawizéb āma ūsa hā. (Āhā wasu'u na rob'ui'éré hā 're sôré za'ra wa'aba mono wamhā, ma'āpé āma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono za, waihu'u za'ra wa'aba da.) Tawamhā āne hā za

oto daré romhâimana wamhã, rowasétē si te za a'â daré 're sa'wari. Taha wa, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ūsi'ubumroi mono norñ hã, wara sina te za sisa're, ëtë 'râihâ u ta norñ hã tiwi simani za'ra da, duré sisõ'reptu za'ra da.

¹⁵ Ni'wam norñ hã 'ri nhisi hâpâ ãma si'ubumroi wamhã, tinhibrob zô sisisi õ di za a'â, 'ri para u. Õne haré te za dame sisa're, ëtë 'râihâ u, ta norñ hã.

¹⁶ Duré ni'wam norñ hã buru ãma te te romhuri za'ra wamhã, 'ri tême sisa'rei mono õ di za apâ, tisi'ubuzéb zô. Mare di. Õne haré te za duré ta norñ hã ëtë 'râihâ u dame sisa're.

¹⁷ Æne hã rowasédé hã daré hâimana wamhã, ïwasã ré norñ ma hã tâma ropipa uptabi za'ra di za, ï'ra pré ré norñ ma zama.

¹⁸ Taha wa, rowa'u'u wahâ 'rowi, marñ hã dazô watobro tõ da, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, 're ïrowaptërë za'ra wa'aba mo.

¹⁹ E marñ wa. Rowasédé hã oto dazô 're wairébé mono wamhã, te za oto robzépata za'ëtë za'ra ni. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ï'aropoto na'rata mono zém hawimhã, ãne na da te ïrobzépata za'ëtë uptabi za'ra õ. Niwamhã ãne na hã da te 're robzépata zahu za'ra mono õ di za.

²⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô sima pisutu, bâdâ hã za da te 're ïrobzépata za'ra mono zéb da hã, te te dama wâtari da, rowasétê ré da'âma romhâimana pahâ tõ da. Æne hã te te sima pisutu õ 'wa'âhã, te aré uburé dasi'utõri pese, za da'âma ïrob'râsutuzém na hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ãma 're sib'a'uwë za'ra mono da, te te sima 're ïapisutu mono norñ zawi te, te za ãne hã 'manha.

²¹ — Marñ hã wa za duré aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Äté ni'wam norñ hã te za taré te te aimâ 're rowasu'u za'ra wa'wa, ãne: "Ãhâta danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã te nhamra. Õhôta te nhamra." Æne wamhã, ãma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, damreme na hã.

²² E marñ wa, wa ãne aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norñ hã te za datême 're nomro, danho'reptui'wa na, niha wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono da, sadawa nhipe se na. Ta norñ hã marñ dama ï'manharñ waihu'u'õ hã te za te te dama 're 'manharñ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para newa, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. Ísazei'wa norñ zama te te dame ãma 're saze za'ra mono da, te za ãne na te te dama 're romhõsi za'ra. Tane nheré, te te dame 're sazei waihu'u za'ra mono õ di za ta norñ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're apisutu sirõmo mono wa, ãma 're sib'a'uwë za'ra mono da.

²³ Æne hã wa aimâ waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, romhâ ré, pibui pese sina, ãma sô 're rob'madâ'â za'ra wa'aba mono da. — Æne ma tô tâma waihu'u sirõmo za'ra, Zesusi hã.

T'i'ai āma dasiré īpodo hā, za we apâ īmorizé wasu'u

Mateusi 24.29-31; Rucasi 21.25-28

²⁴ Tawamhā Zezusi ma duré tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma:

— Da te robzépata za'ra pari wamhā, bādā hā te za titobra. A'amo zama te te rob'uiwē õ di za oto.

²⁵ Wasi hā te za duré hāiwa hawi rere. Uburé hāiwa na 're īsimasa mono hā te za duré 're sisare.

²⁶ Tawamhā ti'ai āma dasiré īpodo hā, hāiwa'a na wa za wei mo apâ, danho'a. Īwaihu'u pese uptabi na, wa za wei mo apâ, duré īhāiba na rowa'a za'ētē uptabi na.

²⁷ Tawamhā hāiwa āma īma romhuri'wa norī hā wa za we dazō satōrī za'ra, Ropoto'wa te te sima 're īapisutu mono norī zō, te te ītēme da'ubumro za'ra mono da, daro mono bā. — Āne ma tō romhā ré tāma waihu'u sirōmo za'ra.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 24.32-35; Rucasi 21.29-33

²⁸ Tawamhā Zezusi hā ma duré āne tāma waihu'u za'ra:

— Pidera wede na wa za oto aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Pidera wede panhipti hā wapti'i wamhā, duré īsu té hā 're wairébé mono wamhā, tawapsi te za oto āma īwaihu'u za'ra wa'wa, tā 're īta'a mono zéb u 're īromhutu mono zém na hā.

²⁹ Tane duré, marī hā 're īromhaimana mono zéb da, te aimā īwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madā'ā za'ra wa'aba wamhā, te za āma īrowaihu'u za'ra wa'wa, rob'rāsudu hā za oto īwatobro na hā.

³⁰ Tō sena wa āne hā aimā waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Ā hā uburé rowasédé hā dazō 're wairébé mono ré, ti'ai āma 're īdasi'ubumroi mono norī hā ta norī hā 're dā'ā za'ra mono ò ré, te za īsō'a za'ra ti'rāsatu, rowasédé hā.

³¹ Nimahā na te za hāiwa norī hā ai'utōrī zahuré, ti'ai me. Si'utōrī zahuré nherē, īnhimiroti hā si'utōrī waihu'u õ di za. Pire na te za dama 're hāimana u'āsi. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, te te waihu'u sirōmo za'ra da.

Zezusi hā, za we apâ timorizém na te te īromnhimiré'ezé wasu'u

Mateusi 24.36-44

³² Tawamhā āne ma duré tinhimiroti 'rāsudu hā tāma waihu'u sirōmo za'ra, Zezusi hā:

— Āne hā uburé za daré 're īromhaimana mono zéb da hā, ni'wa hā bādā hā te te waihu'u õ di. Hāiwa āma romhuri'wa norī zama, te te waihu'u za'ra õ di duré. Wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra nherē, te duré bādā hā waihu'u õ di. īmama ma si, waihu'u pese di, bādā hā.

³³ A norī wa'aba zama, bādā hā waihu'u za'ra wa'aba õ wa, ma'āpē asimiza'rese, 're aihāimana za'ra wa'aba mono za.

³⁴ Romnhimiré'ē na, wa za marī hā aimā waihu'u za'ra wa'wa. Āté aibā hā te za tinhorōwa hawi watobro, romhā

na 're morī da. Tawamhā sisō'a ré, tāma ūromhuri'wa norī ma, te za romhuri hā te te tāma pisutu. Duré 'ridawa 'madâ'ā'wai ma zama te za roti, te te sô 're rob'madâ'ā pese mono da.

³⁵⁻³⁶ 'Ri tede'wa hā apâ za ūwisizé hā, bâdâ te te waihu'u za'ra õ di, tāma ūromhuri'wa norī hā. Apâ tinhorōwa u ūwisizé hā, āté hâiwahâ, āté mara wa'wa, āté si'a hârâ wi, āté awē wi. Tane bâdâ hā apâ we ūmorizé hā waihu'u za'ra wa'aba õ wa, te za asimiza'rese ūzô 're asimipari za'ra wa'aba mo, a norī wa'aba zama, 're asotō za'ra wa'aba mono newa, asimiza'rese ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, apâ we ūmorî õ'umnhasite.

³⁷ Äne hā aima si, te waihu'u za'ra wa'aba õ di. Ubûré ūzazei'wa norī udâna zama, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, asimiza'rese, ūzô 're asimipari za'ra wa'aba mono da. — Äne Zezusi hā 'ri tede'wai wasu'u na te te sina ūsimiré'ezé wasu'u 'râsudu hā.

14

Da te dasima ãma ūrowa'otō za'ra zé wasu'u, Zezusihî wîrîzéb da na

Mateusi 26.1-5; Rucasi 22.1-2; Zuwâ 11.45-57

¹ Maparane te oto sô rowaptâ bâtâ zô hā, dato hā da te 're ūmanharî za'ra mono zéb u hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ūdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hā. Tawapsi dasi'râ'otō ré, te za romhuri na ū'u'êtë duptoi'õ hā huri ni. Tawamhā bâdâ ūwa waptâ'ä õ ré, te sasedoti ūpire norī hā rowahutu'wa norī me, sima ãma rosa'rata za'ra, Zezusi hā pi'uriwi te te siwi âri da, da te dasiwi wîrî da.

² Äne te sima ãma roti za'ra:

— Dato hā hâimana ré, wa te wasiwi âri õ di za, wama dazahi za'ra õ'umnhasite, ubûré hā wazada hâimana za'ra tõ da. — Äne ma tõ sima ãma roti za'ra.

Betânha ãma, Zezusihî ma, pi'õ nhoprubzé wasu'u

Mateusi 26.6-13; Zuwâ 12.1-8

³ Tawamhâ Zezusi hâ Betânha na 'ri wa'otō nhisi ãma, te a'â tihâiba, Simahâ nhorôwa ãma, ūwa're ré hâ, aré ta hâ. Tame sai ma, sâmra ré, ma tõ we pi'õ hâ ãzé, 'ri para u. Wedewa'u zadaze hâ êtë 'manharî 'remhâ, ma siré ãwisi. Wedewa'u zadaze hâ, nadu na ūsisi hâ, ūwa'âbâ za'êne hâ. Tawamhâ ūsé hâ ma tõ sô pru. Taha pari, ma Zezusihî 'râ nhisiwi sa'wa.

⁴ Ni'wam norī hâ tame ūhâimana za'ra hâ ma tõ ãma we'õ za'ra. Taha wa, ma tõ sima rowasu'u za'ra:

— E niha, ma taré ãma si'uba, wedewa'u zadaze na hâ.

⁵ Te te dama wede 'wa'âhâ, ūwa'â hâ ūsia'êtë uptabi hâ 300 na te aré tihâiba, rob'uiprazé ūsapotore hâ, ūsibrob'õ norī ma,

te te sōmri mono da. — Āne ma sima āma rowaihu'u za'ra, ītede'wai upana nherē. Pi'ōi āma, ma tō duré wasétē za'ra.

⁶ Tawamhā Zezusi hā te tāma nharī za'ra:

— Tō'ā. Pi'ō hā rowē na hāimana. E marī da, ma tō sada asahi za'ra wa'wa. Pi'ō hā īwē uptabi hā ma tō īma 'manha.

⁷ Īsibrob'ō norī hā te ai'rata 're si'ubumroi u'āsi 'wa. Nimahā bātā na, asima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za 're īpawaptob za'ra wa'aba mo, īsimarī'ō norī hā. Tanei ò di, wa hā. Ai'rata 're īnhamra u'āsi aba mono ò di za oto.

⁸ Pi'ō hā ma tō īuwaibaba tō īma 'manha, īwē hā. Ā hā īdā'ā wana ré, ma tō āma īhāiba zadaze, da te īré īnherēzéb u.

⁹ Tō sena, wa āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Daro mono bā te za īwasu'uwe na da te 're dapo're pu'u za'ra. Tawamhā pi'ō hā te te īma īmanharī wē zém na zama, te za da te dasima 're wasu'u u'āsi za'ra, āma 're dasipo're pu'u za'ra mono da. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, āma īwē'ō'wa norī ma.

*Zudasi hā, Zezusi za te te dama īhāiba nhomrizé wasu'u
Mateusi 26.14-16; Rucasi 22.3-6*

¹⁰ Tawamhā Zudasi Icarizoti hā te mo, sasedoti īpire norī u. Aibā 12 na Zezusihī siré 're īnomro mono norī siré 're īmorī, Zudasi hā. Zezusihī āma te te tāma āma roti za'ra da, te ītēme timorī za'ra, te te tāma āma rowairébē za'ra da, Zezusi za te te tāma īhāiba nhomri za'ra zém na hā.

¹¹ Tawamhā Zudasihi mreme te te wapari za'ra wamhā, tāma rowē uptabi za'ra di. Taha wa, ma tō rob'uiprazém na tāma ropisutu za'ra, te te tāma wa'ābā za'ra da. Tawamhā Zudasi hā te oto sima rosa'rata, nimahā bātā na te te dama īhāiba nhomri da hā.

*Zezusi norī hā, dasai 'manharīzém na, siré īsaihurizém na
rowasu'u*

*Mateusi 26.17-30; Rucasi 22.7-23; Zuwā 13.21-30; 1 Corītu
norī 11.23-25*

¹² Tawamhā bādā ma tō oto īwa waptārā, ī'u'ētē duptoi'ō, da te īhurizéb da hā. Ā bātā na, īmorī'rata na zudezu norī hā te za pone'erebā 'ra hā te te sima 're simro, tisa te te āma īhurizéb da hā, Pascowa na dato nhisi na hā. Tawamhā Zezusihī siré 're īnomro mono norī hā, te āne siwi sadanha:

— E momo ma tō asima īwē, asō īwa'manhipizéb da hā, Pascowa na dato nhisi na īwasaihurizéb da hā. — Āne te siwi sadanha.

¹³ Tawamhā Zezusi hā ma tō tisiré 're īnomro mono norī hā 'mazatōrī zahuré. Āne ma tō tāma rob'ru zahuré:

— 'Ri ahā u, ane wa'aba. Tame te za aibā hā īsōpētē 'wa, piza'a te te ī'āri hā, â ré. Tawamhā īsarina te za ane wa'wa, 'ri tēme.

¹⁴ Aibā hā nimomo sébré wamhā, te za 'ri tede'wa hā īsadanhāri 'wa: "Rowahutu'wa hā te tinhā: E ma niwī 'ri 're

wa'wa hā, īsiré 're īnomro mono norī me, īwa īwasaihurizéb da hā, Pascowa na dato nhisi na hā."

¹⁵ Tawamhā 'ri tede'wa hā, hāimo 'ri 're wa'wa za'ēne hā te za aimā 'mazabui wa'wa. Tame te uburé īwa romhaimasa wedeza hā, danhamrazé hā. Tame te za wazō īrobza'ra pese 'wa. — Āne ma tāma waihu'u zahuré.

¹⁶ Tawamhā te oto tineb zahuré, 'ri ahâ u. Tamomo simasisi wamhā. Zezusi te te tāma īwaihu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tō sabu zahuré. Tawamhā tinhipi ma tō 'manharī zahuré, Pascowa na dato nhisi na da hā.

¹⁷ Tawamhā ma'rā wi, ma tō aihutu Zezusi norī hā 'ri tēme, aibâ 12 na īhāiba za'ra norī me.

¹⁸ Tawamhā sai ma, si'ubumroi ré, ma tō Zezusi hā tāma waihu'u sirōmo za'ra, āne:

— Tō sena, wa aimā waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā īsiré asaihuri aba nherē, misire te za dama īmaiħāiba nhomri 'wa.

¹⁹ Tawamhā āne te te sina wapari za'ra wamhā, ma tō tiwi tirobzei'ō za'ra. Taha wa, ma tō siparabāsi si'mahārā za'ra:

— E wa hā.

²⁰ Tawamhā Zezusi asa ma tāma waihu'u za'ra:

— Misire te za tō dama īmaiħāiba nhomri 'wa. īu'ēne hā īsiré piza'a 're te te īdi hā, te za dama īhāiba nho.

²¹ Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā duréihā ma tō īdā'ázém na rob'ui'éré sirōmo za'ra ībaiħā na, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā. īāma rob'ui'érézéb zarina wa za tō mo, īdā'ázéb u. Tane nherē, aibâ ma, tāma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama īhāiba nhomri'wai ma hā. 'Re īhāimana u'āsi mono, za te te azāri wamhā, te za sima rosa'rata, āne: "Īpoto ō 'wa'âhā, aré wē di, āne na hā te aré 're robzépata mono ō wa." Āne te za 'rāwi si'āma rosa'rata, za dama īhāiba nhomri'wa hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, te te waihu'u sirōmo za'ra da.

²² Tawamhā saihuri ré, ma tō ti'ā, īu'ēne hā. 'Re īhāimana u'āsi mono āma te tiwata, sōpru wa. Taha pari, ma tō te te wē'ē, īu'ēne hā. Te te wē'ei mono parimhā, tisiré 're īnomro mono norī ma, ma tō te te sōmri. Āne ma tāma sina waihu'u za'ra:

— Ā, īu'ēne hā huri aba. Ā hā īhāiba, te wasu'u.

²³ Taha pari, ma duré ti'ā hāsizé hā, uwa 'ru 'rāi wa'ui ré hā. 'Re īhāimana u'āsi mono āma te duré tiwata, sōpru wa. Taha pari, ma tō tāma sōmri za'ra, uwa 'ru 'rāi wa'ui ré hā. Tawamhā aihīni ma āhu.

²⁴ Āne ma duré tāma sina waihu'u za'ra, Zezusi hā:

— Ā hā īwapru, te wasu'u. Rob'rāi wa'u za'wari ne, te za īwapru hā īwi asa'wa, da'ahâ zada īdā'â wamhā. Ā hā īwapru hā īwi sisa'wari wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā

tinhib'a'uwē ma, te te tāma ūropisutuzé hā tō sena za te te tāma āma 're ūwaimrami mono zé, te wasu'u.

²⁵ Tō sena wa za aimā ūsiwasu'u za'ra wa'wa. Ā hā rob'rāi wa'u hā te 're hāsi mono õ di za oto, a'ā. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā za uburé da'āma ūib'a'uwē zéb āma si, wa za duré te 're hāsi. — Āne ma tō tāma siwasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhā Zezusi norī hā tinho're na te oto āma tiwata za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono āma. Taha pari, ma tō wairé, Oriwera na ētē 'rāihā nhisi u si'aba're da.

Pedru hā za te te dawi ūudāzém na, Zezusi te te tāma ūwaihu'u ūrōmo zé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Rucasi 22.31-34; Zuwā 13.36-38

²⁷ Tawamhā āne ma Zezusi hā tisiré 're ūnomro mono norī ma, waihu'u za'ra:

— A norī wa'wa hā ūzadawa para õ nherē, te za aihīni asiwi ūrēme 'wa. Duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne na ūāma rob'ui'éré siro, 'Re ūhāimana u'āsi mono mreme na hā: "Pone'ērebā 'madā'ā'wa hā wa za tīwī. Tawamhā pone'ērebā hā te za ropé." Āne ūāma rowasu'u na rob'ui'éré, ūbaihā na hā.

²⁸ Tane nherē, ab're hawi apā ūhāiwa'utu parip si, wa za aiwana ūmorī 'wa, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, tamomo ūnhopētē za'ra wa'aba da.

²⁹ Tawamhā Pedru hā te Zezusihī ma tinhā:

— Aihīni za te te airēme za'ra nherē, wa hā te airēme õ di za.

³⁰ Tawamhā Pedruhu ma, te Zezusi hā asa tinhā, āne:

— Tō sena wa za aimā waihu'u. Ā barana, si'a hā tihārā na te te sahu õ ré, te za si'ubdatō dawi ūudā, aimā ūza'rese õ na.

— Āne ma tō tāma waihu'u siro.

³¹ Tawamhā mreme tete sina, te asa tāma tinhā, Pedru hā:

— Wa hā asiré ūdā'ā da nherē, te dawi ai'udā õ di za. — Āne te Zezusihī ma siwasu'u.

Tawamhā uburé ūsiré 're ūnomro mono norī hā ma tō ūhō na si tāma siwasu'u za'ra, za te te dawi ūudā za'ra õ na hā.

Zezusi hā, Zésemmani āma ūsāmrazém na rowasu'u

Mateusi 26.36-46; Rucasi 22.39-46

³² Tawamhā Zezusi norī hā ma tō aihu, Zésemmani na rob're nhisi u. Sihutu wamhā, āne te tāma nharī za'ra:

— Āme ūzō asimroi wa'aba. Wa hā wa za a'ā asiti ūmorī 'wa, romnhiwasi ūmama ma, ūmreme da.

³³ Tawamhā Pedru norī hā te siré saprōni za'ra, Ti'adu norī hā, Zuwāhā me. Tawamhā te te sina rosa'rata pese wamhā, sina pē'ēzé uptabi di.

³⁴ Taha wa, Pedru norī ma, ma āne sina tāma rowaihu'u za'ra:

— Īpē'ēzé hā sa'ētē na te īma tihâiba. Īpē'ēzé uptabi wa, wa aré dârâ. Āme a'â asimroi wa'aba ī'rata, asôtō za'ra wa'aba ãna. Asôpré u'âsi aba. — Āne ma tô tâma waihu'u za'ra.

35 Tawamhâ romhâ prâ na te īsiti timorî za'ra. Tawamhâ hi'râtitô ma tô nhamra. Sâmra wamhâ, ma tô aiwê'ë, ti'ai u. Tawamhâ Timama wi, te rowaptë, robzépada hâ te te tâma ba'a da.

36 Āne ma tô Timama wi rowaptë:

— Īmama, uburé marî hâ aima waihu'u pese di. Taha wa, ma'âpé robzépada hâ īma ba'a za, te robzépata za'ētë tô da. Tane nherë, ãne aima īsiwasu'uzéb uwaibaba, te īsina uwaimrami da, wa hâ te īsima īwêzém na īma pisutu õ di za. A hâ īma īwêzéb uwaibaba si, te īsina uwaimrami da, te za īma īpisu. — Āne ma tô Timama wi sina rowaptë.

37 Tawamhâ Timama ma, mreme pari, te apâ mo, si'ubdatô tisiré 're īnomro mono norî u. Tawamhâ sôtô za'ra ré, ma tô siza za'ra. Taha wa, te Pedru 'mahâ, utu da:

— Sima, e niha te asõ. E niha asimiza'rese rob'madâ'â waihu'u õ di, syry na.

38 Satanasihi zada, asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, asima 're wê za'ra wa'aba mono nherë, asi'uihâ na sada 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, asimiza'rese te za ai'ubumroi wa'wa ãhâna hâ, 'Re īhâimana u'âsi mono wi, asima rowaptë za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'urizé wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — Āne ma tô tâma waihu'u za'ra.

39 Tawamhâ Pedru norî nhiti, te duré apâ mo, Timama ma mreme da. Tawamhâ õhõ na si, te duré Timama wi rowaptë.

40 Timama ma, mreme pari, te duré apâ ītême timorî za'ra. Tawamhâ sôtô za'ra ré, ma duré siza za'ra. Tâma aptâ'â uptabi za'ra wa, te tinhoto pese za'ra, sôpré waihu'u ãna. Tawamhâ utu za'ra da, Zezusi te te 'mahârâ za'ra wamhâ, asa te te tâma īwaihu'u za'ra da hâ, mare di.

41 Tawamhâ īsiti te duré timorî za'ra. Taha pari, ma duré apâ sina siri. Si'ubdatô tinem na, ma tô oto ãma sahu. Tawamhâ sôtô za'ra ré, ma tô duré apâ siza za'ra. Taha wa, te ãne 'mahârâ za'ra:

— E niha bâ te zahadu asôtô za'ra wa'wa bêté. Te duré aiwa'utu za'ra wa'wa. Tô'â oto. Bâdâ ma tô oto īwa waptârâ. Ti'ai ãma dasiré īpodo, te za oto īhâiba nhomri ni, aibâ īwasété norî ma.

42 Oto aiwahutu za'ra wa'aba, wasi'aba're da. Õhôta te wei oto mo, dama īhâiba nhomri'wa da hâ. — Āne te tâma 'mahârâ za'ra.

*Zezius hâ da te oto dasiwi īârizém na rowasu'u
Mateusi 26.47-56; Rucasi 22.47-53; Zuwâ 18.3-12*

⁴³ Zezusi hā te te tāma 'mahârâ za'ra ré, ma Zudasi hā ūtēme wi, Zezusihî siré aré 're ūmorî hā. Da'ahâ uptabi na ma tō ūsré sô aihutu ni, sib'ezé 'wapa ré, uibroi ré zama. Sasedoti ūpire norî zadawa para, duré rowahutu'wa norî zadawa para, duré zudezu norî ma, roti'wa norî zadawa para zama, ma tō sô aihutu ni.

⁴⁴ Zudasi hā ma tō ãne dama ūpire norî ma, roti aré:

— Aibâ hā te tob'rata hârâ wamhâ, ta hā te za asiwî ūtâri 'wa. Tawamhâ asiptete sina, te za asiwî ūsaprõni 'wa. — Æne ma tō Zudasi hā tāma waihu'u za'ra, te te siwi ūtâri wana ré hā.

⁴⁵ Tawamhâ Zudasi hā Zezusihî u oto wisi wamhâ, ãne te 'mahâ:

— Rowahutu'wa.

Tawamhâ tob'rata hârâ na, ma tō sawi, Zezusi hā.

⁴⁶ Tawamhâ ma tō oto dasiwi âri ni.

⁴⁷ Tawamhâ Zezusihî siré ūsa hā, ma tō sib'ezé 'wapa hā waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hā ãma po're nhizâ, sasedoti ūpire uptabi ma romhuri'wa hā.

⁴⁸ Tawamhâ Zezusi hā sô ūdasihutu norî ma, te tinhâ, ãne:

— E wa hā danhibrob zô dapârî'wa pâ, ma bétê we ūzô aihutu 'wa, sib'ezé 'wapa ré, uibroi ré zama.

⁴⁹ Bâtâ sidâpâsi wa tō asô'a za'ra wa'aba te 're da'apawapto, ūnhimirowasu'u na, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zé 'wawi, wa'ra 're. Zapre tameb ré asiwî ūtâri aba õ di bétê. Tane nherë, te za tō asiwî ūtâri 'wa, ūtâma rob'ui'érézé hā te ūsina uwaimrami hâ. — Æne ma tāma sina waihu'u za'ra.

⁵⁰ Tawamhâ ūsré 're ūnomro mono norî hā aihñi ma siwi tirë. Wara sina, ma dama ropé.

⁵¹ Aibâ hā ūprédupté hâ, Zezusihî zarina ūmorî hā ma tō ni'wam norî hâ siwi ti'â, ūubuzém na.

⁵² Tane nherë, ma tō tāma rême za'ra, ti'ubuzé hâ. Tawamhâ ai'uréiwi te oto dawi wara, ūprédupté hâ.

Dama roti'wa norî hâ Zezusihî da, ūsirâ'otôzém na rowasu'u

Mateusi 26.57-68; Rucasi 22.54-55, 63-71; Zuwâ 18.12-14, 19-24

⁵³ Tawamhâ Zezusi hâ te oto dasiwi saprõni ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa ūpire uptabi nhorôwa u, sasedoti ūpire uptabi nhorôwa u. Tame ūwana ma tō si'râ'otô, sasedoti ūpire norî hâ, duré zudezu norî ma roti'wa norî hâ, duré rowahutu'wa norî hâ.

⁵⁴ Zezusi hâ da te dasiwi saprõni ré, te Pedru hâ romhâ na te te pibu, sasedoti ūpire uptabi nhorôwa u. Tawamhâ 'ri 'wawi wa'ra 're, ma ãzé. Sébré wamhâ, ma tō nhamra unhamma dawa, hâ'i'ro da, romhuri'wa norî me.

55-56 Tawamhā sasedoti ūpire norī hā duré uburé zudezu norī ma roti'wa norī hā, te ni'wam norī zō tinhopré za'ra, Zezusi hā marī te te 're ūab'manharī wasétē mono zém na, sadawa nhipesa na te te siwi āma hiri da, tawapsi romanu norī hā te te siwi wīrī da. Tawamhā da'ahā na dazadawa nhipesa na, Zezusihī āma ūsimiroti wasétē na da te āma sa'ra za'ra nherē, āma dasisaze za'ra õ di.

57 Tawamhā ni'wam norī hā ma tiwahutu zahuré hāiwi, Zezusi hā sadawa nhipesa newa, ūsadawa nhipe te te āma hiri zahuré da, ãne:

58 — Wa norī hā wa tō wasi'uihā na ūsimirowasu'u hā wapari ni. 'Re ūhaimana u'âsi mono nhorōwa hā te za, u, sāmra, ētē na da te dasiwi ūri hā. Tawamhā te za, u, aimawi 'ri duré. Da te dasiwi ūri da hā, mare di. Te te 'ri ré hā, bādā hā si'ubdatō te za, u, āma ne, te te āma romhuri ré hā. Æne taré dama siwasu'u ré, wa tō wapari ni, wasi'uihā na. — Æne te Zezusi dama wasu'u zahuré, taré.

59 Tane nherē, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa norī hā te te siwi sadawa pibū zahuré wamhā, aiwab õ di, te te dama ūwasu'u zahuré zé hā.

60 Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa ūpire uptabi hā dawa'wa ma hāiwi za, Zezusi hā uihā na te te sadanharī da, ãne:

— E asadawā na dama āma wa'rāmi ãna, da te dasiwi ūaiwasu'u wasétē na hā. E tō ūsarina ma tō aiwasédé hā ai'āma hiri zahuré. E taré. — Æne te sadanha.

61 Tane nherē, te Zezusi hā ari'iwi za. Te te āma wa'rāmi õ di, timreme na. Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa ūpire uptabi hā te duré sadanharī na sahu, sasedoti ūpire uptabi hā:

— E tō sena a hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da. E tō sena 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra, a hā.

62 Tawamhā Zezusi hā asa te tāma siwasu'u oto:

— Úhe. Wa hā, Danho'reptui'wa. Wa hā 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra. A norī wa'wa hā aihīni te za ūmadâ'â za'ra wa'wa, ti'ai āma dasiré ūpodo hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimire niwī, 're ūnhamra mono na, ūwaihu'u pese 'rata. Hāiwa'a na apā we ūmorī wamhā, te za ãne na ūmadâ'â za'ra wa'wa. — Æne ma tō tāma siwasu'u sirōmo za'ra.

63 Tawamhā te te sadawa 'rui wa, ma ti'uza hā hāiwazu, sasedoti ūpire uptabi hā. Tawamhā ãne ma tō āma da'mahā:

— Tāibā oto. Aibā aimawi norī zō, ai'maihārā aba õ di za, Zezusi te te wama ūwasu'u za'ra da hā, ūwasétē na.

64 'Re ūhaimana u'âsi mono newa, si'uihā na ma tō tiwaihu'u pe hā sina tihi, wasine 're hāimana mono nherē. Si'uihā na ma tō timreme wasétē. ūmreme ma tō ūwapari za'ra wa'wa. E marī tawamhā, ma tō āma ūpisutu za'ra wa'wa. — Æne te āma

da'mahâ. Tawamhâ aihîni ma tô sima w   za'ra, da te dasiwi w  r   da.

⁶⁵ Tawamh   te te siwi w  '   wa, ma t   nasi ni'wam nor   h   siwi ubu upto, tizadaipro na. Zazah   na ma dur   siwi ubu ubu. Taha pari, ma t   dur   nasi siwi ah  .   ne r  , te nasi siwi 'mah  :

— E'wa h   ai'az  ri'wa. Ma'  p  , waihu'u. —   ne te nasi siwi 'mah  .

'Re   h  aimana u'  si mono   ma 're   dawata za'ra mono z   'mad  '  wa nor   zama, ma t   siwi ti'  , te te nasi siwi ah  ri da.

Pedru h  , Zezusi te te dawi   ud  z  m na rowasu'u

Mateusi 26.69-75; Rucasi 22.56-62; Zuw   18.15-18, 25-27

⁶⁶   ne r  , te zahadu Pedru h   dame nhamra, 'ri 'wawi wa'ra 're, pi'reba 'ri zah  p  . Tawamh   tame s  mra r  , ma we pi'   h   dat  me wi, sasedoti   pire uptabi ma romhuri'wa h  .

⁶⁷ Wisi wi, ma Pedru h   tis  , unhamma   ma h  i'ro r  . Tawamh   te te 'mad  '   pese pari, te Pedruhu ma tinh  :

— A zama te dur   Zezusih i sir   're aimo, Nazar     ma 're   h  aimana mono sir  .

⁶⁸ Tawamh   Pedru te asa t  ma tinh  :

— Tane na   waihu'u nher  ,    h     ma sa'rese    di. —   ne te pi'  i wi ai'ud  , Pedru h  .

Tawamh   'ri nh  'riti u te oto mo, 'ridawa u mor   da, dapusiz  b u. Tawamh   si'a ma oto h  .

⁶⁹ Tawamh   ma t   romhuri'wa sipi'   h   tis   Pedru h  , 'ri nh  'riti   ma. Tawamh     rata   simasam nor   ma, te wasu'u za'ra:

—    h   Zezusi nor   sir  , 're   mor  .

⁷⁰ Tawamh   Pedru te dur   tiwi ai'ud  . Tawamh     ma ronomro    ré, te dur   t  ma nhar   za'ra,   rata   simasa h  :

— T   sena, a h   Zezusi nor   sir  , te 're aimo. A h   t  , Darireza   ma 're   aih  imana mono.

⁷¹ Tawamh   Pedru te asa t  ma nhar   za'ra:

— Mare di. Tane na   waihu'u nher  ,    h     ma sa'rese    di. T   sena te aiwi ud   za'ra wa'aba di p  , 'Re   h  aimana u'  si mono te te   az  ri p  . —   ne te t  ma sina waihu'u za'ra.

⁷² Tawamh   si'a h   awa'awi ma tih  r   na sahu. Tawamh   Zezusi te te t  ma   waihu'u z  m na, ma sina po're puru, Pedru h  .   ne ma t   Zezusi h   ar   t  ma waihu'u siro: "Si'a h   tih  r   na te te sahu    ré, te za si'ubdat   dawi   ud  ,   zadawa para    nher  ."

Tawamh   Zezusih mreme na sina po're pu'u wa, te oto aiwa'  , Pedru h  .

15

*Apito Piratu, Zezusi te te ūsadawa pibuzé wasu'u
Mateusi 27.1-2, 11-26; Rucasi 23.1-5, 13-25; Zuwā 18.28-19.16*

¹⁻² Tawamhā awēm na mararé, ma duré si'rā'ōtō, sasedoti īpire norī hā, duré zudezu norī ma roti'wa norī hā, duré 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā. Zezusihī āma te te sima roti za'ra da, ma si'rā'ōtō, dama roti'wa īpire norī me. Taha pari, ma oto siwi pawasisi Zezusi hā, Piratuhu u te te siwi saprōni da. Tawamhā ītēme te te siwi āwisi wamhā, Piratu te Zezusi sadanha:

— E a hā, zudezu norī nhib'apito.

Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Tahata ma tō tane hā tō ī'āma īwaihu. — Āne te tāma tinhā.

³ Tawamhā sasedoti īpire norī hā te Zezusihī āma īwasédé hā sa'ra za'ra taré, marī īwasétére na 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī īpire za'ra hā.

⁴ Taha wa, Piratu te Zezusi 'mahā:

— Marī ahā na ma tō ai'āma sa'ra za'ra ni. E asadawa na tāma āma wa'rāmi za'ra õ di za. — Āne te 'mahā.

⁵ Tane nherē, tizadawa na te te wa'rāmi õ di, Zezusi hā. Taha wa, ma tō Piratu hā āma titob'uzu, tizadawa na te te āma wa'rāmi õ wa.

⁶⁻⁷ Wahub sidāpāsi, ma tō apito Piratu hā misi si te te 're da'azani, dazazéb 're, 're īdasimasa mono norī hā 're dawairébé mono da, misi si. 'Re īhāimana u'āsi mono, tinhimihâzé te te dama ība'azém na dasa da te dasiwi 're ī'manhari' za'ra mono zém na, ma tō te te 're da'azani, da te tiwi 're īwaptērē za'ra mono zéb uwaibaba. Aibā hā dazazéb 're, te dame 're sa, Barabasi na ūisisi hā. Romanu norī da, dasi'wapé watobro wamhā, te te da'mapāri' za'ra wa, ma tō séme ni, dazazéb 're.

⁸ Tawamhā ma duré bâtâ na Piratuhu u tasi'rā'ōtō ni, da te tiwi rowaptērē za'ra da, te te 're ī'manhari' wē mono zéb zarina, misi te te dama 'mairob'ru da, dazazém hawi da'maiwatobro da, apâ morī da.

⁹⁻¹⁰ Tawamhā Piratu te da'a'mahā:

— Zudezu norī, e asib'apito za'ra wa'aba ma, wa za rob'ru, apâ morī da. — Āne te da'a'mahā, Zezusihī āma. Sasedoti īpire norī hā Zezusi te te sō'ru za'ra wa, ma tō ītēme siwi āwisi, Piratuhu u. Āne na ma tō Piratu hā āma dawaihu'u.

¹¹ Piratu hā Zezusi hā apâ morī da, te te nasi āma da'ab'mahârâ nherē, te sasedoti īpire norī hā nasi dawada'uri za'ra, Barabasihi si da te waptērē za'ra da, tiwi, Zezusihī upana te te wazere da.

¹² Tawamhā Piratu te duré da'ab'mahā:

— E marī, wa za bété aimā āma pisutu za'ra wa'wa, asib'apito na asiwī 're ūsisi za'ra wa'aba mono āma hā, te aimā āma ūwaimrami za'ra wa'aba zéb da hā.

¹³ — Wedepo'o nphonhi'rāmi na da te dasiwi sasōmri, dâ'â da. — Āne te nasi sa'ētē āma 'mahârâ za'ra ni, Piratu hā.

¹⁴ — E marī te te 're ab'manharī wasétē mono bâ. — Āne te āma da'ab'mahâ, Piratu hā.

Tane nherē, hârâ 'rāihâ na te nasi āma 'mahârâ za'ra, Piratu hā:

— Wedepo'o nphonhi'rāmi na, da te dasiwi sasōmri, dâ'â da.

¹⁵ Tawamhā Piratu hā dama rowē za'ra da, ma tō da'wapéi'wa norī ma 'ru za'ra, Barabasihi ma si te te tāma rob'ru za'ra da, dazazém hawi watobro da, apâ 're morī da. Taha pari, te Zezusi tāma 'ru za'ra, da'wapéi'wa norī ma, powawē hâi waré na te te siwi 're pré'ē mono da, taha pari, te te duré siwi sasōmri da, wedepo'o nphonhi'rāmi na dâ'â da oto.

*Da'wapéi'wa norī hā Zezusihi āma ūto za'ra zé wasu'u
Mateusi 27.27-31; Zuwā 19.1-3*

¹⁶ Tawamhā da'wapéi'wa norī hā ma tō Zezusi hā siwi āwisi, Piratuhu nhorōwa u, 'ri 're wa'wa nho'ōmo u. Tamemhā te oto sitēme sisō tihârâ za'ra, uburé sitēme si'rā'ōtō da.

¹⁷ Tawamhā dasi'ubuzém na ma tō Zezusi hā siwi āma hâiba ubu, īhâ pré na. 'Wabzéré panhipti na ma duré siwi sōpre.

¹⁸ Tawamhā sisarina te nasi timreme na sawi za'ra, taré:

— Zudezu norī nhib'apito, rowē na aihâimana.

¹⁹ Tawamhā ūrāi wi, ma tō nasi siwi ahâ, wedehu waré na. Te duré nasi siwi upto, tizadaipro na. Te duré nasi hi'râtitō tāma asimro, Zezusihi papara, āma wata za'ra da newa.

²⁰ Tawamhā nasi āma wa'ē za'ra parimhā, tisi'ubuzém na te te siwi āma īhâiba ubu hā ma tō apâ tiwi wazere za'ra. ūuzazém na ma oto apâ siwi uza. Taha pari, te oto rob u siwi saprō, wedepo'o nphonhi'rāmi na te te siwi sasōmri da, 'ri nho'ōmo nhiti.

Zezusi hā wedepo'o nphonhi'rāmi na da te dasiwi ūsasōmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-56; Rucasi 23.26-49; Zuwā 19.17-30

²¹ Tawamhā bâdâdi na te te siwi saprōni ré, ma tō aibâ hā siwi sōpētē, Sima na ūsisi hā, tirom hawi we ūmorī hā, 'ri ahâ u. ūsa'ru nhisi hā, Sireni na. Sima hā Aresâdiri norī mama, Rupuhu me. Tawamhā da'wapéi'wa norī hā, Simahā ma, ma tō 'ru za'ra, wedepo'o nphonhi'rāmi hā te te tāma âri da, Zezusihi ma.

²² Tawamhā Dodota na romnhisi u, ma tō siwi saprō, Zezusi hā. Dodota na romnhisi hā, da'rāhi te wasu'u.

²³ Tawamhā da'wapéi'wa norī hā te aré tāma sōmri za'ra, uwa 'ru 'rāi wa'u ūisé hā te te hā'rēne da, miha na wedepa wa'u nhisi na, ūwazari ré hā. Tane nherē, te te hā'rēne ò di, Zezusi hā.

²⁴ Taha pari, ma tō oto wedepo'o nhonhi'rāmi na siwi sasō. Te te siwi sasōmri pari, ma tō ētē zapotore ū'i'éré ré hā nasi sima sāmra da'wapéi'wa norī hā, pibu pese na Zezusihī uza hā te te siwi waibū da.

²⁵ Zezusi te te siwi ūsasōmrizém na hā, bādā ma tō oto tinhō're za'a.

²⁶ Zezusihī 'rāi uwaibaba wedepo'o na rob'ui'éré hā ma siwi téte, da te dasiwi ūwē'ō za'ra zém na, da te dasiwi āma waihu'u za'ra da. Āne āma ūrob'ui'éré hā: Ā hā, zudezu norī nhib'apito.

²⁷ Zezusihī siré, ma tō duré aibā norī hā sasōmri zahuré ni, danhibrob zō dapārī'wa norī hā. Zezusihī āma te aiwa'aba zahuré ūsimire niwī, duré ūsimi'e niwī.

²⁸ Āne āma ūromhāimanazé hā ma tō rob'ui'éré zarina, sina uwaimra, Zezusi hā. Āne duréhā āma ūrob'ui'éré hā: "Ūwasétē norī zu, te za taré dasiwi wē'ō ni." Āne āma ūrob'ui'éré hā, ūbaihā na hā.

²⁹⁻³⁰ Tawamhā ūwa'wai baba, da te nasi ro'rahāri za'ra sidāpāsi, te nasi āma tawa'ē za'ra ni, Zezusihī āma. Nasi āma da'rā siwanarī za'ra sina, te nasi āma wasétē za'ra ni:

— Oro a hā asima roti za, 'ri 'rāihā hā sāmra da, 'Re ūhāimana u'āsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zé hā, si'ubdatō bādā hā ai'āma si'utōrī ò ré, duré apā 'ri da. Ma'āpē, asisō'reptu na. Wedepo'o nhonhi'rāmi hawi we si'ra na, atā'ā tō da. — Āne te nasi āma tiwa'ē za'ra.

³¹ Duré sasedoti ūpire norī hā te nasi āma wa'ē sina, āne sima nharī za'ra āma, rowahutu'wa norī me:

— Oro te te 're da'anho'reptui mono za, 'rāwi sisō'reptui ò di bété.

³² Ma'āpē, āne ré, wedepo'o nhonhi'rāmi hawi we te te si'ra wanho'a, Danho'reptui'wa hā Izarazéhē nihudu norī nhib'apito hā, wa te wasina ūumnhasi za'ra zéb da hā. — Āne ma sima āma rowaihu'u za'ra.

Tawamhā ūsiré ūsa'o zahuré zama, te nasi tāma nharī wasétē zahuré, Zezusihī ma.

³³ Tawamhā ma tō ti'abzuma. Abzuma wamhā, ma tō tirobra, daro mono bā. Bādā siprazéb u, te oto robra si nomro.

³⁴ Tawamhā si'ubdatō bātā āma, te Zezusi hā Timama hā sima 'mahā, hārā 'rāihā na āne:

— Eroi, Eroi, rema sabatani.

Ūhārāzém na hā, āma ūsaprizé hā, āne:

— Ūnhib'apito, ūnhib'apito, e marī da, ma tō oto ūrē. — Āne āma ūsaprizé hā.

³⁵ Tawamhā ni'wam norī hā ū'rata ū'simasam norī hā Zezusihi hârâ te te wapari za'ra wamhā, ma tō sima rowasu'u za'ra, ãne:

— Ôhôta wapari aba. Eriasihi zô te hâ, te te we pawaptob da.

³⁶ Tawamhā ni'wa hā si'aba're na ma tō piza're upsõzém ne hā 'mai'â, uwa 'ru 'râi wa'u ū'sé na te te tâma ãma di'i da, Zezusihi ma, ūwa'âbâ syry na. Tawamhā wedewaré 'râsutu na ma tō ãma sapu'u, Zezusihi ma, te te wê da, te te upsõmri da. Taha pari, te ãne dama tinhâ:

— A'â pé wanhimipari za'ra wa'aba, Eriasi we sô morî ū'umnhasite, wedepo'o nhonhi'râmi hawi, te te si'ra da. — ãne ma dama waihu'u.

³⁷ Tawamhā Zezusi hâ hârâ 'râihâ na te hâ, ū'reme ma. Taha pari, ma pë'ê hai'utô.

³⁸ Zezusi hâ dâ'â wi, zazahâ ū'hâpa hâ 'ri 're wa'wa nhitobzé hâ ma uihâ na hâihaipo'o aiwa, hâimo hawi pi'reba, 'Re ū'hâimana u'âsi mono nhorôwa ãma hâ.

³⁹ Zezusi hâ hâiwi sa'o ré, da'wapéi'wa norî wada'uri'wa hâ ū'so're te za, ū'papara, romanu hâ. Tawamhâ Zezusi hâ ū'reme ma hârâ 'râihâ na hârâ wamhâ, te te wapari wamhâ, ma ãma rowaihu'u:

— Nare õ hâ, 'Re ū'hâimana u'âsi mono 'ra.

⁴⁰ Pi'õ norî zama, romhâ hawi te Zezusi hâ 'madâ'â za'ra. Nima norî nhisi hâ ãne: Mariza Madarena, duré Sarome, duré Mariza, Zuzé norî na hâ Ti'aduhu me. Ti'adu hâ ū'hâiba té.

⁴¹ Zezusi hâ Darireza ãma 're morî ré hâ, pi'õ norî hâ ū'siré te 're nomro. Ma tô duré marî na te te siwi 're pawapto. Ta norî siré, te duré pi'õ norî hâ ahâ na Zeruzaré u ai'aba're, Zezusihi siré. Ta norî zama te romhâ hawi siwi 'madâ'â za'ra.

Zezusi hâ da te ū'serêzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Rucasi 23.50-56; Zuwa 19.38-42

⁴²⁻⁴³ Sabadu u bâdâ 're ū'ne mono u, te zudezu norî hâ te te sima 're ropese za'ra, sabadu na hâ te te 're romhuri za'ra mono õ na dâ'âsina. Tawamhâ sabadu u oto hâiwhâwa, romhuri 'râsutuzéb ãma te Zuzé hâ Piratuhu u mo. Arimateza ãma te aré 're hâimana, Zuzé hâ. Zudezu norî ma roti'wa ū'pire, ta hâ. Taha wa, te nasi si'râ'otô, siré dama roti'wa ū'pire za'ra norî me. Zuzé hâ, 'Re ū'hâimana u'âsi mono da'âma 're ū'sib'a'uwe mono zéb zô, te 're simipari u'âsi. Tawamhâ romhuri zahârizéb u, romhuture wa, ma tô sada aptete Zuzé hâ, Piratuhu u morî da, Zezusihi hâiba hâ te te tiwi waptérâ da, ab're sirômo 're, te te sérâ da.

⁴⁴ Zuzé hâ, Zezusi hâ idâ'â na te te tâma rowasu'u wamhâ, Piratu hâ te ãma rosa'rata, dâ'â su'u wa. Tawamhâ Piratu hâ da'wapéi'wa norî wada'uri'wa zô te hâ, idâ'âzém na te te ãma sadanharî da, tô sena zô.

⁴⁵ Tawamhā tō sena Zezusi hā īdā'ā na te te tāma rowasu'u parimhā, Zuzéhé ma, te oto Piratu hā tāma ti'ru, Zezusihi hāiba hā ab're sirōmo 're, te te sērē da.

⁴⁶ Tawamhā Zuzé hā zazahā, ma sada uipra, īhāirā hā. Taha pari, Zezusihi hāiba hā ma oto si'ra, wedepo'o nhonhi'rāmi hawi. Tawamhā zazahā īhāirā na ma ubu. Te te ubu pari, ma tō ab're 're tisē. Sa'a zahāpā ētē wa, ab're sirōmo 're, ma tisē. Taha pari, te ētē tōmo wawē hā te te pizari, ab're te te āma īré sitob da.

⁴⁷ Āne Zezusihi hāiba te te sērē ré, ma tō pi'ō norī hā āma 'madā'ā zahuré, Mariza Madarena hā Marizaha me. Ta hā Zuzéhé na. Tawamhā ma tō sabu zahuré, nimame Zuzé te te īsērēzé hā.

16

Zezusi apā īhāiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-8; Rucasi 24.1-12; Zuwā 20.1-10

¹ Tawamhā bādā oto sébré wamhā, tāibā oto sabadu hā romhuri zahārizé hā zudezu norī te hā. Tawamhā pi'ō norī hā īwa'u zadaze hā, ma tō siwi uipra, te te siwi āma hāiba u'rē da, Zezusi hā. Pi'ō norī nhisi hā Mariza Madarena, duré Sarome, duré Mariza, Ti'aduhu na hā.

² Tawamhā pi'ō norī hā mararé te ai'aba'rē, sa'a zahāpā ab're u, bādā 'rāiwatobro wi, dumidu na.

³ Bādādi na si'aba'rēi ré, ma āne sima waihu'u za'ra:

— E 'wa hā te za ēne hā wama sa'rē za'ra, ab're nhitobzé hā.

⁴ Ab're nhitobzé hā ēne hā tōmo wawē uptabi wa, ma āne sima waihu'u za'ra. Tane nherē, sihutu wamhā, ēne da te īsa'rē na ma tō 'madā'ā za'ra.

⁵ Tawamhā ab're 're, sisisi wamhā, ma tō aibā hā siwi sōpētē īprédupté hā, uza hāirā ré īsāmra hā. īnomrozé nhimire niwī te nhamra. Taha wa, pi'ō norī hā ma tāma tipē'ewara za'ra.

⁶ Tawamhā āne te tāma nharī za'ra, pi'ō norī ma:

— īma aipahi za'ra wa'aba tō. Zezusi hā Nazaré āma aré īprédu hā wedepo'o nhonhi'rāmi na, da te dasiwi īsasōmri zō robzabu za'ra wa'aba da, te we ai'aba'rēi wa'wa. Āne na, wa tō aiwaihu'u za'ra wa'wa. Āme hāimana ò di oto. Apā ma tō hāiwa'udu. Ma'āpé, īnomrozé hā sabu za'ra wa'aba. Robaba di,

⁷ Taha wa, te za oto apā ai'aba'rēi wa'wa, Pedru norī ma tāma rowasu'u za'ra wa'aba da, āne: "Zezusi hā aiwana te za, u, timorī 'wa, Dariresa u. Tame te za, u, īsōpētē za'ra wa'wa, aimā īsiwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina." — Āne ma tō pi'ō norī ma waihu'u za'ra.

⁸ Tawamhā ma wairé ab're hawi, wara sina sisa'rei mono da. Tāma pē'ewara za'ra wa, te tirērē'ē za'ra. Pahi te, ni'wai ma, te te rowasu'u za'ra õ di a'â.

*Zezusi hā, Mariza Madarenahā ma, ūsihā'i'rēzé wasu'u
Mateusi 28.9-10; Zuwā 20.11-18*

⁹ Zezusi hā dumidu na ma tō apā hāiwa'udu, mararé. Tawamhā ūmorī'rata na ma tō Mariza Madarenahā ma, sihā'i're. Ti'ai baba 're morī ré, ma tō taha ma, wa'uburé hā'7 na sāmra.

¹⁰ Tawamhā Zezusihī siré 're ūnomro mono norī u, te mo Mariza Madarena hā, te te tāma rowasu'u za'ra da. Tāma robzei'ō za'ra di. Pē'ēzé uptabi za'ra wa, te aiwa'ō za'ra. Āne ré, ma tō ūtēme tiwisi za'ra, Mariza Madarena hā.

¹¹ Tawamhā Zezusi apā 're ūmorī na, duré ūtēme ūwisizém na hā te te tāma rowasu'u za'ra wamhā, te te āma saze za'ra õ di.

*Zezusi hā, maparane tizazei'wa norī ma, ūsihā'i'rēzé wasu'u
Rucasi 24.13-35*

¹² Taha pari, ma duré Zezusi hā aimawi tihāiba na sihā'i're, maparane tizazei'wa norī ma. Rom na bādādi na neb ré, ma tō ūtēme tiwisi zahuré.

¹³ Tawamhā apā te tineb zahuré, Zezusihī siré 're ūnomro mono norī ma, te te rowasu'u zahuré da. Tane nherē, te te tāma rowasu'u za'ra nherē, te te āma saze za'ra õ di duré.

*Zezi hā tisiré norī ma, ūsihā'i'rēzé wasu'u, 11 na ūhāiba
norī ma*

*Mateusi 28.16-20; Rucasi 24.36-49; Zuwā 20.19-23; Atusi
1.6-8*

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā tisiré 're ūnomro mono norī u ma duré wi, sai ma, si'ubumroi ré, 11 na ūhāiba za'ra u. Tawamhā timreme ma tō tāma pētē za'ra, siwi ūsabui'wa norī nhimirowasu'u hā te te saze za'ra õ wa, apā ūhāiba'utuzém na da te ūwasu'u na hā.

¹⁵ Taha wa, te āne oto tāma nharī za'ra:

— Daro mono bā te za oto 're ūropéi wa'aba mo, a'uwe mono bā, ūwasu'uwe na 're dapō're pu'u za'ra wa'aba mono da.

¹⁶ Tawamhā Danho'reptui'wa na da te dasina 're ūumnhasi za'ra mono wa, â dawabzuri hā da te 're 'manharī za'ra mono wamhā, te za te te 're da'anho'reptu, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Da te dasina 're ūumnhasi za'ra mono õ wamhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono te za te te 're da'awē'ō.

¹⁷ Da te dasina 're ūumnhasi za'ra mono wamhā, wa za te 're da'apawapto, ūwaihu'u pese zarina, marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā te te dama 're ab'manharī wē mono da, ūwasu'u na tō sena na da te 're waihu'u za'ra mono da. Āne te za te te 're dapawaptob za'ra. ūnhisi na te za wa'uburé hā te te dama 're sāmra za'ra, ūzadawa para. Duré 're ūdasisadaihu'u za'ra mono õ na zama, te za 're mreme zusi.

¹⁸ Sa'rese ãna, wahi hã te te 're waibui mono nherẽ, duré dapãřizé hã te te 're âhuri mono nherẽ, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Duré, tinhib'rata na ïhâzé ré norĩ hã te te 're upi za'ra mono wamhã, te za 're séptâ'â za'ra, ïhâzé ré norĩ hã. — ãne ma tô tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma.

*Zezusi hã hâiwa u ïmorïzé wasu'u
Rucasi 24.50-53; Atusi 1.9-11*

¹⁹ Wanhib'apito Zezusi hã te te tãma rowasu'u za'ra pari, ma tô hâiwa u tiwi âri za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimire niwî oto 're sãmra mono da, pire uptabi na.

²⁰ Tawamhã ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ïsadawa para, ma tô te te ropé daro mono bâ, ïwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da. Wanhib'apito hã ma tô te te 're pawaptob za'ra, ïsimi'manharî waihu'u pese zarina, marî dama ï'manharî waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharî wẽ mono da, ïsimirowasu'u za'ra na tô sena uptabi, da te 're waihu'u za'ra mono da.

Rucasi

Zezu Cristuhu wasu'uwē na Rucasi te te āma īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Ā ībaihâ na rob'ui'éré'wa nhisi hā Rucasi na īisisi hā. Duré Atusi na rob'ui'éré'wa, ta hā. Ta hā aré dawede'wa (Corosu. 4.14). Zezusihî wasu'u na rob'ui'éré'wa hâiba amo norî hā ta norî hā zudezu, Mateusi, duré Marcusi hā, duré Zuwā. Rucasihi si zudezu õ di. Duré Tezopiru hā īsiré zudezu'õ ma, ma tô ā ībaihâ na rob'ui'éré hā tâma tisõ, Rucasi hā.

Tawamhâ Rucasi hā ma tô Zezusihî wasu'u na rob'ui'éré, īwaptâ'āzém hawi sada 're īromhâimana mono zém na hā, hâiwa u apâ īmorizéb u hā. Ma tô duré wama āma rowasu'u za'êtê za'ra, Zezusihî nhimirowahutuzém na hā. Ma tô duré wama wasu'u za'ra, Zezusihî hā ti'ai āma wasine za'ra īpoto na hā. Ma tô duré wama waihu'u za'ra, Zezusihî hā a'uwē mono bâ te te 're da'anho'reptui mono da, wei īmorî na hā, duré zudezu norî têmep si we īmorî õ na hā. Taha wa, ma tô Zezusihî hā dama siwaihu'u, ti'ai āma dasiré īpoto na hā.

Duré Rucasihi nhimi'ui'éré zarina, wa za waihu'u za'ra ni, Zezusihî hā īhâzé ré norî āma 're īpë'ëzé mono zém na hā, duré īsimarî'õ norî āma hā, duré da te dasiwi 're īwë'õ za'ra mono norî āma, duré samaritanu norî āma, duré waséte na 're īnomro mono norî āma.

¹⁻⁴ Tezopiru, asawi di. Āhâna wa za aimâ rob'ui'éré, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'u na, sena na waihu'u da. Ni'wam norî hā ma tô Zezusihî wasu'u na te te 're dapo're pu'u na'rata za'ra, titômo na te te āma 're īmadâ'â za'ra mono norî hā. Ta norî hā ma tô īwasu'u na'rata hawi wama rowasu'u za'ra. Tawamhâ īsimirowasu'u zarina, ma tô īwasu'u na āma rob'ui'éré za'ra ni, da'ahâ na. Taha wa, wa hā wa duré īsima wë, te āma aimâ rob'ui'éré da. īwasu'u na'rata hawi, wa tô rosa'rata pese, te waihu'u pese da. Ni'wam norî hā ma tô īwasu'u hā aimâ wasu'u za'ra. Taha wa, wa tô īsima wë, upsâtâ pese na te aimâ rowasu'u da, rob'ui'éré na, Zezusihî wasu'u hā sena na waihu'u da.

Zuwâ Batitaha potozé wasu'u

⁵ Erodi hā zudezu norî nhipti'ai 're, apito na 're hâimana mono ré hā, aibâ hā te 're hâimana, Zacaria na īisisi hā. Zacaria hā sasedoti, 'Re īhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa. Abizaha nihihudu norî me, te te tâma 're romhuri za'ra. īmro nhisi hā, Izabé na īisisi hā. Izabéhê hi'rada hā, Arâ na īisisi hā. 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa, Arâ hā.

⁶ Zacaria norī hā ma tō 're hāimana wē zahuré. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'ā pese zahuré. Taha wa, tāma wē zahuré di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma.

⁷ Tane nherē, 'ra zahuré õ di. Izabé hā 'ra waihu'u õ wa, ma tō 'ra ãna si'hi zahuré.

⁸ Tawamhā nimahā bātā na ma tō Zacaria hā tin-himiromhuri hā 'manha, sasedoti te te 're īmanharī za'ra mono hā, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawaṭa za'ra mono zéb 'remhā. Taha te hā bātā wa, ma tō romhuri 'manha.

⁹ Īsiré norī hā ma tō tāma pisutu za'ra, 'ri para u sébré da, te te tāma romhuri da. Taha wa, 'ri para u, ma tō oto ăzé Zacaria hā, wedewati īsadaze hā wedeza ne na te te tāma zata da.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhā te te tāma zata ré, te ai'ubumro ni rowi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, mreme zusi da. Āne ré, hāiwa hawimhā uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hā ma tō tāma sihā'rē. Wedeza nhimire niwī te za, īsō're uwaibaba, ro'o ré, wedewati īsadaze hā.

¹² Tawamhā te te sāmri wamhā, ma tāma pē'ēwara, Zacaria hā. Te te rosa'rata waihu'u õ di.

¹³ Tawamhā te tāma tinhā:

— Zacaria, aipahi tō. 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō aimreme hā wapa, tiwi īrowaptērēzém na hā. Aimro te za oto ti'ra. Waptā'ā wapsi, ai'ra te za īsisi, Zuwā na.

¹⁴ Ai'ra hā aima waptā'ā aba wapsi, aima rowē wa'aba di za. Da'ahā norī ma zama, rowē za'ra di za.

¹⁵⁻¹⁶ Prédu wapsi, īsimiroti hā pire di za. Taha wa, te za īsimiroti pire na waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Uwa 'rāi wa'u īsé hā te te 're hāsi mono õ di za. Duré âzé hā te te 're hāsi mono õ di za. Waptā'ā hawim haré, te za 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré 're mo. Taha si, te za te te 're wapari pese. Taha wa, te za tisiré Izarazéhē nhihudu norī hā te te 're apawapto tinhimiroti na, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti si, da te 're 'madâ'ā pese za'ra mono da oto.

¹⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, te za 're mo. Wahi'rada Eriasihi ne, te za 're mo, mreme pire na, duré waihu'u pese na. Tawamhā ai'ra nhimiroti zarina, te za damama norī hā ti'ra norī hā te te 're sawi pese za'ra. Duré dapo're õ wamhā, te za apâ 're dasipizari za'ra, 're īdanomro wē mono zarina, oto 're danomro mono da. Āne wamhā, te za danhimiza'rese sô 're danhimipari za'ra, Danhib'apito zō. — Āne ma tō īwana ré āma tāma rowasu'u, Zacariaha ma, hāiwa hawi romhuri'wa hā.

¹⁸ Tawamhā Zacaria asa ma tō sadanha, romhuri'wa hā:

— E niha wa za asaze, tane na hā. Wa hā īhi uptabire oto. Duré īmro zama, īhi uptabire. — Āne hāiwa hawi romhuri'wai ma, te tinhā.

¹⁹ Tawamhā te duré asa tāma tinhā:

— Wa hā Dabrizé, 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Ta hā ma tō we Ȭzatō, rowasu'uウェ hā te aima wasu'u da.

²⁰ Tazahā, īnhimirowasu'u na Ȭzazei õ di, sena na. Taha wa, te za aima rob'manha 'Re īhāimana u'âsi mono hā, aimreme õ na, ai'ra waptā'azéb u. Ai'ra waptā'ã wapsi, te za apâ aima tisō, aimreme hā. — Āne ma tō tāma rowasu'u, Dabrizé hā.

²¹ Zahadu te rowi sô mapari za'ra ni, Zacariaha zô. Sô danhimipari za'ra wamhā, ma āma tatob'uzu za'ra ni, sô ūrowaptâ'azém na hā, 'ri para.

²² Tawamhā Zacaria hā ma tō oto datēme watobro, rob u. Datēme watobro wamhā, mreme waihu'u õ di. Taha wa, te dasima nharī za'ra ni:

— Marī hā ma tō sô'awi sabu Zacaria hā, danhotō 'rowi, da te 're ūrosawērē za'ra mono ne hā. — Āne te dasima nharī za'ra ni. Tawamhā, mreme waihu'u õ wa, ma tō tinhiptōmo na si dama rowasu'u.

²³ Tawamhā Zacaria, te te romhuri pari, te apâ mo, āma 're ūidawata za'ra mono zém hawi, tinhorōwa u.

²⁴ Syry na āma ronomro wi, ma tō tiwasā, Izabé hā. Tawamhā a'amo ūmrotō na āma ūsi'utōrīzém na hā watobro õ di, tinhorōwa hawimhā.

²⁵ Tawamhā te sima tinhā:

— Āhāna ma tō Wanhib'apito hā ūpawapto. Da te oto ūma 're nharī za'ra mono õ di za, ūra õ na hā. — Āne te tinhā, Izabé hā.

Zežusi za ūwaptā'azém na, Dabrizé te te ūwaihu'uzé wasu'u, Marizaha ma

²⁶⁻²⁷ Tawamhā a'amo ūmropâ hā Izabéhé āma oto si'utōrī wamhā, ūwasā na hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma we duré satō ti'ai u, Dabrizé hā, hāiwa āma tāma ūromhuri'wa hā. Nazaré u, ma we satō, pi'ōi ubuni ma, te te sadawa wasu'u da. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Nazaré hā. Pi'ō nhisi hā, Mariza na ūisisi hā. Ta hā, azarudu. Niwapsi, Zuzéhé me te za sina timro zahuré, apito Dawihi nnihudu me.

²⁸ Tawamhā ma tō we ūtēme wi, Marizaha u, hāiwa āma romhuri'wa hā. ūtēme wisi wamhā, te tāma tinhā:

— Mariza, rowē na 're aihāimana mono. 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tō aiwēsā, Wanhib'apito hā. Taha wa, te za aima tinhopru, ūwē uptabi na. — Āne te tāma rowasu'u, Marizaha ma.

²⁹ Tane nherē, Mariza hā te te waihu'u õ di, ūsimirowasu'u hā. Taha wa, tipē'ē na, te sima tinhā:

— E niha bâ, te õne ūma tinhā. — Āne te sima tinhā.

³⁰ Tawamhā te duré tāma tinhā, hāiwa hawi romhuri'wa hā:

— Mariza, aipahi tō. 'Re aimorī wē na, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā aiwēsā.

³¹ Taha wa, te za aiwasā. Ai'ra te za aibā na aima podo. Ai'ra hā poto wapsi, Zezusi na te za īsisi.

³² Ai'ra hā prédu wapsi, dama pire na te za 're mo. 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra na īsisi hā za, danhipai u īpire uptabi 'ra na. Ta hā uburé Danhib'apito uptabi hā te za ti'ra ma pisutu, tihi'rata ne, si'apito da, Dawihi ne.

³³ Danhib'apito 're morī wa, Zacoho nnihudu sidâpâsi, te za īsib'apito 're sāmra. Ōne u'āsi. Te za āma 're sib'a'u wē u'āsi za'ra. — Āne te Marizaha ma rowasu'u, hâiwa hawi romhuri'wa hā.

³⁴ Tawamhā asa te tāma tinhā, Mariza hā:

— E niha wa za īra, aibā te sa'rese õ nherē. — Āne te tāma tinhā.

³⁵ Tawamhā asa te tāma tinhā:

— 'Re īhāimana u'āsi mono, te za we aipawapto, tiwaihu'u pese na aiwasā da, ai'ra da. Taha da, te za Tipē'ēzani hā we atēme satō. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra na, te za ai'ra hā da te 're sisi za'ra. — Āne te Marizaha ma rowasu'u.

³⁶ Te duré tāma tinhā:

— Ana wapté hā wa za duré aima wasu'u, Izabé hā. Si'īhi uptabi nherē, ma tō tiwasā. 'Ra waihu'u õ na, ma tō da te 're wasu'u za'ra. Tazahā, wasā ré sāmra ré hā, 6 na ma tō oto āma ai'utō, a'amo hā.

³⁷ Uburé marī hā tāma waihu'u pese di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Taha wa, ma tō tiwasā. — Āne ma tō tāma rowasu'u.

³⁸ Tawamhā Mariza te asa tāma tinhā:

— Wa hā, Wanhib'apito ma, romhuri'wa. Ta hā te te īma pisutu wa, wa tō īsimā wē, īmreme hā. — Āne Mariza te tāma tinhā.

Tawamhā te te tāma rowasu'u pari, ma tō mo apâ hâiwa u, romhuri'wa hā.

Mariza īmorīzé wasu'u, Izabéhé u

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā bâdâ umro na āma si'utōrī pari, ma tō Mariza hā sima robza'ra pese, tina waptéb u morī da, Izabéhé u. Tawamhā Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, te ītēme mo si'aba're na, 'ri ahâ u, sa'a u. Tawamhā ma tō oto wi, Zacariaha nhorōwa u. 'Ri para u sébré wamhā, ma tō tina wapté hā sawi.

⁴¹ Tawamhā Izabé hā Mariza te te īsawizém na te te wapari wamhā, ma tō īwasā hā 're rési, īdī'i 'remhā. Tawamhā ma tō ti'ra wapté ma rowasu'u, Izabé hā.

⁴² 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te tāma īwaihu'uzéb zarina, rowē te, te mreme 'rāihâ na tāma rowasu'u, āne:

— A hā pi'ō norī nhipai u, ma tō aima tinhopru, īwē uptabi na, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Ai'ra ma zama, te za tinhopru, īwē uptabi na, ai'uté norī nhipai u.

⁴³ Duré a hā Wanhib'apito na te za 're aimo. Taha wa, īma aipire di. Tane nherē, asisawi õ di, we ītēme aimorī tō da. Taha wa, īma rowē di.

⁴⁴ Aimreme na īzawi wi, ma tō īra hā 're rési, īdi'i 'remhā, rowē te.

⁴⁵ A hā aima rowē di. E tihai wa. Wanhib'apito hā te te aima īnharizém na āma sazei wa, sena na. Taha wa, aima rowē di. — Āne te ti'ra wapté ma tinhā, Izabé hā.

Mariza, 'Re īhāimana u'âsi mono āma īwatazé wasu'u

⁴⁶ Tawamhā Mariza te tinha:

⁴⁷⁻⁴⁹ — Wanhib'apito āma, wa za 're īwata u'âsi. 'Re īhāimana u'âsi mono hā īnho'reptui'wa, te 're mo. Tāma īwapure nherē, ma tō ī'āma rosa'rata. Taha wa, īpē'ē na, wa 're īto. 'Re īhāimana u'âsi mono hā īwaihu'u pe hā, īwē uptabi hā īwē na ma tō īma 'manha. Taha wa, īwē na te te īma ī'manharī wē na, te za dasima da te 're īwasu'u u'âsi.

⁵⁰ īmreme, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, te za da'āma 're pē'ēzé u'âsi. Āne u'âsi.

⁵¹ Tiwaihu'u pese na 'rāwi sina 're īwata za'ra mono norī hā te za te te wama 're awano'ō.

⁵² Apito norī hā te za roti hawi te te 're azani, wapure na oto 're nomro mono da. Tipire na sina 're īwata za'ra mono õ norī si te za te te 're apisutu, pire na oto 're nomro mono da.

⁵³ Mra, da te 're sépata za'ra mono wamhā, sa'êtē na te za dama 're sôpru. īsibrob ahâ norī hā te za sisiti te te 're azatōrī, ubana oto 're nomro mono da.

⁵⁴⁻⁵⁵ Duréhā wahi'rata norī ma, ma tō ropisutu, īsihudu sidâpâsi te te 're apawapto mono da. Taha wa, ma tō wa norī hā Izarazéhé nhihudu norī hā te te 're wa'apawapto, wa te tāma 're īromhuri za'ra mono hā. Simizawi pese wa, ma tō Abra'âhā āma 're pē'ēzé u'âsi. Tiwi simani õ di. Duré īsihudu sidâpâsi, ma tō āma 're pē'ēzé u'âsi za'ra. Tiwi simani za'ra õ di.

Āne 'Re īhāimana u'âsi mono āma te tiwata, Mariza hā.

⁵⁶ Tawamhā Izabéhé 'rata sâmra ré, ma tō a'amo hā si'ubdatō āma ai'utō. Taha pari, te apâ mo Mariza hā, tinhorōwa u.

Zuwā Batitaha waptā'āzé wasu'u

⁵⁷ Tawamhā Izabéhé āma īra hā īsépu'uzé hā ma tō bâdâ hā īwa waptārā. Tawamhā ma tō tāma podo, 'watébrémi na.

⁵⁸ Poto wamhā, ī'rata 're īsōrōwa za'ra mono norī hā ma tō īwasu'u hā wapari za'ra. īsisānawā norī zama, ma tō īwasu'u hā wapari za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā tiwē hā te te tāma īsōmri na hā. Taha wa, te uburé īsabādā 're to za'ra.

⁵⁹ Tawamhā bādā hā īwaptā'ázém na hā, 7 na ma tō āma ai'utō. Taha wa, awēm na ma oto sihāiwata nhizāri ni. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're morī da, īpibui pese zéb da, ma sihāiwata nhizāri ni. Tawamhā īmama nhisi na, te aré sisi za'ra ai'uté hā, Zacaria na, īsisānawā norī hā.

⁶⁰ Tazahā, īna hā te tāma nharī za'ra:

— Maze di. Zuwā na, te za tinhisi. — Āne te tāma nharī za'ra.

⁶¹ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— E mahāta īmama sisānawā, āma īsisizéb da hā. E Zuwā na, ma tō ti'manhisi. Mare di. īmama sisānawā hā āma 'manhisi ò di, Zuwā na. — Āne te īna ma nharī za'ra ni.

⁶² Tawamhā Zacaria te sadanharī za'ra, ī'ra nhisi na.

⁶³ Tawamhā tinhiptōmo na, ma tō dama tinhā, ībaihā te te tāma âri za'ra da, ti'ra nhisi na te te rob'ui'érē da. Tawamhā wedepo'ore hā ma tō tāma âri ni, īsyryre hā. Tawamhā āne ma tō rob'ui'érē: "Zuwā na īsisi hā za." Āne ma tō tāma waihu'u za'ra. Tawamhā īsisānawā norī hā te āma titob'uzu za'ra, tinhisi na te te sisi ò wa.

⁶⁴ Tawamhā ti'ra nhisi na te te rob'ui'érē pari, ma oto mreme watobro apâ, Zacaria hā. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono āma te tiwata, sōpru wa.

⁶⁵ Tawamhā 'ri 'rata 're īsi'ubumroi mono norī hā īwasu'u te te wapari za'ra wamhā, ma tō tāma tipahi za'ra, òne hā tāma sa'rese za'ra ò wa. Tawamhā sa'a āma, ma tō īwasu'u wapari za'ra ni, daro mono bâ, Zudeza na danhipt'i a nho'ōmo nhisi āma.

⁶⁶ Tawamhā, da te wapari za'ra wamhā, īwasu'u hā wē wa, te āma rosa'rata u'âsi za'ra ni. Te duré āma tasisadanharī za'ra ni:

— Prédu wamhā, e marī na te za 're hāimana, 'watébrémi hā. — Āne te dasima nharī za'ra ni, īwē na te te sada 'manharī wa, Zuwāhā zada, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

Zacaria, 'Re īhāimana u'âsi mono āma īwatazé wasu'u

⁶⁷ Tawamhā Zacaria hā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptom na, ma tō mre, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, āne:

⁶⁸ — 'Re īhāimana u'âsi mono hā wē di, Wanhib'apito hā. Wē wa, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra. Wa norī hā Izarazéhē nhihudu, te za we oto wapawaptob za'ra, wanhitob'ru nhimiwada'uri hā wama wapu za'ra da, rowē na 're wasi'ubumroi mono da.

- 69 Ma tō we oto watēme satō īwaihu'u pe hā, Wanho'reptui'wa da hā, apito Dawihi nhihudu hā. Tāma īromhuri'wa, Dawi hā.
- 70 Āne duréihā, ma tō romhā ré rowa'ōtō za'ra dama, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wā norī hā, te te sima īpisutu za'ra norī hā. Wē uptabi za'ra di.
- 71 Wazawi'ō'wa norī wi, ma tō wama āma ropisutu, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, te te 're wa'anho'reptui mono da, wawē'ō'wa norī, te te 're wawada'uri tō za'ra mono da.
- 72 Te za tō te te dama 're ab'manharī wē u'âsi, wahī'rata norī ma, te te īropisutuzéb uwaibaba. Tō sena te te tāma īropisutuzé hā, te za te te āma 're a'uwaimrami u'âsi. Tiwi simani ò di za.
- 73-75 Duréihā ma tō Abra'āhā ma tinhā, tō sena īsihudu te te 're wa'apawapto mono da, wawē'ō'wa norī wi, te te 're wa'anho'reptui mono da, wapahi āna, wa te tāma 're romhuri za'ra mono da, duré ti'ai āma ré, īsō'a 're wanomro mono da, wawē uptabi na.

Āne Zacaria hā mā tō dama tinhā.

76 Te duré tinhā, ti'ra ma:

- 'Re īhāimana u'âsi mono hā, danhipai u īpire uptabi. A hā īsadawa wasu'u'wa, te za 're aimo. īsadawa wasu'u'wa na, te za aiwaihu'u za'ra ni. Datēme te za 're aimo, Wanhib'apito wana, asimiroti na 're da'apawapto mono da, Wanhib'apito zō danhimipari sina 're danomro wē mono da.

- 77 Datēme 're aimorī wamhā, te za 're īda'apo're pu'u mo, āne: "Re īhāimana u'âsi mono hā te za te te aimo 're apari 'wa, marī hā 're īmanharī wasétē za'ra wa'aba mono zé hā. Āne te za te te 're asō'reptu za'ra wa'wa." Āne te za 're īda'apo're pu'u mo.

- 78 Wahuré te tāma 're hāimana, īpē'ēzézé hā, duré īsimizawi pese zé hā. Āne 'Re īhāimana u'âsi mono hā, Wanhib'apito hā. Taha wa, te za oto te te 're wa'anho'reptu, rowē na 're wanomro mono da. Bādā 'rāi watobro wamhā, tāibā oto robra hā. Tawamhā dama 're rowē za'ra mono di za. Tane, Wanho'reptui'wa hā te te wama 're apari mono wamhā, marī, wa te 're īmanharī wasétē za'ra mono zé hā, taha wa, wama 're rowē za'ra mono di za.

- 79 Tawamhā ab're pipa te, robzei'ō u'âsi, 're wanomro mono ò di za. Te za oto te te 're wa'anhimroi wē, rowē na 're īwanomro mono zém na.

Āne Zacaria hā te ti'ra ma rowasu'u.

- 80 Tawamhā 'watébrémi hā ma tō tiprédu. īhāiba hā siptete di, prédu wamhā. Tiwasétē wi siptete wamhā, 're morī wē di. A'ubuni wi, te oto 're sāmra. Bādā īwa waptā'ā wapsi, te

za datēme 're mo, te te dama 're sadawa wasu'u mono da, Izarazéhé nihudu norī ma.

2

Zezusih i waptā'ázé wasu'u

Mateusi 1.18-25

¹⁻² Tawamhā Zuwā hā waptā'ā wamhā, ma tō Roma āma danhib'apito Adusitu hā dama ti'ru, uburé danhisi na, da te daza'rata za'ra da. Dahāiba te te waihu'u da, ma tō dama ti'ru, daza'ratazé hā. Daza'rui mono bā danhib'apito uptabi, apito Adusitu hā. Tawamhā ma tō dahāiba za'rata na sāna'rata za'ra ni, Sirenizu hā, īsadawa para te te dama 're roti mono ré, Siriza na ti'a nhisi āma.

³ Taha wa, dahi'rata za'ru u, ma tō 're danomro daro mono bā, danhisi na da te 're daza'rata za'ra mono da.

⁴ Taha wa, Zuzé hā te mo, tihi'rata za'ru u. Apito Dawi hā īhi'rata wa, tihi'rata za'ru u te mo, Berē u. Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Berē hā. Nazaré hawi te mo, Berē u. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Nazaré hā.

⁵ Timro me, te tineb zahuré Marizaha me, īisisi na, da te dame rob'ui'éré zahuré da. Wasā ré, te saprō.

⁶⁻⁷ Tawamhā Berē u, ma tō aimasisi zahuré. Berē āma simasisi ré, ma tō īwasā hā āma sépu, te te āma īrosōwada 'rada hā. Tawamhā ma tō tāma waptārā, aibā 'rare hā. Waptā'ā wamhā, zazahā pa na ma tō ubu, īna hā. Te te ubu pari, ma tō tihi, nomro da, danhimizama hā 're īsaihuri mono zéb 're, wede're wa. 'Re īdanhimi'wara mono zéb āma hā, 'ri 're baba hā tāma 'maiħāimana zahuré õ wa, ma tame tihi.

Pone'ērebā 'madā'â'wa norī ma, romhuri'wa te te īrowasu'uzé wasu'u

⁸ Tamemhā pone'ērebā 'madā'â'wa norī hā ma tō mara bāre asimro, Berē 'rata. Tinhimizama te 'madā'â za'ra a'ubuni wi, rom na.

⁹ Tawamhā tinhimizama te te 'madā'â za'ra ré, misi, ma tāma sihā'rē za'ra, hāiwa hawimhā uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hā. Tawamhā aibā norī 'rata, rowa'a ma tō tāma rowa'a za'ra. Rowa'a sa'ētē di, 'Re īħāimana u'āsi mono hawimhā. Tawamhā, īsisivi rowa'a za'ra wamhā, ma tō tāma tipahi za'ra.

¹⁰ Tawamhā hāiwa hawi romhuri'wa, te tāma nharī za'ra:

— Aipahi za'ra wa'aba tō. Wa hā wa wei mo, rowasu'uwē hā te qaima wasu'u za'ra wa'aba da. Rowasu'uwē hā da te wapari za'ra wamhā, dama 're rowē uptabi za'ra mono di za.

¹¹ Ā bātā na ma tō waptārā Berē āma, danho'reptui'wa da hā, Dawihi za'rui āma. Ta hā 'Re īħāimana u'āsi mono te te īpisudu, Danho'reptui'wa da, uburé Danhib'apito da hā.

¹² Íwaptā'ázé hā tō sena na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ai'uté hā ūsabu za'ra wa'wa. Wede're wa, te nomro, zazahâ pa na, ubu ré. — Āne te tāma rowasu'u za'ra, hâiwa hawi romhuri'wa hā.

¹³ Tawamhâ awa'awi ma tō tāma sihâi'rê za'ra romhuri'wa norī hā, ahâ uptabi na, hâiwa hawimhā. 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma te tiwata za'ra, āne:

¹⁴ — 'Re ūhaimana u'âsi mono hā sôprub di, hâiwa ãma 're ūsâmra mono hā. Ma tō sima dawē, ūwē hā te te dama 're anhomri mono da, rowē na 're danomro mono da oto, ti'ai ãma hā. — Āne te tinhore na ãma tiwata za'ra.

¹⁵ Tawamhâ romhuri'wa norī hā hâiwa u apâ si'aba'rei wamhâ, pone'ërebâ 'madâ'â'wa norī hā ma tō sima nhari za'ra:

— Oto wasi'aba'rei wa'aba Berē u, Wanhib'apito, marī te te wama ūwaihu'u za'ra hā wa te sabu za'ra da. — Āne te si'ru za'ra.

¹⁶ Tawamhâ si'aba'rei na te oto ai'aba'rei, Berē u. Tame ma tō sabu za'ra Mariza hā, Zuzéhé me. Ai'uté zama, ma duré sabu za'ra. Danhimizama sazé wa, wede're wa, te nomro.

¹⁷ Te te 'madâ'â za'ra wamhâ, ma tō Zuzé norī ma rowasu'u za'ra, hâiwa hawi romhuri'wa norī nhimirowasu'u na, ai'uté ãma hā.

¹⁸ Uburé da te wapari za'ra wamhâ, ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni, pone'ërebâ 'madâ'â'wa norī nhimirowasu'u na hā.

¹⁹ Mariza hā ūsimirowasu'u na te te 're rosa'rata u'âsi, tipë'ë na.

²⁰ Taha pari, te apâ ai'aba'rei, pone'ërebâ 'madâ'â'wa norī hā. Morī sina, te ãma tiwata za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma, rowasu'u te te ūwapari za'ra zém na, duré te te ūmadâ'â za'ra zém na. Hâiwa hawi romhuri'wa nhimirowasu'u zarina, tō sena na te te waihu'u za'ra wa, ma tō tinhore na ãma tiwata za'ra.

Zezusi na, da te ūsisizé wasu'u

²¹ Romhuri misi ãma si'utôrī pari, ai'uté ūwaptā'ázém na hā, ma tō oto sihâiwata nhizâri ni. Ma tō duré sisi zahuré ūna norī hā, Zezusi na. Å hā ūsisi hā waptā'â õ ré, hâiwa hawi romhuri'wa te te tāma ūwaihu'uzéb zarina, ma sisi zahuré.

²²⁻²⁴ Tawamhâ bâdâ ma tō oto ūwa waptârâ, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti te te ãma uwaimrami zahuré da, Zuzé norī hā, Marizaha me. Te za ãma uwaimrami zahuré, ti'ra na, duré pi'õ na. Āne Mozésihi nhimi'ui'éré hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti na: "Aibâ 'rare, waptā'â wamhâ, te te ãma ūrosôwada 'rada hā te za ūmama norī te te tāma 're sômri za'ra apâ, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma." Āne ūsimiroti hā. ūsimiroti hâiba amo hā, āne: "Pi'õ hā 're 'ra za'ra mono wamhâ, te za maparane naire hā te te tāma 're sômri za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma. Naire õ wamhâ, te za maparane

utu'ure te te tāma 're sōmri za'ra, apâ tāma 're hāiba wē za'ra mono da, pi'ō norī hā." Āne īsimiroti hā. Taha wa, īsimiroti zarina, te oto Zuzé norī hā tineb zahuré ti'ra ré, Zeruzarē u, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, ti'ra te te sōmri zahuré da, duré si te te tāma sōmri zahuré da, da te tāma zata zahuré da.

Simi'āhā wasu'u

²⁵ Tawamhā aibâ hā te 're sāmra Zeruzarē āma, Simi'ā na īisisi hā. Wē na te 're mo, Simi'ā hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā te te 're 'madâ'â pese. Danho'reptui'wa zō, te 're simipari u'āsi, Izarazéhé nihudu norī te te sō'reptu za'ra da.

²⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré, te 're mo, Simi'ā hā. Īpē'ēzani hā ma tō tāma ropisutu, āne: "Atâ'â ò ré, te za Danho'reptui'wa da hā īsabu, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā." Āne ma tō Simi'āhā ma waihu'u siro.

²⁷ Tawamhā te te tāma īwaihu'uzéb zarina, te oto mo, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, Simi'ā hā. īsa'u si, ma tō tizasi zahuré, Zuzé norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te āma uwaimrami zahuré da.

²⁸ Tawamhā Simi'ā, ma tō tipa ti'ā ī'ra hā, 'Re īhāimana u'āsi mono āma wata da. Āne te āma tiwata:

²⁹ — Āhāna ma tō āma īma ī'uwaimra, aimreme hā. Taha wa, īto na, wa za a'rē.

³⁰ Wa hā ītōmo na, wa tō oto sabu, danho'reptui'wa da hā.

³¹ Uburé da'udâna zama īpisudu hā wa tō sabu.

³² Rob'uiwēzé hā te te bâdâdi uiwē wamhā, damorī wē di. Tane te za zudezu'ō norī ma, te te 're awaihu'u asimiroti hā, āma 're nomro wē mono da. Wa norī ma, 're rowē za'ra mono di za, asib'a'uwē norī ma, Izarazéhé nihudu norī ma, īsabâdâ za da te dasima 're wawasu'u wē u'āsi za'ra mono wa.

Āne te 'Re īhāimana u'āsi mono āma tiwata, Simi'ā hā.

³³ Tawamhā Simi'āhā mreme, 'watébrémi āma te te wapari zahuré wamhā, ma tō āma titob'uzu zahuré, īmama norī hā, īna me.

³⁴⁻³⁵ Tawamhā Simi'ā hā te tiwi rowaptē, 'Re īhāimana u'āsi mono wi, te te 're pawaptob zahuré mono da. Marizaha ma, te duré tinhā:

— 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō ai'ra hā pisutu, watēme wei morī da, Izarazé na warom nhisi u. Tawamhā, watēme wei morī wa, te za da'ahâ na danho'reptuzé hā da te dasina 're waihu'u za'ra. Tane nherē, da'ahâ na danho'reptuzé hā da te dasina 're waihu'u za'ra mono ò di za. Danho'reptui'wa na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, te te pisutu nherē, niwapsi te za ai'ra hā dasiwi wē'ō ni, da'ahâ na. Tawamhā da te dasiwi wē'ō wamhā, dama waihu'u pese di za oto, danhimirosa'rata wasédé hā ai'ra āma hā. Sib'ezé ī'wa pese

na, da te 're danhiahâri za'ra mono wamhã, dama 're rowë za'ra mono õ di za. Tane ai'ra hã da te dasiwi wë'õ wamhã, aipë'ëzé ahâ di za. — Äne te romhâ ré Zezusihi na ma rowasu'u, Simi'ã hã.

Äna na, pi'õ nhisi wasu'u

36-38 Tawamhã pi'õ hã te 're hâimana, Äna na ïsisi hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, pi'õ hã. Ìmama nhisi hã, Panuwé na ïsisi hã. Ïhi'rata nhisi hã, Asé na ïsisi hã. Ma tô oto si'ïhi uptabi, Äna hã. Sahuré 're simasisi zahuré mono ré, ma tô äma tiwahub zahuré, 7 na. Tawamhã ìmro, ma tô dârâ. Tiwi ïdâ'âzém na hã ma tô oto äma tiwahub ahâ, 84 na. Pi'õ hã te 're sämra u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono äma 're ïdawata za'ra mono zéb äma, 'ri 'wawi wa'ra äma. Row'a ré zama, te äma 're wata, barana zama. Nimahã bâtâ na si, te sai äna 're sämra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're mreme mono da. Tawamhã Simi'ã hã Marizaha ma, te te rowasu'u ré, ma tô ïtème tiwisi za'ra, Äna hã. Tawamhã ai'uté te te sabui wë te, 'Re ïhâimana u'âsi mono äma te tiwata, sôpru wa. Tawamhã ma tô te te dama 're wasu'u, Danho'reptui'wa da hã, ai'uté hã. Danho'reptui'wa zô, 're ïsimipari za'ra mono norñ ma, ma tô te te 're rowasu'u za'ra. Ta norñ hã te sô 're simipari za'ra, te te da'anho'reptu da, Zeruzarë äma.

Nazaré u, apâ ïnebzé wasu'u

39 Zuzé norñ hã zahadu te aimasisi, Zeruzarë äma. Tame simasisi ré, ma tô äma uwaimrami zahuré, uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tawamhã te oto tineb zahuré apâ, tirob u. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, te tineb zahuré apâ, Nazaré u. Tawamhã ma tô aimasisi zahuré apâ, tinhorðwa u.

40 Tawamhã ma tô tiprédu, 'watébrémi hã. Hâiba nhiptete di oto. ïsimiroti hã wë uptabi di duré. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're pawapto mono wa, wë uptabi di, ïsimiroti hã.

Zezusi hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono äma 're ïdawata za'ra mono zéb äma, ïsämrazé wasu'u

41 Wahup sidâpâsi, te Zezusihi mama norñ hã dame 're neb zahuré Zeruzarë u, dato hã da te 're ï'manhâri za'ra mono zéb u hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ïdawaibuzém na äma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã.

42 Tawamhã 12 na Zezusihi äma wahu wamhã, te duré ïme timorñ zahuré oto, dato i u hã.

43 Tawamhã dasi'râ'õtõ pari, ïmama norñ hã ma tô dame tipusi zahuré, tirob u apâ neb zahuré da. Tazahã, Zezusi hã te zahadu nhamra, Zeruzarë äma, timama norñ za'u. ïsa'u ïsämra zahuré zém na hã te te waihu'u zahuré õ di.

44 Dame morñ newa, te ïmama norñ hã dame tineb zahuré apâ, tirob u, te te äma rosa'rata zahuré äna. Bâtâ bâ, te

dame tineb zahuré. Tawamhā te sô da'ab'madâ'â zahuré. Ōsisānawā norī, te te sô ab'madâ'â zahuré. Ōsiwadi norī zama, te duré sô ab'madâ'â zahuré. Tane nherē, ma tō sô amrami zahuré.

⁴⁵ Tawamhā, sô simrami zahuré wamhā, te apâ tineb zahuré, sô rītī zahuré da.

⁴⁶ Tawamhā si'ubdatō bâdâ ãma ne wapsi, ma tō sôpêtē zahuré, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhorōwa ãma dame sâmra ré. Zudezu norī ma, rowahutu'wa norī me, te dame nhamra. Tame te Zezusi hā da'awapa, roti na. Te duré roti na da'azadanha, roti hā te te tâma waihu'u pese za'ra da.

⁴⁷ Zezusi hā roti te te waihu'u pese wa, ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni, ūsimirowaihu'u na hā.

⁴⁸ Duré ūmama norī hā te te 'madâ'â zahuré wamhā, ma duré ãma titob'uzu zahuré. Tawamhā ūna te tâma tinhā:

— ūra, e tiha da, ma tō ãne hā wama ūmanha. Taré wa tō asô 're waritî, aimama me, wapē'ëzé sina. — ãne te ūna hā tâma tinhā.

⁴⁹ Tawamhā te asa tâma nhari zahuré:

— E marī da, ma tō ūzô 're airitî aba mo. E ūama rowaihu'u aba ãna, ūmama nhorōwa ãma ūnhamra na hā.

⁵⁰ Tane nherē, te te waihu'u zahuré õ di, te te ūharizém na hā.

⁵¹ Tawamhā Zezusi te ūme timorî zahuré apâ, Nazaré u. Tame timama norī mreme, te te 're wapari pese. ūna hā ūra tâma ūsiwasu'uzéb zahuré na, te te 're rosa'rata u'âsi, tipë'ë na.

⁵² Tawamhā ma tō oto tiprédu, Zezusi hā. ūsimiroti hā wē uptabi di. Wē na 're morî wa, ma tō wësä, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā. ūsiré zudezu norī hā ma tō duré wësämri za'ra.

3

Zuwā Batita te te dama ūrotizé wasu'u

Mateusi 3.1-12; Marcusi 1.1-8; Zuwā 1.19-28

¹ Tawamhā 15 na ma tō ãma tiwahu, Tiberizuhu ãma, danhib'apito na 're hâimana mono ré, Roma ãma. ūsadawa para, te Pôsi'u Piratu hā te te dama 're roti, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Erodi hā te te dama 're roti ūsadawa para, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Erodihi no hā Piripi hā te te dama 're roti, ūsadawa para, Itureza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, duré Taraconiti na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duré Risâniza hā te te dama 're roti, ūsadawa para, Abireni na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma.

² Duré Anasi hā, Caipasihi me, dama pire uptabi na te 're tineb zahuré, sasedoti na hā. Uburé 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norī ma, pire zahuré di. ãne wamhā, ma tō 'Re ūhaimana u'âsi mono hā timreme hā

Zuwāhā ma tisō, a'ubuni u 're sāmra mono ré. Zacariaha 'ra, Zuwā hā. Īsadawa para te te dama 're roti mono da, ma tō timreme hā tāma tisō.

³ Taha wa, Zuwā hā te oto datēme 're mo, Zodā pa 'rata, 're īsi'ubumroj mono norī u. Tawamhā, datēme 're morī wamhā, āne te te dama 're roti:

— Ma'āpē, aiwasétē wi aipizari za'ra wa'aba, 'Re īhāimana u'āsi mono, marī 're ī'manharī wasétē za'ra wa'aba mono zé hā te te aima pari za'ra wa'aba da. Tawamhā â dawabzuri hā wa za te aima 're ab'manharī 'wa. — Āne ma tō te te dama 're roti, Zuwā Batita hā.

⁴ Āne wamhā, ma tō sina uwaimra romhā ré, Iza'iza te te dama īrowasu'uzé hā. Āne, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, te te dama īrowasu'uzém na rob'ui'éré hā: "Ni'wa hā te za te te dama 're rob'mahārā, a'ubuni wi: Bādādi hā asiwi ropese aba, Wanhib'apito zō.

Īmana 'rāmi bādādi hā sô sa'ra wa'aba, awa'awi da.

⁵ Sa'a wa'wa, rob'rehā hā te za asiwi īsito wa'wa, aiwab da. Sa'a zama, te za asiwi īhāpâ 'wa. Bādādi nhi'oto wamhā, īmana 'rāmi te za asiwi īhiri 'wa, awa'awi da. Roptāi wamhā, te za asiwi īromhāpâ 'wa, aiwab da.

⁶ Tawamhā, watēme wei wisi wamhā, te za aihīni sabu za'ra ni, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā, Danho'reptui'wa da. Āne te za ni'wa hā te te dama 're roti, a'ubuni wi."

Āne romhā ré, ma tō āma rob'ui'éré, Iza'iza hā.

⁷ Tawamhā da'ahā na ma tō Zuwāhā u 're dasihutu, â dawabzuri hā te te dama 're ab'manharī mono da. Tawamhā â dawabzuri hā te te dama 're ab'manharī mono õ ré, te āne te te dama 're anharī:

— A norī wa'wa hā wahī ne, te 're anomro aba mo. E 'wa simiroti zarina, te we ītēme ai'aba'rēi wa'wa bétē, taré â dawabzuri hā 'manharī za'ra wa'aba wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimihāzé wi, asisō'reptu za'ra wa'aba da bâ, aiwasédé hā rēme za'ra wa'aba õ nherē.

⁸ Sena na aiwasédé hā īrēme za'ra wa'aba zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, te za oto 're anomro wē wa'aba mo. Duré Abra'āhā nhihudu wē te, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're ī'aihā za'ra wa'aba mono õ na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, waihu'u pese di, ã ëtē norī ma, te te nharī da, tāma si'a'uwē za'ra da, Abra'āhā nhihudu oto 're nomro mono da oto, ëne hā.

⁹ Hâtāra hā ma tō ni'wa hā sarōtō oto, wede te te āma sari nhihāri da. Uburé wede hā 're ī'rāi pese za'ra mono õ hā te za te te āma 're anhīhāri. Tawamhā unhamā u te za te te 're anhamra. — Āne te dama āma simiré'é Zuwā hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimihāzém na hā.

¹⁰ Tawamhā ūsimirowasu'u hā da te 're wapari za'ra mono wamhā, te sadanharī za'ra ni, āne:

— E marī, wa za 'manharī za'ra ni, ūwē hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wama rob'manharī za'ra tō da hā. — Āne te sadanharī za'ra ni.

¹¹ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo. Ni'wa hā, ti'usa ūsō'utu'u hā maparane wamhā, te za tihāiba amoi ma misi tisō, uza ū wa. Duré ni'wa hā, tisa hā te za tihāiba amoi ma tisō, sai ū wa. — Āne te tāma roti za'ra.

¹² Tawamhā danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā ma ūtēme aihutu, ā dawabzuri te te tāma 'manharī za'ra da. Tawamhā ūtēme sihutu wamhā, te siwi 'mahā:

— Rowahutu'wa, wa norī hā bété e marī, wa za 'manharī za'ra ni ūwē hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wama rob'manharī za'ra tō da hā. — Āne te sadanharī za'ra.

¹³ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— ūuwaibaba si, te za dawi 're ūwaptērē za'ra wa'aba mo, rob'uiprazé hā. Āma dawi 're pararé za'ra wa'aba mono ū di za. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zuwā hā.

¹⁴ Tawamhā da'wapéi'wa norī hā te duré siwi 'mahā:

— Wa norī hā bété, e marī, wa za 'manharī za'ra ni, ūwē hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wama rob'manharī za'ra tō da hā. — Āne te sadanharī za'ra.

Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— Asiptete na, rob'uiprazé hā dawi 're waibu za'ra wa'aba mono ū di za. Duré asadawa nhipe se na, rob'uiprazé hā dawi 're waptērē za'ra wa'aba mono ū di za. Duré aipawa'âbâ 'wa hā 're ūwaibui aba mono na hā asima āma 're rowē pese za'ra wa'aba mono. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, da'wapéi'wa norī ma.

¹⁵ Tawamhā, Zuwā hā ma tō te te dama 're rowasu'u, Danho'reptui'wa, za we ūmorī na hā. Tawamhā te dasima nharī za'ra ni, āne:

— Āté wanho'reptui'wa da hā romhutu na, te za wei mo. Āté Zuwā hā, wanho'reptui'wa. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

¹⁶ Tazahā, āne ma tō dama tinhā, Zuwā hā:

— Wa hā wa tō ā na si ā dawabzuri hā te aima 're 'manharī za'ra wa'wa. ūza'u si te za ūma ūpire uptabi hā wei wi. ūma ūpire wa, ūpara'usa wasisizé, te tāma wasihu waihu'u ū di za. ūma ūpire hā wei morī wapsi, te za Tipē'ēzani hā te te aima 're anhomri 'wa, unhamā ro'o ne hā.

¹⁷ Wei morī wapsi, te za da'āma aipo'o. Buru nho, da te 're upōrī za'ra mono parimhā, te za da te 're sa'wari za'ra, ūsa'warizéb 're. Tawamhā ūtomhā te za da te āma ro'o za'ra. Iro hā sa'ētē nherē, da te wīrī waihu'u ū di za. Tane, ūma ūpire

hā wei morī wapsi, te za da'āma aipo'o, tridu upōrī za'wari ne, ītomhā za'wari ne. — Āne ma tō Zuwā Batita hā dama rowasu'u.

¹⁸ Īwasu'uwē na te te 're da'apo're pu'u, Zuwā Batita hā. Tawamhā marī na hā īsimirowasu'u hā ahā di, 're danomro wē mono da, te te dama 're roti mono ré hā.

¹⁹ Tawamhā apito Erodihi ma, te duré tinhā, wasétē na 're morī wa. Tinoi mro, ma tō ti'ā, Erodi hā. īnoi mro nhisi hā, Erodiza na. Ma tō duré tiwasédé hā te te 're ab'manhari. Taha wa, te tāma tinhā, Zuwā hā.

²⁰ Taha wa, Erodi hā ma tō Zuwā hā dama ti'ru, dazazéb 're, da te sērē da. Āne wamhā, ma tō īsipai u tiwasédé hā 'manha, Erodi hā.

*Zezusi hā, â dawabzuri te te ī'manharizé wasu'u
Mateusi 3.13-17; Marcusi 1.9-11*

²¹⁻²² Tawamhā dazazéb 're, zahadu da te sērē õ ré, te â dawabzuri hā te te dama 're ab'manhari, Zuwā hā. Te te dama ab'manhari parimhā, Zezusihī ma zama, ma 'manha. Tawamhā Zezusi hā te mre, 'Re īhaimana u'āsi mono ma. Mreme ré, hāiwa ma we si'ridawa, īsisi nho'ōmoi baba. Tawamhā 'Re īhaimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma we ītēme wi, utu'u ne. Hāiwa hawi, te we tāma tinhā, āne:

— A hā īra. īma asawi uptabi di. Aima īto za'ētē uptabi di.
— Āne te we tāma tinhā, īmama hā.

*Zezusihī hi'rata norī wasu'u
Mateusi 1.1-17*

²³ Zezusi hā 30 na āma īwahub āma, ma tō romhuri na sāna'rata, Timama zadawa wasu'u na hā. Zuzéhé 'ra newa, ma tō īra na, da te 're sisi za'ra. Zuzéhé poto'wa nhisi hā, Eri na īsisi hā.

²⁴ Erihi poto'wa nhisi hā, Matati na īsisi hā. Matatihī poto'wa nhisi hā, Réwi na īsisi hā. Réwihi poto'wa nhisi hā, Meti na īsisi hā. Metihi poto'wa nhisi hā, Zana'i na īsisi hā. Zana'ihī poto'wa nhisi hā, Zuzé na īsisi hā.

²⁵ Zuzéhé poto'wa nhisi hā, Matatiza na īsisi hā. Matatiza poto'wa nhisi hā, Amosi na īsisi hā. Amosihī poto'wa nhisi hā, Na'u na īsisi hā. Na'uhu poto'wa nhisi hā, Eziri na īsisi hā. Ezirihi poto'wa nhisi hā, Nada'i na īsisi hā.

²⁶ Nada'ihī poto'wa nhisi hā, Ma'ati na īsisi hā. Ma'atihi poto'wa nhisi hā, Matatiza na īsisi hā. Matatizaha poto'wa nhisi hā, Seme na īsisi hā. Semehē poto'wa nhisi hā, Zuzé na īsisi hā. Zuzéhé poto'wa nhisi hā, Zoda na īsisi hā.

²⁷ Zodaha poto'wa nhisi hā, Zuwāna na īsisi hā. Zuwānahā poto'wa nhisi hā, Reza na īsisi hā. Rezaha poto'wa nhisi hā, Zorobabé na īsisi hā. Zorobabéhē poto'wa nhisi hā, Sarati'é na īsisi hā. Sarati'éhē poto'wa nhisi hā, Neri na īsisi hā.

²⁸ Nerihi poto'wa nhisi hā, Meti na īsisi hā. Metihi poto'wa nhisi hā, Adi na īsisi hā. Adihi poto'wa nhisi hā, Cosā na īsisi hā. Cosāhā poto'wa nhisi hā, Emadā na īsisi hā. Emadāhā poto'wa nhisi hā, Ere na īsisi hā.

²⁹ Erehe poto'wa nhisi hā, Zuzuwehē na īsisi hā. Zuzuwehē poto'wa nhisi hā, Eri'ezé na īsisi hā. Eri'ezéhē poto'wa nhisi hā, Zorī na īsisi hā. Zorihī poto'wa nhisi hā, Matati na īsisi hā. Matatihi poto'wa nhisi hā, Réwi na īsisi hā.

³⁰ Réwihi poto'wa nhisi hā, Simi'āna na īsisi hā. Simi'āhā poto'wa nhisi hā, Zuda na īsisi hā. Zudaha poto'wa nhisi hā, Zuzé na īsisi hā. Zuzéhē poto'wa nhisi hā, Zona na īsisi hā. Zonahā poto'wa nhisi hā, Eri'atīna na īsisi hā.

³¹ Eri'atihī poto'wa nhisi hā, Merezaha na īsisi hā. Merezaha poto'wa nhisi hā, Mena na īsisi hā. Menahā poto'wa nhisi hā, Matata na īsisi hā. Matataha poto'wa nhisi hā, Natāna īsisi hā. Natāhā poto'wa nhisi hā, Dawi na īsisi hā.

³² Dawihi poto'wa nhisi hā, Zésé na īsisi hā. Zéséhē poto'wa nhisi hā, Obedi na īsisi hā. Obedihi poto'wa nhisi hā, Bu'azi na īsisi hā. Bu'azihi poto'wa nhisi hā, Sara na īsisi hā. Saraha poto'wa nhisi hā, Nasōna īsisi hā.

³³ Nasōhō poto'wa nhisi hā, Aminadabe na īsisi hā. Am-inadabehe poto'wa nhisi hā, Ademi na īsisi hā. Ademihī poto'wa nhisi hā, Arini na īsisi hā. Arinihi poto'wa nhisi hā, Esirōna īsisi hā. Esirōhō poto'wa nhisi hā, Perezi na īsisi hā. Perezihi poto'wa nhisi hā, Zuda na īsisi hā.

³⁴ Zudaha poto'wa nhisi hā, Zaco na īsisi hā. Zaco poto'wa nhisi hā, Izati na īsisi hā. Izatihi poto'wa nhisi hā, Abra'āna īsisi hā. Abra'āhā poto'wa nhisi hā, Tera na īsisi hā. Teraha poto'wa nhisi hā, Na'o na īsisi hā.

³⁵ Na'oho poto'wa nhisi hā, Serudi na īsisi hā. Serudihi poto'wa nhisi hā, Rada'u na īsisi hā. Rada'uhu poto'wa nhisi hā, Peredi na īsisi hā. Peredihi poto'wa nhisi hā, Ébēna īsisi hā. Ébéhē poto'wa nhisi hā, Sera na īsisi hā.

³⁶ Seraha poto'wa nhisi hā, Ca'ina na īsisi hā. Ca'inahā poto'wa nhisi hā, Apasadi na īsisi hā. Apasadihi poto'wa nhisi hā, Sēna īsisi hā. Sēhē poto'wa nhisi hā, Nowéna īsisi hā. Nowéhē poto'wa nhisi hā, Rameti na īsisi hā.

³⁷ Rametihī poto'wa nhisi hā, Matuzarēna īsisi hā. Matuzarēhē poto'wa nhisi hā, Enoti na īsisi hā. Enotihi poto'wa nhisi hā, Zareti na īsisi hā. Zaretihi poto'wa nhisi hā, Marere na īsisi hā. Marerehe poto'wa nhisi hā, Ca'ina na īsisi hā.

³⁸ Ca'inahā poto'wa nhisi hā, Enosi na īsisi hā. Enosihī poto'wa nhisi hā, Sete na īsisi hā. Setehi poto'wa nhisi hā, Adāna īsisi hā. Adāhā poto'wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono.

4

Zezusi hā a'ubuni wi hāimana ré, Wa'uburé te te ūpibuzé wasu'u

Mateusi 4.1-11; Marcusi 1.12-13

¹ Tawamhā Zodā pa hawi, te oto mo Zezusi hā, tirob u apā morī da. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré, te 're mo. Taha si, te te 're wapari pese. Tawamhā īpē'ēzani hā te saprō, a'ubuni u.

² A'ubuni wi hāimana ré hā, bādā hā ahā na ma tō āma ai'utō, 40 na. Tame hāimana ré, ma tō ītēme wi Wa'uburé hā, te te nasi pibu da, īsimiroti na te te saze da. Taha ré hā, sai āna te tihāiba, Zezusi hā. Taha wa, ma tō mra hā sépata.

³ Tawamhā Wa'uburé hā te Zezusihī ma tinhā, āne:

— Sena a hā, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra wamhā, ma'āpē ētē ma nharī, īu'ētē wapu na aimā si'manharī da.

⁴ Tawamhā Zezusihī te asa tāma tinhā:

— 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na rob'ui'érē hā, āne: "Dasa na si 're danhiptete za'ra mono õ di za." — Āne te Zezusihī hā tāma rowasu'u, Wa'uburé ma.

⁵ Tawamhā Wa'uburé hā te Zezusihī saprō, sa'a nhisi u. Tawamhā sa'a nhisi sima'wara wamhā, ma tō Zezusihī ma tinhā, danhib'apito norī nhipti'ai mono bā, te te rob'madā'ā mono da.

⁶⁻⁷ Tawamhā te te rob'madā'ā mono pari, te duré tāma tinhā, Zezusihī ma:

— Uburé danhipti'a hā ma tō īma sōmri ni, īte da. Tawamhā te īsima īwēzéb uwaibaba, wa za dama tisō. Aihi'rātitō, te za īnho're īma aime, asib'apito na īāma aiwata da. Tawamhā wa za aimā tisō danhipti'ai mono bā, ate da. Tawamhā danhipai u, dama aipire di za. Duré asibrob ahā uptabi di za. — Āne te Zezusihī ma tinhā.

⁸ Taha wa, te Zezusihī hā asa tāma tinhā:

— Mare di. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tō āne rob'ui'érē, ībaihā na hā: "Uburé Danhib'apito uptabi āma si, te za 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono āma si. Taha ma si, te za 're īromhuri za'ra wa'aba mo, Asib'apito za'ra wa'aba ma si." Āne īmreme na rob'ui'érē hā.

— Āne te Zezusihī hā tāma rob'rāzarōtō.

⁹⁻¹¹ Tawamhā Wa'uburé hā ma tō Zezusihī hā saprō Zeruzarē u, te te duré pibu da. 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, te saprō, 'ri nhisi u sab da hāimo, 'ri 'rāihā uptabi nhisi. Tawamhā Zezusihī ma, te tinhā:

— Sena a hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra wamhā, ma'āpē ā hawi atobro, ti'ai u. 'Re īhāimana u'āsi mono, te za, u, hāiwa hawi we atēme satōrī za'ra, te te ai'madā'ā za'ra da, tāma īromhuri'wa norī hā. Tinhib'rata na te za, u, siwi asapa, ēne hā te te ai'u'a õ'umnhasite, aipara wi. Āne 'Re īhāimana u'āsi

mono zadawa wasu'u'wa nhimirob'ui'éré, ĩbaihâ na hã. — Āne ma tô Zezusihi ma sadawa 'râzarõtõ, wa'rui'wa hã.

¹² Tawamhã Zezusi te asa tãma tinhā:

— Mare di. "Asib'apito za'ra wa'wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, marñ hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono õ nherë, 're pibu za'ra wa'aba mono õ di za, ta hã te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zô." Āne ĩmreme na rob'ui'éré hã. — Āne te Zezusi hã duré tãma rob'râzarõtõ.

¹³ Tawamhã Wa'uburé hã taré te te Zezusi hã pibui mono pari, te oto ĩsiti mo, ĩsimiroti na te te sazei õ wa, a'â sadawa utu da.

Zezusi hã, tinhimiromhuri na te te ĩsâna'ratazé wasu'u, Darireza ãma

Mateusi 4.12-17; Marcusi 1.14-15

¹⁴ Tawamhã apâ te mo Darireza u, Zezusi hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ëzani ré, te 're mo. ĩré 're morñ wa, te waihu'u pese na 're mo. Tawamhã ma tô ĩwasu'u hã wapari za'ra ni, Darireza ãma daro mono bâ.

¹⁵ Zezusi hã te te dama 're rowahutu, zudezu norñ te, rowahutuzé mono bâ. Tawamhã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te ãma 're dawata za'ra, ĩsimirowasu'u hã wẽ uptabi wa.

Zezusi ĩprédubzéb ãma, da te dasiwi ĩwẽ'õzé wasu'u

Mateusi 13.53-58; Marcusi 6.1-6

¹⁶ Tawamhã Nazaré u te mo Zezusi hã, tiprédubzéb u. Sabadu sidâpâsi dame 're zasi mono wa, ma duré dame ãzé, zudezu norñ te, rowahutuzéb u, romhuri zahârizém na hã. Tawamhã rowahutuzéb ãma sãmra wamhã, ma wahudu. Háiwi te za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme ui'éré hã te te dama sôré da.

¹⁷ Tawamhã ma tô tãma sõmri ni, Iza'izaha nhimi'ui'éré hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, Iza'iza hã. Tawamhã ma tô oto sima sôzi, ĩbaihâ hã. Te te sôzi wamhã, ma tô tisã, da te ãma ĩrob'ui'éré hã, āne:

¹⁸ "Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô ĩma tisõ, Tipẽ'ëzani hã.

Ta hã ma tô ĩpisutu, ĩwasu'uwẽ na, ĩsibrob'õ norñ hã te 're apo're pu'u mono da. Ma tô we ĩzatõ, dama romhuri'wa da, da te ĩwaibu za'ra norñ hã te 're apawapto mono da, apâ oto 're nomro mono da, robze u'âsi. Duré ĩtob'a hã te 're ato pese mono da, ma tô we ĩzatõ, datõmo wẽ na apâ oto 're danomro mono da, robze na. Duré ma tô we ĩzatõ, da te tãma 're ĩ'manhari wasété za'ra mono zém hawi, te 're da'awaibui mono da.

¹⁹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te sima ĩropisutuzé hã ma tô ĩwa waptärä, tinhib'a'uwẽ hã te te 're ĩ'anko'reptui

mono zéb da hā. Taha wasu'u na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tō wē ūzatō."

Āne ma tō Iza'izaha nhimi'ui'éré hā dama söré, Zezusi hā.

²⁰ Tawamhā te te söré pari, ma tō apâ sito, ībaihā hā. Tawamhā apâ ma tō tāma tisō, dapawapto'wai ma. Tawamhā ma tō nhamra, te te dama rowasu'u da. Uburé rowahutuzéb āma ūsi'ubumro norī hā tāma rītī si'ē za'ra āna, ma tō Zezusi hā siwi 'madâ'â pese.

²¹ Taha wa, ma tō Zezusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— Wa tō aima söré za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'âsi mono mreme ui'éré hā. ūwasu'u hā ma tō ūwapari za'ra wa'wa. Āhāna ūwapari za'ra wa'aba ré, ma tō oto we āma uwaimra, 'Re īhaimana u'âsi mono hā. — Āne Zezusi ma tō tāma rowasu'u za'ra.

²² Tawamhā ūsimirowasu'u hā wē wa, aihīni te āma tawata za'ra ni. Mreme wē uptabi wa, ma āma tatob'uzu za'ra ni. Tazahā, te dasima nharī za'ra ni, āne:

— E niha ū hā simirowasu'u waihu'u pese di, Zuzéhé 'ra nherē. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

²³ Tawamhā Zezusi te dama tinhā:

— Até da te dasima ūnharī za'ra zém na, te za ūma ūnharī za'ra wa'wa, āne: "Wawede'wa, ma'āpē 'rāwi asipese." Até te za duré ūma ūnharī za'ra wa'wa, āne: "Ma'āpē, āmeb zama 're wa'apawapto mono, aiwaihu'u pese na, Capana'u āma 're ūda'apawapto mono ne. Aiwasu'u hā wa tō wapari za'ra ni." Até, āne te za ūma ūnharī za'ra wa'wa. — Āne te Zezusi tāma nharī za'ra.

²⁴ Te duré tāma nharī za'ra, āne:

— 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī zō, 're datob'uzu za'ra mono ū di, ūsipt'i'ai āma wa. Mare di. Sō 're datob'uzu za'ra mono ū di za.

²⁵⁻²⁶ ūwapari pese za'ra wa'aba. Wahi'rada Eriasi hā, 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. Tawamhā ti'ai āma 're morī ré hā, tāi āna hā ma tō da'āma tiwahu, ūubdatō. Tāi ū wa, mra hā te da te 're sépata za'ra. Tawamhā ūmrotō ahā nherē, Izarazé na darom nhisi āma, ma tō darob amoi u satō, zudezu'ō u, 'Re īhaimana u'âsi mono hā. Sido na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, ma tō pi'ō mrotō u satō, Sarepata na 'ri nho'ōmo nhisi u.

²⁷ Duré wahi'rada Erisezu hā 're morī ré hā, da'ahā na te 're danomro, ūwa're ré hā, Izarazé na darom nhisi 'remhā. Tane nherē, aibā misi, ma tō pese, Na'ama na ūsisi hā, Siriza na 're īhaimana mono hā zudezu'ō hā. — Āne, Zezusi ma tō tāma rob'rāzarōtō za'ra.

²⁸ Taha wa, ūsimirowasu'u hā te te wapari za'ra wamhā, ma tō sada tazahi za'ra ni, rowahutuzéb āma ūsi'ubumro norī hā.

²⁹ Tawamhā ma tō sō tiwahutu za'ra, rob u te te siwi wazere da. Ma tō te te āma robâdâ za'ra, 'ri nho'ōmo nhiti.

Sa'a na, ma tō āma siwi sai'u, sa'a nhisi hawi, ūrā sipra u te te siwi me da.

³⁰Tazahā, ma tō dawa'wai baba ro'razā. Dahawi te oto mo.

Zezusi hā aibā ma, wa'uburé te te ūsatōřizé wasu'u

Marcusi 1.21-28

³¹Tawamhā Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u, te mo Zezusi hā. Darireza āma, Capana'u hā. Tame sabadu na te dama rowahutu, zudezu norī te, rowahutuzéb āma.

³²Tawamhā mreme pire na te te dama rowasu'u wamhā, ma āma tatob'uzu za'ra ni.

³³Tame te aibā hā dame nhamra, zudezu norī te, rowahutuzéb āma, wa'uburé ré 're ūmorī hā. Tawamhā aibā hā te sa'ētē 'mahā, āne:

³⁴— Zezusi, Nazaré nnihudu, e marī zō, te we aimo. E wa'uprosi da, te we aimo. A hā ūma aiwaihu'u pese di, 'Re ūhaimana u'āsi mono we te te asatōři na hā. Aiwee uptabi di, a hā. — Āne te 'mahā.

³⁵Taha wa, ma tō Zezusi hā wa'uburé ma tinha, āne:

— Tō'ā, we ūma nharī tō. Mo oto aiwatobro, aibā hawi. — Āne ma tō tāma rob'ru, wa'uburé ma. Tawamhā sisa'u ma tō aibā hā time ti'ai u, danho'a. Taha pari, ma aibā hawi watobro. Te te u'a ū di.

³⁶Tawamhā, da te 'madā'ā za'ra wamhā, ma āma tatob'uzu za'ra ni, uburé. Taha wa, te āne dasima nharī za'ra ni:

— Ū hā mreme pire di. Waihu'u pese di. Dahawi si'aba're da, te za tāma rob'ru za'ra. Tawamhā te za dahawi ai'aba're. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

³⁷Taha wa, Zezusihī wasu'u hā wa'uburé te te dama ūsāmra na, ma tō ūwasu'u hā ropé, daro mono bā.

Zezusi hā, da'ahā na te te 're ūda'apse mono zé wasu'u

Mateusi 8.14-17; Marcusi 1.29-39

³⁸Tawamhā ma tō watobro rowahutuzém hawi, Zezusi hā. Simahā nhorōwa u, te oto mo. Tame Simahā maprebaba sipi'ō hā, hāzé ré te nomro, wa'ro za'ētē na. Taha wa, ma tō Zezusihī ma wasu'u za'ra ni.

³⁹Taha wa, ūsimiwaptā u te ūtēme mo. ūrata te za. Tawamhā ūwa'ro ma, te tinha, wahā da. Taha wa, ma tō tiwahā. Awa'awi ma tō wahudu. Wahutu wamhā, ma tō tāma api za'ra, saihuri da.

⁴⁰Tawamhā bādā sébrézéb u, ma tō we ūtēme ūwisi za'ra ni Zezusihī u, ūsiwadi norī hā, ūhāzé sипu'u norī hā. Tawamhā tinhib'rada, ma tō te te da'āma aza'ra, misi si. Taha wa, ma tō tazéptā'ā za'ra ni.

⁴¹Duré wa'uburé hā ma tō dahawi wairé. Da'ahā na, ūré 're ūdanomro mono norī hawi, ma tō wairé, wa'uburé norī hā. Tawamhā dahawi wairébē sina, te āne 'mahārā za'ra:

— A hā, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra. — Āne te wa'uburé norī hā 'mahârâ za'ra. Zezusi hā, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu na te te waihu'u za'ra wa, ma tō Zezusi hā īmreme hā tiwi sisisi za'ra sa'ētē, ari'iwi dahawi wairébé da.

⁴² Tawamhā awē ma tō watobro, 'ri nho'ōmo hawi, a'ubuni u morī da, Zezusi hā. Taha wa, ma tō sô danhopré. Da te sōpētē za'ra wamhā, ma tō āma ropti za'ra ni, nimomo danhiti morī tō da.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— 'Re īhāimana u'āsi mono hā danhib'apito uptabi hā, te te dapawapto waihu'u pese di. Ta hā ma tō we īzatō, īwasu'uwē na te 're da'apo're pu'u mono da, daza'rui mono bâ. Taha wa, a norī wa'aba si te 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono õ di za, īwasu'uwē na hā. Uburé wa za īwasu'uwē na te 're da'apo're pu'u. — Āne te tāma siwasu'u za'ra, Zezusi hā.

⁴⁴ Taha wa, te datēme 're mo, zudezu norī te, rowahutuzé mono bâ, īwasu'uwē na te te 're da'apo're pu'u mono da, daro mono bâ.

5

Tepe ahâ wasu'u

Mateusi 4.18-22; Marcusi 1.16-20

¹ Tawamhā Zezusi hā te nhamra, īsō'u zaihâ na. Zenezaré na īsō'u nhisi āma te nhamra, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama sadawa wasu'u da. Da'ahâ uptabi na ma tō ītēme dasito, da te wapari za'ra da.

² Tawamhā uba're maparane ma tō sabu zahuré. īsō'u zaihâ na, te da'wa. Tepe na romhuri'wa norī hā ma tō īwana wairé. Abazipara, te oto upsō za'ra.

³ Tawamhā Zezusi ma tō āzé, uba're wa, Simahā te 're. Tawamhā, uba're wa, sébré wamhā, te Simahā ma tinhā, syry na te te īré sa'rē da, supara'rē nhiti. Tawamhā uba're wa, te oto nhamra, te te dama rowasu'u da.

⁴ Tawamhā, te te dama rowasu'u pari wamhā, te Simahā ma tinhā, āne:

— Uba're hā asiré sari, â 'rehâ u, abazipara hā asiré norī me, tepe zō sāmra aba da. — Āne te Simahā ma tinhā.

⁵ Taha wa, ma tō Sima hā asa tāma siwasu'u, āne:

— Mara bâre, wa tō wei wa te sô sāmra. Tane nherē, wa te 'mai'âri za'ra õ di. Tepe õ di. Tane nherē, īruzéb zarina wa za sô sāmra ni. — Āne te Zezusihī ma tinhā asa. Tawamhā te oto sô sari za'ra, â wa'wa u.

⁶ Taha wa, abazipara, ma tō â wa'wa u sô sāmra. Tawamhā tebe hā ahâ na ma tō waibu za'ra, abazipara na. Taha wa, te aré te te sina sinarī, abazipara hā.

⁷ Tawamhā tisiré tepe mrami'wa norī zō ma tō pahamrimi zahuré, uba're īhāiba amo hā te te ītēme sari zahuré da, te te āma pawaptob za'ra da. Taha wa, te ītēme sari zahuré. Tawamhā uba're wa, ma tō sāmra za'ra, aibā norī hā. Tebe hā uba're si'uiwa na hā 'masisi zahuré di. Tebe hā ahâ uptabi wa, te aré sina 'mazasi zahuré, uba're hā.

⁸⁻¹⁰ Tebe ahâ na te te awaibui wamhā, ma tō āma titob'uzu za'ra. Ti'adu norī zama, ma tō āma titob'uzu zahuré, Zuwāhā me. Ta norī hā Zebedehe 'ra zahuré. Īsiré tepe na, te te 're romhuri zahuré, Simahā siré. Tawamhā hi'rātitō, ma aime Zezusihi papara, Sima Pedru hā, tebe ahâ na te te 'madâ'ā wamhā. Āne te Zezusihi ma tinha:

— Ī'rata asāmra õ di za. Te za oto aimo, īnhiti. Wa hā īwasétére di. — Āne te Zezusihi ma siwasu'u. Tawamhā Zezusi te asa tāma tinha:

— Asina aipahi õ di za. Tepe na 're īromhuri mono ne, te za oto īma 're īda'awaibui wē mo. — Āne te Zezusi hā Simahā ma tinha.

¹¹ Tawamhā uba're, ma tō sani za'ra, rob're u. Uburé ma tō marī hā rēme za'ra, tinhimiromhuri za'ra zé hā, Zezusihi siré oto 're nomro mono da.

Aibā ī'wa're ré hā, Zezusi te te īpesezé wasu'u

Mateusi 8.1-4; Marcusi 1.40-45

¹² Tawamhā Zezusi hā te nhamra, 'ri nho'ōmo āma. Tame te aibā hā 're sāmra, ī'wa're ré hā. Uburé īhāiba na, ī'wa're hā. Tawamhā Zezusi te te sōpētē wamhā, hi'rātitō ma aime, Zezusihi papara. Ti'ai u, ma tō ti'ubu na ropto. Tawamhā Zezusihi ma, te tinha, āne:

— Apito, īma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na hā. Taha wa, te za īpe, asima īwē wamhā. — Āne te tāma tinha.

¹³ Tawamhā tinhib'rada hā ma tō wahutu Zezusi hā, te te āma upi da. Te te upi wamhā, te tāma tinha:

— Wa tō īsima aiwē, te aipese da. Tāibā za oto aihâzé hā.

— Āne te tāma tinha.

Tawamhā awa'awi ma ī'wa're hā tāma apa.

¹⁴ Tawamhā Zezusi ma tō sina sadawa uwati, te te dama sina wasu'u tō da. Te tāma tinha, āne:

— 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wai u, te za aimo, aihâiba wē zō te te aihâiba 'madâ'ā da. Taha parip si, te za tāma asōpru, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, Mozésihi nhimiroti zarina, dama aipibu pese zéb da, aipesezém na hā.

— Āne te tāma tinha, Zezusi hā.

¹⁵ Tane nherē, ma tō Zezusihi wasu'u hā wapari za'ra ni, daro mono bâ. Taha wa, ma tō da'ahâ na ītēme 're dasihutu, da te 're wapari za'ra mono da. Duré te te 're da'apese mono da, ma tō ītēme 're dasihutu.

¹⁶ Tane nherē, Zezusi hā ma tō dawi 're ne, a'ubuni u, 're mreme mono da, Timama ma.

Aibâ ïhi'ré hā, Zezusi te te ïpesezé wasu'u

Mateusi 9.1-8; Marcusi 2.1-12

¹⁷ Tawamhā apā datēme wisi wamhā, te nimahā bâtā na dama rowasu'u, Zezusi hā. Te te dama rowasu'u ré, te ï'rata ai'ubumro, parisezu norī hā. Rowahutu'wa norī me, te ï'rata ai'ubumro, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā. Ta norī hā ma tō ïtēme sito Darireza hawi, duré Zudeza hawi, duré Zeruzarē hawi. Tawamhā 'Re ïhāimana u'âsi mono tiwaihu'u pe hā, te te tāma ïsōmri na, ma tō da'apse, Zezusi hā.

¹⁸ Tawamhā aibâ norī hā, ïhi'ré hā ma tō siwi ti'â, ïsimiwaptâ wa. Ma tō sima wē za'ra, 'ri para u te te siwi 'mazébré da, Zezusihi nho're te te siwi hiri da.

¹⁹ Tazahā da'ahâ wamhā, te te siwi 'mazébré waihu'u õ di. Tawamhā 'ri nhisi hawi, ma tō tāma 'ri 're pu'u za'ra, te te siwi 'mazébré da. Tawamhā dawa'wa ma tō siwi tihi, Zezusihi nho're, ïsa'warizéb ré.

²⁰ Zezusi hā simiwaihu'u pese wa, ma tō ãma saze za'ra. Taha wa, ma tō siwi ti'â, te te pese da. Zezusi ma tō sina waihu'u siro, te te ãma ïsaze za'ra na. Taha wa, te ïhi'ré ma tinhā, ãne:

— ïswiadi, aiwasédé hā 're ï'ab'manharī wasétē mono zé hā te ai'âma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. — ãne te ïhi'ré ma tinhā, ãne:

²¹ Tawamhā rowahutu'wa norī hā te parisezu norī me tāma nharī za'ra, tipē'ë na:

— E niha ma tō bété õ hā tāma tinhā, ïmorī'õ ma. 'Re ïhāimana u'âsi mono ma, wē õ di, aibâ ma, te te ïnharižé hā. Dawasédé hā da te 're ï'manharī wasétē za'ra mono zé hā, ni'wa hā te te dama 're apari waihu'u mono õ di. 'Re ïhāimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, dawasédé hā te te dama 're ï'apari mono da hā. — ãne te Zezusihi ma nharī za'ra, tipē'ë na.

²² Tawamhā Zezusi ma tō sina waihu'u za'ra, ïsimirosa'rata za'ra hā. Taha wa, te tāma nharī za'ra:

— E marī da, te ãne ï'âma ïrosa'rata za'ra wa'wa.

²³⁻²⁴ Wa hā dawasédé hā te dama 're ï'apari waihu'u pese mono na, e niha te za ïwaihu'u za'ra wa'wa, sena na ïwaihu'u za'ra wa'aba da hā. Aibâ ma, wa tō tinhā, ãne: "Aiwasédé hā 're ï'ab'manharī wasétē mono zé hā, te ai'âma 're ab'madâ'â mono õ di za oto." ãne hā ïmrēme si wamhā, aimā pibu prā za'ra wa'aba di tō. Å hā ïmorī'õ hā wahutu da, duré oto morī da, te tāma nharī wapsi, te za ïwaihu'u za'ra wa'wa, ïwaihu'u pese na sena na ïwaihu'u za'ra wa'aba da oto. Ti'ai ãma dasiré ïpodo hā ïma waihu'u pese di, dawasédé te dama

're ī'apari mono da hā, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa para. Āne na asiwī īwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za īhi'rē ma tinhā, wahutu da.

Tawamhā īhi'rē ma, te oto tinhā:

— Ma'āpē, aiwahutu. Asa'warizé hā âri, asōrōwa u aimorī da oto. — Āne te aibā ma tinhā.

²⁵ Tawamhā awa'awi ma tō aibā hā wahudu, danho'a. Tiza'warizé, ma tō siré ti'â. Tinhorōwa u, te oto mo. Morī sīna, te āma tiwata, 'Re īhāimana u'âsi mono āma.

²⁶ Tawamhā uburé ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. 'Re īhāimana u'âsi mono āma, te tawata za'ra ni. Āne te dasima nharī za'ra ni:

— Aibā te te īpesezé hā, wē uptabi di. Āhāna, wa tō wasiwi 'madâ'â za'ra ni. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

Réwihi wasu'u

Mateusi 9.9-13; Marcusi 2.13-17

²⁷ Tawamhā rob u, ma tō watobro, Zezusi hā. Watabro wamhā, ma aibā hā 'madâ, danhib'apito ma, dawi rob'uiprazé ubumroi'wa hā, Réwi na īsisi hā. īsimiromhurizéb āma sāmra ré, ma tō 'madâ. Tame te da te tāma 're sōmri za'ra rob'uiprazé hā, ī'ubumrozéb āma, danhib'apito nhimiwada'uri zarina. Tawamhā Zezusi hā ma tō āne 'mahâ:

— We aimorī, īsiré 're aimorī da oto.

²⁸ Tawamhā ma wahudu. Tinhimiromhurizé, ma tō tirē, Zezusihī siré 're morī da oto.

²⁹ Tawamhā Zezusi te te sawi da, ma tō tinhorōwa āma dasa hā dama 'manha, sa'ētē na. Zezusihī siré, te za dasa hā huri ni. Taha wa, rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā te ī'rata ai'ubumro, īsiré saihuri da, da'ahâ na. Ni'wam norī zama, te īsiré tisa tihu.

³⁰ Tawamhā saihuri da, si'ubumroi ré, ma tō 'madâ'â za'ra parisezu norī hā, rowahutu'wa norī me. Taha wa, te āne tāma nharī za'ra, Zezusihī siré 're īnomro mono norī ma:

— E niha bâ, te bétē dawazari asaihuri 'wa, rob'uiprazé ubumroi'wa norī siré, dawasétē na 're īdanomro mono norī siré zama. — Āne te tāma nharī za'ra.

³¹ Taha wa, te Zezusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— Hâzé āna 're īnomro mono norī zô, dawede'wa hā 're siwasutu za'ra mono õ di, te te 're wede za'ra mono da. īhâzé ré norī zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da.

³² Tane duré wa hā, dawē na 're īdanomro mono norī zô, īsitēme 're īhârâ mono da, we īmorī õ di. Dawasétē na 're īdanomro mono norī zô si, 're īhârâ mono da, wa wei mo, dawasédé hā da te 're rême pese za'ra mono da, 're danomro wē mono da oto. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

³³ Tawamhā ni'wam norī hā te Zezusihī ma nharī za'ra, āne:

— Zuwā Batitaha siré 're īnomro mono norī hā nimahā bātā na si, te sai ãna 're si'ubumro, 'Re īhaimana u'âsi mono ma, te te 're romhuri za'ra mono da, parisezu norī zadawa 'madâ'â pese 'wa norī zama. Ānei õ di, asiré 're īnomro mono norī hā. Te 're saihuri u'âsi, asiré. Te duré asiré te te 're âhuri. Āne te Zezusihi ma nharī za'ra.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— Aibā hā īmrozéb u, sô īhârâ za'ra norī hā sihutu wamhā, e te za dasa hā tiwi sawi za'ra ni, saihuri ãna si'ubumro da, ta norī hā. Mare di. Aibâ īmro da hā, ī'rata sāmra za'ra ré, te za tō īsiré tisa tihu, to sina.

³⁵ Niwapsi te za bâdâ hā īwa waptârā, aibâ īmro da hā īsiwadi norī wa'wa hawi, da te tiwi ī'âri za'ra zéb da hā. Tawapsi te za tō sai ãna 're si'ubumro, robzei ãna. — Āne ma tō Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra. Āne sô'awib õ nherē, te te si'âma īsimiré'ezé hā.

³⁶ Tawamhā te duré âma romnhimiré'é, āne:

— Zazahâ īhâiwē hā e te za sizâri ni, īhâ'ratare hā da te âma hâiwa'aba da. Mare di. Āne wamhā, te za aiwamna, īhâiwē hā. Duré īhâtém na da te hâiwa'aba wamhā, aiwab õ di, īhâ hā. Hâiwe hâ õ di.

³⁷ Duré e romhâ 'manharî 'rata 're, te za uwa 'râi wa'u īsé hā da te 're sé, wa'ui ware õ ré. Mare di. Wa'ui ware õ ré, da te 're séme mono wamhā, oto wa'ui ware wamhā, te za romhâ 'manharî 'ratare hā sina wazu. Tawamhā uwa 'râi wa'u īsé hā te za asa'wa. Romhâ 'manharî hā te za duré hâihiwamna.

³⁸ Ītep si'uiwa na si, te za da te 're sé, rob'râi wa'u zé té hā.

— Āne te Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra.

³⁹ Te duré tāma âma simiré'é za'ra:

— Uwa 'râi wa'u īsé ī'ratare hā da te 're âhuri mono pari, e te za da te dasima 're wê za'ra, uwa 'râi wa'u zé īté hā. Mare di. Āté īté hā da te dasima 're wê za'ra mono õ di za. Te za dasima da te 're nharī za'ra: "Īwa'u 'ratare si, wê uptabi di." Āne te za dasima da te 're nharī za'ra. — Āne te Zezusi hā tāma âma simiré'é za'ra, sô'awib õ nherē.

6

*Sabadu na, Zezusihi nhimirotizé wasu'u
Mateusi 12.1-8; Marcusi 2.23-28*

¹ Tawamhā sabadu na, Zezusi norī hā ma tō ro'rahâri za'ra, amnho wa'wai baba, zudezu norī te, romhuri zahârizém na. Tawamhā tridu 'râ ne hâ ma tō te te sima 'rânhinarî, tinhib'rata na te te sima tomhâiwazu za'ra da, te te huri mono da, īsiré 're īnomro mono norī hā.

² Tawamhā parisezu norī hā te tāma nharī za'ra:

— Wahi'rada Mozési hā ma tō wama roti, sabadu na, wa te 're romhuri za'ra mono tō da. E marî da, te bêté īromhuri

za'ra wa'wa, ãne te te wama roti õ nherẽ. — Æne te tãma nharĩ za'ra.

³ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'éré hã 're sõré za'ra wa'aba mono ã bâ, te te ūrob'manharizém na hã, tisiré norí me.

⁴ Mra te te simroi wamhã, ma tô ãzé 'ri para u, 'Re ïhaimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb u. Tawamhã sétré wamhã, ma tô 'ma'rë ū'u'ene hã, 'Re ïhaimana u'âsi mono ma, aré da te ïsa'ra za'ra hã. Duré tisiré norí ma, ma tô tãma a za'ra. 'Re ïhaimana u'âsi mono, ma tô aré pisutu, da'âma romhuri'wa norí si, ū'u'ene hã te te 're ïhuri mono da hã, sasedoti norí si. Tane nherẽ, ma tô 'ma'rëne za'ra, Dawi norí hã. — Æne Zezusi hã ma tô parisezu norí ma Dawihi wasu'u hã 'razarotõ za'ra.

⁵ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã 'Re ïhaimana u'âsi mono te te ïpisudu, dasiré ïpoto da, ti'ai ãma. Taha wa, dama ïpire di, sabadu na roti hã te dama 're ïapisutu mono zéb da hã. — Æne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibâ ïsimizu'rã're hã, Zezusi te te ïpesezé wasu'u

Mateusi 12.9-14; Marcusi 3.1-6

⁶ Tawamhã sabadu ïhâiba amo na, ma tô duré ãzé zudezu norí te, rowahutuzéb u, Zezusi hã. Tame te duré aibâ hã dame nhamra, ïsimire niwî ïsimizu'rã're hã.

⁷ Tawamhã 'Re ïhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norí hã ma tô siwi 'madâ Zezusi hã, sabadu na te te pese zô, romhuri zahârizém na hã. Parisezu norí me, te simiza'rese sina 'madâ'â za'ra. Mozésihi nhimiroti te te 'madâ'â õ wa, te te siwi wê'õ da, te 'madâ'â pese za'ra.

⁸ Tawamhã Zezusi ma tô sina waihu'u za'ra, ïsimirosa'rata za'ra hã. Tawamhã aibâ ma, te tinha:

— Aiwhantu, dawa'wa asab da. — Æne te tãma tinha. Tawamhã aibâ ma tô wahudu. Hâiwi te za.

⁹ Tawamhã Zezusi ma tô ãma sadanhari za'ra, ãne:

— Wa za asadanhari za'ra wa'wa. E niha 'Re ïhaimana u'âsi mono nhimiroti hã, sabadu na hã, romhuri zahârizé bâtâ na roti hã. E ma hã ïwê, wa te 're ūmanhari za'ra mono zéb da hã sabadu na hã. E ma hã ïwê'õ. E wa te ãma 're dapawaptob za'ra mono õ di za. E wa te ãma 're danho'reptu za'ra mono õ di za. E niwamhã wa za taré wa te 're da'madâ'â za'ra, 're dadâ'â za'ra mono da. — Æne te Zezusi hã sadanhari za'ra.

¹⁰ Tawamhã Zezusi te ab'madâ, te te siwi ūuirí za'ra norí hã. Tawamhã ïsimizu'rã're ma, te tinha:

— Ma'âpé, asimizu wahantu. — Tawamhã ma tô tinhimizu wahantu, aibâ hã. Tawamhã awa'awi ma tô tinhimizu pese.

¹¹ Tawamhā rowahutu'wa norī hā ma tō sada tizahi za'ra, Zezusihi zada. Tawamhā te sima rosa'rata za'ra, marī hā te te tāma 'manharī za'ra da.

Ze zusi hā aibā 12 na te te ūpisutu za'ra zé wasu'u, tizadawa wasu'u'wa da

Mateusi 10.1-4; Marcusi 3.13-19

¹² Tawamhā ētē 'rāihā na ma tō Zezusi hā sai'u, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma, mreme da. Tawamhā mara bā te tāma mre.

¹³ Taha wa, awē wi ma tō sō tihārā za'ra, tizazei'wa norī zō. Tawamhā ūtēme sihutu wamhā, ma tō pisutu za'ra, 12 na ūhāiba za'ra hā ūsiré 're nomro mono da. Ma tō oto sisi za'ra, tizadawa wasu'u'wa na.

¹⁴ Ta norī nhisi za'ra hā ãne: Sima Pedru, tinoi me, Adéréhé me. Pedru na te za sisi té, Zezusi hā. Duré Ti'adu norī hā tisisānawāi me Zuwāhā me, duré Piripi norī hā, Batoromezuhu me,

¹⁵ duré Mateusi norī hā, Tomehē me, duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hā, duré Sima Zeroti,

¹⁶ duré Zudasi Ti'aduhu 'ra hā, duré Zudasi Icarizoti hā, dama ūhāiba nhomri'wa da hā.

Ze zusi te te ūrowasu'uzé, duré te te ūda'apezezé wasu'u

Mateusi 4.23-25

¹⁷ Tawamhā Zezusi norī hā ma tō sa'a hawi si'ra za'ra. Tawamhā ti'ai haré u sihutu ūré, te a'ā nhamra, sōnhihāpā ãma, tizazei'wa norī me. ūsazei'wa norī hā ahā di. Tame duré da'ahā uptabi na, te sō ai'ubumro ni. Daro mono bā, ma tō ūwana sō tasi'rā'otō ni, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi, duré Zeruzarē hawi, duré Tiru na 'ri nho'ōmo nhisi hawi, duré Sido hawib zama. Å zaihā na Tiru hā, duré Sido hā, 'ri nho'u.

¹⁸ Zezusihi mreme hā da te wapari za'ra da, ma tō ūtēme dasito. Duré te te da'apeze da zama, ma tō ūtēme ai'aba're ni, duré wa'uburé te te dama anhamra da. Tawamhā ma tō dama anhamra.

¹⁹ Simipese waihu'u pese wa, ma tō dasima wē za'ra ni, danhib'rata na da te upi za'ra da, rowē na oto 're dasi'ubumroi mono da.

Dama 're ūrowē za'ra mono zé wasu'u, robzei'ō na 're ūdasi'ubumroi mono zé wasu'u me

Mateusi 5.1-12

²⁰ Tawamhā Zezusi hā te tisiré 're ūnomro mono norī hā 'madā'ā pese za'ra. Taha wa, te ãne tāma nhari za'ra:

— Åté asibrob ãna, te oto 're anomro aba mo. Tane nherē, aimā 're robze za'ra wa'aba mono di za. 'Re ūhaimana u'āsi mono hā, Danhib'apito uptabi. Taha wa, ūsib'a'uwe 're anomro aba mono wa, aimā 're robze za'ra wa'aba mono di za.

21 — Āté mra, te oto 're ūsépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, te za robze na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi mra hā, ahā di za.

— Āté te oto 're ai'ry'ry wa'aba mo, aipē'ēzé za'ra wa'aba wa. Tane nherē, te za robze na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za aipē'ē 're, 're ato za'ra wa'aba mo, rowē te.

22 — Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo. A norī wa'wa hā īzazei'wa, 're anomro aba mono wa, āté te za da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Āté te za da te 're aiwē'ō za'ra wa'wa. Āté te za da te aima 're nhari wasétē za'ra wa'wa. Āté aiwasédé hā te za taré da te ai'āma 're sa'ra za'ra wa'wa. Āne wamhā, te za robze na 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

23 Rowē te, te za 're asarōtō za'ra wa'aba mo. A norī wa'aba ma si, rowasédé hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za. Wahi'rata norī ma, ma tō rowasédé hā da te aima 're 'manharī za'ra duré, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī ma. Taha wa, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono nherē, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Niwapsi, 'Re īhāimana u'āsi mono, te za marī īwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, hāiwa āma asō 're ūsimi'wara aba mono hā. Taha wa, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. — Āne romhā ré ma tō tāma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

24 Taha pari, te uburé dama tinha oto:

— Āté asibrob ahā na, te a'â 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi tāibā za oto asibrob ahā za'ra wa'wa hā. Tawamhā robzei õ na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo.

25 — Āté asai ahā na, te a'â 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi, te za mra hā 're ūsépata za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za robzei õ na 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

— Āté rowē te, te a'â aipē'ē na 're ato za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za robzei āna 're asimroi wa'aba mo. Tawapsi te za 're ai'ry'ry wa'aba mo.

26 — Tane duréihā ma tō aibā norī āma 're dawata za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, ma tō āma 're dawata za'ra, wahi'rata norī hā. Taha wa, a'â ai'āma 're dawata za'ra wa'aba mono nherē, niwapsi aima 're rowē za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne ma tō dama rowasu'u, Zezusi hā.

Zeziushi nhimiroti wasu'u, da te 're ūdazawi pese za'ra mono zém na

Mateusi 5.38-48

27 Te duré dama tinha:

— īwapari'wa norī, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, āne hā: āsawi'ō'wai wa'aba norī hā te za 're ūsawi pese za'ra

wa'aba mo. Duré ai'ruiwapari'wa norī ma, te za marī tāma 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mo, īwē na.

²⁸ Duré da te aima 're nharī wasétē za'ra wa'aba mono nherē, te za da'āma 're aimreme zusi aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, īwē hā te te dama 're anhomri mono da. Da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono nherē, te za 'Re īhāimana u'āsi mono wi 're īrowaptērē za'ra wa'aba mo, te te 're da'apawapto mono da.

²⁹ Ai'u'rata wi, da te 're aihā za'ra wa'aba mono wamhā, dama āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono õ di za. Taré te za 're aipizari za'ra wa'aba mo, ai'u'rata amo niwī, da te 're aihā za'ra wa'aba mono da. Duré asi'ubuzé hā da te aiwi 're waibui wa'aba mono wamhā, dawi 're sawi za'ra wa'aba mono õ di za, asō'utu'u zama, da te aiwi 're waibui wa'aba mono da.

³⁰ Marī hā da te aiwi 're waptērē za'ra wa'aba mono wamhā, te za dama 're īsōmri za'ra wa'aba mo. Āté ni'wa hā te za asibro hā aiwi āri 'wa. Tawamhā sō aihārā õ di za, apā te te aima sōmri da.

³¹ Marī īwē si, da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asima 're īdawē za'ra wa'aba mono ne, te za marī īwē si dama 're ī'manharī u'āsi za'ra wa'aba mo, īwa'rāmi.

³² — Siwa'ru, te za 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo. Dawasétē na 're īdanomro mono hā, tizawi pese 'wa si, te te 're sawi pese za'ra. Tanei õ di, a norī wa'wa hā za. Āne wamhā, īwē na te te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, te za uburé 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo.

³³ Duré, uburé te za marī hā dama 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mo. Dawasétē na 're īdanomro mono norī hā, tizawi pese 'wa norī ma si, te za te te tāma 're 'manharī wē za'ra. Tanei õ di, a norī wa'wa hā za. Āne wamhā, e niha te za 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mo, īwē na te te aima āma 're ī'a'uwaimrami aba mono da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, te za marī hā uburé dama 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mo.

³⁴ Duré, uburé te za dama 're asōprub za'ra wa'aba mo. Āté marī hā te za da te aiwi 're waptērē za'ra wa'wa, a'ā dama 're sōmri za'ra wa'aba mono da. Tawamhā te za dama 're īsōmri za'ra wa'aba mo, īwa'rāmib zō 're asimnhasi za'ra wa'aba mono āna. Dawasétē na 're īdanomro mono hā te marī hā tisiré norī ma si, te te 're sōmri za'ra, te te siwi 're waptērē za'ra mono wamhā. Tawamhā te duré īwa'rāmib zō 're simnhasi za'ra. Tanei õ di, a norī wa'wa hā za. Āne wamhā, īwē na te te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, te za uburé dama 're asōprub za'ra wa'aba mo.

³⁵ Dawasétē na 're īdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Uburé te za 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo.

Asitob'ru norī zama, te za 're ūsawi pese za'ra wa'aba mo. Uburé te za marī hā tāma 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mo. Āté marī hā te za da te aiwi 're waptērē za'ra wa'wa, syry na a'â dama 're sōmri za'ra wa'aba mono da. Tawamhā te za tāma 're ūsōmri za'ra wa'aba mono mo. īwa'rāmib zō 're asimnhasi za'ra wa'aba mono õ di za. Āne wamhā, te za īwē na te te 're asawi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. īra te za 're aihāimana za'ra wa'aba mo, danhipai u īpire uptabi 'ra hā. Marī wē na, uburé te dama 're sōpru. ūsōprum na āma 're ūdawata za'ra mono õ norī ma zama, te dama 're sōpru. Dawasétē na 're ūdanomro mono ma zama, te 're sōpru.

³⁶ Taha wa, te za Aimama aba ne, 're anomro aba mo, aiwē na. — Āne ma tō Zezusi hā tāma roti za'ra.

³⁷ Ma duré tāma waihu'u za'ra, āne:

— Dawasédé hā da'āma 're ūsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiwi 're dawē'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhā te te siwi 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Dawasédé hā da'āma 're ūsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're nharī za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono, te te aima 're anharī aba mono õ di za. Marī, da te aima 're ī'manharī wasétē za'ra wa'aba mono zé hā, asina 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhā aiwasétē'wa hā te te 're ab'madâ'â mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

³⁸ Asibrom na te za dama 're asōprub za'ra wa'aba mo, ūsimarī'õ norī ma. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za marī hā īwa'rāmi sa'êtē na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa. Marī na asima 're asōprub za'êtē za'ra wa'aba mono ne, te za aima 're sōprub za'êtē za'ra wa'wa. Sa'êtē na dama 're sōmri za'ra wa'aba mono wamhā, te za sa'êtē na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, īwa'rāmi, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Syry na dama 're sōmri za'ra wa'aba mono wamhā, te za syry na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhā āne te tāma āma romnhimiré'é za'ra:

— Ni'wam norī hā tob'a zahuré wamhā, nimomo sisaprōni zahuré wamhā, sisaprōni wē zahuré õ di za. Te za siré tiwaptā'â zahuré, ab're u. — Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra.

⁴⁰ Te duré tāma rowasu'u za'ra, āne:

— Romnhoré'wa norī hā te te 're romnhoré za'ra mono ré hā, pire na 're hāimana waihu'u za'ra mono õ di, tāma ūromnhoré'wa norī ma hā. Niwapsi te te 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're waihu'u za'êtē za'ra, tāma ūromnhoré'wa ne hā. — Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra.

⁴¹ Te duré tāma rowasu'u za'ra, āne:

— Āté wede wa'ono hā atob 're, te nomro, sabui õ nherē. E niha te za bété sô ūtōmo 'madâ, wede nhiprubre wazere da, asisānawā tōmo hawimhā.

⁴² Wede wa'ono hā atob 're īnomro, sabui õ nherē, e niha te za tāma īha: "Ropru hā a'â te aima wazere, atōmo hawimhā." Mare di. Wede wa'ono hā te za a'â atōmo hawimhā īwaze. Tawamhā te za sô airīfī wē, wazere da, asisānawā tōmo hawimhā, wede nhiprubre hā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra.

⁴³⁻⁴⁵ Tawamhā Zezusi ma tō da'āma āma romnhimiré'ē, rob'rā na, āne:

— Rowede hā wē wamhā, 're 'rāi wasétē za'ra mono õ di za, wede wē wa. Wasétē wamhā, 're 'rāi wē za'ra mono õ di za, wede wasétē wa. 'Re 'rāi wē za'ra mono wamhā, te za āma waihu'u za'ra ni, rowede īwē na. E wab'ru u, te za 're aimo, rob'rā īse zō. Mare di. Wab'ru na 're simnhatā mono õ di, rob'rā īse hā. E aptob u, te za 're aimo, rob'rā īse zō. Mare di. Aptom na 're simnhatā mono õ di, rob'rā īse hā. Āne ni'wa hā 're morī wē wamhā, tipē'ē 're, tinhimirosa'rata wē hawim na, te za 're mreme wē u'āsi. Duré ni'wa hā 're morī wasétē wamhā, tinhimirosa'rata wasétē hawim na, te za duré 're mreme wasétē u'āsi. Danhimirosa'rata zarina, te za tō õne u'āsi 're damreme zusi. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra.

*'Ri'wa norī wasu'u
Mateusi 7.24-27*

⁴⁶ Te duré tāma nharī za'ra, āne:

— E marī da, ma tō Asib'apito na asiwi 're īnhisi za'ra wa'aba mo, īnhimiroti hā 're 'madā'â pese za'ra wa'aba mono õ nherē.

⁴⁷ Āté ni'wam norī hā te za we ītēme aihutu, īnhimiroti hā te te wapari za'ra da. Tawamhā te te wapari za'ra wamhā, te za oto īnhimiroti hā te te 're 'madā'â pese za'ra.

⁴⁸ Taha wa, wa za īnhimiroti 'madā'â'wai āma simiré'ē, 'ri'wa na. Aibâ hā ma tō ab're, 'ri da, ti'ai 'rowi ēne hā īnomro u. Tawamhā ma tō āma tipahâ, ab're na. Ab're 'rehâ di oto. Tawamhā ētē nhisiwi ma tō 'ri, aibâ hā. Tawamhā âpré wamhā, â hā ma tō 're praba, 'ri u. Tete na ma tō 'ri hā 'manha, aibâ hā. Taha wa, rési ãna te 're sa, 'ri hā.

⁴⁹ Āté ni'wam norī hā te za īnhimiroti hā tipo're na te te 're wapari za'ra. Tane nherē, te te 're 'madā'â za'ra mono õ di za, īnhimiroti hā. Taha wa, wa za īnhimiroti 'madā'â'ō'wai āma simiré'ē, 'ri'wa īhâiba amo na. Aibâ hā 'ri na'rata da, te te ab're õ di. Ti'a nhisiwip si, ma tō sima 'ri. Tawamhā 'ri u, â 're praba mono wamhā, â, ma tō 'marōwī, 'ri hā. Tâibâ oto. Taha wa, ma tō aipru pese, 'ri hā. — Āne ma tō 'ri'wa na simiré'ē dama Zezusi hā, da te waihu'u za'ra da.

7

*Romanuhu ma romhuri'wa, Zezusi hā te te īpesezé wasu'u
Mateusi 8.5-13*

¹ Tawamhā te te dama roti parimhā, te oto mo Zezusi hā, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tawamhā ma tō wi.

² Tame aibâ hā te 're hāimana romanu hā, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa. Tāma īromhuri'wa hā te te sawi pese di. Hāzé na te oto nomro, tāma īromhuri'wa hā. Hāzé ahâ wa, te za oto dārā.

³ Tawamhā hāzé na nomro ré, ma tō Zezusihī wasu'u hā wapa, romanu hā. Taha wa, ma tō zudezu norī ma roti'wa norī hā 'mazatōrī za'ra, Zezusihī zō, īhāzé ré hā te te pese da.

⁴ Tawamhā te te sô īsatōrī za'ra hā ma tō ītēme aihu, Zezusihī u. ītēme sihutu wamhā, ma tō tāma rowasu'u za'ra:
— Aibâ hā īwē, romanu hā. Wē wa, pawapto na.

⁵ Wasiré õ nherē, te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tō īsiminhimi'ru zarina wama 'ri za'ra ni, wate da, rowahutuzé hā. Ta hā ma tō duré pawa'ābâ za'ra, 'ri'wa norī hā. — Āne te Zezusihī ma rowasu'u za'ra.

⁶ Tawamhā Zezusi te īsiré timorī za'ra. Ma tō oto rosahutu za'ra, 'ri u. Te te rosahutu za'ra wamhā, romanu hā ma tō tisiwadi norī hā 'mazatōrī za'ra, te te tāma 'mazadawa wasu'u za'ra da, Zezusihī ma. Tawamhā te te uzusi za'ra wamhā, āne te tāma 'mairowasu'u za'ra, Zezusihī ma:

— Wasiwadi hā zudezu'ō nherē, āté asébré õ di za, u, īsōrōwa u. A hā, u, aiwē di. Õ hā, u, wē prā ti. Wē prāi wa, āté īsōrōwa u asébré õ di za, u.

⁷ Wē prāi wa, si'uihā na we atēme morī õ di za, u, tāma īromhuri'wa hā tāma pese da. Romhā na nherē, aimreme pire wa, te za, u, aimreme na tāma īpe, rowē na tāma 're sāmra mono da.

⁸ Romanu hā, damreme īpire hā tāma waihu'u pese di, u. īsib'apito norī mreme hā tāma pire za'ra di, u. Duré õ hā, u, īmreme hā pire di, tinhib'a'u wē norī ma, da'wapéi'wa norī ma. Tawamhā, te te 'mazatōrī wamhā, te za, u, mo, īsadawa para. Sô hārā wa, te za u, ītēme wi, īsadawa para. Duré marī hā tāma īromhuri'wai ma, te te 'rui wamhā, te za, u, tāma 'manha, te te tāma īruzéb uwaibaba. Taha wa, aimreme hā pire wa, te za, u, tāma īpe, tāma īromhuri'wa hā, rowē na tāma 're sāmra mono da. — Āne te Zezusihī ma sadawa wasu'u za'ra, romanuhu siwadi norī hā.

⁹ Tawamhā Zezusi hā āne hā te te wapari wamhā, ma tō āma titob'uzu, īsimirowasu'u za'ra na, romanuhu āma hā. Tawamhā ma aipi'ra, datēme. Da'ahâ uptabi na īsarina īsi'aba'lé norī u, ma aipi'ra. Āne te dama tinhā:

— Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ā hā te te sina īumnhasizém na hā, niwa te ī'madâ'â õ, Izarazéhé nihudu

norī nhipti'ai ãma hã. Ta norī hã te te ãma siwi wabzu õ di, te te sina ū'umnhasizém na hã. — Āne Zezusi hã te tinha, ū'sarina ū'si'aba're norī ma.

¹⁰ Tawamhã apâ ma tô ai'aba're, romanu siwadi norī hã, ū'sorōwa u. Sihutu wamhã, ma tô ū'hâzé ré hã sabu za'ra. Rowẽ na te oto nhamra, hâzé ãna.

Ū'mrotō 'ra hã, Zezusi te te ū'hâiwa'utuzé wasu'u

¹¹ Tawamhã ãma ronomro õ ré, te Zezusi hã mo, 'ri wa'õtō u. Na'ñ na 'ri wa'õtō nhisi u, te mo. Ū'siré 're ū'nomro mono norī hã te ū'siré ai'aba're. Da'ahâ na te duré ū'siré ai'aba're ni.

¹² Tawamhã 'ri wa'õtō 'wawi wa'ra u, ma tô rob'uwe za'ra, Zezusi norī hã, 'ridawa u. Tawamhã ū'wab'rere, ma tô dasiwi âri ni, ab're u, ū'mrotō 'ra ū'dâ hã. Misire aibâ ū'ra hã. Da'ahâ na te ū'siré ai'aba're ni, ū'mrotō siré, ab're u.

¹³ Tawamhã ū'mrotō te te 'madâ'â wamhã, ma tô ãma tipë'ëzé, Zezusi hã. Tawamhã ma tô tâma tinha, wawa tõ da.

¹⁴ Tawamhã ma tô oto ū'teme wi. Te te âri za'ra ré, ma tinhib'rata na ū're upi. Taha wa, ma ū're mazahâri za'ra. Tawamhã te oto 'mahâ:

— Ai'repudu, wa za aima tinha: Ai'utu. — Āne te 'mahâ.

¹⁵ Tawamhã ai'repudu hã ma tô udu. Sahâ na te oto nhamra. Tawamhã tâma rowẽ wa, te oto mre. Taha wa, te Zezusi hã ū'na ma ti'ru, ãne:

— Æ ai'ra, ãma saprõni. — Āne te tâma tinha. Dâ'â zahã, oto sahâ na sâmra wa, ma tâma tapë'ëwara za'ra ni.

¹⁶ Āne te dasima nharî za'ra ni:

— Tinhib'a'uwe norī hã te za we te te 're wa'apawapto, 'Re ū'hâimana u'âsi mono hã. Ma tô we watëme satô, tizadawa wasu'u'wa hã. Mreme pire uptabi di. — Āne 'Re ū'hâimana u'âsi mono ãma, te tawata za'ra ni.

¹⁷ Tawamhã ū'wasu'u hã ma tô wapari za'ra ni, daro mono bâ, Zezusi te te ū'hâiwa'utuzé wasu'u hã. Zudezu norī rob'rata, 're ū'dasi'ubumroi mono norī zama, ma tô ū'wasu'u hã wapari za'ra ni.

Zuwâ Batita hã Zezusih i u, tizadawa wasu'u'wa norî te te ū'satôrî zahuré zé wasu'u

Mateusi 11.2-19

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhã Zezusi te te ū'hâiwa'utuzé hã ma tô Zuwâhã ma wasu'u za'ra, ū'sadawa 'madâ'â pese 'wa norī hã. Tawamhã maparane te sô tihârâ zahuré, Wanhib'apito u neb zahuré da, te te sadanharî zahuré da. Āne Zuwâ te tâma nharî zahuré:

— Ane wa'aba wamhã, te za ū'sadanharî 'wa, ãne: "E a hã Zuwâ Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zô, wa za 're wanhimipari za'ra." Āne te za

tāma ūzadawa wasu'u wa'wa. — Āne Zuwā hā ma tō tāma nharī zahuré.

²⁰ Tawamhā Zezusihi u, te tineb zahuré. Ítēme simasisi wamhā, ma tō sadanharī zahuré:

— E a hā Zuwā Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zō, wa za 're wanhimipari za'ra. — Āne te sadanharī zahuré.

²¹ Tawamhā ūsō'a zahuré, te a'â da'apese da'ahā na, Zezusi hā. Duré wa'uburé ré, 're ūdanomro mono hā ma tō dama anhamra. Duré ūtob'a norī hā ma tō ato pese, ahā na.

²² Tawamhā te te da'apese parimhā, te oto tāma nharī zahuré, Zuwā Batitaha mreme 'madā'â pese 'wa norī ma, āne:

— Apā te za ane wa'wa Zuwāhā u, tāma ūwasu'u wa'aba da. ūtob'a norī hā to pese za'ra wa, ma tō apā te te 're rob'madā'â za'ra. ūmorī norī hā te oto para na 're nomro. Duré ūwa're ré norī hā ma tō 're pese za'ra. Hāiba wē na te oto 're nomro. Duré ūpo'reptō norī hā te oto 're simipari za'ra. Duré 're ūdā'â za'ra mono norī hā ma tō duré apā 're hāiwa'utu za'ra. ūwasu'u wē hā ma tō duré ūsibrob'ō norī hā te te 're wapari za'ra. Āne na te za tāma ūrowasu'u za'ra wa'wa, Zuwāhā ma.

²³ Ni'wam norī hā, wa hā 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa para we ūmorī na, 'rāwi ūtāma 're siwawā za'ra mono ūwamhā, ta norī ma si tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u zahuré.

²⁴ Tawamhā apā te tineb zahuré Zuwā Batitaha u, aibā norī hā. Tawamhā ūsa'u zahuré si, te Zuwā hā dama wasu'u wē, Zezusi hā. Da'ahā na ūdasī'ubumroi mono norī ma, te āne tāma rowasu'u za'ra:

— A'ubuni u, ma tō 're anomro aba mo, Zuwā hā sabu za'ra wa'aba da. E tawamhā du teihi 'rāihā hā uware wa, rowa'u te te 're ūhāpā za'ra mono ne, Zuwā Batita hā roti da, sib'uware na 're hāimana mono wa, ma tō ūtēme 're anomro aba mo. Mare di. Ta hā roti da, siptete na ma tō 're hāimana.

²⁵ E uza wē na 're si'uza mono wa, ma tō ūtēme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Mare di. Uza wē na 're si'uza mono ū di. Uza wē ré 're ūnomro mono norī hā, te apito nhorōwa āma 're si'ubumro. Uburé marī hā ūwē uptabi si, te tāma 're hāimana za'ra, ta norī ma.

²⁶ Ma'āpē, ūma wasu'u za'ra wa'aba za. E 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wai wa, te ūtēme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Tane tō. ūwana ūsadawa wasu'u'wa norī hā, ūpire na te te siwi āma wabzu za'ra ū di, Zuwā hā.

²⁷ Duréhā ma tō 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā āne āma rob'ui'éré, Zuwāhā āma, 'Re ūhāimana u'âsi mono mreme na: "Ūzadawa wasu'u'wa, wa za aiwana

satō, te te asō ropese mono da." Āne duréihā āma rob'ui'eré hā, ībaihā na hā.

²⁸ Te duré tāma rowasu'u za'ra, Zezusi hā:

— Uburé īwana 're īnomro mono norī hā te te siwi āma wabzu za'ra õ di Zuwā hā, īsimiromhuri pire na hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īda'azawi mono zéb zarina, te te 're īda'apawpto mono zé hā, hāiba ré ré, te te waihu'u õ di za, Zuwā hā. Ni'wam norī si, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe norī si te za te te sina 're waihu'u za'ra, īuiñ na. Taha wa, ta norī hā te za pire na 're hāimana za'ra, Zuwā Batitaha nhipai u. Duré ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe norī hā, tisiré norī ma, wapu na 're hāimana za'ra mono nherē, te za pire na 're hāimana za'ra, Zuwā Batitaha nhipai u, ta norī si īuiñ na te te sina 're waihu'u za'ra mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īda'apawpto mono zé hā. — Āne ma tō Zezusi hā dama wasu'u, Zuwā hā.

²⁹ Tawamhā uburé ma tō īsimirowasu'u hā wapari za'ra ni. Danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norī zama, ma tō dame wapari za'ra. Ta norī hā ma tō oto wapari pese za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā. Taha wa, ma tō Zuwā hā â dawabzuri hā tāma 'manharī za'ra.

³⁰ Tazahā, parisezu norī hā rowahutu'wa norī me, ma tō siwi wē'ō za'ra 'rāwi, 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima īda'awēzé hā. Taha wa, te te siwi wē'ō za'ra wa, â dawabzuri hā te te tāma 'manharī za'ra õ di, Zuwā hā.

³¹ Tawamhā Zezusi te duré dama tinhā:

— E 'wam norī āma, wa za āma simiré'é za'ra, ā nimosi dapoto tém norī āma hā.

³² Āté ai'uté norī āma, wa za āma simiré'é za'ra. 'Ri nhi'riti wa, da te dasina 're īubumroi mono zéb āma si'ubumroi ré, āne ai'uté norī hā te za si'mahārā za'ra: "Wa norī hā wa tō aimā rowamreme za'ra wa'aba ni aré, dasina damro wa, rowamremezém na. Tazahā, āma ato za'ra wa'aba õ di. Duré da te dasina 're ti'a za'ra mono wa, rowamremezém na, wa tō aré aimā rowamreme za'ra wa'aba ni. Tazahā, a norī wa'wa hā wazu ai'ry'ry wa'aba õ di." Āne te za si'mahārā za'ra.

³³ Tane a norī wa'wa hā. Zuwā Batita hā te sai āna nasi aimasisi. Duré uwa 'rāi wa'u īsé hā te te 're hāsi mono õ di. Tazahā, āne 're hāimana mono wa, ma tō tāma 're īnharī wasétē za'ra wa'aba mo, wa'uburé ré 're īmorī na.

³⁴ Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā dasazém na, wa 're īsa. Uwa 'rāi wa'u īsé hā wa duré te dame 're hāsi. Tazahā, īsa za'ētē na 're īsai mono na, duré uwa 'rāi wa'u zé zei 'wa na, ma tō īma 're īnharī wasétē za'ra wa'aba mo. Duré siwa'ru 're īdanomro mono norī siwadi na, ma tō īma 're īnharī wasétē za'ra wa'aba mo.

³⁵ Tane tō. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā, wē di. Tawamhā īsimiroti hā da te dasima 're wē za'ra mono wamhā,

te za īwē hā da te 're waihu'u za'ra. Da te 're wē'ō za'ra mono õ di za, īwē hā dasiwi. — Āne Zezusi ma tō tāma siwasu'u za'ra.

Simahā wasu'u

³⁶ Tawamhā aibâ parisezu hā ma tō Zezusihi zô hâ, īme sa da. Taha wa, te Zezusi hā īsōrōwa u mo. Tawamhā ma tō nhamra tame, sa da.

³⁷ Tame 'ri wa'ōtō āma hā ma tō īwasu'u hā wapa pi'ō hā, siwa'ru 're īmorī hā. Parisezu nhorōwa āma sa da, īsāmra na ma tō wapa. Taha wa, ma tō simhi ti'â, Zezusihi zarina, wedewa'u zadaze ré hā. Simhi hā, ētē'a 'manharī. Wa'âbâ za'ētē di, wedewa'u zadaze hā.

³⁸ Tawamhā Zezusihi babarā na ma tō nhamra, wawa sina. Wawai wamhā, Zezusihi para nhisiwi, ma tō ti'upīni a'a. Taha wa, te tizéré na tāma u'ō. Tawamhā da te 're īdatob'rata hârâ za'ra mono ne, tizadawa na ma tō para hârâ. Ma tō wedewa'u zadaze hā īpara nhisiwi sa'wa, pi'ō na.

³⁹ Tawamhā, parisezu te te 'madâ'â wamhā, ma tō tipē'ē na tāma tinhā, Zezusihi ma:

— Tō sena, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wai 'wa'âhâ, te aré īwasétē na āma waihu'u, pi'ōi āma hā. Tawamhā te aré tiwi sisawi, te te upi tō da. — Āne ma tō tipē'ē na tāma tinhā.

⁴⁰ Tawamhā īsimirosa'rada hā te te sina waihu'u wa, te aibâ ma tinhā, Zezusi hā:

— Sima, marī, wa za aima waihu'u, waihu'u da. — Āne te tāma tinhā.

Tawamhā Sima te asa tāma tinhā:

— Ma'āpē, īma waihu'u, marī hā te waihu'u da.

⁴¹ Taha wa, te Zezusi hā tāma rowasu'u oto, āne:

— Aibâ norī hā ma tō rob'uiprazéb õ wa, taré a'â dawi 'maiwaptrē zahuré. īmorī'rada hā 500 na ma tō dawi waptē. Duré īhâiba amo hā, 50 na ma tō dawi waptē. Niwapsi te za īsōwa're're tāma sōmri zahuré, aibâ ma.

⁴² Tawamhā rob'uiprazéb õ wa, īsōwa're're te te tāma sōmri zahuré õ di. Sōpru wa, ma tō tāma waihu'u zahuré aibâ hā, īsōwa're're te te tāma sōmri zahuré tō da. — Āne ma tō Simahā ma rowasu'u, Zezusi hā. Tawamhā te oto āma sadanha:

— E 'wa hā te za sawi pese, aibâ īsōpru hā. E 500 na te te tāma īsōmri hā te za sawi pese. E 50 na te te tāma īsōmri hā te za sawi pese. — Āne Zezusi te sadanha.

⁴³ Tawamhā Sima te asa tāma tinhā:

— Āté 500 na te te tāma īsōmri hā te za sawi pese. — Āne Sima, te Zezusihi ma tinhā.

Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Tane tō. īuwaibaba ma tō īma īwaihu. — Āne ma tō āma saze.

⁴⁴ Tawamhā pi'ōi u sipi'rai wamhā, te duré tāma tinhā, Simahā ma:

— Āhāta, pi'ō hā. Tāma ūzawi pese di. A hā we ūzébré wamhā, à hā dama 'rui ò di, da te ūpara upsō da. Pi'ō si ma tō ūpara upsō, ti'upīni na. Ma tō duré tizérē na ūpara u'ō.

⁴⁵ A hā we ūzisi wi, ūzawi ò di, ūtob'rata hārā na. Pi'ō si ūzébré wi, ma tō ūpara hārā.

⁴⁶ A hā dama ūrui ò di, azeitona 'rāi wa'ui wam na da te ūzérē u're da, ūma robze da. Pi'ō hā wedewa'u zadaze pire hā ma tō ūpara nhisiwi sa'wa.

⁴⁷ Tāma ūzawi uptabi wa, ma tō ūma 'manharī wē. Marī hā te te 're ūab'manharī wasétē mono zé hā ahā nherē, wā tō tāma tipa. Taha wa, tāma ūzawi uptabi di, te tāma apari wa. Dawasétē ahā na 're dasisāmri za'ra mono ò wamhā, da te dasina 're waihu'u za'ra mono ò di za, 'Re ūhāimana u'āsi mono, dawasétē ahā na te te dama 're ūapari mono zé hā. Tawamhā 'Re ūhāimana u'āsi mono, dama sawi prāti za. Dawasétē ahā na 're dasisāmri za'ra mono wapsi, te za da te dasina 're waihu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono, dawasétē ahā na te te dama 're ūapari mono zé hā. Tawamhā 'Re ūhāimana u'āsi mono, dama sawi uptabi di za. — Āne ma tō Simahā ma waihu'u, Zezusi hā.

⁴⁸ Tawamhā pi'ōi ma, te oto tinhā:

— Marī hā 're ūab'manharī wasétē mono zé hā wa tō oto aimā tipa. — Āne te pi'ōi ma tinhā.

⁴⁹ Tawamhā Zezusihī mremē, ma tō pi'ōi ūma wapari za'ra, ūsiré ūsaihuri norī hā. Taha wa, ma tō tipē'ē na tāma nharī za'ra:

— E 'wa hā ò hā, marī, da te 're ūmanharī wasétē za'ra mono zé hā, te te dama 're ūapari mono hā. — Āne te tāma nharī za'ra, tipē'ē na.

⁵⁰ Tawamhā Zezusi te duré pi'ōi ma tinhā:

— Ūzazei wa, wa tō aipawapto, aiwasédé hā rēme pese da. Rowē na te za oto 're aimo. — Āne te pi'ōi ma tinhā, Zezusi hā.

8

Pi'ō norī hā, Zezusihī siré ūsib'a'rézé wasu'u

¹ Tawamhā ūma ronomro wapsi, te Zezusi hā datēme 're mo, daro mono bâ. 'Ri nho'ōmo mono bâ, te datēme 're mo, 'ri wa'ōtō mono bâ. Tawamhā datēme 're morī wamhā, ma tō ūwasu'uwe na te te 're da'apo're pu'u, 'Re ūhāimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zé wasu'u na. Datēme 're morī wamhā, aibâ norī hā 12 na ūhāiba za'ra hā, te ūsiré 're nomro.

² Pi'ō norī zama, te ūsiré 're nomro, wa'uburé, te te tāma 're ūanhamra mono norī hā. Duré, ūhāzé hā te te tāma 're ūapari mono norī zama, te ūsiré 're nomro. Pi'ō nhisi hā, Mariza

Madarena na ūsisi hā, wa'uburé hā, 7 na ūhâiba za'ra hā te te tâma ūsâmra za'ra hā.

³ Duré, Zuwâna na pi'õ nhisi hā. Cuzaha mro hā, apito Erodihi ma romhuri'wai mro hā. Duré, Suzana na pi'õ nhisi hā. Aimawi norî hā te duré ūsiré 're nomro, pi'õ norî hā, ahâ na. Ta norî hā tinhimarî na, te Zezusi norî hā te te 're pawaptob za'ra.

Aibâ hā amnho poto mono da, te te ūanhamra mono zé wasu'u

Mateusi 13.1-23; Marcusi 4.1-20

⁴ Tawamhâ da'ahâ na ma tô ūtème aihutu ni Zesusihi u, 'ri ahâ mono bâ, da te sabu za'ra da. Tawamhâ, ūtème dasi'râ'otô wamhâ, ma tô dama romnhimiré' é, ãne:

⁵ — Aibâ hā te buru u mo, ti'ai hâibâdâ na, amnho hā te te anhamra mono da, poto mono da. Tawamhâ, amnho hā te te anhamra mono wamhâ, nima norî hâ bâdâdi zababa ma rere'e. Taha wa, ma tô dapara na nasi watî'i za'ra ni, tiwi ūrere'e mono hā. Sire hā ma duré te te uprosi, poto mono õ ré.

⁶ Ëtê nhisiwi, ma duré nima norî hâ rere'e, amnho hā. Ti'a baihâire di, Ëtê nhisiwimhâ. Tawamhâ, 'wanhipré wairébé mono wamhâ, ti'ai wa'ro wamhâ, ma 'wanhipré 'ré.

⁷ Nima norî hâ ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhâ siré ma tô 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhâ, ma te te ubu, wab'ru hâ. Taha wa, ma tô te te uprosi.

⁸ Ti'ai wë wa, ma duré nima norî hâ rere'e. Ma tô oto 'râ. 'Râi mono wamhâ, 'râi pese uptabi di, rob're hâ. — Æne Zesusi ma tô dama rowasu'u.

Te duré dama tinha:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhâ, ma'ápé ūwapari pese za'ra wa'aba ūnhimirowasu'u na hâ, waihu'u za'ra wa'aba da. — Æne te dama tinha.

⁹ Tawamhâ Zesusihi siré 're ūnomro mono norî si, te sadanharî za'ra:

— E marî na, te ãma ūsimiré, amnho potozém na hâ. — Æne te sadanharî za'ra.

¹⁰ Tawamhâ Zesusi asa te tâma nharî za'ra:

— 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ ma tô dawi sawi, a'â da te waihu'u tô za'ra da, da'âma 're ūsib'a'uwé mono zé wasu'u hâ. A norî wa'aba ma si, ma tô oto ūwasu'u hâ aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, dama ūwaihu'u'õ hâ. Taha wa, wa tô ūnhimiromnhimiré' é na si, te dama 're arowasu'u. Tawamhâ dapo're na, da te 're wapari za'ra mono nheré, da te waihu'u za'ra õ di za, ãma ūsimiré'ezé hâ.

¹¹ — Æhâna, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, te ãma ūsimiré'ezé hâ waihu'u za'ra wa'aba da. Amnho potozé hâ, 'Re ūhâimana u'âsi mono mreme, te wasu'u.

¹² Amnho hā bâdâdi zababa ūrere'e mono hā, aimawi a'uwe, te wasu'u. Ta norī hā āté te za ūsadawa wasu'u hā taré tipo're na te te 're wapari za'ra. Tawamhā te za Wa'uburé hā ūtēme 're sihutu āté, te te tāma 're roti za'ra mono da, te te 're saze za'ra mono tō da, te te 're sō'reptu za'ra mono tō da, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā. Tawamhā wa'rui'wa nhimiroti zarina, te te saze za'ra ū di za, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā.

¹³ Duré amnho hā ētē nhisiwi ūrere'e mono hā, aimawi a'uwe, te wasu'u. Ta norī hā āté te za 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā te te 're wapari za'ra, tipo're na. Tawamhā te za ūwasu'u ma 're to za'ra. Tazahā, ūne haré te te 're saze za'ra mono ū di za. Āté, te za te te 're saze hutu za'ra. Āté rowasédé hā da te tāma 're 'manharī za'ra mono ūumnhasite, te za apâ 're sipizari za'ra.

¹⁴ Duré amnho hā wab'ru wazari ū'a'a mono hā, aimawi a'uwe, te wasu'u. Ta norī hā āté te za taré tipo're na te te 're wapari za'ra, ūsadawa wasu'u hā. Tazahā, marī wamhā, ūhō āma si 're nomro mono ū di za. Āté, marī na si te za te te 're rosa'rata za'ra sima, āté rob'uiprazém na si, āté titozém na si. Tawamhā rob'rā ūrāi wē prā ne, 're haimana wē uptabi za'ra mono ū di za.

¹⁵ Amnho hā ti'ai wē wa, te te ūanhamra mono hā, aimawi a'uwe, te wasu'u. Ta norī hā āté te za tipo're na te te 're wapari za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā. Tawamhā te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Ūne haré, te za ūsimiroti na 're nomro. Tawamhā rob'rā ūrāi wē uptabi ne, haimana wē uptabi na, te za oto 're haimana za'ra. Āne amnho potozé wasu'u na, wa aimā āma simiré'ē za'ra wa'wa. — Āne, Zezusi te tāma rowasu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

¹⁶ Tawamhā rob'uiwēzém na te duré āma simiré'ē:

— Rob'uiwēzé hā da te ro'o wamhā, e piza'a na te za upsibi ni. E daza'warizéb'rowi, te za sārī ni. Mare di. ūsima'warazém na si, te za sō'awi da te 're sōré, rowa'a na 're danhisisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'uiwēzé hā.

¹⁷ Tane, ūmreme hā a'â te dama ūwaihu'u'ō hā te za niwapsi waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa tō rob'uiwēzém na āne āma simiré'ē.

¹⁸ — Taha wa, ma'āpē ūmreme hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono. Tawamhā ūzadawa wasu'u hā te za te te aimā 're waihu'u za'etē za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā. ūmreme hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono ū wamhā, te za apâ te te aiwi 're awaibui wa'wa, ūzadawa wasu'u hā. Tawamhā ūmreme waihu'u'wa na, 'rāwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono nherē, te za ūmreme waihu'u'ō'wa ne, oto 're anomro aba mo. — Āne te Zezusi hā tisiré 're ūnomro mono norī ma rowasu'u za'ra.

*Zežusih i na wasu'u, ĩno norĩ wasu'u me
Mateusi 12.46-50; Marcusi 3.31-35*

¹⁹ Tawamhã Zezusih i u, te ĩna hã mo, ĩno norĩ me. Te te sabu za'ra da, te ĩtẽme ai'aba'rẽ. Tazahã, da'ahâ uptabi wamhã, ĩtẽme sisisi waihu'u õ di.

²⁰ Tawamhã Zezusih i ma, ma tõ ni'wa hã rowasu'u, āne:

— Ano norĩ hã te rowi asô aimasa, ana me. Te sima wẽ za'ra, te te asabu za'ra da. — Āne ma tõ tāma rowasu'u ni.

²¹ Tawamhã Zezusih i te uburé dama tinhā:

— Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono wamhã, duré te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, ta norĩ hã ĩna, duré ĩno.

— Āne Zezusih i ma tõ dama waihu'u.

Zežusi hã rowa'u'u ma, te te ĩnhařízé wasu'u

Mateusi 8.23-27; Marcusi 4.35-41

²² Tawamhã bâtâ na, te Zezusih i hã tāma nharĩ za'ra:

— Oto zara u, wa te saprĩ za'ra wa'aba. — Āne te tāma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma. Tawamhã uba're wa, ma tõ asisi, zara u te te saprĩ za'ra da, ĩsõ'u na.

²³ Tawamhã te te siré sari za'ra ré, te oto Zezusih i hã nhono, uba're wa. Sõtõ ré, ma tõ rowa'u ĩsa'ëne hã watobro. Taha wa, uba're 're, ma tõ â hã ãzé. Uba're 'remhã, â hã 'masisi wamhã, simimnhasi di oto.

²⁴ Taha wa, ma Zezusih i tiwahutu za'ra, te te siwi utu da. Tawamhã āne te siwi 'mahâ:

— Rowahutu'wa, rowahutu'wa, wa za ai'utõři ni. — Āne te 'mahârâ za'ra. Tawamhã Zezusih i ma tõ udu. Ma tõ wahudu. Rowa'u'u ma, te tinhā, te te sazâri da. Duré â ma, te tinhā, âtu da. Taha wa, ma tõ sazâ, rowa'u hã. Ma tõ ti'âtu oto.

²⁵ Tawamhã tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, te tinhā:

— E niha bâ asivi ĩ'umnhasi aba õ di. — Āne te tāma nharĩ za'ra. Taha wa, te sima nharĩ za'ra:

— E niha õ hã aibâ hã. Rowa'u'u ma, te tinhā. Tawamhã rowa'u hã ma tõ sazâ. Duré, â nhibzaihâ ma, te tinhā. Taha wa, ma tõ ti'âtu. ĩmreme hã ma tõ wapari zahuré. — Āne te sima nharĩ za'ra. Mreme pire wa, ma āma titob'uzu za'ra. Õne hã tāma sa'rese za'ra õ wa, ma tõ tāma tipahi za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã.

Zežusi hã, aibâ hawi wa'uburé te te ĩsatõři za'ra zé wasu'u

Mateusi 8.28-34; Marcusi 5.1-20

²⁶ Tawamhã Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, te ĩsõ'u na siré sari za'ra, te te saprĩ za'ra da, zara u, Zezusih i norĩ hã. Tawamhã ma tõ oto aihuatu zara u, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi niwî.

²⁷ Tawamhã uba're hawi, ma tõ watobro, Zezusih i hã. Watobro wamhã, ma tõ aibâ hã ĩtẽme wi, wa'uburé ré 're ĩmorĩ hã. 'Re si'uza mono õ di oto, aibâ hã. Ai'uréiwi, te oto

're mo. Duré 'ri 're, 're sāmra mono õ di oto. Adâ'â 'ru ãma si te oto 're sāmra, ētē wa, ab're sirōmo ãma. Tame 're hāimana mono ré hā, ma tō ãma tironomro pese.

²⁸⁻²⁹ Aibâ hā da'rata 're sāmra mono ré, ma tō da te 're 'madâ'â za'ra, 're pusi tō mono da. Ma tō da te dasiwi 're hi wasisi, īsi'uwaži nhorō rutu na. Te duré da te dasiwi 're pa wasisi. Tazahā, tihi wasisizé hā te te sina 're anhinarī, tipawasisizéb zama. Taha pari, te wa'uburé hā te te siwi 're saprōni, a'ubuni u. Tawamhā aibâ hā Zezusi te te 'madâ'â wamhā, ma tō 're sadari. Taha wa, hi'rātitō ma aime, Zezusihī papara. Tawamhā mreme 'rāihā na te tāma tinhā, ãne:

— Zezusi, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra, e marī ī'âma 'manharī da, te we aimo. ī'azâri õ di za. ãne, wa īsina aipa'uwaiti. — ãne te Zezusihī ma tinhā, wa'uburé ma, te te rob'rui wa, aibâ hawi watobro da.

³⁰ Tawamhā Zezusi hā te sadanha, īsisi zô:

— E niha asisi hā.

— Ahâ na, īnhisi hā. — ãne te aibâ hā tāma sisisi, wa'uburé hā ãma ahâ wa.

³¹⁻³² Tawamhā romhutu na te uhâbâ norī hā tisa te te 're huri ahâ na, sa'a zahâpâ para wi. Tawamhā wa'uburé norī hā te Zezusihī wi rowaptērē za'ra sina, rob'rehâ u te te satōrī tō za'ra da. Uhâbâi u, te te satōrī za'ra da, te sina rowaptērē za'ra, uhâbâ hâiba 're, 're si'ubumroi mono da. Taha wa, ma tō Zezusi hā ãma saze za'ra.

³³ Tawamhā aibâ hawi ma tō wairé wa'uburé norī hā, uhâbâi u si'aba'rē da, īhâiba 're, 're si'ubumroi mono da. Tawamhā, ītēme sisisi wamhā, uhâbâ norī hā te sisa're, wara sina. Sa'a hawi, te pi'reba sisa're, īsō'ui u. Tawamhā âi ba ma tō rere. Taha wa, ma ai'utō uburé.

³⁴ Tawamhā uhâbâ 'madâ'â'wa norī hā te te 'madâ'â za'ra wamhā, te īsiti datēme sisa're, wara sina. 'Ri nho'õmo ãma, ma tō dama rowasu'u za'ra. Rom na, 'ri wa'õtō ãma zama, ma tō dama rowasu'u za'ra.

³⁵ Tawamhā īsimirowasu'u hā da te wapari za'ra wamhā, te ītēme ai'aba'rē ni, da te sabu za'ra da. Zezusihī u dasihutu wamhā, ma tō aibâ hā 'madâ'â za'ra ni, wa'uburé īhawi īwairébē hā. Uza ré, te oto nhamra Zezusihī papara, rowē na. Tawamhā tāma rowē wa, ma tō tāma tipahi za'ra, dama 're īrowē za'ra mono zé hā tāma sa'rese za'ra õ wa.

³⁶ Tawamhā ãma ī'madâ'â za'ra 'wa norī hā te aibâ wasu'u hā dama wasu'u za'ra, īsihutu norī ma. Aibâ, Zezusi te te īpawaptobzém na, te tāma rowasu'u za'ra.

³⁷ Tawamhā aibâ wasu'u te te wapari za'ra wamhā, ma tō tāma tipē'ëwara za'ra. Taha wa, te Zezusihī ma rob'ru za'ra, īrom nhiti morī za'ra da. Aihñi te tāma rob'ru za'ra, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're īsi'ubumroi mono norī hā.

Tawamhā Zezusi te za oto ãzé, uba're wa, danhiti morī da.

³⁸ Tawamhā aibâ te sina 'mahâ, Zezusihî siré 're morī da, te te tâma pisutu da, wa'uburé īhawi īwairébé hâ.

Tane nherē, te Zezusi hâ aibâ ma tinhâ, ãne:

³⁹ — Apâ aimorî, asôrōwa u, 'Re īhâimana u'âsi mono, īwë na te te aipawaptobzém na asisânawâ norî ma, asiwasu'u da.
— Æne te aibâ ma tinhâ.

Tawamhâ aibâ te oto mo, tinhorôwa u, 'ri baba dama siwasu'u mono da, Zezusi te te īpawaptobzém na hâ.

Zezusi, Zairuhu 'ra te te īhâiwa'utuzé wasu'u, bâdâdi wâi wa, pi'õ hâ te te īpesezé wasu'u me

Mateusi 9.18-26; Marcusi 5.21-43

⁴⁰ Tawamhâ ma tô Zezusi norî hâ apâ saprî za'ra, zara u. Zara niwî, ma tô da'ahâ na īwana sô ropsämri za'ra ni. Tawamhâ apâ datême wisi wë te, ma Zezusi hâ sawi za'ra ni, dato sina.

⁴¹⁻⁴² Tawamhâ ma tô aibâ hâ ītême wi, Zairu na īisisi hâ, zudezu norî te, rowahutuzéb âma dawada'uri'wa hâ. ītême wisi wi, ma tô hi'râtítô aime, Zezusihî papara, ti'ra âma te te sadawa pibu da, īsôrōwa u morî da, īra hâ hâzé wa, te te tâma pese da. īra hâ pi'õ pisi, azarudu hâ 12 na âma īwahu. Hâzé ahâ wa, te za oto tiwi dârâ. Tawamhâ Zezusi te oto mo, īsôrōwa u. Morî ré, te da'ahâ na âma dasi'uirî. Ma dasiwi hôti ni.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhâ bâdâdi na morî ré, ma tô pi'õ hâ wi, Zezusihî u, īhâzé ré hâ, marî te te 're īmanharî mono hâ. Hâzé ré, ma tô âma tiwahub ahâ, 12 na âma īwahubzé hâ. Dawede'wa norî ma, ma tô uburé tinhicro hâ uprosi, tisiwa'âbâzém na. Tazahâ, dawede'wa norî hâ te te siwi hôsi õ di, īwede na hâ. Tawamhâ pi'õ hâ, Zezusihî babarâ niwî ma tô saprî. īuza 'râsudu hâ ma tô tiwi upi. Taha wa, ma awa'awi séptârâ. Tâibâ oto īhâzé hâ.

⁴⁵ Taha wa, ma tô ãne da'mahâ, Zezusi hâ:

— E 'wa hâ ma īuza hâ īwi upi. — Æne te da'mahâ.

Tane nherê, te tâma amrami za'ra ni. Taha wa, te Pedru hâ tâma tinhâ:

— Rowahutu'wa, oro aihîni ai'âma wasi'uirî mono za, wa wasiwi aihôti ni. — Æne te tâma tinhâ.

⁴⁶ Tawamhâ Zezusi asa te tâma tinhâ:

— Ni'wa hâ ma tô īuza hâ īwi upi. īwaihu'u pese na, wa tô pese. Æne, wa tô īsina waihu'u. — Æne te tâma tinhâ.

⁴⁷ Tawamhâ ma tô pi'õ hâ sina wapa, Zezusihî mreme hâ. Da te sa'rese ãna, sâmra õ di oto, pi'õ hâ. Æne ma tô sina waihu'u. Tawamhâ rérë'ë sina, ma tô Zezusihî papara aime hi'râtítô. Danho'a te Zezusihî ma siwasu'u pese, ãne:

— Íhâzé wa, wa ai'uza aiwi upi, ípeste da. Tawamhã awa'awi wa tô séptârâ. — Æne te tâma siwasu'u.

⁴⁸ Tawamhã Zezusi te tâma tinhá:

— Íhidiba, za te aipesezém na ï'umnhasi wa, ma tô aihâzé hâ aima apa. Rowë na te za oto 're aimo. — Æne, Zezusi ma tô tâma tinhá.

⁴⁹ Tawamhã pi'õi ma, te te rowasu'u ré, ma tô ãma wi, aibâ hâ. Zairuhu u, ma wi. Ísôrôwa hawi, ma ïtême wi, rowahutuzéb ãma 're da'anhimi'rui mono 'wai u hâ. Tawamhã te Zairuhu ma rowasu'u aibâ hâ, ãne:

— Ai'ra hâ ma tô aiwi dârâ, azaruture hâ. Rowahutu'wai wi, ro'wa're õ'umnhasite, simiromhuri nherë. — Æne te tâma tinhá.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi ma tô sina wapa. Taha wa, te Zairuhu ma tinhá:

— Ai'ra wasu'u ma, aipahi tõ. Íwétési asina ï'umnhasi, te aipawaptob da. Íwétési ï'umnhasi wamhã, rowë na te za oto aima 're sâmra. — Æne te Zezusi hâ tâma tinhá.

⁵¹ Tawamhã Zezusi hâ Zairuhu nhorôwa u oto wisi wamhã, ma tô pisutu za'ra, Pedru norí si ïsiré sisisi da, Zuwâ hâ dure Ti'adu hâ, azaruture mama norí siré hâ.

⁵² Tame da'ahâ na te ãma ta'ry'ry ni, dapë'ëzé te. Taha wa, te Zezusi hâ dama tinhá, ãne:

— ãMa ai'ry'ry wa'aba õ di za. Azaruture hâ dâ'â õ di. Taré te nhono. — Æne te dama tinhá.

⁵³ Tawamhã asa te tâma nhariñ za'ra ni:

— Oro taré sôtõ za, te pë'ëzani ãna nomro. — Æne te tâma nhariñ za'ra ni. Ídâ'âzém na, ma tô waihu'u za'ra ni. Taha wa, ma tô ãne tâma nhariñ za'ra ni.

⁵⁴ Tazahâ, te te damreme 'madâ'â õ di, Zezusi hâ. Ma tô pa'â. Mreme 'râihâ na, te tâma tinhá, ãne:

— Azaruture, aiwahutu. — Æne te tâma tinhá.

⁵⁵ Tawamhã ma tô apâ pë'ë waze, awa'awi. Hâwi te oto za. Taha wa, mram na te wada'uri zahuré, te te tâma a zahuré da, ïmama norí hâ.

⁵⁶ Taha wa, ï'ra apâ hâiwa'utu wa, ma tô ãma titob'uzu zahuré, ïmama norí hâ, timro me. Taha wa, tâma rowë zahuré di. Tane nherë, te ï'ra na sadawa uwati zahuré, te te dama rowasu'u zahuré tõ da a'â.

9

*Zezusi hâ, aibâ norí te te datëme ïsatõrî za'ra zé wasu'u
Mateusi 10.5-15; Marcusi 6.6-13*

¹ Tawamhã Zezusi hâ ma tô sitême sô tihârâ za'ra, ïsiré 're ïnomro mono norí zô, aibâ norí hâ 12 na ïhâiba za'ra hâ zô. Tawamhã ma tô tâma pisutu za'ra, waihu'u pese na 're nomro mono da, wa'uburé norí hâ te te dama 're sâmra za'ra

mono da, duré ūhâzé ré norí hā te te 're pese za'ra mono da, ūsadawa para.

² Tawamhā ma tō duré satōrī za'ra, ūwasu'uwe na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zé wasu'u na. Taha wasu'u na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, ma tō satōrī za'ra. Duré te te 're dapese za'ra mono da, ma tō datēme satōrī za'ra.

³ Āne te tāma roti za'ra:

— Ai'ubana te za 're anomro aba mo. Marī hā asiré 're 'wasari aba mono õ di za, asiwazusizé hā, duré romramizé hā. Marī hā 'wasari aba õ di za, mra hā, duré rob'uiprazé hā, duré ai'uzazé hā, asō'utu'u wa'wa hā. Datēme 're aihutu aba mono wapsi, āté 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa.

⁴ Tawamhā asō ūhârâ 'rata aba nhorōwa âma si, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, 're aiwairébé aba mono õ ré.

⁵ Datēme 're aihutu aba mono wamhā, āté asō 're datob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhā dahawi te za 're aiwairébé aba mo, darob amoi u. Dahawi 're aiwairébé aba mono wamhā, aipara'uza zapru hā te za 're ūtata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dawasétē ma ropibuma, asimirowasu'u na, da te dasiwi 're aiwēõ za'ra wa'aba mono wa. — Āne ma tō tāma roti za'ra, Zezusi hā.

⁶ Tawamhā te oto datēme ai'aba'rē, 'ri wa'õtõ mono bâ. Daro mono bâ, ma tō ūwasu'uwe na te te 're dapo're pu'u za'ra, Zezusihi siré 're ūnomro mono norí hā. Ma tō duré te te 're dapese za'ra.

*Apito Erodi hā, Zezusihi âma te te ūrosa'ratazé wasu'u
Mateusi 14.1-12; Marcusi 6.14-29*

⁷ Tawamhā apito Erodi hā, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma da'madâ'â'wa hā ma tō Zezusihi wasu'u hā wapa. Āne ma tō ni'wam norí hā âma rosa'rata za'ra, Zezusihi âma hā:

— Āté Zuwā Batita apâ ūhâiwa'udu.

⁸⁻⁹ Āté Eriasi apâ we ūmorī. Āté 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duréi pese ūdâ, apâ ūhâiwa'udu. — Āne ma tō Zezusihi âma romnomri za'ra ni. Tawamhā Erodi te tinhā:

— Wa hā te waihu'u õ di. Āté ni'wa hā. Wa hā, Zuwā hā wa tō dama ti'ru, da te 'rā nhizâri da. Tâibâ Zuwā hā. E 'wa hā bété ūwasu'u hā, te ūwapari hā. Te sabu neza. — Āne te tinhā, Erodi hā.

*Zezusi, dasa na te te ūdapawaptobzé wasu'u
Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Zuwā 6.1-14*

¹⁰ Tawamhā ūsadawa wasu'u'wa norí hā ma tō aihutu apâ, Zezusihi u, ūsadawa para datēme ūsi'aba'rē norí hā. Sihutu wamhā, ma tō tāma siwasu'u za'ra, te te 're ūdapawaptob za'ra

mono zém na. Zezusi hã te oto te te simro siré, Besada na 'ri nhisi u, hâiba pisutu.

¹¹ Tazahā mā tō īwasu'u hā wapari za'ra ni. Taha wa, da'ahā na te īsarina a'i'aba're ré ni. Ītēme dasihutu wamhā, uburé ma tō dazawi, Zezusi hā. 'Re īhāimana u'āsi mono hā da'āma 're īsib'a'uウェ mono zém na, te dama rowasu'u, Zezusi hā. Duré, īhâzé ré norī hā ma tō pese za'ra.

¹² Åne ré, ma tô tihâiwahâ. Taha wa, ma ïtëme ubumro, ïsiré 're ïnomro mono norï hã, 12 na ïhâiba za'ra hã, te te tâma nharï za'ra da, åne:

— Āmemhā robaba di, 'ri hā. Ōhōta romhuture di, 'ri wa'ōtō u hā. Duré, re na 'ri īsimasa mono u hā, romhuture di. Ma'āpē tamomo dazatōrī za'ra na, dasa hā da te huri da, danhotō za'ra da zama. — Āne te tāma nharī za'ra.

¹³ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nhari za'ra:

— Mare di. A norī wa'wa hā te za dama ī'a za'ra wa'wa, dasaihuri da. — Āne te tāma nharī za'ra.

Taha wa, te asa tāma nhari za'ra:

— Wasazé hā syryre di. Ī'u'ētē wapu hā 5 na si, īhâiba hā. Duré pe'a hā maparanere. E da'ahâ uptabi nherē, wa za tawamhā ai'aba're ré ni, dasazé hā wa te dama uipra za'ra da.
— Āne te tāma nharī za'ra, tame da'ahâ uptabi na, dasimasa wa.

¹⁴ Aibâ norî hâ 5 miu na ïhâiba za'ra hâ te aimasa. Zezusi hâ te duré asa tâma nharî za'ra:

— Ma'āpé, dama roti za'ra wa'aba, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsātā pese na. — Āne te tāma nharī za'ra.

¹⁵ Tawamhā te dama nharī za'ra, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsātā pese na.

¹⁶ Tawamhā ī'u'ētē wapu hā ma oto waibu Zezusi hā, 5 na
īhāiba hā. Pe'a ma duré timra. Hāiwa u te īré rob'madā,
timama āma wata da, sōpru wa. Taha pari, ma tō te te wē'ē,
ī'u'ētē wapu hā. Pe'a zama, ma tō te te wē'ē. Ma tō te te sōmri
oto, tisiré 're īnomro mono norī ma, te te dama sōmri mono
da.

¹⁷ Tawamhā dasa hā aihīni ma tō huri ni. Ma tō da te 'mahāpārī. Da te 'mahāpārī mono parip si, ma tō si'ōtō wa, te te apā ubumro za'ra, danho'rada hā, Zezusihī siré're īnomro mono norī hā. Si'ōno hā ahā di, danho'rata ré hā, 12 na īhāiba hā.

*Pedru hā Zezusi, Danho'reptui'wa na te te īwasu'uzé wasu'u
Mateusi 16.13-28; Marcusi 8.27-9.1*

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā bâtâ na te nhamra danhiti, mreme da, 'Re īhaimana u'âsi mono ma. Aibâ norī hā te ī'rata asimro, īsiré 're īnomro mono norī hā. Timama ma, mreme pari, te sadanharī za'ra tisiré norī hā, ãne:

— E niha ma tō dasima iwasu'u za'ra ni. E 'wa hā wa hā, wa're mo. — Āne te sadanharī za'ra.

¹⁹ Taha wa, te asa tāma nharī za'ra:

— Aiwasu'u hā, ahâ di. A hā, u, Zuwā Batita, apâ aihâiwa'udu. A hā, u, Eriasi apâ we aimorī. A hā, u, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duréi pese atâ, apâ aihâiwa'udu. Āne, wa tō aiwasu'u hā wapari za'ra ni. — Āne te Zezusihī ma rowasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhā Zezusi te duré sadanharī za'ra, ãne:

— A norī wa'wa hā bêté, e niha ma tō asima 're īwasu'u za'ra wa'aba mo. — Āne te sadanharī za'ra.

Taha wa, te Pedru hā tāma tinhā, ãne:

— A hā Danho'reptui'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono te te aipisudu. — Āne te tāma tinhā.

²¹ Tawamhā Zezusi te sadawa uwati za'ra, te te a'â dama wasu'u tō za'ra da, Danho'reptui'wa na.

²² Taha wa, te tāma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hā ti'ai ãma dasiré īpodo hā, wa za robzépata za'ëtē. Dama roti'wa norī hā te za siwi īwē'ō za'ra. Duré 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa īpire norī hā, te za siwi īwē'ō za'ra, sasedoti īpire norī hā. Rowahutu'wa norī zama, te za siwi īwē'ō za'ra. Taha wa, te za dasiwi īwîrñ ni. Tawamhā bâdâ maparane ī'ama si'utôrñ õ ré, wa za hâiwa'udu apâ. — Āne te tāma siwasu'u za'ra, Zezusi hā.

²³ Tawamhā te uburé oto dama tinhā, ãne:

— Ni'wam norī hā īsiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're īwē za'ra mono wamhā, tihâimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Awē sidâpâsi, tiza'ozéb ré, īzarina 're īnomro mono ne, da te dasiwi uprosi da nherë, te za īsiré 're nomro.

²⁴ Ni'wam norī hā tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowē īs'i'utôrñ õ hā te te sîna 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norī hā īzarina 're nomro mono da, tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sîna 're uwaimrami za'ra, rowē hā.

²⁵ Āté ni'wa hā te za tinhicro hā te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahâ uptabi da. Tawamhā te za oto dârâ. Ti'ab ré sibrob ahâ nherë, e tāma 're rowē mono di za, rowē īs'i'utôrñ õ hā te te sîna uwaimrami õ wamhā. Mare di. Tâma 're rowē mono õ di za.

²⁶ Ni'wam norī hā dapipa te, īzazei'wa na, duré īmreme 'madâ'â pese 'wa na, āté dama 're siwasu'u za'ra mono õ di za, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite. Āté te za dawi 're si'udâ za'ra, īzazei'õ'wa newa. Nimahā na, wa hā ti'ai ãma dasiré īpodo hā wa za wei mo apâ, īhâiba na hā rowa'a za'ëtē na. īmama hā rowa'a ré, te 're hâimana u'âsi. Hâiwa ãma tâma īromhuri'wa norī zama te duré īré 're hâimana u'âsi za'ra, hâimana wē na. Tane duré wa hā, wa za duré rowa'a za'ëtē

ré wei mo apâ. Tawamhã, apâ we ūmorî wapsi, ū'udâ'wa norî hâ ūzazei'wa na te sisi za'ra õ di za, ta norî hâ.

²⁷ Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aihîni õ nherë, ai'matâ'â aba õ ré, te za 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'âma 're ūsib'a'uwe mono zé hâ âma ūmadâ'â za'ra wa'wa. — Äne ma tô dama waihu'u, Zezusi hâ.

*Êtê 'râihâ âma, Zezusihî hâiba na rowa'a za'êtë wasu'u
Mateusi 17.1-13; Marcusi 9.2-13*

²⁸ Romhuri hâ misi âma si'utõri pari, ma tô Zezusi hâ te te siré simro, Pedru norî hâ Zuwâ norî me, Ti'adu norî me, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, mreme da. Êtê 'râihâ na, ma tô sai'uri za'ra.

²⁹ Zezusi hâ Timama ma, mreme ré hâ, aimawi oto ūubu hâ. Duré, ma tô ti'uza hâirâ. Hâirâ uptabi di, ūuza hâ. Ma ai'ubuzi.

³⁰⁻³¹ Tawamhâ aibâ hâ maparane, ma tô ūtëme sihâi're zahuré, Mozési norî hâ, Eriasihi me. ūhâiba na hâ rowa'a sa'êtë zahuré di. Ta norî hâ Zezusihî me, te sima rowasu'u za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te tâma ūpisutuzéb zarina, za ūdâ'âzém na Zeruzarë âma.

³² Te te sima rowasu'u za'ra ré, te Pedru norî hâ tinhoto za'ra. Sôtô pese za'ra di. Oto utu za'ra wamhâ, ma tô Zezusi hâ 'madâ'â za'ra. ūhâiba na hâ rowa'a sa'êtë di. Aibâ norî zama ūrata ūsimâwara zama ma tô 'madâ'â za'ra.

³³ Aibâ norî hâ oto apâ tiwi neb zahuré wa za, te Pedru hâ Zezusihî ma tinha, äne:

— Rowahutu'wa, âme wama rowë za'ra di. Si'ubdatô, wa za aima 'ri za'ra wa'aba ni, aihâiba bâ wa'aba, ate da hâ, duré Mozésihi te da hâ, duré Eriasihi te da hâ. — Äne te tâma tinha, te te rosa'rata âna, Pedru hâ.

³⁴ Tawamhâ Zezusihî ma, te te nharî ré, ma hâiwa nhirötô'za'ëne hâ we hâiba zuwa za'ra, Zezusi norî hâ. Taha wa, ma tâma tipahi za'ra.

³⁵ Hâiwa nhirötô hawi, te we 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ tâma nharî za'ra, äne:

— Ä hâ ūra, te ūpisudu. Ma'äpê ūsimiroti hâ 're wapari pese za'ra wa'aba mono za. — Äne te we tâma nharî za'ra, Pedru norî ma.

³⁶ We tâma mreme pari wamhâ, siwaprosi te oto za, Zezusi hâ. Ari'iwi te a'â tihaimana za'ra, mreme âna, ūsiré 're ūnomro mono norî hâ. Ni'wai ma, te te rowasu'u za'ra õ di a'â, te te ūmadâ'â za'ra zém na hâ.

*Zezusi hâ, ai'reputu ma, wa'uburé te te ūmezé wasu'u
Mateusi 17.14-20; Marcusi 9.14-29*

³⁷ Tawamhâ awëpsi ma tô ëtë 'râihâ hawi si'ra za'ra, Zezusi norî hâ. Taha wa, da'ahâ na ma tô danhopëtë za'ra, Zezusihî u ūidasi'aba're hâ.

³⁸ Aibâ hâ dawa'wa ūsa hâ ma tô 'mahâ, äne:

— Rowahutu'wa, ūra ma, wa aiwi rowaptē, ūma pese da. ūra misire hā, ai'repudu.

³⁹ Wa'uburé hā te za upi. Te te upi wamhā, te za tizadari, ūra hā. Te za sitete. Te za sadaiproi watobro. Te te 're u'a u'âsi. Te te sazâri ū di. Ōne u'â.

⁴⁰ Asiré 're ūnomro mono norī ma, wa tō aré tāma 'ru za'ra, wa'uburé te te tāma me za'ra da. Tazahā, te te tāma mei waihu'u za'ra ū di. — Āne te Zesusihi ma rowasu'u, ūmama hā.

⁴¹ Tawamhā te Zesusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— E niha bétē, ai'rata 're ūnhamra u'âsi aba mono nherē, asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono ū di, te 're ūaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā. E niha te aiwasété na si 're anomro aba mo. E ūpē'ezé u'âsi, wa za ai'rata 're ūmorī 'wa, 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono ū wa. — Āne te tāma nharī za'ra. Taha wa, te aibā ma tinhā, āne:

— We ūtēme saprōni pé, ai'ra hā.

⁴² Tawamhā te te ūtēme saprōni ré, ma tō wa'uburé hā 'marōwī. Te sitete. Taha wa, te Zesusi hā tāma rob'ru, ai'reputu hawi watobro da. Taha wa, ma ūhawi watobro. Rowē na te oto 're sāmra, ai'repudu hā. Taha wa, te Zesusi hā ūmama ma tinhā, āne:

— Āhāta ai'ra hā. Tāma rowē di oto. — Āne ma tō ūmama ma waihu'u, Zesusi hā.

⁴³ Taha wa, ma āma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese uptabi wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā.

Zesusi te te 're ūda'apse mono zém na, āma datob'uzu za'ra ré, te tisiré 're ūnomro mono norī ma Zesusi hā tinhā, āne:

⁴⁴ — Wa za aimā ūsiwasu'u za'ra wa'wa. Aimā ūsiwasu'u za'ra wa'aba zém na, aipo're si'âri za'ra wa'aba ū di za. Wa hā ti'ai āma dasiré ūpodo hā te za dasima ūhâiba nhomri ni. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

⁴⁵ Tane nherē, te te siwi waihu'u za'ra ū di, te te sina ūrowasu'uzém na hā. Ma tō tiwi sawi za'ra Zesusi hā, te te waihu'u pese za'ra tō da a'â, te te sina ūrowasu'uzé hā. Taha wa, te te sina ūrowasu'uzé ma, pahi za'ra wa, te te siwi sadanharī za'ra ū di, āma. Taha wa, te ari'iwi ai'ubumro.

Dama ūpire wasu'u

Mateusi 18.1-5; Marcusi 9.33-37

⁴⁶ Tawamhā sima ūmaipire zô sôpré wa, āma sisaze za'ra ū wa, te timreme na 'râwi si'wapé za'ra, ūsiré 're ūnomro mono norī hā.

⁴⁷ Ūsimirosa'rada hā ma tō waihu'u za'ra, Zesusi hā. Taha wa, ma tō ai'uté hā sisababa tisā.

⁴⁸ Te duré tāma nharī za'ra, āne:

— Ni'wam norī hā te te 're ūzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhā, ta norī u'âbâ te duré

ĩzô 're tob'uzu za'ra. Tawamhã, e ĩzô si te 're tob'uzu za'ra. Mare di. We ĩzatõf'i'wa zô zama te ñuré sô 're tob'uzu za'ra. Dama ĩwapu norî hã 're sawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, asima ai'maipire zô asõpré wa'aba ãna, wa za aipire na te 're ai'awaihu'u 'wa. — Äne, Zezusi ma tô tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norî ma.

Zezusih i wë'wa norî wasu'u

Marcusi 9.38-41

⁴⁹ Tawamhã Zuwã hã te tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, aibâ, wa tô 'madâ'â za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're ĩrob'rui mono hã, dama 're wairébé mono da. Taha wa, ma tô dama 're wairébé. Õ hã, wasiré 're morî õ di. Taha wa, wa tô tiwi sawi za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're arob'ru tô mono da, wasiré 're morî õ wa. — Äne te Zezusih i ma siwasu'u, Zuwã hã.

⁵⁰ Taha wa, te Zezusi hã asa tâma nharî za'ra, Zuwã norî ma:

— Tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. Äté ni'wa hã te te 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono õ di za. Tane wamhã, aiwë wa'aba 'wa na, te za ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aibâ hã aiwë wa'aba 'wa, 're morî nherë, tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. — Äne, Zezusi te tâma roti za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norî ma.

Samaritanu norî hã, Zezusih i zô ñtob'uzu za'ra õ zé wasu'u

⁵¹ Zezusi hã hâiwa u za ĩmorizé hã romhuture wa, ma tô sina roti, Zeruzarë u morî da.

⁵² Taha wa, ma tô aibâ norî hã sisôwa satõrî za'ra, ĩsämrazéb da hã, te te sô 'maipisutu za'ra da. Si'aba'rei wamhã, ma tô aihutu, 'ri wa'õtõ u. Samaritanu norî rob ãma, 'ri wa'ono hã.

⁵³ Sihutu wamhã, sô tob'uzu za'ra õ di, samaritanu norî hã. Zeruzarë u, za morî wa, te te sima wë za'ra õ di, ĩ'rata sämra za'ra da, Zezusi hã.

⁵⁴ Tawamhã samaritanu norî wasu'u, ma tô wapari zahuré, Ti'adu norî hã, Zuwähã me. Ĩwasu'u hã te te wapari zahuré wamhã, te Zezusi 'mahârâ zahuré, ãne:

— E aima wë di, unhamu zô wahârâ da, hâiwa hawi we te te da'uprosi da. — Äne te 'mahârâ zahuré.

⁵⁵ Taha wa, ma Zezusi hã ĩtëme aipi'ra zahuré. Ĩmreme hã ma tô tiwi sisisi zahuré.

⁵⁶ Taha pari, ma tô ai'aba'rei, 'ri wa'õtõ hâiba amoi u.

Zezusi te te dama ĩrotizé wasu'u, sena na ĩsiré 're danomro mono da

Mateusi 8.18-22

⁵⁷ Tawamhã bâdâdi na si'aba'rei ré, te aibâ hã Zezusih i ma tinha, ãne:

— Nimomo 're aimorī wamhā, asiré, wa za 're mo. — Āne te Zezusihi ma tinhā.

⁵⁸ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā:

— Wapsā wawēre hā, ab're 're ūsōrōwa hā. Si norī hā te duré tizasi hā te te sima 're 'manharī za'ra, tinhorōwa da hā. Tanei ū di wa hā, ti'ai āma dasiré ipodo hā. Marī ūma hāimana ū di, 're ūwa'utu mono zéb da hā. Hāwi si wa datēme 're morī u'ā. — Āne, Zezusi ma tō tāma siwasu'u.

⁵⁹ Tawamhā Zezusi te aibā hāiba amo 'mahā, ūsiré morī da. Taha wa, te asa tāma tinhā:

— Apito, a'ā apā ūmorī, nimahā bātā na ūmama hā ūwi dā'ā wa, ūsisa'u te āma ti'a da. — Āne te sina 'mahā.

⁶⁰ Tane nherē, te aibā ma tinhā asa:

— ūdā'ā norī hā te za tisiré ūdā'ā norī āma, te te 're ti'a za'ra. A hā te za datēme 're aimo, 'Re ūhāimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zém na, 're da'apo're pu'u mono da. — Āne te aibā ma tinhā.

⁶¹ Aibā hāiba amo hā te duré Zezusi 'mahā, āne:

— Wa hā wa za asiré 're mo. A'ā ūsisānawā norī, te sawi za'ra, ūsisa'u. — Āne te Zezusihi ma tinhā.

⁶² Taha wa, ma tō tāma āma romnhimiré'ē Zezusi hā, āne:

— Āté ni'wa hā te za romhuri na sāna'rata, ti'a te te hāibādā da. Siwa'rāmi te te nasi 'madā'ā wamhā, tinhib'apito ma, romhuri'wa da hā mare di. Tane duré, 'Re ūhāimana u'āsi mono, da'āma 're ūsib'a'uwē mono zém na romhuri'wa da hā mare di, misi, da te 're pisutu za'ra mono ū wa. — Āne ma tō aibā ma waihu'u, Zezusi hā.

10

Aibā ahā na, Zezusi te te datēme ūsatōrī za'ra zé wasu'u

¹ Taha pari, ma tō Zezusi hā aibā ahā na pisutu za'ra, ūsōwa datēme 're nomro mono da, 72 na aibā norī hāiba za'ra hā. Maparane si, ma tō te te apisutu, 'ri wa'ōtō mono bā ūwana te te datēme ropéi mono da, za datēme ūmorizé wana, datēme si'aba'rē da.

² Taha wa, si'aba'rē ū ré, te tāma romnhimiré'ē za'ra, āne:

— Amnho hā sa'ētē na 're simi'wara mono wamhā, duré romhuri'wa norī hā umrore wamhā, te za buru tede'wai wi waptērē za'ra, sada dasitob da. Tane a norī wa'wa hā ai'umrore wa'aba wa, te za 'Re ūhāimana u'āsi mono wi 're ūrowaptērē za'ra wa'aba mo, te te 're da'apisutu mono da, ūsadawa wasu'u'wa da hā.

³ Te za oto datēme 're ūropéi wa'aba mo. Pone'ērebā 'ra, robzahi wa'wa u 're ūsisisi mono ne, wa za datēme asatōrī za'ra wa'wa, datēme 're ropéi wa'aba mono da oto.

⁴ Marī hā asiré 're 'wasari aba mono ū di za, ro'wapézé hā, duré rob'uiprazé nhemezé hā, duré aipara'uza hā. Duré, 're

asimizahâri za'ra wa'aba mono õ di za, bâdâdi wa, 're dazawi za'ra wa'aba mono da.

⁵ Duré, danhorôwa u 're aihutu aba mono wamhã, te za a'â 're ïdazawi za'ra wa'aba mo, rowë na 're dahâimana za'ra mono da.

⁶ Simizawi pese wamhã, 'ri tede'wa hã rowë na te za 're hâimana. Mreme wasétê wamhã, rowë na 're hâimana mono õ di za.

⁷ Datême 're aihutu aba mono wamhã, 'ri baba 're anomro aba mono õ di za. 'Re aihutu aba mono zéb ãma si, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tame te za danhipi hã da te aimâ 're ïsõmri za'ra wa'aba mono na 're asaihuri aba mo. Tame te za duré 're ï'âhuri aba mo. Romhuri'wa pawâ'â hã tâma 're ïwairébé mono ne, te za taré asa hã da te aimâ 're sõmri za'ra wa'wa, wa'âbâ ãna asimirowasu'u wa'râmi wa'aba.

⁸ — Datême 're aihutu aba mono wamhã, ãté 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa. Duré danhipi, da te aimâ 're ïsõmri za'ra wa'aba mono na te za 're asaihuri aba mo.

⁹ Tame 're ai'ubumroi wa'aba mono ré, te za 're ïdapese za'ra wa'aba mo. Duré te za ãne dama 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo: "Âhâna bâdâ hã ma tô oto ïwa waptârã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'âma 're ïsib'a'uwê mono zéb da hã." ãne te za dama 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰⁻¹¹ Datême 're aihutu aba mono wamhã, da te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za ãté. Taha wa, te za dahawi 're aiwairébé aba mo. Dahawi 're aiwairébé aba mono õ ré, te za dama 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo, ãne: "Wanhimirowasu'u na, ma tô asiwï ïwawë'õ za'ra wa'wa. Taha wa, wa za wapara zapru hã wamirï za'ra ni, rere'e da, ti'a hã, aiwasétê na ãma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Âhâna bâdâ hã ma tô oto ïwa waptârã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'âma 're ïsib'a'uwê mono zéb da hã. ãne na, te za ïwaihu'u za'ra wa'wa." ãne te za aiwë'õ'wa norï wa'aba ma 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo. — ãne te tâma roti za'ra, Zezusi hã.

¹² Ma duré tâma waihu'u za'ra, ãne:

— Niwapsi, aiwë'õ'wa norï wa'aba ma hã, 're robze za'ra mono õ di za. Niwapsi bâdâ hã ïwa ïwaptâ'âzém na, te za dazô nhamra, marï, da te 're ï'manharï za'ra mono zém na, te te 're da'awaihu'u mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Sodoma ãma 're ïdasi'ubumroi mono norï ma, te te ïrob'manharï pipa zém nhipai u, te za tô aiwë'õ'wa norï wa'aba ma, te te tâma 're arob'manharï za'ëtë. — ãne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norï ma.

*Zezusihî wë'õ'wa norï wasu'u
Mateusi 11.20-27*

¹³ Tinhimiroti na ma tô duré ãne ãma uzusi, Zezusi hã:

— Corazi na 'ri wa'õtõ nhisi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norï ma, aimâ 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono

di za, Besada na 'ri wa'ōtō nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma zama. Marī, dama ū'manhari waihu'u'ō hā asō'a za'ra wa'aba, te 're ū'ab'manhari wē mono ne, Tiru āma 'ri nho'ōmo āma, duré Sido āma 'ri nho'ōmo āma 're ū'dahāimana za'ra mono norī nho'a, te dama 're ab'manhari mono 'wa'āhā, duréi te aré ta norī hā 're sipizari za'ra, tiwasétē wi. Tiwasétē wi 're ūsipizari za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da, te aré 'ru'a hā tī'rā āma te te 're sa'wari za'ra. Te duré aré sa'u ū'hāiro na 're si'uza za'ra.

¹⁴ Tane nherē, tanei ū di, a norī wa'wa hā. Niwapsi 'Re ū'hāimana u'āsi mono, da'āma ū'sipo'ozéb āma hā, Tiru āma duré Sido āma 're ū'dahāimana wasétē za'ra mono norī ma, te te ū'rob'manhari pipa zém nhipai u, te za te te 're aihā za'ra za'ētē za'ra wa'wa, 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā.

¹⁵ Capana'u āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, e danhipai u aipire na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, ma tō asina 're ū'rosa'rata za'ra wa'aba mo. Ropipa u si, te za 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā te te 're asāmra 'wa. — Āne Zezusi ma tō tāma nharī za'ra, da'āma pē'ēzé uptabi wa.

¹⁶ Tawamhā te tāma nharī za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma, āne:

— Ni'wam norī hā ū'zadawa wasu'u na, te te 're aiwapari pese za'ra wa'aba mono wamhā, ū'mreme 'madā'ā pese 'wa na, wa za ta norī hā te ū'sina 're awaihu'u. Duré ni'wam norī hā ū'zadawa wasu'u na te te 're aiwē'ō za'ra wa'aba mono wamhā, ū'wē'ō'wa na, wa za duré ta norī hā ū'sina te 're awaihu'u. Wē ū'zatōrī'wai wē'ō'wa na zama, wa za ta norī hā te ū'sina 're awaihu'u. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma, Zezusi hā.

Aibā norī, Zezusihī u apā ū'sihutuzé wasu'u

¹⁷ Tawamhā datēme 're nomro mono pari, ma tō apā aihutu ū'tēmē, aibā norī hā, 72 na ū'hāiba za'ra hā. Tāma rowē za'ra wa, toi uptabi za'ra di. Taha wa, te āne siwasu'u za'ra, Zezusihī ma:

— Wanhib'apito, asisi na, wa tō wa'uburé ma, wa te 're ū'rob'ru za'ra, dahawi 're wairébē mono da. Taha wa, ma tō te te 're wawapari za'ra, ta norī hā. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

¹⁸ Taha wa, ma tō Zezusi hā asa tāma waihu'u za'ra, āne:

— Tane tō. 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā ma tō Satanasi hā wa'rui'wa hā hā'iwa hawi time. Waptā'ā wamhā, wa tō 'madā. Wara sina, ma waptārā, tāiwapsa'a ne.

¹⁹ Ūwapari pese za'ra wa'aba. Wa tō aima waihu'u za'ra wa'wa, ū'zadawa para, wahi norī hā duré apa'apa 'wa n̄hi'oto norī hā, aipara na 're simroi wa'aba mono da. Wa'rui'wa hā dama siptete nherē, te za asiptete sina tiwi 're anomro aba mo. Tawamhā te te 're aihōsi za'ra wa'aba mono ū di za,

wa'rui'wā hā. Niha te te aimā 're rob'manhari za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁰ Asimirob'ru zarina wa'aba, wa'uburé hā dama 're wairébé mono wa, ma tō 're ato za'ra wa'aba mo. Tane nherē, taha nhipai u te za 're ato uptabi za'ra wa'aba mo, asisi hā hāiwa āma 're hāimana za'ra wa'aba mono wa, asisi ui'érē za'ra wa'wa hā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

²¹ Tame 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te tāma īwaihu'uzéb zarina, te 're to, Zezusi hā. Toi uptabi di oto. Taha wa, te Timama ma tinhā, āne:

— Īmama, a hā Danhib'apito uptabi, hāiwa āma zama, ti'ai āma zama. Ā norī hā marī te te waihu'u za'etē za'ra õ di. Tane nherē, ma tō marī īwē hā tāma īwaihu'u za'ra. Rowaihu'u pese 'wa norī ma hā, marī hā īwē hā tāma waihu'u za'ra õ di. Tane tō, Īmama. Asima īwēzéb uwaibaba, ma tō ã norī ma si a'ā īwaihu'u za'ra, marī īwē hā. Taha wa, wa ai'āma īwata, asōpru wa. — Āne te Timama ma tinhā, Zezusi hā.

²² Te duré tāma nharī za'ra, aibā norī ma:

— Īmama ma tō īma waihu'u, uburé 're īhāimana mono zé hā. Nī'wam norī hā si'uihā na te te 're īwaihu'u za'ra mono õ di, 're īhāimana mono zém na hā. Īmama si ma tō ti'ra na īwaihu'u pese, 're īhāimana mono zém na hā. Duré dasi'uihā na īmama, da te 're waihu'u za'ra mono õ di za. īwétési wa tō īmama hā waihu'u pese, 're īhāimana mono zém na hā. Te īsimā 're īawē mono zéb uwaibaba si, wa za ni'wam norī ma, te 're awaihu'u, ta norī zama īmama hā te te waihu'u za'ra da, 're īhāimana mono zém na. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

²³⁻²⁴ Taha pari, ma tō aipi'ra, tisiré 're īnomro mono norī u, siwaprosi te te tāma rowasu'u za'ra da. Taha wa, te āne tāma nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā aimā 're rowē za'ra wa'aba mono di. Atōmo na ma tō 're īmadâ'ā za'ra wa'aba mo, te dama 're īab'manhari wē mono zé hā. Aiwana wa'aba, ma tō da'ahā na 're dasi'ubumro, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā, danhib'apito norī zama. Ta norī hā ma tō aré te te sima 're wē za'ra, te te 're 'madâ'ā za'ra mono da, 're īmadâ'ā za'ra wa'aba mono zé hā. Ma tō duré te te sima 're wē za'ra, te te 're wapari za'ra mono da, 're īwapari za'ra wa'aba mono zé hā. Taha wa, a norī wa'aba ma si, 're rowē za'ra wa'aba mono di. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Samaritanu 're īmorī wē wasu'u

²⁵ Tame ma tō aibā hā wahudu hāiwi, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hā. Zezusi te te īroti na te te pibu da, ma tō āne 'mahā:

— Rowahutu'wa, e marī, wa za te 're ab'manhari īwē hā, 're īhāimana u'āsi mono zéb da hā, te īsina uwaimrami da hā, hāiwa āma. — Āne te 'mahā.

²⁶ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā:

— E niha 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na, īwasu'u na rob'ui'éré hā. E niha asimirosa'rada hā, āma. — Āne te sadanha.

²⁷ Taha wa, ma tō aibā hā āma sada'ā asa:

— 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Asib'apito za'ra wa'wa hā 're morī wa, te za asowi 're īsawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za īsimiroti na āma 're īrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ē na tāma 're īromhuri u'āsi za'ra wa'aba mo. Te za duré 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo, uburé. Marī īwē zō asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asōpré wa'aba mo, īwē zō. — Āne īsimiroti na rob'ui'éré hā. — Āne ma tō aibā hā Zezusihī ma rob'rāzarōtō.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hā asa duré tāma tinhā:

— Tane tō. īuwaibaba ma tō īma īwaihu. Tawamhā, taha zarina 're aihāimana mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata te za 're aihāimana u'āsi mo, hāiwa āma. — Āne te aibā ma tinhā.

²⁹ Aibā hā, uburé te te 're da'azawi pese mono õ di. Taha wa, te asa Zezusihī ma tinhā:

— E 'wam norī hā wa za wa te 're sawi pese za'ra. — Āne te Zezusihī ma tinhā.

³⁰ Taha wa, te Zezusi hā tāma romnhimiré'ē, āne:

— Aibā hā ma tō si'ra Zeruzarē hawi, Zerico u morī da. Tawamhā morī ré, ma tō sô wairé, īipsahuri norī hā. īuza, ma tō tiwi sani za'ra. Te te siwi 're pré'ē. Te aré oto siwi tīwī. Te te siwi 're pré'ē mono pari, te oto ai'aba're.

³¹ Tawamhā īsa'u za'ra si te sasedoti hā mo duré, da te īu'iti wa'wai baba, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa hā. Aibā hā te te sāmri wamhā, bādādi zada'rē niwī, te timorī waré, īsiti.

³² Tawamhā aibā īhāiba amo hā te duré īwa'wai baba mo, Réwhi nihudu hā, sasedoti norī pawapto'wa hā. Aibā te te 'madā'ā wamhā, te duré bādādi zada'rē niwī mo, īsiti.

³³ Tawamhā te duré aibā hāiba amo hā īwa'wai baba mo, darob amoi u morī da. Ta hā, samaritanu. Ta hā ma tō 'madā', aibā īhāzé ré hā. Te te 'madā'ā wamhā, ma tō āma tipē'ezé.

³⁴ Taha wa, ma tō ītēme mo. Ma tō 'wa're upsō, rob'rāi wa'u īsé na. Taha pari, ma tō 'wa're u'rē, rob'rāi wa'u na, īwab ré na. Te te u'rēi parimhā, ma tō 'wa're ubu. Taha pari, ma tō tinhimirizama ba nhisiwi tihi, 're īdanhim'i'wara mono zéb u te te hiri da. Tame te 'madā', a'ā.

³⁵ Tawamhã awēmhã, rob'uiprazé hã ma tô 'ri tede'wai ma tisõ, maparane ūsapotore hã, ētē'ubuzi'a prata 'manharĩ hã. Te tāma tinhā, āne: "Īzô 'madâ'â pese. Apâ we ūmorĩ wapsi, wa za aima wa'âbâ 'rāsutu, ūwab õ wamhã, rob'uiprazé hã." Āne ma tô 'ri tede'wai ma tinhā, samaritanu hã. Āne samaritanu wasu'u hã. — Āne ma tô rowasu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

³⁶ Tawamhã Zezusi hã te oto aibâ hã āma sadanha:

— Aibâ si'ubdatõ, ma tô siparabâsi aibâ wa'wai baba ai'aba'rê, da te aré ūwirî wa'wai baba. E 'wa hã ūsawi pese 'wa, te 're mo. — Āne te sadanha, Zezusi hã.

³⁷ Taha wa, te asa tāma tinhā:

— Aibâ pawapto'wa, ta hã ūsawi pese 'wa. — Āne te Zezusihî ma tinhā.

Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Tane tō. Mo oto aimorĩ, ūsine 're aimorĩ da. — Āne ma tô tāma waihu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

Zezusi te te Mata norĩ ūsabuzé wasu'u, Marizaha me

³⁸ Tawamhã Zezusi nori hã te duré ai'aba'rê, ūsiré 're ūnomro mono nori me. 'Ri wa'ōtõ u, ma tô aihu. Sihutu wamhã, ma tô pi'õ hã Zezusihî ma tinhā, 'ri para u sisisi da, Mata na pi'õ nhisí hã.

³⁹ 'Ri para u sisisi wamhã, ma tô Mariza hã Zezusihî 'rata nhamra, ti'a, ūsimirowasu'u hã te te wapari da. Mataha no, Mariza hã.

⁴⁰ Mata hã si'wa'rutu di, 'ri paramhã romhuri hã ahâ wa. Taha wa, te Zezusihî u mo, Mata hã. Āne te tāma tinhā:

— Īno hã, īāma sapa'a õ di. ūsiwaprosi, wa romhu. Romhuri hã ahâ di. īāma aipẽ'ẽzé wamhã, ma'apé we ūtēme satõrĩ, te te ūpawaptob da. — Āne Mata te Zezusihî ma tinhā.

⁴¹ Taha wa, ma tô Wanhib'apito hã asa tāma tinhā:

— Mata, marî hã ahâ wamhã, tô asi'wa'rutu di.

⁴² Marî hã misi ūwë hã asima pisutu õ di. Ta hã ma tô Marizaha si sima pisutu. Taha wa, ni'wa hã ūwë hã te te tiwi âri õ di za, te te ūwaporizé hã. — Āne Zezusi ma tô Mataha ma waihu'u.

11

'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're ūdamreme zusi mono zéb da na, āma ūsianhozé wasu'u

Mateusi 6.5-15; 7.7-11

¹ Tawamhã nimahã bâtâ na, te Zezusi hã nhamra, Timama ma, mreme da. Tāma mreme pari, ma tô misi ūsiré 're ūnomro mono nori hã 'mai'mahâ:

— Wanhib'apito, ma'apé wama waihu'u, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're ūwamreme zusi mono zéb da hã, wa te waihu'u

za'ra da. Zuwā hā tinhimi'ubumro norī ma, te te īwaihu'u ne, te za wama īwaihu, wa te waihu'u za'ra da. — Āne te tāma tinhā.

² Taha wa, ma tō Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— Āne te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono ma:

"Wamama, asisi wē na uburé da te 're aiwaihu'u za'ra mono da, wa aima da'âma 're īmreme. Uburé da'âma 're asib'a'uwe mono da, wa duré da'âma 're īmreme.

³ Awē sidāpâsi, wei wama 're anhomri mono, wasa hā ãma 're īwasaihuri mono zéb da hā.

⁴ Dawasédé hā da te wa'âma 're 'manharī za'ra mono wa, wa te wasina 're īmadâ'â za'ra mono õ zarina, a hā duré wa'âma 're ab'madâ'â mono õ di za, wawasédé hā.

Duré, 're wa'ab'madâ'â nhimini mono õ di za, Wa'uburé hā te te 're wa'a'upi mono wa, wawasétē u 're warere'e tō mono da."

Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

⁵ Taha pari, te tāma ãma romnhimiré'ē za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma, āne:

— Āté, asiwadi te za mara wa'wa atēme ti'maiwisi 'wa, asōrōwa wa'aba u hā. Tawamhā, āté marī õ wa, te za ai'maimorī 'wa, asiwadi hâiba amo nhorōwa u. Rowi, te za tāma ī'manharī 'wa: "Wa we atēme mo, ī'u'êtē wapu hā īma 'manhomri da a'â taré. Taha wa, te za si'ubdatō īma īsō a'â.

⁶ Nimosi ma tō we ītēme wi, īsiwadi hā, romhā hawimhā. Tane nherē, marī õ di, te tāma īsōmri da hā." Āté, āne te za tāma ī'manharī 'wa, 'ri tede'wai ma.

⁷⁻⁸ — Taha wa, te za āté asa aima 'manharī 'wa: "Tane nherē, ī'utu zei õ di. Taha wa, ī'u'êtē wapu hā te aima sōmri neza. Wa tō 'rinhito. ī'ra norī me, wa oto wanhotō za'ra ni." Āté, āne te za aima 'manharī 'wa, asiwadi wa'wa hā. Tazahā, te za sô wahudu, ī'u'êtē wapu zô, tiwi īwaptērēzéb uwaibaba, te te aima 'manhomri da. E marī wa, te za aima 'manho. E asiwadi wa, te za aima 'manho. Mare di. Taha wab õ di. Marī õ wa, nasi tiwi waptērē wa, te za aima 'manho.

⁹⁻¹⁰ Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono wi, te za īwē hā 're īwaptērē u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za tō te te aima 're anhomri 'wa. īwē zô si te za duré asima 're asōpré u'âsi aba mo. Tawamhā taha zarina te za tō te te aima ãma 're a'uwaitrami 'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, 'râwi aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da. Duré ni'wa hā 'ri tede'wa zô, te te 're īridawa ta'a mono ne, te za īwē hā tiwi 're īwaptērē za'ra wa'aba mo. Tawamhā 'ri tede'wa te te tāma ī'ridawa ne, te za tō te te aima 're anhomri 'wa, īwē hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

¹¹ Āne, wa za duré aima ãma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. Damama na 're ai'maihāimana aba mono wamhā, āté ai'ra

hā pe'a hā te za aiwi waptē. E tawamhā, te za wahi hā tāma īsō. Mare di. Pe'a si, te za tō tāma īsō, te te 'rēne da.

¹² Duré ai'ra hā, si'a're hā te te aiwi waptērē wamhā, e te za apa'apa 'wa nhi'odo hā tāma īsō. Mare di. Si'a're si, te za tō tāma īsō.

¹³ Tane duré, a norī wa'wa hā 're anomro wē uptabi aba mono õ nherē, te za marī īwē si tō ai'ra norī ma 're īsōmri za'ra wa'aba mo. Aimama 'wa hā hā'iwa āma 're īhāimana mono hā, te za asōpru wa'aba zém nhipai u, īwē hā te te aima 're sōmri za'ētē za'ra wa'wa, tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā. Tipē'ēzani hā te za te te aima 're anhomri 'wa. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

*Bezebu na, wa'uburé norī wada'uri'wa nhisi wasu'u
Mateusi 12.22-32; Marcusi 3.20-30*

¹⁴ Tawamhā Zezusi hā aibā ma, ma tō wa'uburé hā time. Īpē'ē 're, sāmra wa, mreme waihu'u õ di aré, aibā hā. Oto aibā hawi watobro wamhā, ma tō mreme watobro, aibā hā. Taha wa, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni.

¹⁵ Tazahā, ni'wam norī hā dame īsimasam norī hā, te Zezusihī ma nharī wasétē za'ra, āne:

— Bezebuhu zadawa para, ma tō wa'uburé hā te te dama 're anhamra, wa'uburé norī nhib'apito zadawa para. — Āne te tāma nharī wasétē za'ra.

¹⁶ Īhāiba amo norī hā te duré wada'uri za'ra, āne:

— Ma'āpē wanho'a, marī dama īmanharī waihu'u'ō hā wama 'manharī za'ra na, aiwaihu'u pese na, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, wa'uburé, dama 're ī'anhamra mono na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Āne te wada'uri za'ra.

¹⁷⁻¹⁹ Taha wa, ma tō sina waihu'u za'ra, te te āma īrosa'rata wasétē za'ra na, Zezusi hā. Taha wa, te tāma āma romn-himiré'ē za'ra, āne:

— Danhib'apito nhib'a'u wē norī hā 'rāwim nherē, oto sisada 're simasa mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré, dasisānawā nherē, dasisada 're dasimasa mono wamhā, te aré 're dasi'uprosi. Tane duré, Satanasihi nhib'a'u wē norī hā sisada 're simasa mono wamhā, e niha te za sina 're sapa'a za'ra. Waihu'u õ di, ta norī hāimanazé hā. Ma tō īma īnhari za'ra wa'wa, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're ī'anhamra mono na. Asiré norī hā bété. E 'wa sadawa para, te bété wa'uburé norī hā te te dama 're sāmra, ta norī hā. E Bezebuhu zadawa para. Mare di. Āne, wasu'u za'ra wa'aba õ di. Taha wa, ma tō īwasu'u za'ra wa'wa, īupa na, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé, te dama 're ī'anhamra mono na.

²⁰ Tō sena, wa 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para si, te dama 're anhamra, wa'uburé hā. Taha zarina si, te za oto īwaihu'u za'ra wa'wa, tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono, ai'āma

're ū'sib'a'u'wē za'ra wa'aba mono zéb da, te te āma ū'sāna'rata na hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

²¹ Te duré tāma āma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Āté, aibā ū'siptede hā te za 're 'manhamra. Tawamhā si'wa'rutu ré, te za tinhorōwa te te dawi 're 'madâ'â pese. Taha wa, te za rowē na sa 're romnhimi'wara, ū'sibro hā, da te upi āna.

²² Āté aibā ū'siptete u te za oto wi, ū'sipai u ū'siptete uptabi hā. Tāma siptete wa, te za 'marōwī. Te za tiwi waibu ū'si'wa'rudu hā, te te ū'umnhasizé hā. Uburé ū'sibrob zama te za tiwi waibu. Tawamhā te za oto dama āma aipé. — Āne te tāma āma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hā.

²³ Te duré tinhā:

— Ni'wam norī hā ū'wē'wa 're nomro mono õ wamhā, ta norī hā te ū'zada 're hāimana za'ra. Duré ni'wam norī hā te te 're ū'pawaptob za'ra mono õ wamhā, ū'tēme te 're ū'ida'ubumroi mono na hā ta norī hā ū'hiti dazatōrī'wa na te za 're hāimana za'ra. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, tiwē'õ'wa norī ma.

²⁴ Te duré tāma āma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hā, āne:

— Āté wa'uburé hā te za aibā hawi 'maiwatobro. Te za duré a'ubuni wi 're mo, â'õ wa'wai baba. Te za dazō 're rītī. Dazō 're rītī baba mono wa, nimomo wa'utu õ wa, te za sima tinhā: "Ū'nhorōwa 'rata u, wa za apâ mo, āma 're ū'nhorōwa u'âsi mono da, ū'pē'ë 'remhā." Āne te za sima tinhā.

²⁵ Tawamhā te za apâ mo aibā u, ū'pē'ë 're, apâ sébré da. Tawamhā ū'hawi watobro haré, te aré hāiba baba na 're hāimana, 'ri hā baba na 're simasa mono wa, 'ri 're wa'wa su'u na 're ū'simasa mono ne, duré 'ri paramhā robza'ra wē u'âsi, 're ū'romnhimi'wara mono ne. Taha wa, wa'uburé ma, wē di, aibā hā apâ āma 're ū'sōrōwa mono da hā.

²⁶ Tawamhā te za rob u watobro, tisiré norī zō morī da, wa'uburé hā. Tawamhā te za ū'tēme āwisi za'ra, 7 na ū'hāiba hā ū'sipai u ū'wasétē uptabi za'ra hā, si'u āma 're sōrōwa za'ra mono da, aibā āma. Tāma rowē prâ ti aré, wa'uburé misi, āma 're sōrōwa mono ré hā, ū'pē'ë 'remhā. Ahâ na oto āma 're sōrōwa za'ra mono wa, tāma rowē'õ uptabi di oto. — Āne, Zezusi ma tō tāma rowasu'u za'ra.

²⁷ Taha wasu'u te te dama wasu'u pari, te pi'õ hā Zezusihī ma tinhā, dawa'wa ū'sa hā:

— Asépata'wai ma, 're rowē mono di za, aiprédu'wai ma. A hā ū'simiprédu wa, tāma 're rowē mono di za. — Āne te pi'õ hā Zezusihī ma tinhā, mreme 'rāihâ na.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā:

— Tane tō. Tāma 're rowē mono nherē, ū'sipai u ni'wam norī ma, 're rowē uptabi za'ra mono di za. Ni'wam norī hā, 'Re ū'hāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā tipo're na te te 're

wapari za'ra mono wamhā, duré te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za. — Āne ma tō pi'õi ma waihu'u, Zezusi hā.

*Zonahā wasu'u, apito Saromahā wasu'u me
Mateusi 12.38-42; 16.1-4; Marcusi 8.11-13*

²⁹⁻³⁰ Tawamhā Zezusihī tēme ma oto dasina tahâ'â ni. Taha wa, te dama tinhā:

— E niha ã nimosi dapoto té mono hā ū'ahaimana wasétē za'ra wa'wa. Ma tō ū'ma ū'ru za'ra wa'wa, marī dama ū'manharī waihu'u'õ hā te 'manharī da, asõ'a za'ra wa'aba, ū'waihu'u pese na, 'Re ū'haimana u'âsi mono te te ū'wesämri na, ū'waihu'u za'ra wa'aba da. Taha wa, taré 'madâ'â za'ra wa'aba da, niha te 'manharī õ di za. 'Re ū'haimana u'âsi mono hā, ū'waihu'u pese na niha Zonahā ma, te te ū'manharī wē ne, te za niwapsi 'manha, dama ū'manharī waihu'u'õ hā. Duréihā, Zonahā ma, te te 'manharī wē wamhā, ū'sadawa para datéme ū'morī na, ma tō waihu'u za'ra, Niniwé ãma 're ū'idas'i'ubumroi mono norī hā. Tane, wa hā ti'ai ãma dasiré ū'poto ma, te za niha ū'manharī wē, ū'sadawa para atéme ū'morī aba na, ū'waihu'u za'ra wa'aba da.

³¹ Niwamhā 'Re ū'haimana u'âsi mono, za da'âma ū'sipo'ozéb ãma hā, duréihā danhib'apito sipi'õ hā Saba na romnhisi ãma te te 're ū'ida'ab'madâ'â mono hā, te za duré asada tihaimana 'wa, aiwasédé hā te te ai'âma sa'ra wa'aba da, 'Re ū'haimana u'âsi mono nho'a. E marī wa. Ta hā duréihā romhā uptabi nherē, ū'wi, apito Saromahā u, ū'simiroti hā te te wapari da, ū'simiroti hā dahaimanazém na rowaihu'u na hā wē uptabi wa. Taha nhimiroti hā pire nherē, ū'sipai u ū'nhimiroti si pire uptabi di. Tane nherē, ū'nhimiroti hā aima wapari ze za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te za tō ū'uwaibaba aiwasédé hā ai'âma sa'ra wa'wa, danhib'apito sipi'õ hā.

³² Niwamhā 'Re ū'haimana u'âsi mono, za da'âma ū'sipo'ozéb ãma hā, duréihā Niniwé na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ū'idas'i'ubumroi mono norī hā te za asada tihaimana za'ra wa'wa, aiwasédé hā te te ai'âma sa'ra wa'aba da, 'Re ū'haimana u'âsi mono nho'a. E marī wa. Duréihā Zona hā 'Re ū'haimana u'âsi mono te te tāma 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhā, ma tō te te 're wapari za'ra. Taha wa, ma tō ta norī hā tiwasétē wi 're sipizari za'ra. Zonahā nhimiroti hā pire nherē, ū'sipai u ū'nhimiroti si pire uptabi di. Tane nherē, a norī wa'wa hā ū'zaze za'ra wa'aba õ di, 'Re ū'haimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina, we atéme ū'morī aba na hā. Taha wa, te za tō ū'uwaibaba aiwasédé hā ai'âma sa'ra wa'wa, Niniwé ãma 're ū'idas'i'ubumroi mono norī hā. — Āne te dama tinhā, Zezusi hā.

*Rob'uiwẽzé wasu'u
Mateusi 5.15; 6.22-23*

³³ Taha wa, te duré tāma āma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Rob'uiwēzé hā da te ro'o wamhā, e te za nima niwī dawi simi'uri ni. E piza'a na, te za upsibi ni. Mare di. Īsimā'warazém na si te za sō'awi da te 're sōré, rowa'a na 're danhisisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'uiwēzé hā.

³⁴ Tane duré dato hā, aiwa rob'uiwēzé me. Datōmo wē wamhā, dama rob'madâ'ā wē di. Datob'a wamhā, dama rob'madâ'ā waihu'u õ di. Tane duré, a norī wa'wa hā asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhā, te za īwē hā asimirosa'rata na 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo. Duré, asimirosa'rata wasétē za'ra wa'aba wamhā, īwē hā 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

³⁵ Taha wa, 'rāwi te za asimirosa'rata na 're asi'madâ'ā za'ra wa'aba mo.

³⁶ Wa za duré aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, āne: Rob'uiwēzé hā te te aima 're rob'uiwē za'ra wa'aba mono wamhā, uburé aihāiba ma hā 're rowa'a za'ra wa'aba mono di za. Aiwi 're robra za'ra wa'aba mono õ di za. Tane, asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhā, te za aiwasédé hā 're īwē'ō za'ra wa'aba mo, īwē si 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. — Āne ma tō dama waihu'u, Zezusi hā.

³⁷ Tawamhā tame te te dama rowasu'u pari, ma tō aibā hā tāma tinhā, īsōrōwa u morī da, īsiré sa da. Aibā hā, parisezu. Taha wa, ma tō Zezusi hā āma saze. Tawamhā 'ri para u sébré wamhā, te nhamra, sa da.

³⁸ Tane nherē, sai õ ré, simisōi õ di Zezusi hā, dahi'rada hā 're īsimisō za'ra mono zéb zarina hā. Taha wa, te parisezu hā tāma tinhā, tipē'ē na, simisōi õ wa.

³⁹ Tawamhā ma tō Wanhib'apito hā tāma tinhā, Zezusi hā:

— Parisezu norī, wa za aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, āne: Hāsizé hā duré pratu hā īmana wawip si, da te 're upsō za'ra mono wamhā, īwa'wamhā wasétē dì, zahadu upto wa. Tane, a norī wa'wa hā 're anomro wē wa'aba mono newa, da te 're ai'madâ'ā wē za'ra wa'aba mono da, te 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti īpire prā norī si 're īmadâ'ā pese za'ra wa'aba mo, danho'a. Tane nherē, aipē'ē 'remhā asimirosa'rata wasétē na te zahadu īré 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo. Danhibrob na si te duré 're īda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Aihāimana nhipeze zarina, te duré mariñ na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo.

⁴⁰ E niha waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. Uburé Dapoto'wa hā e wahāiba na si, ma tō te te 're wa'awaihu'u. Mare di. Wanhimirosa'rata na zama, ma tō te te 're wa'awaihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁴¹ Taha wa, ma'āpē īsibrob'õ norī ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono. Āne dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, asimirosa'rata wē na, te za te te 're ai'awaihu'u 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁴² — Parisezu norī, a norī wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ma tō asimiromhuri wa'ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're īpo'o u'āsi za'ra wa'aba mo, wesuirā zapore wa'ā hā, syry na tāma 're sōmri za'ra wa'aba mono da. Uburé danhipi wazarizé wa'ā hā tāma 're po'o nhimini za'ra wa'aba mono õ di. Ta hā, wē di. Tazahā, īsimarī'ō norī ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono õ di. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono, 're sawi pese za'ra wa'aba mono õ di. Ma tō tāma 're asōprub za'ra wa'aba mo. ībāre aré īsimarī'ō norī ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono 'wa'āhā. Tazahā, ma tō 're īmararé za'ra wa'aba mo. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴³ — Parisezu norī, ai'āma īpē'ēzé za'ra wa'aba di. Aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Dama īpire norī simasisizém na, 're asimro zei wa'aba mono di, rowahutuzéb āma. Duré 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ī'ubumroi mono zéb āma asisi pire na, da te 're asawi za'ra wa'aba mono wamhā, asina 're dawapari ze za'ra wa'aba mono di. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴⁴ — A norī wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Taha wa, wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, āne. Āté ni'wa hā adâ'ā 'ru uwaibaba te za mo, sa'rese āna, ti'ai haré newa. Taha wa, te za siwasétē. Tane aiwē za'ra wa'aba newa, asirā za'ra wa'aba zarina 're danomro mono wamhā, te za 're dasiwasétē za'ra. Taha wa, aiwē prā za'ra wa'aba wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra, parisezu norī ma.

⁴⁵ Tawamhā aibā hā te Zezusihī ma tinhā:

— Rowahutu'wa, parisezu norī, wē'ō za'ra wa, ma tō ta norī zu, wa norī zama īwa'awē'ō. — Āne te Zezusihī ma tinhā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hā.

⁴⁶ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Rowahutu'wa norī, ai'āma īpē'ēzé za'ra wa'aba di. A norī wa'aba ma zama, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, āne: Āté marī īpire uptabi hā te za ni'wa hā dama sibu, te te sōihi waptob āna. Tane a norī wa'wa hā. Dama asimiroti za'ra wa'aba zé hā ahâ uptabi na ma tō dama 're īpisutu za'ra wa'aba mo, da te 're 'madâ'ā za'ra mono da, 're dapawaptob za'ra wa'aba mono āna. Taha wa, te robzei'ō na oto 're danomro. Taha wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za.

⁴⁷⁻⁴⁹ — A norī wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihi'rata aba norī hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā te te 're simro, īsadawa wasu'u na te te 're wē'ō za'ra mono wa. A norī wa'wa hā īsadawa wasu'u na, 're wē za'ra wa'aba mono newa, ma

tô ëtë tômo wawë hã 're ïsôré za'ra wa'aba mo, ab're 'wawi, dama ïpibu pese zéb da, ūru hã. Tazahã, aihi'rata aba ne, ma tô ïsadawa wasu'u hã 're ïwë'õ za'ra wa'aba mo. E marï, te bêté wasu'u, ab're 'wawi ëtë tômo wawë, 're ïsôré za'ra wa'aba mono hã. Aihi'rata 'wa, ïsadawa wasu'u 'rata 'wa norï te te 're ïsimroi mono zé, ma tô 're ïsaze za'ra wa'aba mo. Æne te wasu'u, ab're 'wawi ëtë tômo wawë, 're ïsôré wa'aba mono hã. Aiwana wa'aba, ma tô romhâ ré dapo're pu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Datême, wa za te 're da'azatõri, da te dama 're ïzadawa wasu'u za'ra mono da. Tazahã, ïzadawa para õ nherë, te za da te 're simro, ni'wam norï hã. Rowasédé hã te za duré da te tâma 're 'manharï za'ra, ni'wam norï ma. Æne, tâma waihu'u pese sirõmo wa, ma tô romhâ ré dapo're pu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

⁵⁰⁻⁵¹ Ropoto na'rata hawi, ma tô ãma dasiwi sâna'rata ni, ïsadawa wasu'u 'rata 'wai pârî na hã. ïmorï'rada hã ma tô Abé hã wîrî 'rata ni. Abéhé za'u si, ma tô ïsadawa wasu'u'wa sidâpâsi, da te 're simro. Zacariaha zama, ma duré wîrî ni, 'ri nho're ãma. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zém nho're ãma, ma wîrî ni. ïbabarã na te 'ri hã za, 'ri ïwë hã. Õ niwîmhã, tâma danhoprubzé nomrizé te za, wedeza ne hã. Tame sab ré, ma wîrî ni, Zacaria hã. Taha wa, te za 'ruiwa'âbâ za'ra, uburé tizadawa wasu'u'wa norï hã, da te 're ïsimroi mono norï hã. Taha wa, ã nimosi dapoto té mono hã ï'ahâimana za'ra wa'wa hã, te za aima rob'manhari za'ra wa'wa, ïsadawa wasu'u'wa norï, ïsimirowasu'u na 're wë'õ za'ra wa'aba mono 'ru te.

⁵²— Rowahutu'wa norï, a norï wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. E marï wa. Wa za ãma romnhimire'é, ãne: Æté, aibâ hã te za 'manhamra, 'ridawa tétézéb ré. Ta hã 're zasi mono õ di, 'ri para u hã. Duré, 'ri para u 're danhisisi mono õ di, te te dawi 're azawi mono wa, 'ridawa tétézé hã. Tane, a norï wa'wa hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Ma tô duré dawi 're ïsawi za'ra wa'aba mo, ïsimiroti mono bâ, da te 're waihu'u za'ra mono tô da. — Æne ma tô Zezusi hã tâma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norï ma.

⁵³⁻⁵⁴ Tawamhã rob u, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, te rowahutu'wa norï hã tâma nhari za'ra, parisezu norï me. Te te sadawa 'ru za'ra wa, te duré sadanharï na sima tirë, timreme na te te ãma upa zô, te te ãma upai wa, te te siwi wë'õ za'ra da. Tazahã, timreme na te te ãma upai õ di, Zezusi hã.

12

*Dahâimanazé tô senai õ wasu'u
Mateusi 10.26-33; 12.31-32; 10.19-20*

1-3 Tawamhā ma tō dasina tahā'â ni. Da'ahâ uptabi di oto. Da'ahâ uptabi wa, ma tō 're dasipara wati'i za'ra. Āhā wa, te Zezusi hā a'â tāma nhari za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma, āne:

— Parisezu norī hāimanazé hā, tō senai õ di. Taha wa, te za tiwi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, ū'etē wapuzém nhti 're anomro aba mono da, parisezu norī nhimi'manharizém nhti. Wa za āma simiré'ē, āne: Āté te za marī hā da te dawi 're sahāri za'ra, da te 're waihu'u tō za'ra mono da, danhimirowasu'uzé hā, danhimi'manharizé hā. Tane nherē, te za niwapsi waihu'u za'ra ni. Tane barana, aihāiba pisutu dama asimirowasu'uzé hā te za rowa'a ré dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Duré 'ri nhitob ré, aihāiba pisutu dama asimirowasu'uzé hā, te za sō'awi dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, te za 'rāwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, parisezu norī hāimanazéb zarina, 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da, tō senai õ wa, 're īhāimana za'ra mono zé hā, ta norī hā.

4-5 — Īsiwadi norī, tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Da te 're ai'uprosi aba mono da nherē, asima 're dapipa za'ra wa'aba mono õ di za. Da te 're ai'uprosi aba mono pari, niha oto da te aima 're rob'manharī za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aipārī'wa norī hā ropipa u, te te 're asāmra waihu'u aba mono õ di za oto. 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, ropipa u dawabzurizé hā. Taha wa, taha si te za tō 're īpipa za'ra wa'aba mo.

6-7 — Wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. Sire wa'â hā wa'âbā syryre nherē, āma po're si'âri waihu'u õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Tane duré, aséré za'rata aba zama, tāma waihu'u pese di. Sire hā tāma sawi pese za'ra nherē, sire zawi nhipai u, tāma asawi uptabi za'ra wa'aba di, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā. Taha wa, te za asina aihātâ'â āna 're anomro aba mo. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra Zezusi hā, tisiré 're īnomro mono norī ma.

8 Te duré tāma nhari za'ra:

— Ni'wam norī hā īzazei'wa na danho'a dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā, wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā wa za duré īzazei'wa na te 're awasu'u, hāiwa āma 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī nho'a.

9 Tanei õ di za, ni'wam norī hā īzazei'õ'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā. Āne wamhā, īzazei'õ'wa na wa za duré te 're awasu'u, hāiwa āma 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī nho'a.

10 — Āté ni'wam norī hā dasiré īpoto ma, te za īma nhari wasétē za'ra. Tane nherē, tiwasétē na 'Re īhāimana u'âsi mono ma, siwasu'u za'ra wamhā, te te āma 'madâ'â za'ra õ di za oto, īwasédé hā. Tazahā, ni'wam norī hā, īpē'ēzani hā te te

're wẽ'õ u'âsi za'ra mono wamhã, te za te te ãma 're 'madâ'â u'âsi za'ra iwaséde hã, 'Re īhâimana u'âsi mono hã.

¹¹ — Äté Ȑzazei'wai wa, te za taré da te 're aiwẽ'õ za'ra wa'wa. Taha wa, äté te za rowahutuzéb u, da te 're asimroi wa'wa, Ȑzazei'wa na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Äté roti'wa nori u, te za da te 're asimroi wa'wa, äté danhib'apito nori u. Tane nherë, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tâma asiwasu'u za'ra wa'aba zéb zô, 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za.

¹² Nimahã bâtâ na, da te aiwaihu'u za'ra wa'aba wamhã, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hã Tipê'ēzani na aimâ waihu'u za'ra wa'wa, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. — Äne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibâ Ȑsimarî ahâ wasu'u

¹³ Tawamhã aibâ hã dawa'wa Ȑsa hã te Zezusihi ma tinhâ, ãne:

— Rowahutu'wa, Ȑdub'rada hã ma'äp  Ȑ ma wada'uri, te te  ma po'o da, wamama hã wawi dâ'â õ ré, te te wama  pisudu hã. — Äne te tâma tinhâ.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tâma tinhâ:

— Mare di. E 'wa hã ma tô  pisutu, te ai' ma wada'uri da, te te aimâ po'o da hã. Ni'wa te te  pisutu õ di. — Äne te aibâ ma tinhâ.

¹⁵ Tawamhã te ubur  dama tinhâ:

— Ma' p ,  wapari pese za'ra wa'aba. 'R wi te za 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, asimarî ahâ zô, 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono t  da. Danhimarî ahâ uptabi nherë, robze u'âsi,  ma 're danomro mono õ di za. Row z b   di, ta hã. — Äne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra.

¹⁶⁻¹⁷ Te dur   ma romnhimir é, ãne:

— Aibâ hã te 're h imana, Ȑsimarî ahâ hã. Buru nho ahâ wamh , 'r wi te sima rosa'rata, ãne: "Ri h  'ri 're sy'yre di, buru nho za'wariz b da h . E mar  wa za 'manha.

¹⁸ Äté ri wa za s mra, te 'ri za' t  da, buru nho za'wariz b da h . Tamomo, wa za ubumro buru nho h , 'ri za' t  u.  nhimar  zama, wa za sa'ra, buru nho zu h .

¹⁹ Taha parip si, wa za  sima tinhâ, ãne: 'Âh na  ma row  di. Mar  h  ah  na, te  za daba'wara,  w  h .  wi  ropsi'ut r  da h , mare di. Wahub ah  na, te za   ma tiwahu, Ȑsa h   ma 're h imana mono r  h . Wa za oto 're  wa'utu u'âsi. Äté, te 're romhuri mono õ di za oto. Äté  h na si, wa za oto 're Ȑsa. Wa za te 're z si u'âsi. Mar  na, wa za 're  to,  toz m na.' " Äne te aibâ h  sima rosa'rata.

²⁰ Taha wa, te 'Re īh imana u'âsi mono h  tâma tinhâ: "A h  ma t   ma  upa za' , asimirosa'rata na.   barana te za

atâ. Atâ'â wamhã, e 'wa te hã za oto asimarî hã, asima si 're ū'a'bumroi pese mono hã." Æne te aibâ ma tinhâ.

²¹ — Tane, danhimarî hã dasima si, da te 're ubumroi pese za'ra mono wamhã, 'Re ū'haimana u'âsi mono ma, 're danhoprub za'ra mono ãna, te za taré da te dasima 're ubumroi pese za'ra, danhimarî hã. — Æne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra.

Marî na 're dahâtâ'â za'ra mono ãna, 're ū'danomro mono zé wasu'u

Mateusi 6.25-34

²² Tawamhã Zezusi te tinhâ, tisiré 're ū'nomro mono norî ma, ãne:

— Taha wa, wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marî na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Asazé wa'aba na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, ai'uzâ ño n zama asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za.

²³ Wasazém nhipai u pire uptabi di, wahâimanazé hã. Duré, wa'uzazém nhipai u pire uptabi di, wahâiba hã.

²⁴ Õhôta, si norî hã. Ma'âpé, 'madâ'â za'ra wa'aba. Si norî hã te te sima 're robzuri mono õ di. Te te duré sima 're rob'râihâri za'ra mono õ di. Duré robza'warizéb õ di, ū'sazéb za'warizéb da hã. Tane nherë, te ū'sa hã te te tâma 're anhomri u'âsi, 'Re ū'haimana u'âsi mono hã. E si norî si, te te 're azawi pese. Mare di. Si hã tâma sawi pese za'ra nherë, si zawi nhipai u, tâma asawi uptabi za'ra wa'aba di.

²⁵⁻²⁶ Duré 're atâ'â za'ra wa'aba mono zém na, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono wamhã, e asibâtâ na 're atâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. E asibâtâ nhipai u, te za 're anomro siroptu wa'aba mo. Mare di. Asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina, asibâtâ nhipai u 're anomro siroptu wa'aba mono õ di za. E marî da, te za bêté marî na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mo.

²⁷ Ma'âpé, romnhirârâ 're ū'haimana za'ra mono zém na rosa'rata za'ra wa'aba a'â, rom na 're ūsimasa mono na hã. Ta norî hã ti'uzazéb da hã, te te sisada 're 'manharî za'ra mono da, te te 're romhuri za'ra mono õ di, zazahâ da hã. Tane nherë, dama 'madâ'â zei uptabi di, romnhirârâ hã. Apito Saroma hã uza wê uptabi na 're si'uza mono nherë, taha nhipai u, dama 'madâ'â zei uptabi di, romnhirârâ hã.

²⁸ Romnhirârâ hã hâwi 're simnhatâ mono ré, te za du hã ūré da te 're wazâri za'ra, unhama da, da te 're ub'râ za'ra mono da. Taha wa, 're simasam hâ mono dai õ nherë, ma tô wê uptabi na te te 're ab'manharî, 'Re ū'haimana u'âsi mono hã. E tawamhã, ai'uzazé hã te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono õ di za bêté. Te za tô te te aima 're anhomri 'wa. E niha Aimama 'wa hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono õ di bêté, taha si ai'uzazé hã za te te aima 're ū'anhomri aba mono na hã.

29-31 Taha wa, marī na asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Asazéb zô si, duré â zô si, 're asôpré wa'aba mono õ di za. Taha zô si, te za ūsazei'ō'wa norī hā 're sôpré. Aimama 'wa hā ma tō aiwaihu'u za'ra wa'wa, marī hā aiwi sô 're ūrowaptâ'â za'ra wa'aba mono na. Aimama 'wa hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono, Danhib'apito uptabi. Taha wa, ūhō si, te za 're ūpisutu za'ra wa'aba mo, ūhō ãma si 're anomro aba mono da. Tawamhā marī hā aiwi sô 're ūrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te aima 're anhomri 'wa, Aimama 'wa hā. — Äne, ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

32 Te duré tāma nharī za'ra:

— ūsiré norī, ai'umrore wa'aba nherē, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Aimama 'wa hā Danhib'apito uptabi hā, te za aima pisutu za'ra wa'wa, ūsiré dama 're roti za'ra wa'aba mono da. Äne ma tō sima aiwē za'ra wa'wa.

33-34 Taha wa, te za uburé asimarī hā dama ūwede za'ra wa'wa, ūwa'âbâ zô, ūsimarī'ō' norī ma, sômri aba mono da. Tawamhā asimarī hā ūsi'utōrī'ō' hā te za hâiwa ãma asô 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa, wê u'âsi na. Tame, ūsipsaihuri norī hā sô 're sisisi waihu'u mono õ di za. Tame duré, da'uza hâzapu'u'wa hā 're hâimana za'ra mono õ di. Ti'ai ãma asimarī ahâ zô si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si te za aipë'ë 're, asima 're ūrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, hâiwa ãma ūwē hā ūsi'utōrī'ō' upana. Duré hâiwa ãma ūwē uptabi zô si, asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si te za asima 're ūrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā ūwē hā te te asô 're ūapisutu aba mono zô si. — Äne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Romhuri'wa norī, hâimana nhimiza'rese sina, 're ūhâimana za'ra mono wasu'u

35-36 Tawamhā Zezusi hā te duré tāma romnhimiré'ë za'ra, äne:

— Romhuri'wa norī hā hâimana nhimiza'rese sina, te za tinhîb'apito zô 're simipari za'ra. Tane, te za aihâimana nhimiza'rese sina, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Äté dasina damrozéb u, te za ūsib'apito hā tiwi timorî za'ra, dame sa da. Tawamhā apâ wisi õ ré, te za si'uza za'ra, tāma ūromhuri'wa norī hā, te te tāma romhuri za'ra da. Te za sô ro'o za'ra rob'uiwézé hā, rowa'a na sébré da, ūsib'apito za'ra hā. Tawamhā 'ri tême wisi wi, te za ūsib'apito za'ra hā 'ridawa ta'a, te te tāma 'ridawa za'ra da. Taha wa, te za awa'awi tāma 'ridawa za'ra.

37-38 Tāma ūromhuri'wa norī hā sôtô ãna, sô simipari za'ra wamhā, tāma rowë za'ra di za. Tawamhā äté mara wa'wa, te za apâ wi, ūsib'apito za'ra hā. Äté si'a hârâ wi, te za apâ wi. Hâimana nhimiza'rese sina, sô 're simipari za'ra mono ré, apâ wisi wamhā, tāma rowë za'ra di za, tāma ūromhuri'wa

norī ma hā. Tawamhā apito nherē, sai õ ré, te za a'â ti'uza na āma saprī, īsa te te tāma sōmri mono da, tāma īromhuri'wa norī ma. Te za duré tāma nharī za'ra, tisai ma, si'ubumro da. Taha pari, te za duré tāma sōmri za'ra, īsa hā.

³⁹ Wa za duré āma simiré'é, āma rosa'rata za'ra wa'aba da. Dahāimana nhimiza'rese āna, 're dahāimana za'ra mono ré, te za īsipsahuri norī hā danhibrob zō 're sisisi, 'ri para u hā. Bādā hā we īsébrézé hā 'ri tede'wa te te waihu'u wamhā, te za tiwi 'madā'â pese, sébré tō da, 'ri para u.

⁴⁰ Tane te za a norī wa'wa hā aihāimana nhimiza'rese īzō 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo hā, wa za wei mo apâ, īzō asimipari za'ra wa'aba õ zém na, nimahā bātā na. Taha wa, te za aihāimana nhimiza'rese īzō 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. — Āne te Zesusi hā tāma roti za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

Romhuri'wa īumnhasi wasu'u, romhuri'wa īumnhasi'ō wasu'u me

Mateusi 24.45-51

⁴¹ Tawamhā Pedru te 'mahâ:

— Apito, e 'wai udâna, te āne āma īsimiré. E uburé da'udâna zama, te āma īsimiré. — Āne te sadanha.

⁴² Taha wa, te Wanhib'apito hā asa āma romnhimiré'é, Zesusi hā āne:

— Dama romhuri'wa īumnha hā duré īsimiroti wē hā, e niha 're īhāimana mono zé hā. Āne hā 're hāimana mono wamhā, te za īsib'apito hā nimomo tiwi morī õ ré, tāma pisutu, uburé tāma īromhuri'wa norī hā īsa'u nherē, te te sô 'madā'â za'ra da. Te za duré tāma pisutu, bātā pisutuzém na īsazéb da hā, te te tāma āma uwaimrami za'ra da, tāma īromhuri'wa norī ma.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhā apâ we īmorizéb u, tinhib'apito nhimiroti hā te te tāma āma uwaimrami wamhā, tāma rowē di za, romhuri'wai ma hā. Taha ma, tāma rowē uptabi di za tō. E marī wa. īsib'apito hā apâ wisi wapsi, te za tāma pisutu, uburé īsimarī hā te te tāma 're 'madā'â u'âsi mono da oto, tāma umnhasi uptabi wa.

⁴⁵ Tazahā, tinhib'apito za're'ra, dama 're hāimana wē mono õ wamhā, tāma 're rowē mono õ di za. Āté apito za're'ra, te za 'rāwi sima tinhā, āne: "Īnhib'apito hā simahudu õ di." Āté, āne te za sima tinhā. Taha wa, sô rowaptâ'â wē te, te za oto tizapari romhuri'wa norī hā te te 're ahâ za'ra āté, aibâ norī hā pi'õ norī zama. Āté, te za taré tisa zō si 're hāimana. Āté te za âzé hā te te 're hâsi. Ōne u'âsi, te te 're hâsi mono wa, te za 'rāi wasétē na 're hāimana.

⁴⁶ Tawamhā rosa'rese āna hāimana ré, te za īsib'apito hā ītēme wi apâ, sô īsimipari õ zém na nimahā bātā na, siwa'ru. Taha wa, te za sa'ëtē azâ, tāma īromhuri'wa hā. Sib'ezé 'wa

pa na, te za te te wa'ōtō. Taha wa, te za dapo're'ō norī zu robzei'ō te te sina 're sō'ōtō, tāma īromhuri'wa hā.

⁴⁷ — Āté, ni'wa hā te za waihu'u pese, tinhib'apito nhimiroti hā, tāma īromhuri'wa hā. Tane nherē, wa'a te, īsimiroti hā te te 're uwaimrami mono ō di za. Taha wa, te za sa'ētē azāri ni, powawē hāiwaré na, apito zadawa para.

⁴⁸ Āté, ni'wai ma, waihu'u pese ō di za, īsib'apito nhimiroti hā. Tawamhā marī te za upa. Taha wa, te za syry na si azāri ni, tāma waihu'u pese ō wa, īsib'apito nhimiroti hā. Āté te za ni'wai ma waihu'u pese, tinhimiroti hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Te te tāma waihu'u pese wamhā, te za sō 're simipari, danhipai u te te tāma āma 're uwaimrami mono da, īsimiroti hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

⁴⁹ Te duré tāma nharī za'ra:

— Ti'ai u, wa wei mo, ti'a na te sazu da, zata da. Zata sirōmo 'wa'āhā, aré īma wē di.

⁵⁰ Wa za a'ā robzépata za'ētē. Te robzépata ō ré hā, rosa'rata ahā di za.

⁵¹ E datēme we īmorī wa, te za ti'ab ré rowē na si dasiré 're dahāimana za'ra, simisutu. Mare di. Āne hā īāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za. Rosa'rata na te za īāma dasima aipo'o za'ra ni.

⁵² Āté, 5 na īhāiba hā te 'ri āma siré 're si'ubumro. Ta norī hā te za rosa'rata na īāma sima aipo'o za'ra. Āté, si'ubdatō te za īwē'wa, 're hāimana za'ra. Āté maparane te za īwē'ō'wa, 're hāimana zahuré. Āté, maparane te za īwē'wa hā 're hāimana zahuré. Āté duré si'ubdatō te za īwē'ō'wa hā 're hāimana za'ra.

⁵³ Āté, damama hā te za ti'ra norī hā wē'ō za'ra, īzazei'wa 're hāimana za'ra mono wa, īra si'aibā hā. Āté, da'ra norī hā te za timama hā siwi wē'ō za'ra, īzazei'wa, 're hāimana mono wa, īmama hā. Āté, dana hā te za ti'ra norī hā wē'ō za'ra, īzazei'wa, 're hāimana za'ra mono wa, īra sipi'ō hā. Āté, pi'ō norī hā te za tina hā siwi wē'ō, īzazei'wa, 're hāimana mono wa, īna hā. Āté, damaprewa hā te za tisani'aba norī hā wē'ō za'ra, īzazei'wa 're hāimana za'ra mono wa, īsani'aba norī hā. Āté, pi'ō norī hā te za timaprebaba norī hā wē'ō za'ra, īzazei'wa, 're hāimana za'ra mono wa, īmaprebaba norī hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra Zezusi hā, tisiré 're īnomro mono norī ma.

⁵⁴ Uburé te oto dama tinhā:

— Āté, te za hāiwa nhirōno īmadâ'ā za'ra wa'wa, bātā pusizém niwī. Taha wa, te za asima īrowasu'u za'ra wa'wa, āne: "Tā, te za we tita'a." Āté, āne te za asima īrowasu'u za'ra wa'wa, awa'awi. Tawamhā tā hā te za we tita'a tō.

⁵⁵ Ătē, rowa'u hă te za wei watobro, hâiwa'a're nhimi'e hawi. Taha wa, te za āne asima ūrowasu'u za'ra wa'wa, "Te za oto tirowa'ro." Āne te za asima ūrowasu'u za'ra wa'wa. Tawamhă te za tō tirowa'ro.

⁵⁶ Marī hă ti'ai āma hă, duré hâiwa na hă aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, 'madâ'â za'ra wa'aba wamhă. E niha bété tane aiwa, aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di, marī te te ūwasu'u hă, te dama 're ūab'manharī wě mono zé hă, āma 're ūmadâ'â za'ra wa'aba mono nherē. — Āne ma tō dama tinhā, Zesusi hă.

⁵⁷⁻⁵⁸ Uburé ma, te duré dama tinhā:

— E marī wa, asina 're roti wě za'ra wa'aba mono õ di, ūwě hă 're 'manharī za'ra wa'aba mono da. Wa za āma simiré'é, āne: Ătē, ni'wa hă te za asaprō, dama 're ūrowairébé mono 'wa, 're ūsāmra mono zéb u. Marī 'manharī wa, te za asaprō, te te tāma aiwasu'u da. Taha wa, te za bâdâdi na ane wa'aba ré, tāma asiwasu'u aiwasétē na, rowairébé'wai u te te asaprōni tō da, damrami'wai ma, te te ai'ru tō da, dazazéb 're, te te asérē tō da.

⁵⁹ Te te asérē wamhă, asiwa'âbâ 'rāsutu pese õ nherē, ta hawi aiwatobro waihu'u õ di za. Āne, wa aima waihu'u za'ra wa'wa, asina 're roti wě za'ra wa'aba mono da, ūwě hă 're 'manharī za'ra wa'aba mono da. — Āne, ma tō tāma waihu'u za'ra, Zesusi hă.

13

Dawasétē wi 're ūdasipizari za'ra mono zé wasu'u

¹ Tawamhă Zesusi te te dama rowasu'u ré, ma tō ni'wam norī hă itēme aihutu. Taha wa, te tāma rowasu'u za'ra, Zesusihi ma:

— A'uwě norī hă ma tō simro ni, Darireza tede'wa norī hă. Piratuhu nhimiwada'uri zarina, ma tō simro ni. 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, tinhimizama te te simroi ré, ma tō uprosi ni.

— Āne te Zesusihi ma rowasu'u za'ra.

² Tawamhă Zesusi te asa tāma nharī za'ra:

— E Darireza norī hă ma tō danhipai u tiwasédé hă te te 're 'manharī za'ra. E taha wa, ma tō tidâ'â za'ra. E āne, ma tō āma ūrosa'rata za'ra wa'wa.

³ Mare di. Taha wab õ di. Ta norī hă danhipai u, tiwasédé hă te te 're 'manharī za'ra mono õ di. Tane nherē, ma tō tidâ'â za'ra. Tane, te za tō a norī wa'wa hă ūsine 're atâ'â za'ra wa'aba mo, aiwasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhă.

⁴ A'uwě norī hă, Siro'é na 'ri sipo'o āma 're ūsi'ubumroi mono norī nhisiwi, ma tō 'ri 'rāihă hă waptārā, da'madâ'âzé hă. Taha wa, ma da'ahâ na ai'utōrī ni. 18 na ma 'ri hă da'uprosi. Ta norī hă bété, e ma tō danhipai u tiwasédé hă te te 're

'manharī za'ra, Zeruzarē ãma 're īdahāimana za'ra mono norī upana. E taha wa, ma tō tidâ'ā za'ra.

⁵ Mare di. Taha wab õ di. Ta norī hā danhipai u, tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono õ di. Tane nherē, ma tō tidâ'ā za'ra. Tane, te za tō a norī wa'wa hā īsine 're atâ'ā za'ra wa'aba mo, aiwasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhā. — Äne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Pidera wede ī'rāi'ō wasu'u

⁶ Tawamhā te tāma ãma romnhimiré'ē za'ra äne, Zezusi hā:
— Aibā hā te 're 'maiħāimana, buru tede'wa hā. īburu ãma hā, rob'ru hā te 're hāimana za'ra, uwa 'ru hā. Pidera wede hā te duré tame 're sa. Tawamhā bātā na te mo, pidera 'rā zō. Tane nherē, ī'rā hā te te 'masāmri õ di. 'Rāi äna te za.

⁷ Taha wa, te buru 'madâ'ā'wai ma tinhā, äne: "Si'ubdatō, ma tō ī'ama tiwahu oto, taré nasi we sô īneb ré hā, pidera 'rā zō. Wa tō 'madâ'ā' wa'a. Te za īsizâ. E marī da, te za taré 're sab u'âsi, 're 'rāi mono äna." Äne te romhuri'wai ma tinhā.

⁸ Tawamhā romhuri'wa hā te asa tāma tinhā: "Apito, misi ãma wahu a'â. Wa hā wa za ab're, powawē nhana na te uirī da, wē na sab da.

⁹ Wahub amo na 'rāi wamhā, wē di za. 'Rāi õ wapsi, te za īma ī'ru, te sizâri da." Äne, romhuri'wa te tinhā, buru tede'wai ma. — Äne ma tō tāma ãma romnhimiré'ē za'ra, Zezusi hā.

Zezusi hā, romhuri zahārizém na pi'ō īsihāpâre te te īpesezé wasu'u

¹⁰ Tawamhā romhuri zahārizém na ma tō dama rowasu'u Zezusi hā, zudezu norī te, rowahutuzéb ãma.

¹¹ Tame te pi'ō hā īhâzé ré hā dame nhamra. Hâzé ré ma tō ãma tiwahub ahâ, 18 na, wa'uburé te te 're upi u'âsi mono wa. Sihâpâ u'âsi, te 're mo, wāi wahutu äna.

¹² Tawamhā Zezusi te te sabui wamhā, te 'mahâ:

— Pi'ō, aihâzé hā te za oto aimā apa.

¹³ Taha pari, ma tō tinhib'rada hā ãma tihi. Tawamhā ma tō awa'awi wāi wahudu. Wāi wahutu wamhā, te ãma tiwata, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma, te te pese wē te.

¹⁴ Tane nherē, rowahutuzé 'madâ'ā'wa hā ma tō sada tizahi, Zezusih i zada, sabadu na te te pese wa. Taha wa, te uburé dama tinhā:

— Bâdâ hā, 6 na īhâiba hā, wa te 're īromhuri za'ra mono zéb da hā. Taha bātā na si, te za we 're anomro aba mo, da te 're aipese za'ra wa'aba mono da. Sabadu na hā mare di za, romhuri zahārizém na hā. — Äne ma tō dama waihu'u, rowahutuzé 'madâ'ā'wa hā.

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhā Wanhib'apito te tāma tinhā:

— Oro sabadu na te dapese wa, īma nharī za, te za powawē hā awaru po'repore zama, 're īwasihu za'ra wa'aba mo, âi ba, 're simroi wa'aba mono da, te te 're âhuri mono da. Ähâta pi'ō

hā, Abra'āhā nnihudu hā. Satanasi hā te te 're pibui mono ré hā, ma tō 18 na āma tiwahu. Sabadu na nherē, wa tō pese, hâzé āna oto 're hâimana mono da. E niha bâ bétē, aimā wē za'ra wa'aba õ di, sabadu na te īpesezé hā rowē na pi'ō hā oto 're īmorī da hā. — Āne ma tō Zesusi hā tāma waihu'u, dawasétē na dasisāmri ma ropibuma.

¹⁷ Tawamhā, Zesusihi mreme hā te te wapari za'ra wamhā, ma tō īwē'ō'wa norī hā aséb za'ra, Zesusihi mreme ma. īwē'wa norī ma, rowē za'ra di. Marī hā te te dama 're ab'manhari wē mono wa, te 're to za'ra, tipē'ē na.

Motada nhamare wasu'u, ī'u'ētē wasu'u me

Mateusi 13.31-33; Marcusi 4.30-32

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhā Zesusi hā te dama tinhā, āne:

— E niha, wa za āma simiré'ē, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zém na hā. Motada nhamare na, wa za āma simiré'ē. Motada nhamare hā aibâ hā ma tō a're. Tawamhā ma tō tiwa'ru. Wa'rui wamhā, papo za'ētē di oto. Tawamhā si hā te īsu 'rowi, te te sima 're sasi za'ra. Āne, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zé hā. — Āne ma tō āma simiré'ē, Zesusi hā.

²⁰ Te duré dama tinhā:

— E marī na, wa za duré āma simiré'ē, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zém na hā.

²¹ ī'u'ētē wapuzém na, wa za āma simiré'ē. Pi'ō hā te za ī'u'ētē wapuzé hā syry na sa'wa, tridu 'rā zu pese wazari. Tridu sup si, sa'ētē uptabi di. Tawamhā te te wazari pese wamhā, te za tidupto, ī'u'ēne hā. Sa'ētē uptabi di za oto. Āne duré, 'Re īhâimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwē mono zé hā. — Āne ma tō āma simiré'ē, Zesusi hā.

'Ridawa, 're sy'yre wasu'u

Mateusi 7.13-14, 21-23

²² Tawamhā Zesusi norī hā te oto ai'aba'rē, Zeruzarē u. 'Ri nho'ōmo mono bâ, te te dama 're rowasu'u u'âsi Zesusi hā, 'ri wa'ōtō u zama.

²³ Tawamhā te ni'wa hā sadanha:

— Apito, e da'umro na si, te za danho'reptuzé hā da te dasina 're waihu'u za'ra. — Āne te sadanha.

Taha wa, ma tō Zesusi hā asa uburé dama tinhā:

²⁴ — Tô sena, te za niwapsi da'ahâ na da te dasima 're wē za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono u 're danhisisi mono da. Tazahā, ītēme 're danhisisi mono õ di za. Taha wa, 'ri para u 'ridawa 're sy'yre na 're danhisisi mono da, sada 're īdanhiptete za'ra mono ne, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono u 're asisisi aba mono da.

²⁵ Nimahā na te za 'ri tede'wa hā wahudu, te te siré 'rinhitop tete da. Tawamhā te za ī'ridawa ta'a za'ra wa'wa, rowi 're ai'ubumroi wa'aba mono hā. 'Ri tede'wa hā te za

ĩ'mahârâ za'ra wa'wa, ãne: "Apito, ma'ãpé we wazô 'ridawa za'ra na, ãma atëme wanhisisi da." Ñne te za 're ĩ'mahârâ za'ra wa'aba mo. Tazahâ, te za asa aimâ nharî za'ra wa'wa, ãne: "Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di. E ma hawimhâ, a norî wa'wa hâ."

²⁶ Tawamhâ ãne te za asa tâma asiwasu'u za'ra wa'wa: "Wa norî hâ, wa tô asiré wasaihuri ni. Asiré, wa tô duré âhuri ni. Warob ãma hâ ma tô duré dama 're ūrowahutu mo, waza'ru ãma hâ." Ñne te za 'ri tede'wai ma asiwasu'u za'ra wa'wa.

²⁷ Taha wa, te za asa duré aimâ nharî za'ra wa'wa, ãne: "Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di, ūzazei'wa na hâ. Aiwasédé hâ ma tô 're ĩ'manhârî u'âsi za'ra wa'aba mo. Mo oto ai'aba'rei wa'aba, ïnhiti." Ñne te za aimâ rob'ru za'ra wa'wa.

²⁸ Tawamhâ rowë uptabi ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata 're ūsi'ubumroi mono hâ te za ĩ'madâ'â za'ra wa'wa, Abra'â norî hâ, duré Izati, duré Zaco, duré uburé ūsadawa wasu'u'wa norî hâ. Tazahâ, a norî wa'wa hâ te za rowi 're ai'ubumroi u'âsi aba mo. Taha wa, te za asina 're ai'ry'ry aba mo. Te za duré 're ai'wasitete za'ra wa'aba mo, 're robzépata za'êtë za'ra wa'aba mono wa.

²⁹ Daro mono bâ, te za ïtëme 're dasihutu, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata 're dasaihuri mono da, Danhib'apito uptabi na 're ïhâimana mono zéb u. Bâtâ pusizém hawi, te za ïtëme 're dasihutu, bêtâ zasizém hawib zama, duré hâiwa'a're nhimire hawib zama, duré hâiwa'a're nhimi'e hawib zama.

³⁰ Tawapsi, te za dama ïwapu ma nharî za'ra, dama pire na 're hâimana za'ra mono da oto. Duré, dama ūpire ma, te za nharî za'ra, dama wapu na 're hâimana za'ra mono da oto.

— Ñne ma tô Zezusi hâ tâma waihu'u sirômo za'ra.

Zeruzarë ãma Zezusi hâ ūpë'ëzézé wasu'u

Mateusi 23.37-39

³¹ Tawamhâ Zezusi hâ te te apo're pu'u parip si, awa'awi ma tô ïtëme 'maihihutu, parisezu norî hâ. Taha wa, ma tô Zezusihî ma rob'ru za'ra, ãne:

— Mo oto ã hawi aimorî. E marî wa. Apito Erodi hâ ma tô sima aiwë, da te dasiwi aiwîñi da. — Ñne te tâma rob'ru za'ra.

³² Tawamhâ Zezusi hâ apâ te tâma rob'ru za'ra:

— Mo oto ïtëme ai'aba'rei wa'aba apâ, tâma ūzadawa wasu'u za'ra wa'aba da, wapsâ wawë ne 're ïmorî ma. Wa'uburé hâ wa tô te dama 're anhamra. Wa duré te 're da'apse, ã bêtâ na duré awëm na. Awë amo na, wa za ïnhimiromhuri hâ uprosi. Ñne te za tâma ūzadawa wasu'u za'ra wa'wa, Erodihi ma.

³³— Zeruzarë ãma, ma tô da te 're simro, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norî hâ. Õne u'âsi. Taha wa, wa za ãma mo, ãhâna, awëb zama, awë amo na zama, tame,

da te dasiwi ūwīrī da, ūsadawa wasu'u'wa hā. — Āne ma tō Zezusi tāma siwasu'u za'ra, parisezu norī ma.

³⁴ Tawamhā ma tō sisōwa tinhā, Zezusi hā:

— Zeruzarē ūma 're ai'ubumroi wa'aba mono norī ūma, ai'ūma ipē'ēzé za'ra wa'aba di. Aihī'rata norī wa'wa hā ma tō 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā te te 're simroi u'āsi, ētē na. Datēme te te 're ūsatōrī za'ra mono norī zama, ma tō durē te te 're simroi u'āsi, ētē na. Si'a hā ti'ra zawi te, 're ipapo za'ra mono ne, wa aré te ūsimā 're aiwē u'āsi za'ra wa'wa, ūsitēme te 're ai'awaibui wa'aba mono da. Tane nherē, asima 're ūwē za'ra wa'aba mono õ di asa.

³⁵ Taha wa, tinhorōwa hā te za oto tirē, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā, ūma 're ūaiwata za'ra wa'aba mono zé hā. Durē a norī wa'wa hā, ūhāiba 'madā'ā na sahu za'ra wa'aba õ di za a'ā. Niwapsi durē ūhāiba 'madā'ā za'ra wa'aba wa, te za āne asima ūwasu'u za'ra wa'wa: "Re ūhaimana u'āsi mono zadawa para we ūmorī ma, 're rowē za'ētē mono di za." Āne te za asima ūwasu'u za'ra wa'wa, ūhāiba 'madā'ā na durē sahu za'ra wa'aba wa. Āne na aipē'ē 're asina ūwaihu'u za'ra wa'aba wapsi, te za ūhāiba 'madā'ā na durē ūsahu za'ra wa'wa. — Āne ma tō sisōwa tinhā, Zezusi hā.

14

Zezusi hā romhuri zahârizém na, aibâ te te ūpesezé wasu'u

¹ Zudezu norī te, romhuri zahârizém na ma tō Zezusi hā ūzé, aibâ nhorōwa u, ūsiré sa da. Aibâ hā, parisezu. Ūsiré parisezu norī ma, pire di, aibâ hā. Tame 'ri para, ūsi'ubumro norī hā ma tō Zezusi hā 'madā'ā za'ra.

² Tame sāmra ré, ma aibâ ūhâzé ré hā ūtēme wi, Zezusihu u. Hâzé wa, te dupto zahuré di. Durē, paihi dupto zahuré di.

³ Taha wa, ma tō Zezusi hā rowahutu'wa norī hā azadanha, parisezu norī me:

— E romhuri zahârizém na, wa za wa te 're dapese za'ra, sabadu na hā. E ma tō wawi sawi, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā, sabadu na, wa te 're dapese tō za'ra mono da. E niha ūsimiroti na rob'ui'éré hā. — Āne te Zezusi hā azadanha, rowahutu'wa norī hā.

⁴ Tane nherē, asa te te ūma sada'âbâ za'ra õ di. Tawamhā Zezusi hā ma tō aibâ hā pa'â. Ma tō pese. Taha pari, ma tō tāma rob'ru, morī da oto, 'ri tēme.

⁵ Tawamhā aibâ za'u si, te tāma nharī za'ra, āne:

— Āté ai'ra hā te za aiwi ti'maiwaptā'â 'wa, â zô ab're u, āté powawē hā. Tawamhā e â zô ab're hawimhā asowi wazere aba õ di za, romhuri zahârizém na nherē. — Āne ma tō Zezusi hā asa ūma azadanha.

⁶ Tazahā asa te te ūma sada'âbâ waihu'u za'ra õ di.

Dama dawapu wasu'u, dama dapire wasu'u me

⁷ Tawamhā wedeza na dasi'ubumroi wamhā, ma tō ni'wam norī hā dama īpire norī te na ai'ubumro, dame sô īdahârâ za'ra norī hā. Āne ma tō āma da'madâ, Zezusi hā. Taha wa, ma tō tāma āma romnhimiré'ē za'ra, āne:

⁸ — Ni'wa hā asô hârâ wamhā, dasina damro u dame asa da, aimorī wamhā, dama īpire norī te na, asāmra õ di za. E marī wa. Āté, aima īpire hā te dame tihâiba, dame sô īdahârâ hā.

⁹ Tawamhā te za aima tinha, 'ri tede'wa hā, õ niwī asāmra da, asāmrazém na sāmra da, aima īpire hā. Taha wa, te te aima īnharī ma, asiséb di za. Da'rāsatu u, te za oto asā.

¹⁰ Taha wa, āne tō da, dame asa da, asô dahârâ wamhā, da'rāsatu u, te za a'â asā. E marī da. 'Ri tede'wa hā si'uihâ na si te te aima pisutu da, dama īpire norī 'rata asāmra da, asa da. Danho'a te te aima pisutu wamhā, aima rowē uptabi di za.

¹¹ Tane, ni'wa hā pire wē te, 'râwi sina 're wata mono wamhā, 'Re īhaimana u'âsi mono, te za tāma pisutu, wapu na 're hâimana mono da oto. Duré ni'wa hā, tipire na 'râwi 're si'madâ'â mono õ wamhā, te za tāma pisutu, dama pire na 're hâimana mono da oto. — Āne ma tō tāma waihu'u, Zezusi hā.

¹² Tawamhā dame sa da, sô īhârâ ma, te tinha, Zezusi hā:

— Dasaihurizé, dama 're 'manharī mono wamhā, āté sô aihârâ za'ra õ di za, asiwadi norī zô hā duré asisânawâ norī zô hā, duré aimama norī zô hā duré īsibrob ahâ norī zô hā, aiwaptoma 're īsi'ubumroi mono norī zô hā. Ta norī zô aihârâ wamhā, asiré sailhuri da, te za asa asô tihârâ za'ra, te te asa aima āma wa'râmi za'ra da.

¹³ Taha wa, dasaihurizé hā dama 'manharī wamhā, te za īsibrob'õ norī zô aihârâ za'ra, duré īmorī'õ norī zô, duré īrâtëire norī zô, duré ītob'a norī zô.

¹⁴ Āne wamhā, aima 're rowē mono di za. E marī wa. Ta norī hā simarī õ di, marī na te te aima āma īwa'râmi za'ra zéb da hā. 'Re īhaimana u'âsi mono si, te za asôprubzé wa'râmi aima tisō. 'Re īnomro wē mono norī te te ahâiwa'utu wapsi, te za aima āma uwaimra. — Āne ma tō 'ri tede'wai ma waihu'u, Zezusi hā.

Dasaihuri za'ētē zé wasu'u

Mateusi 22.1-14

¹⁵ Tame ma tō aibâ hā dame nhamra, 'ri para, sa da. Tawamhā Zezusi te te dama īwaihu'uzé hā ma tō dame wapa. Taha wa, te Zezusihī ma tinha:

— 'Re īhaimana u'âsi mono, Danhib'apito uptabi na 're īhaimana mono zéb āma, ī'rata 're īsaihuri mono norī ma, 're rowē uptabi za'ra mono di za. — Āne te Zezusihī ma tinha.

¹⁶ Tawamhā Zezusi hā te asa aibâ wasu'u hā tāma wasu'u, āne:

— Aibâ hā dasa hā sa'ētē na te te dama 'manharī da, ma tō sinā roti. Tawamhā te te dama 'manharī ō ré, ma tō da'apo're pu'u siro, da'ahâ na ītēme dasihutu da, īsiré dasaihuri da.

¹⁷ Sipi pari wamhā, tāma īromhuri'wai ma, te tinhā, āne: "Mo oto aimorī dazō, we dasi'aba'rē da. Dasa hā te oto dazō aimasa." Āne te tāma tinhā. Taha wa, romhuri'wa hā ma tō datēme mo, dazō hārā da.

¹⁸ — Tane nherē, te nasi aibâ norī hā siparabāsi niha tāma nhari za'ra, romhuri'wai ma, te te sima wē za'ra ō wa. Sô īhārā 'rada hā te tāma tinhā, āne: "Āma īmorī neza. Tane nherē, ti'a hā wa 'mai'uipra. Tamomop si wa za mo, te sabu da. Āne asib'apito ma, īzadawa wasu'u na za." Āne te tāma īromhuri'wai ma tinhā.

¹⁹ — Tawamhā īhāiba amo hā te duré tāma tinhā: "Āma īmorī neza. Tane nherē, powawē hā wa 'mai'uipra, 10 na īhāiba za'ra hā. Tamomop si wa za mo, te sabu za'ra da, te te romhuri wē za'ra zō. Āne, asib'apito ma, īzadawa wasu'u na za." Āne te romhuri'wai ma tinhā.

²⁰ — īhāiba amo hā te duré tāma siwasu'u: "Nimosi, wa īmro. Taha wa, dame īsa da, āma īmorī waihu'u ō di." Āne te romhuri'wai ma tinhā.

²¹ — Taha wa, te apâ mo romhuri'wa hā, tinhib'apito ma, te te sadawa wasu'u za'ra da. Te te wapari wamhā, ma tō ab'rui pese, īsib'apito hā. Taha wa, te āne tāma tinhā: "Ai'aba'rē na dazō 're aimorī, 'ri nhi'riti na we danhimroi mono da, īsibrob'ō norī hā, duré īmorī wē ō norī hā, duré ītob'a norī hā, duré ī'rātēire norī hā." Āne te tāma rob'ru. Taha wa, te ta norī zō si mo, we te te simroi mono da.

²² — We te te danhimroi mono pari, te tinhā, tinhib'apito ma: "Apito, wa tō aimreme hā āma uwaimra, aima. Zahadu da'masisi ō di." Āne te tāma tinhā.

²³ — Taha wa, te īsib'apito hā duré asa tāma tinhā: "Tane wamhā, dazō airītī mono pé, bâdâdi na. Da'manhopētē wamhā, ta norī hā te za we īsimroi mo, īnhorōwa hā da te dasiwi 'masisi da.

²⁴ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Sô īhārā 'rata norī hā, īsa na saihuri ō di za." Āne te īsib'apito hā tāma tinhā. — Āne te aibâ ma rowasu'u, Zezusi hā.

*Zezusihī zazei'wa, 're īnomro mono zé wasu'u
Mateusi 10.37-39*

²⁵ Tawamhā Zezusi norī hā si'aba'rē ré, te da'ahâ na īsarina ai'aba'rē ni. Tawamhā ma tō Zezusi hā datēme aipi'ra. Āne te dama tinhā:

²⁶ — Āté, ni'wam norī hā te za we ītēme ai'aba'rē, īzazei'wa, 're nomro mono da. Tawamhā te za te te 're īzawi pese za'ra, timama zawi nhipai u, duré tina zawi nhipai u, duré timro

zawi nhipai u, duré ti'ra norī zawi nhipai u, duré tisisānawā norī zawi nhipai u, duré tihāimanazém nhipai u.

²⁷ Tiza'ozéb ré, ūzarina 're īnomro mono ne, da te 're uprosi za'ra mono da nherē, te za ūsiré 're nomro. Ānei ò wamhā, ūzazei'wa na te 're waihu'u za'ra mono ò di za. — Āne ma tō dama waihu'u, Zezusi hā.

²⁸ Te duré dama tinhā:

— 'Ri'wa na, wa za aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Āté, a norī wa'wa hā te za asima ūmairosa'rata 'wa, asima 'mai'ri wa'aba da, rob'madâ'āzéb da. Taha wa, te za a'ā ūmairosa'rata 'wa, 'ri wa'ābâzéb da, rob'uiprazé hā, ūwab zō.

²⁹⁻³⁰ Ānei ò wamhā, āté òne haré te za ūsāna'rata si ūmanharī'wa. 'Ri 'rāihā hā 'mai'uprosi aba ò di za. Da te sabu za'ra wamhā, te za ai'āma 're dawa'ē za'ra wa'wa: "Oro te te 'ri 'ru za, te òne haré za." Āne te za ai'āma 're dawa'ē za'ra wa'wa. Āne, 'ri'wa na te aima āma ūsimiré'é za'ra wa'aba zé hā.

³¹⁻³³ — Duré apito na, wa za aima āma simire'é za'ra wa'wa. Āté danhib'apito te za dama 're 'manhamra. ūsib'a'uwē norī hā dasi'wapé 'manharī'wa norī hā te ahā na 're si'ubumro, 10 miu na ūhāiba za'ra hā. Tawamhā ma tō apito hāiba amoi wasu'u wapa, danhib'apito hā. Dasi'wapé 'manharī'wa hā te we, u, ahā uptabi na te te simro tinhib'a'uwē hā, 20 miu na, u, ūhāiba za'ra hā. Tawamhā dazō wairébé ò ré, te za a'ā nhamra, ūsib'a'uwē hā, dazada siptete za'ra zō. Dazada ūsiptete za'ra ò na, te te waihu'u za'ra wamhā, te za tinhitob'ru norī u da'mazatō, te te tāma 'mazadawa wasu'u da, ūsib'apito za'ra ma. ūsitob'ru norī hā zahadu romhā ré, te za ūtēme da'mazatō, we dasihutu tō da, dasi'wapé za'ra tō da. Āne, apito na te aima āma ūsimiré'é za'ra wa'aba zé hā. Tane ūzazei'wa, 're anomro aba mono da, marī hā asima 're sawi za'ra wa'aba mono ò di za, aipē'ē 're. Marī hā aipē'ē 're, asima 're sawi za'ra wa'aba mono wamhā, ūzazei'wa na te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono ò di za. — Āne ma tō dama waihu'u, Zezusi hā.

Dasai warūrīzé wasu'u

Mateusi 5.13; Marcusi 9.50

³⁴ Te duré dama tinhā, Zezusi hā:

— Sa na hā dasa hā āma se ti, dasai warūrīzé wa. Tane nherē, oto 're se si'utōrī mono wamhā, niha da te 're 'manharī waihu'u mono ò di, apā se da.

³⁵ Sei ò wamhā, ti'a hā wē da, ti'ai wa, da te 're sa'wari za'ra mono ò di za. Duré powawē nhana ubumro nhisiwi, da te 're sa'wari za'ra mono ò di za. Taré, te za rob u, da te 're sa'wari za'ra, marī dai ò wa oto. Āne romnhimiré'ezé hā. Asimipari pese za'ra wa'aba wamhā, ma'āpē ūwapari pese za'ra wa'aba. — Āne te Zezusi hā dama si'ru.

15

Pone'ērebâ ūsimanizé wasu'u

Mateusi 18.10-14

¹ Tawamhā Zezusih u ma tō aihutu ni, da'ahâ na, īmreme hā da te wapari za'ra da. Danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norī hā ma tō duré ūtēme aihutu, siwa'ru 're īnomro mono norī zama.

² Tawamhā parisezu norī hā te ãne tāma nhari za'ra, 'Re īhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī me:

— Ō hā ma tō âma 're siwadi za'ra, siwa'ru 're īnomro mono âma hā. Ta norī siré, te nasi tisa. — Æne te Zezusih ma nhari za'ra.

³ Taha wa, Zezusi hā ma tō tāma âma romnhimiré'é za'ra, ãne:

⁴ — Asimizama hā ahâ wamhā, ãté misi te za aiwi aimani, 100 na īhâiba za'ra wamhā. E tawamhā, sô airîfî mono õ di za, aiwi 'masimani wamhā. Te za tō sô airîfî mo, apâ âri da. Asimizama zô airîfî mono ré, te za 99 na īhâiba za'ra hā asa'u daba'wara, ūtehutu wa.

⁵ Tawamhā aiwi ūsimani hā oto sâmri wamhā, atoí uptabi di za. Taha wa, te za asisé we ūtâ apâ, sâmri wê te.

⁶ 'Ri tēme âwisi wamhā, te za sô aihârâ za'ra, asiwadi norī zô. 'Râwi ai'rata 're ūsôrôwa za'ra mono norī zô zama, te za sô aihârâ za'ra. Tawamhā te za tāma ūrowasu'u za'ra, ãne: "Âhâna ūma rowë di. īnhimizama hā wa tō tisâ, ūwi ūsimani hā. ūzabâdâ te za 're ato za'ra wa'aba mo." Æne te za tāma ūrowasu'u za'ra.

⁷ — Tane duré, ni'wa hā siwa'ru 're īmorî hā tiwasédé hā te te oto rême pese wamhā, hâiwa âma 're ūsî'ubumroi mono norī hā te za tāma 're to za'ra, misi nherë. Ôhô âma si, te za 're toi uptabi za'ra, 're īnomro wê mono norī nhipai u hā, 99 na īhâiba za'ra nhipai u hā. Ta norī hā 're nomro wê mono wa, tiwasétê na 're ūsiwë'õ za'ra mono da hā, mare di. — Æne ma tō tāma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norī ma, Zezusi hā.

Rob'uiprazé ūsapotore simanizé wasu'u

⁸ Tawamhā Zezusi hā te duré tāma âma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Pi'õ te, rob'uiprazé hā ahâ wamhā, ãté misi te za tiwi 'maihaimanî, 10 na hâimana za'ra wamhā, ūsapotore hā. E tawamhā sô 're rîfî mono õ di za, tiwi 'masimani wamhā. Te za tō sô 're rîfî. ūro're hā te za duré sô ro'o, sô rîfî da. Te za duré sô 'ri 're wamro. Sô 're rîfî pese mono wamhā, te za oto tisâ.

⁹ Tawamhā te te sâmri wê te, tisiwadi norī zô te za oto tihârâ za'ra. ūrata ūsôrôwa za'ra norī zô zama, te za tihârâ za'ra. Tawamhā, te za oto tāma rowasu'u za'ra, ãne: "Âhâna, ūma rowë di. Rob'uiprazé ūsapotore hā wa tō tisâ, ūwi ūsimani hā.

Ízabâdâ te za 're ato za'ra wa'aba mo duré, a norî wa'aba zama." Æne te za tâma rowasu'u za'ra.

¹⁰ — Tane duré, ni'wa hã siwa'ru 're ïmorî hã, tiwasédé hã te te oto rême pese wamhã, hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norî hã te za ãma 're to za'ra, tiwasédé hã te te rême pese wë te, misi nherë. — Æne ma tô tâma rowasu'u za'ra, Zesusi hã.

Ai'repudu, timama te te ūrêmezé wasu'u

¹¹ Zesusi hã te duré tâma ãma romnhimiré'ê za'ra, ãne:

— Aibâ 'ra hã maparane.

¹² Tawamhã te bâtâ na ïno hã timama wi waptë, tinhibrom na ãma tâma siwanhizari zahuré da.

— Taha wa, ma ïmama hã ãma tâma aipo'o zahuré.

¹³ ãma ronomro õ ré, te uburé tinhicro hã sima ubumro, darob amo u morî da, ïno hã. Darob amoi u wisi wamhã, wasétê ahâ na te 're mo. Marî na si, ma taré tinhicro hã uprosi, ïmama te te tâma ïpo hã.

¹⁴ — Tawamhã tinhicro hã ma uburé uprosi pese oto, ai'repudu hã. Tawamhã tame darob ãma 're ïdasi'ubumroi mono norî hã ma tô duré mram na 're dasi'ubumro. Dasai õ di. Taha wa, ma tô ai'repudu hã mra hã dame sépata.

¹⁵ Taha wa, te aibâ u mo, te te tâma 're romhuri mono da, tame. Taha wa, ma tô aibâ hã satô tiburu u, buru ãma uhâbâ te te tâma 're 'madâ'â mono da.

¹⁶ Mrap te, ma tô sima wë, uhâbâ sa na 're sai mono da. Mra, te te 're sépata mono nherë, ai'reputu ma hã, da te 're ai mono õ di.

¹⁷ Taha wa, ma tô si'âma rosa'rata, ãne: "Ímama ma, romhuri'wa norî hã ahâ nherë, ma tô dasa hã 're si'azahâri. Wa hã wa ãme mra hã te 're sépata za'êtë.

¹⁸ Taha wa, wa za oto mo, ïmama u apâ. Íwisi wamhã, wa za ïmama ma ïsiwasu'u, ãne: 'Ímama, ïwasétê na wa tô 're mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa.

¹⁹ ïwasétê wa, ãté ï'âma 're ai'ra mono õ di za oto. Aima romhuri'wa da, oto 're ïmorî da, te za ïma ïpisu.' " Æne ma tô rosa'rada hã sima 'manhâ, ai'repudu hã.

²⁰ — Tawamhã aré 're ïsämra mono zém hawi te oto mo, timama nhorôwa u. Tawamhã zahadu romhâ ré, ma ïmama hã tisâ ti'ra hã. Taha wa, te ïtême wara, ï'ra hã te te sina pë'ë tari wa. ïtême wisi wamhã, tinho'utu ma tô ti'â, ti'ra hã. Tob'rata hârâ na, ma duré sawi.

²¹ Tawamhã te timama ma tinhâ, ai'repudu hã: "Ímama, ïwasétê na, wa tô 're mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa. ïwasétê wa,

ăté ū'ama 're ai'ra mono õ di za." Āne te timama ma siwasu'u, ai'repudu hā.

22 — Wasétē na 're morī nherē, te te wē'õ õ di, ti'ra hā, īmama hā. Tāma ūromhuri'wa norī hā te oto 'mahârâ za'ra sal'ëtē, zazahâ ūhâwē we te te siwi 'mai'âri da, te te siwi āma uza da. Duré ūsiptômohi wasisizé, te te tāma sérê za'ra da, ma tō 'mahârâ za'ra. Duré ūpara'usa zama te te tāma sérê za'ra da, ma tō 'mahârâ za'ra.

23 Taha wa, te duré tāma nharī za'ra: "Powawē zapu zama, we āwisi aba, wîñi aba da, ūhâipe hā.

24 E marī wa. ū'ra hā dâ'â newa. Tane nherē, dâ'â õ di. Ma tō aré āma ropsisa'rese'õ. Tane nherē, ma tō we apâ wi. Taha wa, wasa hā wa za oto wasiré huri ni, rowē te." Āne īmama te tāma nharī za'ra, te te tāma 're ūromhuri za'ra mono norī ma. Taha na ma tō dasa hā dama 'manha.

25 — Tawamhā ūno hā wisi wamhā, ūdub'rada hā te buru āma nhamra. 'Ri tême te oto mo. Te te oto rob'umhutu wa, ma tō rowamreme hā wapa, te te ūrowamreme za'ra hā. Dapara 'rasi zama, ma tō wapa, rowē te, dasima 're ūdato za'ra mono zé hā.

26 Taha wa, te romhuri'wa hā 'mahâ, āne: "E marī, te 'manharī za'ra ni." Āne te sadanha.

27 — "Ano hā rowē na ma tō wei wi. Taha wa, wei wisi wē te, ma tō wama ti'ru aimama hā, powawē ūhâipe hā wa te wîñi da, wasaihuri da." Āne te ūdub'rata ma rowasu'u, romhuri'wa hā.

28 — Tawamhā ma ūdub'rada hā tizahi. 'Ri para u sébré da hā, te te sima wē õ di. Tawamhā īmama, ma ūtême watobro, te te tāma nharī da, sébré da. Tane nherē, sébré zei õ di.

29 Tane nherē, te timama ma tinhā: "Wa hā wa tō te aima 're romhuri pese. ū'ama wahub ahâ di, te aima 're romhuri mono ré hā. Niwa, aimreme hā te simini õ di. Tane nherē, marī ūma sômri õ di, pone'erebâ hā, dasa hā te ūsiwadi norī ma 'manharī da.

30 Āhāna ai'ra hā ma tō wi. Asibro hā tāma ūpo hā ma tō pi'õ na uprosi. Tane nherē, ma tō wisi wi, dama ūru, powawē ūhâipe hā da te tāma wîñi da." Āne te timama ma tinhā, ūdub'rada hā.

31 — Tawamhā īmama te asa tāma tinhā: "ū'ra, a hā ū'rata, te 're asâmra u'âsi mo. Marī hā ūhibro hā, uburé ate hā.

32 Uburé wama rowē za'ra wa, wa tō dasa hā dama 'manha, ū'ra hā ūjisizém na. Ano hā dâ'â newa. Tane nherē, dâ'â õ di. Ma tō aré āma ropsisa'rese'õ. Tane nherē, ma tō we apâ wi." Āne ma tō ti'ra ma waihu'u. — Āne Zezusi ma tō tāma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norī ma.

16

Aibâ hâimana nhipese wasu'u

¹ Zezusi hã te duré ãne tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norí ma:

— Aibâ hã te 're hâimana, ïsibrob ahâ hã. Tâma ïromhuri'wa hã te duré 're sâmra, tâma rob'madâ'â'wa hã. Tawamhã ma tô tâma 'mairowasu'u ni, ãne: "Rob'uiprazé hã te te aiwi 're anhimini, aima rob'madâ'â'wa hã." ãne te tâma 'mairowasu'u ni.

² Taha wa, te sô hâ, tâma ïrob'madâ'â'wa zô. Te tâma tinha, ãne: "Aiwasu'u hã wa tô wapa. ïma 're ïrob'madâ'â mono zé hã, tâibâ za oto. Te za rob'ui'éré hã oto ïma ïsõ, uburé ïnhimarí na 're ïrob'ui'éré mono zé hã." ãne te tâma tinha, tâma ïrob'madâ'â'wai ma.

³ — Tawamhã te 'râwi sima tinha, tâma ïrob'madâ'â'wa hã: "ïnhib'apito, ma tô ïma tinha, te tâma 're romhuri mono tõ da oto. E marí, wa za oto te 're 'manharí. ïnhiptete uptabi õ di, buru na te dama 're ïromhuri mono zéb da hã. Duré ïnhiséb di za, rob'uiprazém na te 're da'awari mono wamhã.

⁴ ïhe, wa tô ïsimma waihu'u, marí te ï'manharí da hã, ï'âma 're dasiwadi za'ra mono da. Tawamhã, apito te te ïmei wamhã, âté ïsiwadi norí hã te za te siwi 're ïmrami, tinhorôwa u, ïsiré 're ïsa za'ra mono da." — ãne te 'râwi sima tinha.

⁵ — Tawamhã te sô hã, apito ma, marí te te ïwa'âbâ za'ra õ norí zô. Tawamhã ïtême ïwisi 'rada hã te sadanha: "E niha tâma ïwa'âbâ'õ hã zahadu, rowa'râmimhã."

⁶ — "Piza'a, 100 na ïhâiba za'ra hã, azeitona 'râi wa'ui wab ré hã." — ãne te tâma rowasu'u.

Taha wa, te asa tâma tinha: "Âhâta ïwa'âbâ'õ na, rob'ui'éré hã. Asâmra. 50 na ãma rob'ui'éré, rowa'râmimhã, tâma wa'âbâ da." — ãne te aibâ ma ti'ru, tâma ïrob'madâ'â'wa hã. Taha wa, te te tâma ï'ru zarina, ma tô ahâ prâ na ãma rob'ui'éré.

⁷ — Tawamhã aibâ hâiba amo hã ma duré ïtême wi. Tawamhã te sadanha: "A hâ bêté, e niha tâma ïwa'âbâ'õ hã zahadu, rowa'râmimhã."

— "Sa'u hã, miu na ïhâiba hã, tridu ré hã te tâma ïwa'âbâ'õ hã." — ãne te tâma rowasu'u.

— Tawamhã te asa tâma tinha: "Ma'âpé, 800 na ãma rob'ui'éré, rowa'râmimhã tâma ïsõmri da." — ãne te tâma ti'ru, rob'madâ'â'wa hã. Taha wa, te te tâma ï'ru zarina, ma ahâ prâ na ãma rob'ui'éré.

⁸ — Te te dama ï'rui wasu'u, te te wapari wamhã, te tinha, ïsib'apito hã: "Pra. E niha rosa'rada tâma ïwaihu'u pe." ãne te ïsa'u tâma tinha. — ãne Zezusi te tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norí ma.

Ma tô duré tâma waihu'u za'ra:

— Marī zō si, da te 're ūrosa'rata za'ra mono norī ma, waihu'u pese di, rosa'rada hā, rowa'a nhib'a'uwē norī nhipai u.

⁹ Taha wa, ti'ab ré te za asimarī na 're ūdazawi za'ra wa'aba mo, āma 're asiwadi za'ra wa'aba mono da. Asimarī hā asipara 're rēme za'ra wa'aba mono wapsi, hāiwa u, asōrōwa u 're asisisi aba mono wi, te za asō 're tob'uzu za'ra wa'wa, asawi'wa norī wa'wa hā. — Āne Zezusi te tāma roti za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

¹⁰ Te duré tāma nharī za'ra:

— Āté ni'wam norī hā te za danhibrob 'rare hā, dazō te te 're 'madā'ā wē za'ra. Tawamhā dama umnhasi wa, te za da te tāma 're pisutu za'ra, danhibrob ahā na, te te dazō 're 'madā'ā za'ra mono da oto. Tane, danhibrob 'rare, dazō te te 're 'madā'ā wasétē za'ra mono wamhā, te za da te 're waihu'u za'ra, ūsa'ētē na zama, za dawi 're ūipsaihuri za'ra mono na.

¹¹ Ti'ai āma danhimarī hā, dazō 're 'madā'ā wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, e 'wa hā te za marī ūwē uptabi hā te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, sô 're 'madā'ā za'ra wa'aba mono da. Mare di. Ni'wa, te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono õ di za.

¹² Marī hā date hā, dazō 're 'madā'ā wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, e niha te za marī ūwē hā dā te aima 're sōmri za'ra wa'wa, ate da. Mare di. Ni'wa te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra.

¹³ Te duré tāma nharī za'ra:

— Dama romhuri'wa hā ūib'apito maparane wamhā, aiwa te te tāma 're romhuri wē zahuré mono õ di za. Duré sahuré te te 're sawi pese zahuré mono õ di za. Misi te za te te 're sawi pese. Ūhāiba amo si te za te te siwi 're wē'õ. Duré sahuré te te 're wapari pese zahuré mono õ di za, romhuri'wa hā. Misi te za te te 're wapari pese. Ūhāiba amo si te za te te 're 'ruiwapari. Tane, a norī wa'wa hā rob'uiprazéb zō si asima 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhā, e aiwa asimiromhuri za'ra wa'wa hā za, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, romhuri me. Mare di. Aiwb õ di. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

Zezusihī nhimirowasu'u hāiba amo

Mateusi 11.12-13; 5.31-32; Marcusi 10.11-12

¹⁴ Tawamhā parisezu norī hā ma tō Zezusihī mreme hā wapari za'ra. Tawamhā rob'uiprazé zei 'wa, 're nomro mono wa, ma tō Zezusihī ma nharī za'ra.

¹⁵ Taha wa, te Zezusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— A norī wa'wa hā aiwē newa, te ai'āma 're dawata za'ra wa'wa. Tazahā asimirosa'rata 'wa hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, waihu'u pese di. Āté, marī na te za dasima āma 're dawata za'ra, ūwē newa. Tazahā tāma wē õ wamhā, te za te te 're awē'õ, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā.

16 — Uburé marī hā Mozési te te dama 're ūapisutu mono hā, da te 're 'madâ'ā za'ra mono da, duré 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimiroti hā ma tō dasipara bâ si, da te 're pese za'ra, Zuwā Batita datême morī ō ré. Tawamhā ūwasu'uwē hā te oto da te 're wapari za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā, da'âma 're ūsib'a'uwē mono zé wasu'u hā. Taha wa, marī zô dasima ūwézéb uwaibaba, da te 're ūrob'ruiwapari za'ra mono ne, te za oto da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra, itême 're dasihutu mono da.

17 — Pire u'âsi, te za dama 're hâimana za'ra, uburé marī hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te dama 're ūapisutu mono hā, da te 're 'madâ'ā za'ra mono da, ūsimiroti na rob'ui'éré 'rada hā. Hâiwa hā si'utõrî nherë, duré ti'a hā si'utõrî nherë, te za pire u'âsi dama 're hâimana u'âsi. — Æne ma tō tâma waihu'u za'ra.

18 — Ni'wa hā aibâ hā timro te te rême wamhā, duré pi'õ aimawi na mro wamhā, te za tiwasédé hā 'manha, aibâ hā. Duré, pi'õ, da te ūme na aibâ mro wamhā, te za duré 'manharî wasété. — Æne, Zezusi ma tō tâma waihu'u za'ra, parisezu norī ma.

Ūsibro pese wasu'u, ūsibrob'õ me

19 Tawamhā Zezusi hā te duré tâma rowasu'u za'ra, parisezu norī ma, Æne:

— Aibâ hā te 're mo, ūsibro pe hā. Zazahâ ūwa'âbâ za'êtë na si, te 're si'uza. Duré dasa ūwé uptabi na si, te 're sa.

20 Tawamhā aibâ ūhâiba amo hā te 're sâmra, ūsibrob'õ hā, ūwa're ré hā, Razaru na ūsisi hā. ūsiwadi norī hā te te siwi 're mrami, ūsibro pese nhorôwa u, te te siwi 're simizusi mono da, 'ridawa u.

21 Dasai rere'e na si, te 're sa. Wapsâ si ma tō ūwa're hā te 're upsõmri siwi.

22 Tawamhā ma tō oto dârâ, ūsibrob'õ hā. Dâ'â wamhā, hâiwa u ma tō siwi ti'â, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norī hā. Abra'âhâ 'rata, te oto 're sâmra, dame 're sai mono da. ūsibro pe hā ma tō duré dârâ. Dâ'â wamhā, ma tō dasiwi sérë ni, ab're 're.

23 Tawamhā ropipa hā te te oto 're sépata za'êtë, adâ 're ūsi'ubumroi mono zéb âma hā. Ta hawi ma tō rob'madâ, ūsibro pe hā. Te te rob'madâ'â wamhā, ma tō Abra'â hâ tisâ, romhâ na. ūrata te Razaru hâ nhamra, ūsibrob'õ hā.

24 Te te 'madâ'â wamhā, ma tō tâma si'mahâ, Æne: "Wahi'rada Abra'â, ūâma aipé'ëzé na. Ma'âpê, Razaru hâ we itême satõrî, â we te te ūma âri da, te te âma ūhoto di'i da, tinhiptõmo na, ūhoto wahâ da. Åme ropipa, wa oto te 're sépata za'êtë, unhama âma." Æne te Abra'âhâ ma siwasu'u.

25 — Taha wa, ma tō Abra'ā hā asa tāma tinhā, ūsibro pese ma: “Innihudu, aihāiba ré ré, aima 're rowē mono di. Uburé marī ūwē hā ma tō asō 're simi'wara. Razaru hā, marī hā ūwasétére si, ma tō da te tāma 're sōmri za'ra. Āhāna hā rowē na te oto 're hāimana. A hā te oto ropipa, 're ūsépata mo.

26 Duré, ab're 'rehā hā ūsa'ēne hā te 're sa'wari, wawa'wa. Taha wa, wa te āma 're saprī waihu'u za'ra mono õ di, atēme wa'aba hā. Duré a norī wa'wa hā we 're saprī waihu'u za'ra wa'aba mono õ di, watēme hā.” Āne te tāma tinhā, Abra'ā hā.

27 — Tawamhā ūsibro pe hā te asa tāma tinhā: “Wahi'rada Abra'ā, tane wamhā, ma'āpē Razaru hā satōrī, ūmama nhorōwa u.

28 Tame te ūsisānawā norī hā 're si'ubumro, 5 na īhāiba za'ra hā. Ropipa, wa oto te 're sépata. Taha wa, te za ūsatō, ūtēme morī za'ra da, te te tāma rowasu'u za'ra da, ūzarina we 're sisisi tō mono da, ropipa u.” Āne te Abra'āhā ma tinhā.

29 — Taha wa, ma tō duré Abra'ā hā asa tāma tinhā: “Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ūrob'ui'érē hā te nomro, ano norī 'ratamhā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'érē zama, te ūrata tinomro za'ra. Ta hā te za te te 're wapari za'ra za, ti'ai āma ré.” Āne ma tō ūsibro pese ma rowasu'u, Abra'ā hā.

30 — ūsibro pe hā te duré asa tāma tinhā: “Tane nherē, te te saze za'ra õ di, ūsimiroti na hā. Ni'wa hā dā'ā nherē, hāiwa'utu wamhā, ūtēme morī za'ra wamhā, te za ūsimirowasu'u na saze za'ra, ūsisānawā norī hā. Āne wapsi, te za tiwasédé hā rēme pese za'ra, rowē na oto 're nomro mono da.” Āne te Abra'āhā ma tinhā.

31 — Tawamhā Abra'ā hā te duré asa tāma tinhā: “Ano norī hā Mozésihi nhimiroti hā te te saze za'ra õ di. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'wa norī nhimiroti zama, te te saze za'ra õ di. Āne wamhā, ni'wa hā dā'ā nherē, apā hāiwa'utu wamhā, e te aré āma saze za'ra. Te te āma saze za'ra õ di aré, ūsimirowasu'u na hā.” Āne Abra'ā hā ma tō tāma waihu'u, ūsibro pese ma.

17

¹ Tawamhā Zezusi te tāma nhari za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma:

— Āté ni'wa simiroti zarina, te za ni'wam norī hā 're hāimana wasétē za'ra. Tawamhā roti wasétē'wai ma, 're ropipa za'ra mono di za.

² Āhāta, ai'uté norī hā. Āté, ni'wa simiroti zarina, te za ai'uté hā 're 'maiħāimana wasétē. Tawamhā tāma ūroti wasétē'wai ma, 're ropipa mono di za. ūbutu na ētē tōmo wawē hā da te āma wasisi pari, dā'ā da, āi ba da te mei wamhā, tāma ropipa di, tāma ūroti wasétē 'wai ma hā. Tane nherē, ūsimiroti

wasétē zarina, ai'uté te te ūrēme wamhā, taha nhipai u hā tāma ropipa uptabi di za, roti wasétē'wai ma hā.

³ Taha wa, te za 'rāwi asina 're asōpré wa'aba mo, 're anomro wē wa'aba mono zéb zō. Āté asisānawā hā te za asada 're wasétē za'ra wa'wa. Āne wamhā, aimreme wē na, te za tāma 're ūroti za'ra wa'aba mo, asada 're wasétē za'ra wa'aba mono tō da. Tiwasétē na aima 're siwē'ō za'ra wa'aba mono wamhā, te za tāma 're īnharī za'ra wa'aba mo, āne: "Te īsina 'madâ'ā ū di, īzada aiwasétēzé hā." Āne te za tāma 're īnharī za'ra wa'aba mo.

⁴ Āté, ā bātā na te za bātā bā asada 're wasétē za'ra wa'wa, asisānawā norī hā. Āté ⁷ na asada īwasétēzé hā za. Tane nherē, tiwasétē na aima siwē'ō wa'aba da, apā atēme nasi simasisi aba wamhā, te za nasi tāma īnharī 'wa: "Te īsina 'madâ'ā ū di, īzada aiwasétēzé hā." — Āne ma tō Zesusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

Wanhib'apito, wa te wasina 're ūmnhasi za'ra mono zé wasu'u

⁵ Tawamhā īsadawa wasu'u'wa norī hā ma tō tiwi rowaptērē za'ra, āne:

— Wanhib'apito, wama 're aza'ētē u'āsi mono, wa te wasina 're ūai'umnhasi za'ra mono zé hā. — Āne te tiwi rowaptērē za'ra.

⁶ Taha wa, te Zesusi hā asa tāma āma romnhimiré'ē za'ra, āne:

— Motada nhamare hā syryre nherē, da te 're wamhā, oto poto wamhā, wede za'ētē uptabi di. Tane, a norī wa'wa hā asina 're ūlmnhasi za'ra wa'aba mono zé hā, syryre na nherē, aima 're hāimana za'ra wa'aba mono wamhā, te aré pidera wede ma īnharī za'ra wa'wa, āne: "Ma'āpē asi'uihā na asisa'o'o, ā 're, asi're da." Tawamhā te aré asadawa zamarī za'ra wa'wa, pidera wede hā. — Āne, Zesusi ma tō tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

⁷ Ma duré tāma waihu'u za'ra, āne:

— Āté aima romhuri'wa hā te 're 'manhamra, āté buru na te te aima 're ūromhuri mono hā, āté pone'ērebā 'madâ'ā'wa. Tawamhā bātā na te za atēme wi, romhuri hawimhā. 'Ri para u sébré wamhā, e te za āne tāma īnha: "We oto asāmra, asa da." E āne, te za tāma īnha.

⁸⁻⁹ Mare di. Āne te za tāma īnha: "A'ā ūma asipi na. Asipi parip si, zazahāi wa'ōtō na asi'usisi, ūsa hā we ūma ūré âri da, ā zama. ūsai parip si, te za asa. Te za duré ūhâ'rē." Āne te za tāma īnha. Tawamhā te za aima āma uwaimra, tāma ūru zarina. Asiminimi'ru hā te te āma aima uwaimrami wa, e te za sô amnhasi, āma aiwata zō. Mare di. Sô simnhasi ū di za.

¹⁰ Tane a norī wa'wa hā, asib'apito nhimiwada'uri 'wa, īma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhā, te za 're īnharī za'ra wa'aba mo, ãne: "Sô 're wanhimnhasi za'ra mono õ di za, wa'ama 're aiwata za'ra mono zō hā. Taré aima romhuri'wai wa, wa tō wa te ãma aima 're uwaimrami za'ra, asimiwada'uri hā." Ñne te za 're īnharī za'ra wa'aba mo. — Ñne, Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

Zezusi hā īwa're ré norī hā te te īpese za'ra zé wasu'u

¹¹ Tawamhā Zezusi norī hā te oto ai'aba'rē, Zeruzarē u. Dariresa hā Samariza me 're īsiwaptob zahuré mono wa'wai baba, te ai'aba'rē, bādādi na.

¹² 'Ri wa'ōtō u sihutu õ ré, ma tō aibā norī me si'uzusi za'ra. Aibā norī hā īwa're ré hā, 10 na īhāiba za'ra hā. Romhā prā na ma tō tāma 'mazahāri za'ra.

¹³ Tame ma tō sina 'mahārā za'ra, ãne:

— Zezusi, rowahutu'wa, wa'ama aipē'ẽzé za'ra na, wapese za'ra da. — Ñne te sina 'mahārā za'ra.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hā tāma nharī za'ra, ãne:

— Ówa te za ai'aba'reí wa'wa, sasedoti norī u, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'ama romhuri'wa norī u, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, aséptâ'â za'ra wa'aba zém na hā. — Ñne te tāma nharī za'ra. Taha wa, te ai'aba'reí, īwa're ré norī hā. Bādādi na si'aba'reí ré, ma tō tizéptâ'â za'ra.

¹⁵ Tawamhā ma tō misi apâ mo Zezusih u, tihāiba hā te te 'madâ'â wa. Ta hā samaritanu. 'Re īhāimana u'âsi mono ãma wata sina, te apâ mo, mreme 'rāihā sina.

¹⁶ Zezusih u wisi wamhā, īsahâpâ ma aime, hi'râtitō. Te te īpesezém na te ãma tiwata, aibā hā.

¹⁷ Taha wa, te Zezusi hā tinhā, ãne:

— Aibā hā 10 na īhāiba za'ra hā, wa tō pese za'ra. E mahāta aibā norī hā, 9 na īhāiba za'ra hā.

¹⁸ Wasiré zudezu'õ nherē, e niha te we ãhā si mo apâ siwaprosi. 'Re īhāimana u'âsi mono ãma wata da, īsimipese waihu'u pese na.

¹⁹ Tawamhā Zezusi hā te aibā ma tinhā, ãne:

— Hāwi asa na, asöröwa u aimorī da oto. A hā ma tō īzaze, te aipesezém na. Taha wa, ma tō aséptâ, īzazei wa. — Ñne ma tō aibā ma waihu'u, Zezusi hā.

'Re īhāimana u'âsi mono, da'ama 're īsib'a'uwē mono zé wasu'u

Mateusi 24.23-28, 36-44

²⁰ Tawamhā parisezu norī hā ma tō Zezusi hā siwi sadanha, ãne:

— E niwa te za bādā hā īwa waptärä, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'ama 're īsib'a'uwē mono zéb da hā. — Ñne te siwi 'mazadanha. Taha wa, Zezusi te asa tāma nharī za'ra, ãne:

— 'Re ĩhaimana u'âsi mono, da'âma 're sib'a'uwe mono wapsi, marî hâ datõmo na a'â, da te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za.

²¹ Taha wa, ãne da te 're romnhoré za'ra mono õ di za: "Ãhâta, da'âma 're ĩsib'a'uwe mono zé hâ. Ôhôta, da'âma 're ĩsib'a'uwe mono zé hâ." ãne, da te 're romnhoré za'ra mono õ di za. E marî wa. Dapê'ë 're, 're hâimana mono wa, da'âma 're ĩsib'a'uwe mono zé hâ. — ãne, Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra, parisezu norî ma.

²² Tawamhâ te tâma nharî za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norî ma, ãne:

— Niwapsi te za asima ĩw  za'ra wa'wa, b dâ ĩwa wapt '  da, ti'ai âma dasir  ipodo hâ te te dama 're ĩroti mono z  hâ. At  ãne te za asima ĩnharî za'ra wa'wa: "Misi b t  na nher , Wanhib'apito na, wa te wasina waihu'u za'ra neza." ãne te za asima ĩnharî za'ra wa'wa. Tawamhâ a'â asina waihu'u za'ra wa'aba õ di za.

²³ Izadawa para õ nher , te za ni'wam norî hâ te te aima 're romnhor  za'ra wa'wa, tar : "Ãhâta ti'ai âma dasir  ipodo hâ te nhamra. Ôhôta, te nhamra." ãne te za te te aima 're romnhor  za'ra wa'wa, tar . ãne wamh , danhimirowasu'u zarina, ĩz  're rob'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁴ T  si'ubuzi, te te 're rowa'a mono wamh , dama rob'madâ'â pibu pese di, h iwa mono b  hâ. Tane, ti'ai âma dasir  ipodo hâ ap  wei ĩmor  wamh , aih ni te za ĩ'madâ'â za'ra ni.

²⁵ Tazah , wa za a'â robz pata za' t ,   nimosi dapoto t m norî hâ te te siwi ĩw   za'ra wa.

²⁶ Tawamh  ĩz  're ĩdanhimipari za'ra mono õ z m na, wa za wei mo ap . Ap  we ĩmor z b u hâ Now  're hâimana mono r , 're ĩdah imana za'ra mono ne, te za 're dah imana za'ra za.

²⁷ Ta norî hâ dar  âpusi mono õ r  hâ, ma t  simiza'rese  na tisa te te 're huri, row  na 're nomro u'âsi mono da newa. Simiza'rese  na te dur  te te 're âhuri. Row  na te dur  sina 're mro za'ra. ãne, 're ĩdah imana za'ra mono z  hâ, Now  h  'ri ne 'manharî 're, s br  õ r . S br  parip si, ma t  oto t  h  we tit a. Ti'ai hawib zama, ma â pu'u. Taha wa, ma ubur  â na dasi'ut r .

²⁸ Dur , Ro h  're hâimana mono r , 're ĩdah imana za'ra mono z m ne, te za 're dah imana za'ra, ap  we ĩmor z b u hâ. Ta norî hâ ma t  're sailhuri. Ma t  dur  te te 're âhuri. Marî hâ ma t  da te dasiwi 're uipra za'ra dur . Ma t  da te dasima 're rowede za'ra. Daburu  ma, ma t  da te 're robzuri. Ma t  dur  da te dasima 're 'ri za'ra. ãne, 're ĩdah imana za'ra mono z  hâ.

²⁹ Tawamh  b t  na, Sodoma hawi Roho watobroz m na h  ma t  dasi'ut r . T  we  ta'a ne, ma we uz  h  asa'wa

ti'ai u, ētē ro'o nhizédé uzé pire zama. Taha wa, ma uburé dasi'utōrī.

³⁰ Tane, ti'ai āma dasiré īpodo hā apâ we īmorīzéb u hā te za 're dahāimana za'ra. Īzō 're danhimipari za'ra mono õ di za.

³¹ Apâ we īmorī õ ré, āté te za ni'wam norī hā ai'ubumro, 'ri nhisi hāpā na. Tawamhā, apâ we īmorī wamhā, tinhibrob zō te te si'ra za'ra õ di za. Mare di. Awa'awi te za tinhorōwa hawi ai'aba're, tinhibrob zō sisisi āna. Duré tiburu hawi, apâ 'ri tēme si'aba'reí õ di za. Mare di. Ōne haré te za duré ta norī hā ētē 'rāihā u dame sisa're.

³² Ma'āpé Roho mro wasu'u na 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mono, īsine 're anomro aba mono tō da.

³³ Ni'wam norī hā si'uihā na tihāimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowē īs'i'utōrī õ hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norī hā īzarina 're nomro mono da, 're sihāiba zawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowē hā.

³⁴ Taha barana te za ni'wam norī hā siré tinhōtō zahuré, āté. Siré sōtō zahuré ré, īhāiba amo hā te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā ti'ā, hāiwa u. īhāiba amo si te za tirē.

³⁵ Āté, pi'ō norī hā te za siré ti'ru'u zahuré. Siré 'ru'u zahuré ré, te za ti'ā, īhāiba amo hā. īhāiba amo si te za tirē, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa.

³⁶ Āté, aibā norī hā te za siré romhuri zahuré, buru āma. Tawamhā īhāiba amo hā te za ti'ā hāiwa u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. īhāiba amo si te za duré tirē. — Āne, ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

³⁷ Tawamhā te sadanharī za'ra, āne:

— E mame te za āne tiromhāiba. — Āne te āma sadanharī za'ra.

Taha wa, te Zezusi hā asa tāma āma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Sipahudu hā marī dā'ā u 're si'rā'ōtō mono wamhā, dama pibui pese di, marī hā 're dā'ā za'ra mono wa, 're īsimi'wara mono zé hā. — Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra.

18

Īmrotō wasu'u, dama rowairébé'wai me

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō tāma āma romnhimiré'é za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma, wa'a āna 'Re īhāimana u'āsi mono wi, te te 're rowaptērē u'āsi za'ra mono da, te te 're pawaptob u'āsi za'ra mono da. Āne te āma simiré'é:

² — Aibā hā te 're hāimana, 'ri nho'ōmo āma, dama rowairébé'wa hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'madā'ā'ō'wa ta hā, duré danhimiroti na zama īsimiwazéb õ.

³ Tame ma tō pi'ōi mrotō hā 're sāmra. Te ītēme 're neb u'āsi, te te tāma 're rowairébē mono da ne. Āne te te tiwi 're rowaptērē: "Ī'āma aime na. Ma'āpē īzawi'ō'wai ma roti na, te te īma 'manharī wasétē tō da." Āne te nasi tāma tinhā.

⁴⁻⁵ — Tane nherē, duréi nherē, te te pawaptob õ di. Tawamhā ītēme 're neb u'āsi mono wa, te oto 'rāwi sima tinhā, dama rowairébē'wa hā: "Wa hā 'Re īhaimana u'āsi mono nhimiroti, te 'madâ'ā õ nherē, duré danhimiroti na īnhimiwazéb õ nherē, te te sina īwa'a wa, wa za oto tāma rowairébē, marī te te sima īwē na. Te tāma rowairébē õ wamhā, ītēme 're neb u'āsi mono wamhā, te za te te 're īwasutu u'āsi, timreme na. Āne õ'umnhasite, wa za oto pawapto." Āne te sima tinhā, tipē'ē na. — Āne te Zezusi tāma rowasu'u za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

⁶ Te duré tāma nharī za'ra, Wanhib'apito hā āne:

— Ma'āpē, āma rosa'rata za'ra wa'aba, dama rowairébē'wa, te te sina īrotizém na hā.

⁷ Wē prā zahā, te za, u, īmrotō hā pawapto. E bété tinhib'a'uwe hā te te 're pawaptob za'ra mono õ di za, 'Re īhaimana u'āsi mono hā. Āté rowa'a na, āté barana te za sō 're hāsi, te te 're pawaptob za'ra mono da. E bété te te 're pawaptop su'u za'ra mono õ di za.

⁸ Mare di. Te te sima 're īwē za'ra mono zarina, te za tō te te 're pawaptob za'ra. Te za te te 're pawaptop su'u za'ra. Te te 're pawaptob za'ra mono nherē, e niha za, ti'ai āma dasiré īpodo hā, apā we īmorī wapsi. E te za da te 're īzaze za'ra. E ti'ai āma te za dama tihāiba, da te dasina 're īumnhasi za'ra mono zé hā. — Āne te Zezusi hā āma sadanharī za'ra, tisiré 're īnomro mono norī hā.

Parisezu norī wasu'u, danhib'apito ma, rob'uiprazéb ubumroi'wai me

⁹ Tawamhā Zezusi hā te za duré dama āma romnhimiré'ē, ni'wam norī udâna. Ta norī hā 're hāimana wē za'ra mono newa, ma tō 'rāwi sina 're wata za'ra. Tihāiba amo norī hā te duré te te siwi 're wē'ō za'ra, wasétē za'ra newa. Taha wa, ma tō tāma āma simiré'ē za'ra, āne:

¹⁰ — Aibā norī hā ma tō tizasi zahuré, 'Re īhaimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, tāma mreeme zahuré da. Aibā norī hā, parisezu, duré danhib'apito ma, rob'uiprazéb ubumroi'wa.

¹¹ Zasi wamhā, hāwi te oto za, parisezu hā, rob'uiprazéb ubumroi'wa nhiti. Āne ma tō mre: "'Re īhaimana u'āsi mono, āhāna, wa za ai'āma īwata. E marī wa. Wa hā īsiré aibā norī ne, īwasétē na 're īmorī õ di. Danhibrob zō, te 're rob'ruiwapari mono õ di. Wa hā rob'uiprazém na, dawi 're īnhipsaihuri mono õ di. Duré pi'ō na zama, dawi 're

īnhipsaihuri mono õ di. Taha wa, wa za duré aï'āma īwata, õhō ne, rob'uiprazéb ubumroi'wa ne, 're īmorī õ wa.

¹² Maparane bâtâ na romhuri sidâpâsi, wa īsai ãna 're īnhamra, te aima 're romhuri mono da, īmreme na. Īpawa'â hâ wa duré te aima 're po'o, syry na." Āne ma tô parisezu hâ tiwē hâ sina tihi, 'Re īhaimana u'âsi mono ma.

¹³ — Tanei õ di, rob'uiprazéb ubumroi'wa hâ. Hâwi te za, romhâ na. Te ti'râ po. 'Râwi siwë'õ wa, 'râi wahutu õ di. Āne te tâma siwasu'u: "Re īhaimana u'âsi mono, wa hâ īwasétê di. īwasétê wa, ī'âma aipë'ëzé na, īwasédé hâ īma pari da." Āne te tâma siwasu'u, tiwasétê na.

¹⁴ Taha wa, ma tô Zezusi hâ dama tinha, ãne:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Rob'uiprazéb ubumroi'wa si, rowë na te apâ mo tinhorôwa u, parisezu upana. E marî wa. 'Re īhaimana u'âsi mono te te wësämri wa, tâma īsiwasu'uzém na, duré wasétê nherë, marî te te 're ī'manharî wasétê mono na, te te 're 'madâ'â mono õ wab zama. Ni'wam norî hâ danhipai u wë newa, tiwë na sina 're wata za'ra mono wamhâ, 'Re īhaimana u'âsi mono, te za tâma pisutu za'ra, wapu na dama 're hâimana za'ra mono da. Duré ni'wam norî hâ tiwë na sina 're wata za'ra mono õ wamhâ, 'Re īhaimana u'âsi mono, te za tâma pisutu za'ra, pire na dama 're hâimana za'ra mono da. — Āne Zezusi ma tô dama waihu'u.

Zezusih i u, ai'uté, da te ī'awisi za'ra zé wasu'u

Mateusi 19.13-15; Marcusi 10.13-16

¹⁵ Taha pari, ma duré ni'wam norî hâ ai'uté hâ īwisi za'ra, Zezusih i u, ai'uté āma mreme da, īwë hâ te te tâma 're anhomri mono da, ai'uté ma. Tawamhâ īsiré 're īnomro mono norî hâ te te da'madâ'â za'ra wamhâ, ma tô tâma nharî za'ra.

¹⁶ Tawamhâ ma tô Zezusi hâ ai'uté norî zô hâ, ītëme si'aba're da. Te duré tisiré 're īnomro mono norî ma tinha, ãne:

— Tô'â. Dawi rosawi za'ra wa'aba õ di za. A'â we ītëme da te simroi mono, ai'uté norî hâ. Å ai'uté norî hâ õne haré simizazei pese na 're īhaimana za'ra mono ne, tane ni'wam norî hâ 're hâimana za'ra mono wapsi, te za 'Re īhaimana u'âsi mono hâ āma 're sib'a'uwë za'ra, ta norî āma hâ.

¹⁷ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norî hâ ai'uté hâ simizazei pese na 're īhaimana za'ra mono ne, 'Re īhaimana u'âsi mono āma 're si'apito za'ra mono da, te te sina 're saze za'ra mono õ wamhâ, āma 're sib'a'uwë za'ra mono õ di za. — Āne ma tô Zezusi hâ tâma waihu'u za'ra.

Aibâ īsibrob ahâ wasu'u

Mateusi 19.16-30; Marcusi 10.17-31

¹⁸ Tawamhâ roti'wa hâ te Zezusi sadanha, zudezu hâ:

— Rowahutu'wa, aiwē di. E marī īwē hā wa za 'manha, 're īdanomro u'âsi mono zé hā te īsina īuwaimrami da hā. — Āne te Zezusi sadanha.

¹⁹ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinha:

— E niha te īāma aiwa, īwē na. 'Re īhāimana u'âsi mono si, īwē uptabi hā, òhō si.

²⁰ Aima waihu'u pese di, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā. Āne, dama īsimiroti hā: "Aimro na asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré, danhibrom na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, dahāiba na dama 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aimama hā te za 're īwazé pese mo, ana zama." — Āne ma tō Zezusi hā tāma rob'rāzarōtō, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na hā.

²¹ Tawamhā aibā hā te duré asa tāma tinha, āne:

— Īprédu wi, wa tō te 're wapari pese, īsimiroti hā. Óne u'âsi. Te 'madâ'â nhimini õ di. — Āne te Zesusi ma sihāimanazéb 'rāzarōtō, roti'wa hā.

²² Īsihāimanazéb 'rāzarōno hā te te wapari wamhā, te asa tāma tinha, Zesusi hā:

— Tane nherē, misi te zahadu aihāimanazéb zō aiwi rowaptā. Ma'apse, uburé asibro hā dama wede mono, īwa'âbā zō, īsibrob'õ norī ma, sōmri mono da. Tawapsi, asibro pese di za, hāiwa āma hā. Asibro hā dama wede mono parip si, te za apā we ītēme aimo, īsiré 're aimorī da oto. — Āne te roti'wai ma tinhā, Zesusi hā.

²³ Āne aibā ma, te te roti wamhā, sibrob ahâ uptabi wa, ma tō tiwi tirobzei'õ, tinhibrob zawi te.

²⁴ Tawamhā Zesusi hā tiwi īrobzei'õ na ma tō waihu'u. Taha wa, te āma simiré'ē, āne:

— Īsibro pese norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zéb u 're īsisisi mono da hā, pire di. Tāma pire uptabi za'ra di za.

²⁵ E niha te za awaru ba'õmore hā īsi'uwazi para'õtō zapu'u 're āzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, īsibro pese norī hā si'uihā na 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zéb u hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zesusi hā.

²⁶ Taha wa, te īwapari'wa norī hā sadanharī za'ra, āne:

— Īsibro pese norī ma, waihu'u za'ra õ wamhā, e 'wam norī hā te za bété danho'reptuzé hā te te sina 're uwaimrami za'ra, dadâ'â ãna 're īdanomro u'âsi mono zé hā. Até ni'wai õ di. — Āne te siwi sadanha.

²⁷ Tawamhā Zesusi hā ma tō asa tāma nharī za'ra:

— Dasi'uihā na danho'reptuzé hā da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re īhāimana

u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. — Æne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra.

²⁸ Tawamhã Pedru hã te sadanha:

— Wa nori hã wa tô wanhorôwa hã wasipara rême za'ra ni, asiré 're wanomro mono da oto. — Æne te Zezusihi ma tinhá.

²⁹ Taha wa, te asa tâma tinhá, Zezusi hã:

— Tane tô. Tô sena wa za aimá waihu'u za'ra wa'wa. Äté, ni'wam nori hã te za tinhorôwa hã rême za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'âma 're ïsib'a'uwe mono zé, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. Äté timro hã te za a'â te te 're rême za'ra, äté, tisisânawã nori hã, äté timama hã, äté tina hã, äté ti'ra nori hã.

³⁰ Tawamhã ti'ab ré, te za tô marî hã te te tâma 're anhomri za'ëtê, ïwa'râmimhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Te za tô duré tâma pisutu za'ra, niwa, rowë hã te te sina 're ïuwaimrami za'ra mono zéb da hã, hâiwa ãma. — Æne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã tidâ'âzém na ïsiwasu'uzé, tihâiwa'utuzém na zama
Mateusi 20.17-19; Marcusi 10.32-34

³¹ Tawamhã Zezusi hã hâiba pisutu ma tô sani za'ra, tisiré 're ïnomro mono nori hã, aibâ 12 na ïhâiba za'ra hã. Æne te tâma nharí za'ra:

— ïwapari pese za'ra wa'aba. Ähâna, wa Zeruzarë u ai'aba'rê ni. Tame te za marî hã ïzô watobro, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nori hã, dasiré ïpoto ãma, te te ï'âma ïrob'ui'éré za'ra zéb zarina, te za marî hã ïzô watobro.

³² Te za, u, dasiwi ï'âri ni, zudezu'õ nori ma, ða te dasiwi ïhâiba nhomri da. Te za, u, ï'âma tawa'ë za'ra ni, zudezu'õ nori hã. Te za, u, ï'âma wasété za'ra. Tizadaipro na te za, u, nasi siwi ï'uptob za'ra.

³³ Te za, u, da te dasiwi 're ïpré'é. Taha pari, te za, u, dasiwi ïwîrî ni. Tane nherë, bâdâ maparane ï'âma si'utõrî õ ré, wa za, u, apâ hâiwa'udu. — Æne ma tô sina tâma rob'râzarõtô za'ra, tisiré 're ïnomro mono nori ma.

³⁴ Tazahã, tâma pibu prâ za'ra di, te te tâma sina ïrob'râzarõtô za'ra zé hã. Tâma waihu'u za'ra õ di, te te tâma ïwaihu'u za'ra zé hã.

Ïtob'a te te 're ïda'awari mono hã, Zezusi te te ïto pesezé wasu'u

Mateusi 20.29-34; Marcusi 10.46-52

³⁵ Tawamhã Zezusi nori hã ma tô rob'umhutu za'ra oto, Zerico na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame te aibâ hã ïtob'a hã nhamra, bâdâdi zababa te te 're ïda'awari mono hã.

³⁶ Aibâ hã ma tô da'awapa, da'ahâ na da te ïro'rahâri za'ra hã. Taha wa, te anha:

— E niha bâ.

³⁷ Taha wa, te asa tâma rowasu'u za'ra ni:

— Zezusi, Nazaré hawi we īmorī, ma ro'razâ. — Āne te tāma rowasu'u za'ra ni.

³⁸ Tawamhā te ītob'a hā nasi 'mahâ:

— Zezusi, Dawihi nnihudu, ma'āpē ī'āma aipē'ēzé na. — Āne te nasi 'mahâ.

³⁹ Tawamhā danhowa īsi'aba're, te tāma nharī za'ra, ari'iwi sāmra da. Tazahā, te te wapari za'ra õ di. Taha wa, te nasi 'mahâ:

— Dawihi nnihudu, ī'āma aipē'ēzé na. — Āne te nasi 'mahâ.

⁴⁰ Taha wa, ma tō Zezusi hā mazazâ. Te dama ti'ru, ītob'a hā da te saprōni da, ītēme. ītēme da te saprōni wamhā, Zezusi te sadanha:

⁴¹ — E marī te asima īwē, te āma aimā īuwaimrami da hā.

— Āne te Zezusi sadanha.

— Apito, īto pese da, wa īsimā aiwē, apâ te 're rob'madâ'ā mono da. — Āne te asa tāma tinhā, ītob'a hā.

⁴² Tawamhā te Zezusi hā tāma tinhā:

— Rob'madâ'ā. Asina ī'umnhasi wa, ma ato pe. — Āne te Zezusi tāma tinhā.

⁴³ Tawamhā awa'awi ma tō rob'madâ'ā wē, aibâ hā. Zezusihī siré te oto mo, 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wata sina. Uburé, āma ī'madâ'ā'wa norī zama, te 'Re īhāimana u'āsi mono āma tiwata za'ra. Āne Zezusi, ītob'a te te īto pesezé wasu'u hā.

19

Zateuhu wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā Zerico u, ma tō wi. Wisi wamhā, 'ri nho'ōmo wa'wai baba, ma ro'razâ.

² Zerico āma, te aibâ hā 're hāimana, īsibro pe hā, Zateu na īsisi hā. Danhib'apito ma, rob'uiprazéb ubumroi'wa norī 'madâ'ā'wa, Zateu hā.

³ Ta hā ma tō sima wē, Zezusi hā te te sabu da, te te hāiba pibu da. Tane nherē, da'ahâ uptabi wamhā, te te 'madâ'ā waihu'u õ di Zezusi hā, sapore wa, Zateu hā.

⁴ Taha wa, ma tō danho'a wara, wede u, te te sai'uri da, sipapara te te 'madâ'ā da, īwa'wai baba za wei morī wa, Zezusi hā.

⁵ Tawamhā Zezusi hā wede u oto wisi wamhā, hāimo te rob'madâ. Taha wa, te 'mahâ Zateu hā, āne:

— Zateu, ai'aba're na si'ra na. Ā bâtâ na hā asōrōwa āma īhāimana hâ.

⁶ Taha wa, ma si'aba're na si'ra. To sina, ma tō tāma tinhā, īsōrōwa u īsiré morī da, ī'rata a'ā sāmra da.

⁷ Tawamhā īsōrōwa u sébré wamhā, te dasima nharī za'ra ni, Zezusihī za'u, āne:

— Zapre, ma bété īsōrōwa u ãzé, aibâ īwasétē nhorōwa u.

— Āne te dasima nharī za'ra ni.

⁸ Zateu hā hāiwi te oto za, Wanhib'apito ma, siwasu'u da. Tawamhā ãne te tāma tinhā:

— Āhāta, īnhibro hā wa za ãma aipo'o, īsibrob'ō norī ma, te sōmri mono da. Duré, dawi īnhipsaihuri wamhā, wa za, te īsimi'uri nhowa're're, dama ãma 'rānhipa, īwa'rāmi. Rob'uiprazé misi wamhā, wa za maparane si'uiwa na dama ãma 'rānhipa. — Æne te Zesusihi ma siwasu'u.

⁹⁻¹⁰ Taha wa, te Zesusi hā dama tinhā:

— Āhāna hā rowē di oto, īsōrōwa ãma hā. Ā hā aibā hā ma tō tinhō'reptuzé hā sina waihu'u. Abra'āhā nihudu, te za tō oto 're mo. Taha da, wa tō we datēme mo, te 're da'anho'reptui mono da, dawē na oto 're danomro mono da. Wa hā ti'ai ãma dasiré īpodo. — Æne ma tō dama siwasu'u, Zesusi hā.

Romhuri'wa norī, 10 na īhāiba za'ra wasu'u

Mateusi 25.14-30

¹¹ Tawamhā ma tō wapari za'ra ni, Zesusihi mreme hā. Taha wa, te za duré tāma ãma romnhimiré'ē za'ra. E marī wa. Zeruzarē u, īwisižéb u hā, romhuture di oto. Æne wamhā, te dasina rosa'rata za'ra ni:

— Āté, bâdâ te za oto īwa waptārā, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'ãma 're īsib'a'uwe mono zéb da hā. — Æne te dasina rosa'rata za'ra ni.

¹² Taha wa, te ãma simiré'ē Zesusi hā, ãne:

— Aibā hā dama īpire hā darob amoi u ma tō mo, tinhib'apito hā te te sabu da. īsib'apito hā te za pisutu, apito na dama 're hāimana mono da, īrob ãma. Taha da, te za mo, si'apito da. Taha parip si, te za wei mo apâ, tirob u.

¹³ Taha wa, te morī ō ré, sitēme sô tihârâ za'ra, tāma īromhuri'wa norī zô, 10 na īhāiba za'ra norī zô. Misi si, ma tō te te tāma sōmri, rob'uiprazé īsapotore hā. Ētē'ubuzi īpré 'manharī, ta hā, oru 'manharī. Tawamhā te ãne tāma 'ru za'ra: "Marī hā te za 're ī'manharī za'ra wa'aba mo, rob'uiprazém na ãma atob za'ra wa'aba da, apâ we īmorī ō ré." Æne te tāma 'ru za'ra. Taha pari, te oto tiwi timorī za'ra.

¹⁴ — Dama si'apito da nherē, īrob 're, 're īdahāimana za'ra mono hā te siwi 'ruiwapa, dama si'apito tō da. Taha wa, te īsarina siwi da'mazatō, īsib'apito ma, te te ãma dazadawa wasu'u za'ra da.

¹⁵ — Tane nherē, ma tō aibā hā īsib'apito hā pisutu, dama si'apito da. Taha wa, ma tō wi apâ, tirob u. Wisi wi, ma tō sitēme sô tihârâ za'ra, tāma īromhuri'wa norī zô hā, niha ãma sitob za'ra wamhā, te te waihu'u da.

¹⁶ Tawamhā ītēme īwisi 'rada hā te tāma tinhā, ãne: "Apito, rob'uiprazé īsapotore hā ma tō īma īsō, misi. 10 na īhāiba

za'ra hā, wa tō ãma ato." Āne te tāma siwasu'u, ītēme īwisi 'rada hā.

¹⁷ — Tawamhā īsib'apito te asa tāma tinhā: "Wē di tō. A hā, romhuri wē 'wa. Marī hā 'rare nherē, ma tō īma 're ī'manharī wē u'āsi mo. īma ai'umnhasi di. Taha wa, wa za oto aipisutu, 're da'ab'madā'ā mono da. 'Ri ahā, wa za aima pisutu za'ra, 10 na 'ri īhāiba za'ra hā tame 're da'ab'madā'ā mono da." — Āne te tāma tinhā.

¹⁸ — Tawamhā īsāna'remhā, ma we duré ītēme wi. Ta hā te duré tinhib'apito ma tinhā: "Apito, rob'uiprazé īsapotore hā ma tō īma īsō. īmrotō na īhāiba za'ra hā, wa tō ãma ato." Āne te tāma wasu'u, tinhib'apito ma.

¹⁹ — Taha wa, te īsib'apito hā asa tāma tinhā: "Tane tō. 'Ri ahā hā īmrotō na, wa za aima pisutu za'ra, tame 're da'ab'madā'ā mono da." Āne te tāma tinhā.

²⁰ — Tawamhā īsāna'remhā, ma we duré ītēme wi. Tinhib'apito ma, te tinhā: "Apito, āhāta rob'uiprazé ate hā, īma īsōmri hā. Zazahā na, wa tō ubu, te asō 'madā'ā pese da.

²¹ A hā, da'āma aipē'ēzé õ di. Date hā te dawi asima 're īapisutu mo, ate da. Duré asimirob're õ nherē, te za asima 're īrob'rāihāri mo, ate da, danho hā. Āne na, wa tō aiwaihu'u. Taha wa, aipipa di." Āne te tāma tinhā.

²² — Tawamhā īsib'apito te asa tāma tinhā: "A hā īma romhuri wasétē 'wa, te 're aimo. Aimreme wē õ wa, wa za aimreme hā aima sizusi, aimreme zarina te aiwē'õ da. īte na, ma tō u, īwaihu, da'āma īpē'ēzé õ na. Wa hā wa za date hā te īsimā 're apisutu, u, īte da. Duré wa za, u, te īsimā 're a'rāihāri, īte da, danho hā. Āne ma tō īma īnha.

²³ Āne na 're īhāimana mono wamhā, e marī wa bété rob'uiprazé hā īzō sérē õ di, wedehāpā 're. Āne we apā īmorī wapsi, te aima īsōmri nhipai u, wa aré īsimā waze, īzō sina hā'ā wa." Āne te romhuri'wai ma tinhā.

²⁴ — Taha wa, te ī'rata īsimasam norī ma ti'ru: "Ma'āpē, tiwi âri aba rob'uiprazé hā, 10 na te te īhāiba ma, sōmri aba da." Āne te ti'ru, īsib'apito hā.

²⁵ — Tawamhā asa te tāma nharī za'ra: "Oro õhō te hā, 10 na īhāiba za." Āne te tāma nharī za'ra, tinhib'apito ma.

²⁶ — Asa te duré tāma nharī za'ra: "Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā marī ahā nherē, simi'ē na te te 're romhuri za'ra mono wamhā, te za ãma tāma 're dasito, marī na. Tane nherē, ni'wam norī hā marī na syryre nherē, simi'ē na te te ãma 're romhuri za'ra mono õ wamhā, te za syryre nherē, tiwi sani za'ra ni.

²⁷ Oto ī'rui'wa norī hā we ītēme ãwisi za'ra wa'aba. Ma tō siwi īwē'õ za'ra, tāma īsi'apito za'ra tō da. Taha wa, te za

ĩnh'o'a asiw'i ũsimroi wa'wa." Ăne ma tô ũsib'apito tâma 'ru za'ra.
— Ăne te dama āma romnhimiré'é, Zezusi hă.

Zezusi hă Zeruzarë u ūwisižé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Zuwa 12.12-19

28 Tawamhă te te dama rowasu'u pari, te oto danhowa mo,
Zeruzarë u, Zezusi hă.

29-30 'Ri wa'õtō u, ma tô rob'umhutu oto, Betazé u hă, duré
Betānha u hă. Oriwera na ëtē 'rāihâ nhisi 'rata, 'ri wa'õno hă.
Tisiré 're ūnomro mono nori hă ma tô sisôwa satõrî zahuré,
maparane. Ăne te tâma rob'ru zahuré, Zezusi hă:

— Ōwa te za datême ane wa'wa, 'ri wa'õtō u, asõ're
uwaibaba wa'aba. Aimasisi aba wi, te za awaru po'repore
ūsämri 'wa, ūprédupté hă, zahadu ni'wa āma ūmorîõ hă. Butu
wazi na te za, da te āma wasisi haré. Tawamhă te za ūwasihui
wa'wa, we saprõni aba da.

31 Ni'wa hă āne te te asadanharî aba wamhă: "E marî da,
te ūwasihui wa'wa," tawamhă, āne te za asa tâma ūnhari 'wa:
"Wanhib'apito hă āma morî da, wa tâma wasihu ni." Ăne te
za asa tâma ūnhari 'wa. — Ăne ma tô Zezusi hă tâma waihu'u
zahuré.

32 Tawamhă te oto tineb zahuré. Zezusi te te tâma ūwasu'u
zahuré zéb uwaibaba, ma tô sâmri zahuré, awaru po'repore
hă.

33 Te te wasihu zahuré wamhă, ūtede'wa nori hă te sadan-
harî zahuré:

— E marî da, te asapa'abâ ūwasihui wa'wa ari'iwi. — Ăne te
tâma nharî zahuré.

34 Taha wa, te asa tâma nharî zahuré:

— Wanhib'apito, marî õ wa, āma morî da, wa tâma wasihu
ni. — Ăne ma tô tâma waihu'u zahuré.

35 Tawamhă te oto saprõni zahuré, awaru po'repore hă,
Zezusihî ma. Te te tâma ūwisi zahuré wamhă, ma tô
tisi'ubuzém na tâma ba'ubu zahuré. Tawamhă ma tô Zezusi
pawaptob zahuré, āma sarõtô da.

36 Āma morî ré, ma tô dasi'ubuzém na bâdâdi hă da te
waptâ za'ra.

37-38 Tawamhă ma tô rob'umhutu, Zeruzarë u hă. Oriwera
na te za oto si'ra, Zeruzarë u wisi da. Tamomo, te da'ahâ na
Zezusihî zarina ai'aba'rê ni, ūsazei'wa nori hă. Ma tô te te
āma 're 'madâ'â za'ra aré, Zezusi te te 're ūda'apawapto mono
zém na, tiwaihu'u pese uptabi na. Taha wa, te oto damreme
'rāihâ na dasima nharî za'ra ni, āne:

— Uburé Danhib'apito te we oto mo, 'Re ūhâimana u'âsi
mono zadawa para. Tâma 're rowë za'ëtē mono di za. Rowë
hă hâiwa āma 're ūsa'wari u'âsi mono da si, wa wasima wë
za'ra ni. — Ăne te dasima nharî za'ra ni.

39 Taha wa, parisezu nori hă dawa'wa ūsi'aba'rê hă, te
Zezusihî ma nharî za'ra:

— Rowahutu'wa, ma'āpē asazei'wa norī hā sadawa uwati za'ra na, ari'iwi si'aba're da. — Āne te tāma nharī za'ra.

⁴⁰ Tawamhā te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ari'iwi si'aba'rei'wa'āhā, te aré tō ēne hā mreme 'rāihā na, 'Re īhāimana u'āsi mono āma tiwata za'ra. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, parisezu norī ma.

Zezusi hā Zeruzarē norī āma īsiwa'ōzé wasu'u

⁴¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō rob'umhutu oto, Zeruzarē u hā. 'Ri ahā hā te te 'madā'ā wamhā, te aiwa'ō, īwa 're īdasi'ubumroi mono norī āma hā.

⁴² Taha wa, te āne tinha:

— Āhāna dama 're īrowē za'ra mono zé hā dama waihu'u za'ra 'wa'āhā, aré dama 're rowē za'ra mono di. Tane nherē, dama waihu'u za'ra ō di. Taha wa, da'āma īpē'ēzé di.

⁴³ Niwapsi, te za danhitob'ru norī hā daré 'ri uirī za'ra. Ti'a za'wari na te za te te 're 'ri uirī za'ra, īmana wawi, 're dawairébé tō mono da, nimomo.

⁴⁴ Danhitob'ru norī hā te za 'ri hā daré te te 're sāmra za'ra. 'Ri hā, tāibā za oto. 'Ri tede'wa zama, te za uprosi za'ra. 'Ri tāibā wamhā, ēne hā te za oto re na 're simi'wara, 'rizé hā. 'Re īhāimana u'āsi mono, te aré danho'reptu za'ra. Tane nherē, danho'reptui'wa, datēme īwisi na hā da te waihu'u za'ra ō di. — Āne ma tō romhā ré da'āma rowa'ōtō siro, Zezusi hā.

Zezusi te te dama īnharīzé, rowede'wa norī ma

Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Zuwā 2.13-22

⁴⁵ Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, ma tō āzé Zezusi hā, 'ri 'wawi wa'ra 're. Sébré wamhā, ma tō rowede'wa norī hā te te sate, rob u wairébé da.

⁴⁶ Āne te tāma nharī za'ra:

— Duréihā wahī'rada hā ma tō āne na rob'ui'érē ībaihā na hā, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na: "Īnhorōwa hā īwa īma 're īdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hā." Āne te tinha. Tane nherē, ma tō a norī wa'wa hā īwa asima 're īrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawi 're īsipsaihuri za'ra mono norī, 're īsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hā 're sa, wasétē uptabi na. — Āne te Zezusi hā tāma nharī za'ra.

⁴⁷ Tawamhā bātā sidāpāsi, te nasi dama rowasu'u Zezusi hā, 'ri 'wawi wa'ra 're. Ni'wam norī hā ma tō Zezusi hā sima 'ru za'ra, te te siwi wīrī da. Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī hā, duré īsimiroti na rob'ui'érē 'rata na dama rowahutu'wa norī hā, duré roti'wa norī hā.

⁴⁸ Tane nherē, Zezusi te te siwi wīrī da nherē, te te siwi wīrī ō di. E marī wa. Te te 're īwapari za'ra mono norī hā ahā wa, te te siwi wīrī waihu'u ō di.

20

*Zezusih i pisutu'wa zô, da te ū sadanharîzé wasu'u
Mateusi 21.23-27; Marcusi 11.27-33*

¹ Nimahâ bâtâ na te Zezusi hâ nhamra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb ãma. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te nhamra, te te dama rowahutu da, duré ūwasu'uwë na te te da'apo're pu'u da. Tawamhâ aibâ norî hâ ma ūtême aimasa. Ta norî hâ sasedoti ūpire norî hâ, duré 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norî, duré zudezu norî ma roti'wa norî.

² Ūtême simasa wamhâ, te siwi sadanha:

— E 'wa sadawa para, te bêté ãne hâ dama 're ūab'manhari mo. E 'wa hâ, aipisutu'wa. Ma'âpê wama asiwasu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da. — Æne te siwi sadanha.

³ Taha wa, te Zezusi hâ asa tâma nharî za'ra:

— Wa hâ wa za duré a'â asadanharî na ãma aimâ wa'râmi za'ra wa'wa.

⁴ E 'wa sadawa para, ma tô Zuwâ hâ â dawabzuri hâ te te dama 're ab'manhari. E 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa para. E dazadawa parap si. Ma'âpê, Zuwâhâ ãma asimirosa'rada hâ, ūma waihu'u za'ra wa'aba. — Æne te Zezusi hâ tâma nharî za'ra.

⁵ Taha wa, te 'râwi sima nharî za'ra, ãne:

— E niha, wa za tâma waihu'u za'ra ni, ūne wamhâ. 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa para, â dawabzuri te te dama 're ūab'manhari mono na, wa te tâma waihu'u za'ra wamhâ, te za wazadanharî na sahu za'ra, ãne: "E niha bêté, Zuwâ Batitaha nhimirowasu'u hâ saze za'ra wa'aba õ di, dame." Æté ãne, te za wama nharî za'ra.

⁶ Ma tô da te 're saze za'ra Zuwâ hâ, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa 're ūmorî na. Tawamhâ dazadawa parap si, â dawabzuri te te dama 're ūab'manhari mono na, wa te tâma nharî za'ra wamhâ, ãté te za ëtë na dasiwi wa'uprosi ni. — Æne te sima nharî za'ra, 'râwi.

⁷ Tawamhâ Zezusih i ma, te oto nharî za'ra:

— Ni'wa sadawa para, ma tô Zuwâ hâ â dawabzuri hâ te te dama 're ab'manhari. Wa norî hâ wa te waihu'u za'ra õ di, ūpisutu'wa hâ. — Æne te tâma nharî za'ra.

⁸ Taha wa, te asa tâma nharî za'ra, Zezusi hâ:

— A norî wa'wa hâ ūma waihu'u za'ra wa'aba õ nherë, wa hâ te duré aimâ waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ni'wa sadawa para, te dama 're ūab'manhari mono na hâ. — Æne te Zezusi hâ asa tâma nharî za'ra.

*Buru 'madâ'â'wa norî wasu'u
Mateusi 21.33-46; Marcusi 12.1-12*

⁹ Tawamhâ Zezusi hâ te duré dama romnhimiré'é, tin-himirowasu'u na, ãne:

— Aibâ hā te 're hâimana, buru tede'wa hā. Tawamhā tiburu āma ma tō a're, uwa 'ru hā. Taha wa, ma tō ni'wam norī hā sisō'a ré pisutu za'ra, ūburu hā te te sô 're 'madâ'â za'ra mono da. Uwa 'ru 'rā hā 're 'rāi prédub za'ra mono wapsi, te za ūwa'rāmi te te tâma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hā. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hā darob amoi u, tamomo a'â hâimana da. Tame te a'â 're hâimana hā.

¹⁰ Tawamhā oto 'rāi prédu mono wa, ma tō buru tede'wa hā tâma ūromhuri'wa hā 'mazatō tiburu u, uwa 'ru 'rā hā buru 'madâ'â'wa norī te te tâma ūpo'o za'ra zô. Tazahā, buru u wisi wamhā, ma tō romhuri'wa hā siwi azâ, buru 'madâ'â'wa norī hā. Taha wa, te ubana siwi satō apâ, ūsib'apito u.

¹¹ Ítēme wisi wamhā, ūwa'râmimhā te duré sô 'mazatō. Tazahā, buru u wisi wamhā, ma duré siwi azâ, buru 'madâ'â'wa norī hā. Ma tō tâma rob'manhari' wasétē za'ra. Taha wa, te duré ubana apâ siwi satō, ūsib'apito u.

¹² Ūwa'rāmi ma tō duré sô 'mazatō, buru tede'wa hā. Si'ubdatō oto te te ūsatōri' za'ra zé hā. Tazahā, buru u wisi wamhā, ma duré siwi azâ. Ma siwi u'a. Buru hawi, te duré siwi satō apâ.

¹³ Taha wa, te 'râwi sima tinhā, buru tede'wa hā, ãne: "E marî, wa za 'manha. Æté ūra hā wa za oto satō, buru 'madâ'â'wa norī u hā, ūma sawi pese nherë, ūra hā. ūburu u te satōri' wamhā, Æté te za siwi hâiba wazé." Æne te 'râwi sima tinhā, buru tede'wa hā. Tawamhā ūra si'aibâ hā te oto satō, tiburu u.

¹⁴ — Tawamhā buru u oto morî wamhā, buru 'madâ'â'wa norī hā ma tō romhâ ré sima sâmri za'ra. Taha wa, te sima 'mahârâ za'ra, ãne: "Ôhôta buru tede'wai 'ra hā te wei mo, timama uirî na buru tede'wa da hā. Oto wa te wasiwi wîrî aba, buru hā wate za'ra da oto." Æne te sima 'ru za'ra.

¹⁵ — Tawamhā buru hawi ma siwi time. Ma tō siwi tîwî. Æne, buru 'madâ'â'wai 'ra wasu'u hā.

— Æne wamhā, e marî te za 'manha, buru tede'wa hā.

¹⁶ Te za sô timorî za'ra, uburé te te uprosi da. Tawamhā te za duré aimawi da'maipisutu, tiburu 'madâ'â'wa da hā. — Æne, Zezusi ma tō tâma rowasu'u za'ra.

Tawamhā ūsimirowasu'u hā da te wapari za'ra wamhā, te nharî za'ra ni, ãne:

— Rowasédé hā watobro õ neza. — Æne te nharî za'ra ni.

¹⁷ Tawamhā Zezusi te da'ab'madâ'â pese. Te dama tinhā, ãne:

— Ætê wasu'u na rob'ui'éré hā, ãne: Ætê tomhâpâ wě hā 'ri na'ratazéb da hā, wě uptabi nherë, wasétê newa, 'ri'wa norī te te aré siwi ūwë'õ hā 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na." Æne, Ætê wasu'u na rob'ui'éré, ūbaihâ na hā.

¹⁸ Duré, Ætê tomhâpâ nhisiwi, zé'a 'manharî hā 're rere'e mono wa, 're ūsiprub za'ra mono ne, te za ūwë'õ'wa norī hā hâ

za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Duré ëtē tomhâbâ hā zé'a 'manharī nhisiwi, 're rere'e mono wa, te te 're īpru pese za'ra mono ne, te za īwē'ō'wa norī hā hâ za'ra, sa'ëtē uptabi na. Ta norī āma hā 're sib'a'uwe za'ra mono õ di za. — Āne te Zezusi hā sina āma simiré'é.

Rob'uiprazé hā Roma āma danhib'apito uptabi ma, da te tāma 're īpo'o za'ra mono zé wasu'u

Mateusi 22.15-22; Marcusi 12.13-17

¹⁹ Buru 'madâ'â'wa norī wasu'u te te dama wasu'u wamhā, ma tō sina waihu'u za'ra, dama rowahutu'wa norī hā. Sasedoti norī hā sima īpire za'ra norī me, ma tō sina waihu'u za'ra. Taha 'ru te, te aré sima wē za'ra, te te siwi âri da, Zezusi hā, awa'awi. Tane nherē, dama pahi za'ra wa, ma tō siwi āma rosazâ a'â.

²⁰ Taha wa, ma tō taré a'â āma 're sôpré. Āne te aibâ norī ma tāma āma roti za'ra:

— Zezusih i te za ai'aba'rei wa'wa, marī na asiwi sadanharī za'ra wa'aba da, tō sena, marī asiwi waihu'u za'ra wa'aba dai õ nherē, īsimirowasu'u na hā. Tawapsi te za asiwi īsadanharī za'ra wa'wa, tinhimirowasu'u na te te āma upa zō, te te āma upai wa, wanhib'apito u, wa te wasiwi saprōni da, marī te te tāma 'manharī wasétē da. — Āne te aibâ norī ma roti za'ra. Tawamhā ma tō rob'uiprazém na tāma wa'âbâ za'ra, Zezusi za te te siwi īsadanharī'wa norī ma.

²¹ ītēme simasa wamhā, te āne siwi sadanha, aibâ norī hā:

— Rowahutu'wa, aimreme hā tō sena na, wa tō aiwaihu'u za'ra ni. Asimirowahutu zama wē di. Asimiroti na 're da'ab'mairēme mono õ di. Sena na te dama 're īaroti mo, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimirotizéb zarina.

²² Āne wa, a hā ma'ăpé, marī hā wama waihu'u za'ra na, marī hā wa te waihu'u za'ra da. E Roma āma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uiprazé hā wa te tāma 're po'o za'ra, īsimiwada'urizéb zarina. E 'Re īhāimana u'âsi mono ma, wē di. E tāma wē õ di. Āne niha īsimiroti hā āma. — Āne te siwi sadanha.

²³ Tazahā ma tō sina waihu'u, Zezusi hā. Tinhimirowasu'u na te te tāma āma upa za'ra da newa, ma tō āne siwi sadanharī za'ra. Taha wa, te tāma nharī za'ra, aibâ norī ma:

²⁴ — Rob'uiprazé īsapotore hā we īma 'maiwē wa'aba, te 'madâ'â da. E 'wai hâibarī, rob'uiprazé īsapotore na hā. E 'wasisi ui'éré duré, āma hā.

Tawamhā ma asa āma sada'âbâ za'ra, āne:

— Roma āma danhib'apito hâibarī ã hā, duré taha nhisi ui'éré, ã hā. — Āne te asa tāma nharī za'ra.

²⁵ Tawamhā Zezusi hā te duré asa tāma nharī za'ra:

— Roma āma danhib'apito ma, te za īsimiwada'uri zarina rob'uiprazé hā tāma 're īpo'o za'ra wa'aba mo apâ, īte wa.

Tane duré, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za marī hā īsimiwada'uri zarina tāma 're īsōmri za'ra wa'aba mo apâ, īte wa. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

²⁶ Tinhimirowasu'u na te te tāma āma upa za'ra da newa, ma tō danho'a siwi sadanha, aibâ norī hā. Tazahā, tinhimirowasu'u na te te tāma āma upa za'ra õ di, Zezusi hā. īsimirowasu'u hā, wē uptabi di. Wē uptabi wa, ma āma titob'uzu za'ra, aibâ norī hā. Taha wa, te ari'iwi tihāimana za'ra oto.

Zezusi hā, da te īsadanhārīzé wasu'u, dahāiwa'utuzém na Mateusi 22.23-33; Marcusi 12.18-27

²⁷⁻²⁸ Tawamhā ma we aibâ norī hā ītēme aimasa, Zezusihi u. Aibâ norī hā, sadusezu. Ta norī hā 're dadâ'â za'ra mono wamhā, ab're hawi apâ 're īdahāiwa'utu za'ra mono õ na, te te dama 're īroti za'ra mono. Zezusihi u simasa wamhā, ma tō tāma rob'rāzarōtō za'ra, āne:

— Rowahutu'wa, wahi'rada Mozési hā ma tō āne dama roti: "Aibâ īmro ré hā 'ra õ ré, dâ'â wamhā, tizédé'aba mro na, te za timro īsisānawā hā, ai'uté hā te te 'maipoto da, īwa īsédé'aba 'ra ne, 're morī da." Āne, wahi'rata nhimiroti na rob'ui'éré hā. — Āne te Zezusihi ma sadawa 'rāzarōtō za'ra, sadusezu norī hā.

²⁹ Te duré tāma rowasu'u za'ra:

— Aibâ hā īsisānawā si hā te 're hāimana za'ra, 7 na īhāiba za'ra hā. Tawamhā īpoto'rada hā ma tō timro oto. Tazahā, 'ra õ ré, ma tō dârâ, aibâ hā.

³⁰ Taha wa, ma tō īsōsi hā duré āma timro, tizédé'aba mro na. Tane nherē, ma duré dârâ, 'ra õ ré.

³¹ Taha wa, ma tō taha nhosi hā duré āma timro. Tane nherē, ma duré dârâ, 'ra õ ré. Āne siparabâsi, ma tō aré sisōwa're're nasi āma timro za'ra. Tawamhā ma tō oto uburé sisarina ai'utō, 'ra õ ré.

³² Tawamhā pi'ō zama ma tō oto dârâ, timro norī zarina.

³³ īmro 7 na īhāiba za'ra wamhā, e 'wai mro za bétē pi'ō hā, ab're hawi apâ te te 're da'ahāiwa'utu mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. — Āne te siwi sadanha, sadusezu norī hā.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma rowasu'u za'ra, āne:

— Ti'ab ré si, te za dasina 're damro za'ra.

³⁵ Hāiwa āma hā, dasina 're damro za'ra mono õ di za oto. Niwapsi, te za ab're hawi ahāiwa'utu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're īawēsāmri mono norī hā, hāiwa āma ī'rata 're si'ubumroi u'āsi mono da.

³⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī ne, te za dâ'â āna 're hāimana u'āsi za'ra, dâ'â waihu'u āna. 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, te za 're dahāimana za'ra, ab're hawi za te te da'ahāiwa'utu wa.

³⁷⁻³⁸ Mozési hā ma tō dama waihu'u, ab're hawi 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īda'ahāiwa'utu mono zém na hā. Wede zapore īro'o na, te te dama āma rob'ui'éré wamhā, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono dama wasu'u, tihi'rata norī nhib'apito na. Abra'āhā nhib'apito, te, u, 're hāimana, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Duré Izatihi nhib'apito, te, u, 're hāimana. Duré Zacocho nhib'apito te, u, 're hāimana. Āne te dama rowasu'u, Mozési hā. 'Re īdahāimana u'āsi za'ra mono nhib'apito, te 're mo, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Dahāiba hā nhib'apito, 're morī õ di. Aihīni te īsō'a 're dahāimana za'ra. 'Re īdadā'ā za'ra mono norī zama, te īsō'a 're hāimana za'ra. Āne, Mozési te te dama īrowasu'uzéb zarina, wa tō waihu'u za'ra ni. — Āne ma tō tāma sadawa 'rāzarōtō za'ra, sadusezu norī ma, Zezusi hā.

³⁹ Tawamhā te rowahutu'wa norī hā Zezusihi ma nhari'za'ra:

— Asimirowasu'u hā wē di, rowahutu'wa. — Āne te āma tiwata za'ra.

⁴⁰ Taha wa, ma tō roti wē na sōwada za'ra, sadusezu norī hā. Taha wa, marī na te te siwi sadanharī waihu'u õ di oto, te te sina mreme wazéb za'ra wa, ta norī hā.

*Danho'reptui'wa na, Zezusi te te īda'azadanharīzé wasu'u
Mateusi 22.41-46; Marcusi 12.35-37*

⁴¹ Tawamhā Zezusi hā te da'azadanha, āne:

— Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā Dawihi nnihudu te za, u, 're mo. E marī wa, te īsihudu na wasu'u za'ra ni.

⁴²⁻⁴³ Apito Dawi hā ma tō tinhib'apito na danho'reptui'wa hā sisi, tinho're na. Āne, Dawihi nho're na rob'ui'éré hā:

"Re īhāimana u'āsi mono, ma tō īnhimire niwī dama aipire na īsiré 're aihāimana u'āsi mono da. Wa hā wa za te tāma 're nhari'za'ra, asitob'ru norī ma, aima 're sib'uwa za'ra mono da.' "

Āne Dawihi nho're wasu'u na rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'āsi mono ma danho're na, Saumusi na ībaihā nhisi na hā.

⁴⁴ Dawi hā tinhib'apito na te te sisi nherē, e niha te za īsihudu si 're hāimana, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā. — Āne ma tō Zezusi hā da'azadanha.

Zezusi te te dama īroti mono zé wasu'u, rowahutu'wa norī ne, 're dahāimana za'ra mono tō da

Mateusi 23.1-36; Marcusi 12.38-40

⁴⁵ Tawamhā uburé, da te wapari za'ra ré, te Zezusi hā tinhā, tisiré 're īnomro mono norī ma:

⁴⁶ — Ma'āpé, rowahutu'wa norī hā waihu'u za'ra wa'aba, īhāimanazém na hā. Ta norī hā uza pa ré, 're nomro mono da si, tāma īwē za'ra hā. Duré 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're

ĩ'ubumroi mono zéb ãma dama pire wa, da te 're wazéb za'ra mono da, ma tô te te sima 're wẽ za'ra. Duré dama ĩpire norã simasisizém na 're ĩsi'ubumroi mono da si, tãma ĩwẽ za'ra hã, rowahutuzéb ãma duré 'ri para dasiré 're ĩdasaihuri mono zéb ãma hã.

⁴⁷ Rowahutu'wa zahã, te za pi'õi mrotõ norã wi, ĩsibro hã te te tiwi 're uprosi za'ra. Tane nherẽ, te ta norã hã danho'a 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi hâ, 're hâimana wẽ uptabi za'ra mono newa. Taha wa, te te dama 're ĩarob'manharã mono zém nhipai u, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te tãma 're rob'manharã za'êtë za'ra. — Äne ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norã ma.

21

Pi'õi mrotõ nhoprubzé wasu'u

Marcusi 12.41-44

¹ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma, ma tô da'ab'madâ Zezusi hã, danhoprubzé, da te 're ĩséme mono zéb 're, ĩsibro pese norã hã te te séme ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Äne na ma tô da'ab'madâ, 'ri 'wawi wa'ra 're, Zezusi hã.

² Pi'õi mrotõ zama ma duré 'madâ, ĩsibrob'õ hã. Ta hã ma tô rob'uprarezé ĩsapotore hã dame tiza, marñ te te ãma ĩupra da hã aré, syryre nherẽ.

³⁻⁴ Taha wa, te Zezusi hã tinha, tisiré 're ĩnomro mono norã ma:

— Tô sena, ã hã pi'õi mrotõ hã sibrob õ nherẽ, ma tô tinhoprumb na uburé da'a'rãnhipa. Ĩsiré norã hã rob'uprarezé hã nasi tãma ĩsi'atarëme za'ra si, te nasi sé. Tanei õ di, pi'õi mrotõ hã. Simarñ õ nherẽ, tihâimanazéb da, te te aré îtédé hã ma tô ibile tãma tisõ. Äne wamhã, ma tô tinhoprumb na uburé da'a'rãnhipa. — Äne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norã ma.

'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zé wasu'u, za ĩsi'utõrizém na

Mateusi 24.1-2; Marcusi 13.1-2

⁵ Tawamhã ni'wam norã hã ma tô 'ri 'rãhâ ãma tiwata za'ra, äne:

— Äne hã wẽ uptabi di, 'ri 'manharizé hã. Duré waipo wẽ di, danhibzari hã. — Äne te 'ri ãma tiwata za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorõwa ãma.

Taha wa, te Zezusi hã tinha:

⁶ — Niwapsi te za dasiwi prum ni, êtë na 'ri hã. Tawamhã misi si te za oto simi'wara, ëne hã. Sisisiwi 'manomro waihu'u õ di za oto, ëne hã. Tâibâ za oto. — Äne ma tô romhâ ré ãma rowa'õtõ, Zezusi hã.

⁷ Tawamhã te siwi sadantha:

— Rowahutu'wa, e niwa te za ãne na hã ãma tiromhâiba. E marĩ te za watobro, ūsôwa, wa te ãma iわaihu'u sirõmo za'ra zéb da hã. — Æne te sadanharĩ za'ra.

⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tâma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na sisarina datẽme 're nomro, ahâ na. Wa hã ne, te za taré ūnhisi na dama 're siwasu'u za'ra, danho'reptui'wa na. Taré te za duré te te dama 're rowasu'u za'ra, ãne: "Bâdâ te za oto ūwa waptârã, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisudu hã." Æne te za taré te te dama 're rowasu'u za'ra. Taha wa, te za aihâimana nhimiza'rese tiwi 're aihâimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina datẽme 're ūnomro mono norĩ ãma, 're sasõmri za'ra wa'aba mono tõ da.

⁹ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're ūropupu'u za'ra mono zé hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tâma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Duré ti'ai ãma danhib'apito norĩ hã, da te 're ūsani za'ra mono zé wasu'u hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tâma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Dasi'wapé hã te za a'â 're wairébé. Danhib'apito hã te za a'â da te 're sani za'ra, tõ. Tane nherë, rob'râsatu uptabi õ di za a'â. — Æne ma tõ romhâ ré tâma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

¹⁰ Ma duré tâma waihu'u za'ra, ãne:

— Danhipti'ai amoi u te za dasisô 're dapra a'â, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhã daro mono bâ te za tõ 're dasiwasutu za'ra.

¹¹ Nima niwîmhã te za duré ti'a hã daré 're popo'o za'ra, sa'êtë. Nima niwîmhã, danho õ wa, te za da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Nima niwîmhã te za duré dahâzé ūpire uptabi hã te te 're daduri. Marĩ ūpipa hã te za duré hâiwa nho're na danho'a 're wairébé.

¹² — Æne na romhâimana õ ré, te za da te 're aiwaibui wa'wa. Rowasédé hã te za duré da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. Rowahutuzéb u, te za da te 're ai'mazasi za'ra wa'wa, aihâimanazém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za taré da te 're aiwê'õ za'ra wa'wa. Taha pari, te za da te 're aséme 'wa, dazazéb 're, 're aimasa wa'aba mono da. ūzazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, te za duré da te 're asimroi wa'wa, danhib'apito norĩ u. Roti'wa, si'upana te te ūpisutu norĩ u zama, te za da te 're asimroi wa'wa.

¹³ Æne wamhã, ūwasu'uwë na te za 're ūdapo're pu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Duré asisôwa, asina aihâtâ'â te, asiwasu'uzéb zô 're rosa'rata hâ za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁵ Wa hã wa za te 're aipawaptob za'ra wa'wa, danhib'apito norĩ ma, 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Æne

wa, aimreme wē na te za aiwē'ō'wa norī hā 're ūsōwada za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Ni'wam norī hā te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, dazazéb 're, da te 're aséme aba mono da. Āté aimama norī hā te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, āté asisānawā norī hā, āté asiwadi norī hā. Āté asawi'wa norī zama te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa. Taha zarina, te za ai'mai'uprosi aba ni.

¹⁷ Ōzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa.

¹⁸ Tane nherē, aihāimanazé hā aiwi 're si'utōrī uptabi za'ra wa'aba mono ū di za.

¹⁹ Taha wa, te za 're asiptete za'ra wa'aba mo, ū'ama 're anomro u'āsi aba mono da. Tawapsi, te za asō'reptuzé hā asina 're ū'uwaimrami za'ra wa'aba mo. — Āne ma tō tāma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

*Zeruzarē ūma, za ūropsisa'wari mono na rowasu'u
Mateusi 24.15-28; Marcusi 13.14-23*

²⁰ Tawamhā Zezusi hā ma duré tāma waihu'u sirōmo za'ra, āne:

— Niwapsi te za dasi'wapéi 'manharī'wa norī hā Zeruzarē u aihu, 'ri 'wawi wa'ra, te te siwi uirī da. Ta norī hā 'madā'ā za'ra wa'aba wamhā, te za ūwaihu'u sirōmo za'ra wa'wa, za te te daré ū'ri nhamra mono na hā.

²¹ Zudeza ūma, dame 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhā, te za ētē 'rāihā u asa'rei wa'aba mo, aiwara sina. 'Ri ahā ūma 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhā, te za aiwairébē su'u 'wa, 'ri ahā nhiti. Rom na 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhā, 'ri ahā u 're asisisi aba mono ū di za.

²² 'Re ūhāimana u'āsi mono te te dama 're arob'manharī mono wa, te za rowaséte si a'ā 're sa'wari. Taha ré, te za marī hā uburé dazō pusi, romhā ré, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā te te ūma ūrob'ui'éré za'ra zéb zarina.

²³ Tawamhā āne hā rowasédé hā daré romhāimana wamhā, ūwasā ré norī ma hā tāma ropipa uptabi za'ra di za, ū'ra pré ré norī ma zama. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te dama 're ū'arob'manharī pipa mono zé bātā na hā, tāma 're ropipa za'ra mono di za, zudezu norī ma.

²⁴ Sib'ezé 'wapa na hā da'ahā na te za tadā'ā za'ra ni. Duré, ni'wam norī hā daro mono bā, te za da te simro. Te za da te ūma ropé, daro mono bā. 'Re ūhāimana u'āsi mono zazei'ō'wa norī hā sahi sina te za a'ā te te dama 're roti za'ra, Zeruzarē ūma, zudezu'ō norī hā. Bādā hā ūwa tāma ūwaptā'ā za'ra zéb u, te za da'madā'ā 'rāsatu za'ra. — Āne ma tō romhā ré tāma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī ma.

*Ti'ai ūma dasiré ūpodo hā apā za we ūmorizé wasu'u
Mateusi 24.29-31; Marcusi 13.24-27*

²⁵ Romhâ ré, ma tô duré ãne hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã:

— Niwapsi te za marĩ aimawi hã 'madâ'â za'ra ni, bâtâ na hã, a'amo na zama, wasi norã na zama. Â poré a'a 'reptã'ã ma, te za tapahi za'ra ni, â poré nhibzaihâ ma zama. Daro mono bâ, dama robzei'õ uptabi za'ra di za.

²⁶ Marĩ hã hâiwa na 're ūsimasa mono hã, tizabzéb ãma 're simasab u'âsi mono õ di za. Taha wa, te za daro mono bâ dawi tirobra za'ra, rowasédé hã dazô ūwatobrozém na te te rosa'rata pipa za'ra wa.

²⁷ Tawamhã ti'ai ãma dasiré ūpodo hã hâiwa'a na, wa za wei apâ mo, danho'a. ūwaihu'u pese uptabi na, wa za wei mo apâ, duré ūhâiba na hã rowa'a sa'ëtë uptabi na.

²⁸ ãne wana ré, marĩ hã pusi mono wamhã, te za asiptete na 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré 're ai'râiwhutu za'ra wa'aba mono. E marĩ wa. Romhutu na te za asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã asina ūwaimrami za'ra wa'wa. — ãne ma tô romhâ ré tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ūnomro mono norã ma, Zezusi hã.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 24.32-35; Marcusi 13.28-31

²⁹ Zezusi hã te duré romnhimiré'é, pidera wede na, ãne:

— Ma'apé pidera 'rã na rosa'rata za'ra wa'aba, wede ūpoto mono bâ.

³⁰ ūsu té hã 're wairébé mono wamhã, te za ãma 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, tâ 're ūta'a mono zéb u, 're ūrob'umhutu mono zém na hã.

³¹ Tane duré, marĩ hã 're ūromhaimana mono zéb da, te aima ūwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madâ'â za'ra wa'aba wamhã, te za ãma ūrowaihu'u za'ra wa'wa, romhuture di oto, 'Re ūhaimana u'âsi mono, da'ãma 're ūsib'a'uwé mono zéb u hã.

³² Tô sena, wa ãne na aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. Â hã uburé rowasédé hã dazô 're wairébé mono ré, ti'ai ãma 're ūdasi'ubumroi mono norã hã ta norã hã 're dâ'â za'ra mono õ ré, te za ūsõ'a za'ra ti'rásutu, rowasédé hã.

³³ Nimahã na te za hâiwa norã hã ai'utõrî zahuré, ti'ai me. Si'utõrî zahuré nherë, ūnhimiroti hã si'utõrî õ di za. Pire na te za dama 're haimana u'âsi. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ūnomro mono norã ma.

³⁴⁻³⁵ Tawamhã Zezusi hã tinhimiroti na ma tô tãma 'rásutu za'ra, ãne:

— Asimiza'rese sina, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Datoi u hã âsipârî na 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Marĩ na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. E marĩ wa. Rosa'rese õ ré, bâdâ ūpire, ūwa waptã'ã õ'umnhasite. Rosa'rese õ ré, te robzari hã ūtede'wa hã te te 're waibu, wedenhorõ na. Tane, duré rosa'rese õ ré, te za bâdâ ūpire hã ūwa waptãrã, uburé ti'ai ãma hã.

³⁶ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Te za duré asima 're ūrowaptérē u'âsi za'ra wa'aba mo. E marī da. Marī hā 're wairébé mono wamhā, asiptete na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, apâ we ūmorī wa, ūnho're asisép te, ai'räipo tō za'ra wa'aba da, ti'ai ãma dasiré ipoto nho're. — Äne ma tō Zezusi hā tâma waihu'u za'ra.

³⁷ Tawamhā Zezusi hā bâtâ sidâpâsi, te nasi dama rowasu'u, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'Re ūhâimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb ãma. Barana hā te nasi ne, Oriwera na ëtë 'râihâ nhisi u. Tame ma tō nasi ãma ti'awë.

³⁸ Awë wi, te nasi ūtème dasito, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhorôwa u, ūmreme hā da te nasi wapari za'ra da.

22

*Zezusihî ãma, da te ūrosa'rata za'ra zé, da te dasiwi wîrî da
Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Zuwa 11.45-57*

¹ ū'ëtë duptoi'õ, da te 're ūhuri mono zéb u hā, romhuture di oto, Pascowa na dato nhisi u hā.

² 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ūpire norî hā, te rowahutu'wa norî me sima ãma rosa'rata za'ra, pi'uriwi te te siwi wîrî da, Zezusi hā. Dama pahi za'ra wa, te ãne sima ãma rosa'rata za'ra.

*Zezusi te te dama hâiba nhomri da, Zudasi hā te te
ūrosa'ratazé wasu'u*

Mateusi 26.14-16; Marcusi 14.10-11

³ Tawamhā Satanasi hā ma tō oto Zudasihi pë'ë 're ãzé. Icarizoti na, Zudasihi nhisi hâiba amo hā. Zezusihî me dame 're ūmorî, Zudasi hā, 12 na ūhâiba za'ra siré hā.

⁴ Tawamhā te oto mo, sasedoti ūpire norî u. Duré, 'Re ūhâimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zé 'madâ'â'wa norî u, te mo, ūpire norî u, Zezusihî ãma te te sadawa pibu za'ra da, te te dama hâiba nhomri da.

⁵ ūmreme te te wapari za'ra wamhā, tâma rowë za'ra di. Taha wa, te tâma ropisutu za'ra, rob'uiprazé te te tâma sômri za'ra da.

⁶ Taha wa, ma tō Zudasi hā ãma saze za'ra, rob'uiprazé te te tâma sômri za'ra da, sasedoti ūpire norî hā. Taha wa, te oto rosa'rata, nimahâ bâtâ na Zezusi te te dama hâiba nhomri da, danhimiza'rese õ ré.

⁷ Tawamhā bâdâ hā ma tō ūwa waptärä oto, ū'ëtë duptoi'õ, da te 're ūhuri mono zé hā. Zudezu norî hā te za pone'ërebâ 'ra hā simro, tisaihurizéb da, Pascowa na dato nhisi na da hā.

⁸ Taha wa, te Zezusi hā Pedru norî ma rob'ru zahuré, Zuwa hā me, ãne:

— Mo oto ane wa'aba, wazô asipi wa'aba da, Pascowa te bâtâ na ūwasaihurizéb da hā. — Äne te tâma rob'ru zahuré.

⁹ Tawamhā te Pedru norī hā sadanharī zahuré, ãne:

— E momo ma tō asima ūrowē, asô ūwanhipi za'ra zéb da hā.

— Æne te sadanharī zahuré.

¹⁰ Taha wa, te Zezusi asa tāma nharī zahuré:

— ūwapari pese aba. 'Ri ahâ u aimasisi aba wamhā, aibâ hā te za ūsōpētē 'wa, piza'a â ré, te te ūâri hā. Sōpētē aba wamhā, pibui wa'aba mono za, 'ri para u ūsébrézéb u.

¹¹ Tame te za 'ri tede'wa hā ūsadanharī 'wa, ãne: "Rowahutu'wa hā te wama tinhā, wa te asadanharī da: E ma niwî 'ri 're wa'wa hā, ūsiré 're ūnomro mono norī me, ūwa ūwasaihurizéb da hā, Pascowa na dato nhisi na hā."

¹² Tawamhā 'ri tede'wa, te za hâimo 'ri 're wa'wa za'ëne hā aima pisutu 'wa, marî ūbumro sirômo ãma. Tame te za wazô ūrobza'ra pese 'wa. — Æne te Zezusi hā tāma roti zahuré.

¹³ Tawamhā 'ri ahâ u simasisi wamhā, Zezusi te te tāma ūwasu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tō uburé anhopêtē zahuré. Tame ma tō dasa hā 'manharī zahuré, Pascowa na dato nhisi na da hā.

¹⁴ Tawamhā te za oto tasaihuri ni. Taha wa, te oto Zezusi norī hā ai'ubumro, saihuri da, tizadawa wasu'u'wa norī me.

¹⁵ Tawamhā te oto tāma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa tō ūsimá wë upta, aime ūsa za'ra wa'aba da, te robzépata õ ré, Pascowa na 're ūdasaihuri mono zém na.

¹⁶ Æne, ūsa na 're ūsai mono õ di za oto. Bâdâ ūwa waptâ'â wapsi, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā uburé da'âma 're sib'a'uwë mono wapsi, wa za duré 're ūsa. Tawapsi, dasaihurizé hā marî te te ūwasu'u hā te ūsina uwaimrami wapsi, wa za duré 're ūsa. — Æne ma tō tāma siwaihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhā ma hâsizé hā ti'â, uwa 'ru 'râi wa'ui ré hā. 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma te tiwata, sôpru wa. Te duré tāma nharī za'ra:

— Æ, âhuri aba, uburé.

¹⁸ Æ hā te 're hâsi mono õ di za oto, a'â. Niwapsi, wa za duré te 're hâsi, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā uburé da'âma 're sib'a'uwë mono wapsi. — Æne te tāma siwasu'u za'ra.

¹⁹ ū'u'ëne hā ma duré ti'â. 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma te duré ūré ãma tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tō te te wë'ë, ū'u'ëne hā. Te te wë'ëi mono parimhā, ma tō te te tāma sômri, tisiré 're ūnomro mono norī ma. Te duré tāma nharī za'ra, ãne:

— Æ, ū'u'ëne hā huri aba. Æ hā ūhâiba, te wasu'u, za asada ūsisômri aba zé hā. Æ hā te za 're ūhuri aba mo, ūâma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hā. — Æne te tāma nharī za'ra.

²⁰ Tawamhā saihuri pari, ma duré hâsizé hā ti'â, uwa 'ru 'râi wa'u ūsé ré hā. Te tāma nharī za'ra:

— 'Re ūhaimana u'âsi mono te te dama ūropisutuzép té, te wasu'u, rob'râi wa'u hā. Rob'râi wa'u za'wari ne, asada ūdâ'â

za'ra wa'aba wamhā, te za ūwi puru, ūwapru hā. Tô sena, te za te dama āma 're a'uwaitrami, te te dama ūropisutuzép té hā. — Äne na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ūwi puru, ūwapru hā.

²¹ Ma'āpē, asiwi waihu'u aba. Ni'wa hā ūzawi'wa newa, te ūme nhamra, wedeza na, dama ūnhomri'wa da hā.

²² Wa hā ti'ai āma dasiré ūpodo hā wa za dârâ, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūma ūpisutuzéb zarina. ūdâ'â da, te te ūma pisutu nherē, aibâ ma, tâma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ūhâiba nhomri'wai ma hā. — Äne ma tô tâma waihu'u za'ra.

²³ Taha wa, te 'râwi sisadanharî za'ra, äne:

— E 'wa hā te za dama tisō. — Äne te 'râwi sisadanharî za'ra.

²⁴ Tawamhā sima ūmaipire zô sôpré wa, āma sisaze za'ra õ wa, te timreme na 'râwi si'wapé za'ra, ūsiré 're ūnomro mono norî hā.

²⁵ Taha wa, te Zezusi tâma nharî za'ra, äne:

— Ti'ai āma danhib'apito norî hā, simiwada'uri pese za'ra di. Duré, ūsiwaihu'u zarina, te za dama marî 'manharî wê 'wa na, da te 're sisi za'ra.

²⁶ Tane asima 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, a norî wa'wa hā. Asiré norî ma, aipire wa'aba nherē, te za tâma 're asidai'uté za'ra wa'aba mo. Duré dawada'uri'wa, 're anomro aba mono nherē, aiwapu na te za dama 're ūromhuri za'ra wa'aba mo.

²⁷ E 'wa hā, dama ūpire. E tisa da, wedeza na ūsämra, dama ūpire. E dama dasai 'wapéi'wa hā dama ūpire. Tisa da, wedeza na ūsämra hā, tô dama ūpire. Tazahâ, wa hā dama dasai 'wapéi'wa ne, wa 're mo.

²⁸ — A norî wa'wa hā marî te 're sépata mono ré, ma tô ūsiré 're anomro u'âsi aba mo.

²⁹ Taha wa, roti'wa da, dama ūpire na 're ūhaimana mono da, ūmama te te ūma ūpisutu ne, tane wa za duré wa hā aipisutu za'ra wa'wa, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, dama roti'wa da.

³⁰ A norî wa'wa hā niwapsi, te za ūsiré 're asimroi wa'aba mo, wedeza na wasiré 're wasaihuri mono da, wa te 're âhuri mono da zama. Danhib'apito simasisizém na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, Izarazéhé nihudu norî ma, 're roti za'ra wa'aba mono da. Wahi'rada Izarazé hā, 12 na ūra si'aibâ norî hā. Taha nihudu norî hā te za 're ūmadâ'â za'ra wa'aba mo. — Äne ma tô Zezusi hā tâma waihu'u sirômo za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusi hā, Pedru te te ūpo're pu'uzé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Zuwa 13.36-38

³¹ Tawamhā Zezusi hā te Pedruhu ma tinha, äne:

— Sima, ūwapari pese. Satanasi hā ma tō 'Re ūhaimana u'āsi mono wi aiwaptērē za'ra wa'wa, tō sena ūzazei uptabi 'wa zō, te te aipibu za'ra wa'aba da. Tridu hā ūrā uptabi zō, da te 're ūupōrī za'ra mono ne, te za te 're aipibu za'ra wa'wa, ūzazei uptabi 'wa zō.

³² Sima, tane nherē, ūmama wi, wa tō te 're rowaptērē aima, te te 're aipawaptob u'āsi mono da, ūāma 're aimorī u'āsi da. Apā ūtēme aipi'rai wapsi, te za asisānawā norī hā 're ūpawaptob za'ra mo, haimana nhiptete na 're nomro mono da.

— Āne te Pedruhu ma tinha.

³³ Tawamhā Pedru hā te asa tāma tinha, āne:

— Apito, wa tō ūsimā wē, asiré āma ūmorī da, asiré, da te ūnherē da nherē, duré asiré ūdā'ā da nherē. — Āne te Pedru hā tāma siwasu'u.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinha, āne:

— Pedru, ūwapari pese. ūzadawa para õ nherē, ā bātā na si'a hārā õ ré, te za si'ubdatō dawi ūudā, aima ūza'rese õ na.

— Āne ma tō romhā ré tāma waihu'u siro, Pedruhu ma.

Zezusi hā, tisiré 're ūnomro mono norī te te ūpo're pu'u za'ra zé wasu'u

³⁵ Tawamhā Zezusi te sadanharī za'ra, tisiré 're ūnomro mono norī hā, āne:

— Datēme te asatōrī za'ra wa'aba wamhā, wa tō aré aiwi sawi za'ra wa'wa, marī hā asiré 'wasari aba tō da, rob'uiprazém nhemezé hā, duré ro'wapézé hā, duré aipara'uzazé wa'wa hā. E tawamhā marī hā aiwi sō rowaptā'ā aba õ di. — Āne te Zezusi hā sadanharī za'ra.

— Marī zō, wawi rowaptā'ā za'ra õ di. — Āne te asa tāma nharī za'ra.

³⁶ Taha wa, te Zezusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— Rob'uiprazém nhemezé, ate wamhā, te za oto ūâ, duré ro'wapézé, ate wamhā. Duré sib'ézé 'wapa õ wamhā, te za asi'upsibizé dama ūwe, ūwa'âbā na sib'ézé 'wapa, asima uipra da.

³⁷ E marī wa, wa āne aima 'ru za'ra wa'wa. ūwasétē newa, te za rowasétē 'manharī'wa norī zu ūma rob'manharī za'ra ni. Āne, duréihā ma tō romhā ré ūāma rob'ui'eré sirōmo za'ra ūbaihā na, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā. Taha wa, te za ūāma rob'ui'eré zarina, tō ūāma uwaimrami za'ra ni. — Āne ma tō Zezusi hā romhā ré sina tāma rowaihu'u sirōmo za'ra.

³⁸ Tawamhā āne te asa tāma nharī za'ra, ūsiré 're ūnomro mono norī hā:

— Wanhib'apito, ūhāta sib'ézé 'wapa maparane.

— Wē di tō. Taha si. — Āne te asa tāma nharī za'ra, Zezusi hā.

*Zežusi norī hā, ētē 'rāihā ãma ūsi'ubumrozé wasu'u
Mateusi 26.36-46; Marcusi 14.32-42*

³⁹ Tawamhā Zežusi hā ma oto rob u watobro, ētē 'rāihā u morī da, Oriwera u. Tamomo 're ūne mono zéb u te duré mo, Oriwera u. ūsiré 're ūnomro mono norī hā te ūme ai'aba're.

⁴⁰ Tawamhā te te sima ūwézéb u, ma tō ãma aihutu. Tame Zežusi te tāma roti za'ra, ãne:

— Ma'āpé, asima rowaptērē za'ra wa'aba, 'Re ūhaimana u'âsi mono wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'uri wi. — ãne te tāma nharī za'ra.

⁴¹ Tawamhā ūsiti za'ra te mo, siwaprosi sāmra da, romhā prā na. Tame ma hi'rātitō nhamra, Timama ma, mreme da.

⁴² ãne te Timama ma mre:

— ūmama, asima wē wamhā, ūma ba'a ūdā'âzé hā, te robzépata tō da. Tane nherē, te ūsimā ūwézéb uwaibaba, ūma pisutu õ di za. Aima ūwézéb uwaibaba, te 'manharī da hā ūma wē di. — ãne te Timama wi rowaptē.

⁴³ Tawamhā ma ūtēme sihâi're, hâiwa ãma romhuri'wa hā, te te pawaptob da, siptete na 're morī da, Zežusi hā.

⁴⁴ Tiwi robzei'õ uptabi nherē, ma tō duré mre, Timama ma, mreme 'rāihā na. Taha wa, ma tō 're su'u a'a, dawapru ne, ti'ai wa.

⁴⁵ Tawamhā Timama ma, mreme pari, ma tō wahudu, tisiré 're ūnomro mono norī u morī da apâ. Sôtō za'ra ré, ma siza za'ra. Pē'ezé uptabi za'ra wa, te tinhottō za'ra.

⁴⁶ Taha wa, te tāma nharī za'ra, ãne:

— E marī wa, te asôtō za'ra wa'wa. Aiwhutu za'ra wa'aba. 'Re ūhaimana u'âsi mono wi, rowaptērē za'ra wa'aba asima, Wa'uburé nhimiwada'uri wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — ãne te tāma nharī za'ra.

Zežusi hā, da te ūârizé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-52; Zuwa 18.3-12

⁴⁷ Tawamhā Zežusi te te tāma nharī za'ra ré, ma ūtēme aihutu ni, da'ahâ na. Zudasi hā 12 na Zežusihî siré 're ūnomro mono norī me hā aré, ta hā 're ūmorī, te te sô danhimro, Zežusihî zô. Tawamhā Zežusihî u, ma ai're, 'râwi te te sawi da, tob'rata hârâ na.

⁴⁸ Taha wa, te Zežusi hā tāma tinhā, ãne:

— Zudasi, oro ūzawi pese 'wa zahā, ma ūtob'rata hârâ na taré dama ūzawi, ti'ai ãma dasiré ūpodo hā da te ūwaihu'u za'ra da. — ãne te tāma tinhā.

⁴⁹ Tawamhā ūsiré 're ūnomro mono norī hā ma tō oto waihu'u za'ra, da te oto dasiwi ūâri da na hā. Taha wa, te siwi sadanha, ãne:

— Wanhib'apito, e wa te da'wapé za'ra õ di za, wanhi'wa na, sib'ezé 'wapa na. — ãne te sina sadanharī za'ra.

⁵⁰ Taha wa, Zezusihi siré hā ma da'u'a ni, sib'ezé 'wapa na. Sasedoti īpire uptabi ma romhuri'wa hā ma po're nhizâri ni, īsimire niwi.

— Tō'ā. Tane hā 'manharī tō. — Āne te tāma tinhā.

Tawamhā ma po're upi, tinhib'rata na. Taha wa, ma tipo're wē apā.

⁵² Zezusihi zō īsihudu hā ta norī hā sasedoti īpire norī, duré 'Re īhaimana u'āsi mono nhorōwa 'madâ'ā'wa norī, īpire norī, duré zudezu norī ma roti'wa norī. Taha wa, ma tō Zezusi hā tāma nhari za'ra, āne:

— E wa hā danhibrob zō dapārī'wa pâ, ma bété we īzô aihutu 'wa, sib'ezé 'wapa ré, uibroi ré zama.

⁵³ Bâtâ sidâpâsi, wa tō asō'a wa'aba nasi aimasisi, 'Re īhaimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb āma. E niha bâ tameb ré, asowi ī'āri aba õ di bété. Āhāna ma tō bâdâ hā īwa waptârā, asowi ī'āri aba zéb da hā, robra tede'wa hā pire na 're īmorizéb da hā. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u za'ra.

Pedru hā, Zezusi te te dawi ī'udâzé wasu'u

Mateusi 26.69-75; Marcusi 14.53-54, 66-72; Zuwā 18.15-18, 25-27

⁵⁴ Tawamhā ma tō oto siwi ti'ā, Zezusi hā. Te te siwi āri wamhā, ma tō siwi saprō, sasedoti u, īpire uptabi nhorōwa u. Pedru hā te romhâ na te te dapibu.

⁵⁵ 'Ri 'wawi wa'ra 're, da te dasima īpré za'ra u, ma wi, Pedru hā. Tame te nhamra Pedru hā, uzâ, da te dasiwi ī'uirī norī 'rata.

⁵⁶ Unhama āma sāmra ré, ma tō pi'ō hā 'madâ, romhuri'wa hā. Taha wa, te 'madâ'ā' pesé, te te waihu'u da. Te te waihu'u wamhā, te oto dama 'mahâ, āne:

— Āhā zama, te Zezusihi siré 're mo. — Āne te pi'ō dama wasu'u.

— Tane nherē, ma tō tiwi ai'udâ, āne:

— Mare di. īma sa'rese õ di, ta hā. — Āne te pi'ōi ma tinhā asa.

⁵⁸ Tawamhā āma ronomro pari, te duré aibâ hā Pedru 'madâ, sāmra ré.

Taha wa, te Pedruhu ma tinhā, āne:

— A zama, te dasiré 're aimo. — Āne te tāma tinhā. Tazahā, Pedru te asa tāma tinhā, āne:

— Mare di. Wa hā, õ norī siré hā õ di. — Āne te aibâ ma tinhā.

⁵⁹ Tawamhā bâtâ pibuzé hā misi te te sa'oto wi, te duré ni'wa hā tāma tinhā, āne:

— A hā te tō īsiré 're aimo. A hā, Darireza hawimhā duré.

— Āne te tāma tinhā.

⁶⁰ Taha wa, te duré Pedru hā asa tāma tinhā, āne:

— Mare di. Tane ūma īnharī hā, te waihu'u õ di. Sa'rese õ di. — Āne te aibâ ma tinhā. Āne na timreme hā te te 'rāsutu wi, ma awa'awi si'a hā hā.

⁶¹ Taha wa, ma tō Wanhib'apito hā aipi'ra. Sipi'rai wamhā, te Pedru hā 'madâ'â pese. Te te 'madâ'â wamhā, ma Wanhib'apito mreme na po're puru, Pedru hā. Romhâ ré, ma tō tāma waihu'u siro, te te dawi ūudâzém na, Zezusi hā. Āne ma tō tāma tinhā: "Ā bâtâ na si'a hā hârâ õ ré, te za si'ubdatō dawi ūudâ, ūzadawa para õ nherē." Āne ma tō romhâ ré, Pedruhu ma waihu'u siro.

⁶² Āne na oto ūmreme na sina po're pu'u wamhā, ma tō watobro rob u, Pedru hā. Taha wa, te oto aiwa'õ, sina pẽ'ezé uptabi wa.

⁶³ Tawamhā aibâ norī hā ma tō Zezusihī ma nhari wasétē za'ra, siwi ūmadâ'â'wa norī hā. Te duré nasi siwi ahâ.

⁶⁴ Zazahâ na ma duré siwi 'râ ubu. Taha wa, te tāma nhari za'ra, āne:

— Ma'āpé wama waihu'u zara na, ni'wa hā ai'azâri'wa hā. E niha ūsisi hā. — Āne te nasi tāma nhari za'ra, te te nasi siwi ahâri sina.

⁶⁵ Te duré tāma nhari wasétē za'ra, ūwasétē na.

⁶⁶ Tawamhā mararé ma tō zudezu norī ma roti'wa norī hā si'râ'otō, duré sasedoti ūpire norī hā, duré 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā. Si'râ'otō wamhā, ma tō dama 'ru za'ra, Zezusi hā da te we dasiwi saprōni za'ra da, ūtēmeb za'ra.

⁶⁷ Da te ūtēme dasiwi ūwisi wamhā, te siwi sadanha, Zezusi hā, āne:

— E a hā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūaipisudu, Danho'reptui'wa da. Ma'āpé, wama asiwasu'u za'ra na.

Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nhari za'ra, āne:

— Danho'reptui'wa na aimā ūsiwasu'u za'ra wa'aba wamhā, e te za āma ūzaze za'ra wa'wa. Āté āma ūzaze za'ra wa'aba õ di za.

⁶⁸ Duré, ūzadanharī za'ra wa'aba wa'râmi, te asadanharī za'ra wa'aba wamhā, e marī te za ūma ūwaihu'u za'ra wa'wa. Marī hā ūma waihu'u za'ra wa'aba õ di za.

⁶⁹ Tane nherē, wa hā ti'ai āma dasiré ūpodo hā, wa za oto dama ūpire na 're ūnhamra, dama ūpire uptabi 'rata. Wa za oto ūsimire niwī 're ūnhamra, 'Re ūhaimana u'âsi mono 'rata.

— Āne te Zezusi hā tāma siwasu'u za'ra.

⁷⁰ Tawamhā te duré siwi sadanha, āne:

— E tawamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra na, ma tō 're asi'madâ'â mo. — Āne te siwi sadanha.

Taha wa, te duré asa tāma nhari za'ra, Zezusi hā:

— A norī wa'wa hā te ūnharī za'ra wa'wa, tane na hā. — Āne te tāma nhari za'ra.

⁷¹ Tawamhā te sima nhari za'ra:

— Tâibâ oto. Da te wama ïwasu'u za'ra zéb zô, wanhimipari za'ra õ di za oto. Wasi'uihâ na wa tô ïsiwasu'uzé hâ wapari za'ra ni. — Äne te sima nharî za'ra, dama ïpire norî hâ.

23

Zezusi hâ Piratuhu uiwada ïsabzé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-14; Marcusi 15.1-5; Zuwa 18.28-38

¹ Taha pari, ma tô aihîni tiwahutu za'ra, Zezusi hâ te te siwi saprõni da, Piratuhu u.

² Tawamhâ te te ïtême siwi ãwisi wamhâ, ma tô siwi wasu'u wasétê, äne:

— Ä hâ ma tô dawi ro'wa'ruti, tinhimirowasu'u na. Roma ãma danhib'apito ma, rob'uiprazé hâ da te tâma 're po'o za'ra mono tô da, ma tô te te 're da'apa'uwati. Danhib'apito na te duré dama 're siwasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisitu na, Danho'reptui'wa da. — Äne te taré Zezusi wasu'u za'ra, Piratuhu ma.

³ Tawamhâ Piratu te Zezusihi ma tinha:

— E a hâ, zudezu norî nhib'apito. — Äne te sadanha.

Taha wa, ma tô Zezusi hâ asa tâma tinha, äne:

— Tahata ma tô tane hâ ï'âma ïwaihu tô. — Äne ma tô tizadawa na tâma wa'râ, Zezusi hâ.

⁴ Tawamhâ Piratu te dama tinha, äne:

— ïwasétê na te waihu'u õ di, wasétê wa, te ïwë'õzéb da hâ. — Äne te sasedoti ïpire norî ma nharî za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa ïpire norî me, uburé dama zama.

⁵ Tane nherê, te mreme tete na asa tâma nharî za'ra, äne:

— Tinhimirowasu'u na, ma tô te te dawi 're ro'wa'ruti, tinhimirowasu'u na, daza'rui mono bâ, Zudeza ãma. Darireza ãma, ma tô roti na sâna'rata. Ähâta ma tô wei wi oto. — Äne te taré wasu'u za'ra, Piratuhu ma, Zezusi hâ.

⁶⁻⁷ Tawamhâ te Piratu hâ da'azadanha, damreme te te wapari wa:

— E ä hâ, Darireza hawi te wei mo. — Äne te da'azadanha.

— ïhe. Ta hawi te wei mo, tiza'rui hawi. — Äne te asa tâma rowasu'u za'ra ni.

Apito Erodi te te dama 're ïroti mono zé, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hâ. Taha wa, Piratu te te wapari wamhâ, te tâma 'ru za'ra, Erodihi u te te siwi saprõni da, tame za a'â sâmra wa, Zeruzarë ãma.

⁸ Erodi hâ Zezusihi wasu'u hâ ma tô te te 're wapari. Taha wa, ma tô te te sima 're wë u'âsi, Zezusi te te sabu da. Tawamhâ, ïtême da te dasiwi ãwisi wamhâ, toi uptabi di Erodi hâ, titõmo na te te oto 'madâ'â wa. ïsõ'a, marî dama ï'manhari waihu'u'õ hâ tiwaihu'u pese na te te 'manhari da, ma tô aré sima wë, Erodi hâ.

⁹ Taha wa, ma tō Erodi hā marī na sadanharī ahā, Zezusi hā. Tazahā, te te sada'âbâ ò di asa.

¹⁰ Taha wa, te oto Erodihi u aimasa, sasedoti īpire norī hā. Rowahutu'wa norī me, te ītēme aimasa. Mreme tete sina, ma taré siwi pisutu za'ra, Zezusi hā.

¹¹ Tawamhā Erodi norī hā ma tō Zezusihī āma tiwa'ē za'ra, taré. Tinhib'a'uwe norī me, ma āma tiwa'ē za'ra, da'wapéi'wa norī me. Ma tō āma tito za'ra. Dasi'ubuzém na ma tō siwi āma hāiba ubu, īwē na. Tawamhā Erodi hā te oto dama ti'ru, apā da te dasiwi saprōni da, Piratuhu u. Taha wa, te apā siwi saprō.

¹² Piratu norī hā Erodihi me, te aré 're si'ruiwapari zahuré. Āhāna, ma tō oto sisawi zahuré.

Zezusi hā da te dasiwi wīrī da, Piratu te te īdazazezé wasu'u Mateusi 27.15-26; Marcusi 15.6-15; Zuwā 18.39-19.16

¹³ Tawamhā Piratu te sitēme dazō hā, sasedoti īpire norī zō, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī zō. Duré roti'wa norī zō, te tihārā za'ra, īsib'a'uwe norī me, te te ītēme ubumro da.

¹⁴ ītēme sihutu wamhā, te tāma nharī za'ra:

— We ītēme asiwi āwisi aba wi hā, ma tō āne īma īwasu'u za'ra wa'wa: "Āhā nhimirowasu'u zarina, te oto ro'wa'runtu na 're dahāimana za'ra." Āne ma tō īma īwasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, wa tō asō'a za'ra wa'aba, sadanharī pese aré, īwasétē zō, īwasédé hā āma sa'ra za'ra wa'aba wa. Tazahā, marī hā āma hāimana ò di, īwasédé hā.

¹⁵ Erodi hā te te duré sadanharī wamhā, marī hā te te īmanharī wasétē zé hā te te duré āma sōpētē ò di. Taha wa, ma tō we apā watēme satōri za'ra, marī hā āma hāimana ò wa. Marī te te 'manharī wasétē ò nherē, e niha wa za dama ti'ru, da te dasiwi wīrī da. Mare di.

¹⁶ Taré wa za da'wapéi'wa norī ma 'ru za'ra, te te siwi 're pré'é mono da. Taha parimhā, wa za satō, apā morī da. — Āne te Piratu hā tāma nharī za'ra.

¹⁷ Pascowa na dasaihurizép sidâpâsi, ma tō Piratu hā dazazém hawi te te 're da'azani, misi si.

¹⁸ Tawamhā aihñi te damreme 'rāihâ na tāma nharī za'ra ni, āne:

— Da te dasiwi wīrīre. Barabasihi si, wama wazere za'ra na apā. — Āne te āma 'mahārā za'ra ni, Piratu hā.

¹⁹ Barabasi hā dazazéb 're, te dame 're sa. īsimiroti zarina, ma tō dasi'wapé hā watobro, romanu norī zada, Zeruzarē āma. Ma tō duré da'maiwī, Barabasi hā. Taha wa, ma tō dasiwi sērē ni, dazazéb 're, sab da.

²⁰ Piratu hā ma tō sima wē, Zezusi hā apā te te satōri da. Taha wa, te āne duré dama tinhā.

²¹ Tane nherē, damreme 'rāihâ na te nasi 'mahârâ za'ra ni, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'râmi na, da te dasiwi sasõmri, dâ'â da.
— Æne te nasi 'mahârâ za'ra ni.

²² Tawamhâ te Piratu hâ duré dama tinhá:

— E marî te te 're ab'manhari wasétê mono bâ. Íwasétê zô, te sadanharî wamhâ, marî hâ ãma hâimana õ di. E niha wa za bété taré dama ti'ru, da te dasiwi wîñi da. Mare di. Taré wa za ti'ru, da te dasiwi 're pré'ê mono da. Taha parip si, te za mo, ïzadawa para. — Æne Piratu te dama tinhá. Si'ubdatõ oto ïmreme hâ.

²³ Tane nherē, te aihîni norî hâ ãma sé za'ra, mreme 'râihâ na, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'râmi na sa'o, dâ'â da. — Æne te nasi 'mahârâ za'ra ni. Taha wa, Piratu ma tô oto dawapa.

²⁴ Da te tiwi ïwaptérêzéb uwaibaba, ma tô pisutu, wedepo'o nhonhi'râmi na sa'o da, Zezusi hâ, dâ'â da.

²⁵ Da te dasima ïwë za'ra zéb uwaibaba, ma tô dama ti'ru, aibâ, da te wazere da, dazazém hawi watobro da, apâ morî da. Aibâ nhimiroti zarina, ma tô dasi'wapé hâ watobro aré, romanu norî zada hâ. Ma tô duré da'maiwî, aibâ hâ. Taha wa, ma tô sêrê ni, dazazéb 're, sab da. Tawamhâ Piratu te oto ti'ru, Zezusi hâ te te siwi âri da da'wapé'i'wa norî hâ, da te dasima ïwë za'ra zéb uwaibaba, te te tâma 'manharî za'ra da, Zezusihî ma.

Zezusi hâ, wedepo'o nhonhi'râmi na dâ'â da, da te dasiwi ïsasõmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Zuwâ 19.17-27

²⁶ Tawamhâ Zezusi hâ te oto siwi saprõ, ïdâ'âzéb u. Te te siwi saprõni ré, ma tô buru hawimhâ aibâ hâ da'razâ. Aibâ nhisi hâ, Sima na ïsisi hâ. Simahâ za'ru nhisi hâ, Sireni na. Te te da'razâri wa, ma tô siwi pa'â, da'wapé'i'wa norî hâ. ïsisé ma tô tâma hiri za'ra wedepo'o nhonhi'râmi hâ, Zezusihî zarina te te âri da. Taha wa, te ïsarina ti'â.

²⁷ Tawamhâ da'ahâ na te Zezusihî zarina ai'aba're ni. Pi'õ zama, te dame ai'aba're, wawa sina. Zezusihî ãma pê'êzé uptabi za'ra wa, te 'ry'ry.

²⁸ Taha wa, Zezusi hâ ma tô ïtême aipi'ra za'ra, pi'õ norî u, te te tâma nhari za'ra da, ãne:

— Pi'õ norî, Zeruzarê ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norî hâ, ïzô ai'ry'ry wa'aba tõ. Åté asisô si, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo, ai'ra norî zô zama.

²⁹ Niwapsi dama 're rowasétê za'ra mono di za. Taha wa, te za nhari za'ra ni, ãne: "Pi'õi 'ra'õ norî ma si, 're rowê za'ra mono di za, duré niwa ai'uté te te ïwapsõmri za'ra õ norî ma zama." Æne te za nhari za'ra ni.

30 Duré dama rowasété wapsi, ētē 'rāihâ ma, te za tasi'ru za'ra ni, danhisowi waptā'ã da, te te da'uprosi da. Duré sa'a ma, te za tasi'ru za'ra ni, te te dazuwa za'ra da.

31 E marī da, wa tō romhâ ré aimâ rowa'õtõ za'ra wa'wa. Ăhăna, mi wapti'i ré, te za oto rowasédé hâ ĩma 'manharî za'ra ni. Mi hâ 'ré wamhâ, e niha za bêté. Dama 're rowasété uptabi za'ra mono di za. — Āne te Zezusi hâ pi'õ norî ma nhari za'ra.

32 Zezusihî me, te aibâ norî hâ dasiwi saprõni zahuré ni, īsiré dâ'â zahuré da, ta norî hâ. Rowasété 'manharî'wa zahuré, aibâ norî hâ.

33 Tawamhâ ma tô oto āwisi za'ra, Da'râihî na romnhisi u. Tame ma tô siwi sasõ Zezusi hâ, wedepo'o nphonhi'râmi na dâ'â da. Ma duré rowasété 'manharî'wa norî hâ īsiré sasõmri zahuré ni. Te āma aiwa'aba zahuré, īsimire niwî, duré īsimi'e niwî.

34 Tawamhâ Zezusi hâ te Timama ma tinhâ, āne:

— ĩmama, da'āma 'madâ'â õ di za, da te ĩma ĩmanharî wasété za'ra zé hâ. Da te dasiwi ĩwaihu'u ãnâ, ma tô ĩma 'manharî wasété za'ra ni. — Āne te Timama ma tinhâ, Zezusi hâ.

Tawamhâ ētē zapotore ĩui'éré ré hâ ma tô nasi sima sâmrâ, Zezusihî uzazéb zô. Taha zarina, ma tô sima āma aipé.

35 Zezusi norî hâ simnhatâ ré, te zudezu norî hâ īrata asimro, te te 'madâ'â za'ra da. Taha wa, te roti'wa norî hâ sima nhari za'ra, āne:

— Ma tô te te 're da'anho'reptu aré. Tô sena Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te pisutu wamhâ, ma'âpé sisõ'reptu. — Āne ma tô āma tiwa'ë za'ra.

36 Da'wapéi'wa norî zama, ma tô āma tiwa'ë za'ra. Tawamhâ ma ītême ai're za'ra, te te tâma wê za'ra da, uwa 'ru 'râi wa'u īsé hâ, ĩwa'âbâ syry hâ.

37 Āne te tâma nhari za'ra:

— A hâ zudezu norî nhîb'apito wamhâ, ma'âpé asisõ'reptu na. — Āne te tâma nhari za'ra, da'wapéi'wa norî hâ.

38 Zezusihî 'râi uwaibaba, te āma ĩrob'ui'éré ré hâ da'o. "Ā hâ, zudezu norî nhîb'apito." Āne āma ĩrob'ui'éré hâ.

39 Tawamhâ rowasété 'manharî'wa hâiba amo hâ te tâma tinhâ, āne:

— A hâ Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aipisutu wamhâ, ma'âpé asisõ'reptu na. Wa norî zama, wanho'reptu na. — Āne te Zezusihî ma tinhâ, wa'ë sina.

40 Taha wa, ma īsiré hâ āma sadapsisi, āne:

— Tô'â. E 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzé, asima pipa â bâ, ma tô tane tâma ĩha. Wa norî hâ wa wasiré waza'o ni, apito nhimiwada'uri zarina. Taré, da te wama rob'manharî õ di, dasiwi.

⁴¹ Wa norī hā wawasétē wa, ma tō wama rob'manhari ni. Tazahā, ā hā marī hā te te dama 'manharī wasétē õ di. — Āne te tāma tinhā.

⁴² Taha wa, te Zezusihī ma tinhā, āne:

— Zezusi, ū'ama aipo're pu'u za, Danhib'apito na apā we aimorī wamhā. — Āne te Zezusihī ma tinhā.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā, āne:

— Tō sena wa za aima waihu'u. Ā bātā na te za ū'rata 're asāmra mo, rowē uptabi āma. — Āne ma tō aibā ma ropisutu, Zezusi hā.

Zezusihī dā'āzé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Zuwā 19.28-30

⁴⁴ Tawamhā ma tō ti'abzuma oto. Abzuma wamhā, ma tō tirobra, daro mono bā. Bādā siprazéb u, te oto robra si nomro.

⁴⁵ Bādā sipra wi, ma tō zazahā hā hāihaiopo'o, 'ri 're wa'wa nhitobzé hā, 'Re ū'haimana u'āsi mono āma 're ū'dawata za'ra mono zéb āma hā.

⁴⁶ Taha wa, ma tō Zezusi hā Timama ma tinhā, mreme 'rāihā na:

— ū'mama. Āhāta, wa za ū'pē'ēzani hā aima tisō, asib'rata.

— Āne te si'mahā, mreme 'rāihā na. Tawamhā awa'awi ma pē'ē hai'utō oto.

⁴⁷ Tawamhā aibā hā ma tō āma rob'madā, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā, romanu hā. Te te āma rob'madā'ā wamhā, te āma tiwata, 'Re ū'haimana u'āsi mono āma. Āne te tinhā:

— Nare õ hā, aibā 're ū'morī wē tō. — Āne te tinhā.

⁴⁸ Tawamhā da'ahā na ma tō tasi'rā'ōtō ni, da te āma rob'madā'ā za'ra da. Tawamhā Zezusi hā dā'ā wi, te 'ri tēme apā ai'aba're ni, dawawa sina. Āma dapē'ēzé uptabi za'ra di.

⁴⁹ Zezusihī zawi pese'wa norī hā, romhā na ma tō āma 'madā'ā za'ra. Pi'ō norī zama, te romhā na āma 'madā'ā za'ra, Darireza hawi ū'sarina ū'si'aba're norī hā.

Zezusi da te ū'serēzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Zuwā 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Aibā hā te 're ū'haimana, Zuzé na ū'sisi hā. Arimateza na ū'sa'ru nhisi hā, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma. Aibā hā ū'wē. ū'haimana wē uptabi di, dama. 'Re ū'haimana u'āsi mono, da'āma 're ū'sib'a'uwē mono zéb zō, te 're simipari u'āsi. Ta hā, roti'wa ū'pire. Zudezu norī ma roti'wa ū'pire norī siré, te 're simasisi. Tazahā, Zezusi te te siwi āri da, te te sima āma roti za'ra wamhā, te te āma dazazei õ di.

⁵² Zezusi hā dā'ā wamhā, te oto Piratuhu u mo Zuzé hā, Zezusihī ū'hāiba hā te te tiwi waptērē da.

⁵³ Taha wa, ma tō āma saze, Piratu hā. Taha wa, ma tō si'ra, wedepo'o nphonhi'rāmi hawi, Zuzé hā. Te te si'rai wamhā, ma tō ū'hāiba ubu, zazahā ū'hāirā na. Taha pari, ma tō tisē, ab're wa,

ẽtẽ zahâpâ ab're sirõmo wa. Tame ma tô Zezusihi hâiba hã tisẽ, da te ūwa ūda'manherõ õ wa.

⁵⁴ Āhã romhuri 'räsutu na ma tisẽ. Romhutu na te za zudezu nori hã romhuri zahârizé hã 'madâ'â za'ra.

⁵⁵ Tawamhã Zuzé hã ab're u mori wamhã, ma tô pi'õ nori hã ūsarina ai'aba're. Zezusihi zarina, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi we ūsi'aba're, pi'õ nori hã. Tawamhã ab're hã ma tô sabu za'ra. Duré Zezusihi hâiba, Zuzé te te ūsérézé hã ma tô sabu za'ra.

⁵⁶ Tawamhã 'ri tême te apâ ai'aba're. Taha wa, ma tô marî hã sada wa'u za'ra, wedewa'u ūsadaze hã, te te siwi ūma hâiba u're da. Romhuri zahârizém na hã ma tô tiwa'utu za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te ūpisutuzéb zarina.

24

Zezusi hã, ūmama te te ūhâiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-10; Marcusi 16.1-10; Zuwa 20.1-10

¹ Dumidu na rowa'a wi, te pi'õ nori hã ai'aba're, ab're u. Marî wa'u te siré âri za'ra, ūsadaze hã.

² Ab're u sihutu wamhã, ēne ma tô 'madâ'â za'ra, ab're nhitobzé hã. Sitob õ di oto. Ni'wa hã ma tô ab're nhití pi'ra.

³ Tawamhã sisisi wamhã, te te sâmri za'ra õ di, Wanhib'apito Zezusihi hâiba hã. Robaba di.

⁴ Te te waihu'u za'ra õ wa, te ãne sima rosa'rata za'ra:

— E niha ab're hã baba di. E mahâta ūhâiba. — Æne te sima sô amrami za'ra. Tawamhã aibâ nori hã maparane ma ūtême aimâ'wa. ūzu hã ma ai'ubuzi zahuré.

⁵ Taha wa, ma tô pi'õ nori hã tâma tipahi za'ra. Pahi te, ma tô aiwë'ë za'ra, ti'ai u. Taha wa, te ãne tâma nhari za'ra, pi'õ nori ma:

— E niha da, te ūhâiba zô ūrob'madâ'â za'ra wa'wa, adâ'â 'ru ūma. Apâ ma tô hâiwa'udu.

⁶⁻⁷ Æme nomro õ di oto. Ma tô hâiwa'udu. Darireza ūma 're sâmra mono ré, ma tô romhâ ré aimâ siwasu'u sirõmo za'ra wa'wa aré, ãne: "Wa hã ti'ai ūma dasiré ūpodo hã te za dama ūnhomri ni, aibâ ūwaséte nori ma. Wedepo'o nphonhi'râmi na te za dasiwi ūzasõmri ni, ūdâ'â da. Bâdâ maparane ū'âma si'utõrõ õ ré, wa za apâ hâiwa'udu." Æne ma tô romhâ ré aimâ siwasu'u sirõmo za'ra wa'wa. — Æne ma tô Zezusihi mreeme na ūma po're pu'u za'ra, aibâ nori hã.

⁸ Taha wa, ma tô pi'õ nori hã ūma tipo're pu'u za'ra, Zezusihi mreeme na.

⁹ Taha pari, te ab're hawi apâ ai'aba're, ūsazei'wa nori u. Aibâ 11 na ūhâiba za'ra nori ma, ma tô rowasu'u pese za'ra, Zezusihi siré 're ūnomro mono nori ma. ūsiré ūsi'ubumro nori ma zama, ma tô tâma rowasu'u pese za'ra.

¹⁰ Pi'õ norõ nhisi hã, ãne: Mariza Madarena, duré Zuwãna, duré Mariza, Ti'aduhu na. Ta norõ hã ūsiré pi'õ norõ me, ab're u ūsi'aba'rê hã, te Zezusihi zadawa wasu'u'wa norõ ma rowasu'u pese za'ra.

¹¹ Tane nherẽ, ūsimirowasu'u na te te saze za'ra õ di, taré newa.

¹² Tane nherẽ, Pedru hã ma tô wahudu, ab're u wara da, te te sabu da. Ab're u wisi wamhã, ma tô sô aiwé'ë, te te sô rob'madâ'â da. Sô siwé'ëi wamhã, ūubuzéb si, ma tô sabu. Taha wa, ma tô apâ mo 'ri tême, tob'uzu sina, marî hã ūhaimana na.

Emausi u, ūsazei'wa norõ nebzé wasu'u

Marcusi 16.12-13

¹³ Tawamhã tô taha bâtâ na te tineb zahuré, Emausi na 'ri wa'õtõ nhisi u, Zezusihi zazei'wa norõ hã. Zeruzaré hawi te tineb zahuré, 'ri wa'õtõ u. Zeruzaré hawimhã, 10 na ti'ai pibuzé hã, Emausi u hã.

¹⁴ Nep sina, ma tô te te sima rowasu'u zahuré, uburé marî hã ūwairébé mono na.

¹⁵ Te te sima rowasu'u zahuré mono ré, duré ãma sisada'âbâ zahuré mono ré, ma tô Zezusi hã ãma tiwisi zahuré. Te oto ūme timorî zahuré.

¹⁶ Titõmo na ma tô 'madâ'â zahuré. Tane nherẽ, te te waihu'u zahuré õ di, ni'wa newa.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te sadanharî zahuré, ãne:

— E marî, te asima ūwasu'u wa'aba mo, bâdâdi na ane wa'aba sina. — ãne te sadanharî zahuré. Taha wa, ma tô mazahâri zahuré. Ubu pire zahuré di.

¹⁸ Tawamhã ma tô ūhâiba amo hã sadanha, Tezopasi na ūsisi hã:

— Zeruzaré ãma 're asâmra mono nherẽ, e aiwétési aimâ ūsa'rese õ, ã nimosi marî hã ūwairébé mono hã. — ãne te sadanha, Tezopasi hã.

¹⁹ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa sadanharî zahuré:

— E marî, wairébé mono bâ bêté. — ãne te sadanharî zahuré.

— Zezusi, Nazaré hawi ūmorî ma, ma tô rob'manhari wasété za'ra ni. 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo aré. Tiwaihu'u pese na ma tô marî hã te te dama 're ab'manhari aré, ūwé hã. Duré mreme pire na, te 're mo. ãne na ma tô waihu'u, 'Re ūhaimana u'âsi mono hã. ãne na hã uburé ma tô waihu'u za'ra ni.

²⁰ Tane nherẽ, wa'madâ'â'wa norõ hã sasedoti ūpire norõ hã ma tô danhib'apito u siwi saprõ. Roti'wa norõ dama ūpire norõ me, ma tô ūtême siwi saprõ, te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi wîrî da. Taha wa, ma tô ūsimiwada'uri zarina, dasiwi sasõmri ni, wedepo'o nhonhi'râmi na dâ'â da.

²¹ Izarazéhé nihudu norõ hã, danhimiwada'uri na oto 're wahâimana za'ra mono tõ da, te te 're wa'apawapto mono da

ne, wa tō 're wanhimnhasi za'ra aré. Ăhāna bâdâ maparane ma tō āma ne, da te īwīřzém na hā.

²²⁻²³ Ni'wam norī hā pi'ō norī hā ma tō ai'aba're ab're u, wasiré īsazei'wa norī hā. Tane nherē, te te siwi sāmri za'ra õ di, īhāiba hā. Ab're hā baba na, ma tō sô sabu za'ra. Apâ sihutu wamhā, āne te wama rowasu'u za'ra: "Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī si, wa tō wasiwi 'madâ'â za'ra ni, hāiwā hawi we īne hā. Zezusi hā, u, dâ'â õ di. Te u, oto 're mo. Āne ma tō wama rowasu'u zahuré." Āne te pi'ō norī hā wama rowasu'u za'ra. Taha wa, wa tō āma watob'uzu za'ra ni, īsimirowasu'u za'ra na hā.

²⁴ Taha wa, ma tō wasiré norī hā 'mane, pi'ōi wa'rāmi, ab're u. Te te robzabu zahuré wamhā, ab're hā baba na ma tō duré sabu zahuré, pi'ō norī nhimirowasu'u zarina. Te duré wama rowasu'u za'ra, Zezusihī hāiba hā te te īsāmri zahuré õ na. — Āne te tāma rowasu'u zahuré, Zezusihī ma, Tezopasi norī hā.

²⁵⁻²⁶ Tawamhā Zezusi hā te asa tāma nharī zahuré, āne:

— E niha bêté, waihu'u su'u aba õ di, sazei aba da, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u mono bâ, Danho'reptui'wa na rob'ui'éré hā. Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu hā te za a'â robzépata, rowasédé, da te tāma 'manharī wamhā. Taha parip si, te za rowē āma 're sāmra, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īpisutuzéb uwaibaba. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u zahuré, sô'awi tāma siwasu'u zahuré õ nherē, Danho'reptui'wa na.

²⁷ Romhâ ré, ma tō īwana Danho'reptui'wa na rob'ui'éré za'ra ni. Tawamhā Mozési te te āma īrob'ui'éré na, te oto tāma rob'rāzarōtō zahuré. Taha pari, uburé 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī, te te āma īrob'ui'éré za'ra na, te tāma rob'rāzarōtō zahuré.

²⁸ Tawamhā ma tō rob'umhutu za'ra oto, 'ri wa'ōtō u hā, Emausi u hā. Zezusi hā te aré tiwi timorī waré zahuré.

²⁹ Taha wa, ma tō tāma nharī zahuré, tiwi morī zahuré tō da:

— Wa'rata asāmra a'â. Ma tō wawi tihāiwahâ. Te za wawi tirobra. — Āne te tāma nharī zahuré.

Taha wa, ma tō āzé 'ri para u, ī'rata sāmra zahuré da, a'â.

³⁰ Tawamhā ī'rata te tinhama rā zahuré, siré saihuri da. Sāmra wamhā, ma tō ī'u'ēne hā tî'â, Zezusi hā. 'Re īhāimana u'âsi mono āma te tiwata, sôpnu wa. Taha pari, ma tō te te wě'ē, ī'u'ēne hā. Ma tō tāma sômri zahuré.

³¹ Taha wa, ma tō oto waihu'u zahuré, Zezusi hā. Tazahā, ma tō tiwi aimani zahuré.

³² Taha wa, te īsa'u sima rowasu'u zahuré, āne:

— Bâdâdi na we te te wama rowasu'u mono ré hā, e watoi ōre, wapě'ē 'remhā. Wato sina, wa we wa te wapari. Wapari ze ti. — Āne te sima rowasu'u zahuré.

³³ Tawamhā awa'awi, ma tō tiwahutu zahuré, Zeruzarē u neb da apâ. Simasisi wamhā, ma tō Zezusihi siré norī hā sabu za'ra, 11 na īhâiba za'ra hā. 'Ri para, te siré ai'ubumro, īsazei'wa norī me.

³⁴ — Tô sena, ma tō Wanhib'apito hā hâiwa'udu. Simahā ma, ma tō sihâiré. — Āne te tâma rowasu'u za'ra, datême īsimasisi norī ma.

³⁵ Tawamhā Wanhib'apito, bâdâdi na ītême īwisi zahuré na, ma tō asa dama rowasu'u zahuré, īsazei'wa norī ma. Duré, Wanhib'apito te te īwaihu'u zahuré zém na, ma tō siwasu'u zahuré. īu'ené te te tâma īwé'ë zahuré na, ma tō duré Wanhib'apito hā waihu'u zahuré. Āne na ma tō siwasu'u zahuré, Zezusihi zazei'wa norī ma.

Zezihi hā, tizazei'wa norī ma, īsihâi'rêzé wasu'u

Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Zuwâ 20.19-23; Atusi 1.6-8

³⁶ Tawamhā īsazei'wa norī ma, te te rowasu'u zahuré ré, ma tō Zezusi hā īwa'wa tizab za'ra. Āne te tâma nharī za'ra:

— Rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono. — Āne te tâma nharī za'ra.

³⁷ Tawamhā dahâiba warō newa, ma tō tâma tipê'ewara za'ra.

³⁸ Taha wa, te Zezusi hā tâma nharī za'ra, āne:

— E marī da, ma tō īma aipê'ewara za'ra wa'wa. E marī da, ma tō īwawâ za'ra wa'wa, īhâiwa'utuzém na.

³⁹ īnhib'rada, 'madâ'â za'ra wa'aba. Duré īpara hā 'madâ'â za'ra wa'aba. Ma'apé oto īzaze za'ra wa'aba. Wa hā tō, Zezusi. Dahâiba warō hā nhi õ di, duré hi õ di. Wa hā īhi ré hā, duré īhi ré hā. Ma'apé asib'rata na īupi za'ra wa'aba, tō sena īzaze za'ra wa'aba da.

⁴⁰ — Āne ma tō Zezusi hā tâma si'ru za'ra. Taha wa, ma tō tinhib'rada hā tâma sõ'a za'ra, duré tipara hā.

⁴¹ īmreme te te wapari za'ra wamhā, te 're to za'ra, tipê'ë na. Tâma rowē uptabi za'ra di. Tane nherë, Zezusi hā hâiwa'utu õ newa, te te āma saze za'ra õ di. Taha wa, mrab zô te sadanharī za'ra oto, Zezusi hā:

— E mra, te aima tihâimana za'ra wa'wa. — Āne te sadanharī za'ra.

⁴² Tawamhā syry na ma tō tâma sõmri za'ra, tepe zebre hā.

⁴³ Tawamhā ma ti'â, te te 'rêne da, īsõ'a za'ra.

⁴⁴ Taha wa, te Zezusi hā tâma nharī za'ra, āne:

— Romhâ ré wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa, ai'rata 're īnhamra za'ra wa'aba mono ré hā, marī hā za īzô īwairébé mono na, Mozésihi nhimi'ui'éré zarina, duré 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'éré zarina, duré īsõ're na rob'ui'éré zarina. — Āne te Zezusi hā tâma nharī za'ra.

⁴⁵⁻⁴⁶ Tawamhā ma tō ãne tāma waihu'u za'ra, ībaihā na rob'ui'éré zarina:

— Romhā ré ma tō ãne īāma rob'ui'éré za'ra ni: "Danho'reptui'wa te za robzépata za'êtē, 'Re īhaimana u'âsi mono te te īpisudu hā. Tane nherē, bâdâ maparane ãma si'utõrī ō ré, te za hâiwa'udu apâ, ab're hawi.

⁴⁷ Duré, te za īwasu'uwē na īsadawa para te te 're dapo're pu'u za'ra, ãne: 'Dawasédé hā te za da te 're rême pese za'ra. Tawamhā te za te te dama 're apari dawasédé hā, 'Re īhaimana u'âsi mono hā.' ãne te za īwasu'uwē na uburé te te ãma 're dapo're pu'u za'ra, daro mono bâ. Zeruzarẽ ãma īsâna'rada hā za." ãne ma tō duré romhā ré ãma rob'ui'éré za'ra, ībaihā na hā.

⁴⁸ A norī wa'wa hā ma tō īāma īmadâ'â za'ra wa'wa, īdâ'âzé hā. Duré īhâiwa'utuzé hā ma tō īāma īwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te za īwasu'u wê'wa, 're anomro aba mo.

⁴⁹ Wa hā wa za we atême satõrī za'ra wa'wa, īmama te te aima īropisutu za'ra wa'aba zéb zarina. Taha wa, te za a'â 'ri ahâ ãma sô asimipari za'ra wa'wa, hâiwa hawi te we atême īsatõrī za'ra wa'aba zéb u, īwaihu'u pese na 're īmorī ne, 're anomro aba mono da. — ãne te Zezusi hā tāma nharī za'ra, tisiré 're īnomro mono norī ma.

*Ze zusi hā, hâiwa u īmorîzé wasu'u
Marcusi 16.19-20; Atusi 1.9-11*

⁵⁰ Tawamhā Zezuſi hā ma tō tisiré 're īnomro mono norī hā te te simro, 'ri ahâ nhiti, Betânhā na 'ri wa'õtõ nhisi u. Tamomo te te rob'umhutu za'ra wamhā, ma tō tinhib'rada hā wahutu, tisi hawimhā, īwē hā te te tāma sômri za'ra da, Zezusi hā.

⁵¹ Tawamhā taha ré, ma tō tiwi timorī za'ra. īmama hā ma tō tiwi âri za'ra, hâiwa u.

⁵² Tawamhā īsa'u, te Zezusihî ãma tiwata za'ra, hi'râtítõ. To sina, te apâ ai'aba'ré, Zeruzarẽ u.

⁵³ Tawamhā 'Re īhaimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zéb ãma, te 're si'ubumroi u'âsi, 'ri 'wawi wa'ra 're, ãma 're wata u'âsi za'ra mono da.

Zuwā

Zezu Cristuhu wasu'uwē na, Zuwā te te āma īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Ā ībaihâ na rob'ui'éré'wa nhisi hā, Zuwā na īisisi hā. Ā hā Zezusihi siré 're īmorī, Ti'aduhu sisānawā. Ta norī hā tepe mrāmi na aré romhuri'wa zahuré. Duré Zuwā hā īhāiba amo hā te duré 're hāimana, ā dawabzuri te te dama 're ī'ab'manhaři mono hā. Taha nhisi hā, Zuwā Batita. Tazahā ā ībaihâ na rob'ui'éré'wa hā ta hāi õ di.

Zuwā hā ma tō wama wasu'u za'ra, Zezusi hā tō sena 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra uptabi na hā. Zuwā 20.31 āma te āhā wasu'u hā tihāiba. Ma tō duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hā Danho'reptui'wa na ni'wam norī hā te te sina 're ī'umnhasi za'ra mono hā rowē na 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé hā za ta norī si te te sina 're ī'uwaimrami za'ra mono na hā. Zuwā hā ma tō duré wama āma romnhimiré' za'ra, marī mono bā, wahāimanazém na wa te āma 're īrosa'rata za'ra mono zéb da hā. Ā na ma tō wama āma romnhimiré' za'ra, duré ī'u'ëtē wapu na, duré rowa'a na, duré pone'ërebā na, duré pone'ërebā 'madâ'â'wa na zama, duré uwa 'ru na zama.

'Re īhāimana u'âsi mono mreme na īisisi hā īsihāibazé wasu'u

¹ Duréihā ti'ai õ ré hā, marī õ uptabi di. Ropoto na te te sāna'rata õ ré, te 're mo, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na īisisi hā. Ta hā te siré 're simasisi u'âsi zahuré, 'Re īhāimana u'âsi mono me. Duré ta hā 'Re īhāimana u'âsi mono.

² Ti'ai õ ré hā, te siré 're simasisi zahuré, marī õ uptabi ré hā.

³ Ta hā ma tō uburé te te ro'apoto, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īpisutuzéb zarina. Te te ro'apoto mono õ 'wa'âhā, aré marī õ uptabi di.

⁴ Ta hā rowē na 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa, te dama 're hāimana, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na īisisi hā. Dama rob'uiwē'wa ne, rowa'a na damorī wē na 're danomro mono da, te za roti wē na te te dama 're awaihu'u.

⁵ Robra na ne, dawasétē na 're danomro mono nherē, te za dama rob'uiwē'wa ne 're īmorī hā te te 're da'apawaptob u'âsi, tinhimiroti na. Niwa da te dawi uprosi waihu'u õ di za īsimiroti hā, dawasétē na 're īdanomro mono norī hā.

⁶ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō aibâ hā satō, te te dama 're sadawa wasu'u mono da. Aibâ nhisi hā Zuwā na īisisi hā.

⁷ Ta hā ma tō te te dama 're wasu'u, rob'uiwē'wa ne 're īmorī wasu'u hā.

⁸ Zuwā hā rob'uiwē'wa ne 're īmorī hā 're hāimana mono õ di. Rob'uiwē'wa ne 're īmorī wasu'u na te te 're da'apo're pu'u mono da si, ma tō we datēme wi, Zuwā hā.

⁹ Rob'uiwē'wa ne 're īmorī hā tō sena īsimiroti hā. Ta hā ti'ai u ma we datēme wi, aihīni īsimiroti hā da te waihu'u pese za'ra da.

¹⁰⁻¹¹ Ta hā te oto ti'ai āma 're hāimana, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na īisisi hā. Tazahā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, te te ro'apoto mono nherē, ro'apoto mono 'wa na da te waihu'u za'ra õ di. Tisiré zudezu norī rob u, ma tō wei mo. Tane nherē, sô 're tob'uzu za'ra mono õ di, ta norī hā.

¹² Ni'wam norī si ma tō sô 're tob'uzu za'ra. Ma tō te te āma 're sasōmri za'ra. Taha wa, ma tō ta norī si pisutu za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, 're hāimana za'ra mono da.

¹³ E īra siro, ma tō ta norī hā 're rere'e, ti'ai āma timama sipoto na. Mare di. Taha zarina, īra siro, 're rere'e mono õ di. 'Re īhāimana u'āsi mono si ma tō āma 're 'ra za'ra.

¹⁴ Dama 'Re īhāimana u'āsi mono wasu'u'wa da hā, wa'rata 're sāmra mono da, ma tō sihāiba. Simizawi pese uptabi di. īsimiroti hā wē uptabi di. 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra wa, ōhō si 're morī wē uptabi di. Misire īra hā. Ōhō si, waihu'u pese uptabi di. Wa norī hā wa tō wasiwi waihu'u za'ra ni, 're īmorī wē uptabi na. īwaihu'u pese na zama, wa tō waihu'u za'ra ni.

¹⁵ Ta hā ma tō Zuwā Batita hā te te dama 're wasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra na, da te 're waihu'u za'ra mono da. Āne ītēme wisi wamhā, te dama 'mahā, Zuwā Batita hā:

— Ōhōta aibā hā te wei mo. īwana, wa tō te aimā 're wasu'u za'ra wa'wa: “Ō hā īza'u si wei morī nherē, īma pire di. E marī wa. īpoto õ ré, 're morī u'āsi wa.” — Āne ma tō dama rowasu'u, Žuwā Batita hā.

¹⁶⁻¹⁷ Duréihā wahī'rada Mozési hā ma tō te te dama 're roti, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina. 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īwaihu'uzéb zarina, ma tō te te dama 're roti, āma 're danomro wē mono da. Zezu Cristu hā ma tō ōhō si te te dama 're waihu'u, dawaséte nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īda'azawi pese mono zém na. Simizawi pese uptabi wa, te te 're wa'apawaptob u'āsi, āma 're wanomro wē mono da, Zezu Cristu hā.

¹⁸ Ti'ai āma 're īdanomro mono hā datōmo na da te 're 'madā'ā za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ōhō si, ma tō Timama hā 'madā, siré 're simasisi u'āsi zahuré mono wa, Timama me. īra hā misire, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra hā. Ta hā ma tō te te dama 're wasu'u u'āsi Timama hā, da te 're waihu'u za'ra mono da.

*Zuwā Batita te te dama 're ūrowasu'u mono zé wasu'u
Marcusi 1.1; Rucasi 3.2-3*

¹⁹ Tawamhā aibā norī hā ma tō aihutu, Zuwā Batitaha u, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī hā. Tipawapto'wa norī me, ma tō ītēme aihutu, réwita norī me. Zudezu norī ma roti'wa norī hā te te satōrī za'ra wa, ma ītēme aihutu, Zeruzarē hawi.

Tawamhā ītēme sihutu wamhā, te siwi sadanharī za'ra, ãne:

— E 'wa hā, a hā.

²⁰ Taha wa, te ãne tāma siwasu'u za'ra:

— Wa hā Cristu õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu hā, Danho'reptui'wa da.

²¹ Te duré siwi sadanharī za'ra:

— E 'wa hā bétē, a hā. E a hā, Eriasi apâ aihâiwa'udu.

Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra:

— Mare di. Ta hāi õ di, wa hā.

Taha wa, te duré siwi sadanha:

— E a hā, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're īdanhimipari za'ra mono, te 're aimo.

Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra:

— Mare di. Wa hā, ta hāi õ di.

²² Tawamhā te duré siwi sadanha:

— E 'wa hā bétē, a hā. Ma'āpé wei wama asiwasu'u su'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da, wei wazatōrī'wa norī ma, wa te aiwasu'u za'ra da.

²³ Taha wa, te oto tāma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hā a'ubuni wi, dama roti'wa. ãne, wa tō te dama 're rob'mahârâ: "Wanhib'apito zô, te za bâdâdi hā īmana 'râmi asiwi ūsa'ra wa'aba mo, awa'awi da." ãne ma tō wahi'rada Iza'iza hā te te dama 're roti aré, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā. Tane wa tō duré wa hā te dama 're roti, ūsimiroti zarina. — ãne te Zuwā Batita hā tāma siwasu'u za'ra, aibā norī ma.

²⁴⁻²⁵ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra, ãne:

— Ma tō wama asiwasu'u za'ra. A hā, Cristu õ di. A hā, Eriasi õ di. A hā, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're īdanhimipari za'ra mono õ di. E marī da, te bétē â dawabzuri hā dama 're ūab'manharī mo, a hāi õ nherē. — ãne te tāma nharī za'ra.

²⁶⁻²⁷ Tawamhā Zuwā te asa tāma nharī za'ra, ãne:

— Â na si, wa tō â dawabzuri hā te dama 're ab'manharī. Tane nherē, ūza'u si we ūmorī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u mono da, ma tō wei wi. Zahadu sa'rese za'ra wa'aba õ di, a norī wa'wa hā. Ta hā ūma pire wa, ūpara'usa wasisizé te tāma wasihu waihu'u õ di. — ãne Zuwā Batita hā te tāma siwasu'u za'ra.

²⁸ Āne romhāimanazé hā Betānha na 'ri wa'ōtō nhisi āma Zodā zara niwī â dawabzuri te te dama 're ū'ab'manharizéb āma hā.

*'Re ū'haimana u'āsi mono 'ra wasu'u
Marcusi 1.10; Rucasi 3.22*

²⁹ Tawamhā awē ma tō Zuwā Batita hā Zezusi hā tisā, ūtēme morī ré. Te te sāmri wi, te dama 'mahā, āne:

— Ōhōta te we oto mo, Pone'ērebâ hā, 'Re ū'haimana u'āsi mono te te ūpisudu hā dawasédé hā te te dama 're apari mono da.

³⁰ Īwana wa tō āne hā aima wasu'u za'ra wa'wa: "Īza'u we ūmorī hā ūma pire di. ūpoto ū ré, 're morī u'āsi wa, ūma pire di." Āne, wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa.

³¹ Wa hā te duré waihu'u ū di aré, 'Re ū'haimana u'āsi mono te te ūpisutu na hā Danho'reptui'wa da. Tazahā, wa norī hā Izarazéhē nhihudu hā wa te waihu'u za'ra da, wa â dawabzuri hā te dama 're ab'manharī.

³²⁻³³ — ūsi'uihā na, wa hā te duré waihu'u ū di. 'Re ū'haimana u'āsi mono, ma tō ūma waihu'u, te te ūpisudu hā. Āne te ūma wasu'u: "Ūtēme wa za satō ūpē'ēzani hā, te ūpisutu u. ūhawi morī ū di za. ūrata te za 're sāmra u'āsi. A hā te za āma ūmadā. Āma 'madā'â wamhā, te za oto ūwaihu, ū hā te ūpisutu na, ūpē'ēzani te te dama 're anhomri mono da." Āne ūzatōrī'wa hā te ūma wasu'u. Tō sena ma tō ūma rowasu'u. Wa hā wa tō āma 'madā. Ma tō we ūtēme mo, hāiwa hawi utu'u ne, 'Re ū'haimana u'āsi mono pē'ēzani hā. ūhawi morī ū di.

³⁴ Wa hā wa tō āma 'madā. Tō sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. ū hā, 'Re ū'haimana u'āsi mono 'ra. — Āne te dama wasu'u, Zuwā Batita hā.

Aibā norī hā, Zezusihī āma te te ūsasōmri na'rata zahuré zé wasu'u

³⁵ Tawamhā awē te duré Zuwā Batita hā wasiré tihāiba. Wa norī hā ūsiré 're wane wa, wa ūsiré aima'wara ni. Tawamhā wasiré wasimasab ré, ma Zezusi hā ro'razā.

³⁶ Tawamhā, Zuwā Batita hā te te 'madā'â wamhā, te dama 'mahā:

— Ōhōta Pone'ērebâ, 'Re ū'haimana u'āsi mono hawi we ūmorī.

³⁷ Tawamhā Zuwā Batitaha mreme hā wa te wapari wa, wa tō oto wanem ni, Zezusihī zarina.

³⁸ Taha wa, Zezusi hā ma wei wazō aipi'ra. Te wei wa'madā. Tawamhā te wama tinhā, āne:

— E marī zō, te we ane wa'wa.

Tawamhā asa wa tāma nharī ni:

— Rowahutu'wa, asāmrazé hā wa te waihu'u da, wa wei wanem ni.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā Zezusi te wama tinhā:

— Oto pé ūzaprōni aba, ūnhamrazé hā sabui wa'aba da. Taha wa, wa oto ūme wanem ni, ūsāmrazéb u. Wasihutuzéb u ma tō bādā hā we tinho're za'a. Tawamhā bātā na wa ūrata aimasisi ni, Ādéréhé me. Simahā no, Ādéré hā.

⁴¹ Tawamhā tidub'rata zō te mo, Ādéré hā. Te te sāmri wamhā, ãne te tāma rowasu'u:

— Danho'reptui'wa hā wa tō sōpētē ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisudu hā. Danho'reptui'wa hā ta hā "Cristu", damreme amo na hā.

⁴² Tawamhā ma tō Zezusihi u we saprō apā. We te te ūtēme ãwisi wamhā, Zezusi te Sima hā 'madâ. Te tāma tinhā:

— A hā Sima, Zuwāhā 'ra. Āhāna wa za asisi na saprī. Sepasi na asisi hā za oto. — Æne te tāma tinhā. Āma ūsaprī hā Pedru na ūsisi hā.

Zezusi hā, Piripi norī te te ūpisutu na'rata zahuré zé wasu'u

⁴³ Tawamhā awē Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u morī da, te Zezusi hā sina ropisutu. Taha wa, wa ūsré oto ai'aba're ré ni. Wasi'aba'reí ré, wa tō aibā hā sōpētē za'ra ni, Piripi na ūsisi hā. Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— We aimorī, ūsré 're aimorī da oto.

Taha wa, te oto ūsré mo.

⁴⁴ Piripihi za'ru hā Besada na 'ri nhisi hā. Tame te duré Ādéré norī hā 're simasisi zahuré, Pedruhu me.

⁴⁵ Tawamhā Piripi te Natāna'ehé zō mo. Te te sāmri wamhā, ãne te tāma tinhā:

— Aibā hā wa tō sabu za'ra ni, wahi'rada Mozési te te āma ūrob'ui'éré siro hā romhā ré, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī zama ūsa'u te te āma ūrob'ui'éré za'ra hā. Ta hā Zezusi, Nazaré hawi we ūmorī hā, Zuzéhé 'ra hā. — Æne te Piripi hā tāma rowasu'u.

⁴⁶ Tawamhā te Natāna'é hā asa tāma tinhā, ãne:

— Oro Nazaré hawi ūwē hā wei morī ūm ne.

Tawamhā Piripi asa te tāma tinhā:

— We aimorī, wanem hā, sabu da.

Taha wa, te apā ūtēme saprō.

⁴⁷ Tawamhā te te sāmri wi, te Zezusi hā tāma tinhā, Natāna'ehé ma, ãne:

— Ōhōta te wei mo, Izarazéhé nihudu uptabi hā 're ūmorī ūwē uptabi hā. Sadawa nhipese ãna te 're mo.

⁴⁸ Taha wa, te Natāna'é hā asa tāma tinhā:

— E niha ma tō ūwaihu.

Taha wa, te duré Zezusi asa tāma tinhā:

— Piripi hā te te ai'mahārā ūré, wa tō ai'madâ, pidera wede 'rowi asāmra ré.

⁴⁹ Tawamhā Natāna'é asa te duré tāma tinhā:

— Rowahutu'wa, a hā 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra. A hā uburé Izarazéhé nihudu norī nhib'apito.

50-51 Tawamhā Zezusi asa te duré tāma tinhā:

— Tane tō. Wede 'rowi asāmra ré, te aiwaihu'u wa, ma tō asina īwaihu, asina īwapari wa. īwaihu'u pese wa, ma tō ī'āma atob'uzu. Niwapsi te za marī hā ī'madā, īwaihu'u pese na marī hā te aimā īwaihu'uzém nhipai u. Asō'a wa'aba, te za hāiwa hā we 'ridawa, īnho'ōmoi baba. Tawamhā siwa'rāmi te za nasi we ītēme ai'aba're hāiwa hawi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā, dasiré īpoto u hā. — Āne ma tō tāma waihu'u sirōmo za'ra, Zezusi hā.

2

Cana āma dasina damrozé wasu'u

¹ Tawamhā maparane ma tō wa'āma timara. Taha pari, dasaihurizé hā ma tō 'manharī za'ra ni, dasina damrozém na hā. Cana na 'ri wa'ōtō nhisi āma, ma tō 'manharī za'ra ni. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Cana hā. Zezusihi na hā te tame dame tihāiba.

² Zezusihi zō zama, te tahārā ni, īsiré 're īwanomro mono norī zō zama, dasina damro u wasi'aba're da. Taha wa, wa duré wa norī hā dame asimro ni.

³ Tawamhā, ma tō uwa 'ru 'rāi wa'u īsé hā da'āma ai'utō, da te 'mahāpārī mono ū ré. Taha wa, te Zezusihi ma īna hā tinhā, āne:

— Uwa 'ru 'rāi wa'u īsé hā ma tō da'āma ai'utō, da te 'mahāpārī mono ū ré.

⁴ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:

— Āté a hā īma waihu'u ū di za, marī te ī'manharī da hā. Bādā zahadu īwa waptā'ā ū di, āne te ī'manharī da hā.

⁵ Taha wa, te īna hā romhuri'wa norī ma tinhā, āne:

— Tiha te te aimā waihu'u za'ra wa'aba wamhā, ma'āpé īmreme hā 'madā'ā pese za'ra wa'aba za. — Āne te tāma nharī za'ra.

⁶ Tame te piza hā 're simasa ītē 'manharī hā, ā ré hā 6 na īhāiba hā. Nima norī hā 80 na ā za'ratazé hā, duré nima norī hā 120 na ā za'ratazé hā. 'Re wasaihuri mono ū ré hā, wahi'rata norī nhimiroti zarina, wa 're wanhimisō za'ra, wa norī hā zudezu wa. Taha da, te 're simasa, piza īsa'ēne hā.

⁷ Tawamhā Zezusi te romhuri'wa norī ma tinhā, āne:

— Ā hā nasi amrami za'ra wa'aba, piza 're sa'wari za'ra wa'aba da. 'Masisi za'ra wa'aba.

Tawamhā ma tō siwi 'masisi, piza 'remhā ā hā.

⁸ Tawamhā Zezusi te tāma nharī za'ra, āne:

— Ma'āpé, ā hā oto amrami za'ra wa'aba, danhipi na dawada'uri'wai u 'wasari aba da, te te téiwa pibu da.

⁹⁻¹⁰ Tawamhā ma tō ītēme 'wasa, te te téiwa da. Te te téiwa wamhā, ā sī ū di oto. Ma tō sirob'rāi wa'u. Nima hawi uwa 'ru 'rāi wa'u īsé hā te te waihu'u ū di, danhipi na dawada'uri'wa hā. Romhuri'wa norī si ma tō waihu'u za'ra. Tawamhā te te

téwa wamhā, sina īmro zahuré zō, te hā, aibâ zō. Taha wa, te āne tāma tinhā:

— E niha ma bétē īsei uptabi si dawi īté, wasaihuri na'rata hawi, wa te âhuri tō da. Dasaihuri na'rata hawi, te īsei uptabi hā da te dama 're sōmri za'ra, da te 're âhuri mono da. Sa'ētē na da te 're âhuri mono wapsi, te za īwa'u zei prā hā da te dama 're sōmri za'ra. Tanei ò di, a hā. Nimosi ma tō īsei uptabi hā dama ī'ru, da te âhuri da. — Āne te aibâ ma tinhā, danhipi na dawada'uri'wa hā.

¹¹ Āne hā marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te dama ī'manharīzém na ma tō Zezusi hā dapawaptom na sāna'rata, tiwaihu'u pese na, Cana na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 'remhā, Cana hā. Taha wa, waihu'u pese wa, wa tō wasina umnhasi za'ra ni, īsiré 're īwanomro mono norī hā.

¹² Tawamhā Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u te oto mo, Zezusi hā. īna zama te īsiré mo. īno norī zama te īsiré ai'aba're. Wa norī zama, wa īsiré ai'aba're ni, īsiré 're wanomro mono wa. Tawamhā, wasihutu wamhā, syry na wa tame asimro ni.

'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa hawi, Zezusi te te īdazate mono zé wasu'u

Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Rucasi 19.45-48

¹³ Romhuture di oto, zudezu norī te, dato hā da te 're ī'manharī za'ra mono zéb u hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, Ezitu hawi te te īdawaibuzém na āma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hā. Tawamhā romhuture wa, dato u te oto mo Zeruzarē u, Zezusi hā. Wa norī zama, wa duré īsiré ai'aba're ni.

¹⁴ Zeruzarē āma te 'ri za'ene hā 're sa, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé hā. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te aibâ norī hā 're sī'ubumro. Ta norī hā powawē te te dama 're wede za'ra, duré pone'erebā, duré utu'u. īhāiba amo norī hā te duré rob'uiprazém na te te dawi āma 're saprī za'ra.

¹⁵ Tawamhā Zezusi hā aibâ norī hā te te 'madâ'ā za'ra wamhā, ma tō marī hā sada 'manharī za'ra, wedenhorō na te te āma sate mono da, rob u. Tawamhā ma tō te te sate, īsimizama ré. Wedeza hā ma tō duré tiwi pizari za'ra, rob'uiprazé hā te te tiwi sāmra za'ra da, te te dawi āma 're īsaprī za'ra mono norī wi.

¹⁶ Te duré tāma rob'ru za'ra, utu'u wede'wa norī ma, āne:

— Mo oto rob u sani za'ra wa'aba. 'Ri hā ã hā, īmama āma 're īdawata za'ra mono zé. Āme dama 're rowede za'ra wa'aba mono ò di za oto. — Āne te tāma nharī za'ra.

¹⁷ Taha wa, wa tō āma wapo're pu'u za'ra ni, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wai mreme ui'éré na. Āne duréihā ma tō wah'i'rada hā tinhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma:

"Asōrōwa da hā marī na te romhuri za'ētē wa, wa tō īwa āma waze, asawi te." Āne īmreme na wa tō wapo're pu'u za'ra ni.

¹⁸ Taha wa, te dama īpire norī hā tāma nharī za'ra, āne:

— E 'wa sadawa para, ma tō īdazate mo, rob u. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, sate mono wamhā, e marī te za ī'manha, dama ī'manharī waihu'u'ō hā wa te āma aiwaihu'u za'ra da.

¹⁹ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra, āne:

— Marī hā wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, āma īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Ā hā 'ri hā aswi sāmra aba wamhā, wa za apā 'ri su'u. Bādā misi te za ī'āma mo, apā te 'ri ré hā.

— Āne te tāma siwasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— E niha te za ī'ri su. E niha bādā misi te za ai'āma mo, apā 'ri ré, a hā. Ā hā da te dasiwi 'ri su'u õ di, 'ri za'ētē wa. Wahub ahā na ma tō da'āma tiwahu, da te dasiwi 'ri za'ra ré hā. 46 na ma tō āma dawi tiwahu. — Āne asa te Zezusihī ma nharī za'ra.

²¹ 'Ri te te wasu'u wamhā, tihāiba te wasu'u, Zezusi hā. Sō'awi siwasu'u õ wa, īmreme hā dama pibu prā za'ra di.

²² Ab're hawi hāiwa'utu wapsi, wa za āma wapo're pu'u za'ra ni, apā za te te ī'ri wasu'u na hā. Wa za wasima rowasu'u za'ra ni, āne: "Tō sena na ma tō Zezusi hā tihāiwa'utuzém na dama siwasu'u. Tō sena na ma tō duré wahī'rata norī hā romhā ré īhāiwa'utuzém na rob'u'i'ére sirōmo za'ra ībaihā na, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā." Āne, wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

Zezusihī ma, uburé danhimirosa'rata na tāma īdawaihu'u pese zé wasu'u

²³ Tawamhā Zezusi hā zahadu Zeruzarē āma hāimana ré, ma tō Pascowa na dato nhisi hā dasiwi 'manharī ni. Tame sāmra ré, ma tō marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te dama 're ab'manharī wē, tiwaihu'u pese na, 'Re īhāimana u'āsi mono we te te īsatōrī na, da te waihu'u za'ra da. Taha wa, marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā danho'a te te dama 're ab'manharī mono wē te, ma tō da'ahā na saze za'ra ni.

²⁴⁻²⁵ Tane nherē, da te dasina ī'umnhasi za'ra na, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hā. E marī wa. Uburé danhimirosa'rada hā tāma waihu'u pese wa. Ni'wa ī'upana te te tāma 're da'awaihu'u mono õ di, Zezusihī ma. Si'uihā na ma tō te te 're da'awaihu'u, danhimirosa'rata na. Taha wa, tō sena da te dasina umnhasi za'ra õ wa, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hā.

3

Zezusi hā, Nicodemosihī ma, te te īnharīzé wasu'u

¹ Aibā hā te 're hāimana, Nicodemosi na īsisi hā. Ta hā roti'wa, wasiré zudezu. Parisezu na, wa tō wa te 're sisi za'ra,

wahi'rata norī nhimiroti, parisezu norī siré te te 're 'madā'â pese mono wa.

² Ta hā ma tō Zezusihi u wi, barana. Ítēme wisi wamhā, ãne te tāma tinhā:

— Rowahutu'wa, 'Re ïhāimana u'âsi mono hā ma tō wei watēme asatō, wama 're rowasu'u mono da. ãne wa tō ai'âma waihu'u za'ra ni. Taha zadawa para, ma tō marī hā dama ï'manharī waihu'u'õ hā dama 're ï'ab'manharī wē u'âsi mo, da te ãma aiwaihu'u za'ra da, we te te asatōri na. Ta hā te te aima 're waihu'u mono õ 'wa'âhā, a hā ïwaihu'u'õ hā dama 're ab'manharī mono õ di aré. — ãne te Zezusihi ma tinhā.

³ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā:

— Tō sena, wa aima waihu'u. Dapē'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhā, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're danomro mono õ di za.

⁴ Tawamhā Nicodemosi te duré asa tāma tinhā:

— E niha te za aibâ hā si'ïhi nherē, tipoto té. E niha te za tina dub're apâ ãzé, duré apâ poto téb da. — ãne te Zezusihi ma tinhā.

⁵⁻⁶ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ai'uté hā dama 're poto za'ra mono wamhā, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē, 're nomro sirōmo mono õ di za. Tipē'ëzani hā te te dama 're anhomri mono wapsi, te za 're dapoto téb za'ra, dapē'ẽ 're. Tawapsi te za oto ïsib'a'uwē si 're danomro. 'Re ïhāimana u'âsi mono hā 're ïdanomro wasétē mono hawi te te 're da'a'upsōi mono wa, duré Tipē'ëzani hā te te dama 're anhomri mono wapsi, te za oto dapē'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra. Tawapsi te za oto duré ïsib'a'uwē 're danomro. Dapē'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhā, 'Re ïhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē, 're danomro mono õ di za.

⁷ A hā, aipoto tém neza. ãne te aima nharī wa, ïma nharī õ di za, ãne: "E niha wa za ïpoto té."

⁸ Rowa'u wa za aima wasu'u, waihu'u da. Rowa'u hā te te 're rowapōrī mono wamhā, ïpupu'u si wa wa te 're wapari za'ra. ïpupu'u na si wa za wa te 're waihu'u za'ra, 're ïwairébé mono zém na hā. Uihâ na te rowa'u hā 're wairébé, nimomo 're wa'u'u 'rāsatu za'ra mono da. E ma hawi te rowa'u hā 're wairébé na'rata. E momo te duré 're wa'u'u 'rāsatu za'ra. Wama waihu'u pese za'ra õ di. Tane dama waihu'u pese õ di, dapē'ẽ 're, 're ïdapoto téb za'ra mono zé hā. Dama waihu'u pese õ nherē, te za 'Re ïhāimana u'âsi mono hā te te dama 're anhomri, Tipē'ëzani hā dapē'ẽ 're, 're ïdapoto téb za'ra mono zém na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. — ãne te Zezusi hā tāma rowasu'u.

⁹ Tawamhā Nicodemosi te duré asa tāma tinhā:

— E niha te za Tipē'ëzani hā te te dama 're anhomri, dapē'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono da.

10 Taha wa, te duré Zezusi hā asa tāma tinhā:

— A hā Izarazéhé nnihudu norī ma, rowahutu'wa. Tane nherē, īnhimirowasu'u hā aima pibui prā ti. E niha waihu'u õ di bété.

11 Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Wa norī hā marī hā wama waihu'u pese wa, duré wa te 'madâ'â wa, wa ãne wa te dama 're wasu'u. Tane nherē, wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē, ãma 're wazaze za'ra wa'aba mono õ di.

12 Ti'ai ãma romhâimanazé hā, wa tō aima wasu'u za'ra wa'wa. Tane nherē, te aima wasu'u za'ra wa'aba nherē, ãma īzaze za'ra wa'aba õ di. E niha te za tawamhā hâiwa ãma da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhā, ãma īzaze za'ra wa'wa. Äté ãma īzaze za'ra wa'aba õ di za.

13 Ni'wa hā hâiwa u sébré õ di, apâ wei morī da, hâiwa ãma romhâimanazé hā te te dama 're wasu'u mono da. Wa hā ti'ai ãma dasiré īpodo hā īsiwaprosi, wa we hâiwa hawi mo, te dama 're rowasu'u mono da.

14-15 — Duréihā Mozési hā ma tō a'ubuni wi wahi ne 'manharī hā sasō, īsi'uwazi waipo 'manharī hā, wedewaré na sa'o da. Ta hā wahi te te īsari za'ra hā te te 'madâ'â za'ra wamhā, ma tō tizéptâ'â za'ra. Dâ'â za'ra õ di. Tane te za duré wa hā dasiwi īzasōmri ni, wedepo'o nhonhi'rāmi na īza'o da. Tawamhā wa za dazada dârâ. E marī da. Danho'reptui'wa na da te dasina 're īumnhasi za'ra mono wa, 're dadâ'â za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'âsi mono da, hâiwa ãma, 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata.

16 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te 're da'azawi pese uptabi. Taha wa, ma tō ti'ra hā misi nherē, we tisō, dazada dâ'â da. Tawamhā īra, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, dadâ'â ãna te za hâiwa ãma ī'rata 're dasi'ubumroi u'âsi. Ropipa ãma īsiti 're dasi'ubumroi mono õ di za.

17 Dapo're'õ u'âsi 're danomro mono wa, te te 're da'ahâ za'ra mono da, we te te satōrī õ di ti'ra hā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. 'Re īdanomro wasétē mono hawi te te 're da'anho'reptui mono da si, ma tō we satō, ti'ai u.

18-19 — Ni'wam norī hā īra te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhā, e 'Re īhâimana u'âsi mono hā te za te te tāma 're nharī za'ra, ãne: "Aiwē'õ za'ra wa'aba wa, wa za te 're aihâ za'ra wa'wa." ãne na hā te te tāma 're nharī za'ra mono õ di za. Tizazei'õ'wa norī ma si te za ãne na te te tāma 're nharī za'ra, īra te te sina 're umnhasi za'ra mono õ wa. Duré tiwasédé te te sima 're sawi pese za'ra mono wa, te za ãne na te te tāma 're anharī. 'Re īmorī wē uptabi hā ti'ai u ma tō wei mo, rowa'a īwē hā. Ta hā wē nherē, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono õ di. Dapo're'õ u'âsi 're danomro mono wa, te robra si da te dasima 're sawi pese za'ra.

20 Ni'wam norī hā 're nomro wasétē u'âsi mono wamhā, te za 're īmorī wē uptabi hā te te 're 'ruiwapari za'ra, rowa'a

īwē hā. Tawamhā ītēme 're nomro mono õ di za, īsimirosa'rata wasétē na te te 're awaihu'u mono wa, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite.

²¹ 'Re īnomro wē mono norī si te za ītēme 're nomro, rowa'a u. E marī da. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti si te te 're ī'madâ'â pese mono na, te te 're awaihu'u mono da. — Āne ma tō Zezusi hā Nicodemosihi ma waihu'u.

Zezusi norī wasu'u, Zuwā Batitaha wasu'u me

²² Tawamhā Zezusi hā te mo, Zudeza na danhipti'a nho'ðmo nhisi u. Wa norī hā wa īsiré ai'aba're ré ni. Wasihutu wamhā, tame wa a'â wahāimana za'ra ni. Tame te Zezusi hā â dawabzuri hā dama ab'manha.

²³⁻²⁴ Zuwā Batita hā te duré te te dama 're ab'manharī â dawabzuri hā, wanhitu. Sarī na 'ri nhisi 'rata â hā, sa'etē di. Taha wa, te tame a'â nhamra, Eno na â nhisi 'rata, Zuwā Batita hā. Tawamhā te nasi ītēme dasito, â dawabzuri hā te te dama 'manharī da. Zahadu Zuwā hā danhib'apito te te 'rui õ di, da te dasiwi sérē da, dazazéb 're. Taha wa, te zahadu te te dama 're ab'manharī.

²⁵ Tawamhā aibâ me te timreme na ai'wapé, Zuwāhā siré 're īnomro mono norī hā. Â dawabzuri wasu'u na te ai'wapé za'ra.

²⁶ Taha wa, ma Zuwā Batitaha tēme aimasa, īsiré 're īnomro mono norī hā. Āne te tāma wasu'u za'ra:

— Rowahutu'wa, Zodā zara niwī aihāimana ré, ma tō Zezusi hā we atēme wi. Wisi wi, ma tō dama īwasu'u, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisutu na Danho'reptui'wa da. E niha te bété õ hā te te duré dama 're ab'manharī, â dawabzuri hā. Zezusihī u si te oto aihīni 're danomro. — Āne te tāma rowasu'u za'ra.

²⁷⁻²⁸ Tawamhā Zuwā asa te tāma nharī za'ra, āne:

— 'Re īhāimana u'âsi mono si te za te te dama 're apisutu romhuri hā, da te tāma 're romhuri za'ra mono da. Wa tō aré aimā īsiwasu'u za'ra wa'wa, āne: "Ta hā ma tō datēme īzatō īwana, Danho'reptui'wa te dama 're wasu'u mono da. Wā hā, Cristu õ di. Danho'reptui'wa da, te te īpisutu õ di." Āne na hā aimā īsiwasu'u za'ra wa'aba zém na hā ma tō aré īwapari za'ra wa'wa. — Āne Zuwā Batita hā te tāma siwasu'u za'ra.

²⁹ Tawamhā aibâ īmro siwadi na ma tō sina simiré'é, āne:

— Dasina 're damro za'ra mono wamhā, aibâ hā oto mro wa, īsiwadi hā toi uptabi di. Aibâ hā īmro hā tito na siwasu'u wamhā, toi uptabi di, īsiwadi hā. Tane duré wa hā, ītoi uptabi di. E marī wa. Da'ahā na oto 're danomro mono wa, Zezusihī u.

³⁰ Taha wasu'u hā, wasu'u za'etē uptabi di za oto, dama. Wa hā oto īwasu'u syryre di za. Tane nherē, īma rowē uptabi di. — Āne te tāma siwasu'u za'ra, Zuwā Batita hā.

Hāiwa hawi we īmorī si, uburé dama īpire uptabi wasu'u

³¹ Hāiwa hawi we īmorī hā, uburé dama pire uptabi di. Wa norī hā ti'ai āma a'uwe wa, marī hā ti'ai āma, wa te 're ī'madâ'ā za'ra mono si, wa wa te dama 're wasu'u za'ra. Hāiwa hawi we īmorī si, uburé dama pire uptabi di.

³² Hāiwa āma uburé te te 're ī'ab'madâ'ā mono na, duré te te 're ī'awapari mono na, te za sena na te te dama 're wasu'u. Taha wa, te te dama āma 're arowasu'u mono wamhā, mreme pire uptabi di. Tane nherē, aihīni īmreme hā da te 're saze za'ra mono ò di.

³³ Da te 're saze za'ra mono wamhā, āne te za da te dasima 're wasu'u za'ra: "Tō sena, ma tō ti'ra na te te dama 're wasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā." Āne te za īsazei'wa norī hā te te sima 're rowasu'u za'ra.

³⁴ Ti'ra we te te satōri wamhā, ma tō Tipē'ēzani hā tāma tisō, īré 're morī u'āsi da. Taha wa, te Timama nhimiroti si te te dama 're wasu'u.

³⁵ Ti'ra te te 're sawi pese uptabi, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tawamhā ma tō pisutu, uburé dama pire uptabi da. Duré uburé marī ma pire da, ma tō ti'ra hā pisutu, hāiwa āma ti'ai āma zama.

³⁶ ī'ra hā Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, dama 're rowē za'ra mono di za. 'Re dadâ'ā za'ra mono āna, te za 're dasi'ubumroi u'āsi ī'rata, hāiwa āma. īmreme, da te 're wapari za'ra mono ò wamhā, dama 're rowē za'ra mono ò di za. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimihâzé hā te za da te dasina 're waihu'u u'āsi za'ra, ī'ra mreme hā da te 're wapari za'ra mono ò wa.

4

Zezusi hā pi'ōi wi, â te te īwaptērēzé wasu'u

¹ Tawamhā parisezu norī hā ma tō Zezusihī wasu'u hā wapari za'ra. Āne ma tō dasima wasu'u za'ra ni: "Da'umro na si te oto 're dahāimana za'ra, Zuwā Batitaha nhimiroti 'madâ'ā'wa hā. Da'umro na si te â dawabzuri hā te te dama 're ab'manhārī. Zezusihī nhimiroti 'madâ'ā'wa si te oto da'ahā na 're dahāimana za'ra."

² Āne, da te dasima rowasu'u za'ra nherē, si'uihā na te te dama 're ab'manhārī mono ò di, Zezusihī hā. Wa norī si, wa īsadawa para wa te dama 're 'manharī za'ra, â dawabzuri hā.

³ Tawamhā Zezusihī āma danhimirowasu'u hā parisezu norī u īwaptā'ā na te te waihu'u wamhā, te īsiti timorī za'ra, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi. Apâ te mo, Dariresa na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Wa norī hā wa īsiré ai'aba'rē ni, īsiré 're wanomro mono wa.

⁴⁻⁶ Tawamhā Dariresa u morī wamhā, ma tō sima wē, awa'awi dawa'wai baba te te ro'razārī da. Taha wa, wa tō samaritanu norī ro wa'wai baba, ro'rahārī za'ra ni, Samariza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba. Wa tō oto

rob'umhutu za'ra ni, 'ri nho'ōmo u, Sica u hā. Tawamhā â zô ab're u, wa tō aihutu ni, abzumazéb u. Zuzéhé nhipt'i'ai āma te â zô ab're hā 're hāimana, Zaco hā ti'ra ma, ti'a hā te te ūsōmri wa. Tame te Zezusi hā nhamra, â zô ab're āma. Te te āma wazere wa, te tame nhamra.

⁷⁻⁸ Tawamhā 'ri nho'ōmo u, wa tō ai'aba'rē ni, wasa hā wa te wasisa 'mai'uipra za'ra da. Zezusih si te waza'u tinhamra za'ra, â zô ab're āma. Tame sāmra ré, te we pi'ō hā mo, â zô, samaritanu na ūwaptērē hā. Tawamhā â zô ab're u wisi wi, te Zezusi hā 'mahā, ãne:

— Â we ūma a'âri, te hā'rēne da. 'Rubu di.

⁹ Tawamhā te pi'ō hā asa tāma tinhā:

— E niha te â hā ūwi ūwaptē, wasiré samaritanu õ nherē. A hā zudezu. — Zudezu norī hā duré samaritanu norī hā siré 're hāimana za'ra mono õ wa, te ãne pi'ō hā tāma tinhā.

¹⁰ Taha wa, ma tō Zezusi hā asa tāma tinhā:

— 'Re ūhāimana u'âsi mono nhoprubzé hā waihu'u 'wa'âhā, duré ūwaihu'u 'wa'âhā, te aré â hā ūwi ūwaptē. Tawamhā â u'â hā wa aré aima tisō.

¹¹ Taha wa, te duré pi'ō hā asa tāma tinhā:

— Â zô ab're hā, ab're 'rehâ di. A hā ai'ubana te asā. Tiha na â hā a'âri õ di za. E niha te za tawamhā ū'a'â, â u'â hā.

¹² Wahi'rada Zaco hā ma tō dama tisō â hā, â zô ab're hā. Ti'ra norī me te te 're ūhuri mono zé, â hā wanhib'â hā. ūsimizama zama te te 're ūhuri mono zé. Wahi'rada hā wama pire za'ra di. E a hā tāma aipire wa, te za bété â u'â hā ūma õsō. — ãne te pi'ō hā asa tāma tinhā.

¹³ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Tane tō. Â hā da te 're âhuri mono wamhā, apâre 'rubu di.

¹⁴ ūnhib'â hā te dama 're anhomri mono wa, da te 're âhuri mono wamhā, 'rubu ãna te za ūré 're dasi'ubumroi u'âsi. Ub're 're ūsidototo u'âsi za'ra mono ne, dawi 're si'utōri waihu'u za'ra mono õ di za, da te 're âhuri mono wamhā. Tawamhā 're dadâ'â za'ra mono ãna, te za 're dasi'ubumroi u'âsi, hâiwa āma.

¹⁵ Taha wa, te pi'ō hā oto tiwi waptē, ūsib'â hā:

— Ta hā asib'â hā te za ūma õsō, te 're 'rubu u'âsi tō mono da, we sô 're ūneb u'âsi tō mono da.

¹⁶ Taha wa, te Zezusi hā tāma rob'ru, ãne:

— Mo oto aimorî aimro zô, we ūtême saprõni da.

¹⁷ Tane nherē, ma tō pi'ō hā ãne tāma siwasu'u:

— Wa hā ūmro õ di.

Taha wa, te Zezusi hā oto tāma rowasu'u:

— Tane tō. Âhâna oto aimro õ di.

¹⁸ A hā 5 na aimro hā aré. Âhâna hā aimro uptabi õ di. Taré te asiré 're aimasisi aba mo, aibâ me. Tô sena ma tō ūma asiwasu'u, aimro õ na hā.

¹⁹ Pi'ō hā te duré asa tāma tinhā:

— Wa tō oto aiwaihu'u. A hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're aimo.

²⁰ E mame te za 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're dawata za'ra. E ā ētē 'rāihā āma. E Zeruzarē āma. Ā ētē 'rāihā hā ma tō wahi'rata norī hā pisutu za'ra, āme āma 're dawata za'ra mono da. Asiré zudezu norī hā ma tō Zeruzarē hā pisutu za'ra, tame āma 're dawata za'ra mono da.

²¹ Tawamhā Zezusi te duré pi'ōi ma tinhā:

— Niwapsi, āne da te dasima 're wasu'u za'ra mono ō di za oto: "Ā ētē 'rāihā āma si, te za Wamama āma 're dawata za'ra." Duré āne da te dasima 're wasu'u za'ra mono ō di za: "Zeruzarē āma si te za āma 're dawata za'ra."

²²⁻²⁴ Āhāna te za oto daro mono bâ āma 're wata za'ra, īsazei uptabi 'wa norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré 're nomro mono wa, te za tō sena āma 're wata za'ra. Te za tāma 're sisōmri u'āsi za'ra, īsimiroti zarina si 're nomro mono da. Ta norī si ma tō te te sima 're awē, āma 're wata u'āsi za'ra mono da. 'Re īhāimana u'āsi mono hā waihu'u pese uptabi di. Hāiba ō nherē, te daro mono bâ 're sāmra, īpē'ēzani hā. Taha wa, te za oto daro mono bâ āma 're wata za'ra, īsazei uptabi 'wa norī hā. īpē'ēzani ré 're nomro mono wa, te za tō sena āma 're wata za'ra. Te za tāma 're sisōmri u'āsi za'ra, īsimiroti zarina si 're nomro mono da. A norī wa'wa hā te āma 're aiwata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, waihu'u za'ra wa'aba ō di, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wa norī hā wa tō waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa āma 're wawata u'āsi za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā Danho'reptui'wa da, ta hā zudezu. Āne na hā wama waihu'u pese za'ra di. — Āne Zezusi te pi'ōi ma rowasu'u.

²⁵ Tawamhā pi'ō te duré tāma tinhā:

— Niwapsi te za we datēme wi, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā, Cristu na da te 're īisisi za'ra mono hā. Wei wisi wapsi, te za uburé 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā te te wama 're awaihu'u, wa te 're waihu'u za'ra mono da. Āne na hā īma waihu'u pese di, īwasu'u hā.

²⁶ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Wa hā wa tō we datēme wi. Wa hā te aima īrowasu'u hā Danho'reptui'wa, wa 're mo. — Āne te pi'ōi ma siwasu'u, Zezusi hā.

²⁷ Tawamhā pi'ōi ma siwasu'u ré, wa tō ītēme aihutu ni. Pi'ōi ma nherē, siwasu'u wa, wa āma watob'uzu za'ra ni, wanhimirosa'rata na si. Tane nherē, pi'ō hā wa te wasiwi sadanharī ō di, āne: "E marī zō te ī'rata asa." Duré Zezusi hā āne wa te wasiwi sadanharī ō di: "E niha te pi'ōi ma nherē, asiwasu'u. E marī da, te pi'ōi ma nherē, īrowasu'u." Āne, wa te wasiwi sadanharī za'ra ō di.

28-29 Taha pari, te pi'ō hā oto mo, 'ri tēme. Sisa'u ma piza hā tirē. Wisi wamhā, ma tō dazō hā awa'awi, ãne:

— Oto wasi'aba'rei wa'aba, aibâ hā sabu za'ra wa'aba da. Uburé te 're ū'ab'manharī mono zé hā ma tō ūma waihu'u. Äté õ hā 'Re ū'haimana u'âsi mono te te ūpisudu, Danho'reptui'wa da.

³⁰ Taha wa, te we oto awa'awi ūtēme ai'aba're ni, da'ahâ na.

³¹ Wa norī hā pi'ō morī za'u si, wa ūsa hā tāma 'ru za'ra ni, sa da.

³² Tawamhā Zezusi te wama nharī za'ra, ãne:

— ūsa hā te ūma tihâiba, aima ūwaihu'u'ō za'ra wa'wa hā.

³³ Äne hā te te wama waihu'u za'ra wa, wa tō wasima nharī za'ra ni:

— Äté ūsa hā ma we tāma 'mai'âwisi ni, nima hawi.

³⁴ Tawamhā te Zezusi hā asa wama nharī za'ra, ãne:

— 'Re dasaihuri mono wamhā, dama 're rowē za'ra mono di za. Tane, wa hā. We ūzatōrī'wa te te ū'ama ūrotizé hā te ūsina uwaimrami wamhā, ūma rowē di za. ūnhimiromhuri hā te tāma uprosi wamhā, ūma rowē di za duré. — Äne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

³⁵ Te duré wama rowasu'u:

— Daburu hā ma tō ūmadâ'â za'ra wa'wa. 'Madâ'â za'ra wa'aba wa, ma tō ãne ūrowasu'u za'ra wa'wa: "Zahadu romhâ di, danho hā da te 're ū'râihâri za'ra mono zéb u hā. Maparane si'uiwa na a'amo hā ãma 're si'utōrī mono parip si, te za amnho hā da te 're ū'râihâri za'ra. Tawapsi dama romhuri ahâ di za oto." Äne te a norī wa'wa hā ūrowasu'u za'ra wa'wa. Äne, wa za wa hā aima rowasu'u za'ra wa'wa oto, waihu'u za'ra wa'aba da. Buru hā 'madâ'â za'ra wa'aba. Ōhôta te we oto ai'aba're ni. Romhuture di oto, da te ūzaze za'ra zéb u hā. Aima romhuri ahâ za'ra wa'aba di za, da te 're ūzaze za'ra mono zém na da hā. — Äne te wama siwasu'u, Zezusi hā.

³⁶ Te duré wama rowasu'u za'ra, ãne:

— Danho hā dama 're ūrâihâri za'ra mono wapsi, te za da te 're ūrâihâri za'ra, buru tede'wai ma. Da te tāma 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're da'apawa'âbâ, buru tede'wa hā. Romhuri te te 're uprosi za'ra mono wamhā, tāma 're rowē za'ra mono di za oto, rob'řâihâri'wa norī ma hā. Robzuri'wa norī ma zama 're rowē za'ra mono di za. Tane wa hā buru tede'wa ne, wa za te tāma 're wa'âbâ za'ra, ūzadawa wasu'u'wa norī ma. Ta norī ma zama tāma 're rowē za'ra mono di za. E mari' wa. Te te dama 're ūzadawa wasu'u za'ra mono ré, da te 're ūzaze za'ra mono wa. Duré dadâ'â ãna hâiwa ãma 're dasi'ubumroi u'âsi mono wa za, taha wa, tāma 're rowē za'ra mono di za.

³⁷⁻³⁸ Daburu na da te 're robzuri za'ra mono wamhā, te za duré da te 're ūrâihâri za'ra. Tawamhā ni'wa hā te te rob're nherë, te te ūrâihâri õ wamhā, te za wasu'u ni, ãne: "Ô hā ma rob're 'rata. Tane nherë, te te ūrâihâri õ di, si'uihâ na.

Ĩ'upana sô ĩromhuri'wa si ma ũsimiromhuri hā uprosi." Āne te za wasu'u ni. Tane ma tō aibâ norī hā aiwana te te dama 're ĩwasu'u 'rata za'ra. Taha wa, te za oto da te 're ĩzaze za'ra, a norī wa'aba zama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono nherē, datēme te 're asatōrī za'ra wa'aba mono wamhā. — Āne Zezusi ma tō wama rowasu'u za'ra, ūsiré 're wanomro mono wa.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā ahâ na ma tō ĩtēme aihutu samaritanu norī hā, 'ri nho'ōmo hawi. Pi'ō nhimirowasu'u hā da te saze sirōmo za'ra wa, ma tō we ĩtēme aihutu ni. Āne 'ri tēme wisi wi, ma tō aré pi'ō hā dama rowasu'u: "Ō hā aibâ hā uburé te 're ĩ'ab'manharī mono zé hā ma tō ūma waihu'u." Āne ma tō aré dama rowasu'u.

Tawamhā ĩtēme dasihutu wamhā, te āma ropti za'ra ni, a'â da'rata sāmra da. Taha wa, te syry na da'rata nhamra, 'ri nho'ōmo āma. Tame sāmra ré, te bâdâ hā maparane āma ne.

⁴¹ Taha wa, da'ahâ na ma tō dasina umnhasi za'ra ni, dasi'uihâ na ĩmreme hā da te wapari za'ra wa. Danho'reptui'wa na ma tō saze za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ūpisutu na hā.

⁴² Tawamhā te āne pi'ōi ma nharī za'ra, pi'ō nhimirowasu'u wapari'wa norī hā:

— Asimirowasu'u hā wa te wapari za'ra wa, wa tō saze za'ra ni. Āhāna wasi'uihâ na wa tō ĩmreme hā wapari za'ra ni. Taha wa, wa oto waihu'u za'ra ni, ō hā Danho'reptui'wa te 're mo. — Āne te samaritanu norī hā tāma nharī za'ra, pi'ōi ma.

Zezusi hā, dama ūpire zadawa zapari'wai 'ra te te ūpesezé wasu'u

⁴³ Tame sāmra pari, te oto apâ mo Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, Zezusi hā. Wa norī hā wa ūsiré ai'aba'reé ni.

⁴⁴⁻⁴⁵ Zezusi hā ma tō āne nasi wama rowasu'u za'ra aré: "Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ūrob āma 're ūdasi'ubumroi mono norī si, ūsimiroti na wazép sina sô 're datob'uzu za'ra mono ō di." Āne Zezusi hā ma tō wama sina wasu'u za'ra aré. Taha wa, te apâ mo, Darireza u. Apâ wasihutu wamhā, ma tō dasima wē za'ra ni, da'rata 're sāmra mono da. E marī wa. Ta norī hā ma tō aihutu Zeruzarē u, Pascowa na datoí wa, dame si'rā'ōtō da. Tame ma tō āma 'madâ'â za'ra, Zezusi hā tiwaihu'u pese na te te ūdapawaptobzém na. Taha wa, ma tō sô tatob'uzu za'ra ni, Darireza āma 're ūdasi'ubumroi mono norī hā.

⁴⁶ Tawamhā Zezusi hā ma tō apâ wi, Cana na 'ri wa'ōtō nhisi u. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Cana hā. Tame ma tō Zezusi hā â na uwa 'ru 'rāi wa'u ūsé 'manha aré, te te 're ūromhōsi mono na. Cana āma sāmra ré, ma tō aibâ hā ĩtēme wi, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi hawi. Ta hā apito zadawa zapari'wa.

⁴⁷ Zezusih wasu'u hā te te wapari sirōmo wa, ma ītēme wi, ī'ra hā hâzé wa. Āne te dasima wasu'u za'ra ni: "Zudeza hawi ma tō Zezusi hā wi, Darireza u." Tawamhā ītēme wisi wamhā, āne te ti'ra hā tāma wasu'u, wawa sina: "Ī'ra hā hâzé ahā wa, wa we asō mo, īma pese da. Te za oto īwi dârâ."

⁴⁸ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— E niha te za marī dama ī'manhārī waihu'u'ō hā te dama 're ī'ab'manhārī mono zéb zarina si 're īzaze za'ra wa'aba mo.

⁴⁹ Taha wa, te asa tāma tinhā, aibâ hā:

— ī'ra hā īwi dâ'ā ō ré, īsiré āma aimorī, ītēme.

⁵⁰ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Te za oto apâ aimo, ītēme. Ai'ra hā aiwi dâ'ā ō di za.

Rowē na te za aima 're mo. — Āne te tāma tinhā, Zezusi hā.

Tawamhā ma aibâ hā ti'ra na mreme zaze. Taha wa, te apâ mo, ti'ra u. Tane nherē, bâtâ na ti'ra u wisi sirōmo ō di. Misi ma a'â nhono. Awēpsi te za wi, ti'ra u hā.

⁵¹ Tawamhā tāma īromhuri'wa norī hā 'ri tēme wisi ō ré, ma tō sina uzusi za'ra. Ma tō tāma rowasu'u za'ra, āne:

— Ai'ra hā hâzé ō di. Rowē na te oto nhamra.

⁵² Taha wa, ma tō īmama hā asa āma sadanharī za'ra, āne:

— E mame bâtâ na ma tō séptârâ.

Tawamhā te āne asa tāma rowasu'u za'ra:

— Bâdâ sipra wi ma tō tiwahâ.

⁵³ Tawamhā īmama te tāma rowasu'u za'ra oto:

— Tane tō. Ahâmhâ bâdâ sipra wi, ma tō Zezusi hā āne īma tinhā: "Ai'ra hā aiwi dâ'ā ō di za. Rowē na te za aima 're mo." — Āne te tāma rowasu'u za'ra, Zezusih mreme na. Taha wa, ma tō Zezusi hā sazei pese, aibâ hā. īmro zama ma tō saze. Aihîni ma tō saze za'ra Zezusi hā, ti'ra norī me. Tāma īromhuri'wa norī zama ma duré saze za'ra.

⁵⁴ Āne Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma ma tō tiwaihu'u pese na marī ī'manhārī waihu'u'ō hā dama 'manha Zezusi hā, Zudeza hawi wisi wi. Āne dapawaptom na ma tō āma sahu, 'Re īhâimana u'âsi mono we te te īsatôrī na, da te waihu'u za'ra da.

5

Zezusi hā aibâ īhi'ré te te īpesezé wasu'u

¹ Tawamhā daro mono bâ ma tō Zeruzarē āma tasi'râ'ōtō ni, 'Re īhâimana u'âsi mono āma dawata za'ra da. Taha wa, ma tō Zeruzarē u dame mo Zezusi hā, dame āma wata da. Wa norī hā wa īsiré ai'aba'ré ni duré, īsiré 're wanomro mono wa.

²⁻⁵ Tawamhā Zeruzarē āma te aibâ hā 're sâmra, īhâzé ré hā. 38 na ma tō oto āma tiwahu, tihâzé te te 're sépata mono ré hā. Ta hā te dame nomro, īhâzé ré norī me, ītob'a norī me, duré ī'râtëire norī me, duré īhi'ré norī me zama. Pu'u 'rata te ta norī hā 're simi'wara, pu'u wawē 'rata. 'Ri 'wawi

wa'ra ãma, pu hã. Tame 'ridawa hã pone'ërebâ 'mazasizé hã. Wamremezém na Betezata na 'ridawa nhisi hã. Pu'u 'rata te uridi hã 're simasa, 5 na ïhâiba hã. Tame te da'ahâ na 're danhimi'wara uriti wa, ïhâzé ré hã. Hâiwa ãma Danhib'apito uptabi ma romhuri'wa zô, te dasina 're danhimipari za'ra. Ta hã te we 're ne hâiwa hawi, â hã te te 're upi mono wa, 're âsisasisi mono da. Tawamhã ni'wa hã â sisasisi ré, te te ïs'rai'rada hã te za séptârâ.

⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tô oto datême wi, ïhâzé ré norí u. Wisi wi, ma aibâ hã tisã. Hâzé ré ãma ïwahub ahâ na ma tô waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, te aibâ ma tinhá:

— E aséptâ'â da hã te asima ïwê.

⁷ Tawamhã aibâ ma asa sada'â:

— Apito, ni'wa hã hâimana õ di, 're âsisasisi mono ré, ï'âma ïs'rai'wa da hã pu'u u. Âi ba atâma hâire nasi ïs'i'rei mono ré, te nasi ïwana si'ra za'ra ni, âi ba. — Âne te aibâ hã Zezusihi ma siwasu'u.

⁸ Taha wa, ma tô Zezusi hã tâma tinhá, ãne:

— Ma'âpé, aiwahutu. Asa'warizé hã âri, aimorí da oto.

⁹ Taha wa, ma awa'awi tipese, aibâ hã. Pese wamhã, tiza'warizé hã ma tô ti'â. Tawamhã para na te oto 're mo. Âne na hã sabadu na ma tô tiromhâiba, romhuri zahârizém na.

¹⁰ Taha wa, ma tô zudezu norí nhib'apito norí hã tâma nharí za'ra, ãne:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono ma tô dama roti, da te 're romhuri za'ra mono tõ da, sabadu na hã. A hã ïsimiroti 'madâ'â ãna te asa'warizé hã 're ï'â, romhuri zahârizém na hã.

¹¹ Taha wa, te aibâ hã asa tâma nharí za'ra:

— Aibâ hã ïpese'wa hã ma tô ïza'warizé hã ïma ti'ru. ïpara na oto 're ïmorí da, te duré ïma tinhá.

¹² Tawamhã te sadanharí za'ra:

— E 'wa hã ma tô asa'warizé hã aima ti'ru. E 'wa hã ma tô duré aima tinhá, aipara na 're aimorí da hã oto.

¹³ Taha wa, ma tô duré aibâ hã asa tâma nharí za'ra:

— Me. Te waihu'u õ di, wa hã. — Âne te tâma nharí za'ra. Zezusi hã te te pese pari, ãma sapa'a õ di. Da'ahâ wa, te awa'awi ïsiti mo. Âne wa, Zezusihi nhisi hã te te waihu'u õ di, aibâ hã.

¹⁴ Tawamhã 'ri 'wawi wa'ra 're, ma tô aibâ hã sôpêtë Zezusi hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma. Te te sôpêtë wamhã, ãne te aibâ ma tinhá, Zezusi hã:

— Ma tô oto aséptâ, âhâna hã. Taha wa, aiwasédé hã 're 'manharí mono õ di za oto, 're 'manharí u'âsi mono wa, mari ïwasétë uptabi hã aima romhâimana õ'umnhasite. — Âne te tâma tinhá.

15 Tawamhā aibâ te mo, dama ūpire norī u. Āne te tāma siwasu'u za'ra:

— Ūpese'wa hā, wa tō waihu'u. Zezusi hā ma tō ūpese.

16 Taha wa, dama ūpire norī hā te oto sada tihāimana za'ra, romhuri zahārizém na te te pese wa, sabadu na.

17 Tawamhā Zezusi hā ma tō tāma nharī za'ra, āne:

— ūmama hā te za te te 're da'apawaptob u'āsi. ūzama wa za duré te 're da'apawapto. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

18 Taha wa, te āma sima roti za'ra, te te siwi wīrī da, romhuri zahārizé hā ūsimiroti za'ra zarina, te te 'madâ'ā ū wa, duré 'Re ūhāimana u'āsi mono hā Timama na te te wasu'u wa, aiwa ūwaihu'u pese zahuré na hā.

Zezusi hā, Timama zadawa para dama pire na 're ūhāimana mono zé wasu'u

19 Tawamhā Zezusi hā te duré tāma nharī za'ra:

— Tō sena, wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. Wa hā ūsi'uihā na dama ūmanharī waihu'u'ū na te te 're da'apawapto waihu'u mono ū di. ūmama zadawa para, wa tō te 're da'apawapto. ūmama hā tiwaihu'u pese na te te 're ūda'apawapto mono ne, wa tō te 're da'apawapto.

20 Wa hā ūra wa, te te 're ūzawi pese. Ta hā ma tō ūpisutu, dama ūmanharī waihu'u'ū na te te 're ūda'apawapto mono ne, te duré 're da'apawapto mono da. Wa hā te 're da'apeze mono wa, ma tō ūāma 're datob'uzu za'ra. Zahadu wapsi, ūmama te za duré ūma tinhā, tiwaihu'u pese na te te 're da'apawapto mono zarina, te 're da'apawapto mono da. Tawamhā te za duré ūāma 're datob'uzu za'ra, ūwaihu'u pese uptabi wa.

21 'Re dadâ'ā za'ra mono wa, te ūmama hā ab're hawi te te 're da'ahâiwa'utu, apâ 're danomro u'āsi mono da. ūzama te ūsima 're ūawē mono norī ma, wa za duré te 're anharī, apâ 're hâiwa'utu za'ra mono wa, 're nomro u'āsi mono da, wa hā ūra wa. Tawapsi te za da te 're ūwaihu'u za'ra, ūwaihu'u pese uptabi na.

22-23 ūmama hā 'râwi sipisutu ū di, ti'ai āma dahâimanazéb zarina te te dama 're arowairébé mono da. Taha da, ma tō ti'ra wa, ūpisutu. E marī da. Āma 're ūdawata za'ra mono ne, ūsine ūwaihu'u pese wa, ūāma zama 're dawata za'ra mono da. ūāma 're dawata za'ra mono ū wamhā, we ūzatōrī'wai āma zama duré 're dawata za'ra mono ū di za, ūmama āma.

24-25 — ūmreme hā da te 're wapari za'ra mono wamhā, duré we ūzatōrī'wai hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, te za tipē'ē na sina uwaimrami sirōmo za'ra, rowē na 're ūdahâimana u'āsi za'ra mono zé hā. 'Re ūhâimana u'āsi mono nhimihâzé hā te te sina 're waihu'u za'ra mono ū di za. Te za tipē'ē na āma saprī sirōmo za'ra, dapē'ē 're, dadâ'ā u'āsi

're ūdahāimana za'ra mono zém hawi, dapē'ē 're rowē na 're ūdahāimana u'âsi za'ra mono zéb u hā.

²⁶ ūmama hā dapē'ē 're, dadâ'â ãna rowē na 're ūdahāimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa dama. ūra wa, ma tō duré ūpisutu, ūzama 're ūdahāimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa na dama 're ūhāimana mono da.

²⁷ Ta hā ma tō duré ūma tinhā, ti'ai ãma dahāimanazéb zarina, te dama 're arowairébé mono da, ūsadawa para wa hā ti'ai ãma dasiré ūpodo hā 're ūhāimana mono wa.

²⁸⁻²⁹ — ūmreme na atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Niwapsi te za 're ūdadâ'â za'ra mono hā tahāiwa'utu za'ra ni. ūhārâ hā da te wapari za'ra wa, te za ab're hawi tawairébé ni. Tawamhā 're ūnomro wē mono nori hā te za apâ hāiwa'utu za'ra, rowē u'âsi 're hāimana u'âsi za'ra mono da oto, 'Re ūhāimana u'âsi mono 'rata. 'Re ūnomro wasétē mono nori zama, te za duré apâ hāiwa'utu za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimihâzé hā te te sina 're waihu'u za'ra mono da.

Zezusi hā, Timama zadawa para datēme 're ūmorizém na dama ūsiwasu'uzé

³⁰ — ūnhimipisutu zarina si, marī na te dama 're arowairébé mono õ di za. ūmama nhimipisutu zarina si, wa za ti'ai ãma 're ūdahāimana za'ra mono zéb zarina, te dama 're arowairébé. ūnhimipisutu zarina, marī na te dama 're arowairébé mono da, te ūsima 're da'awē mono õ di, wa hā. We ūzatōrī'wa nhimipisutu zarina si, te dama 're arowairébé mono da, wa ūsima te 're da'awē u'âsi. Taha wa, te dama 're arowairébé mono wamhā, te dama ãma upa za'ra õ di za. Duré ropipa hā 're ūnomro wasétē mono nori ma, te 're apisutu mono wamhā, te tāma ãma upa za'ra õ di za.

³¹ — ūsiwaprosi uptabi, aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba õ di. Ni'wa te te ūzadawa waptob õ wamhā, ãté te za ūzadawa nhipesi na ūma 're ūnharī za'ra wa'aba mo. Taha wa, ūsiwaprosi uptabi, aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba õ di.

³² ūhāiba amo hā ma tō ūzadawa wapto. Tô sena ma tō aima sina ūwasu'u za'ra wa'wa. ãne na wa tō waihu'u.

³³⁻³⁷ — Â ro'ore hā te te dama rob'uiwē wamhā, dama rowē di. Tane Zuwā Batita hā ma tō simi'ē na te te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā. Tawamhā te te dama 're sadawa wasu'u mono ré, dama rowē di. A nori wa'wa hā ma tō ūtēme ūda'mazatōrī za'ra wa'wa, te te siwi sadanharī za'ra da, ūsimirowasu'u na. Tô sena ūsimirowasu'u hā. E marī da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, Zuwā Batita te te ūtāma ūrowasu'uzém na hā. 'Re ūzaze za'ra wa'aba mono da, te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, ūsimirowasu'u na hā ūsina. Zuwā Batita hā ma tō mreme pire na te te dama 're ūwasu'u wē. Mreme pire nherē,

ti'ai āma īpoto si, õ hā. Ti'ai āma 're īpoto za'ra mono zō si, 're īnhimipari mono õ di, te te dama 're īwasu'u wē za'ra mono wa, da te 're īzaze za'ra mono da. E marī wa. Īmama hā te te dama 're īwasu'u wē mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ta hā ma tō īpisutu, te te 're īromhōsi mono zarina, te 're da'apawapto mono da, we te te īzatōrī na da te dasiwi 're waihu'u za'ra mono da. A norī wa'wa hā niwa atōmo na 'madâ'ā za'ra wa'aba õ di, īmama hā. Duré niwa aipo're na īmreme hā wapari za'ra wa'aba õ di.

³⁸ Duré īmreme hā aipē'ē 're, 're hāimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, te te we atēme īzatōrī za'ra wa'aba nherē, asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di.

³⁹⁻⁴⁰ A norī wa'wa hā te āne asima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo: "Wa norī hā wa wa te 're sōré u'āsi za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme ui'érē hā. Taha wa, wa za āma wasina uwaimrami za'ra ni, 're īdanomro u'āsi mono zé hā." Āne te asima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo. Ta hā te īwasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme ui'érē hā. 'Re sōré u'āsi za'ra wa'aba mono nherē, asima 're īwē za'ra wa'aba mono õ di, 're īzaze za'ra wa'aba mono da. 'Re īzaze za'ra wa'aba mono 'wa'āhā, wa aré aima pisutu za'ra wa'wa, 're īdanomro u'āsi mono zé hā asina uwaimrami za'ra wa'aba da.

⁴¹ — Wa hā ī'āma 're aiwata za'ra wa'aba mono zō, īsina 're īnhimnhasi mono õ di.

⁴² E marī wa. Te īsina aiwaihu'u za'ra wa'aba wa, asimirosa'rata na. 'Re īhāimana u'āsi mono, 're sawi pese za'ra wa'aba mono õ di.

⁴³ īzama asiwi 're īzawi pese za'ra wa'aba mono õ di. īmama zadawa para we atēme īmorī za'ra wa'aba nherē, āma 're īzaze za'ra wa'aba mono õ di. Āté te za ni'wam norī nhimirowasu'u si 're īsazei pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono te te we datēme 're satōrī za'ra mono õ nherē, ta norī hā.

⁴⁴ A norī wa'wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono da, asima 're wē uptabi za'ra wa'aba mono õ di. Ma tō asima 're īdawē uptabi za'ra wa'aba mo, ti'ai āma 're īdanomro mono si te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono da. E niha te za tawamhā, asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mo. Wa hā ī'ra nherē, āté asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴⁵ E īmama ma, wa za aiwasu'u za'ra wa'wa, 're īzaze za'ra wa'aba mono õ na. Mare di. Mozési hā te za tāma aiwasu'u za'ra wa'wa, 're īzaze za'ra wa'aba mono õ na, aima ī'umnhasi za'ra wa'wa hā.

⁴⁶ Duréihā Mozési hā ma tō īwana ī'āma rob'ui'érē siro dama. Tane nherē, īsim'iui'érē hā sena na 're saze za'ra wa'aba mono õ di. 'Re saze za'ra wa'aba mono 'wa'āhā, te aré 're īzaze za'ra wa'aba mo.

⁴⁷ Ž'āma rob'ui'éré hā sena na 're saze za'ra wa'aba mono õ wamhā, e niha te za tawamhā ūmreme na 're ūzaze za'ra wa'aba mo. Āté ūmreme na 're ūzaze za'ra wa'aba mono õ di za. — Āne Zezusi ma tō tāma rowasu'u za'ra, dama ūpire norī ma.

6

*Zezihi hā da'ahā uptabi nherē, te te ūda'asaihurizé wasu'u
Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Rucasi 9.10-17*

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō uba're na saprī, ūsō'ōmo na. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, ūsō'u hā. Tiberizadi na ūsō'ōmo nhisi hāiba amo hā. Wa norī hā wa ūsiré saprī za'ra ni, ūsiré 're wanomro mono wa.

² Da'ahā na te duré ūsarina ai'aba're ni. E marī wa. Tiwaihu'u pese na, marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā te te dama ab'manharī wē mono wa, danho'a.

³ Tawamhā sa'a nhisi u, wa hāimo ai'aba're ni, Zezusihī siré. Sa'a nhisi āma, wa oto ūsiré asimro ni.

⁴ Romhuture di oto, zudezu norī te, dato hā da te 're ūmanharī za'ra mono zéb u hā, Pascowa na dato nhisi hā.

⁵ Tawamhā ūtēme dasi'aba'rei wamhā, ma tō da'ab'madâ, Zezusi hā. Da'ahā uptabi na te ūtēme ai'aba're ni. Te te da'ab'madâ'ā wamhā, Piripihi ma, te tinhā, āne:

— E mame dasa hā te 're simi'wara, wa te dama ūuipra za'ra da hā, aihīni āma dasaihuri da hā.

⁶ Taré ma sadawa pibu Piripi hā, 'rāwi te te sina roti sirōmo nherē, te te ūda'apawaptobzéb da hā.

⁷ Taha wa, te Piripi hā asa tāma tinhā:

— Da'ahā uptabi wamhā, wa aré dasa na rob'uiprazé hā ahā uptabi nherē, uprosi za'ra ni, 200 na ūhāiba nherē. Tane nherē, te aré da'āma ai'utō, ūu'ētē wapu hā. Syry na dasa hā da te huri da nherē, aihīni dasa hā da te huri õ di aré. — Āne Piripi te tāma tinhā.

⁸⁻⁹ Taha wa, wā ūsiré 're ūwanomro mono hā misi Zezusihī ma 'manharī ni. Ādérē hā Sima Pedruhu no hā te tāma tinhā, āne:

— 'Watébrémi te, ūu'ētē wapu hā te tihāiba, arozum ne u'ēne hā. 5 na ūhāiba hā. Duré pe'a hā maparanere. Tawamhā āne aihīni dasaihuri õ di za. — Āne te Ādérē hā Zezusihī ma wasu'u.

¹⁰ Tawamhā ma tō Zezusi hā asa wama nharī za'ra:

— Te za dama ūnharī za'ra wa'wa, ti'ai wa, dasi'ubumro da.

— Āne te wama nharī za'ra. Tame du hā sa'ētē di. Taha wa, ma tō ti'ai wa asimro ni. Da'ahā uptabi di. Aibā si, wa te wasiwi sa'rata wamhā, 5 miu na ūhāiba hā.

¹¹ Tawamhā Zezusi ma tō waibu, ūu'ētē wapu hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono āma te tiwata, sōpru wa. Taha pari,

ma tō wama sōmri za'ra, wa te dama sōmri za'ra mono da. Pe'a zama ma duré wama sōmri za'ra, wa te dama sōmri za'ra mono da. Tawamhā ū'ētē wapu hā umrore nherē, da'āma si'utōrī ū di. Pe'a zama maparane nherē, da'āma si'utōrī ū di. Taha wa, ma tō aihīni dasa hā huri ni. Ma tō da te 'mahāpārī, da'āma si'utōrī āna.

¹² Da te 'mahāpārī mono wamhā, Zezusi hā te wama 'ru za'ra, apā wa te ubumroi mono da, danho'rada hā taré simi'wara tō mono da.

¹³ Taha wa, wa tō apā wa te ubumro za'ra. Si'ōtō wa, wa tō wa te sé. Si'ōno hā ahā di, danho'rata ré hā, wa te ū'ubumro za'ra hā ū'ētē wapu wē'ēi ré hā. 12 na si'ōno hā.

¹⁴ ū'ētē wapu hā umrore nherē, da'āma si'utōrī ū wa, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese wa, Zezusi hā. Tawamhā te āne dasima rowasu'u za'ra ni, dasaihuri wē te:

— Tō sena ū hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, we datēme īmorī zō 're īdanhimipari za'ra mono. Oto wa te wasiwi saprōni aba, āma wanhib'apito za'ra da. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁵ Tawamhā Zezusi hā danhimiroti hā ma tō sina waihu'u. Taha wa, te siwaprosi sa'a nhisi u mo apā, danhiti.

*Zezusi hā ā nhisi baba īmorizé wasu'u
Mateusi 14.22-33; Marcusi 6.45-52*

¹⁶⁻¹⁷ Tawamhā mara simei wamhā, wa tō si'ra za'ra ni āi ba, uba're na wa te saprī za'ra da, zara u, Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u. Robra di oto. Zahadu watēme wisi za'ra ū di, Zezusi hā.

¹⁸ Tawamhā ma rowa'u hā wawi tiwatobro za'ra, rowa'u'u za'ēne hā. Taha wa, āsisasi hā sa'ētē di.

¹⁹ Wa norī si, wa tō wasiré sari za'ra ni uba're hā, Zezusihi siré 're īwanomro mono norī si. Sa'a hawi wasi'aba'rei wamhā, ā wa'wa u ma tō uba're hā waré tihāimana za'ra. 5 na ti'ai pibuzém na, wa tō oto wasina wapahā za'ra ni, niha wamhā, āté 6 na ti'ai pibuzém na. Tawamhā Zezusi hā wa tō wasiwi sāmri ni. Ā nhisi baba te wei watēme timorī za'ra, uba're u. Romhuture di oto. Wa te wasiwi sāmri wamhā, wa tāma wapē'ēwara za'ra ni.

²⁰ Taha wa, Zezusi te wama si'mahārā za'ra, āne:

— Wa hā wa we atēme īmorī 'wa. Īma aipahi za'ra wa'aba tō.

²¹ Tawamhā āne wama si'mahārā za'ra wa, tāma wapahi za'ra āna, wa tō sō wahārā za'ra ni, uba're u watēme sébré za'ra da, wama rowē za'ra wa. Watēme sébré za'ra wi, ma tō uba're hā ā zada'rē u sina ropto, wa te wasima āma īrotizéb u.

Zezusihī zō īdanhoprézé wasu'u

²² Tawamhā da'ahā na te waza'u asimro ni, īsō'u zaihā na bātā pusizém niwī. Taha wa, awēmhā te ãne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Ahāmhā hā uba're hā misire te nomro, âmhā. Zezusihi siré 're īnomro mono norī si ma tō asisi uba're wa, te te siré sari za'ra da. Zezusi hā īsiré sébré za'ra õ di. E momo te béte mo. — Æne te tasisadanharī za'ra ni.

²³ Tawamhā ni'wam norī hā ma tō uba're na datēme saprī za'ra wawa'rāmi, zara u. Tiberizadi hawi ma tō datēme saprī za'ra, 'ri nho'ōmo hawi. Wanhib'apito hā 'Re īhāimana u'âsi mono âma īwatazéb u, ma tō âma roptob za'ra, dasa hā da te īhurizéb u.

²⁴ Tawamhā Zezusi hā sāmra õ wa, duré wa norī zama wasi'ubumroi õ wa, ma tō uba're wa, asisi ni, tisa te te īhuri norī hā zara u te te âma saprī za'ra da apâ. Tawamhā Zezusihi zô danhopré da, ma tō uba're na saprī za'ra ni, Capana'u u.

Zezusi hā dasai uptabi na dama īsiwasu'uzé

²⁵ Tawamhā Zezusi hā ma tō sāmri za'ra ni, Capana'u âma īsō'u zara niwī. Da te dasiwi sāmri wamhā, ãne te sadanhari za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niwa ma tō we aiwi, ãwa.

²⁶ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nhari za'ra:

— E marī da, te we īzō asōpré wa'aba mo. E marī dama īmanharī waihu'u'õ hā īwaihu'u pese na te aimā 'manharī za'ra wa'aba wa, ma tō īwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono we te te īzatōrī na. E taha wa, te we īzō asōpré wa'aba mo. Mare di. Taré ī'u'ëne hā 'mahāpārī za'ra wa'aba mono wē te, te we īzō asōpré wa'aba mo.

²⁷ Dasa hā dawi wasétē su'u di. Taha wa, asa zô si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. Dasa ne zô si, te za 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, wē na 're īhāimana u'âsi mono ne zô si. Ta hā rowē u'âsi dadâ'â ãna 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u. Wa hā ti'ai âma dasiré īpoto wa, ma tō īmama hā īpisutu, īsadawa para te dama 're anhomri mono da, rowē u'âsi 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé hā.

²⁸ Tawamhā ma tō asa tāma nhari za'ra ni, ãne:

— E marī na ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sima 're da'awē, te te sima 're īwē mono zéb uwaibaba, wa te tāma âma 're uwaimrami za'ra mono da. Ma'āpé wama waihu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da.

²⁹ Tawamhā te Zezusi hā asa tāma nhari za'ra, ãne:

— 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tō we īzatō, da te dasina 're īumnhasi za'ra mono da. Tawamhā asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, te za tāma âma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo, te te sima 're īwē mono zéb uwaibaba, 're īzaze za'ra wa'aba mono wa.

³²⁻³¹ Taha wa, te asa tāma nharī za'ra ni, āne:

— Wahī'rata norī hā a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tō te te 're huri mana na dasa nhisi hā. Āne ma tō daza'u āma rob'u'eré ūbahā na, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā: "Ma tō te te dama 're anhomri, hāiwa hawi dasazé hā." A hā bétē. E marī te za wanho'a duré wama ūmanha, dama ūmanharī waihu'u'ō hā, wa te āma aiwaihu'u pese za'ra wa, wa te asaze za'ra da.

³² Taha wa, te Zezusi hā tāma nharī za'ra, āne:

— Mozési hā hāiwa hawi te te dama 're anhomri mono õ di, dasazé hā. ūmama si hāiwa hawi dasa nhomri'wa te 're hāimana, ate wa'aba da, dasai uptabi hā.

³³ Dasa hā 'Re ūhāimana u'āsi mono nibbzari hā hāiwa hawi we ūmorī te wasu'u, dadā'â ãna 're ūdahāimana u'āsi za'ra mono zé hā te te dama 're anhomri mono da. — Āne te Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra.

³⁴ Tawamhā te asa tāma nharī za'ra ni, āne:

— Wama 're anhomri u'āsi mono, wasai uptabi hā.

³⁵ Taha wa, te Zezusi hā oto tāma siwasu'u za'ra, āne:

— Wa hā dasai uptabi na, wa ūsiwasu'u. Mra wa, dasa hā da te 're 'mahāpārī za'ra mono wamhā, dama 're rowē za'ra mono di za. 'Rubu wa, â hā da te 're âhuri mono wamhā, dama 're rowē za'ra mono di za. Tane duré, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ūumnhasi za'etē za'ra mono wamhā, dama 're rowē za'ra mono di za.

³⁶ A norī wa'wa hā ma tō ūmadā'â za'ra wa'wa. Tane nherē, asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono õ di. Āne wa tō aimā wasu'u za'ra wa'wa aré.

³⁷ ūmama ma tō da'apisutu, ūnhib'a'uwē si 're danomro mono da. Ta norī si te za te te 're ūzaze za'ra, te te ūpisutu za'ra norī hā. Te te 're ūzaze za'ra mono nherē, e wa za ūsiwi te 're awē'ō. Mare di. Te ūsiwi 're awē'ō mono õ di za.

³⁸ Wa hā hāiwa hawi wa wei mo. E marī da. E 'rāwi ūnhimiroti si te ūsimā 're 'madā'â mono da. Mare di. 'Rāwi ūnhimiroti si te ūsimā 're 'madā'â mono da, we ūmorī õ di. We ūzatōrī'wa nhimiroti si te 're 'madā'â mono da, wa wei mo.

³⁹ E marī, ma tō te te sima 're wē, ūmama hā. ūzazei'wa norī te 're ab'madā'â pese u'āsi mono wa, ūte u'āsi 're nomro mono da, ma tō te te sima 're wē, ūte da, te te ūma 're apisutu sirōmo mono wa. Ma tō duré te te sima 're ūwē, ūzazei'wa norī na hā 're dā'â za'ra mono wa, bātā na te ahāiwa'utu da, apā 're hāimana u'āsi za'ra mono da oto, ti'a ūsi'utōrīzéb āma.

⁴⁰ ūmama ma tō duré te te sima 're da'awē, da te dasina 're ūumnhasi za'ra mono wa, rowē na 're dahāimana u'āsi za'ra mono da, hāiwa āma. Tawamhā 're dā'â za'ra mono wa, wa za bātā na hāiwa'utu za'ra, ti'a ūsi'utōrīzéb āma. — Āne te Zezusi hā tāma siwasu'u za'ra.

⁴¹⁻⁴² Dasa hā hāiwa hawi we ūmorī na siwasu'u wa, te āne sima rowasu'u za'ra, dama ūpire norī hā:

— Oro hāiwa hawi wei morī za. Ō hā Zezusi, Zuzéhé 'ra. Īna zama wama waihu'u pese za'ra di. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— Tō'ā. Tane īma nharī za'ra wa'aba ō di za.

⁴⁴ Dasi'uihā na da te 're īzazei waihu'u za'ra mono ō di za. Īmama si te za te 're da'apisutu we īzatōrī'wa hā, da te 're īzaze za'ra mono da. Tawapsi te za da te 're īzaze za'ra. Tawamhā 're dadā'ā za'ra mono wa, wa za bātā na ab're hawi da'ahāiwa'utu ti'a īsi'utōrīzéb āma, apā 're dahāimana u'āsi za'ra mono da oto.

⁴⁵ Durēhā ma tō āne na rob'ui'érē, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā: "Timreme te za te te dama 're awaihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā." Āne ma tō āma rob'ui'érē. Tawamhā īmama, timreme te te dama 're awaihu'u mono wamhā, da te āma 're sazei pese za'ra mono wamhā, īmreme na zama te za duré da te 're īzazei pese za'ra.

⁴⁶ īmama hā datōmo na da te 're 'madā'ā za'ra mono ō di. īwétési wa tō te 're 'madā'ā, īhawi we īmorī wa.

⁴⁷ — Tawamhā Danho'reptui'wa na da te dasina 're īumnhasi za'ra mono wamhā, rowē u'āsi te za dadā'ā āna 're dahāimana u'āsi za'ra hāiwa āma, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata. Tō sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da.

⁴⁸ Wa hā dasa na, wa īsiwasu'u, rowē na 're īdahāimana u'āsi za'ra mono zé nhomri'wa, 're īmorī wa, dama.

⁴⁹ Wahi'rata norī hā a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tō mana na te te 're huri. Tane nherē, dā'ā āna 're hāimana u'āsi za'ra mono ō di, ta norī hā. Ma tō tidā'ā za'ra.

⁵⁰ Hāiwa hawi dasa na 're dasaihuri mono wamhā, rowē u'āsi te za dadā'ā āna ī'rata 're dahāimana u'āsi za'ra, hāiwa āma.

⁵¹ Wa hā dasa na wa tō īsiwasu'u, hāiwa hawi we īmorī wa. Ni'wam norī hā ī'āma 're saihuri u'āsi mono wamhā, te za dā'ā āna 're hāimana u'āsi za'ra, hāiwa āma. Taha da, wa za īhāiba hā dama tisō, dazada īdā'ā da. — Āne Zezusi te tāma siwasu'u za'ra, dama īpire norī ma.

⁵² Taha wa, te sima rowasu'u za'ra:

— E niha te za ō hā tihāiba hā wama sōmri za'ra, āma 're wasaihuri u'āsi mono da.

⁵³ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma nharī za'ra:

— Wa hā ti'ai āma dasiré īpodo. īhāiba na 're asaihuri aba mono ō wamhā, duré īwapru, 're āhuri aba mono ō wamhā, rowē u'āsi ī'āma 're anomro aba mono ō di za.

⁵⁴ ī'āma 're dasaihuri mono wamhā, duré īwapru, da te 're āhuri mono wamhā, rowē u'āsi te za ī'āma 're danomro. Tawamhā 're dadā'ā za'ra mono wa, wa za bātā na ab're

hawi da'ahâiwa'utu ti'a ūsi'utōrīzéb ãma, apâ 're dahâimana u'âsi za'ra mono da.

⁵⁵ Īhâiba hã dasai uptabi. Duré ūwapru hã, â uptabi.

⁵⁶ Īhâiba na 're dasaihuri mono wamhã, duré ūwapru, da te 're âhuri mono wamhã, te za ūsiré 're dahâimana u'âsi za'ra. Wa hã wa za duré ūsiré 're ūmorî u'âsi za'ra.

⁵⁷ Īmama hã ma tô we ūzatô, 're ūmorî u'â hã. Ta hã 're hâimana u'âsi mono wa, wa za duré wa hã 're īhâimana u'âsi. Taha wa, ī'ama 're dasaihuri mono wamhã, te za ūsine 're dahâimana u'âsi za'ra hâiwa ãma, 're dadâ'â za'ra mono ãna.

⁵⁸ Wa hã dasa na, wa tô ūsiwasu'u, īmama, hâiwa hawi te te we dama īnhomri na. Wahi'rata norî hã ma tô duréihã hâiwa hawim na tisa hã te te 're huri. Tane nherë, dâ'â ãna 're hâimana u'âsi za'ra mono õ di. Ma tô tidâ'â za'ra. ī'ama 're dasaihuri mono wapsi, dadâ'â ãna te za 're dahâimana u'âsi za'ra, hâiwa ãma.

⁵⁹ Āne Zezusi ma tô tâma siwaihu'u za'ra, zudezu norî te, rowahutuzéb ãma, Capana'u ãma.

Zezius hã tisiré norî te te sina ūsadanharî za'ra zé wasu'u, za te te ūrême za'ra zéb zô

⁶⁰ Tawamhã Zezusihi nhimirowasu'u hã ma tô dame wapari za'ra, ūsazei'wa norî hã. Te te wapari za'ra wamhã, ãne te ahâ na sima rowasu'u za'ra:

— ūsimirowasu'u hã wama pire di, wa te ãma ūsaze za'ra zéb da hã.

⁶¹ Ta norî hã sima si te te rowasu'u za'ra nherë, ma tô ūmrème hã sina waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, te tâma nharî za'ra, ãne:

— E ūmrème hã asowi wẽ'õ za'ra wa'aba wa, te za ūrême za'ra wa'wa.

⁶² Wa hã ti'ai ãma dasiré ūpodo hã, apâ hâiwa u ūmorî ré, ūmadâ'â za'ra wa'aba wamhã, e niha te za tawamhã asima ūrowasu'u za'ra wa'wa.

⁶³ 'Re īhâimana u'âsi mono pẽ'ezani si te za te te dama 're anhomri, dadâ'â ãna 're ūdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã. Dasi'uihâ na da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Marî na te aima 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za ūpẽ'ezani hã te te dama 're anhomri, 're ūdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã.

⁶⁴⁻⁶⁵ Āne, wa aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Tane nherë, ãne aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba nherë, aihîni ūmrème na ūzaze za'ra wa'aba õ di za, ãté. Dasi'uihâ na da te 're ūzazei waihu'u za'ra mono õ di za. īmama si te te dama 're anharî mono wapsi, te za ūmrème na da te 're ūzaze za'ra. Āne wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. — Āne Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra. E marî wa. Da'ahâ na ūsiré 're danomro mono nherë, aihîni te te sazei uptabi za'ra õ wa. Ta norî hã tô senai õ na, ma tô Zezusi hã

sina waihu'u za'ra. Duré te te dama īhâiba nhomri da hā ma tō sina waihu'u siro, Zezusi hā.

Taha wa, ma tō aré dama rowasu'u:

— Dasi'uihā na da te 're īzaze za'ra mono õ di za. īmama si te te dama 're anharī mono wapsi, te za da te 're īzaze za'ra.

— Āne ma tō dama rowasu'u aré, da te waihu'u za'ra da.

⁶⁶ Tawamhā da'ahâ na oto īsiré 're danomro mono õ di, īsazei'wa norī hā. īmreme te te wapari ze za'ra õ wa, ma tō oto rēme za'ra ni.

⁶⁷ Taha wa, te Zezusi hā wazadanharī za'ra:

— E a norī wa'aba zama te za īrēme za'ra wa'wa. — Āne te wazadanharī za'ra, 12 na wahâiba norī hā īsiré 're īwanomro mono norī hā.

⁶⁸ Tawamhā Sima Pedruhu si te asa tāma tinhā:

— Mare di. Wa te airēme za'ra õ di za. Wa te airēme za'ra wamhā, e 'wa tēme, wa za 're wanomro, rowasu'uwe hā wa te 're īwapari za'ra mono da hā. Aimreme si wama pire za'ra di. Aimreme na si da te 're asaze za'ra mono wamhā, rowē u'âsi te za ai'âma 're danomro. Te za duré hâiwa âma 're dadâ'â za'ra mono âna 're dahâimana u'âsi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata.

⁶⁹ 'Re īhâimana u'âsi mono, ma tō we asatō. Wa norī hā wa tō asaze za'ra ni. A hā 're aimorī wē uptabi di. Āne na wa tō aiwaihu'u za'ra ni. — Āne te Zezusihi ma tinhā.

⁷⁰ Tawamhā Zezusi asa te wama nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā 12 na aihâiba za'ra wa'wa hā wa tō aipisutu za'ra wa'wa, īsiré 're anomro aba mono da, dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, misire Wa'uburé nhib'a'uwe te 're mo, asiré wa'aba. — Āne ma tō wama waihu'u za'ra.

⁷¹ Wa'uburé nhib'a'uwe hā te te wama wasu'u za'ra wamhā, Zudasi te wasu'u, Sima Icarizotihī 'ra hā. Ta hā 12 na Zezusihi siré 're īwanomro mono norī siré 're morī nherē, te za niwapsi dama hâiba nho, Zezusi hā.

7

Zezusi hā īsisānawā norī, Zudeza u te te siwi īsatōrīzé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā te datēme 're mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi âma si. Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi âma oto datēme 're morī õ di. E marī wa. Te te siwi wîrī da, te te sima âma roti za'ra wa, dama ipire norī hā. Taha wa, te oto īsiti 're timorī za'ra datēme si, Darireza âma si.

² Romhuture di oto bâdâ hā dasi'râ'ōtôzéb u hā, âma īdasipo're pu'u za'ra da hā, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īdanhimroi wē mono zém na a'ubuni wi, darop téb u.

³ Tawamhā īno norī hā te apâ siwi satō Zezusi hā, Zudeza u morī da. Āne te tāma nharī za'ra:

— Apâ te za oto aimo, Zudeza u asazei'wa norī u, marī īwē hā dama ab'manharī ré, te te āma ai'madâ'ā za'ra da, asazei'wa norī hā.

⁴ Ni'wam norī hā te te sima 're dawē za'ra mono wamhā, dama marī 'manharī wē na da te 're waihu'u za'ra mono da, pi'uriwi īwē hā te te dama 're 'manharī za'ra mono õ di za. Sō'awi te za te te dama 're ab'manharī. Taha wa, ma'āpē sō'awi dama 're ab'manharī u'āsi mono za, da te āma 're aiwaihu'u za'ra mono da. — Āne ma tō īno norī hā tāma waihu'u za'ra, Zezusihī ma.

⁵ Ta norī hā tidub'rada hā zahadu te te saze za'ra õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono, we te te īsatōrī na Danho'reptui'wa da.

⁶ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra, āne:

— Zahadu bādā hā īwa waptā'ā õ di, āma īmorizéb da hā. Niwam na āma ai'aba'rēi wa'aba wamhā, aima rowē za'ra wa'aba di za.

⁷ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. īwétési te da te dasiwi 're ī'ruiwapari. E marī wa. Da te 're ī'manharī wasétē za'ra mono zé hā te dama 're awaihu'u mono wa.

⁸ A norī wa'aba si te za ai'aba'rēi wa'wa, dasi'rā'ōtōzéb u hā. Āhāna īmorī õ di za. Zahadu bādā hā īwa waptā'ā õ di, āma īmorizéb da hā. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra.

⁹ Taha wa, te a'ā nhamra Darireza āma, Zezusi hā.

Zezusi hā dasi'rā'ōtōzéb āma īsāmrazé wasu'u

¹⁰ Tawamhā īno norī hā datozéb u si'aba'rē za'u si, te oto Zezusi hā mo pi'uriwi.

¹¹ Dasi'rā'ōtō wamhā, te sô rob'madâ'ā za'ra, dama īpire norī hā. Te nasi sô anharī za'ra:

— E mahāta Zezusi hā. — Āne te nasi sô anharī za'ra.

¹² Dasi'rā'ōtōzéb u īdasito mono norī hā te duré dasima rowasu'u za'ra ni. Misire damreme õ di āma. Ni'wam norī hā te āne dama rowasu'u za'ra:

— Ŏ hā te 're timorī wē, Zezusi hā.

Ni'wam norī hā te duré dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Sadawa nhipesē na te õ hā te te dama 're rowasu'u. — Āne te dama rowasu'u za'ra. Tawamhā īwasu'u na āma dasisaze za'ra õ di.

¹³ Pi'uriwi te āne dasima wasu'u za'ra ni, Zezusi hā. Sō'awi da te dasima rowasu'u za'ra õ di, dama īpire norī pipa te.

¹⁴ Tawamhā dasi'rā'ōtō ré, ma tō Zezusi hā wi, 'ri za'ētē u, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u. 'Ri'wawi wa'ra 're, te dama rowahutu.

¹⁵ Tawamhā dama īpire norī hā īmreme te te wapari za'ra wamhā, ma tō āma titob'uzu za'ra. Āne te sima rowasu'u za'ra:

— Ŏ hā watēme 're zasi mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti, wa te tāma 're waihu'u za'ra mono da. E niha ma

tô waihu'u pese, te te dama 're ūrowasu'u mono zéb da hā. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

¹⁶ Taha wa, te Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— Ūsi'uihā na te dama 're rowasu'u mono õ di. 'Re ūhāimana u'āsi mono, ma tô we ūzatō, te dama 're rowasu'u mono da. Taha zadawa para, wa tô te dama 're rowasu'u.

¹⁷ E niha te za da te 're ūwaihu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti na si te dama 're ūrowasu'u mono na hā, niha wamhā, ūsi'uihā na ūnhimiroti na si te dama 're ūrowasu'u mono õ na hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti si, da te 're 'madâ'ā pese za'ra mono wamhā, te za da te āma 're ūwaihu'u za'ra.

¹⁸ Dasi'uihā na danhimirosa'rata na da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za sô 're simnhasi za'ra, mreme wē wa, āma 're dawata za'ra mono zō. Datēme dazatōrī'wai āma si 're dawata za'ra mono da, da te dasima 're wē za'ra mono wamhā, tô sena na si danhimirowasu'u hā. Dazadawa nhipse õ di.

¹⁹ Duréhā Mozési hā ma tô aima sōmri za'ra wa'wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti hā, aihirata norī wa'aba ma hā. Tane nherē, ūsimiroti hā 're 'madâ'ā pese za'ra wa'aba mono õ di. E marī wa, te bétē asima ūwē za'ra wa'wa, asiwi ūwirī aba da. — Āne te Zezusi hā tāma nharī za'ra.

²⁰ Tawamhā āne hā da te wapari za'ra wamhā, te asa tāma nharī za'ra ni:

— E 'wam norī hā ma tô bétē sima aiwē za'ra, te te siwi aiwirī da. Wa'uburé te te aima nharī wa, te asimiza'rese āna wama ūnharī za'ra. — Āne te Zezusihī ma nharī za'ra ni.

²¹⁻²³ Tawamhā te Zezusi hā asa dama tinhā:

— Misi dama ūmanharī waihu'u'õ hā wē nherē, te dama 'manharī 'ru te, ma tô ūāma atob'uzu za'ra wa'wa. Duréhā Mozési hā ma tô dama pisutu danhīhāiwata nūhārizé hā, ūwana wahī'rata norī hā te te dama ūpisutuzéb zarina. Taha wa, bādā te te ūpisutuzém na te za aibā 'rare hā 're ūsihāiwata nūhāri za'ra wa'aba mo, sabadu na. Āne na te za tāma āma 're ūuwaimrami za'ra wa'aba mo, Mozési te te dama ūpisutuzé hā. Tawamhā e marī da, ma bétē ūzada asahi za'ra wa'wa, romhuri zahārizém na aibā te pese wa, sabadu na.

²⁴ Ma'āpē atōmo na dahāiba mana wawi, asiwi 're ūda'madâ'ā za'ra wa'aba mono zéb zarina si, asiwi 're dawē'õ za'ra wa'aba mono tō, ūuwaibaba si 're dawaihu'u za'ra wa'aba mono da. — Āne Zezusi te dama tinhā.

Zezusi hā 'Re ūhāimana u'āsi mono te te ūpisutu na rowasu'u

²⁵ Tawamhā ni'wam norī hā ma tô Zezusihī mreme hā wapari za'ra, Zeruzarē āma 're ūsi'ubumroi mono norī hā. Taha wa, te āne āma sima rowasu'u za'ra:

— Ni'wai āma te sima roti za'ra, te te siwi wirī da, wama ūpire norī hā. Åté õ hā da te dasiwi ūwirī da hā.

²⁶ Ni'ā. Sō'awi te te dama 're rowasu'u mono nherē, da te tāma nhari za'ra õ di, rowahutu na te te sazāri da. E Danho'reptui'wa na ma tō siwi waihu'u za'ra, wama īpire norī hā.

²⁷ Danho'reptui'wa wei morī wamhā, īsa'ru hā dama waihu'u za'ra õ di za. Ōhō za'ru hā wama waihu'u pese za'ra di. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni.

²⁸ Tawamhā ma tō sina damreme waihu'u, Zezusi hā. Taha wa, 'ri za'ētē 'wawi wa'ra 're, zahadu te te dama rowahutu ré, te āne da'mahā, mreme 'rāihā na:

— Oro asiwi īwaihu'u za'ra wa'aba za. Oro īza'ru hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba za duré. Tō sena īwaihu'u za'ra wa'aba õ di. īza'ru uptabi hā waihu'u za'ra wa'aba õ di duré. īsi'uihā na we īmorī õ di. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, wa wei mo. Tō sena īsimiroti hā we īzatōrī'wa nhimiroti hā. Tane nherē, ta hā asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di.

²⁹ Wa hā īma waihu'u pese di we īzatōrī'wa hā, īhawi we īmorī wa. — Āne te Zezusi hā dama siwasu'u.

³⁰ Tawamhā ma tō duré sima āma roti za'ra, te te siwi āri da, dama īpire norī hā. Tane nherē, te te siwi āri õ di. E marī wa. Zahadu bādā hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te āma īpisutuzé hā, īwa waptā'ā õ wa.

³¹ Tawamhā ta norī hā sada hāimana za'ra nherē, ma tō da'ahā na saze za'ra ni, Zezusi hā. Taha wa, te āne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisudu hā oto wei morī wamhā, e te za te te dama 're ab'manhari, marī dama ī'manhari waihu'u'õ hā, Zezusi te te dama 're ī'ab'manhari mono nhipai u hā. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni.

Parisezu norī hā, Zezusihi zō te te īdazatōrī za'ra zé wasu'u

³² Tawamhā parisezu norī hā ma tō Zezusihi āma dawapari za'ra. Taha wa, ma tō sō da'mazatōrī za'ra, Zezusi hā te te siwi āri da, 'ri 'madā'ā'wa norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa 'madā'ā'wa norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī me, ma tō sō satōrī za'ra, sasedoti īpire norī me.

³³ Tawamhā ītēme sihutu wamhā, Zezusi te tāma nhari za'ra:

— Syry na wa za oto ai'rata īnhamra 'wa. Taha pari, wa za apā mo, we īzatōrī'wai u.

³⁴ īzō rob'madā'ā za'ra wa'aba nherē, asiwi īsāmri za'ra wa'aba õ di za. Nimomo wa za mo. Nimomo īmorī wamhā, āma ītēme 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

³⁵ Taha wa, te sima rowasu'u za'ra, dama īpire norī hā:

— E momo te za bété mo, wa te wasiwi sāmri za'ra tō da hā. E darob amoi u te za mo, wasiré zudezu norī u deredu norī 'rata, 're īsi'ubumroi mono norī u. E tamomo te za oto mo, deredu norī rob āma te te 're rowahutu mono da.

³⁶ Ma tō wama rowasu'u za'ra, wa te sô rob'madâ'â za'ra nherē, za wa te wasiwi īsāmri õ na hā. Ma tō duré wama rowasu'u za'ra, nimomo morī wamhā, za ītēme īwashutu waihu'u õ na hā. Wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di, te te wama īnharī za'ra zé hā. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

Zezusi hā â u'āsi na dama īsiwasu'uzé wasu'u

³⁷ Tawamhā īrēme ma dasi'rā'otō mono wa, ma tō Zezusi hā hāwi za, te te dama rowahutu da, datozém na bâdâ īpire uptabi na. Āne te dama tinhā:

— 'Rubu wamhā, ma'āpé we ītēme 're anomro aba mono za, â u'â hā te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono wa, 're âhuri aba mono da.

³⁸ Duréihā ma tō āne â u'āsi na rob'ui'érē, 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā: "Â u'â hā 're sidototo u'āsi mono wamhā, dama rowēzé hā te za dama 're hāimana u'āsi, īsipti hā. Tane Danho'reptui'wa na da te dasina 're īumnhasi za'ra mono wamhā, taha zarina te za rowē nhomri'wa hā dama 're hāimana za'ra." Āne ma tō āma rob'ui'érē, ībaihā na hā. — Āne te Zezusi hā dama rowasu'u.

³⁹ Â u'â te te dama wasu'u wamhā, Tipē'ēzani te wasu'u, Zezusi hā. Niwapsi te za te te tāma 're anhomri, tizazei'wa norī ma. Dâ'â wa, hāiwa'utu parip si, te za Tipē'ēzani hā te te tāma 're anhomri.

Zezusihī āma īdasisadanharī za'ra zé wasu'u

⁴⁰ Tawamhā Zezusihī mreme, da te wapari za'ra wamhā, te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Tō sena õ hā 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa zō, 're īdanhimipari za'ra mono.

⁴¹ Ni'wam norī hā te duré dama rowasu'u za'ra:

— Ō hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhaimana u'āsi mono te te īpisudu.

Ni'wam norī hā te duré dama rowasu'u za'ra:

— Oro õ hā Darireza hawi wei morī za. Danho'reptui'wa da, 'Re īhaimana u'āsi mono te te īpisudu hā Darireza hawi wei morī õ di za.

⁴² Danho'reptui'wa da hā apito Dawihi nihudu te za, u, 're mo. Berē āma te za, u, podo, tihi'rata za'ru āma, Dawihi za'ru āma. Āne duréihā ma tō āma rob'ui'érē siro, 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni.

⁴³ Taha wa, īwasu'u na dasisaze za'ra õ di.

⁴⁴ Ni'wam norī si te sima wē za'ra, te te siwi âri da. Tane nherē, te te siwi âri õ di.

*Dama ūpire norī hā, Zezusi, Danho'reptui'wa na te te dame
're ūsaze za'ra mono õ zé wasu'u*

⁴⁵ Tawamhā Zezusihi zô ūsihu norī hā te apâ ai'aba'rē, sasedoti ūpire norī u, parisezu norī u zama. Ubana ūtēme sihutu wamhā, te sadanharī za'ra, āne:

— E marī da, we asowi saprōni aba õ di, watēme.

⁴⁶ Tawamhā te asa tāma nharī za'ra:

— Ni'wa te te āma wabzu õ di, ūsimiroti wē na hā. Taha wa, wa te wasiwi āri õ di, wa te wei wasiwi saprōni da, atēme za'ra wa'aba.

⁴⁷ Taha wa, te parisezu norī hā asa tāma nharī za'ra, āne:

— E niha a norī wa'aba zama ma tō ūmreme hā dame ūsaze za'ra wa'wa, tō sena te te dama 're rowasu'u mono newa.

⁴⁸ E Danho'reptui'wa na ma tō 'mazaze dama ūpire hā, duré parisezu hā. Mare di. Ni'wa te te āma sazei õ di.

⁴⁹ Õ norī hā ma tō saze za'ra, tāma waihu'u pese za'ra õ wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ūrob'ui'érézé hā. Taha wa, te za õ norī hā te te siwi 're wē'õ pese za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. — Āne te parisezu norī hā 'ri za'etē 'madâ'â'wa norī ma nharī za'ra.

⁵⁰⁻⁵¹ Tawamhā parisezu norī siré hā ma tō oto rowasu'u, Nicodemosi hā, Zezusihi u aré ūmorī hā barana. Āne te tāma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norī ma:

— E marī te te ūmanhaři zô, wa te wasiwi waihu'u āna, wa za wasiwi wē'õ za'ra ni. E āne wahī'rada Mozési ma tō dama roti, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina. Mare di. Āne te te dama roti õ di. — Āne Nicodemosi te tāma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norī ma.

⁵² Taha wa, te duré asa tāma nharī za'ra:

— E a zama Darireza hawi we aimorī wa, te āne wama ūwaihu'u za'ra. Darireza hawi te te 're da'azatōři mono õ di, te te dama 're ūsadawa wasu'u za'ra mono da hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. ūmreme ui'éré hā robaba di, āma. Ma'āpē sōré na za, āma ūrob'ui'éré õ na waihu'u da. — Āne te tāma nharī za'ra, Nicodemosihi ma.

⁵³ Taha pari, tinhorōwa u te te ropé da, ma oto wairé.

8

*Pi'õ hā aibā aimawi ré nomro wa, Zezusihi u da te dasiwi
ūsaprōnizé wasu'u*

¹ Tawamhā Zezusihi me, wa ai'aba'rē ni, etē 'rāihā u, Oriwera u.

² Awēmhā mararé, wa apâ ai'aba'rē ni 'ri za'etē u, 'Re ūhāimana u'āsi mono āma 're ūidawata za'ra mono zéb u. Wasihutu wamhā, 'ri 'wawi wa'ra u, wa asisi ni. Tamomo da'ahā na ma tō Zezusihi u ubumro ni. Tawamhā ma tō nhamra, te te dama rowahutu da, Zezusi hā.

³ Te te dama rowahutu ré, ma tō we ītēme aihutu, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī hā, parisezu norī me. Pi'ō hā te we ītēme siwi saprō. Mro ré nherē, aibâ aimawi ré nomro ré, da te 'madâ'â wa, te we ītēme siwi saprōni za'ra, niha īsimiroti hā te te āma waihu'u za'ra da. Tawamhā dawa'wa u ma tō siwi 'mazé pi'ō hā, Zezusihi nho're sab da.

⁴ Tawamhā Zezusi te siwi 'mahâ, ãne:

— Rowahutu'wa, ã hā pi'ō hā mro ré nherē, aibâ aimawi ré nomro ré, ma tō dasiwi 'madâ'â ni. Taha wa, wa we atēme wasiwi saprōni ni, asimiroti hā wa te āma waihu'u za'ra da.

⁵ Damro ré nherē, aibâ aimawi ré 're danhimi'wara mono wa, ëtē na da te dasiwi 're simroi mono da, ma tō te te dama 're a'ru, wahi'rada Mozési hā. A hā bété, e niha asimiroti hā pi'ōi āma hā. — Æne te siwi āma sadanha.

⁶ Mozésihi nhimiroti zarina te te dama 'rui õ wa, te te siwi wē'ō za'ra da, ma tō ãne siwi āma sadanha. Tane nherē, Zezusi hā asa te te āma sada'âbâ za'ra õ di. Ti'a zô ma tō aiwē'ë, tinhiptōmo na te te ui'éré da.

⁷ Ìmreme zô, te te nasi 'mahârâ za'ra wamhā, ma tō apâ wahudu. Æne te tâma nharī za'ra:

— Ni'wa hā wasétē ãna 're morî wamhā, te za simrimi 'rata, ëtē na.

⁸ Tawamhā ma tō duré aiwē'ë, ti'a zô te te ui'éré da.

⁹ Tawamhā ìmreme te te wapari za'ra wamhā, dawana īhâiba prédub 'rata, uimrehène ma tō watobro. Ìsa'u si te nasi wairé, misi si siwi īsaprōni'wa hā ìmreme te te sina wapari za'ra wa, sisép te. Zezusi hā siwaprosi te oto za. Pi'ō si te dawa'wa za, Zezusihi nho're.

¹⁰ Tawamhā Zezusi hā ma tō apâ wahudu. Pi'ō siwaprosi sa wa, te oto sadanha:

— E mahâta aiwasu'u'wa norī hā. E 'mazab õ di, te te dama ai'ru za'ra da, da te dasiwi aiwîrî da, aiwasédé hā te te ai'âma ìsa'ra za'ra norī hā.

¹¹ Taha wa, te pi'ō hā asa tâma tinhā:

— Maze di. Ni'wa hā sab õ di, te te dama ïru da, da te dasiwi ïwîrî da.

Taha wa, Zezusi te duré asa tâma tinhā:

— Tane tō. Wa hā te duré dama ai'rui õ di za, da te dasiwi aiwîrî da. Mo oto aimorî. Aiwasédé hā 'manharî na sahu õ di za. — Æne te pi'ōi ma tinhā.

Zezusi hā dama rob'uiwē'wa na dama īsiwasu'uzé wasu'u

¹² Tawamhā Zezusi te duré dama tinhā, ãne:

— Wa hā dama rob'uiwē'wa na wa īsiwasu'u. Ìnhimiroti zarina 're danomro mono wamhā, dawasétē na 're danomro mono õ di za, robra na. Rowa'a na si te za ï'âma 're danomro u'âsi, rowê na si.

¹³ Tawamhā parisezu norī hā te asa tâma nharī za'ra:

— Asiwaproosi wama asiwasu'u wamhā, tō sena wama asiwasu'u õ di.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hā asa duré tāma nharī za'ra:

— Tane nherē, ūsiwaproosi aimā ūsiwasu'u za'ra wa'aba nherē, tō sena, wa aimā ūsiwasu'u za'ra wa'wa. Nima hawi we ūmorizé hā waihu'u za'ra wa'aba õ di. ūwétési, wa tō ūsina waihu'u. Nimomo ūmorizé hā duré waihu'u za'ra wa'aba õ di. ūwétési wa tō ūsina waihu'u siro. Taha wa, tō sena te ūsina waihu'u pese wa, te za ūmreme na 're ūzaze za'ra wa'aba mo.

¹⁵ Danhimirosa'rata zarina si, te 're ūdawaihu'u za'ra wa'aba mo, dawē na dawasété na zama. Tanei õ di, wa hā.

¹⁶ Tō sena, wa za te 're da'awaihu'u, dawē na dawasété na zama. ūsiwaproosi te 're da'awaihu'u mono õ di za. We ūzatōrī'wai me, wa za wa te 're da'awaihu'u, dawē na dawasété na zama.

¹⁷ Duréihā ma tō Mozési hā āne na te te dama 're roti, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa para: "Ni'wa hā ūwaproosi te te 're da'awasu'u mono wamhā, 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, ūsimirowasu'u na. Ūwaproosi wamhā, mreme wapure di. Maparane wapsi, 're īne wē hā āma 're sisaze zahuré mono wamhā, te za ūsimirowasu'u zahuré na 're ūsaze za'ra wa'aba mo. Sahuré wamhā, mreme pire zahuré di." Āne Mozésihi nhimiroti na rob'ui'éré hā.

¹⁸ Wa hā wa ūsiwasu'u. We ūzatōrī'wai hā te duré ūwasu'u, ūmama hā. Taha wa, ūsiwaproosi ūsiwasu'u õ wa, te za wamreme hā tō sena na 're ūsaze za'ra wa'aba mo.

¹⁹ Tawamhā parisezu norī hā te asa tāma nharī za'ra, āne:

— E mahāta tawamhā, aimama.

Taha wa, ma tō duré Zezusi hā asa tāma nharī za'ra:

— ūmama te aimā wasu'u za'ra wa'aba nherē, asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba õ di. ūmama zama, asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tō sena ūwaihu'u za'ra wa'aba 'wa'âhā, ūmama zama te aré ūwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁰ Āne te tāma rowasu'u za'ra, 'Re ūhaimana u'āsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zéb āma, 'ri 'wawi wa'ra 're, te te dama rowahutu ré. Rob'uprazé, da te 're ūséme mono zéb 'rata sab ré, te āne tāma rowasu'u za'ra. Taha wa, te te siwi âri ze za'ra nherē, te te siwi âri õ di, dama ūpire norī hā. E marī wa. Zahadu bâdâ hā ūwa waptā'ā õ wa, te te sima āma ūrotizé hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā.

"E 'wa hā a hā," Āne Zezusi da te dasiwi ūsadanharī za'ra zé wasu'u

²¹ Tawamhā Zezusi hā te duré tāma nharī za'ra, parisezu norī ma:

— Aihawi wa za ūmorī za'ra wa'wa. Tawamhā aiwasété ré, te za 're atâ'â za'ra wa'aba mo, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā aiwasédé hā te te aimā 're pari za'ra wa'aba mono āna.

Aiwasétē ré, 're atâ'â za'ra wa'aba mono wamhā, nimomo īmorī wamhā, īzarina āma 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — Āne te Zezusi tāma rowasu'u za'ra.

²² Taha wa, ma tō āne sima rowasu'u za'ra:

— Ŏ hā ma tō wama nharī za'ra, nimomo morī wamhā, īsarina 're wanomro waihu'u mono õ di za. E 'rāwi siwīrī da bā, te āne wama nharī za'ra. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

²³ Tawamhā ma tō Zezusi hā duré tāma nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā ti'ai āma si te 're anomro aba mo. Wa hā hāiwa hawi, wa wei mo. A norī wa'wa hā ti'ai āma a'uwē te 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Tanei õ di, wa hā.

²⁴ A norī wa'wa hā aiwasétē ré, te za 're atâ'â za'ra wa'aba mo. Āne wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tawamhā wa hā aima īsiwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 're īhāimana mono na 're īzaze za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za tō aiwasétē ré 're atâ'â za'ra wa'aba mo. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra.

²⁵ Tawamhā ma tō siwi sadanha:

— E 'wā hā bété, a hā.

Tawamhā ma duré āma sada'âbâ za'ra asa:

— Rowahutu na te dama āma 're īsāna'rata mono hawi, wa tō aima 're īsiwasu'u za'ra wa'wa, 're īhāimana mono zém na hā.

²⁶ Zahadu uburé marī hā te aima waihu'u za'ra wa'aba õ di, 're anomro wasétē aba mono zém na hā. We īzatōrī'wa hā tō sena ma tō te te īma 're da'awaihu'u. Taha wa, duré wa hā te te īma 're īda'awaihu'u mono zéb zarina si, wa za te dama 're awaihu'u, īsine. — Āne ma tō Zezusi hā tāma rowasu'u za'ra.

²⁷ We tizatōrī'wa hā te te tāma wasu'u za'ra wamhā, Timama te wasu'u, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Sō'awi te te tāma rowasu'u za'ra õ wamhā, īmreme tāma pibu prā za'ra di, dama īpire norī ma.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hā duré tāma nharī za'ra, āne:

— Wa hā dasiré īpodo hā niwapsi te za asawi īzasōmri za'ra wa'wa, hāiwi īza'o da. Tawapsi te za īwaihu'u za'ra wa'wa, aima 're īsiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're īhāimana mono zém na hā. Te za duré īwaihu'u za'ra wa'wa, īsi'uihā na te dama 're īrowasu'u mono õ na hā, īmama te te īma īwaihu'uzéb zarina si, te dama 're īrowasu'u mono na hā.

²⁹ We īzatōrī'wa hā te te īma 're īroti mono zéb zarina si, wa tō te tāma āma 're uwaimrami u'âsi. Taha wa, ī'rata te 're sāmra u'âsi. Te te 're īrēme mono õ di. — Āne Zezusi ma tō tāma siwasu'u za'ra.

³⁰ Tawamhā īmreme hā da te wapari za'ra wamhā, ma tō da'ahā na Danho'reptui'wa na saze za'ra ni.

Īsazei uptabi 'wa, za 're īdanomro mono zé wasu'u

³¹ Tawamhā Zezusi te tāma nharī za'ra, īsazei'wa norī ma hā:

— Īmreme 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhā, īzazei uptabi 'wa, te za 're anomro aba mo.

³² Tawamhā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di za, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā. Ta hā tō sena uptabi. Taha zarina te za asō'reptuzé hā asina 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo, wada'uri ãna si'uihā na 're īhāimana za'ra mono norī ne, rowē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da oto. — Āne Zezusi te tāma rowasu'u za'ra.

³³ Tawamhā te duré asa tāma nharī za'ra, Zezusihī ma:

— Wa norī hā Abra'āhā nnihudu, wa 're wanomro. Niwa dama romhuri'wa da, danhimi'uipra na 're wahāimana za'ra mono ū di. E niha wa za tawamhā wanho'reptuzé hā wasina wa te 're waihu'u za'ra.

³⁴ Tawamhā Zezusi asa te duré tāma nharī za'ra:

— Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Dawasétē na 're danomro u'âsi mono wamhā, dawasédé, da te 're sahāri waihu'u za'ra mono ū di za, danhimi'uipra norī hā titede'wai hawi 're īwairébé waihu'u mono ū ne.

³⁵ Apito ma, romhuri'wa norī hā, apito 'ra me, aiwab ū di. Apito 'ra, te za timama nhorōwa ãma 're sāmra u'âsi, ī'ra wa. Tāma īromhuri'wa norī hā īsōrōwa ãma 're si'ubumroi u'âsi mono ū di za.

³⁶ Wa hā wa aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra na. Aiwasétē hawi te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono wamhā, tō sena te za rowē na ī'āma 're anomro aba mo.

³⁷ A norī wa'wa hā Abra'āhā nnihudu te 're anomro aba mo. Āne na īma aiwaihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane nherē, īsihudu nherē, ma tō asiwī īwē'ō za'ra wa'wa, asiwī īwīrī za'ra wa'aba da. E marī wa. īnhimiroti hā taré asiwī 're wē'ō za'ra wa'aba mono wa.

³⁸ Wa hā īmama, te te īma 're īwaihu'u mono zéb zarina si, wa tō aima te 're waihu'u za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā aimama te te 're ī'aiwada'uri za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra.

³⁹ Tawamhā Zezusihī ma, te duré asa nharī za'ra, ãne:

— Wa norī hā, Abra'āhā nnihudu.

Tawamhā asa te duré Zezusi hā tāma nharī za'ra:

— Abra'āhā nnihudu uptabi 'wa'âhā, te aré 're anomro wē wa'aba mo, īsine.

⁴⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā tō sena uptabi. Taha si, wa tō te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, te te īma 're ī'awaihu'u mono zéb zarina. Tane nherē, ma tō ī'āma asima īroti za'ra wa'wa, asiwī īwīrī za'ra wa'aba da. Āne dama 're hāimana mono ū di, Abra'ā hā. A norī wa'wa hā aimama ne, te 're anomro aba mo. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra.

⁴¹ Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra:

— Misire Wamama hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Wa norī hā īra uptabi, wa 're wahāimana za'ra.

⁴² Tawamhā Zezusi hā te duré asa tāma nharī za'ra:

— Tō sena 'Re īhāimana u'âsi mono hā, Aimama za'ra wa'aba 'wa'âhā, te aré asawi 're īzawi pese za'ra wa'aba mo. E marī wa. īhawi we īmorī wa, atēme za'ra wa'aba. īsi'uihā na we īmorī ò di. Ta hā ma tō we īzatō.

⁴³ E niha aima waihu'u pese za'ra wa'aba ò di, īnhimirowasu'u hā. Wē nherē, aima wapari ze za'ra wa'aba ò wa, aima pibu prā za'ra wa'aba di.

⁴⁴⁻⁴⁵ Aimama za'ra wa'wa hā, Wa'uburé. A norī wa'wa hā īra te 're anomro aba mo. Te te sima 're īwē mono zém na si, te asima 're īwē za'ra wa'aba mo, tāma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Ta hā dapoto na'rata hawi dapārī'wa te 're mo. Sadawa nhipese u'âsi wa, tō sena te te dama 're rowasu'u mono ò di. Tizadawa nhipese na ma tō sāna'rata. Simirosa'rata wasétē u'âsi wa, sadawa nhipese u'âsi di. Taha wa, īra 're anomro aba mono wa, īnhimirowasu'u hā tō sena nherē, āma 're īzaze za'ra wa'aba mono ò di.

⁴⁶⁻⁴⁷ Tō sena na wa aima te 're wasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā. Tane nherē, īnhimirowasu'u na 're īzaze za'ra wa'aba mono ò di. E mari wa. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī si te za te te 're wapari pese za'ra, īsimiroti hā. A norī wa'wa hā īsib'a'uwe 're anomro aba mono ò di. Taha wa, īsimiroti hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono ò di. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra.

Zezihi wasu'u, Abra'āhā wasu'u me

⁴⁸ Tawamhā dama īpire norī hā ma tō asa tāma nharī za'ra:

— A hā, samaritanu. Wa'uburé ré, 're aimorī wa, te asimiza'rese āna āne na hā wama īrowasu'u. Tō sena, wa tō nasi āne na aima nharī za'ra ni. — Āne te taré tāma nharī za'ra, Zezusihi ma.

⁴⁹ Tawamhā Zezusi asa te tāma nharī za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're īmorī ò di. Wa hā īmreme wazép sina, wa īmama hā te aima 're wasu'u wē za'ra wa'wa. Tazahā a norī wa'wa hā asiséb āna te āne īma īnharī wasétē za'ra wa'wa.

⁵⁰ ī'āma 're dawata za'ra mono zō, īsina 're īnhimnhasi mono ò di, wa hā. Misire ma tō te te sima 're da'awē, ī'āma 're dawata za'ra mono da. Tō ī'uwaibaba te te ī'āma sima 're īda'awē mono zé hā.

⁵¹ Tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. īnhimiroti hā da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, 're dadâ'â za'ra mono āna te za 're dahāimana u'âsi za'ra. — Āne te tāma rowasu'u za'ra.

⁵² Sō'awi te te tāma rowasu'u za'ra ō wa, īmreme hā tāma pibu prā za'ra di. Taha wa, asa te duré Zezusihi ma nhari za'ra:

— Wa'uburé ré, 're aimorī na, wama aiwaihu'u pese za'ra di oto. Wahi'rada Abra'ā hā ma tō dārā. Uburé 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī zama ma duré tidā'ā za'ra. Tane nherē, ma tō īnha, da te 're asaze za'ra mono wamhā, 're dadā'ā za'ra mono āna, 're īdahāimana u'āsi za'ra mono na hā.

⁵³ E Abra'āhā nhipai u aipire bā, te āne wama īnhari za'ra. Ma tō dārā, ta hā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī zama ma tō duré 're dā'ā za'ra. E 'wa hā bété, a hā. Ma'apé asina asimirosa'rata na wama waihu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da.

⁵⁴ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma nhari za'ra:

— Wa hā, īpire na īsina 're īwata mono ō di. īpire na īsina 're īwata mono 'wa'āhā, aré dama īwapure di. īmama si te īpire na te te dama 're īwasu'u. Ta hā Asib'apito na te 're īsisi za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁵⁵ Tane nherē, Asib'apito na 're sisi za'ra wa'aba mono nherē, waihu'u za'ra wa'aba ō di. Taha wa, te taré Asib'apito na 're īsisi za'ra wa'aba mo. Wa hā wa tō waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Aima sô 're īnhimrami za'ra wa'aba mono 'wa'āhā, aré īzadawa nhipeste di wa hā, asine za'ra wa'aba. Tō sena wa tō waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. īsimiroti hā wa tō duré te 're 'madā'ā pese.

⁵⁶ Aihi'rata 'wa, Abra'ā hā ma tō īwaihu'u siro, we datēme īmorizém na hā ti'ai u. Taha wa, Abra'āhā ma, rowē di. Te 're to. — Āne Zezusi te tāma rowasu'u za'ra.

⁵⁷ Tawamhā te asa tāma nhari za'ra, dama īpire norī hā:

— E niha ma tō Abra'ā hā īwaihu, duréi pese dawi dā'ā nherē. Te aré āne wama īwasu'u za'ra, ai'āma wahub ahā uptabi 'wa'āhā. Zahadu a hā, ai'āma wahub ahā ō di. 50 na zahadu ai'āma wahub ō di. — Āne te Zezusihi ma, nhari za'ra.

⁵⁸ Taha wa, Zezusi te duré asa tāma nhari za'ra:

— Tō sena, wa aima īsiwasu'u za'ra wa'wa. Abra'ā hā poto ō ré, wa 're īhāimana u'āsi. — Āne Zezusi ma tō tāma siwasu'u za'ra, dama īpire norī ma.

⁵⁹ Tawamhā te te sadawa 'ru za'ra wa, ma ēne hā sada waibu za'ra, te te siwi āma wīrī da. Tane nherē, te te siwi wīrī ō di, rob u watobro da, tiwi si'wahi za'ra wa, 'ri 'wawi wa'ra hawi.

9

Zezusi hā aibā īpotozém hawi ītob'a te te īpesezé wasu'u

¹ Tawamhā morī ré, ma tō aibā hā tisā Zezusi hā, īwaptā'āzém hawi ītob'a hā.

² Ūsiré, wa te wasiwi sāmri za'ra wa, wa tō ãne wasiwi sadanharī ni:

— E marī wa, ma tob'a na waptārā. E tiwasédé te te 'manharī wa, ma tob'a na waptārā. E īmama norī hā timro me tiwasédé te te 'manharī zahuré wa, ma ūra hā tob'a na waptārā.

³ Taha wa, te Zezusi hā asa wama nharī za'ra:

— Mare di. Tiwasédé te te 'manharī ū di. īmama norī zama, tiwasédé te te 'manharī zahuré ū di. Rowē na 're morī wa za, ma tob'a na podo, īwaihu'u pese na da te waihu'u za'ra da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁴ Ta hā ma tō we īzatō, dapawaptom na te tāma 're romhuri mono da. Rowa'a ré, te za da te 're romhuri za'ra. 'Re mara mono wa, da te 're romhuri waihu'u za'ra mono ū di. Tane rowē ré, wa za wa te tāma 're romhuri za'ra.

⁵ Tawamhā ti'ai ãma 're īnhamra mono ré, dama rob'uiwē'wa ne, wa hā dama rowē nhomri'wa, wa 're īhāimana. — ãne te wama siwasu'u.

⁶⁻⁷ Tawamhā Zezusi hā ma tō tizadaipro hā oto time ti'ai u, ti'a te te ãma wai'o da, te te ãma tomhā u're da. Tawamhā tinhiptōmo na ma tō sada a'â. Te te ãma tomhā u'rei pari wamhā, te tāma tinhina:

— Mo oto aimorī pu'u u, asitōmo upsō da, Siro'ē na pu'u nhisi u. — ãne te satō. Siro'ē na pu'u nhisi hā dazatōrī, te wasu'u.

Taha wa, te mo, sitōmo upsō da. Sitōmo upsōi wamhā, tōmo wē di oto aibā hā. Tawamhā te wei mo apā.

⁸ Tawamhā da te 'madâ'â za'ra wamhā, te dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— E ū hā rob'uiprazém na te te 're da'awari mono da, 're īsāmra mono. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni, īsōrōwa 'rata 're īdahāimana za'ra mono norī hā. Tob'a ré, te te siwi 're ī'madâ'â za'ra mono norī me, te ãne sima rowasu'u za'ra.

⁹ Tawamhā ni'wam norī hā te sima rowasu'u za'ra:

— Tō ū hā, tob'a na aré 're īsāmra mono.

Ni'wam norī hā te duré sima rowasu'u za'ra:

— Mare di. Ta hā ū di. Taré ītob'a ne, ū hā.

Tawamhā te te sina dawapari wamhā, te oto dama sina wasu'u, tito pese'wa hā:

— Wa hā ītob'a di aré tō.

¹⁰ Tawamhā te sadanharī za'ra:

— E niha ma tō atōmo wē.

¹¹ Taha wa, te asa tāma siwasu'u za'ra:

— Aibā hā ma tō tizadaipro na waza ti'a hā, te te ãma ītomhā u're da, Zezusi na īsisi hā. Pu'u u īmorī da, te īma rob'ru, īsitōmo upsō da. Taha wa, wa tō mo. īsitōmo upsōi wamhā, ītōmo wē di oto. — ãne te aibā hā sina dama wasu'u.

¹² Tawamhā ma tō sô sadanharī za'ra:

— E mahāta tawamhā, Zezusi hā.

Tawamhā te asa tāma rowasu'u za'ra:

— Me. Wa hā te waihu'u õ di. — Āne te asa tāma rowasu'u za'ra, aibā hā.

Parisezu norī hā aibā ūtob'a, Zezusi te te ūpe, te te siwi ūsadanharīzé wasu'u

¹³ Tawamhā parisezu norī u te siwi saprō, aré tob'a na 're ūsāmra mono hā.

¹⁴ Romhuri zahārizém na te ūtēme siwi saprō, Zezusi hā tizadaipro na ti'a te te ūwazarizém na, duré te te ūto pesezém na, sabadu na.

¹⁵ Tawamhā te te ūtēme siwi āwisi za'ra wamhā, te siwi sadanha, parisezu norī hā, niha te te ūto pesezéb zō. Tawamhā asa te tāma siwasu'u za'ra:

— Tizadaipro na ti'a hā te te ūwai'o na, ma tō ūtōmo u'rē. Taha pari, wa tō ūsitōmo upsō. Āhāna hā wa oto rob'madā'ā wē.

¹⁶ Tawamhā ni'wam norī si, te Zezusihī ma nharī za'ra, parisezu norī hā:

— Ō hā sabadu na te te pese nherē, te te 'madā'ā pese õ di, romhuri zahārizém na roti hā. 'Re ūhāimana u'âsi mono hā we te te satōrī õ di. We te te satōrī 'wa'âhā, te aré te te 're 'madā'ā pese, ūsimiroti hā. — Āne te Zezusihī ma nharī za'ra.

Tawamhā ūhāiba amo norī hā te rowasu'u za'ra duré:

— 'Re morī wasétē 'wa'âhā, aré waihu'u pese õ di, marī dama ūmanharī waihu'u õ hā te te dama 'manharī da hā. — Āne Zezusihī āma ma tō tasisada 'rāmi za'ra ni.

¹⁷ Taha wa, te duré siwi sadanha, parisezu norī hā:

— Ō hā te te ato pese nherē, e niha asimirosa'rada hā āma hā.

Tawamhā ma tō duré asa tāma nharī za'ra:

— Ō hā 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. — Āne te tāma rowasu'u za'ra.

¹⁸ Tōmo wē u'âsi, 're morī newamhā, te te ūto pesezém na ma tō wawā za'ra, dama ūpire norī hā. Taha wa, ma tō aibā mama zō tihārā za'ra, te te āma sadanharī za'ra da. Īna zō zama te tihārā za'ra.

¹⁹⁻²¹ Tawamhā ūtēme simasisi zahuré wamhā, te āma siwi sadanharī za'ra:

— E õ hā ai'ra. Ma tō dama ūwasu'u wa'wa, tob'a na ūwaptā'ā na. E niha ma āhāna titōmo wē, tob'a nherē. Rob'madā'ā wē di oto.

Tawamhā ūmama te asa tāma nharī za'ra:

— Ta hā tō wa'ra, te 're mo. Tob'a na ma tō waptārā. Āne na wama waihu'u pese di. Niha oto te te ūrob'madā'ā wē na wa te waihu'u õ di. Duré ūto pese'wa hā wa te waihu'u õ di. A norī wa'wa hā te za ūra hā asawi ūsadanharī 'wa, ūto pese'wa zō te te aima wasu'u za'ra wa'aba da. Ma tō tiprédu oto. Si'uihā na te za aima siwasu'u za'ra wa'wa.

²² Āne īmama te tāma nharī za'ra, dama īpire norī mreme pipa te. Āne ma tō sima āma roti za'ra aré: "Ni'wam norī hā Zezusi, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu na te te saze za'ra wamhā, wa za wa te tiwi 're rosawi za'ra, rowahutuzéb u dame 're sisisi tō mono da." Āne na ma tō te te sima 're roti za'ra.

²³ Taha wa, te te tāma wasu'u za'ra õ di, ti'ra to pese'wa hā. īra si te te siwi sadanharī za'ra da, īra hā oto prédu wa, te ti'ra si tāma 'ru za'ra.

²⁴ Tawamhā parisezu norī hā te sô tihârâ za'ra, te te īto pese zō, apâ ītēme sébré za'ra da. ītēme sébré za'ra wamhā, te tāma nharī za'ra:

— Zezusi hā 're morī wasétē di. Āne wama waihu'u pese za'ra di. Ma'āpé 'Re īhāimana u'āsi mono āma si aiwata, taha si te te ato pese wa.

²⁵ Tawamhā ma tō asa tāma nharī za'ra:

— Āté tō sena 're morī wasétē di, Zezusi hā. Āté 're morī wē di. Wa hā te waihu'u õ di. ītōmo wē zép si, wa tō īsina waihu'u. ītob'a u'āsi, wa aré 're īnhamra. Āhāna ītōmo wē di oto. — Āne te tāma siwasu'u za'ra, parisezu norī ma.

²⁶ Tawamhā asa te te īto pese ma, te nharī za'ra:

— E niha ma tō ato pese.

²⁷ Taha wa, te aibâ hā asa duré tāma nharī za'ra:

— Wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherē, āma īwapari ze za'ra wa'aba õ di. E marī da, wa za bétē aima īsiwasu'u na sahu za'ra wa'wa. E Zezusi hā saze za'ra wa'aba da bâ, wa za īsiwasu'u na aima sahu za'ra wa'wa. — Āne te tāma nharī za'ra.

²⁸ Tawamhā te te sadawa 'ru za'ra wa, te asa tāma nharī za'ra:

— A hā īsazei'wa, te 're aimo. Wa norī hā Mozésihi zazei'wa, wa 're wanomro.

²⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō Mozésihi ma pisutu, īsadawa para datēme 're morī da. Āne wama waihu'u pese za'ra di, wa norī hā. Õ hā bétē, Zezusi hā e ma hawi te wei mo. Wa norī hā āne na hā wa te waihu'u za'ra õ di.

³⁰ Tawamhā te duré asa tāma nharī za'ra:

— E niha bétē, Zezusi te te īto pese nherē, waihu'u za'ra wa'aba õ di, we īsatōrī'wa hā.

³¹ Ni'wa hā 're morī wasétē wamhā, īmreme te te 're wapari mono õ di za, te te tāma āma 're a'uwaimrami mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ni'wa hā īsimiroti te te 're 'madâ'ā pese mono wamhā, te za īmreme hā te te 're wapari u'āsi, te te tāma āma 're uwaimrami u'āsi mono da. Āne wama waihu'u pese za'ra di, wa norī hā.

³² Ropoto na'rata hawi 're datob'a za'ra mono wa, ni'wa hā te te 're da'ato pese mono õ di. īwasu'u hā robaba di aré.

³³ Ŏ hā aibā hā 'Re īhāimana u'âsi mono hawi wei morī Ŏ 'wa'âhā, aré ūto pese Ŏ di. Tāma waihu'u Ŏ di aré. — Äne te tāma nharī za'ra.

³⁴ Tawamhā parisezu norī, te asa tāma nharī za'ra:

— Aiwasétē ré, ma tō ana dub're asa'ë. Taha wa, ma tō atob'a na aipo. E niha te bétē wama īrowasu'u za'ra, aiwasétē nherë. Mo oto aimorī. Rowahutuzéb u dame 're azasi mono Ŏ di za oto. — Äne Zezusi te te ūto pese ma, te nharī za'ra, parisezu norī hā.

Sō'awib Ŏ nherë, Zezusi hā datob'a na tizazei'ō'wa norī āma īsimiré'ézé wasu'u

³⁵ Tawamhā te te ūto pese wi, te te tiwi īrosawi za'ra zé hā ma tō wapa, Zezusi hā. Taha wa, te sô rob'madâ, tinhimito pese zô. Tē te sāmri wamhā, te tāma tinhita:

— E dasiré ūpodo hā, ma tō īsaze.

³⁶ Tawamhā asa te Zezusihi ma tinhita:

— E 'wa hā dasiré ūpodo. Ma'äpē ūma wasu'u na, te waihu'u da, duré te saze da.

³⁷ Tawamhā Zezusi asa te duré tāma tinhita:

— Wa hā dasiré ūpodo, ūmadâ hā wa aima ūsiwasu'u.

³⁸ Tawamhā ma tō aibā hā Zezusihi ma tinhita:

— Apito, wa za oto asaze.

Taha wa, hi'rātitō ma tō tāma nhamra, Zezusihi āma wata da.

³⁹ Tawamhā Zezusi te dama tinhita:

— Ti'ai u, wa we datême mo, te da'āma 're arowairébé mono da. E marī da. Tipē'ë 're, tob'a na 're ūsiwaihu'u za'ra mono norī hā tob'a ãna oto 're nomro mono da, duré tipē'ë 're, tob'a Ŏ na taré 're ūsi'madâ'â za'ra mono norī hā tob'a u'âsi 're nomro mono da. — Äne Zezusi ma tō dama rowasu'u.

⁴⁰ Tawamhā parisezu norī ūrata ūsimasa, te tāma nharī za'ra:

— Wa norī hā bétē. E wapē'ë 're, watob'a na wa 're wanomro. E wa norī hā te ūwawasu'u za'ra.

⁴¹ Tawamhā Zezusi asa te tāma nharī za'ra:

— Aipē'ë 're, atob'a na 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'âhā, te te 're aiwē'ō za'ra wa'aba mono Ŏ di aré, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Tawamhā aipē'ë 're, atob'a Ŏ na 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, te za te te 're aiwē'ō za'ra wa'wa. — Äne Zezusi ma tō tāma rowasu'u za'ra, parisezu norī ma.

10

Pone'ërebâ 'madâ'â'wa na, Zezusi hā te te sina ūsimiré'ézé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi te duré pone'ërebâ tede'wai wasu'u hā dama wasu'u. Äne te dama wasu'u:

— Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, pone'ërebâ tede'wai wasu'u na. Pone'ërebâ hã wa'ra 're, 're simi'wara mono wamhã, ūsimisaihuri hã 'ridawa u, sô 're sisisi mono õ di. Wa'ra na si te za sô 're sarōtō za'ra.

² Ítede'wa si te za 'ridawa u sô 're ne, 're zasi mono da, wa'ra 're.

³ Ta hã 'ridawa u, sô 're simasisi mono wamhã, te za te te tâma 're 'ridawa, 'ridawa 'madâ'â'wa hã. Sô 're simasisi mono wamhã, ìmreme te za waihu'u za'ra, pone'ërebâ hã. Ísisi mono bâ, te za sitême sô 're hârâ, rob u te te 're sani za'ra mono da.

⁴ Tinhimizama hã rob u te te 're simroi mono wamhã, ïsôwa te za 're ne. Titede'wai mreme te te waihu'u pese za'ra wa, te za ïsarina 're nomro, ïsimizama hã.

⁵ Pone'ërebâ tede'wai upana nherë, e te za dazarina 're nomro. Mare di. 'Re nomro mono õ di za, dazarina. Te za tiwi 're sisa're, ìmreme te te 're waihu'u za'ra mono õ wa. — Âne Zezusi, ma tô dama rowasu'u, pone'ërebâ tede'wai wasu'u na.

⁶ Tane nherë, marî te te ïwasu'u hã da te waihu'u za'ra õ di.

Zezusi hã 'ridawa na te te sina ïsimiré'ezé wasu'u

⁷ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— Tô sena wa za aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã wa 'ridawa na ïsina simiré'é, pone'ërebâ 'mazasizém na wa'ra u.

⁸ Pone'ërebâ hã, titede'wai upana norî mreme hã te te 're wapari za'ra mono õ di za, ïsipsaihuri norî mreme hã, danhibrob zô dapârî'wa norî mreme hã. Tane 'Re ïhâimana u'âsi mono zazei uptabi 'wa norî hã te te 're wapari za'ra mono õ di za, aimawi te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono norî mreme hã, ïwana datême 're ïnomro mono norî mreme hã.

⁹ Wa hã, 'ridawa na wa tô ïsina simiré'é, ïsiwaprosi Danho'reptui'wai wa. 'Ridawa na te za wa'ra u 're sisisi, pone'ërebâ hã. 'Re sisisi mono wamhã, tâma 're rowë za'ra mono di za. Tane, da te 're ïzaze za'ra mono wamhã, dama 're rowë za'ra mono di za, wa hã te 're da'anho'reptui u'âsi mono wa. Wa'ra hawi, te za pone'ërebâ hã tisa zô 're wairébé. Ïsa zô, tiwi 're rowaptâ'â za'ra mono õ nherë, tâma 're rowë za'ra mono di za. Tane ïzazei'wa norî wi, ïwë zô tiwi 're rowaptâ'â za'ra mono õ di za.

¹⁰ E marî da, te ïsimisaihuri norî hã wa'ra u 're sisisi. Pone'ërebâ zô te 're nomro, te te dawi 're waibui mono wa, te te dawi 're simroi mono da. Tanei õ di, wa hã. Wa hã wa tô we datême mo, robzei u'âsi ï'âma 're danomro mono da, duré 're dadâ'â za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'âsi mono da, hâiwa ãma.

Zezusi hã pone'ërebâ tede'wa na te te sina ïsimiré'ezé wasu'u

¹¹ — Wa hā pone'ērebâ tede'wa na, wa īsina simiré'é, tinhimizama te te 're ūazawi pese mono na. E marī wa. īsisawi ãna, īzazei'wa norī zada, īdâ'â wa za, te 're anho'reptui mono da.

¹² Tite wa, te te 're azawi pese, tinhimizama hā, pone'ērebâ tede'wa hā. Tāma ūromhuri'wa hā tite ū wa, te te 're azawi pese mono ū di. Taré rob'uiprazéb zō si, te te 're romhuri. Robzahi hā we sô morī wamhā, te za tiwi wara. Pone'ērebâ, te za rēme za'ra. Taha wa, te za 'mai'â, robzahi hā. Te te 'mai'âri wamhā, te za ãma ropé.

¹³ E marī wa, te za tiwi wara, romhuri'wa hā. ūtede'wai ū wa, te za tiwi wara, te te 're azawi pese mono ū wa.

¹⁴⁻¹⁵ Wa hā pone'ērebâ tede'wa, īsimizawi pese na, wa tō īsina simiré'é, īzazei'wa norī te 're azawi pese mono wa. īmama hā ma tō īwaihu'u, ti'ra na. Wa hā wa duré ū hā waihu'u, īmama na. Tane duré īzazei'wa norī hā wa tō te 're awaihu'u u'âsi, īnhib'a'uwe na. īzazei'wa norī hā ma tō duré īwaihu'u za'ra, tinhib'apito na. Ta norī zada, wa za īsisawi ãna dârâ, te 're anho'reptui mono da.

¹⁶ Ni'wam norī hā te duré 're nomro, īnhib'a'uwe 're hâimana za'ra mono da hā. Ta norī ãma, wa za pone'ērebâ na simiré'é za'ra, īnhimiwa'ra 're, 're īsi'ubumroi mono ū na hā. Ta norī zama wa za īsitême ubumro. Tawamhā te za īmreme hā te te 're wapari pese za'ra. Pone'ērebâ norī hā maparane danhimi'ubumro hā siré oto 're īsi'ubumroi mono ne, te za simisutu īnhib'a'uwe 're nomro, misi īmadâ'â'wa, tāma 're īhâimana za'ra mono wa za.

¹⁷ — Taha wa, īmama te te 're īzawi pese, īsisawi ãna, sada īdâ'â za'ra wa za, apâ īhâiwa'utu pari, 're īmorî u'âsi da.

¹⁸ Dasi'uihâ na da te dasiwi īwîrî da hā mare di. īsi'uihâ na, wa za dârâ, dazada. Wa za duré hâiwa'udu, īsi'uihâ na. ãne wa za 'manha, īmama te te īma īpisutuzéb zarina. — ãne Zesusi te dama siwasu'u.

¹⁹⁻²¹ Tawamhā īmreme, te te wapari za'ra wamhā, ma tō ni'wam norī hā dama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wa'uburé ré, 're morî wa, te ãne simiza'rese ãna wama siwasu'u. E marī da, te za bété īmreme hā īwapari za'ra wa'wa.

Tawamhā ni'wam norī hā te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're morî 'wa'âhâ, aré mreme wē ū di. Mreme wē di, ū hā. E wa'uburé, ma tō pawapto, ītob'a te te īto pese da hā. Mare di. Ta hā waihu'u ū di. — ãne Zesusihi ãma ma tō tasisada'râmi za'ra ni.

Zudezu norī hā, Zesusi te te siwi īwē'ō za'ra zé wasu'u

²²⁻²³ Tawamhā wasiré zudezu norī hā daro mono bâ ma tō duré si'râ'otô, Zeruzaré ãma, 'Re īhâimana u'âsi mono ãma dawata za'ra da. E marī wa. Apâ 'ri za'ene hā te te tāma

pisutu za'ra wē te, āma 're ūdawata za'ra mono zéb da hā ma tō tasi'rā'ōtō ni, bâdâ dama ūpire na, āma dasipo're pu'u za'ra da, rowa'u'u wahâ, 're sa'wari mono ré. Tawamhā Zezusihi me, wa ai'aba're ni, 'ri za'ētē u. 'Ri 'wawi wa'ra wa'wai baba, wa 're wanomro, Apito Saromahā nhib'uriti na uriti nhisi wa'wai baba.

²⁴ Tamomo ma tō ūtēme si'rā'ōtō, dama ūpire norī hā, Zezusihi u. Tawamhā te tāma nharī za'ra:

— E niwa te za wama asiwasu'u za'ra. Wama asiwasu'u za'ra zéb zô, wanhimipari wa'a za'ra di. A hā, tō sena Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te aipisutu wamhā, ma'āpē sō'awi wama asiwasu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Āne te Zezusihi ma nharī za'ra.

²⁵ Tawamhā Zezusi hā te asa tāma nharī za'ra:

— Wa tō aima ūsiwasu'u pari za'ra wa'wa. Tane nherē, ūmreme na 're ūzaze za'ra wa'aba mono õ di. ūmama zadawa para, wa tō marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā te dama 're ab'manharī wē, da te 're ūwaihu'u za'ra mono da.

²⁶ Tane nherē, asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono õ di, ūnhib'a'u wē 're anomro aba mono õ wa.

²⁷ ūnhib'a'u wē si te za ūmreme hā te te 're wapari pese za'ra. Pone'erebâ tede'wa, tinhimizama hā te te 're ūwaihu'u mono ne, wa tō ūnhib'a'u wē norī hā waihu'u za'ra. Ta norī si te za ūnhimiroti hā te te 're 'madâ'ā pese za'ra.

²⁸ Ta norī ma, wa za pisutu za'ra, 're dâ'ā za'ra mono āna, 're hâimana u'āsi za'ra mono da, hâiwa āma 'Re ūhaimana u'āsi mono 'rata. Ni'wa hā te te ūwi 're waibui mono õ di za, ūzazei'wa norī hā.

²⁹ ūmama, ma tō ūma pisutu za'ra, ūnhib'a'u wē si 're nomro mono da. Ta hā danhipai u, uburé dama pire di, ūmama hā. Uburé marī ma, pire di, hâiwa āma ti'ai āma zama. Taha wa, ni'wa hā te te tiwi 're waibui waihu'u mono õ di za.

³⁰ Wa norī hā aiwa wawaihu'u pese di, ūmama me. — Āne Zezusi te tāma siwasu'u za'ra, dama ūpire norī ma.

³¹ Tawamhā ta norī hā ma duré ēne hā sada waibu, te te āma siwi wîrī da.

³² Taha wa, te Zezusi hā duré tāma nharī za'ra:

— Wa hā ūmama te te ūma ūpisutuzéb zarina, wa tō marī dama ūmanharī waihu'u'ō na te 're da'apawaptob u'āsi. E ma hā ūnhimipawaptobzé hā aima wē za'ra wa'aba õ wa, te za asiwi ūwîrî 'wa, ētē na. Ma'āpē, ūma waihu'u za'ra wa'aba.

³³ Tawamhā asa te tāma nharī za'ra:

— 'Re da'apawpto mono wa, wa te wasiwi aiwîrî õ di za. Aimreme wasétē wa, wa za wasiwi aiwîrî ni. Ti'ai āma aipoto nherē, 'Re ūhaimana u'āsi mono me, aiwa aiwaihu'u pese aba na asiwasu'u wa, wa za wasiwi aiwîrî ni, aimreme wasétē wa.

34-36 Tawamhā Zezusi asa te tāma nharī za'ra:

— E ūra na ūsiwasu'u wa, ma tō ūmreme hā asiwī ūwē'ō za'ra wa'wa. Duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono, ma tō tinhimiroti hā te te dama 're awaihu'u, da te dasima āma 're roti za'ra mono da. Ti'ra na ma tō roti'wa norī hā te te 're sisi za'ra. Āne ma tō ūbaihā na āma rob'ui'érē, ūsadawa wasu'u'wa hā. Tō sena, ūmreme ui'érē hā. Roti'wa norī hā, ti'ra na te te 're sisi za'ra mono wamhā, e wa hā ūmreme wē'ōre di, ūra na ūsiwasu'u wamhā, ti'ai u we te te ūzatōrī nherē, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā.

37-38 ūmama hā tiwaihu'u pese na, te te 're da'apawapto. ūzama, wa tō ūsine te 're da'apawapto. Taha wa, te za ūra na ūwaihu'u za'ra wa'wa. ūsine, te 're da'apawapto mono ū wamhā, ūra na 're ūzaze za'ra wa'aba mono ū di za. ūra na wa tō aimā 're ūsiwasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherē, ūmreme na 're ūzaze za'ra wa'aba mono ū di. Taha wa, ūmama hā tiwaihu'u pese na te te 're ūda'apawapto mono ne, te 're da'apawapto mono nherē, te za ūra na 're ūzaze za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, ūāma 're ūhaimana mono na, ūmama hā. Te za duré ūwaihu'u za'ra wa'wa, ūmama āma 're ūhaimana mono na. — Āne Zezusi te tāma siwasu'u za'ra.

39 Tawamhā ma tō duré sima wē za'ra, te te siwi âri da, dama ūpire norī hā. Tane nherē, tiwi simani za'ra wa, te te siwi âri za'ra ū di.

40 Tawamhā apâ ma tō mo, Zodā pa u Zezusi hā. ūsiré, wa ai'aba're ni. Tawamhā wasihutu wi, wa saprī za'ra ni, zara u. Zuwā Batita hā â dawabzuri te te dama 're ūab'manharī 'rata mono zéb u, wa saprī za'ra ni. Tame te a'â nhamra, Zezusi hā.

41 Tame sāmra ré, te da'ahâ na nasi ūtēme aihutu ni. Nasi ūtēme dasihutu wamhā, āne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Zuwā Batita hā, ūmreme na da te 're saze za'ra mono da, marī dama ūmanharī waihu'u'ō hā te te dama 're ab'manharī mono ū di. Tane nherē, tō sena ma tō Zezusi hā te te dama 're wasu'u. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni.

42 Taha wa, tame wasi'ubumroi ré, ma tō da'ahâ na Zezusi hā saze za'ra ni, Danho'reptui'wa na.

11

Razaru ūdâ'âzé wasu'u

1-3 Tawamhā aibâ hā te 're haimana, Razaru na ūsisi hā, Betānha na 'ri wa'ōtō nhisi āma te 're sāmra. Tame te duré ūhidiba norī hā 're simasisi zahuré Mariza norī hā, Mataha me. Mariza hā niwapsi te za Zezusihī para u'rē, wedewa'u zadaze na, tāma rowē da. Taha parip si te za para u'ō, tizéré na.

Tawamhā ma tō tihâzé, Razaru hā. Hâzé wa, ma tō ūhidiba norī hā da'mazatō, Zezusihī zô da'maimorī da, ūhitébré hā te

te tāma 'maiwasu'u da. Ītēme wisi wamhā, āne te Zezusihi ma sadawa wasu'u:

— Apito, aibâ 're īsawi pese mono hā ma tō tihâzé.

⁴ Tawamhā Zezusi hā te te wapari wamhā, te tinhā:

— Tane tō. Dâ'â u'âsi nomro õ di za. Taha wa, te za 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra, waihu'u pese wa. Ī'âma zama te za duré 're dawata za'ra. Wa hā ī'ra wa, te za duré ī'âma 're dawata za'ra. — Āne te Zezusi hā tinhā.

⁵ Mata norī hā Zezusihi ma, sawi pese za'ra di, Razaru norī hā.

⁶ Tane nherē, īwasu'u te te wapari wamhā, awa'awi ītēme morī õ di. Maparane ma tō āma timara, tame sâmra ré.

⁷ Taha pari, te oto wazatōrī za'ra, apâ wa te wasiwi sprōni da, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. īsiré 're wanomro mono wa, te wazatōrī za'ra.

⁸ Taha wa, wa tō asa tāma nharī za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niha te za apâ aimo. Nimosi dama īpire norī hā te aré siwi aiwī, ētē na.

⁹ Tawamhā āne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hā:

— Bâtâ pusizém hawimhā bâdâ sébrézéb u hā rowa'a di. Tawamhā, ni'wa hā rowa'a na morī wamhā, simei õ di za. E marī wa. Rowa'a na hā rob'madâ'â pibui pese wa.

¹⁰ Robra na morī wamhā, te za aime. — Āne sô'awib õ nherē, te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hā. 'Re īhâimana u'âsi mono, ma tō tāma pisutu, 're īmorizé hā a'â 're morī da. Taha wa, te sina hâtâ'â āna 're mo.

¹¹ Tawamhā Zezusi te duré wama nharī za'ra, āne:

— Wasiwadi te nhono, Razaru hā. Wa za ītēme mo, te utu da.

¹² Tawamhā wa tō duré asa tāma nharī za'ra ni:

— E marī da, te za ītēme aimo. Séptâ'â wa, te oto tinhoto wê. — Āne wa tō tāma nharī za'ra ni.

¹³ Zezusihi si ma tō īdâ'â uptabi na waihu'u. īsotō na te te wama wasu'u za'ra wamhā, īdâ'âzé te wasu'u. Taré sôtô newa, wa norī hā wa te waihu'u za'ra õ di, īdâ'âzé hā.

¹⁴ Wa te waihu'u za'ra õ wa, sô'awi te oto wama rowasu'u za'ra:

— Razaru hā ma tō dârâ.

¹⁵ Hâzé ré ī'rata īnhamra õ nherē, īma rowë di. E marī wa. Romhâimana zarina, īwaihu'u pese na īzaze za'ra wa'aba wa za, īma rowë di. Oto ītēme wasi'aba'rei wa'aba. — Āne te wazatōrī za'ra, Zezusi hā.

¹⁶ Taha wa, Tome hā īs'iubza na da te 're īsisi za'ra mono hā te wama nharī za'ra, āne:

— Oto īme wasi'aba'rei wa'aba, īsu da te wa'uprosi da nherē. — Āne te tinhā, Tome Didimo hā. Didimo na īsisi hā dasi'ubza, te wasu'u.

Tawamhā wa tō ītēme wasiwi saprōni ni, Betānha na 'ri nhisi u.

Zezusi hā apā dahāiwa'utu'wa na ūsiwasu'uzé wasu'u

¹⁷⁻¹⁹ Tawamhā Betanha u wasihutu wamhā, ma tō ni'wa hā Zezusihī ma rowasu'u, āne:

— Razaru hā ma tō dârā. Ma tō dasiwi sērē ni. Maparane si'uiwa na ma tō āma timara oto, da te dasiwi ūsērēzém na hā.

— Āne te tāma rowasu'u. Betānha u hā romhuture wa, ma da'ahā na wawana aihutu ni, Zeruzarē hawimhā. Si'ubdatō ti'ai pibuzé hā Betānha u da hā. Mata norī hā da te pē'ētētē zahuré da, ma ītēme aihutu ni, ūhitébré hā tiwi dâ'ā zahuré wa.

²⁰ Tawamhā ni'wa hā ma tō Mata norī ma rowasu'u, āne:

— Zezusi hā te we oto mo.

Taha wa, ma tō Mata hā awa'awi watobro rob u, Zezusi hā te te sina uzusi da. Marizaha si te ūsa'u nhamra, 'ri para.

²¹ Tawamhā Mata hā Zezusi te te sina uzusi wamhā, āne ma tō tāma tinhā:

— Wanhib'apito, wahitébré hā hâzé ré wa'rata asāmra 'wa'âhā, wawi dâ'ā ū di aré.

²² Dâ'ā nherē, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, aimreme wamhā, te za aima āma uwaimra.

²³ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Tane tō. Dâ'ā nherē, te za hâiwa'udu, aihitébré 'wa hā.

²⁴ Mata te duré asa tāma tinhā:

— Tane tō. Bâdâ ma tō sima pisutu 'Re ūhaimana u'âsi mono hā, adâ hā te te ūahâiwa'utuzéb da hā. Tawapsi te za wahitébré hā dazu hâiwa'utu.

²⁵⁻²⁶ Tawamhā Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Wa hā 're dadâ'â za'ra mono nherē, te 're da'ahâiwa'utu mono pari, 're ūdanomro u'âsi mono zé te dama 're ūapisutu mono, wa 're mo. Ni'wam norī hā Danho'reptui'wa na te te sina 're ūumnhasi za'ra mono wamhā, tāma 're rowē za'ra mono di za. 'Re dâ'ā za'ra mono wamhā, dâ'ā āna te za 're hâimana u'âsi za'ra, hâiwa āma. E tō sena ma ūmreme hā ūsaze.

²⁷ Tawamhā Mata asa te tāma tinhā:

— ūhe. Tō sena, wa aimreme hā saze. A hā Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te aipisudu. A hā 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra. Wahi'rata norī hā asô 're ūsimipari za'ra mono, a hā, ti'ai u we aimorī da hā. — Āne te Zezusihī ma tinhā.

Zezusi ūsiwa'ozé wasu'u

²⁸ Tawamhā apā te mo Mata hā, 'ri tēme. Ti'awi pesere ma tō tinoi ma rowasu'u, Marizaha ma:

— Rowahutu'wa te we asô hâ, ītēme aimorī da.

²⁹⁻³⁰ Taha wa, ma si'aba'rē na wahudu, Zezusihī u wei morī da, Mariza hā. Zahadu 'ri tēme, wasihutu ū di. Mata te te ūwa'uzusizéb āma, wa zahadu aimasam ni.

³¹ Tawamhā Mariza hā watobro wamhā, ma īsarina wairé rob u, ītēme īsihutu norī hā. Āne te sima āma romnomri za'ra: "Āté tihitébré 'ru u te mo, āma wawa da." Tane nherē, tihitébré 'ru u morī õ di, Mariza hā. Zezusihi u te wei mo. Taha wa, ma tō we īsarina ai'aba're ni.

³² Mariza hā we ītēme wisi wamhā, hi'rātitō ma īpapara nhamra, Zezusihi ma wapu wa. Tawamhā āne te tāma tinhā:

— Wanhib'apito, wahitébré hā hâzé ré, wa'rata asāmra 'wa'âhā, aré wawi dâ'â õ di. — Āne te tāma tinhā, wawa sina.

³³ Tawamhā Mariza hā pē'ēzé te, siwa'õ wa, duré we īsarina īsihutu zama 'ry'ry wa, pē'ēzé di, Zezusi hā. Pē'ēzé ahâ di.

³⁴ Āne ma tō sadanharī za'ra:

— E mame ma tō asifi īsērē 'wa.

Tawamhā asa te tāma rowasu'u za'ra:

— We aimorī wasiré, sabu da.

³⁵ Tawamhā pē'ēzé ahâ wa, te aiwa'õ, Zezusi hā.

³⁶ Taha wa, te dasima nharī za'ra ni:

— Õ hā te te sawi pese uptabi di. Te te sawi pese uptabi wa, te sô tiwawa.

³⁷ Tawamhā da'umro na te tāma nharī za'ra ni, āne:

— Õ hā aibâ ītob'a, ma tō to pese. E niha bété hâzé ré te te pese õ di, dâ'â tō da, Razaru hā. — Āne te tāma nharī za'ra ni.

Zezusi hā Razaru te te īhâiwa'utuzé wasu'u

³⁸ Tawamhā īsiré, wa ai'aba're ni, ab're u. Sa'a zahâpâ, ab're hā. Pē'ēzé ahâ di, Zezusi hā. Pē'ēzé uptabi na te mo. Tawamhā, ab're u wasihutu wamhā, da te dasiwi āma sitom haré, te ēne hā za. Tōmo za'ētē di, ēne hā.

³⁹ Tawamhā ma tō Zezusi hā ēne hā dama ti'ru, īsitobzé hā da te dasiwi sa'rē da.

Taha wa, ma tō Mata hā Zezusihi ma tinhā:

— Wanhib'apito, da te dasiwi īsérēzém na hā, maparane si'uiwa na ma tō āma timara. Taha wa, ma tō ti'ro. E 'ro nherē, te za īsitobzé hā dasiwi sa'rē ni.

⁴⁰ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Tane nherē, te za dasiwi sa'rē ni. Āma īzazei wamhā, dama īwaihu'u'õ te za ī'madâ, 'Re īhâimana u'âsi mono te te ī'manharizé hā. E āne na hā te aima rowasu'u õ di. Wa tō aima rowasu'u.

⁴¹⁻⁴² Tawamhā īsitobzé ma tō dasiwi sa'rē ni. Tawamhā hâimo te oto rob'madâ, Timama ma mreme da, Zezusi hā. Āne te tāma tinhā:

— Īmama, da'āma aima 're īmreme mono wamhā, īmreme te īma āma 're ī'a'uwaimrami u'âsi mo. Āhāna te za duré īmreme hā īwapa. Taha wa, īma rowē di. Danho'a, wa āne aima rowasu'u, aima īmreme ré, da te īwapari za'ra da. E marī da. Aibâ āma aima īmremezé hā āma īma uwaimrami

wamhā, a hā we ūzatōrī'wa na dama 're ūsiwasu'u mono zém na, da te 're ūzaze za'ra mono da. — Āne te Timama ma tinhā.

⁴³ Timama ma mreme pari, te oto Razaruhu zō hā, mreme 'rāihā na:

— Razaru, ab're hawi we aiwatobro, rob u.

⁴⁴ Tawamhā sô hârâ pari, ma watobro, dâ'â nherē, sib'rata ubu ré, duré para ubu ré, duré 'rā ubu ré. Taha wa, ma tō Zezusi hā dama ti'ru:

— ūubuzé hā asifi wasihui wa'aba, 're morī da.

Taha wa, ma tō siwi wasihu, ūubuzé hā.

Zezusi, da te dasiwi wūrī da, dama ūpire norī te te āma ūrosa'rata za'ra zé wasu'u

Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Rucasi 22.1-2

⁴⁵ Tawamhā da'ahā na ma tō Zezusi hā saze za'ra ni, Marizaha u ūsihutu norī hā. Razaru hā danho'a te te hâiwa'utu wa, ma saze za'ra ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono we te te ūsatōrī na.

⁴⁶ Tane nherē, ni'wam norī hā ma tō apâ ai'aba're, Zeruzarē u parisezu norī u, Razaru te te ūhaimana utuzém na te te tāma rowasu'u za'ra da.

⁴⁷ Tawamhā ūsimirowasu'u hā te te wapari za'ra wamhā, tisiré norī zō te sitême tihârâ za'ra, dama ūpire norī zō. Taha wa, ma sitême si'rā'otō, sasedoti ūpire norī hā, duré parisezu norī hā duré uburé zudezu norī ma roti'wa norī zama. Sitême si'rā'otō wamhā, āne te sima rowasu'u za'ra:

— E marī, wa te ūmanharī za'ra da hā. Ō hā te marī hā dama ūmanharī waihu'u'õ hā te te dama 're ab'manharī u'âsi, tiwaihu'u pese na.

⁴⁸ Marī, wa te tāma 'manharī za'ra õ wamhā, aihîni te za da te 're saze za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisitu na Danho'reptui'wa da. Tawamhā romanu norī hā te za wei wazô aihutu. 'Ri za'êne hā te za wawi sâmra za'ra. Te za duré wa'uprosi za'ra, uburé wasiré zudezu norī zu. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ā wahum na hā te Caipasi hā 're hâimana, sasedoti ūpire uptabi na hā. Tawamhā ta hā te tāma nharī za'ra, āne:

— E marī da, rosa'rada hā waihu'u aba õ di bêté. Aibâ misire wa te wasiwi wūrī wamhā, aré wama 're rowë za'ra mono di. Aré aihîni wasi'utöri õ di. — Āne ma tō Caipasi hā tisiré norī ma waihu'u za'ra, dama ūpire norī ma hā.

⁵¹ Āne te te tāma rowasu'u za'ra wamhā, ā wahum na sasedoti ūpire uptabi na 're ūhaimana mono zéb zarina, si'uihâ nai õ nherē, te tāma rowaihu'u sirômo za'ra, Zezusi hā dazadu ūdâ'âzém na hā.

⁵² Zudezu norī zada si, dâ'â õ di za, Zezusi hā. Daro mono bâ 'Re ūhaimana u'âsi mono, ti'ra da, uburé te te 're ūapisitu mono norī zada, te za dârâ, simisitu ūra si 're danomro mono da.

⁵³ Tawamhā Caipasihi nhimiroti hawi te sima āma roti zahi u'āsi za'ra oto, te te siwi wīrī da, dama īpire norī hā.

⁵⁴ Taha wa, īrob āma 're morī õ di oto, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusi hā. Darob amoi u te mo, Epraī na 'ri nho'ōmo nhisi u. Ti'a 'ré u'āsi 'rata, Epraī hā. Wa norī hā wa īsiré ai'aba'rē ni. Tame wa a'â 're wasi'ubumro.

⁵⁵ Romhuture di oto, dato hā da te 're īmanharī za'ra mono zéb u hā, Pascowa na dato nhisi hā. Taha wa, da'ahā na te Zeruzarē u 're danomro daro mono bā, zudezu norī hā. Dato hā sāna'rata õ ré, te za dawasétē na tasiwasu'u za'ra ni, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, dawē na dato i u danhisisi da. Taha da, ma tō Zeruzarē u aihutu ni, bādā hā romhuture wa oto, dato i u hā.

⁵⁶ Dasihutu wamhā, Zezusihi zō te tanhopré ni. Āne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— E dato i u te za wei mo, 're īdasi'rā'ōtō mono zéb u hā. Āté wei morī õ di za. — Āne 'ri za'ētē 'wawi wa'ra 're, dasimasab ré, te dasima āma romnomri za'ra ni.

⁵⁷ E marī wa. Zezusihi āma te dama roti za'ra aré, dama īpire norī hā:

— Ma'āpé nimame īsāmra na 'mai'madā'ā aba wamhā, wei wama wasu'u za'ra wa'aba za, wa te waihu'u za'ra da. — Āne ma tō dama āma roti za'ra aré, sasedoti īpire norī hā, parisezu norī me. Te te siwi âri da, ma tō āne dama āma roti za'ra.

12

*Mariza hā Zezusi te te īpara upsōzé wasu'u
Mateusi 26.6-13; Marcusi 14.3-9*

¹ Romhuri misi da'āma si'utōrī parip si, te za dato hā dasiwi 'manharī ni, Pascowa na dato nhisi hā. Tawamhā Zezusi hā te apā mo, Betānha u. Wa norī hā wa īsiré ai'aba'rē ni. Tame Razaru hā te 're sāmra, ab're hawi Zezusi te te īhāwa'udu hā.

² Tawamhā, wasihutu wamhā, ma tō wama api za'ra ni, wasa hā wa te huri da, Zezusi hā sawi te. Mata hā ma tō wasa hā te te wama sé. Razaru hā te wame tisa.

³ Tawamhā Mariza hā ma tō we ti'ā, wedewa'u īsadaze hā. Nadu na wedewa'u nhisi hā. Ta hā īwa'ābā wawē. Zezusihi zō te we ti'ā, te te āma para u'rē wa, tāma rowē da. Tawamhā, te te āma para u'rē pari wamhā, ma tō para u'ō, tizérē na. Sadazei pire wa, ma tō 'ri 're zadaze sina.

⁴⁻⁵ Tawamhā Zudasi Icarizoti hā tāma toi õ di, Marizaha ma. Zezusihi siré 're īmorī Zudasi hā, Zezusi hā te te dama īhāiba nhomri da hā. Taha wa, te Marizaha ma tinhā, Zudasi hā:

— E marī da bétē, te te dama wede õ di wedewa'u zadaze hā, rob'uiprazéb zō īsibrob'õ norī ma, āma sipé da, īwa'ā hā.
— Āne te Zudasi hā tāma tinhā.

6 E marī wa. E īsibrob'ō norī hā te te pawaptob zei wa. Mare di. Te te pawaptob ze za'ra wab ō di. Ta hā sipsaihuri di. Rob'uiprazé hā te te wama 're ī'madâ'ā mono hā, te pi'uriwi te te sima 're 'mazani.

7-8 Tawamhā Zezusi hā ma tō Zudasihi ma tinhā:

— Tō'ā. Tāma nharī tō. Īdā'ā wapsi, da te dasiwi īnherē ō ré, te te āma īhāiba u'rē da, te aré īzada tété. īsibrob'ō norī hā te ai'rata 're si'ubumroi u'āsi 'wa. Nimahā aima wē za'ra wa'aba wamhā, te za 're īpawaptob u'āsi za'ra wa'aba mo. Tanei ō di, wa hā. Ai'rata 're īnhamra u'āsi aba mono ō di za oto. Taha wa, ai'rata īnhamra aba ré, īma sōpru wa, īma rowē di. — Āne ma tō wama waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Sasedoti īpire norī hā, Razaru te te siwi wīrī da, te te āma īrosa'rata waséte za'ra zé wasu'u

9 Tawamhā ma tō dasima rowasu'u za'ra ni, āne:

— Betānha āma te nhamra, Zezusi hā. — Āne te dasima rowasu'u za'ra ni. Taha wa, da'ahā na ma tō we ītēme ai'aba'rē ni, da te sabu za'ra da. Zezusihi u si, we dasi'aba'rei ō di. Razaruhi u zama te we ai'aba'rē ni, ab're hawi te te īhāwa'utu u zama, da te sabu za'ra da.

10-11 Tawamhā Razaru hā da te sabu za'ra wamhā, da'ahā na ma tō Zezusi hā Danho'reptui'wa na saze za'ra ni. Ta norī ma, oto wapu za'ra di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī mreme hā, sasedoti īpire norī mreme hā. Taha wa, Zezusi, da te saze za'ra 'ru te, te sima āma roti za'ra Razaruhi āma, taha zama te te siwi wīrī da.

Zezusi hā Zeruzarē u īwisiżé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Rucasi 19.28-40

12-18 Tawamhā awē wa duré Zezusihi siré ai'aba'rē ni, Zeruzarē u. Zezusi hā Razaru ab'rē hawi te te hāwa'utu wamhā, ma tō āma 'madâ'ā za'ra ni aré. Tawamhā āma ī'madâ'ā'wa norī hā ma tō dama rowasu'u za'ra aré, Zeruzarē āma 're īs'iubumroi mono norī ma. Zeruzarē u dasi'rā'ōtō wamhā, daro mono bā ma tō Razaruhi wasu'u hā wapari za'ra ni, īdasi'rā'ōtō mono hā. Zezusihi wasu'u, ma duré wapari za'ra ni, Zeruzarē u īmorī na hā. Taha wa, te ītēme ai'aba'rē ni, Zeruzarē u īdasi'rā'ōtō mono hā bādādi wa, da te uzusi za'ra da. Wa'asu te dasiré 'wasari ni, dama rowē wa, Zezusi da te āma sawi za'ra da.

Tawamhā Zezusi hā da te uzusi za'ra wamhā, te dasima 'mahārā za'ra ni, āne:

— 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're wawata za'ra wa'aba mono. Ōhōta Wanhib'apito, te we oto mo, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para. 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē si te te tāma 're pisutu u'āsi mono da si, wa wasima wē za'ra ni, Izarazéhé nihudu norī nhib'apito ma hā. — Āne te dasima 'mahārā za'ra ni.

Tawamhā wasi'aba'rei ré, ma tō awaru po'repore hā tisā Zezusi hā, īpréupté hā. Tawamhā ma tō āma darōno, āma morī da. Āne wamhā, ma tō sina uwaimra, āma rob'ui'érē hā. Duréihā ma tō āma rob'ui'érē siro, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā. Āne ma tō āma rob'ui'érē, Zeruzarē āma 're īdasi'ubumroi mono norī ma:

"Si'ā na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, aipahi za'ra wa'aba õ di za. Ōhōta te we atēme timorī za'ra wa'wa, Asib'apito za'ra wa'wa hā awaru po'repore na īpréuptém na."

Āne duréihā ma tō āma rob'ui'érē, ībaihā na hā.

Āma rob'ui'érē te te sina uwaimrami nherē, wama waihu'u pese za'ra õ di, āma rob'ui'érē hā. Zezusi hā ab're hawi hāiwa'utu wa, hāiwa u rowē uptabi u apā morī parip si, wa za āma wasipo're pu'u za'ra ni, rob'ui'érē na. Tawapsi wa za wasima rowasu'u za'ra ni, āne: "Tō sena ma tō sina uwaimra, āma rob'ui'érē hā. Āma dawata za'ra ré, ma tō datēme mo, awaru po'repore na īpréuptém na." Āne wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Tawamhā da'ahā na da te uzusi za'ra da, ītēme dasi'aba'rei wamhā, āne te sima rowasu'u za'ra, parisezu norī hā:

— Aihīni te Zezusihi niwī 're danomro. Taré, wa nasi āma wasima roti u'âsi za'ra ni. — Āne te sima nharī za'ra, parisezu norī hā.

Deredu norī, Zezusi te te 'madâ'â za'ra da, Piripihi wi te te īwaptērē za'ra zé wasu'u

²⁰ Tawamhā deredu norī zama ma tō aihu, Zeruzarē u, 'Re īhāimana u'âsi mono āma dame wata za'ra da, zudezu'õ norī hā.

²¹ Tawamhā tame si'ubumroi ré, te ai'aba're, Piripihi u. Darireza hawimhā Piripi hā. Besada na īsa'ru nhisi hā. Piripihi u sihutu wamhā, te tāma nharī za'ra:

— Wa wasima wē za'ra ni, wa te 'madâ'â za'ra da, Zezusi hā.

²² Taha wa, te Piripi hā mo Ādéréhé u, te te tāma sadawa wasu'u za'ra da. Zezusihi u te sisaprōni zahuré, te te tāma sadawa wasu'u za'ra da.

²³ Tawamhā īmreme te te wapari wamhā, āne te Zezusi hā tāma siwasu'u zahuré:

— Wa hā dasiré īpodo. Romhuture di oto bâdâ hā, ī'āma 're īdawata za'ra mono zéb u hā.

²⁴ Tō sena wa za aimā rowasu'u za'ra wa'wa, amnho potozé wasu'u na hā. E niha te za amnho hā ti'rā ahā. Ai'uréwi nomro wamhā, poto õ di za. Ab're 're, 're rere'e mono wa, ītomhā, 're si'utōři mono wapsi, te za 're poto za'ra. 'Re poto za'ra mono wapsi, 'rāi ahā di za. Misire nherē, poto wamhā,

nhama wamhā, zâb ahâ di za. — Āne Zezusi te sina simiré'ē, sô'awib õ nherē.

²⁵ Te duré tâma rowasu'u zahuré, āne:

— Ni'wam norî hâ tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhā, rowê ūsi'utôrî'õ hâ te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norî hâ ūzarina 're nomro mono da, tihâimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, tawapsi te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowê hâ.

²⁶ Ni'wam norî hâ te te ūma 're romhuri za'ra mono da, te te sima 're ūwê za'ra mono wamhā, 're ūmorizém na si te za 're nomro, ūzarina si. Tawamhâ ūrata te za 're hâimana u'âsi za'ra, hâiwa âma. Te te ūma 're romhuri pese za'ra mono wa, ūmama te za âma 're wata za'ra. Te za duré te te tâma 're wa'âbâ za'ra, ūsimiromhuri hâ.

Zezusi hâ za tidâ'âzém na ūsiwasu'uzé wasu'u

²⁷ — Āhâna te ūsina rosa'rata ahâ di. E ūmama ma, wa za ūsi'ru, te te dawi ūnho'reptu da, ūdâ'â õ ré, te robzépata tō da. Mare di. Tâma ūsi'rui õ di za, te te dawi ūnho'reptu da. Dazada ūdâ'â da si, wa wei mo.

²⁸ ūmama, ma'âpé we ūipawapto na, ū'âma ūrotizém na te ūsina uwaimrami da, ai'âma 're dawata za'ra mono hâ. — Āne te Timama ma mre. Tawamhâ hâiwa hawi ma tô tâma tinhâ:

— Wa tô te 're aipawaptob u'âsi, ū'âma 're dawata za'ra mono da. Wa za duré aipawapto, ū'âma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

²⁹ Tawamhâ ma tô sima rowasu'u za'ra, ūrata ūsimasa hâ:

— Ūhôta te wei rârâ, tâ hâ.

Tawamhâ ni'wam norî hâ te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. 'Re ūhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, te we tâma mre, hâiwa hawi.

³⁰ Taha wa, te Zezusi hâ dama tinhâ:

— ūudâna wei mreme õ di. Ai'udâna wa'aba zama wapari za'ra wa'aba da, te we ūma mre.

³¹ 'Re ūhâimana u'âsi mono, ma tô âma roti siro, dawasété na. Romhuture di oto bâdâ hâ te te âma ūrotizém na, te te âma ūuwaimramizéb da hâ. Romhutu na te za duré tinhâ Wa'uburé ma, dama sib'uwa wa, oto te te 're dawada'uri tō mono da.

³² Hâiwi ūza'o da, da te dasiwi ūzasomri wapsi, wa za ūsitême te 're da'a'ubumro, ūnhib'a'uwe 're dahâimana za'ra mono da, daro mono bâ. — Āne te Zezusi hâ dama siwasu'u.

³³ E mari da. Wedepo'o nhonhi'râmi na ūdâ'âzém na da te waihu'u sirômo za'ra da.

³⁴ Tawamhâ te âne asa tâma nharî za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te ūpisudu hâ dâ'â õ di za. Te za 're morî u'â. Āne duréihâ ma tô âma rob'ui'éré za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norî hâ. E niha tawamhâ te ūnha, hâiwi da te

dasiwi ūsasōmri na, t'i'ai ūma dasiré ūpodo hā. E 'wa hā dasiré ūpoto na ūsisi hā. — Āne te Zezusi hā siwi sadanha.

³⁵ Tawamhā Zezusi hā sō'awib ū nherē, te rowa'a na siwasu'u, āne:

— Rowa'a hā te za syry na aima 're hāimana za'ra wa'wa oto. Tawamhā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono ré, te za 're anomro aba mo, aiwi 're robra za'ra wa'aba mono ū ré hā. Robra na damorī wamhā, nimomo damorī da hā dama waihu'u ū di.

³⁶ Ai'rata 're ūnhamra za'ra wa'aba mono ré, te za asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mo, ūāma 're anomro wē uptabi aba mono da. — Āne Zezusi te dama roti.

Zudezu norī hā, Zezusi Danho'reptui'wa na te te 're ūsazei ū za'ra mono zé wasu'u

Taha pari te danhiti mo, da te dasiwi 'madā'ā tō da, Zezusi hā.

³⁷ Marī hā dama ūmanharī waihu'u ū hā ma tō te te dama 're ab'manharī wē u'āsi, Zezusi hā, tiwaihu'u pese na. Tane nherē, Danho'reptui'wa da, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te ūpisitu na, da te saze za'ra ū di.

³⁸ Da te saze za'ra ū wamhā, ma dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha mreme hā. Duréihā ma tō ta hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma dawasu'u, ūsadawa wasu'u 'rata 'wa hā. Āne ma tō tāma dawasu'u:

"Wanhib'apito, wa te dama 're asadawa wasu'u za'ra mono wamhā, e ma tō ai'āma da te 're wazaze za'ra. Mare di. Ai'āma, da te 're wazaze za'ra mono ū di. Duré aiwaihu'u pese na 're da'apawapto mono wamhā, e ma tō aiwaihu'u pese na da te 're aiwaihu'u za'ra. Mare di. Da te 're aiwaihu'u za'ra mono ū di."

Āne ma tō tāma dawasu'u Iza'iza hā, wawa sina. Āne ma timreme na rob'ui'éré.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhā da te 're saze za'ra mono da, da te dasima 're wē za'ra mono ū wa, da te 're sazei waihu'u za'ra mono ū di oto. Āne ma tō duré rowasu'u Iza'iza hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono zazei ū'wā norī ūma:

"Re ūhāimana u'āsi mono, ma tō oto dama tinhā, ūsimiroti hā da te 're waihu'u za'ra mono ūna oto 're danomro mono da, dawasétē wi 're dasipizari za'ra mono tō da, te te 're da'anho'reptui mono tō da."

Āne duréihā ma tō rowasu'u Iza'iza hā, wahī'rada hā. Zezusi, da te 're saze za'ra mono ū wamhā, ma tō oto dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha nhimirowasu'u zarina.

⁴¹ Duréihā Iza'iza hā sōtō 'rowi te te ūrosawērē ne, ma tō Wanhib'apito 'madā, Zezusi hā. ūhāiba na hā rowa'a za'ētē di. Te te 'madā'ā wa, te āne na rowasu'u siro.

⁴² Tawamhā da'ahā na Zezusi, da te saze za'ra ū nherē, ma tō ni'wam norī hā saze za'ra, dama ūpire norī hā, ahā na. Tane nherē, te te saze za'ra nherē, ūsazei'wa na sō'awi

dama 're siwasu'u za'ra mono õ di, parisezu nor̄i mreme pipa te. Zudezu nor̄i te, rowahutuzéb u dame 're sisisi tō mono da, te te tiwi 're rosawi za'ra mono õ'umnhasite, te ari'iwi 're si'ubumroi u'âsi.

⁴³ Parisezu nor̄i si te te 're wēsāmri za'ra mono da, ma tō te te sima 're wē za'ra. 'Re īhaimana u'âsi mono si te te 're wēsāmri za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono õ di. Taha wa, te ari'iwi 're si'ubumroi u'âsi, 're siwasu'u za'ra mono ãna, īsazei'wa na.

Timreme wē'õ'wa nor̄i āma, Zezusi te te āma īrowasu'uzé

⁴⁴ Tawamhā Zezusi te da'ab'mahā:

— Ni'wam nor̄i hā Danho'reptui'wa na te te sina 're īumnhasi za'ra mono wamhā, īzazei'wa si 're nomro mono õ di za. ī'u'âbâ te za we īzatōrī'wa zazei'wa 're nomro.

⁴⁵ Duré ni'wam nor̄i hā te te īmadâ'â za'ra wamhā, ī'u'âbâ te za we īzatōrī'wa zama 'madâ'â za'ra.

⁴⁶ Wa hā wa tō we datēme mo, dama rob'uiwē'wa ne 're īmor̄i da. E mar̄i da. Da te dasina 're īumnhasi za'ra mono wa, robra na ne, dawasétē na oto 're danomro tō mono da.

⁴⁷ Até ni'wam nor̄i hā te za taré īmreme hā te te 're wapari za'ra. E tawamhā wa za ta nor̄i hā awa'awi te 're ahâ za'ra. Mare di. Awa'awi te 're dahâ za'ra mono da, we īmor̄i õ di. Te 're da'anho'reptui mono da si, wa wei mo.

⁴⁸ Ni'wam nor̄i hā te te 're īwē'õ za'ra mono wamhā, duré īmreme te te 're wē'õ za'ra mono wamhā, zahadu wapsi te za oto siwaihu'u za'ra, tiwasétē na. Ti'a īsi'utōrīzéb āma īmreme na po're pu'u za'ra wa, te za bâtâ na siwaihu'u za'ra, tiwasétē na.

⁴⁹⁻⁵⁰ — īmama hā ma tō īzazei'wa nor̄i ma pisutu sirōmo za'ra, robzei u'âsi āma 're nomro mono da. Duré ī'rata 're haimana u'âsi za'ra mono da, hâiwa āma 're dâ'â za'ra mono tō da, ma tō tâma pisutu sirōmo za'ra. Āne si ma tō īmama hā īma waihu'u, te dama 're awaihu'u mono da. Wa hā īsi'uihā na īnhimirosa'rata si te dama 're awaihu'u mono õ di. We īzatōrī'wa, te te īma īwaihu'uzéb zarina si, wa tō te dama 're awaihu'u. — Āne te dama siwasu'u Zezusi hā.

13

Zezusi hā, tisiré 're īnomro mono nor̄i te te īpara upsō za'ra zé wasu'u

¹ Awē te za oto dato hā dasiwi 'manharī za'ra ni, Pascowa na dato nhisi hā. Zezusi hā ma tō sina waihu'u, romhuture di oto apâ īmor̄izé hā, Timama u. Ōne u'âsi te te 're wa'azawi pese Zezusi hā, īsiré 're wanomro mono wa.

² Tawamhā wasa, wa te huri da, wa tō asimro ni, barana. Wasa hā wa te huri õ ré, ma tō Zudasi Icarizoti hā rosa'rata, Zezusih i zô te te danhimroi mono da, te te dama hâiba

nhomri da. Wa'uburé nhimirosa'rata hawim na, te ãne ãma rosa'rata. Simahā 'ra, Zudasi hā.

³ Zezusi hā ma tō Īmama hā pisutu, dama pire da. Uburé marī ma, pire da, ma tō pisutu, ti'ai ãma hāiwa ãma zama. 'Re īhaimana u'âsi mono hawi, ma tō wei mo. Apâ te za oto ītēme mo. ãne ma tō sina waihu'u siro, Zezusi hā.

⁴ Tawamhā wasa hā wa te huri õ ré, ma tō Zezusi hā wahudu. Ti'uza, ma tō sani. Tisi'u'õzém na ma tō si'awasisi.

⁵ Tawamhā â, ma tō sa'wa, piza'a 're nho'a wa, īsiré 're īwanomro mono norī hā te te ãma wa'apara upsō da. Te te īwa'apara upsō na ma tō sāna'rata, wa'āma. Te te wa'apara upsōi pari, te za duré te te wa'apara u'õ, tisi'u'õzém na.

⁶ Sima Pedruhu 'rata te oto za. Tawamhā Pedru te tāma tinhā:

— Wanhib'apito, e te za īpara upsō. Mare di. īpara upsōi õ di za.

⁷ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:

— Te aipara upsō za'ra wa'aba zé hā, marī te aimā wasu'u za'ra wa'wa. Zahadu waihu'u õ di, a hā. Zahadu wapsi te za īwaihu.

⁸ Tawamhā Pedru te duré tāma tinhā:

— īpara upsōi õ di za.

Zezusi te duré asa tāma tinhā:

— Te aipara upsōi õ wamhā, īnhib'a'uwe õ di za, a hā.

⁹ Tawamhā Sima Pedru te tāma tinhā:

— Wanhib'apito, īpara si upsōi õ di za. īnhib'rata zama te za īupsō, īrā zama.

¹⁰ Taha wa, ma tō Zezusi hā asa tāma tinhā:

— Mare di. 'Re dasisōi mono wapsi, dahāiba hā wē di za. Dapara si 're uptob za'ra mono wa, te za apâ da te 're upsō za'ra. A norī wa'wa hā aiwē za'ra wa'aba di, īma. Misire īma īwē õ hā. — ãne te Zezusi hā wama rowasu'u za'ra.

¹¹ Aibā hā ma tō sina waihu'u siro, te te dama īhāiba nhomri'wa da hā. Taha wa, ma wama waihu'u za'ra, misire īwē'õ na hā.

¹² Tawamhā te te wapara upsō za'ra pari, ma tō apâ si'uza. Ti'a ma tō nhamra. Sāmra wapsi, te wama nharī za'ra:

— E marī te aimā wasu'u za'ra wa'wa, te aipara upsō za'ra wa'aba zé hā. E ma tō asina īwaihu'u za'ra wa'wa.

¹³⁻¹⁵ A norī wa'wa hā rowahutu'wa na te 're īnhisi za'ra wa'aba mo. Asib'apito na zama te 're īnhisi za'ra wa'aba mo. Wa hā rowahutu'wa na 're īnhisi za'ra wa'aba mono wamhā, īma wē di. E marī wa. Wa hā rowahutu uptabi 'wai wa. Duré Asib'apito na 're īnhisi za'ra wa'aba mono wamhā, īma wē di. E marī wa. Wa hā, Asib'apito uptabi aba wa. Wa hā Asib'apito wa'aba nherē, aiwi īsisawi za'ra wa'aba õ di, te aipara upsō za'ra wa'aba tō da. Duré rowahutu'wai uptabi 'wa nherē, aiwi īsisawi za'ra wa'aba õ di, te aipara upsō za'ra

wa'aba tō da. Taha wa, te za īsine īnhirā zarina 're asipara upsō za'ra wa'aba mo, īnhirā zarina 're anomro aba mono da, īsine 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna, 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁶ Ma'āpē īwapari pese za'ra wa'aba za. Danhib'apito norī hā 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhā, tāma īromhuri'wa norī zama, te za īsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna. Duré te te 're īsatōrī za'ra mono hā 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhā, īsadawa wasu'u'wa norī zama te za īsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna.

¹⁷⁻¹⁸ — Āne wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. īnhimiroti hā 're 'madā'â pese za'ra wa'aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za, uburé aima 're rowē za'ra wa'aba mono õ nherē. Asimirosa'rata na, wa tō aiwaihu'u za'ra wa'wa. īsiré 're anomro aba mono da, te aipisutu za'ra wa'wa hā, misire ma tō īmaiwē'õ wa'wa. Ta hā wa tō pisutu, īsiré 're morī da, 'Re īhaimana u'âsi mono mreme ui'érē te te sina uwaimrami da. Āne ma tō wahi'rada hā tinhā, aré: "Wasiré 're īwasai mono, ma tō īwē'õ." Āne ma tō duré īwē'õ'wa na rob'ui'érē siro, poto õ ré, wahi'rada hā. Taha wa, te za oto sina uwaimrami su'u, īwē'õ'wa hā.

¹⁹ Taha õ ré, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa, te te sina uwaimrami wapsi, te īsina īwaihu'uzém na, 're īzazei u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²⁰ īwapari pese za'ra wa'aba. Zahadu wapsi, wa za īzazei'wa norī hā datēme te 're satōrī za'ra, te te dama 're īzadawa wasu'u za'ra mono da. Tawamhā īmreme za'ra hā da te 're wapari za'ra mono wamhā, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono wamhā, ta norī u'âbâ te za īzama da te dasiwi 're īzawi pese za'ra. Da te dasiwi 're īzawi pese za'ra mono wamhā, ī'u'âbâ te za duré we īzatōrī'wa da te dasiwi 're sawi pese. — Āne ma tō wama siwasu'u zara, Zezusi hā.

Zezusi hā Zudasi te te īwasu'uzé wasu'u, za te te dama īhâiba nhomri'wa da hā

Mateusi 26.17-25; Marcusi 14.17-21; Rucasi 22.7-13, 21-23

²¹ Tawamhā pē'ezé uptabi di, Zezusi hā. Taha wa, te duré wama siwasu'u za'ra, ãne:

— Tō sena, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Misire te za dama īmaihâiba nhomri 'wa. — Āne te wama nharī za'ra.

²² Tawamhā aibâ te te sina īwaihu'uzém na, wa te waihu'u za'ra õ wa, wa taré wasi'madâ'â za'ra ni.

²³ Wa hā, Zezusi te te 're īzawi pese mono, wa ī'rata nhamra.

²⁴ Tawamhā Sima Pedru te Zezusihī ãma īwada'u, te sadanharī da, sadawa 'rasi sina:

— Ma'āpé sadanhari. E 'wa hā te za we te te sô danhimro, te te dama hâiba nhomri da.

²⁵ Tawamhā ī'rata īnhamra wa, wa oto sadanha, Zezusi hā:

— Wanhib'apito, e 'wa hā te za we asô te te danhimro, te te dama aihâiba nhomri da hā. — Āne wa sadanha, Zezusi hā.

²⁶ Taha wa, te āne asa īma tinhā:

— Ī'u'ētē wē'ē, wa za di'i, te tāma sōmri da. Taha na te za īwaihu, dama īhâiba nhomri'wa da hā.

Tawamhā ma tō di'i, te te tāma sōmri da, Zudasihi ma. Sima Icarizotihī 'ra, Zudasi hā.

²⁷ Te te tāma sōmri pari, ma oto Satanasihi nhimiroti hā wapari pese Zudasi hā, īpē'ē 're oto sébré wa. Taha wa, te Zezusi hā Zudasihi ma tinhā:

— Marī hā 'manharī su'u pé. — Āne te tāma tinhā.

²⁸ E marī da, te āne tāma roti. Wa norī hā wa te waihu'u za'ra ò di.

²⁹ Ni'wam norī hā te āma rosa'rata za'ra, āne: "Rob'uiprazé hā te te 're 'madâ'â mono wa, āté marī hā wasazéb da, te te wama uipra za'ra da, te āne tāma roti." īhâiba amo norī hā te duré āma rosa'rata za'ra: "Āté īsibrob'ō norī ma, syry na te te sōmri mono da, te tāma roti." Āne, wa īmreme na wasima āma romnhoré za'ra ni.

³⁰ Tawamhā te te 'rēne pari, rob u ma tō watobro Zudasi hā, robra u.

Zezusihi nhimirotizép tém na rowasu'u

³¹ Tawamhā rob u watobro za'u si, te āne wama siwasu'u za'ra, Zezusi hā:

— Wa hā dasiré īpodo. Romhuture di oto bâdâ hā ī'āma 're īdawata za'ra mono zéb u hā. ī'āma 're dawata za'ra mono wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono āma te za duré 're dawata za'ra, īsiré.

³² īsiré āma 're dawata za'ra mono wamhā, te za duré ī'āma tiwata, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Te za ī'āma tiwata su'u.

³³ īno norī, syry na wa za oto ai'rata īnhamra 'wa. Ai'rata 're īnhamra u'âsi aba mono da, te za asima 're īwē za'ra wa'aba mo. Tane nherē, wa za mo. Nimomo īmorī wamhā, āma ītēme 're anomro waihu'u aba mono ò di za a'â. Āne wa tō dama waihu'u aré.

³⁴ īnhimiroti tém na, wa za oto aimá roti za'ra wa'wa, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zéb da hā. Wa hā te 're asawi pese za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo.

Pedru hā, Zezusi za te te dawi ī'udâzém na te te īpo're pu'uzé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Rucasi 22.31-34

³⁵⁻³⁶ Tawamhā Sima Pedru te sadanha:

- Wanhib'apito, e momo te za aimo.
 Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:
 — Nimomo wa za mo. Āma īzarina, aimorī waihu'u õ di za aâ. Zahadu wapsi te za īzarina āma aimo.
³⁷ Tawamhā Sima Pedru te asa tāma tinhā:
 — E marī wa, āhāna asarina āma īmorī waihu'u õ di. Te asō'reptu da, asada īdâ'â da hā īma wē di.
 —
 38 Tawamhā ma tō Zezusi hā asa duré tāma tinhā:
 — E tō sena asiwasu'uzé hā. Tō sena wa aima rowasu'u. Īzadawa para õ nherē, si'a hârâ õ ré, te za si'ubdatō dawi īudâ, aima īza'rese õ na. — Āne ma tō Zezusi hā tāma waihu'u siro, Pedruhu ma.

14

Zezusi hā, Timama u bâdâdi na te te dama sina īsimiré'ezé wasu'u

- ¹ Tawamhā Zezusi te duré wama nhari za'ra, āne:
 — ī'ama aipē'ezé za'ra wa'aba õ di za. 'Re īhâimana u'âsi mono, te za asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo. īzama te za duré asina 're īumnhasi u'âsi za'ra wa'aba mo, Danho'reptui'wa na.
²⁻³ īmama nhorōwa āma hā rob're za'etē di, 're īdasi'ubumroi mono zéb da hā. Tame 're īdasi'ubumroi mono zéb õ 'wa'âhā, te aré aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Wa za oto aiwi īmorī 'wa, 're asimroi wa'aba mono zéb da hā, te asô pisutu za'ra wa'aba da. Te asô pisutu za'ra wa'aba parip si, wa za wei mo apâ, te āma asimroi wa'aba mono da, 're īhamra mono zéb u, tame ī'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

⁴ Nimomo aiwi īmorī za'ra wa'aba zé hā ma tō īwaihu'u za'ra wa'wa. Bâdâdi hā ma tō duré īwaihu'u za'ra wa'wa. — Āne te wama rowasu'u za'ra.

- ⁵ Tawamhā Tome te tāma tinhā, āne:
 — Wanhib'apito, nimomo wawi aimorizé hā wa te waihu'u za'ra õ di. E niha wa za tawamhā bâdâdi hā waihu'u za'ra ni, āma 're īwanomro mono zéb da hā.

⁶ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:
 — Wa hā bâdâdi na, wa īsina simiré'é. E marī wa. Da te 're īzaze za'ra mono wapsi, amo īzarina 're dasihutu mono wa za, īmama tême. Wa hā tō sena roti na'rata 'wa. Wa hā 're īdanomro u'âsi mono zé, te dama 're ī'apisutu mono, wa 're mo. Taha wa, da te 're īzaze za'ra mono wapsi, te za amo 're dasihutu, īmama u ī'rata 're dasi'ubumroi u'âsi mono da.

⁷ 'Re īwaihu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra na. Taha wa, īmama na 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Wa hā 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'âhā, te aré īmama hā 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo. Ma tō oto ī'ra na īwaihu'u za'ra

wa'wa. Taha wa, ma tō duré Īmama hā īwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Īmama ma tō oto īmadâ'ā za'ra wa'wa.

⁸ Tawamhā Piripi te duré tāma tinhā:

— Wanhib'apito, ma'āpē Aimama zō aihârâ, wa te 'madâ'ā za'ra da. Wa te 'madâ'ā za'ra wamhā, marī zō wawi 're rowaptâ'ā za'ra mono di za, wama 're īrowē za'ra mono zéb da hā.

⁹ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— Piripi, e zahadu īwaihu'u õ di, ai'rata 're īnhamra hā za'ra wa'aba mono nherē. Ni'wam norī hā te te 're īmadâ'ā za'ra mono wamhā, ī'u'ābâ te za īmama hā te te 're 'madâ'ā za'ra. E niha te bété a hā īma īnha, īmama zō īhârâ da, 'madâ'ā za'ra wa'aba da.

¹⁰ Wa hā īmama āma, wa 're īhāimana. Õ hā te duré īāma 're hāimana, īmama hā. E te īsina aima īwasu'u za'ra wa'aba na, āma īzazei õ di. īsi'uihā na te īsina aima wasu'u za'ra wa'aba õ di. īmama hā īāma 're īhāimana mono hawi, te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zé hā. Āne īsimiromhuri hā.

¹¹ īmama āma, wa 're īhāimana. īāma te duré 're hāimana, īmama hā. Te īsina aima 're īwasu'u za'ra wa'aba mono na, te za āma 're īzazei u'āsi za'ra wa'aba mo. Te īsina aima īwasu'u za'ra wa'aba na si, āma 're īzazei waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za īāma 're īrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo, marī dama īmanharī waihu'u õ hā te dama 're īab'manharī wē mono na, taha zarina te īsina aima 're īwasu'u za'ra wa'aba mono na, āma 're īzaze za'ra wa'aba mono da.

¹² Tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, te za īwaihu'u pese zarina 're īdapawaptob u'āsi za'ra wa'aba mo. A norī wa'wa hā 're īdapawaptob za'ra wa'aba mono zé hā, īnhimipawaptobzé ma, sa'ētē di za. E marī wa. Wa hā īmama u za oto apâ īmorī wa.

¹³⁻¹⁴ Taha wa, uburé marī hā te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mo, īmama wi, īzadawa para. Tawamhā wa za te aima āma 're a'uwa'imrami 'wa. īwi zama īzadawa para, īwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, wa za te aima āma 're a'uwa'imrami 'wa. E marī da. īmama āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, wa hā īra te aima āma 're a'uwa'imrami aba mono wa za.

Zezusi hā tisiré norī ma, Timama pē'ēzani na te te tāma īropisutu za'ra zé wasu'u

¹⁵ Tawamhā Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, āne:

— 'Re īzawi pese za'ra wa'aba mono wamhā, īnhimiroti si te za 're īmadâ'ā pese za'ra wa'aba mo.

16-17 Tawamhā Ōmama wi, wa za waptē, Tipē'ēzani hā te te aima sōmri za'ra wa'aba da, ūsine te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da, ai'rata 're sāmra u'āsi za'ra wa'aba mono da. Tō sena na te za ūnhimiroti hā te te aima 're waihu'u u'āsi za'ra wa'wa, Ōpē'ēzani hā. Ōzazei'ō'wa norī hā te te waihu'u za'ra õ di, Ōmama pē'ēzani hā. Taha wa, te te sima 're wē za'ra mono õ di, ūrata 're sāmra u'āsi za'ra mono da. A norī wa'aba si ma tō ūwaihu'u za'ra wa'wa, Ōpē'ēzani hā ai'rata 're sāmra aba mono wa. Zahadu wapsi te za aipē'ē 're, 're sāmra u'āsi za'ra wa'wa.

18 — Damama norī hā timro me 're dā'ā za'ra mono wa, waptēp si 're ūdas'i'ubumroi mono ne, asiwaprosi 're asimroi wa'aba mono õ di za. Wa hā wa za we apā atēme ūmorī 'wa.

19 Syry na, wa za oto ai'rata ūnhamra 'wa, ūrēme ma. Taha ré hā te za duré a'ā dasiwi ūmadā'ā ni. Taha parip si, da te dasiwi ūzabu na sahu õ di za oto. A norī wa'aba si, te za duré ūzabu za'ra wa'wa. Ūdā'ā nherē, ab're hawi ūhāwa'utu wa, wa za oto ūdā'ā ãna 're morī u'ā. Taha wa, te za duré a norī wa'wa hā atā'ā ãna 're asimroi u'āsi aba mo, hāwa ãma.

20 Apā we atēme ūwisi za'ra wa'aba wapsi, te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, Ōmama ãma 're ūhāimana mono na. Ūãma 're aihāimana za'ra wa'aba mono na, te za asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo. Wa hā ai'āma wa'aba 're ūhāimana mono na te za duré asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo.

21 — Ni'wam norī hā ūnhimiroti si te te 're 'madā'ā pese za'ra mono wamhā, ta norī si ūzawi pese 'wa, te za 're nomro. Te te 're ūzawi pese za'ra mono wamhā, te za asa Ōmama hā te te 're sawi pese za'ra. Wa hā wa za duré te 're sawi pese za'ra, ūzawi pese 'wa norī hā. Ta norī ma si, wa za 're ūhāimana mono zém na tāma 're ūsiwaihu'u za'ra. — Æne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

22 Tawamhā Zudasi te oto sadanha:

— E marī da, te za bétē wa norī ma si 're asiwaihu'u mo. E marī wa, asazei'ō'wa norī ma, 're asiwaihu'u za'ra mono õ di bétē. — Æne Zudasi te sadanha. Zudasi aimawi hā. Icarizoti õ di.

23 Tawamhā Zezusi asa te duré tāma tinhā, Æne:

— Ni'wam norī hā te te 're ūzawi pese za'ra mono wamhā, te za ūnhimiroti si te te 're 'madā'ā pese za'ra. Tawamhā Ōmama, te za asa te te 're sawi pese za'ra. Wa norī hā wa za ūtēme 're wasimasisi za'ra, ūrata 're wahāimana u'āsi za'ra mono da.

24 Ni'wam norī hā te te 're ūzawi pese za'ra mono õ wamhā, ūnhimiroti te te 're 'madā'ā pese za'ra mono õ di za. Æne, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Ūsi'uihā na ūmreme na te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Ōmama

mreme na si, wa aimā rowasu'u za'ra wa'wa, we ūzatōrī'wai mreme na.

²⁵ — Ai'rata ūnhamra aba ré, wa tō ãne aimā rowasu'u za'ra wa'wa.

²⁶ Zahadu wapsi ūmama wi, te waptērē wa, te za Tipē'ēzani hā we atēme satōrī za'ra wa'wa, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā. Wē uptabi di ūpē'ēzani hā. Ta hā te za uburé marī hā te te aimā 're waihu'u za'ra wa'wa. Uburé marī hā te aimā 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na te za te te 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa.

²⁷ — Rowē na si 're anomro aba mono zéb si, wa za oto aimā pisutu za'ra wa'wa, ūlāma 're aipē'ēzé za'ra wa'aba mono tō da, duré asina 're aihâtā'â za'ra wa'aba mono ãna, 're anomro aba mono da. Taré te aimā pisutu za'ra wa'aba õ di. ūzazei'õ'wa norī nhimipisutuzém nei õ di, ūnhimipisutuzé hā.

²⁸ Wa za oto aiwi ūmorī 'wa. Niwapsi wa za duré we apā atēme ūmorī 'wa. ãne ma tō te ūsina ūrotizé hā ūwapari za'ra wa'wa aré. ūmama u wa za oto apā mo, ūma ūpire u. 'Re ūzawi pese za'ra wa'aba mono 'wa'âhā, te aré 're ato za'ra wa'aba mo, ūmama u za oto ūmorī wa, wa hā.

²⁹ Apā ūtēme ūmorī õ ré, wa aimā ūsiwasu'u sirōmo za'ra wa'wa. E marī da. Te ūsina ūrotizé hā te ūsina uwaimrami wapsi, ãma ūzaze za'ra wa'aba da.

³⁰⁻³¹ Aimā ūmreme syry aba di za oto. E marī wa. ūzazei'õ'wa norī wada'uri'wa, we ūzō morī wa, Wa'uburé hā. Ta hā ūma pire õ di. ūma pire õ nherē, ūtēme wasi'aba'rei wa'aba, ūmama te te ūlāma ūrotizé hā te ūsina uwaimrami da. Tawamhā te ūsina uwaimrami wapsi, ūmama te 're ūsawi pese mono na te za da te 're ūwaihu'u za'ra. — ãne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

15

Zezusi hā uwa 'ru uptabi na te te sina ūsimiré'ēzé wasu'u

¹ *Tawamhā Zezusi te duré wama siwasu'u za'ra, ãne:*

— Rob'ru na, wa za ūsina simiré'ē, uwa 'ru na. Uwa 'ru 'madâ'â'wai ãma, wa za ūmama ãma simiré'ē.

² Uwa 'ru panhipti sisa'riddi hā wē õ di, 're ūrā za'ra mono õ hā. Taha wa, uwa 'ru 'madâ'â'wa hā te za ūpanhipti hā te te 're annihâri ūrā'õ hā, te te 're anhamra mono da. Tane te za ūmama hā ūzazei'õ'wa norī hā te te 're azatōrī, ūnhiti 're hâimana za'ra mono da. Uwa 'ru panhipti sisa'riti amo hā wē za'ra di, 're ūrā za'ra mono wa. Taha wa, wa za 're ūrā za'ra mono na simiré'ē, ūzazei'wa norī ãma 're nomro wē mono wa. ūwanhipré te te 're ūanhâri mono hā, wa za ãma simiré'ē, ūzazei'wa norī te te 're ūmanharī wasétē za'ra mono zém na.

'Re ūrā za'ra mono hā ūpanhipti wāi wa, ūwanhipré ahā wamhā, te za misi si te te 're anhīhāri ūmadā'ā'wa hā, 're 'rāi pese za'ra mono da. Tane te za ūmama hā ūzazei'wa norī wi ūwasédé hā te te 're anhīhāri, 're nomro wē uptabi mono da oto.

³ A norī wa'wa hā te oto 're anomro wē wa'aba mo, ūnhimiroti si 're 'madā'ā pese za'ra wa'aba mono wa.

⁴ Ma'āpē ūāma 're aihāimana za'ra wa'aba mono za. Tawamhā wa za 'rāwi ai'rata 're ūhāimana u'āsi za'ra wa'wa. Uwa 'ru panhipti sisariti amo hā 're sab u'āsi mono ū wamhā, 're 'rāi mono ū di za, ta hā. Tane a norī wa'wa hā ūāma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono ū wamhā, 're anomro wē waihu'u aba mono ū di za.

⁵ — Uwa 'ru na wa za ūsina simiré'ē. Uwa 'ru panhipti sisariti na wa za duré ai'āma simiré'ē za'ra wa'wa. ūāma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono wamhā, wa za te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'wa, 're anomro wē uptabi aba mono da. Asiwaprosi 're anomro wē waihu'u aba mono ū di za.

⁶ Ni'wam norī hā ūāma 're hāimana u'āsi za'ra mono ū wamhā, 're nomro wē mono ū di za. Ta norī āma, wa za uwa 'ru panhipti nihīhāri hā āma simiré'ē. Uwa 'ru panhipti nihīhāri hā te te 're ūanhamra mono hā, te za 're 'ré za'ra. 'Re 'ré za'ra mono wapsi, te za simisutu te te 're aza'ra ūmadā'ā'wa hā, te te 're asui mono da, 're zata za'ra mono da.

⁷ A norī wa'wa hā te za ūāma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo, 're anomro wē wa'aba mono da. Tawamhā ūmama hā te za te te 're aiwapari u'āsi za'ra wa'wa, tiwi 're ūrowaptērē za'ra wa'aba mono zém na hā. Tawamhā tiwi 're ūwaptērē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za tō te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa.

⁸ 'Re anomro wē uptabi aba mono wamhā, ūzazei uptabi 'wa na te za da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa. Tawamhā ūmama āma te za 're dawata za'ra. E marī wa. 'Re anomro wē wa'aba mono da, te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono wa.

⁹ ūmama, te te 're ūzawi pese mono ne, wa tō te 're asawi pese za'ra wa'wa. Ma'āpē ūāma 're anomro u'āsi aba mono, te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono zém na asina 're waihu'u u'āsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Wa hā ūmama nhimiroti si, wa tō te 're 'madā'ā pese. Taha wa, ūmama te te 're ūzawi pese mono zém na wa tō ūsina te 're waihu'u u'āsi. Tane duré a norī wa'wa hā ūnhimiroti si 're 'madā'ā pese za'ra wa'aba mono wamhā, te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono zém na, te za asina 're ūwaihu'u u'āsi za'ra wa'aba mo.

¹¹ — Āne wa tō aima roti za'ra wa'wa, ūsine robzei u'āsi 're anomro aba mono da, duré ūsine aipē'ē 're, 're atoi uptabi

za'ra wa'aba mono da.

¹² Wa hā te 're ī'asawi pese uptabi za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Āne wa aimā roti za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da.

¹³ Ni'wam norī hā te te 're dazawi pese za'ra mono wamhā, te za te te 're danho'reptu za'ra. 'Re dadā'ā za'ra mono da nherē, te za te te 're danho'reptu za'ra, dawi 're sisawi za'ra mono āna.

¹⁴ Īnhimiroti si 're 'madā'ā pese uptabi za'ra wa'aba mono wamhā, īzawi pese 'wa, te za 're anomro aba mo.

¹⁵ Danhib'apito norī hā uburé tinhimiroti hā te te tāma 're waihu'u za'ra mono õ di, tāma īromhuri'wa norī ma hā, tāma īromhuri'wa norī si 're hāimana za'ra mono wa. Tanei õ di, wa hā. Uburé, wa tō īmama nhimiroti hā te aimā 're wasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, īma romhuri'wa na si te 're asisi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Te 're ī'asawi pese za'ra wa'aba mono na zama, wa za oto te 're asisi za'ra wa'wa.

¹⁶ A norī wa'wa hā asima īwē na'rata za'ra wa'aba õ di, īsiré 're anomro aba mono da. Wa hā wa tō īsima aiwē na'rata za'ra wa'wa, īsiré 're anomro aba mono da. Wa tō duré aipisutu za'ra wa'wa, datēme 're anomro aba mono da, da'āma asimiromhuri 'wa hā īma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Tawamhā asimiromhuri za'ra wa'aba na hā robaba õ di za. Āne wamhā, īmama te za te te 're aiwapari u'āsi za'ra wa'wa. Tawamhā uburé marī hā te te aimā 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, te za te te aimā āma 're a'uwaimrami 'wa.

¹⁷ Āne wa za duré aimā roti za'ra wa'wa. Ma'āpē, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono za.

Zeziushi siré 're īnomro mono norī, da te 're ī'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

¹⁸ — īzazei'ō'wa norī hā te te siwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, asōwa wa'aba, da te dasiwi 're ī'ruiwapari 'rata mono na, te za āma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo.

¹⁹ īzazei'ō'wa norī niwī 're anomro u'āsi aba mono 'wa'āhā, te aré da te dasiwi 're asawi pese za'ra wa'wa. Tane nherē, a norī wa'wa hā īzazei'ō'wa norī niwī 're anomro aba mono õ di oto. Wa hā wa tō aipisutu za'ra wa'wa, īniwīp si 're anomro aba mono da. Taha wa, te za tō īzazei'ō'wa norī hā te te siwi 're ai'ruiwapari u'āsi za'ra wa'wa, īsiniwī 're anomro u'āsi aba mono õ wa.

²⁰ Asina īwapari pese za'ra wa'aba, āma 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mono da, īmreme na. Danhib'apito norī ma, da te 're ī'manharī za'ra mono zéb zarina, te za duré tāma īromhuri'wa norī ma, da te 're 'manharī za'ra. Wa hā

Asib'apito za'ra wa'wa hā da te īma 're īrob'manhari wasétē za'ra mono ne, te za duré aima wa'aba da te 're rob'manhari wasétē za'ra. Duré īnhimiroti hā da te 're 'madâ'ā pese za'ra mono wamhā, asimiroti za'ra wa'aba zama te za da te 're 'madâ'ā pese za'ra.

²¹ We īzatōri'wa na da te 're waihu'u za'ra mono õ di, 'Re īhaimana u'āsi mono hā. Taha wa, te za da te aima 're rob'manhari wasétē za'ra wa'wa, īzazei'wa 're anomro aba mono wab zama.

²² Tawamhā wa hā we datēme īmorī wa, te za oto te te siwi 're da'awē'ō 'Re īhaimana u'āsi mono hā, da te 're īzaze za'ra mono õ wa. Tawamhā ari'iwi te za 're dasi'ubumro, da te 're īzaze za'ra mono õ na, da te dasiwi 're udâ waihu'u za'ra mono õ wa za.

²³ Wa hā da te dasiwi 're ī'ruiwapari mono wamhā, ī'u'ābā te za īmama hā da te dasiwi 're 'ruiwapari.

²⁴ Wa hā marī dama ī'manhari waihu'u'ō hā wa tō te dama 're ab'manhari wē aré, danho'a, da te dasiwi 're īzaze za'ra mono da, 'Re īhaimana u'āsi mono we te te īzatōri na. Ni'wa īsine hā te te 're da'apawpto mono õ di aré. Tane nherē, da te dasiwi 're īzaze za'ra mono õ di, we te te īzatōri na. Marī dama ī'manhari waihu'u'ō hā, te dama 're ab'manhari mono õ 'wa'āhā, te te aré 're da'awē'ō mono õ di, da te 're īzaze za'ra mono õ zém na hā. Tane nherē, danho'a te dama 're ab'manhari wē mono nherē, ma tō īmama me da te dasiwi 're wa'ruiwapari.

²⁵ "Marī hā te dama 're ab'manhari wasétē mono õ nherē, ma tō taré da te dasiwi 're ī'ruiwapari." Āne duréihā ma tō wahi'rada hā ī'āma rob'ui'éré siro, romhā ré. īzazei'ō'wa norī hā ma tō oto sīna uwaimrami za'ra, te te siwi 're ī'ruiwapari mono zém na hā.

²⁶ — Zahadu wapsi wa za we atēme satōri' za'ra wa'wa, īmama pē'ēzani hā, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā. Tō sena uptabi īsimirowasu'u hā. īmama hawi te za we atēme timorī za'ra wa'wa, īnhimiroti na te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da.

²⁷ A norī wa'wa hā ma tō īsiré 're anomro aba mo, īmama nhimiroti na te dama āma īsāna'ratazém hawi. Taha wa, te za a norī wa'aba zama īnhimiroti na 're īdapawaptob u'āsi za'ra wa'aba mo. — Āne ma tō Zesusi hā sina wama roti za'ra.

16

¹ Āne te duré wama nharī za'ra, Zezusi hā:

— īnhimiroti hā 're rēme za'ra wa'aba mono tō da, wa tō āne aima roti za'ra wa'wa.

² Dama īpire norī hā te za aiwi te te 're rosawi za'ra wa'wa, rowahutuzéb u dame 're asisisi aba mono tō da. Duré 'Re

īhāimana u'âsi mono te te tāma pisutu za'ra newa, te za ai'uprosi aba ni.

³ 'Re īhāimana u'âsi mono hā da te dasiwi 're waihu'u mono õ di, īmama na. īzama we te te īzatōrī na, da te dasiwi 're īzaze za'ra mono õ di. Taha wa, īzadawa wasu'u'wa 're anomro aba mono nherē, te za da te 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa.

⁴ Āne, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa, da te dasiwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wapsi, īmreme na 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da, marī zō asipibu ma, 're asōpré wa'aba mono tō da. — Āne ma tō wama waihu'u sirōmo za'ra, Zezusi hā.

Zezusi hā, Timama pē'ēzani na te te dama īropisutuzé wasu'u, dapawapto'wa da

Tawamhā āne ma tō duré wama waihu'u za'ra:

— Āne na te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, zahadu ai'rata 're īhāimana za'ra wa'aba mono wa.

⁵⁻⁶ Apā wa za oto aiwi īmorī za'ra wa'wa, we īzatōrī'wai u. Taha wa, āhāna si wa tō uburé aima rowasu'u za'ra wa'wa, asina waihu'u sirōmo za'ra wa'aba da. Āne aima īsiwasu'u za'ra wa'aba wa, aipē'ēzé ahā za'ra wa'aba di, we īzatōrī'wai u za oto aiwi īmorī za'ra wa'aba wa. "E momo te za aimo," āne asiwi īzadanharī na sahu za'ra wa'aba õ di za, te aima waihu'u pese za'ra wa'aba da.

⁷ Tō sena, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Wa za oto aiwi īmorī za'ra wa'wa, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā we te atēme satōrī za'ra wa'aba hā, rowē u'âsi 're anomro aba mono da. Aiwi īmorī za'ra wa'aba õ wamhā, we atēme morī za'ra wa'aba õ di za, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā. īmorī wapsi, īsiwa'rāmi wa za we atēme satōrī za'ra wa'wa.

⁸⁻¹¹ We atēme wisi za'ra wa'aba wapsi, te za marī hā te te dama 're awaihu'u, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. īmreme na da te 're īzaze za'ra mono õ wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, dawē õ na te za te te dama 're awaihu'u. 'Re īmorī wē u'âsi na zama te za duré te te dama 're īwasu'u, da te 're īwaihu'u za'ra mono da. 'Re īmorī wē u'âsi wa, wa za apā mo, īmama u. Apā īmorī wamhā, asiwi 're īzabui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō sima āma roti siro, ti'ai āma dawada'uri wasétē 'wa te te azāri da, Wa'uburé hā. Āne na te za duré te te dama 're awaihu'u, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā.

¹² — Uburé marī hā īnhimirowasu'u na te aima wasu'u ze za'ra wa'aba nherē, te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di za a'ā. E marī wa. Zahadu aima pibu pese za'ra wa'aba õ wa.

¹³ Zahadu wapsi aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hā, te za we atēme timorī za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā. Tō sena uptabi, īsimiroti hā. We atēme wisi za'ra

wa'aba wapsi, te za uburé roti tō sena uptabi hā te te aima 're waihu'u pese za'ra wa'wa. Si'uihā na te te aima 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Īnhimirowasu'u zarina si te za te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa. Romhā ré te za duré za romhāimanazé hā te te aima 're waihu'u sirōmo za'ra wa'wa.

¹⁴ Īnhimiroti si te za te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'wa. Īnhimiroti te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'aba mono wamhā, īnhisi za'ëtē di za, īzazei'wa norī ma.

¹⁵ Aiwa wanhimiroti hā, īmama me. Taha wa, te za īnhimiroti si te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, īmama pē'ëzani hā.

Zežusihī siré norī hā za tiwi īrobzei'õ za'ra zé wasu'u, duré apâ za tāma īrowē za'ra zé wasu'u me

¹⁶ — Syry na, wa oto ai'rata īnhamra 'wa. Āhā parip si, īzabu za'ra wa'aba õ di za a'â. Taha parip si te za duré īzabu za'ra wa'wa. — Āne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

¹⁷⁻¹⁸ Tawamhā īsiré 're īwanomro mono norī hā wa wasima rowasu'u za'ra ni, ti'a wi:

— Wa'rata te za nhamra. Syry na wa'rata sāmra parip si, wa te sabu za'ra õ di za a'â, Timama u za apâ morī wa za oto. Taha parip si, wa za duré sabu za'ra ni. E niha, syry na īmreme hā. Āne wamhā, wama pibu prā za'ra di. — Āne aihñi õ nherē, wa wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Zezusihī mremē hā wa te wasiwi waihu'u õ wa, wa te wasiwi sadanharī ze ti oto. Āne ma tō sina wawaihu'u za'ra, Zezusi hā. Taha wa, te wama nharī za'ra, āne:

— Wa tō aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, āne: "Syry na wa oto ai'rata īnhamra 'wa. Āhā parip si, īzabu za'ra wa'aba õ di za a'â. Taha parip si te za duré īzabu za'ra wa'wa." Āne wa tō aima īsiwasu'u za'ra wa'wa. E īmreme hā aima pibu prā za'ra wa'aba di. E aima pibu prā za'ra wa'aba wa, te āne asima īrowasu'u za'ra wa'wa.

²⁰ Asina īwapari pese za'ra wa'aba za. A norī wa'wa hā aiwawa ahâ za'ra wa'aba di za. īzazei'õ'wa norī si te za 're to za'ra. Aipē'ëzé ahâ za'ra wa'aba nherē, aipē'ëzé u'âsi 're anomro aba mono õ di za. Zahadu wapsi, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za.

²¹ Pi'õi āma te za īwasā hā 're sépu'u za'ra, tāma 're īrere'e mono zéb u hā, romhuture wa oto. Tāma 're rere'e mono parip si, tāma 're rowē za'ra mono di za oto, īna ma. Taha wa, tihâzé na hā te te 're rosa'rata u'âsi za'ra mono õ di za oto.

²² Tane duré a norī wa'wa hā, te za aipē'ëzé hā a'â īsepata za'ra wa'wa. Apâ atême īwisi aba wapsi, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Robzei u'âsi te za 're anomro aba mo.

23 — Niwapsi, Īmama hā te za we Tipē'ēzani hā atēme satōri za'ra wa'wa. Tawapsi asiwi 're īzadanharī za'ra wa'aba mono õ di za, marī hā 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Marī hā te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za īmama wi 're īwaptērē za'ra wa'aba mo, īmreme zarina. Tawamhā te za te te aima āma 're a'uwaaimrami 'wa.

24 Zahadu marī hā te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, īmama wi 're waptērē za'ra wa'aba mono õ di. Te za oto tiwi 're īrowaptērē za'ra wa'aba mo, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono da, robzei u'āsi 're anomro aba mono da.

Zezusi hā sisau za te te īdarēme na, durē Timama u za īmorizém na īsiwasu'uzé wasu'u

25 — Āhāna sō'awi, īmama hā te aima wasu'u za'ra wa'aba õ di. Romnhimiré'ē na si wa tō te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Niwapsi, wa za sō'awi te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, romnhimiré'ē āna.

26-27 Tawapsi te za marī hā te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, īmama wi 're īwaptērē za'ra wa'aba mo, īmreme zarina. Wa hā īmama wi, marī hā te aima 're waptērē za'ra wa'aba mono õ di za. Asi'uihā na te za tiwi 're īwaptērē za'ra wa'aba mo. Tawamhā īmama si te za si'uihā na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, ta hā te te durē 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa. E marī wa, ma tō īmama hā te te 're asawi pese za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā ma tō 're īzawi pese za'ra wa'aba mo. īmama hawi we īmorī na ma tō durē 're īzaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tō te te 're asawi pese za'ra wa'wa, īmama hā.

28 īmama hawi wa we datēme mo. Apā wa za durē dahawi ītēme mo, īmama u. — Āne te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hā.

29-30 Taha wa, wa tō tāma nharī za'ra ni:

— Sō'awi ma tō oto wama asiwasu'u za'ra, romnhimiré'ē āna. Wanhimirosa'rata za'ra hā ma tō asina īwaihu'u siro. Taha wa, wa te wasiwi asadanharī da, asina wazō asimipari õ di. Āne wama waihu'u pese za'ra di oto. Taha wa, wa tō asaze za'ra ni, tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono hawi we aimorī na. — Āne wa tō tāma nharī za'ra ni.

31-32 Taha wa, ma tō Zezusi hā asa wama nharī za'ra:

— E tō sena ma tō oto īzaze za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hawi we īmorī na hā. Āté tō sena īzaze za'ra wa'aba õ di. Romhuture di oto bâdâ hā, īhawi īropéi wa'aba mono zéb u hā, asōrōwa wa'aba u. Tane nherē, asiwi īrēme za'ra wa'aba nherē, īsiwaprosi īhāimana õ di za. īmama, te īsirē 're hāimana u'āsi.

³³ Āne na wa tō aima rowasu'u za'ra wa'wa, īāma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, rowē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, īzazei'ō'wa norī hā te za tō te te 're ai'ruiwapari u'āsi za'ra wa'wa. Taha wa, te za 're īrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, te za asiptete sina īāma 're anomro aba mo. Wa hā īzazei'ō'wa norī ma, īnhiptete uptabi wa, wa tō āma ai'uté za'ra. — Āne te Zezusi hā wama siwasu'u za'ra.

17

Zezusi hā Timama ma īmremezé wasu'u

¹ Tawamhā wama siwasu'u za'ra pari, Timama ma mreme da, te hāimo rob'madâ, Zezusi hā. Āne te Timama ma tinha:

— īmama, bâdâ īma īpisutuzé hā ma tō īwa waptārā. Ma'āpē, we īpawapto na, īāma īrotizé hā te dama īsina uwaimrami da, ai'āma 're dawata u'āsi za'ra mono da.

² A hā ma tō īma 're īda'apisutu mo, īzazei'wa 're danomro mono da. Wa hā ma tō duré īpisu, uburé dama īpire uptabi da. E marī da. īzazei'wa norī ma, te 're apisutu mono da, robzei u'āsi īāma 're nomro u'āsi mono da, duré 're dâ'â za'ra mono āna, ai'rata 're hāimana u'āsi za'ra mono da, hāiwa āma.

³ A hā misire Danhib'apito uptabi. Wa hā Zezu Cristu Danho'reptui'wa da, īpisudu, we datēme īzatōrī. Āne na, da te 're wawaihu'u za'ra mono wa, da te 're wazazei pese za'ra mono wamhā, robzei u'āsi te za īāma 're danomro. 'Re dadâ'â za'ra mono āna, te za duré 're dasi'ubumroi u'āsi, hāiwa āma.

⁴ Romhuri hā īma īpisudu hā wa tō oto īsina uwaimra. Te īsina uwaimrami wa, te za oto ai'āma 're dawata u'āsi za'ra.

⁵ Ti'a õ ré hā, wa tō aiwa wawaihu'u pese na wasiré 're wasimasisi u'āsi, marī õ uptabi ré hā. Taha wa, rowē uptabi di, wama. Ma'āpē, we īma nhari, aiwa wasiré 're wasimasisi u'āsi mono da duré apâ.

⁶ — Ā norī hā te asib'a'uwē 're nomro. Asib'a'uwē si 're nomro mono wa, ma tō oto īma īpisutu za'ra, īnhib'a'uwē 're nomro mono da. Wa tō te tāma 're aiwasu'u u'āsi za'ra, 're aihāimana mono zém na. Asimiroti hā ma tō te te 're 'madâ'â pese za'ra.

⁷⁻⁸ Marī hā īma 're ī'awaihu'u mono zém na si, wa tō te tāma 're waihu'u za'ra. Āne na ma tō ā norī hā te te 're īzaze za'ra. Ā norī ma, asimiroti hā wē za'ra di. Tō sena aihawi we īmorī na ma tō īzaze za'ra. A hā we īzatōrī'wa na ma tō duré īzaze za'ra.

⁹ — Āhāna wa aima āma wasu'u za'ra, 're pawaptob u'āsi za'ra mono da. īzazei'ō'wa norī hā te aima āma wasu'u za'ra õ di. We īma īpisutu za'ra norī si, wa āma aima wasu'u za'ra,

asib'a'uwē 're nomro mono wa, duré 're pawaptob u'âsi za'ra mono da.

¹⁰ Īnhib'a'uwē norī hā uburé asib'a'uwē te 're nomro. Asib'a'uwē norī hā uburé īnhib'a'uwē te duré 're nomro. Tawamhā ī'āma 're īnomro wē mono zéb zarina, te za ī'āma 're dawata u'âsi za'ra.

¹¹ Āhāna āme 're īnhamra u'âsi mono õ di za oto. Atēme wa za oto āma mo. Ā norī si te za īza'u 're si'ubumro, īzazei'õ'wa norī 'rata. īmama, a hā aiwē uptabi na te 're asāmra mo. Ma'āpē, we īma īpisutu za'ra hā we 're apawaptob u'âsi mono, aiwaihu'u pese na, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei pese u'âsi za'ra mono da.

¹² ī'rata 're īnhamra za'ra mono ré, wa tō uburé te 're 'madâ'â pese za'ra, aiwaihu'u pese zarina, īwi 're si'utōri za'ra mono tō da, duré īnhib'a'uwē u'âsi 're nomro mono da. Misire ma tō simini. īnhib'a'uwē uptabi hā 're morī õ wa, ma tō asimiroti hā tirē. Duréihā poto õ ré, ma tō õhō āma ībaihā na rob'ui'éré siro, wah'i'rada hā. Āhāna ma tō oto sina uwaimra, õ hā.

¹³ Āhāna bâdâ hā romhuture di oto, āma atēme īmorizé hā. Āme īnhamra ré, wa āne aima mre, te te īwapari za'ra wa, īsine robzei u'âsi 're nomro mono da.

¹⁴ īsiré 're nomro mono ré, wa tō te tāma 're asadawa wasu'u za'ra, uburé. Wa hā īzazei'õ'wa norī niwī 're īmorī õ di. Tane ā norī hā īzazei'õ'wa norī niwī, 're nomro mono õ di duré. Taha wa, ma tō īzazei'õ'wa norī hā īsiré te te 're 'ruwapari za'ra.

¹⁵ Āne te āma aima wasu'u za'ra õ di, īzazei'õ'wa norī wi, āma asitēme waibu da. Wa'uburé wi, īwasétē uptabi wi, āma 're asisapri u'âsi za'ra mono da, wa āne āma aima wasu'u za'ra.

¹⁶ Wa hā īzazei'õ'wa norī niwī, 're īmorī õ di. Tane ā norī hā īzazei'õ'wa norī niwī 're nomro mono õ di duré.

¹⁷ Asimiroti hā tō sena uptabi. Tawamhā te za asimiroti na 're īpawaptob u'âsi za'ra mo, ai'āma si 're nomro wē uptabi mono da.

¹⁸ A hā we datēme īzatōri ne, wa za oto datēme satōri za'ra, te te dama 're īzadawa wasu'u za'ra mono da.

¹⁹ Wa hā wa tō īsina asaze, ī'āma īrotizé hā te īsina uwaimrami da. E marī da. Ā norī zama āma 're īroti za'ra mono zé hā te te sina 're asazei pese za'ra mono da, taha zarina, te te āma 're uwaimrami za'ra mono da.

20-21 — īmama, 're wasisawi pese mono wa, wa tō wan-himirosa'rata na 're wasisazei pese u'âsi. Ma'āpē, uburé īzazei'wa norī hā 're apawaptob u'âsi mono, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei

pese za'ra mono da. Ă norī si 're pawaptob za'ra mono õ di za. Ă norī nhimirowasu'u zarina, za te te 're ūzaze za'ra mono norī zama te za 're ūapawaptob u'âsi mo. Tawamhā wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, te za duré tinhimirosa'rata na 're sisazei pese za'ra. Ăne wamhā, tō sena datēme we ūzatōri na, te za da te 're ūzaze za'ra.

²² A hā 're ūzawi u'âsi mono wa, ūma 're rowē u'âsi mono di. A hā 're ūzawi pese mono ne, wa za ūzazei'wa norī hā ūne u'â te 're azawi pese. E marī da. Wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama 're sisazei pese u'âsi za'ra mono da, ta norī ma zama 're rowē u'âsi za'ra mono da.

²³ ūsiré 're aimorī ne, wa za duré wa hā ūsiré 're ūmorī u'âsi za'ra. Tawamhā wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama te za 're sisazei pese u'âsi za'ra. Ăne wamhā, te za da te 're ūzaze za'ra, tō sena datēme we ūzatōri na. Duré 're ūzawi pese mono ne, ūzazei'wa norī hā 're ūazawi pese mono na, te za da te 're aiwaihu'u za'ra.

²⁴ — Ti'ai õ ré te 're ūzawi pese mo, marī õ uptabi ré. 'Re ūzawi pese mono wa, ma tō ūma ūpisu, ūmama 're dawata u'âsi za'ra mono da, duré ūhāiba na rowa'a za'etē ré, 're ūhāimana u'âsi mono da. ūmama, āne na hā te te 're ūmadâ'â za'ra mono da hā, wa tō ūsimā wē za'ra, za 're ūhāimana mono zéb āma, ūrata 're si'ubumroi u'âsi mono da, ūma ūpisu za'ra norī hā.

²⁵ ūmama, a hā aiwē uptabi na te 're asāmra mo. A hā we datēme ūzatōri na te te 're asaze za'ra mono õ di, ūzazei'õ'wa norī hā. Tazahā, ūma aiwaihu'u pese di, we ūzatōri'wa na. Āne na hā ūzazei'wa norī ma zama, tāma aiwaihu'u pese za'ra di.

²⁶ Taha wa, wa tō te tāma 're aiwasu'u u'âsi za'ra, 're ūda'azawi pese mono zém na, te te siwi 're aiwaihu'u u'âsi za'ra mono da. ūne u'âsi, wa za duré te tāma 're aiwasu'u za'ra, 're ūzawi pese mono zarina, duré 're sisawi pese za'ra mono da. — Āne te Timama ma rowasu'u, Zezusi hā.

18

Zezusi hā da te dasiwi ūarizé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-50; Rucasi 22.47-54

¹ Tawamhā Timama ma mreme pari, wa tō rob u wawairébé ni oto, ūsiré âi ba wasi'aba're da. Séderō pa zara u, wa sapri za'ra ni, wede 're ūsimasa mono zéb u.

² Tamomo wa tō nasi wasi'rā'õtō ni Zezusih me, wede 're ūsimasa mono zéb āma. Nasi ūwasi'rā'õtōzé hā Zudasihi ma, waihu'u pese di.

³ Tawamhā te te oto sô danhimro, tamomo. Da'wapéi'wa norī hā te sô te te simro, ahâ na. Zeruzarē āma 'ri za'etē 'madâ'â'wa norī zama te sô te te simro, sasedoti ūpire norī

zadawa para, duré parisezu norī zadawa para. Tawamhā 'rāsitō ré, te sô ai'aba're ni, uzi ré zama. Danhiwāi ré zama te sô ai'aba're ni, sib'ézé 'wapa ré zama.

⁴ We oto sô dasihutu wamhā, Zudasihi zama ma we dame wi. Romhā ré ma tō uburé sina waihu'u siro, Zezusi hā da te tāma ī'manharī za'ra zém na. We sô dasihutu wamhā, ma datēme watobro. Āne te dama tinhā:

— E 'wa sô, te asōpré wa'wa.

⁵ Tawamhā asa te āne tāma nharī za'ra:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we īmorī zô.

Tawamhā Zezusi te dama siwasu'u oto:

— Wa hā Zezusi. Āhāta wa za.

⁶ Tawamhā īmreme ma, ma tō ai'marōpārī za'ra ni.

⁷ Tawamhā Zezusi te duré dama tinhā:

— E 'wa sô, te asōpré wa'wa.

Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra, āne:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we īmorī zô.

⁸ Taha wa, te duré Zezusi hā asa dama siwasu'u:

— Wa hā Zezusi. Wa tō aimā īsiwasu'u za'ra wa'wa. Īzō si asōpré wa'aba wamhā, ma'āpē ā norī hā satōrī za'ra wa'aba, si'aba're da. — Āne te tāma nharī za'ra, timreme, Timama ma, te te wa'āma āma uwaimrami za'ra da.

⁹ Āne Zezusi hā ma tō Timama ma siwasu'u, aré: "Īma īpisutu za'ra norī hā wa tō te 're 'madā'ā pese za'ra, īwi si'utōrī tō da." Āne ma tō tāma siwasu'u aré. Tawamhā da'wapéi'wa norī, te te siwi wawaibui ō wamhā, timreme, Timama ma, ma tō wa'āma āma uwaimra.

¹⁰ Tawamhā Sima Pedru ma tō sib'ézé 'wapa hā waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hā āma po're nhizâ, īpo're nhimire niwī. Sasedoti īpire uptabi ma romhuri'wa, ta hā. Romhuri'wa nhisi hā, Macu na īsisi hā.

¹¹ Tawamhā Zezusi hā te Pedruhu ma tinhā:

— Sib'ézé 'wapa hā apâ sérē. E wa za dawi īsisawi, īmama te te ī'āma īrotizé hā te īsina uwaimrami tō da. Mare di. Te robzépata da nherē, wa za oto īsina uwaimra. — Āne te Pedruhu ma tinhā, Zezusi hā.

Anasihi u, Zezusi da te dasiwi īsaprōnizé wasu'u

¹² Tawamhā Zezusi hā da'wapéi'wa norī hā ma tō siwi ti'ā, tinhib'apito me. 'Ri za'ētē 'madā'ā'wa norī me zama ma tō siwi ti'ā. Ma tō dasiwi pawasisi ni oto.

¹³ Tawamhā Anasihi u te oto siwi saprōni za'ra. Ta hā Anasi hā, Caipasihi maprewa. Sasedoti īpire uptabi, Caipasi hā.

¹⁴ Ta hā ma tō āne tisiré norī ma roti za'ra aré, dama īpire norī ma: "Misire, wa te wasiwi wīrī wamhā, wama rowē za'ra di. Wama pire za'ra ō di." Āne ma tō tāma roti za'ra aré.

Pedru hā Zezusi te te dawi ūdāzé wasu'u

Mateusi 26.69-70; Marcusi 14.66-68; Rucasi 22.54-57

15-17 Tawamhā Zezusi hā da te dasiwi saprōni wamhā, Pedru hā te Zezusihi zarina mo. Ízama wa duré ūsarina mo, sasedoti ūpire uptabi nhorōwa u. Íwétési, wa ūsarina ūzé 'ri 'wawi wa'ra u, tāma ūwaihu'u pese wa, 'ri tede'wai ma. Pedru hā te rowi za, 'ridawa 'rata. 'Ri 'wawi wa'ra ūma 'ridawa te pi'ō hā 'madâ. Tawamhā wa hā wa mo, 'ridawa u. Pi'ōi ma, wa tinhā, Pedruhu wi te te rosawi tō da. Taha wa, te te tāma wē wa, wa tō 'mazé Pedru hā, 'ri 'wawi wa'ra u. Taha wa, te pi'ō hā Pedru sadanha:

— E a hā, Zezusihi siré te 're aimo.

Tawamhā Pedru asa te tāma tinhā:

— Mare di. Wa hā ūsiré 're ūmorī ū di. — Āne te tāma tinhā.

18 Tame romhuri'wa norī hā te sima ro'o za'ra, hā te, hā'i'ro za'ra da. 'Ri za'ētē 'madâ'ā'wa norī me, te sima ro'o za'ra. Pedruhu zama te dame tihā'i'ro.

Sasedoti ūpire uptabi hā, Zezusi te te ūsadanharīzé wasu'u

Mateusi 26.57-68; Marcusi 14.53-65; Rucasi 22.54, 66-71

19 Tawamhā sasedoti ūpire uptabi hā te Zezusi sadanha, ūsiré 're ūwanomro mono norī na. ūsimiroti na zama te sadanha.

20-21 Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:

— Sō'awi wa tō te dama 're rowahutu u'āsi, rowahutuzé mono bā. Āme dasi'rā'ōtōzéb ūma zama, wa tō nasi dama rowahutu, 'Re ūhāimana u'āsi mono ūma 're ūdawata za'ra mono zéb ūma hā. Pi'uriwi te dama 're rowahutu mono ū di. E marī da, te ūzadanha. ūwapari'wa norī hā te za ūsadanharī za'ra wa'wa, te te aimo ūzadawa wasu'u za'ra da. Ta norī ma, waihu'u pese za'ra di, ūnhimirowasu'u hā. — Āne Zezusi te tāma tinhā.

22 Tawamhā Zezusihi 'rata aibā ūsa, ma tinhib'rata na 'rāime. Te tāma tinhā:

— E niha te āne tāma ūnha, sasedoti dama ūpire uptabi ma nherē.

23-24 Taha wa, te Zezusi hā asa tāma tinhā:

— ūmrēme na te ūma upai wamhā, ma'āpē we ūma waihu'u. E marī da, ma ūrāime, ūmrēme wē nherē. — Āne Zezusi te aibā ma tinhā. Tawamhā Anasi hā ma tō Zezusi hā dama ti'ru, Caipasihi u da te dasiwi saprōni da.

Tawamhā pawasisi ré, ma tō ūtēme dasiwi saprōni ni, sasedoti ūpire uptabi u.

Pedru hā Zezusi te te duré dawi ūdā na ūsahuzé wasu'u

Mateusi 26.71-75; Marcusi 14.69-72; Rucasi 22.58-62

25 Tawamhā Sima Pedru te zahadu za, unhamā ūma hā'i'ro da. Taha wa, te āne sadanharī za'ra:

— E a hā te Zezusihi siré 're aimo.

Tawamhā Pedru hā ma tō dawi ai'udā. Te tāma nharī za'ra:

— Mare di. Wa hā ūsiré 're ūmorī õ di.

²⁶ Tawamhā aibâ te duré sadanha Pedru hā, sasedoti ūpire uptabi ma, romhuri'wa hā. Taha sisānawā, ma tō Pedru po're nhizâ. Āne te Pedru sadanha:

— E a hā, wede, 're ūsimasa mono zéb āma, wa tō ai'madâ.

²⁷ Taha wa, ma tō duré Pedru hā tiwi ai'udâ.

Tiwi si'udâ parip si, ma tō si'a hā awa'awi hā.

Zezusi hā Piratuhu u da te ūsaprōnizé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-14; Marcusi 15.1-5; Rucasi 23.1-5

²⁸ Tawamhā Caipasihi nhorōwa hawi ma tō Zezusi hā siwi ūsaprōni za'ra, wasiré zudezu norī hā, romanu nhorōwa u robza'rā ré. Roti'wa dama ūpire uptabi romanu hā, Piratu na ūsisi hā. Te te ūtēme siwi āwisi wamhā, 'ri para u te te siwi 'mazébré õ di, Piratuhu u. Rowi te ūré aimasa. E marī wa. 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wai wa, Piratu hā. Tawamhā Pascowa na dato nhisi bâtâ na, dasi'rā'õtō ré, ūsisisi õ di za, siwasété za'ra tō da. Siwasété za'ra 'wa'âhā, aré dame saihuri waihu'u õ di.

²⁹ Tawamhā Piratu hā ma tō datēme watobro. Āne te dama tinhā:

— E marī wa, te we bêté asowi ūsaprōni 'wa. E marī, ma 'manha.

³⁰ Tawamhā te asa tāma rowasu'u za'ra:

— Tiwasédé te te 're 'manharī u'āsi mono õ 'wa'âhā, aré wa te aima hâiba nhomri za'ra õ di.

³¹ Tawamhā Piratu te asa tāma nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā te za asowi ūsaprōni za'ra wa'wa, asi'uihâ na aihi'rata norī nhimi'manharizéb zarina, marī hā tāma 'manharī za'ra wa'aba da, tiwasédé hā asō'a za'ra wa'aba, te te 're 'manharī u'āsi mono wamhā.

Taha wa, ma tō asa tāma nharī za'ra, Piratuhu ma:

— Mare di, wa te wasiwi ūsaprōni õ di za. Asib'apito, ma tō wawi sawi za'ra, ni'wa hā tiwasédé te te 'manharī wamhā, wa te wasiwi wîři tō da. — Āne te Piratuhu ma nharī za'ra.

³² Romhâ ré ma tō Zezusi hā siwasu'u tidâ'âzém na, wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi ūsasõmrizém na. Tawamhā Piratu te te dama 'rui wapsi, te za 're ūsiwasu'u mono zéb zarina, dasiwi sasõmri ni.

³³ Tawamhā Piratu, ma tō 'ri para u apâ âzé. 'Ri para u sébré parip si, te Zezusihî zô hâ, 'ri para u ūtēme sébré da, te te sadanharī da, Piratu hā. Tawamhā āne te sadanha:

— E a hā, zudezu norī nhib'apito.

³⁴ Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:

— E apito na da te aima ūwasu'u za'ra wa, te ūzadanha. E asi'uihâ na te ūzadanha, wa hā apito zô.

³⁵ Tawamhā Piratu hā te duré asa tāma tinhā:

— E wa hā zudezu na 're īhāimana mono bâ, īsi'uihâ na te asadanharī da hā. Asiré zudezu norī hā ma tō siwi īma aihâiba nho, sasedoti īpire norī me. E marī, ma bêté ī'manha.

³⁶ Tawamhā ma tō Zezusi hā asa tāma siwasu'u:

— Wa hā ti'ai āma danhib'apito na 're īhāimana mono õ di. Danhib'apito na 're īhāimana mono 'wa'âhā, wa aré īnhib'a'uwē norī hā wada'uri za'ra, te te da'wapé za'ra da, da te dasiwi īhâiba nhomri tō da, dama īpire norī u. Wa hā ti'ai āma danhib'apito na 're īhāimana mono õ di. — Āne ma tō Zezusi hā tāma siwasu'u.

³⁷ Taha wa, ma tō Piratu hā asa duré sadanha:

— E a hā danhib'apito.

Zezusi te duré tāma tinhā:

— Tahata ma tō tane hā ī'āma īwaihu. Taha da, wa tō ti'ai āma podo. Taha da, wa tō we ti'ai u datême mo, roti tō sena uptabi hā te dama 're wasu'u mono da. Ni'wam norī hā roti tō sena uptabi hā te te sima 're wē za'ra mono wamhā, ta norī si te za te te 're īwapari ze za'ra. — Āne Zezusi te tāma tinhā.

³⁸ Piratu te duré asa tāma tinhā:

— E ma hā, roti tō sena uptabi hā.

Piratu hā Zezusi da te dasiwi wîrī da, te te dama īhâiba nhomrizé wasu'u

Mateusi 27.15-31; Marcusi 15.6-20; Rucasi 23.13-25

Tawamhā Piratu hā apâ ma datême watobro, rob u. Āne te dama tinhā:

— Wa tō sadanha. Ma tō īma siwasu'u. Marī hā te te 're ab'manhari wasétē mono õ di.

³⁹ Āme ma tō asi'râ'õtô 'wa, Pascowa na datozi nhibâtâ na. Ma tō asima 're īwē za'ra wa'aba mo, 're asi'râ'õtô aba mono ré, misi si dazazém hawi te dama 're arob'rui mono da, apâ 're dawairébé mono da. Zudezu norī, e tawamhā wa za asib'apito za'ra wa'aba ma rob'ru, apâ morī da. — Āne te Piratu hā dama tinhā.

⁴⁰ Tawamhā hârâ 'râihâ na te 'mahârâ za'ra:

— Mare di. Taha ma, rob'ru õ di za, morī da. Barabasihi ma si te za īrob'ru, apâ morī da. Taha si. — Āne te Piratuhu ma nharī za'ra. Rowasétê 'manharī'wa, Barabasi hā.

19

¹ Tawamhā Piratu ma tō da'wapéi'wa norī ma 'ru za'ra, powawē hâi waré na te te siwi 're pré'é mono da, Zezusi hā.

² Te te siwi 're pré'é mono pari, ma tō 'wabzéré na siwi āma sôpre za'ra. Tisi'ubuzém na ma duré siwi āma hâiba ubu, īhâ pré na.

³ Siwa'râmi te nasi ītême ai're za'ra, tō sena te te nasi sawi za'ra da newa. Āne te tāma nharī za'ra:

— Zudezu norī nhib'apito, rowē na aihâimana. — Āne te tâma nharī za'ra, āma wa'ē za'ra sina.

Tawamhā te te nasi sawi za'ra pari, te nasi siwi 'rāi wabzu, sisa'u.

⁴⁻⁵ Tawamhā Piratu, ma apâ datême watobro. Āne te dama tinhā:

— Āhâta wa we atême saprōni za'ra wa'wa. Wa tô sadanha. Ma tô īma siwasu'u. Marī hā te te 're ab'manhari waséte mono õ di. Āne hā waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô we atême saprōni za'ra wa'wa. — Āne te dama tinhā.

Tawamhā Zezusi ma ītême watobro, 'wabzéré na sôpre ré. Zahahâ pré na ubu ré zama ma ītême watobro.

Taha wa, te Piratu hā dama 'mahâ, āne:

— Ōhôta aibâ hā. 'Madâ'â za'ra wa'aba.

⁶ Tawamhā te 'madâ'â za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire norī hā, sasedoti īpire norī hā. 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé 'madâ'â'wa norī zama te 'madâ'â za'ra. Te te 'madâ'â za'ra wamhā, hârâ 'râihâ na te nasi 'mahârâ za'ra, āne:

— Wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi sasõmri, dâ'â da.

Tawamhā te Piratu asa tâma nharī za'ra:

— Asi'uihâ na te za asiwi īsaprōni za'ra wa'wa, asiwi sasõmri za'ra wa'aba da. Wa hâ wa tô sadanha. Ma tô īma siwasu'u. Marī hâ te te 're ab'manhari waséte mono õ di.

⁷ Taha wa, te asa tâma nharī za'ra, dama īpire norī hâ:

— Ti'ai āma poto nherë, ma tô dama 're siwasu'u, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra na. Mreme wê'ore di. Wahi'rata norī hâ ma tô dama roti za'ra, āne ni'wa, 're siwasu'u mono wamhā, wa te wasiwi wîrî da. — Āne te tâma nharī za'ra.

⁸⁻⁹ Tawamhā Zezusi dama 're īsiwasu'u mono zém na ma tô Piratu hâ damreme wapa. Taha wa, ma tô pê'ewara. Tawamhā 'ri para u ma duré âzé. Zezusi hâ īsarina ma duré âzé. Taha wa, te duré Zezusi sadanha, Piratu hâ:

— E ma hawi te we aimo bêté. — Āne te sadanha. Tane nherë, tizadawa na te te wa'râmi õ di, Zezusi hâ. Ari'iwi te za.

¹⁰ Tawamhā Piratu te tâma tinhā:

— E marī da, īma asiwasu'u õ di. E aima īpire na asina īwaihu'u õ di. Wa hâ te dama ai'rui wamhā, te aré aipawasisizé hâ aim aima wasihu ni apâ, dawi aimorî da. Wa hâ te dama ai'rui wamhā, te aré dasiwi asasõmri ni, atâ'â da. E āne aima īmreme pire na asina īwaihu'u õ di. — Āne Piratu te Zezusihî ma tinhā.

¹¹ Tawamhā Zezusi asa te tâma tinhā:

— 'Re īhâimana u'âsi mono, ma tô aipisutu, īma aipire da. īma aipire da, te te aipisutu õ 'wa'âhâ, aré īma aipire õ di. Tawamhā īma aipire da, te te aipisutu nherë, īâma asimiroti waséte wamhā, tâma aiw  õ di za, aiwasédé hâ

ĩ'āma 'manharī wa. Tane nherē, aibâ hā si'uihā na te te aima ĩhâiba nhomri hā aiwasété nhipai u wasété uptabi di, õ hā.
— Āne Zezusi te Piratuhu ma siwasu'u.

12 Tawamhā Zezusihi mreme te te sina waihu'u wa, ma tō sima wē, Zezusi te te satōrī da, apâ dawi morī da. Tane nherē, hârâ 'râihâ na te nasi ĩsadawa wa'râmi 'mahârâ za'ra, dama ĩpire norī hā, āne:

— Ŏ hā danhib'apito na ma tō 're siwasu'u. Ni'wa hā danhib'apito na 're siwasu'u mono wamhā, apito Séza hā danhib'apito na te te da'āma waihu'u õ di za. Apâ morī da, tâma rob'rui wamhā, apito Séza hā aima toi õ di za. — Āne te nasi tâma nharī za'ra, sa'ëtē.

13-14 Tawamhā damreme te te sina wapari wa, ma tō Zezusihi zô ãzé, te te tâma nharī da, rob u ĩsarina watobro da. Taha wa, ma tō ĩsarina watobro, rob u. Tawamhā ëtē 'manharī nhisiwi, te wedeza na nhamra 'ridawa, Piratu hā. Wasimremezém na ëtē 'manharī nhisi hā, Dabata na. Tame danhib'apito, te 're simasisi u'âsi, dawasété na te te 're da'awaihu'u mono da, dawë na zama te te duré 're da'awaihu'u mono da. Tame sâmra ré, ma tō abzumazéb u za bâdâ hā, sabadu õ ré hā, duré Pascowa na dato nhisi õ ré hā. Tawamhā Zezusi hā rob u ĩsarina watobro wamhā, Piratu te tinhá, wasiré zudezu norī ma:

— Ŏhôta asib'apito za'ra wa'wa.

15 Tawamhā dahârâ 'râihâ na te nasi 'mahârâ za'ra ni asa:
— Wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi sasõmri, dâ'â da.

Tawamhā Piratu asa te tâma nharī za'ra:

— E asib'apito za'ra wa'wa, wa za dama ti'ru, wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi sasõmri da, dâ'â da.

Tawamhā sasedoti ĩpire norī hā te asa tâma nharī za'ra, Piratuhu ma:

— Ŏhô si wanhib'apito hā, Roma ãma apito Sézaha si. — Āne te tâma nharī za'ra, sasedoti ĩpire norī hā.

16 Tawamhā da'wapéi'wa norī ma, te oto ti'ru Piratu hā, wedepo'o nhonhi'râmi na te te siwi sasõmri da, dâ'â da, Zezusi hā.

Zezusi hā wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi ĩsasõmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Rucasi 23.26-43

17-18 Tawamhā 'ri nhiti te oto siwi saprō, Zezusi hā. Wedepo'o nhonhi'râmi hā te sisada ti'â, Da'râihî na romnhisi u. Wasimremezém na Dodota na romnhisi hā.

Tamomo te te siwi ãwisi za'ra wamhā, wedepo'o nhonhi'râmi na ma tō oto siwi sasõ, da'wapéi'wa norī hā. Aibâ norī wa'wa, ma tō siwi sasõ. Aibâ maparane te ãma aiwa'aba zahuré, da te dasiwi ĩsasõmri zahuré hā.

¹⁹ Tawamhā Piratu, ma tō ãne ãma rob'ui'érē: “Ã hā Zezusi, Nazaré hawi we īmorī, zudezu norī nhib'apito.” Æne ma tō ãma rob'ui'érē. Tawamhā te te ãma rob'ui'érē pari, te dama ti'ru, īrāi uwaibaba te te siwi 'mazasõmri da, rob'ui'érē hā. Si'ubdatō damreme na rob'ui'érē hā. Wasiré zudezu norī mremezém na, duré romanu norī mremezém na, duré deredu norī mremezém na.

²⁰ Īsa'ozém hawimhā 'ri nho'ōmo u hā, romhuture di. Taha wa, wasiré zudezu norī hā te ahâ na te te 're sôré za'ra, ãma rob'ui'érē hā.

²¹⁻²² Tawamhā Piratuhu ma, te nharī za'ra, sasedoti īpire norī hā:

— Rob'ui'érē na ãma saprī na. “Ã hā zudezu norī nhib'apito,” ãne tō da. Æne ãma saprī na. “Æne te ã hā 're siwasu'u: Wa hā zudezu norī nhib'apito.” Æne ãma saprī na.

— Æne te Piratuhu ma nharī za'ra.

Tawamhā Piratu asa te tāma nharī za'ra:

— Mare di. Te ãma saprī õ di za. Ōhō u'âsi za. — Æne te tāma nharī za'ra.

²³ Tawamhā te te siwi sasõmri pari, ma īuzazém na sima ãma aipé, misi si da'wapéi'wa norī hā. Maparane si'uiwa na īhâiba hā. Misire īhâpa hā, te tihâiba, īhâ're'õ hā. Ōne haré ī'manharī hā.

²⁴ Taha wa, te ãne sima nharī za'ra:

— Wasima ãma wasipé na, wa te wasima hânhihâri mono tō da. Ëtëre hā misi, wanhsisi ui'érē ré hā wa te wasiwi mei wa'aba, ïtede'wa hā wa te wasiwi ãma waihu'u za'ra da. — Æne te sima nharī za'ra.

Tawamhā ma tō sima me za'ra. Duréihā wahi'rada, ma tō ãne ãma rob'ui'érē siro, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā:

“Īuzazé hā ma tō sima ãma aipé. Ëtëre, ma duré siwa'wa sima me za'ra, ïtede'wa hā te te siwi ãma waihu'u za'ra da.”

Æne ma tō ãma rob'ui'érē siro, ībaihâ na hā. Tawamhā rob'ui'érē zarina, ma tō 'manharī za'ra, da'wapéi'wa norī hā.

²⁵ Tame te pi'õ norī hā aimasa, Zezusihî za'ozéb 'rata īna hā duré īna wapté hā, duré Mariza hā Coropasihi mro hā, duré Mariza Madarena hā.

²⁶⁻²⁷ Tawamhā Zezusi te tina hā 'madâ. Wa hā te te 're īzawi pese mono zama te duré īmadâ, īpapara īza wa.

Tawamhā ãne te tina ma tinhá:

— Ähâta ai'ra. Te za oto ãma 're ai'ra mo.

Tawamhā īma zama te duré tinhá:

— Ähâta ana. Te za oto ãma 're ana mo.

Tawamhā te te īma īrotizéb zarina, wa za īnhorōwa u saprō, īrata 're sâmra u'âsi mono da.

Zežusihî dâ'âzé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Rucasi 23.44-49

²⁸ Tawamhā Zežusi hā sa'o ré, ma tō sina uwaimra, Īmama te te āma ūrotizé hā. Āne na ma tō sina waihu'u, Zežusi hā. Tawamhā āma ūrob'ui'éré 'rata zéb zarina, te tinhā:

— Wa hā 'rubu di. — Āne te tinhā, Zežusi hā.

²⁹ Piza'a 're nho'a hā te ūpapara za, uwa 'rāi wa'u ūsé ré hā. Tawamhā ma tō marī hā wedehu na siwi āma 'rā'ubu da'wapéi'wa norī hā, uwa 'rāi wa'u ūsé na te te āma siwi di'i da, īwa'âbâ syry na, Zežusihî ma, te te siwi wē da, ūsadawa u. Taha wa, te oto upsō Zežusi hā, tizadawa na.

³⁰ Te te upsōmri parip si, te tinhā:

— Tâibâ oto. Wa tō oto ūsina uwaimra.

Taha pari, ma tō oto 'rāi waptārā. Tawamhā si'uihâ na ma pē'ē hai'utō.

Da'wapéi'wa hā Zežusi ū'a're wi te te ūwa'régé wasu'u

³¹ Tawamhā dama ūpire norī hā te Piratuhu u ai'aba're, ūsôrōwa u. Ītēme sihutu wamhā, te āma sadanharī za'ra, wedepo'o nphonhi'rāmi na ūsimnhana hā te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi hi'ē za'ra da. E marī da. Dâ'â su'u za'ra da, wedepo'o nphonhi'rāmi hawi da te dasiwi wamirī hā. Āne te āma sadanharī za'ra. E marī wa. Romhuri zahârizém na simnhatā u'âsi wamhā, dama wē prâ ti. Hâiwahâ pesere si te za bâdâ hā ūwa waptārā, romhuri zahârizé hā. Tawamhā romhuri zahârizéb u simnhatā ré, āma hâiwahâ pese tō za'ra da, te āne āma sadanharī za'ra, bâdâ hā dama pire uptabi wa, romhuri zahârizé hā.

³² Tawamhā Piratu hā te tâma 'ru za'ra, da'wapéi'wa norī ma, te te siwi hi'ē za'ra da. Te te tâma 'ru za'ra wa, ma tō aibâ norī hā siwi hi'ē zahuré, Zežusihî siré ūsa'o zahuré hā.

³³ Taha pari, ma tō Zežusihî zô ai're za'ra. Īwana dâ'â zahuré wamhā, te te siwi hi'ē ū di.

³⁴ Īwana dâ'â zahuré nherē, ma tō ū'a're wi wa're da'wapéi'wa hā, si'uwazi 'rā'wa pa na. Te te wa'rei wi, ma ūwapru hā puru. Âzama ma ūsu asa'wa.

³⁵ Wa hā 'râwi īmadâ'â'wa, wa aima wasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, 're saze za'ra wa'aba mono da. Tō sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa.

³⁶ Duréihā ma tō 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā āma rob'ui'éré siro, da te dasiwi ūhi'ē ū na hā. Tawamhā āma ūrob'ui'éré zarina, te te siwi hi'ē ū di, da'wapéi'wa norī hā.

³⁷ Ma tō duré āne āma rob'ui'éré siro, ūsadawa wasu'u'wa hā, āne: "Da te ūwa'régé hā te za 'madâ'â za'ra ni." Tawamhā āma ūrob'ui'éré zarina, ūwa'régé hā ma tō 'madâ'â za'ra ni.

Zežusi dâ'â pari, da te dasiwi īsērēzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Rucasi 23.50-56

38-39 Tawamhā Zuzé hā ma tō Piratuhu u mo, Zežusihi hâiba na te te tâma rowairébé zô, te te âri da, ab're 're, te te sérê da. Arimateza na romnhisi hawimhā, Zuzé hā. Zežusihi zazei'wa, 're morī nherē, īsazei'wa na siwasu'u õ di, dama īpire norī mreme pipa te. Tawamhā Zežusihi hâiba na ma tō ãma saze, Piratu hā. Tawamhā te oto sô mo, Zuzé hā. Nicodemosi me, ma tō âri zahuré, te te hâiba u'ré zahuré da. Marī zu wazari, ma tō Nicodemosi hā we sada ãwisi īsadaze hā ahâ na, 35 na īpire pibuzé hā. Wede nhinbihâ hâ zum ne hā, 'rém nhana're ne hā, īwazarimhā. Nicodemosi hā ta hā Zežusihi u barana ìmorī, īsimiroti te te wapari da.

40 Tawamhā zazahâ ïhâ pa na ma tō hâiba ubu zahuré. Zazahâ hā te nasi ãma hâzub zahuré, īsadaze na te te ãma hâiba ubu zahuré ré. Õne u'â wasiré zudezu norī hā 're dadâ'â za'ra mono wamhā, te te dama 're 'manharī za'ra, da te danherē õ ré.

41 Zežusihi za'ozéb ãma te wede hā 're simasa, rob'rere wede hā. Tame sa'a zahâpâ, te ab're hā 're sa'wari, ab're siro hā, īubuni hā, ni'wa īwa da te īsérē õ hā.

42 Tawamhā romhuri zahârizéb u oto romhuture wa, duré ab're siro hā īsa'ozéb 'rata hâimana wa, ma tō īwa siwi tisë, Zuzé norī hā.

20

Zežusi hā ab're hawi apâ īhâiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-8; Marcusi 16.1-8; Rucasi 24.1-12

1 Tawamhā pi'õ hā robza'râ ré te ab're u mo, Mariza Madarena hā, dumidu na. Ab're u morī wamhā, ab're nhitobzé hā ëne hā, baba di. Ni'wa ma tō īwana īsiti sa're.

2 Taha wa, te apâ wara, Sima Pedruhu u. ītêmeb zama ma duré wi, Zežusi te te īzawi pese u hā. Âne te wama rowasu'u:

— Wanhib'apito hā ma tō dasiwi wazere ni, ab're hawi. Da te dasiwi īhirizé hā wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di. — Âne te wama rowasu'u.

3 Tawamhā te te wama rowasu'u pari, wa tō awa'awi wanem ni, ab're u, Pedruhu me.

4 Wa oto asamro ni. Te rême wamhā, īwana wa wi, ab're u.

5 īwisi wi, wa ab're u sô aiwë'ë, te sô rob'madâ'â da. īzébré õ di. īubuzéb si wa tō 'madâ'â za'ra, īhâirâ hā. īubuzéb si te daba'wara.

6 Sima Pedru hā ma tō we īzarina wi. Wisi wi, ma taha si ab're u ãzé. Sébré wamhā, ma duré īubuzéb si 'madâ'â za'ra.

7 Romhâ na te īubuzém nhti īrâ ubuzé hā nomro. Hâ nhinbihâ haré te nomro.

8 Tawamhā ab're u īwisi 'rada hā wa tō duré īsarina ãzé. īubuzé hā wa tō duré 'madâ'â za'ra. īrâ ubuzé hā īsiti īnomro

hā wa duré 'madâ, hā nhinhai haré. Te 'madâ'â wamhā, wa tō saze Zezusi hā, īhāwa'utuzém na.

⁹ Duréihā ma tō īhāwa'utuzém na rob'ui'éré sirōmo za'ra ībaihā na hā, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā. Tane nherē, īhāwa'utuzém na rob'ui'éré hā zahadu wama waihu'u pese ò di.

¹⁰ Tawamhā ab're, wa te sabui pari, wa oto apâ wanem ni, wanhorōwa u.

*Zezusi hā Mariza Madarenahā u īsihā'i'réné wasu'u
Mateusi 28.9-10; Marcusi 16.9-11*

¹¹ Tawamhā Mariza Madarenahā si te waza'u za ab're 'rata, wawa sina. Wawa sina ma ab're u aiwē'ë, te te duré sô rob'madâ'â da.

¹² Siwē'ëi wa, ma tō aibâ hā sāmri zahuré, 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī hā, hāwa hawi we īne hā. Zazahā īhāirā ré te aimasisi zahuré, siwanhizari. Zezusihī 'rā nomrozéb āma te īhāiba amo hā nhamra. īhāiba amo hā īte nomrozéb āma te duré nhamra.

¹³ Tawamhā hāwa hawi romhuri'wa norī hā te Mariza Madarena sadanharī zahuré, ãne:

— Pi'ō. E marī wa, te aiwawa.

— Wanhib'apito, da te dasiwi wazere wa, da te dasiwi īhirizé hā te waihu'u ò wa, wa īwawa. — Æne te tāma siwasu'u zahuré.

¹⁴ Tawamhā tāma siwasu'u zahuré pari, ma aipi'ra. Sipi'rai wi, ma tō aibâ hā tisā, Mariza Madarena hā. Tane nherē, Zezusi te te waihu'u ò di, ni'wa newa.

¹⁵ Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— Pi'ō, e marī wa, te aiwawa. E 'wa sô, te īrob'madâ.

Tawamhā Mariza te asa tāma tinhā:

— A hā wazere wamhā, īma wasu'u na īhirizé hā te waihu'u da, nimomo sô īmorī da, apâ te we âri da. — Æne te tāma tinhā. Rob'rere wede 'madâ'â'wa newa, te te waihu'u ò di, Zezusi hā.

¹⁶ Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— Mariza.

Tawamhā tinhisi te te wapari wamhā, ma ītēme aipi'ra, Mariza hā. Tawamhā wasimremezém na ebreusi mreme na te tāma tinhā, ãne:

— Raboni. (Ā hā damreme hā āma īsapri na hā "Rowahutu'wa.")

¹⁷ Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— ītēte ò di za. Zahadu apâ īmorī ò di, īmama u hā. Mo oto aimorī, īsisānawā norī u tāma īzadawa wasu'u za'ra da. īmama u, wa za oto mo apâ hāwa u, Aimama aba u. īnhib'apito u, wa za oto mo, Asib'apito za'ra wa'aba u. — Æne tāma īzadawa wasu'u za'ra na za.

¹⁸ Tawamhā Mariza Madarena te oto watēme mo, Zezusihi siré 're īwanomro mono norī u, te te wama sadawa wasu'u za'ra da. Watēme wisi wamhā, te wama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wanhib'apito, wa tō sabu. Timama u te za, u, oto mo, hâiwa u Wamama u. Tinhib'apito u te za, u, oto mo, Wanhib'apito u. — Æne te wama sadawa wasu'u za'ra, Mariza Madarena hā.

Zezusi hā tisiré norī u īsihâi'részé wasu'u

Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Rucasi 24.36-49

¹⁹ Tawamhā tō taha bâtâ na dumidu na bâdâ sébré wi, wa tō wasi'rā'ötō ni, Zezusihi siré 're īwanomro mono norī si. Dama īpire norī pipa te, wa tō wasiré 'rinhitop tete za'ra ni. Tame wasi'rā'ötō ré, ma tō Zezusi hā wama sihâi'ré za'ra wawa'wa. Wawa'wa te tizab za'ra. Tawamhā te ãne wama nharī za'ra:

— Rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono.

²⁰ Tawamhā tinhib'rada, ma tō wama wē za'ra, wa te 'madâ'â za'ra da. Ti'a're ãma ti'wa're hā ma duré wama urñi za'ra. Tawamhā Wanhib'apito, wa te sabu za'ra wamhā, wa 're wato za'ra.

²¹ Tawamhā Zezusi te duré wama nharī za'ra:

— Rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono. Īmama we te te datēme īzatōrī ne, wa za duré datēme asatōrī za'ra wa'wa.

²² Tawamhā tizadawa wa'u'u na ma tō waza'uri za'ra. Æne te wama nharī za'ra:

— Wa za oto īpē'ēzani hā aima sōmri za'ra wa'wa. Wē uptabi di, ta hā.

²³ Taha zarina te za īzadawa para dama 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono hā dawasédé hā te te da'âma 're īab'madâ'â mono õ zém na hā. Tawamhā dama 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za te te dama 're apari, dawasédé hā. Æne na dama 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhā, dawasédé hā te te dama 're apari mono õ di za, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. — Æne ma tō wama waihu'u za'ra.

Tome hā Zezusi te te īwawâzé wasu'u

²⁴⁻²⁵ Tawamhā wasi'rā'ötō wamhā, Tome hā wame sâmra õ di, īsi'ubza na da te 're īisisi za'ra mono hā. Taha wa, wa tō tâma rowasu'u za'ra ni:

— Wanhib'apito, wa tō sabu za'ra ni.

Tawamhā Tome te wama nharī za'ra, ãne:

— Wa hā īsib'rata zapu'uzé, te 'madâ'â õ wamhā, duré īsib'rata zapu'uzéb 're, īnhipto te sérë õ wamhā, duré ī'a're wa'ré 're, īnhib'rada te sérë õ wamhā, īhâiwa'utuzém na te sazei õ di za, wa hā. — Æne te Tome hā wama nharī za'ra.

²⁶ Tawamhā romhuri hā misi wa'âma si'utōrī pari, wa duré wasi'rā'ötō ni, dumidu na. Tome hā te oto wame tinhama za'ra. Tawamhā 'ri nhitop tete nherē, ma tō duré wei watēme

tizébré za'ra, Zezusi hā. Wawa'wa te duré tizab za'ra. Āne te wazawi za'ra:

— Rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono.

²⁷ Tawamhā Zezusi te Tomehē ma tinhā:

— We ītēme aimorī, īnhib'rada 'madâ'ā da. īnhib'rata zapu'uzéb 're, asipto hā sérē. Duré ī'a're 'wa're 're, asib'rada hā sérē. īhâiwa'utuzém na īwasu'u na, īwawā tō. Te za oto īzaze, īhâiwa'utuzém na hā. — Āne te tāma tinhā.

²⁸ Tawamhā Tome te asa tāma tinhā:

— A hā, īnhib'apito uptabi. A hā, 'Re īhâimana u'âsi mono. Ai'âma si, wa za 're īwata u'âsi.

²⁹ Tawamhā Zezusi te asa tāma tinhā:

— īzabui wapsi, ma tō oto īzaze, īhâiwa'utuzém na. Ni'wam norī hā te te 're īzabu za'ra mono ë nherē, te te 're īzaze za'ra mono wamhā, tāma 're rowē za'ra mono di za. — Āne ma Tomehē ma waihu'u, Zezusi hā.

Rowasu'u 'rāsutuzém na rowasu'u

³⁰ Zezusi hā dâ'â ë ré, ma tō tiwaihu'u pese na marī dama īmanharī waihu'u'õ hā te te dama 're ab'manharī wē u'âsi, wanho'a. īsimipawaptobzé hā ahâ di. Wa hā wa tō ãma rob'ui'éré, uburé te ãma rob'ui'éré ë nherē, īsimipawaptobzém na hā.

³¹ E marī da, wa tō ãma rob'ui'éré. Danho'reptui'wa da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īpisutu na, Zezusihi si 're saze za'ra wa'aba mono da, duré 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra na 're saze za'ra wa'aba mono da. E marī da, te za Zezusihi si asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo. Rowē u'âsi ãma 're anomro aba mono da, duré 're atâ'â za'ra wa'aba mono ãna 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata, hâiwa ãma. Taha da, te za Zezusihi si asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo.

21

Zezusi hā tisiré norī 7 na īhâiba za'ra norī u, īsihâi'rezé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ma tō duré wama sihâi're za'ra, īsiré 're īwanomro mono norī u. īsō'u zaihâ u ma tō watême sihâi're za'ra. Tiberizadi na 'ri nho'õmo nhisi 'rata, īsō'u hā. Āne duré watême īsihâi're za'ra zé wasu'u hā.

² Wa norī hā wa tō wasiré asimro ni, Sima Pedruhu me, duré Tomehē me īsi'ubza na da te 're īsisi za'ra mono me hā, duré Natâna'éhé me, duré aibâ maparane īsiré 're īwanomro mono norī me hā. Cana na 'ri nhisi ãma 're īhâimana mono, Natâna'é hā. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hā. Wa norī hā Zebedehe 'ra, Ti'aduhu me.

³ Tawamhā Sima Pedru te wama nhari za'ra:

— Tepe zô, wa za mo, wa hâ.

Tawamhā wa tō tāma nhari za'ra ni:

— Asiré, wa za amo ai'aba're ni, tepe zô.

Tawamhā wa tō oto wawairébé ni rob u, tepe zô wasi'aba're da. Tawamhā âi ba wasihutu wamhā, uba're wa, wa tō asisi ni, abazipara hā wa te nasi wasiwi wabzuri da, tepe zô. Tane nherē, wa te wasiwi 'mai'âri õ di, ã barana hā.

⁴ Tawamhā awē u hâiwa pré wi te aibâ hā za, ūsõ'u zaihâ na. Wa te wasiwi sãmri wamhā, wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di, Zezusi hā.

⁵ Tawamhā ma tō wa'mahârâ za'ra, ãne:

— ūsisânawâ norî, e ma tō ūmai'âri za'ra wa'wa, tebe hā.

Tawamhā asa wa tō tâma nharî za'ra ni:

— Mare di. Wa te 'mai'âri za'ra õ di. Â baba di.

⁶ Tawamhā te wama 'ru za'ra:

— Ma'âpé, abazipara hā asimire niwî asifi mei wa'aba, tebe hā 'mai'âri za'ra wa'aba da.

Taha wa, wa tō oto abazipara hā wanhimire niwî wasiwi me ni, âi ba. Wa te wasiwi mei wamhā, â hawi wa te wasiwi wazere waihu'u õ di, uba're u hā, tebe hā ahâ uptabi wa, ūremhā.

⁷ Taha wa, wa Pedruhu ma tinhâ:

— Õ hā, Wanhib'apito. — Æne wa tō tâma tinhâ, Zezusihi siré 're ūmorî hā te te 're ūzawi pese mono hā.

Tawamhā ūmreme te te wapari wi, awa'awi ma tō si'uza, Sima Pedru hā. Te te romhuri da, ma tō aré ti'uza hā sani. Tawamhā si'uza pari, ma tō uba're hawi tobro, âi ba, Zezusihi u morî da.

⁸ Wa norî hā wa uba're na abazipara hā wasiwi sari ni. Romhuture di oto, â zada're u hā.

⁹ Â zada're u, wa te wasiwi ãma ropto wamhā, wa tō oto wawairébé ni, rob u. Tawamhā uzâ, wa tō wasiwi sãmri ni. Pré'a nhisiwi, te tebe hā daba'wara. ūu'ëtë wapu zama te ūsu daba'wara.

¹⁰ Tawamhā ãne te wama nharî za'ra:

— Tebe hā asifi ūmai'âri za'ra wa'wa hā we 'mai'âri aba.

¹¹ Tawamhā Sima Pedru uba're wa, ma tō ãzé abazipara zô, â zada're u te te sari da, tepe ré hā. Tebe hā 'masisi uptabi di. 153 na ūhâiba hā, ūsa'ëtë si. Tebe hā ahâ uptabi nherê, abazipara hā te te sina tari õ di.

¹² Tawamhā Zezusi te wazô tihârâ za'ra:

— We ai'aba'rei wa'aba, asaihuri aba da.

Tawamhā ãne wa te wasiwi sadanharî za'ra õ di: "E 'wa hā a hā." Wanhib'apito, wa te waihu'u za'ra wa, wa te wasiwi sadanharî za'ra õ di.

¹³ Tawamhā Zezusi hā ma tō ūu'ëtë wapu hā wama sõmri za'ra. Tepe zama, ma duré wama sõmri za'ra, wa te ūhuri da hā.

¹⁴ Ab're hawi hā'iwa'utu pari, te nasi watēme sihā'i'rē za'ra, Zezusi hā. Āhāna watēme wisi wamhā, si'ubdatō oto watēme īsihā'i'rē za'ra zé hā, īsiré 're īwanomro mono norī u hā.

Zezusi hā Pedru te te sina īsadanharīzé wasu'u

¹⁵ Tawamhā wasaihuri pari, Zezusi hā te Sima Pedruhu ma tinhā:

— Sima, Zuwāhā 'ra, ma'āpē, īma waihu'u. Ā norī ma, īzawi pese za'ra di. A hā bété, e ta norī nhipai u aimā īzawi pese di.

Tawamhā Pedru te asa tāma tinhā:

— Īhe. Ma tō asina īwaihu'u siro, te 're īasawi pese mono zém na.

Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— Pone'ērebā 'madā'ā'wa, tinhimizama te te 're īmadā'ā pese za'ra mono ne, ma'āpē īzazei'wa norī hā 're ab'madā'ā pese mono za.

¹⁶ Tawamhā te duré sadanha:

— Sima, Zuwāhā 'ra, e aimā īzawi pese uptabi di.

Pedru te duré asa tāma tinhā:

— Īhe. Ma tō asina īwaihu'u siro, te 're asawi pese mono zém na.

Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— Ma'āpē īzazei'wa norī hā 're ab'madā'ā pese mono za, pone'ērebā 'madā'ā wē 'wa ne hā.

¹⁷ Te duré sadanha:

— Sima, Zuwāhā 'ra, e aimā īzawi pese uptabi di. — Āne te Pedru sadanha. Si'ubdatō oto te te īsadanharīzé hā.

Tawamhā si'ubdatō te te sadanharī wa, pē'ēzé di oto, Pedru hā. Tawamhā Zezusihī ma, te duré tinhā, āne:

— Uburé marī hā aimā waihu'u pese di. A hā ma tō asina īwaihu'u siro, te 're īasawi pese mono zém na.

Tawamhā Zezusi te tāma tinhā:

— Ma'āpē, īzazei'wa norī hā 're ab'madā'ā pese mono za, pone'ērebā 'madā'ā wē 'wa ne hā.

¹⁸ Te duré tāma tinhā:

— Tō sena wa aimā rowasu'u: Aipréduptéb ré, ma tō 're asi'uza mo, nimomo 're ane mono da, asima 're īrowē mono zéb uwaibaba. Niwapsi, ānei õ di za. Asi'īhi wapsi, te za aipano hā īwē zahuré, da te ai'awasisi da, nimomo asima rowē õ nherē, da te asaprōni da.

¹⁹ Āne sō'awib õ nherē, ma tō tāma rowaihu'u siro, īdā'āzém na hā, za tāma īromhāimanazém na hā. Sihāiba zawi āna, za dā'ā wa, te za 'Re īhāimanā u'āsi mono āma 're dawata za'ra.

Tawamhā Zezusi te duré Pedruhu ma tinhā:

— 'Re īmorizém na te za 're aimo, īzarina. — Āne te tāma roti.

Zezusi hā Pedruhu ma, te te īrotizé wasu'u, Zuwāhā āma

20-21 Tawamhā nimomo simisutu wasi'aba'reí ré, ma tō Pedru hā aipi'ra. Sipi'rai wamhā, ma tō ū'madâ, Zezusihi siré 're ū'morī hā te te 're ū'zawi pese mono hā. Barana wasi'ubumroi ré wasaihuri da, wa tō ū'sō're ãma nhamra aré. Wa hā wa tō sadanha aré: "Wanhib'apito, e 'wa hā te za asô te te danhimro, te te dama aihâiba nhomri da." Æne wa tō sadanha aré. Tawamhā Pedru te te ū'madâ'â wamhā, te Zezusi sadanha, ū'ama:

— Wanhib'apito. Æ hā bété, e niha za tāma ū'romhâimanazé hā.

²² Tawamhā Zezusi asa te tāma tinhā:

— Apâ we ū'morī õ ré, ū'dâ'â'ozé te tāma pisutu wamhā, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za, 're aimorī da, ū'zarina. Asi'ãma si te za 're ū'rosa'rata mo, 're ū'morizém na si 're aimorī da. — Æne te Pedruhu ma roti.

²³ Tawamhā ū'dâ'â ãna 're ū'hâimana u'âsi mono na rowasu'u hā ma tō te te ropé, Zezusihi zazei'wa norī u. Zezusi hā te te ū'ma pisutu õ di, ū'dâ'â'ozé hā. Taré ma tō Pedruhu ma waihu'u aré: "Apâ we ū'morī õ ré, ū'dâ'â'ozé te tāma pisutu wamhā, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za." Æne si ma tō tāma tinhā aré.

²⁴ Ta hā Zezusihi wasu'u na aima rowasu'u za'ra wa'aba 'wa hā, Zezusihi siré 're ū'morī. Ta hā duré ãma rob'ui'éré'wa. Zezusihi wasu'u na ū'simirowasu'u hā sena uptabi na wa tō wasina waihu'u za'ra ni.

Zuwā te te ū'rob'ui'éré 'râsutu zé

Zuwā 20.30-31

²⁵ Zezusi hā te te dama 're ū'arob'manharī wē mono zé hā ahâ uptabi di, da te ãma ū'rob'ui'éré za'ra õ hā. Da te ãma rob'ui'éré za'ra 'wa'âhâ, aré tāma rob're syryre di ū'baihâ ma hā, ti'ai ãma hā. Nimame 're ū'simi'wara mono zéb da hā mare di.

Atusi

Zezusihī zadawa wasu'u'wa norī nhimiromhuri na rob'ui'éré

Íbaihā wasu'uzé

Ã Íbaihā na Rucasi hā ma tō ãma rob'ui'éré. Zezusihī mreme wapari'wa norī hā 'Re Íhaimana u'âsi mono pē'ëzani hā za we te te Ítēme ïsi'ra za'ra zéb zô, ïsimipari za'ra na hā ma tō ãma rob'ui'éré. Zezusihī hā ti'ai ãma oto 're morī õ di.

Capituru 1 ãma hā Rucasi ma tō wasu'u, Zezusihī hā hâiwa u apâ Ímorizém na hā. Capituru 2 ãma ma tō duré wasu'u, 'Re Íhaimana u'âsi mono pē'ëzani hā ïsazei'wa norī pē'ë mono bâ oto ãma 're ïsöröwa za'ra mono na hā. Capituru 3 hawimhā Íbaihā 'rásutu u hā ma tō wama rowasu'u za'ra, Zezusihī zadawa wasu'u'wa norī nhimiromhurizém na hā, daro mono bâ Zezusihī wasu'u'uwē hā te te dama 're wasu'u za'ra mono ré, marī hā sada 're Íhaimana za'ra mono zém na hā.

Cristuhu wasu'u'uwē na hā Zeruzarë 're, ma tō zudezu norī ma ãma rowasu'u na'rata za'ra ni. Taha pari, ma tō samaritanu norī nhipti'ai u hā ãma ropé ni. Ta hawimhā zudezu'õ norī u, ma tō duré te te ropé oto, Zezusihī hā zudezu norī u si we morī õ wa.

1-2 Tezopiru, wa hā Rucasi, ïnhimi'ui'éré 'rata na wa tō aimā rob'ui'éré pa, Zezusihī 're Ímorizém na. Ti'ai ãma 're morī ré hā ma tō te te 're da'apawapto. Ma tō duré te te dama 're arowahutu. Ísäna'rata hawimhā, 'rásutu u wa tō aimā ãma rob'ui'éré. Hâiwa u Ímorizé wasu'u na wa tō duré aimā rob'ui'éré pa.

Tawamhā hâiwa u morī õ ré, ma tō tizadawa wasu'u'wa norī ma rob'ru za'ra, te te sima ïwē za'ra zéb uwaibaba, sô ïhârâ za'ra norī ma. 'Re Íhaimana u'âsi mono pē'ëzani ré, 're morī wa, ma tō ïsadawa para tâma rob'ru za'ra, te te duré ãma 're dapawaptob za'ra mono da, duré ïwasu'u'uwē te te dama 're wasu'u za'ra mono da, ïsine. Ähâna wa za duré aimā rob'ui'éré, hâiwa u morī za'u si, te te 're ïpawaptob za'ra mono zé wasu'u na hā.

Zezusihī hā tizadawa wasu'u'wa norī ma, nasi ïsihâi'rezé wasu'u

³ Zezusihī hā dâ'â nherë, hâiwa'utu wamhā, tihâiba na u'âsi te nasi tâma sihâi're za'ra, tizadawa wasu'u'wa norī ma hā. Nasi ïtēme ïsihâi're za'ra zém na hā, 40 na ma tō bâdâ hā ãma ne. Tô sena, Zezusihī hâiwa ré za'ra da, te nasi ïtēme sihâi're za'ra, taré newa, te te siwi ãma wawâ tō za'ra da. 'Re Íhaimana u'âsi mono,

da'āma 're īsib'a'uwe mono zém na ma tō duré tāma rowasu'u za'ra.

⁴ Tawamhā nimahā bātā na īrata sāmra za'ra ré, te tāma roti za'ra, Zeruzarē āma simipari sina a'ā hāimana za'ra da. — Āne te tāma roti za'ra, Zezusi hā:

— Īmama, te te aima īropisutu za'ra wa'aba zéb zō asimipari za'ra wa'aba za a'ā. Te te īropisutuzé hā wa tō aima wasu'u za'ra wa'wa.

⁵ Zuwā Batita hā ma tō â uptabi na si te te 're da'ahāiba ubu, â dawabzuri te te dama 're ab'manharī mono wamhā. Ānei õ di za oto, a norī wa'wa hā. Ai'āma 're ronomro za'ra wa'aba mono õ ré, te za oto 'Re īhāimana u'āsi mono hā Tipē'ēzani na te te 're aihāiba ubu za'ra wa'wa, īré 're anomro u'āsi aba mono da. — Āne te tāma nharī za'ra.

⁶ Tawamhā siré si'ubumroi ré, te siwi sadanha, īsadawa wasu'u'wa norī hā:

— Wanhib'apito, e tawamhā, āhāna te za wama asi'apito za'ra, Izarazéhé nnihudu norī ma hā warob 're duré wama 're roti mono da, wahi'rada Dawi hā te te dama 're īroti mono ne hā, romanu norī te te 're wawada'uri za'ra mono tō da. — Āne te siwi sadanha.

⁷ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharī za'ra:

— Īmama ma si waihu'u pese di. Taha si ma tō bādā hā sima pisutu pese, te te dama āma īuwaimramizéb da hā. A norī wa'wa hā bādā hā waihu'u za'ra wa'aba da, īmama te te aima pisutu za'ra wa'aba õ di, te te dama āma īuwaimramizéb da hā.

⁸ Tane nherē, te za Tipē'ēzani hā we aima sōmri za'ra wa'wa. Tawapsi, te za tiwaihu'u pese na asiptete za'ra wa'wa, dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tawamhā te za tō dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, Zeruzarē na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma te za duré dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, daza'rui mono bā, Samariza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma zama. Uburé daza'rui mono bā romhā na zama te za oto dama 're īzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo. — Āne te tāma roti za'ra.

Zezusi hā hāiwa u īmorizé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Tawamhā tizadawa wasu'u'wa norī ma, te te tāma roti za'ra pari, ma tō īmama hā tiwi âri za'ra, īsō'a za'ra, hāiwa u morī da oto, Zezusi hā. Morī ré, te te siwi sawērē za'ra. Tawamhā hāiwa'a 'rowi ma tō tiwi tizébré za'ra oto. Te te siwi sāmri za'ra õ di oto. Tawamhā hāimo te te siwi sawērē mono ré, aibā norī hā ma tō sa'rese āna aima'wara zahuré, īsababab za'ra, uza hāirā ré.

¹¹ Tawamhā āne te tāma nharī za'ra:

— Darireza āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, e marī da, te aimasap sina, hāimo āma īsawērē za'ra wa'aba

mo. Zezusi hā 'Re īhāimana u'āsi mono, hāiwa u te te aiwi ī'āri za'ra wa'wa hā, ta hā te za wei apâ mo. Hāiwa u āma morî ré, ma tō īsawērē za'ra wa'aba mo. Hāiwa u āma aiwi īmorî aba ne, te za wei apâ mo. — Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra, hāiwa hawi romhuri'wa norî hā.

Zeruzarē āma Zezusihī zadawa wasu'u'wa norî, nasi īsi'rā'ōtōzé wasu'u

¹² Tawamhā Zezusihī zadawa wasu'u'wa norî hā te oto apâ ai'aba'rē, Oriwera na ētē 'rāihā nhisi hawi, Zeruzarē na 'ri nho'ōmo nhisi u. Ta hawimhā, Zeruzarē u hā misi na ti'ai pibuzé hā.

¹³ Ma tō oto aihutu, Zeruzarē u. Sihutu wamhā, 're īdanhimi'wara mono zéb u te oto ai'aba'rē. Hāimo te sai'uri za'ra, tisi'ubumrozéb u sisisi da, 'ri nhisi u. īsadawa wasu'u'wa norî hā āne īsisi za'ra hā: Pedru hā, duré Zuwā hā, duré Ti'adu hā, duré Ādéré hā, duré Piripi hā, duré Tome hā, duré Batoromezu, duré Mateusi, duré Apezuhu 'ra Ti'adu na īsisi hā, duré Sima hā zeroti norî me aré 're īmorî hā, duré Zudasi Ti'aduhu 'ra hā. Ta norî hā ma tō hāimo sai'uri za'ra.

¹⁴ Tawamhā awē sidâpâsi te nasi si'rā'ōtō, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, mreme zusi da nasi, Zezusihī no norî me, duré īna zama Mariza na īsisi hā aimawi pi'ō norî me zama.

Mati'asi hā Zudasihī nhowa're're, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutuzé wasu'u

¹⁵ Tawamhā bâdâ hā siwaptom na āma ne pari, ma tō īsazei'wa norî hā si'rā'ōtō, 120 na īhāiba za'ra hā. Tawamhā Pedru hā ma tō wahudu hāiwi, te te tāma rowasu'u za'ra da. Āne te tāma rowasu'u za'ra:

¹⁶⁻²⁰ — Wasiré Zezusihī zazei'wa norî, īwapari za'ra wa'aba. Zudasihī wasu'u na wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Duréihā, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō Zudasi hā waihu'u siro, romhâ ré. Taha wa, Dawihi ma, ma tō tinha, dama roti'wai ma, te te īwaihu'u sirōmo zém na te te āma rob'ui'éré da. Tawamhā Dawi hā ma tō Zudasihī āma rob'ui'éré siro, poto õ ré. Āne ībaihâ na āma īrob'ui'éré hā: "Īsōrōwa āma hā 'ri baba di za oto. 'Ri baba na te za oto 're sa. Ni'wa hā īwa 're sāmra mono õ di za oto." Āne Zudasihī dâ'âzé wasu'u na ma tō wama rob'ui'éré.

— Rob'ui'éré na īwasu'u hā ma tō sina uwaimra Zudasi hā, tidâ'âzé wasu'u hā te te sina waihu'u ãna. Siwi īwē'ō'wa norî hā ma tō te te sô simro, Zezusihī zô. īsiré 're wanomro mono nherē, wasiré romhuri, Zezusihī te te tāma pisutu nherē, ma tō te te sô danhimro, te te dama hāiba nhomri da. Te te dama hāiba nhomri parip si, ma tō sima uipra ti'a hā, Zezusihī te te dama īsōmrizé wa'âbâ na. Tawamhā tame ma tō dârâ, tinhipti'ai 're, Zudasi hā. Ma tō waptârâ, ti'ai wa. Waptâ'â wamhā, ma tō nomohaipo'o. Nomosipo'o wamhā, uburé

ĩsāna ma tiwi asa'wa. Āne ma tō Zudasi hā sina uwaimra, za īdā'âzé wasu'u na rob'ui'éré zarina.

— Tawamhā īwasu'u hā 'ri baba, ma tō te te ropé, Zeruzarē āma. Taha wa, Asédama na ma tō īsipt'a hā da te 're sisi za'ra, dasimremezém na. Wamreme na āma īsapřizé hā, dawapru za'warizém na darom nhisi hā.

— Duré āne 'Re īhâimana u'âsi mono, te te īwaihu'u sirōmo zéb zarina ma tō rob'ui'éré siro, Dawi hā Zudasihi wasu'u na: "Romhuri hā, ītei ò di oto. Ni'wa te hā za oto, īsōwa're'remhā." Āne ma tō āma rob'ui'éré siro, Dawi hā.

²¹⁻²² — Taha wa, wa norī hā wa za aibâ hā wasiwi 'maipisutu ni, Zezusi apâ īhâiba'utuzém na wasiré te te dama 're rowasu'u mono da, Zudasihi nhowa're're. Zuwā Batita, â dawabzuri hā te te dama 're ī'ab'manharī mono zém hawi, ti'ai āma 're morī ré, Wanhib'apito Zezusihi siré 're īwanomro mono norī zô, wa za wanhopré ni, duré hâiwa u morī ré, wasiré wa te ī'madâ'â za'ra norī zô. — Āne te dama rowasu'u, Pedru hā.

²³ Tawamhā aibâ maparane ma tō īsisi na pisutu zahuré ni, Zuzé Zusitu na īsisi hā, duré īhâiba amo hā, Mati'asi na īsisi hā. Zuzé Zusitu hā, Basaba na īsisi amo hā.

²⁴⁻²⁵ Taha pari, te oto tiwi rowaptérē za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono wi, āne:

— Wanhib'apito, a hā aima dawaihu'u pese di. Taha wa, ma'âpé wei wama waihu'u za'ra na. E niha aibâ hā te asima īwē, īpisutu da hā, wasiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa da hā. Zezusihi ma, te te 're īromhuri mono zéb da hā Zudasi hā ma tō tirē. Taha wa, a hā tāma īpisutuzéb u, ma tō mo. E 'wa hā te za īpisu, Zudasihi nhowa're're, wasiré īsadawa wasu'u'wa da hā. — Āne ma tō tiwi rowaptérē za'ra.

²⁶ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te īpisudu hā te te waihu'u za'ra da, ma tō marī hā sima me za'ra, te te siwi āma uwaimrami da. Tawamhā ma tō siwi āma uwaimra oto. Mati'asi hā ma tō oto siwi waihu'u za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono te te īpisutu na hā, Zudasihi nhowa're'reb da hā. Tawamhā Mati'asi hā aibâ 11 na īsadawa wasu'u'wa da hā, Zezusi te te īpisutu za'ra norī me, te za oto 're mo. Taha wa, 12 na īhâiba za'ra hā oto apâ, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā.

2

'Re īhâimana u'âsi mono hā Tipě'ězani we te te dama īsōmrizé wasu'u

¹⁻⁵ Tawamhā zudezu norī hā ma tō 're sihutu Zeruzarē u, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa 'madâ'â'wa norī hā, tisiré norī u. Daro mono bâ ma tō 're dasihutu, Pětecoti na bâtâ nhisi u, 're danho ahâ za'ra mono wě te, 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra mono da.

Tawamhā Pētecoti na bâtâ nhisi na Zezusihi zazei'wa norī hā ma tō sina ubumro. Siré si'ubumroi ré, awa'awi ma tō marī hā wapari za'ra, hâiwa hawimhā. Rowa'u'u wawē pupu'u ne hā 'ri 're wa'wa mono bâ ma tō marī hā wapari za'ra, aihīni. Unhama ro'o ne hā ma tō marī hā sina sāmri za'ra. Íhâiba mono bâ ma tō te te ropé, ítēme, unhama ro'o ne hā. Tawamhā ūrāi mono bâ, ma tō simasa. 'Re Íhâimana u'âsi mono pē'ezani hā ma tō ítēme tiwisi za'ra, ūsazei'wa norī u. Íhâiba mono bâ, ma tō ūpē'ë 're sisisi, ūpē'ezani hā. Taha na si ma tō oto damreme mono bâ dama rowasu'u za'ra, timreme nai õ nherē, ūpē'ezani te te tâma ïwaihu'u za'ra zéb zarina.

⁶ Tawamhā Zeruzarē u 're ūidas'i'râ'otō mono norī hā ropupu hā da te wapari za'ra wamhā, da'ahâ na ma tō ítēme dasito, Pedru norī u. ūdasito mono hā, damreme mono bâ da te wapari za'ra wamhā, ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni, ūmreme za'ra na hā.

⁷⁻⁸ Tawamhā ãne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Pra. E niha, wa bêté wamreme mono bâ wapari za'ra ni, õ norī hā, Dariresa na danhipti'a nho'omo nhisi ãma 're hâimana za'ra mono nherē. E niha, ma tō bêté õ norī hā wamreme hā waihu'u za'ra. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

⁹ Taha pari, te duré dasima nharī za'ra ni, ãne:

— Wa norī hā darob amoi hawimhā wa we aihutu ni, Patiza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Mediza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Erâ na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Mesapotamiza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Zudeza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Capadosiza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Pôtu na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Azi'a na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā,

¹⁰⁻¹¹ duré Prizi'a na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Pâpiriza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, duré Ezitu na romnhisi hawimhā, duré Ribiza na danhipti'a nho'omo nhisi hawimhā, tame Sireni na 'ri nhisi 'rata daza'rui hawimhā. Nima norī hā Roma na 'ri nho'omo nhisi hawimhā ma tō we aihutu. Duré nima norī hā Cereta na romnhisi hawi ma tō we aihutu. Duré nima norī hā Arabiza na danhipti'a nho'omo nhisi hawi, ma tō we aihutu. Nima norī hā zudezu norī hā. Duré nima norī hā zudezu'õ norī, 'Re Íhâimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono norī hā. E niha bêté, wa wapari za'ra ni, wamreme mono bâ, aibâ norī hā te te wama ūrowasu'u za'ra na hā, 'Re Íhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te dama 're ūab'manharī wê uptabi mono wasu'u na hā. — ãne te dasima nharī za'ra ni.

¹² Tawamhā damreme mono bâ da te wapari za'ra wamhā, ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni. Da te ãma rosa'rata waihu'u za'ra õ di. Taha wa, te ãne ãma tasisadanharī za'ra ni:

— E niha te te wama ūrowasu'u za'ra zém na wa za wasina rosa'rata za'ra ni. Wa te waihu'u za'ra õ di, wa te ūwaihu'u za'ra zéb da hā. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

¹³ Tawamhā ni'wam norī si ma tō Pedru norī āma tiwa'ē za'ra. Taha wa, te āne sima rowasu'u za'ra:

— Oro õ norī hā wamreme mono bâ, te te waihu'u za'ra za, ma uwa 'rāi wa'u ūsé na si'uihâ id'i'iti za'ra. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

Pedru te te dama ūrowasu'uzé wasu'u

¹⁴ Tawamhā Pedru hā ma tō hāwi za. ūsiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā ma tō duré ūsiré hāwi aimasa, 11 na ūhāiba za'ra hā. Tawamhā mreme 'rāihâ na te dama rowasu'u Pedru hā, da te wapari za'ra da. Āne te dama tinhā:

— Wasiré zudezu norī, ūwapari pese za'ra wa'aba za, duré uburé Zeruzarē āma 're ai'ubumroi wa'aba mono norī zama, ūnhimirowasu'u hā waihu'u za'ra wa'aba da.

¹⁵ A norī wa'wa hā te ūsiré ūsimasam norī āma ūrosa'rata wasétē za'ra wa'wa. Uwa 'rāi wa'u ūsé na wasi'uihâ id'i'iti za'ra newa, te wa'āma ūrosa'rata wasétē za'ra wa'wa. Mare di. Ānei õ di. Rob'rāi wa'u zé na wa'uihâ id'i'iti za'ra õ di. Zahadu bâdâ we sō're za'a õ di. Āne ré, da te 're âhuri mono õ di, rob'rāi wa'u ūsé hā.

¹⁶ Āhāna ūsadawa wasu'u'rata 'wai mreme hā ma tō wama āma uwaimra oto, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Zuwéhé mreme hā ma tō wama āma uwaimra, ūsadawa wasu'u'rata 'wai mreme hā. Taha wa, te āne wa'āma asōpré wa'wa. Taha wa, te duré āne ūwawapari za'ra wa'wa. Duréhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono mreme hā ma tō wahī'rata norī ma, te te 're awaihu'u, Zuwé hā. Āne 'Re ūhāimana u'āsi mono mreme hā:

¹⁷ "Rob'rāsatu u ti'a si'utōrī õ ré, wa za ūpē'ēzani hā te dama 're anhomri, daro mono bâ. Tawamhā asihudu za'ra wa'wa hā, aibâ norī hā pi'ō norī zama te za te te 're ūzadawa wasu'u za'ra. ūhi norī ma, sōtō 'rowi te te 're ūrosawērē za'ra mono na wa za tāma 're ūsiwaihu'u za'ra, ūnhimiroti na. Duré, ūpréduptém norī ma zama 're sōtō za'ra mono õ nherē, sōtō 'rowim ne te te 're ūrosawērē za'ra mono ne, wa za tāma 're ūsiwaihu'u za'ra, ūnhimiroti na.

¹⁸ ūma romhuri'wa norī ma, wa za te tāma 're anhomri, ūpē'ēzani hā aibâ norī ma, pi'ō norī ma zama. Tawamhā te za te te dama 're ūzadawa wasu'u za'ra.

¹⁹ Hāiwa na wa za marī dama ūwaihu'u'ō hā 'manha, āma ūdatob'uzu za'ra zéb da hā. Ti'ai āma zama wa za duré marī hā dama ūwaihu'u'ō hā 'manha. Dawapru te za puru. Duré uzâ te za ãro. Tawamhā ūsizé sa'ëtē na watobro wamhā, te za rob'utō.

20 Bâdâ te te rob'uiwë õ di za. Te za tirobra. A'amo zama te za titõmo wapru. Åne wa za 'manha, uburé Danhib'apito nhibâdâ hã ïwa waptâ'ã õ ré, ïpire uptabi hã.

21 Tawamhã te dapawaptob da, da te ïwi waptêrë za'ra wapsi, wa za tô sena da'anho'reptu."

Åne Zuwé hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hã wahi'rata norï ma, te te 're awaihu'u. — Åne ma tô Pedru hã Zuwéhé nhimirowasu'u na dama rob'râzarõtõ.

22 Tawamhã Pedru hã ma tô duré âma uzusi, tin-himirowasu'u na, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nihudu norï, ïwapari pese za'ra wa'aba za. Zezusi hã Nazaré âma aré 're ïsâmra mono hã, ta hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para, ma tô te te 're da'apawpto, danho'a. Marí ïwë hã dama ï'manharí waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharí. Tô sena, õ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para, te te dama 're ïab'manharí mono zém na da te 're waihu'u za'ra mono da, ma tô Timama waihu'u pese zarina marí ïwë hã te te dama 're ab'manharí. Ai'rata 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, ma tô ãne na hã asawi ïwaihu'u za'ra wa'wa.

23 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô tiwaihu'u pese na waihu'u siro romhâ ré, Zezusihi dâ'âzé hã. Te te ïwaihu'u sirõmo zéb uwaibaba, duré te te sima ïwézéb uwaibaba, ma tô aima pisutu za'ra wa'wa, Zezusi hã dama 'ru za'ra wa'aba da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wa norï ma, ai'upana za'ra wa'aba, te te siwi wîrî da. Taha wa, ma tô siwi sasõ, wedepo'o nphonhi'râmi na. Taha na ma siwi tîwî.

24 Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô hâiwa'utu, ab're hawi watobro da, dâ'â uptabi nherë. Ma tô duré pawapto, dâ'â u'âsi nomro tõ da. ïdâ'âzé tâma wapure wa, dâ'â u'âsi nomro waihu'u õ di, Zezusi hã.

25 Taha wa, wahi'rada Dawi hã ma tô Zezusi wasu'u duréhã, ãne:

"Wanhib'apito, te za ï'rata 're asâmra u'âsi mo. Taha wa, ïpahi õ di za.

26 Taha wa, ïto sina, wa 're ïhâimana, ïpë'ë 'remhã. ïmreme toi u'âsi na, wa 're ïmreme. ïhâiba ré 're ïmorï u'âsi dai õ nherë, ïpahi ãna wa za asô ïsina 're ïnhimipari u'âsi.

27 ïdâ'â nherë, ïrême õ di za, adâ 're ïhâimana za'ra mono zéb âma hã. Wa hã te aima 're romhuri wë u'âsi mono wa, ïdâ'â wamhã, ïhâiba 'roi õ di za. Taha wa, wa hã ïdâ'âzé hã te pipa õ di za.

28 'Re ïmorï wë u'âsi da, ma tô ïma ïwaihu. Taha wa, ïto sina wa za 're mo, asô'a 're ïmorï wa."

Åne ma tô Dawi hã wahi'rata norï ma, Zezusi wasu'u siro. — Åne ma tô Pedru hã dama sadawa 'râzarõtõ.

29 Taha pari, te duré dama tinha, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nnihudu norí, ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Wahi'rada Dawi hā wa za aima wasu'u za'ra wa'wa oto sō'awi. Tô sena, ma tō dârâ, Dawi hā. Dâ'â wamhā, ētē zahâpâ wa, ab're 're, ma tō dasiwi sérê ni. Da te ĩsérêzé hā wama waihu'u pese za'ra di, ãhâna hā.

³⁰ Ta hā, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, te 're hâimana. Tawamhā 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tō tâma ropisutu, ĩsihudu hā ĩsine dama si'apito da, zahadu wapsi, ĩuirî na te te dama 're aroti mono da.

³¹⁻³² Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tâma ĩwaihu'uzéb zarina, ma tō wasu'u siro Dawi hā, Danho'reptui'wa da, te te ĩpisudu hā apâ za ĩhâiwa'utuzém na hā, ãne:

"Dâ'â nherë, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te rëme õ di za. ĩhâiba hā 'roi õ di za."

Ãne ma tō Dawi hā wahî'rata norí ma rowasu'u za'ra, apâ za ĩhâiwa'utuzém na hā. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā ma tō Zezusi hā hâiwa'utu. Apâ te te hâiwa'utu wamhā, wa norí hā wa tō sabu za'ra ni. Taha wa, wa wa te dama 're wasu'u za'ra, ĩhâiwa'utuzém na hā.

³³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā ma tō sitême ti'â apâ, ĩsimire niwî oto 're sâmra u'âsi mono da. Tawamhâ Tipë'ëzani hā ma tō ti'ra ma tisõ, te te tâma ãma ĩropisutu siro hā, te te sima 're ĩda'awë mono zéb uwaibaba, te te dama 're anhomri mono da. ãhâna, Zezusi hā ma tō wama sõmri za'ra, Tipë'ëzani hā. Taha wa, ma tō ãne wa'âma asôpré wa'wa. Ma tō duré ãne ĩwawapari za'ra wa'wa, aimreme mono bâ wa'aba.

³⁴ Dawi hā dâ'â wamhā, hâiba wahuré morí õ di, hâiwa u hā. Cristuhu si ma tō hâiba wahuré mo, hâiwa u apâ. Taha wa, ãne ma tō duré wahi'rata norí ma Cristu wasu'u wë, Dawi hā:

"Re ĩhâimana u'âsi mono te roti, ĩnhib'apito ma: 'We aimorí, ĩ'rata 're asãmra mono da, ĩnhimire niwî.'

³⁵ Zahadu, wa za aipawapto. Siwi aiwë'õ'wa norí ma, asiptete di za. Taha wa, a hâ tō sena Danhib'apito uptabi na te te siwi aiwaihu'u wa, te za aima 're 'rã po za'ra. Asisiti te za duré 're ĩ'azatõñi mo.'

Ãne ma tō Dawi hā wahî'rata norí ma waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme hā.

³⁶ Taha wa, wa hâ wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u pese za'ra wa'aba da, duré uburé wasiré Izarazéhé nnihudu norí te te waihu'u pese za'ra da. Zezusi hâ da te dasiwi sasõmri da, dama ĩ'ru za'ra wa'wa hâ, ta hâ 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu, uburé Danhib'apito da hâ, duré Danho'reptui'wa da hâ. Ma'ãpé ãhâ wasu'u hâ tō sena na waihu'u pese za'ra wa'aba. — ãne ma tō dama rowasu'u, Pedru hâ.

³⁷ Tawamhā Pedruhu mreme, da te wapari za'ra wamhā, ma tō tapē'ēwara za'ra ni. Taha wa, te ãne tāma nharī za'ra ni, Pedru norī ma, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī ma hā:

— Wasiré Izarazéhé nnihudu norī, e niha za, tawamhā. E marī, wa za 'manharī za'ra ni. — Æne te tāma nharī za'ra ni asa.

³⁸ Tawamhā Pedru te duré asa dama tinhā:

— Aiwasétē wi, te za aipizari za'ra wa'wa, rēme pese za'ra wa'aba da, Zezusih nhimiroti na si oto 're anomro aba mono da. Zezu Cristuhu zazei uptabi 'wa na asiwasu'u za'ra wa'aba sina, te za â dawabzuri hā ū'manharī za'ra wa'wa. Aihâiba mono bâ te za ãne ū'manharī za'ra wa'wa, aiwasédé hā te te aima pari za'ra wa'aba da, 'Re ū'haimana u'âsi mono hā. Tawamhā Tipē'ēzani hā te za aima sōmri za'ra wa'wa.

³⁹ Æne ma tō aima ropisutu sirōmo za'ra wa'wa, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono da, asihudu norī ma zama. Wasiré'ō norī ma zama ma tō tāma ropisutu sirōmo za'ra. Wanhib'apito, 'Re ū'haimana u'âsi mono, za sitēme sô 're ū'hârâ za'ra mono norī ma, ma tō ropisutu sirōmo za'ra, Tipē'ēzani na hā.

⁴⁰ — Taha wa, wasiré Izarazéhé nnihudu norī 're ū'haimana wasétē za'ra mono zém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Åhâna tiwi aipizari za'ra wa'aba, 're ū'danomro wē mono zém niwî oto 're anomro aba mono da, asisô'reptu za'ra wa'aba da, 'Re ū'haimana u'âsi mono hā te te dasiré aiwē'ō pese za'ra wa'aba tō da. — Æne ma tō dama rowasu'u pese, Pedru hā. Simiroti za'etē uptabi di.

⁴¹ Tawamhā da'ahâ na ma tō Zezusi hā saze za'ra ni, Pedru te te dama ū'sadawa wasu'uzém na hā. Taha wa, ma oto â dawabzuri hā 'manharī za'ra ni, 3 miu na dahâiba hā. Tawamhā Zezusih zazei na'rata 'wa norī me, ma tō oto sitēme atob za'ra. Tawamhā ahâ uptabi di oto, ū'sazei'wa norī hā.

Ū'saze na'rata 'wa norī 're ū'haimana za'ra mono zé wasu'u

⁴² Tawamhā Zezusih zazei'wa norī hā ū'sadawa wasu'u'wa norī nhimirowahudu hā te te 're wapari pese za'ra. Te te rēme za'ra õ di. Ma tō 're sisawi pese za'ra. Ma tō 're si'râ'õtõ, tisa da, duré 'Re ū'haimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi mono da.

⁴³ Zezusih zadawa wasu'u'wa norī hā marī ū'wâ hâ ahâ na ma tō te te dama 're 'manharī za'ra, dama ū'manharī waihu'u'õ hā. Taha wa, ma tō ãma 're datob'uzu za'ra.

⁴⁴ Tawamhā ū'sazei'wa norī hā te oto siré 're hâimana za'ra, aihîni. Tinhibrom na tite da si, te te ãma 're rosa'rata za'ra mono õ di oto.

⁴⁵ Ni'wam norī hā ma tō tinhipti'a hā te te dama 're wede za'ra, duré tinhibrob zama, ū'wâ hâ zô. Tawamhā ū'wâ hā

ma tō te te sima 're po'o za'ra, marī zō tiwi 're īro'wanhī'riti za'ra mono zéb zarina.

⁴⁶ Awē sidāpāsi ma tō duré 're si'rā'ōtō, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé 'ri 'wawi wa'ra 're, 're mreme zusi mono da, tāma. Tinhorōwa mono bâ, ma tō duré 're si'rā'ōtō, ī'u'ētē wapu na siré 're saihuri mono da. Sima 're sōprub za'ra mono wa, ma tō to sina tisa na siré 're saihuri.

⁴⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono āma te duré siré āma 're wata za'ra, uburé īsōprubzém na hā. Tawamhā aihīni, ma tō īsazei'wa norī hā wēsāmri za'ra ni. Tawamhā awē sidāpāsi, ma tō īsazeté'wa sidāpā dasina tahā'ā ni, 'Re īhāimana u'āsi mono hā rowasétē hawi te te 're ī'anho'reptui mono norī hā.

3

Pedru hā īhi'rē te te īpesezé wasu'u

¹ Tawamhā nimahā bātā na ma tō Pedru norī hā dame tineb zahuré, Zuwāhā me, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u hā. Bādā sipi'rai wi, te dame tineb zahuré, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé bātā na.

² Tame te aibā hā nhamra, īpotozém hawi īmorī'ō hā. īmadā'ā ze na 'ridawa nhisi u te ta hā nasi dasiwi mrami ni, rob'uiprazém na te te 're da'awari mono da, 're danhisisi mono sidāpāsi.

³ Tawamhā Pedru norī hā 'ri 'wawi wa'ra u zasi zahuré õ ré, īhi'rē hā ma tō sāmri zahuré. Te te sāmri zahuré wamhā, te nasi 'mahārā zahuré, marī te te tāma sōmri zahuré da.

⁴ Tawamhā Pedru norī hā ma tō 'madā'ā pese zahuré, Zuwāhā me. Tawamhā Pedru te tāma tinhā:

— Wei wa'madā'ā. — Āne te tāma tinhā.

⁵ Tawamhā ma tō 'madā'ā zahuré, marī te te tāma sōmri zahuré da newa.

⁶ Tawamhā Pedru te duré tāma tinhā:

— Wa hā īnhimarī õ di. Rob'uiprazé hā robaba di, īte hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īma īsōmri na wa za aipawapto. Zezu Cristu, Nazaré āma aré 're īsāmra mono zadawa para, wa za aima tinhā: Aiwhantu, aipara na 're aimorī da oto. — Āne te tāma tinhā, Pedru hā.

⁷ Taha pari, Pedru hā ma tō pa'ā īsimire niwī, īhi'rē hā te te wahutu da. Te te wahutu wamhā, awa'awi ma tō parahaptete, īpara'ōtō zama.

⁸ Tawamhā ma tō darōno. Hāwi te oto za. Tame ma timorī na sāna'rata oto. Tawamhā Pedru norī me, ma tō siré asisi, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé 'ri 'wawi wa'ra u. Tawamhā morī sina te sarōtō, rowē te. 'Re īhāimana u'āsi mono āma te duré tiwata.

⁹ Tawamhā aihīni ma tō 'madā'ā za'ra ni, aibā hā sarōtō mono ré hā, duré 'Re īhāimana u'āsi mono āma wata ré hā.

¹⁰ Morī wē wa, ma tō duré ãma tatob'uzu za'ra ni. Tawamhā ãne te dasima nharī za'ra ni:

— Oro õ hā ïhi're hā sãmra sina, rob'uiprazém na te te nasi da'awari za, morī wē di oto. ï'madâ'â ze na 'ridawa nhisi ãma 're ïsãmra mono aré. — ãne te dasima nharī za'ra ni, morī wē wa oto.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhorôwa ãma, Pedru te te dama irowasu'uzé wasu'u'

¹¹ Tawamhā aibâ hā ma tō Pedru norī hā te te 're patéte zahuré, Zuwâhâ me, Saromahâ nhisi na 'ri zahâpâ nhisi ãma. Te te 're patéte zahuré mono ré, da te 'madâ'â za'ra wa, ma tō aihîni ïtême dasisa're. Tawamhâ ma tō ãma tatob'uzu za'ra ni.

¹² Tawamhâ Pedru te te da'madâ'â wamhâ, te dama tinhâ, ãne:

— Wasiré Izarazéhê nhihudu norî, e marî wa, ma wa'âma atob'uzu za'ra wa'wa. Wasi'uihâ na ïhi're hâ wa te morî wê newa, te wei wa'âma asôpré wa'wa. Wasi'uihâ na wa te pese õ di, wa norî hâ. 'Re wane wê wa, wa te pese newa, te wei ïwa'madâ'â za'ra wa'wa. Mare di. ãne wab õ di.

¹³ 'Re ïhâimana u'âsi mono, wahi'rata norî nhib'apito, Abra'âhâ nhib'apito, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacocho nhib'apito. Ta hâ ma tō Zezusi hâ wësâ, tâma ïromhuri wê 'wa hâ. Tane nherë, Zezusi hâ ma tō asiwi ïwë'õ za'ra wa'wa. Ma tō asiwi ïsômri 'wa, Piratuhu ma. Taha nho'a, ma tō asiwi ïwë'õ za'ra wa'wa, te te sima wê nherë Piratu hâ, morî da apâ, dazazém hawi.

¹⁴ Zezusi hâ 're morî wê uptabi nherë, ma tō asiwi ïwë'õ za'ra wa'wa. Rob'manharî wasétê'wa si ma tō asima ïwë za'ra wa'wa, dazazém hawi da te dasiwi wazere da, Zezusihî upana.

¹⁵ Dahâimana wê zéb da, dapë'ëwë hâ za te te dama 're ï'anhomri mono 'wa hâ, aimâ za'ra wa'aba, da te dasiwi wîrî da, ma tō dama ïru za'ra wa'wa. Tazahâ 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tō apâ hâiwa'utu, dâ'â uptabi nherë. Wa norî hâ Zezusi apâ hâiwa'utu wa, wa te ïsabu za'ra hâ wa tō wa te dama 're wasu'u za'ra.

¹⁶ Zezusi hâ tiwaihu'u pese na ma tō ïhi're hâ pese, ïmreme te te sazei wa. Taha wa, ma tō aptete oto. Ma tō ï'madâ'â za'ra wa'wa. Ma tō ïwaihu'u za'ra wa'wa oto. Tô sena te te sazei wa, morî wê di oto wanho'a.

¹⁷ — Wasiré Izarazéhê nhihudu norî, ïwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hâ wa tō aiwaihu'u za'ra wa'wa. Asiwi waihu'u aba ãna, ma tō dama ïru za'ra wa'wa, Zezusi hâ. Aima ïpire za'ra wa'aba norî zama te te siwi waihu'u ãna, ma tō ta norî zama dama 'ru za'ra, Zezusi hâ da te dasiwi wîrî da.

¹⁸ Taha zarina, ma tō 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ timremê hâ ãma uwaimra, duréihâ ïsadawa wasu'u 'rata 'wa

norī hā wahi'rata norī ma, te te āma 're ū'awaihu'u sirōmo mono zéb zarina, Cristu hā za te te ū'robzépatazém na hā, Danho'reptui'wa da, te te ū'pisudu hā.

¹⁹⁻²⁰ Taha wa, te za aiwasédé hā 're ū'reme za'ra wa'aba mo, 'Re ū'hāimana u'âsi mono u 're aipizari za'ra wa'aba mono da, aiwasédé hā te te aima 're pari za'ra wa'aba mono da. Tawamhā 'Re ū'hāimana u'âsi mono, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, aipē'ë 're, asiptete u'âsi āma 're anomro aba mono da. Zezusi hā te za we apā satō, Danho'reptui'wa da, 'Re ū'hāimana u'âsi mono hā te te aima ū'pisutu za'ra wa'wa hā.

²¹ Tane nherē, te za hāiwa āma 're hāimana a'â, 'Re ū'hāimana u'âsi mono hā te te a'â ropicese da, duréihā ū'sadawa wasu'u 'rata 'wa norī, wahi'rata norī ma, te te 're ū'awaihu'u mono zéb zarina.

²² Duréihā, Mozési ma tō wahi'rata norī ma rowasu'u siro, āne: "Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ū'hāimana u'âsi mono hā ma tō ū'pisutu, tizadawa wasu'u'wa da, Asib'apito za'ra wa'wa hā. Āne ni'wa hā asiré wa'wa hā te za ū'za'u si aima pisutu za'ra wa'wa, 'Re ū'hāimana u'âsi mono hā, ū'sine te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tawamhā te za ū'simirowasu'u na 're ū'wapari pese za'ra wa'aba mo.

²³ Ni'wa hā ū'mreme te te wapari ū'wamhā, te za dasiwi wē'ō ni. 'Re ū'hāimana u'âsi mono nhib'a'uwē nhiti, te za satōri ni. 'Re ū'hāimana u'âsi mono zama te za siwi wē'ō pese." Āne ma tō rowasu'u, Mozési hā.

²⁴ Duréihā uburé 'Re ū'hāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā ma tō āne na te te tāma 're ū'apisutu mono zéb uwaibaba, te te dama āma 're rowasu'u za'ra. Samuwé hā uimrehēne ma tō ū'sadawa wasu'u na āma sāna'rata, wahi'rata norī ma. Taha za'u si ma tō duré ū'sadawa wasu'u'wa sidāpāsi te te dama āma 're rowasu'u sirōmo za'ra. Uburé ma tō duré ā nimosi ū'romhāimanazém na zama, te te dama 're rowasu'u sirōmo za'ra.

²⁵ A norī wa'wa hā, wasiré wahi'rata norī nnihudu te 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, wahi'rata norī ma, 'Re ū'hāimana u'âsi mono te te 're ū'apisutu mono zé hā te duré wama 're hāimana za'ra. Abra'āhā ma, uimrehēne ma tō tāma ropisutu 'rata. Āne ma tō tāma ropisutu: "Romhutu'ōpsi te za ni'wa hā asihudu hā te te 're da'apawapto, daro mono bā rowē na 're danomro mono da." Āne ma tō taha ma ropisutu na'rata.

²⁶ — Taha wa, ma tō 'Re ū'hāimana u'âsi mono hā tin-himiropisudu hā āma uwaimra. Ti'ra hā ma tō we atēme uimrehēne satōri za'ra wa'wa, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Te te tāma 're ū'romhuri mono da hā te te pisutu wamhā, ma tō we atēme satōri za'ra wa'wa, 're anomro wasétē aba mono zé hā 're rēme za'ra wa'aba mono

da, rowē na ãma 're anomro aba mono da. — Æne ma tō Pedru hā dama rowasu'u.

4

Pedru norī hā Zuwāhā me dama roti'wa norī nho're ūsimā'warazé wasu'u

¹ Tawamhā Pedru norī hā Zuwāhā me, zahadu te te dama rowasu'u zahuré ré, ma tō sasedoti norī hā ai-hutu, 'Re ūhāimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb 'madâ'â'wa norī nhib'apito me, sadusezu norī zama. Sadusezu norī hā apâ dahâiwa'utuzé wasu'u wē'ó'wa norī.

² Ta norī hā ma tō sada ab'ru za'ra, Pedru norī zada, apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono zém na te te dama rowasu'u zahuré wa. Æne ma tō dama rowasu'u zahuré: "Dädâ'â nherē, te za apâ te te 're da'ahâiwa'utu, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā, Zezusi te te ūhâiwa'utu ne." Æne na te te dama rowasu'u zahuré 'ru te, ma tō sada tizahi za'ra.

³ Tawamhā ma tō dasiwi mrami zahuré ni. Hâiwahâ pesere wa, ma a'â siwi tiza, dazazéb 're, awëpsi te te siwi sani zahuré da, ūwasété na te te dama rowasu'u zahuré ré ne, te te tâma nharī za'ra da.

⁴ Tane nherē, da'ahâ na ma tō saze za'ra ni, Zezusih i wasu'uwē hā da te ūwapari za'ra norī hā. Ūsazei'wa norī hā ahâ uptabi di oto. Aibâ norī za'rata si hā 5 miu na ūhâiba za'ra hā.

⁵ Tawamhā ma tō da'âma ti'awē za'ra. Da'âma awē za'ra wamhā, ma tō si'râ'otô, Zeruzaré âma sasedoti ūpire norī hā. Zudezu norī ma, roti'wa norī hā ma tō ūme si'râ'otô, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī me zama.

⁶ Anasi norī hā ma tō duré datëme aimasisi zahuré, Caipasihi me. 'Re ūhāimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ūpire uptabi Anasi hā, sasedoti ūpire uptabi. Duré ni'wam norī hā ma tō dame aimasisi zahuré, Zuwā hā Aresâdirihi me. Anasihi sisânawâ zahuré, ta norī hā. Duré Anasihi sisânawâ hâiba amo norī hā ma tō ūsiré ubumro, Zeruzaré âma dama ūpire za'ra norī hā.

⁷ Tawamhā dama ūpire norī hā ma tō dama 'ru zahuré, Pedru norī hā da te sani zahuré da, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī hā, ūsõ'reb za'ra da te dasiwi simizusi zahuré da.

Tawamhā ma tō sadanharī zahuré ni, ãne:

— E niha ma tō bêté ãne ūmanharī 'wa. E 'wa sadawa para, ma bêté a norī wa'wa hā ūhi're hā ūpese 'wa. — Æne te sadanharī zahuré ni.

⁸⁻⁹ Tawamhā 'Re ūhāimana u'âsi mono pë'ëzani na ma tō Pedru hā aptete, dama pahi tō da, te te dama rowasu'u wē da. Taha wa, te ãne tâma rowasu'u za'ra, dama ūpire norī ma hā:

— Dama īpire norī, ãne te īwazadanharī za'ra wa'wa: "E niha, ma tō bétē ãne hā ī'manhari 'wa. E 'wa sadawa para, ma tō bétē a norī wa'wa hā īhi're hā īpese 'wa." ãne ma tō īwazadanharī za'ra wa'wa. Taha wa, wa za aimā rowasu'u za'ra wa'wa.

¹⁰ Tawamhā a norī wa'wa hā te za īwaihu'u pese za'ra wa'wa, aihāiba mono bā wa'aba. Uburé wasiré Izarazéhé nihudu norī zama te za duré waihu'u pese za'ra. Zezu Cristuhu zadawa para, wa tō pese ni, īhi're hā. Zezusi hā Nazaré ãma aré 're īsāmra mono hā asiwī wīrī aba da, ma tō dama īru za'ra wa'wa. Tawamhā ma tō dasiwi sasōmri ni, wedepo'o nphonhi'rāmī na. Ma tō dārā. Dā'ā nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō apā hāiwa'utu. Taha zadawa para, te aibā īhi're hā ãme za, rowē na. Ma tō tipese oto.

¹¹ Duréhā ma tō Zezusihi wasu'u na wahi'rata norī ma rob'ui'éré siro, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā. Êtē na ma tō ãma simiré'é, ãne:

"Ène hā wē nherē, ma tō 'ri'wa norī hā siwi wē'ō za'ra, taré nomro da. Tane nherē, te te siwi wē'ō nherē, taré nomro õ di, ëne hā. Ni'wa hā ma tō ti'â, 'ri uparizéb da hā, wē uptabi wa."

Ãne ma tō Zezusihi wasu'u na wahi'rata norī ma rob'ui'éré siro, ībaihā na hā.

— A norī wa'wa hā ëtē wē'ō'wa norī ne hā. Duré Zezusi hā ëtē ne hā.

¹² Tane nherē, Zezusihi si Danho'reptui'wa hā. Ni'wa hā, aimawi hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama pisutu õ di, ti'ai ãma te te 're īda'anho'reptui mono da hā. Taha wa, Zezusihi si uburé Danho'reptui'wa hā. — Æne te dama īpire za'ra norī ma rowasu'u, Pedru hā.

¹³ Pedru norī hā mreme pahi zahuré õ di. Te te datōmo pipa zahuré õ di. Taha wa, zudezu norī ma roti'wa norī hā ma tō ãma titob'uzu za'ra. Rowahutu'wa da, te te dame 're romnhoré zahuré mono õ nherē, mreme pahi zahuré õ di. Tawamhā ma tō ãma tipo're pu'u za'ra oto, Zezusihi siré 're īneb zahuré na, ti'ai ãma 're morī ré hā.

¹⁴ Aibā īhi're hā, Pedru norī te te īpese zahuré hā te īsiré tizab zahuré, danho're. Taha wa, dama īpire za'ra norī hā asa te te tāma nharī waihu'u za'ra õ di oto.

¹⁵ Tawamhā ma tō tāma rob'ru za'ra, dasi'rā'ōtōzém hawi pusi da. Pusi za'u si, ma tō ãma sisadawa pibu za'ra, dama roti'wa norī hā.

¹⁶ Æne te sisadanharī za'ra:

— E marī, wa za 'manharī za'ra ni, aibā norī ma hā. Tō sena, marī hā dama ī'manhari waihu'u'õ hā ma tō 'manharī zahuré, danho'a. īhi're hā ma tō pese zahuré. Aihīni Zeruzarē ãma 're īdahāimana za'ra mono hā ma tō wapari za'ra ni, īhi're

wasu'u hā. Taha wa, wa norī hā īwasu'u, wa te dawi 're udā waihu'u za'ra mono õ di za.

¹⁷ Tane nherē, īwasu'u hā daza'rui mono bâ te te ropé tō da, wa za tāma amhâzépa za'ra ni, te te dama 're rowasu'u zahuré mono tō da oto, Zezusi 're īmorizém na hā. — Āne ma tō āma sisaze za'ra, dama īpire za'ra norī hā.

¹⁸ Tawamhā ma tō sô tihârâ za'ra, apâ ītēmeb za'ra neb zahuré da. ītēmeb za'ra zasi zahuré wamhā, ma tō sadawa uwati zahuré ni, Zezusihi hâimanazém na te te dama 're rowasu'u zahuré mono tō da, duré īsadawa para te te dama 're rowahutu zahuré mono tō da.

¹⁹⁻²⁰ Tawamhā Pedru norī hā te asa tāma nharī za'ra, Zuwāhā me:

— E ma hā bêté, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, īwē. E īmreme, wa za wapari ni. E aimreme za'ra wa'wa, wa za wapari ni bêté. 'Re īhâimana u'âsi mono mreme si, wa za wapari ni. Ma'apé, asima āma rosa'rata za'ra wa'aba, waihu'u za'ra wa'aba da. Wa norī hā wa za wa te dama 're rowasu'u u'âsi za'ra, uburé wa te 're īmadâ'â za'ra mono zém na hā, wa te 're īwapari za'ra mono zém na zama. Wa te dawi 're udā waihu'u za'ra mono õ di za. — Āne te asa tāma nharī za'ra, Pedru hā.

²¹⁻²² Aibâ īhi'ré hā pese õ ré hā, 40 na ma tō āma tiwahu. Taha wa, aihîni 'Re īhâimana u'âsi mono āma te tawata za'ra ni, aibâ īhi'ré hā morī wē wa oto. Taha wa, da te dasiwi ahâri da, te te dama 'ru waihu'u za'ra õ di, zudezu norī ma roti'wa norī hā. Taha wa, te taré duré tāma amhâzépa zahuré ni, Pedru norī ma, Zuwāhā me, te te dama rowasu'u zahuré tō da oto, Zezusihi wasu'u na. Taha parimhā, ma tō tāma rob'ru zahuré ni, neb zahuré da oto.

Zezusihi zazei'wa norī hā īmreme zusi zé wasu'u

²³ Tawamhā Pedru norī hā zudezu norī ma, īpire za'ra norī hawi pusi wamhā, ma tō tineb zahuré, tisiré īsazei'wa norī u, Zuwāhā me. Tawamhā ma tō tāma rowasu'u za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire norī mreme na, dama īpire za'ra norī mreme na zama.

²⁴ Āne hā da te wapari za'ra wamhā, aihîni ma tō dasiré āma tawata za'ra ni, 'Re īhâimana u'âsi mono āma. Te oto tiwi rowaptérē za'ra ni, āne:

— 'Re īhâimana u'âsi mono, a hā Wanhib'apito uptabi. A hā Ropoto na'rata 'wa. Uburé, ma tō marī hā ī'apoto mo, hâiwa hā, duré ti'a hā, duré âporé hā. Uburé īwa 're īdanomro mono da hā ma tō duré īpo.

²⁵ A hā ma tō Aipê'ēzani hā Dawihi ma īsō, wahi'rata ma, aima romhuri'wai ma, aimreme hā wahi'rata norī ma, te te 're wasu'u mono da. Āne ma tō tāma rowasu'u za'ra Dawi hā, wahi'rata norī ma:

"E marī wa, zudezu'ō norī hā ma tō sada tizahi pese za'ra, daro mono bâ. E marī wa, ūsimirosa'rata za'ra hā tō senai ò di.

²⁶ Roti'wa norī hā te sada aimasa. ūsadawa para da'uwaiti'wa norī me, ma sada atob za'ra, Wanhib'apito 'Re ūhaimana u'âsi mono zada, duré Danho'reptui'wa da, te te ūpisutu zada."

Āne te tāma rowasu'u za'ra, Dawi hā.

²⁷ — Āhāna, tō sena Zeruzarē āma ma tō tasi'rā'ōtō ni, aima romhuri wē 'wa zada, Zezusihi zada, Danho'reptui'wa da ūpisutu zada. Erodi norī hā ma tō sitēme ubumro, Pōsi'u Piratuhu me. Ta norī hā zudezu'ō norī me duré Izarazéhé nihudu norī me, ma tō sada si'rā'ōtō, te te siwi wīrī da.

²⁸ A hā romhâ ré, āma ūropisutuzéb zarina ma tō si'uihâ na āma siwi uwaimra tō, te te waihu'u za'ra ò nherē, Erodi norī hā.

²⁹ Āhāna dama ūpire za'ra norī hā te duré wama amhâzépa za'ra. Wa norī hā aima romhuri'wa norī. Wei wapawaptob za'ra na, ai'umnhasi sina aimreme hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, wapahi āna.

³⁰ Zezusihi zadawa para, wa te 're dapese za'ra mono da, wei wapawaptob za'ra na. Zezusi hā aima romhuri wē 'wa, taha zadawa para, marī ūwē hā dama ūmanharī waihu'u'ō hā wa te dama 're 'manharī za'ra mono da, wei wapawaptob za'ra na. — Āne ma tō tāma mreme zu, ūsazei'wa norī hā.

³¹ Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, mreme zusi pari, 'ri ma tō ūré sāsā'ā za'ra. Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono pē'ēzani na ma tō aptete za'ra, ūpē'ē mono bâ. Pahi āna, ma tō dama sadawa wasu'u za'ra oto, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā.

Ūsazei'wa norī hā, sōprum na 're ūhaimana za'ra mono zé wasu'u

³² Tawamhā ūsazei'wa norī hā uburé, ma tō sisaze za'ra, tinhimirosa'rata za'ra na hā. Ni'wam norī hā tinhicro te te sima 're sawi za'ra mono ò di, tite da si. Uburé, ma tō ūsibrob'ō norī udâna te te 're po'o za'ra.

³³ Mreme prédup sina, ma tō Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā te te dama 're rowasu'u za'ra, Wanhib'apito Zezusi apā ūhâiwa'utuzé wasu'u na. Duré 'Re ūhaimana u'âsi mono hā ma tō Zezusihi zazei'wa norī ma 're sōprub za'ra, ūwē na si.

³⁴⁻³⁵ Tawamhā 'ri tede'wa norī hā duré ti'a tede'wa norī hā ma tō tinhorōwa hā duré tinhipti'a hā te te dama 're wede za'ra, ūwa'âbâ zô. Tawamhā ūwa'â hā ma tō te te 're sōmri za'ra, Zezusihi zadawa wašu'u'wa norī ma. Tawamhā, ūsazei'wai mono bâ marī zô tiwi 're ūro'wanhi'riti za'ra mono zéb zarina, ma tō te te tāma 're po'o za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā. Taha wa, ni'wa hā simarī āna 're hâimana mono ò di oto.

36-37 Tawamhā aibâ hā Zuzé na īsisi hā ma tō tinhipti'a hā dama wede, īwa'âbâ zô. Roti wē 'wa, ta hā. Taha wa, Banabé na ma tō siwi sisi, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī hā. (Banabéhē nhisi hā dama rowē zani'wa, te wasu'u, īsisi hā.) Réwihi nihudu, ta hā. Sipri na rob're za'iti nhisi ãma īpotozé hā. Tinhipti'a hā te te dama wede wamhā, īwa'â, ma tō uburé ti'â, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī u.

5

Ananizaha wasu'u, Sapiraha me

¹ Aibâ hā Ananiza na īsisi hā tinhipti'a hā ma tō īwa'âbâ zô dama wede zahuré timro me, Sapiraha me.

² Tawamhā ti'ai wa'â hā ma tō sima po'o zahuré, pi'uriwi. Ī'rāsutu si ma tō Ananiza hā ti'â uburé newa, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī u, wahuré newa.

³ Tawamhā Pedru te tāma tinhā:

— Ananiza, e marī da, ma tō Satanasihi nhimiwada'uri zarina ī'manha. Taha wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani ma, asadawa nhipe. Asipti'ai wa'â hā pi'uriwi ma tō asima īpo'o 'wa.

⁴ Asipti'a, da te aiwi uipra õ ré hā, ate hā. Duré, da te aiwi uipra wamhā, īwa'âbâ zama ate hā. E marī da, ma tō bétē wama asadawa nhipe. E wama si ma tō asadawa nhipe. Mare di. 'Re īhāimana u'âsi mono ma zama ma tō asadawa nhipe. — Āne te tāma tinhā, Pedru hā.

⁵⁻⁶ Tawamhā Pedruhu mreme te te wapari wi, ma tō waptārā ti'ai wa, Ananiza hā. Waptā'ã wamhā, ma tō dârâ. Tawamhā īpréduptém norī hā ma tō sô tiwahutu za'ra. Ma tō siwi ubu. Taha pari, ma tō siwi ti'â, te te siwi sérē da. Tawamhā taha wasu'u hā da te wapari za'ra wamhā, aihīni ma tō tapē'ewara za'ra ni.

⁷ Tawamhā īsa'u si, te duré īmro hā mo, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī u. Timro dâ'âzé te te waihu'u ãna, ma ãzé, 'ri para u.

⁸ Sébré wamhā, Pedru te 'mahâ:

— We īma wasu'u na. E niha ma tō asipti'ai wa'wa hā dama īwede 'wa. E õhō na si īwa'â hā tō. — Āne te sadanha, Pedru hā.

Tawamhā asa te tāma rowasu'u:

— īhe, tō õhō na si īwa'â hā. — Āne te tāma wasu'u.

⁹ Tawamhā Pedru te tāma tinhā, āne:

— Te asima īrosa'rata wasétē 'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani hā tō sena īwaihu'u pese zô pibui wa'aba da. E marī da, ma bétē āne hā ī'manharī 'wa. Õhōta, wapari. Aimro nherē'wa norī hā te we para'rası za'ra. Ta norī hā te za siwi ai'â. — Āne te tāma tinhā, Pedru hā.

¹⁰ Tawamhā awa'awi ma duré waptārā, pi'ō hā, Pedruhu papara. Ma tō duré dârā. Ípréduptém norī hā ma tō duré apâ asisi. Ma tō duré sabu za'ra, pi'ō īdā hā. Ta hā ma tō duré siwi tisē, ab're 're īmro zu.

¹¹ Tawamhā uburé pese, ma tō tapē'ewara za'ra ni oto, īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī hā. Duré īwasu'u hā da te wapari za'ra wamhā, aihīni ma tō tapahi za'ra ni.

Zeziusih zadawa wasu'u'wa norī hā dama īwaihu'u'ō te te dama 're ī'manhārī za'ra mono zé wasu'u

¹² Tawamhā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā, marī īwē hā ahā na ma tō te te dama 're 'manharī za'ra, dama ī'manhārī waihu'u'ō hā. Duré īsazei'wa norī hā ma tō 're si'rā'ōtō u'āsi aihīni, Saromahā nhisi na 'ri zahâbâ, da te 're īsisi za'ra mono u hā.

¹³ Tawamhā īsazei'ō'wa norī hā, īsazei'wa norī me 're hâimana za'ra mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra mono nherē, pahi za'ra di oto. Tazahā te oto īsazei'wa norī hā da te 're wēsāmri za'ra, 're hâimana wē za'ra mono wa.

¹⁴ Taha wa, ma tō da'ahâ uptabi na saze za'ra ni, Wanhib'apito niwī 're danomro mono da oto. Aibâ hā ahâ uptabi na ma tō saze za'ra, pi'ō zama. Taha wa, īsazei'wa norī hā ma tō sina hâ.

¹⁵ Āne hā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā te te dama 're 'manharī za'ra mono wa, ma tō īhâzé ré norī hā da te 're sa'ra, 'ri nhi'riti wa, 're simi'wara mono da, īsa'warizé wa, duré wetenhamri wa. Pedru hā īwa'wai baba za'ra te te ro'razâri wa, īawā hā te te hâiba upsibi za'ra da, te tame 're simi'wara, te te pese za'ra da.

¹⁶ Zeruzarē 'rata 'ri wa'ōtō mono hawi, ma tō da'ahâ na dasito, Zeruzarē u. īhâzé ré norī hā ma tō dasiré 'wasari ni. Duré wa'uburé ré 're īhâimana za'ra mono norī zama, ma tō 'wasari ni, dasiré. Tawamhā aihīni ma tō tapese za'ra ni oto.

Zeziusih zadawa wasu'u'wa norī hā dama īpire za'ra norī nho're īsimasabzé wasu'u

¹⁷ Tawamhā sasedoti īpire uptabi hā, duré uburé īsiré sadusezu norī me, ma tō ta norī hā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā āma sō'ru za'ra. Tawamhā ma tō sima āma roti za'ra, niha te te tâma rob'manhārī za'ra da.

¹⁸ Taha wa, ma tō dama 'ru za'ra, da te dasiwi waibu da, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā. Tawamhā dazazéb 're, ma tō dasiwi séme ni.

¹⁹ Tawamhā barana Wanhib'apito ma, hâiwa āma romhuri'wa hā ma tō ītēme si'ra za'ra, te te tâma 'ridawa za'ra da. Te te tâma 'ridawa za'ra wamhā, ma tō sani za'ra, rob u. Āne te tâma nhari za'ra:

²⁰— Mo oto ai'aba'réi wa'aba, 'Re īhâimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, 're īdanomro mono zép tém na dama rowasu'u za'ra wa'aba da. — Āne te tâma nhari za'ra.

²¹ Tawamhā, ãne hā te te wapari za'ra wamhā, bâdâ 'râiwatobro wi, ma tō asisi, 'Re īhâimana u'âsi mono nhorōwa ãma 'ri 'wawi wa'ra u. Tame ma tō rowahutu na dama ãma sâna'rata za'ra.

Tawamhā sasedoti īpire uptabi hā, īsiré 're īnomro mono norī zama ma tō zudezu norī ma īpire za'ra norī zō da'mazatō, Zeruzarē ãma 're īsi'ubumroi mono norī zō. Tawamhā ma tō ītēme ubumro uburé. Tawamhā dazazéb u ma tō Zezusih zadawa wasu'u'wa norī zō tihârâ za'ra, da te ītēme simroi mono da.

²² Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono nhorōwa 'madâ'â'wa norī hā ma tō sô ai'aba're, dazazéb u. Sô sisisi wamhā, 'ri 're baba di. Taha wa, te apâ ai'aba're ubana, dama roti'wa norī u.

²³ ītēme sihutu wamhā, te ãne tâma rowasu'u za'ra:

— Pra. E niha bâ. Dazazé hā, baba di. 'Ridawa nhitop tete uptabi nherē, duré dazazé 'madâ'â'wa norī hā 'ridawa ãma simasam nherē, wa te 'ridawa za'ra wamhā, 'ri 're baba di. Ni'wai õ di. Robaba na wa sô rob'madâ'â za'ra ni. — ãne te tâma rowasu'u za'ra.

²⁴ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zé 'madâ'â'wa norī nhib'apito hā, duré sasedoti īpire norī hā ãne hā te te wapari za'ra wamhā, te te waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, ma tō sô amrami za'ra, tinhimirosa'rata na, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī zō.

²⁵ Taha ré, ni'wa hā te wei mo, aibâ hā. Ta hā ma tō tâma rowasu'u za'ra, ãne:

— īwapari pese za'ra wa'aba. Aibâ norī hā dazazéb 're, īséme 'wa hā, 'Re īhâimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zéb ãma 'ri 'wawi wa'ra 're, te dama rowahutu za'ra.

— ãne te tâma rowasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zé 'madâ'â'wa norī hā ma tō sô ai'aba're tinhib'apito norī me, apâ te te simroi mono da. īsimroi mono 'wa norī hā ētē na da te hâ za'ra mono õ'umnhasite, ma tō pawasisi ãna te te simro.

²⁷ Te te simroi mono wamhā, te tâma nharî za'ra, dama roti'wa norī nho're simasab da. Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire uptabi hā te tâma nharî za'ra, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī ma:

²⁸ — Wa tō aré aiwi sawi za'ra wa'aba ni, Zezusih nhimiroti na dama 're rowahutu tō za'ra wa'aba mono da. Tazahâ dama 're wasu'u za'ra wa'aba mono wa, īwasu'u hā ma tō te te ropé 'ri pâ, ãme Zeruzarē ãma hā. Taha wa, ma tō da te dasima 're wawasu'u za'ra. Wa norī hā, u, Zezusih wîñ'wa. — ãne te tâma nharî za'ra.

²⁹ Tawamhā Pedru norī hā te asa tâma nharî za'ra, tisiré Zezusih zadawa wasu'u'wa norī me:

— 'Re īhāimana u'āsi mono mreme si wa za wa te 're 'madâ'â pese za'ra. Aimawi mreme hā wa te 're 'madâ'â za'ra mono ò di za.

³⁰ 'Re īhāimana u'āsi mono, wahi'rata norī nhib'apito hā ma tō hāiwa'utu Zezusi hā, asadawa para wa'aba, da te dasiwi īwīrī hā. Wedepo'o nhonhi'rāmi na asowi īsasōmri 'wa hā ma tō hāiwa'utu.

³¹ Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā ti'â apâ, īsimire niwī 're sāmra u'āsi mono da oto, dama īpire na 're hāimana mono da, duré tiwaihu'u pese zarina te te 're da'anho'reptui mono da. Taha wa, te za te te 're wapawaptob za'ra, wasiré Izarazéhē nihudu mono bâ, wawasédé hā wa te 're rēme za'ra mono wa, te te wama 're apari mono da.

³² Wa norī hā wa tō ãne na hā watōmo na 'madâ'â za'ra ni. Taha wa, wa za wa te dama 're wasu'u u'āsi za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono hā da te 're wapari za'ra mono wamhā, te za Tipē'ēzani hā te te dama 're anhomri. Taha zama te za duré ãne uburé te te dama 're awaihu'u, Zezusihī wasu'uwē hā. — Æne te tāma nharī za'ra, Pedru norī hā.

³³ Tawamhā dama roti'wa norī hā ãne te te wapari za'ra wamhā, ma tō sada tizahi za'ra. Taha wa, ma tō sima ãma roti za'ra, te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi simro da.

³⁴ Tane nherē, aibâ īwē hā Damarizé na īsisi hā ma tō hāiwi za. Ta hā parisezu norī niwī te 're mo, dama īwazé pe hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa, te 're hāimana. Tawamhā ta hā ma tō oto dama 'ru za'ra, Zezusihī zadawa wasu'u'wa norī hā da te sani za'ra da, dama īpire norī nhiti si'ubumro da, syry na.

³⁵ Taha pari, ma tō dama roti'wa norī ma tinhā, ãne:

— Wasiré Izarazéhē nihudu norī, īwapari pese za'ra wa'aba, ãma asōpré wa'aba da, aibâ norī ãma. E marī te za tāma ī'manharī za'ra wa'wa. Æma rosa'rata pese za'ra wa'aba.

³⁶ Aibâ hā Te'udasi na īsisi hā duréihā, waihu'u pese newa, ma tō dama īpire na dama siwasu'u. Tawamhā aibâ ahâ na ma tō īsiré 're nomro, 400 na īhāiba hā. Tane nherē, da te wīrī wamhā, īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō te te ropé. Robaba di oto.

³⁷ Te'udasihi uirī na si ma tō duré Zudasi hā datēme wi, Darireza ãma aré 're īsāmra mono hā. Romanu norī nhib'apito hā dahāiba za'rada hā te te waihu'u da, danhisī mono bâ da te tāma ubumro za'ra ré, ma tō Zudasi hā datēme wi. Tawamhā da'ahâ na ma tō duré īsiré 're danomro, Te'udasihi ne. īsine, ma tō duré wīrī ni, Zudasi hā. Tawamhā īsiré 're īnomro mono norī hā ma tō duré te te ropé.

³⁸⁻³⁹ Taha wa, ãhāna hā wa te hāiba upi za'ra wa'aba tō, Pedru norī hā. Tō'ā. Ta norī hā si'uihā na te te 're rowahutu za'ra mono wamhā, īsimiro wahutu za'ra hā te za īsarina 're si'utōrī za'ra. Tazahā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para te

te 're rowahutu za'ra mono wamhā, tiwi uprosi waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ūsimirowahutu za'ra hā. Taha wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā 'wapé za'ra wa'aba õ'umnhasite, te za aibâ norī ma ūwaproso waré za'ra wa'wa, si'aba'rē da. — Äne te dama roti'wa norī ma roti, Damarizé hā.

Tawamhā ūsimiroti hā ma tō saze za'ra.

⁴⁰ Tawamhā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī zō ma tō sitēme tihârâ za'ra apâ. Ma tō dama hâiba 'ru za'ra, taré da te dasiwi hâ za'ra da. Taha pari, ma tō duré sadawa uwati za'ra, te te duré dama 're rowasu'u tō za'ra mono da, Zezusihi wasu'u na hā. Taha parip si, ma tō tâma rob'ru za'ra, apâ si'aba'rē da.

⁴¹ Tawamhā ma tō dawi wairé, dama roti'wa norī hawi. Da te hâ za'ra nherë, to za'ra di, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā. ūsazei'wai wa, Zezusihi ne te te 're robzépata za'ra mono da, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te tâma ūpisutu za'ra zém na hā ma tō sina waihu'u za'ra. Taha wa, tâma rowë za'ra di.

⁴² Tawamhā awē sidâpâsi ma tō te te dama 're rowahutu za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb ãma 'ri 'wawi wa'ra 're. 'Ri baba, ma tō duré te te dama 're rowasu'u za'ra, Zezusihi wasu'u'wë na. Zezusi hâ tō sena, Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te wama ūpisutu na ma tō duré te te dama 're rowasu'u za'ra.

6

Aibâ norī hā 7 na ūhâiba za'ra hā dapawapto'wa da, da te dasiwi ūpisutu za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhā ahâ uptabi na ma tō zudezu norī hā saze za'ra, deredu norī mreme na 're ūmreme zusi mono norī hā, duré ebreusi norī mreme na 're ūmreme zusi mono norī zama. Tawamhā deredu norī mreme na 're ūmreme zusi mono norī hā ma tō aiwapsari za'ra, dazari'wa norī hā deredu norī ūmrotô norī ãma 're po're simrami u'âsi za'ra mono wa. Awē sidâpâsi, ūsazei'wa norī hā ro te te sima 're waibui mono wamhā, te ãma 're po're simrami u'âsi za'ra. Taha wa, ma tō dama nharî za'ra, aibâ norī hā deredu norī mreme na 're ūmreme zusi mono norī hā.

² Tawamhā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā, 12 na ūhâiba za'ra hā ma tō sô tihârâ za'ra, tisiré ūsazei'wa norī zō. Hâiba mono bâ ūtême si'aba'rē da, te sô tihârâ za'ra. ūtême sihutu wamhā, te tâma nharî za'ra, äne:

— Wasiré Zezusihi zazei'wa norī, e 'Re ūhaimana u'âsi mono wasu'u'wë hā wa za dawi wasu'u zazâri za'ra ni, taha upana wa te 're ūdazari za'ra mono da si. Mare di. Wa te dama ãma 're rowasu'u za'ra mono õ wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te wama 're arowaré mono õ di za.

³ Ma'āpé, sô asōpré wa'aba mono, aibâ 7 na īhâiba norī zô. Aibâ norī hã da te īwēsâmri za'ra zô, te za sô asōpré wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono pê'ezani na si 're īnomro mono norī zô, hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré 're īhâimana za'ra mono norī zô. Ta norī ma, wa za romhuri hã pisutu za'ra ni, awē sidâpâsi te te 're dazari za'ra mono da.

⁴ Tawamhã wa norī hã 'Re īhâimana u'âsi mono ma, wa za 're wamreme zusi u'âsi. īmreme na wa za wa te 're dapawaptob u'âsi za'ra. — Āne te tâma nhari za'ra.

⁵ Tawamhã īsimiroti za'ra hã aihñi ma tô saze za'ra, īsazei'wa norī hã. Taha wa, ma tô aibâ norī zô rob'madâ'â za'ra. Tawamhã ma tô sâmri za'ra, Esitewâ hã. Ta hã, 'Re īhâimana u'âsi mono âma te te īsasõmri. īpê'ezani na si te 're hâimana. Tawamhã ma tô duré sâmri za'ra Piripi hã, duré Procoru hã, duré Nicano hã, duré Timo hã, duré Pamenasi hã, duré Nicorazu hã. ātizotiza na 'ri nho'õmo nhisi âma 're īsâmra mono aré, Nicorazu hã. Zudezu'õ aré, ma tô sizudezu, 'Re īhâimana u'âsi mono âma oto dame 're wata mono da.

⁶ Tawamhã ã norī hã ma tô oto te te simro, Zezusihî zadawa wasu'u'wa norī u, tinhib'rada te te âma sa'ra za'ra da, īrânhisiwi, âma mreme zusi da. Āne Zezusihî zadawa wasu'u'wa norī hã ma tô romhuri hã tâma pisutu za'ra.

⁷ Tawamhã 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã ma tô duré te te ropé, 'ri baba. Zezusihî nhirâ zarina 're īnomro mono norī hã ma tô sîna hâ, Zeruzarë âma hã. Sasedoti norī hã ahâ na ma tô duré Zezusihî hã saze za'ra oto.

Esitewâ, da te dasiwi īârizé wasu'u

⁸ 'Re īhâimana u'âsi mono hã ma tô Esitewâ hã te te 're pawapto pese, tiwaihu'u pese na. Taha wa, īwaihu'u pese na si te 're hâimana, Esitewâ hã. Taha zarina ma tô marî īwê hã te te dama 're ab'manhari, dama īmanhari waihu'u'õ hã, danho'a.

⁹ Tane nherê, ni'wam norī hã zudezu norī hã ma tô sada 're hâimana za'ra, īmreme te te 're wê'õ za'ra mono wa. Ta norī hã darob amoi hawi, Zeruzarë u 're īsihutu mono aré, Sireni na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Aresâdiriza na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Sirisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, duré Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Ta norī hã ma tô 're si'râ'õtõ u'âsi, rowahutuzéb u dasi'uihâ na 're īdahâimana za'ra mono zém na rowahutuzém nhisi u hã. Tawamhã ta norī hã, Esitewâhâ mreme te te siwi wê'õ za'ra wa, te nasi aimawi na tâma nhari za'ra.

¹⁰ Tawamhã 'Re īhâimana u'âsi mono pê'ezani hã ma tô tite hã rowaihu'u pese zé hã tâma tisõ, Esitewâhâ ma, mreme waihu'u pese da. Taha wa, aibâ norī ma, te te asa tâma âma wa'râmi za'ra wamhã, ma tô nasi mreme nhihâri za'ra.

¹¹ Taha wa, ta norī hã ma tô ni'wam norī hã sada wada'uri za'ra pi'uriwi, Esitewâ te te siwi wasu'u wasété za'ra da,

dama. Rob'uiprazé ma tō tāma sōmri za'ra, sada simasab da. Āne te tāma roti za'ra:

— Āne te za Esitewā hā dama īwasu'u za'ra wa'wa: "Esitewā hā wa tō wapari za'ra ni. Mozési hā te te dama 're wasu'u wasétē. 'Re īhāimana u'âsi mono āma, te te duré 're wasétē." Āne te za dama īwasu'u wasétē za'ra wa'wa, Esitewā hā. — Āne ma tō aibā norī hā sada wada'uri za'ra.

¹² Taha wa, ma tō āne hā dama wasu'u wasétē za'ra, Esitewā hā. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norī ma zama, ma tō āne wasu'u wasétē za'ra, dama roti'wa norī ma zama. Aihīni sada danhiti'rui wairébé da, ma tō āne dama wasu'u wasétē za'ra. Tawamhā ma tō oto sô ai'aba're, Esitewāhā zō. Taha wa, ma tō siwi ti'â. Te te siwi âri wamhā, ma tō siwi saprō, zudezu norī ma, īpire za'ra norī u.

¹³ Tawamhā, Esitewāhā mreme te te siwi īwē'ō za'ra norī zō, ma tō sô tihārā za'ra, taré te te siwi īwasu'u wasétē 'wa norī zō, Esitewā te te tāma wasu'u wasétē za'ra da. Āne te dama īpire za'ra norī ma, Esitewā hā taré wasu'u za'ra:

— Ŏ hā aibā hā, rowasu'u wasédé hā te te sazâri ō di, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zém na hā. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti wē wa'rāmi, ma tō te te dama 're rowasu'u wasétē u'âsi.

¹⁴ Wa norī hā wa tō wapari za'ra ni, īmreme hā. Zezusi hā Nazaré āma aré 're īsāmra mono hā te za, u, 'ri hā uprosi, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé hā. Duré, roti hā Mozési te te aré wama īsōmri hā 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā te za, u, wawi āma saprī. — Āne ma tō Esitewāhā wasu'u wasétē za'ra taré.

¹⁵ Tawamhā zudezu norī ma roti'wa norī hā, duré aihīni īsi'ubumrozéb āma īhāimana za'ra norī hā te āma tinhopré, Esitewāhā ubu āma hā. 'Re īhāimana u'âsi mono ma, hāiwa āma romhuri'wai ubu ne, Esitewāhā ubu hā.

7

Dama īpire norī nho're, Esitewā dama īsiwasu'uzé wasu'u

¹ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire uptabi hā te tāma tinhā, Esitewāhā ma:

— E tō sena aiwasu'u hā.

²⁻³ Tawamhā Esitewā ma tō tāma rob'rāzarōtō za'ra, dahi'rata norī wasu'u na hā, āne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norī, wamama norī zama, īwapari za'ra wa'aba. 'Re īhāimana u'âsi mono hā, rowa'a na 're īsāmra mono hā duréihā ma tō Abra'âhā ma sihâ'rē, wahi'rata ma. Mesapotamiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're sāmra mono ré, ma tō ītēme wi, zahadu Harā na 'ri nho'ōmo nhisi u morī ō ré. Āne te tāma tinhā: "Ma'āpē airom nhiti aiwatobro, asisānawā norī nhiti aimorī da. Airop téb u

wa za asaprō, tamomo 're aihāimana mono da oto." Āne ma tō tāma roti.

⁴ Taha wa, tisiré cadeza norī nhipti'ai hawi ma tō watobro. Harā na 'ri nho'ōmo nhisi āma te oto 're sāmra, Abra'ā hā. Tame, īmama hā ma tō tiwi dārā. Tiwi dā'ā parip si, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā saprō, īroptéb u, Abra'ā hā. Taha wa, te oto a norī wa'wa hā īwa 're aihāimana za'ra wa'aba mo, īsipti'ai āma.

⁵ Tane nherē, we te te saprōni nherē, te te tāma sōmri uptabi ō di, ti'a hā īte da hā. Taha wa, te āne hā tāma tinhina: "Tō sena, ti'a, wa za aima tisō, ate da, asihudu sidāpāsi, asihudu norī te da." Āne ma tō tāma ropisutu, Abra'āhā ma, 'ra ō ré.

⁶ Te duré tāma tinhina: "Apto'oré hā asihudu norī hā te za dasiré 're si'ubumro, darob amoi āma tinhipti'ai āmai ō nherē, tisiré ō norī siré. Tawamhā ti'a tede'wa norī nhimiwada'uri zarina si te za 're hāimana za'ra, te te tāma 're romhuri pese za'ra mono da taré, wa'ābā āna. Si'uihā na si'āma 're hāimana waihu'u za'ra mono ō di za. Da te 're īhā za'ra mono zé hā te za duré te te 're sépata za'ra. Āne te te 're robzépata za'ra mono ré hā, te za āma tiwahub ahā za'ra, 400 na.

⁷ Tawamhā wa za te 're 'ruiwa'ābā za'ra. Marī, wa za asa te 're ab'manharī, daza'ru tede'wa norī ma hā asihudu norī wi, 're robzei'ō za'ra mono wa. Taha parip si, asihudu norī hā te za wei wairé apā. Tawamhā āme te za ī'āma 're dawata za'ra oto." Āne te tāma ropisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁸ — Te duré tāma roti, āne: "Te za 're asisihāiwata nhihāri za'ra wa'aba mo, īzazei'wa na aipibui pese aba zéb da hā." Āne ma tō tāma roti. Taha wa, Izati hā waptā'ā wamhā, ma tō sihāiwata nhizā, īmama hā, Abra'ā hā. 8 na āma mara wapsi, ma tō sihāiwata nhizā. Izati hā ma duré ti'ra hā sihāiwata nhizā, Zaco hā. Zaco hā īsarina ma duré ti'ra hā te te 're anhīhāiwata nhihāri, poto sidāpāsi, 12 na īhāiba norī hā. Ta norī hā Zaco 'ra norī hā, wahi'rata na'rata uptabi. — Āne te Esitewā hā rob'rāzarōtō, dama īpire za'ra norī ma.

⁹ Tawamhā Esitewā hā ma tō duré tinhimirob'rāzarōtō na tāma āma uzusi za'ra, āne:

— Ta norī hā wahi'rata norī hā ma tō tinoire hā dama wede za'ra, Zuzé na īisisi hā. īhāimanazém na te te siwi 're 'ruiwapari za'ra mono wa, ma tō dama wede za'ra. Taha wa, īuipra'wa norī hā ma tō siwi saprōni za'ra, Ezitu u, tame danhimiwada'uri zarina si te te dama 're romhuri mono da, pawa'ābā āna. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō īsiré 're hāimana u'āsi.

¹⁰ Taha wa, te te īrobzépata mono zéb sidāpāsi ma tō nasi pawapto, tiwi robzei'ō tō da. Tawamhā apito Para'oho ma, sihā'rē wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma tō tiwaihu'u pe hā tāma tisō, īhāimana wē zéb da hā. Taha wa, apito Para'o hā

ma tō wēsā, Zuzé hā. Taha zarina ma tō tāma pisutu, Ezitu āma roti'wa da oto, ūsadawa para. ūsibro hā duré ūsōrōwa zama te te tāma 're 'madâ'ā mono da zama, ma tō duré pisutu.

¹¹ Tawamhā nimahā wahum na dasa hā poto ō di, Ezitu āma hā duré wahī'rada 're ūhāimana za'ra mono zéb āma hā, Cana'ā na romnhisi āma hā. Taha zarina, ma tō oto mra hā da te 're sépata za'ra. Marī ō di, te te 're ūhuri mono da hā, wahī'rata norī hā.

¹² Tawamhā wahī'rada Zaco hā ma tō dasai wasu'u hā wapa, Ezitu āma buru nho wasu'u hā, tamep si da te 're ūsa'wari mono na hā. Taha wa, ma tō ti'ra norī hā wahī'rata norī hā satōrī za'ra, Ezitu u si'aba're da, mra hā te te 'mai'upra za'ra da. Tawamhā ūmorī'rata na si'aba'rei wamhā, ma tō aihu tu apā, timama u. Mra hā ma tō te te āwisi.

¹³ Taha parip si, ma tō duré sō ai'aba're, Ezitu u, maparane āma. Tawamhā Zuzé hā ma tō tāma siwasu'u za'ra oto, tidub'rata norī ma. Tawamhā apito Para'o hā ma tō wapa, Zuzéhē sisānawā norī wasu'u hā. Taha wa, ma tō oto waihu'u za'ra, ūsisānawā za'ra na hā.

¹⁴ Taha wa, ma tō Zuzé hā timama zō hā, Zaco ho zō, aihīni pese ūtēme si'aba're da, ūmro norī hā ūra norī zama, duré uburé ūsiré 're ūdahāimana za'ra mono norī zama. Āne dahāiba za'ra hā, 75 na.

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhā Zaco norī hā te oto zāmo, Ezitu u, tame 're si'ubumroi mono da oto. Tame ma oto Zaco hā dārā. Tame ma tō duré ūra norī hā 're dā'ā za'ra. Tawamhā ūmama hā tiwi dā'ā za'ra wamhā, ūhi hā ma tō siwi ti'ā apā, ūrob u, Sitē na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, tame te te siwi séme da. Ti'a hā Abra'ā hā dā'ā ō ré, Hamohō nihudu norī wi, te te sisada ūuipra sirōmo āma, ma siwi sé, ūhi hā. 'Re dā'ā za'ra mono sidāpāsi, ma tō wahi'rata norī hi zama apā da te 're 'wasari tamomo, Zaco ho 'ra norī hi hā, tame da te 're séme mono da, ētē zahāpā wa, ab're 're.

¹⁷ — Tawamhā 'Re ūhāimana u'āsi mono hā Abra'āhā ma, te te ūropisutuzé hā te te tāma āma ūwaimramizéb u hā, romhuture di oto. ūsihudu norī hā wahī'rata norī hā ma tō oto sina hā, Ezitu āma. Da'ahā uptabi di oto.

¹⁸ Tawamhā roti'wa aimawi hā ma tō oto āzé, si'apito da, Ezitu āma, Zuzéhē waihu'u'ō'wa hā.

¹⁹ Tawamhā tizadawa nhipse na si ma tō wahi'rata norī ma 're hāimana ta hā. Ma tō te te tāma 're rob'manharī wasétē u'āsi za'ra. Ma tō damama norī ma roti za'ra, rowi te te 're sa'ra za'ra mono da, ai'uté hā, 're dā'ā za'ra mono da.

²⁰ Taha ré, ma tō Mozési hā podo, ai'utépré ūwē uptabi hā. A'amo si'ubdatō ma tō āma ai'utō, ūmama norī te te ūmadā'ā zahuré zém na hā, 'ri para.

²¹ Tawamhā 'ri nhiti ma tō īna hā tihi. Taha wa, apito Para'oho 'ra sipi'ō hā ma tō āma ti'ra, Mozésihi āma. Ti'ra uptabi newa, ma tō prédu.

²² Taha wa, Ezitu āma danhimirowaihu hā ma tō uburé dawi waihu'u, Mozési hā. Oto prédu wamhā, te te waihu'u pese wa, uburé te te rob'manharī wē di. Īsimiroti hā wē wa, dama mreme pire di. — Āne te dama īpire za'ra norī ma, rob'rāzarōtō, Esitéwā hā, dahí'rata wasu'u na hā.

²³ Āne te duré tāma rob'rāzarōtō za'ra:

— Tawamhā Mozési hā 40 na āma wahu wamhā, ma tō sima rosa'rata, tisiré norī hā te te waimrami mono da, Izarazéhé nihudu norī hā.

²⁴ Tawamhā te te ab'madā'ā mono wamhā, ma tō 'maiħāiba pibu tisiré hā, ezipsiu hā te te 're pré'ē mono ré hā. Taha wa, ma tō ītēme mo, āma sisaprī da. Tawamhā te te 're pré'ē mono 'ru te, ma tō tīwī, ī'azāri'wa hā, tisiré hā te te 'ruiwa'ābā da.

²⁵ Mozési hā ma tō tisiré norī āma rosa'rata, āne: "Īsiré norī hā āté te za siwi īwaihu'u, 'Re īħaimana u'āsi mono te te tāma īpisutu za'ra zém na Ezitu hawi te dawi ubumroi mono da." Āne te tisiré norī āma rosa'rata. Tane nherē, te te siwi waihu'u õ di, īsiré norī hā.

²⁶ Tawamhā awēm na hā ma tō duré mo, tisiré norī u. Morī wamhā, te duré īsiré norī hā īsō'a si'wapé zahuré, maparane. Taha wa, ma timrēme hā tāma 'marōwīrī zahuré, āne: "Tō'ā. Asi'wapéi wa'aba tō. Oro asiré 're anomro aba mono za, te asi'wapéi wa'wa." Āne ma tō timrēme hā tāma 'marōwīrī zahuré.

²⁷ — Tawamhā āma īsāna'rata'wa hā ma tō Mozésihi mreme hā wē'ō. Taha wa, ma tō mreme sina sa'rē, āne: "E 'wa sadawa para we aimorī bā, wanhib'apito da, duré wama rowairébē'wa da hā.

²⁸ E īzama te za īwī, ezipsiu hā īwīrī ne, ahāmhā." Āne te tāma tinhā, Mozésihi ma.

²⁹ Tawamhā īmreme hā te te wapari wamhā, ma tō Ezitu hawi aimani Mozési hā, Midi'ā na romnhisi u, tame 're īħaimana mono da oto. Tame ma timro. ī'ra maparane oto, aibā norī hā.

³⁰ — Midi'ā āma 're sāmra mono ré hā, ma tō āma tiwahu, 40 na. Tawamhā nimahā bātā na ma tō 'Re īħaimana u'āsi mono ma romhuri'wa hā ītēme sihā'i're, hāwa hawimhā. Sina'i na ētē 'rāihā nhisi 'rata, ma tō ītēme sihā'i're, a'ubuni u, wede zapore ro'o wa'wa.

³¹ Tawamhā Mozési ma tō āma titob'uzu, te te sāmri wa. Taha wa, ma tō ītēme ai'rē, 'rāwi te te sabu da. Tawamhā 'Re īħaimana u'āsi mono mreme ma tō wapa. Āne te tāma tinhā:

³² "Wa hā 'Re īħaimana u'āsi mono, aihi'rata norī nhib'apito, Abra'āhā nhib'apito, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacoħo

nhib'apito." Āne ma tō tāma si'mahâ, Mozésihi ma. Tawamhâ Mozési hâ ūmreme te te wapari wamhâ, te tāma rērē, pipa te. Tāma pahi wa, te te 'madâ'â waihu'u õ di.

³³ Tawamhâ Wanhib'apito te duré tāma tinhā: "Ĩnho'a asabzé hâ wē uptabi di, tî'a hâ. Aima ūpire uptabi wa, ūma asiséb zarina te za aipara'uza hâ ūsanī.

³⁴ Wa hâ wa tō ūnhib'a'uwe norí hâ te 're 'madâ'â za'ra. Romhuri pire na te te 're rob'ma'wamarî mono wa, te robzei'õ u'âsi 're hâimana za'ra, Ezitu âma hâ. Taha wa, ma tō romhuri pire te, 're 'wab'ëtë u'âsi za'ra. ūwab'ëtë za'ra hâ wa tō te 're wapari u'âsi za'ra. Taha wa, wa we oto ūtême si'ra za'ra, te sô'reptu za'ra da, Ezitu hawi. A hâ wa za oto asatõ, Ezitu u apâ aimorî da." Āne ma tō tāma rob'ru, Mozésihi ma.

³⁵ — Tawamhâ te oto mo apâ, Mozési hâ Ezitu u, tisiré norí te te sô'reptu za'ra da. Tane nherë, Izarazéhé nnihudu norí hâ ma tō aré siwi watawa, āne: "E 'wa sadawa para we aimorî bâ, wanhib'apito da, duré wama rowairébê'wa da." Āne ma tō aré siwi wê'õ. Tane nherë, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ ma tō apâ ūtême satõri za'ra, Mozési hâ. Tawamhâ hâiwa âma 'Re ūhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hâ, wedezapore ro'o wa'wa sô ūsämra hâ ma tō Mozési hâ pawapto, Ezitu hawi te te danhimroi mono da apâ, danhipt'i ai u.

³⁶ Taha wa, ma tō Mozési hâ te te danhimro tō, Ezitu hawi. Duré Ezitu âma zahadu 're sâmra mono ré, ma tō marî hâ dama ūmanharî waihu'u'õ hâ te te dama 're ab'manharî. Â pré na â poré nhisi âma, ma duré dama rob'manha, ūwaihu'u'õ na. A'ubuni wi siwa'ru 're danomro mono ré, ma duré marî dama ūmanharî waihu'u'õ hâ te te dama 're ab'manharî, 40 na da'âma wahub za'ra ré.

³⁷ Ta hâ ma tō tisiré Izarazéhé nnihudu norí ma rowasu'u, āne: "'Re ūhâimana u'âsi mono hâ te za ni'wa hâ asiré wa'wa hâ we aima pisutu za'ra wa'wa, ūsine, te te aima 're ūsadawa wasu'u za'ra wa'aba mono 'wa da hâ." Āne te tāma rowasu'u za'ra, Mozési hâ. — Āne ma tō Esitéwâ hâ dahi'rata wasu'u na tāma rob'râzarõtõ za'ra, dama ūpire za'ra norí ma.

³⁸ Āne te duré tāma rob'râzarõtõ za'ra:

— Izarazéhé nnihudu norí hâ a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tō Mozési hâ dasiré 're mo, wahî'rata norí siré. Nimahâ bâtâ na siré si'râ'õtõ wamhâ, ma tō hâiwa âma 'Re ūhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hâ tāma rowasu'u, Mozésihi ma, Sina'i na êtë 'râihâ nhisi âma. 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimipisutu zarina, robzei u'âsi ūrata 're ūdanomro u'âsi mono zé wasu'u hâ ma tō tāma tisõ, Mozésihi ma, ta hâ te te wama 're anhomri mono da, ūsipai u.

³⁹ Tazahâ wahî'rata norí hâ te te wapari ze za'ra õ di, Mozésihi mreme hâ. Ezitu u apâ ūsî'aba're da si, ma tō tinhimirosa'rata na sisaze za'ra.

⁴⁰ Taha wa, te Arāhā ma nharī za'ra, āne: "Ma'āpē, marī hā romhāiba hā wama 'ma'manharī za'ra na, 'Re īhāimana u'āsi mono ne īwaihu'upe hā, te te īwanhimroi mono da hā." Āne ma tō tiwi waptērē za'ra, romhāiba hā te te 'manharī za'ra da. Te duré āne tāma nharī za'ra: "Mozési hā ma wawi aimani, Ezitu hawi we īwanhimroi mono 'wa hā. Wa te sa'rese za'ra ō di oto." Āne te wahi'rata norī hā tāma nharī za'ra, Arāhā ma.

⁴¹ Taha wa, tame ma tō powawē 'ra hāiba ne hā tāma 'manharī za'ra, āma 're īwata za'ra mono zéb da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono upana. Tawamhā ma tinhimizama hā oto siwi simro, tinhimirob'manharī āma wata za'ra da. Aimawi te te sima rob'manharī za'ra wē te, ma tō duré dasa hā siwi 'manha.

⁴² Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō tiwi aipi'ra za'ra, aimawi na si si'uihā na za 're wata za'ra mono da, īupana. Bâtā āma īupana 're wata za'ra mono da, ma tō duré tiwi aipi'ra za'ra, duré a'amoi āma, duré wasi āma zama. Taha na ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā āma rob'ui'éré, duréihā īmreme na:

"Izarazéhé nhihudu norī, e īāma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tō īnhimipodo hā asowi 're īsimroi wa'aba mo, a'ubuni wi 're anomro aba mono ré hā. Mare di. īupana aimawi āma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tō āne hā 're īmanharī za'ra wa'aba mo. Āne 're anomro aba mono ré, ma tō 40 na ai'āma tiwahub za'ra wa'wa.

⁴³ īupana āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tō romhāiba hā asima īmanharī za'ra wa'wa, waihu'u pese newa, Moroti īhāiba'ō na romhāiba 'manharī nhisi āma. Duré Rēpā na wasi nhisi āma ma tō 're aiwata za'ra wa'aba mo, waihu'u pese newa īhāiba'ō āma hā. Ta hā ma tō asowi 're īmrami aba mo, āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, a'ubuni wi. Taha wa, wa za oto airom nhiti asatōrī za'ra wa'wa, Babironiza na 'ri nho'ōmo nhisi nhipai u ai'aba'rei wa'aba da."

Āne ma tō wahi'rata norī ma rowasu'u, īsadawa wasu'u'wa nhimi'ui'éré na, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme zarina. Timreme, ma tō wahi'rata norī āma uwaimra. — Āne te Esitéwā hā zahadu dama īpire norī ma rob'rāzarōtō za'ra, dahi'rata norī wasu'u na hā.

⁴⁴⁻⁴⁵ Te duré tāma rob'rāzarōtō za'ra, āne:

— 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō tāma pisutu, Mozésihi ma, wahi'rata norī hā te te siwi īri mono zéb da hā, a'ubuni wi. Tawamhā Mozésihi ma, te te īpisutuzéb zarina ma tō da te dasiwi simizusi romhā 'manharī na 'ri hā, dasiré īwa simasisi mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, ma tō 'rizé hā te te siwi 'wapé siré, danhimizahāri sidāpāsi te te siwi simizusi mono da. Tawamhā ta norī uirī na si ma

tô wahi'rata norī hā siwi ãwisi, tirop téb u sihutu wamhā, Zuzuwehé siré. Sihutu wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā ma tô wahi'rata norī hā pawaptob za'ra, dasi'wapé na. Ma tô te te tâma dazate za'ra, tame 're īdahâimana za'ra mono norī hā. Tawamhā wahi'rata norī hā ma tô asisi oto, tirop téb u. Sisisi wamhā, ma tô siwi tisâ 'ri hā, 'Re īhâimana u'âsi mono īwa 're īsâmra mono zéb da hā. Tame te oto 're sab u'âsi, Dawi za īpotozéb u hā.

⁴⁶⁻⁴⁷ Tawamhā Dawi hā ma tô tiprédu. Prédu wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā ma tô wësâ. Taha wa, Dawi hā ma tô tiwi waptē, 'ri īté hā te te tâma sârī da, īwa 're īsâmra mono zéb da hā. Āne te tiwi waptē: "E te za ūma īru, 'ri té, te aima sârī da. A hā 'Re īhâimana u'âsi mono, Zacocho nhib'apito. Taha wa, wa īsimâ wë, 'ri hā te aima sârī da." Āne ma tô tiwi waptē, 'Re īhâimana u'âsi mono wi. Tane nherë, Dawi hā te te tâma 'ri õ di. īra si, ma tô tâma 'ri, Saroma hā tipoto'wa uirî na si.

⁴⁸ — E tawamhā 'ri hā da te dasiwi īsârī 'rep si te 're sâmra u'âsi, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Mare di. 'Ri 'rep si 're sâmra mono õ di. Āne ma tô duréihâ ãma rob'ui'éré, īsadawa wasu'u 'rata 'wa hā:

"Wanhib'apito, ma tô āne ūma siwaihu'u:

⁴⁹⁻⁵⁰ Wa hā hâiwa nhipai ãma, Apito. Ti'ai ãma zama, Apito. ūwaihu'u pese wa, wa hā uburé Apito. ūwétési uburé marî hā te 'manharî waihu'u pese di. E niha te za tawamhā ūnhorôwa hā ūma īri za'ra wa'wa, īwa 're ūnhamra u'âsi mono zéb da hā. Mare di. 'Re ūnhamra u'âsi mono zéb da hā ūma 'ri waihu'u za'ra wa'aba õ di za."

Āne ma tô Wanhib'apito mreme hā wama wasu'u, īsadawa wasu'u 'wa hā. — Āne ma tô Esitewâ hā dama īpire za'ra norī ma rob'râzarôno hā 'râsatu za'ra, dahi'rata norī wasu'u na hā.

Esitewâhâ dâ'âzé wasu'u

⁵¹ Tawamhâ Esitewâ hā te duré tâma nharî za'ra, dama īpire za'ra norî ma:

— A norî wa'wa hā aipo're za'ra wa'aba õ di. Aipê'ë tete za'ra wa'aba di. 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hâ aipo'reptô newa, 're wapari za'ra wa'aba mono õ di. Aihi'rata norî wa'wa hâ 're īhâimana za'ra mono zém ne, te 're aihiâimana za'ra wa'aba mo. 'Re īhâimana u'âsi mono pê'ezani hâ te asifi 're ūwê'õ za'ra wa'aba mo, aihi'rata norî wa'aba ne hâ.

⁵² Aihi'rata norî wa'wa hâ ma tô sada 're sib'ru za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norî zada. 'Re īmorî wë uptabi hâ za we ūwisi wana, ma tô aré te te dama 're wasu'u za'ra, īsadawa wasu'u 'wa norî hâ. Tane nherë, ma tô aihi'rata norî wa'wa hâ te te 're simro, ta norî hâ. Aihi'rata norî wa'wa hâ ãne te te 're ūmanharî za'ra mono ne, ma tô

duré a norī wa'aba zama dama īsa'rē za'ra wa'wa, 're īmorī wē uptabi hā da te dasiwi wīrī da.

⁵³ 'Re īhāimana u'āsi mono ma, hāiwa āma romhuri'wa norī, īsimiroti hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono nherē, īsimiroti na 're wapari za'ra wa'aba mono õ di. — Āne te tāma nhari za'ra, dama īpire za'ra norī ma, Esitewā hā.

⁵⁴ Tawamhā zudezu norī ma roti'wa norī hā Esitewāhā mreme te te wapari za'ra wamhā, ma tō sadawa 'ru za'ra. Taha wa, te 'wasitete za'ra, Esitewāhā āma.

⁵⁵ Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani na ma tō aptete, Esitewā hā. Taha wa, hāimo ma tō 'mazawē. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono hāiba na rowa'a za'ene hā ma tō 'madā. Zezusi hā ma duré tisā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimire niwī te za.

⁵⁶ Tawamhā Esitewā te 'mahā, āne:

— 'Madā'ā za'ra wa'aba. Ōhōta hāiwa, ma we 'ridawa. Ti'ai āma dasiré īpodo hā wa tō sabu. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimire niwī te za. — Āne te tāma 'mahārā za'ra.

⁵⁷ Taha wa, tinhib'rata na ma tō tiwi sipo're nhidā za'ra, dama roti'wa norī hā. Asa tāma 're sipari za'ra mono sina, ma tō sō rere, te te siwi āri da.

⁵⁸ Sa'ētē te siwi 'mapra, 'ri nho'ōmo babarāi u, ētē na te te siwi wīrī da. Tawamhā ti'uza īsisiwimhā, ma tō sada sani za'ra, Esitewāhā 'ruiwapari'wa norī hā te te nasi siwi ahāri pibui pese da. Saru na aibā īpréduptém nhisi 'rata, ma tō ti'uza hā sa'ra za'ra, ta hā te te sa 'madā'ā za'ra da.

⁵⁹ Tawamhā ētē na te te nasi siwi ahāri ré, ma tō Esitewā hā mre, Zezusihī ma. Āne ma tō sina 'mahā:

— Wanhib'apito Zezusi, īpē'ēzani te za īwi īâ, āma atēme īmorī da.

⁶⁰ Tawamhā hi'rātitō ma tō nhamra, Esitewā hā. Mreme 'rāihā na ma tō duré tāma mre, āne:

— Wanhib'apito, tiwasédé te te ī'āma 'manharī za'ra nherē, tāma pisutu za'ra õ di za, rowasédé hā.

Tawamhā mreme pari, ma tō dārā oto, Esitewā hā.

8

Saru hā īsazei'wa norī āma te te īrowasutu na'rata zé wasu'u
¹⁻³ Esitewā hā da te īwīrīzém na hā ma tō Saru hā dapa'uze.

Tawamhā aibā norī hā ma tō Esitewā siwi tisē, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa 'madā'ā pese 'wa norī hā. Te te siwi sērē wamhā, te āma ti'ry'ry, wawai 'rāihā na. Tawamhā Esitewā dā'ā parimhā, bātā na ma tō awa'awi sada tazahi za'ra ni, īsazei'wa norī zada. Taha wa, īsazei'wa norī hā Zeruzarē āma 're īsi'ubumroi mono zō, ma tō rowasédé hā sō tiwatobro na'rata za'ra, sada dazahi za'ra wa. Saru hā Zezusihī zazei'wa norī āma ma tō rowasutu, īsazei'wa hāimanazé hā si'utōrī da. 'Ri baba te nasi zasi, īsazei'wa norī

zô. Tawamhã rob u te te nasi da'anhamra, aibâ hã duré pi'õ zama. Taha pari, te nasi te te da'ãma arobâdâ, te te nasi da'a'maza da, dazazéb 're. Taha wa, ïsazei'wa norí hã ma tô te te siwi ropé, Zeruzarê hawi. Ta hawimhã Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u ma tô te te ropé, duré Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi u zama, daza'rui mono bâ. Zezusihî zadawa wasu'u'wa norí si te zahadu 're si'ubumro, Zeruzarê ãma hã.

Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Piripi hã ïwasu'uwẽ na te te dama ïrowasu'u za'ra zé wasu'u

⁴ Tawamhã daro mono bâ, ïsazei'wa norí te te ïropéi mono hã sihutu sidâpâsi, ma tô te te dama 're rowasu'u za'ra, Cristuhu wasu'uwẽ na.

⁵ Tawamhã Piripi hã Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, ma tô mo. Tame ma tô Cristu hã te te dama 're wasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã, Danho'reptui'wa da.

⁶ Marí ïwẽ hã dama ïmanharî waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharî. Piripihi mreme hã da te wapari za'ra wamhã, aihñi ma tô ïmreme na 're danhopré, marí ïwẽ hã te te 're ïab'manharî mono hã da te sabu za'ra wamhã.

⁷ Wa'uburé ré 're ïhâimana za'ra mono norí hã ahâ na ma tô apese. Sadari sina te nasi wairé, wa'uburé hã. ïmorí waihu'u'õ hã ahâ na ma duré pese za'ra, Piripi hã. ïhi're zama ma tô ahâ na apese.

⁸ Taha wa, datoí uptabi za'ra di, 'ri nho'õmo ãma 're ïdahâimana za'ra mono norí hã.

⁹ Tame te aibâ hã 're sâmra, Sima na ïsisi hã. Romhõsi pese 'wa, ta hã. Taha ãma ma tô aré 're tob'uzu za'ra, samaritanu norí hã. Sima hã ïwaihu'u pese newa, te dama 're siwasu'u u'âsi, dama ïpire na.

¹⁰ Aihñi ma tô Simahã mreme na 're danhopré aré. ãne te da te dasima 're rowasu'u za'ra, õ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono newa:

— “Ôhõ ma hã, aibâ ma hã ïwaihu'upe te tâma tihâiba. 'Re ïhâimana u'âsi mono waihu'u pe hã sa'ëtë na te tâma tihâiba.”

— ãne te da te dasima 're wasu'u za'ra.

¹¹ Wahub ahâ na ma tô ãma 're datob'uzu za'ra, te te dama 're ïaromhõsi mono zém na hã. Taha wa, te ãma 're danhopré pese.

¹² Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na, duré Zezu Cristuhu wasu'u na, Piripi hã te te dama rowasu'u wamhã, ma tô saze za'ra ni. ïsimirowasu'u hã da te saze za'ra wamhã, â dawabzuri ma tô 'manharî za'ra ni, aibâ norí hã, duré pi'õ norí zama.

¹³ Simahã zama ma tô saze. Â dawabzuri ma duré dame 'manha. Te te 'manharî parimhã, te oto Piripihi siré 're mo.

Tawamhā te nasi āma titob'uzu, dama ū'manharī waihu'u'ō hā te te nasi dama ab'manharī wa, Piripi hā.

¹⁴ Tawamhā Zezusih zadawa wasu'u'wa norī hā zahadu Zeruzarē āma hāimana za'ra ré, ma tō samaritanu norī wasu'u hā wapari za'ra, 'Re ū'hāimana u'āsi mono zadawa wasu'u, da te ūsaze za'ra zém na rowasu'u hā. Taha wa, ma tō Pedru norī hā siwi satōrī zahuré, Zuwāhā me. Samariza u datēme neb zahuré da, ma tō satōrī zahuré ni.

¹⁵ Tawamhā ma tō datēme aimasisi. Simasisi wi, ma tō 'Re ū'hāimana u'āsi mono ma timreme zahuré, da'āma, Tipē'ēzani hā te te dama sōmri da.

¹⁶ 'Re ū'hāimana u'āsi mono pē'ēzani hā zahadu datēme wisi õ di, tamomomhā. Wanhib'apito Zezusih nhisi na si ma tō ā dawabzuri hā 'manharī za'ra ni.

¹⁷ Tawamhā Pedru norī hā ma tō tinhib'rata na da'a'rā upi zahuré. Te te āma da'a'rā upi zahuré mono wamhā, 'Re ū'hāimana u'āsi mono, ma tō Tipē'ēzani hā dama sōmri za'ra.

¹⁸ Tawamhā Sima hā ma tō sabu, Zezusih zadawa wasu'u'wa norī, da'rā nhisiwi tinhib'rada hā te te nomri zahuré mono ré hā, 'Re ū'hāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani te te dama ū'anhomri mono zé hā. Taha wa, ma tō sima wē, rob'uiprazé hā te te tāma sōmri zahuré da.

¹⁹ Āne te tāma nharī zahuré:

— Ā. Rob'uiprazé, wa za aima sōmri 'wa, asine wa'aba, ūnhib'rada hā da'rā nhisiwi te 're aza'ra mono da, aiwaihu'u pese 'wa hā we ūma sōmri aba da, asine wa'aba te 're da'a'rā upi mono wamhā, 'Re ū'hāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani te te dama 're anhomri mono da. — Āne te tāma nharī zahuré, Sima hā.

²⁰ Tawamhā Pedru te asa tāma tinhā, āne:

— E niha ma tō ūrosa'rata wasé, rob'uiprazém na asima uipra da, 'Re ū'hāimana u'āsi mono hā tiwaihu'u pe te te wama ūsōmri hā. Mo oto aimorī ropipa u, ate rob'uiprazéb ré.

²¹ 'Re ū'hāimana u'āsi mono, ma tō aiwaihu'u, asima asimirosa'rata wasétē na hā. Taha wa, a hā wanhimirohmuri zarina, romhuri waihu'u õ di za. Ta hā atei õ di.

²² Aiwasétē wi aipi'ra na. Wanhib'apito ma, aimreme. Tāma asiwasu'u na asimirosa'rata wasédé hā te te aima pari da.

²³ Wa tō ūsina aiwaihu'u. Zahadu asimi'ru hā sa'ētē di. Zahadu te Sātanasi hā ateté, aiwasétē hawi aiwatobro tō da.

— Āne te Simahā ma tinhā, Pedru hā.

²⁴ Tawamhā Sima te asa tāma tinhā:

— A norī wa'wa hā te za ū'āma aimreme 'wa, 'Re ū'hāimana u'āsi mono ma, ropipa hā uburé ūma ūrowasu'u na te te ūma āma uwaimrami tō da. — Āne te Sima hā asa tāma nharī zahuré, Pedru norī ma, Zuwāhā me.

²⁵ Tawamhā Pedru norī hā Wanhib'apito mreme na te te dama rowahutu zahuré pari, ma tō apâ tineb zahuré, Zeruzarē u. Neb zahuré wamhā, te sipa zahuré, daza'rui mono bâ, Samariza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusih i wasu'uウェ na te te dama rowasu'u zahuré mono da.

Piripi hā aibā te te ūsōpētēzé wasu'u, Etizopizaha nhihudu hā

²⁶⁻²⁸ Tawamhā aibā hā ma tō mo, Zeruzarē u. Etizopiza na darom nhisi āma Cādasi na pi'ō siroti'wa nhisi ma, rob'madâ'ā'wa hā. Etizopiza āma dama pire di, ta hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono āma wata da, ma tō mo. Āma wata pari, te oto mo apâ tirob u, awaru na wedewara zapore na. Morī sina te te romnhoré, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'éré na, Iza'izaha nhimi'ui'éré na.

Tawamhā hāiwa āma Wanhib'apito ma, romhuri'wa hā ma tō Piripihi ma rob'ru, āne:

— Aiwhahutu, pi'reba aimorī da, Daza na 'ri nho'ōmo nhisi u bâdâdi tum na aimorī da, Zeruzarē hawi. — Āne te tāma tinhā.

Taha wa, te Samariza hawi oto mo Piripi hā, Daza u bâdâdi na morī da. Tawamhā morī ré, ma tō tisā aibā hā, Zeruzarē hawi apâ ūmorī hā.

²⁹ Tawamhā 'Re ūhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō tāma tinhā Piripihi ma, ūtēme si'rē da, ūsababa morī da, awaru na wedewara zapore zababa.

³⁰ Tawamhā ma tō ūtēme sina rotété, Piripi hā. Tawamhā ma tō te te wapari, te te romnhoré mono ré, aibā hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'éré hā te te sôré, Iza'izaha nhimi'ui'éré hā. Tawamhā Piripi te āma 'mahâ, aibā hā:

— E ūwasu'u hā ma tō ūwaihu, ūul'éré, ūsôré mono hā. — Āne te āma 'mahâ.

³¹ Tawamhā asa te tāma tinhā:

— E 'wa te te ūma waihu'u bâ, wa za waihu'u. — Āne te asa tāma tinhā.

Tawamhā ma tō 'mahâ, ūtēme sarôtō da, awaru na wedewara zapore 're, siré neb da.

³² Rob'ui'éré te te ūsôré mono hā āne:

"Pone'erebâ, da te wîrî da, da te dasiwi ūsaprōni ne, ma tō dasiwi saprōni ni, da te dasiwi wîrî da. Tawamhā dawi sisawi ãna ma tō dama mo. Duré pone'erebâ 'ra hā da te séré nhihâri wamhā, ūsadari õ ne, ari'iwi ma tō tihâiba.

³³ Wê nherê, ma tō dasiwi wîrî ni, wasétê newa. Ni'wa hā te te dawi sawi õ di, da te dasiwi wîrî tō da. Ti'ai āma 're morī õ di oto. 'Ra ãna ma tō dârâ. Sihudu õ di. Sihudu õ wamhā, da te wasu'u waihu'u õ di, ūsihudu wasu'u hā."

Ãne ũbaihâ na rob'ui'éré, aibâ te te ūsôré mono hâ.

³⁴ Tawamhâ aibâ te oto sadanha, Piripi hâ:

— ūsadawa wasu'u 'rata 'wa hâ e 'wa hâ te wasu'u. E te siwasu'u. E aimawi hâ te wasu'u. Ma'ãpê, ūma wasu'u na. — Æne te sadanha.

³⁵ Tawamhâ Piripi, rob'ui'éré te te ūsôré mono zém na ma tô tâma rowasu'u na'rata. Zezusihî wasu'uwë hâ ma tô tâma waihu'u, aibâ ma.

³⁶ Tawamhâ bâdâdi na neb zahuré ré, ma tô â u aimasisi zahuré. Tawamhâ aibâ hâ ma tô â hâ tâma 'mahâ, Piripihi ma:

— Ähâta â. E wanhimizahâri õ di za a'â, â dawabzuri hâ ūma 'manharî da. — Æne te aibâ hâ sina 'mahâ.

³⁷ Taha wa, te Piripi hâ asa sadanharî pese:

— E tô sena, ma tô ūsazei pe. Sazei pese wamhâ, â dawabzuri te za tô ūmanha. — Æne ma tô Piripi hâ tâma tinhâ asa.

Tawamhâ aibâ, te duré tâma tinhâ:

— Tô sena wa saze, Zezu Cristu, 'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra hâ. — Æne te tâma tinhâ.

³⁸ Taha wa, aibâ hâ ma tô tâma ūromhuri'wai ma tinhâ, awaru na wedewara zapore hâ a'â simizazâri da. Taha wa, ma tô ūré mazazâri za'ra. Âi ba, ma tô oto s'i'ra zahuré. Tawamhâ â dawabzuri, ma tô Piripi hâ tâma 'manha, aibâ ma. Tawamhâ apâ ma tô pu.

³⁹ Â hawi pusi wamhâ, Wanhib'apito pë'ezani hâ awa'awi ma tô Piripihi ãma aimani. Te te sâmri õ di oto, aibâ hâ. Tane nherê, ma tô rowê na tirob u hâ wara apâ, to sina.

⁴⁰ Tawamhâ Piripi hâ sisa'rese ãna ma tô wi, Azotu na 'ri nho'õmo nhisi u hâ. Siwaihu'u õ di. Tawamhâ ta hawi te oto mo, Sézareza na 'ri nho'õmo nhisi u. Tamomo morî ré, 'ri nho'u hâ te te anhopêtë mono sidâpâsi ma tô sipa, Zezusihî wasu'uwë hâ te te dama wasu'u mono da. Tawamhâ ma tô oto wi, Sézareza u.

9

*Saru hâ tihâimanazém na te te ūsaprîzé wasu'u
Atusi 22.6-16; 26.12-18*

¹ Tawamhâ ūsazei'wa norî hâ Zezusihî wasu'uwë na daro mono bâ te te siwi ãma 're ropéi mono ré, te zahadu Saru hâ te te tâma 're amhâzépa za'ra, ūsazei'wa norî ma. Wanhib'apito Zezusihî nhirâ zarina 're nomro mono 'ru te, te te tâma 're amhâzépa za'ra, te te uprosi da. Tawamhâ nimahâ bâtâ na sasedoti ūpire uptabi u ma tô mo, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa hâ ūpire uptabi u, rob'ui'éré hâ te te tiwi waptêrê da.

² Ta hā rob'ui'éré hā Damasitu na 'ri nho'ōmo nhisi u te te âri da, ma tō tiwi waptē, tame zudezu norī te, rowahutu'wa norī ma, te te sōmri za'ra da, sasedoti īpire zadawa para ītēme īmorī za'ra na rob'ui'éré hā. Tawamhā Wanhib'apito 're īhāimana mono zém na 're īnomro mono norī hā, rob'ui'éré'wa zadawa para te za Saru hā we te te simro, Zeruzarē u pawasisi ré, aibā hā, pi'ō zama.

³ Tawamhā Damasitu u te te rosahutu wamhā, waptu na ma tō hāiwa hawi rowa'a za'ene hā tāma ai'ubuzi, Saruhu ma. īhāiba nho'ōmo, ma rob'uiwē.

⁴ Taha wa, ma tō waptārā, ti'ai wa. Ni'wai mreme hā ma tō wapa. Āne te 'mahā:

— Saru. Saru. E marī wa, te īwi 're īrowasutu u'āsi mo. — Āne te 'mahā.

⁵ Tawamhā Saru hā te asa 'mahā:

— Apito, e 'wa hā, a hā. — Āne te sadanha.

Asa te duré tāma tinhā:

— Wa hā Zezusi, wa ai'mahā. Te īwi 're īrowasutu u'āsi mo.

⁶ Ma'āpē āhāna aiwahutu, 'ri nho'ōmo u aimorī da. Tame te za ni'wa hā aima roti, marī 'manharī da. — Āne te tāma tinhā, Wanhib'apito hā.

⁷ Tawamhā aibā īsiré īsi'aba'rē norī hā ūne haré ma mazahāri za'ra. Ari'iwi te aimasa. Sadaihu'u ãna ma tō ni'wa hā ãma mreme wapari za'ra. Tane nherē, ni'wa hā te te ãma sāmri za'ra ū di, ta norī hā.

⁸ Tawamhā Saru, ma tō wahudu oto. Wahutu wamhā, ma tō toporo. Tane nherē, te te rob'madā'â waihu'u ū di. Tob a di. Taha wa, īsiré īsi'aba'rē norī hā ma tō te te siwi patéte, te te siwi saprōni da, Damasitu u.

⁹ Tame bādā hā si'ubdatō te ãma ne, te te rob'madā'â waihu'u ãna hāimana ré hā. Marī na si'upari ū di. Sai ãna te nasi da'wa. Te te hā'renē ū di duré.

¹⁰ Tawamhā Damasitu ãma aibā hā te 're sāmra, Zezusihi nhirā zarina 're īmorī hā, Ananiza na aibā nhisi hā. Tawamhā sōtō ū nherē, sōtō 'rowi te te īrosawērē ne, ma tō Wanhib'apito hā tāma sihāi'rē. Āne te 'mahā:

— Ananiza.

Tawamhā asa ma sada'â:

— E marī, īnhib'apito.

Tawamhā Wanhib'apito te tāma tinhā:

¹¹ — Aiwhahutu, Zudashihi nhorōwa u aimorī da, "Awa'awi" 'ri nho'ōmo nhiri'rti nhisi ãma īsōrōwa u. Tame te za aibā zō asinha, Saru na aibā nhisi zō, Tasu na 'ri nho'ōmo nhisi ãma īpoto zō. Āhāna te we īma mre.

¹² Sōtō ū nherē, sōtō 'rowi te te īrosawērē ne, ma tō aiwaihu'u, ītēme aiwisi ū ré. Te te rob'madā'â hā. Asib'rada īrāi ãma hiri da, tōmo wē da, ītēme īaimorizém na hā ma tō

waihu'u siro. — Āne te Ananizaha ma tinhā, Wanhib'apito hā.

¹³ Tawamhā Ananiza te asa tāma tinhā:

— Īnhib'apito, da'ahā na ma tō īma wasu'u za'ra ni. Ō hā, u, Zeruzarē āma ma tō īwasédé hā te te āma 're ab'manhari, asazei'wa norī āma.

¹⁴ Āme te za oto, u, sasedoti īpire norī zadawa para dapawasisi za'ra, ai'āma 're īdawata za'ra mono norī hā apā te te simroi mono da. — Āne te asa tāma tinhā.

¹⁵ Tawamhā Wanhib'apito te asa tāma tinhā:

— Mo oto ītēme aimorī. Ō hā, Saru hā wa tō īsimā pisutu, īzadawa wasu'u'wa da. Zudezu'ō norī ma, te za te te 're īzadawa wasu'u, duré dama roti'wa norī ma, duré Izarazéhé nnihudu norī ma zama.

¹⁶ Tawamhā, te te dama 're īzadawa wasu'u mono wamhā, te za oto te te 're robzépata. Uburé za te te 're īrobzépata mono zém na wa za tāma awaihu'u siro, Saruhu ma. — Āne te tāma tinhā, Wanhib'apito hā.

¹⁷ Taha pari, ma tō mo Ananiza hā, Zudasahi nhorōwa u. Tawamhā ma tō 'ri para u āzé. Sébré wamhā, ma tō tinhib'rada hā tino, īrā nhisowi, Saruhu 'rāi āma. Āne te tāma tinhā:

— Īsisānawā Saru, Wanhib'apito hā ma tō we atēme īzatō, tō ō hā Zezusi hā, Damasitu u we aimorī ré, bâdâdi wa, aimā īsihāi're hā. Ta hā ma tō we atēme īzatō, atōmo wē da, apā rob'madâ'ā hā, duré īpē'ēzani ré si 're aihâimana mono da, aipē'ē wē na si. — Āne te tāma tinhā.

¹⁸ Tawamhā awa'awi pe'a hā ne hā ma tō tizarōtō zahuré, ītōmo hawi. Ma tō apā tāma tiromnho'a. Tōmo wē di oto. Tawamhā ma tō wahudu. Wahutu wamhā, â dawabzuri ma tō tāma 'manharī ni awa'awi.

¹⁹ Â dawabzuri te te 'manharī parip si, ma tō ai'upa. Taha wa, apā ma tō aptete oto.

Saru hā Damasitu āma īsāmrazé wasu'u

Tawamhā bâdâ umro na ma tō āma ne, Damasitu āma īsazei'wa norī 'rata sāmra ré, Saru hā.

²⁰ Tawamhā awa'awi ma tō īwasu'u wē na dama āma sāna'rata oto, rowahutuzé mono bâ, Zezusi hā 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, 're īhâimana mono na hā.

²¹ Da te wapari za'ra wamhā, aihîni, ma tō āma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, te āne dasima nharī za'ra ni:

— Oro ō hā Zezusihi zazei'wa te te 're 'mapârī mono za, Zeruzarē āma hā. Oro we wisi za duré āwa, Zezusihi zazei'wa norī zô, pawasisi ré apā te te simroi mono da, sasedoti īpire norī u. — Āne te dasima nharī za'ra ni.

²² Saru hā te te rowasu'u waihu'u pese di. Simirowasu'u pire di duré. Tawamhā tinhimirowasu'u pire na ma tō te

te āma rosa'rē. Zezusi hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu wasu'u na ma tō mreme pire na tāma rowasu'u za'ra, zudezu norī ma. Tawamhā te te rowasu'u pire wa, zudezu norī hā te te sada'âbâ waihu'u za'ra õ di.

²³⁻²⁴ Tawamhā Damasitu āma hāimana ré, bâdâ ahâ na āma ne pari, ma tō zudezu norī hā sada si'rā'ōtō, Saruhu da. Tawamhā ma tō dama āma rowairébé za'ra, te te siwi dama hâiba 'ru za'ra da, da te dasiwi wîrî da. Taha wa, bâtâ bâre ma tō sô tinhopré, 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa āma, te te siwi wîrî da. Barana zama, te duré sô rob'madâ'â za'ra. Tawamhā da te dasima īru za'ra zé wasu'u hā ma tō sina wapa, Saru hā.

²⁵ Taha wa, nimahā mara na Saruhu siré 're īnomro mono norī hā ma tō Saru hā si'ōtō 're siwi āma si'ra 'ri zadazâri hawi, 'ri nho'ōmo uirizém na'rata āma 'ri mana u te te siwi hiri da, dawi.

Saru hā Zeruzarē āma īsāmrazé wasu'u

²⁶ Tawamhā Zeruzarē u te oto mo, Saru hā. Tamomo oto wisi wamhā, Zezusihi nhirā zarina 're īnomro mono norī siré 're hāimana mono neza. Tane nherē, ta norī hā te te pipa za'ra di. Saru hā īsazei uptabi 'wa na tāma siwasu'u za'ra wamhā, te te āma saze za'ra õ di, īsiwasu'uzém na hā.

²⁷ Tawamhā Banabé hā ma tō Saruhu āma aime. Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī u ma tō saprō, te te tāma wasu'u za'ra da, bâdâdi wa Wanhib'apito te te īsabuzém na hā. Duré Saruhu ma, Wanhib'apito te te īrowasu'uzém na ma tō tāma wasu'u za'ra. Damasitu āma pahi ãna Zezusi te te dama īwasu'uzém na, te duré tāma rowasu'u za'ra.

²⁸ Taha parip si, ma tō dasiré 're mo oto Saru hā, Zeruzarē āma īsazei'wa norī siré. Pahi ãna, ma tō Wanhib'apito hā te te dama 're sadawa wasu'u, Zeruzarē 're, 'ri wa'ōno 're īhāimana za'ra mono 'remhā.

²⁹ Zudezu norī, deredu norī mreme na 're īmreme zusi mono norī ma, ma tō duré te te 're rowasu'u. Ta norī hā ma tō nasi asa tāma nharī za'ra, īsimirowasu'u wa'rāmi. Tawamhā ta norī hā te sima 'ru za'ra, te te siwi wîrî da.

³⁰ Tawamhā īsazei'wa norī hā da te dasima īru za'ra zé hā te te waihu'u za'ra wamhā, ma tō Saru hā siwi saprō, Sêzareza na 'ri nho'ōmo nhisi u. Ta hawi ma tō duré siwi satō, Tasu na 'ri nho'ōmo nhisi u morī da.

³¹ Tawamhā īsazei'wa norī ma, rowē di oto, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, duré Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, duré Samariza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma zama. Uburé tāma rowē za'ra di oto, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma hā daro mono bâ. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani nhimipawaptobzém na ma tō īsazei'wa norī hā 're hāimana nhiptete za'ra. Taha zarina, ma tō duré īsazei'wa

norī za'rada hā sina hāimo. Ta norī hā ma tō Wanhib'apito Zezusi hā te te 're wazé pese za'ra.

Pedru hā Rida āma ūhi're te te ūpesezé wasu'u

³² Tawamhā Pedru hā ma tō 're mo, daza'rui mono bā. 'Re morī wamhā, nimahā bātā na ma tō wi, Rida na 'ri nho'ōmo nhisi u, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē, tame 're ūhāimana za'ra mono norī hā te te waimrami mono da.

³³ Tame ma tō aibā hā sōpētē ūmorī'ō hā, Ene'asi na ūisisi hā. 8 na ma tō āma tiwahu, waptāp si 're sa'wari mono ré hā.

³⁴ Tawamhā Pedru te tāma tinhā:

— Ene'asi, Zezu Cristu ma tō aipese. Aiwhahutu. Asa'warizé hā sa'ra pese. — Āne te tāma tinhā.

Tawamhā awa'awi ma tō wahudu, Ene'asi hā.

³⁵ Tawamhā uburé Rida āma 're ūdahāimana za'ra mono hā, duré Sarō na romhāpā nhisi āma 're ūdahāimana za'ra mono hā te 'madā'ā za'ra ni, ūhi're pesezé hā. Taha wa, ma tō aipizari za'ra ni, Wanhib'apito niwī oto 're danomro mono da.

Pedru hā Zopi āma pi'ō te te ūhāiwa'utuzé wasu'u

³⁶ Tawamhā pi'ō hā Zezusihi nhirā zarina 're ūmorī hā te 're hāimana, Zopi na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Tabita na pi'ō nhisi hā. Deredu norī nhiminhisizém na Docasi na ūisisi amo hā. ūsibrob'ō norī āma te 're siwārī u'āsi, Docasi hā. Marī ūwē si te te dama 're ab'manhari u'āsi.

³⁷ Tawamhā Rida āma Pedru hā zahadu sāmra ré, ma tō tihāzé, Docasi hā. Hāzé pire wa, ma tō dārā. Taha wa, ma tō dasiwi hāiba upsō ni. Da te dasiwi hāiba upsōi pari, ma tō dasiwi hiri ni, 'ri 're wa'wa u hāimo.

³⁸ Tawamhā Pedru hā Rida āma zahadu ūhāimana na ma tō ūwasu'u hā wapari za'ra, Zezusihi nhirā zarina 're ūnomro mono norī hā. Rida u hā, romhuture di, Zopi hawimhā. Taha wa, ūwasu'u te te wapari za'ra wamhā, ma tō aibā norī hā 'mazatōrī zahuré ni sô, te te tāma sadawa wasu'u zahuré da, Zopi u ūtēme morī su'u za'ra da.

³⁹ Tawamhā Pedru te sima rowē, ūme morī zahuré da. Tawamhā tamomo wisi wi, ma tō siwi saprō hāimo, 'ri 're wa'wa u. Tame, uburé pi'ōi mrotō norī hā ma tō siwi uirī Pedru hā, siwa'ō za'ra sīna. 'Ry'ry sīna, te nasi zazahā hā tāma wē za'ra, te te 'madā'ā za'ra da, hāiba ré ré te te dama 're ūahā're mono hā, Docasi hā.

⁴⁰ Taha wa, ma tō Pedru hā tāma rob'ru za'ra, aihīni wairébé da. Wairébé za'u si, ma tō hi'rātitō nhamra, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, mreme da. Tawamhā ma tō aipi'ra, pi'ō ūdā'ā u. Te tāma tinhā, āne:

— Tabita, ai'utu. — Āne te 'mahā.

Tawamhā pi'ō hā ma tō toporo. Pedru te te 'madā'ā wamhā, ma tō udu.

⁴¹ Taha wa, Pedru hā ma tō pa'â, te te pawaptob da, para na sab da hâwi. Tawamhā, wahutu wamhā, Pedru ma tō dazô hâ, uburé Zezusihi zazei'wa norī zô, duré īmrotō norī zô zama, īhâiwa'udu hā te te sabu za'ra da. Taha wa, ma tō sabu za'ra īhâiwa'udu hā, tihâibazém na apâ hâimana wa.

⁴² Tawamhā 'ri pâ ma tō pi'õi wasu'u hā te te ropé, Zopi āma hā. īwasu'u da te wapari za'ra wamhā, da'ahâ na ma tō saze za'ra ni, Wanhib'apito hā.

⁴³ Tawamhā Pedru hā bâtâ ahâ na ma tō tame tihâiba a'â, Zopi āma. Sima na romhâ su'u'wa nhisi nhorôwa āma te nhamra.

10

Conerizu hā, Pedruhu zô īhârâzé wasu'u

¹ Sézareza na 'ri nho'õmo nhisi āma te aibâ hā 're sâmra, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā, Conerizu na īsisi hā. Ta hā romanu. Da'wapéi'wa norī hā, īsimi'ubumro norī hā Itarianu na īwaptêrē zara hā. Ta norī zama romanu.

² 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa 'madâ'â'wa te 're hâimana Conerizu hā, duré īsôrôwa āma īsiré 're īhâimana za'ra mono norī zama. Zudezu norī, īsibrob'õ norī āma ma tō 're siwârî u'âsi ta hā, zudezu õ nherë. Te duré 're mreme u'âsi, 'Re īhâimana u'âsi mono ma.

³ Tawamhā nimahâ bâtâ na bâdâ sipra wi, ma tō marî hâ sabu, sôtõ õ nherë, sôtõ 'rowi te te īrosawêrê ne. Hâiwa āma 'Re īhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hâ ma tō sabu. Ma tō we ītême sina rotété. Taha wa, te oto 'mahâ:

— Conerizu. — Āne te 'mahâ.

⁴ Tawamhā tâma pẽ'ewara nherë, te te 'madâ'â pese sina, ma sada'â asa:

— E marî na te we ī'mahâ.

Tawamhâ asa te tâma tinhâ, hâiwa āma romhuri'wa hâ:

— 'Re īhâimana u'âsi mono hâ ma tō te te 're aiwapari ze, tiwi 're īrowaptêrê mono zém na hâ. Duré da'âma 're aiwârî pese mono na zama ma tō aiwaihu'u. Taha wa, te ai'âma 're po're pu'u u'âsi.

⁵ Taha wa, te za īda'mazatõ, Zopi u Sima Pedru na aibâ nhisi zô:

⁶ Tinhipsara 'rata te a'â nhamra, romhâ su'u 'wai 'rata. īsôrôwa hâ âporé zaihâ na te 're sa, 'ri hâ. — Āne te tâma tinhâ.

⁷ Tawamhâ āne na te te tâma rowasu'u pari, ma tō apâ mo īhawi, hâiwa āma 'Re īhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hâ.

Taha wa, te Conerizu hâ sitême sô tihârâ zahuré, īsôrôwa 're, tâma īromhuri'wa norî zô. Tizadawa zapari'wa zô zama te hâ, da'wapéi'wa zô. 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa 'madâ'â'wa, da'wapéi'wa hâ.

⁸ Marĩ te te ū'madâ'âzém na te tāma rowasu'u za'ra. Taha parimhã, ma tō satôrĩ za'ra, Zopi u si'aba're da.

⁹ Tawamhã si'aba'reí ré, ma tō tiwi ti'awẽ za'ra. Awẽ bâtâ na te duré ai'aba're, Zopi u. Tawamhã tamomo ma tō oto rosahutu za'ra.

Tawamhã ta norĩ hã, Conerizu te te ū'satôrĩ za'ra norĩ hã ū'tême sihutu õ ré, abzuma ma tō Pedru hã sai'u 'ri nhisi hâpâ u hâimo, 'Re ū'haimana u'âsi mono ma, mreme da.

¹⁰ Tawamhã mra hã ma tō tîwî. Sa neza. Tawamhã sô danhipi ré, ma tō duré marĩ hã sabu, sôtô õ nherë, sôtô 'rowi te te ū'rosawêrê ne.

¹¹ Hâiwa 'ridawa, ma tō sabu. Marĩ hã te we si'ra ti'ai u, zazahâ hâi wawẽ ne hã. ū'haimana u'âsi mono ma, mreme da.

¹² Abaze hã te ū're daba'wara, ūnhize hã ūnhi zei'õ zama siwazari, ti'ai baba di'i na te te sina 're ū'robâdâ za'ra mono norĩ zama. Si zama te siwazari daba'wara.

¹³ Tawamhã Pedru, ma tō wapa, ni'wai mreme hã. — Ane te 'mahâ:

— Pedru, aiwahutu, asima 'maiwiři da, asai hâ. — Ane te 'mahâ.

¹⁴ Tawamhã asa te tāma tinhá:

— ū'nhib'apito, mare uptabi di. Marĩ ū'wasétêre hã te 're 'masi mono õ di, wahi'rada Mozési hã te te wawi ū'wê'õ hã.

¹⁵ Tawamhã tāma ū'rowasu'u'wa te duré tāma tinhá:

— 'Re ū'haimana u'âsi mono, marĩ hã ū'wê'na te te aima wasu'u wamhã, wasétê õ nherë, asiwi wê'õ õ di za.

¹⁶ Tô ū'hõ na si ma duré tāma ãma sahu, maparane. Taha pari, ma tō ti'â apâ, hâiwa u zazahâ hâi wawẽ ne hã.

¹⁷ Tawamhã Pedru te zahadu ãma rosa'rata, te te ū'madâ'âzém na hã marĩ te te tāma ū'wasu'u hã te te waihu'u õ wa. Te te ãma rosa'rata ré, Conerizu te te ū'satôrĩ za'ra norĩ hã ma tō aihutu, 'ri nho'õmo u. Tawamhã Simahã nhorôwa zô ma tō dazadanharĩ za'ra. 'Ridawa, te aimasa oto.

¹⁸ Tawamhã te sô da'mahârâ za'ra:

— E Sima Pedru hã te nhamra. — Ane te dazadanharĩ za'ra.

¹⁹ Zahadu te Pedru hã ãma rosa'rata, te te ū'madâ'âzém na. Tawamhã 'Re ū'haimana u'âsi mono hã ma tō Tipê'ëzani na tāma waihu'u, ane:

— ū'ohota, aibâ norĩ hã te we asô sinharĩ za'ra, si'ubdatõ ū'hâiba norĩ hã.

²⁰ Taha wa, ma'äpê aiwahutu, ū'tême si'ra za'ra da. Ta norĩ hã zudezu'õ na 're hâimana za'ra mono nherë, tiwi aiwairi za'ra õ di za, wa hã te we atême ū'satôrĩ za'ra na dâ'âsina. — Ane ma tō Pedruhu ma waihu'u, 'Re ū'haimana u'âsi mono pê'ëzani hã.

²¹ Tawamhã Pedru, ma tō si'ra oto, aibâ norĩ u. Te tāma ū'wasu'u za'ra, ane:

— Wa hā Sima Pedru na īnhisi hā. E marī da, te īzō asinharī za'ra wa'wa. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

²² Tawamhā asa te tāma nhari za'ra:

— Da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā ma tō wei wazatōri za'ra atēme, Conerizu na īsisi hā. Ta hā aibā īwē, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īwata u'āsi mono. Duré zudezu norī te te 're ī'awēsāmri mono. Hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa hā ma tō po're pu'u Conerizu hā, asō hārā da, asimirowasu'u hā te te wapari da. — Āne ma tō tāma sadawa wasu'u za'ra, Pedruhu ma.

²³ Tawamhā Pedru te tāma rob'ru za'ra, 'ri para u sisisi da, sōtō za'ra da a'ā.

Tawamhā ma tō āma ti'awē za'ra. Awēpsi, te īme timorī za'ra, aibā norī me. Zezusihī zazei'wa norī zama te duré umro na īsiré ai'aba'rē, Zopi āma 're īhāimana za'ra mono norī hā.

²⁴ Awēpsi te za aihutu, Sézareza u hā. Tame Conerizu hā te zahadu sô mapa. Sô īhārā za'ra norī hā te duré īsiré sô mapari za'ra, īsisānawā norī hā, duré īsiwadi norī zama.

Tawamhā Pedru norī hā ma tō aihutu. Sihutu wi, Pedru hā te 'ri tēme mo.

²⁵ 'Ri para u sébré õ ré, ma tō sina uzusi 'ridawa u, Conerizu hā. Tawamhā Conerizu hā 'rā po sina, ma tō aime īpapara hi'rātitō, Pedruhu papara, tāma wapu wa, āma wata da.

²⁶ Tane nherē, Pedru hā ma tō wahutu. Āne te tāma tinhā:

— Aiwahutu. Wa hā asine hā a'uwē. — Āne te tāma tinhā, Pedru hā.

²⁷ Tawamhā te te sima rowasu'u zahuré sina, ma tō oto si'mazasi zahuré, 'ri para u. Da'ahā na ma tō sô tasi'rā'ōtō ni.

²⁸ Tawamhā Pedru hā te te da'madā'ā wamhā, te dama tinhā, āne:

— A norī wa'wa hā ma tō īwaihu'u pese za'ra wa'wa, 're īwahāimana za'ra mono zém na hā. Wa norī hā zudezu norī hā, zudezu'ō norī nhorōwa u 're wanhisisi waihu'u mono õ di. Wa norī hā 'Re īhāimanā u'āsi mono nhib'a'u wē 're wahāimana za'ra mono wa, wa tiwi 're wasi'u wati pese za'ra, zudezu'ō norī wi. Āne 're īwahāimana za'ra mono zé hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō īma waihu'u pese oto, ni'wa, īwē na 'Re īhāimana u'āsi mono te te īma wasu'u wamhā, zudezu'ō nherē, te īsiwi wē'ō tō da. Āne ma tō īma waihu'u.

²⁹ Taha wa, āma īzō aihārā za'ra wa'aba wa, awa'awi wa tō we atēme īmorī za'ra wa'wa, īsiwairī āna. Ma'āpé, īma rowasu'u za'ra wa'aba. E marī da, te āma īzō īda'mazatōri za'ra wa'wa, we īmorī da, atēme za'ra wa'aba. — Āne te dama tinhā, Pedru hā.

³⁰ Tawamhā Conerizu te asa tāma rowasu'u oto, āne:

— Bâdâ si'ubdatō ma tō ū'ama ai'utō, aibâ ūtēme ūwisižém na hā. 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, ūmreme ré, ma tō ūtēme wi, bâdâ sipra wi. Ti'uza hâirâ na ma tō rob'uiwē, rowa'a nherē.

³¹ Tawamhâ te ūma tinhâ, âne: "Conerizu, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're aimrème mono ré, ma tō te te 're aiwapari ze. Duré da'âma 're aiwârî pese mono na ma tō aiwaihu'u.

³² Ma'âpé da'mazatôrî, Zopi u. Sima Pedruhu zô aihârâ. Sima na romhâ su'u'wa nhisi nhorôwa ãma te nasi da'wa. Â poré zaihâ na te ūsôrôwa hâ 're sa, 'ri hâ." Âne te ūma tinhâ.

³³ Taha wa, wa tō ūsi'aba'rê na ãma asô da'mazatō, we aimorî da. Taha wa, ma tō we oto watême aiwi. Rowë di oto. Âhâna wa tō ãme wasi'râ'otô ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono nho'a, Wanhib'apito te te aima ūpisutuzéb zarina, wa te wapari za'ra da, ūsimiroti hâ. — Âne te Conerizu hâ tâma rowasu'u, Pedruhu ma.

Pedru hâ Conerizu norî ma, te te ūrowasu'uzé

³⁴⁻³⁵ Tawamhâ Pedru hâ timrème na ma oto ãma tâma sâna'rata za'ra, âne:

— Tô ta, âhâna wa tô waihu'u. Tô sena 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ ma tô si'âma ropisutu, dawi 're sisawi tō mono da, zudezu nherē, duré zudezu'õ nherē. Daro mono bâ, ūvë si da te 're 'manharî za'ra mono da, ūmreme, da te 're wapari za'ra mono wamhâ, te za tô te te sima 're da'awë aiwapsi. Misi, ma tô te te da'âma sima 're rosa'rata, dawi 're sisawi tō mono da.

³⁶ 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hâ ma tô ūwaihu'u za'ra wa'wa. Tizadawa wasu'u hâ ma tô wama waihu'u za'ra, wasiré Izarazéhé nnihudu norî ma. Zezu Cristu hâ ma tô watême satôrî za'ra, te te wama rowasu'u za'ra da, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma rowë na 're ūdanomro mono zém na hâ. Zezu Cristu hâ, uburé Danhib'apito uptabi. Taha wasu'u ma tô ūwaihu'u za'ra wa'wa.

³⁷ Wasiré Izarazéhé nnihudu norî nhipti'ai ãma 're ūhaimana mono zém na hâ ma tô duré ūwaihu'u za'ra wa'wa, Zezu Cristu hâ. Zuwâ Batita hâ ma tô dama rowasu'u, âdawabzuri hâ da te 're 'manharî za'ra mono da. Taha parip si, wasiré Izarazéhé nnihudu norî nhipti'ai mono bâ, ma tô 're mo, Zezu Cristu hâ. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ūmorizém na ma tô sâna'rata.

³⁸ 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ ma tô Tipë'ëzani hâ tâma tisõ, Zezusihi ma, Nazaré ãma aré 're ūsâmra mono ma. Tiwaihu'u pese zama ma tô tâma tisõ. Taha wa, wasiré Izarazéhé nnihudu norî nhipti'ai wa'wai baba, ma tô 're mo, marî ūvë hâ te te dama 're ab'manharî mono da, dama ūmanharî waihu'u'õ hâ. Duré, Wa'uburé nhimiwada'uri nhiptete zarina 're ūhaimana siwamnarî za'ra mono norî hâ ma tô te te 're apese. Âne ma tô ūvë hâ te te dama 're

ab'manhari, Ímama hā ūsiré 're mori u'âsi wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā. Æne Zezu Cristu 're ïhâimana mono zém na ma tō ïwaihu'u za'ra wa'wa.

³⁹⁻⁴⁰ Wa nori hā Zeruzaré ãma duré daza'rui mono bâ, Izarazéhé nhihudu nori nhipti'ai ãma uburé Zezusi te te dama 're ïab'manhari wē mono na watōmo na wa te 're ïmadâ'â za'ra mono zéb zarina, wa tō wa te dama ãma 're rowasu'u za'ra. — Æne te tâma rowasu'u za'ra, Pedru hā.

Te duré tâma rowasu'u za'ra:

— Ta hā, Zezu Cristu hā wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi ūsasõmrizém na ma tō dasiwi wîrñi. Tane nherë, bâdâ maparane ãma si'utôrñ ô ré, ma tō apâ hâiwa'utu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā. Taha pari, ma tō tâma pisutu Zezusihî ma, wama sihâiré za'ra da.

⁴¹ Aihñi, da te sabu za'ra õ di. Wa nori si wa tō wahâiba pisutu sabu za'ra ni. Romhâ ré, ma tō 'Re ïhâimana u'âsi mono hā sima wawé za'ra, Zezusihî hâiwa'utuzém na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da. Taha wa, watêmep si ma tō satõ, Zezusi hā hâiwa'utu parimhâ. Wa tō ūsiré wasaihuri ni. Wa tō duré ūsiré âhuri ni, apâ hâiwa'utu parimhâ.

⁴² Taha wa, ma tō wama pisutu za'ra, ūwasu'uwé na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da. Ma tō duré wapisutu za'ra, Zezusi hā 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu na, wa te dama 're wasu'u u'âsi za'ra mono da, dama rowairébé'wa da hā. Tawamhâ dahâiba ré 're ïdahâimana za'ra mono nori ma, te za te te dama 're arowairébé, duré 're ïdadâ'â za'ra mono nori ma zama.

⁴³ Duréhâ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa sidâpâsi, ma tō Zezusi za te te dama 're ïab'manhari wē mono zém na wahi'rata nori ma, te te 're wasu'u sirõmo za'ra, ãne: "Õ hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhâ, dawasédé hā te za te te dama 're apari, te te da'âma 're ab'madâ'â mono tō da oto." Æne ma tō wahi'rata nori ma, te te 're wasu'u za'ra, ūsadawa wasu'u'wa nori hā. — Æne ma tō tâma rowasu'u za'ra, Pedru hā.

'Re ïhâimana u'âsi mono hā zudezu'õ nori ma, Tipê'ezani te te tâma ūsõmri za'ra zé wasu'u

⁴⁴ Tawamhâ Pedru hā zahadu te te tâma rowasu'u za'ra ré, ma tō 'Re ïhâimana u'âsi mono hā Tipê'ezani hâ tâma sõmri za'ra, Pedruhu mreme wapari'wa nori ma hâ. Taha wa, ïpê'ê mono bâ ma tô sisisi, hâiwa hawimhâ.

⁴⁵⁻⁴⁶ Tawamhâ zudezu nori, Zezusihî zazei'wa 're ïhâimana za'ra mono nori hâ, Pedruhu siré, Zopi hawi ūsi'aba're nori hâ ma tô ãma titob'uzu za'ra, zudezu'õ nori ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono, Tipê'ezani hâ ta nori ma zama, te te oto sõmri za'ra wa. Taha wa, te zudezu'õ nori hâ damreme amo na sima robzanhamri za'ra, timreme nai õ nherë. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma, te duré tiwata za'ra, ïwaihu'u pese na. Æne

hā te te wapari za'ra wamhā, te zudezu norī hā sima nharī za'ra, ãne:

— Oro õ norī hā zudezu'õ za, ma 'Re īhāimana u'âsi mono hā Tipē'ēzani hā tāma sōmri za'ra. — Æne te zudezu norī hā sima nharī za'ra.

Taha wa, te Pedru hā tāma nharī za'ra, ãne:

⁴⁷ — 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō Tipē'ēzani hā tāma sōmri za'ra, te te wama īsōmri za'ra ne hā. E 'wa hā te za tawamhā â hā tiwi sawi za'ra, â dawabzuri hā te te 'manharī tō za'ra da, īwa. Mare di. Te za tō 'manharī za'ra, ta norī hā.

— Æne ma tō tāma nharī za'ra.

⁴⁸ Tawamhā ma tō tāma 'ru za'ra, Zezu Cristuhu nhisi na, īsadawa para â dawabzuri hā te te 'manharī za'ra da, zudezu'õ norī hā. Tawamhā Pedru te siwi waptē, ī'rata sāmra za'ra da a'â.

11

Pedru hā zudezu'õ norī u timorizém na īsiwasu'uzé

¹ Tawamhā īsazei'wa norī hā, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're īhāimana za'ra mono norī hā, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī me, ma tō wapari za'ra, ãne: "Zudezu'õ norī zama ma tō, u, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā saze za'ra, Zezusihi wasu'uwē hā." Æne ma tō īsazei'wa norī hā rowasu'u hā wapari za'ra, daza'rui mono bâ.

² Tawamhā Pedru hā ma tō apâ mo, Zeruzarē u. Wisi wamhā, ni'wam norī hā ma tō tāma nharī za'ra. Zudezu'õ norī ãma te ãne sima rosa'rata za'ra, ta norī hā: "Zezusi hā da te saze za'ra nherē, danhiahîwata nnihâri õ wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're da'anho'reptui mono õ di za."

Æne te sima rosa'rata za'ra.

³ Taha wa, ma tō tāma nharī za'ra, Pedruhu ma, ãne:

— Zudezu'õ norī ãma te nasi asō, īsihâiwata nnihâri'õ norī nhorōwa ãma. Ma tō duré nasi īsiré asa za'ra. — Æne te tāma nharī za'ra.

⁴ Tawamhā Pedru hā ma tō tāma siwasu'u za'ra, īsâna'rata hawi uburé ãma īromhâimana mono zém na hā. Æne te tāma siwasu'u za'ra:

⁵ — Zopi ãma īnhamra ré, wa tō marī hā 'madâ, īnhotō õ nherē, īnhotō 'rowi te īrosawêrē ne. 'Re īhāimana u'âsi mono ma, īmreme ré, wa tō 'madâ. Zazahâ hâi wawē ne hā ma tō we ītême si'ra, hâiwa hawi. īhâ nhipti wahuré na ma tō we ãma wasisi. Tawamhā īnho're ma tō nomro.

⁶ īremhâ te 'madâ'â wa, wa tō ropodo hā ab'madâ, īpoto mono bâ. Abaze hā siwazari, wa tō ab'madâ, īsahi zama. Ti'ai baba di'i na te te sina 're īrobâdâ za'ra mono norī zama, duré hâiwi 're īsisa'rei mono zama, si hā wa tō ab'madâ, siwazari.

⁷ Ni'wai mreme hā wa tō duré wapa. Te īma tinhā, āne: "Pedru, aiwahutu. Asima 'maiwiñi da, asai hā." Āne ma tō īma tinhā.

⁸ Tawamhā wa tō asa tāma tinhā: "İnhib'apito, mare uptabi di. Marī hā īwasétēre hā te 're 'masi mono õ di, wahī'rada Mozési hā te te wawi īwē'ō hā." Āne wa tō asa tāma tinhā.

⁹ Tawamhā hā'iwa hawi te we duré īma tinhā, āne: "Re īhāimana u'āsi mono, marī hā īwē na te te aima wasu'u wamhā, wasétē õ nherē, asiwi wē'ō õ di za."

¹⁰ Tō õhō na si si'ubdatō ma tō īma tinhā. Tawamhā apā ma tō ti'ā, hā'iwa u.

¹¹ Apā te te āri parip si, aibā norī hā si'ubdatō ma tō īzō 'maihaihutu, īza'warizéb u hā. Sézareza hawi da te āma ītēme īsatōñi za'ra hā ma tō īzō aihuatu.

¹² Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō īma waihu'u, awa'awi īme īmorī za'ra da. Taha wa, wa tō īme īmorī za'ra. īsazei'wa norī hā, Zopi hawi īsiré we īsi'aba'rē norī hā 6 na īhāiba hā, ta norī hā ma tō duré īsiré ai'aba'rē, Sézareza u. Wasihutu wamhā, aibā hā īzō īhārā nhorōwa u wa tō asisi ni, 'ri para u, Conerizuhu nhorōwa u.

¹³ Ta hā ma tō wama rowasu'u za'ra, hā'iwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa 'ri para u ītēme īsihā'i're na. ītēme wisi wamhā, ma tō āne tāma rowasu'u: "Ma'āpē, da'mazatōñi, Zopi u da'maimorī da, Sima Pedruhu zō.

¹⁴ Ta hā te za Zezusihi wasu'uwē na aima rowasu'u za'ra wa'wa, taha zarina 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te asō'reptu za'ra wa'aba da, aihīni asōrōwa āma 're īsi'ubumroi mono norī zama." Āne 'Re īhāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa nhimirowasu'u hā, aibā ma.

¹⁵— Tawamhā wa hā wa tō tāma rowasu'u na sāna'rata oto. Te rowasu'u ré, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Tipē'ēzani hā tāma sōmri za'ra, īsāna'rata hawi te te wama īsōmri za'ra ne hā.

¹⁶ Tawamhā Wanhib'apito mreme na wa tō po're puru, īwana te te wama īrowasu'u za'ra hā, āne: "Zuwā Batita hā ma tō ā uptabi na si te te 're da'ahāiba ubu, ā dawabzuri te te dama 're ab'manharī mono wamhā. Tanei õ di za oto. 'Re īhāimana u'āsi mono hā te za oto Tipē'ēzani na te te 're aihāiba ubu za'ra wa'wa, īré 're anomro u'āsi aba mono da." Āne ma tō wama rowasu'u.

¹⁷ Wanhib'apito Zezu Cristu, wa te 're saze za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Tipē'ēzani hā wama sōmri za'ra. Misire õhō si we te te wama īsōmri za'ra ne, ma tō tāma sōmri za'ra, ta norī ma. E marī, wa za tawamhā wa hā 'manha. E 'Re īhāimana u'āsi mono te te īmanharī, wa za īsiwi wē'ō. E wa za īsiwi dawē'ō, 'Re īhāimana u'āsi mono, te te sima dawē nherē. Mare di. Te dawē'ō õ di za. — Āne te tāma nharī za'ra, Pedru hā.

¹⁸ Āne hā te te wapari za'ra wamhā, asa te te tāma nhari waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, ma tō āma tiwata za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono āma. Tawamhā te oto sima rowasu'u za'ra, āne:

— 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō zudezu'õ norī zama pisutu za'ra, tiwasétē wi 're sipizari za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono siré, rowē na 're hāimana u'āsi za'ra mono da. — Āne te sima rowasu'u za'ra, zudezu norī, īsazei'wa norī hā.

Ātizotiza āma Zezusihī zazei'wa norī 're īhāimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁹ Tawamhā Esitéwā da te dasiwi īwīřzéb zarina, īsazei'wa norī āma da te rowasétē za'ra wa, ma tō da te ropé, īsazei'wa norī hā Zeruzarē hawi. Penisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, ma tō da te ropé, duré Sipri na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, duré Ātizotiza na 'ri nho'ōmo nhisi u zama. Si'aba'réi ré, zudezu norī ma si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na rowasu'u za'ra, Zezusihī wasu'uwe na. Zudezu'õ norī ma, zahadu te te āma rowasu'u za'ra õ di.

²⁰ Tane nherē, īhāiba amo norī hā, Sipri na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma aré 're īhāimana za'ra mono norī hā, duré Sireni āma danhipti'a nho'ōmo amoi āma aré 're īhāimana za'ra mono norī hā, ma tō ai'aba'ré, Ātizotiza na 'ri nho'ōmo nhisi u. Ta norī hā zudezu norī ma si, te te rowasu'u za'ra õ di, Wanhib'apito Zezusihī wasu'uwe na hā. Zudezu'õ norī ma zama, ma tō āma rowasu'u za'ra.

²¹ Tawamhā Wanhib'apito hā ma tō õ norī hā pawaptob za'ra, tiwaihu'u pese na. Taha wa, da'ahā na ma tō saze za'ra ni oto, Wanhib'apito niwī 're dahāimana za'ra mono da oto.

²² Tawamhā taha wasu'u hā ma tō īsazei'wa norī hā wapari za'ra, Zeruzarē āma siré 're īsi'rā'ōtō mono norī hā. Te te wapari za'ra wamhā, Banabé hā ma tō satōrī za'ra, Ātizotiza u morī da.

²³ Tamomo wisi wamhā, ma tō waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē na dama 're īsōpru mono zém na hā tame. Taha wa, toi uptabi di, Banabé hā. Tawamhā ma tō dama roti, āne:

— Aihīni, aipē'ẽ na sada 're asimi'ẽ za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito niwīp si 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da. — Āne te dama roti, Ātizotiza āma hā.

²⁴ Banabé hā, aibā īwē. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani na si 're īmorī u'â, ta hā. Wanhib'apito te te sina 're īumnhasi u'āsi mono, ta hā. Taha wa, ma tō Wanhib'apito zazei'wa hā dasina tahâ'â ni, Banabéhē nhimirowasu'u zarina.

²⁵ Banabé hā te oto mo Tasu u, Saruhu zô te te robzabu da.

²⁶ Tawamhā tamomo wisi wamhā, ma tō sōpētē. Ta hawi, ma tō apâ saprō, Ātizotiza u. Tame te aimasisi zahuré oto. īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī 'rata te 're simasisi

zahuré, te te dama 're rowahutu zahuré mono da. Misi ma tō āma tiwahub zahuré, te te 're da'apawaptob zahuré mono ré hā. Tame ma tō Cristuhu nhib'a'uwe na da te 're sisi na'rata za'ra, Zezusihi nhirā zarina 're īnomro mono norī hā, Ātizotiza āma hā.

²⁷ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā, ni'wam norī hā te ai'aba're, Zeruzarē hawi, Ātizotiza u.

²⁸ Adabu na aibā nhisi hā te īme timorī za'ra, tisiré īsadawa wasu'u'wa norī me. Tawamhā Ātizotiza u sihutu wamhā, Adabu hā ma tō hāwi za. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani te te tāma īwaihu'uzéb zarina, ma tō dama waihu'u siro romhā ré, amnho hā daro mono bā za dawi īsi'utōrī mono na hā. (Roma āma danhib'apito Caradiu hā te te dama 're roti mono ré, ma tō āne hā tō da'āma tiromhāiba, amnho õ na hā.)

²⁹ Taha wa, Zezusihi zazei'wa norī hā ma tō sima roti za'ra, īsibro hā īhāiba mono bā tāma 're īhāimana za'ra mono zéb zarina, te te po'o mono da, Zudeza āma īsazei'wa norī ma, te te tāma sōmri za'ra da.

³⁰ Tawamhā ma tō te te tāma po'o. Tawamhā Banabé norī hā ma tō īré satōrī zahuré ni Zeruzarē u, Saruhu me, tame da'madâ'â'wa norī ma, te te sōmri zahuré da, īsibzari za'ra hā.

12

Pedru hā dazazém hawi 'Re īhāimana u'âsi mono te te īsō'reptuzé wasu'u

¹ Tawamhā apito Erodihi zadawa para ma tō īsazei'wa norī ma, da te tāma 're rob'manharī wasétē za'ra.

² Taha wa, Zuwāhā dub'rada hā, Ti'adu hā ma tō dasiwi wīrī ni, īsi'uwazi 'wa pa na, apito Erodihi zadawa para.

³ Tawamhā zudezu norī hā ma tō siwi wēsāmri za'ra, Ti'adu da te dasiwi īwīrīzé hā. Taha wa, Erodi hā ma tō Pedruhu zama dama ti'ru, da te dasiwi âri da, dazazéb 're, da te sērē da. ī'u'ētē duptoi'ō na dasa, da te 're īhuri mono zé bâtā na ma tō siwi ti'â.

⁴ Te te siwi âri wamhā, ma tō siwi tisē, dazazéb 're. Pas-cowa na dato nhisi hā si'utōrī parip si, dama rowairébē'wa norī nho're sab da, ma tō a'â siwi tisē, dazazéb 're, dama rowairébē'wa norī hā da te īwīrīzéb da hā, te te siwi āma rowairébē da. Taha wa, da'wapéi'wa norī hā te nasi 'madâ'â za'ra siwa'rāmi. Maparane si'uiwa na si mararé te ītēme ai'aba're. Abzuma zama te nasi siwa'rāmi ai'aba're, barana zama, mara wa'wab zama, te te nasi 'madâ'â za'ra da. Uburé hā 16 na īhāiba za'ra hā, da'wapéi'wa norī hā.

⁵ Pedru hā dazazéb 're, sāmra nherē, īsazei'wa norī hā te sa'ētē āma mreme zusi u'â, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, siré 're īsī'rā'ōtō mono norī hā.

⁶ Pedru hā Erodi te te dama īruzé hā romhuture di oto, dama rowairébē'wa nho're sab da hā oto. Awēpsi te za dasiwi

wazere ni, danho'a te te siwi ãma rowairébé da, niha wamhã, da te dasiwi wírí da. Tawamhã Pedru hã te oto nhono, barana. Da'wapéi'wa norí wa'wa, maparane ïsi'uwazi nhorõ rutu ré te nhono, pawasisi ré. Ridawa ï'madâ'â'wa norí hã te duré aim'a'wara zahuré.

⁷ Tawamhã hâiwa ãma Wanhib'apito ma, romhuri'wa hã awa'awi ma tô ïtême wi, mara wa'wa. Mara wa'wam nherë, dazazéb 'remhã oto robrã di, 'ri 're wa'wa ãma hã. Hâiwa hawi romhuri'wa hã ma tô Pedru hã rési ïsisé ãma, utu da. Te tâma tinhá, ãne:

— Ai'aba'rê na aiwahutu. — ãne te tâma tinhá.

Taha wa, ïpawasisizé hã si'uihâ na ma tô tâma asisina, ïsi'uwazi nhorõ rudu hã.

⁸ Tawamhã hâiwa hawi romhuri'wa hã te duré tâma tinhá:

— Ai'uza hã ai'usisizém na asima wasisi. Aipara'uzá zama asima za na. — ãne te duré tâma tinhá.

Tawamhã Pedru, ma tô ãma saze, te te 'manharí da. Te duré tâma tinhá:

— Ai'ubuzé ïhâpa ré, we ïzarina aimorí. — ãne ma tô duré tâma tinhá.

⁹ Tawamhã sôtô 'rowim newa, ma tô ïsarina watobro Pedru hã, te te ïrosawêrê newa. Te te waihu'u õ di, tô sena 'Re ïhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ïtême ïwisi na hã, hâiwa hawi.

¹⁰ Tawamhã 'ridawa 'madâ'â'wa ïmorí'rada hã ma tô sa're zahuré. Taha nhana're ïsa hã ma duré sa're zahuré, Pedru norí hã. Tawamhã ma tô aimasisi zahuré oto, dazazé 'wawi wa'ra 'ridawa u si'uwazi 'manharí na 'ridawa nhito pese u. Tawamhã uihâ na ma tô 'ridawa nhitobzé hã tâma aiwanhizari zahuré. Õne haré ma tô oto tipusi zahuré. Bâdâdi na ma tô tineb zahuré. Tawamhã hâiwa hawi romhuri'wa hã ma tô Pedruhu wi aimani, awa'awi.

¹¹ Taha wa, Pedru hã ma tô 'râwi sina rosa'rata:

— E niha. Te rosawêrê newa. Tane nherë, tô sena ma tô Wanhib'apito hã we ïtême satô, hâiwa hawi tâma ïromhuri'wa hã Erodihi wi, te te ïnho'reptu da, zudezu norí te te sima ïwê za'ra zéb zarina, ïdâ'â tô da. — ãne ma tô sima tinhá.

¹² Tawamhã, ãma ïromhaimanazém na tô sena te te oto sina waihu'u wamhã, Marizaha nhorõwa u ma tô mo, Pedru hã. Zuwâ Marcusihi na, Mariza hã. Tame da'ahâ na ma tô tasi'râ'otô ni, ãma damreme zusi da. Tamomo te oto mo, Pedru hã.

¹³ Wisi wi, ma tô 'ri 'wawi 'ridawa nhitobzé hã ta'a. Tawamhã dama romhuri'wa hã ma tô ïtême wahudu pi'õ hã, Rodi na ïsisi hã 'ridawa ta'a'wa, te te waihu'u da.

¹⁴ Tawamhã Pedruhu mreme te te waihu'u wamhã, ma tô tâma rowê watobro. Rowê te, si'aba'rê na apâ sipi'rai wa, ma tô 'ridawa na po're ha'â. Te te tâma 'ridawa ãna, te tisiré norí ma te te wasu'u da, wara. ãne ma tô tâma wasu'u za'ra:

— Pedru hā te za, 'ridawa. — Āne te tāma wasu'u za'ra.

¹⁵ Taha wa, te pi'ōi ma nharī za'ra:

— Mare di. A hā asimiza'rese ū di.

Te duré asa tāma nharī za'ra:

— Tô sena te za, Pedru hā.

Tawamhā te oto nharī za'ra, āne:

— Āté Pedruhu 'madâ'ā'wa te za, hâiwa hawi 'Re īhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hā.

¹⁶ Āne ré, te Pedru hā nasi 'ridawa ta'a. Taha wa, ma tô oto tāma 'ridawa za'ra. Te te sabu za'ra wamhā, uihâ na ma tô âma titob'uzu za'ra, tô sena na.

¹⁷ Tawamhā Pedru hā ma tô tinhib'rada hā tāma wē za'ra hâimo, ari'iwi si'ubumro da. Taha pari, ma tô tāma siwasu'u za'ra, Wanhib'apito hā dazazém hawi, te te īwazere na. Te duré tāma nharī za'ra:

— Ti'aduhu ma, te za īwasu'u za'ra wa'wa, duré īsiré īsazei'wa norī ma zama. — Āne te tāma sihâiba 'ru za'ra. Taha pari, ma tô tiwi timorī za'ra nimomo.

¹⁸ Tawamhā âma awē wamhā, awē wi, da'wapéi'wa norī hā Pedru te te siwi sa'rese za'ra ū wa, ma tô tāma tipē'ewara za'ra, da'wapéi'wa norī hā.

¹⁹ Pedruhu zô sôpré pese da, ma tô Erodi hā tāma sô rob'ru za'ra. Sô sôpré pese nherē, te te siwi sâmri ū di. Taha wa, Erodi hā ma tô īmadâ'ā'wa norī hā sadanhari pese za'ra, Pedruhu âma. Taha pari, ma tô dama 'ru za'ra, da te simro da, dazazé 'madâ'ā'wa norī hā.

Apito Erodihi dâ'âzé wasu'u

Tawamhā apito Erodi hā ma tô mo, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi, Sézareza na 'ri nho'ōmo nhisi u, tame sâmra da a'â.

²⁰ Tawamhā apito Erodi hā ma tô sahi u'âsi dazada hâimana, Tiru na 'ri nho'ōmo nhisi âma 're īdahâimana za'ra mono norī zada, duré Sido na 'ri nho'ōmo nhisi âma 're īdahâimana za'ra mono norī zada zama. Taha wa, Tiru hawi ma tô da'madâ'ā'wa norī hā ai'aba're, apito Erodihi u, Sido hawib zama. Erodi hā te te siwi sadaihu'u da, ma ītême sito. Tawamhā Barasitu na Erodihi nhibrob 'madâ'ā'wa nhisi u uimrehêne, ma aihutu. Tawamhā te āne tāma siwasu'u za'ra, Barasituhu ma:

— Ma'ăpê, wa'âma aime za'ra na, Erodihi me apâ wa te wasima ropese za'ra da, wasazé hā wa te duré wasima 're uipra za'ra mono da, īsib'a'u wē norī wi apâ. — Āne te tāma siwasu'u za'ra, Barasituhu ma. Tawamhā Barasitu hā ma tô âma saze za'ra, âma sime za'ra da. Taha pari, ma tô Erodihi u aihutu duré, te te sadawa pibu za'ra da duré ta hā, tisazé hā te te 're īuipra za'ra mono zéb da hā apâ.

²¹ Taha wa, Erodi hā bâdâ te te sima ūpisutuzém na ma tō ti'uza wē ūhâpa hā sima tisē. Danhib'apito 're ūsimasisi mono zéb āma ma tō nhamra, tinhimirotizéb āma, te te dama roti za'ra da.

²² Tawamhā te te dama roti za'ra pari, ma tō āne āma tawata za'ra ni, damreme 'rāihâ na:

— Ōhō mreme hā, aibâ mreme ō di. Ūhâiba'ō mreme, ūwaihu'upese mreme. — Āne te āma tawata za'ra ni, ūwaihu'upese newa.

²³ Tawamhā awa'awi ma tō hâiwa āma Wanhib'apito ma romhuri'wa hā azâ, ūhâzé pire na, Erodi hā. 'Re ūhâimana u'âsi mono āma si 're ūdawata za'ra mono zé hā te te sima sawi wa, ma tō azâ. Marī hā ūsâna wai'u ne hā āma sépu'u wa, ma tō dârâ, Erodi hā.

²⁴ Tawamhā 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā ma tō ropé, 'ri pâ. Sadawa wasu'u za'ëtë di oto.

Banabé norī hā Saruhu me, Ātizotiza u apâ ūnebzé wasu'u

²⁵ Tawamhā Banabé norī hā ma tō apâ tineb zahuré, Saruhu me, Ātizotiza na 'ri nho'ōmo nhisi u. ūsazei'wa norī nhibzari te te ūwapé zahuré hā te te dama sômri zahuré pari, ma tō apâ tineb zahuré, Zeruzarë hawi. Zuwā Marcusi hā te ūsiré timorī zahuré.

13

Banabé norī hā tinhimiromhuri na te te ūsâna'rata zahuré zé wasu'u

¹ Tawamhā Ātizotiza āma 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā duré dama rowahutu'wa norī hā te 're si'ubumro, ūsazei'wa norī wazari. Āne ūsisi za'ra hā: Banabé hā, duré Simi'ā hā, ūsisi amo hā Hâira na; duré Rusizu, Sireni āma aré 're ūsâmrâ mono hā; duré Saru hā, duré Mana'ë hā, apito Erodihi siwadi aré, Mana'ë hā, Erodihi nhorôwa āma siré prédub zahuré wa.

² Tawamhā nimahā bâtâ na ma tō ta norī hā saihuri āna asimro a'â, Wanhib'apito āma wata za'ra da. Taha wa, ma tō 'Re ūhâimana u'âsi mono pë'ëzani hā āne tâma waihu'u za'ra:

— Banabé norī ma, wa tō romhuri hā pisutu zahuré, Saruhu me. Te te ūma 're romhuri zahuré mono da, wa tō ūsimâ pisutu zahuré, ta norī hā. Taha wa, te ūpisutu zahuré zéb zarina, te za oto tâma ūpisutu za'ra wa'wa, asiti wa'aba oto neb zahuré da. — Āne ma tō tâma waihu'u za'ra.

³ Tawamhā 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, te duré mreme zu, saihuri āna. Tinhib'rada ma tō ūrâi āma sa'ra za'ra, Banabé norī ūrâi nhisiwi, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te tâma ūwaihu'u za'ra zéb zarina, te te tâma pisutu za'ra da, romhuri hā. Taha parip si, ma tō siwi satôrī zahuré, neb zahuré da oto.

Sipri āma Banabé norī te te ūromhuri zahuré zé wasu'u

⁴ Tawamhā Banabé norī hā ma tō tineb zahuré, Saruhu me. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré, ma tō tineb zahuré, Sere'usiza na 'ri nho'ōmo nhisi u. Ta hawi, te duré tineb zahuré, Sipri na rob'ré za'iti nhisi u. Rowa'u'u na uba'renem na ma tō saprī zahuré, dame.

⁵ Tawamhā ma tō aimasisi zahuré, Saramina na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame ma tō tinhimiromhuri na sāna'rata zahuré. Zudezu norī te, rowahutuzé mono bā, ma tō tame 'Re īhāimana u'āsi mono hā dama sadawa wasu'u zahuré. Zuwā Marcusi hā ma tō īme timorī zahuré, romhuri na te te pawaptob zahuré da.

⁶⁻⁸ Sipri na rob'ré za'iti nhisi wa'wai baba, si'aba'rei wamhā, ma tō aihutu, Paposi na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame abzé tede'wa hā ma tō sōpētē za'ra, zudezu norī siré hā, Bazezusi na īsisi hā. Deredu norī nhiminhisu na hā Erima na īsisi amo hā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa newa, te taré te te dama 're rowasu'u. Danhib'apito siwadi, Bazezusi hā. Sézi'u Paru na danhib'apito nhisi hā. Ta hā, rosa'rata waihu'u pese 'wa. Tawamhā ma tō sō tihārā zahuré, Banabé norī zō Saruhu me, te te wapari pese da, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā. Tawamhā Erima hā abzé tede'wa hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā tiwi wē'ō zahuré, danhib'apito hā Zezusihi wasu'uwē te te saze tō da.

⁹ Tawamhā Saru, Paru na īsisi amo hā ma tō aptete, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani na. Taha wa, abzé tede'wa te te 'madā'ā sina,

¹⁰ ma tō tāma tinhā, āne:

— Wa'uburé 'ra, a hā. Uburé īwē nhitob'ru, a hā. Aihāimana nhipesi di. īwasétē si, te asima 're ī'azawi pese mo. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā wē nherē, te dawi āma 're ī'azapri u'āsi mo, īwasétére na.

¹¹ Āhāna, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te za ai'azā. Tawamhā te za a'ā atob'a. Bātā nhimirowa'a hā 'madā'ā õ di za a'ā. — Āne te tāma tinhā, Paru hā.

Tawamhā awa'awi, ma tō titōmozazu, Erima hā. Ma tō tiwi tirobra duré, tob'a wa. Taha wa, ma tō te te nasi rob'upi dazō, ni'wa hā te te saprōni da.

¹² Tawamhā danhib'apito hā aibā ītob'a na te te 'madā'ā wamhā, ma tō saze, sena na Zezusihi wasu'uwē hā. Wanhib'apito nhimiroti na ma duré titob'uzu.

Ātizotiza amoi āma Paru norī te te ūromhuri zahuré zé wasu'u

¹³ Tawamhā Paru norī hā te ai'aba're, Paposi hawi, Pāpiriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Rowa'u'u na uba'renem na te ai'aba're, dame. Tane nherē, Zuwā Marcusi, īme morī zahuré õ di. Ma rēme zahuré, Zeruzarē u morī da apā.

Pāpiriza u sihutu wamhā, Peredi na 'ri nho'ōmo nhisi u te ai'aba'rē, Paru norī hā.

¹⁴ Ta hawi, te duré ai'aba'rē, Pisidiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Tawamhā ma tō aihutu, Ātizotiza na 'ri nho'ōmo nhisi u. Sihutu wamhā, sabadu na ma tō asisi, zudezu norī te, rowahutuzéb u. Tame te asimro ni.

¹⁵ Tawamhā ma tō ni'wa hā dama sōré, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te īrob'u'iérém na hā. Īsadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'u'iérē hā te duré dama sōré. Te te sōré za'ra parimhā, rowahutuzéb āma 're da'anhimi'rui mono 'wa hā ma tō Paru norī hā ãne 'mahârâ za'ra, te te dama rowasu'u za'ra da:

— Wasiré Izarazéhé nnihudu norī, asima wē za'ra wa'aba wamhā, te za wama īrowasu'u za'ra wa'wa, wama robze za'ra da. — Æne ma tō 'mahârâ za'ra.

¹⁶ Taha wa, Paru hā hâiwi ma tō za. Tinhib'rada, ma tō dama wē, ari'iwi dasi'ubumro da. Tawamhā te dama tinhā, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nnihudu norī, īwapari za'ra wa'aba. Duré zudezu'ō norī, a norī wa'aba zama wasiré ō nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're aiwata za'ra wa'aba mono norī hā, īwapari za'ra wa'aba.

¹⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono hā Izarazéhé nnihudu norī nhib'apito hā ma tō wahī'rata norī hā sima pisutu za'ra, āma sib'a'uwe za'ra da. Īsihudu sidâpâsi, ma tō te te 're apawapto, sitébré da, Ezitu āma tisiré'ō norī 'rata 're si'ubumroi mono ré hā. Ta hawi, ma tō sani za'ra, tiwaihu'u pese na.

¹⁸ A'ubuni wi, 're dahâimana za'ra mono ré, ma tō te te 're da'ab'madâ'ā pese, āma 're dazaihâ popo'o za'ra mono nherē. 40 na ma tō da'āma tiwahu, a'ubuni wi te te 're da'ab'madâ'ā mono ré hā.

¹⁹ Cana'ā na romnhisi āma ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā da'uprosi. 7 na dapoto mono bâ ma da'uprosi, a'uwe norī hā, īwa 're īdasi'ubumroi mono hā. Tawamhā tinhib'a'uwe ma, ma tō sōmri za'ra ti'a hā, Izarazéhé nnihudu norī ma.

²⁰ īwa dawi 're rob za'ra mono ré hā, 450 na ma tō āma tiwahub za'ra.

— Tawamhā dama īmreme pire norī hā misi sidâpâsi ma tō dama pisutu za'ra, īsadawa para dama rowairébē'wa 're hâimana za'ra mono da, Samuwé hā īpotozéb u. Tawamhā ma tō podo, Samuwé hā. Prédu wamhā, ta hā ma tō 'Re īhâimana u'āsi mono hā te te dama 're sadawa wasu'u. Ta hā īsadawa wasu'u 'rata 'wa, Samuwé hā.

²¹ Tawamhā Izarazéhé nnihudu norī hā ma tō tiwi waptērē za'ra, 'Re īhâimana u'āsi mono wi, ni'wa hā danhib'apito ne, te te 're īda'uwaiti mono da hā, te te pisutu da. Taha wa, 'Re īhâimana u'āsi mono hā ma tō tāma hâiba nhomri za'ra, Sau hā da'uwaiti'wa da. Sauhu mama hā, Tisi na īisisi hā. Bēzamihī

nihiludu ta hā, Tisi hā. Sau hā te te 're da'uwaiti mono ré hā
40 na ma tō āma tiwahu.

²² Tawamhā te te oto 're da'uwaiti mono tō da, ma tō waze,
'Re īhāimana u'āsi mono hā. Īsa'u hā ma tō Dawi hā dama
hāiba nho, da'uwaiti'wa da oto. Ta hā ma tō duré wēsā oto.
Āne te te īwēsāmrizé hā: "Dawi hā Zéséhé 'ra hā īma wē di.
Īnhimiroti te te āma uwaimrami da, te za te te 're īwapari
u'āsi." Āne ma tō Dawi hā wēsā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

²³ Dawihi nihiludu uwaibaba, ma tō 'Re īhāimana u'āsi
mono hā pisutu Zezusi hā, Izarazéhé nihiludu norī
nho'reptui'wa da hā. Wahi'rata norī ma, te te īropisutuzéb
zarina, ma tō pisutu.

²⁴ Zezusi hā tinhimiromhuri na te te dama sāna'rata õ
ré, ma tō Zuwā Batita hā te te dama 're rowahutu, wasiré
Izarazéhé nihiludu norī ma, dawasétē wi 're dasipizari za'ra
mono da, duré â dawabzuri hā da te 're 'manharī za'ra mono
da.

²⁵ Tawamhā tinhimiromhuri te te īsazârizéb u romhutu
wapsi, te dama siwasu'u, āne: "Cristuhu zô te 're asimipari
za'ra wa'aba mo. Tawamhā te ī'āma 're īrosa'rata za'ra
wa'aba mo, Cristuhu newa, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana
u'āsi mono te te īpisutu newa. Tazahā, ta hāi õ di, wa hā.
Īza'u si īma īpire hā te za wei mo. Wei wisi wapsi, wa hā
tāma īwapure di za. Tāma īwapure wa, īpara'uza wasisizé,
te apâ tiwi wasihu waihu'u õ di za, īnhisé wa." Āne te
dama siwasu'u, Zuwā Batita hā. — Āne ma tō Paru hā
dama rob'rāzarōtō, dahi'rata nihiludu uwaibaba, Zezusi we
īmorizém na hā.

²⁶ Te duré dama tinha:

— Wasiré Abra'āhā nihiludu norī, īwapari za'ra wa'aba,
duré zudezu'õ norī, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're aiwata
za'ra wa'aba mono norī zama. Uburé wa'udâna ma tō
īwasu'uwe hā wei watême satōri za'ra, wahâiba mono bâ,
danho'reptuzé wasu'u hā.

²⁷ Zeruzarē āma 're īsi'ubumroi mono hā, duré tame dama
īpire norī zama, Zezusi hā Danho'reptui'wa na te te waihu'u
za'ra õ di. Sabadu sidâpâsi, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa
wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'éré hā da te dasima 're sôré
za'ra mono nherē, īwasu'u hā te te waihu'u za'ra õ di, ta norī
hā. Taha wa, Zezusi hā dâ'â da, te te siwi āma roti wamhā, te
te waihu'u za'ra ãna, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa
wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u hā siwi āma uwaimra,
si'uihā na.

²⁸ Zezusi hā marī īwasédé hā te te 'manharī õ nherē, ma tō
õ norī hā siwi waptē, Piratuhu wi, da'wapéi'wa norī hā te te
siwi wîrī da, wasétē ré ne.

²⁹ Tawamhā Zezusihī āma uburé 'Re īhāimana u'āsi mono
mreme ui'éré 'rada hā te te siwi āma uwaimrami parip si, ma

tô siwi si'ra, wedepo'o nhonhi'rāmi hawi. Ma tô siwi tisē, ētē zahāpâ wa, ab're 're.

³⁰ Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tô apâ hâiwa'utu, dâ'â uptabi nherē.

³¹ Tawamhā apâ hâiwa'utu pari, ma tô nasi dama sihâiré, bâtâ ahâ na, Zezusi hā. Darireza hawi, Zeruzarē u aré īsiré īsi'aba're norī ma, ma tô nasi sihâiré. Ta norī hā te oto te te dama 're wasu'u wē za'ra Zezusi hā, Izarazéhé nhihudu norī ma.

³² — Wa norī zama īwasu'u wē hā wa te aima sōmri za'ra wa'aba da, wa ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ni.

³³ 'Re īhāimana u'âsi mono, wahi'rata norī ma, te te īropisudu hā ma tô wama āma uwaimrami za'ra oto, wasiré īsihudu norī ma. Zezusi hā ma tô apâ hâiwa'udu. Apâ īhâiwa'utuzé wasu'u na 'Re īhāimana u'âsi mono āma danho're na rob'ui'éré, īsāna'remhā, te wama wasu'u, ãne:

"A hā īra. Ā bâtâ na aihâiwa'utuzé bâtâ na wa za Aimama na aima 're īhāimana."

³⁴ — Duré āma rob'ui'éré 'rata hâiba amo hā te duré wama wasu'u 'Re īhāimana u'âsi mono, Zezusi dâ'â uptabi nherē, apâ za te te īhâiwa'utuzém na, dâ'â u'âsi nomro tō da. 'Re īhāimana u'âsi mono te tinhā:

"Dawihi ma, tô sena marī īwē na te tāma īropisutuzém na wa za taha u'âbâ aima āma uwaimrami za'ra wa'wa." Ñne īmreme na rob'ui'éré hā.

³⁵ īhâiba amo na rob'ui'éré īsāna'remhā, te duré wama wasu'u:

"Te te aima 're īromhuri wē u'âsi mono hā dâ'â wamhā, rēme õ di za, hâiba 'ro tō da."

Ñne te wama wasu'u. — Ñne te Paru hā dama rob'rāzarōtō, rowasu'u 'rata na hā.

³⁶ Te duré dama rowasu'u:

— Dawi hā ti'ai āma 're morī ré, ma tô 'Re īhāimana u'âsi mono ma sina uwaimra, te te tāma īpisutuzéb zarina. Te te sina tāma uwaimrami pari, ma tô dârâ, Dawi hā. īhi'rata norī 'ru āma ētē zahāpâ wa ab're wa, ma dasiwi sērē ni. Da te dasiwi sērē wamhā, īhâiba hā ma ti'ro.

³⁷ Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono apâ te te īhâiwa'udu hā, 'roi õ di. Hâiba wē na ma tô apâ hâiwa'utu.

³⁸⁻³⁹ Wasiré norī, ma'ápé aihīni īwapari pese za'ra wa'aba, tô sena na waihu'u za'ra wa'aba da. Danho'reptuzé wasu'u hā wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Zezusi hā, dawaséte pari'wa. Duréihā, Mozési hā ma tô wahi'rata norī ma āma rowasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na. īsimiroti zarina 're dahâimana za'ra mono nherē, dawasédé da te dasima 're pari waihu'u za'ra mono õ di, āma. Tane nherē, ãhāna Zezusi hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, dawasédé te te oto da'âma 're īab'madâ'â mono õ zarina, te za oto te te 're da'awēsāmri.

40-41 Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā ma tō ãne na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na, ãne:

"Re aihāimana za'ra wa'aba mono ré, wa za niha dama rob'manha, īpipa na. Tawamhā za te dama īrob'manharizém na te za āma 're asiwawā za'ra wa'aba mo, ni'wa hā te te āma 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono nhere.

'Madâ'â za'ra wa'aba. A norī wa'wa hā īāma aiwa'ē za'ra wa'aba norī hā, te za tāma 're a'rāmī za'ra wa'aba mo, īnhimirob'manhari pipa ma. Tawamhā īzadawa para te za ai'utōrī 'wa."

Āne 'Re īhāimana u'âsi mono mreme hā. Ma'āpé āma rosa'rata pese za'ra wa'aba za ãne na hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimirob'manhari pipa zé hā asina uwaimrami za'ra wa'aba tō da. — Āne te Paru hā dama rob'rāzarōtō.

42 Tawamhā Paru norī hā zudezu norī te, rowahutuzém hawi pusi zahuré wi, ma tō waptērē zahuré ni, sabadu amo na te te dama rowasu'u na sahu zahuré da.

43 Tawamhā rowahutuzém hawi dawairébé wamhā, da'ahâ na te Paru norī siré ai'aba'rē ni, Banabéhé me, zudezu norī hā, duré zudezu'ō norī hā, zudezu norī hāimanazéb zarina 're īhāimana za'ra mono norī zama. Tawamhā ma tō tāma roti za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na siptete sina āma 're hāimana u'âsi za'ra mono da.

44 Tawamhā sabadu amo na aihīni ma tō tasi'rā'ōtō ni, 'ri nho'omo āma 're īdasi'ubumroi mono hā, Wanhib'apito zadawa wasu'u hā da te wapari za'ra da. Da'umro di, da te īwapari za'ra ō hā.

45 Tane nherē, da'ahâ na īdasi'rā'ōno hā zudezu norī hā te te da'madâ'â za'ra wamhā, ma tō āma da'ruiwapari za'ra. Tawamhā Paruhu mreme hā ma tō dawi wē'ō za'ra, zudezu norī hā. Taha wa, timreme na ma tō nasi āma tāma wa'rāmī za'ra, Paruhu mreme wa'rāmī. Ma tō duré āma tiwa'ē za'ra.

46 Tane nherē, pahi ãna ma tō Paru norī hā tāma nhari za'ra, zudezu norī ma, ãne:

— A norī wa'aba ma, uimrehēne wa tō aimā rowasu'u za'ra wa'aba ni, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hā. Tane hā tō, wē di. Tane nherē, taré newa, ma tō asiwī īwē'ō za'ra wa'wa, īwasu'uwē hā. Taha wa, ībāi ō di, hāiwa āma rowē āma 're īaihāimana u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hā, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata. Taha wa, wa za airēme za'ra wa'aba ni, zudezu'ō norī ma, wa te tāma 're rowasu'u za'ra mono da oto.

47 Wanhib'apito hā ma tō ãne na wama roti za'ra oto:
 "A norī wa'wa hā wa tō aipisutu za'ra wa'wa, zudezu'ō norī ma, 're rob'uiwē za'ra wa'aba mono da, īwē na, taha zarina te 're īda'anho'reptui mono zém na daro mono bā āma 're ropéi wa'aba mono da, dama."

Ñne te wama roti za'ra, Wanhib'apito hā. — Ñne ma tō Paru norī hā tāma rowasu'u za'ra, Banabéhé me.

⁴⁸ Tawamhā zudezu'ō norī hā Paruhu mreme te te wapari za'ra wamhā, toi uptabi za'ra di. Wanhib'apito zadawa wasu'u na ma tō tiwata za'ra. 'Re īhaimana u'āsi mono hā, rowē na īrata 're hāimana u'āsi za'ra mono da, te te sima īpisutu za'ra norī hā ma tō saze za'ra, Zezusi hā.

⁴⁹ Tawamhā Wanhib'apito zadawa wasu'u hā ma tō ropé, daza'rui mono bâ, tame danhipti'a nho'ōmo āma 're īdahāimana za'ra mono norī u.

⁵⁰ Tane nherē, zudezu norī hā ma tō tame dama īpire norī hā wada'uri wasétē za'ra, Paru norī zada hāimana za'ra da. Pi'ō norī hā īmreme pire norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īwata za'ra mono norī, zudezu'ō norī, ta norī zama ma tō wada'uri wasétē za'ra, sada hāimana za'ra da. Tawamhā ma tō āma rowasétē zahuré ni, Paru norī āma, Banabéhé me. Ma tō tāma rob'ru zahuré ni, ta hawi danhipti'a nho'ōmo hawi neb zahuré da, danhiti.

⁵¹ Tawamhā Paru norī hā ma tō tipara zapru hā wamirī zahuré, da'āma dâ'ā zahuré tō da. Taha wa, òne haré ma tō tineb zahuré, Iconizu na 'ri nho'ōmo nhisi u.

⁵² Tawamhā Zezusihi zazei'wa norī hā Ātizotiza āma 're īsi'ubumroi mono hā te 're to za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani na ma tō aptete za'ra, īpē'ē mono bâ.

14

Paru norī hā Iconizu āma te te īromhuri zahuré zé wasu'u

¹ Tawamhā Iconizu na 'ri nho'ōmo nhisi u ma tō aimasisi zahuré, Paru norī hā, Banabéhé me. Tamomo simasisi zahuré wamhā, Ātizotiza āma sada īromhāimana zahuré ne, ma tō duré sada tiromhāimana zahuré. Zudezu norī te, rowahutuzéb u ma tō tizasi zahuré, te te dama rowasu'u zahuré da. Tawamhā simirowasu'u wē wa, mreme wapari ze zahuré di, dama hā. Taha wa, da'ahâ na ma tō saze za'ra ni, zudezu norī hā, zudezu'ō norī zama.

² Tane nherē, zudezu norī te te 're īsaze za'ra mono õ hā ma tō zudezu'ō norī hā wada'uri wasétē za'ra, sada hāimana za'ra da, Paru norī zada, uburé siré īsazei'wa norī zada zama.

³ Tane nherē, Paru norī hā te Iconizu āma aimasisi hā zahuré. Pahi ãna ma tō Wanhib'apito hā dama wasu'u wē zahuré. Tawamhā īwasu'u wē hā tō sena na da te waihu'u za'ra da, Wanhib'apito hā ma tō Paru norī pawaptob zahuré, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā, marī īwē hā dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te dama 're ab'manharī zahuré mono da tame.

⁴ Tane nherē, õhō na si misi da te dasima āma rosa'rata za'ra õ di, 'ri nho'ōmo āma 're īdas'i'ubumroi mono norī hā. Ma tō dasima aipo'o ni. Ni'wam norī hā ma tō zudezu norī

niwī 're hāimana za'ra. Ni'wam norī hā te Paru norī niwī 're hāimana za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī niwī.

⁵ Tawamhā ni'wam norī hā zudezu norī hā zudezu'ō norī me, ma tinhib'apito norī me āma sisaze za'ra, Paru norī āma te te rowaséte za'ra da, duré ētē na te te siwi pāñi da.

⁶ Tawamhā damreme te te sina wapari zahuré wamhā, ma tō dawi tipusi zahuré, wara sina, Paru norī hā. Rica'oniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u ma tō tineb zahuré. Tamomo neb zahuré wamhā, Risitira na 'ri nho'ōmo nhisi u, ma tō aimasisi zahuré, duré Derebi na 'ri nho'ōmo nhisi amoi u.

⁷ Tame ma tō oto dama rowahutu zahuré, Zezusihi wasu'uwē na hā.

Paru norī hā Risitira āma duré Derebi āma te te ūromhuri zahuré zé wasu'u

⁸ Tawamhā Risitira āma te aibā hā 're sāmra, īhi're hā, īpotozém hawi īmorī'ō hā para uwa zahuré wa.

⁹ Paru hā te te dama rowasu'u ré, ma tō īhi're hā mreme wapa. Tawamhā Paru, ma tō ītēme rob'madâ. Te te 'madâ'ā wamhā, ma tō sina waihu'u, tō sena Wanhib'apito te te īsaze na hā, duré te te pese da, te te sina ī'umnhasi na hā.

¹⁰ Taha wa, te mreme 'rāihâ na tāma tinhā:

— Aiwahutu. Hāiwi asa na, aipara na. — Āne te tāma tinhā.

Tawamhā īhi're, si'aba're na ma tō hāiwi za. Ma tō timorī wē.

¹¹ Taha wa, Paru te te īwahudu hā da te 'madâ'ā za'ra wamhā, ma tō dasima 'mahârâ za'ra ni, āne:

— īhāiba'ō norī, īwaihu'upese norī hā ma tō wei watēme 'manhi'ra zahuré. Ma tō si'aibā zahuré, āma 're īwawata za'ra mono norī hā. — Āne ma tō dasima 'mahârâ za'ra ni, dasimremezém na, Rica'oniza āma 're īdasi'ubumroi mono norī mreme na.

¹² Tawamhā Paru norī hā ma tō sisi zahuré ni, Banabéhé me. īhāiba'ō norī hā waihu'u pese newa da te dasima 're īsisi za'ra mono zém na ma tō sisi zahuré ni. Banabé hā Zupité na ma sisi ni. Duré Paru hā Mecuriu na ma tō sisi ni, rowahutu'wai wa.

¹³ Zupitéhē āma 're īdawata za'ra mono zé hā 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa 'rata, 'ri hā. Taha wa, aibā hā Zupitéhē ma da'āma 're īmreme mono hā ma tō powawē hā saprōni zahuré, āma 're īdawata za'ra mono zéb u, 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa u hā. Tawamhā romnhirārā na ma tō sō'rebzu zahuré, tāma 'madâ'ā ze zahuré da. We īsaprōni zahuré 'wa hā ma tō dasine sima wē, powawē hā te te pāñi zahuré da, āma dawata za'ra da, Paru norī āma, waihu'u pese zahuré newa.

¹⁴ Tawamhā te te ī'manharī wasu'u hā Paru norī hā te te wapari zahuré wamhā, wara sina ma tō dawa'wa u tizasi waré zahuré. Ti'uza hā ma tō hāiwazu zahuré, tinho'utu

nho'ōmoi baba, rob'ru te. Te te hâiwazu zahuré sina, ma tô hârâ 'râihâ na da'mahârâ zahuré, ãne:

¹⁵ — Aibâ norî, e marî da, te za tane ūmanharî za'ra wa'wa. Tô'ã. 'Manharî za'ra wa'aba tõ. Wa norî hâ aibâ, asine wa'aba hâ. Zezusihî wasu'uwe na wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tô we wanem ni, atême za'ra wa'aba. Wa tô aima roti za'ra wa'aba ni, taré romhâiba na ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono zém hawi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, ūwaihu'upese newa ãma 're aiwata tõ za'ra wa'aba mono da, 'Re ūhaimana u'âsi mono niwî 're anomro aba mono da oto. Ta hâ ropoto na'rata 'wa, duré hâiwa nhrôtô 'manharî'wa, duré ti'ai 'manharî'wa, duré âporé 'manharî'wa. Ubûré ti'ai ãma 're ūdanomro mono da hâ, ma tô te te da'apoto, hâiwa nhrôtô ãma 're ūdahaimana za'ra mono da zama, duré â 'râwi 're ūnomro mono da zama.

¹⁶ Duréihâ, dahi'rata sidâpâsi da te dasima ūwézéb uwaibaba te 're danomro. 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ te te 're da'ahâ za'ra su'u mono õ di.

¹⁷ Tane nherê, ma tô dama 're siwaihu'u u'âsi, tinhoprubzém na sena 're ūhaimana mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da. Tâ hâ ma tô pisutu, we aima 're ta'a za'ra wa'aba mono da, te te aima 're robdi'i za'ra wa'aba mono da. Buru nho hâ te duré te te aima 're sômri za'ra wa'wa, 're ūrâ za'ra mono zéb da hâ, te te ūpisutu zarina, ãma 're asaihuri aba mono zéb da hâ, aima ãma 're ūrobzei u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hâ. — ãne ma tô Paru norî hâ dapo're pu'u zahuré, Banabéhé me.

¹⁸ ãne Zezusihî zadawa wasu'u'wa norî hâ te te dawi sawi zahuré nherê, da te ãma rosahârî waihu'u za'ra õ di aré. Powawé hâ te aré tô dasiwi pârî ni, Paru norî ãma ūdawata za'ra zéb da hâ. Tane nherê, dama mreme pire zahuré wa, ma tô ãma rosahârî za'ra ni oto, da te dasiwi pârî tõ da, ūwaihu'upese zahuré newa, ãma dawata tõ zahuré da, Paru norî ãma hâ.

¹⁹ Tawamhâ zudezu norî hâ ūtizotiza hawi te ai'aba're, Paru norî zarina, Iconizu hawib zama. Sihutu wamhâ, ma tô ãma dawada'uri waséte za'ra, aihîni sada danhiti'ru za'ra da. Tawamhâ, ma tô ãma tasisaze za'ra ni. Taha wa, ëtê na ma tô dasiwi hâ ni, Paru hâ da te dasiwi wîrî da. Tawamhâ, dâ'â newa, ma tô ãma rosa'rata za'ra ni. Taha wa, ma tô da te ãma robâdâ, 'ri ahâ nhiti.

²⁰ Tawamhâ ūsiré ūsazei'wa norî hâ ma tô siwi uirî. ūrata simasab ré, ma tô udu, Paru hâ. Tawamhâ 'ri nho'ōmo u te apâ mo. Tame awêm na te oto ne Paru norî hâ, Banabéhé me. Derebi na 'ri nho'ōmo nhisi u te tineb zahuré.

²¹ Tame ma tô dama rowahutu zahuré, ūwasu'uwe na. Tawamhâ da'ahâ na ma tô saze za'ra ni, Zezusihî nhrâ zarina 're danomro mono da. Taha pari, te oto apâ tineb zahuré dahawi, siwa'râmi.

Paru norī hā Ātizotiza u, siwa'rāmi ūneb zahuré zé wasu'u

Tawamhā Paru norī hā Risisitira wa'wai baba te apâ tineb zahuré siwa'rāmi, duré Iconizu wa'wai baba, duré Ātizotiza wa'wai baba.

²² 'Ri nho'ōmo wa'wai baba neb zahuré wamhā, ma tō ūsazei'wa norī hā pawaptob za'ra, hāimana nhiptete na 're nomro mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono āma te te 're sasōmri u'āsi za'ra mono da. Āne te duré tāma nharī za'ra:

— A norī wa'wa hā Zezusihī zazei'wai wa, marī ūwasédé hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, tāma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Āne na hā te za tō 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē oto 're anomro aba mono wa, te za niwapsi hāiwa āma ūrata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo, rowē na.

— Āne te tāma nharī za'ra.

²³ Tawamhā 'ri nho'ōmo mono bā ūsazei'wa norī hā siré 're ūsi'rā'ōtō mono sidāpāsi ma tō da'madā'ā'wa da hā te te 're apisutu zahuré, Paru norī hā. Sai āna, te duré ta norī hā timreme zahuré, Wanhib'apito ma, te te sina 're ūumnhasi za'ra mono ma, ūwasétē wi da'wawi 're ūsimapa za'ra mono zém na te te 're pawaptob u'āsi za'ra mono da, da'madā'ā'wa norī hā.

²⁴ Pisidiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba, te oto tineb zahuré Paru norī hā, Pāpiriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u.

²⁵ Tame, ma tō Zezusihī wasu'uwē na dama rowahutu zahuré, Peredi na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Taha pari, ma tō duré tineb zahuré, Atariza na uba're nhimizahārizém nhisi u.

²⁶ Ta hawi te duré tineb zahuré, rowa'u'u na uba'renem na, dame. Tawamhā apâ ma tō aimasisi zahuré Ātizotiza u, Siriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma timorī na te te ūsāna'rata zahuré zéb u. Ta hawi neb zahuré õ ré, ma tō Paru norī āma tamreme zusi ni, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Te te tāma 're romhuri wē zahuré mono da, te te 're pawaptob u'āsi zahuré mono da, ma tō āma tamreme zusi ni, Ātizotiza hawi neb zahuré õ ré. Te te dama 're rowahutu zahuré mono parimhā, ma tō apâ aimasisi zahuré.

²⁷ Ātizotiza u apâ simasisi zahuré wamhā, ma tō ūsazei'wa norī zō tihārā zahuré, te te ūtēme ubumro da. Taha wa, ma tō dama siwasu'u zahuré, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipawaptobzém na. Āne te tāma rowasu'u za'ra:

— 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō wapawapto, marī ūwē hā wa te dama 're 'manharī mono da, ūwasu'uwē hā wa te dama āwisi da, zudezu'ō norī ma zama. Tawamhā ta norī zama ma tō te te 're sazei pese za'ra. — Āne te tāma rowasu'u za'ra, ūsazei'wa norī ma.

²⁸ Ātizotiza āma te oto aimasisi hā zahuré, Zezusihi nhirā zarina 're īnomro mono norī 'rata, Paru norī hā.

15

Zeruzarē āma īdasi'rā'ōtōzé wasu'u

¹ Tawamhā aibâ norī hā ma tō aihutu Ātizotiza u, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi. Tawamhā īsazei'wa norī ma, te roti za'ra, āne:

— Zudezu'ō norī hā, Mozési hā wah'i'rata norī ma, te te īpisutu zarina, 're sisihāiwata nnihâri za'ra mono ō nherē, 'Re īhâimana u'āsi mono te te 're sō'reptu za'ra mono ō di za. — Āne te tāma nharī za'ra, aibâ norī hā.

² Tawamhā Paru norī hā Banabéhé me, ma tō wē'ō zahuré, īsimirowasu'u za'ra hā. Taha wa, te simreme wa'rāmi sa'ētē āma sima nharī za'ra. Āne wa, īsazei'wa norī hā ma tō ni'wam norī hā pisutu za'ra, Paru norī siré si'aba're da, Zeruzarē u, tame da'madâ'ā'wa norī me duré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī me, te te sima āma romnhoré za'ra da.

³ Tawamhā īsazei'wa norī hā siré 're īsī'rā'ōtō mono norī hā ma tō āma ana, īsī'aba'rezém na hā. Ma tō si'mazatōri za'ra, īme 'masi'aba'rei hutu da. Tawamhā Paru norī hā Zeruzarē u si'aba'rei ré, Penisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba, te ai'aba're, duré Samariža na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba zama. Taha wa'wai baba, si'aba'rei ré, ma tō īsazei'wa norī ma, te te rowasu'u za'ra, zudezu'ō norī hā 'Re īhâimana u'āsi mono u, 're īsipizari za'ra mono na hā. Tawamhā aihīni ma tō dama āma rowē zani za'ra, tame īsazei'wa norī ma.

⁴ Tawamhā Zeruzarē u ma tō oto aihutu. Sihutu wamhā, īsazei'wa norī hā, duré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā, duré da'madâ'ā'wa norī hā ma tō siwi waibui wē, Paru norī hā. Tawamhā Paru norī hā ma tō dama rowasu'u za'ra aihīni, 'Re īhâimana u'āsi mono nhimipawaptobzéb zarina uburé īsadawa para te te dama 're īab'manharī zahuré mono zém na hā.

⁵ Tawamhā ni'wam norī hā ma hâiwi aimasa, parisezu norī hā te te dama rowasu'u za'ra da. Tawamhā te dama nharī za'ra, āne:

— īsazei'wa norī ma, wa te roti za'ra wa'aba, zudezu'ō norī hā, dame 're sisihāiwata nnihâri za'ra mono da, uburé 'Re īhâimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré zarina 're nomro mono da. — Āne te dama nharī za'ra.

⁶ Tawamhā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā ma tō si'rā'ōtō, da'madâ'ā'wa norī me, te te sima āma romnhoré za'ra da niha.

⁷ Tawamhā te te sima āma romnhoré hā za'ra pari, ma tō Pedru hā hâiwi za. Āne te tāma nharī za'ra:

— Wasisānawā norī, īwapari za'ra wa'aba. Duréihā 'Re īhâimana u'āsi mono hā ma tō sima īpisutu, īhâiba

pisutu zudezu'õ norĩ ma, Zezusihi wasu'uwe na te tāma 're rowasu'u za'ra mono da, te te 're wapari za'ra mono wa, te te 're saze za'ra mono da. Āne na ma tō īāma īwaihu'u za'ra wa'wa.

⁸ 'Re īhaimana u'āsi mono hā dapē'ẽ 'remhā dān-himirosa'rada hā te te waihu'u pese di. Zudezu'õ norĩ hā te te 're saze za'ra mono wamhā, 'Re īhaimana u'āsi mono te te 're īwēsāmri za'ra mono zéb zarina, ma tō Tipē'ezani hā ta norĩ ma zama te te 're anhomri, īsāna'rata hawi te te wama 're īanhomri mono ne.

⁹ Ta norĩ hā Zezusi te te sina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina si, ma tō īwasédé hā te te tāma 're apari, wa norĩ hā wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, wawasédé hā te te wama 're īapari mono ne hā aiwa. Aimawi hā te te tāma 're apisutu mono õ di, zudezu'õ wa.

¹⁰⁻¹¹ E marĩ da, ma tō bétē asima īwē za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'āsi mono hā pibu za'ra wa'aba da, niha te te aima īrob'manharĩ za'ra wa'aba õ zéb zô. 'Re īhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré hā wa te tāma āma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di, taha zarina 're īwasisõ'reptu za'ra mono da hā. Wahi'rata norĩ zama te te tāma āma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di duré. Taha wa, e marĩ da, wa za bétē wasiré īsazei'wa norĩ ma, wa te 're roti za'ra, Mozésihi nhimi'ui'éré zarina 're nomro mono da, zudezu'õ nherẽ. Ni'wa hā marĩ īpire uptabi hā te te danhoihi waptob āna, te te dama īsibu 'rāihâ ne, ma tō a norĩ wa'wa hā īpire uptabi hā tāma īpisutu za'ra wa'wa, zudezu'õ na īsazei'wa norĩ ma hā. Tane nherẽ, tinhoprubzém na si ma tō Wanhib'apito Zezusi hā te te 're wa'anho'reptu. Ōhō na si te duré ta norĩ zama te te 're anho'reptu, zudezu'õ norĩ hā.

— Āne te tāma nharĩ za'ra, Pedru hā.

¹² Tame īsi'ubumro norĩ hā te ari'iwi asimro, Banabé norĩ mreme hā te te wapari za'ra da, Paruhu me. Uburé zudezu'õ norĩ ma, 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa para, marĩ dama ī'manharĩ waihu'u'õ hā te te 're īab'manharĩ zahuré mono zém na te dama siwasu'u zahuré.

¹³ Ta norĩ hā te te dama rowasu'u zahuré parimhā, te duré Ti'adu hā dama rowasu'u, āne:

— Wasisānawā norĩ, īwapari za'ra wa'aba.

¹⁴ Sima Pedru, ma tō wama rowasu'u pari za'ra, 'Re īhaimana u'āsi mono, tinhoprur na zudezu'õ norĩ āma īsime na'rata zém na. Tinhib'a'uwe da, ma tō ni'wam norĩ si te te 're awaibu, zudezu'õ norĩ hā.

¹⁵ Āne na ma tō 'Re īhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā āma rob'ui'éré, tō īsarina. Āne duréihā rob'ui'éré hā, uburé Danhib'apito mreme na hā:

¹⁶ "Zahadu wa za apâ īsina siri, Dawi na aihi'rata nhisi nhimirotizéb zarina ni'wa hā īsihudu uwaibaba hā

siroti'wa da.

'Ri siprum nherē, ti'ai u'ēne hā te za ubumro ni, da te dasiwi āma 'ri téb da apâ. Tane duré, Dawi hā duréihā pire na te te 're ūda'ab'madâ'ā mono zé hā si'utōñ nherē, wa za ūsihudu hā pisutu, apâ Dawihi nhimiroti zarina te te 're 'mairoti mono da.

¹⁷ Tawamhā zudezu'ō norī zama te za ūzô 're sôpré, ūnhib'a'uwe da, te ūsimā ūpisutu za'ra norī hā te te 're ūzaze za'ra mono da.

¹⁸ Wa hā uburé Danhib'apito, wa tō ãne hā ūsāna'rata hawimhā dama waihu'u pa."

Āne ūsadawa wasu'u ui'érē 'rada hā. — Āne ma tō Ti'adu hā tāma rob'rāzarōtō za'ra.

¹⁹ Te duré tāma nharī za'ra:

— Āhāna ūnhimirosa'rada hā wa za aimā waihu'u za'ra wa'wa. Zudezu'ō norī hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono u 're ūsipizari za'ra mono norī wi, wa te tiwi 're ro'wa'rutu za'ra mono ò di za.

²⁰ Āne si wa za 'manharī za'ra ni. Wa za tāma rob'ui'érē za'ra ni, marī ūwasétē uptabi si, wa te tiwi sawi za'ra da, romhāiba 'manharī āma 're ūdawata za'ra mono zéb da, abaze da te 're simroi mono wamhā, taha nhi hā te te 're huri tō mono da, duré ūsiwa'ru tihāimanazé ūwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono tō da, pi'ō na aibâ na zama, duré danhimizama hā da te 're ūsō'reti za'ra mono nhi hā waprui ré te te 're huri tō mono da, duré danhimizama wapru hā te te duré 're āhuri tō mono da. Āne si wa za dawi sawi za'ra ni.

²¹ Rowahutuzé mono bâ, sabadu sidâpâsi Mozésihi nhimi'ui'érē hā da te 're sôré za'ra mono ré hā, ma āma tiwahub ahâ. Te duré da te dasima āma 're rowahutu u'āsi za'ra, 'ri nho'ōmo mono bâ. Taha wa, Mozésihi nhimi'ui'érē hā dama waihu'u pese za'ra wa, te za ã norī hā roti hā te te wama 're 'madâ'ā za'ra, zudezu'ō norī hā, rowē na wasiré 're wahāimana za'ra mono da. — Āne ma tō Ti'adu hā dama rowasu'u 'rāsatu.

Zudezu'ō na, Zezusihi zazei'wa norī ma, da te ūrob'ui'érē za'ra zé wasu'u

²² Tawamhā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā, da'madâ'ā'wa norī me, ma tō aihîni āma sisaze za'ra, ūsiré ūsazei'wa norī me, Ātizotiza u tisiré norī hā te te siwi 'mazatōñ zahuré da, Paru norī siré 'maneb zahuré da, Banabéhé me. Tawamhā Zudasi hā ma tō siwi pisutu, Basaba na ūsisi amo hā, ūsiré neb zahuré da, Siraha me. Ta norī hā simiroti prépub zahuré di, ūsazei'wa norī ma hā.

²³ Tawamhā ūsiré neb zahuré wamhā, rob'ui'érē, ma tō siré âri zahuré. Āne rob'ui'érē hā:

"Wasiré ūsazei'wa norī, zudezu'ō na 're aipoto za'ra wa'aba mono hā, wa āma asawi za'ra wa'aba ni, Ātizotiza na 'ri

nho'ōmo nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, duré Siriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, duré Sirisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā. Wa norī hā Zesusihi zadawa wasu'u'wa norī hā duré āme da'madā'ā'wa norī zama wa tō wasisānawā na wa te 're asisi za'ra wa'wa, wasiré Zesusihi zazei'wai wa.

²⁴ Wa norī hā wa tō romreme hā wapari za'ra ni. Aibā norī hā, aré wasiré 're īsi'ubumroi mono hā ma tō, u, āma ai'aba'rē, atēme za'ra wa'aba, wazadawa para ō nherē. Si'uihā na ma te u, tinhimirowasu'u na aiwi ro'wa'rutu za'ra wa'wa. Ma duré asimirosa'rada hā aiwi 'wa'rutu za'ra wa'wa.

²⁵ Taha wa, aihīni wa tō āma wasisaze za'ra ni, aibā norī hā maparane wasi'upana wa te wasiwi āma satōrī zahuré da, atēme za'ra wa'aba. Aibā norī hā Banabé norī siré te za āma tineb zahuré. Banabé norī hā Paruhu me, wama īsawi pese zahuré.

²⁶ Ta norī hā Wanhib'apito Zezu Cristu te te dama 're wasu'u wē zahuré mono da, 're neb zahuré ré, ma tō da te dasima 're 'ru zahuré, da te dasiwi pārī da. Tane nherē, ma tō Zesusi hā te te dama 're sadawa wasu'u u'āsi zahuré.

²⁷ Āhāna, wa Paru norī me wasiwi āma satōrī zahuré ni Zudasi norī hā, Siraha me. Wanhimi'ui'érē zarina te za 'rāwi aima wazadawa wasu'u za'ra wa'wa.

²⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō wanhimirosa'rata waihu'u pe hā wama sōmri za'ra, īsimirosa'rada hā wa te waihu'u za'ra da. Tawamhā wa tō āma saze za'ra ni, wanhimiroti ahā na wa te aima 're roti za'ra wa'aba mono tō da. Āne si wa za aima roti za'ra wa'aba ni:

²⁹ 'Danhimizama hā romhāiba 'manharī āma 're dawata za'ra mono da, da te 're īsimroi mono nhi hā 're huri aba mono ō di za. Duré īwapru hā 're āhuri aba mono ō di za. Duré danhimizama da te 're īsō'reti za'ra mono nhi hā 're huri aba mono ō di za. Duré siwa'ru aihāimanazé īwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za, pi'ō na aibā na zama.' Āne na si wanhimiroti za'ra hā, aima za'ra wa'aba hā. Āne na wanhimiroti zarina 're anomro aba mono wamhā, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Wa āma asawi za'ra wa'aba ni, īrēme ma." — Āne ma tō tāma rob'ui'érē za'ra, Zeruzarē āma 're īsi'ubumroi mono norī hā.

³⁰ Tawamhā Zeruzarē hawi, dasi'upana da te īsatōrī zahuré hā ma tō tineb zahuré, Ātizotiza u. Paru norī me te tineb zahuré. Sihutu wamhā, īsazei'wa norī zō hārā za'ra wa, ma tō ubumro. Rob'ui'érē, ma tō tāma sōmri za'ra.

³¹ Taha wa, ma tō sōré za'ra. Te te sōré za'ra wamhā, toi uptabi za'ra di, roti hā wē wa.

³² Zudasi norī hā Siraha me, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa zahuré. Tawamhā ta norī hā ma tō īsazei'wa norī ma roti zahuré. Simiroti hā zahuré di, ta norī

hā. Taha wa, ma tō ūsazei'wa norī hā āma aptete za'ra, ūsimiroti zahuré na. Marī ūwē hā te te 'manharī ze za'ra di.

³³⁻³⁴ Taha wa, ma tō bādā hā nasi āma si'utōrī zahuré, Sira norī āma Ātizotiza āma simasisi zahuré ré hā. Tawamhā ūsazei'wa norī hā ma tō apā siwi satōrī za'ra, rowē na apā neb zahuré da, te te siwi ūsatōrī za'ra norī u.

³⁵ Paru norī hā te a'ā aimasisi zahuré, Ātizotiza āma, Banabéhé me. Tame nī'wam norī me te te dama 're rowahutu zahuré mono da, duré Wanhib'apito zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u zahuré mono da, ma tō a'ā aimasisi zahuré.

Paru norī hā siwi ūsiwanhizarizé wasu'u

³⁶ Tawamhā āma ronomro pese zahuré pari, te Paru hā Banabéhé ma tinha:

— Oto wane na apā, 're ūwanebzé na'rata niwī. 'Ri nho'ōmo u datēme 're ūwaneb na'rata zéb uwaibaba, Wanhib'apito, wa te dama ūsadawa wasu'u na'rata zéb u, wa za wanem ni, ūsazei'wa norī hā wa te duré sabu na sitéb za'ra da, rowē na 're hāimana za'ra mono zō. — Āne te tāma tinha.

³⁷ Tawamhā Banabé hā ma tō sima wē, Zuwā Marcusi hā ūsiré morī zahuré da.

³⁸ Tane nherē, Paru hā ma tō wē'ō, ūsiré morī zahuré tō da, ūwana wamhā, Zeruzarē u Pāpiriza hawi apā morī sirōmo da, te te rēme zahuré wa, Zuwā Marcusi hā. Timorī hā te te ūme 'rāsatu zahuré ū wa, ma tō siwi wē'ō.

³⁹ Tawamhā te sima āma nhari zahuré, Zuwā Marcusihi hāiba na. Siwapari zahuré ū di. Taha wa, ma tō siwi aiwanhizarí zahuré, āma sisaze zahuré ū wa. Tawamhā Banabé hā ma tō Zuwā Marcusi hā saprō. Rowā'u'u na uba'renem na te tineb zahuré dame, Sipri na rob're za'iti nhisi u.

⁴⁰ Tawamhā Paru hā ma tō Sira hā pisutu, ūsiré morī da. ūsazei'wa norī hā ma tō āma mreme zu, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, ta hā te te pawaptob zahuré da, ūneb zahuré zém na hā.

⁴¹ Taha parimhā, ma tō tineb zahuré Paru norī hā, Siriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba, duré Sirisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba. Tinhimiroti na ma tō te te 're da'apawapto, ūsazei'wa hāimanazém na danhiptete na 're dahāimana za'ra mono da, dasiré 're ūdasirā'ōtō mono bā.

16

Timotiu hā ūme morī zahuré da, Paru te te sima ūwēzé wasu'u

¹ Tawamhā Derebi na 'ri nho'ōmo nhisi u ma tō aimasisi zahuré, Paru norī hā. Taha pari, ma tō duré aimasisi zahuré, Risitira na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame te aibā hā 're sāmra,

Zezusihī zazei'wa hā, Timotiu na īsisi hā. Īna hā zudezu, Zezusihī zazei'wa, ta hā. Tane nherē, īmama hā zudezu õ di, deredu norī siré hā, ta hā.

² īsazei'wa norī hā uburé ma tō Timotiu hā wēsāmri za'ra, Risitira āma 're īsi'ubumroi mono norī hā, duré Iconizu āma 're īsi'ubumroi mono norī hā.

³ Tawamhā Paru hā ma tō sima wē, Timotiu hā īsiré morī da. Tane nherē, zudezu norī hā uburé tāma waihu'u pese za'ra di, Timotiuhu mama hā deredu norī siré na hā. Taha wa, Paru hā ma tō Timotiu sihāiwata nhizā, sizudezu da, te te āma siwi wē'õ tō da, zudezu norī hā.

⁴ Tawamhā Paru norī hā daza'rui mono bâ ma tō te te dawaimrami za'ra, Zezusihī zadawa wasu'u'wa norī nhimirosa'rata na, te te dama rowasu'u za'ra mono da, duré Zeruzarē āma da'madâ'â'wa norī nhimirosa'rata na zama. Ma tō duré dama roti za'ra, ta norī nhimirosa'rada hā da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, īsazei'wa norī hā.

⁵ Taha zarina, ma tō Wanhib'apito te te sina 're ī'umnhasi za'ra mono zém na 're siptete za'ra, īsazei'wa norī hā daza'rui mono bâ siré 're īsi'rā'õtō mono hā. Awē sidâpâsi ma tō sina hā, īsazei'wa hā.

Paru hā Torowadi āma marī hā sōtō 'rowim ne te te īsabuzé wasu'u

⁶ Tawamhā Paru norī hā ma tō ai'aba're, Prizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, duré Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā ma tō sadawa uwati za'ra, Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi āma īwasu'u'wē na te te dama rowasu'u za'ra tō da a'â.

⁷ Tawamhā ma tō aihutu, ti'a nhizârizéb u, Mizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Bitinha na danhipti'a nho'õmo nhisi u sisisi neza. Tane nherē, Zezusi hā ma tō Tipē'ēzani na tiwi rosawi za'ra, tamomo si'aba're tō da.

⁸ Taha wa, Mizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, ma tō ro'rahâri waré za'ra. Tawamhā Torowadi na 'ri nho'õmo nhisi u, ma tō aihutu, uba're za'ëtē nhimizahârizéb u.

⁹ Tawamhā sōtō õ nherē, sōtō 'rowi te te īrosawērē ne, ma tō marī hā sabu Paru hā, barana. Aibâ hā Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi āma 're īsāmra mono hā te ī'rata za, sa'ëtē te te waptērē da, ãne:

— Wei watēme aimorī, Masédoniza u wa'âma aime za'ra da. — ãne te tāma tinhā.

¹⁰ Tawamhā ãne hā Paru hā sōtō 'rowim ne te te 'madâ'â wamhā, wa tō wasima ro'ubumro za'ra ni, Masédoniza u wasi'aba're da. E marī wa. Zezusihī wasu'u'wē na tame wa te dama rowasu'u za'ra da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īwapisutu za'ra na wa te wasina waihu'u za'ra wa.

Paru norī hā Piripu āma te te ūromhuri na'rata za'ra zé wasu'u

¹¹ Tawamhā Torowadi hawi, wa tō ai'aba'rē ni, rowa'u'u na uba'renem na. Samotarasiza na rob'rē za'iti nhisi u, ma tō waré tiwara waré za'ra. Ta hawimhā awēpsi wa tō saprī za'ra ni zara u, Ne'apuri na 'ri nho'ōmo nhisi u hā.

¹² Tawamhā Ne'apuri hawi, wa tō aihutu ni, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi u, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 'ri nho'ōmo u hā. Tame te romanu norī hā 're si'ubumro. Tame wasi'ubumroi ré, ma tō bâdâ hā umro na wa'āma ai'utōrī za'ra.

¹³ Tawamhā sabadu na wa tō wawairébé ni, 'ri nho'ōmo hawi, pazaihā u 'Re ūhaimana u'āsi mono ma, wamreme zusi da. Tame, zudezu norī hā tāma 're ūmreme zusi mono zém na wa te wasima rosa'rata za'ra wa, wa tamomo ai'aba'rē ni. Tame ma tō pi'ō norī hā ubumro, âdawa. Tawamhā wa norī hā wa tō ūrata asimro ni, pi'ō norī 'rata, wa te wasima rowsu'u za'ra da.

¹⁴ Tame te pi'ō hā nhamra, Ridiza na ūsisi hā. Ti'atira na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're ūsāmra mono aré ta hā, Ridiza hā. Zazahā ūwē hā te te dama 're ūawede mono, ūhâpré pe hā. Ta hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono āma 're ūwata mono duré. Tawamhā Paruhu nhimirowasu'u te te wapari wamhā, Wanhib'apito hā ma tō pawapto, te te āma saze da.

¹⁵ Taha wa, ma tō â dawabzuri hā 'manharī za'ra, Ridiza norī hā ūsiré ūsōrōwa āma 're ūsi'ubumroi mono norī me. Taha pari, te duré wazô tihârâ za'ra, ūrata wasi'ubumro da a'â. Āne te wazô tihârâ za'ra:

— Wa hā, Wanhib'apito zazei'wa na sena na ūwaihu'u za'ra wa'aba wamhā, ūnhorōwa āma te za asimroi wa'wa a'â. — Āne ma tō wazô tihârâ za'ra, pi'ō hā. Āne wama siwaihu'u za'ra zawi te, wa tō ūtēme ai'aba'rē ni, ūrata wasi'ubumro da a'â.

Paru norī hā dazazéb 're, da te ūsitob zahuré zé wasu'u

¹⁶ Tawamhā nimahā bâtâ na 'Re ūhaimana u'āsi mono ma, 're ūdamreme zusi mono zéb u wasi'aba'rē ré, azarudu hā ma tō wawa'râmi mo, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa hā. Wa'uburé ré 're hâimana mono wa, te marī hā romhâ ré te te dama 're awaihu'u siro, ta hā. Tawamhā azarutu wada'uri'wa norī hā ma tō rob'uiprazé hā ahâ na ūupana te te sima 're waibu, marī hā romhâ ré te te dama 're ūawaihu'u mono zé wa'â hā.

¹⁷ Tawamhā azarudu hā ma tō Paruhu zarina mo, wazarina zama. Mreme 'râihâ na te nasi te te wa'mahârâ za'ra, āne:

— Ō hā aibâ norī hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī, ūwaihu'u pese uptabi ma romhuri'wa za'ra.

Niha te za aimā waihu'u za'ra wa'wa, asiso'reptu za'ra wa'aba da. — Āne te nasi te te wa'mahârâ za'ra, dama.

¹⁸ Awē sidâpâsi te nasi āne te te wa'ab'mahârâ. Te te nasi wa'ab'mahârâ u'âsi mono wa, wapari a te, nimahâ bâtâ na ma tô Paru hâ sô aipi'ra, wa'uburé ma, te te nharî da. Āne te tâma tinhâ:

— Zezu Cristuhu zadawa para, wa aimā rob'ru. Mo oto aimorî, azarutu nhiti. — Āne te tâma tinhâ, wa'uburé ma, Paru hâ.

Tawamhâ awa'awi, ma azarutu hawi watobro. Ma tô īsiti mo oto.

¹⁹ Taha wa, azarudu hâ marî hâ romhâ ré te te oto dama 're awaihu'u mono õ di. Taha wa, ūwada'uri'wa norî hâ ma tô Paru norî zada tinhiti'ru za'ra, ūwa'â te te sima 're waibui mono õ wa oto. Taha wa, ma tô siwi pamra, Paru norî hâ. Taha pari, ma tô siwi sari zahuré, dama īpire norî u 'ri nho're u.

²⁰ Tawamhâ, apito siromanu norî nho're te te siwi simizusi wamhâ, te āne tâma rowasu'u za'ra:

— Ā hâ aibâ norî hâ, zudezu norî siré hâ 're ūwanomro mono zém na ma tô wawi ro'wa're zahuré, āme waza'rui 'remhâ.

²¹ 'Re ūdanomro mono zép tém na te dama rowasu'u zahuré, 're ūwahâimana za'ra mono zéb upana. Wa norî hâ, romanu. Taha wa, ūsarina āma 're ūwanomro mono da hâ, wa te waihu'u za'ra õ di. — Āne te tâma rowasu'u za'ra.

²² Tawamhâ ūhô na si ma tô da'ahâ na āma tasisaze za'ra ni, Paru norî ma, rowasédé hâ da te dasiwi 'manharî za'ra da. Tawamhâ apito norî hâ ma tô da'wapéi'wa norî ma 'ru za'ra, Paru norî uza hâ te te tiwi hâiwazu za'ra da, Siraha me. Taha wa, ma tô sa'ëtë tiwi hâiwazu zahuré ni, ūuza hâ. Wedehu na te duré da te 're pré'é zahuré.

²³ Da te 're pré'é zahuré mono parimhâ, ma tô 'mazasi zahuré ni, dazazéb u. Taha pari, dazazé 'madâ'â'wai ma, ma tô 'ru zahuré ni, te te 'madâ'â pese zahuré da, pusi õ'umnhasite.

²⁴ Taha wa, āne, da te tâma 'ru za'ra wa, ma tô 'mazasi zahuré, dazazé 'ri 're wa'wa amo nhipai u. Tame wedepo'o zapu'u 're, ma tô ūpara hâ za zahuré ni, da te para'ōtō tété zahuré da.

Paru norî hâ dazazéb 're ūsima'wara zahuré zé wasu'u

²⁵ Tawamhâ mara wa'wa, ma tô Paru norî hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono ma timreme zahuré, Siraha me. Tinho're na te duré āma tiwata zahuré. Tawamhâ 'ri 're wa'wa amo niwî ūsimasam norî hâ te wapari za'ra, ūsõ're zahuré hâ.

²⁶ Tawamhâ te awa'awi ti'a hâ 're wara. Ti'ai 'rowi, 'ri na'rata tétézé hâ te sâsâ'â, dazazéb 'ri hâ. Tawamhâ awa'awi ma uburé 'ridawa nhitobzé hâ si'ridawa za'ra. Dapawasisizé

hā duré daparatézé hā ma tō sisinarī, dazazéb 're īsimasam norī ma, īsi'uwazi nhorō rudu hā.

²⁷ Taha wa, dazazé 'madâ'â'wa hā ma tō udu. Utu wamhā, ma tō 'ridawa hā 'madâ. 'Ridawa haré te za, dazazé hā. Taha wa, ma tō tinhī'wa hā sisada waze, āma siwīrī da aré, īsimasam norī hā wairébé newa.

²⁸ Taha wa, te Paru hā hârâ 'râihâ na 'mahâ:

— Tō'ā. Asiwiñrī tō. Āhâta wa aihîni aimasam ni. — Āne te 'mahâ.

²⁹ Tawamhā ma tō dazazé 'madâ'â'wa hā rob'uiwëzéb zō hâ. Wara sina, ma tō ītēme tizébré zahuré, Paru norī u. īpapara, ma tō aime zahuré hi'râtítō, rérē'ē sina.

³⁰ Taha pari, ma tō sani zahuré, rob u. Te tâma nharī zahuré, āne:

— Aibâ norī, e marī wa za 'manha, danho'reptuzé hā te īsina uwaimrami da hā. — Āne te sina sadanharī zahuré.

³¹ Tawamhā ma tō asa tâma rowasu'u zahuré:

— Wanhib'apito Zezusi asina umnhasi. Tawamhā te za asō'reptu, asōrōwa āma asiré 're ai'ubumroi wa'aba mono norī me.

³² Tawamhā Wanhib'apito zadawa wasu'u na te duré tâma rowasu'u za'ra, dazazé 'madâ'â'wai ma, duré īsiré 're īsi'ubumroi mono norī ma zama.

³³ Mara wa'wam nherē, dazazé 'madâ'â'wa hā ma tō a'â Paru norī hā hâiba upsō zahuré, da te dasiwi 're īpré'ē zahuré mono zém na da te īhânhinari zahuré mono zé hā. Te te upsō zahuré parip si, ma tō â dawabzuri hā 'manha, dazazé 'madâ'â'wa hā. īsiré 're īsi'ubumroi mono norī zama ma tō 'manharī za'ra.

³⁴ Taha pari, tinhorōwa u te oto saprōni zahuré. īsa hā ma tō tâma sômri zahuré, sa zahuré da. Dazazé 'madâ'â'wa hā, toi uptabi di oto. īsôrōwa āma īsiré 're īsi'ubumroi mono norī zama toi uptabi za'ra di, 'Re īhâimana u'âsi mono te te saze za'ra wa.

Paru norī hā dazazém hawi īpusizé wasu'u

³⁵ Tawamhā awē mararé romanu na danhib'apito norī hā ma tō damrami'wa norī hā sô 'mazatōrī za'ra, Paru norī hā da te dasiwi sani da, Siraha me. Āne te tâma 'ru za'ra:

— Aibâ norī hā sani wa'aba, neb zahuré da oto. — Āne te tâma 'ru za'ra.

³⁶ Tawamhā dazazé 'madâ'â'wa hā ma tō Paru norī ma rowasu'u, āne:

— Danhib'apito norī hā ma tō ai'rui wa'wa, da te asani wa'aba da, ane wa'aba da oto. Rowē na ane wa'aba za. — Āne ma tō Paru norī ma tinha, dazazé 'madâ'â'wa hā.

³⁷ Tawamhā te Paru hā asa tâma nharī za'ra, damrami'wa norī ma:

— Marī hā wa te 'manharī wasétē õ nherē, ma tō dama wa'ru, danho'a da te 're wapré'ē mono da, wa norī hā

romanu norī siré nherē. Ma tō wamrami ni, dazazéb 're, wasima'wara da. Tawamhā e pi'uriwi te za wazatōrī za'ra. Mare di. Apito norī hā te za wei wazô ai'aba'rē, si'uihā na danho'a te te siwi wazani da, waneb da. — Āne te Paru hā tāma nharī za'ra.

³⁸ Tawamhā damrami'wa norī hā ma tō Paru norī hā tāma sadawa wasu'u za'ra, danhib'apito norī ma. Romanu norī siré na siwasu'u zahuré wa, ma tō tipē'ēwara za'ra.

³⁹ Taha wa, ma tō ītēme ai'aba'rē, tāma siwasu'u za'ra da, Paru norī ma, ta norī hā te te sina 'ruiwapari za'ra tō da. Taha pari, ma tō siwi sani zahuré dazazém hawi, neb zahuré da. Tawamhā ma tō tāma rob'ru za'ra, 'ri nho'ōmo hawi neb zahuré da oto.

⁴⁰ Tawamhā, dazazém hawi da te sani zahuré wamhā, ma tō tineb zahuré, Ridizaha nhorōwā u. Tame ma tō īsazei'wa norī me sisōpētē za'ra. Tawamhā tinhimirowasu'u na ma tō tāma rowē zani za'ra. Taha pari, te oto tineb zahuré, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi hawi.

17

Paru norī hā Tesaronita āma te te īromhuri za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhā Paru norī hā te oto ai'aba'rē, Apipori na 'ri nho'ōmo nhisi wa'wai baba, duré Aporoniza na 'ri nho'ōmo nhisi wa'wai baba zama. Tawamhā ma tō oto aihutu, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame te rowahutuzé hā 're sa, zudezu norī te hā.

² Paru hā nimomo 're simasisi mono sidâpâsi, te rowahutuzéb u 're zasi, 're īhâimana mono zéb zarina. Taha wa, Tesaronita u wisi wamhā, ma tō duré āzé, rowahutuzéb u. Tawamhā si'ubdatō romhuri 'râsutu na ma tō dama rowasu'u sabadu na, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'éré 'rata na, tame 're īsi'ubumroi mono norī ma.

³ Āne ma tō dama rob'râzarōtō:

— "Cristu hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisudu hā te za robzépata. Te za duré dârâ. Dâ'â uptabi nherē, te za apâ hâiwa'udu." Āne te wama āma rowasu'u, īrob'ui'éré 'rata na hā. Zezusi hā te aima īwasu'u za'ra wa'wa hā wa tō waihu'u pese za'ra ni, tō ò hā Cristu, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisudu, Danho'reptui'wa da. — Āne ma tō Paru hā tāma rowasu'u za'ra.

⁴ Tawamhā ni'wam norī hā zudezu norī hā ma tō saze za'ra, Paru norī te te tāma īrowasu'u za'ra zéb zarina. Taha wa, ma tō īsiré tihâimana za'ra, Paru norī siré, Siraha me. Duré deredu norī zudezu'ō norī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're īwata za'ra mono norī hā, ahâ na ma tō duré saze za'ra. Pi'ō norī zama ma tō saze za'ra, dama īmreme pire za'ra hā. Ta norī zama ma tō oto īsiré tihâimana za'ra.

⁵ Tane nherē, zudezu norī, īsazei'ō'wa norī hā ma tō āma 'madâ'â wē'ō za'ra, Paru norī hā. Taha wa, ma tō 'ri nhi'riti

na aibâ ïwasété norí ma si'upana 'ru za'ra, ïwa'a norí ma hâ. Tawamhâ ta norí hâ ma tô sitême sito, Paru norí zada hâimana za'ra da. Ta norí hâ ma tô ãma siwi ro'wa'rutu pese, 'ri nho'õmo ãma. Aibâ nhoröwa hâ ma tô duré siwi uirî. Zasâhâ nhoröwa hâ. Paru norí zô sisisi da, ma ïré siwi uirî. Taha pari, ma sô asisi, te te siwi sani da, danho're u.

⁶ Tane nherë, oto sô sisisi wamhâ, robaba zahuré di, Paru norí hâ. Te te sa'rese za'ra õ di. Taha wa, Zasâ norí hâ ma tô Paru norí upana pawaibu ni, ïsiré ïsazei'wa norí me. Tawamhâ dama ïpire norí nho're u ma tô te te simro. Tawamhâ mreme 'râihâ na te 'mahârâ za'ra, ïsaprõni'wa norí hâ:

— Õ hâ, aibâ norí hâ daro mono bâ, 're ïdahâimana za'ra mono zém na ma tô ãma dawi sapri' za'ra. Ma tô dawi ro'wa'rutu za'ra. Ähâna ma tô duré we aimasisi, waza'ru u.

⁷ Zasâ hâ ma tô tinhoröwa u 'mazasi zahuré, ïrata simasisi zahuré da a'â. Roma ãma danhib'apito nhimiroti wa'râmi, te 're hâimana za'ra. Äne te wama nharî za'ra: "Zezusi hâ, taha si danhib'apito uptabi hâ." Äne te wama nharî za'ra. — Äne ma tô 'mahârâ za'ra, apito norí ma.

⁸ Tawamhâ taha wasu'u hâ da te wapari za'ra wamhâ, ma tô dazahi sina nharî za'ra ni. Dama ïpire norí zama ma tô sada tizahi za'ra.

⁹ Taha wa, dama ïpire norí ma, ma tô Zasâ norí hâ rob'uiprazé hâ sômri za'ra, ïsisani za'ra zéb da hâ. Taha pari, ma tô satôrî za'ra, tinhoröwa u si'aba're da apâ.

¹⁰ Tawamhâ mara simei wi, ma tô ïsazei'wa norí hâ Paru norí hâ siwi satôrî zahuré, Siraha me, Bereza na 'ri nho'õmo nhisi u neb zahuré da.

Paru norí hâ Bereza ãma te te ïromhuri za'ra zé wasu'u
Tawamhâ Bereza na 'ri nho'õmo nhisi u sihutu wamhâ, ma tô Paru norí hâ aï'aba're, zudezu norí te, rowahutuzéb u.

¹¹ Bereza ãma 're ïsi'ubumroi mono norí nhimirosa'rada hâ, wë di. Tesaronita ãma 're ïsi'ubumroi mono norí nhimirosa'rata nei õ di. Zezusihî wasu'uwë hâ ma tô wapari pese za'ra. Awë sidâpâsi, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'u'éré 'rada hâ da te 're sôré za'ra, Paru norí nhimirowasu'u hâ tô sena zô te te ãma rosa'rata pese za'ra da.

¹² Taha wa, zudezu norí hâ ahâ na ma tô saze za'ra. Deredu norí si'aibâ norí hâ ma tô duré saze za'ra, ahâ na. Deredu norí sipi'õ norí zama ma duré ahâ na saze za'ra, ïsibro pese norí hâ.

¹³ Tawamhâ taha wasu'u hâ ma tô waptârâ apâ Tesaronita u, äne: "Bereza ãma te duré u, dama rowahutu Paru hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hâ." Äne hâ zudezu norí hâ te te wapari za'ra wamhâ, ma tô Paru norí zarina

ai'aba'reé, Bereza u siti'ru sina. Tame ma tō duré timreme wasétē na dawi ro'wa'rutu za'ra, sada dazahi za'ra da.

¹⁴ Tawamhā ūsazei'wa norī hā awa'awi ma tō oto Paru hā satōrī za'ra, âporé zaihā u morī da. Sira norī si Timotiuhu me te ūsa'u aimasisi zahuré, Bereza āma.

¹⁵ Paru hāiba wapto'wa da hā ma tō duré si'mazatōrī za'ra, ūsazei'wa norī hā ūsiré 'masi'aba'reé da, Atena na 'ri nho'ōmo nhisi u te te siwi saprōni za'ra da. Taha pari, ma tō apā ai'aba'reé, Bereza u. Paruhu mreme hā te apā siwi ti'ā, Sira norī ma, Timotiuhu me, ūtēme nep su'u zahuré da, Atena u hā.

Paru hā Atena āma te te ūromhurizé wasu'u

¹⁶ Atena āma, Paru hā te oto sô mapari zahuré, Sira norī zō Timotiuhu me. Tame romhāiba 'manharī hā ahā na te 're simasa, āma 're ūdawata za'ra mono zéb da hā. Taha wa, da'āma pē'ēzé uptabi di, Paru hā.

¹⁷ Taha wa, zudezu norī te, rowahutuzéb āma ma tō awē sidāpāsi marī wasu'u na te te azada'âbā, zudezu norī hā duré zudezu'ō norī, 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're ūwata za'ra mono norī zama. 'Ri n̄hi'riti nho'ōmo na da te 're ūubumroi mono zéb u te te da'anhopētē mono sidāpāsi, ma tō duré marī wasu'u na te te da'azada'âbā, Paru hā.

¹⁸ Zezusihī wasu'uwe na ma tō dama rowasu'u. Dā'ā nherē, apā ūhāiba'utuzém na ma tō duré dama rowasu'u. Taha wa, Epiturezuhu nhimirowahutu zarina, duré etozitu norī nhimirowahutu zarina dama rowahutu'wa norī hā ma tō duré āma sada'âbā za'ra, Paru hā. Tawamhā nima norī hā ma tō āne sisadanharī za'ra āma:

— E marī na te wama rowasu'u. Simiza'rese bā. — Āne te sima āma rowasu'u za'ra, dama rowahutu'wa norī hā.

Nima norī hā te duré āne sima nharī za'ra:

— Āté ūhāiba'ō norī wasu'u na te wama rowasu'u, ūwaihu'upese hāiba amoi wasu'u na, wa te āma 're saze za'ra mono da. — Āne te sima nharī za'ra.

¹⁹ Tawamhā Paru hā ma tō siwi saprō, Are'opadu na rosa'rata'wa norī si'rā'ōtōzém nhisi u. Tame ma tō tāma nharī za'ra, āne:

— E te za wama ūwaihu, asimirowahutuzép té hā. E marī, te wama ūwasu'u za'ra.

²⁰ Ūwasu'u hā wa te waihu'u za'ra ō di. Duré wama āma sahu na pé, wa te waihu'u za'ra da. — Āne te tāma nharī za'ra.

²¹ Atena āma 're ūsi'ubumroi u'âsi mono norī hā, duré darob amoi hawi ūtēme 're ūsihutu mono norī hā marī hā ūwasu'u té hā te te 're wapari ze za'ra mono di. Te te sima āma 're ūwasu'u ze za'ra mono di duré. Taha wa, te āne tāma nharī za'ra, Paruhu ma.

²² Taha wa, Paru hā hāwi ma tō za, danho're te te tāma ūwasu'u za'ra da, Are'opadu āma. Āne te tāma nharī za'ra:

— Aibâ norî, ãma Atena ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norî hã ma'ãpé ïwapari pese za'ra wa'aba. 'Re aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã wa tô waihu'u. Romhâiba hã ahâ na te 're simasa, ãma 're ïaiwata za'ra wa'aba mono zéb da hã.

²³ 'Ri baba 're ïmorî wa, wa tô te azabu, ãma 're ïaiwata za'ra wa'aba mono zé hã. Nimame, wa tô wedeza ne hã sabu, romhâiba 'manharî ma, marî hã ïsisiwimhã da te 're ïsa'ra za'ra mono zé hã. Taha ãma rob'ui'éré hã wa tô duré sabu. ãne rob'ui'éré hã: "Waihu'upe hã wa te waihu'u za'ra õ nherë, ãma 're ïiwawata za'ra mono zé, ã hã." Waihu'u õ nherë, ãma 're ïaiwata za'ra wa'aba mono hã wa za oto aimâ waihu'u za'ra wa'wa sõ'awi.

²⁴ — 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô ti'a hã 'manha, duré uburé marî hã ïwa 're ïhâimana za'ra mono da hã. Ta hã Danhib'apito uptabi, hâiwa ãma, ti'ai ãma zama. Taha wa, ãma 're ïdawata za'ra mono zéb da, 'ri hã danhib'rata na da te 're ï'manharî za'ra mono ãma hã, 're sâmra mono õ di.

²⁵ Õhõ si ma tô dapë'ëzanizé hã te te dama 're anhomri. Taha zarina si te 're dapë'ëzani za'ra. Taha si, ma tô uburé marî hã te te dama 're anhomri, ãma 're ïdahâimana za'ra mono zéb da hã. Taha wa, marî zô tiwi 're rowaptâ'â mono õ di, da te 're ïpawaptob za'ra mono zéb da hã.

²⁶ Ìsâna'rata hawimhã, aibâ misire nherë, ma tô ta hawimhã atébré dapoto mono bâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, dapoto mono bâ ma tô dasitébré. Ma tô da'âma ropé, ropâ 're dasi'ubumroi mono da. 'Re ïdahâimana za'ra mono sidâpâsi, ma tô te te dama 're apisutu, ti'a hã, ïwa 're ïdasi'ubumroi mono zéb da hã. Niha wahum na ïwa 're ïdahâimana za'ra mono zéb da hã, ma tô duré te te dama 're apisutu.

²⁷ ãne ma tô te te dama 're ab'manharî, sô 're danhopré mono da, niha wamhã, ãté te te 're sôpëtë za'ra mono da. Romhâ na wanhitî 're hâimana mono õ di tô, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

²⁸ Ta hã 're morî u'âsi õ 'wa'âhã, ãne aré 're wahâimana za'ra mono õ di. Duré waihu'u pese õ 'wa'âhã, ãne aré, 're wanomro mono õ di. Asô're za'ra wa'aba na te rosawërë'wa norî hã ãne wama rowsu'u za'ra: "Wa norî hã ïsimipodo, ï'ra."

²⁹ Taha wa, wa norî hã 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra wamhã, e marî na wa za wa te ãma 're rosa'rata za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma hã. E ëtë'ubuzi pré oru 'manharî na wa za wa te ãma 're rosa'rata za'ra. E ëtë'ubuzi'a prata 'manharî na, e ëtë 'manharî na wa za wa te ãma 're rosa'rata za'ra. Mare di. ãne, wa te ãma 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Danhipese na da te 're ïrob'manharî za'ra mono nei õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

³⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã dama waihu'u ãna 're

danomro mono ré, te te dahâ za'ra sirõmo õ di, ta hã. Tane nherẽ, âhâna ropâ 're ūdasi'ubumroi mono hã te za te te 're da'awada'uri, dawaséte wi 're dasipizari za'ra mono da, ūsinjîwi 're danomro mono da.

³¹ Bâdâ hã ma tô sima pisutu siro, romhâ ré, danho'a te te dama ūarowairébék da hã. Taha wa, te ãne dama roti, 're dasipizari za'ra mono da. Ni'wa hã ma tô pisutu, sena na dama rowairébék da hã. Dâ'â uptabi nherẽ, apâ te te ūhâiwa'udu, ma tô pisutu, 'Re ūhâimana u'âsi mono hã. Apâ te te ūhâiwa'utuzék zarina, ma tô ãne hã dama waihu'u za'ra, õ hã dama rowairébék da hã. — Æne ma tô Paru hã dama rowaihu'u siro.

³² Tawamhã dadâ'â nherẽ, apâ dahâiwa'utuzé wasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tato za'ra ni. Tane nherẽ, ūhâiba amo nori hã te ãne tâma nharî za'ra:

— Nimahã bâtâ na wa za duré aiwapari za'ra ni, apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u na. — Æne te tâma nharî za'ra.

³³ Tawamhã Paru ma tô tiwi timorî za'ra.

³⁴ Tane nherẽ, ni'wam nori hã ma tô Paruhu ãma sasõmri za'ra. Zezusi hã ma tô saze za'ra. Aibâ hã, Dizonizi'u na ūisisi hã ma tô saze, dama rowairébék da nori siré Atena ãma, dama ūpire uptabi hã. Pi'õ hã Damarisi na ūisisi hã ma duré saze. Duré ni'wam nori hã tamemhã umro na ma tô siré saze za'ra.

18

Paru hã Corîtu ãma te te ūromhurizé wasu'u

¹ Tawamhã Paru hã ma tô watobro, Atena hawi. Corîtu na 'ri nho'õmo nhisi u te oto mo.

² Tawamhã, Corîtu u wisi wamhã, ma tô zudezu nori siré hã sôpêtë aibâ hã, ūmro me. Atira na aibâ nhisi hã. Pôtu na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma ūwaptâ'azé hã. Roma na 'ri nho'õmo nhisi hawi ma tô ūwana aimasisi zahuré, timro me, Itaria na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Pi'õ nhisi hã Prisira na. Caradiu na danhib'apito uptabi nhisi hã ma tô zudezu nori hã satõrî za'ra, Roma na 'ri nho'õmo nhisi hawi, ūsiti si'aba'rê da. Taha wa, ma tô Corîtu u aimasisi zahuré, Atira nori hã. Ta nori hã te te sabu zahuré da, ma tô ūtême timorî zahuré, Paru hã.

³ Tawamhã, tame te oto ūrata tinhamra zahuré, ūsimiromhuri za'ra hã aiwa wa. Romhâ 'manharî na 'ri'wa, ta nori hã. Taha wa, ma tô siré tihâimana za'ra a'â, siré te te romhuri za'ra da.

⁴ Tawamhã sabadu sidâpâsi, ma tô nasi dama rowahutu, zudezu nori te, rowahutuzék ãma, Zezusi hã da te 're saze za'ra mono da, zudezu nori hã, deredu nori zama.

⁵ Tawamhã tamomo ma tô Sira nori hã ūtême aimasisi zahuré, Masédoniza hawi, Timotiuhi me. ūtême simasisi wamhã, Paru hã ma tô Zezusihî wasu'uwë na si romhuri

u'âsi oto. Zudezu norî ma, te Zezusi hâ tâma wasu'u za'ra, õ hâ Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu na hâ.

⁶ Tane nherë, ïwasu'u hâ ma tô tiwi wê'õ za'ra. Timreme wasétê na ma tô siwi azâ, Paru hâ. Taha wa, Paru hâ ma tô ti'usa zapru wami, damreme wasétê na ãma dâ'â tô da. Te tâma nharî za'ra:

— E ïnhimirowahutuzéb zarina te za ropipa u 're anomro aba mo. Mare di. Asi'uihâ na te za 're asisimini za'ra wa'aba mo. Zudezu'õ norî u si wa za oto 're ïne, ta norî ma si te 're rowasu'u za'ra mono da oto, ïwasu'uwê na hâ. — ãne te tâma siwasu'u za'ra.

⁷ Tawamhâ zudezu norî te, rowahutuzém hawi, ma tô oto watobro. Aibâ nhoröwa u ma tô ãzé, Tisizu Zusituhu nhoröwa u. Ta hâ zudezu'õ, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïwata mono. Zudezu norî te, rowahutuzéb zababa, te 're sa, Tisizuhu nhoröwa hâ.

⁸ Tawamhâ rowahutuzéb ãma 're da'anhimi'rui mono 'wa hâ ma tô saze Wanhib'apito hâ, Crisipu na ïsisi hâ. Duré, uburé ïsõröwa ãma ïsiré 're ïsi'ubumroi mono norî hâ ma duré saze za'ra. Corîtu ãma 're ïdasî'ubumroi mono zama ma tô da'ahâ na saze za'ra ni, Zezusihi wasu'uwê hâ da te wapari za'ra wamhâ. Taha wa, ma tô â dawabzuri hâ 'manharî za'ra ni.

⁹ Tawamhâ nimahâ barana, Paru hâ ma tô Wanhib'apito hâ sabu, danhotõ 'rowi da te 're ïrosawëře za'ra mono ne. Te tâma tinhâ, ãne:

— Aipahi tõ. Dama 're rowasu'u u'âsi mono. Sazâri tõ.

¹⁰ Wa hâ wa ai'rata 're ïnhamra. ãmemhâ, ïnhib'a'uwê hâ ahâ di. Taha wa, ni'wa hâ rowasédé te te ai'ãma 'manharî waihu'u õ di za. — ãne te tâma tinhâ.

¹¹ Taha wa, te Paru hâ tame 're sâmra, te te dama 're rowahutu mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hâ. Tame 're sâmra mono ré, ma tô ãma tiwahu, misi wahum na duré ïhâiba amoi wâiwab u.

¹² Tawamhâ Darizu hâ ma tô si'apito, Ataza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Romanu norî ma, roti'wa zadawa para, ma tô si'apito, tame te te dama 're roti mono da. Tawamhâ zudezu norî hâ ma tô Paruhu zada si'râ'õtõ. Taha wa, ma tô siwi ti'â, dama rowairébé'wai u.

¹³ Tawamhâ zudezu norî hâ ma tô Paru hâ tâma wasu'u za'ra, Darizuhu ma. ãne te tâma rowasu'u za'ra:

— ã hâ aibâ hâ te sima wê, rosa'rata na te te dama ãma azaprî mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zém na hâ. Wanhimiroti 'rata zarina 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're wawata tõ za'ra mono da, te za da'ãma azaprî, aibâ hâ. — ãne te tâma rowasu'u za'ra.

¹⁴ Tawamhâ Paru hâ te aré timreme hâ waze, tâma siwasu'u za'ra da. Tane nherë, mreme õ ré, ma tô danhib'apito

Darizu hā ãma sôzâ, zudezu norî ma, te te rowasu'u da. Æne te tâma nharî za'ra:

— Zudezu norî, marî ipire hâ te te 'manharî wasétê 'wa'âhâ, wa aréasadaihu'u za'ra wa'wa.

¹⁵ Tane nherê, ãnei õ di. Taré ïmreme zô te pibu da, ma tô we ïtême asiwi ïsaprõni 'wa. Asimirowasu'u za'ra wa'aba zarina, duré danhisi na, duré asimiroti za'ra wa'aba zarina ïmreme zô te ïpibu da si, ma tô we ïtême asiwi ïsaprõni 'wa. Taha wa, te ãma rowairébé õ di za. A norî wa'wa hâ asi'uihâ na te za ãma ïrowairébé za'ra wa'wa. — Æne ma tô tâma waihu'u za'ra.

¹⁶ Tawamhâ da'wapéi'wa norî ma, ma tô 'ru za'ra, rob u te te sate mono da, zudezu norî hâ.

¹⁷ Tawamhâ ma tô aibâ hâ siwi ti'â, rowahutuzéb ãma 're ïda'anhimîrui mono 'wa hâ, Sotêni na aibâ nhisi hâ. Tawamhâ ma tô siwi azâ, dama rowairébezé nho're ãma. Te te siwi azâri nherê, te te ãma rosa'rata õ di, apito Darizu hâ.

Paru hâ Ætizotiza u apâ ïmorîzé wasu'u

¹⁸ Tawamhâ Paru hâ bâtâ ahâ na ma tô nhamra, Corîtu na 'ri nho'õmo nhisi ãma. Tawamhâ ma tô oto ïsazei'wa norî ma siwasu'u za'ra, morî da oto, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Prisira norî hâ ma tô ïme tineb zahuré, Atiraha me, Sëtreza na 'ri nho'õmo nhisi u. Sëtreza ãma sâmra ré, ma tame 'râ pari ni Paru hâ, marî na 'Re ïhaimana u'âsi mono ma, te te ïropisutuzém na, te te sina tâma uwaimrami wa, te te ãma ïuwaimrami na ïwaihu'uzéb da. Ta hawi rowa'u'u na uba'renem na ma tô dame ai'aba're, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u.

¹⁹ Tamomo si'aba'reí wamhâ, ma tô aihutu, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi u. Prisira norî hâ te za oto ïsa'u aimasisi zahuré tame, Atiraha me. Tawamhâ tame sâmra ré, ma tô Paru hâ ãzé, zudezu norî te, rowahutuzéb u. Tame ma tô zudezu norî me marî wasu'u na sima ãma rowasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhâ ma tô siwi ãma ropti, a'â hâimana da, ïratab za'ra. Tane nherê, te te sina saze za'ra õ di, Paru hâ.

21 Taha wa, ma tô tâma nharî za'ra asa, ãne:

— 'Re ïhaimana u'âsi mono te te ïma waihu'u wapsi, wa za we atême ïmorî 'wa apâ. — Æne te tâma nharî za'ra.

Tawamhâ rowa'u'u na uba'renem na ma tô mo, Épézu hawi.

²² Sêzareza u, ma tô oto wi. Ta hawi, te duré mo, Zeruzarê u awa'awi. Tame, ma tô si'aba're na sawi za'ra, ïsazei'wa norî hâ. Tawamhâ ta hawi, ma tô duré mo, Ætizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi 're, 'ri nho'õmo u. Tame te a'â nhamra oto.

²³ Tawamhâ Ætizotiza ãma sâmra parimhâ, ma tô duré mo Paru hâ, Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, duré Prizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba zama.

Daza'rui wa'wai baba 're morī ré, ma tō Zesusihi zazei'wa norī hā te te 're apawapto, hāimana nhiptete na si 're nomro mono da.

Aporu hā Épézu āma duré Corītu āma te te ūromhurizé wasu'u

²⁴ Tawamhā aibā hā, zudezu norī siré hā ma tō wi, Épézu u, Aporu na īsisi hā. Aresādiriza na 'ri nho'ōmo nhisi āma īpodo, ta hā. Mreme wabzuri waihu'u pese di. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na ībaihā na da te āma 're ūrob'ui'éré za'ra mono hā tāma waihu'u pese di.

²⁵ Wanhib'apito 're ūmorī wē zém na ma tō da te tāma 're romnhoré za'ra. Taha wa, mreme nhiptete na ma tō ūwaibaba si te te dama 're rowahutu, Zesusihi wasu'u na hā. Tane nherē, uburé Zesusihi wasu'u hā zahadu te te waihu'u õ di. Dawaséte wi 're dasipizari za'ra mono da, Zuwā, â dawabzuri te te dama 're īwasu'u mono si ma tō waihu'u, Aporu hā.

²⁶ Tawamhā pahi āna ma tō dama rowahutu na sāna'rata, zudezu norī te, rowahutuzéb āma. Tawamhā Prisira norī hā Atiraha me īsimirowasu'u hā te te wapari zahuré wamhā, tinhorōwa u ma tō saprōni zahuré, Zesusihi wasu'uwē hā te te tāma waihu'u pese zahuré da, 're ūdanomro mono zép tém na 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu na.

²⁷ Tawamhā Aporu hā ma tō sima rowē, Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u morī da. Taha wa, Épézu āma īsazei'wa norī hā ma tō āma ana, Aporuhu āma. Rob'ui'éré hā ma tō tāma sōmri za'ra, Ataza u te te siré âri da. īsazei'wa norī hā te te siwi âri wē da, ma tō āma wada'uri za'ra. Tawamhā Aporu hā Ataza u wisi wamhā, ma tō īsazei'wa norī hā pawapto pese za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimizawi pese zéb zarina te te 're īsaze za'ra mono norī hā.

²⁸ Tawamhā mreme nhiptete na te nasi zudezu norī ma tāma āma wa'rāmi za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, ma tō nasi tāma rowasu'u za'ra danho'a, Zesusi hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutu na sena na da te 're waihu'u za'ra mono da. Zudezu norī hā te te āma wa'rāmi za'ra neza, Zesusihi zazei'ō'wa norī hā. Tane nherē, Aporu hā ma tō aiwétési āma ai'uté za'ra, zudezu norī āma, tinhimirowasu'u na.

19

Paru hā, Épézu āma romhuri na te te īsāna'ratazé wasu'u

¹ Aporu hā Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi āma sāmra ré, ma tō Paru hā ro'razā, Épézu u sa'a nhisi baba. Tame ma tō Zesusihi zazei'wa norī hā sōpētē za'ra.

² Taha wa, ma tō sadanhari za'ra:

— E saze za'ra wa'aba wamhā, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā Tipē'ēzani hā aima sōmri za'ra wa'wa. — Āne ma tō sadanharī za'ra.

Tawamhā asa te tāma siwasu'u za'ra:

— Mare di, zahadu wa te wapari za'ra õ di, Īpē'ēzani 're īhāimana mono zé wasu'u hā.

³ Taha wa, ma tō duré sadanharī za'ra, Paru hā:

— E 'wa simirowahutu zarina ma tō â dawabzuri hā ī'manhari za'ra wa'wa bété.

Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra:

— Zuwāhā nhimirowahutu zarina wa tō 'manhari za'ra ni.

⁴ Tawamhā ma tō duré Paru hā tāma nharī za'ra:

— Zuwā hā dawasétē wi 're īdasipizari za'ra mono norī ma si, ma tō â dawabzuri hā te te dama 're ab'manhari. Izarazéhé nnihudu norī ma, ma tō te te 're roti, īsa'u datēme īwi hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, Danho'reptui'wa na, tō Zesusi hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

⁵ Tawamhā Paruhu nhimirowasu'u hā te te wapari za'ra wamhā, tō sena Wanhib'apito Zesusihi zazei uptabi 'wa na īsiwasu'u za'ra zéb zarina, ma tō â dawabzuri hā 'manhari za'ra, ta norī hā.

⁶ Taha wa, Paru hā ma tō tinhib'rata na 'rā upi za'ra. Te te 'rā upi za'ra wamhā, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā Tipē'ēzani hā tāma sōmri za'ra. Taha wa, te oto damreme tāma īwaihu'u za'ra õ na dama rowasu'u za'ra, hāiba mono bâ. Timreme nai õ nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono, Tipē'ēzani na te te tāma īwaihu'u za'ra zéb zarina, te oto mreme zu. 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te duré dama rowasu'u za'ra.

⁷ Ta norī hā, āté 12 na īhāiba za'ra hā.

⁸ Tawamhā Paru hā te nasi ãza, zudezu norī te, rowahutuzéb u, te te dama rowahutu da. A'amo si'ubdatō, ma tō ãma ai'utō, tame te te dama 're rowahutu mono ré hā. Da te tāma 're nhari za'ra mono nherē, pahi ãna ma tō te te dama 're rowasu'u, da te 're saze za'ra mono da. 'Re īhāimana u'âsi mono, za da'ãma 're īsib'a'uwe mono zém na da te 're saze za'ra mono da, ma tō te te dama 're roti. Taha wa, ni'wam norī hā ma tō saze za'ra.

⁹ Tane nherē, ni'wam norī hā te te saze za'ra õ di, pē'ē tete za'ra wa. Wanhib'apito 're īmorizéb zarina 're īdanomro mono zép té wasu'u hā ma tō tiwi wē'õ za'ra, danho'a, mreme wasétē na. Taha wa, Paru hā ma tō tiwi timorī za'ra, rowahutuzém hawi. Zesusihi zazei'wa norī hā ma tō te te simro, Tirahu na aibâ nhisi te, romnhorézéb u. Awē sidâpâsi, ma tō tame te te tāma 're rowahutu za'ra oto.

¹⁰ Tame te te dama 're rowahutu mono ré hā, maparane ma tō ãma tiwahu. Taha wa, aihñi Azi'a na danhipti'a

nho'ōmo nhisi āma 're īsi'ubumroi mono hā, ma tō Wanhib'apito nhimiroti hā wapari za'ra, zudezu norī hā, duré zudezu'ō norī zama.

Sewaha 'ra norī wasu'u

¹¹ 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō Paru hā pawapto, marī dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te dama 're ab'manharī mono da, īwē hā.

¹² Romhurizéb da, ī'uzu wē nhisiwi, te te sima 're ī'mazai mono hā ma tō da te 're waibu, īhāzé ré norī ma, te te 're 'wasari mono da. īsu'u u'ōzéb zama ma tō duré da te 're waibu, īhāzé ré norī hā te te 're upi za'ra mono da. Te te 're upi za'ra mono wamhā, ma tō 're séptā'ā za'ra. Wa'uburé norī hā ma tō duré dahawi 're wairébé.

¹³ Tawamhā ni'wam norī hā zudezu norī hā wa'uburé te te dama 're sāmra za'ra mono da, 're īnomro mono norī hā ma tō si'āma rosa'rata za'ra, Wanhib'apito Zezusih zadawa para, wa'uburé te te dama 're sāmra za'ra mono da oto, Paruhu ne. Ta norī hā Zezusih zazei'ō'wa nherē, Zezusih zadawa para newa, te oto tāma rob'ru za'ra, wa'uburé ma, āne:

— Zezusi hā Paru te te dama īwasu'u hā taha zadawa para, wa aima rob'ru za'ra wa'aba ni, dahawi aiwairébé aba da. — Āne te nasi tāma rob'ru za'ra.

¹⁴ Aibā norī hā 7 na īhāiba hā ma tō āne hā 'manharī za'ra. Séwa na īmama nhisi za'ra hā. Sasedoti īpire aré, īmama hā.

¹⁵ Tawamhā, nimahā bātā na Sewaha 'ra norī hā te te tāma rob'ru za'ra wamhā, wa'uburé te asa tāma nhari za'ra, āne:

— Zezusi hā wa tō waihu'u. Paruhu zama wa tō duré waihu'u. E 'wam norī hā bétē, a norī wa'wa hā. Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di. — Āne te asa tāma nhari za'ra, Sewaha 'ra norī ma.

¹⁶ Tawamhā, wa'uburé ré 're īmorī hā zahadu wa'uburé te te rēme õ wa, sa'ētē, ma tō sô sime za'ra, Sewaha 'ra norī zō. ī'uzu hā ma tō tiwi hāiwazu za'ra. Ma tō duré te te hāiba hāpré za'ra. Taha wa, Sewaha 'ra norī hā ai'uréiwi ma tō sisa're, wa'uburé ré 're īmorī wi hā.

¹⁷ Tawamhā taha wasu'u hā da te wapari za'ra wamhā, ma tō tapahi za'ra ni, Zezusih zadawa para newa, marī hā duré da te 're 'manharī za'ra mono tō da. Aihīni, ma tō īwasu'u hā wapari za'ra ni, Épézu āma 're īsi'ubumroi mono norī hā, zudezu norī hā, duré zudezu'ō norī hā. Tawamhā da te sazei uptabi za'ra õ nherē, ma tō aihīni āma tawata za'ra ni, Wanhib'apito Zezusih āma.

¹⁸ Ni'wam norī hā te te 're saze za'ra mono õ ré, abzé te te 're ī'manharī za'ra mono zém na ma tō siwasu'u za'ra danho'a, tiwasédé te te 're ī'manharī za'ra mono zém hawi īsipizari za'ra na hā.

¹⁹ Duré ahâ na abzé 'manharī'wa norī hā ma tō ībaihāi mono bâ siwi sa'wa simisutu, abzé 'manharī na rob'ui'éré ré hā. Tawamhā ma tō āma ro'o za'ra, danho'a. Wa'ābâ

za'ëtē nherē, ma tō ãma ro'o za'ra. 50 miu na ëtë'ubuzi'a prata zapotore na ïwa'â hā, simisutu hā.

²⁰ Wanhib'apito mreme hā dama pire di oto. Daro mono bâ ma tō da te ãma ropé. Taha wa, da'ahâ na ma tō da te 're wapari za'ra oto.

Épézu ãma ro'wa'rutzé wasu'u

²¹ Tawamhā ãne na romhâimana pari, ma tō Paru hā 'râwi sima waihu'u, Zeruzarē u morî da, Masédoniza wa'wai baba, duré Ataza wa'wai baba. Taha wa, te sima tinhâ, ãne: "Zeruzarē u ïmorî parip si, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u ïmorî da, wa duré ïsima wẽ, te dazabu da." ãne ma tō sima waihu'u.

²² Tawamhā tipawapto'wa norî hā ma tō satôrî zahuré, Timotiu norî hā, Erasituhu me, ïwana neb zahuré da, Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Neb zahuré za'u hā Paru hā te a'â nhamra, Azi'a ãma.

²³ Tame sãmra ré, Wanhib'apito 're ïmorizéb zarina 're ïdanomro mono zép té wasu'u hā da te wapari za'ra wa, ma tō ro'wa'rudu hā dawi watobro, Épézu ãma hā.

²⁴ Aibâ hā Demetirizu na ïsisi hā ëtë'ubuzi'a prata na rob'manhari'wa hā ma tō ro'wa'rutu na sâna'rata. Rob'manhari' ïsyryre te te 're ab'manhari', Demetirizu hā. Di'âna na romhâiba nhisi 're ïsimasa mono zém ne hā 'ri ïsyryre te te 're ab'manhari', ëtë'ubuzi'a prata na. Tâma ïromhuri'wa norî hā pawa'âbâ za'ëtē di, rob'manhari' ïsyryre wa'âbâ zarina.

²⁵ Tawamhā Demetirizu hā ma tō tâma ïromhuri'wa norî zô tihârâ za'ra. Siré ïmanhaři'wa norî zô zama te duré sô tihârâ za'ra. Ïtème sihutu wamhâ, te tâma nhari' za'ra, ãne:

— A norî wa'wa hā te za ïwapari pese za'ra wa'wa. Wanhimiromhuri wa'âbâ na wa tō aré wanhibro pese za'ra ni.

²⁶ Æhâna, asi'uihâ na ma tō Paruhu nhimiroti hā ïwapari za'ra wa'wa. ïsimiromhuri hā ma tō duré ïmadâ'â za'ra wa'wa, ãme Épézu ãma hā duré uburé Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhâ. Ta hā ma tō te te dama 're anhari', 're ïwahâimana za'ra mono zém hawi, 're dasipizari za'ra mono da. Da'ahâ na ma tō saze za'ra ni, ïsimirowahutu na hā. Marî hâ danhib'rata na da te 're ïmanhaři' za'ra mono hâ tō sena ïwaihu'u pese õ di, u, ãma 're ïdawata za'ra mono da hâ. ãne te te dama 're rowahutu, ta hâ.

²⁷ Taha wa, romnhimimnhasi di, wanhamiromhuri za'ra hâ da te dasiwi wẽ'õ za'ra õ'umnnhasite. Tawamhā e wanhamiromhuri si te za dasiwi wẽ'õ za'ra ni. Mare di. Di'âna ïwaihu'u pese te, 'ri wamri hâ te za duré dasiwi wẽ'õ za'ra ni. Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma uburé 're ïdasi'ubumroi mono hâ, ãma 're ïdawata za'ra mono zé hâ te za da te dasima

're wasu'u wasétē za'ra, daro mono bâ ãma 're ïdawata za'ra mono zé hã, tô õ hã Di'âna na ïwaihu'u pese wamri hã. Ta hã dama tarére wa, te za tô da te dasiwi 're wëõ pese. — Æne te tâma nharî za'ra, Demetirizu hã.

²⁸ Æne hã ïmreme te te wapari za'ra wamhã, ma tô ab'ru za'ra ni. Ma tô 're hâsi, hârâ 'râihâ na:

— Di'âna hã, ta hã ïwaihu'upe. Danhipai u, dama siptete uptabi di. Æme, Épézu ãma 're ïwasî'ubumroi mono hã ãma 're ïwawata za'ra mono hã, wë uptabi di. — Æne ma tô 're hâsi.

²⁹ Tawamhã 'ri nho'õmo ãma ma tô dazahi hã te te ropé, 'ri wa'õtõ mono bâ. Ubûré ro'wa'rutu di oto. 'Ri nho'õmo ãma 're ïsî'ubumroi mono norî hã te nasi tihârâ na ai'rahâri za'ra. Tawamhã Paru norî siré 're ïneb zahuré hã ma tô dasiwi pamrami ni, Da'izu norî hã, Aritacuhu me. Masédoniza ãma 're ïsimasisi zahuré mono aré, ta norî hã. Tawamhã dasi'aba're na ma tô ïpano na dasiwi sari zahuré ni, dasi'râ'õtõzéb u, da'ahâ uptabi na.

³⁰ Paru hã datême morî neza, te te dama nharî da. Tane nherê, Zezusihî zazei'wa norî hã ma tô siwi wairî, morî tô da.

³¹ Duré ïsiwadi norî hã tame danhib'apito norî hã ma tô duré ïtême da'mazatõrî za'ra, te te tiwi rosawi za'ra da, dasi'râ'õtõzéb u morî tô da, dazahi wa.

³² Marî u newa, sisatõrî wa, ma tô tamomo ubumro ni. Tawamhã dasi'râ'õtõzéb ãma ma tô 're dahâsi, damreme aimawi na. Damreme aiwab õ di. Siwa'ru te nasi ãma ai'rahâri za'ra ni, dahârâ na.

³³ Tawamhã zudezu norî hã ma tô aibâ ma rob'ru za'ra, Aresâdiri na ïsisi ma, danho're sab da. Ma tô siwi wada'u aré Aresâdiri hã, timreme na te te dawi robzâri da. Taha wa, ma tô tinhib'rada hã hâiwi dama wë, ari'iwi dasi'ubumro da, te te dama rowasu'u da.

³⁴ Tane nherê, zudezu na 're ïhâimana mono na da te waihu'u za'ra wamhã, ma tô sa'ëtë tihârâ 'râihâ na 'mahârâ za'ra. Æne te õhõ si 'mahârâ za'ra:

— Di'âna, ta hã ïwaihu'upe. Danhipai u, siptete uptabi di, ãma 're ïwawata za'ra mono hã, ãme Épézu ãma hã. — Æne te nasi sa'ëtë 'mahârâ za'ra ni. Dahârâ hã da te sahâri su'u za'ra õ di. Maparane bâtâ pibuzé hã ma tô da'ãma ai'utõ, da te nasi 'mahârâ za'ra ré.

³⁵ Tawamhã 'ri nho'õmo ãma danhib'apito pazapari'wa hã ma tô dazadawa uwati, ari'iwi dasi'ubumro da. Tawamhã dawarõtâ'â wapsi, te oto dama roti, ãne:

— Épézu ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norî, ïwapari pese za'ra wa'aba. Wa norî hã ãme Épézu ãma 're ïwasî'ubumroi mono hã Di'âna hã ïwaihu'upe 're ïsa mono zé hã wa wa te 're 'madâ'â pese za'ra, 'ri hã. Di'ânahã hâiba ne

ẽtẽ 'manharĩ hã hâiwa hawi watẽme we ūwaptã hã taha zama, wa wa te 're 'madâ'â za'ra, ãme.

³⁶ Tawamhã ãne hã ni'wa te te wawi sawi waihu'u za'ra õ di za. Taha wa, te za aiwaimri aihâimana za'ra wa'wa, marĩ na wa te rosa'rata pese za'ra ãna, wa te 'manharĩ za'ra tõ da.

³⁷ Aibâ norĩ hã we aswi ūpamrami 'wa hã, Di'ãna ūsabzém hawi, marĩ na sipsaihuri zahuré õ di. Pi'õ hã ãma 're ūwata za'ra mono hã te te wasu'u wasétê zahuré õ di duré.

³⁸ Æne wamhã, Demetirizu hã, duré tãma ūromhuri'wa norĩ zama marĩ ūwasétê na te te tãma nhari za'ra da, ãwa wei wama siwasu'u za'ra õ di za. Dama rowairébé'wa norĩ u si te za wasu'u za'ra. Tamep si dawasétê na dama ūnharizé hã.

³⁹ Wazadawa pibu za'ra wa'aba da, wazô aihârâ ze za'ra wa'aba wamhã, wa za ãme wasi'rã'õtõ waré ni, rowë na 're ūwahâimana za'ra mono zéb zarina, wawaimri na.

⁴⁰ Æ bâtâ na wasi'rã'õtõ waré õ wa, romnhimimnhasi di, wanhib'apito nhimiroti, wa te ūmadâ'â za'ra õ zarina, wazada sahi õ'unmhasite. Marĩ hã hâimana õ nherẽ, ma ro'wa'rudu hã watobro. Wasi'rã'õtõzém na ni'wa te te wazadanharĩ za'ra wamhã, e niha wa za asa tãma rowasu'u za'ra ni. Asa wa te tãma rowasu'u waihu'u za'ra õ di za. — Æne te dama roti, danhib'apito pazapari'wa hã.

⁴¹ Æne na te te dama roti parimhã, ma tõ dama rob'ru, dawairébé da oto.

20

¹ Tawamhã damreme 'wa'rudu hã ma tõ sahâri za'ra ni. Rowë di oto. Rob u'âsi nomro wamhã, Paru hã ma tõ Zezusih zazei'wa norĩ zô tihârâ za'ra. Taha wa, ma tõ tãma roti za'ra, siptete sina 're hâimana za'ra mono da. Tawamhã, ma tõ oto tãma siwasu'u za'ra, za oto ūmorĩ na hã. Taha pari, te oto mo, Masédoniza u.

Paru hã Zeruzarẽ u apâ ūmorizé wasu'u, Masédoniza wa'wai baba

² Tawamhã Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, ma tõ ro'razâ, Paru hã. Daza'rui mono bâ 're morĩ ré, ma tõ ūsazei'wa norĩ hã pawaptob za'ra ūsimiroti na, siptete sina 're hâimana za'ra mono da. Taha parip si, ma tõ mo, Deresiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u.

³ Tame sãmra ré, ma tõ a'amo si'ubdatõ ãma ai'utõ. Tawamhã ma tõ sima rosa'rata, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u morĩ da. Tane nherẽ, rowa'u'u na uba'renem na sébré õ ré, ma tõ wapa, zudezu norĩ te te sima ūhâiba za'rê zé wasu'u hã. Taha wa, ma tõ sima ãma saprî, ti'ai babap si apâ morĩ da oto, Masédoniza wa'wai baba.

⁴ Morĩ wamhã, aibâ norĩ hã ma tõ ūsiré ai'aba'rê. Ta norĩ nhisi za'ra hã, ãne: Sopaturu hã Pirõhõ 'ra hã, Bereza ãma 're ūsãmra mono, duré Aritacu norĩ, Seduduhu me, Tesaronita

āma 're īsimasisi zahuré mono hā, duré Da'izu, Derebi āma 're īsāmra mono hā, duré Titicu hā Toropimuhu me, Azi'a āma 're īsimasisi zahuré mono hā, duré Timotiu hā.

⁵ Ta norī hā ma tō wawana ai'aba'rē, Torowadi na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame ma tō wazō mapari za'ra.

⁶ Tawamhā ī'u'ētē duptoi'ō na dasa da te huri parip si, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi hawi wa tō wanem ni, Torowadi u rowa'u'u na uba'renem na. Bâdâ 5 na ma tō wa'āma ai'utō, tamomo wasi'aba'rē ré. Tame, wa tō wasi'āma aihutu ni apâ, aibâ norī hā wawana īsi'aba'rē norī āma. Romhuri misi, ma tō wa'āma ai'utōrī za'ra, tame wasi'ubumroi ré.

Paru hā Torowadi āma te te īromhurizé wasu'u

⁷ Tawamhā sabadu barana wa tō wasi'rā'ōtō ni, tame īsazei'wa norī hā 're īsi'ubumroi mono norī me, ī'u'ētē wapu hā wa te huri da. Tawamhā Paru hā sisa'u ma tō wama roti za'ra, awē za oto morī na dâ'āsina. Simiroti za'ētē na te mara wa'wam nherē, zahadu wama roti za'ra.

⁸ Tamemhā rob'uiwēzé hā ahâ di, hâimo īwasi'ubumrozéb āma hā, si'ubdatō 'ri 're si'uzusi āma hā.

⁹ Tawamhā 'ritié'iwa hā, Eticu na īsisi hā ma tō 'ri zadazâri āma nhamra, Paru hā te te wama roti za'ra ré. Simiroti za'ētē wamhā, aptâ'â di, 'ritié'i'wai ma hā. Aptâ'â uptabi wa, ma tō nhono. Sôtō pese ré, ma tō waptârā ti'ai u, hâimo 'ri zadazâri hawi. Tawamhā dâ'â sirōmo, ma tō siwi ti'â.

¹⁰ Taha wa, Paru hā ma tō ītēme si'ra. Te te ītēme si'rai wamhā, ma tō tâma aiwē'ē. Tawamhā ma tō īré pahato, te te sa'ra da. Tawamhā āne ma tō dama tinhā:

— Aipē'ēwara za'ra wa'aba tō. Hâiba ré, te nomro. — Āne te dama tinhā.

¹¹ Taha pari, ma tō apâ sai'u. ī'u'ētē wapu hā ma tō te te wē'ē oto. Taha pari, ma tō te te tâma sômri, īsiré īsi'ubumro norī ma. Tawamhā te īme tisa za'ra. Taha pari, te duré tâma roti za'ra. Te te tâma roti za'ra ré, ma tō tiwi tirowa'a. Rowa'a wamhā, ma tō oto tiwi timorī za'ra.

¹² Tawamhā 'ritié'iwa hā hâiba ré ma tō siwi saprō, īsôrōwa u. Ta hā ma tō tâma rowē wazere za'ra, īsazei'wa norī ma hā.

Paru hā Torowadi hawi Miretu u īmorizé wasu'u

¹³ Tawamhā wa norī hā wa tō asisi ni, rowa'u'u na uba'renem na. Taha na wa tō ai'aba'rē ni, Asôsi na 'ri nho'ōmo nhisi u, Paruhu zô tame wanhimipari za'ra da. Paru hā ma tō sima pisutu aré, ti'ai baba āma morī da. Taha wa, tamomo te za wa'āma tiwisi za'ra.

¹⁴ Tawamhā Asôsi u wisi wi, ma tō watême tizébré za'ra, rowa'u'u na uba'renem na.

¹⁵ Tawamhā taha na wa oto ai'aba'rē ni, Mitireni na 'ri nho'ōmo nhisi u. Awêpsi, ma tō duré uba'rene hā waré wara, Ti'osi na rob're za'iti nhisi wa'wai baba. Tawamhā awē amo na ma tō wi, Samo na rob're za'iti nhisi u hā. Tawamhā

awēm na si wa tō oto aihutu ni, Miretu na 'ri nho'ōmo nhisi u hā, uba're nhimizahârizéb u.

¹⁶ Paru hā ma tō aré sima rosa'rata, Épézu u hā sipa tō da, Zeruzarē u wisi su'u da. Taha wa, Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma sāmra zei ō di oto. Pētecoti na bātā wana, Zeruzarē u īwisi su'u da si, ma tō sima wē, Paru hā.

Paru hā Épézu āma da'madâ'ā'wa norī ma, te te īrotizé wasu'u

¹⁷ Tawamhā Paru hā Miretu āma sāmra ré, ma tō da'mazatō, Épézu u, īsazei'wai 'madâ'ā'wa norī zō ītēme si'aba'rē da.

¹⁸ Ītēme sihutu wamhā oto, ma tō āne tāma rowasu'u za'ra, Paru hā:

— A norī wa'wa hā ma tō īnhimiromhuri na īwaihu'u za'ra wa'wa, asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono ré hā. Azi'a u āma īwisi na'rata zém hawim haré, duré aihawi wa'aba za īmorizéb u hā ma tō āne na hā īāma īwaihu'u za'ra wa'wa.

¹⁹⁻²¹ īsina 're īwata mono āna, wa tō Wanhib'apito ma si te 're romhuri u'āsi. Zudezu norī hā nasi īzada siwada'uri za'ra wa, īma ropire uptabi di. Taha wa, īwawa sina, wa tō te tāma 're romhuri, Wanhib'apito ma. Tane nherē, īwasu'uウェ hā te aiwi wasu'u zazāri za'ra wa'aba ō di. Āne na ma tō īāma īwaihu'u za'ra wa'wa. Danho'a wa tō te aimā āma 're rowasu'u za'ra wa'wa, 'ri baba zama. Zudezu norī ma, duré zudezu ō norī ma zama, wa tō te tāma 're roti pese za'ra, tiwaséte wi 're sipizari za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono niwī 're nomro mono da, Wanhib'apito Zezusi hā te te 're saze za'ra mono da.

²² Āhāna Zeruzarē u wa za mo, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te īma īwaihu'uzéb zarina. Tame za marī hā īzō īwatobro hā te waihu'u ō nherē, wa za mo. Tane nherē, wa za mo tō.

²³ 'Ri nho'ōmo mono bā 're īmorī ré, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā te te īma 're awaihu'u, āne: Tame, te za dazazéb 're īnherē ni. Ropire hā wa za tō te 're sépata.

²⁴ Tane nherē, īhāiba ré 're īmorī da hā, īhāiba hā te īsimā sawi ō di. Wanhib'apito Zezusi hā ma tō īnhimiromhuri hā īma tisō, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimizawi pese zé wasu'u na te dama 're sadawa wasu'u mono da. īnhimiromhuri hā te tāma āma uwaimrami da, wa īsimā wē, taha si.

²⁵⁻²⁷ — Airo mono bā, te 're aiwaimrami aba mono ré hā, wa tō te aimā 're rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uウェ mono zé wasu'u na hā. Tawamhā niwamhā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā te aiwi wasu'u zazāri aba ō di. Mare di. Āhāna, wa hā Paru, wa īsina waihu'u, za īzabu na sahu za'ra wa'aba ō na dā'āsina. E tawamhā īnhimiromhuri na te ai'āma upa za'ra wa'aba bā, te

za asõ'reptuzé hã asawi ï'manhimini wa'wa. Mare di. Asi'uihã na te za asisimini za'ra wa'wa 'râwi. Äne na hã tô sena wa tô waihu'u.

²⁸ Taha wa, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 're anomro wë wa'aba mono da. Duré ïsazei'wa norï hã te za 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, siré 're ïsi'râ'õtô mono norï hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hã ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ïsazei'wa norï hã tâma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono da. Ti'ra wapru na ma tô ïsazei'wa norï hã wa'â, tite da. Taha wa, pone'ërebâ 'madâ'â'wa norï ne, te za 're ïda'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'u wë norï hã.

²⁹ Aihawi ïmorï za'ra wa'aba wamhã, ni'wam norï hã te za we asô ai'aba'rei wa'wa. Abaze zahi, pone'ërebâ da, 're ïsahi za'ra mono ne, te za asada tizahi za'ra wa'wa. Tinhimirowahutu wasété na te za asada tihâimana za'ra wa'wa. Ai'âma pë'ëzé za'ra wa'aba õ di za. Äne wa tô ai'âma waihu'u sirõmo za'ra wa'wa.

³⁰ Duré ni'wam norï hã asiré wa'aba nherë, te za aima sadawa hapese za'ra wa'wa, ïsinivî 're anomro aba mono da, ïsazei'wa norï hã uburé ïsinivî 're nomro mono da.

³¹ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ta norï wi. Te aima 're roti za'ra wa'aba mono ré hã, ma tô si'ubdatõ ïâma tiwahu. Rowa'a na wa tô aihâiba mono bâ te aima 're roti za'ra wa'wa, barana zama, ïwawa sina. Roti hã niwa te aiwi sazâri za'ra wa'aba õ di. Taha wa, ma'âpé ïnhimiromhurizém na 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono za.

³² — Ähâna hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, wa za oto airême za'ra wa'wa, taha si te te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono da oto. ïsimizawi pese zé wasu'u na te za 're asõpré u'âsi aba mo. Ta hã te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, ïsaze za'ra wa'aba zém na aiprédup sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Uburé marï ïwë hã tinhib'a'u wë norï ma, te te 're ï'anhomri mono hã te za duré aima sõmri za'ra wa'wa, ate za'ra wa'aba da oto.

³³ Wa hã danhibrob zô, te 're rob'ruiwapari mono õ di, rob'uiprazém na duré da'uza na.

³⁴ Duré ïhâimanazéb da, wa tô ïnhib'rata na te 're romhuri, ïsiré norï hâimanazéb da zama. Äne na ma tô a norï wa'wa hã asawi ïwaihu'u za'ra wa'wa.

³⁵ ïnhimiromhuri pese na wa tô aima âma asanho za'ra wa'wa, sib'aware na 're ïhâimana za'ra mono norï hã wan-himiromhuri na wa te âma 're pawaptob za'ra mono da. Wanhib'apito Zezusih mreme na te za 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. Äne ma tô wama waihu'u za'ra: "Ni'wa hã marï na te te dawari wamhã, da te tâma sõmri wamhã, tâma rowë di. Tane nherë, te te 're ïda'azari mono ma hã ïsipai u tâma rowë uptabi di." Äne Wanhib'apito Zezusih mreme hã.

— Āne ma tō Paru hā da'madâ'â'wa norī ma waihu'u za'ra.

³⁶ Tawamhā Paru hā mreme parimhā, ma tō da'madâ'â'wa norī me hi'rātitō asimro, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, mreme zusi da.

³⁷ Mreme zusi pari, wawa sina ma tō Paru hā nasi tinho'utu awaibu, te te sawi za'ra da, āma pē'ezé za'ra wa. Ma tō duré nasi tob'rata hârâ za'ra.

³⁸ Za niwamhā te te īhāiba pibui za'ra ō na tāma siwasu'u za'ra wa, āma pē'ezé uptabi za'ra di. Tawamhā ma tō īme ai'aba'rē, rowa'u'u na uba'reneb u.

21

Paru hā Zeruzarē u īmorīzé wasu'u 'rāsudu

¹ Tame wa tō oto wasisawi za'ra ni. Taha parip si, wa tō wasima wapâ za'ra ni. Tawamhā rowa'u'u na uba'rene hā ma tō oto waré tiwara za'ra awa'awi, Cosi na rob'rē za'iti nhisi u. Tamomo wasihutu wamhā, awēpsi, wa tō duré ai'aba'rē ni, Rodisi na rob'rē za'iti nhisi u, uba're nhimizahârizéb u hā. Tawamhā ta hawi, wa tō ai'aba'rē ni, Patara na 'ri nho'ōmo nhisi u.

² Tame, wa tō wasiwi sōpētē ni, rowa'u'u na uba'rene hā, Penisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u īwara da hā. Tawamhā taha na wasi'aba'rē da, wa tō asisi ni.

³ Uba'rene hā waré wara ré, wa tō Sipri na rob'rē za'iti nhisi hā 'madâ'â za'ra ni, wanhim'i'e niwī. Ōne haré ma tō waré wara, Siriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Taha wa, wa tō Tiru na 'ri nho'ōmo nhisi u oto aihuatu ni, tamomo da te īro'wasari hā da te sa'ra za'ra da. Tame wa tō wawairébé ni, uba're hawi.

⁴ Tame wa tō Zezusihī zazei'wa norī hā sōpētē za'ra ni. Wasisōpētē za'ra wamhā, romhuri misi, ma tō wa'āma ai'utōrī za'ra, wasiré wasi'ubumroi ré hā. Tawamhā īsazei'wa norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani te te tāma īwaihu'u za'ra zéb zarina, ma tō Paruhu ma roti za'ra, Zeruzarē u morī tō da.

⁵ Tawamhā bâdâ hā wasi'aba'régéb da hā īwa waptā'ā wamhā, īsazei'wa norī hā ma tō wasiré ai'aba'rē, â zaihâ u, 'ri nho'ōmo nhiti. Aihīni ma tō wasiré ai'aba'rē, aibâ norī hā duré īmro norī hā, duré īra norī me, te te wazawi za'ra da. Tame wa tō wahi'rātitō asimro ni, supara 'ré wa, wamreme zusi da.

⁶ Wasisawi za'ra pari, wa tō asisi ni apâ uba're wawē neb 're, wasi'aba'rē da. Ta norī hā 'ri tēme ma tō apâ ai'aba'rē.

⁷ Tawamhā Tiru hawi, wa tō ai'aba'rē ni. Wasi'aba'rē wamhā, Patorema'ida na 'ri nho'ōmo nhisi u, wa tō aihuatu ni. Tame īsazei'wa norī hā wa tō sawi za'ra ni. Tame ma tō bâdâ hā misi wa'āma ai'utōrī za'ra, īrata wasi'ubumroi ré hā.

⁸ Tawamhā awēpsi, wa tō ai'aba're ni, Sézareza u. Tame wa tō asimro ni, Piripihi nhorōwa āma. Piripi hā Zezusihi wasu'uwē na īsazei'ō'wa norī ma rowasu'u'wa, ta hā. ⁷ na īsazei'wa norī pawapto'wa da, da te īpisutu za'ra norī me, aré 're īhāimana mono, Zeruzarē āma.

⁹ Ī'ra norī sipi'ō norī hā īmro'ō za'ra hā maparane si'uiwa na īhāiba hā, te 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te dama 're sadawa wasu'u za'ra.

¹⁰ Tame ma tō bādā hā nasi wa'āma si'utōrī za'ra. Tawamhā aibā hā ma tō watēme tiwisi za'ra, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi. Aibā hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa, Adabu na īsisi hā.

¹¹ Watēme wisi wi, ma tō Paruhu usisizé hā tiwi waze. Ma tō āma sipara'ōtō wasisi. Ma tō duré āma sipawasisi. Taha pari, ma tō wama rowasu'u za'ra, āne:

— 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā āne ma tō īma waihu'u: "Ā da'usisizép tede'wai ma, te za zudezu norī hā āne 'manharī za'ra, Zeruzarē āma 're īsi'ubumroi mono hā. Zudezu'ō norī ma, te za hāiba nhomri za'ra." — Āne ma tō wama waihu'u sirōmo za'ra, Adabu hā.

¹² Tawamhā īmreme wa te wapari za'ra wamhā, tame īsazei'wa norī 're īsi'ubumroi mono norī me, wa tō Paruhu wi rosawi za'ra ni aré, Zeruzarē u morī tō da.

¹³ Tawamhā asa te wama nharī za'ra:

— E niha da, ma aiwa'ō na īwi īrobzei'ō za'ra wa'wa. Zeruzarē u hā īmorī da si, wa tō īsima rowē upta. Zezusi hā, Wanhib'apito na te 're sisi mono wa, ãté te za dasiwi īnherē ni, dazazéb 're. Æté, wa za dârâ. Tane nherē, īma wē di tō, tamomo īmorī da hā. — Āne ma tō wama siwaihu'u za'ra asa, wa te waihu'u za'ra da.

¹⁴ Taha wa, Zeruzarē u morī tō da, wa te oto tiwi rosawi waihu'u za'ra ō di. Taha wa, wa tō tāma nharī za'ra ni oto:

— Wē di tō. Mo oto aimorī. Wanhib'apito te te aima īwēzéb uwaibaba, te za tō ī'manha. — Āne wa tō tāma rob'ru za'ra ni.

¹⁵ Tame wahāimana za'ra ré, syry na ma wa'āma ronomro. Tawamhā wanhibro hā wa oto wasima ubumro za'ra ni, Zeruzarē u wasi'aba're da. Taha pari, wa tō wawairébé ni oto.

¹⁶ Sézareza āma īsazei'wa norī hā ma tō wame si'mazatōrī za'ra, umro na wame 'masi'aba'reí hutu da. Tawamhā Menasōhō nhorōwa u ma tō wame ai'aba're, tame wasi'ubumro da a'â. Duréihā īsazei'wa, Menasō hā. Īpotozé hā Sipri na rob're za'iti nhisi hā.

Paru hā Zeruzarē āma 're īsāmra mono zé wasu'u na'rada

¹⁷ Tawamhā Zeruzarē u wasihutu wi, ma tō īsazei'wa norī hā to sina wazawi za'ra.

¹⁸ Tawamhā awēpsi ma tō Paru hā wame timorī za'ra, Ti'aduhu u. Tame, ma tō uburé pese ubumro, īsazei'wai 'madâ'â'wa norī hā.

¹⁹ Tawamhā Paru hā ma tō uburé sawi za'ra, timreme na. Te te sawi za'ra parimhā, ma tō tinhimiromhurizém na tāma siwasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono, zudezu'ō norī ma, uburé te te 're ī'ab'manhari mono zéb zarina.

²⁰ Paruhu mreme te te wapari za'ra wamhā, aihīni ma tō āma tiwata za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono āma. Taha wa, te asa tāma rowasu'u za'ra, Paruhu ma:

— Wasisānawā, āhāna wa za aimā wasiwasu'u za'ra ni. Zudezu norī hā, wasiré norī hā ahâ uptabi na ma tō Zesusi hā te te sina 're umnhasi za'ra, Danho'reptui'wa na. Aihīni, te simi'ē na 're hāimana za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré zarina.

²¹ Ta norī hā ma tō aiwasu'u wapari za'ra, wasiré zudezu norī ma, asimirowahutu wasétē newa. Mozésihi nhimi'ui'érézé hā, te wasiré zudezu norī wi īsawi za'ra, u, daro mono bâ 're īhāimana za'ra mono wi, āma 're hāimana za'ra mono tō da. Duré Mozésihi nhimi'ui'éré zarina, ti'ra norī te te 're sihāiwata nihihāri za'ra mono tō da, ma tō, u, wasiré zudezu norī wi īsawi. Āne ma tō aiwasu'u hā wapari za'ra, ta norī hā.

²² Āhāna aihīni, te za aiwaihu'u za'ra ni, we aiwisizém na hā. E marī, wa za tawamhā 'manharī za'ra ni, āne aiwasu'u hā tō senai õ na da te waihu'u za'ra da.

²³ Tawamhā āne wa za aimā roti za'ra ni, marī 'manharī da, 're aihāimana wē mono zé hā da te waihu'u za'ra da. Wawa'wa, aibâ maparane si'uiwa na īhāiba hā marī na ma tō tāma ropisutu za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma.

²⁴ Tawamhā te za asiré īsimroi mo, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u, marī hā Mozésihi nhimi'ui'éré zarina asiré 'manharī za'ra wa'aba da, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, aihāiba wasétē āna aihāimana za'ra wa'aba da, tāma. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, pone'erebâ te te siwi īsimro hā te za tāma īwa'âbâ za'ra. Tawamhā te za oto si'rāpari za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, te te īropisutu za'ra zéb zarina, te te tāma āma īuwaimrami za'ra na da te īwaihu'u za'ra zéb da hā. Āne hā 'manharī wamhā, aihīni te za aiwaihu'u za'ra ni oto, aiwasu'u hā tō senai õ na hā. Te za duré aiwaihu'u za'ra ni, 'Re īhāimana u'âsi nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré zarina 're ī'ahāimana mono zém na hā. Āne hā 'manharī da, wa aimā roti za'ra ni, wasiré īsazei'wa zudezu norī, te te aiwaihu'u za'ra da.

²⁵ E niha tawamhā zudezu'ō nherē, īsazei'wa norī 're īhāimana za'ra mono zéb da hā. Āne wa tō tāma roti pari za'ra ni: "Danhimizama hā romhāiba 'manharī āma 're dawata

za'ra mono da, da te 're īsimroi mono nhi hā 're huri aba mono õ di za. Duré īwapru hā 're âhuri aba mono õ di za. Duré danhimirizama da te 're īsō'reti za'ra mono nhi hā 're huri aba mono õ di za. Duré aihâiba na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za." Āne wa tō tāma rob'ui'éré za'ra ni. — Āne te Paruhu ma rowasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhā Paru hā ma tō āma saze za'ra, aibā norī siré morī da. Tawamhā awēpsi, ma tō Paru hā te te simro, aibā norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u. Marī hā ma tō īsirē 'manharī za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, hâiba waséte ãna tāma hâimana za'ra da. Taha pari, ma tō ãzé, 'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwā u. Sétré wamhā, ma tō dama pisutu bâdâ hā, marī te te siwi ī'manharī 'rāsatu zéb da hā. Te te siwi 'manharī parimhā, te za marī hā īhâiba mono bâ tāma sōmri za'ra, sasedoti norī ma, si'udâna za'ra. Tawamhā te za waihu'u za'ra ni, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, te te ī'manharī 'rāsatu za'ra zém na hā.

Zudezu norī hā, Paruhu zada īsiti'ru za'ra zé wasu'u

²⁷ Tawamhā bâdâ 7 na zahadu āma si'utōrī õ di, te te siwi ī'manharī 'rāsatu zéb u hā, Paru norī hā. Romhuture di oto. Tawamhā zudezu norī hā Azi'a hawi īsihudu ma tō Paru hā sima sāmri za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb āma. Izarazéhé nhihudu norī te, 'ri 'wawi wa'ra āma sāmra ré, ma tō siwi 'madâ. Taha wa, ma tō sada dawada'uri waséte za'ra, Paruhu da. Tawamhā ma tō oto siwi pa'â, Paru hā.

²⁸ Taha wa, te si'mahârâ za'ra zudezu norī hā, āne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norī, wei wa'âma ana wa'aba. Ā hā aibā hā ma tō daro mono bâ te te dama 're rowahutu, da te dasiwi wawē'õ za'ra da, duré Mozésihi nhimiroti hā da te dasiwi wē'õ za'ra da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwa zama da te dasiwi wē'õ za'ra da. Ma tō duré zudezu'õ norī hā we te te simro, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u. īsōrōwa hā wē nherē, ma tō wawi waséte za'ra. — Āne ma tō da'mahârâ za'ra, tame īsī'rā'õtō norī hā, aihîni Paruhu zada dazahi za'ra da.

²⁹ Ta norī hā ma tō aibā hā 'madâ'â za'ra aré, Toropimu na īsisi hā, Épézu āma 're īsāmra mono hā. 'Ri nho'õmo nhi'riti na Paruhu siré morī ré, ma tō 'madâ'â za'ra. Taha wa, ma tō āma romnomri za'ra, zudezu'õ nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwa u Paru te te saprōni 'ru te. Taha wa, te āne da'mahârâ za'ra, zudezu norī hā.

³⁰ Taha wa, Zeruzarē 'remhā 'ri wa'õtō mono bâ ma tō ro'wa'rudu hā te te ropé. Tawamhā Paruhu zô ma tō dasitême dasisa're, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb u. Ma tō dasiwi pa'âri ni 'ri para, rob u da te dasiwi wazere da. Da te dasiwi wazere parip si, ma tō oto tiwi 'ri nhitom ni.

³¹ Tawamhā te aré dasiwi wīrī ni. Tawamhā da te aré dasiwi īwīrīzé wasu'u hā ma tō wapa, Roma na 'ri nho'ōmo nhisi hawi da'wapéi'wa norī nhib'apito hā, Zeruzarē āma 're īdasi'ubumroi mono norī īsib'ru za'ra zé wasu'u hā.

³² Tawamhā awa'awi ma tō tinhib'a'uwē norī zō hārāhai'aba'rē za'ra, tiwada'uri'wa norī me siré sisa'rei mono da, datēme. Ītēme īsisa'rei mono hā da te 'madā'ā za'ra wamhā, ma tō āma rosahāri za'ra ni, Paruhu āma hā.

³³ Tawamhā apito hā ma tō Paruhu u ai're 'rāwi. Ma tō pa'ā. Taha pari, ma tō duré da'wapéi'wa norī ma ti'ru, te te siwi pawasisi da, maparane īs'iuwazi nhorō rutu na. Taha pari, ma tō āma da'azadanha, āne:

— E 'wa hā ã hā aibā. E marī ma tō 'manha. — Āne ma tō āma da'azadanha.

³⁴ Tawamhā dasiwa'rāmi te nasi tāma 'mahārā za'ra ni, dasimana'rāmi hawi. Da te tāma wasu'u waré za'ra ō di. Dahārā si'rahāri ahā wamhā, īwasu'u uptabi hā te te waihu'u ō di, apito hā. Taha wa, da'wapéi'wa norī ma, ma tō ti'ru, Paru te te siwi saprōni da, tinhorōwa u.

³⁵ Tawamhā hāimo 'ri para u sai'urizéb u sihutu wamhā, da'wapéi'wa norī hā ma tō te te siwi upari, Paru hā, zudezu norī hā sahi sina, īsarina si'aba'rēi wa.

³⁶ Taha wa, ma tō nasi tāma 'ru za'ra, āne:

— Wīrī aba. Wīrī aba. — Āne te nasi tāma 'ru za'ra.

³⁷ Tawamhā da'wapéi'wa norī hā apito nhorōwa u te te siwi 'mazébré ō ré, Paru hā ma tō apito ma tinhā, āne:

— E aimā wē ō di, aimā īsiwasu'u da hā. — Āne te tāma tinhā, deredu norī mreme na.

Tawamhā apito hā te asa tāma tinhā:

— E nare aimā waihu'u pese di, deredu norī mreme hā.

³⁸ Wa tō aré ai'āma romno, a hā ezipsiu newa. Nimosi ni'wa hā ezipsiu hā ma tō aibā norī āma aiwanhizari za'ra. Ta hā 4 miu na ma tō te te simro, rowasétē 'manharī'wa norī hā a'ubuni u. Roma āma apito wi sipizari za'ra da, dapārīzéb ré, ma tō te te simro. 'Wazé, a hā simroi mono ō di. — Āne te tāma tinhā, apito hā.

³⁹ Tawamhā Paru hā te asa tāma tinhā:

— Wa hā zudezu. Tasu na 'ri nho'u īsa'ētē nhisi āma īpotozé hā, Sirisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma hā. 'Wazé za īma īwē, te dama īrowasu'u da hā. — Āne te asa tāma tinhā, Paru hā.

⁴⁰ Tawamhā da'wapéi'wa norī nhib'apito hā ma tō tāma wē tō, te te dama rowasu'u da.

Paru hā si'uīhā na dama īsiwasu'uzé wasu'u na'rada

Tawamhā te te dama rowasu'u da, apito te te tāma wē wa, ma tō Paru hā sai'u hāimo, 'ri para u sai'urizém na hā. Tame ma tō tinhib'rada hā dama wē hāimo, ari'iwi dasi'ubumro

da. Taha wa, ma tō tawarōtā'â za'ra ni. Dawarōtā'â za'ra wamhā, Paru hā ma tō timreme na dama rowasu'u, ebreusi norī mreme na.

22

¹ Āne te Paru hā dama siwasu'u:

— Ÿsiré norī, duré wamama norī, ma'āpē Ÿwapari pese za'ra wa'aba za. Wa za oto aima Ÿsiwasu'u za'ra wa'wa, 're Ÿhāimana mono zém na hā Ÿwaihu'u za'ra wa'aba da. — Āne ma tō tisiwasu'u na tāma sāna'rata za'ra.

² Tawamhā ebreusi mreme na te te dama Ÿrowasu'u za'ra zé hā da te wapari za'ra wamhā, ma tō tāma tawarōtā'â pese za'ra ni oto. Tawamhā te duré tāma siwasu'u za'ra, āne:

³ — Wa hā, zudezu. Tasu na 'ri nho'ōmo nhisi āma Ÿpotozé hā, Sirisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 'remhā. Āme Zeruzarē āma wa tō Ÿprédu. Damarizé hā ma tō te te Ÿma 're rowahutu, wahi'rata norī nhimiroti na hā. Ÿnhimi'ē na wa tō te 're romhuri pese, 'Re Ÿhāimana u'āsi mono ma. A norī wa'wa hā asimi'ē na tāma 're Ÿromhuri za'ra wa'aba mono ne, wa tō Ÿhō ma si 're Ÿsisōmri u'āsi, Ÿnhimi'ē na te tāma 're romhuri pese mono da, asine wa'aba.

⁴ Wa tō te da'āma 're rowasétē aré, 're Ÿdanomro mono zép tém na 're Ÿdanomro mono norī āma hā. Ÿzadawa para ma tō aibā norī hā da te 're pawasisi za'ra, pi'ō norī zama. Ÿzadawa para, ma tō duré da te 're simro, dazazéb u hā. 'Re dā'â za'ra mono da, wa tō āne hā te tāma 're 'manharī za'ra, Zezusihi zazei'wa norī ma hā.

⁵ 'Re Ÿhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa Ÿpire uptabi hā ma tō āne na hā Ÿwaihu'u, sasedoti Ÿpire uptabi hā, duré uburé zudezu norī ma roti'wa norī zama. Ta norī hā Ÿāma sadanharī za'ra wa'aba wamhā, te za āne na hā aima Ÿwasu'u za'ra wa'wa, sena na. Ta norī hā ma tō tinhimi'ui'éré hā Ÿma sōmri za'ra, Damasitu u te âri da, Ÿsiré dama Ÿpire norī ma. Taha zarina, wa tō mo, Damasitu u te we simroi mono da, Ÿsazei'wa norī hā. Ÿsi'uwazi nhorō rutu na pawasisi ré, Zeruzarē u we te simroi mono da, wa tō sô Ÿmorī za'ra, āme da te hā za'ra da.

⁶ — Tawamhā Damasitu u te rosahutu wapsi, abzuma wa'wa ma tō hāiwa hawi rowa'a za'ēne hā Ÿma ai'ubuzi, waptu na Ÿhāiba nho'ōmoi baba.

⁷ Taha wa, wa tō waptārā, ti'ai wa. Ni'wai mreme hā wa tō wapa. Āne te Ÿmahā: "Saru. Saru. E marī wa, te Ÿwi 're Ÿrowasutu u'āsi mo." — Āne te Ÿmahā.

⁸ — Tawamhā wa tō asa sada'â: "Apito, e 'wa hā, a hā."

— Tawamhā te duré asa Ÿma tinhima: "Wa hā Zezusi, Nazaré āma aré 're Ÿnhamra mono. Te Ÿwi 're Ÿrowasutu u'āsi mo." — Āne te Ÿma siwasu'u.

9 — Row'a'a za'ēne hā ūma si'ubuzi wamhā, ūsiré ūsi'aba're norī hā ma tō 'madâ'â za'ra, row'a'a hā. Tane nherē, ta norī hā ūmreme hā te te wapari waihu'u za'ra õ di, ūma ūnharī'wai mreme hā.

10 Tawamhā wa tō duré 'mahâ, āne: "Apito, e marī, wa za 'manha."

— Tawamhā Wanhib'apito te ūma tinhā: "Aiwahutu, Damasitu u aimorī da. Tame te za ni'wa hā aima roti, uburé 'Re ūhaimana u'âsi mono te te aima ūpisutuzé hā 'manharī da." — Āne te ūma tinhā.

11 — Tawamhā row'a'a za'ēne hā ma tō ūtob'a. Taha wa, ūsiré ūsi'aba're norī hā ma tō ūpano na siwi ūzaprō. Taré ta norī hā te te siwi ūzaprōni na wa tō wi, Damasitu u.

12 Tame aibâ hā te 're hâimana, Ananiza na ūsisi hā. Ta hā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata wapari pese 'wa. Zudezu norī hā tame 're ūsi'ubumroi mono hā ma tō Ananiza hā te te 're wêsämri za'ra.

13 Ta hā ma tō we ūzô rîtī. Tawamhā, ūtēme wisi wamhā, ma tō ūma tinhā, āne: "Ūsisänawā Saru, apâ rob'madâ'â." — Āne te ūma tinhā, aibâ hā.

— Tawamhā awa'awi, wa tō duré apâ rob'madâ. Taha wa, Ananiza hā wa oto 'madâ.

14 Tawamhā ta hā te duré ūma tinhā: "'Re ūhaimana u'âsi mono hā wahi'rata norī nhib'apito hā ma tō sima aipisutu, te te ai'âma sima 're ūroti mono zé hā waihu'u da. Ma tō duré aima pisutu, Wanhib'apito Zezusi hā ūwē uptabi 'manharī'wa hā bâdâdi wa, sabu da, duré ūmreme hā wapari da.

15 A hā te za dama 're ūsadawa wasu'u mo, dahâiba mono bâ. Ta hā atōmo na ūsabu hā, duré aipo're na ūmreme hā ūwapari hā te za dama 're ūwasu'u mo.

16 E marī zô te bêté asimipa, âhâna hā. Ma'âpê aiwahutu, â dawabzuri hā da te aima 'manharī da, duré Wanhib'apito wi rowaptérē da, te te asõ'reptu da. Tawamhā aiwasédé hā te za aima tipa." — Āne ma tō ūma roti, Ananiza hā.

'Re ūhaimana u'âsi mono hā Paruhu ma, romhuri te te ūpisutuzé wasu'u

Tawamhā Paru hā dama siwasu'u 'râsatu da, ma tō āne dama rowasu'u:

17-18 — Tawamhā, Zeruzarē u apâ ūwisi wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono âma 're ūdawata za'ra mono zéb u wa tō mo, tâma ūmreme da. Tawamhā tâma ūmreme sina, ūnhotō õ nherē, ūnhotō 'rowi te ūrosawérē ne, wa tō Wanhib'apito hā sabu. ūmreme hā wa tō wapa. Te ūma tinhā, āne: "Ai'aba're na aiwatobro Zeruzarē hawi, āmemhā da te aiwapari za'ra õ wa za, ūwasu'u na hā."

19 — Tawamhā wa tō asa tâma ūsiwasu'u: "Āme 're ūsi'ubumroi mono norī hā ma tō ūhaimanazém na siwi

īwaihu'u. Rowahutuzé mono bâ wa tô asazei'wa norî zô 're īzasi, dazazéb 're te 're 'mazai mono da, duré te 're ahâ za'ra mono da.

²⁰ Duré Esitéwâ, dama aiwasu'u'wa hâ da te dasiwi wîñi wamhâ, wa tô dasiré īhâiba. Wa hâ wa tô ãma da'ab'madâ. Īma wê di, īdâ'âzé hâ. Īwîñi'wa norî uza, īsisiwimhâ īubuzé hâ, wa tô sa 'madâ'â za'ra." Āne wa tô asa tâma īsiwasu'u, Wanhib'apito ma.

²¹ — Āne na Wanhib'apito ma, īsiwasu'u wamhâ, ma tô īma rob'ru, āne: "Mo oto aimorî. Zudezu'õ norî tême, wa za asatõ, romhâ na." Āne ma tô īma rob'ru, Wanhib'apito hâ.

— Āne ma tô Paru hâ tisiré zudezu norî ma hâ siwasu'u.

²² Tawamhâ Paru hâ zudezu'õ norî hâ te te sisi wamhâ, ma tô sada tizahi za'ra, zudezu norî hâ zudezu'õ norî te te sisi õ ré hâ te te aré wapari wê za'ra nherë. Taha wa, te sa'ëtë sima 'mahârâ za'ra, zudezu norî hâ, āne:

— Wîñi aba. Õ hâ wasétére di. Dâ'â hâ.

²³ Āne ma tô zudezu norî hâ ãma si'mahârâ za'ra, hârâ 'râihâ na, īsisiwimhâ ti'ubuzé hâimo te te 're wanarî za'ra mono sina. Ropru te duré hâimo sâmra za'ra, sada siti'ru za'ra wa.

Paru hâ da'wapéi'wa norî nhib'apito ma, īsiwasu'uzé

²⁴ Tawamhâ romanu hâ da'wapéi'wa norî nhib'apito hâ ma tô da'wapéi'wa norî ma 'ru za'ra, 'ri para u te te siwi 'mazébré da, Paru hâ. Te duré tâma 'ru za'ra, te te siwi 're pré'ë mono da, siwasu'u da, zudezu norî te te sima īruzém na te te waihu'u da.

²⁵ Tawamhâ ma tô siwi hiwasisi, īsi'uwazi nhorõ rutu na te te siwi 're pré'ë mono da. Tawamhâ Paru hâ ma tô da'wapéi'wa norî nhib'apito zadawa para dawada'uri'wai ma tinhâ, āne:

— E īwasété na asawi īwaihu'u aba wa, ma tô asawi 're îpré'ë aba mo. E tô īuwaibaba āne hâ, wa hâ romanu nherë.

— Āne te Paru hâ tâma tinhâ, da'wapéi'wa norî wada'uri'wai ma.

²⁶ Tawamhâ Paruhu mreme te te wapari wamhâ, da'wapéi'wa norî wada'uri'wa hâ ma tô tinhib'apito ma wasu'u:

— E marî ãma 'manharî da bâ. Ni'ã. Õ hâ romanu. — Āne ma tô tâma wasu'u.

²⁷ Taha wa, apito hâ ma tô mo Paruhu u, te te sadanhârî da. Tawamhâ āne te sadanha:

— īma asiwasu'u na, te waihu'u da. E nare a hâ romanu.

— īhe. Wa hâ, romanu.

²⁸ Tawamhâ apito hâ te duré tâma siwasu'u, āne:

— Wa hā duré, romanu. Īpoto'wa hā romanu õ nherē, wa'âbâ za'êtë uptabi na wa tō ūsiwa'â romanu norî ma, ūsiromanu da.

Tawamhā Paru te asa tāma tinhā:

— Tazahā īpoto'wa hā romanu wa, wa hā duré romanu u'â. — Āne te asa tāma tinhā.

²⁹ Tawamhā Paru hā romanu na siwasu'u wa, awa'awi ma tō da'wapéi'wa norî hā tāma ai're za'ra, te te siwi sadanhari za'ra ãna. Duré da'wapéi'wa norî nhib'apito hā ãne na te te waihu'u wamhā, ma tō pē'ewara, ūsimiwada'uri zarina, te te siwi hiwasisi wa.

Paru hā dama roti'wa norî nho're ūsimasu'uzé

³⁰ Tawamhā da'wapéi'wa norî nhib'apito hā ma tō sima wē, zudezu norî hā Paruhu ãma ūwasédé hā te te siwi ãma īhirizé hā sena na te te waihu'u da. Taha wa, awēpsi ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa īpire norî ma 'ru za'ra, uburé zudezu norî ma roti'wa norî ma zama, Paruhu zada si'râ'ötô da. Da'wapéi'wa norî ma, ma tō duré 'ru za'ra, Paruhu pawasisizé hā te te tāma wasihu za'ra da, dama īpire norî nho're sab da.

23

¹ Tawamhā zudezu norî ma roti'wa norî tēme, te rob'madâ'â pese, Paru hā. Te tāma nharî za'ra, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norî, wa hā wa tō 're ūsi'madâ'â u'âsi, 're ūmorî wē u'âsi da, 'Re īhâimana u'âsi mono nho'a. Taha wa, ūpē'ë wapu na wa 'râwi 're ūsisaze. — Āne te tāma siwasu'u za'ra.

² Tawamhā Ananiza hā sasedoti īpire uptabi hā ma tō ti'ru, ūrata ūsimasam norî ma, te te siwi sadawa pré'ê da, Paru hā.

³ Taha wa, te Paru hā asa tāma tinhā:

— Oro wama roti'wa za a hā, ma aiwasédé hā ūlâma ūlîmanha. A hā ãme te asâ, ūpibu da, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina 're ūmorîzéb zô. Tane nherē, ūsimiroti hā ma tō ūupa. Da te ūzadawa pré'ê da, ma tō dama ūru. Ta hā 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti zarinai õ di. Taha wa, te za ai'azâ. — Āne te tāma tinhā, Paru hā.

⁴ Tawamhā ūrata ūsimasam norî hā te tāma nharî za'ra, ãne:

— E marî da, ma tō sasedoti īpire uptabi ãma ūwasé.

⁵ Tawamhā Paru te asa tāma nharî za'ra:

— E nare ta hā sasedoti dama īpire. Te waihu'u õ di. Te waihu'u 'wa'âhâ, te tāma nharî õ di aré. 'Re īhâimana u'âsi mono mreme ui'éré 'rata na wa tō ãne hā waihu'u za'ra ni: "Ni'wa hā dama pire wamhā, tāma 're aimreme wasétê za'ra wa'aba mono õ di za." Āne ma tō wama waihu'u za'ra. — Āne Paru te asa tāma nharî za'ra.

⁶ Tawamhā Paru hā ma tō waihu'u, dama roti'wa norī, sina ūsipo'o za'ra zé hā. Ni'wam norī hā sadusezu, duré ni'wam norī hā parisezu. Tawamhā, ma tō dama si'mahā, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nihudu norī, ūwapari za'ra wa'aba. Wa hā parisezu. Īmama norī zama parisezu. Dadâ'â nherē, apâ dahâiwa'utuzé wasu'u hā te sazei wa, wa asõ're ūzab za'ra wa'wa, asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba da, taha zô si 're ūnhimipari u'âsi mono wa. — Æne ma tō dama si'mahā.

⁷ Tawamhā mreme pari, tame ūsi'rā'otō norī hā ma tō sina ūsipo'ozéb zarina sima nharī za'ra, parisezu norī hā, sadusezu norī me.

⁸⁻⁹ Parisezu norī nhimizazezé hā, ãne: 'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono na, duré hâiwa ãma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norī hā tō sena na 're ūhaimana za'ra mono na, duré dapē'ezani hā dawi 're wairébé mono wamhā, nimomo 're ūdanomro mono na hā. Æne parisezu norī nhimizazezé hā. Tane nherē, sadusezu norī hā ãne na simizaze za'ra õ di, ta norī hā. 'Re ūdahâiwa'utu za'ra mono zé hā, mare di, u. Duré hâiwa ãma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norī hā, mare di, u. Duré dapē'ezani, dawi 're wairébé mono wamhā, nimomo 're danomro mono õ di za, u. Æne sadusezu norī nhimizazezé hā. Taha wa, ma tō 're sisadawa 'rui u'âsi za'ra, parisezu norī hā, sadusezu norī me.

Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na dama rowahutu'wa norī hā, parisezu na 're ūhaimana za'ra mono norī hā hâiwi ma tō aimasa, Paru, da te dasiwi ūârîzé hā te te siwi wẽ'õ wa. Æne te mreme 'râihâ na nasi ãma si'mahârâ za'ra:

— Aibâ hā, õ hā wa tō waihu'u za'ra ni. Tiwasédé hā te te âri õ di. Åté hâiwa ãma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ma tō tâma rowasu'u. Åté ni'wai pẽ'ezani, ma tō nima hawi tâma rowasu'u. — Æne te parisezu norī hā nasi ãma si'mahârâ za'ra.

¹⁰ Tawamhā damreme tete na dasi'wapé za'ra wa, da'wapéi'wa norī nhib'apito hā ma tō ãma hâtârâ, Paruhu ãma, da te dasiwi hâiba'ëi mono õ'umnhasite. Taha wa, ma tō da'wapéi'wa norī ma 'ru za'ra:

— Sô ai'aba'reí wa'aba, asiwi wazere aba da, dawa'wa hawi. Tawamhā wanhorôwa u te za we asiwi ūsaproni 'wa apâ. — Æne te tâma 'ru za'ra.

¹¹ Tawamhā taha mara na Wanhib'apito hā ma tō tâma sihâiré, Paruhu ma. Te tâma tinhâ, ãne:

— Aipahi tō. Åme Zeruzaré ãma ma tō dama ūwasu'u pa. Roma na 'ri nho'õmo nhisi ãma te za duré õhõ na si dama ūwasu'u, niwamhā.

Zudezu norī hā Paru te te sima ūru za'ra zé wasu'u

¹² Tawamhā awē rowa'a wi, zudezu norī hā ma tō pi'uriwi si'rā'otō. Te sima 'ru za'ra, Paru hā te te siwi wīñi da. Āne te sima āma roti za'ra:

— Paru hā wa te wasiwi wīñi aba. Tawamhā 'Re īhaimana u'āsi mono ma, wa za wasi'ru za'ra ni, wa te wasiwi wīñi õ wamhā, te te wa'uprosi da, wa te wasima ūruzé hā wa te āma uwaimrami za'ra õ wamhā. Wa te wasima ūruzé hā wa te āma uwaimrami za'ra õ ré, wasaihuri õ di za. Duré wa te āhuri õ di za. — Āne ma tō sima roti za'ra, Paruhu āma.

¹³ Aibā hā 40 nhipai u īhāiba hā ma tō āne sima 'ru za'ra.

¹⁴ Tawamhā zudezu norī hā ma tō ai'aba're, 'Re īhaimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī u, dama īpire norī u zama. Te tāma nhari za'ra, āne:

— Paru hā wa tō wasima 'ru za'ra ni, wa te wasiwi wīñi da. 'Re īhaimana u'āsi mono ma, wa tō duré wasi'ru za'ra ni, te te wa'uprosi da, Paru hā wa te wasiwi wīñi õ wamhā. Tawamhā wa te wasiwi wīñi õ ré hā, wasaihuri õ di za.

¹⁵ Āhāna, ma'āpé da'wapéi'wa norī nhib'apito ma, waihu'u za'ra wa'aba, asi'rā'otō aba zém na. Dama roti'wa norī me, uburé asi'rā'otō aba zém na tāma waihu'u za'ra wa'aba, Paru te te ūmanharizé hā waihu'u pese za'ra wa'aba da newa, Paru hā te te we atēme saprōni za'ra wa'aba da. Tawamhā wa norī hā bādādi wāi wa, wa za sô asimro ni, atēme wisi za'ra wa'aba õ ré, wa te wasiwi wīñi da. — Āne te tāma nhari za'ra.

¹⁶ Tawamhā 'ritéi'wa hā ma tō wapari za'ra, sô īdanhimipari za'ra na hā. 'Ritéi'wa hā Paruhu 'ra wapté, īhidiba 'ra. Taha wa, te Paruhu u mo, da'wapéi'wa norī nhorōwa u te te po're pu'u da.

¹⁷ Tawamhā Paru hā ma tō sô hā, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa zō. Te tāma tinhā, āne:

— Ā hā 'ritéi'wa hā āma saprōni, asib'apito u te te tāma rowasu'u da. Marī hā te te ūwaihu'uzém na te za tāma rowasu'u. — Āne te tāma tinhā.

¹⁸ Tawamhā ūwada'uri'wa hā ma tō saprō, apito u. Te tāma tinhā, apito ma:

— Paru hā da'wapéi'wa norī te te 'madā'â za'ra da, wan-horōwa āma ūsa hā ma tō ūzō hā. Ta hā ma tō ūma tinhā, 'ritéi'wa hā te we atēme saprōni da. Ta hā, marī hā te te ūwaihu'uzém na te te aima rowasu'u da, ma tō ūma tinhā, te we atēme saprōni da. — Āne te tāma wasu'u.

¹⁹ Tawamhā da'wapéi'wa norī nhib'apito hā ma tō 'ritéi'wa hā pa'â. Danhiti ma tō saprō, te te tāma rowasu'u da, āne:

— E marī te za bétē ūma ūwasu'u. — Āne te sadanha.

²⁰ Tawamhā ma tō asa tāma rowasu'u:

— Zudezu norī hā ma tō sima 'ru za'ra, Paru hā awēpsi te te aiwi waptērē za'ra da, dama roti'wa norī nho're sab da,

ītēme satōrī za'ra da. Paru te te ī'manharīzé hā te te waihu'u pese za'ra da newa, te za aiwi waptērē za'ra.

²¹ Tawamhā ītēme satōrī za'ra da, saze za'ra õ di za. Tô'ā. Aibā norī hā 40 nhipai u īhāiba hā ma tō sima 'ru za'ra, te te siwi wīrī da. Te te siwi wīrī õ ré hā, saihuri õ di za, u. Duré â hā te te âhuri õ di za, u. 'Re īhāimana u'âsi mono ma, ma tō duré si'ru za'ra, te te uprosi da, te te sima īru za'ra zé hā te te āma uwaimrami za'ra õ wamhā. Te za, u, sô aim'a'uri za'ra. Asa tāma īrowaihu'u za'ra zéb zō si, te īhāna hā mapari za'ra.

— Āne te tāma rowasu'u.

²² Tawamhā apito hā te sadawa uwati, 'ritéi'wa hā, āne:

— Ni'wai ma, īma īrowasu'uzém na hā rowasu'u tō za. — Āne te sadawa uwati, apito hā. Taha pari, te tāma rob'ru, morī da.

Apito Perihi u, Paru da te īsaprōnizé wasu'u

²³ Tawamhā da'wapéi'wa norī nhib'apito hā te oto sô tihârâ zahuré, tizapari da'wapéi'wa wada'uri'wa norī zō. Āne te tāma rob'ru zahuré:

— Ma'āpē sô aihârâ aba, da'wapéi'wa norī zō, para na 're īnomro mono hā 200 na īhâiba norī zō, duré awaru na 're īnomro mono hā 70 na īhâiba norī zō, duré īsi'uwazi'wa na dapârī'wa norī hā 200 na īhâiba norī zō. Mara sime na te za aiwairébé 'wa, Sézareza u ai'aba'reí wa'aba da.

²⁴ Awaru hā te za īubumroi wa'wa, Paru hā āma īmorîzéb da. Awaru na te za asawi īsaprōni waré wa'wa, Peri na danhib'apito nhisi u, asawi āwisi wē wa'aba da. — Āne te tāma rob'ru zahuré.

²⁵ Tawamhā da'wapéi'wa norī nhib'apito hā Zeruzarē āma 're īsāmra mono hā ma tō Perihi ma rob'ui'éré. Āne īsimi'ui'éré hā:

²⁶ "Peri, wanhib'apito, uburé na da'madâ'â'wa, wa āma asawi.

"Wa hā, Caradiu Risi'asi.

²⁷ "Ā hā aibâ hā ma tō zudezu norī hā siwi ti'â. Te aré siwi tīwī. Tawamhā wa hā wa tō ītēme wi, da'wapéi'wa norī me. Wa tō dawi āma wasisaprī za'ra ni, romanu na 're īhāimana mono na te waihu'u wa oto.

²⁸ Wa tō īsimi wē, īwasédé hā da te āma īsa'razé hā te waihu'u da. Taha wa, wa tō saprō, zudezu norī ma roti'wa norī tēme.

²⁹ Taha wa, wa tō waihu'u oto. Marī īwasédé hā te āma waihu'u õ di, da te īwīrizéb da hā, duré dazazéb 're, da te dasiwi īsérêzéb da hā. Mare di. Zudezu norī 're īhāimana za'ra mono zé wa'rāmi, 're īhāimana mono zém na si ma tō īwasédé hā siwi āma sa'ra.

³⁰ Zudezu norī hā te te siwi wīrī da, te te sima īru za'ra zé hā ma tō duré īma waihu'u ni. Te waihu'u wi, wa tō āma atēme satō, sa'ëtē. īwasétē na tāma īnharī'wa norī ma, wa tō duré

āma rob'ru za'ra, āma atēme si'aba're da, asō'a te te īwasédé hā āma sa'ra da. Āne si, wa āma aimā rob'ui'érē."

³¹ Tawamhā da'wapéi'wa norī hā te te tāma īru za'ra zém na ma tō āma uwaimrami za'ra. Paru hā ma tō siwi saprō. Tawamhā tō ã mara na ma tō aihutu, Ātipatiridi na 'ri nho'ōmo nhisi u.

³² Tawamhā awēpsi, da'wapéi'wa norī, para na īsi'aba're norī hā ma tō apā ai'aba're, tinhorōwa u. Paru hā ma tō rēme za'ra, awaru na 're īnomro mono norī si te te siwi saprōni da oto.

³³ Tawamhā ta norī hā ma tō siwi saprō, Sézareza u. Tamomo sihutu wi, ma tō awa'awi siwi saprō Paru hā, apito u. Tawamhā ma tō apito ma rob'ui'érē hā sōmri za'ra.

³⁴ Apito, ma tō sōré, rob'ui'érē hā. Te te sōré parip si, ma tō Paru sadanha:

— E niha asipti'a nhisi hā.

Tawamhā te asa tāma tinhā:

— Sirisiza na īnhipti'a nhisi hā.

³⁵ Tawamhā te te waihu'u wamhā, apito hā te tāma tinhā:

— Aiwasédé hā te te ai'āma īsa'ra norī hā we sihutu wapsi, wa za aiwapa, ta norī siré. — Āne te tāma tinhā.

Tawamhā ma tō da'wapéi'wa norī ma Paru hā 'ru za'ra, Erodihi nhorōwa āma te te siwi sērē da. Te te duré siwi 'madâ'ā pese da zama, te tāma 'ru za'ra.

24

Zudezu norī hā Paruhu āma īwasédé te te siwi āma īhirizé wasu'u

¹ Tawamhā bâdâ hā 5 na ma tō āma ne, Erodihi nhorōwa āma hâimana ré hā, Paru hā. Tawamhā Ananiza hā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa īpire uptabi hā ma tō Sézareza u wi, sasedoti īpire uptabi hā. Ni'wam norī hā, da'madâ'ā'wa norī hā ma tō siré te te simro. Danhimirob'manharizém na dawasu'u'wa zama te siré saprōni za'ra, Téturu na īisisi hā. Ta norī hā apito Perihi ma, ma tō īwasédé hā siwi āma tihi, Paruhu āma.

²⁻³ Tawamhā apito Peri hā ma tō Paruhu zô hâ, danho're sab da. Taha pari, Téturu hā ma tō oto Paruhu āma īwasédé hā āma tihi. Apito ma, te rowasu'u, āne:

— Roti'wa, a hā aiwē uptabi di. A hā wama 're roti wē u'âsi mono wa, wa rowē na si 're wahâimana za'ra āhâna hā. Wa'madâ'ā'wa norī ma, ma tō 're īroti wē u'âsi mo, daro mono bâ te te 're wa'madâ'ā wē za'ra mono da, marī īwasédé hā te te wama 're pese za'ra mono da. Tawamhā waro mono bâ, asimipawaptobzém na wama 're asōpru mono wa, wa wa te 're aiwēsāmri u'âsi za'ra.

⁴ Tane nherē, īwapari wa'a õ'umnhasite, īmreme syry na wa za aimā rowasu'u. Asōpru wa, da'upana te aimā rowasu'u wamhā, āté aimā wē di za, īwapari da hā.

⁵ Ō hā aibā hā wa tō waihu'u za'ra ni, timreme na daré ro'wa'rutu'wa na hā. Duré daro mono bā zudezu norī hā te te īropéi mono tēme 're morī wamhā, ma tō te te da'āma 're aro'wa'rutu. Duré nazarenu na dasina dasipo'ozém nhisi niwī, 're īnomro mono ma hā pire di, õ hā.

⁶ 'Re īhaimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé hā te aré wawi wasétē, 'ri hā. Tazahā wa tō wasiwi āri ni.

⁷ Tawamhā apito Risi'asi hā ma tō watēme wi. Sa'ētē ma tō wawi ti'ā, Paru hā.

⁸ Ta hā ma tō īwasétē na tāma īnharī'wa norī ma 'ru za'ra, asō'a simasab da, te te aimā wasu'u za'ra da. Taha wa, ā hā aibā hā sadawa pibui wamhā, tō sena na te za īwaihu, īwasédé hā wa te wasiwi āma īsa'razém na hā. — Āne te Téturu hā apito sada wada'u.

⁹ Tawamhā zudezu norī, tame īsimasam norī hā te duré sadawa waptob za'ra, īwasu'u tō sena na.

Paru hā, Perihu uiwada īsiwasu'uzé

¹⁰ Tawamhā apito hā ma tō Paruhu ma tinhib'rada sarōtō, timreme hā te te oto wazere da. Taha wa, Paru hā timreme hā ma oto waze, āne:

— Ma tō ai'āma tiwahub ahā, āme dama rowairébé'wa na 're aihaimana mono ré hā. Āne hā īma waihu'u pese di. Taha wa, asō'a īsi'uihā na aimā īsiwasu'u da hā, īma wē di.

¹¹ īmreme hā sena na te za īwaihu. Nimosi, wa tō wi, Zeruzarē u hā. Bādā 12 na ma tō ī'āma ne, tame īnhamra ré hā. 'Re īhaimana u'āsi mono āma īwata da, wa tō wi. Tawamhā 'Re īhaimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb āma 'ri 'wawi wa'ra 're, īnhamra ré, īsiré zudezu norī hā ma tō īsāmri za'ra.

¹² Tane nherē, īmreme na te īdazadawa 'razāri na hā te te īwapari za'ra õ di. Zudezu norī te, rowahutuzé mono bā īmreme na te dazada'rāmi õ di. Duré 'ri babab zama te da'azada'rāmi mono õ di.

¹³ Taha wa, īwasétē newa, tō sena na te te siwi ī'āma sa'ra waihu'u õ di. Mare di.

¹⁴⁻¹⁵ Āne wa za aimā īsiwasu'u. 'Re īdanomro mono zép téb zarina, wa tō te 're romhuri, 'Re īhaimana u'āsi mono ma. 'Re īdanomro mono zép té wasu'u hā te zudezu norī hā te te siwi 're wē'õ za'ra, senai õ newa. Tane nherē, 'Re īhaimana u'āsi mono nhimiroti hā, wahi'rata norī nhib'apito nhimiroti hā wa tō uburé saze, Mozési te te āma īrob'ui'éré hā. īsādawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'éré hā wa tō duré saze. īwasédé hā te te siwi ī'āma īsa'ra norī hā 'Re īhaimana u'āsi mono āma te te īsasōmri za'ra ne, wa duré wa hā āma

sasō. Dadâ'â nherē, aihīni apâ te te 're ūda'ahâiwa'utu mono zém na wa tō āma sasō, ūwē hā duré ūwasédé hā apâ te te 're ūda'ahâiwa'utu mono zém na hā.

¹⁶ Taha wa, ūwē hā te 'manharī tō da hā, ūwa'a õ di, ūpē'ẽ wapu na 're ūsi'madâ'â u'âsi mono da si, 'Re ūhâimana u'âsi mono nho'a, duré danho'a zama. — Āne te Paru hā tāma siwasu'u, apito Perihi ma.

¹⁷ Te duré tāma siwasu'u, āne:

— Zeruzarē nhiti 're ūmorī ré, ma tō ūtāma tiwahub ahâ. Tawamhā tamomo wa tō apâ mo, danhibzari hā te âri da, ūsiré norī ma, te sōmri da. Duré danhimizama hā da te ūsimro hā 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, te sōmri da, āma ūwata da, wa tō apâ mo.

¹⁸⁻¹⁹ Āne te 'manharī da, wa tō ūsipe, wasiré zudezu norī 're ūhâimana za'ra mono zéb zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te ūwesāmri da. Tawamhā zudezu norī hā Azi'a na danhipti'a nho'omo nhisi hawi ūsihudu hā ma tō ūmadâ'â za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zéb āma 'ri 'wawi wa'ra 're. Tame te te ūmadâ'â za'ra wamhā, ūrata dasi'rā'ōtō õ di. Da te ūmreme 'razâri õ di. Rowē si. Ta norī hā te te ūmadâ'â za'ra norī hā marī ūwasédé hā te te ūtāma waihu'u za'ra wamhā, we si'aba'rei 'wa'âhā, aré wē di, asō'a ūwasédé hā te te ūtāma sa'ra da.

²⁰ Ta norī hā we si'aba'rei õ wamhā, āté asō'a ūsimasam norī si te za aima ūwasu'u za'ra. Dama roti'wa norī nho're ūzab ré, marī ūwasédé hā te te ūtāma ūwaihu'u za'ra zém na, te za ūwasu'u za'ra, āme ūzab ré.

²¹ Wa hā wa za aima ūsiwasu'u, te ūmahârâzém na, dama ūpire norī nho're ūzab ré, āne: "Ā bâtâ na wa asō'a ūzab za'ra wa'wa, ūpibui pese za'ra wa'aba da. Dadâ'â nherē, apâ dahâiwa'utuzé, te sazei wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're ūmorizéb zô te za ūpibu za'ra wa'wa." Āne si wa tō ūsi'mahâ, dama ūpire norī nho'a ūzab ré. Āté āne ūmreme wamhā, te ūtāma rosa'rata za'ra, ūwasété na. — Āne te Paru hā siwasu'u, apito Perihi ma.

²² Tawamhā apito Peri te tāma tinhā:

— Zahadu, apito Risi'asi wei wisi wapsi, wa za niha hā aima rowairébé. — Āne te tāma tinhā.

Apito Peri hā ma tō waihu'u pese, 're ūdanomro mono zép té hā. Tane nherē, te te āma wapari 'râsatu õ di.

²³ Tawamhā apito Peri hā ma tō da'wapéi'wa norī wada'uri'wai ma waihu'u, āne:

— 'Madâ'â pese za'ra wa'aba za, ā hā aibâ hā aiwi simani za'ra wa'aba tō da. Tazahā, marī hā te te 'manharī da, te te sima wē wamhā, syry na te za tāma ūrowairébé 'wa. Duré, ūsiré norī hā ūhâimanazéb da, te te pawaptob za'ra da, we ūtēme

sisisi wamhā, wē'ō za'ra wa'aba õ di za, tiwi. — Āne ma tō tāma waihu'u, apito hā.

Paru hā Apito Perihi nho're ūsabzé wasu'u, Durusiraha nho're me

²⁴ Bâdâ hā siwaptom na āma ne pari, ma tō apito Peri hā Paruhu zô hā, timro me, Durusiraha me. Durusira hā, zudezu. Tawamhā Cristu Zezusi hā da te dasina 're ūmnhasi za'ra mono zém na ma tō Paru hā tāma rowasu'u zahuré. Apito Peri hā ma tō ūsimirowasu'u hā wapari pese.

²⁵ Ōwē na si 're ūdanomro mono zém na ma tō tāma rowasu'u, marī hā ūwasédé hā da te dasiwi ōwē'ōzém na zama. 'Re danomro wasétē mono wa, rob'rāsatu u 'Re ūhaimana u'āsi mono, za niha te te dama ūrob'manhārī pipa zém na ma tō duré tāma rowasu'u. Āne hā te te tāma awasu'u wa, ma tō apito Peri hā tipahi. Taha wa, te tāma tinhā, Paruhu ma:

— Āhāna te za aimo a'ā. Niwa te ūsima wē wapsi, wa za duré asô hā apā, te aiwapari da.

²⁶ Tawamhā Paruhu āma te rosa'rata, rob'uiprazém na tāma siwa'ābā da newa, dazazém hawi watobro da. Taha wa, te nasi sô hā, te te sima rowasu'u zahuré da.

Paru hā Pesituhu ma, ūsiwasu'uzé wasu'u

²⁷ Tawamhā maparane ma tō āma tiwahu, Sezariza āma sāmra ré, dazazéb 're, Paru hā. Tawamhā Posi'u Pesitu hā te za oto si'apito, Perihi nhowa're're. Taha wa, apito Peri hā sisau ma tō tizadawa āma tirē, dazazéb 're, haimana u'āsi da Paru hā, ūsa'u hā. Zudezu norī ma, rowēzéb da, ma tō āne hā tizadawa hā āma tirē.

25

¹ Tawamhā Pesitu hā tame si'apito wamhā, bâdâ si'ubdatō āma ne pari, te oto mo Zeruzarē u, Sézareza hawi.

² Zeruzarē u wisi wamhā, sasedoti ūpire norī hā duré zudezu norī ma, roti'wa norī zama ma tō tāma wasu'u za'ra Paru hā, wasétē ré ne.

³ Ma tō tiwi waptērē za'ra, Paru hā te te tāma satōrī za'ra da, Zeruzarē u. Ta norī hā bâdâdi wāi wa, te te siwi wîrī da, aré āma siwada'uri za'ra na dâ'āsina, ma tō tiwi waptērē za'ra, Zeruzarē u te te satōrī da.

⁴ Tawamhā apito Pesitu hā ma tō asa tāma nharī za'ra, āne:

— Paru hā Sézareza āma te nhamra dazazéb 're, da'wapéi'wa norī hā te te siwi 'madâ'ā pese za'ra da tame. Tamomo wa za apâ morī su.

⁵ Taha wa, dama ūmreme pire norī hā asiwa'wa hawi, asiwi satōrī za'ra wa'aba za, ūme si'aba'rē da. ūwasédé hā te te āma hiri ze za'ra wamhā, tamep si te za tāma nharī za'ra, ūnho'a. — Āne te apito Pesitu hā tāma nharī za'ra.

⁶ Tawamhā bâdâ hā 8 na ãté niwamhā 10 na ma tō ãma ne, Zeruzarē ãma sãmra ré hā, apito Pesitu hā. Taha pari, ma tō mo apâ, Sézareza u. Wisi wamhā, awẽ te oto nhamra, dapa'uwati'wa simasisizém na. Tawamhā Paruhu zô ma tō da'mazatō, te te ïtẽme siwi saprõni da.

⁷ Tawamhā Paru hā ïtẽme wisi wamhā, zudezu norī hā Zeruzarē hawi ïsi'aba're norī hā ma tō siwi uirī. Taha wa, apito ma, ma tō wasu'u wasétē uptabi za'ra, Paru hā. Tane nherē, tō sena na ïwasédé hā te te siwi ãma sa'ra waihu'u õ di, zudezu norī hā.

⁸ Tawamhā Paru hā ma tō apito ma siwasu'u, ãne:

— Zudezu norī nhimiroti wa'râmi, ïwasédé hā te 'manharī õ di. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma duré ïwasédé hā te 'manharī õ di. Duré Roma ãma apito Sézaha ma, marî hā te 'manharī õ di, danhipai u danhib'apito ma hā. — ãne ma tō Paru hā si'wawi aimapa.

⁹ Tawamhā apito Pesitu hā te asa tãma tinhā:

— E Zeruzarē u aimorî da hā, aima wẽ di, tame da te asadanharî za'ra da, ïnho'a. — ãne te sadanha, zudezu norî ma, ïmreme te te tãma ãma uwaimrami za'ra da, tãma ïrowê za'ra zéb da.

¹⁰ Tawamhā Paru, te asa tãma tinhā:

— Mare di. ïmorî da hā, te ïsima rowë õ di. Roma ãma apito Sézaha zadawa para, te ãme 're ïda'apa'uwati mo. Taha wa, ãmep si te za siwi ïzadanha, ïhâimanazém na. Marî ïwasédé hā te 'manharî õ di, zudezu norî ma hā. ãne na hā aima ïwaihu'u pese di, a hā.

¹¹ Marî ïwasédé hā te 'manharî 'wa'âhã, da te dasiwi ïwîñi da hā, aré ïsisawi õ di. Tane nherē, ïwasédé hā te te siwi ï'âma ïsa'ra hâ tō senai õ wamhā, ni'wa hâ te te tãma ïza'rei waihu'u za'ra õ di. Taha wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u si te za ïzatô, apito Sézaha nho're ïzab da, taha ma si ïsiwasu'u da, tame. — ãne te tãma si'ru, Paru hā.

¹² Tawamhā Paruhu mreme hā te te wapari wamhā, apito Pesitu hā ïsimiroti na ãma ïsime za'ra norî me, ma tō sima ãma roti za'ra. Taha parip si, ma tō asa Paruhu ma tinhā, ãne:

— Ma tō ïma asi'ru, Roma ãma apito Sézaha u te asatõñi da. Tane tō. Te za tō ïtẽme aimo. — ãne ma tō tãma rowairébé, apito Pesitu hā.

Paru hā Apito Adaripaha nho're ïsabzé wasu'u, Berenisihi nho're me

¹³ Tawamhā, syry na ãma ronomro pari, apito Adaripa norî hâ ma tō tihidiba me aimasisi zahuré, Sézareza u. Berenisi na ïhidiba nhisi hâ. Apito Pesitu hâ te te sabu zahuré da, ma tō ïtẽme aimasisi.

14-15 Tawamhā tame simasisi ré, bâdâ hā umro na ãma ne pari, ma tō apito Pesitu hā apito Adaripaha ma wasu'u, Paru hā. Te tāma tinhā, ãne:

— Æme aibâ hā te za, dazazéb 're, apito Peri hā sisa'u te te dama ūru hā, dazazéb 're, hâimana u'âsi da, ūsa'u hā. Tawamhā Zeruzarē u ūmorī wamhā, sasedoti ūpire norī hā duré zudezu norī ma roti'wa norī me, ma tō ūma wasu'u za'ra, Paru hā wasétē ré ne. Te dama hâiba 'ru da, ma tō ūwasédé hā siwi ãma tihi.

16 Tane nherē, wa tō asa tāma nharī za'ra, ãne: "Mare di. Wa norī hā, romanu norī hā ãne wa te 're 'manharī za'ra mono õ di. Dasi'wawi 're dasimapā za'ra mono õ ré, wa te 're dahâiba za'rei waihu'u za'ra mono õ di. Te te dama 're ūnharī za'ra mono norī nho'a 're dasimasa mono wapsi, te za a'â 're dasiwasu'u za'ra, sena zô." Æne wa tō asa tāma nharī za'ra, sasedoti norī ma.

17 Tawamhā ta norī hā ma tō we ūsiré ai'aba'rē. Tawamhā awẽm na hā awa'awi wa tō sô nhamra, dapa'uwatizéb ãma. Wa tō dama ti'ru, da te we ūtēme saprōni da, aibâ hā.

18 Tawamhā tāma ūnharī'wa norī hā ma tō sada aimasa. Tane nherē, marī na te te wasu'u wasétē za'ra õ di. ūwasétē uptabi newa, wa tō aré ãma rosa'rata. Tane nherē, ãnei õ di oto, ūnhimirosa'rada hā.

19 Zudezu norī nhimizazezém na sisada'âbâ za'ra wa, marī hā ūwasétē na te te ãma hiri za'ra neza. Aibâ hā Zezusi na ūsisi hā dâ'â nherē, apâ ūhâiwa'utu na te te dama 're wasu'u u'âsi mono wa, ma tō ūwasétē na tāma nharī za'ra.

20 Taha wa, wa hā ūsimi'manharizéb zô te pibui waihu'u õ di, ãmemhā. Taha wa, wa tō sadawa pibu aré, Zeruzarē u morī da, te te sima rowē zô, tame da te dasiwi sadanhari da.

21 Tane nherē, ma tō ūwi rowaptē, Roma ãma apito Sézaha u si te satōrī da, duré da'wapéi'wa norī nhib'rata sâmra da a'â, tamomo te satōrī õ ré. Taha wa, wa tō dama ti'ru, da te dasiwi ãma ropti da, Æme sâmra da a'â Paru hā, apito Sézaha u te satōrī õ ré. — Æne apito Pesitu hā ma tō tāma rowasu'u, apito Adaripaha ma.

22 Tawamhā mreme parip si, Adaripa te tāma tinhā, Pesituhu ma:

— Aibâ mreme hā te wapari hâ, wa ūsimi wē.

Tawamhā Pesitu te asa tāma tinhā:

— Tane tō, awêpsi te za ūwapa.

23 Tawamhā awêpsi apito Adaripa norī hā Berenisihi me, ma tō tizasi zahuré, apito te, dasi'râ'otôzéb u. Uza wē ré, duré sima sipe se na, ma tizasi zahuré, dama pire wē te, ãma datob'uzu za'ra da. Da'wapéi'wa norī nhib'apito norī me ma tō asisi, 'ri nho'õmo ãma dama ūpire norī me zama. Tawamhā

apito Pesitu hā ma tō Paru hā dama ti'ru, te te ītēme siwi saprōni da.

²⁴ Te te ītēme siwi saprōni wamhā, Pesitu hā ma tō dama tinhā, ãne:

— Apito Adaripa, duré ãme 're asimroi wa'aba mono norī, īwapari za'ra wa'aba. Āhāta te za, aibâ hā. Zeruzarē ãma īnhamra ré hā zudezu norī hā aihīni ma tō siwi ãma īwasutu. Āmeb zama te siwi ãma īwasutu, dâ'â da. Ā hā hâiba ré 're morī u'âsi wamhā, te za, u, te te da'ãma 're rowasétē.

²⁵ Tane nherē, marī na hā te waihu'u õ di, da te dasiwi īwīrīzéb da hā. Tawamhā õ hā si'uihâ na ma tō īwi rowaptē, Roma ãma apito Sézaha u te satōrī da. Taha wa, wa tō ãma saze tō, te ītēme satōrī da.

²⁶ E niha, wa za tawamhā bêté īwasétē na tāma rob'ui'érē, Roma ãma wanhib'apito ma. Marī na sena na īwasédé hā da te ãma īsa'razém na hā te waihu'u õ di, wa hā. Baba di. Taha wa, wa tō sô hâ, asõ're sab za'ra wa'aba da, apito Adaripaha nho'reb zama. Marī zô te za asiwi īmadâ'â 'wa pé, marī na pé te ãma rob'ui'érē da, wanhib'apito ma.

²⁷ īwasédé hā da te ãma īsa'razém na te tāma rob'ui'érē waihu'u õ di. E niha da, wa za bêté taré ītēme satō, aibâ hā da'wapéi'wa norī me morī da, Sézaha nho're sab da, si'uihâ na tāma siwasu'u da. Marī hā īwasédé hā da te ãma īsa'razé hā hâimana õ nherē, te ītēme satōrī waihu'u õ di. — Āne te apito Pesitu hā dama tinhā.

26

Paru hā apito Adaripaha nho're, dama īsiwasu'uzé wasu'u

¹ Tawamhā apito Adaripa ma tō Paruhu ma tinhā, ãne:

— Āhāna, asi'uihâ na te za wama asiwasu'u, aihâimanazém na.

Taha wa, Paru hā ma tō tinhib'rada hā dama wē, apito Adaripaha ma siwasu'u da. Taha pari, te ãne tāma siwasu'u oto danho'a:

² — Apito Adaripa, īto ti āhāna hā, asõ'a za oto aimā īsiwasu'u wa. Zudezu norī hā īwasédé hā te te ī'ama īhiri za'ra zém na wa za īsiwasu'u na wa'rā.

³ Zudezu norī hā 're īnomro mono zé hā aimā waihu'u pese di. īsisada'rāmi za'ra zé hā, aimā waihu'u pese di duré. Taha wa, wa aiwi rowaptē, asimi'ē na īwapari da.

⁴ — īprédu wi, 're īhâimana mono zém na ma tō uburé zudezu norī hā īwaihu'u za'ra. īrob ãma 're īhâimana mono ré, ma tō īwaihu'u za'ra, 're īhâimana mono zém na hā. Zeruzarē ãma ma tō duré īwaihu'u za'ra, tame 're īhâimana mono ré hā.

⁵ Parisezu norī siré, wa tō 're īhāimana. Wasiré zudezu norī hā Mozésihi nhimi'ui'éré zarina sipai āna 're īhāimana za'ra mono zém nhipai u 're īwahāimana za'ra mono zé hā, wasiré parisezu norī hā. Āne īsāna'rata hawimhā, 're īhāimana mono zé hā. Zudezu norī hā sena na te te aima īwasu'u ze za'ra 'wa'āhā, āne na hā te aré aima īwasu'u wē za'ra.

⁶ Dadā'ā nherē, apâ te te 're īda'ahāiwa'utu mono zéb zō, wa 're īnhimipari u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono, wah'i'rata norī ma, te te īropisutu zō. Taha zarina, ma tō zudezu norī hā ā bātā na īwasédé hā ī'āma hiri za'ra.

⁷⁻⁸ Wah'i'rata norī, 12 na īhāiba norī nihudu mono bâ, wa wanhimi'ē na āma 're wawata za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono āma hā. Rowa'a na wa āma 're wawata za'ra, barana zama. 'Re īhāimana u'āsi mono te te wama īropisutu zō, wa wanhimipari sina āma 're wawata u'āsi za'ra. Ōhō zō 're īnhimipari mono wa, te zudezu norī hā īwasédé hā ī'āma sa'ra. īwapari'wa norī, e marī wa, te 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īrosa'rata upa za'ra wa'aba mo, te te 're īda'ahāiwa'utu mono zéb da hā, tāma īwaihu'u õ newa.

⁹ — Wa tō aré īsina rosa'rata, Zezusihi zazei'wa norī āma te 're rowasutu u'āsi mono da, Nazaré āma aré 're īsāmra mono zazei'wa norī āma.

¹⁰ Tawamhā Zeruzarē āma ma, wa tō āne hā te tāma 're 'manharī za'ra. Sasedoti īpire norī zadawa para, wa tō te 're 'maza, dazazéb 're, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uweñ norī hā. Duré da te dasiwi 're simroi mono da, da te dasima 're hāiba za're za'ra mono wamhā, wa tō te āma 're dazaze za'ra.

¹¹ Taha wa, wa tō te āma 're arowasétē, rowahutuzé mono bâ, Zezusi hā te te siwi 're wēñ'ō za'ra mono da, īsazei'wa norī hā. Ta norī zada īzahi uptabi wa, wa tō 'ri nho'ōmo mono bâ te āma 're rowasétē za'ra, darob amoi āma zama.

¹² — Taha da, nimahā bātā na wa tō duré mo Damasitu u, īsazei'wa norī zō, āne hā te tāma 'manharī za'ra da. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa īpire norī hā ma tō īzatōrī za'ra. Rob'ui'éré ma tō īma sōmri za'ra, īsazei'wa norī āma te 're rowasétē za'ra mono da, īsadawa parab za'ra.

¹³ Apito, tane nherē, ma tō aimawi īma tiromhāiba. Damasitu u īmorī ré, abzuma wa'wa ma tō rowa'a za'ētē uptabi hā īma ai'ubuzi, hāiwa hawi. Bātā nhimirowa'a nhipai u, rowa'a za'ētē uptabi di. īsiré īsi'aba're norī uwaibaba zama ma tō ai'ubuzi.

¹⁴ Tawamhā aihīni wa tō warere'e ni, ti'ai wa. Wa hā ni'wai mreme hā wa tō wapa. Āne te īma tinhā, ebreusi norī mreme na: "Saru, Saru, e marī wa, te īwi 're īrowasutu u'āsi mo. Aipē'ē 'remhā ma tō 're asil'u'a u'āsi mo, powawē hā wedehu 'rā'wa na da te zusi wa, te te sina mei wa, īsi'u'a ne."

¹⁵ — Tawamhā wa tō asa 'mahā: "Apito, e 'wa hā a hā."

— Tawamhā Wanhib'apito te asa ūma tinhā: "Wa hā Zezusi, te ūwi 're ūrowasutu u'âsi mo.

¹⁶ Ma'āpē aiwahutu, hāwi asab da. Wa we aimā ūsihā'i'rē, te ūsimā aipisutu da, ūma romhuri'wa da. Ā bātā na ūzabuzém na te za dama 're ūwasu'u u'âsi mo. Duré zahadu wapsi te aimā ūwaihu'uzém na zama, te za dama 're ūzadawa wasu'u u'âsi mo.

¹⁷ Wā hā wa za te 're ai'madā'ā, asiré zudezu norī, ūsahi norī wi, te 're asō'reptui mono da, duré zudezu'ō norī wi, te 're asō'reptui mono da zama. Zudezu'ō norī tēme, wa za oto asatō.

¹⁸ Datob'a ne 're danomro mono wa, da te 're ūdato pese za'ra mono ne, te za 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti na 're ūpo're pu'u za'ra mo, zudezu'ō norī hā. Robra na 're ūnomro mono hā te za 're ūawaibui mo, rowa'a na oto 're nomro mono da, ta norī hā. Satanasihi nhiptetezém hawi te za 're ūapizari mo, 'Re ūhāimana u'âsi mono niwī 're nomro mono da oto, te te sina 're ūumnhasi za'ra mono zéb zarina, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā ūwasédé hā te te tāma 're apari mono da, duré āma 're sib'a'uwē za'ra mono da oto dame." Āne ma tō Wanhib'apito hā ūma pisutu, zudezu'ō norī hā. — Āne ma tō Paru hā siwasu'u, apito Adaripaha ma, tihāimanazém na te te āma ūsaprizém na hā.

Paru hā tinhimiromhuri na ūsiwasu'uzé

Tawamhā Paru te duré siwasu'u, ãne:

¹⁹ — Apito Adaripa, ūwapari. Hāiwa hawi te ūsabui mreme hā wa hā te sadawa rēme ū di.

²⁰ Damasitu āma uimrehēne wā tō Zezusihī zadawa wasu'u na hā dama āma sāna'rata. Taha parip si, Zeruzarē āma wa tō duré dama āma rowasu'u. Taha parip si, wa tō duré Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma dama sadawa wasu'u, zudezu norī ma, zudezu'ō norī ma zama. Ta norī hā ūwasédé hā te te 're rēme za'ra mono da, duré 'Re ūhāimana u'âsi mono niwī 're nomro wē mono da, wa tō te tāma āma 're rowasu'u za'ra, tō sena ūwaséte wi 're ūsipizari za'ra mono na, da te 're waihu'u za'ra mono da.

²¹ Taha 'ru te, ni'wam norī hā zudezu norī hā ma tō siwi ū'ā, 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zéb āma 'ri 'wawi wa'ra 're, ūnhamra ré. Te aré siwi ūwī.

²² Tane nherē, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā ma tō te te 're ūpawaptob u'âsi. Taha wa, ā bātā na ūhāiba ré, wa zahadu 're ūhāimana. Taha wa, zahadu wa nasi dama sadawa wasu'u, dama ūwapu norī ma, duré dama ūpire norī ma zama. Uburé Mozésihī nhimirowasu'u zarina, duré 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u zarina, wa tō te dama 're sadawa wasu'u. ūnhimizadawa

wasu'uzém na ãma ūsipai õ di. Romhâ ré ma tô ta norí hã te te dama 're wasu'u za'ra, ãne:

²³ "Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisudu hã te za robzépata za'ëtë. Te za dasiwi wîri ni. Dadâ'â nherë, apâ te te 're ūdahâiwa'utu mono zéb da na te za sâna'rata. Tawamhã te za dama waihu'u za'ra, rowa'a na 're ūdanomro wë mono zé hã. Apâ ūhâiwa'utuzéb za'u si, te za ãne hã zudezu norí ma waihu'u za'ra, zudezu'õ norí ma zama." ãne ma tô romhâ ré dama sadawa wasu'u za'ra. Taha na wa tô duré wa hã dama rowasu'u. — ãne te siwasu'u Paru hã, apito Adaripaha ma.

²⁴ ãne siwasu'u ré, ma tô apito Pesitu hã sadawa 'razâ. Mreme 'râihâ na te tâma tinhâ, ãne:

— Paru, ma tô aiwamna, ai'râzadâ'â wa. Asimirosa'rata ahâ wa, ma tô ai'râsiwamna.

²⁵ Tawamhã Paru te asa tâma tinhâ:

— ūnhib'apito, mare di. ūsiwamnarî õ di. ūmreme hã tô sena. ūmreme wë di. — ãne te asa tâma tinhâ, apito Pesituhu ma.

²⁶ Tawamhã apito Adaripaha ma, te duré tinhâ:

— Apito Adaripa, Zezusi hã ti'ai ãma 're morî ré hã uburé marî hã tâma 're ūromhâimana mono zém na hã aima waihu'u pese di, idâ'âzém na hã duré ūhâiwa'utuzém na zama. Da'ahâ na ma tô ãma 're danhopré. Taha wa, apito Adaripa, a zama ma tô ūwaihu, uburé Zezusihî wasu'u hã te aima ūwasu'u hã. Taha wa, sena na, wa aima ūsiwasu'u ūpahi ãna, waihu'u da.

²⁷ Apito Adaripa, e 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norí nhimirowasu'u hã sena na ma tô ūsaze. Ma ūsaze tô. ãne na wa tô ūsina aiwaihu'u.

²⁸ Tawamhã apito Adaripa, ma tô mreme to na Paruhu ma tinhâ:

— E tane na duréi ūma rowasu'u bâ, wa za bêté ãma asaze, Cristu hã te saze da.

²⁹ Tawamhã Paru te asa tâma tinhâ:

— ūmreme 'rutu na niha wamhã, ūmreme pa na te aima rowasu'u wamhã, tô marî õ di. ãhã si ūpire hã, ūsine 're ūsazei pese mono da hã. Taha da, wa 'Re ūhaimana u'âsi mono ma ai'âma 're ūmreme u'âsi, uburé ã bâtâ na ūwapari'wa norí ãma zama, te ūsima wë õ nherë, Cristu hã saze za'ra wa'aba 'ru te, ūsine da te aipawasisi za'ra wa'aba da hã. — ãne te asa tâma tinhâ, Paru hã.

³⁰ Tawamhã apito Adaripa hã duré apito Pesitu hã duré Berenisi hã, duré uburé ūsiré ūsi'ubumro norí zama ma tô tiwahutu za'ra aihñi.

³¹ Te oto tiwi ai'aba're. Tiwi si'aba're za'u si, ma tô sima ãma nhariñ za'ra, ãne:

— Ŏ hā aibā hā marī īwasédé hā te te 'manharī Ŏ di, da te dasiwi īwīrīzéb da hā, niha wamhā, dazazéb 're, da te dasiwi īsérē da hā.

³² Tawamhā Adaripa te tāma tinhā, Pesituhu ma:

— Ŏ hā, aibā hā Roma āma apito Sézaha nho're sab da, te te rowaptērō Ŏ 'wa'âhā, wa aré tāma rowairébé za'ra ni, apâ 're morī da. Tane nherē, waihu'u Ŏ di oto. — Āne te tāma tinhā, Pesituhu ma.

27

Paru hā Roma u morī da, timorīzém na te te īsāna'ratazé wasu'u

¹ Tawamhā apito Pesitu hā ma tō oto tāma ropibu, Paruhu ma, Itaria na danhipti'a nho'ōmo nhisi u morī da, rowa'u'u na uba'renem na hā. Tawamhā wa hā, Rucasi hā wa tō īme mo. Zuri'u na da'wapéi'wa norī wada'uri'wa nhisi hā ma tō duré wame satō, Paruhu 'madâ'â'wa da hā, duré pawasisi ré īsiré īsī'aba'rē norī 'madâ'â'wa da hā. Da'wapéi'wa wada'uri'wa nhimi'ubumro norī hā Danhipai u, Apito te na īwaptērē hā.

² Tawamhā rowa'u'u na uba'reneb 're, wa tō asisi ni, Adaramitu hawi we īsimizazâri na, wasi'aba'rē da. Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi u â zada'rēi baba wara ré, uba'rene nhimizahârizé mono bâ te za simizahâri. Aibā hā Aritacu na īsisi hā te wame mo, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're īsāmra mono hā, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 'remhā. Tawamhā ma tō oto waré tiwara za'ra.

³ Tawamhā awēpsi, wa tō aihutu ni, Sido na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame, Zuri'u hā īwē na te te pawaptob da, ma tō Paruhu ma waprosoi, tame īsazei'wa norī u morī da a'â, ta norī hā Paruhu āma sime za'ra da, īhaimanazéb da hā.

⁴⁻⁵ Tawamhā Sido hawi ma tō oto waré wara, uba'rene hā. Wasi'aba'rēi wamhā, rowa'u hā te we wawa'rāmi rowapō, sa'êtē. Taha wa, Sipri na rob'rē za'iti nhisi uwaibaba, rowa'u'u syry niwī, te waré wara, â poré wa'wai baba, Sirisiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi uwaibaba. Pāpiriza na danhipti'a nho'ōmo nhisi uwaibaba ma tō duré wara. Tawamhā wa tō aihutu ni, Miha na 'ri nho'ōmo nhisi u. Risiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma te za, Miha hā.

⁶ Tame da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā ma tō rowa'u'u na uba'reneb amo hā tisā, Aresâdiriza na 'ri nho'ōmo nhisi hawi īwara hā, Itaria na danhipti'a nho'ōmo nhisi u īwara da hā. Tawamhā ma tō wama rob'ru za'ra, ī're wanhisisi da.

⁷ Tawamhā rowa'u'u na uba'rene hā ma tō si'āsi, waré za'ra, wara pire wa. Bâdâ ahâ na te āma si'utōrī, si'āsi mono ré hā. Tawamhā Sinidu na 'ri nho'ōmo nhisi 'rata, ma tō waré mazazâ a'â. Tawamhā rowa'u hā te zahadu wei wawa'rāmi rowapō. Taha wa, uba'rene hā Cereta na

rob're za'iti nhisi u ma tō waré wara. Tawamhā Saramona na romnhisi uwaibaba rowa'u'u syry niwī ma tō waré uirī za'ra.

⁸ Â zada'rēi baba te wara u'â. Wara pire di. Wara pire nherē, wa tō aihutu ni, Uba're nhimizahāri wē zém na 'ri nho'ōmo nhisi u, Raséza na 'ri nho'ōmo nhisi 'ratamhā.

⁹ Tamemhā wa tō asimroi hā ni. Dawasétē parizém na 're ūdasipo're pu'u za'ra mono zé bâtâ za'u si, te rowa'u'u wawē hā 're pusi, wahup sidâpâsi. Taha wa, â wa'wai baba, 're danomro mono õ di oto, rowa'u'u wawē nhimimnhasi te. Taha wa, Paru hā ma tō dama roti, ãne:

¹⁰ — Aibâ norī, ūwapari za'ra wa'aba. Āhāna â nhisi baba wasi'aba'rēi wamhā, wama romnhimimnhasi za'ra di za. Uba'rene hā te za waré aiprub za'ra. Taha wa, ūre ūromnhimi'wara hā te za rere'e, âi ba. Duré wa norī hā ãté wa za ai'utōrī ni. Æne wa tō waihu'u. — Æne te tāma nhari za'ra, Paru hā.

¹¹ Tane nherē, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā Paruhu nhimirowasu'u hā te te sazei õ di. Uba'rene tede'wa norī mreme si ma tō sazei, ūmapraba'wai mreme zama.

¹² Tame uba'rene nhimizahârizéb âma, rowa'u'u wawē hā 're pusi mono ré, rowa'u'u na uba'rene hā nomro wē waihu'u õ di. Taha wa, da'ahâ na ma tō dasima wē za'ra ni, õ hawi dasi'aba'rē da, Cereta âma Penisi na uba're nhimizahârizém nhisi u sihutu hâ, tame uba'rene hā nomro wē da, rowa'u'u wawē hā tamemhā te te 're rowapōrī mono õ wa.

Â poré âma rowa'u ūsa'ene hā te te ūrowapōrīzé wasu'u

¹³ Tawamhā rowa'u ūsyryre hā hâiwa'a're nhimi'e hawi ma tō watobro. Syry na ma tō rowapō. Taha wa, ma tō âma rosa'rata za'ra, te te sima ūwē za'ra zéb uwaibaba si'aba'rē da, sihutu waré da newa. Uba're tétézé hā ma tō wazere za'ra, â 'rowi ūsimi'wara hā. Tawamhā rowa'u'u na uba'rene hā ma tō waré wara, â zada'rēi baba, Cereta na rob're za'iti nhisi zababa.

¹⁴ Tane nherē, zahadu wasina wapahâ za'ra õ ré, ma tō rowa'u'u za'ene hā awa'awi wei watême rowapōrī za'ra, rob're za'iti hawi. Rowa'u'u za'ene hā, Nodesiti na da te 're ūisisi za'ra mono, bâtâ pusizém nhimire hawimhā 're pusi u'âsi mono wa.

¹⁵ Tawamhā â zada'rēi baba awa'awi wara da, wa aré wa te si'oto pibu za'ra. Tane nherē, te wawi tiwara u'âsi za'ra. Taha wa, wa tō tāma 'marême za'ra ni, si'uihâ na wara da oto, rowa'u'u zarina.

¹⁶⁻¹⁷ Tawamhā Cazuda na rob're za'iti 'rare nhisi uwaibaba ma tō wara, rowa'u'u syry niwī. Tamomo wara ré, uba're 'rare hā ūna're na wa te wasiwi ūsi'u hā wa tō wasiwi wazere ni, â hawi, siprup tō da. Pire uptabi nherē, ma tō uba're na romhuri'wa norī hā siwi sarōtō, uba're ūsa'ëtë 're, te

te siwi sérē da. Uba're za'ëne hā ma tō duré te te siwi wasisi, wedenhorō rutu na sipo'o tō da. Ribiza na danhipti'a nho'ðmo nhisi ãma â zaihâ uwaibaba supara uwa niwī, wara ð'umnhasite, ma tō ãma tihâtâ â za'ra. Taha wa, ma tō zazahâi wawē hā īmaprabazé hā siwi si'ra, tamomo wara tō da. Tawamhā rowa'u'u wawē zababa ma tō uba'reneb za'ëne hā wara.

¹⁸⁻¹⁹ Rowa'u'u za'ëne hā pupu'u za'ëtē di. Ropupu'u za'ëtē uptabi di. Tawamhā wa'ama awē wamhā, te te dama wede za'ra da, ãma īsihâiba waptob za'ra hā ma tō siwi sâmra na'rata za'ra, âi ba, rowa'u'u na uba'rene hā wapu na waré wara da oto. Ma duré ãma ti'awē, rowa'u'u za'ëtē na hā. Tawamhā īmapraba'wa norī hā ma tō īpru hā uba're na romhurizé hā syry na siwi sâmra, âi ba.

²⁰ Awē sidâpâsi te hâiwarutu u'âsi. Taha wa, bâdâ hā te te urîrî õ di. Wasi zama te te urîrî za'ra õ di. Rowa'u'u wawē si te zahadu nomro. Tā hā pîni za'ëtē di duré. Tawamhā wasisõ'reptu za'ra zéb zô, wa te rosa'rata za'ra õ di oto. Sô wanhimipari za'ra õ di oto.

²¹ Tawamhā wasaihuri ãna wahâimana za'ra ré, wa'ama ropsi'utõrî za'ra wamhā, ma tō Paru hā hâiwi za, īwa'wab za'ra. Æne te tâma rowasu'u za'ra:

— Aibâ norī, īwapari za'ra wa'aba. E marî da, īmreme hā saze za'ra wa'aba õ di bêté. īmreme hā saze za'ra wa'aba 'wa'âhâ, aré Cereta hawimhā wawairébê õ di. Taha 'wa'âhâ, aré wama rowë za'ra di, âhâna hā. Aré ãma wasi'uba za'ra õ di.

²² Tane nherê, sada asib'ru za'ra wa'aba. Ni'wa hā dâ'â õ di za. Uba'renep si te za wawi aiprub za'ra.

²³ Wa hā, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē, te tâma 're īromhuri u'âsi mono hā. Barana, hâiwa ãma tâma īromhuri'wa hā ma tō we ītème wi.

²⁴ Te īma tinhâ, Æne: "Paru, aipahi tō. Tô sena Roma ãma apito Sézaha nho're te za asa, asi'uihâ na tâma asiwusu'da. 'Re īhâimana u'âsi mono hā aima īsôprubzéb zarina ma tō pisutu, aihñi asiré īsi'aba're norī hā aiwi dâ'â za'ra tō da." Æne ma tō īma tinhâ.

²⁵ Taha wa, âhâna aipahi za'ra wa'aba õ di za. Sada asib'ru za'ra wa'aba. 'Re īhâimana u'âsi mono hā īma umnhasi uptabi di. Uburé te te īma īwaihu'u zarina, te za tō wama ãma uwaimrami za'ra.

²⁶ Tazahâ nimomo, rob're za'iti u uba'rene hā te za waré time, rowa'u hā. — Æne ma tō Paru hā po're pu'u za'ra.

²⁷ Tawamhā 14 na ma tō wa'ama timara za'ra, rowa'u'u za'ëne hā wawi nomro za'ra ré hā. Taha wa, te rowa'u'u na uba'rene hā zahadu waré si'âsi za'ra siwa'ru, Mediteranizu na âporé nhisi wa'wai baba. Tawamhā mara wa'wa ma tō

uba're na romhuri'wa norī hā waihu'u za'ra, â zada're u ūropsi'utōrī na hā.

²⁸ Taha wa, wedenhorō na ētē nhi'ōmore hā ma tō siwi time, âi ba, â 'reptō zō te te siwi āma pibu da. Tawamhā ma tō waihu'u za'ra, 36 na â 'rehâ pibuzé hā. Tawamhā syry na āma ronomro pari, ma duré siwi pibu. 27 na â 'rehâ pibuzé hā oto.

²⁹ Tawamhā uba'rene hā ētē wa'wai baba wara õ'umnhasite, te sima simimnhasi za'ra, ēne hā te te prub õ'umnhasite. Taha wa, ma tō īna're hawi ītézé hā maparane si'uiwa na siwi wabzu âi ba, simi'wara da, uba're hā wara tō da. Tawamhā rowa'a zō te te rob'madâ'â za'ra.

³⁰ Tawamhā uba're na romhuri'wa norī hā ma tō sisawi za'ra, uba'renem hawi siwaprosi wairébé da. Uba're 'rare hā ma tō sisada si'ra za'ra âi ba, uba'renep tétézé hā īwata āma zama te te siwi wabzuri da newa.

³¹ Tane nherē, Paru hā ma tō da'wapéi'wa norī ma āne hā waihu'u, īwada'uri'wa norī ma zama:

— Ō norī hā wa'rata si'ubumroi õ wamhā, asisō'reptui waihu'u za'ra wa'aba õ di za. — Āne ma tō Paru hā tāma waihu'u za'ra.

³² Tawamhā da'wapéi'wa norī hā ma tō wedenhorō hā siwi sizâ, uba're 'rare nhi'ōmozé hā. Baba na ma tō wawi tiwara za'ra, uba're 'rare hā.

³³ Tawamhā hāiwaza wi, ma tō Paru hā tāma roti za'ra, tisa hā te te huri da oto, siptete za'ra hā. Āne te tāma roti za'ra:

— Bâdâ hā 14 na ma tō ai'āma ai'utōrī za'ra wa'wa, asaihuri aba āna hā, rowa'u te te īsazârizéb zō asimipari za'ra wa'aba ré hā.

³⁴ Āhāna wa za aimā roti za'ra wa'wa, asaihuri aba da oto, asiptete sina aihâimana za'ra wa'aba da. Ni'wa hā dâ'â õ uptabi di za. Aihîni te za aihâiba ré ré aiwairébé 'wa. — Āne te tāma roti za'ra, Paru hā.

³⁵ Tawamhā mreme pari, ma tō ti'â, ī'u'ēne hā. 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ma tō mre danho'a, īsôprum na āma wata da. Taha pari, ma tō ī'u'ēne hā sima wē'ē, te te 'rēne da.

³⁶ Tawamhā aihîni ma tō oto sada aptete za'ra ni. Taha wa, ma tō tisa hā tihu oto.

³⁷ 276 na wahâiba za'ra hā uba'reneb 'remhā.

³⁸ Tawamhā wasaihuri pari, uburé amnho hā uba'reneb 're īsimi'wara hā ma tō oto siwi sa'wa âi ba, uba'rene hā wapu na waré wara da oto.

Rob u aihîni dahâiba ré īdawairébézé wasu'u

³⁹ Tawamhā rowa'a pese wamhā, ro hā te te waihu'u za'ra õ di, uba're na romhuri'wa norī hā. Taré ma tō supara hā siwi tisâ, ētē 'râihâ papara īnomro hā, â zaihâ na. Tawamhā

ma tō āma siwada'uri za'ra, rowa'u'u na uba'rene hā tame te te siwi hiri da.

⁴⁰ Tawamhā uba're tétézé hā â 'rowi īsimi'wara hā ma tō siwi sihāri za'ra, īsa'u 're simi'wara mono da oto, â 'rowi. Uba're wabzurizé hā ma tō siwi wasihu, te te siwi pi'ra da. Uba're wata āma ma tō zazahāi wa'ōno hā siwi sasō, rowa'u hā te te āma saprōni da, supara u. Tawamhā â zaihā u te oto waré wara, uba'rene hā.

⁴¹ Tazahā sitēme â wara sitob u ma tō uba're hā āzé, supara ahā u, â 'rowi 're īnomro mono u. Taha wa, supara hā ma tō īwada hā tiâ. Rési waihu'u õ di oto, uba'rene hā. Tawamhā, â sisasisi za'ētē wamhā, te te nasi īwabzuri na ma tō na'rehaipo'o.

⁴² Tawamhā da'wapéi'wa norī hā te āma siwada'uri za'ra, īpawasisi ré norī āma, te te siwi simro da, tiwi zâribi za'ra wa, tiwi simani za'ra õ'umnhasite.

⁴³ Tane nherē, īwada'uri'wa hā te āma pa'uwaiti za'ra, Paru te te sō'reptu da, te te sima wē wa. Tawamhā te tāma rob'ru za'ra, īzâribi waihu'u pese norī hā âi ba rere'e da, zâribi uimrehēne za'ra da, rob u,

⁴⁴ duré ni'wam norī hā, īzâribi waihu'u õ norī hā wede hâpâ na duré uba're īsiprum na te te tété za'ra mono sina īsarina zâribi za'ra da. Tawamhā aihīni ma tō rob u wairé. Ni'wa hā dâ'â õ di. Ni'wa hā u'a õ di duré. Rowē na ma wairé.

28

Maruta āma Paru norī īsi'ubumrozé wasu'u

¹ Tawamhā rob u wawairébé wē wamhā, wa tō rowaihu'u za'ra ni oto. Maruta na rob're za'iti nhisi u wa tō wawairébé ni, rowē na.

² Tame 're īsi'ubumroi mono norī hā ma tō siwi wawaibui wē. Tā hā wawi ta'a za'ra wa, duré rowahā zé wa, ma tō uzâ hā wama ro'o za'ra, wahā'i'ro za'ra da. Taha wa, ma tō wama tirowē za'ra oto.

³ Tawamhā Paru hā ma tō mi hā waibu, unhamma nhisiwi te te sa'ra da. Te te sa'ra wamhā, wahi hā ma tō mimi hawi watobro. Watobro wamhā, ma īsib'rata wi tisa, unhamma wa'ro zé te. īsib'rata na te āma 're sipra.

⁴ Tawamhā tame 're īsi'ubumroi mono norī hā, Paruhu nhib'rata na wahi hā te te sāmri za'ra wamhā, te sima rowasu'u za'ra, āne:

— Ōhōta aibâ hā wahi ma te tisa, īsib'rata wi. Te za oto dârâ. Āté tō dapārī'wa. Taha wa, â hawi sisō'reptu nherē, te za āté tō dârâ. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

⁵ Tane nherē, Paru hā ma tō wahi ré 're sib'ratai wērē. 'Re sib'ratai wērē mono wamhā, unhamma wa'wa ma waptārā, wahi hā. Āma sépu'u õ di.

⁶ Te āma rosa'rata wasétē za'ra, āté sib'rata dupto da newa, āté dâ'â sirōmo da newa, õne haré. Tane nherē, te te siwi

'madâ'â hâ nherë, marî hâ ãma hâimana õ di. Rowë na te tihâiba, Paru hâ. Tawamhâ Paru hâ dapârî'wa na ãma ïsimirosa'rata za'ra zé hâ ma tô rëme za'ra. Taha wa, te ãne sima wasu'u za'ra oto:

— Ta hâ ïhâiba'õ, ïwaihu'upe. — Æne te sima rowasu'u za'ra.

⁷ Taha 'rata te Pubiri'u na 're hâimana, rob're za'iti ãma danhib'apito hâ. ïSipti'a hâ romhuture di. Ta hâ ma tô wawaibui wë, ï'rata wasi'ubumro da a'â, ïsôrôwa ãma. Tawamhâ bâdâ si'ubdatõ ma tô wa'ãma ne, tame wasi'ubumroi ré hâ.

⁸ Ìmama hâ hâzé ré te nomro, waptâ. Wa'ro za'ëtë di, ïsânapru zama. Tawamhâ Paru hâ ma tô ïtème ãzé, te te sabu da. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ma tô ãma mre. Æma mreme pari, ma tô tinhib'rada hâ ãma tino. Taha wa, ma tô séptârâ.

⁹ Taha parimhâ, uburé ïhâzé ré norî hâ ma tô Paruhu tême we si're. Tawamhâ ma tô uburé apese.

¹⁰ Æne hâ Paru te te apese pari, ma tô wama tinhoprub za'ra, marî ahâ na. Tame wasi'ubumroi ré, a'amo si'ubdatõ ma tô wa'ãma ai'utõ, rob're za'iti ãma hâ. Tawamhâ, wasi'aba'rê da wamhâ, ma tô wasazéb da hâ te te wama sé, uba'reneb 're.

Roma u ïwasihutuzé wasu'u

¹¹ Tawamhâ tame a'amo si'ubdatõ wa'ãma si'utõrî pari, wa tô uba'reneb 're asisi ni oto, ta hawi ãma wasi'aba'rê da. ïhâiba'õ si'ubza na uba're nhisi hâ. Aresâdiriza hawi ma tô wei mazazâ, rob're za'iti u, tame nomro da a'â, rowa'u'u wahâ 're sa'wari mono ré.

¹² Tawamhâ Siracusa na 'ri nho'õmo nhisi u wa tô aihutu uimrehène ni. Tame wasi'ubumroi ré, bâdâ si'ubdatõ ma wa'ãma ne.

¹³ Ta hawi, ma tô waré si'âsi rowa'u'u na uba'rene hâ, rowa'u'u wa'râmi. Tawamhâ Rezi'u na 'ri nho'õmo nhisi u, wa tô aihutu ni. Awëpsi, rowa'u ma tô we rowapõ, hâiwa'a're nhimi'e hawi, wasi'aba'rêzéb zarina. Tawamhâ bâdâ maparane wa'ãma ne parip si, wa tô duré aihutu ni, Pozu'ori na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame uba'rene hâ wa tô rëme za'ra ni.

¹⁴ Tame wa tô sôpëtë za'ra ni, ïsazei'wa norî hâ. Ma tô wahâiba waptérë za'ra, misi romhuri na ï'rata wahâimana za'ra da a'â. Taha parip si, wa tô Roma na 'ri nho'õmo nhisi u ai'aba'rê ni, wapara na.

¹⁵ Tawamhâ ïsazei'wa norî hâ, Roma ãma 're ïsî'ubumroi mono norî hâ ma tô wawasu'u hâ wapari za'ra. Taha wa, Apizu ãma rowedezém na 'ri wa'õtõ nhisi u wasihutu wamhâ, Roma hawi ïsazei'wa norî me wa tô wasi'uzusi za'ra ni. Duré, Si'ubdatõ Daza'warizém na 'ri wa'õtõ nhisi u wasihutu wamhâ, ïsazei'wa hâiba amo norî hâ ma tô duré ïsa'u hâ wa'uzusi za'ra, Roma hawi. Tawamhâ Paru hâ te

te dazabui wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono āma te tiwata, īsōprum na. Ma tō duré tāma rowē watobro.

Paru hā, Roma āma oto 're īsāmra mono zé wasu'u

¹⁶ Tawamhā Roma u wasihutu wamhā, da'wapéi'wa norī wada'uri'wa hā ma tō Paruhu ma pisutu, hāiba pisutu 're hāimana mono da, danhorōwa āma. Da'wapéi'wa si te za ī'rata 're hāimana, te te 're 'madâ'ā mono da.

¹⁷ Tawamhā bādā si'ubdatō āma ne pari, ma tō dazō hā Paru hā, zudezu norī ma īpire norī zō, ītēme si'rā'ōtō da. ītēme si'rā'ōtō wamhā, te tāma nharī za'ra:

— Wasiré Izarazéhé nnihudu norī, īwapari pese za'ra wa'aba za. Wasiré norī ma, īwasédé hā te 'manharī ō nherē, duré wahī'rata norī nhimiroti zarina 're īwahāimana za'ra mono zéb āma īsipai ō nherē, ma tō Zeruzarē āma siwi ī'ā, wasiré norī hā. Romanu norī ma, ma tō īnhomri za'ra.

¹⁸ Tawamhā romanu norī hā īwasétē zō ma tō siwi īzadanha. Tane nherē, īwasédé hā te te ī'āma sāmri za'ra ō di, da te dasiwi īwīñzéb da hā. Taha wa, dazazém hawi te te īwazere za'ra da, te sima ī'ru za'ra.

¹⁹ Tane nherē, zudezu norī hā īwatobro tō da, ma tō siwi īwē'ō. Taha wa, wa tō rowaptē, we īmorī da, apito Sézaha nho're īzab da, tāma īsiwasu'u da. Tane nherē, apito Sézaha ma, īsiré norī wasétē na te īnharī da hā, we īmorī ō di.

²⁰ Taha wa, wa tō asō īhārā za'ra wa'wa, te asabu za'ra wa'aba da, aima īsiwasu'u za'ra wa'aba da. Izarazéhé nnihudu norī hā sō īsimipari za'ra āma te sasōmri wa, wa īpawasisi ré 're īnhamra. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra.

²¹ Tawamhā te asa tāma nharī za'ra, Paruhu ma:

— Zudeza hawi rob'ui'éré na aiwasu'u hā da te wei watēme 'mai'āwisi za'ra ō di. Duré wasiré norī hā we watēme nasi silhutu nherē, aiwasu'u wasédé hā we te te 'mai'āwisi ō di.

²² Tane nherē, wa tō wasima aiwē za'ra ni, asimirosa'rada hā wa te wapari za'ra da, duré wa te waihu'u za'ra da. A hā dasima īdasipo'ozép tém niwī, te 're aihāimana mo. Ta niwī 're īdahāimana za'ra mono hā, te īwasétē na da te dasima 're rowasu'u za'ra, daro mono bā. Āne hā wa te waihu'u za'ra wa, wa tō wasima aiwē za'ra ni, wa te aiwapari za'ra da. — Āne te asa tāma nharī za'ra.

²³ Tawamhā ma tō sima pisutu za'ra, nimahā bātā na ītēme dasi'rā'ōtō da. Taha wa, ma tō da'ahā na ītēme tasi'rā'ōtō ni, Paru hā īsāmrazéb u hā. Bātā bā ma tō dama romhu, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zé wasu'u na. Mozésihi nhimi'ui'éré zarina, duré 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī nhimi'ui'éré 'rata zarina, ma tō tāma āma rowasu'u pese za'ra, Zezusi hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisutu na da te saze za'ra da.

²⁴ Tawamhā, īmreme da te wapari za'ra wamhā, ni'wam norī hā ma tō saze za'ra. Aimawi norī hā te te āma saze za'ra ò di.

²⁵ Tawamhā tiwi si'aba'rē ò ré, ma tō Paru hā duré tāma nharī za'ra:

— Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā ma tō tizadawa wasu'u'wai ma waihu'u, Iza'izaha ma, aihi'rata norī ma, te te sadawa wasu'u za'ra da.

²⁶ Āne ma tō Iza'izaha ma waihu'u, 'Re īhāimana u'âsi mono hā:

"Aimorī oto, asiré norī tēme, tāma īzadawa wasu'u za'ra da.

Āne te za tāma īzadawa wasu'u za'ra: 'İnhimiroti hā aipo're na 're wāpari u'âsi za'ra wa'aba mono nherē, taré te za 're īwapari za'ra wa'aba mo, āma 're waihu'u za'ra wa'aba mono āna. Duré īhimiromhuri hā atōmo na 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono nherē, taré te za 're īmadâ'â za'ra wa'aba mo, āma 're waihu'u za'ra wa'aba mono āna.' Āne te za tāma īzadawa wasu'u za'ra.

²⁷ E marī wa, te za āne hā tāma īzadawa wasu'u za'ra. Ta norī hā tipē'ē 're, te te 're īrosa'rata za'ra mono zé hā te sitom haré īré 're hāimana u'âsi za'ra, te te ī'āma 're rosa'rata wē za'ra mono ò wa. Po're sitom haré, te duré 're hāimana za'ra, īhimiroti hā te te 're wapari ze za'ra mono ò wa. Duré tōmo sitom haré te 're hāimana za'ra, īhimiromhuri hā tāma 'madâ'â ze za'ra ò wa.

Ānei ò 'wa'âhā, te aré īhimiromhuri hā te te 're 'madâ'â ze za'ra, titōmo na. Te aré duré te te 're wapari ze za'ra, īhimiroti hā. Te aré duré te te 're īwaihu'u pese za'ra, tipē'ē 're, te te ī'āma 're rosa'rata wē za'ra mono wa. Taha zarina si, te aré duré ītēme 're sipizari za'ra, tiwasétē wi hā. Tawamhā dahâzé wa, da te 're īdapese za'ra mono ne, wa aré īwasédé hā te tāma 're apari, te āma 're ab'madâ'â tō mono da oto."

Āne ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hā Iza'izaha ma waihu'u, sena na, īsiré zudezu norī āma hā. — Āne ma tō Paru hā tāma rowasu'u za'ra, zudezu norī ma.

²⁸ Tawamhā Paru te duré tāma rowasu'u za'ra:

— Taha wa, ma'āpē waihu'u pese za'ra wa'aba. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za oto zudezu'ò norī ma waihu'u, tinhiminho'reptuzé wasu'u hā. Ta norī hā te za oto te te 're wapari za'ra. — Āne ma tō Paru hā timreme hā tāma 'rāsatu za'ra.

²⁹ Tawamhā āne na te te tāma rowasu'u za'ra pari, zudezu norī hā ma wairé, si'aba'rē da oto. Tawamhā si'aba'rē sina, ma tō Paruhu mreme na sa'ētē sisada'rāmi za'ra.

³⁰ Tawamhā maparane ma tō āma tiwahu, Paruhu āma, danhorōwa hā taré te te sima īwa'âbâ mono zéb 'remhā.

Tame, da'ahâ na ma tô ïtëme 're dasihutu. Dasihutu sidâpâsi, ma tô te te 're da'awaibui wẽ, ïtëme 're danhisisi mono da.

³¹ Pahi ãna, duré da te tiwi 're sadawa uwati za'ra mono ãna, ma tô te te dama 're rowasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'âma 're ïsib'a'uwe mono zé wasu'u na hã, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'u na zama.

Roma norī Roma norī ma, Paru te te īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Paru hā Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi āma sāmra ré, ma tō ã ībaihâ na hā āma rob'ui'éré. Ma tō sima rosa'rata, Roma u tisiré īsazei'wa norī hā te te sabu za'ra da, te te po're pu'u za'ra da, 'Re īhāimana u'āsi mono āma siptete sina 're nomro mono da. Morī õ ré hā, rob'uprazé hā te za a'â ti'â Zeruzarē u, īsazei'wa norī ma, Masédoniza hawi danhoprubzé hā. Paru hā ma tō wama waihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono, sa'ëtē na wama 're īsōpru mono zéb zarina, ūra hā wazada dâ'â da, te te we īsōmrizém na hā. Paru hā ma tō duré wama waihu'u za'ra, ãne: Zezusi hā da te dasina 're ī'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're da'awēsāmri, dawasédé hā te te oto da'āma 're ī'ab'madâ'â mono õ zéb zarina. īsimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré hā da te 're ī'madâ'â za'ra mono zéb zarina, te te 're da'awēsāmri mono õ di.

Paru te te īdazawizé wasu'u

¹ Wa hā Paru, Cristu Zezusih i ma romhuri'wa, wa āma aim aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Roma na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō īpisutu, īsadawa wasu'u na te tāma 're romhuri mono da, Zezusih i wasu'uwē hā te te wama 're ī'awaihu'u mono hā te dama 're wasu'u u'āsi mono da, īsadawa para.

² 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō duréihā dama ropsitu siro, īwasu'uwē na hā. Duréihā īsadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā, ma tō ãne na āma rob'ui'éré sirōmo za'ra, ībaihâ na hā.

³ E 'wai wasu'uwē, ã hā. 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'uwē. Ta hā Zezusi hā ti'ai āma dahāiba na dasine 're īhāimana mono na, wama waihu'u pese za'ra di, apito Dawihi nihudu 're morī wa.

⁴ Duré 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra na, wama waihu'u pese za'ra di, dâ'â uptabi nherē, īmama hā tiwaihu'u pese na te te hāiwa'utu wa. Duré Timama hawi we īmorī na hā wama waihu'u pese za'ra di. Duré 're īmorī wē na zama, wama waihu'u pese za'ra di.

⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhoprubzéb zarina ma tō Cristuhu ma īhāiba na roti, te te īpisutu da, īpire na te dama 're sadawa wasu'u mono da. Cristuhu ma, te 're romhuri wē mono da, ma tō īpisutu, īnhimiromhurizéb zarina dapoto mono bâ, da te 're sazei pese za'ra mono da, duré da te 're

sazei pese za'ra mono wa, ūsimiroti si, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da.

⁶ A norī wa'aba ma zama, te 're sadawa wasu'u mono da, ma tō ūpisutu 'Re ūhaimana u'âsi mono hā, wasiré Zezu Cristuhu nhib'a'uwē oto 're anomro aba mono da, te te 're ūapisutu za'ra wa'aba mono norī ma hā.

⁷ 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, asawi pese za'ra wa'aba di. Taha si ma tō aipisutu za'ra wa'wa, ūsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da, tāma. Taha wa, wa ūhāna aima āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, Roma na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma.

Wamama ma, wa ai'āma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ūsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da.

Roma u, Paru hā datēme ūsisatōrīzé wasu'u

⁸ Ūhāna, wa za ūnhib'apito āma uimrehēne ūwata, ūmreme na, 'Re ūhaimana u'âsi mono āma, Zezu Cristuhu nhimipawap-tobzéb zarina 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, aiwasu'u za'ra wa'wa hā daro mono bâ da te 're wapari za'ra mono wa.

⁹⁻¹⁰ Wa hā 're ūsihāiba zawi mono āna, wa 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, te 're romhuri u'âsi, ūra wasu'uwe hā te dama 're ūwasu'u mono zém na hā. Wa ai'āma 're ūsipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa. Wa duré ai'āma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma. Tō sena, wa āne na aima rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, āne hā tāma waihu'u pese uptabi wa. Taha wi si, wa nasi ūsima rowaptērē u'âsi ūhāna hā, te te sima ūwēzéb uwaibaba te te ūma āma uwaimrami da, āma atēme ūmorī za'ra wa'aba da.

¹¹ Te asabu su'u za'ra wa'aba da si, wa tō ūsima rowē si'aba'rē, 'Re ūhaimana u'âsi mono, Tipē'ezani na rowē te te dama 're ūapisutu mono zém na, te āma aipawaptob za'ra wa'aba da, asiptete sina āma 're anomro aba mono da.

¹² Atēme āma ūwisi za'ra wa'aba wamhā, wa za aihīni wasipawaptob za'ra ni, Zezusi wa te 're ūsazei pese za'ra mono zém na, wanhiptete na āma 're wanomro mono da.

¹³ ūsisānawā norī, āne na aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba da, wa tō ūsima wē, waihu'u za'ra wa'aba da. Wa tō te ūsima 're rosa'rata u'âsi, te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherē, atēme āma ūmorī su'u aba da nherē, te mari hā ūma 're hāimana u'âsi, ūne u'âsi. Zudezu'ō norī hā daro mono bâ 're ūsi'ubumroi mono hā, ūwasu'uwe hā te tāma 're ūwasu'u za'ra mono zém na, te te 're sazei za'ra mono wa, wa tō te 're awaibu, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma. Tane da, wa tō duré te ūsima 're rowē, airo wa'aba āma asiré zudezu'ō norī hā te duré tāma 're awaibui mono da, tame.

¹⁴ E marī wa, wa tō īsima wē, ãne na te aipawaptob za'ra wa'aba da. Wa hā uburé te 're da'apawapto mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu. Taha wa, wa za tō te 're da'apawaptob u'âsi, 'ri nho'ōmo mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī hā, duré marā 'rowi 're īdahāimana za'ra mono norī hā, duré rowaihu'u pese 'wa norī hā, duré rowaihu'u'ō'wa norī hā. Ta norī hā wa za uburé te 're apawaptob u'âsi, dawaptērē mono bâ.

¹⁵ Taha wa, wa ãma atēme īsima rowē uptabi za'ra wa'wa, Roma ãma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma, īwasu'uwē na tame te duré aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da.

Zezusihī wasu'uwē niptede

¹⁶ Wa hā, Zezusihī wasu'uwē hā te dama 're wasu'u tō mono da, 're īnhisē mono õ di. E marī wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā siptete uptabi wa, īwasu'uwē na te te ãma 're da'anho'reptui mono da, Zezusi te te sina 're ī'umnhasi za'ra mono norī hā. Zudezu norī si ma tō īsāna'rata hawimhā te te 're sō'reptu za'ra aré. Tane nherē, te oto āhāna hā zudezu'ō norī zama te te 're anho'reptu.

¹⁷ Zezusihī wasu'uwē hā e marī, wa za wa te ãma 're waihu'u za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono, da te 're saze za'ra mono wapsi, dawasédé hā te te oto da'âma 're ī'ab'madâ'â mono õ zarina, te te 're īda'awēsāmri mono zé, taha wasu'u. Duréihā Habatuti hā, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'rata 'wa hā ma tō ãne na ãma rob'ui'érē:

"Ni'wam norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're saze za'ra mono wamhā, ta norī si te za te te 're awēsāmri, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, īwasédé hā te te oto ãma 're ī'ab'madâ'â mono õ zarina, po're'ō nherē, te te 're hā za'ra mono tō da. Ta norī si te za duré rowē u'âsi, ãma 're hāimana za'ra."

Ãne na ma tō īwasu'u na ãma rob'ui'érē.

Dapo're ãna 're īdanomro mono na rowasu'u

¹⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō ãne hā wama waihu'u sirōmo za'ra, dapo're'ō na 're īdanomro mono norī hā za te te 're īda'ahâ za'ra mono zém na. Ta norī hā te tipē'ē na te te sima 're rosa'rata wasétē u'âsi za'ra. Hāimana wasétē uptabi na, te duré dama 're hāimana u'âsi za'ra. Ta norī hā tiwasétē si te te 're 'manharī za'ra mono wa, te 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti tō sena uptabi hā te te dawi 're 'wa'rutu za'ra, ãne na roti īwē hā da te 're waihu'u za'ra mono tō da.

¹⁹ 'Re īhāimana u'âsi mono 're īhāimana mono zé hā, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā, dama waihu'u pese di. E marī wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā dawi 're si'udâ mono õ wa. Uburé marī hā te te ī'apoto mono hā sō'awi da te 're ī'madâ'â za'ra mono zéb zarina, te da te 're waihu'u za'ra, 're īhāimana mono zé hā. Taha wa, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā

dama waihu'u pese nherē, dapo're ãna 're danomro mono wa, te 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're da'ahâ za'ra.

²⁰ Duréihā īsāna'rata hawimhā, 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tō te te ro'apoto, tiwaihu'u pese na. Tiwaihu'u pese na te te ro'apoto mono wa, ta hawim haré te īsimiwaihu'u pese zém na, duré tō sena 're īhāimana mono na, da te ãma 're waihu'u pese za'ra, īhâiba hā da te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono õ nherē. E marī zarina tawamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono, 're īhāimana mono na te za tō sena na da te ãma 're waihu'u pese za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono hā uburé marī hā te te īapoto mono hā da te 're īmadâ'â za'ra mono zéb zarina, te oto da te ãma 're waihu'u za'ra, īwaihu'u pese na, duré tō sena õne u'âsi 're īhāimana mono na. Taha wa, tō sena 're hāimana mono nherē, da te dasiwi 're udâ waihu'u za'ra mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

²¹ Ta hā tō sena 're īhāimana mono na, da te dasiwi 're waihu'u za'ra mono nherē, tō sena da te dasiwi 're īhāimana wazé mono na, da te tāma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā. Duré sōprub uptabi nherē, ãma 're dawata za'ra mono õ di. Taha upana, te marī na si siwa'ru da te 're rosa'rata wasétē za'ra. Dapē'ē 're, robra u'âsi 're dahāimana za'ra mono wa, te danhimirosa'rata na da te 're upa za'ra.

²² Dapo're'õ na 're īdanomro mono norī hā uburé marī hā te te 're waihu'u pese za'ra mono newa, te taré sina 're wata za'ra, dama. Tane nherē, te ta norī hā simiza'rese ãna 're nomro.

²³ 'Re īhāimana u'âsi mono upana, te ta norī hā rob'manhari ãma si 're wata za'ra, a'uwē na dahâiba 'manhari ãma, duré si hâiba ne 'manhari ãma, duré abaze hâiba ne 'manhari ãma, duré di'i na 're īnomro mono norī hâiba ne 'manhari ãma.

²⁴ Ta norī hā simiza'rese'õ uptabi na 're hāimana u'âsi za'ra mono wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sima ãma 're aroti, ãne: "Ta norī hā po're za'ra õ wa, wa za oto rēme za'ra. Te tāma 're roti za'ra mono õ di za oto. Si'uihâ na te za oto 're hāimana za'ra." ãne ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sima ãma 're aroti, ta norī ãma hā. Taha wa, te oto marī īwasétē si te te sima 're īwē u'âsi za'ra mono zéb zarina, te te 're 'manhari u'âsi za'ra, ta norī hā. Tihâiba na zama te duré 're siwasétē uptabi za'ra oto, si'uihâ na.

²⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā tō sena nherē, te īmreme upana aimawi si te te 're wapari za'ra, tō senai'õ hā. Ropoto'wai upana, te īsimipoto ãma si 're wata za'ra, ta norī hā.

'Re īhāimana u'âsi mono ãma si, 're dawata u'âsi za'ra mono za. Õhō si, tō sena hā.

²⁶ Tawamhā dapo're'õ na 're īdanomro mono norī hā, Ropoto'wa nhimipoto ãma si 're dawata za'ra mono wa, ma

tô oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're da'arëme, dawasété si da te dasima 're ïwẽ za'ra mono zéb zarina si, dahâiba na 're dasiwasété za'ra mono da, dasi'uihâ na. Æne da hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te dama 're apisutu mono õ nherë, te dasi'uihâ na pi'õ si'uiwa na dasina 're dawasété za'ra.

²⁷ Tane aibâ norï hã pi'õ na dasina 're ïdamro za'ra mono zéb upana, te aibâ si'uiwa na si te te sina 're rosa'rata wasété uptabi za'ra, pi'õi upana, aibâ si'uiwa 're ïsi'ruiwapari za'ra mono na. Dasi'uihâ na te aibâ si'uiwa na dasina 're dawasété za'ra. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're da'ahâ za'ra, dapo're'õ si, da te dasi'âma 're ï'manhariñ za'ra mono zéb uwaibaba, 're danomro mono wa.

²⁸ Dapo're'õ na 're ïdanomro mono norï hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti tô sena hã te te siwi 're wë'õ pese za'ra mono wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're arëme, si'uihâ na te te sima 're ïrosa'rata wasété za'ra mono zéb uwaibaba si, tiwasédé hã te te 're 'manhariñ u'âsi za'ra mono da.

²⁹ Ta norï hã wasété uptabi na te 're hâimana za'ra. Marï zô si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra. Te duré te te dama 're rob'manhariñ wasété za'ra. Marï na te te 're da'ruiwapari u'âsi za'ra. Te duré te te 're danhimro. Siti'ru sina, te ta norï hã dazô 're nomro, te te dama 're nharï za'ra mono da. Sadawa nhipese uptabi na, te 're hâimana za'ra. Niha te te dama 're rob'manhariñ za'ra mono da, te da'âma te te sima 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra. Taré te te sima 're dabâsi wasété u'âsi za'ra duré.

³⁰ Daza're'ra nherë, te duré ta norï hã te te sima 're dabâsi wasété za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te duré siwi 're 'ruiwapari. Te duré te te dama 're nharï wasété u'âsi za'ra. Danhipai u dama pire na dama 're hâimana za'ra mono newa, te 'râwi tipë'ë na sina 're wata za'ra. Taha wa, te sô'awi timreme na dama 're siwasu'u za'ra, marï tâma ïwaihu'u pese za'ra na. Marï te te 're ïwaihu'u za'ra mono zéb zarina si te te 're 'manhariñ za'ra, marï ïwasétére hã. Timama norï nhimiroti hã te te 're wapari za'ra mono õ di duré.

³¹ Marï ïwasété zô si, te ta norï hã sima 're sôpré. Simiroti na sapri ahâ na te 're hâimana za'ra. Da'âma 're pë'ëzé za'ra mono õ di. Duré da'âma 're siwamri za'ra mono õ di.

³² 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô ãne na da'âma sima roti siro, dapo're'õ na 're danomro mono wa, ïsiré ï'rata za 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono õ na hã. Dapo're'õ norï ma hã, ãne hã tâma waihu'u pese za'ra di. Tane nherë, te tihâimana wasété si te te sima 're 'ruiwapari u'âsi za'ra, te te 're rëme za'ra mono ãna. Tane nherë, uburé tiwasédé hã te te 're ï'manhariñ za'ra mono zém nhipai u, te duré marï ïwasétére hã te te 're 'manhariñ za'ra. Ni'wam norï hã ïsine 're hâimana wasété za'ra mono wa, te ta norï si te te 're wësämri za'ra.

2

Ípo're'ō norī, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te siwi 're ï'awē'ō mono zé wasu'u

¹ A norī wa'wa hā, dapo're'ō na 're ïdanomro mono norī āma, ïwasédé hā āma 're sa'ra za'ra wa'aba mono wamhā, te za 're aiwasétē za'ra wa'aba mo. E marī wa. Dasine aiwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, aiwa. Taha wa, dasine 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, dawasédé hā da'āma 're sa'ra za'ra wa'aba mono wamhā, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te te 're aiwē'ō pese za'ra wa'wa dasiré. Taha wa, aiwasétē āna 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na 're asi'madâ'ā waihu'u za'ra wa'aba mono ō di za.

² 'Re ïhâimana u'âsi mono hā dapo're'ō na 're ïdanomro mono norī hā te te 're ï'awaihu'u mono zéb zarina, te tō te te 're awē'ō pese, ïuwaibaba si. Āne hā, uburé wama waihu'u pese za'ra di.

³ Tane nherē, a norī wa'wa hā dawasédé hā da'āma 're ïsa'ra za'ra wa'aba mono na, te aiwasédé hā 're ï'manharī za'ra wa'aba mo. E 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé wi, 'râwi 're asisō'reptu za'ra wa'aba mono da bâ, te āne 're ï'manharī za'ra wa'aba mo.

⁴ Äté te za āne asima 're ïnharī za'ra wa'aba mo: "Re ïhâimana u'âsi mono hā simizawi pese uptabi di. Dasi'uihâ na dawasédé hā da te 're 'manharī u'âsi za'ra mono nherē, da'āma 're wa'a su'u mono ō di. Taha wa, ïwasédé te 're 'manharī mono nherē, te te 're ï'ahâri su'u mono ō di." Āne hā asi'uihâ na asi'āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za. 'Re ïhâimana u'âsi mono hā aiwasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da si, te simi'ē na te te 're ai'madâ'ā za'ra wa'wa, simizawi pese uptabi na. E āne hā zahadu aimâ waihu'u za'ra wa'aba ō di bété.

⁵ A norī wa'wa hā aipē'ē tete u'âsi, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te za ropsi'utôrîzéb u hā nimahā na bâdâ hā ïwa ïwapitâ'ázéb āma, dazu aihâ za'ra wa'wa, dawasétē wa, za te te ïda'awē'ozéb āma hā. Tame te za oto tinhimihâzé hā dama āma uwaimra, ïuwaibaba si.

⁶ Marī hā da te 're ï'manharī za'ra mono zéb uwaibaba, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te te dama 're awa'âbâ, ïwē na hā duré ïwasétē na hā.

⁷ Ni'wam norī si te marī hā simi'ē na te te dama 're 'manharī u'âsi za'ra, ïwē hā. Ta norī hā 'Re ïhâimana u'âsi mono si te te 're wësâmri za'ra mono da, te sina 're simipari za'ra, duré ï'rata 're ïsi'ubumroi u'âsi mono zé, te te tâma 're apisutu mono da. Ta norī ma si, te za tō 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te te 're apisutu, 're ïsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hā, ï'rata.

⁸ Duré ni'wām norī hā sima si te marī na te te 're rosa'rata za'ra, hāiba pisutu āma 're hāimana za'ra mono da. Ta norī hā uburé marī īwē hā te te siwi 're wē'ō za'ra, marī īwasétē na si 're hāimana za'ra mono da. Ta norī si te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā sa'ētē te te 're ahā za'ra, po're ō wa.

⁹ Uburé dawasétē si, da te 're īmanharī za'ra mono norī hā te za te te 're robzépata za'ētē za'ra, zudezu norī hā, duré zudezu'ō norī zama.

¹⁰⁻¹¹ E ni'wām norī hā taré zudezu na 're hāimana za'ra mono wa, te za tinhimihāzé hā te te tāma 're ba'a za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Taha zarina, tinhimihāzé hā te te tāma 're ba'a za'ra mono ō di za. Duré e ni'wām norī hā taré zudezu na 're hāimana za'ra mono wa, te za īwē hā te te tāma 're anhomri, danhipai u. Mare di. Uburé aiwapsi 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā, dapoto mono bā. Tane nherē, uburé īwē si te te 're īmanharī za'ra mono norī ma si, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē hā te te tāma 're anhomri, zudezu norī ma, duré zudezu'ō norī ma zama. Rowē uptabi si, te za ta norī ma si te te 're apisutu. Ta norī si te za te te 're awēsāmri.

¹² 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na, duréihā Mozési te te īrob'ui'érézé hā zudezu'ō norī ma, tāma 're hāimana za'ra mono ō di. Tāma 're hāimana za'ra mono ō nherē, tiwasétē na si 're hāimana za'ra mono wamhā, e 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata 're īsī'ubumroi u'āsi mono zéb da hā, te za te sine 're uwaimrami za'ra. Mare di. Te te sine 're uwaimrami za'ra mono ō di za. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā zudezu norī ma si, te 're hāimana za'ra. Taha wa, ta norī hā tiwasédé te te 're 'manharī za'ra mono wa, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhimiroti na rob'ui'éré zarina, te te tāma 're arowairébé, īwasétē na te te 're ī'awaihu'u mono zéb uwaibaba.

¹³ E 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā, taré dapore na da te 're wapari za'ra mono nherē, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're da'awēsāmri. Mare di. īsimiroti zarina 're dahāimana wē za'ra mono wapsi, te za te te 're da'awēsāmri, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

¹⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te īrob'ui'érézé hā zudezu'ō norī ma, tāma 're hāimana za'ra mono ō di. Tāma 're hāimana za'ra mono ō nherē, si'uihā na īsimiroti zarina 're hāimana wē za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za te te tāma āma 're uwaimrami za'ra, tāma 're hāimana za'ra mono ō nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na ībaihā hā.

¹⁵ Ta norī hā si'uihā na 're hāimana wē za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā īpē'ē 're, tāma 're īhāimana u'āsi za'ra mono zé, te wasu'u. Duré īwē hā te te dama 're 'manharī za'ra mono wamhā, 'rāwi te za tipē'ē na 're sisaze za'ra. Duré marī īwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, 'rāwi te za tiwasétē na 're sisāmri za'ra. Taha wa, tipē'ē na 'rāwi 're sisaze za'ra mono wamhā, duré 'rāwi

tiwasété na 're sisāmri za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti, īpē'ē 're, tāma 're īhāimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u.

¹⁶ Āne hā īwasu'u wē na te dama 're īrowasu'u mono zéb zarina, te za tō nimahā na tiromhāiba, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina, Zezu Cristu hā da'āma īsipo'ozéb da hā. 'Rāwi dasima si da te 're īrosa'rata za'ra mono na te za oto da'awaihu'u. Taha zarina te za dama arowairébé oto, Cristu hā.

Mozési hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na te te īrob'ui'érézém na rowasu'u

¹⁷ Zudezu norī, āhāna wa za ai'āma rob'ui'éré za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā, danhipai u 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're asawi pese uptabi za'ra wa'aba mono na, te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, īsib'a'u wē 're anomro aba mono wē te. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te īrob'ui'érézé hā, aima wa'aba si 're hāimana za'ra wa'aba mono wē te, te ato sina 're anomro aba mo, aima wa'aba si 're hāimana za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono da newa, aiwasédé hā te te oto ai'āma 're īab'madâ'ā za'ra wa'aba mono õ zarina.

¹⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono te te aima 're īapisutu aba mono zéb zarina 're īmanharī za'ra wa'aba mono zéb da hā, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā ma tō 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo, āma 're anomro wē wa'aba mono da.

¹⁹ Āne na te duré asi'āma si 're īrosa'rata upa za'ra wa'aba mo: "Wa norī si datob'a ne 're īdanomro mono norī hā, wa wa te 're simro, tō sena. Robra u'âsi 're īdanomro mono norī ma, wa wa te 're rowa'a za'ra.

²⁰ Duré 're īdahāimana wē za'ra mono zéb da hā, da te 're īwaihu'u za'ra mono õ norī ma hā, wa wa te 're roti za'ra īwē na, duré ai'uté ne hāimana nhimiza'rese āna 're īhāimana za'ra mono norī ma zama." Āne na te asi'āma 're īrosa'rata upa za'ra wa'aba mo. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono wē te, te duré āne na asi'āma 're īrosa'rata upa za'ra wa'aba mo: "Wa norī ma si, wama waihu'u pese za'ra di, uburé roti īwē hā tō sena uptabi hā." Āne na te duré asi'āma 're aiwata za'ra wa'aba mo.

²¹ E marī wa, a norī wa'wa hā dama 're roti za'ra wa'aba mono nherē, 'rāwi duré asima zama 're roti za'ra wa'aba mono õ di. Marī na dawi 're danhipsaihuri za'ra mono tō da, dama 're roti za'ra wa'aba mono nherē, te a norī wa'aba zama marī na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo.

²² Duré damro na dasiwi 're danhipsaihuri za'ra mono tō da, dama 're roti za'ra wa'aba mono nherē, te duré a norī wa'wa hā aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo. Duré uburé romhāiba 'manharī hā 'Re īhāimana u'âsi mono

upana, āma 're ūdawata za'ra mono zé hā asowi 're wē'ō pese za'ra wa'aba mono nherē, te 'ri para 're ūsimasa mono zéb u 're asisisi aba mo, marī, 're simi'uri za'ra wa'aba mono da.

²³ A norī wa'wa hā zudezu na da te 're aiwaptērē za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā aima wa'aba si 're haimana mono wē te, te dama asina 're ūwasu'u za'ra wa'aba mo. Tane nherē, ūsimiroti si 're 'madā'ā za'ra wa'aba mono õ di. Duré asowi 're wazéb za'ra wa'aba mono õ di. Taha zarina, zudezu'ō norī ma hā tāma wē za'ra õ di, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā.

²⁴ Āne ma tō duréihā ai'āma rob'ui'éré sirōmo za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā:

"A norī wa'wa hā zudezu na 're aihaimana za'ra wa'aba mono, 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti zarina si 're aihaimana za'ra wa'aba mono õ wa, te zudezu'ō norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono āma te te 're wasétē za'ra."

Āne ma tō duréihā ai'āma rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, ūbaihā na hā.

²⁵ 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā 're 'madā'ā pese za'ra wa'aba mono wamhā, ūuwaibaba te za 're asisihāiwata nihihāri za'ra wa'aba mo. Tane nherē, ūsimiroti si 're 'madā'ā pese za'ra wa'aba mono õ wamhā, sihāiwata nihihāri āna 're ūnomro mono norī ne, te za tāma 're aihaimana za'ra wa'aba mo, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma hā aiwa.

²⁶ Zudezu'ō norī hā sihāiwata nihihāri āna 're nomro mono nherē, ūsimiroti 'rata na si 're haimana wē za'ra mono wamhā, ūsib'a'uwē ne, te za 'Re ūhaimana u'āsi mono hā te te 're 'madā'ā za'ra, zudezu norī ne.

²⁷ A norī wa'wa hā zudezu na 're aihaimana za'ra wa'aba mono hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā 're 'madā'ā pese za'ra wa'aba mono õ di, ūbaihā na rob'ui'éré hā aima 're haimana za'ra wa'aba mono nherē, duré asihāiwata nihihāri ré 're aihaimana za'ra wa'aba mono nherē. Tane nherē, ni'wam norī hā zudezu'ō norī hā sihāiwata nihihāri ré, 're haimana za'ra mono õ nherē, te 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rada hā te te 're 'madā'ā pese za'ra. Taha zarina te za 'Re ūhaimana u'āsi mono hā te te siwi 're aiwē'ō pese za'ra wa'wa, te te 're aihā za'ra wa'aba mono da, zudezu'ō norī si ūsimiroti hā te te 're 'madā'ā pese za'ra mono wa, ai'upana za'ra wa'aba.

²⁸⁻²⁹ A norī wa'wa hā, e asihāiwata nihihāri ré 're anomro aba mono wa, te 'Re ūhaimana u'āsi mono nhib'a'uwē uptabi na 're aihaimana za'ra wa'aba mo. E danho'a uburé marī hā zudezu hāimanazéb zarina si 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, te za 'Re ūhaimana u'āsi mono nhib'a'uwē uptabi hā 're anomro aba mo. Mare di. Āne hā ūuwaibaba nherē, ūuwaibaba õ di, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma hā. 'Rāwi aipē'ē 're, ūsimiroti hā aima 're haimana u'āsi za'ra wa'aba mono wapsi, tawapsi te za ūsib'a'uwē uptabi na 're aihaimana za'ra wa'aba mo, 'Re ūhaimana u'āsi mono pē'ezani nhimipawaptob

zarina si. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā danho'a 're īwapari za'ra wa'aba mono zém na, tawamhā, īsib'a'uwē uptabi na 're anomro aba mono õ di za. 'Rāwi aipē'ē 're, īsimiroti hā aima 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono wapsi, tawapsi te za īsib'a'uwē uptabi na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. īsib'a'uwē uptabi na 're īhāimana za'ra mono norī hā ti'ai āma ré, da te 're wēsāmri za'ra mono dai õ nherē, te 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sima 're wasu'u wē za'ra.

3

'Re īhāimana u'âsi mono hā, tō sena na te te dama 're īaropisitu mono zém na rowasu'u

¹ Tawamhā zudezu na 're īaihāimana za'ra wa'aba mono zé hā, e taré, te béte asihāiwata nnihāri ré 're anomro aba mo. E taré, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā.

² Mare di. Tō sena tāma hā, zudezu na 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā. Tāma wē di, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā. E niha, wa za tawamhā āne hā waihu'u za'ra ni, zudezu norī 're īhāimana za'ra mono zé hā. Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō zudezu norī si te te sima 're awē, īsimiroti na rob'ui'éré 'rada hā uburé da'udâna te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, dawi simani tō da.

³ Tane nherē, ni'wam norī hā zudezu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're īnomro mono na hā te te tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di. E tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā asa te te tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di za, uburé marī na te te tāma āma 're īropisitu za'ra mono zéb zarina.

⁴ Te za tō te te tāma āma 're uwaimrami u'âsi za'ra, te te tāma 're īaropisitu mono zéb zarina. Uburé ti'ai āma dazadawa nhipesi na dasima 're dahāimana za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono si, sadawa nhipesi õ di, tō sena. Duréihā ma tō āne na āma rob'ui'éré Dawi hā, 'Re īhāimana u'âsi mono āma hā:

"A hā marī na dama 're roti mono wamhā, tō sena asadawa nhipesi õ na te za da te 're aiwaihu'u za'ra, tō sena asimiroti hā. Duré ni'wam norī hā asadawa nhipe te te ai'āma 're sa'ra mono wamhā, ta norī si īsadawa nhipesi na te za da te dasiwi 're waihu'u za'ra, ai'upana."

Āne na ma tō duréihā rob'ui'éré Dawi hā, ībaihā na hā.

⁵ Ni'wam norī hā te āne na te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra: "Wa norī hā wahāimana wasétē na si, wa za oto 're wahāimana za'ra, 're īwanomro wasétē uptabi mono na, da te 're wawaihu'u za'ra mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono si wasétē āna 're īmoří wē uptabi na, da te 're waihu'u za'ra mono da, wanhipai u. Tawamhā, wahāimana wasétē na 're wahāimana za'ra mono nherē, e te za te te 're wa'ahā za'ra,

'Re īhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Te te 're wa'ahā za'ra mono õ di za." Āne te ni'wam norī hā te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra.

⁶ E tawamhā īuwaibaba te ta norī hā āne na hā te te 're rosa'rata za'ra. Mare di. īuwaibaba õ di. 'Re īhāimana u'āsi mono hā te tō īuwaibaba si te te 're da'ahā za'ra. īuwaibaba na si te marī na te te dama 're arowairébē. Āne zarina te te dama 're arowairébē mono õ 'wa'āhā, aré te te da'awē'ō waihu'u õ di, za da'āma īsipo'ozéb āma hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁷ Āté ni'wam norī hā te za duré āne na te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra: "Wa norī hā wawasédé, wa te 're 'manharī za'ra mono wamhā, āté te za āne na da te wa'āma 're rosa'rata za'ra: 'Ō norī hā wasétē uptabi na te 're nomro. 'Re īhāimana u'āsi mono si, te wē uptabi na 're hāimana, ōhō si siwaprosi.' Āne na te za 'Re īhāimana u'āsi mono si 're īmorī wē uptabi na, da te dasiwi 're waihu'u za'ra, wawasétē si, wa te 're ī'manharī za'ra mono na, da te 're īwawaihu'u za'ra mono zém na hā. E tawamhā īuwaibaba, 'Re īhāimana u'āsi mono, wawasédé te te wa'āma 're ī'aza'ra mono zéb da hā. Mare di. īuwaibaba õ di." Āne na te duré ni'wam norī hā te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra.

⁸ Taha zarina te duré te te sima 're nharī za'ra: "Wawasétē si, wa za tō wa te 're 'manharī u'āsi za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono si īwē uptabi na, da te dasiwi 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā." Ni'wam norī hā ma tō āne na īnhimiroti wasédé hā ī'āma sa'ra, īsi'uihā na āne hā te āma īwaihu'u za'ra newa. Ma tō ī'āma wasétē za'ra. Taha wa, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā ta norī si siwi wē'ō pese za'ra, īuwaibaba.

Dahāimana wasétē na 're īdahāimana za'ra mono na rowasu'u

⁹ Tawamhā wa norī hā zudezu norī hā e taré zudezu na 're wahāimana za'ra mono wa, te za, zudezu'ō norī hāimana zém nhipai u, te te 're wa'awēsāmri, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Uburé aiwapsi tāma 're īdahāimana za'ra mono zé hā. Uburé dahāimana wasédé hā da te 're ī'manharī za'ra mono na si te 're dahāimana za'ra, zudezu norī hā duré zudezu'ō norī zama. Dawasétē hawi, dasi'uihā na 're dawairébē waihu'u mono õ di, dama siptete wa, dawasédé hā. Āne, wa tō aimā waihu'u pari za'ra wa'wa.

¹⁰ Duréhā ma tō āne na ni'wam norī hā āma rob'ui'éré za'ra:

"Ni'wam norī hā si'uihā na 're īnomro wē mono zém na, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īwasu'u wē za'ra mono zéb da hā, robaba di. Uburé 're īdanomro wasétē mono na si, te 're dahāimana za'ra.

¹¹ Duré ni'wam norī hā āne te te waihu'u za'ra õ di, dawē na 're īdanomro mono zé hā. Duré ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono zō 're sōpré mono õ di,

ĩhâimanazém na te te 're ïwaihu'u za'ra mono zéb da hã. Āne hã tâma robaba uptabi di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma hã.

12 A'uwẽ mono bâ ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, 're dasipizari za'ra.

Dasi'uihâ na marî ĩwẽ hã da te 're 'manharî waihu'u za'ra mono õ di. Taré ma tô 're danomro. Ni'wam norî hã marî ĩwẽ hã te te 're 'manharî za'ra mono õ di. Mare uptabi di.

13 Uburé danhoto hã wasétê di. Wasétê uptabi di.

Danhoto wasétê na te dazadawa nhipe se na, da te dasima 're nharî wasétê za'ra.

Duré wahi hã te te 're dahâzu mono wa, ti'wa wa'u na te te 're ĩdanhimroi mono ne, te damreme na da te dasima 're nharî wasétê za'ra, rowẽ hã da te dasiwi 're uprosi za'ra mono da.

14 Damreme ĩwasétê uptabi na si te dasi'âma da te 're wasétê za'ra.

15 Dasi'aba'rê na tê duré 're dasi'u'a za'ra. Dasi'aba'rê na te duré 're dasisimro.

16 Daro mono bâ 're danomro mono sidâpâsi, te da te dasiwi 're rowamnarî u'âsi za'ra. Taha wa, te dasisa'u hã robzei'õ u'âsi 're dahâimana za'ra.

17 Rowẽ na 're ĩdahâimana za'ra mono zéb da hã, marî hã ĩwẽ hã da te dasima 're 'manharî waihu'u za'ra mono õ di.

18 'Re ĩhâimana u'âsi mono zama, da te dasiwi 're hâimana wazé mono õ di."

Āne na ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na da'âma rob'ui'érê sirõmo za'ra.

19 Duréhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na ma tô Mozési hã rob'ui'érê, zudezu norî ma, õhõ na si âma 're hâimana za'ra mono da. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érê hã 're hâimana sirõmo mono wa, ni'wa hã tiwẽ na 're ĩmorî wasétê õ na dama 're siwasu'u waihu'u mono õ di. Uburé dawasétê na 're dasisâmri za'ra mono da si, te dama 're hâimana, rob'ui'érê 'rada hã, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dawasétê na te te 're ĩda'awê'õ mono zé hã da te dasina 're waihu'u za'ra mono da.

20 E 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érê zarina, marî hã da te 're ĩmanharî wẽ za'ra mono na, te za te te sima da'âma 're aroti, dawasédé hã te te oto da'âma 're ab'madâ'â tõ mono da, taha zarina te te oto 're da'awësämri mono da, dapo're'õ nherê, te te 're da'ahâ za'ra mono tõ da. Mare di. Taha nai õ di. Uburé marî hã da te 're ĩmanharî wasétê za'ra mono na, 'râwi 're dasiwaihu'u za'ra mono da si, te dama 're hâimana, rob'ui'érê 'rada hã.

'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'awësämri mono zém na rowasu'u

21 Tane nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma tô oto dama waihu'u, te te 're ĩda'awësämri mono zém na hã, sõ'awi da te oto 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hã. 'Re ĩhâimana u'âsi

mono hā te te sima da'āma 're aroti mono õ di, uburé marī hā da te 're ī'manharī wē za'ra mono zéb zarina, dawasédé hā te te oto da'āma 're ī'ab'madâ'ā mono õ zéb da hā, taha zarina te te oto 're ī'da'awēsāmri mono zéb da hā. Duréihā 'Re ī'haimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érē'wa norī hā ma tō ãne na āma rob'ui'érē za'ra, 'Re ī'haimana u'āsi mono te te 're ī'da'awēsāmri mono zém na hā.

²² Zezu Cristu, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ī'umnhasi za'ra mono zém na si, ma tō 'Re ī'haimana u'āsi mono hā te te sima da'āma 're aroti, dawasédé hā te te oto da'āma 're ab'madâ'ā tō mono da, taha zarina si te te oto 're da'awēsāmri mono da, dawasétē na 're danomro mono nherē, te te oto 're da'ahâ za'ra mono tō da. Uburé Zezu Cristu te te 're ī'saze za'ra mono norī si, te te oto 're awēsāmri. Æne hā aiwapsi te uburé tāma 're hāimana za'ra, zudezu norī hā, duré zudezu'ō norī zama.

²³ A'uŵē mono bâ te uburé dawasétē na 're danomro. Taha wa, te 'Re ī'haimana u'āsi mono nhiti 're dahāimana za'ra, 're ī'morī wē uptabi nhiti.

²⁴ Tane nherē, 'Re ī'haimana u'āsi mono nhiti 're dahāimana za'ra mono nherē, Zezusi te te 're ī'saze za'ra mono norī hā te te 're awēsāmri, da'āma 're ī'pē'ēzé mono zéb zarina, asa tāma 're ī'dasiwa'ābâ za'ra mono zéb zô, sina 're simnhasi mono ãna. Cristu Zezusi hā tidâ'āzém na ma tō da'awa'ā. Taha wa, ma tō dawasétē hawi te te 're da'awaibu. Taha na si te oto 'Re ī'haimana u'āsi mono hā te te 're da'awēsāmri, dawasédé hā za oto te te da'āma 're ī'ab'madâ'ā mono õ zéb zarina.

²⁵ 'Re ī'haimana u'āsi mono hā ma tō Zezusi hā pisutu, dazada īdâ'āzém na dawasédé, da te 're ī'manharī za'ra mono zé hā te te dama 're apari mono da, taha zarina tiwi 'rusimani da, īwa'rāmi da'āma 're pē'ēzé mono da. Duré taha na si te te 're ī'da'awēsāmri mono zé hā, 'râwi da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, ma tō ãne da pisutu, Zezusi hā. Zezusi hā da te 're sazei pese za'ra mono wapsi, te za dawasédé hā te te dama 're apari. 'Re ī'haimana u'āsi mono hā da'āma 're wa'a su'u mono õ wa, dawasédé hā te te da'āma 're ab'madâ'ā mono õ di aré.

²⁶ Tane nherē, āhāna hā dawasédé hā da te 're ī'manharī za'ra mono zém na, te te da'āma 're ab'madâ'ā mono ãna 're hāimana mono õ di oto. Te oto te te ãma 're da'ab'madâ'ā u'āsi, uburé marī hā ī'uwaibaba si te te 're ī'ab'manharī wē mono na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, duré uburé Zezusi hā da te 're ī'sazei pese za'ra mono norī hā te te 're ī'da'awēsāmri mono na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da.

²⁷ E tawamhā wasi'uihâ na, wa za wawē na wasina 're wawata za'ra, 'Re ī'haimana u'āsi mono te te 're īwa'awēsāmri mono na hā. Mare di. E marī wa. 'Re ī'haimana u'āsi mono nhimiroti si, wa te 're ī'madâ'ā pese za'ra mono na, te te sima wa'āma 're aroti mono õ na dâ'āsina, taha zarina wawasédé

hā te te wa'āma 're ab'madâ'ā tō mono da. Taré, Zezusi hā wa te 're īsazei pese za'ra mono na, te te sima wa'āma 're aroti, taha zarina wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madâ'ā tō mono da, taha zarina te te 're wa'awēsāmri mono da.

²⁸ Āne hā wa tō wasina waihu'u pese za'ra ni oto. Tō sena, Zezusi hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wapsi, te za tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sima da'āma 're aroti, dawasédé hā te te oto da'āma 're īab'madâ'ā mono õ zéb zarina, te te oto 're īda'awēsāmri mono zéb da hā. Ta hā te te sima da'āma 're aroti mono õ di, īsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, marī hā uburé da te 're ī'manharī wē za'ra mono na, dawasédé hā te te oto da'āma 're īab'madâ'ā mono õ zéb da hā, taha zarina te te duré 're īda'awēsāmri mono zéb da hā. Āne wasu'u zarina, wa tō wa norī hā wasina waihu'u pese za'ra ni oto.

²⁹ E zudezu norī nhib'apito si, te 'Re īhāimana u'āsi mono hā 're hāimana. E zudezu'õ norī ma hā, 're hāimana mono õ di bété. Ta norī ma zama te duré 're hāimana.

³⁰ 'Re īhāimana u'āsi mono hā tō sena, misire uburé Danhib'apito uptabi hā. Zezusi hā te te 're īsazei pese za'ra mono zéb zarina si, te za te te sima āma 're aroti, īwasédé hā te te oto āma 're ab'madâ'ā tō mono da, taha zarina si te te oto 're awēsāmri mono da, zudezu norī hā, duré zudezu'õ norī zama.

³¹ Zezusi hā da te dasina 're īumnhasi za'ra mono zém na si, 'Re īhāimana u'āsi mono hā dawasédé hā te te oto da'āma 're ab'madâ'ā tō mono da, te te sima da'āma 're aroti mono wamhā, e tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā, wama hā taré hā. E wa te 're 'madâ'ā pese za'ra mono õ di za. Wa za tō taha zama, wa te 're 'madâ'ā pese za'ra, tō sena wa.

4

Abra'āhā wasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īsazei pese mono zém na

¹ Āhāna hā wasiré zudezu norī hi'rada, wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, Abra'ā hā.

² Ta hā uburé marī hā te te 're īab'manharī wē mono na, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwasédé hā te te oto āma 're 'madâ'ā mono tō da, te te sima āma roti 'wa'āhā, duré taha zarina Abra'ā hā 'rāwi tiwē na sina 're wata mono 'wa'āhā, te aré tō sena 'rāwi sina 're wata. Tane nherē, marī hā te te 're īab'manharī wē mono na, 'rāwi sina 're wata waihu'u mono õ di Abra'ā hā, taha zarina 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sima āma roti õ wa, īwasédé hā te te oto āma 're ī'madâ'ā mono õ zarina, te te īwēsāmrizéb da hā.

³ Duréihā Abra'āhā wasu'u na, ma tō ni'wa hā āma rob'ui'éré, āne na hā:

"Abra'ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono si, ma tō te te sina 're umnhasi u'āsi, te te tāma īropisutuzém na hā. Taha āma si, ma tō sasō. Taha wa, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā sima āma roti, īwasédé hā te te oto āma 're 'madā'ā tō mono da, duré taha zarina si te te oto wēsāmri da. Taha wa, tāma wē uptabi di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā."

Āne ma tō Abra'āhā wasu'u na āma rob'ui'éré ni'wa hā, ībaihā na hā. Ā hā Abra'ā hā, marī hā te te 're ī'ab'manharī wē mono na, 'rāwi sina 're īwata mono ō zé wasu'u.

⁴ Ni'wam norī hā te te dama 're romhuri za'ra mono wamhā, da te 're īpawa'ābā za'ra mono ré, te 're hāimana za'ra. E sōpru wa, te za taré īsib'apito hā rob'uiprazé hā te te tāma 're sōmri za'ra. Mare di. Sōpru wa, te te tāma 're sōmri za'ra mono ō di. Te te tāma 're īromhuri za'ra mono zé wa'rāmip si, te za te te tāma 're sōmri za'ra, īpawa'ā hā.

⁵ Tanei ō di, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Marī hā da te 're ī'manharī wē za'ra mono na, te 'rāwi 're dasi'madā'ā ze za'ra, taha na si 'Re īhāimana u'āsi mono hā dawasédé hā te te oto da'āma 're ī'ab'madā'ā mono ō na, te te sima da'āma 're aroti mono newa. Tane nherē, te te sima da'āma 're aroti mono ō di, taha na dawasédé hā te te oto da'āma 're ab'madā'ā tō mono da, taha zarina te te oto 're īda'awēsāmri mono zéb da hā. 'Re īhāimana u'āsi mono hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wapsi, te za te te sina 're da'awēsāmri, dawasédé hā za oto te te da'āma 're ab'madā'ā mono ō wa, duré dawasétē na 're danomro mono nherē, te te 're da'ahā za'ra mono tō da.

⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima da'āma 're aroti mono ō di tō, uburé marī hā da te 're ī'manharī wē za'ra mono zéb zarina, dawasédé hā te te oto da'āma 're ī'ab'madā'ā mono ō zéb da hā, taha zarina te te oto 're īda'awēsāmri mono zéb da hā. Da te 're īsaze za'ra mono zém na si te oto te te 're da'awēsāmri tō. Taha zarina, dama 're īrowē uptabi za'ra mono zém na hā, ma tō Dawi hā āne na āma rob'ui'éré, duréihā:

⁷ "Ni'wam norī ma hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwasédé te te oto āma 're 'madā'ā za'ra mono ō wamhā, ta norī ma si, tāma 're rowē za'ra mono di za, īwasétē na oto āma 're po're pu'u za'ra mono ō wa, ta norī āma hā."

⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwasédé hā te te oto āma 're sa'rata za'ra mono ō wa, tāma 're rowē za'ra mono di."

Āne na ma tō Dawi hā āma rob'ui'éré, dama 're īrowē uptabi za'ra mono zém na.

⁹ Āne hā, e sihāiwata nnihāri ré 're īnomro mono norī si, te za rowē uptabi na 're nomro. E ā norī si, te wasu'u, Dawi hā. Mare di. Sihāiwata nnihāri āna 're īnomro mono norī zama, te wasu'u. Āne na, wa tō aimā waihu'u pari za'ra wa'wa, Abra'āhā wasu'u na rob'ui'éré hā, duréihā:

"Abra'ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono si, ma tō te te sina 're umnhasi u'āsi, te te tāma īropisutuzém na hā. Taha āma

si ma tō sasō. Taha wa, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā sima āma roti, īwasédé hā te te oto āma 're 'madâ'ā tō mono da, duré taha zarina si te te oto wēsāmri da. Taha wa, tāma wē uptabi di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā."

Āne, wa tō aimā waihu'u za'ra wa'wa.

¹⁰ E tawamhā Abra'ā hā sihāiwata nhizāri sirōmo, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā sima āma roti, te te wēsāmri da. Mare di. Sihāiwata nhizāri ō ré, ma tō wēsā.

¹¹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Abra'ā hā te te sina īumnhasi pese zém na si, ma tō wēsā, sihāiwata nhizāri ō nherē. Taha wa, sihāiwata nhizāri ō ré, Abra'ā hā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īwēsāmrizém na hā, te wama wasu'u, tō sena na uburé da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā. Taha wa, Abra'ā hā uburé 'Re īhāimana u'āsi mono, da te dasina 're īumnhasi za'ra mono norī hi'rada, ta hā. Sihāiwata nihihāri ō nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īawēsāmri mono norī hi'rada.

¹² Duré, īsihāiwata nihihāri ré norī hi'rada, zudezu norī hi'rada. E tawamhā sihāiwata nihihāri ré 're hāimana za'ra mono wa, te ta norī hi'rada hā 're hāimana, Abra'ā hā. Mare di. Abra'ā hā sihāiwata nhizāri ō ré, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īsazei pese ne, īsine te te 're īsazei pese za'ra mono norī hi'rata si, te 're hāimana, Abra'ā hā.

Abra'āhā ma, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īropisutuzé wasu'u

¹³ Duréhā 'Re īhāimana u'āsi mono hā Abra'āhā ma, ma tō ropisutu, uburé danhipt'i ai mono bā te te tāma 're anhomri mono da, īsihudu norī ma ropibu ma, īsihudu sidāpāsi. E īsimiroti hā uburé te te 're 'madâ'ā pese uptabi mono wa, duré nimahā na marī na misi īsimiroti na te te upai ō wa, ma tō āne na tāma ropisutu. Mare di. Taha wab ō di. 'Re īhāimana u'āsi mono te te īsazei pese na, te te wēsāmri wa, ma tō āne na tāma ropisutu siro.

¹⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'madâ'ā'wa norī hā zudezu norī hā, īsimiroti te te 're ī'madâ'ā pese za'ra mono zéb zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono, ta norī ma, uburé danhipt'i ai mono bā te te tāma 're ī'anhomri mono da hā, te te ropisutu 'wa'āhā, taré te aré da te 're saze za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Marī dai ō di aré. Taré te aré 'Re īhāimana u'āsi mono hā dama ropisutu, daro hā te te dama 're ī'anhomri mono zém na hā. Dama hā, aré marī ō di.

¹⁵ 'Re īdahāimana wē za'ra mono zéb da hā, dasi'uihā na da te dasima 're īpisutu za'ra mono zé hā dama 're hāimana za'ra mono ō 'wa'āhā, aré da te āma 're upai waihu'u za'ra mono ō di. Tane, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te īrob'ui'érézé hā dama 're hāimana za'ra mono ō 'wa'āhā, aré da te āma 're upai waihu'u za'ra mono ō di duré. Tane nherē, te tō dama 're hāimana, īsimiroti na rob'ui'éré 'rada hā. Taha

wa, da te 're waihu'u pese za'ra mono nherē, da te 're 'madā'â pese za'ra mono õ wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īda'ahâ za'ra mono zé, te wasu'u.

¹⁶ Tawamhā e marī hawi, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā Abra'āhā ma ropisutu, īsihudu norī ma ropibu ma. Abra'āhā te te īsazei pese zém hawi, ma tō tāma ropisutu. Te te tāma īropisutuzé wa'rāmi, asa tāma īsiwa'âbâzéb zō 're īsimnhasi mono õ na, da te dasina 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā Abra'āhā te te īsazei pese zém hawip si, tāma ropisutu. E Mozésihi nhimi'ui'éré 'madā'â'wa norī ma si, te 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hā tāma 're hāimana za'ra, zudezu norī te te 're īsazei pese za'ra mono norī ma si. Mare di. Abra'āhā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina īumnhasi ne, uburé 're īdahāimana za'ra mono norī ma zama, te tāma 're hāimana za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hā. E marī wa. Abra'āhā uburé wahi'rata wa, uburé wasiré īsazei'wa norī hi'rata wa.

¹⁷ Duréihā ni'wa hā ma tō ãne na 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré, Abra'āhā ãma hā:

"Wa hā wa tō aipisutu, daro mono bâ da te dasina 're īumnhasi za'ra mono norī hi'rata na, da te 're asisi za'ra mono da."

Ãne ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipisutuzém na ãma rob'ui'éré. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hā, tō sena. Pire uptabi di. E marī wa. Õ hā tō sena, 're hāimana mono wa. Taha si, ma tō Abra'āhā te te sina 're umnhasi u'âsi. Taha si, 're dadâ'â za'ra mono nherē, dahâiwa'utu'wa hā te 're hāimana. Taha si marī õ ré, Ropoto mono 'wa hā.

¹⁸⁻¹⁹ Duréihā Abra'āhā 100 na ãma ī wahubzéb u hā romhutu na ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā tāma ropisutu, ãne: "Asihudu sidâpâsi, da'ahâ uptabi di za." ãne rob'ui'éré 'rata na īwasu'u hā. Abra'āhā romhutu na ma tō tidâ'âzé hā sina waihu'u, īhâiba sib'aware na hā oto. Timro zama ma duré waihu'u, 'ra waihu'u õ na, Sara hā. Tane nherē, siptete sina ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono si saze, za īra te te tāma īsômrizém na hā. Te te 're wawāi mono ãna, te sô 're simipari u'âsi, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiropisutuzéb zō hā, marī hā tāma hāimana õ nherē, sô 're īsimipari mono zéb da hā. Taha wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā pisutu, daro mono bâ da te 're īsazei pese za'ra mono norī hi'rata na, da te 're sisi za'ra mono da.

²⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropisutuzém na hā te te ãma wawāi õ di. īmreme hā te te īsazei pese zéb zarina, ma tō siptete uptabi na 're hāimana. Te duré ãma 're wata u'âsi.

²¹ 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropisutuzé hā za te te tāma ãma īuwaimramizéb zō, te te 're sazei pese u'âsi. Te te

sazei utōři ō di, Abra'ā hā.

²² Taha wa, te te īsazei pese na ma tō sima āma roti 'Re īhāimana u'āsi mono hā, īwasédé hā te te oto āma 're 'madā'ā mono tō da, taha zarina te te wēsāmri da, duré po're'ō nherē, za te te azāri tō da, dame.

²³ Duréihā rob'u'i'eré 'rata na Abra'āhā wasu'u hā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īwēsāmrizém na hā, taha wasu'u si ō di.

²⁴ Wa norī zama, wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono norī hā te za duré te te 're wa'awēsāmri, Wanhib'apito Zezusihi hāiwa'utu'wa, wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono norī hā.

²⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Zezusi hā dama tisō, da te dasiwi wīři da, wawasétē na 're wanomro mono wa. Ma tō duré hāiwa'utu, taha na te te 're wa'awēsāmri mono da, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madā'ā tō mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

5

Cristuhu zazei'wa,toi u'āsi 're īnomro mono zé wasu'u

¹ Wanhib'apito Zezu Cristu hā ma tō wazada tidā'ā za'ra, wa'upana. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō te te sima wa'āma 're aroti, wa te 're īsazei pese za'ra mono na, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madā'ā tō mono da, taha zarina si te te duré 're wa'awēsāmri mono da, wawasétē na 're wanomro mono nherē, te te 're wa'ahā za'ra mono tō da. Taha wa, rowē u'āsi, wa oto āma 're wanomro, 'Re īhāimana u'āsi mono āma hā.

² Zezusi hā wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, te 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē si te te wama 're ab'madā'ā. Taha na si, wa oto wa norī hā 're wahāimana za'ra. Niwapsi te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te wama 're apisutu, īwaihu'u pese zarina īhāiba na rowa'a za'ētē na īsiré 're wahāimana u'āsi za'ra mono da, rowē uptabi na. Taha wa, wato sina, wa sô 're wanhimipari za'ra, wa te 're sazei utōři za'ra mono āna.

³ Duré Cristuhu zazei'wa, 're wanomro mono 'ru te, da te wama 're rob'manharī za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono ré, wa watoi u'āsi 're wahāimana za'ra õne haré, wa te 're īrobzépata za'ra mono zéb zarina, õhō āma si wanhiptete sina 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā, wa te wasima āma 're sa'ētē za'ra mono wa. Āne hā wa te wasina 're waihu'u pese za'ra mono wa, wa za watoi u'āsi 're wahāimana za'ra.

⁴ Tawamhā wanhiptete sina, āma 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā, wa te tāma āma 're uwaimrami za'ra mono wamhā, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā wa'āma 're wata za'ra. Tawamhā wa'āma 're īwata za'ra mono zém na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono wamhā, marī te te wama 're

ĩapisutu mono zéb zô, wa te 're wawã za'ra mono ãna, wa za wasina 're wanhimipari u'âsi za'ra.

⁵ Āne zô si 're wanhimipari za'ra mono wamhã, taré sô 're wanhimipari za'ra mono õ di za. Taré, wa te wasina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Tipẽ'ezani te te wama 're ĩanhomri mono na, tinhimizawi pese zé hã te te wama 're awaihu'u mono wa, taré, wa te wasina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. Taha wa, taré sô 're wanhimipari za'ra mono õ di za, marĩ ĩwê hã te te wama 're ĩapisutu mono zô hã.

⁶ Duréihã 're ĩdahâimana za'ra mono na'rata zém hawimhã, marĩ da te 're ĩ'manharĩ wẽ za'ra mono zém na hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te da'âma sima 're aroti mono õ di, taha zarina dawasédé hã te te oto da'âma 're ab'madâ'â tõ mono da, duré dapo're'õ nherẽ, te te 're da'ahâ za'ra tõ mono da. Ta hawim haré, dahâimana wẽ zém na 'râwi 're dasi'madâ'â waihu'u za'ra mono õ di, dawasédé hã te te da'âma 're ĩab'madâ'â mono õ zarina, te te 're ĩda'awësämri mono zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Taha ré, ma tõ Cristu hã dazada dârâ, uburé dawasétê na 're ĩdahâimana za'ra mono nori zada, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, bâdâ te te ãma ĩpisutuzé hã ĩwa ĩwaptâ'ázém na.

⁷ Ni'wa hã uburé danhimiroti wẽ hã te te 're 'madâ'â pese mono nherẽ, taha upana ĩda'matâ'â da hã, mare di. Ni'wa hã da'âma 're ĩsiwamri mono, 're 'maihiimana mono wamhã, taha upana si ĩda'matâ'â da hã, âté te za 're si'madâ'â za'ra.

⁸ Tanei õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimizawizé hã. Wa nori hã wawasétê na 're wahâimana za'ra mono nherẽ, ma tõ Cristu hã pisutu, wazada dâ'â da, wa'upana. Āne hã ma tõ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te wama 're awaihu'u, te te 're ĩwa'azawi pese mono zém na hã.

⁹ Zezusi wazada ĩdâ'ázém na, ma tõ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'awësämri, wawasédé hã te te oto wa'âma 're ĩab'madâ'â mono õ zarina. Āne wa, te za duré Zezusi hã tidâ'ázém na te te 're wa'anho'reptu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzé wi, ro hã za ĩsi'utõrizeb ãma hã.

¹⁰ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhitob'ru, wa aré 're wanomro. Tane nherẽ, ti'ra dâ'ázém na ma tõ wa'âma 're siwadi za'ra oto. Tawamhã ĩsiwadi oto 're wahâimana za'ra mono wa, te za tõ oto Zezusi hã te te 're wa'anho'reptu, dâ'â nherẽ, apâ hâiwa'utu wa, dâ'â ãna 're hâimana u'âsi mono wa za oto.

¹¹ Tane nherẽ, taha si õ di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, wa duré watoi u'âsi 're wahâimana za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristu dâ'ázém na, wa'âma 're siwadi za'ra mono wa oto.

Adâhã wasu'u, Cristuhu wasu'u me

¹² Tawamhã e ma hawi, ma tõ dawasédé hã tinhana'rata. Adâ hã ma tõ duréihã tiwasétê 'rata. Ta hawimhã ma tõ dawasédé hã te te ropé, uburé dapoto mono bâ. Ta hawim

haré, te aihīni 're dadâ'â u'âsi za'ra, dawasétē na 're danomro mono wa.

¹³⁻¹⁵ Dawasétē ãna 're ïdhâimana za'ra mono zéb da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã dama 're hâimana za'ra mono õ nherë, dawasédé hã te te da'âma 're aza'ra mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Tane nherë, duréihã Mozésihi ma, tinhimiroti hã te te waihu'u õ ré, duré te te rob'ui'éré õ ré, te dawasétē na si 're dahâimana u'âsi za'ra. ïsimiroti na rob'ui'éré hã dama 're hâimana za'ra mono õ nherë, dawasétē na si 're dahâimana za'ra mono wa, ma tô Adâhã wasétê na'rata hawim haré 're dadâ'â u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã dapé'ẽ 're, dama 're hâimana za'ra mono nherë, da te dasina tâma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ wa. Mozésihi ma, za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono, tinhimiroti te te ïwaihu'uzéb u hã, dawasétē na si 're danomro u'âsi mono wa, ma tô 're dadâ'â u'âsi za'ra. Adâhã wi, 'Re ïhâimana u'âsi mono, rob'rã te te sawi nherë, te te sadawa 'madâ'â ãna, ma tô tiwasédé hã 'manha. ãne hã Adâhã wasétê ne, aiwa da te 're 'manharí za'ra mono õ nherë, ma tô aihîni 're dadâ'â u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïrotizé hã, sô'awi dama 're hâimana za'ra mono õ nherë.

Adâ hã wasétê na'rata wamhã, ma tô ïpire uptabi hã 'manha, tiwasédé hã. Taha uirõ na si, ma tô Zezusi hã marí ïpire uptabi hã 'manha duré ïwë hã, ti'ai ãma 're morí ré. Taha wa, Zezusihi ne Adâ hã, marí ïsine ïpire hã te te 'manharí wa. Tane nherë, aiwab õ di, ïsimi'manharízé hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwë te te dama 're ï'anhomri mono hã, Adâhã wasétê nei õ di. Adâ hã tiwasédé te te ï'manharízém hawi, ma tô oto uburé 're dadâ'â u'âsi za'ra, tô sena. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwë hã te te dama 're ï'ab'manharí mono zé hã pire uptabi di, Adâ hã tiwasédé te te ï'manharízém nhipai u. Wë uptabi di. E marí tawamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwë hã te te dama 're ï'ab'manharí mono zé hã. Zezusi hã sisawi ãna tihâiba na te te 're ïda'azawi pese mono na, ma tô te te dama 're ab'manharí wë, tinhoprubzéb zarina.

¹⁶ Adâ hã tiwasédé te te ï'manharízém hawim haré, te dawasédé hã da te 're 'manharí u'âsi za'ra oto. Taha zarina, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're da'awé'õ pese, dawasédé hã te te da'âma 're ï'awaihu'u mono zéb zarina. Tane nherë, ta hawim haré, dawasédé hã da te 're 'manharí u'âsi za'ra mono nherë, dama ïsôprubzém na te oto da'ahâ na te te 're da'awé'sâmri 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ï'ra dazada ïdâ'âzém na. ãne wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono, dama 're ïsôpru mono zé hã, pire uptabi di, Adâhã nhimi'manharízé ma hã.

¹⁷ Tô sena aibâ hã misi, tiwasédé te te ï'manharí na'rata hawi, ma tô oto 're dadâ'â u'âsi za'ra. Tane nherë, Zezu Cristu hã aibâ misi nherë, ïsimi'manharízé hã pire uptabi di, aibâ tiwasédé te te ï'manharí na'rata zém nhipai u. Wë uptabi di. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwë uptabi hã te te tâma 're

ĩapisutu mono norĩ si, te za hāimana pire na ĩsiré 're hāimana u'âsi za'ra, tinhoprubzé hã te te tāma 're ĩanhomri mono norĩ si. Ĩsōprubzé hã te te 're ĩda'awēsāmri mono zé, te wasu'u. Cristu idâ'âzém na te za hāimana pire na ĩsiré 're hāimana u'âsi za'ra.

¹⁸ Aibâ hã misi tiwasédé hã te te ĩmanharizém hawi, ma tô 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã uburé te te 're da'awẽ'õ pese, dawasédé hã te te da'âma 're ĩawaihu'u mono zéb zarina. Tane, misi Zezusih i nhimi'manharí wě zém na, te za oto 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã te te 're da'anho'reptu, dapẽ'ẽ 're, dadâ'â u'âsi ne 're ĩdanomro mono zém hawi, ĩrata 're dahāimana u'âsi za'ra mono da oto.

¹⁹ Aibâ hã misi nherẽ, 'Re ĩhāimana u'âsi mono te te ĩwapari õ hawimhã, ma tô oto uburé dawasétē na si 're dahāimana za'ra. Tane duré, aibâ hã misi nherẽ, 'Re ĩhāimana u'âsi mono te te ĩwapari pese zém hawi te za oto 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã te te 're da'awēsāmri, Zezu Cristu te te ĩwapari pese zém hawimhã.

²⁰ Duréhã 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã ma tô Mozésihi ma tinhimiroti hã waihu'u, te te âma rob'ui'éré da, âma 're dasipo're pu'u za'ra mono wa, dawasédé hã da te oto dasina 're waihu'u za'ra mono da. Tane nherẽ, ma tô dawasédé hã da te dasima 're sa'ëtē u'âsi za'ra. Tane nherẽ, dawasédé da te dasima 're ĩsa'ëtē za'ra mono zém nhipai u, ma tô 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã te te dama 're arob'manharí wě, da'âma 're ĩsiwamri u'âsi mono zéb zarina.

²¹ Āne na rowasu'u na, wa za oto aim'a 'rāsatu za'ra wa'wa. Dawasétē na si 're danomro u'âsi mono wa, ma tô aré dapẽ'ẽ 'remhã, dadâ'â ne 're dahāimana u'âsi za'ra, 'Re ĩhāimana u'âsi mono nhiti. Tane nherẽ, tinhimizawi pese zéb zarina, ma tô 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã Wanhib'apito Zezu Cristu dâ'âzéb zarina te te sima 're wa'awẽ, taha zarina si rowẽ uptabi na 're wanomro u'âsi mono da oto.

6

'Re ĩdanomro mono zép té wasu'u

¹ 'Re ĩhāimana u'âsi mono hã, simizawi pese uptabi di. Te wa'âma 're pẽ'ëzé u'âsi. Taha wa, wawasédé hã wa te 're 'manharí za'ra mono nherẽ, tinhimizawizé hã te te wawi 're azawi mono õ di. Wawasédé, wa te 're ĩmanharí za'ra mono zé hã, te duré te te wama 're apari. E tawamhã, wawasédé, wa te 're ĩmanharí za'ra mono zé hã te te wama 're apari mono nherẽ, wa za wawasédé hã duré apâ wa te 're 'manharí u'âsi za'ra, apâ te te duré wama 're apari zahu mono da. E taha da, wa za wawasétē u'âsi 're wahāimana za'ra.

² Mare di. 'Re dadâ'â za'ra mono wa, marí zô, da te oto 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono õ ne, wa norĩ hã wawasétê zô, wa te

oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ di za. Taha wa, wawasédé hā wa te duré 're 'manharī zahu za'ra mono õ di za oto.

³ Wa norī hā â dawabzuri, wa te 're 'manharī za'ra mono wamhā, Cristu Zezusihi siré, 'râwi oto 're īwanomro mono zé, te wasu'u, simisutu. Īsiré oto 're īwanomro mono ne, wa tō duré īsiré 're wadâ'â za'ra, simisutu. Āne hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba di.

⁴ Tawamhā, â dawabzuri hā oto wa te 're 'manharī za'ra mono wamhā, â da te 're īwanhamra mono zé, Cristuhu siré 're īwadâ'â za'ra mono zé, te wa'ama simiré'ē. Ab're 're, īsiré da te 're īwanheme mono zéb zama, te wasu'u. E marī da, wa tō Zezusihi siré 're wadâ'â za'ra. Cristu hā dâ'â nherē, īmama hā tiwaihu'u pese na te te īhâiwa'utu ne, 're īwanomro mono zép tém na si, oto 're īwahâimana za'ra mono zéb da hā, wa tō īsiré 're wadâ'â za'ra, wa norī hā. Āne wa'ama īsimiré'ezé hā.

⁵ Wa norī hā Cristuhu siré, wa tō 're wadâ'â za'ra, wawasétē zô, wa te oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ wa, 're dadâ'â za'ra mono wa, marī zô, da te oto 're īrob'ruiwapari za'ra mono õ ne. Āne hā simisutu ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā wahâiba na atob za'ra, Cristuhu tême. Duré Cristu hā dâ'â uptabi nherē, īmama te te īhâiwa'utu ne, te za duré wa norī hā te te 're wa'ahâiwa'utu. Taha na te za duré Cristuhu tême wahâiba na atob za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hā.

⁶ Wawasétē na 're īwanomro 'rata mono zé hā, tâibâ oto. Cristu hā wedepo'o nhonhi'râmi na īdâ'â ne, ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te wama 're a'uprosi, 're īwanomro 'rata mono zé hā. Marī īwasétére si, wa te wasima 're īruiwapari u'âsi za'ra mono zém hawi, te te 're wa'anho'reptui mono da, ma tō te te wama 're a'uprosi, 're īwanomro 'rata mono zé hā. Wawasédé hā wa te 're sahâri waihu'u za'ra mono ãna, 're wanomro mono tō da, ma tō te te wama 're a'uprosi. Āne hā wama waihu'u pese za'ra di.

⁷ 'Re dadâ'â za'ra mono wamhā, dawasédé hā da te 're 'manharī waihu'u za'ra mono õ di oto. Tane, 're īdâ'â za'ra mono norī ne, Cristuhu siré 're wadâ'â za'ra mono wa, wawasédé hā wa te 're 'manharī u'âsi za'ra mono õ di za oto.

⁸ Taha wa, Cristuhu siré 're wadâ'â za'ra mono wa, wa za wa te wasina 're waihu'u pese za'ra tō sena na, za īsine 're īwahâiwa'utu za'ra mono zéb da hā, duré īsiré za 're īwahâimana u'âsi za'ra mono zém na hā.

⁹ Āne na, wa tō duré wasina waihu'u pese za'ra ni. Cristu hā dâ'â uptabi nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono te te hâiwa'utu wa, taha wa, niwamhā tidâ'â na te te sahu õ di za, īdâ'âzé hā sib'aware wa oto, Zezusihi ma hā.

¹⁰ Dâ'â wamhā, misi haré ma tō dawasétē nhiptetezé hā uprosi. Taha wa, oto dâ'â parimhā, Timama ma, te oto 're hâimana u'âsi, Cristu hā.

¹¹ Taha wa, te za ãne na asi'âma 're īrosa'rata za'ra wa'aba

mo: "Re dadâ'â za'ra mono wa, marî zô, da te oto 're ūrob'ruiwapari za'ra mono õ ne, wawaséte zô, wa te oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ di za, wa norî hâ. 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, wa te oto 're ūromhuri za'ra mono da si, wa za oto 're wahâimana za'ra. Cristu Zezusihî ãma si, wa za oto 're wahâimana za'ra." Æne si te za asima ãma 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo.

¹² 'Râwi marî na asima 're ūrosa'rata waséte za'ra wa'aba mono zé hâ 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono tõ da, te za aiwaséte wi asina 're asiptete za'ra wa'aba mo, aipê'ë na.

¹³ Marî ūwasédé hâ 're 'manharî za'ra wa'aba mono tõ da, te za aihâiba hâ 're ūmadâ'â pese za'ra wa'aba mo, aihâiba hawim na marî 're 'manharî za'ra wa'aba mono tõ da. 'Re atâ'â za'ra wa'aba mono wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te 're ūaihâiwa'utu za'ra wa'aba mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 're anomro aba mono zép tém na hâ. Taha wa, te za 'Re ūhaimana u'âsi mono ma si, 're asisõmri za'ra wa'aba mo, misi haré. Taha ma si, te za aihâiba hâ 're ūsõmri za'ra wa'aba mo õne haré, marî ūwê si ãma 're ūmanharî za'ra wa'aba mono zéb da hâ.

¹⁴ 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'u'i'éré hâ asina tâma ãma 're ūwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, aiwasédé hâ te te oto ai'âma 're ab'madâ'â aba mono tõ da, 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tinhimizawi pese zém na si, ma tõ 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ ai'âma 're pê'ëzé za'ra wa'wa, aiwaséte na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherë. Taha zarina si, ma tõ te te 're aiwësämri za'ra wa'wa. Taha wa, te za aiwaséte wi asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mo oto.

'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're ūdasisõmri za'ra mono zé wasu'u'

¹⁵ Tawamhâ ãté Æne te za asima 're ūnharî za'ra wa'aba mo: "Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ūrob'u'i'érézé hâ wa te 're ūmadâ'â pese za'ra mono zéb zarina, te te sima wa'âma 're aroti mono õ di, taha zarina wawasédé hâ te te oto wa'âma 're ab'madâ'â tõ mono da, taha zarina te te 're wa'awësämri mono da. Tinhimizawi pese zéb zarina si, ma tõ te te 're wa'awësämri, wawaséte na 're wahâimana za'ra mono nherë, wa'âma 're pê'ëzé za'ra mono wa. Taha wa, wa za wawasédé hâ duré apâ wa te 're 'manharî u'âsi za'ra õne u'â, 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ dawaséte nherë, simizawi pese wa." Æne na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Tô'â.

¹⁶ A norî wa'wa hâ dama 're romhuri za'ra wa'aba mono da, aihâiba hâ dama 're sõmri za'ra wa'aba mono wamhâ, taha nhimiwada'uri na si, te za tõ 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Æne hâ aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane, aihâiba hâ aiwaséte ma, 're sõmri za'ra wa'aba mono wamhâ, te za tõ ãma 're asiwåséte za'ra wa'aba mo. Taha zarina te za

atâ'â u'âsi ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipë'ë 're, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, aihâiba hâ 're sõmri za'ra wa'aba mono wamhâ, taha nhimiwada'uri na si te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawapsi te za oto te te 're aiwësämri za'ra wa'wa.

¹⁷ Aiwasétē na si, ma tô aré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 're sahâri waihu'u za'ra wa'aba mono ãna. Tane nherë, ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te aima 're ïroti za'ra wa'aba mono zép si, te oto 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si, wa za 're wawata za'ra.

¹⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhiptetezé hâ ma tô te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, aiwasétē ãna oto ãma 're anomro aba mono da. Ma tô duré aima si'apito za'ra wa'wa, aiwë na si oto tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹⁹ 'Re ïdahâimana za'ra mono zém na, wa tô aima ãma romnhimire'ë za'ra wa'wa, ïnhimirowasu'u na hâ asi'uihâ na sada asimirosa'rata nhiptete waihu'u za'ra wa'aba õ wa. Aihâiba hâ aiwasétê ma, ma tô 're ïsõmri za'ra wa'aba mo aré, taha na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aihâiba na asina 're aiwasétê za'ra wa'aba mono da. Tane nherë, aihâiba hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, te za oto 're ïsõmri za'ra wa'aba mo, taha nhimiroti na si oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aihâimana wë uptabi na.

²⁰ Aiwasédé hâ 're sahâri waihu'u za'ra wa'aba mono ãna, 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te aima 're ïroti za'ra wa'aba mono zéb zarina 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di aré.

²¹ Aiwasétê na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, e marî ma tô aima 're hâimana za'ra wa'wa, 're ï'manhari za'ra wa'aba mono zé wa'râmimhâ, ãma aima 're ïrowë za'ra wa'aba mono zéb da hâ. Robaba dî. Taha na asimi'manhari wasétê za'ra wa'aba zém na ãma 're aséb za'ra wa'aba mono di oto. ãne si, da te 're 'manhari u'âsi za'ra mono wamhâ, dapë'ë 're, dadâ'â u'âsi ne, te za tô 're dahâimana za'ra.

²² Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhiptetezé hâ ma tô te te aima 're sõmri za'ra wa'wa oto, aiwasétê ãna ãma 're anomro aba mono da oto. Ma tô duré aima si'apito za'ra wa'wa, taha ma si oto 're romhuri za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ma tô, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna, aihâiba hâ tâma 're ïsõmri za'ra wa'aba mo. Taha wa'râmi te za rowë uptabi na ï'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono zé hâ te te aima 're apisutu 'wa oto.

²³ Dawasétê na si 're ïdanomro mono zé wa'râmi, te za dadâ'â u'âsi ne 're dahâimana za'ra dapë'ë 're, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti. Wanhib'apito Cristu Zezusihi ãma si 're danomro mono wapsi, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ sôpru wa, te te dama 're apisutu, ï'rata 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hâ, asa tâma 're ïdasawa'âbâ za'ra mono zéb zô,

sina 're simnhasi mono ãna.

7

Ímro'ō norī mrozém na rowasu'u na īsimiré

¹ Ísisänawā norī, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, ãhâna ïnhimi'ui'éré na te aima ïrowasu'u za'ra wa'aba zé hã, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di za duré. Ni'wa hã ti'ai ãma 're hâimana mono ré, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã pire na tâma 're hâimana, ti'ab ré 're ïdanomro mono zém na roti hã. Tane nherë, dâ'â wamhã oto, tâma 're hâimana mono õ di za oto, ïsarina 're ïhâimana mono zéb da hã. E marí wa. Tô oto dâ'â wa.

² Åne na wa za aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. Pi'õ norī hã ïmro hã tiwi 're dâ'â za'ra mono õ ré, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â sina, te te 're rême waihu'u za'ra mono õ di za. Ímro tiwi 're dâ'â za'ra mono wapsi, te za oto 're mro za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina, aimawi aibâ na, pi'õi wi ïmro 're dâ'â za'ra mono wa, timro na te te 're sahu tõ za'ra mono da, te te ãma roti õ wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

³ Tane nherë, pi'õ norī hã ïmro hã tiwi 're dâ'â za'ra mono õ nherë, aibâ aimawi ré 're hâimana za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're hâimana za'ra mono õ wa, te za ïpo're'õ hã da te ãma 're sa'ra, pi'õ norī ãma hã, tihâiba na tiwasédé te te 're 'manharí za'ra mono wa. Ímro tiwi 're dâ'â za'ra mono wapsi, te za oto 're mro za'ra, aibâ aimawi na. Tawapsi tihâiba na tiwasédé hã te te 're 'manharí za'ra mono õ di za, apâ 're mro za'ra mono wa. Åne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di.

⁴ Ísisänawā norī, tane duré, a norī wa'wa hã. Cristu hã wedepo'o nhonhi'râmi na asada dâ'â za'ra wa'aba wa, ma tô ïsiré 're atâ'â za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã asina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, aiwasédé hã te te oto ai'âma 're ab'madâ'â aba mono tõ da, 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tâibâ oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïhâiwa'utu nhib'a'uwe si, wa oto 're wanomro, taha ma si, wa te oto 're romhuri za'ra mono da, ïwë na si. Pi'õi wi, ïmro tiwi 're dâ'â za'ra mono wamhã, ïsimiroti hã te te 're wapari za'ra mono õ di za oto. 'Re mro zahu za'ra mono wapsi, te za duré timro tém nhimiroti hã te te 're 'madâ'â pese za'ra. Tane hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã asina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono, aiwasédé hã te te oto ai'âma 're ab'madâ'â aba mono tõ da, 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto, pi'õi wi ïmro 're dâ'â za'ra mono wa, ïsimiroti te te oto 're ïmadâ'â za'ra mono õ ne hã. Tâibâ

oto. Cristuhu ãma si, te za oto 're anomro aba mo, pi'õ hã apâ 're ïmro zahu za'ra mono norõ, timro tém nhimiroti te te 're ïwapari pese za'ra mono ne.

⁵ Wahâimana wasétê na 're wahâimana za'ra mono ré, wa tô marî ïwasétê zô si, wa te 're rob'ruiwapari za'ra aré. Taha ré, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'érézé hã, wawasétê ãna 're ïwanomro mono zé waihu'uzéb da, wama 're hâimana za'ra mono nherë, duré wama waihu'u pese za'ra nherë, taha upana si, wa tô marî ïwasétê zô si, wa te 're rob'ruiwapari za'ra, tô õhõ zô si, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wawi 're ïazawi mono zô si. Taha zarina wa tô aré wapë'ë 're, wadâ'â u'âsi ne 're wahâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhti.

⁶ Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô te te wama 're apisutu oto, ïsimiroti na rob'ui'éré 'rada hã wa te wasina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra mono zéb zarina, wawasédé hã te te wa'âma 're ïab'madâ'â mono zéb da, 're wasi'madâ'â za'ra mono tõ da oto. ïsimiroti na rob'ui'éré 'rada hã wa te wasina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra mono zéb zarina, te te 're ïwa'anho'reptui mono zéb zô, 're wanhopré mono sina, wa te oto tâma 're romhuri za'ra mono õ di, 're ïwahâimana 'rata za'ra mono zém na hã. ïpë'ëzani hã te te wama 're ïaroti mono zéb zarina si, wa oto wa te tâma 're romhuri za'ra, wahâimanazép tém na si.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti, da te oto ïwaihu'u za'ra zéb zarina, dawasétê na 're ïdasiwaihu'u za'ra mono zé wasu'u

⁷ Tawamhã e 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã wasétê di, Mozési te te ãma ïrob'ui'éré na hã. Mare di. Wasétê õ di. Âhã wasu'u hawi, wa tô wa hã ïwasétê na ïsiwaihu'u, 'râwi. ãne, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata wasu'u hã: "Marî ïwë hã dawi 're 'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za." ãne hã te waihu'u õ 'wa'âhã, aré ïwasétê na ïsiwaihu'u õ di, marî te ïsima ïruiwaparizém na hã.

⁸ Âhã wasu'u na te oto waihu'u wamhã, marî hã te dawi 're ïruiwapari mono zéb da si, wa tô te ïsima 're rosa'rata u'âsi, 're ïhâimana wasétê mono zéb zarina. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã dama waihu'u za'ra õ wa, dawasétê na 're dasisãmri waihu'u za'ra mono õ di. Wa hã bêté. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata wasu'uzéb zarina si, wa tô ïsiwaihu'u, ïwasétê na hã.

⁹⁻¹⁰ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rowasu'u hã te waihu'u õ nherë, wa tô aré ïsi'âma rosa'rata na te 're upa. ïwasétê na 're ïsi'madâ'â mono ãna, wa tô 're ïhâimana. Tane nherë, ïsimiroti 'rata na rob'ui'éré wasu'u hã te oto waihu'u wamhã, ãne na te oto ïsi'âma 're rosa'rata mono õ di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ïwasétê na aré 're ïhâimana mono zém na hã wa tô ïsi'âma waihu'u. ïdâ'â u'âsi, wa tô aré 're ïhâimana, ïpë'ë 're. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã

ma tō tinhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā wama sōmri za'ra, wa te wasina tāma 're ūwaimrami za'ra mono zéb zarina, rowē uptabi na āma 're wanomro wē mono da. Tane nherē, te ūsina tāma uwaimrami õ di, wa hā. Taha wa, wa tō aré ūdā'ā u'āsi 're ūhāimana u'āsi, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhiti.

¹¹ 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata si te 're ūmadā'ā pese mono na, ūwasédé hā te te oto ūāma 're 'madā'ā tō mono da, te te sima ūāma roti da newa, wa tō aré ūnhimiza'rese āna 're ūhāimana. Taha zarina, wa tō aré ūpē'ē 're, ūdā'ā u'āsi 're ūhāimana, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhiti.

¹² Tane nherē, ūsimiroti 'rata na Mozési te te ūrob'ui'éré hā wē uptabi di. ūsarina si te wama 're hāimana, ūwē uptabi si.

¹³ E tawamhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā wē uptabi nherē, e taha zarina, wa tō aré ūpē'ē 're, ūdā'ā u'āsi 're ūhāimana. Mare di. ūwasétē na 're ūhāimana 'rata mono zéb zarina si, wa tō aré ūdā'ā u'āsi 're ūhāimana. Taha zarina, wa tō 're ūhāimana wasétē mono zém na ūsina waihu'u. Uburé marī ūwasédé hā da te 're ūmanharī za'ra mono zé hā ūwasétē uptabi na wa tō duré waihu'u.

Paru hā 'rāwi tinhimirosa'rata wasétē na ūsi'wapézé wasu'u

¹⁴ 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma ūrob'ui'éré hā e ma hawimhā. ūpē'ēzani hawip si. Tane nherē, ta hawimhā, wa hā 're ūhāimana mono õ di. A'uwē hāiba na 're ūmorī wa, wa ūhāimana nib'aware na 're ūhāimana, ūsi'uihā na ūsina ūnhiptete waihu'u õ na hā. 'Re ūhāimana wasétē mono zé ma si, wa ūhāiba hā te 're sōmri u'āsi.

¹⁵ ūnhimiza'rese āna, wa duré 're ūhāimana, ūwasédé hā te 're ūmanharī mono zém na, te ūsina waihu'u õ wa, 'rāwimhā. Uburé marī ūwē si te 're ab'madā'ā mono da nherē, taha si te 're 'madā'ā mono õ di. Uburé marī hā te 're ab'manharī tō mono da, te ūsiwi 're awē'ō mono nherē, wa tō te te 're ab'manharī tō, ūwē upana.

¹⁶ Uburé marī hā te 're ab'manharī tō mono da, te ūsiwi 're awē'ō mono nherē, ūwē upana te 're ab'manharī mono wamhā, wa ūsina waihu'u, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré, ūwē si 're ūhāimana mono na hā, ūsarina si.

¹⁷ Uburé marī ūwasédé hā te 're ab'manharī mono da, te ūsima 're awē mono õ nherē, ūwasédé hā ūpē'ē 're, ūma 're ūhāimana mono zéb zarina, wa te te 're ab'manharī u'āsi tō, te ūsiwi 're wē'ō waihu'u mono āna.

¹⁸ Marī ūwē hā ūpē'ē 'remhā ūma 're hāimana mono õ di. Āne hā ūma waihu'u pese di. Uburé marī ūwē si te 're ab'manharī mono da, te ūsima 're awē mono nherē, te ūsina 're uwaimrami waihu'u mono õ di, ūsi'uihā na hā.

¹⁹ Uburé marī ūwē si te 're ab'madā'ā mono da nherē, taha si te 're 'madā'ā mono õ di. Taha upana, wa ūwasétē si te 're

ab'manhari, ãne hã te 're ab'manhari tõ mono da, te ̄siwi 're awẽ'õ mono nherẽ.

²⁰ Uburé marĩ ̄wasédé hã te ̄simma 're awẽ'õ mono nherẽ, te 're ab'manhari mono wamhã, e ̄si'uihâ na te ̄simma ̄wézéb zarina, wa te te 're ab'manhari. Mare di. ̄Wasédé hã ̄pẽ'ẽ 're, ̄ma 're ̄haimana u'âsi mono zéb zarina si, wa te te 're ab'manhari.

²¹ Æne hã wa tô uburé ̄sina waihu'u, 're ̄haimana mono zém na hã. Marĩ ̄wé si te 're ab'manhari u'âsi mono da, te ̄simma 're wẽ mono nherẽ, wa ̄upana marĩ ̄wasétê zô si 're ̄sipizari, te ̄siwi 're awẽ'õ waihu'u mono ãna.

²² Wa hã 'Re ̄haimana u'âsi mono nhimiroti wẽ wasu'u na hã 'râwi wa tô te ̄simma 're wẽ u'âsi, ̄pẽ'ẽ 'remhã.

²³ Tane nherẽ, aimawi 're ̄haimana mono zéb da hã, te ̄ma 're haimana u'âsi, ̄pẽ'ẽ 'remhã, ̄nhimirosa'rata wasédé hã. ̄pẽ'ẽ 'remhã ̄nhimirosa'rata wasédé hã duré ̄nhimirosa'rata wẽ hã te 'râwi nherẽ, 're si'wapé u'âsi zahuré, ̄wasédé hã te 're ̄manhari mono zéb da hã, duré te ̄simma 're ̄wé mono zéb zarina, ̄wé hã te 're ̄manhari mono zéb da hã. Ni'wam norĩ hã danhimiwada'uri zarina si 're haimana za'ra mono wamhã, marĩ hã te te sima 're ̄wé za'ra mono zéb zarina, te te 're 'manhari waihu'u za'ra mono õ di. Tane duré, wa hã marĩ ̄wé si te 're ab'manhari u'âsi mono da, te ̄simma 're wẽ mono nherẽ, marĩ ̄wasédé hã ̄pẽ'ẽ 'remhã ̄ma 're ̄haimana mono zarina, wa marĩ ̄wasédé hã te 're ab'manhari tô.

²⁴⁻²⁵ Wa hã ̄wasétê u'âsi 're ̄haimana mono zém na, 'râwi 're ̄sipo're pu'u mono wa, wa 're ̄siwẽ'õ u'âsi. 'Re ̄haimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're ̄haimana u'âsi mono da, te ̄simma 're rosa'rata wẽ u'âsi mono nherẽ aré, tane nherẽ, ̄pẽ'ẽ 're, ̄wasédé hã ̄ma 're ̄haimana u'âsi mono zéb zarina si, wa 're ̄haimana u'âsi tô. E 'wa hã te za ãne wamhã, ̄nho'reptu, ̄pẽ'ẽ 're, ̄dâ'â u'âsi 're ̄haimana mono zém hawimhã. 'Re ̄haimana u'âsi mono si te za ̄nho'reptu, ̄dâ'â u'âsi 're ̄haimana mono zém hawi, Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina hã. Taha wa, wa oto taha ãma si 're ̄wata u'âsi.

8

'Re ̄haimana u'âsi mono pẽ'ezani te te dama 're ̄awẽ mono zéb zarina si, 're ̄danomro wẽ mono zé wasu'u

¹ Taha wa, Cristu Zezusihi ãma 're ̄nomro mono norĩ hã, 'Re ̄haimana u'âsi mono te te siwi 're awẽ'õ mono õ di za oto. Taha zarina, te te hâ za'ra õ di za.

² 'Re ̄haimana u'âsi mono pẽ'ezani hã ma tô te te 're wa'apisutu, Cristu Zezusihi ãma si 're wanomro wẽ u'âsi mono da. Taha zarina, ma tô ̄wasétê u'âsi 're ̄haimana mono nherẽ, ̄nho'reptu, ̄pẽ'ẽ 're, ̄dâ'â u'âsi aré 're ̄haimana mono zém hawi. Tiwaihu'u pese na ma tô ãne hawi ̄nho'reptu.

³ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te īrob'ui'érézé hā wa te 're īmadâ'â pese za'ra mono zéb zarina, te te sima wa'āma 're aroti mono õ di za 'Re īhāimana u'āsi mono hā, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madâ'â tō mono da, taha zarina te te oto 're wa'awēsāmri mono da. E marī wa. Wawasétē u'āsi wahāimanazém hawi, wanhib'aware na 're wanomro u'āsi mono wa. Taha wa, wa te wasina 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā. Wawasétē si, wa te 're īmanharī za'ra mono zé hā ma tō te te siwi 're awē'ō pese, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, ma tō ti'ra hā we satō ti'ai u, da'upana dazada dâ'â da, dawasétē u'āsi 're īdahāimana za'ra mono zém hawi, te te 're da'anho'reptui mono da. Ti'ai āma dahāiba na ma tō 're mo, Cristu hā. Tane nherē, dasine ti'ai āma hā tiwasédé hā te te 're ab'manharī mono õ di, tihāiba na hā.

⁴ Āne ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā 'manha, īsimiroti na rob'ui'éré hā wa te wasina 're īuwaimrami za'ra mono zéb da hā, īpē'ēzani, wa te 're īmadâ'â pese za'ra mono zéb zarina, wapē'ē 're wanhimirosa'rata wasétē na 're wahāimana za'ra mono õ wamhā.

⁵ Ni'wam norī hā 're īhāimana wasétē za'ra mono ma si, tihāiba te te 're īsōmri u'āsi za'ra mono norī hā ta norī hā te siwa'ru 'rāwi te te sima 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're rosa'rata wasétē u'āsi za'ra. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimiroti zarina si 're īhāimana za'ra mono norī hā, ta norī si te te sima 're rosa'rata wē u'āsi za'ra, īpē'ēzani te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si.

⁶ Ni'wam norī hā tihāimana wasétē ma si, tihāiba te te 're sōmri u'āsi za'ra mono wamhā, ta norī hā te za tipē'ē 're, dâ'â u'āsi 're hāimana za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono nhiti. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si, 're hāimana wē za'ra mono wamhā, ta norī si te za 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata 're hāimana u'āsi za'ra, robzei u'āsi na.

⁷ Ni'wam norī hā siwa'ru 'rāwi te te sima 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're rosa'rata wasétē u'āsi za'ra mono wamhā, ta norī hā te za 'Re īhāimana u'āsi mono nhitob'ru 're hāimana za'ra. Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di. Te te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono õ di, tō.

⁸ Ni'wam norī hā tihāimana wasétē ma, tihāiba te te 're sōmri u'āsi za'ra mono wamhā, ta norī ma, 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma 're toi waihu'u za'ra mono õ di za.

⁹ Tane nherē, a norī wa'wa hā aipē'ē 're, aiwasédé hā aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're anomro aba mono õ di oto. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te oto 're

aihâimana wē za'ra wa'aba mo, Īpē'ēzani hā sena na aipē'ē 're, 're sāmra za'ra wa'aba mono wamhā. Ni'wam norī ma, īpē'ēzani, īpē'ē 're, tāma 're hâimana za'ra mono õ wamhā, ta norī hā Cristuhu nhib'a'uwe 're hâimana za'ra mono õ di.

¹⁰ A norī wa'wa hā Cristu, aipē'ē 're, aima 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, niwamhā te za aihâiba za'ra wa'wa hā aiwi 're si'utōrī za'ra wa'wa, aiwasédé hā aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa. Tane nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're īaiwësämri za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za īpē'ēzani hā te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ī'rata 're asimroi u'âsi aba mono da.

¹¹ 'Re īhâimana u'âsi mono hā Zezusihî hâiwa'utu'wa hā, īpē'ēzani te aipē'ē 're, 're sāmra za'ra wa'wa. Tô õ hā Cristu te te īhâiwa'udu hā te za aihâiba hā niwamhā aiwi 're si'utōrī pese za'ra wa'aba mono nherē, te te 're aihâiwa'utu za'ra wa'wa, īpē'ēzani hā aipē'ē 're, 're īsämra za'ra wa'aba mono zéb zarina.

¹² īsisänawā norī, taha wa, wapē'ē 'remhā wanhimirosa'rata wasétē na 're īwahâimana za'ra mono zé hā, mare di za oto.

¹³ Aipē'ē 'remhā asimirosa'rata wasétē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhā, te za atâ'â u'âsi ne 're anomro aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti. 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzém na, uburé aiwasédé 're ī'manharī za'ra wa'aba mono zé hā asiwi 're uprosi pese za'ra wa'aba mono wapsi, te za 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata.

¹⁴ Uburé 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani 'madâ'â sina 're īhâimana za'ra mono norī si, te 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, 're nomro, īpē'ēzani te te 're īsimroi wē mono norī hā.

¹⁵ E marī da, ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā Tipē'ēzani te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. E īsimirob'manharīzé ma, 're aipahi za'ra wa'aba mono sina, tāma 're romhuri za'ra wa'aba mono da, ma tō te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. Mare di. Taha dai õ di. 'Re īhâimana u'âsi mono hā ai'âma 're 'ra za'ra wa'aba mono da si, ma tō te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, Tipē'ēzani hā. Taha nhimipawaptobzéb zarina, wa 'Re īhâimana u'âsi mono hā wa te 're 'mahârâ za'ra, ãne: "Wamama, Wamama." ãne wa te 're ī'mahârâ za'ra mono zé hā.

¹⁶ Wa norī hā 'râwi wapē'ē 're, wa tō wa te wasina 're waihu'u pese za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra oto 're īwahâimana za'ra mono na. Duré īpē'ēzani hā te te wama 're ī'waihu'u mono zéb zarina zama, wa tō 'râwi wa te wasina 're waihu'u za'ra, ī'ra oto 're īwahâimana za'ra mono na.

¹⁷ 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, marī īwē na tinhib'a'uwe ma, 're īsõpru mono zéb da, te te tāma 're īropisutu za'ra mono zéb ré, wa za 're wahâimana

za'ra. Duré uburé marī īwē na Cristuhu ma, īsōprubzéb da, te te tāma īropisutuzéb ré, wa za īsiré 're wahâimana za'ra. Zesusihi ne, wa te 're robzépata za'ra mono wamhă, wa za īsine rowē uptabi na 're wahâimana za'ra.

'Re īhâimana u'âsi mono, tizazei'wa norī ma, za īwē te te tāma 're īapisutu mono zé wasu'u

¹⁸ Ti'ab ré, wa te 're īrobzépata za'ra mono zé hă, taré, 'Re īhâimana u'âsi mono, za īwē hă te te wama 're īapisutu mono zé ma hă. Tô sena, wa tô ãne na waihu'u, wa hă.

¹⁹ 'Re īhâimana u'âsi mono hă uburé te te īapoto mono hă, simisutu te umnhasi sina sô 're simipari za'ra, bâdâ īwa īwaptâ'âzéb zô, uburé ti'ra na sô'awi za te te oto dama īwasu'u hâ'i're za'ra zô.

²⁰⁻²¹ 'Re īhâimana u'âsi mono, marī te te īapoto mono hă te wasétē na 're hâimana za'ra, a'â. Tinhimipoto mono bâ, niha tāma 're īhâimana za'ra mono zéb da, te te tāma 're apisutu mono nherë, te te sina tāma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ di. Siwa'ru te a'â 're hâimana za'ra, siwamnarī na. Tane nherë, ãne na si'uihâ na 're hâimana za'ra mono õ di. 'Re īhâimana u'âsi mono si, ma tô tāma pisutu za'ra, siwa'ru a'â 're hâimana za'ra mono da. Niwapsi uburé marī te te īapoto mono hă wasétē u'âsi 're īhâimana za'ra mono hawi, te za anho'reptu. Taha zô, wa sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, siwamnarī ãna oto 're hâimana za'ra mono da. Tawamhă wasine, robzei u'âsi te za oto 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, rowē u'âsi 're īwahâimana za'ra mono ne.

²² Pi'õi ãma, īwasâ 're sépu'u za'ra mono wamhă, te za 're wab'ëtë za'ra, 're séptâ'â za'ra mono hâ. Tane te za duré uburé marī hă 'Re īhâimana u'âsi mono te te īapoto mono hă a'â 're wab'ëtë za'ra, ti'ab ré, wasétē na 're īhâimana za'ra mono zém hawi 're wairébé mono hâ. Ñne hă wama waihu'u pese za'ra di oto.

²³ Tane nherë, uburé ropodo hă ta norī si 're wab'ëtë za'ra mono õ di. Wa norī zama, wa 're wawab'ëtë u'âsi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hă tinhoprubzéb zarina, īmor'rrata na Tipê'ëzani, te te wama 're anhomri mono wa, wapë'ë 're, 're īsämra u'âsi mono da hă. 'Râwi wapë'ë na, wa 're wawab'ëtë u'âsi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hă uburé ti'ra na sô'awi za te te oto dama īwawasu'u hâ'i're za'ra zéb zô, 're wanhimipari za'ra mono ré. Duré ti'ab ré, wanhib'uware na wahâimana wasétē na 're īwahâimana za'ra mono zém hawi, za te te 're īwa'awaibui mono zéb zô, 're wanhimipari za'ra mono ré, wa 're wawab'ëtë u'âsi za'ra.

²⁴⁻²⁵ 'Re īhâimana u'âsi mono, īwē si za te te wama 're īapisutu mono zéb zô, wa te 're wawâ za'ra mono ãna, sô 're īwanhimipari za'ra mono zéb zarina, ma tô te te 're

wa' anho'reptu. Ti'ab ré, marī zō 're wanhimipari za'ra mono ré, wa te oto 're 'madâ'â za'ra mono wamhā, e wa za õne u'âsi sô 're wanhimipari za'ra. Mare di. Tâibâ oto, sô 're ïwanhimipari za'ra mono zé hā za. Marī zō 're ïwanhimipari za'ra mono zé hā, zahadu wa te 're 'madâ'â za'ra mono õ ré si, wa za tō wanhiptete sina sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, wa te 're sazei utōrī za'ra mono ãna.

²⁶ Tane duré 'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwē hā za te te wama 're ïapisutu mono zéb zō, wasina sô 're wanhimipari wa'a za'ra mono wamhā, ïpē'ëzani si te za te te 're wa'apawapto, sô 're wanhimipari wa'a za'ra mono tō da. Duré, wa norī hā niha 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, wasi'âma 're ïwamreme zusi mono zéb da hā, wa te wasina tâma âma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono dai õ nherē, te za ïpē'ëzani si wa'âma 're mreme u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, wahâiba mono bâ, wa'âma 're pê'ëzé uptabi mono sina. Wasi'uihâ na ïwē hā wa te tiwi 're ïwaptêrē za'ra mono zém na, wa te tâma âma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono dai õ nherē, te õhõ si wa'âma 're mreme u'âsi, te te 're wa'apawapto mono da, ïpē'ëzani hā.

²⁷ 'Re ïhâimana u'âsi mono hā dapë'ë 're, uburé danhimirosa'rada hā tâma waihu'u pese di. Taha wa, ïpē'ëzani nhimirosa'rada hā tâma waihu'u pese di duré. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tâma 're ï'awē mono zéb uwaibaba si, te ïpē'ëzani hā ïsib'a'uwē norī âma 're mreme u'âsi.

²⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono zawi pese 'wa norī da, marī ïwasédé hā ahâ na sada 're hâimana za'ra mono nherē, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hā ïwē si te te tâma 're apisutu ïwa'râmi, te te sima 're ï'awē mono zéb zarina, tinhib'a'uwē da, te te sima 're ïapisutu mono norī ma hā. Âne hā wama waihu'u pese za'ra di oto wa norī hā.

²⁹ Duréihâ marī õ ré hā, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima âma ïrotizéb zarina, te te sima 're ïwa'apisutu mono norī hā, ïra ne, tō Zesusihi ne, oto 're wahâimana za'ra mono da, ma tō duré te te 're wa'apisutu siro. Ta hā uburé ïsazei'wa norī dub'rada, 're hâimana mono da, ma tō âne te te 're wa'apisutu siro, sima.

³⁰ Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're ïwa'apisutu mono norī hā ma tō te te sima 're wa'awē, ïtëme 're wanomro mono da, wa te 're saze za'ra mono da. Tawamhâ ïtëme 're wanomro mono wamhā, ma tō duré te te 're wa'awësämri, wawasédé hā te te oto wa'âma 're ïab'madâ'â mono õ zarina. Ma tō duré te te wama 're apisutu siro, niwapsi ïra Zesusi 're ïmorî wê uptabi ne, 're wahâimana za'ra mono da oto.

Cristuhu nhimizawi pese zé hā dawi ïs'i'utōrī'özé wasu'u

³¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono hā âne hā te te wama 're apisutu mono wamhā, e niha za tawamhâ. Ta hā, wa niwî oto

're hâimana za'ra mono wa, e 'wa hã te za wa'ãma ai'uté. Mare di. Uburé wanhitob'ru norí nhiptetezé hã, tarére 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã.

³² 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ti'ra te te wawi sawi za'ra õ di, wazada dâ'â za'ra tõ da. Wa'udâna ma tõ wama sõmri za'ra tõ, te te wawi sawi ãna. E tawamhã uburé marí ïwë hã te te wama 're anhomri mono õ di za. Te te wawi 're azawi mono ãna, te za tõ te te wama 're anhomri, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

³³⁻³⁴ Wa norí hã 'Re ïhâimana u'âsi mono, tinhib'a'uwẽ da, te te sima 're ïwa'apisutu mono norí si, ma tõ te te 're wa'awësãmri, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ïab'madâ'â mono õ zarina. E ni'wam norí hã wawasédé te te wa'ãma 're sa'ra mono da bâ bété. Ni'wam norí hã, wawasédé te te wa'ãma 're sa'ra waihu'u mono õ di za oto. ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Cristu Zesusi hã ma tõ wazada dârâ, wa'upana. Apâ ma tõ duré hâiwa'udu. Taha wa, te oto Timama nhimire niwí 're sãmra, dama pire na. Timama ma, te duré te te 're wa'awasu'u wẽ u'âsi, wazada ïdâ'âzéb zarina, wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madâ'â tõ mono da oto. ãne wa, e ni'wam norí hã wawasété na te te wama 're nharí zahu za'ra mono da bâ oto. Mare di.

³⁵ Cristu hã te te 're wa'azawi pese uptabi. E 'wa hã te Cristuhu nhimizawi pese zém nhiti te te 're ïwa'azani mono da hã, 're hâimana. Ni'wai õ uptabi di. Tane nherë, ãté wa za a'â wa te 're robzépata za'êtë za'ra. ãté marí ïwasédé hã te za a'â wazô 're wairébé. ãté ïsazei'wa 're wanomro mono wa, te za a'â da te wama 're rob'manharí wasétë za'ra. ãté mra hã wa za a'â wa te 're sépata za'ra. ãté wanhibrob ãna, wa za a'â 're wahâimana za'ra. ãté te za duré a'â da te wama 're amhâzépa za'ra, da te 're wanhimroi mono da. ãté te za duré da te 're wanhimro. E tawamhã, ãne na wa te 're robzépata za'ra mono 'ru te, te za Cristu te te 're ïwa'azawi pese mono zé hã, wawi 're si'utõrí za'ra. Mare di. Wawi 're si'utõrí waihu'u za'ra mono õ di za.

³⁶ Duréihã apito Dawi hã ma tõ ãne na wa'ãma rob'ui'éré siro, za wa te 're ïrobzépata za'ra mono zém na hã:

"Wamama, 'Re ïhâimana u'âsi mono, wa norí hã asib'a'uwẽ 're wanomro mono wa, wama romnhimimnhasi u'âsi na, wa 're wahâimana za'ra, da te 're wanhimroi mono õ'umnhasite.

Pone'ërebâi ãma 're dapë'ëzé za'ra mono ãna, dasazéb da, da te 're ïsimroi mono ne, te da te dasima 're wawẽ za'ra, da te 're wanhimroi mono da, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa oto."

ãne duréihã Dawi hã te te wa'ãma ïrob'ui'éré sirõmo za'ra hã, te 're hâimana, ïbaihâ na hã.

³⁷ E tawamhã, uburé marí ïwasédé hã wazada 're ïhâimana za'ra mono zéb zarina, te za Cristu te te 're ïwa'azawi pese

mono zé hā wawi 're si'utōrī za'ra. Mare di. Uburé marī na da te wama 're rob'manharī wasétē za'ra mono da nherē, ta hā te te 're īwa'azawi pese mono, te za te te 're wa'apawapto, Cristuhu si, wanhitob'ru norī āma wa te āma 're ai'uté pese za'ra mono da.

³⁸ Uburé marī hā wazada 're īhāimana za'ra mono zém hawi, 'Re īhāimana u'âsi mono hā tinhimizawi pese zé hā te te wawi 're īazani mono da hā, mare di. Āne na sena na, wa tō īsina waihu'u, wa hā. Wahāiba ré ré 're wahāimana za'ra mono wamhā, duré oto 're wadâ'â za'ra mono nherē, tinhimizawi pese zé te te wawi 're azani mono õ di za. Duré īhāiba'õ norī hā īsib'apito norī zama, te te wawi 're sani waihu'u za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īwa'azawi pese mono zé hā. Duré, ā bâtâ na marī hā wazada 're hāimana za'ra mono 'ru te, te te wawi 're azani mono õ di za, tinhimizawi pese zé hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Duré niwamhā uburé marī hā za wazada 're hāimana za'ra mono 'ru te, te te wawi 're īazani mono da hā, mare di za tō.

³⁹ Uburé marī hā hāiwa na 're īsimasa mono hā duré ti'ai 'rowi 're īhāimana za'ra mono hā te te wawi 're sawi waihu'u za'ra mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hā. Uburé 'Re īhāimana u'âsi mono te te īapoto mono hā, niwamhā te te wawi 're sani waihu'u za'ra mono õ di za tō, īsimizawi pese zé hā. Robaba uptabi di. Wanhib'apito Cristu Zezusihī āma si 're wanomro mono wa, te te 're wa'azawi pese uptabi, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, õne u'âsi.

9

Izarazéhé nnihudu norī, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima 're īapisitu mono zé wasu'u

¹ Tō sena, wa za aimā rowasu'u za'ra wa'wa. Wa hā Cristuhu te, 're īmorī wa, 're īzadawa nhipeso mono õ di. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani te te īma īwaihu'uzéb zarina, duré 'râwi īpē'ë na te īsi'āma 're īrosa'rata mono zéb zarina, wa tō waihu'u, dama 're īzadawa nhipeso mono õ na hā.

²⁻³ īsiré zudezu norī āma hā, āma 're īpē'ezé uptabi za'ra mono di, Cristu hā te te siwi 're wē'õ za'ra mono wa. Taha wa, te duré īwi 're robzei'õ pese, īpē'ë 'remhā. Ta norī āma 're īpē'ezé uptabi za'ra mono wa, wa aré te īsima 're rosa'rata u'âsi īpē'ë na, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, īsipisitu da, īupana za'ra te te 're īwē'õ mono da, duré Cristuhu nhti, īupana 're īhāimana u'âsi za'ra mono da. Āne hā 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te īma 'manharī dai õ nherē, wa taré īsiwaihu'u, īsiré zudezu norī āma 're īpē'ezé uptabi za'ra mono zém na. Āne na, wa tō aimā īsiwasu'u za'ra wa'wa, 're īzadawa nhipeso mono õ na hā.

⁴ Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipisudu, te 're hāimana za'ra. Ta norī āma, ma tō 're 'ra za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ta norī ma si, ma tō rowa'a na aré ī'rata 're sāmra za'ra 'rāwi, īwaihu'u pese zé hā duré īhāimana wē zé hā te te waihu'u za'ra da. Simisutu siré, āma 're hāimana u'āsi za'ra mono da, ma tō duré marī īwē hā te te tāma 're apisutu. īsimiroti na Mozési te te īrob'ui'érézé hā ma tō duré tāma sōmri za'ra. Ta norī ma, ma tō duré 're siwaihu'u za'ra, ī'wuaibaba si āma 're īwata za'ra mono zéb da hā. Ta norī ma, ma tō duré ahā na te te tāma 're aropisutu, zudezu norī ma, za te te tāma āma 're ī'a'uwaimrami mono zém na hā.

⁵ Wahi'rata norī nihudu uptabi, te ta norī hā 're hāimana za'ra, dama īpire uptabi za'ra norī nihudu. Cristu hā zudezu hāiba na, ma tō podo, ti'ai āma. Cristu hā ta hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, uburé marī hā te te 're ī'ab'madâ'ā mono. Taha āma uburé 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono. Tō sena, wa āne na aima āma rowasu'u za'ra wa'wa.

⁶ E tawamhā, Izarazéhé nihudu norī hā Cristu te te siwi 're wē'ō za'ra mono wa, te te tāma āma 're a'uwaimrami mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono, te te tāma 're īropisutu za'ra mono zém na hā. Ma tō te te tāma āma 're a'uwaimrami, tō. Izarazéhé nihudu norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipisudu hā aihīni 're hāimana za'ra mono õ di, īsib'a'uwē uptabi, 're nomro mono da.

⁷ Duré Abra'āhā nihudu sidāpāsi īsihudu norī hā, īsihudu ahā na za 're īhāimana za'ra mono na, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutuzéb zarina, aihīni uptabi, āma 're hāimana za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra uptabi hā 're īhāimana za'ra mono na hā. Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō āne na Abra'āhā ma ropsutu, romhā ré: "Izatihi nihudu norī si, te za īnhib'a'uwē uptabi hā 're hāimana za'ra." Āne ma tō tāma waihu'u siro, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁸ Taha wa, Abra'āhā nihudu mono norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, aihīni 're īnomro mono õ na, te wasu'u ã hā, duréihā Abra'āhā ma, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īwaihu'uzém na. Abra'ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiropisudu hā te te āma īsaze ne, tane duré īsimiropisutu na, da te 're īsaze za'ra mono norī si, te za Abra'āhā nihudu ne oto 're dahāimana za'ra.

⁹ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono hā Abra'āhā ma, te te īropisutuzé hā, āne īsimiroti wasu'u hā: "Wahub amo na, wa za duré we atēme wi, tō ã a'amo za duré īwa īwaptā'ázém na. Tawamhā apā we atēme īwisi õ ré, te za Saraha ma ī'ra podo, aibā na." Āne duréihā Abra'āhā ma, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īropisutuzé hā.

¹⁰ Tawamhā Saraha 'ra hā ma tō tiprédu oto, Izati hā. Ta hā wah'i'rada. Prédu wamhā, ma tō timro, Rebecaha āma. Ta

hā ma tō duré ti'ra, ūra maparane ūsi'ubza hā, aibā zahuré hā.

¹¹⁻¹² Tane nherē, ūdi'i 're, zahadu hāimana zahuré nherē, duré marī ūwē hā te te waihu'u zahuré ū nherē, zahadu marī ūwasédé hā te te duré waihu'u zahuré ū nherē, ma tō āne 'Re ūhāimana u'āsi mono hā tāma waihu'u siro, Rebecaha ma: "Ūdub'rada hā te za tinoi ma wapu na 're hāimana." Āne ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā ūno si sima pisutu, tidub'rata ma, pire na 're hāimana mono da. E marī hā te te 're ūmanharī wē zahuré mono zéb zarina, ma tō ūno si sima pisutu, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Taha wab ū di. Si'uihā na te te sima ūwēzéb uwaibaba, ma tō sima pisutu, ūno si.

¹³ Āne na hā 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō ūmreme na rob'ui'érē, ūbaihā na hā: "Zacoho si, ūma sawi di. Eza'uhu si, wa tō ūsiwi wē'ō." Āne 'Re ūhāimana u'āsi mono, si'uihā na te te sima ūwēzéb zarina, Zaco te te sima ūpisutuzé hā, ūdub'rata upana.

¹⁴ Āté āne na te za asima 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo: "'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te sima ūwēzéb zarina, ūno si te te sima ūpisutu na hā ma tō āma upa. Ūuwaibaba ū di.'" Āne na hā asima āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ū di za. Ūuwaibaba si te te dama āma 're a'uwaimrami u'āsi, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Te te dama āma 're a'upai mono ū di.

¹⁵ Duréihā Mozésihi ma, ma tō āne na siwasu'u: "Ni'wam norī āma 're ūpē'ēzé za'ra mono da, te ūsimā 're wē za'ra mono wamhā, wa za tō āma 're ūpē'ēzé za'ra, āma 're ūsiwārī za'ra mono da, ta norī āma hā. Duré ni'wam norī āma 're ūpē'ēzé za'ra mono da, te ūsimā 're wē za'ra mono ū wamhā, āma 're ūpē'ēzé za'ra mono ū di za tō, ta norī āma hā, te 're apawapto mono da." Āne Mozésihi ma, ūsiwaihu'uzé hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā.

¹⁶ Taha wa, da te dasima 're ūwē za'ra mono zéb zarina, te te 're da'apisutu mono ū di, da'āma 're ūpē'ēzé mono zém na hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Duré dasi'uihā na sō 're ūdasiwasutu za'ra mono na, te te 're da'apisutu mono ū di, da'āma 're ūpē'ēzé mono zém na hā. Si'uihā na te te sima 're ūda'awē mono zéb zarina si, te za tō da'āma 're pē'ēzé, da'āma 're ūsiwārī mono zéb da hā.

¹⁷ Duréihā ma tō Mozési hā āne na āma rob'ui'érē, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā apito Para'oho ma te te ūrowasu'uzém na, āne:

"Wa hā wa tō aipisutu, dama asi'apito da. Wa tō duré nasi ai'rānhito, asimirosa'rata nhiptete na aihāimana mono da, a'ā. Wa tō duré nasi aima rob'manharī wasétē, ūnhimiwaihu'u pese zém na, da te 're ūwaihu'u za'ra mono da, duré daro mono bā ūnhisi na, da te 're ūwaihu'u pese za'ra mono da oto."

Āne duréihā apito Para'oho ma, īsiwasu'uzém na ma tō ībaihā na āma rob'ui'érē, Mozési hā.

¹⁸ Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ni'wam norī āma 're pē'ezé za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, te za tō āma 're pē'ezé za'ra, āma 're siwārī za'ra mono da. Duré te te sima 're īda'awē mono zéb uwaibaba, te za te te 're da'a'rānhito, danhimirosa'rata wasétē nhiptete na a'ā 're dahāimana za'ra mono da.

'Re īhāimana u'āsi mono, te te sima 're īda'awē mono zéb zarina si, marī hā te te dama 're īapisutu mono zé wasu'u

¹⁹ Āté ni'wam norī hā āne wa'rāmi te za te te īma 're nhari za'ra, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā. Āté āne te za ta norī hā te te īma 're nhari za'ra: "Re īhāimana u'āsi mono hā danhimirosa'rata wasétē nhiptete na a'ā 're dahāimana za'ra mono da, te te 're da'a'rānhito mono wamhā, āne wamhā, e niha te za te te siwi 're da'awē'ō. Te te siwi 're da'awē'ō waihu'u mono õ di za. E 'wa hā, te 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipisutu da, hāimana nhiptete na 're hāimana.

Robaba di. Ni'wai õ di." Āté, āne te za ni'wam norī hā te te īma 're nhari za'ra, te te 're waihu'u za'ra mono õ nherē.

²⁰ E a norī wa'wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, aipire za'ra wa'aba bâ, te za āne na īma 're īnhari za'ra wa'aba mo. Piza na zé 'manharī hā, e ti'manharī'wa te za sina sadanharī za'ra, āne: "E marī da, ma tō āne īwa'ab'manha." Āne na te te sina sadanharī waihu'u za'ra õ di za.

²¹ ī'manharī'wa hā te te sima īwēzéb uwaibaba si, te za zé hā te te 're ab'manharī, piza na. Zé hā te te su pese wamhā, misi te za oto sada ub'rā. Tawamhā te za sima rosa'rata, piza maparane te te sima 'manharī da, āma. Tawamhā te te ī'manharī 'rada hā, wē uptabi na te za 'manha, ī'madā'ā ze da hā. Duré īhāiba amo hā si'aba'rē na te za 'manha, wē prāna, ta hā marī da si 're hāimana mono da, taré.

²² Tane te za duré 'Re īhāimana u'āsi mono hā wa'manharī'wa hā marī hā te te wama 're apisutu, zé 'manharī'wa ne. Te te sima 're īwē mono zéb zarina, te za uburé marī hā te te dama 're apisutu, īwē hā duré īwē prā hā. Ta hā te te sima 're wē u'āsi, tiwaihu'u pese na dapo're'ō norī hā te te 're ahā za'ra mono da, taha zarina īsimihā nhiptetezém na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. Tane nherē, te te siwi 're ī'awē'ō pese mono norī āma hā, 're wa'a su'u mono õ di, za te te 're īda'uprosi za'ra mono norī āma hā.

²³ Āne hā ma tō duré te te sima 're wē, pire na 're īhāimana wē uptabi mono zém na, dama 're siwaihu'u mono da. Uburé wa'āma 're īpē'ēzé mono zéb zarina, wa'āma 're īsiwārī za'ra mono norī ma, ma tō āne na wama 're siwaihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wa norī hā ma tō oto te te 're

wa'apisutu siro, rowē uptabi ãma ī'rata 're wahâimana u'âsi za'ra mono da.

²⁴ Wa norī hã ma tô 'Re īhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'apisutu, īsib'a'uweuptabi hã oto 're wanomro mono da. E 'wam norī hã tawamhã, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're ī'apisutu mono norī hã. Wa norī hã zudezu norī hã aihñi õ nherë, duré zudezu'õ norī hã aihñi õ nherë, ma tô wasiwazari te te 're wa'apisutu, īsib'a'uweuptabi hã oto 're wanomro mono da, wasiré.

²⁵ Duréhã 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô īmreme na rob'ui'éré, Ozéza na īsisi hã. Zudezu'õ wasu'u na ma tô ãne na rob'ui'éré:

"Īnhib'a'uweõ, aré 're īnomro mono norī hã, wa za oto īnhib'a'uwe na te 're sisi za'ra.

Aré te 're īsawi za'ra mono õ norī hã, wa za oto īma īsawi pese na te 're waptérë za'ra.

²⁶ Tirob ãma 're si'ubumroi mono ré, wa tô aré te tâma 're nhariñ za'ra, ãne: A norī wa'wa hã īnhib'a'uweõ te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tane nherë, tame 're si'ubumroi mono ré, wa za oto īra na te 're sisi za'ra, wa hã 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra na."

Ãne Ozéza, īmreme na te te īrob'ui'érézé wasu'u hã.

²⁷⁻²⁸ Iza'iza hã ma tô duré ãne na ãma rob'ui'éré, Izarazéhé nihudu norī ãma hã:

"Re īhâimana u'âsi mono hã Wanhib'apito hã te za sa'ëtë da'ahâ za'ra waptu sina, daro mono bâ dawasétë na te te 're īda'awaihu'u mono zéb zarina. Taha wa, Izarazéhé nihudu norī hã â poré zaihâ na supara 're īsimi'wara mono ne, ahâ uptabi nherë, te za umro na si te te 're anho'reptu, 'Re īhâimana u'âsi mono hã."

Ãne Iza'iza hã, Izarazéhé nihudu norī ãma te te īrob'ui'érézé hã.

²⁹ Iza'iza hã ma tô duré ãne na rob'ui'éré:

"Wanhib'apito hã danhipai u īsiptete uptabi, te 're hâimana. Õ hã uburé wahi'rata norī hã zudezu norī hã te te wawi 're a'uprosi mono 'wa'âhã, wa aré wasiré zudezu norī hã 're wasi'utõriñ pese, Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma uburé īdasi'utõriñ ne, duré Domora na 'ri nho'õmo nhisi ãma īdasi'utõriñ ne. Tane nherë, ma tô ni'wam norī ãma tipë'ëzé za'ra, te te sô'reptu za'ra da, uburé si'utõriñ tõ da, wasiré zudezu norī hã."

Zudezu norī hã Cristu te te siwi 're īwë'õ za'ra mono zé wasu'u

³⁰ E marí te wama wasu'u za'ra, tawamhã, ã hã. E niha, wa za tawamhã ãma waihu'u za'ra ni, ãhã wasu'u na hã. Ãne, wa za ãma waihu'u za'ra ni. Zudezu'õ norī hã 'Re īhâimana u'âsi mono, īwasédé hã te te ãma 're ī'ab'madâ'â mono õ zarina, te te 're īwësämri za'ra mono zéb da hã, te te aré sô 're

rob'ruiwapari za'ra mono õ nherē, ma tō te te 're awēsāmri, taré te te 're īsaze za'ra mono zém na si nherē.

³¹ Tane nherē, Izarazéhé nhihudu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te īrob'ui'éré hā te te 're īmadâ'â pese za'ra mono na, 'Re īhāimana u'âsi mono, īwasédé te te oto āma 're ab'madâ'â tō mono da, duré taha zarina te te 're awēsāmri mono da, te te sima āma 're aroti mono newa, ma tō ta norī hā taré sô 're si'wapé za'ra, te te 're īawēsāmri mono zéb zô. 'Re īhāimana u'âsi mono hā, īwasédé hā te te āma 're īab'madâ'â mono õ zarina, te te 're īwēsāmri za'ra mono zéb da hā, te te sina tāma 're uwaimrami za'ra mono õ di, ta norī hā.

³² E marī wa, te te sina tāma 're uwaimrami za'ra mono õ di. 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īsazei pese za'ra mono zém na si, te te 're īwēsāmri za'ra mono zéb da hā, 're si'madâ'â za'ra mono õ wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na si 're si'madâ'â ze za'ra mono wa. Cristuhu āma, wa za oto ēne hā aimā āma simiré'é za'ra wa'wa. Ētē tōmo wawē hā bâdâdi wa, 're sa'wari mono wa, te za āma 're dasi'marōpârī za'ra. Taha wa, te za 're dasirēme za'ra. Tane duré, zudezu norī hā ma tō Cristu te te siwi 're īwē'õ za'ra mono zém na si'uihā na sima 're simiza'repese za'ra, wedepo'o nhonhi'râmi na dazada īdâ'âzé hā taré newa, Cristu hā da te 're īsaze za'ra mono zém na, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īda'anho'reptui mono õ newa.

³³ Duréihā Iza'iza hā ma tō āne na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na:

"Ma'āpē, īwapari pese za'ra wa'aba. Zeruzarē u, wa za ni'wa hā satō, Si'ā na sa'a nhisi u. Ētē tōmo wawē hā bâdâdi wa, dawi 're īsa'wari mono hā, te te 're da'marōpârī za'ra mono wa, 're īdasirēme za'ra mono ne, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're īdanomro u'âsi mono zé hā da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, da te dasiwi 're wē'õ pese za'ra mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono Zeruzarē u te te īsatōrī hā.

Tane nherē, ni'wam norī hā te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhā, taré te te sina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. īwē hā te za tō te te tāma āma 're a'uwaimrami, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Taha wa, tāma 're rowē u'âsi za'ra mono di za."

Āne ma tō duréihā Iza'iza hā āma rob'ui'éré siro, Cristu za da te dasiwi īwē'ozém na hā.

10

¹ īsisānawā norī, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īda'anho'reptui mono zé hā, uburé īsiré zudezu norī hā te te sina tāma 're uwaimrami za'ra mono da, wa tō īsimā wē uptabi za'ra. Taha da, wa ta norī āma 're īmreme u'âsi za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma.

² Ta norī hā te te sima 're wē uptabi za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, 're sisōmri u'âsi za'ra mono da, ðhō ma si, te te 're romhuri pese za'ra mono da. Āne na, wa tō īsi'uihā na āma waihu'u pese za'ra, tō sena. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da te 're īromhuri pese za'ra mono zé hā te te waihu'u pese za'ra õ wa, te te sina tāma 're uwaimrami za'ra mono õ di.

³ 'Re īhāimana u'âsi mono, dawasédé te te oto da'âma 're īab'madâ'â mono õ zarina, te te 're īda'awēsāmri mono zé hā, tāma waihu'u pese za'ra õ di. Te te 're īda'awēsāmri mono zéb da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma 're īpisutu za'ra mono zé hā, te te 're 'madâ'â pese za'ra mono õ di, ta norī hā. Si'uihā na te te sima 're īpisutu za'ra mono zéb zarina si, ma tō 'râwi sô 're si'wapé za'ra, taha na te te 're wēsāmri za'ra mono da newa.

⁴ 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te īrob'ui'éré hā da te 're īmadâ'â pese za'ra mono na, da te āma 're rosa'rata u'âsi za'ra mono õ di za oto, taha zarina 'Re īhāimana u'âsi mono, te te sima da'âma 're aroti mono newa, dawasédé te te oto da'âma 're ab'madâ'â tō mono da, duré taha zarina te te 're īda'awēsāmri mono zéb da hā. Tâibâ. Āne hā ma tō Cristu hā dawi uprosi. Ta hā Danho'reptui'wa na te te sina 're īumnhasi za'ra mono norī si, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're awēsāmri, īwasédé hā te te oto āma 're īab'madâ'â mono õ zarina, po're'õ nherē, te te 're ahâ za'ra tō mono da.

'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u'

⁵ Duréihā Mozési hā ma tō āne na rob'ui'éré:
 "Ni'wa hā īsimiroti na rob'ui'éré hā uburé te te 're 'madâ'â pese uptabi mono wapsi, nimahā na marī na misi īsimiroti na te te upai õ wapsi, tawapsi te za rowē na 're hāimana u'âsi, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata."

Āne ma tō Mozési hā āma rob'ui'éré.

⁶⁻⁸ Tane nherē, ni'wa hā āne te te 'manharī waihu'u õ di, īsimiroti zarina uptabi hā. Ni'wa hā īsimiroti upai'õ'wa hā 're morī õ di. Robaba di. Āté āne na te za 'râwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo: "E 'wa hā te za hâiwa u mo, Cristu hā apâ we te te saprōni da, wa'upana wazada īdâ'â za'ra da hā." Āne hā asima 're nharī za'ra wa'aba mono õ di za, Cristu hā Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu hā wei morī õ newa, ti'ai u.

Āté te za duré āne na 'râwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo: "E 'wa hā te za mo, adâ 're īhāimana za'ra mono zéb u, Cristu hā te te hâiwa'utu da apâ." Āne hā asima 're nharī za'ra wa'aba mono õ di za duré, Cristu hā apâ hâiwa'utu õ newa, ab're hawi. 'Re īhāimana u'âsi mono, da te 're saze za'ra mono

wapsi, te te 're ïda'awësämri mono zém na, ma tō Mozési hā ãne na ãma rob'ui'éré, duréihā:

"Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā ma tō aipë'ë 're, 're ïsazei pese za'ra wa'aba mo, 'râwi. Taha na, ma tō duré dama 're asiwasu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, asadawa na."

Ãne Mozési te te ãma ïrob'ui'érézé hā. Taha na, wa tō duré wa norí hā wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra, Cristu, da te 're sazei pese za'ra mono wapsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïda'awësämri mono zém na, dawasédé te te oto da'ãma 're ï'ab'madâ'â mono õ zarina.

⁹ Zezusi hā Asib'apito uptabi na, asadawa na danho'a 're sisi za'ra wa'aba mono wamhā, duré 'râwi aipë'ë 're 'Re ïhâimana u'âsi mono, Zezusi te te ïhâiwa'utuzém na, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wamhā, tawapsi te za te te 're asö'reptu za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā.

¹⁰ Zezusi hā wapë'ë 're, wa te wasina 're ïumnhasi za'ra mono zém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te te 're ïwa'awësämri mono zé hā. Zezusi hā Wanhib'apito na danho'a, wa te dama 're ïsisi za'ra mono zém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïwa'anho'reptui mono zé hā.

¹¹ Duréihā Iza'iza hā ma tō duré ãne na ïbahiâ na rob'ui'éré: "Re ïhâimana u'âsi mono hā, Danho'reptui'wa da, te te ïpisudu hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, niwamhā te te sina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. Te za te te dama ãma 're a'uwaimrami u'âsi." ãne Iza'iza hā te te ãma ïrob'ui'érézé hā.

¹² Zudezu norí hā zudezu'õ norí me, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hā, tō òhõ si, tâma 're ïhâimana za'ra mono zé hā. Siwanhizari, tâma 're hâimana za'ra mono õ di oto ta norí hā. 'Re ïhâimana u'âsi mono, uburé Danhib'apito uptabi, te dama 're hâimana. Taha wa, ni'wam norí hā 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're sô'reptu za'ra mono da, te te tiwi 're waptërë za'ra mono wamhā, ta norí ma, te za tō te te tâma ãma 're a'uwaimrami, dama 're ïsôpru mono zéb zarina.

¹³ Duréihā 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō duré ãne na rob'ui'éré:

"Ni'wam norí hā Danhib'apito uptabi te te 're sô'reptu za'ra mono da, te te tiwi 're waptërë za'ra mono wamhā, ta norí hā te za tō te te 're anho'reptu, ïhâiba mono bâ."

Ãne duréihā 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa te te ãma ïrob'ui'érézé hā.

¹⁴ E niha te za tawamhā da te tiwi 're waptërë za'ra, te te 're da'apawapto mono da hā, Cristu, da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ nherë. ãne wamhā, dama waihu'u õ di. Duré Zezusihî wasu'u'wë hā dapo're'õ na da te 're wapari za'ra mono õ ré hā, e niha te za da te dasina 're umnhasi za'ra, Zezusi hā. Da te dasina 're umnhasi waihu'u za'ra mono õ di. E niha te za duré Zezusihî wasu'u'wë na, da te 're

dapawaptob za'ra mono õ nherē, da te 're wapari za'ra.
Dama waihu'u õ di.

¹⁵ Duré, e niha te aré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norí hā daro mono bâ datême 're nomro, ūmreme na te te 're dapawaptob za'ra mono da, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te datême 're satôrî za'ra mono õ nherē. Āne wamhā, te te āma 're dapawapto waihu'u za'ra mono õ di aré. Tane nherē, 'Re ūhaimana u'âsi mono, ma tô te te datême 're satôrî za'ra tô. Duréihā Iza'iza hā ma tô āne na āma rob'ui'érē:

"Rowasu'u wē hā nima hawi da te dama 're āwisi za'ra mono wamhā, dama 're rowē uptabi za'ra mono di za."

Āne ma tô Iza'iza hā romhâ ré rob'ui'érē, Zezusihi wasu'uwē hā ūsadawa wasu'u'wa norí hā te te oto datême 're ūwisi za'ra mono zém na hā.

¹⁶ Tawamhā Zezusihi wasu'uwē hā, ūsadawa wasu'u'wa norí hā te te oto datême 're āwisi za'ra mono nherē, uburé da te āma 're saze za'ra mono õ di, wē nherē. Iza'iza hā ma tô duré āne na āma rob'ui'érē, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, te te ūnharizém na: "Wanhib'apito, wa te dama 're asadawa wasu'u za'ra mono wamhā, e ma tô aiwasu'u na da te 're wazaze za'ra. Mare di. Da te āma 're wazaze za'ra mono õ di."

¹⁷ Tane nherē, Cristuhu wasu'uwē na, da te āma 're dapawaptob za'ra mono õ nherē, da te āma 're sasomri waihu'u za'ra mono õ di. Cristuhu wasu'uwē hā dapo're na da te 're wapari za'ra mono wapsi, te za da te 're saze za'ra.

¹⁸ E zudezu norí hā zahadu ūwasu'uwē hā te te 're wapari za'ra mono ã bâ bété. ūwasu'uwē hā ma tô te te 're wapari za'ra aré ta norí hā, tô sena. Duréihā Dawi hā ma tô āne na āma rob'ui'érē:

"Ūsadawa wasu'u'wa norí mreme hā ma tô daro mono bâ te te 're ropé.

Ta hā ma tô ropâ dapo're na da te 're wapari za'ra, daro mono bâ."

Āne ma tô Dawi hā āma rob'ui'érē.

¹⁹ E tawamhā, Izarazéhē nñihudu norí hā ūwasu'uwē te te 're wapari za'ra mono wamhā, e te te 're waihu'u za'ra mono õ di. Ma tô te te 're waihu'u za'ra. Tane nherē, tipê'ë na te te sima 're wē za'ra mono õ di, te te 're ūsaze za'ra mono da hā. Zudezu'õ norí si, ma tô te te sima 're wē za'ra, te te 're saze za'ra mono da. Āne na, ma tô Mozési hā duréihā āma rob'ui'érê 'rata, zudezu norí ma 'Re ūhaimana u'âsi mono te te tâma ūrowaihu'u za'ra zém na hā:

"Ūhib'a'uwê'õ aré 're ūnomro mono norí hā oto āma 're ūhib'a'uwê za'ra mono wa, te za oto ta norí hā asiwi 're ūruiwapari za'ra wa'aba mo, ūzadawa parab õ nherē.

Ta norí hā aré te te 're ūwaihu'u pese za'ra mono õ nherē, wa tô āma 're ūhib'a'uwê za'ra aré. Taha wa, te za asib'ru

na sada 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, ūzadawa parab õ nherē."

Āne zudezu norī ma, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te ūrowaihu'u mono zé hā.

²⁰ Iza'iza hā ma tō duré āne na ūsa'u āma rob'ui'érē, zudezu'õ norī wasu'u na hā. Zudezu norī hā te te siwi 're ūwē'õ pese za'ra mono zém na, ma tō siptete sina āma rob'ui'érē, 'Re ūhâimana u'âsi mono mreme na:

"Ni'wam norī hā aré ūzô 're sôpré u'âsi mono õ nherē, ma tō te te siwi 're ūsâmri za'ra.

Ūzô 're sinharî za'ra mono õ nherē, wa tō ta norī ma 're ūsiwaihu'u za'ra."

²¹ Āne na ma tō duré Iza'iza hā zudezu norī āma rob'ui'érē, 'Re ūhâimana u'âsi mono mreme na:

"Wa hā wa tō aré Izarazéhé nnihudu norī zô 're ūnhimiwē u'âsi za'ra, te 're azawi pese mono wa, apâ ūtème we 're sihutu mono da. Ta norī hā po're āna 're nomro u'âsi mono wa, te te siwi 're ūwē'õ pese za'ra mono nherē, wa tō aré sô 're ūnhimiwē u'âsi za'ra, te 're ūsawi pese za'ra mono zéb zarina."

Āne ma tō Iza'iza hā 'Re ūhâimana u'âsi mono mreme na āma rob'ui'érē, Izarazéhé nnihudu norī āma hā.

11

'Re ūhâimana u'âsi mono, Izarazéhé nnihudu norī āma 're ūpê'ezé mono zé wasu'u

¹ E tawamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwe norī hā ma tō te te siwi 're wē'õ za'ra, Izarazéhé nnihudu norī hā. Mare di. Te te siwi 're awē'õ mono õ di. Mare uptabi di. Wa hā bété, Izarazéhé nnihudu 're ūmorī hā, duré Abra'ahā nnihudu 're ūmorī hā. Duré Bêzamihî nnihudu norī siré 're ūmorī wamhā, e ma tō siwi ūwē'õ, Izarazéhé nnihudu 're ūmorī nherē. Mare di. Te te siwi ūwē'õ õ di, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā.

²⁻³ Tinhib'a'uwe norī hā, tō sena te te siwi 're awē'õ mono õ di 'Re ūhâimana u'âsi mono hā, duréihā ūsâna'rata hawimhā, te te sima 're ūapisutu mono norī hā. Duréihā Eriasi hā 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō Izarazéhé nnihudu norī āma ūwaséte na āma sa'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma. Āne na te te āma ūrob'ui'érézé hā, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Āne ma tō āma rob'ui'éré:

"Wanhib'apito, asadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā ma tō ta norī hā te te 're simro. Duré ëtë za'ra 'manharî hā, ūsisisiwi aima danhoprubzéb da, marî, da te ūwa 're ūsa'ra za'ra mono zé hā ma tō uburé te te 're prub za'ra, ëne hā. ūsiwaprosi uptabi, wa oto 're ūhâimana, te 're ūasawi pese mono hā. Taha 'ru te, te duré ūzada 're hâimana za'ra, ūzama te te siwi ūwirî da."

Āne Eriasi hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, Izarazéhé nnihudu āma īwasétē na te te īsa'razém na te te āma īrob'ui'éré hā, ībaihā na.

⁴Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono hā e niha ma tō asa tāma waihu'u, Eriasihi ma. Āne ma tō tāma waihu'u:

"Āme īnhib'a'uwē nhipt'i'ai āma hā, wa tō te īsimā 're sawi pese za'ra, 7 miu na īhāiba za'ra hā, tisiré norī wazari si'utōrī tō da dame, īhāiba'ō na dame āma 're īwata za'ra mono õ norī hā, Ba'a na romhāiba nhisi āma hā. Ta norī si, te īzarina 're hāimana u'āsi za'ra."

Āne 'Re īhāimana u'āsi mono hā Eriasihi ma, asa te te īwaihu'uzém na rob'ui'éré hā.

⁵Tane te duré īhāna hā dama 're romhāimana za'ra. Da'āma 're pē'ēzé mono wa, da'āma 're īsiwārī mono zéb zarina, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā Izarazéhé nnihudu norī hā te te sima 're apisutu, umro na, īsib'a'uwē uptabi si oto 're hāimana za'ra mono da.

⁶E tawamhā, marī hā te te 're īmanharī wē za'ra mono zéb zarina, ma tō te te sima 're apisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā, zudezu norī hā. Mare di. Taha zarina te te sima 're apisutu mono õ di. Taré āma 're īpē'ēzé za'ra mono zéb zarina, āma 're siwārī ze za'ra mono wa, ma tō si'uihā na te te sima 're apisutu, ðhō āma si 're hāimana u'āsi za'ra mono da. Marī hā da te 're īmanharī wē za'ra mono zéb zarina, te te sima 're da'apisutu mono 'wa'âhā, āne zarina 'wa'âhā, aré senai õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īpē'ēzé mono zéb zarina si, da'āma 're īsiwārī mono zé hā.

⁷Tawamhā e niha, wa za āne na hā āma waihu'u pese za'ra ni. Āne, wa za oto āma waihu'u za'ra ni. Izarazéhé nnihudu norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono, īwasédé hā te te oto āma 're ab'madâ'ā tō mono da, duré taha zarina te te 're īwēsāmri za'ra mono zéb da hā, sô 're sôpré u'āsi mono nherē, te te sina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di, ta norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono, umro na te te sima 're īpisutu za'ra mono norī si, ma tō te te sina tāma 're uwaimrami za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īwēsāmri za'ra mono zém na hā. Tane nherē, ni'wam norī hā Izarazéhé nnihudu nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhiti 're īhāimana za'ra mono norī hā, ta norī si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā po're nhitob za'ra, īmreme hā te te 're waihu'u za'ra mono āna, a'â 're nomro mono da.

⁸Duréihā Mozési hā ma tō āne na āma rob'ui'éré:

"Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō ta norī hā tiwaihu'u pese na te te 're po're nhitob za'ra, simipari āna 're hāimana za'ra mono da a'â. Ta norī hā ma tō duré te te 're 'rāiwanarī za'ra, rosa'rata waihu'u āna, a'â 're nomro mono da. Taha wa, te ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te siwi 're waihu'u za'ra mono āna, siwa'ru 're hāimana za'ra."

Āne duréihā Mozési hā te te āma īrob'ui'érézé wasu'u hā.

⁹ Dawi hā ma tō duré ãne na ta norī ãma rob'ui'éré za'ra, zudezu norī ãma hā:

"Re īhāimana u'âsi mono hā ta norī ma, īwē na tāma 're sōprub za'ra mono wē te, ma tō 're si'madâ'â ze za'ra, taha na tāma 're rowē za'ra mono da newa. Taha wa, marī wasétē pire na 're si'marōpārī za'ra mono neza, 'rāwi. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te hā za'ra neza.

¹⁰ Te te duré 're tōmo nhitob za'ra mono neza, datob'a na 're īdanomro mono ne, 're nomro mono da oto. Duré ta norī hā marī pire hā da te 're 'wasari mono wa, īré 're īdanhihâpâ za'ra mono ne, te te 're robzépata u'âsi za'ra mono neza."

Āne duréihā Dawi hā Izarazéhé nnihudu norī ãma, te te īrob'ui'érézé wasu'u hā.

¹¹ E tawamhā, zudezu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono wi, 're si'marōpārī za'ra mono nherē, apâ ītēme 're wahutu waihu'u za'ra mono õ di za. E tawamhā apâ ītēme 're sipizari waihu'u za'ra mono õ di za. Te za tō apâ ītēme 're sipizari za'ra. Ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono wi, 're sipizari za'ra mono wa, tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā zudezu'õ norī ma a'â pisutu za'ra, te te 're īda'anho'reptui mono zé hā. Zudezu norī hā te te ãma 're 'ruiwapari za'ra mono da, ma tō zudezu'õ norī ma a'â pisutu za'ra, te te 're īda'anho'reptui mono zé hā, zudezu norī hā apâ ītēme 're sipizari za'ra mono da, te te 're īda'anho'reptui mono zém niwī.

¹² Zudezu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īwēsāmri za'ra mono zéb da hā, te te sina tāma 're uwaimrami za'ra mono õ wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā zudezu'õ norī ma, hâiwa hawi marī īwē na tāma 're sōprub za'ra, daro mono bâ. Tawamhā zudezu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono niwī, ahâ uptabi na apâ za ītēme 're sipizari za'ra mono wamhā, tawapsi, te za oto marī īwē uptabi hā te te dama 're anhomri, 'Re īhāimana u'âsi mono hā hâiwa hawi, uburé tinhib'a'uwē norī ma hā.

Zudezu'õ norī, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īanho'reptui mono zé wasu'u

¹³ Zudezu'õ norī, wa za oto aimā īšiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hā Cristuhu zadawa wasu'u'wa, wa aimā 're īhāimana za'ra wa'wa. Wa hā te aimā 're īromhuri za'ra wa'aba mono zé hā, taréi õ di. Taha wa, wa za tō īnhimi'ẽ na te aimā 're romhuri u'âsi za'ra wa'wa.

¹⁴ Wa hā te aimā 're romhuri za'ra wa'aba mono wa, īsiré zudezu norī hā te te ãma 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono da, wa tō ta norī si te īsimā 're wē za'ra, ni'wam norī hā apâ 'Re īhāimana u'âsi mono u 're sipizari za'ra mono wa, te te 're anho'reptui mono da.

¹⁵ Ta norī hā te te 're saze za'ra mono õ wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā asa te te siwi 're awē'õ, a'â. Āne wa, ma tō a'â ai'âma si 're siwadi za'ra wa'wa, zudezu'õ norī ãma hā. Tane nherē, ta norī hā niwapsi 'Re īhāimana u'âsi mono u, apâ 're īsipizari za'ra mono zéb zarina, te te 're wēsāmri za'ra mono wa, te za oto rowē uptabi na 're hāimana za'ra, īwasédé hā te te oto ãma 're ī'ab'madâ'â mono õ zarina. 'Re dadâ'â za'ra mono wa, apâ 're dahâiwa'utu za'ra mono wa, dama 're īrowē za'ra mono ne, te za oto ta norī hā rowē uptabi na 're hāimana za'ra.

¹⁶ Āne na, wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Ī'u'ëtē wapu hā da te 're 'manharī za'ra mono wamhā, sebre õ ré, te za syry na da te 're po'o za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da te 're sōmri za'ra mono da. Misi ī'u'ëtē wa'õno hā da te tāma 're sōmri za'ra mono nherē, wahuré da te tāma 're īsōmri za'ra mono zé, te wasu'u. Duré ãté ni'wa hā te za 'Re īhāimana u'âsi mono ma tinha, āne: "Ā hā wede 're īsa mono zari hā wa aima pisutu, ate da." Āne hā wede hā zahadu 're sa mono ré, ni'wa hā wedezari si 'Re īhāimana u'âsi mono te da, te te tāma pisutu nherē, īpanhipti zama ïte hā za. Ā hā wedezari hā, Izarazéhé nihudu norī hi'rata norī, te wasu'u. Duré īpanhipti hā ta norī nihudu norī, te wasu'u. Izarazé norī hi'rata norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, 're hāimana za'ra mono da, te te 're īpisutu za'ra mono ne, te za duré īsihudu norī zama tāma 're hāimana za'ra, wedezari si 'Re īhāimana u'âsi mono te da, da te tāma 're pisutu za'ra mono nherē, īpanhipti zama ïte ne.

¹⁷ Āne na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. ãté azeitona wede hā te a'ubuni wi 're sa, oriwera na īisisi hā 'madâ'â ãna īprédu hā, tede'wai õ nherē. Ta hā zudezu'õ norī, te wasu'u. Duré azeitona wede hāiba amo hā te duré 're sa, danho'a da te dasiwi 're ī'madâ'â pese mono hā. Ta hā zudezu norī, te wasu'u. Tawamhā ãté azeitona wede hā danho'a 're īsa mono panhipti hā te za nima niwîp si panhipti nhi'ẽ za'ra ni, taré simi'wara da, dasiré 're 'rā za'ra mono õ wa. Ta hā, zudezu norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īsaze za'ra mono õ norī, te wasu'u. ãté a'ubuni wi azeitona wede 're īsa mono panhipti hā te za misi wē'ẽ ni, azeitona wede hāiba amo hā dama ī'madâ'â pese u īwede wāi wa, da te ãma wasisi da, dasiré oto 're 'rāi mono da. Ta hā, zudezu'õ norī ãma, 'Re īhāimana u'âsi mono, oto ãma 're īsib'a'uwē za'ra mono zé, te wasu'u. Tawamhā azeitona wede, dama ī'madâ'â pese wede wa'u na te za oto tipanhipti prédu, wē na, a'ubuni wi azeitona wede 're īsa mono panhipti hā rob'rāi wede amoi u, da te ãma īwasi hā. Tane duré, zudezu norī ma, 'Re īhāimana u'âsi mono hā marī wē na tāma 're īsōprub za'ra mono zé hā, te duré aima 're hāimana za'ra wa'wa oto, zudezu'õ norī na

're aihâimana za'ra wa'aba mono ma hâ.

¹⁸ Taha wa, rob'râi wede, dama ï'madâ'â pese panhipti hâ 're 'râ za'ra mono õ wa, da te 're ïsi'ë za'ra mono ne, 'Re ïhâimana u'âsi mono a'â te te siwi 're ï'awë'õ mono norî ma, aipire na tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, asina 're sa'ra wa'aba mono õ di za. E ïwede panhipti wa'ui hawi, te ïwede zari hâ 're prédub za'ra. Mare di. ïwede zari hawip si, te ïwede panhipti hâ 're prédub za'ra. Tane, a norî wa'wa hâ zudezu norî ma, aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, aipire na tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, 'râwi asina 're aiwata waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁹ Zudezu'õ norî, ãté ãhâ wasu'u zarina, te za ãne asima 're ïnharî za'ra wa'aba mo: "Re ïhâimana u'âsi mono hâ rob'râi wede panhipti, da te 're ïsi'ë za'ra mono ne, e marî da, ma tô te te siwi 're awë'õ, zudezu norî hâ. Wa norî hâ ïwâ'râmi 're wahâimana za'ra mono da, ma tô ta norî hâ te te siwi 're awë'õ. Rob'râi wede amo panhipti hâ ïwede amo na da te ãma 're ïwasisi za'ra mono ne, wa oto wa norî hâ 're wahâimana za'ra, ï'upana za'ra."

²⁰ ãne na asima 're nharî za'ra wa'aba mono wamhâ, ï'uwaibaba te za tô asima ãma 're ïrowaihu'u za'ra wa'aba mo, ta norî ãma hâ. Ta norî hâ ma tô te te 're awë'õ tô siwi, te te 're saze za'ra mono õ wa. A norî wa'aba si 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, te tô ta norî wa'râmi 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tane nherê, a norî wa'wa hâ asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za. Tô'â. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono si asiwi 're ïwazéb za'ra wa'aba mo.

²¹ E 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ zudezu norî ma, tinhimihâzé te te tâma 're ba'a za'ra mono õ nherê, te za bétâ a norî wa'aba ma tinhimihâzé hâ te te aima 're ba'a za'ra wa'wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono wamhâ. Mare di. Te za tô te te 're aihâ za'ra wa'wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono wamhâ. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono si asiwi 're ïwazé pese za'ra wa'aba mo.

²² ãhâ wasu'u na, wa za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hâ ãma waihu'u za'ra ni. ïsimihâzé pire na zama, wa za duré ãma waihu'u pese za'ra ni. Tiwi 're ïsi'maröpäri pese za'ra mono norî si, te za te te 're ahâ za'ra za'ëtë. Tane nherê, a norî wa'wa hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marî ïwë na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hâ, tâma asina 're uwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mono wamhâ, te za tô rowë hâ te te aima 're pisutu u'âsi za'ra wa'wa, hâiwa hawi, ai'âma 're ïpë'ëzé za'ra wa'aba mono zéb zarina. ãne na tâma asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wamhâ, a norî wa'aba zama te za te te siwi 're aiwë'õ pese za'ra wa'wa, rob'râi wede panhipti hâ 're 'râ za'ra mono õ wa, da te 're ïsi'ë za'ra mono

ne.

²³ Duré zudezu norí hā Zezusih i zazei'ō'wa na 're īhāimana za'ra mono norí hā, 'Re īhāimana u'âsi mono u oto 're sipizari za'ra mono wamhā, te za oto apâ ãma 're sib'a'uwe za'ra, ta norí ãma. Āne hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, zudezu norí ma, apâ te te 're ī'manharī wē za'ra mono zéb da hā.

²⁴ Āne na, wa za oto rowasu'u na aima 'rāsutu za'ra wa'wa, azeitona wede panhipti wasu'u na ãma īsimiré'ezém na hā. A norí wa'wa hā zudezu'ō na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norí hā, a'ubuni wi azeitona wede panhipti, da te 'maiwe'ēi wa, azeitona wede dama ī'madâ'â pese wede u, da te ãma īwede wasisi ne, te oto simisutu 're aihāimana za'ra wa'aba mo, zudezu norí me. Duré zudezu norí hā azeitona wede dama ī'madâ'â pese panhipti ne, te 're hāimana za'ra. Taha wede panhipti hā da te 're si'ēi mono wa, da te 're īsāmra mono hā ī'madâ'â'wai ma, tāma wapure di, tō īwede na apâ te te ãma 're ī'ato mono da hā. Tane duré, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā wapure di, zudezu norí ãma apâ 're īsib'a'uwe za'ra mono zéb da hā, ta norí hā tiwi 're sipizari za'ra mono nherē, aré.

Zudezu norí hā, ahâ na 'Re īhāimana u'âsi mono u, za apâ 're īsipizari za'ra mono zé wasu'u

²⁵ Īsisānawā norí, zudezu'ō na da te 're aiwaptērē za'ra wa'aba mono norí hā, marí aré dama īwaihu'u'ō na roti pire wasu'uzém na wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, asimiza'rese ãna 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da. Zudezu norí upana, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ai'âma wa'aba si 're sib'a'uwe mono newa, 'râwi asi'âma 're aiwata za'ra wa'aba mono tō da, wa za oto ãne na aima rowasu'u za'ra wa'wa. Izarazéhé nhihudu norí hā 'Re īhāimana u'âsi mono wi, pẽ'ē tete uptabi na 're hāimana za'ra mono nherē, pẽ'ē tete u'âsi, tiwi 're hāimana za'ra mono õ di za. Duréihā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima īpisutu sirōmo zéb zarina, zudezu'ō norí hā da'ahâ uptabi na Cristu za da te 're īsaze za'ra mono norí za'ratazé hā, oto īwa waptā'â wapsi, te za oto zudezu norí hā ahâ uptabi na ītēme 're sipizari za'ra, õhō ãma si oto 're nomro mono da.

²⁶ Āne 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īsō'reptu za'ra mono zéb da hā, Izarazéhé nhihudu norí hā. Āne na ma tō duréihā Iza'iza hā ãma rob'u'éré siro, ta norí ãma hā:

"Danho'reptui'wa da hā, Zeruzaré ãma Si'ã na sa'a nhisi ãma, dasiré za 're īhāimana mono hā, tame.
Ta hā Zacocho nhihudu norí 're īwasété za'ra mono zé hā te za te tāma 're aparí.

²⁷ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō ta norí ãma tin-himirosa'rada hā waihu'u siro, ãne: 'Ta norí ma, te

ĩropisutuzé hā wa za tō tāma āma uwaimrami za'ra,
ĩwasédé te tāma 're ĩapari mono zém na.' "

Ãne Iza'iza hā ta norī āma te te ĩrob'ui'érézé wasu'u hā.

²⁸ Zudezu norī hā Cristuhu wasu'uwē hā ma tō ahâ na te te siwi 're wē'ō za'ra. Taha wa, te oto 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhitob'ru ne 're hāimana za'ra. Taha wa'rāmi, ma tō ai'āma 're siwadi za'ra wa'wa, asiré zudezu'ō norī āma hā. Tane nherē, ĩsib'a'uwē 're nomro mono da, te te pisutu za'ra wa, te ta norī hā te te 're azawi pese u'āsi sima, ta norī hi'rata ma, te te sina ĩropisutu za'ra zéb zarina.

²⁹ 'Re ĩhāimana u'āsi mono te te sima 're da'apisutu mono nherē, duré marī īwē na dama 're sōprub za'ra mono nherē, e te za tinhimirosa'rata na te te āma 're saprī. Mare di. Misi haré, ĩsimirosa'rada hā te tāma 're hāimana u'āsi.

³⁰ Duréihā, aihi'rata norī wa'wa hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti hā te te 're wapari za'ra mono ãna, ma tō aré 're hāimana za'ra, zudezu'ō norī hā. Tane nherē, zudezu norī hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono si te te 're sazei pese za'ra mono ō wa, ma tō oto ai'āma 're pē'ēzé za'ra wa'wa, ai'āma 're sib'a'uwē za'ra wa'aba mono da, zudezu'ō 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē.

³¹ A norī wa'wa hā aré asimipari ãna 're anomro aba mono nherē, ai'āma 're ĩpē'ēzé za'ra wa'aba mono ne, te za oto duré zudezu norī āma zama 're pē'ēzé 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā, po're ãna duré ta norī hā tiwi 're hāimana za'ra mono nherē.

³² 'Re ĩhāimana u'āsi mono wi, danhimipari ãna 're danomro mono wa, ma tō te te siwi 're da'awē'ō pese, dawasédé hā te te da'āma 're ĩab'madâ'ā mono hawi. Dazazéb 're, da te 're danheme mono wa, apâ dasi'uihā na 're ĩdawairébé waihu'u mono ō ne, dawasétē hawi 'râwi 're dasisō'reptui waihu'u za'ra mono ō di. Taha na, dasi'uihā na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, ma tō te te siwi 're da'awē'ō. Uburé da'āma 're pē'ēzé mono da, ma tō ãne hā te te dama 're apisutu, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā.

Ĩwaihu'u pese na 'Re ĩhāimana u'āsi mono wasu'u

³³ 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā uburé da'āma 're ĩsiwamri mono zé hā tāma sa'ëtē uptabi di, te te dama 're ĩab'manhari wē mono zéb da hā. ĩwaihu'u pe hā tāma sa'ëtē uptabi di duré. E 'wa hā te za marī hā te te sima 're ĩapisutu mono zé hā tiwi waihu'u. E 'wa hā te za duré tiwi waihu'u, uburé marī hā te te 're ĩab'manhari mono zé hā.

³⁴ Duréihā Iza'iza hā ma tō ãne na āma rob'ui'éré:
"E 'wai ma, Wanhib'apito nhimirosa'rada hā waihu'u pese di.
E 'wa hā roti na tāma ĩwa'rāmi'wa da hā, te 're hāimana.
Robaba di."

³⁵ Wahi'rata hāiba amo hā ma tō duré ãne na āma rob'ui'éré, Zo na ̄isisi hā:

"Re īhāimana u'āsi mono si, roptede'wa 're hāimana mono nherē, e niha te za ni'wa hā marī hā tāma tisō, īwa'rāmi marī na te te tāma īwa'ābā da hā. Āne hā robaba uptabi di, tāma hā."

Āne ma tō Zo hā rob'ui'éré, duréihā.

³⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono si ma tō uburé te te aropoto, sima. Taha wa, te uburé marī hā te te 're ab'madā'ā, tiwaihu'u pese na. Āne wa, 'Re īhāimana u'āsi mono āma, aihīni, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za. Tane tō.

12

'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're īdasisōmri za'ra mono zé wasu'u'

¹ Īsisānawā norī, 'Re īhāimana u'āsi mono hā e wa'āma 're pē'ēzé mono õ di, wa'āma 're īsiwārī mono zéb da hā. Wa'āma 're īpē'ēzé mono zé hā, tāma sa'ētē uptabi di. Taha wa, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa, āne na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, te za 're asisōmri u'āsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono āna. Taha ma si, te za aiwē uptabi na tāma 're aihāimana za'ra wa'aba mo, te te 're ai'madā'ā wē u'āsi za'ra wa'aba mono da. Āhā zarina, āma 're anomro wē u'āsi aba mono wamhā, taha si tō sena, āma 're īaiwata za'ra wa'aba mono zé hā.

² Ti'ai āma dahāimana wasétē na 're īdanomro mono norī āma hā, 're sasōmri za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re īhāimana u'āsi mono wi si, te za 're īrowaptērē u'āsi za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wē na si, aipē'ē 're, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zép tém na si, oto 're anomro aba mono da. Tawapsi te za 'Re īhāimana u'āsi mono, te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono hā asina 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mo, marī īwē si tāma 're īmanharī za'ra wa'aba mono zém na hā.

³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhimizawi pese zéb zarina, ma tō īpisutu, īsadawa wasu'u'wa na oto 're īhāimana mono da. Taha wa, wa za oto āne na aima roti pese za'ra wa'wa. Dama aipire na, duré dama aiwē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ nherē, 'rāwi aipire na 're asi'madā'ā za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa, òhō āma si oto 're anomro aba mono da. Tane nherē, aihīni īsazei'wa, asiré 're anomro aba mono nherē, ni'wam norī si te īsazei pese 'wa hā 're hāimana za'ra. Duré ni'wam norī hā īsazei prāi 'wa, te 're hāimana za'ra. īsazei prāi 'wa norī hā 're sazei pese za'ra wa'aba mono newa, 'rāwi asi'āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 're sazei pese za'ra wa'aba mono õ nherē.

⁴ Dahâiba misi nherë, dahâiba na hã marî hã dama 're ïhâimana za'ra mono hã ahâ di, tite mono bâ te te 're ïromhuri za'ra mono zéb da hã, dapara hã duré danhib'rada hã, duré dato hã, uburé ïré 're ïdahâimana za'ra mono hã.

⁵ Tane hã wa oto wa norî hã wasiré ïsazei'wa norî hã Cristuhu ãma, wa'ahâ nherë, 're wahâimana za'ra, simisutu. Dahâiba misi nherë, dahâiba na marî hã ahâ na dama 're ïhâimana za'ra mono hã, tite mono bâ te te 're ïromhuri za'ra mono ne, wa oto wa norî hã wasiré ïsazei'wa norî hã wanhimirohmuri mono bâ sipu'u pese na, wa te 're romhuri za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dahâiba misi 're ïdahâimana za'ra mono ne, simisutu wasiré 're wahâimana za'ra mono wa oto.

⁶ Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã simizawi pese uptabi wa, romhuri te te wama 're ïapisutu mono zéb zarina, wasipu'u pese na, wa za wa te tâma 're romhuri za'ra, wate mono bâ, ãma 're ïwasipawaptob za'ra mono zéb da hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na ïsazei'wa norî ma si te te ãma 're ïrowasu'u za'ra mono zéb da, te te sima 're wa'apisutu mono wamhã, taha zarina si, wa za tô ãma 're wasipawaptob u'âsi za'ra. ïsimiroti zarina si, wa za wa te 're sadawa wasu'u za'ra, wasiré ïsazei'wa norî ma.

⁷ Duré ni'wam norî hã ïsazei'wa norî pawapto'wa da, te te sima 're apisutu mono wamhã, ta norî zama te za tô taha zarina si te te tâma 're dapawaptob u'âsi za'ra. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa da, te te sima 're ïapisutu mono norî hã te za tô ta norî zama ïsarina si te te ãma 're dapawaptob za'ra.

⁸ Duré ni'wam norî hã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sima 're apisutu mono wamhã, te za ïsazei'wa norî ma, ïsimiroti zarina si te te 're rowahutu za'ra, te te 're wapari za'ra mono wa, pê'ë toi u'âsi, ãma 're hâimana za'ra mono da, siptete sina. Duré ni'wam norî hã tinhibrom na dama 're sôprub za'ra mono da, te te sima 're apisutu mono wamhã, te za tô ta norî hã dawi 're sôti za'ra mono ãna, dama ãma 're sôprub za'ra, sa'lëtë na. Duré ni'wam norî hã ïsazei'wa norî 'madâ'â'wa da, te te 're apisutu mono wamhã, te za tô simi'ë na te te 're 'madâ'â u'âsi za'ra, ta norî zama. Duré ni'wam norî hã te te sima 're apisutu mono wamhã, ta norî zama te za da'âma 're pê'ëzé za'ra, dahâzé ré norî ãma, duré dawi 're ïrobzei'õ za'ra mono norî ãma. To sina, te za ãne zarina te te 're dapawaptob za'ra, ta norî hã. ãne wa za wa te wasima 're rob'ma'wamarî, romhuri mono bâ, dahâiba hã misi nherë, dahâiba na marî hã ahâ na dama 're ïhâimana za'ra mono hã tite mono bâ te te sima 're ïromhuri za'ra mono ne.

⁹ Taré asimizawizé hã aimâ 're hâimana za'ra wa'aba mono tô da, te za tô sena asimizawi pese zé hã aimâ 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Uburé marî wasété nhiti, te za

're aihâimana za'ra wa'aba mo, asiwi 're wë'õ pese za'ra wa'aba mono sina. Uburé aihâimanazé ïwë na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Dasisānawāi uptabi hā 're īdasisawi pese za'ra mono ne, te za a norī wa'wa hā 're asisawi pese za'ra wa'aba mo, Cristuhu āma asisānawā oto asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa. Te za duré 're asiwazé pese za'ra wa'aba mo.

¹¹ Aiwa'a ãna, te za duré 're ūromhuri pese za'ra wa'aba mo. Wanhib'apito ma si, te za asimi'ëi uptabi na 're ūromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo. aihâiba tiwi 're sawi za'ra wa'aba mono ãna.

¹² Uburé marī īwē hā 'Re īhāimana u'āsi mono, za te te wama 're īapisutu mono zéb zô, wa za sô 're wanhimipari za'ra mono sina, 're wahāimana za'ra, wato sina. Zezusihizazei'wa oto 're anomro aba mono wa, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono nherē, te za asiptete sina āma 're anomro u'āsi aba mo. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za 're aimremezusi u'āsi aba mo.

¹³ Asiré ūsazei'wa norī wi, marī zō tiwi 're ūrowaptā'ā za'ra mono zéb zarina, te za asimari na 're ūpawaptob za'ra wa'aba mo. Duré darob amoi hawi atēme 're sihutu aba mono wamhā, te za sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo, asiré ūsazei'wa norī zō hā, asōrōwa u 're 'mazasi za'ra wa'aba mono da.

¹⁴ Duré Zezusihi zazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aim'a 're rob'manhari wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, ãne wamhā, 'Re ïháimana u'âsi mono ma, 're dahâiba 'ru za'ra wa'aba mono ði za, te te 're da'ahâ za'ra mono da. Rowë hâ te te tâma 're ïapisutu mono da si, te za da'âma tâma 're aimreme zusi aba mo.

¹⁵ Ni'wam norī hā toi uptabi na 're hāimana za'ra mono wamhā, īsine te za 're atoi uptabi za'ra wa'aba mo, īsiré. Duré ni'wam norī hā pē'ezé uptabi na 're hāimana za'ra mono wamhā, īsine te za duré aipē'ezé uptabi na īsarina 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Duré simisutu te za asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mo, asiré ūsazei'wa nherē, asisada 're rosa'rata wasétē za'ra wa'aba mono tō da. Duré aiwē na 'râwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama ipire norí zapari, mariñ na romhuri wapu na da te dasima 're ūromhuri za'ra mono zé hā asiwi 're wēõ za'ra wa'aba mono õ di za, 're 'manharí za'ra wa'aba mono tō da, ta hā wapu nherē. Duré asiré norí nhipai u aiwaihu'u pese na 'râwi asi'āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁷ Duré da te aimá 're rob'manharí wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, asa dama āma're wa'rāmi wasétē za'ra wa'aba mono ò di za. Marī iŵē si 're īmanharí za'ra wa'aba mono nasi, te za asima 're asōpré u'āsi aba mo, īsazei'wa 're anomro aba mono wa, da te ai'āma 're rosa'rata wasétē za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁸ Asada 're dahâimana za'ra wa'aba mono nherë, rowë na si dasiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za asina 're ūrosa'rata wë u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁹ Duré nimahâ na, da te aima 're rob'manhari wasétê za'ra wa'aba mono wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono upana asi'uihâ na 'râwi 're asi'ruiwa'âbâ za'ra wa'aba mono õ di za. Taha si, tinhimihâzém na te te 're ai'ruiwa'âbâ za'ra wa'aba mono da, te za õhô si 're ïmadâ'â za'ra wa'aba mo. Duréihâ ãne na ma tô Wanhib'apito mreme na rob'ui'éré, Mozési hâ: "Wa hâ ūsiwaprosi, wa za te 're da'a'ruiwa'âbâ. ïwétési, wa za te dama ãma 're awa'râmi, marî, da te 're ïmhanhari wasétê za'ra mono zém na hâ."

Ãne duréihâ Wanhib'apito mreme na rob'ui'éré wasu'u hâ, ïbaihâ na hâ.

²⁰ Duré ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti amo na rob'ui'éré wasu'u hâ:

"Asitob'ru norî hâ mra te te 're sépata za'ra mono wamhâ, ïsa na te za 're ïpawaptob za'ra wa'aba mo. Duré 'rubu wamhâ, te za tâma 're ï'ob za'ra wa'aba mo. Ñane zarina, asitob'ru norî ma, 're 'manhari wë za'ra wa'aba mono wamhâ, ta norî hâ 'râwi 're siwaihu'u za'ra mono wa, te za aima 're siséb za'ra wa'wa."

Ñane duréihâ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré wasu'u hâ. Ñhâ zarina si te za dama 're ïmhanhari wë u'âsi za'ra wa'aba mo. Taha wa, a norî wa'wa hâ 'râwi asi'uihâ na 're asi'ruiwa'âbâ za'ra wa'aba mono õ di za.

²¹ Ñhâ wasu'u na, wa za oto ïnhimirowasu'u na hâ aima 'râsatu za'ra wa'wa. 'Râwi dasi'uihâ na 're ïdasi'ruiwa'âbâ za'ra mono zém na hâ da'âma 're sasomri za'ra wa'aba mono õ di za. Marî ïwë si te za dama 're ïmhanhari wë u'âsi za'ra wa'aba mo, taha na dahâimana wasédé hâ dawi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, duré taha zarina, tô sena oto ai'âma 're dasiwadi za'ra wa'aba mono da.

13

Ti'ai ãma dama ïpire norî nhimiroti, da te 're ïwapari pese za'ra mono zéb da na rowasu'u

¹ Ti'ai ãma dama ïpire norî hâ, roti'wa norî hâ si'uihâ na 're sipisutu za'ra mono õ di, dama 're si'apito za'ra mono da hâ. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïapisutu mono zarina si, te dama 're hâimana za'ra uburé. Taha wa, te za uburé aihîni 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ïsimiroti hâ.

² Ni'wam norî hâ dama ïpire norî nhimiroti te te siwi 're wë'õ za'ra mono wamhâ, taha si te te siwi 're wë'õ za'ra mono õ di za. ïu'âbâ te za duré 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïapisutu mono zé hâ te te siwi 're wë'õ za'ra. Ñane hâ ni'wam norî te te 're 'manhari wasétê za'ra mono wamhâ, 'râwi te za si'uihâ na te te sisada 're sani za'ra, ti'ai ãma dama ïpire norî nhimihâzé hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para.

³ Āne, marī te te 're ī'manhārī wasétē za'ra mono norī si, te za dama īpire norī nhimihâzé ma, 're pahi za'ra. Tanei õ di, marī te te 're ī'manhārī wē za'ra mono norī hā. Dama īpire norī ma, 're pahi za'ra mono õ di za. Taha wa, te za īwē si 're ī'manhārī za'ra wa'aba mo, dama īpire norī ma, tāma 're aipahi za'ra wa'aba mono āna, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Tawapsi te za te te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa, ti'ai āma dama roti'wa norī hā.

⁴ Ta norī hā te 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, te te 're romhuri za'ra, īwē na si te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, taha zarina, rowē na 're asimroi wa'aba mono da. Tane nherē, marī īwasétē si 're 'manhārī u'āsi za'ra wa'aba mono wamhā, te za tō tāma 're aipahi za'ra wa'aba mo. E marī wa. Dama īpire norī hā tō sena siptete uptabi wa, te te 're īdahā za'ra mono zéb da hā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, te īsimipari'ō norī hā te te 're hā za'ra.

⁵ Āne wa, te za uburé ti'ai āma dama roti'wa norī nhimiroti hā 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, asimipari õ wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're aiwē'ō pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, te te 're aihā za'ra wa'aba mono tō da. Duré 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono zém na, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, tāma āma 're ī'uwaimrami za'ra wa'aba mono na, aipē'ē 're asimirosa'rata na asina 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, te za īsarina dama īpire norī nhimiroti hā 're īwapari pese za'ra wa'aba mo.

⁶ Taha wa, dama īpire norī nhimipisutuzéb zarina te za duré rob'uiprazé hā syry na tāma 're īpo'o za'ra wa'aba mo, ti'ai āma dama īpire norī ma. E marī wa. Dama īpire norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, te te 're romhuri za'ra mono wa.

⁷ Taha wa, te za tō īsarina tāma 're īpo'o za'ra wa'aba mo, aipawa'ābâzé hā duré uburé marī uiprazé hā. Te za duré tāma 're aihāimana prédub za'ra wa'aba mo, dama roti'wa norī ma.

'Re īdasisawi pese za'ra mono zé wasu'u

⁸ Wa'ābâ āna, dawi 're īrowaibui wa'aba mono zém na hā, taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono õ di za. Te za dama āma 're ī'uwaimrami za'ra wa'aba mo, dama 're īropisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asimizawizém na si te za 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re dazawi pese za'ra wa'aba mono wamhā, uburé 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te īrob'ui'érézém na te za asina tāma āma 're ī'uwaimrami za'ra wa'aba mo.

⁹ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono, Mozésihi ma, te te īwaihu'uzéb zarina te te āma dama īrob'ui'érézé hā, āne: "Aimro na asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za.

Duré 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré dawi

're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré marĩ
ïwẽ hã dawi 're 'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za."

Ãne duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã,
dahâimanazé mono bâ. Â norõ hã, duré aimawi hã ïsimiroti
hã ahâ uptabi nherë, simisutu haré te wasu'u ïsimiroti hã,
ãne:

"Te za 're ïdazawi pese za'ra wa'aba mo, duré aihâimanazé hã
'râwi asima 're ïsawi pese za'ra wa'aba mono ne."

Ãne ïsimiroti hã sa'êtë uptabi nherë, misi ïsimiroti hã te wasu'u,
simisutu haré.

¹⁰ Ni'wam norõ hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã,
marĩ hã ïwasédé hã te te dama 're 'manharî waihu'u za'ra
mono õ di za. Taha wa, ni'wam norõ hã te te 're dazawi
pese za'ra mono wamhã, ta hã uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono
nhimiroti 'madâ'â pese 'wa, te za 're hâimana za'ra.

¹¹ Zezusi hã we apâ wazô ïmorizéb u hã romhuture di oto,
te te ïwanho'reptu za'ra zé hã te te oto wama ïrâsatu za'ra
da hã. Cristu hã duréi, wa te wasina 're ïumnhasi na'rata
za'ra mono hawim nherë, romhuture di oto, wama hã. Taha
wa, te za oto asimiza'rese 're aihâimana za'ra wa'aba mo,
darési ãna 're ïdanhotõ za'ra mono ne, asimiza'rese ãna 're
aihâimana tõ za'ra wa'aba mono da. Âne na ti'ai ãma 're
ïwahâimana hutu za'ra mono zé hã aima waihu'u pese za'ra
wa'aba di. Âne wa, te za 're ïdazawi pese za'ra wa'aba mo.

¹² Robra ïsi'utõrizéb u hã romhuture di oto, ti'ai ãma ré
dawasédé, da te 're ï'manharî za'ra mono hã. Tâibâ za oto.
Cristu hã we apâ morî wapsi, rowa'a si te za oto 're hâimana
u'âsi, robra wa'râmi. Taha wa, robra 'rowi dawasédé, da te
're ï'manharî za'ra mono ne, 're wanomro mono õ di za oto.
Wawasédé hã wa za oto wa te 're sahâri pese za'ra. Duré
Zezusihî nhimirowa'a na si wa za 're wanomro, robra wi
wanhiptete sina ãma 're ïwahâimana za'ra mono zéb da hã,
danhimnhi'âsi na dawi 're ïdasisöpa za'ra mono ne.

¹³ Wawasétê ãna, wa za oto 're wanomro wẽ, rowa'a na 're
ïdanomro mono ne. Âzé wa te dame 're âhuri mono õ di za,
dato ïwasétê u 're dasi'râ'õtõ mono wa, siwa'ru da te 're ïâhuri
mono ne, 're wa'râ siwamnarî tõ za'ra mono da. Duré siwa'ru
wahâimanazé ïwasédé hã wa te 're 'manharî u'âsi za'ra mono
õ di za, pi'õ na aibâ na zama. Duré marî na 're ïwasiwẽ'õ za'ra
mono hawi, wa te wasima 're nhari za'ra mono õ di za. Duré
marî na 're wasi'ruiwapari za'ra mono õ di za.

¹⁴ Siwa'ru 'râwi asima ïwëzéb zarina, aipê'ẽ 're
asimirosa'rata wasétê abâ na ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba
mono õ di za. Wanhib'apito Zezu Cristu 're ïmorizém na si te
za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ïsine.

14

Īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī wasu'u

¹ *Īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī zō, te za asitēme sô 're aihāsi aba mo. Īsimirosa'rata za'ra hā aimawi nherē, aiwab ō nherē, tāma 're nharī wasétē za'ra wa'aba mono ō di za. Tane nherē, te za sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo.*

² *Ni'wam norī hā īsazei'wa norī hā uburé tisazéb zō te 're sôpré, te te 're huri mono da, romnhi zō zama, 'Re īhaimana u'âsi mono te te tiwi 're īsawi za'ra mono ō na, 'râwi 're īsisaze za'ra mono zéb zarina. Tane nherē, ni'wam norī hā īsazei'wa nherē, te za romnhi hā te te siwi 're wē'ō za'ra, te te 're huri mono tō da, 'Re īhaimana u'âsi mono te te tiwi 're sawi za'ra mono newa.*

³ *Taha wa, ni'wam norī hā uburé romnhi te te 're īhuri mono norī hā te te siwi 're wē'ō za'ra mono ō di za, romnhi na dame 're īsaihuri mono ō norī hā. Duré ni'wam norī, romnhi na dame 're īsaihuri mono ō norī zama, te te siwi 're wē'ō za'ra mono ō di za, uburé siwa'ru romnhi te te 're īhuri mono norī hā. E marī wa. 'Re īhaimana u'âsi mono hā ma tō te te 're awēsāmri ō norī hā, romnhi na dame 're īsaihuri mono ō norī me.*

⁴ *E a norī wa'wa hā īsib'apito za'ra wa'aba bâ, te za marī tiwi 're īwē'ō za'ra wa'aba mo, īsib'apito upana. Taha si te za te te 're waihu'u za'ra, īhaimana wasétē na, duré īhaimana wē na zama. Tawamhā īsazei'wa norī hā te za siptete u'âsi 're haimana za'ra. E marī wa. Wanhib'apito 'Re īhaimana u'âsi mono hā tiwaihu'u pese na te te 're siptete u'âsi za'ra mono wa.*

⁵ *Ni'wam norī hā īsazei'wa norī hā te 'râwi te te si'âma 're rosa'rata za'ra, nima hā bâdâ hā romhuri'özé hā īwa 're īrere'e mono sidâpâsi, bâdâ dama 're īpire za'ra mono zém na hā. Duré ni'wam norī, īsazei'wa norī hā te te da'âma 're rosa'rata za'ra asa, aiwapsi bâdâ hā uburé dama 're haimana za'ra mono nherē, âma 're īdahaimana za'ra mono zéb da hā. Taha wa, ate wa'aba mono bâ romhuri'özé bâtâ mono na asimirosa'rata mono bâ te za asiptete sina âma 're aihaimana za'ra wa'aba mo, tō ōhō na si.*

⁶ *Ta norī hā nimahā bâdâ hā romhuri'özé hā dama 're īpire za'ra mono zém na te te si'âma 're īrosa'rata za'ra mono norī hā, Wanhib'apito âma 're wata za'ra mono da, te ãne te te 're 'manharī za'ra. Duré ni'wam norī hā uburé siwa'ru romnhi te te 're īhuri mono norī hā te ãne te te 're 'manharī za'ra, Wanhib'apito 'Re īhaimana u'âsi mono âma 're wata za'ra mono da, dasa na dama 're sôpru mono wa. Duré ni'wam norī hā romnhi na dame 're īsaihuri mono ō norī hā, te ãne duré te te 're 'manharī za'ra aiwa, 'Re īhaimana u'âsi mono âma 're wata za'ra mono da, waihu'u pese wa, duré sôprub uptabi wa.*

⁷⁻⁸ Wasi'uihâ na 'râwi wahâiba misire nherë, wasina 're wahâimana za'ra mono õ di za. Wanhib'apito te te wama 're ūapisutu mono zéb zarina si, wa tâma 're wahâimana za'ra. Duré wasi'uihâ na bâdâ hâ wadâ'âzé hâ wa te wasima 're pisutu waihu'u za'ra mono õ di za. Wanhib'apito te te wa'âma 're ūapisutu mono zéb zarina si, wa za 're wadâ'â za'ra, ðöhö ma. Taha wa, wahâiba ré 're wahâimana za'ra mono ré, duré oto 're wadâ'â za'ra mono wamhâ, ūsib'a'uwë, wa za 're wahâimana u'âsi za'ra, simisutu.

⁹ Cristu hâ dâ'â nherë, ma tô apâ hâiwa'udu, hâiba ré 're ūhâimana za'ra mono norî nhib'apito da hâ, duré 're ūdâ'â za'ra mono norî nhib'apito da zama. Uburé ūsazei'wa norî nhib'apito da, ma tô hâiwa'udu apâ. Taha wa, wa ūsib'a'uwë 're wahâimana u'âsi za'ra oto, simisutu.

¹⁰ Tane nherë, e marî wa, te bêté asisânawâ norî hâ 're ūwë'õ za'ra wa'aba mo, asiré ūsazei'wa 're anomro aba mono nherë. E marî wa, te 're ūruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, asisânawâ nherë. Niwapsi wa za uburé 'Re ūhâimana u'âsi mono nho're aimasam ni, te te wa'awaihu'u da, wahâimana wë na, wahâimana wasété na zama. Tamep si za te te da'awë'õ na dâ'âsina, asi'uihâ na 're asiwë'õ pese za'ra wa'aba mono õ di za, ti'ab ré.

¹¹ Duréhâ 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô âne na âma rob'ui'éré, ūmreme na:

"Wa hâ uburé Danhib'apito, tô sena 're ūhâimana mono zé hâ aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré tô sena aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, wa duré tô sena aima ropisutu za'ra wa'wa. Âne, wa aima ropisutu za'ra wa'wa. Niwapsi te za a'uwë mono bâ dahi'râtítõ ūnho're ūma ana ni, dama ūpire uptabi wa. Tawamhâ tame dapoto mono bâ te za ūnhisi za'ra ni, ūnhisi na 'Re ūhâimana u'âsi mono na."

Âne ma tô ūbaihâ na âma rob'ui'éré, 'Re ūhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré'wa hâ.

¹² Tamep si, wa za oto wasi'uihâ na tâma wasiwasu'u za'ra ni wahâiba mono bâ, ti'ab ré wahâimanazém na, uburé marî hâ wa te 're ūmanharî za'ra mono zém na hâ.

¹³ Taha wa, wasiré ūsazei'wa nherë, 're ūwasiwë'õ za'ra mono zé hâ wa za oto rême pese za'ra ni. Âne zô si, te za asina 're asôpré wa'aba mo, marî ūwë hâ 're ūmanharî za'ra wa'aba mono zéb zô. Marî hâ 're 'manharî za'ra wa'aba mono ré, asiré ūsazei'wa norî hâ te te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, asarina wa'aba tiwasété na 're si'marôpâñi tô za'ra mono da, te za marî ūwë si 're ūmanharî u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Wa hâ Wanhib'apito Zezusihâ âma 're ūhâimana mono wa, wa tô ūsina waihu'u sena na, uburé dasa hâ ūwë na hâ, duré ūwasété õ na si. Tane nherë, ni'wam norî hâ te za âne hâ te te âma 're rosa'rata upa za'ra: "Â hâ romnhi hâ, wasétére di. 'Re

īhāimana u'āsi mono ma hā wē õ di, wa te 're īhuri mono da hā." Āne hā ni'wam norī hā te te āma 're rosa'rata za'ra mono wamhā, õ norī ma si, romnhi hā wasétē di tō. Tane nherē, te te siwi 're wē'õ za'ra mono nherē, te te 're huri mono wamhā, dawasédé te wasu'u.

¹⁵ Āté marī dasa hā te za 're īhuri aba mo, asiré īsazei'wa norī te te siwi 're īwē'õ za'ra mono hā. Tawamhā, 're huri aba mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dawi 're awē'õ mono newa, āté te za āne na tiwi 're īrobzei'õ za'ra wa'aba mo, tō õ norī wi hā. Āne wamhā, asimizawi pese zé hā tāma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ di za. Tāma sawi uptabi za'ra wa, ma tō Cristu hā sada tidâ'ā za'ra. Taha wa, romnhi hā asiré īsazei'wa norī te te 're īwē'õ za'ra mono hā, 're huri aba mono õ di za, 're huri aba mono wa, ta norī hā asa na tiwi 're īrobzei'õ za'ra mono zéb zarina, tiwasétē na 're īsi'marōpārī za'ra mono na 're si'utōrī tō mono da.

¹⁶ Āne hā marī hā aima wasétē aba õ nherē, 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za, da te 're aiwasu'u wasétē za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁷ E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hā īsazei'wa norī āma 're īsib'a'uwē mono zé hā, dasa hā da te 're īwē'õ za'ra mono zé, te te wasu'u õ di. Uburé marī hā da te 're īhuri mono zéb zama te te wasu'u õ di duré. E marī te wasu'u tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zé hā. Ta hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina 're īdanomro wē mono zé, te wasu'u. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani na te te 're īda'apawapto mono zéb zarina, rowē uptabi na 're īdanomro mono zé, te wasu'u, dato sina.

¹⁸ Āne na ni'wam norī hā Cristuhu ma, te te 're romhuri wē za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za te te sina 're rowē zani za'ra, uburé 're īhāimana wē za'ra mono zém na. Tawamhā te za duré da te 're wēsāmri za'ra, ti'ai āma ré.

¹⁹ Taha wa, rowē na wasiré 're īwahāimana za'ra mono zéb zô si, wa za wasima 're wanhopré. Wanhib'apito āma wahāimana nhiptete u'āsi 're wanomro mono da, 're īwasipawaptob za'ra mono zém na, wa za duré 're wanomro u'āsi.

²⁰ Tawamhā dasa siwa'ru 're huri aba mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono, danhiptete sina āma 're īdanomro mono zéb da, te te da'āma 're īromhuri wē mono zé hā tiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono tō da, āté 're huri aba mono õ di za, siwa'ru dasa hā, romnhi hā. Tō sena uburé dasa hā īwē si da te 're īhuri mono da hā. Tane nherē, dasa hā siwa'ru 're huri aba mono ré, asiré īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī hā te te 're ai'madâ'ā za'ra wa'aba mono wa, asarina wa'aba tiwasétē na 're si'marōpārī za'ra mono wamhā, tawamhā, aiwasédé te za tō 're īmanharī za'ra wa'aba mo.

²¹ Taha wa, romnhi hā siwa'ru 're huri aba mono õ di

za, duré uwa 'rāi wa'u īsé hā 're âhuri aba mono õ di za, taha zarina asiré īsazei'wa norī hā tiwasétē na apâ 're si'marōpārī tō za'ra mono da. Duré siwa'ru marī aimawimhā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, ni'wam norī hā tiwasétē na apâ 're si'marōpārī tō za'ra mono da, 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za.

²² 'Re īhāimana u'âsi mono si te te āma 're awaihu'u mono da, te za 'rāwi asima si āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo, siwa'ru romnhi 're huri aba mono wa, āma 're ī'upa za'ra wa'aba mono õ zém na hā. Ni'wam norī hā uburé siwa'ru, tisa te te sima 're īwē uptabi za'ra mono zéb zarina, te te 're īhuri mono na, 're siwē'õ za'ra mono õ wamhā, īpē'ẽ 're tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za. Duré ni'wam norī hā siwa'ru dasa hā te te siwi 're īwē'õ za'ra mono zéb zarina, te te 're īhuri mono õ na, 're siwē'õ za'ra mono õ wamhā, īpē'ẽ 're tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za duré, āne hā aiwa.

²³ Tane nherē, ni'wam norī hā romnhi siwa'ru te te 're huri mono nherē, 'rāwi āma 're siwawā za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za te te 're wē'õ za'ra, tisa na 're īsiwawā za'ra mono zéb zarina. Tane hā marī hā wa te 're 'manharī za'ra mono nherē, 'rāwi āma 're wasiwawā za'ra mono wamhā, taha na wa za wawasédé hā wa te 're 'manharī za'ra.

15

Īsazei'wa norī, prédup sina 're īsipawaptob za'ra mono zé wasu'u

¹ Wa norī hā wanhiptete sina, Wanhib'apito āma, wa te 're īsasōmri u'âsi za'ra mono norī hā, marī, wa te wasima 're īwē za'ra mono zéb zarina si, wa te 're 'manharī za'ra mono õ di za. Wasiré īsazei'wa nherē, hāimana nhib'aware na 're īhāimana za'ra mono norī hā, wa za wa te 're pawaptob za'ra, hāimana nhiptete na wasiré āma 're hāimana u'âsi za'ra mono da.

² Wasiré īsazei'wa norī hā marī te te sima 're īwē za'ra mono zéb zarina, wa za wa te āma 're sazei pese za'ra, marī īwē na si, wa te āma 're pawaptob u'âsi za'ra mono da, hāimana prédub sina oto āma 're hāimana u'âsi za'ra mono da.

³ Cristu hā bétē, ti'ai āma 're morī ré hā, e sima si ma tō tihāimanazéb da hā 're si'madâ'â. Mare di. 'Rāwi tihāimanazém na si, 're si'madâ'â mono õ di. Āne na duréihā ma tō ni'wa hā īwasu'u na āma rob'ui'éré siro:

"Īmama, ni'wam norī hā te te ai'āma 're īwasétē za'ra mono norī hā ma tō ai'u'âbâ ī'āma zama te te 're wasétē za'ra.

Tane nherē, aimawi 're īhāimana mono zéb da hā, te īsimia pisutu õ di, īsi'uihā na hā."

Āne na ma tō duréihā ībaihā na āma rob'ui'éré, īwasu'u na hā.

⁴ Uburé 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā, e taré ma tō tinhimiroti hā te te dama 're apisutu, da te

āma 're ūrob'ui'éré za'ra mono zéb da hā. Mare di. Taré te te dama 're apisutu mono õ di. Īsimiroti hā wa te 're waihu'u pese za'ra mono da, ma tō ãne hā te te dama 're apisutu. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā wa te 're söré u'âsi za'ra mono wamhā, wanhiptete sina wa za āma 're wahāimana u'âsi za'ra, marī na uburé wa te 're robzépata za'ra mono nherē. Wa te 're söré u'âsi za'ra mono wamhā, te za wama 're rowē za'ra, wawi 're robzei'õ za'ra mono ãna, 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā. Ōhō umnhasi sina, wa za tō ãhā zarina si 're wahāimana za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're īwahāimana u'âsi za'ra mono zéb zô, wasina 're wanhimipari za'ra mono sina.

5 'Re īhāimana u'âsi mono si dapisutu'wa hā, uburé marī na da te 're robzépata za'ra mono nherē, danhiptete sina āma 're īdahāimana u'âsi za'ra mono da hā. Taha si te te sina dama 're īarowē zani mono hā, dawi 're robzei'õ za'ra mono ãna, āma 're īdahāimana za'ra mono zéb da hā. Taha wa, wa tō te īsimi 're aiwē za'ra wa'wa, ta hā aihīni te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asiré īsazei'wa norī hā simisutu asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mono da oto, Cristu Zezusi 're īmorī wē zéb zarina.

6 Asimirosa'rata na 're asisazei u'âsi za'ra wa'aba mono wapsi, te za 'Re īhāimana u'âsi mono āma Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama āma simisutu u'âsi, āma 're aiwata za'ra wa'aba mo.

Zudezu'õ norī hā, Cristuhu wasu'uwē te te oto īwaihu'u za'ra zé wasu'u

7 Cristu hā sitēme te te 're īaiwaibui wa'aba mono ne, te za aihāiba zô asisô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina. Taha zarina, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're dawata u'âsi za'ra mono da, te za ãne asima 're īmanharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

8 Cristu hā ma tō we ti'ai u datēme mo, zudezu norī hā te te 're apawapto mono da, duréihā zudezu norī hi'rata ma, dama īpire za'ra norī ma, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma 're īropisutu za'ra mono zéb zarina, te te dama āma 're a'uwaimrami mono da, duré uburé 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama āma 're īa'uwaimrami mono zém na, tō sena na da te āma 're waihu'u pese za'ra mono da.

9 Duré zudezu'õ norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono, da'âma 're īpē'ëzé mono zé hā te te oto sina 're waihu'u za'ra mono wa, āma 're wata za'ra mono da, ma tō we Cristu hā zudezu norī u satō, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Duréihā ãne rob'ui'éré na īwasu'u hā:

"Wa hā zudezu'õ norī siré 're īhāimana mono ré, wa za īsiré za'ra, ai'âma 're īwata u'âsi.

Īnho're na zama, wa za duré ai'âma 're īwata u'âsi."

10 Duré rob'ui'éré amo na īwasu'u hā, ãne:

"A norī wa'wa hā zudezu'ō na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, ma'āpé simisutu asiré atoī uptabi na, āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uウェ norī me."

¹¹ Duré rob'ui'éré amo na īwasu'u hā, ãne:

"Zudezu'ō na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, ma'āpé Wanhib'apito āma si 're aiwata u'āsi za'ra wa'aba mono, uburé aipoto mono bā 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā."

¹² Iza'iza hā ma tō duré ãne na āma rob'ui'éré siro:

"Niwapsi te za Zéséhé nnihudu hā we datēme wi, apito Dawihi mama nnihudu hā.

Wei wisi wapsi, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma pisutu, zudezu'ō norī nhib'apito, 're hāimana mono da oto, daro mono bā.

Tawamhā ta norī hā te za te te siwi 're umnhasi, marī īwē hā te te tāma 're īpisutu za'ra mono zéb zarina, za te te tāma āma 're ī'uwaimrami za'ra mono zém na hā."

Āne duréihā Iza'iza hā te te āma īrob'ui'érézé hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiropisutuzém na. Ā hā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzém na, ma tō oto dama āma uwaimra.

¹³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā waihu'u pese wa, te za te te 're wa'apawaptob u'āsi, marī īwē hā te te wama 're īpisutu za'ra mono zéb zarina, za te te wama āma 're ī'a'uwa'imrami mono zéb zō, wa te wasiwi 're umnhasi za'ra mono sina, sô 're wanhimipari u'āsi za'ra mono da. Taha wa, wa ai'āma tāma 're īmreme u'āsi za'ra wa'wa, atoī uptabi na 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, duré rowē si te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa. īpē īzani nhimiropawaptobzéb zarina, marī īwē uptabi hā 'Re īhāimana u'āsi mono, za te te aima 're īsōmri za'ra wa'aba mono zéb zō, asawi 're umnhasi za'ra wa'aba mono sina, sô 're asimipari za'ra wa'aba mono zém na, 'rāwi asima āma 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da, wa tō te īsimi 're aiwē za'ra wa'wa.

Paru hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiropawaptobzém na te te 're īda'apawapto mono zé wasu'u

¹⁴ īsisānawā norī, wa hā wa tō ai'āma waihu'u pese za'ra wa'wa, asimizawi pese sina oto 're anomro wē wa'aba mono zém na hā. Duré aima waihu'u pese za'ra wa'aba di oto, 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono zéb da hā. Āne hā wa tō duré ai'āma waihu'u pese za'ra wa'wa, Wanhib'apito nhimiroti na oto asima 're īroti waihu'u pese za'ra wa'aba mono zém na zama.

¹⁵⁻¹⁶ Tane nherē, āhāna īnhimi'ui'éré na, wa tō sō'awi aima rowasu'u za'ra wa'wa, īsina īpahi ãna, rowasu'u ahā na te

āma aipo're pu'u za'ra wa'aba da. Te aiwi udâ waihu'u za'ra wa'aba ãna, wa tô īnhimi'ui'éré na hã aima rowasu'u pese za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono hã sôprum na te te īpisutu wa, Cristu Zezusihi ma si te oto 're romhuri mono da, zudezu'õ norî hã te tâma 're apawapto mono da. Sasedoti norî hã 'Re īhâimana u'âsi mono ma, te te da'âma 're īromhuri za'ra mono ne, wa duré wa hã zudezu'õ norî ãma te 're romhuri u'âsi, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, Zezusihi wasu'uwê na te 're pawaptob za'ra mono wa, te te 're īsaze za'ra mono zéb zarina, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're w  s  mri za'ra mono da. 'Re īhâimana u'âsi mono p  ezani nhimipisutuz  b zarina, ta norî hã īsib'a'uwê oto 're nomro mono wa, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're īw  s  mri za'ra mono z  b da hã, wa ãne na hã te tâma 're romhuri u'âsi.

¹⁷ Cristu Zezusihi ãma si oto 're īhâimana mono wa, wa 're īsi'uze, 'Re īhâimana u'âsi mono ma si, te 're īromhuri mono z  m na hã oto.

¹⁸ Te 're īrowasu'u w   mono z  b zarina, dur   te 're īromhuri w   mono z  b zarina ma t   zudezu'õ norî hã te te 're wapari pese za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hã. E tawamh   īsi'uih   na īwaihu'u pese na te 're īab'manhar   w   mono na, wa za dama īsina 're īwata. Mare di. ãne hã īuwaibaba õ di. Cristuhu nhimipawaptobz  b zarina si, wa t   te tâma 're romhuri u'âsi za'ra, īwasu'uwê na hã.

¹⁹ 'Re īhâimana u'âsi mono p  ezani hã tiwaihu'u pese na te te 're īpawapto mono z  m na si, wa t   mar   dama īmanhar   waihu'u'õ hã te dama 're ab'manhar  , zudezu'õ norî hã t   sena te te 're saze za'ra mono da, ta norî hã. Zeruzar   hawi, Iririza u 're īmor   ré, wa t   daza'rui mono b   te dama 're rowasu'u, Cristuhu wasu'uwê na hã.

²⁰ Wa hã wa t   ãne hã te īsima 're rosa'rata u'âsi, Cristuhu wasu'uwê hã zahadu dapo're na da te 're īwapari za'ra mono õ norî u si, 're īmor   da, daza'rui mono b   īwasu'uwê na te ãma 're da'apo're pu'u mono da. Wanhib'apito wasu'uwê na danhimi'u'  i 'rata u 're īzasi t   mono da, wa t   ãne na te īsima 're rosa'rata u'âsi.

²¹ Dur  ih   Iza'iza hã ma t   ãne na Cristuhu ãma rob'ui'ér  : "Ni'wam norî ma, īwasu'uwê hã da te tâma 're īwaihu'u za'ra mono õ norî hã te za oto ta norî hã 'r  wi ãma 're siwaihu'u za'ra, īwasu'uwê hã da te oto tâma 're wasu'u za'ra mono wa.

Te te 're wapari za'ra mono ãna, ar   're īhâimana za'ra mono norî hã te za oto 'r  wi si'âma te te 're waihu'u pese za'ra, 're īhâimana w   za'ra mono z  m na hã."

Paru hã, timreme te te sis  wa īs  mriz   wasu'u, Roma u mor   da

²²⁻²⁴ Wa hã wahub ah   na, wa t   te īsima 're rosa'rata u'âsi, te īsima 're īrow   mono z  b uwaibaba, at  me īmor   za'ra

wa'aba da, te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherē, zahadu āmemhā ūma romhuri ahā di. Taha wa, nimahā na hā āma atēme ūwatobro waihu'u aba õ di. Tane nherē, āhāna hā ūnhimiromhuri hā āmemhā te oto 'rāsatu wamhā, atēme āma ūmorī aba da si, wa tō ūsimā waihu'u. Taha wa, wa tō ūsimā pisutu pese, Esipānha na romnhisi u ūmorī ré, te asabu za'ra wa'aba da. Āne wa tō duré ūsimā rosa'rata, atēme āma ūwisi za'ra wa'aba wamhā, niha bātā na a'ā ai'rata ūnhamra za'ra wa'aba da, ūma ūrowē zarina, duré marī na asiwi ūpawaptob za'ra wa'aba da, Esipānha u ūmorīzéb da hā. Taha parip si, wa za oto aihawi ūmorī 'wa.

²⁵ Tane nherē, wa za a'ā Zeruzarē u si mo, ā awa'awi hā, tame 'Re ūhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē 're ūsi'ubumroi mono norī hā te duré pawaptob za'ra da a'ā.

²⁶ Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, duré Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, zudezu'ō na ūsazei'wa na oto 're ūhāimana za'ra mono norī hā ma tō sima wē za'ra, rob'uiprazé hā te te siwi ubumro da, Zeruzarē āma ūsazei'wa norī te te siwi āma pawaptob za'ra da, simarī āna 're ūhāimana za'ra mono norī hā, zudezu norī hā. Ta norī nhoprub za'ra zé hā, ūsi'uihā na te tāma āri za'ra da Zeruzarē u, taha da, wa za a'ā tamomop si mo.

²⁷ Ta norī hā zudezu'ō na ūsazei'wa norī hā si'uihā na ma tō sima pisutu za'ra, te te siwi āma ūpawaptob za'ra zéb da hā, zudezu norī hā. Āne hā tō ūwuaibaba ma tō siwi āma pawaptob za'ra. E marī wa. Duréihā zudezu norī ma, ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā tiwasu'uwē na tāma siwaihu'u na'rata za'ra, tipē'ē na robzei u'āsi āma 're nomro mono da. Taha na ma tō zudezu'ō norī hā te te siwi āma 're pawaptob za'ra ūwasu'uwē na, aiwapsi oto ōhō āma si 're hāimana za'ra mono da. Āne wa'rāmi, te za tō zudezu'ō norī hā tinhimarī na te te siwi 're pawaptob za'ra, zudezu norī hā, tō ūsarina si.

²⁸ Tawamhā āme ūnhimiromhuri te 'rāsatu parimhā, rob'uiprazé, da te dasiwi ūubumro hā ubuni na ūsazei'wa norī ma, te āwisi wē parip si, wa za oto mo, Esipānha u ūmorī da hā. Tawapsi, wa za aiwa'wai baba ūmorī aba ré, asabu za'ra wa'wa oto.

²⁹ Tawamhā, atēme ūwisi za'ra wa'aba wamhā, Cristuhu nhoprubzém na, sa'lētē uptabi na te za aihīni wama āma tirowē za'ra.

³⁰ Ūsisānawā norī, wa za oto aiwi rowaptērē za'ra wa'wa ūsi'āma, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, asiptete sina ūāma 're aimreme zusi aba mono zéb da hā. Wanhib'apito Zezu Cristuhu zazei'wa, wasiré oto 're wahāimana za'ra mono wa, duré 'Re ūhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina, oto 're wasisawi pese uptabi za'ra mono wa, wa āne na aiwi rowaptērē za'ra wa'wa.

³¹ E marī da. Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma īsazei'ō'wā norī 're īhāimana za'ra mono norī hā, niha te te īma rob'manharī za'ra tō da, te za īāma tiwi īrowaptērē u'āsi za'ra wa'aba mo. Duré Zeruzarē āma 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē 're īhāimana za'ra mono norī hā, ta norī hā zudezu na īwamri za'ra wē te, zudezu'ō norī nhoprubzé hā za te āma īāri hā te te siwi wēō za'ra tō da, te za duré ta norī āma zama āma aimreme zusi u'āsi 'wa.

³² Ītoi uptabi na āma atēme īwisi za'ra wa'aba da, te za īāma aimreme zusi u'āsi 'wa. 'Re īhāimana u'āsi mono, īmorizé hā te te īma pisutu wapsi, wa za tō āma atēme īwisi 'wa. Tawapsi īma rowē uptabi di za, wasiré īsazei'wa norī hā 'rāwi wasisabu za'ra wē te. Te āma wazere wamhā, wa za a'ā ai'rata īwa'utu za'ra wa'wa.

³³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā wama rowē nhomri'wa hā 'rāwi asiré 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, wa tō te īsimā 're aiwē u'āsi za'ra wa'wa. Tane tō.

16

Paru, tisiwadi norī te te īazawizé wasu'u

¹ Āne, wa za aimā wasu'u za'ra wa'wa, wahidiba Pebi na īisisi hā. Ta hā simizawi pese di. Sētireza na 'ri nho'ōmo nhisi āma, te īsazei'wa norī hā te te 're apawaptob u'āsi.

² Da'ahā na ma tō te te 're da'apawapto pese. īzama te duré te te 're īpawapto. Taha wa, ma'āpē asiwi āri wē wa'aba za, wasiré Wanhib'apito zazei'wai wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē, 're īsiwaibui wē mono zém na. Marī zō tiwi rowaptā'ā wamhā, te za duré marī na asiwi īpawaptob za'ra wa'wa.

³ Ma'āpē, duré īma sawi za'ra wa'aba, Prisira norī hā Atiraha me, te āma īsawi zahuré zéb zarina, rob'ui'érē na.

⁴ Ta norī hā īsiré te te 're īromhuri zahuré mono, Cristu Zezusihī wasu'u na. Ta norī hā da te pārī da nherē, ma tō sisawi āna te te 're īpawaptob u'āsi zahuré, pahi āna. Taha wa, te te 're īpawaptob zahuré mono zém na, wa tō te 're uzei u'āsi zahuré. Tane nherē, īwétési te āma 're uze zahuré mono ū di. Uburé zudezu'ō norī hā īsazei'wa norī hā te duré te te āma 're uzei u'āsi za'ra, daro mono bā siré 're īsirā'ōtō mono norī hā.

⁵ Ma'āpē, duré uburé īma sawi za'ra wa'aba, Prisira norī nhorōwa u īsazei'wa norī, siré 're īsirā'ōtō mono norī hā, rowahutu u.

Duré asiwi īma sawi za'ra wa'aba, īsiwadi īma īsawi pe hā, Epenetu na īisisi hā. Ta hā ma tō saze na'rata Cristu hā, Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma.

⁶ Duré Mariza hā asiwi īma sawi wa'aba. Ta hā te te aimā 're romhuri pese za'ra wa'wa, simi'ēi uptabi na.

⁷ Duré asiwi ūma sawi zahuré wa'aba, Ādoronitu norī hā, Zuni'asihi me. Ta norī hā ūsiré zudezu norī, ma tō ūsiré tihāimana zahuré, dazazéb 'remhā. Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī siré te te 're romhuri zahuré mono wa, tāma waihu'u pese za'ra di, ūsiré romhuri'wa norī ma hā. Ta norī hā ma tō ūwana saze na'rata zahuré, Cristu hā.

⁸ Ma'āpé duré asiwi ūma sawi wa'aba, ūsiwadi uptabi hā, Āprizatu na ūsisi hā. Ta hā te Cristu āma si 're hāimana.

⁹ Duré Ubanuhu zama asiwi ūma sawi wa'aba, wasiré romhuri'wa hā Cristuhu ma. Esitati hā ūsiwadi zama te za duré asiwi ūma ūsawi wa'wa, ūma ūsawi pe hā.

¹⁰ Ma'āpé duré asiwi ūma sawi wa'aba, Aperi hā. Ta hā marī na da te 're pibui ahā mono nherē, niwa Cristuhu wi sipi'rai waihu'u ò di. Duré asiwi ūma sawi za'ra wa'aba, Arisitoburuhu nhorōwa 're, 're ūhāimana za'ra mono norī hā.

¹¹ Duré, Erodi'ā hā asiwi ūma sawi wa'aba, ūsiré zudezu hā. Duré wasiré ūsazei'wa norī hā Nasizuhu nhorōwa 're, 're ūhāimana za'ra mono norī hā asiwi ūma sawi za'ra wa'aba duré.

¹² Tiripena norī hā te za duré asiwi ūma ūsawi zahuré wa'wa, Tiripozaha me. Ta norī hā te Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zahuré. Duré wahidiba hā ūma ūsawi pe hā asiwi ūma sawi wa'aba, Pezidi na ūsisi hā. Ta hā simi'ē na te duré Wanhib'apito ma, te te 're romhuri pese, wa'a āna.

¹³ Ma'āpé duré asiwi ūma sawi wa'aba, Rupu hā. Ta hā te duré te te 're romhuri pese, Wanhib'apito ma. ūna zama te za duré asiwi ūma ūsawi wa'wa. Ta hā ūna ò nherē, ma tō te te 're ūpawapto pese, dana hā ti'ra te te 're ūpawapto pese za'ra mono ne.

¹⁴ Asītitu norī hā te za duré asiwi ūma ūsawi za'ra wa'wa, Predotihu me, duré Emesi, duré Patorobasi, duré Emasi hā. Duré uburé ūtēme 're ūsī'rā'ōtō mono norī hā asiwi ūma sawi za'ra wa'aba, ūsazei'wa norī hā.

¹⁵ Ma'āpé duré asiwi ūma sawi za'ra wa'aba, Pirorodu norī hā, Zurizaha me, duré Nere'u norī hā ūhidiba me, duré Orīpasihī zama. Duré ta norī siré 're ūsī'rā'ōtō mono norī hā te za asiwi ūma ūsawi za'ra wa'wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe norī hā.

¹⁶ Uburé asiré ūsazei'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, te za asō'utu na asisawi sina 're asitob'rata hārā za'ra wa'aba mo.

Āmemhā uburé Cristuhu zazei'wa norī hā, ūupsātā mono bā sitēme 're ūsī'rā'ōtō mono norī hā te duré āma asawi za'ra wa'wa.

Paru hā, roti na za oto te te ūrāsutuzém na rowasu'u

¹⁷ ūsisānawā norī, wa za oto ūnhimiroti na aimā 'rāsutu za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā te aimawi tinhimirosa'rata na te te āma 're 'wa'rutu za'ra, ūsazei'wa norī wi. Te te

tiwi āma 're 'wa'rutu za'ra mono wa, te ūsazei'wa norī hā ūmreme hā te te 're wapari za'ra. Taha zarina, te duré sima āma 're siwanhizari. Ta norī nhimirob'manharī wasétē zéb zarina, te ūsazei'wa norī hā 're si'marōpārī za'ra, tiwasétē na. Zezusihi nhimiroti na, da te aima 're ūroti za'ra wa'aba mono zéb upana, te ta norī hā te te dama 're roti za'ra, aimawi na si. Taha wa, te za tiwi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo, ta norī siré 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁸ Ta norī hā Wanhib'apito Cristuhu ma, te te 're romhuri za'ra mono õ di. Te te sima 're ūwē za'ra mono zéb zarina si, te marī ūwasétē zō si 're sōpré. Ta norī hā sadawa nhipe se nherē, te ūsimiroti hā sena newa da te 're wapari ze za'ra, danhimirosa'rata nhib'aware na 're ūdahāimana za'ra mono norī hā. Mreme wapari zei wa, duré asa ūmreme hā da te dasima 're wē za'ra mono da, te taré timreme amo na te te dama 're rowasu'u za'ra, da'āma 're wata za'ra mono sina. Tawamhā taha zarina, te za awa'awi ūmreme na da te 're saze za'ra.

¹⁹ Tanei õ di, a norī wa'wa hā. Zezusihi wasu'uwē 're ūwapari pese za'ra wa'aba mono zém na, ma tō daro mono bā ūsazei'wa norī hā aiwasu'u za'ra wa'wa hā te te 're wapari ze za'ra. Taha wa, ma tō āma asina ūma 're ūrowē zani za'ra wa'aba mo.

Āne wa, wa za duré aima roti za'ra wa'wa. Asimiza'rese sina, te za marī ūwē hā 're ūmanharī za'ra wa'aba mono zéb da si, asina 're asōpré wa'aba mo. Marī ūwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asima 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tiwi 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwasétē wi hā.

²⁰ Rowē na 're ūdanomro mono zé hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hawimhā. Ta hā te za rowēzé hā te te aima 're anhomri 'wa. Wahi hā dapara na da te 're ūwati'i za'ra mono ne, te za Satanasihi nhiptetezé hā romhutu na te te tiwi 're a'uprosi 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, tō õ hā Satanasi hā asahāpā 're hāimana za'ra wa'aba mono da oto.

Wanhib'apito Zezusihi wi, wa wa te tiwi 're rowaptērē u'āsi, tinhimipawaptobzé hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono da, ai'rata 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da.

²¹ Timotiu hā, āme ūsiré romhuri'wa hā te duré āma asawi za'ra wa'wa. Duré ūsiré zudezu norī te duré āma asawi za'ra wa'wa, Rusizu norī hā, Zasāhā me, duré Sosipaturu hā.

²² Wa hā, Tési'u hā wa duré āma asawi za'ra wa'wa, Wanhib'apito āma wasiré 're wahāimana za'ra mono wa. Wa hā Paru te te ūma ūawaihu'u mono zéb zarina, wa tō rob'ui'érē, ā ūbaihā na hā.

²³⁻²⁴ Wa hā Paru, āne wa za duré āma aima waihu'u za'ra wa'wa. Da'izu hā tinhorōwa u te te ūmazébré hā, te duré āma asawi za'ra wa'wa. Taha nhorōwa āma, te wasiré ūsazei'wa norī hā 're si'rā'ōtō u'āsi. Duré Erasitu hā āme 'ri nho'ōmo

āma danhib'apito ma, rob'uiprazé za'rata na romhuri'wa hā, te āma asawi za'ra wa'wa. Wasisānawā Tu'atu na īsisi zama, te duré āma asawi za'ra wa'wa.

Paru hā, 'Re īhāimana u'āsi mono āma īwatazé wasu'u

25-26 'Re īhāimana u'āsi mono āma si, wa za 're wawata u'āsi za'ra. Taha ma si, tāma waihu'u pese di, te te 're īwa'apawapto mono zéb da hā, Zezu Cristuhu wasu'uwē hā wa te 're īsaze za'ra mono zé hā wa te 're rēme za'ra mono āna, wanhiptete u'āsi āma 're īwanomro mono zéb da hā. Taha wasu'uwē hā wa tō te dama 're wasu'u u'āsi. Duréihā īwasu'uwē hā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama 're awaihu'u mono õ di. īwasu'uwē hā dama sa'rese āna, ma tō aré 're danomro. Tane nherē, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwasu'uwē hā dama waihu'u oto, īsadawa wasu'u'rata 'wa norī nhimi'ui'éré hawimhā. Taha wa, te oto īsimiwada'urizéb zarina si, da te 're waihu'u za'ra daro mono bâ, da te āma 're īsazei pese za'ra mono zéb da hā, duré da te 're īwapari pese za'ra mono zéb da hā oto.

27 'Re īhāimana u'āsi mono hā misire te 're hāimana. Ōhō si siwaprosi uburé marī hā tāma waihu'u pese di, taha ma si. Taha wa, taha āma si, wa za 're wawata u'āsi za'ra, Zezu Cristu te te wama 're ī'ab'manhaři wē mono zéb zarina si. Tane tō.

1 Corítu norí

Corítu norí ma, Paru te te ūrob'ui'éré na'rata zé

Ĩbaihâ wasu'uzé

Paru hã Corítu u morí wamhã, ma tô 'Re ĩhaimana u'âsi mono mreme na dama rowasu'u. Taha wa, ĩsa'u hã ma tô ĩsimirowasu'u wẽ zarina ĩsazei'wa norí hã dasina tahâ'â ni.

Ã ĩbaihâ na ma tô Paru hã tâma ãma rob'ui'éré za'ra Corítu ãma ĩsazei'wa norí ma hã, ni'wam norí hã wasétê na 're ĩhaimana za'ra mono wasu'u hã te te wapari wa, duré sina 're sipo'o za'ra mono wa, siré ĩsazei'wa nherë. Taha wa, ma tô tâma waihu'u za'ra, 'Re ĩhaimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norí hã ĩuwaibaba si 're ĩnomro mono zém na hã.

Paru hã te te tâma rob'ui'éré za'ra wana ré hã, ma tô rob'ui'éré hã tâma me za'ra, Corítu norí hã Paruhu ma. Taha na ma tô siwi sadanha, tinhimi'ui'éré za'ra na marí hã tâma 're ĩhaimana za'ra mono zém na, ro'wa'rudu hã. Capituru 7 ãma hã ma tô Paru hã asa tâma ãma rowasu'u za'ra, te te ĩsadanharí za'ra zém na hã. Ma tô duré tâma waihu'u za'ra, ĩsazei'wai mono bâ 'Re ĩhaimana u'âsi mono pê'ezani hã romhuri mono bâ te te tâma 're ĩapisutu mono zém na hã (capituru 12, 14 ãma hã). Capituru 13 ãma ma tô duré rowasu'u, 're ĩdasisawi za'ra mono zém na hã. Capituru 15 ãma hã te duré rowasu'u, Zezusi hã dâ'â nherë, sena na apâ ĩhâiwa'utuzém na hã, duré taha zarina, wa norí zama apâ 're ĩwahâiwa'utu za'ra mono zém na hã.

Paru te te ĩdazawizé wasu'u

¹⁻² Wa hã Paru, wa ãma aimá rob'ui'éré za'ra wa'wa, Corítu na 'ri nho'õmo nhisi ãma, 'Re ĩhaimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norí ma. Wasisânawã Sotêni hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa.

'Re ĩhaimana u'âsi mono hã ma tô ĩpisutu, te te sima ĩwêzéb zarina, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, 're ĩhaimana mono da, ĩsadawa para. A norí wa'aba zama, ma tô te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwẽ si oto ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da, Cristu Zezusihi ãma. Daro mono bâ, uburé Wanhib'apito Zezu Cristuhu ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono norí ma zama, wa ãne aimá rob'ui'éré za'ra wa'wa. Aiwa, wa tô Wanhib'apito na wa te 're sisi za'ra, simisutu.

³ Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhaimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

'Re īhāimana u'āsi mono, tinhoprubzéb zarina, īwē si te te dama 're īanhomri mono zé wasu'u

⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wa 're īwata u'āsi, īwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono wa, Cristu Zezusihī āma si oto 're anomro aba mono zéb zarina.

⁵ Cristuhu āma 're anomro aba mono wa, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē si te te aima 're sōmri za'ra wa'wa. Ma tō duré te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, īwasu'u wē na dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da, duré 're īhāimana mono zém na, 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da.

⁶ Cristuhu wasu'u wē hā ma tō 're īsazei pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te oto asiptete sina āma 're anomro aba mo.

⁷ Taha wa, Wanhib'apito Zezu Cristu apâ we īmorizéb zō, 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, 'Re īhāimana u'āsi mono, tinhoprubzéb zarina īwē hā te te aima 're īsōmri za'ra wa'aba mono zéb zō, aiwi 're rowaptâ'ā za'ra wa'aba mono õ di za oto.

⁸ Wanhib'apito Zezu Cristu te za duré te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'wa, asiptete sina āma 're anomro aba mono da. Nimahā bâtâ na za we apâ īmorizéb u, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da, te za te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'wa, ti'ab ré Zesusi hā 're udâ za'ra wa'aba mono wa, tō taha bâtâ na aiwasédé hā te te ai'āma sa'ra za'ra wa'aba tō da.

⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā wama umnhasi za'ra di, uburé te te wama 're īaropisutu mono zéb zarina, te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono zéb da hā. Ta hā ma tō te te 're aipisutu za'ra wa'wa, īra siré 're anomro aba mono da, Wanhib'apito Zezu Cristuhu siré.

Īsazei'wa norī, siwanhizari 're īhāimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁰⁻¹¹ Īsisānawā norī, Corowihī nhorōwa āma 're īhāimana za'ra mono norī hā ma tō we īma aiwasu'u za'ra wa'wa, 're asisada'âbâ u'āsi za'ra wa'aba mono zém na hā, asiwanhizari āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono zém na hā. Taha wa, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa za oto aima āma roti pese za'ra wa'wa, simisutu āma 're asisazei pese za'ra wa'aba mono da, asiwanhizari, āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da. Misi haré te za oto 're īpisutu za'ra wa'aba mo, simisutu asiré āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da oto.

¹² Āne wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī me asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, te āne dama 're asiwatu'u za'ra wa'aba mo: "Wa norī hā Paruhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'ā za'ra." Duré ni'wam norī hā te 're siwasu'u za'ra, āne: "Wa norī hā Aporuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'ā za'ra." Duré ni'wam norī hā te 're siwasu'u za'ra, āne: "Wa norī hā Pedruhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'ā za'ra." Duré ni'wam norī hā te āne 're

siwasu'u za'ra: "Wa norī hā Cristuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra." Āne te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, aimreme si'ahâ aba na.

¹³ Tane nherē, Cristuhu zazei'wa norī hā te oto simisutu 're hâimana za'ra. Siwanhizari āma 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di. Mare di. E wa hā Paru, wa tō asada īdâ'â za'ra wa'wa, wedepo'o nhonhi'râmi na. Mare di. Wa hāi õ di. E īnhisi na ma tō â dawabzuri hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'wa, Zezusihi nhisi upana. Mare di. Wa hāi õ di.

¹⁴⁻¹⁵ Ai'rata 're īhâimana za'ra wa'aba mono ré, ai'āma 're īnhib'a'uwē za'ra wa'aba mono da, te īsima 're aiwē za'ra wa'aba mono 'wa'âhā, ai'ahâ na wa aré â dawabzuri hā te aima 're 'manharī za'ra wa'wa, īnhisi na. Tane nherē, ai'ahâ na te aima 're ab'manharī aba mono õ di. Crisipu norī ma si, wa tō â dawabzuri hā tâma 'manharī zahuré, Da'izuhu me. Āne wa, wa tō 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're īwata u'âsi. Taha wa, a norī wa'wa hā īnhisi na â dawabzuri hā te aima 're ī'manharī za'ra wa'aba mono na, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁶ Āne na wa tō duré īsina po're puru, Esitépanasihi ma zama, â dawabzuri te ī'manharîzém na hā. Duré īsôrōwa āma īsiré 're īhâimana za'ra mono norī ma zama, wa tō tâma 'manharī za'ra īsiré. Āma īpo're pu'u za'ra õ di oto, ni'wam norī āma hā, â dawabzuri te tâma ī'manharī za'ra zém na hā. Ta norī ma si, wa tō 'manharī za'ra.

¹⁷ Â dawabzuri hā te dama 're ab'manharī mono da, te te datême īzatōrī õ di, Cristu hā. īwasu'uwe si te dama 're wasu'u mono da, ma tō datême īzatō. Taha wa, ti'ai āma danhimirowaihu'u na da te dama 're īroti za'ra mono nei õ di wa hā, te dama 're īrowasu'u mono zé hā. Ti'ai āma danhimirowaihu'u na Cristu te dama 're wasu'u mono 'wa'âhā, wedepo'o nhonhi'râmi na dazada īdâ'âzé wasu'u hā te aré wapu na dama 're hâimana. Tane 'wa'âhā, Cristuhu wasu'uwe hā marī dai õ di aré, da te āma 're saze za'ra mono wa, 'Re īhâimana u'âsi mono te te āma 're īda'anho'reptui mono da hā.

'Re īhâimana u'âsi mono waihu'u pese na rowasu'u

¹⁸ 'Re īhâimana u'âsi mono, za te te īuprosoi za'ra norī hā, wedepo'o nhonhi'râmi na Cristuhu dâ'âzé wasu'u na te te āma 're rosa'rata upa za'ra, sima, taré newa. Wa norī si uburé 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're īwa'anho'reptui mono norī si, wa tō wa te 're waihu'u za'ra, Cristuhu dâ'âzé hā īpire na hā. Taha wasu'u hā, 'Re īhâimana u'âsi mono waihu'u pe, te wasu'u. Taha si waihu'u pese uptabi di, te te 're īda'anho'reptui mono da hā, Cristu hā dazada īdâ'âzéb zarina.

¹⁹ Āne duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na īsadawa wasu'u'wa nhimi'ui'éré hā:

"Ni'wam norī hā īnhimirowaihu'u pese na te 're pawaptob za'ra mono õ nherē, tinhimirowaihu'u pese na 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra mono wamhā, wa za īsimirowaihu'u pese zé hā te tiwi 're auprosi, ta norī wi, ti'ab ré danhimirosa'rata waihu'u pese na 're īdahâimana za'ra mono zé hā marī dai õ na 'râwi da te dasina 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā oto."

Āne na hā duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré, te wasu'u.

²⁰ Ti'ai āma danhimirowaihu'u pe hā, tarére 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré zarina, dama rowahutu'wa norī nhimirowaihu'u pe hā tarére duré, tâma hā. Duré danhimiroti waihu'u pese na, 'râwi da te dasima āma 're īroti nhipeze za'ra mono zé hā tarére tâma hā. Uburé danhimirowaihu'u pese na dahâimanazé hā wapure di tâma hā, 'Re īhâimana u'âsi mono waihu'u pese ma hā. Āne, 'Re īhâimana u'âsi mono hā tiwaihu'u pese na te te dama 're ī'ab'manharī mono zéb zarina, wa tō waihu'u za'ra ni.

²¹ Tinhimirosa'rata waihu'u pese na ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā sima pisutu, dasi'uihâ na danhimirosa'rata waihu'u pese na 'râwi da te 're waihu'u za'ra mono tō da, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Zezusi hā dazada īdâ'âzé wasu'u hā, wa te dama 're īwasu'u za'ra mono hā taré newa te dasima da te āma 're rosa'rata upai u'âsi za'ra. Tane nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono, ma tō sima pisutu, taha wasu'u na si te te 're anho'reptui mono da, te te sina 're īumnhasi za'ra mono norī hā.

²² Zudezu norī hā marī dama ī'manharī waihu'u'õ hā, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're ī'ab'manharī mono zéb zô si, te 're sôpré. Duré zudezu'õ norī hā uburé marī te te 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da si, te sima te te 're wē u'âsi za'ra.

²³ Tane nherē, wa norī hā Cristu, wedepo'o nphonhi'râmi na dazada īdâ'âzé wasu'u si, wa tō wa te dama 're wasu'u za'ra. Tane nherē, ma tō taha wasu'uwē hā zudezu norī hā te te siwi 're wē'õ za'ra. Zudezu'õ norī zama ma tō duré te te sima āma 're rosa'rata upai u'âsi za'ra, taré newa, marī da īhâimana õ newa, īwasu'uwē hā.

²⁴ Ni'wam norī si ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te sima 're pisutu za'ra, tinhib'a'uwē da, ni'wam norī hā zudezu, duré ni'wam norī hā zudezu'õ. Ta norī si te Cristuhu dâ'âzé wasu'u, te te 're wapari za'ra. Tawamhā āne hā, e marī te tâma wasu'u za'ra, Cristu, wedepo'o nphonhi'râmi na īdâ'âzé wasu'u hā. Danhipai u 'Re īhâimana u'âsi mono waihu'u pe, te tâma wasu'u za'ra. Duré īsimiroti wē uptabi, te tâma wasu'u za'ra.

²⁵ 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti si, danhipai u īwē uptabi hā tō. Duré danhipai u waihu'u pese uptabi di.

²⁶ Ōsisānawā norī, ma'āpē asina aipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re īhāimana u'āsi mono, tinhib'a'uwe da, te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono ō ré, 're aihāimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Ai'umro wa'aba na si ma tō asiré norī ma, asimirosa'rata waihu'u pese na si, aré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Ai'umro wa'aba na si, ma tō asima aipire na aré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Ai'umro wa'aba na si, ma tō dama īpire norī 'ra na 're aihāimana za'ra wa'aba mo aré. Ai'ahā wa'aba na ma tō dama aiwapu na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

²⁷ Tane nherē, ni'wam norī hā dama hāimana nhimiza'rese'ō na, ūsazei'ō'wa norī te te āma 're ūrosa'rata za'ra mono norī hā ta norī si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sima 're pisutu za'ra, ūsib'a'uwe si 're nomro mono da. E marī da, ma tō ta norī si te te sima 're pisutu za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ūsazei'ō'wa norī hā simirosa'rata waihu'u pese newa 're ūs'i'madâ'ā ze za'ra mono norī hā, oto sisém na 're hāimana za'ra mono da. Duré ūsazei'ō'wa norī ma ūwapu za'ra hā, ma tō duré te te 're pisutu za'ra, ūsib'a'uwe 're nomro mono da. Ūsazei'ō'wa norī ma, īpire za'ra hā oto sisém na 're hāimana za'ra mono da, ma tō dama ūwapu norī si te te 're pisutu za'ra, ūsib'a'uwe 're nomro mono da.

²⁸ Ūsazei'ō'wa norī ma 're īhāimana wapu za'ra mono norī hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're pisutu za'ra, ūsib'a'uwe si 're nomro mono da, ūsazei'ō'wa norī te te siwi 're ūwē'ō pese za'ra mono norī hā. Ūsazei'ō'wa norī ma, pire na 're īhāimana za'ra mono zé hā te te tiwi 're a'uprosi mono da, ma tō dama ūwapu norī si te te 're pisutu za'ra, ūsib'a'uwe si oto 're nomro mono da.

²⁹ E marī da, ma tō āne hā te te dama 're ab'manharī, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Ni'wam norī hā tinhimirosa'rata waihu'u pese na 'rāwi ūsō'a, sina 're wata tō za'ra mono da, ma tō āne te te dama 're ab'manharī, duré dama pire wē te, 'rāwi dama sina 're wata tō za'ra mono da.

³⁰ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipisutuzéb zarina si, te oto Cristu Zezusihi āma 're anomro aba mo. Cristuhu āma si oto 're anomro aba mono wa, te tinhimirowaihu ūwē hā te te aima 're waihu'u u'āsi za'ra wa'wa. Cristuhu dâ'âzém na si, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're wa'awēsāmri, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ūab'madâ'ā mono ō zarina. Taha zarina si, ma tō duré te te 're wa'apisutu, ūsib'a'uwe si oto tāma 're wahāimana wē za'ra mono da. Taha zarina si, ma tō duré wawasétē hawi wa'anho'reptu, sitēme te te 're wa'awaibui mono da.

³¹ Taha wa, wa norī hā ūsazei'wa oto 're wanomro mono wa, wato sina 're ūwahāimana za'ra mono zém na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhā, Wanhib'apito nhimi-pawaptobzém na si, wa za tō dama 're wasiwasu'u wē za'ra,

wato sina 're ñwahâimana za'ra mono na hã. Duréihã 'Re ñhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ãne na ãma rob'ui'éré:

"Ni'wam norñ hã to sina oto 're hâimana za'ra mono wamhã, Wanhib'apito te te 're ïpawaptob za'ra mono zém na si, te za tô dama 're siwasu'u wẽ za'ra, to sina oto 're ñhâimana za'ra mono zém na hã."

Ãne duréihã ïbaihâ na ãma rob'ui'éré hã.

2

Cristu hã wedepo'o nphonhi'rãmi na dazada ïdâ'âzé wasu'u

¹ ïSisânawã norñ, ma'ápé ï'âma aipo're pu'u za'ra wa'aba. Wa hã atême ãma ïmorñ aba wamhã, 'Re ñhâimana u'âsi mono nhimiroti hã aré dama ïwaihu'u'ô hã, wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. E tawamhã ïmreme wapari ze na, 're ïwapari za'ra wa'aba mono da si, wa tô te ïsi'âma 're rosa'rata, ïnhimiroti wẽ wa, ï'âma 're atob'uzu za'ra wa'aba mono da. Mare di. E ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese na da te dama 're ïroti za'ra mono ne, wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Tanei õ di, ïnhimirowasu'u hã.

² Ai'rata 're ïnhamra aba mono ré, wa tô ïsima pisutu pese, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ si te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re ñhâimana u'âsi mono, Danho'reptui'wa da, Zezusi te te ïpisudu hã wedepo'o nphonhi'rãmi na dazada ïdâ'âzé wasu'u si.

³ Atême ãma ïmorñ aba wamhã, ïpë'ë 'remhã ïnhib'aware di. Taha wa, wa tô ïpahi te, rérë, ïnhimiromhuri na 'Re ñhâimana u'âsi mono ma, te ãma 're ïuwaimrami mono zém na hã te 're 'wanhi'riti mono õ'umnhasite.

⁴ Zezusihi wasu'uwẽ, te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese na da te dama 're ïroti za'ra mono ne, te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di, ãma 're ïzaze za'ra wa'aba mono da hã. 'Re ñhâimana u'âsi mono pë'ëzani hã tiwaihu'u pese na te te 're ïaipawaptob za'ra wa'aba mono na si, ma tô sena na 're ïsazei pese za'ra wa'aba mo, Zezusihi wasu'uwẽ hã.

⁵ Taha wa, ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese zarina, Zezusi hã Danho'reptui'wa na 're saze za'ra wa'aba mono õ di. Mare di. 'Re ñhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te 're ïaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tô ãma 're ïsazei pese za'ra wa'aba mo.

'Re ñhâimana u'âsi mono waihu'u pese na rowasu'u

⁶ Ti'ai ãma ïsazei'õ'wa norñ nhimirowaihu'u zarina, te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di. Hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u na si, wa tô ïsazei'wa norñ ma, te tâma 're rowasu'u za'ra, 'Re ñhâimana u'âsi mono pë'ëzani te te tâma 're ïwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, prépub sina

āma 're īhāimana za'ra mono norī ma hā. Ā hā roti hā ti'ai āma īsazei'ō'wa norī nhimiroti nei õ di. Daro mono bâ dama roti'wa norī nhimiroti nei õ di. Ta norī nhimiroti nhiptetezé hā daro mono bâ te za tiwi 're si'utōrī za'ra.

⁷ E 'wa īwaihu'u pese nhimiroti, te dama 're īwasu'u mono hā bétē. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā aré dama īwaihu'u'ō si, wa wa hā te dama 're wasu'u u'āsi, īwaihu'u pese zarina īsimiroti wē uptabi si. Ta hā ma tō aré dawi udâ, da te 're waihu'u za'ra mono tō da a'â, īsimiroti wē wasu'u hā. Tane nherē, te te aropoto mono õ ré, ma tō te te sima 're wa'apisutu siro, īwaihu'u pese siré si oto 're wahāimana u'āsi za'ra mono da, rowē uptabi na.

⁸ Tiwaihu'u pese zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimirowaihu īwē uptabi hā te te waihu'u za'ra õ di, ti'ai āma dama roti'wa norī hā īsazei'ō'wa norī hā. Te te waihu'u za'ra 'wa'âhā, Wanhib'apito, danhipai u īwaihu'u pe hā te te siwi wīrī õ di aré, wedepo'o nhonhi'rāmi na hā.

⁹ Tane nherē, ta norī hā te te waihu'u za'ra õ di tō. Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō ãne na āma rob'ui'éré siro:

"Re īhāimana u'āsi mono zawi pese 'wa norī ma, īwē hā te te tāma 're īapisutu mono zé hā, te te tāma āma 're ī'a'uwaimrami mono zéb da hā, dasi'uihâ na datōmo na da te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono õ di. Duré dapō're na da te 're wapari waihu'u za'ra mono õ di. Duré dapē'ẽ na dasi'uihâ na da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di, da te dasina āma 're ī'a'uwaimrami za'ra mono zéb da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwē hā tinhib'a'uwē norī ma, te te 're īapisutu mono hā."

Āne duréihā īwasu'u na āma rob'ui'éré, ībaihâ na hā.

¹⁰ Wama si, ma tō tinhimiroti hā dama īwaihu'u'ō hā te te wama 're awaihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tipē'ẽzani na si ma tō te te wama 're awaihu'u tō. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ẽzani ma si, waihu'u pese di tō, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te wama 're ī'awaihu'u mono zéb da hā. E marī wa. Uburé marī hā tāma waihu'u pese wa, īpē'ẽzani ma hā. 'Re īhāimana u'āsi mono, uburé te te sima 're ī'aroti mono zé hā dama īwaihu'u'ō hā, tāma waihu'u pese di. Uburé marī na 're īhāimana mono zém na zama, tāma waihu'u pese di, īpē'ẽzani ma hā.

¹¹ Ni'wa hā 'rāwi tipē'ẽ na tihāimanazém na, te te sima 're ī'awaihu'u mono zé hā, e 'wa hā te za īmana'rāmi hawim nherē, tiwi waihu'u. ī'upana nherē, da te tiwi waihu'u õ di za, īhāimanazé hā. Marī na 'rāwi sima īrosa'rata'wai ma si, waihu'u pese di, 're īhāimana mono zé hā. Tane duré, 'Re īhāimana u'āsi mono hāimanazé hā īpē'ẽzani ma si, waihu'u pese di. Taha wi hā, ni'wa te te duré waihu'u õ di.

¹² Ōsazei'ō'wa norī nhimirosa'rata zarina, oto 're wahāimana za'ra mono ū di, wa norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani ré si, wa oto 're wahāimana za'ra, hāiwa hawi te te wei watēme ūsatōri ré si. Īwē hā te te wama 're ī'anhomri mono na, wa te 're waihu'u za'ra mono da, ma tō Tipē'ēzani hā wei watēme satōri za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

¹³ Taha wa, wa norī hā ti'ai āma danhimirowaihu'u pese zarina, wa te oto dama 're rowasu'u za'ra mono ū di. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te wama 're ī'aroti mono zéb zarina si, wa oto wa te dama 're rowasu'u za'ra. Īpē'ē 're, Īpē'ēzani tāma 're īhāimana za'ra mono norī ma si, wa ūsimiroti wē hā wa te tāma 're wasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hāimanazé wasu'uwē na hā.

¹⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te wama 're ī'aroti mono zé hā, te ūsazei'ō'wa norī hā te te siwi 're wē'ō pese za'ra, taré newa, duré 'rāwi si'uihā na rosa'rada hā te te āma waihu'u pese za'ra ū wa, ta norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani, īpē'ē 're, tāma 're hāimanazé wasu'uwē na hā.

¹⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani, īpē'ē 're, tāma 're īhāimana za'ra mono norī si, te oto te te 're waihu'u za'ra, uburé te te tāma 're ūroti za'ra mono zéb zarina, niha oto 're īhāimana za'ra mono zéb da hā. Taha wa, ūsazei'ō'wa norī hā te te oto 're waihu'u za'ra mono ū di, aimawi 're wahāimana za'ra mono wa oto.

¹⁶ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āhā wasu'u na āma rob'ui'érē siro, āne na hā: "E 'wa hā, Wanhib'apito nhimirosa'rada hā te te tiwi ūwaihu'u da bâ bété. E 'wa hā te te duré tāma ūroti da bâ."

Āne duréihā āhā wasu'u na āma ūrob'ui'érē hā, Wanhib'apito nhimirosa'rada, dasi'uihā na da te tiwi 're ūwaihu'u za'ra mono ū zém na hā. Tane nherē, wa tō wa norī hā Cristuhu nhimirosa'rada hā waihu'u pese za'ra ni, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani, wapē'ē 're, oto wama 're hāimanazé wasu'uwē na hā.

3

Paru hā Aporuhu me, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te te 're ūromhuri zahuré mono zé wasu'u

¹ Ūsīsanawā norī, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani, īpē'ē 're, tāma 're īhāimana za'ra mono norī ma si, wa Zezusihu wasu'uwē si, wama ūpire uptabi si, te tāma 're wasu'u za'ra, dama ūsa'rese ū hā. Tane nherē, ai'rata 're ūnhamra aba mono ré, āne na te aima 're rowasu'u waihu'u za'ra wa'aba mono ū di. E marī wa. Ūsazei'ō'wa norī 're īhāimana za'ra mono ne, zahadu 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, duré

ai'uté hā marī te te 're ūsa'rese za'ra mono õ ne, Zezusihi wasu'uwē hā 're wapari za'ra wa'aba mono nherē, asima 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono õ wa.

² Ai'uté hā tisai uptabi na 're saihuri waihu'u mono õ wa, te za tina hāiwa'u si te te 're wapsōmri za'ra. Īna hā ūsai uptabi hā te te tāma 're sōmri waihu'u za'ra mono õ di. Tane, wa tō wa hā roti īwapure na si te aima 're roti za'ra wa'wa, Zezusihi wasu'uwē na hā, zahadu aima pibui prā za'ra wa'aba wa, 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zéb da hā. Āhāna hā bétē. Zahadu tō aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di.

³ E marī wa. ūsazei'ō'wa norī 're īhāimana za'ra mono zéb zarina, zahadu 're anomro aba mono wa. Taha wa, te zahadu 're asi'ruiwapari za'ra wa'aba mo, marī na. Te duré 're asisada'ābā u'āsi za'ra wa'aba mo.

Āne na 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā, e marī te aima wasu'u za'ra wa'wa. Cristu hā 're saze za'ra wa'aba mono õ ré, aiwasété na 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé, zahadu 're īrēme waihu'u za'ra wa'aba mono õ zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa, ūsazei'ō'wa norī 're īhāimana za'ra mono zém ne hā.

⁴ Ni'wam norī me asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, te āne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: "Wa norī hā Paruhu nhimiroti si, wa wa te 're 'madā'ā za'ra." Duré ni'wam norī hā te āne 're siwasu'u za'ra: "Wa norī hā Aporuhu nhimiroti si, wa wa te 're 'madā'ā za'ra." Āne na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, e marī te wasu'u. Tō ūsazei'ō'wa norī 're īhāimana za'ra mono zém na, zahadu 're aihāimana wasété za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa.

⁵ Tazahā, āhā zarina si te za wa'āma 're īrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo. Wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, wa te 're īromhuri mono, wa 're wahāimana. īwasu'uwē na, wa te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te oto asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito hā. Ta hā te te wama īpisutuzéb zarina si, wa wa te tāma 're romhuri pese. Taha da si, wa wa norī hā 're wahāimana.

⁶ Wa hā Paru, buru na da te dasima 're robdi'i za'ra mono õ ré, da te 're īrobzuri mono ne, wa tō dawana te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, Cristuhu wasu'uwē na hā. Duré, da te 're robzuri mono pari, da te oto 're īrobdi'i za'ra mono ne, ma tō Aporu hā ūza'u hā te te aima āma 're rowasu'u wē za'ra wa'wa. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono si waihu'u pese di, te te 're īaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā, āma 're aihāimana prédub za'ra wa'aba mono da, Zezusihi si asina 're umnhasi u'āsi za'ra wa'aba mono da. Buru na hā 'Re īhāimana u'āsi mono waihu'u pese na si, dama 're īro'wanhipré za'ra mono ne, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono si te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, āma 're aihāimana prédub za'ra wa'aba mono da.

⁷ Taha wa, robzuri'wa norī ne, īwasu'u wē na te te dama 're īrowasu'u 'rata za'ra mono norī hā, pire na 're hāimana za'ra mono õ di. Duré robdi'i'wa norī ne, daza'u te te dama āma 're īrowasu'u za'ra mono norī hā, duré dama pire na 're hāimana za'ra mono õ di. 'Re īhāimana u'âsi mono si, te pire uptabi na 're hāimana u'âsi, taha si te te 're da'apawapto wē mono wa, Zezusih i ne dahāimana prédup sina, oto 're īdahāimana za'ra mono zéb da hā.

⁸⁻⁹ Robzuri'wa norī hā robdi'i'wa norī me, tāma 're īro'wanhipré za'ra mono da si, te aiwa simisutu te te 're romhuri za'ra. Tane duré, wa hā īwasu'u wē na te aima 're rowasu'u 'rata za'ra wa'aba mono wamhā, duré Aporu hā īza'u te te aima āma 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, aiwa wa tō wa zahuré, wa te wasima 're aiwē za'ra wa'wa, īwasu'u wē hā 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, wa wa zahuré, wa te tāma 're romhuri, aiwa. Taha wa, wa te tāma 're īromhuri mono zéb zarina, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā wapawa'â, īwē uptabi na.

Duré daburu hā, e 'wa te hā. E āma īromhuri'wa norī te hā, buru hā. Mare di. Misire ītede'wa na te 're hāimana, buru tede'wa hā. Tane duré, a norī wa'wa hā īnhib'a'u wē, 're anomro aba mono õ di. Duré Aporuhu nhib'a'u wē, 're anomro aba mono õ di. Mare di. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'u wē si, te oto 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

Āne wa za duré aima āma romnhimiré' za'ra wa'wa, 'ri na. 'Ri hā 'ri'wa norī tei õ di. 'Ri tede'wa te, 'ri hā. Tane, a norī wa'wa hā wanhib'a'u wē, 're anomro aba mono õ di, īwasu'u wē na, wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē. E marī wa. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'u wē si, oto 're anomro aba mono wa.

¹⁰ 'Ri na romhuri'wa norī hā 'ri na'rata uimrehēne, te za siwi 'manha, sipeze na. Tane duré wa hā, īnhimiromhuri wē na, wa tō sāna'rata, te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono na hā, Cristuhu wasu'u wē na, 'Re īhāimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te oto 're īpawapto mono zéb zarina. Duré 'ri na'rada hā da te dasiwi 'manharī pari, īhāiba amo norī hā īsisiwi te te oto siwi īri ne, tane te duré ni'wam norī hā te te aima āma 're rowasu'u za'ra wa'wa, īza'u hā. 'Ri na'rata 'manharī nhisiwi, da te dasiwi 'ri wamhā, pibui pese na te za dasiwi 'ri ni, marī īwē na si. Tane ni'wam norī hā Cristuhu wasu'u wē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, pibui pese na te za oto te te dama āma 're rowasu'u za'ra, īuwaibaba si.

¹¹ 'Ri'wa norī hā, 'ri na'rada te te siwi 'manharī wamhā, misire īwē uptabi si te za tō siwi 'manha. Tane duré, misire īwasu'u wē hā te 're hāimana, dawana te aima 're īwasu'u za'ra wa'aba mono hā, tō õ hā Zezu Cristuhu wasu'u wē hā. īwasu'u aimawi hā 're 'maiħāimana mono õ di, da te āma 're saze za'ra

mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ãma 're ïda'anho'reptui mono zéb da hã.

12-13 Ni'wam norã hã, 'ri na'rata 'manharã nhisowi te te siwi 'ri wamhã, ãté marã hã unhamã ro'o na 're ïsi'unhamã mono õ na si, te za siwi 'ri, ïwa'âbâ za'êtë na, ëtë'ubuzi pré oru na, duré ëtë'ubuzi'a prata na, duré ëtë waipo na. ãté ïhâiba amo norã hã te za marã ïwa'âbâ syryre na si siwi 'ri, unhamã wa ïro'o pese na si, wede na hã, duré du na hã, duré amnho teihi na hã. Tawamhã nimahã na 'ri hã ro'o nherë, si'unhamã õ wamhã, te za waihu'u za'ra ni, marã ïwë na si 'ri'wa norã hã te te siwi ï'manharã na hã. Tazahã si'unhamã wamhã, te za marã ïwë prã na si te te siwi ï'manharã na waihu'u za'ra ni. Tane te ni'wam norã hã Cristuhu wasu'uwë na, ï'uwaibaba si te te dama 're rowasu'u za'ra. Duré ni'wam norã hã senai'õ na te te dama ãma 're roti za'ra. Tawamhã niwapsi te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã pibu za'ra, Zezusihi wasu'u na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zé hã, pé tô sena zô. Za da'âma ïsipo'ozéb ãma, te za pibu za'ra. Tawamhã te za waihu'u za'ra, sena na Cristuhu wasu'uwë na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono norã hã, duré senai'õ na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono norã zama.

14 'Ri'wa norã hã marã ïwë na si te te siwi 'ri wa, unhamã ro'o na zata õ wamhã, 'ri tede'wa hã te za waihu'u, tiwi ïzata õ na hã, tâma 're ïsab u'âsi mono na hã. Taha zarina, te za 'ri'wa norã ma, marã ïwë hã tâma sõmri za'ra, ïwa'râmi. Tane duré, ni'wam norã hã ïwasu'uwë na tô sena na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono, te te waihu'u za'ra wamhã, tawapsi te za ïwë hã tâma sõmri za'ra ïwa'râmi, za da'âma ïsipo'ozéb ãma hã.

15 Duré 'ri'wa norã hã marã ïwë prã na si te te siwi 'ri wa, unhamã ro'o na zata wamhã, 'ri tede'wa nhoprubzé hã te te sina uwaimrami za'ra õ di za, 'ri'wa norã hã. Te za simini za'ra, 'ri tede'wa nhoprubzé hã. Tane duré, ni'wam norã hã taré ãma 're datob'uzu za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwë na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwë hã te te tâma 're sõmri za'ra mono õ di za ïwa'râmimhã, za da'âma ïsipo'ozéb ãma hã. Ta norã hã te za tô simini za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhoprubzé hã za te te simini za'ra nherë, tane nherë, te za tô sõ'reptu za'ra, ropipa hawi.

Ãté ni'wa hã 'ri para sãmra ré, te za ïsõrõwa hã ïré ãro. Tawamhã ãté unhamã ro'o za'êtë 'rowi nherë, te za watobro rob u, sisõ'reptu da. Tawamhã aré dâ'â da nherë, te za 'râwi sisõ'reptu. Tane, ni'wam norã hã taré ãma 're datob'uzu za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwë na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono norã hã, ropipa u si'aba're da nherë, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã sõ'reptu za'ra, Cristuhu zazei'wa 're hâimana za'ra mono wa. Tinhoprubzé hã za te te tâma sõmri za'ra dai õ nherë, te za tô ta norã hã sõ'reptu za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi

mono hā.

¹⁶ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb 're, ma tō ò hā dama 're hāimana, 'ri īwē uptabi wa. Tane te oto aipē'ē 're, ai'āma 're sōrōwa za'ra wa'wa. Īpē'ēzani hā te oto aipē'ē 're, 're sāmra u'âsi za'ra wa'wa. E āne hā 'rāwi asina waihu'u za'ra wa'aba ò di bété.

¹⁷ 'Re īhāimana u'âsi mono hā tite da si, ma tō sima pisutu, ti'ai āma īsōrōwa 're, 'ri 're wa'wa hā siwaprosi āma 're hāimana mono da, wē uptabi na. Tane ma tō duré a norī wa'wa hā aipisutu za'ra wa'wa, īsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da, taha āma si 're aihāimana wē u'âsi za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ni'wam norī hā apâ te te 're aiwaséte za'ra wa'aba mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te za ta norī hā te te 're a'uprosi.

¹⁸ A norī wa'wa hā aihāimanazé senai'ò na, taré 'rāwi asima 're asadawa nhipseza za'ra wa'aba mono ò di za. Ni'wam norī hā asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, te rosa'rada hā te te si'āma 're upa za'ra, waihu'u pese newa, ti'ai āma īsazei'ò'wa norī nhimirowaihu'u pese si te te 're waihu'u za'ra mono nherē, te te sima 're īruiwapari za'ra mono hā. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti īwē uptabi hā ta norī hā te te 're waihu'u za'ra mono ò nherē, te 'rāwi waihu'u pese newa, te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti īwē uptabi zō si, te za asima 're asōpré u'âsi aba mo, asimiza'rese sina 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. īsazei'ò'wa norī hā asimiza'rese āna 're aihāimana za'ra wa'aba mono newa, te za te te ai'āma 're rosa'rata upa za'ra wa'wa. Tane nherē, te za tō 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo, asimiza'rese sina.

¹⁹ Ti'ai āma īsazei'ò'wa norī hā tinhimirowaihu hā te te sima 're īruiwapari u'âsi za'ra mono hā, tarére 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā. Duréihā ma tō āne na ni'wa hā 'Re īhāimana u'âsi mono āma rob'ui'éré siro, ībaihā na hā:

"Re īhāimana u'âsi mono hā te īsazei'ò'wa norī nhimirowaihu'u na 're īhāimana za'ra mono norī ma, te te tāma 're rob'manhārī za'ra, tinhimirowaihu'u pese na, 'rāwi 're sisimini za'ra mono da."

²⁰ Apito Dawi hā ma tō duré āne na āma rob'ui'éré siro, duréihā:

"Īnhib'apito ma si, 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, ti'ai āma īsazei'ò'wa norī nhimirowaihu hā marī da, īhāimana ò na hā. Tarére tāma hā, īsazei'ò'wa norī nhimirowaihu hā."

Āne duréihā apito Dawihi nhimi'ui'éré, 'Re īhāimana u'âsi mono wasu'u na hā.

²¹⁻²² Ni'wam norī hā asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono hā te sina 're wata za'ra mono sina, te te sima 're nhari

za'ra, ãne: "Paruhu nhimiroti si, wa za wa norí hã wa te 're 'madâ'â za'ra, uburé rowahutu'wa norí nhimiroti nhipai u, wẽ uptabi wa." Ni'wam norí hã te duré ãne te te sima 're nhariñ za'ra: "Wa norí hã Aporuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra, uburé rowahutu'wa norí nhimiroti nhipai u, wẽ uptabi wa, wama hã." ãne na 'râwi asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Wa hã Paru, duré Aporu, duré Pedru, duré uburé wasiré rowahutu'wa norí zama, simisutu wa wasiré wa te aima 're romhuri za'ra wa'wa, Zezusi hã 're ūsazei pese za'ra wa'aba mono da si. Uburé marí hã ti'ai ãma 're ñhaimana za'ra mono hã, te aima 're haimana za'ra wa'wa. Aihâiba ré ré, 're aihâimanana za'ra wa'aba mono zé hã te duré aima 're haimana za'ra wa'wa, Zezusihî ãma si 're anomro aba mono zéb da hã. 'Re atâ'â za'ra wa'aba mono zé hã, te duré aima 're haimana za'ra wa'wa. Ñhâna uburé marí hã ai'ãma 're ñromhaimana za'ra wa'aba mono zé hã, te aima 're haimana za'ra wa'wa, za ai'ãma 're ñromhaimana za'ra wa'aba mono zéb zama, 'Re ñhaimana u'âsi mono te te aima 're ūpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina, Zezusihî si 're sazei pese za'ra wa'aba mono da. ãne te uburé marí hã aima 're haimana za'ra wa'wa, ūsazei'wa norí ma hã.

23 Duré a norí wa'wa hã te Cristuhu ma si 're aihâimanana za'ra wa'aba mo, ūsib'a'uwẽ na hã. Ta hã, 'Re ñhaimana u'âsi mono te te pisutu wa, ma tô wei mo ti'ai u, Danho'reptui'wa da hã. Taha wa, Cristuhu nhib'a'uwẽ na si, te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Wanhib'a'uwẽ na, asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

4

Paru hã, Cristuhu zadawa wasu'u'wa na dama ūsiwasu'uzé wasu'u

¹ Wa hã Paru, duré Aporu, duré ni'wam norí me, wa Cristuhu ma si, wa te 're romhuri za'ra. Úwasu'uwẽ hã dama ñwaihu'u'õ hã, ñuwaibaba si, wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, ma tô wapisutu za'ra, 'Re ñhaimana u'âsi mono hã. Taha na si, wanhiromhurizé hã. Taha wa, te za ãne na si wa'ãma 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo.

² Ni'wa hã ūsibro, da te tâma 're 'madâ'â mono da, te te sima da'maipisutu wamhã, e niha ñhaimanazé hã za, tâma ñrob'madâ'â'wa da hã. Úsib'apito ma, tâma umnhasi na, te za te tâma 're rob'madâ'â wẽ, te te wësämri da.

³ Wa hã bétê. 'Re ñhaimana u'âsi mono ma, ñumnhasi na, wa tô te dama 're rowasu'u, Cristuhu wasu'u'uwẽ na hã. Tane nherë, a norí wa'wa hã ñumnhasi na ñwasu'uwẽ na te dama 're ñrowasu'u mono na asiwi ñwaihu'u aba zéb zarina, asiwi ñwësämri aba zô, ūsina 're ñhaimnhasi mono õ di. Mare di. Duré ni'wam norí hã te te siwi ãma ñwaihu'u za'ra zô, ūsina 're ñhaimnhasi mono õ di. Ízama, 're ūsi'umnhasi mono na,

īwasu'uwe hā te dama 're īwasu'u mono na hā 'rāwi īsi'uihā na īsiwaihu'u da hā, mare di.

⁴ Āhāna hā, 'Re īhāimana u'âsi mono wi, te āma īupazém na hā marī õ di, īnhimirosa'rata 'remhā oto. E taha zarina, tāma īumnhasi sīna, īwasu'uwe te dama 're īwasu'u mono zé, te wasu'u. Mare di. Wanhib'apito si te za īwaihu'u, tāma īumnhasi na hā, duré tāma īumnhasi õ na hā.

⁵ Taha wa, bātā na, Wanhib'apito uburé za te te īda'awaihu'uzé wana, asiwi īwaihu'u aba zarina, asiwi īwē'ō za'ra wa'aba da, asima īāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, Wanhib'apito apā wei morī õ ré hā. Ni'wam norī zama asiwi īwaihu'u aba zéb zarina, asiwi wē'ō za'ra wa'aba da, asima āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, bātā na Wanhib'apito za da'āma īsipo'ozé wana. Taha si te za dawi a'upsibi nhamra oto sō'awi, uburé dapē'ē 're, 'rāwi da te dasima 're īrosa'rata za'ra mono zé hā. Marī hā barana, da te 're 'madā'ā za'ra mono da, da te 're īuiwē za'ra mono ne, te za Wanhib'apito hā sō'awi oto dawi a'upsibi nhamra, uburé marī hā da te 're 'manharī za'ra mono da, da te dasima 're īwē za'ra mono zém na, danhimirosa'rada hā. Tawapsi te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā wasu'u wē za'ra ni'wam norī hā, ti'ab ré tihāimana wē zém na te te tāma āma 're uwaimrami za'ra mono wa, te te 're īawaihu'u mono zéb zarina.

⁶ Īsisānawā norī, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, wa tō ãne na aima īsiwasu'u za'ra wa'wa īhāimanazém na hā, Aporuhu hāimanazém na zama. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina si, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, wa tō ãne na aima roti za'ra wa'wa, wasiré rowahutu'wa norī hā tisiré norī nhimiroti nhipai u, wē uptabi newa, ta norī niwī 're aihāimana za'ra wa'aba mono wē te, asina 're aiwata za'ra wa'aba mono tō da.

⁷ E asiré norī nhipai u 're aihāimana pire za'ra wa'aba mono bā, te bétē ãne na 're asi'madā'ā ze za'ra wa'aba mo. E marī te aré aima 're hāimana za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ 'wa'âhā. Marī īwē hā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono õ di aré. Uburé īwē hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhoprubzéb si, te oto aima 're hāimana za'ra wa'wa. E marī wa, te bétē asina 're aiwata za'ra wa'aba mo, uburé marī īwē hā aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhoprubzéb õ newa, aihawim na aima 're wairébé aba mono newa.

⁸ A norī wa'wa hā, 'Re īhāimana u'âsi mono, Tipē'ēzani na rowē te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zō, aiwi sō 're īrowaptâ'ā za'ra wa'aba mono õ na, te 'rāwi 're asi'madā'ā ze za'ra wa'aba mo, dasa hā da te 're huri mono wa, da te 're īmahāpārī pese za'ra mono ne. E ãne bā, te 'rāwi asi'āma 're īrosa'rata ze za'ra wa'aba mo. Danhicro pese wa, marī zō dawi 're īrowaptâ'ā za'ra mono õ ne, te asina 're aiwata za'ra

wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani na rowē te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zō, aiwi 're rowaptā'ā za'ra wa'aba mono õ newa. Ti'ai āma danhib'apito norī hā tinhib'a'uweñ norī ma, pire na 're īhāimana za'ra mono ne, te asiré īsazei'wa norī ma aipire na 're aihāimana za'ra wa'aba mono na 're asi'madā'ā ze za'ra wa'aba mo, wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā danhib'apito norī ne wapire na 're wahāimana za'ra mono õ nherē. E āne hā ī'uwaibaba bā. Wē di tō. Tane hā aima wē za'ra wa'aba ze te bā, taha na si 're aihāimana za'ra wa'aba mono, aipire na īsazei'wa norī ma āma 're aihāimana za'ra wā'aba mono da. Niha hā 'wa'āhā, wa aré wa norī zama wapire na asiré 're wahāimana za'ra wa'wa, uburé īsazei'wa norī ma hā.

⁹ Wa norī hā Zezusihī zadawa wasu'u'wa na dama 're īwahāimana za'ra mono hā, īsazei'wa norī ma, wawapure na damana wawi taré 're īwahāimana za'ra mono da si, ma tō te te 're wa'apisutu. Wa hā āne na wa tō rosa'rata na hā īsina waihu'u. Ni'wam norī hā marī te te 're ī'manharī waséte za'ra mono zéb zarina, te za da te dasima āma 're roti za'ra, dasisō'a da te 're simroi mono wa, āma 're dawa'ē za'ra mono da. Tane duré, wa norī hā sō'awi wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're wa'apisutu, da te dasiwi 're wawē'ō za'ra mono wa, uburé dasisō'a wa'āma 're dawa'ē za'ra mono da nherē, duré hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa norī nho'a zama.

¹⁰ Cristuhu wasu'uweñ na si, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono wa, te īsazei'ō'wa norī hā wanhimiza'rese'ō na 're īwahāimana za'ra mono na te te wa'āma 're rosa'rata upa za'ra. E a norī wa'wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti, wanhipai u aima waihu'u pese za'ra wa'aba bā, te āne hā 'rāwi asimirosa'rada hā asi'āma 're ī'manharī za'ra wa'aba mo, Cristuhu āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono na. Duré wa norī hā īsazei'ō'wa norī ma, wawapure na 're īwahāimana za'ra mono na, te ta norī hā te te wa'āma 're rosa'rata za'ra. E a norī wa'aba si, tāma aipire za'ra wa'aba bā, te bétē 'rāwi āne na asi'āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo. Duré wa norī hā dama wawapure na 're īwahāimana za'ra mono na, da te wa'āma 're rosa'rata za'ra mono wa, da te dasiwi 're wawazéb za'ra mono õ di. Āté a norī wa'aba si, da te 're aiwazé pese za'ra wa'aba mono na, te 'rāwi asi'āma 're īrosa'rata ze za'ra wa'aba mo. E āne hā ī'uwaibaba.

¹¹ Wa norī hā bétē, īwasu'uweñ na si, wa te dama 're īrowasu'u za'ra mono norī hā. E niha āhāna wahāimana za'ra zé hā. Nimomo 're wanomro mono wamhā, wa za tō mra hā wa te 're sépata za'ra, 'rubu zama. Wa'uza hā'ratare ré si, wa za tō 're wanomro. Te za duré da te 're wahā za'ra, danhib'rata na, da te 're īwa'ruiwapari za'ra mono zéb zarina. Daro mono bā 're wanomro mono ré, 're īwanhimi'wara mono zéb da, da

te wama 're pisutu za'ra mono õ di za. Hâiwi si, wa za 're wanomro u'âsi.

¹² Wahâimanazéb da hã, wawasutu nherẽ, wa wanhib'rata na wa te 're romhuri pese za'ra. Duré da te wa'âma 're wasétē za'ra mono nherẽ, wa da'âma 're wamreme zusi u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ïwẽ hã te te dama 're anhomri mono da. Duré da te wama 're rob'manhari wasétê za'ra mono nherẽ, wa wanhiptete na õhõ âma si 're wahâimana za'ra, asa wa te dama âma 're wa'râmi za'ra mono âna.

¹³ Duré da te dasima 're wawasu'u wasétê za'ra mono nherẽ, wa wamreme wẽ na si, wa te dama âma 're wa'râmi za'ra, wawaimri na. Duré, ropru hã da te dasiwi 're ïsa'wari za'ra mono ne, te da te dasiwi 're wawë'õ pese za'ra. Âne 're ïwahâimana za'ra mono zé hã, âhâna hã.

¹⁴ E ãne na te aimâ ūroti za'ra wa'aba zé ma, asiséb za'ra wa'aba da, wa tô ãne na aimâ ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa. Mare di. Taha dai õ di. Taré ïnhimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba da, wa ãne na aimâ ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa, ïra ne oto ïma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, ïma asawi uptabi za'ra wa'aba wa.

¹⁵ Até da'ahâ na te oto da te aimâ 're roti u'âsi za'ra wa'wa, Zezusihi nhimiroti wẽ na hã, taha na si ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da. Da'ra hã da te dasisô 're ï'madâ'â pese za'ra mono ne, te ta nori hã te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'wa, Zezusi hã 're rême za'ra wa'aba mono tõ da. Tane nherẽ, ïsiwaprosi wa aimama uptabi aba ne, aimâ 're ïhâimana za'ra wa'wa. ïwasu'uwẽ na te aimâ 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, Cristu Zezusi hã 're saze za'ra wa'aba mono wa, wa oto aimama uptabi aba ne, 're ïhâimana, da'ra hã damama nhimiromhuri hawi, dama 're ïpoto za'ra mono ne.

¹⁶ Taha zarina, wa za oto aimâ roti za'ra wa'wa, Cristuhu nñirã zarina 're ïmorï wẽ ne, oto 're anomro wẽ wa'aba mono da, aimâ ãma 're ïsisanho za'ra wa'aba mono zéb zarina.

¹⁷ Taha da, wa tô Timotiu hã atême satõrï za'ra wa'wa, te te ãma 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Ta hã ïra ne, oto ïma 're hâimana mono wa, ïma sawi uptabi di duré. Ta hã te Wanhib'apito si te te 're 'madâ'â pese, tiwi sipi'rai âna. Ta hã atême wisi aba wapsi, te za Cristu Zezusihi ãma si 're ïhâimana mono zém na ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, daro mono bâ ïsazei'wa nori hã 're ïsirâ'õtõ mono nori ma, te 're ïroti mono zém na zama.

¹⁸ Ni'wam nori hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na, ïnhipai u te te 're ïwaihu'u pese za'ra mono na, ma tô 'râwi 're si'madâ'â pire za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono nori hã. Taha wa, ta nori ma ïpahi za'ra newa, ma tô ï'âma rosa'rata za'ra, atême wa'aba, za ãma ïmorï su'u õ na hã. Taha zarina, ma tô duré 'râwi sina 're wata za'ra.

19-20 Tane nherē, Wanhib'apito te te ūma pisutu wamhā, wa za tō āma atēme ūmorī su'u za'ra wa'wa, romhutu na. Ni'wam norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono nhib'a'uwē 're nomro mono wamhā, timreme nhipese na Cristuhu wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ di za, da te 're wapari ze za'ra mono da. 'Re ūhaimana u'āsi mono pē'ēzani, tiwaihu'u pese na te te 're ūpawaptob za'ra mono zém na si, te za te te 're dapawaptob za'ra, da te āma 're saze za'ra mono da. Taha zarina si, te za āma 're haimana wē u'āsi za'ra, ta norī hā.

Taha wa, āma atēme ūmorī za'ra wa'aba wamhā, wa za ūsina aiwaihu'u za'ra wa'wa, aiwaihu'u pese na 'rāwi 're asi'madâ'ā ze za'ra wa'aba mono norī hā. 'Re ūhaimana u'āsi mono pē'ēzani, tiwaihu'u pese na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, sena na 're ūdapawaptob za'ra wa'aba mono na, wa za duré ūsina aiwaihu'u za'ra wa'wa, sena na āma 're ūdapawaptob za'ra wa'aba mono õ na zama. Asina 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, aiwaihu'u pese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zép si, te waihu'u tō da, wa za āma atēme ūmorī za'ra wa'wa, sena na 'Re ūhaimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina, 're aihaimana za'ra wa'aba mono na si, 'rāwi te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, ūsi'uihā na.

21 Āne, wa tō aima āma roti za'ra wa'wa. Tawamhā, e ma hā te za asima ūwē za'ra wa'wa. Atēme āma ūmorī aba wamhā, e da'ra, da te 're ūhā za'ra mono ne, wa za ūmreme na aihā za'ra wa'wa, ūnhimiroti hā 're wapari za'ra wa'aba mono õ 'ru te. Āté wa za tō aihā za'ra wa'wa, aihaimanazém na 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wamhā. E ūhaimanazém na atāma na wa za aima ūhaimana za'ra wa'wa, ūnhimizawi pese zéb zarina, ūnhimiroti hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono wē te. Ma'āpē, 'rāwi oto asi'uihā na asima pisutu za'ra wa'aba, niha 're anomro aba mono zéb da hā.

5

Aibā hā ūsazei'wa norī wazari, 're ūmaihiimana wasétē mono zé wasu'u

¹ Airom hawimhā, wa tō aiwasu'u wasédé hā wapari za'ra wa'wa, ni'wa hā asiré wa'aba nherē, pi'õ na haimana wasétē na 're ūhaimana mono na hā. Ta hā ma tō, u, timama mro hā ti'ā. Taha wa, te oto siré 're haimana zahuré. Āne hā wasétē uptabi di, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma hā. ūsazei'õ'wa norī hā 're haimana wasétē uptabi za'ra mono nherē, ta norī ma zama, wē za'ra õ di, āne hā. Tane nherē, te asiré ūsazei'wa hā dame 're 'maihiimana wasétē, aibā hā. Āne hā wasétē uptabi di.

2 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā aima īwaihu'u pese za'ra wa'aba na, 'rāwi 're asi'madâ'ā ze za'ra wa'aba mono nherē, e marī wa, asowi wē'ō za'ra wa'aba õ di bétē, asō'a za'ra wa'aba, aibâ tina waptém na īsipsaihuri hā. Aibâ hāimana wasétē zarina, aiwi īrobzei'ō za'ra wa'aba na, te aré asiwaihu'u za'ra wa'wa, asiré īsazei'wa 're hāimana mono wa. Taha zarina, te aré tiwi īrosawi za'ra wa'wa, rowahutu u asiré 're hāimana aba mono tō da oto. E āne hā tiwi sizâri za'ra wa'aba õ di bétē.

3-5 Wa hā ai'rata īnhamra aba õ nherē, wa tō romhâ hawim nherē, te āma 're rosa'rata u'āsi, aibâ 're īhāimana wasétē mono āma hā. Tane nherē, ai'rata īnhamra za'ra wa'aba ne, wa za aima āma roti za'ra wa'wa. Āne wa tō waihu'u, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para. Taha wa, te za misi bâtâ na asi'rā'ōtō 'wa, aibâ zada. Tawamhā asiré sébré aba wamhā, īnhimirosa'rata zarina, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, te za aibâ īwasédé hā asowi īsa'rei wa'wa a'ā asisiti, Satanasihi ma, ta hā te te tāma 're rob'manharī wasétē mono wa, robzei'ō te te sina waihu'u da, tiwasédé hā te te oto rēme pese da, tihāimana wasétē na īsiwaihu'uzém na hā. Āne da, te za asowi īsa'rei wa'wa a'ā, Satanasihi ma, Wanhib'apito hā nimahā bâtâ na apâ wei morī wapsi, te te sō'reptu da.

6 Aiwaihu'u pese na 'rāwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono zé hā, e wē di. Wē õ di. Āne, wa za aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, asina īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. ī'u'ētē wapuzé hā syryre na te za da te āma 're wazari za'ra, īduptobzéb da hā, ī'u'ēne hā. Syry na da te āma 're wazari za'ra mono nherē, sa'ētē di za oto, ī'u'ēne hā. Tane duré, aibâ hā tiwasédé te te 're ī'manharī mono hā misi nherē, te za asiré īsazei'wa norī hā āma 're hāimana wasétē za'ra, te te āma 're sasōmri za'ra mono wa, īwasétē na hā. E āne hā zahadu aima pibui prā za'ra wa'aba di bétē.

7-8 Āne, wa za duré aima āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'āsi mono, zudezu norī hi'rata norī hā Ezitu hawi te te īsō'reptu za'ra zém na, 're sipo're pu'u za'ra mono da, tisa te te 're huri mono wamhā, te za ī'u'ētē wapuzé hā rob u te te 're sa'ra a'ā, 'ri mono bâ, 'ri para 're īsimi'wara mono hā. Taha zarina, te za ī'u'ētē duptoi'ō na si tisa hā te te 're huri, Pascowa na dato nhisizém na hā. Tane duré, a norī wa'wa hā te za aiwasédé hā oto 're īrēme pese za'ra wa'aba mo, 're aipoto téb za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ī'u'ētē wapuzé hā rob u da te dasisiti 're īsani za'ra mono ne.

Zudezu norī hā, Pascowa na tisa te te 're huri mono wamhā, īhi'rata norī ma, 'Re īhāimana u'āsi mono, tinhim-ihâzé te te tāma ība'a za'ra zém na, āma 're sipo're pu'u za'ra mono wamhā, te za āma 're toi u'āsi za'ra. Tane ma tō duré Cristu hā wazada dârâ, wawasédé hā te te wama 're īapari

mono da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, zudezu norī hā Pascowa na tito te te 're ī'manhari za'ra mono ne, wa za oto wa norī zama 're watoi u'āsi za'ra, Cristuhu āma si oto 're wanomro mono wa. Zudezu norī hā ī'u'ētē wapuzém na tisa te te 're huri mono õ di, Pascowa na tito te te 're 'manhari za'ra mono wamhā. ī'u'ētē duptoi'õ na si, te tisa hā te te 're huri. Tane, wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā, wa za wahāimanazéb 'rada īwasédé hā wa te 're rēme pese za'ra. Wawasédé hā oto wa te 're 'manhari za'ra mono āna, wa za 're wahāimana wē u'āsi za'ra, wanhimirosa'rada hā sena na si, duré wahāimanazé sena na si.

⁹ Āne wana ré, īnhimi'ui'éré na, wa tō aré aima roti pese za'ra wa'wa, aibâ norī, pi'õ na tiwasédé te te 're ī'manhari za'ra mono norī āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da, duré pi'õ norī, aibâ na tiwasédé te te 're ī'manhari za'ra mono norī āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁰ Āne na te aima roti za'ra wa'aba wamhā, īsazei'õ'wa norī āma, te aima roti za'ra wa'aba õ di, dahâiba na dawasédé, da te 're ī'manhari za'ra mono norī āma hā. 'Re simarî ahâ za'ra mono da, danhibrom na te te 're īda'ruiwapari za'ra mono norī āma, te aima roti za'ra wa'aba õ di, duré danhibrom na dawi 're īsipsaihuri za'ra mono norī āma, duré 'Re īhāimana u'āsi mono upana romhâiba 'manhari āma 're īwata za'ra mono norī āma. Ta norī nhiti 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da, te aima roti za'ra wa'aba õ di, īsazei'õ'wa norī nhiti. Mare di. Uburé īsazei'õ'wa norī nhiti 're aihāimana waihu'u za'ra wa'aba mono õ di tō.

¹¹ Āne si, wa tō aima roti za'ra wa'wa, ni'wam norī hā Zezusih i zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, 're hāimana wasétē za'ra mono wamhā, ta norī hāimanazém na āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da. Āté īsazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, te pi'õi hâiba na tiwasédé te te 're 'manhari za'ra, aibâ wamhā. Duré pi'õi wamhā, āté aibâ hâiba na te tiwasédé te te 're 'manhari za'ra. Duré āté 're simarî ahâ za'ra mono da si, te danhibrom na te te 're da'ruiwapari za'ra. Duré āté 'Re īhāimana u'āsi mono upana, te romhâiba 'manhari āma si 're wata za'ra. Duré āté dawasédé hā taré te te da'āma 're īsa'ra mono na, te ta norī hā te te dama 're rowasu'u wasétē za'ra. Āté āzézei'wa te duré 're hāimana za'ra. Āté danhibrom na te duré dawi 're sipsaihuri za'ra. Āne hā ni'wam norī hā zahadu tihāimana wasétē na 're hāimana u'āsi za'ra mono nherē, asiré īsazei'wa na aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, īhāimanazém na āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Duré nimahā bâtâ na īsiré 're asaihuri aba mono da hā, mare di za.

¹²⁻¹³ Wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā, īsazei'õ'wa norī hāimanazé, wa te wasiwi 're waihu'u za'ra mono wa, wa te wasiwi 're īwē'õ za'ra mono da hā, 'râwi 're wasipisutu za'ra

mono õ di za. Mare di. 'Re īhāimana u'âsi mono si, te za Zezusihi zazei'ō'wa norī hā te te 're awaihu'u, te te siwi 're ī'awē'ō mono da hā. E tawamhā, ni'wam norī hā rowahutu u asiré 're asi'rā'ōtō aba mono nherē, marī īwasédé hā te te 're ī'manhariñ za'ra mono zéb zarina, asiwi 're wē'ō za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tō asiwi 're īwē'ō za'ra wa'aba mo, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa. Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō ãne na āma rob'ui'éré, ībaihā na hā:

"Ni'wam norī hā 're nomro wasétē mono wamhā, te za oto asisiti tāma 're īrob'ru za'ra wa'aba mo, asiré wa'aba 're hāimana za'ra mono tō da."

Āne duréihā āma rob'ui'éré hā.

6

Īsazei'wa norī hā sisada 're īhāimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ni'wa hā asiré īsazei'wa nherē, marī hā te te aiwi 're 'mai'manhariñ wasétē aba mono wa, sada 're ai'maihāimana aba mono wamhā, e īsazei'ō'wa norī u, te za 're īsimroi wa'aba mo, marī te te aiwi 're ī'manhariñ wasétē aba mono zém na, tāma 're wasu'u za'ra wa'aba mono da, dama rowairébé'wa norī ma. Mare di. ī'wuaibaba õ di. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe u si, te za 're īsimroi wa'aba mo, ta norī si te te 're waihu'u za'ra mono da, marī hā te te aiwi 're ī'manhariñ wasétē aba mono zém na hā, tāma 're wasu'u za'ra wa'aba mono da.

² Apto'oré si, da'āma īsipo'ozéb āma, wa norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī hā, Cristuhu siré, wa za wapire na dama rowairébé za'ra ni, 're īdahāimana wasétē za'ra mono zém na hā. Oro ãne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba za. Āne hā Cristuhu siré, wapire na za wa te dama rowairébé za'ra wamhā, e tawamhā ti'ab ré, marīre hā asiré īsazei'wa norī wi 're 'mai'manhariñ wasétē aba mono wa, asisada 're ai'maihāimana aba mono wamhā, e aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di bété, ī'wuaibaba tō sena asima āma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā, marī asiwi 're ī'mai'manhariñ wasétē aba mono zém na hā. Āne hā tō aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, āma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā.

³ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, hāiwa āma romhuri'wa norī hā tiwi īsipizari za'ra hā, wa za duré wapire na tāma rowairébé za'ra ni īsiré, za da'āma īsipo'ozéb āma hā. E ãne hā zahadu aima pibui prā za'ra wa'aba di bété. Taha wa, ti'ab ré, marī wa, wasisada 're wahāimana za'ra mono wamhā, wa za wawaimri wa te wasima 're rowaihu'u za'ra, apā wama 're rowē za'ra mono da. Āne wamhā, wa za tō wa te wasina āma 're uwaimrami za'ra, wasima.

⁴ Taha wa, marī hā asiré īsazei'wai wi 're 'mai'manhariñ wasétē aba mono wa, asisada 're ai'maihāimana aba mono

wamhā, e marī wa, te īsazei'ō'wa norī u 're asisimroi wa'aba mo, ta norī si aiwasétē na te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da hā, ta norī hā asiré īsazei'wa na 're hāimana za'ra mono ò nherē, dawasétē na dawaihu'u'wa norī hā.

⁵ Īnhimiroti ma, aséb za'ra wa'aba da nherē, wa ãne na aima rowaihu'u za'ra wa'wa. E asiré īsazei'wa, 're 'maiħāimana mono ā bâ bêté, aiwasétē na aiwaihu'u aba 'wa da hā.

⁶ E ãne hā īuwaibaba bâ, te asiré īsazei'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, asisada 're aihāimana za'ra wa'aba mo, īsazei'ō'wa norī u si 're asisimroi wa'aba mono da, ta norī si te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, aiwasétē aba na. E ãne hā īuwaibaba, aima za'ra wa'aba hā.

⁷ Æne zarina, asisada 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, dama rowairébé'wa norī u, 're asisimroi wa'aba mono wamhā, īsazei'wai hāimanazém na asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ò di za. Ni'wam norī hā asiré īsazei'wa nherē, te te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, tāma āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono ãna, te za tō õne haré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norī hā asibrom na aiwi 're sipsaihuri za'ra wa'aba mono wamhā, tāma āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono ò di za duré. Tawapsi, te za asina āma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo, īsazei'wai hāimanazém na hā.

⁸ Tane nherē, a norī wa'wa hā asiré īsazei'wa nherē, dawasétē na dawaihu'u'wai u, 're asisimroi wa'aba mono wa, te tō asima 're īrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mo, 'rāwi. Taha wa, te duré asima 're asimiza'repese za'ra wa'aba mo 'rāwi, ãne na hā, asiré īsazei'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē.

⁹⁻¹⁰ Tiwasétē si te te 're ī'manharī u'âsi za'ra mono norī hā, ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwe mono zé hā te te dame sina 're uwaimrami za'ra mono ò di za. E ãne hā, zahadu waihu'u za'ra wa'aba ò di bêté. Æne na hā taré 'rāwi asima 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono ò di za. Dahāiba na dawasédé te te 're ī'manharī za'ra mono norī hā, ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwe mono zém na, dame 're hāimana za'ra mono ò di za, duré 'Re īhāimana u'âsi mono upana, romhāiba 'manharī âma 're īwata za'ra mono norī hā, duré damro na dawi 're īsimisaihuri za'ra mono norī hā, duré aibâ si'uiwa na 're īsiwasétē za'ra mono norī hā, duré danhibrom na dawi 're īsipsaihuri za'ra mono norī hā, duré danhibrom na te te 're īda'ruiwapari za'ra mono norī hā, duré âzézei'wa 're īhāimana za'ra mono norī hā, duré te te da'âma 're īwasétē za'ra mono norī hā, duré danhibrob zô dapārī'wa norī hā. Ta norī hā dasiré 're hāimana za'ra mono ò di za, 'Re īhāimana u'âsi mono, da'âma 're īsib'a'uwe mono zéb âma hā.

¹¹ Æne na si, ma tō ni'wam norī hā aré 're aihāimana wasétē u'âsi za'ra wa'aba mo, 're saze za'ra wa'aba mono ò ré hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā Zezusihi dâ'âzém na,

ma tō oto te te 're ai'upsō za'ra wa'wa, aiwasétē hawi. Ma tō duré te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ūib'a'uwe si oto āma 're anomro wē wa'aba mono da. Aiwasédé hā te te oto ai'āma 're ūab'madâ'ā aba mono õ zéb zarina, ma tō duré te te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, 'Re ūhaimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzém na hā.

Dahâiba na 're ūdasiwasétē za'ra mono zé wasu'u

¹² Ni'wam norī hā asiré ūsazei'wa 're ūhaimana za'ra mono norī hā te āne te te sima 're nhari za'ra: "Marī hā wa te 're 'manharī za'ra mono tō da, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wawi 're awē'ō mono õ nherē, wa norī zama, wa te wasiwi 're wē'ō za'ra mono õ di za, wa te 're 'manharī za'ra mono tō da. Wa za tō wa te 're 'manharī za'ra, wa te wasima 're ūwē za'ra mono zéb uwaibaba." Āne na te ni'wam norī hā te te sima 're nhari za'ra. Tane tō. Ta hā wē di. Tane nherē, marī hā te 're haimana za'ra, ūwē prā hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te wawi 're ūawē'ō mono õ hā. Tane nherē, taha si, wa te 're 'manharī za'ra mono õ di za. Duré wa hā marī hā te 're 'manharī mono tō da, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te ūwi 're awē'ō mono õ nherē, āté taha zō si, wa za ūsimā te 're rob'ruiwapari u'āsi. Āne tō da, taha zarina 're ūhaimana mono õ di za.

¹³ Ni'wam norī hā te duré āne na te te sima 're nhari za'ra: "Wasa hā wadub 'reb da si, te wama 're haimana za'ra. Duré wadu hā wasai ubumrozéb da si, te wama 're haimana za'ra. Tane, te duré wahâiba hā misi wama 're haimana za'ra wahâiba mono bâ, uburé marī hā siwa'ru wa te āma 're ūmanharī za'ra mono zéb da hā." Āne te ni'wam norī hā 'râwi te te si'āma 're rosa'rata wasétē za'ra, tihâiba na hā. Tane nherē, dasa hā duré dadu hā niwapsi te za 'Re ūhaimana u'āsi mono hā uprosi uburé. Dasa hā da te 're huri mono wamhā, dawasédé, da te āma 're 'manharī za'ra mono õ di. Tane nherē, aihâiba na asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono zéb da hā, aihâiba aimawi hā aimai 're haimana za'ra wa'aba mono õ di. Wanhib'apito ma, wa te āma 're ūromhuri pese za'ra mono zéb da si, te wahâiba hā wama 're haimana za'ra. Taha si te wahâiba hā te te wama 're ab'madâ'ā pese, Wanhib'apito hā.

¹⁴ Wanhib'apito hā dâ'ā uptabi nherē, 'Re ūhaimana u'āsi mono te te ūhâiwa'utu ne, te za wa'ahâiwa'utu, tiwaihu'u pese na. Taha wa, te wahâiba hā pire na wama 're haimana za'ra oto, taré hâi õ wa.

¹⁵ A norī wa'wa hā aihâiba mono bâ, te oto Cristuhu nhib'a'uwe si 're anomro aba mo. Taha siré si, te oto 'râwi āma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E āne hā 'râwi asina waihu'u za'ra wa'aba ã bâ bêté. E tawamhā, Cristuhu nhib'a'uwe oto 're wanomro mono nherē, wa za pi'oi wasétē hâiba hā wa te wasina 're tob za'ra. Mare di.

¹⁶ Duré aibâ hã pi'õi wasétê hâiba hã te te sina hâiba to wamhã, ïhâiba hã misi ne oto, maparane ïhâiba nherë. E ãne hã zahadu aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô ãne na ïmreme na ãma rob'ui'éré, pi'õi wasu'u na hã:

"Aibâ hã pi'õi me siré 're simi'wara mono wamhã, ïhâiba hã misi ne oto, maparane ïhâiba nherë. Misi tô oto ïhâiba zahuré hã."

Ãne duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré, ïbaihâ na hã.

¹⁷ Tane nherë, ni'wam norí hã Wanhib'apito te te sina 're hâiba tob za'ra mono wamhã, 'râwi te za ïsiré 're hâimana za'ra, ïpẽ'ë 're.

¹⁸ Taha wa, ma'âpé, dahâiba na dawasédé, da te 're ï'manharï za'ra mono wi, asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono. Dawasédé aimawi hã da te 're 'manharï za'ra mono wamhã, ãma 're dasihâiba wasétê za'ra mono õ di. Aibâ norí hã pi'õ na tiwasédé te te 're 'manharï za'ra mono wapsi, te za ãma 're sihâiba wasétê za'ra. Duré, pi'õ norí hã aibâ na tiwasédé te te 're 'manharï za'ra mono wapsi, te za duré ta norí hã ãma 're sihâiba wasétê za'ra aiwa.

¹⁹ 'Re ïhâimana u'âsi mono pẽ'ezani si, te oto aipẽ'ë 're ai'âma 're sôrõwa za'ra wa'wa. Aipẽ'ë 're, te oto aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô te te aima 're sômri za'ra wa'wa. Taha wa, aihâiba za'ra wa'wa hã ate za'ra wa'aba õ di oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono te si, te aihâiba hã 're hâimana za'ra wa'wa oto. E ãne hã zahadu asina waihu'u za'ra wa'aba õ di bété.

²⁰ E marí wa, aihâiba hã ate za'ra wa'aba õ di oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tô aiwa'âbâ za'ra wa'wa, Cristuhu dâ'âzém na. Taha wa, uburé marí hã aihâiba na tâma 're ï'manharï wẽ za'ra wa'aba mono zém na, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma hã.

7

Dasina damrozém na rowasu'u

¹ Rob'ui'éré na we asiwi ïzadanharï za'ra wa'aba zém na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. E aibâ norí hã 're mro za'ra mono õ nherë, tâma 're rowë za'ra mono di za. Até tane nherë, tâma 're rowë za'ra mono di za tô.

² Tane nherë, aibâ norí hã mro ãna 're hâimana za'ra mono nherë, pi'õ na tiwasédé te te 're ï'manharï za'ra mono zé hã, ahâ uptabi di duré. Pi'õ norí hã mro ãna 're hâimana za'ra mono nherë, aibâ na tiwasédé te te 're ï'manharï za'ra mono zé hã, ahâ uptabi di duré. Taha wa, aibâ norí hã te za tô 're mro za'ra, timro me si 're hâimana za'ra mono da. ãne hã wẽ uptabi di, pi'õ aimawi na tiwasédé te te 're 'manharï za'ra mono tô da. Duré pi'õ norí hã te za tô 're mro za'ra aibâ na,

timro me si 're hāimana za'ra mono da, ta norī zama, aibā aimawi na tiwasédé te te 're 'manharī za'ra mono tō da.

³ Aibā norī hā pi'ō na oto 're mro za'ra mono wamhā, timro wi, tihāiba hā te te 're sawi za'ra mono õ di za oto. Duré pi'ō norī hā aibā na oto 're mro za'ra mono wamhā, duré timro wi tihāiba hā te te 're sawi za'ra mono õ di za oto.

⁴ Pi'ō norī hā 're mro za'ra mono wamhā, īhāiba hā ūtei õ di oto. īmro te hā oto, īhāiba hā. Tane duré aibā norī hā 're mro za'ra mono wamhā, ūtei õ di oto, īhāiba hā. īmro te hā oto, āne hā aiwa.

⁵ Taha wa, aimro ré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, aimro wi aihāiba hā 're sawi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Āté nimahā bātā na si te za āma 're asisaze za'ra wa'aba mo, aimro ma, aihāiba hā a'â 're sōmri za'ra wa'aba mono tō da, 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, a'â 're asisōmri za'ra wa'aba mono da, tāma 're aimreme zusi aba mono zéb da si. Āne wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono pari, aihāiba hā aimro wi 're sawi za'ra wa'aba mono āna, te za tō aihāiba na apā asima āma 're atob za'ra wa'aba mo, aiwasédé hā aihāiba na 'rāwi nherē, aimro õ ne, asiwi 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da, asina 're asiptete za'ra wa'aba mono õ wa, Satanasi hā te te 're aipibu za'ra wa'aba mono tō da.

⁶ A norī wa'wa hā uburé asina 're aimro za'ra wa'aba mono da hā, te aima 'ru za'ra wa'aba õ di. Asi'uihā na asima 're īwē za'ra wa'aba mono zém na si, 're aimro za'ra wa'aba mono da hā, te aiwi wē'ō za'ra wa'aba õ di.

⁷ Tane nherē, wa hā īmro õ na 're īhāimana mono zéb zarina, aimro āna 're aihāimana za'ra wa'aba mono zéb da hā, īma wē di aré. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā aiwa te te dama 're apisutu mono õ di, dahāiba mono bā, niha 're īdahāimana za'ra mono zéb da hā. Dasisarina si 're īdahāimana za'ra mono õ na hā, taha si te za te dama 're apisutu, damro ré 're dahāimana za'ra mono da, duré damro āna 're īdahāimana za'ra mono da hā.

⁸ Aimro āna 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, pi'ōi mrotō norī ma zama. Õne haré, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da hā, wē di, wa hā īmro õ na 're īhāimana mono ne. Āne hā īma wē uptabi di.

⁹ Tane nherē, dahāiba na dawasétē wi 're īdanhiptete za'ra mono õ si, wē õ di. Taha wa, aihāiba na aiwasétē wi, asina 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhā, te za tō asina 're aimro za'ra wa'aba mo, asisō 're rowasutu zahu za'ra wa'aba mono tō da oto.

¹⁰ Aimro ré, 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Tane nherē, īsi'uihā na īnhimirosa'rata na te aima roti za'ra wa'aba õ di za. Wanhib'apito nhimiroti na si, wa za aima roti za'ra wa'wa,

āne na hā: Pi'ō norī hā timro te te 're rēme za'ra mono õ di za.

¹¹ Tane nherē, āté pi'ō norī hā te za timro hā te te 're rēme za'ra. Āne hā te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, aibā aimawi na 're mro zahu za'ra mono õ di za. Timro 'rata u si, te za apā 're sipizari za'ra. Āne na te te āma 're sahu ze za'ra mono õ wamhā, mro āna te za tō 're hāimana u'āsi za'ra. Duré aibā norī hā timro te te 're rēme za'ra mono õ di za, āne hā tō aiwa.

¹² A norī wa'wa hā 're saze za'ra wa'aba mono õ ré, asina 're aimro za'ra wa'aba mono norī ma, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. Wanhib'apito hā ti'ab ré, āne na te te dama 're roti mono õ nherē, tane nherē, wa za aima āma roti za'ra wa'wa, āne: Aibā norī hā ūsazei'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, ūmro hā ūsazei'ō'wa na tāma 're hāimana za'ra mono wamhā, duré pi'ō hā timro siré 're hāimana u'āsi za'ra mono da, te te sima 're sawi pese za'ra mono wamhā, āne wamhā, aibā norī hā timro hā te te 're rēme za'ra mono õ di za.

¹³ Duré pi'ō norī hā ūsazei'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, ūmro hā ūsazei'ō'wa na tāma 're hāimana za'ra mono wamhā, duré aibā hā timro siré 're hāimana u'āsi za'ra mono da, te te sima 're sawi pese za'ra mono wamhā, āne wamhā, pi'ō norī hā timro hā te te 're rēme za'ra mono õ di za duré.

¹⁴ Duré aibā norī hā ūsazei'ō'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, ūmro hā ūsazei'wa na tāma 're hāimana za'ra mono wamhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā pi'ō norī ma, rowē te te tāma 're ūpisutu za'ra mono zéb u'ābā, te za tō duré aibā norī ma, te te tāma 're pisutu za'ra rowē hā, ūmro hāiba u'ābā, ūsazei'ō'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, aibā norī hā. Duré pi'ō norī hā ūsazei'ō'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, ūmro hā ūsazei'wa na tāma 're hāimana za'ra mono wamhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā aibā norī ma, rowē te te tāma 're ūpisutu za'ra mono zéb u'ābā, te za tō duré pi'ō norī ma, te te tāma 're pisutu za'ra rowē hā, ūmro hāiba u'ābā, ūsazei'ō'wa na 're hāimana za'ra mono nherē, pi'ō norī hā. Ānei õ 'wa'āhā, te aré ūra norī hā ūsazei'ō'wa norī 'ra ne, 're hāimana za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma hā. Tazahā ūmama norī hāiba u'ābā, te za tō rowē si te te tāma 're ūapisutu, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā.

¹⁵⁻¹⁶ Duré, ni'wam norī hā ūsazei'ō'wa 're hāimana za'ra mono wamhā, timro hā ūsazei'wa te te 're rēme za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, ūmro hā te te tiwi 're rosawi za'ra mono õ di za, ūsazei'wa si'uiwa sima 're hāimana za'ra mono õ wa. Si'uihā na te za tō 're wairébé, ūsazei'ō'wa hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, robze sina āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, aimro hā ūsazei'ō'wa aima 're hāimana za'ra wa'aba mono wa, te te oto 're aiwē õ za'ra wa'aba mono wamhā, te za tō tāma 're ūwaprosi waré za'ra wa'aba mo, te te tō 're airēme za'ra wa'aba mono da.

Pi'ō norī, īsazei'wa 're anomro aba mono wamhā, duré aimro hā Wanhib'apito te te 're saze za'ra mono õ nherē, e te za te te 're saze za'ra, nimahā bâtâ na hā, Cristu hā. Åté te za tō te te 're saze za'ra. Åté te te 're saze za'ra mono õ di za. Åne hā aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. Duré aibâ norī, īsazei'wa 're anomro aba mono wamhā, aimro hā te te 're saze za'ra mono õ nherē, e te za te te 're saze za'ra, nimahā bâtâ na hā. Åne hā aima waihu'u za'ra wa'aba õ di duré. Taha wa, aimro hā īsazei'õ'wa na aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, te te oto 're aiwë'õ za'ra wa'aba mono wamhā, īhâimanazéb zarina, te za tō tâma 're īwaprosi waré za'ra wa'aba mo, te te tō 're airëme za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ Wanhib'apito hā te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za oto 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. 'Re īhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwë da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono õ ré, niha 're īaihâimana za'ra wa'aba mono zém hawi, 're aiwairébé aba mono zém na, 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za, zudezu na, duré zudezu'õ na. Åne haré te za oto 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Åne na si, wa tō wa hā te dama 're aroti u'âsi, daro mono bâ īsazei'wa norī hā siré 're īsi'râ'õtõ u'âsi mono norī ma hā.

¹⁸ Ni'wam norī hā sihâiwata nnihâri ré, 're hâimana za'ra mono wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwë da, te te oto sima 're pisutu za'ra mono wamhā, e taha zarina te za ta norī hā 're si'madâ'â ze za'ra, tinhihâiwata nnihârizé hā te te sima 're pari za'ra mono da, apâ sihâiwata nnihâri õ ré, 're īnomro mono ne, 're hâimana za'ra mono da. Mare di. Åne na hā 're si'madâ'â za'ra mono õ di za. Ôhõ haré te za tō 're nomro. Duré ni'wam norī hā sihâiwata nnihâri õ nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwë da, te te oto sima 're pisutu za'ra mono wamhā, e taha zarina, te za ta norī hā 're sisihâiwata nnihâri za'ra. Mare di. 'Re sisihâiwata nnihâri za'ra mono õ di za. Ôhõ haré te za tō oto 're nomro, ta norī hā.

¹⁹ Danhîhâiwata nnihâri ré si 're īdahâimana za'ra mono zé hā marí dai õ di, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā. Duré danhîhâiwata nnihâri õ nherē, 're īdahâimana za'ra mono zé hā marí dai õ di, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā, åne hā tō aiwa. Åne si tâma īpire hā, 're īdahâimana za'ra mono zéb da hā. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono sina 're īdanomro wë mono zép si, tâma īpire hā.

²⁰ 'Re īhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwë da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhā, e niha 're īaihâimana za'ra wa'aba mono zé hā za. Åne haré te za tō aihâimanazém na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, dapoto mono bâ da te 're aiwamri za'ra wa'aba mono zéb zarina, duré aipire na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, duré aiwapu na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina.

21-22 Ai'upr'a'wa norī ma, aipawa'âbâ ãna tâma 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhib'a'uwe da, te te oto sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhâ, aipawa'âbâ ãna 're ïromhuri za'ra wa'aba mono zém na, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tane nherë, ãté nimahâ bâtâ na si te za tô oto te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, aipawa'âbâ ãna tâma 're romhuri za'ra wa'aba mono tô da oto. Æne zarina si, te za oto 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, tiwi 're aiwairébé aba mono da, romhuri hawi, asi'uihâ na oto asima 're romhuri za'ra wa'aba mono da. Ai'upr'a'wa norī ma, aipawa'âbâ ãna tâma 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, Cristuhu ãma oto 're anomro aba mono da, Wanhib'apito te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono norî hâ, te oto robzei u'âsi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da te 're ïupr'a za'ra mono norî, wa'âbâ ãna te te oto dama 're romhuri za'ra mono tô da, da te tâma 're ïpisutu za'ra mono ne, ma tô Cristu hâ te te 're aipisutu za'ra wa'wa, aiwasété u'âsi 're anomro aba mono tô da, aiwasédé hâ oto 're rême pese za'ra wa'aba mono da. Tane duré asi'uihâ na asima 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, Cristuhu ãma 're anomro aba mono da, Wanhib'apito te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono norî hâ, te oto Cristuhu nhib'a'uwe si 're anomro aba mo. Taha zarina si, te oto ïsimiroti hâ 're ïmadâ'â pese za'ra wa'aba mo, da te 're ïupr'a za'ra mono norî hâ tinhib'apito nhimiroti si te te 're ïmadâ'â pese za'ra mono ne.

23 Tidâ'âzém na ma tô Cristu hâ aiwa'âbâ za'ra wa'wa, aiwasété u'âsi 're anomro aba mono tô da oto. Taha wa, ïsazei'õ'wa norî ma, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za oto.

24 ïsisänawâ norî, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhib'a'uwe da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhâ, õne haré aihâimanazéb u'âsi za'ra wa'aba na si, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si.

Mro ãna 're ïhâimana za'ra mono zé wasu'u

25 Rob'ui'éré na we asowi ïzadanharî za'ra wa'aba zém na, wa za duré ãma aima roti za'ra wa'wa, mro ãna zahadu 're ïhâimana za'ra mono norî na hâ. Wanhib'apito hâ ti'ai ãma 're morî ré, ãne na te te dama ãma 're roti mono õ nherë, wa za aima ãma roti za'ra wa'wa. Wanhib'apito hâ tinhoprubzéb zarina, ma tô te te 're ïpawapto, dama ïumnhasizéb zarina, ïsimiroti zarina si, te dama ãma 're roti mono da. Taha zarina, wa za tô oto aima ãma roti za'ra wa'wa.

26 Ähâna Zezushi zazei'wa oto 're wanomro mono wa, te da te wama 're rob'manharî wasété za'ra, wa te 're robzépata za'ra mono da. Taha wa, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, aimro ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhâ, taha haré asima 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré aimro

õ nherē, 're aihāimana za'ra wa'aba mono wamhā, õne haré 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

²⁷ Aibâ norī, aimro ré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, asima 're rosa'rata waséte za'ra wa'aba mono õ di za, 're ūrēme za'ra wa'aba mono zém na da hā. Duré zahadu aimro ãna 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 're aimro za'ra wa'aba mono zéb da hā.

²⁸ Tane nherē, ãté te za tō asima 're ūwē za'ra wa'aba mo, 're aimro za'ra wa'aba mono da. E tawamhā aiwasédé te za 're ūmanharī za'ra wa'aba mo. Mare di. ūwē si te za tō 're ūmanharī za'ra wa'aba mo. Duré pi'oi hâiba préduptém norī hā 're mro za'ra mono wamhā, e te za tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra. Mare di. Tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono õ di za. ãne, wa hā wa tō aré te ūsimma 're aiwē za'ra wa'wa, asina 're aimro za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono tō da. ãne tō da, wa tō aima roti za'ra wa'wa, asina 're aimro za'ra wa'aba mono tō da.

²⁹ ūsisānawā norī, tō sena, wa za ãne hā aima waihu'u za'ra wa'wa. Romhuture di oto, ūrob'râsutuzéb u hā. Taha wa, taha õ ré, Wanhib'apito ma si, wa te 're ūromhuri pese za'ra mono zéb da si, wa za 'râwi wasina 're wanhopré u'âsi. Taha wa, aibâ norī, aimro ré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā, aimro zawi na si 'râwi asima ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za.

³⁰ Duré asisô 're aiwa'õ za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aima 're ūrowē za'ra wa'aba mono zéb zarina, ato sina 're anomro aba mono wamhā, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Duré marī hā asima 're uipra za'ra wa'aba mono wamhā, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, asima.

³¹ Ti'ai ãma uburé marī na 're romhuri za'ra wa'aba mono nherē, taha si asima 're wē uptabi za'ra wa'aba mono õ di za. E marī wa. Uburé marī hā ti'ai ãma, da te 're ūmadâ'â za'ra mono hā te za dawi 're si'utõrī u'âsi za'ra. Taha wa, hâiwa ãma uburé marī ūwē si 're ūhâimana za'ra mono zô si, te za sô 're ūrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo.

³² Wa hā wa ūsimma te 're aiwē za'ra wa'wa, ti'ai ãma marī zô si asima 're asôpré wa'aba mono zarina, asina 're aihâtâ'â tō za'ra wa'aba mono da. Aibâ norī hā mro ãna 're ūhâimana za'ra mono norī hā Wanhib'apito ma, te te 're ūromhuri za'ra mono zém na da si, te za sima 're sôpré u'âsi, taha zarina 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te 're 'madâ'â ze za'ra mono da.

³³ Tane nherē, aibâ norī hā mro ré 're hâimana za'ra mono wē te, te za ti'ai ãma marī zô zama sima 're sôpré u'âsi, timro udâna, rowē na tâma 're ūhâimana za'ra mono zéb da hā.

³⁴ Taha wa, maparane ūsimiromhuri te tâma 're hâimana za'ra, aibâ norī ma hā, te te sima sô 're ūrob'ruiwapari za'ra mono hā, Wanhib'apito ma, duré timro ma zama.

Duré, pi'ōi hâiba préдум norī, mro ãna 're īhâimana za'ra mono hâ, duré pi'ō préдуптém norī, mro ãna 're īhâimana za'ra mono hâ ta norī hâ te za simi'ē na Wanhib'apito ma si, te te tâma 're romhuri za'ra, wa'wa ãna. Wanhib'apito ma si, tâma 're sihâiba nhomri u'âsi za'ra mono da, te za tô sena te te sima 're wë za'ra, mro ãna 're hâimana za'ra mono wa, ta norī hâ. Tane nherē, pi'ō norī, mro ré 're īhâimana za'ra mono norī hâ, te za ti'ai ãma marī zô si sima 're sôpré u'âsi, timro udâna, robze na ãma 're hâimana za'ra mono da.

³⁵ Aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono wa, aihâiba zei õ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ãne na te aima roti za'ra wa'aba õ di. Taré ïwë na si te aipawaptob za'ra wa'aba da, wa ãne na aima roti za'ra wa'wa. Wa duré te īsima te 're aiwë za'ra wa'wa, ïwë si 're 'manharî za'ra wa'aba mono da, duré asimirosa'rata na Wanhib'apito ma 're asimi'ē za'ra wa'aba mono da, tâma 're romhuri pese za'ra wa'aba mono da, tiwi 're asihâiba zawi za'ra wa'aba mono ãna.

³⁶ Äté ni'wam norī hâ te za sina aiwë zahuré, sina mro zahuré da. Tawamhâ salsa mro zahuré õ ré, äté aibâ hâ te za pi'ōi hâiba na si te te sima ãma 're rosa'rata u'âsi, za ãma īmro hâiba na si, tiwasétê wi siptete waihu'u ãna. Äté te za duré te te sô 're rowasutu u'âsi. ãne na siwaihu'u wamhâ, te za tô ãma timro su'u, te te sima ïwëzéb zarina. ãma mro da tô. Tawamhâ, oto ãma mro wamhâ, tiwasédé hâ te te ãma 'manharî õ di za. Mare di.

³⁷ Duré aibâ hâ äté si'uihâ na te za sima pisutu, mro ãna a'â 're hâimana mono da. ãne wamhâ, äté te za pi'ōi wi, tihâiba na salsa 're siptete u'âsi. ãne wamhâ, te te sima ïwëzéb zarina, mro ãna a'â 're hâimana mono wamhâ, wë di za tô. ãne hâ ïwasétê õ di.

³⁸ Taha wa, aibâ norī hâ 're mro za'ra mono wamhâ, ïwë si te za tô te te 're 'manharî za'ra. Duré 're mro za'ra mono õ wamhâ, ïwë uptabi si te za tô te te 're 'manharî za'ra.

³⁹ Pi'ō norī hâ īmro hâ tiwi 're dâ'â za'ra mono õ ré, te te 're rême waihu'u za'ra mono õ di za. Tiwi 're dâ'â za'ra mono wapsi, te za oto pibui pese na timro na te te 're sahu za'ra, aibâ aimawi na. Tane nherē, aibâ īsazei'ō'wa na 're mro za'ra mono õ di za. Aiwa īsazei'wa si'uiwa na te za salsa 're mro za'ra.

⁴⁰ Tane nherē, pi'ōi mrotõ norī hâ 're mro zahu za'ra mono õ wamhâ, tâma 're rowë uptabi za'ra mono di za, ta norī ma hâ. ãne ta norī ãma īnhimirosa'rada hâ. 'Re īhâimana u'âsi mono pë'ezani te te ïma ïwaihu'uzéb zarina, wa ãne na aima roti za'ra wa'wa, ãne si.

¹ Rob'ui'éré na we asiwí ̄zadanharí za'ra wa'aba zém na, wa za duré aima ãma roti za'ra wa'wa, waihu'u pese newa romhâiba 'manharí ãma 're ūdawata za'ra mono zéb da, dasa hã da te tãma 're ūsõmri za'ra mono zém na, romhâiba 'manharí ma hã. Åne ma tô we ūma asiwasu'u za'ra wa'wa, rob'ui'éré na hã: "Wa norí hã ūsazei'wa oto 're wanomro mono wa, wama waihu'u pese za'ra di, 'Re ̄hâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Taha zarina, wa za marí hã dasiré, wa te 're 'manharí za'ra, wa te wasima 're ̄wë za'ra mono zéb zarina." Åne na ma tô we ūma asiwasu'u za'ra wa'wa. Tane tô. Uburé wa norí ma hã wama waihu'u pese za'ra di tô, 'Re ̄hâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tane nherë, marí hã da te 're waihu'u pese za'ra mono wë te, te za 're dasi'madâ'â ze za'ra, 'râwi. Tane nherë, ūsazei'wa norí hã 're ūsisawi pese za'ra mono zéb zarina si, te za 're sipawaptob u'âsi za'ra, siptete sina siré ãma 're hâimana u'âsi za'ra mono da.

² Ni'wam norí hã rowaihu'u pese 'wa newa, 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra mono wamhã, sena na ta norí hã, marí te te 're waihu'u za'ra mono õ di za. Mare di.

³ Tane nherë, ni'wam norí hã 'Re ̄hâimana u'âsi mono si te te 're sawi pese za'ra mono wapsi, te za tinhib'a'uwë na te te sina 're awaihu'u u'âsi, ta hã.

⁴ Duré, waihu'u pese newa, romhâiba 'manharí ãma 're ūdawata za'ra mono zéb da, dasa, da te tãma 're ūsõmri za'ra mono na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. E romhâiba 'manharí ma, dasa, da te tãma 're ūsõmri za'ra mono na, te za a norí wa'wa hã dame ãma 're asaihuri aba mo, ūsazei'wa 're anomro aba mono nherë. E dame ãma 're asaihuri aba mono õ di za. Åne, wa za aima ãma waihu'u za'ra wa'wa. Romhâiba 'manharí ãma 're ūdawata za'ra mono hã, 'Re ̄hâimana u'âsi mono nei õ di. ̄Waihu'u pese zéb da hã, marí hã tãma hâimana õ di. Robaba uptabi di. Taré ta hã rob'manharí. Åne hã wama waihu'u pese za'ra di. Siwaprosi, te 'Re ̄hâimana u'âsi mono si 're hâimana, waihu'u pese uptabi na. ūsine hã marí hã ̄waihu'upe hã 're 'mai hâimana mono õ di, aimawi hã. Robaba uptabi di. Åne hã wama waihu'u pese za'ra di duré.

⁵ Tane nherë, ni'wam norí hã ma tô te te 're saze za'ra, 'Re ̄hâimana u'âsi mono nei õ nherë, waihu'u pese uptabi na 're hâimana za'ra mono newa, hâiwa nhirõtõ na, duré ti'ai ãma zama, ̄hâiba'õ norí hã. ūsib'apito za'ra hã ahâ uptabi na tãma 're hâimana za'ra mono õ nherë, ma tô te te ãma 're saze za'ra.

⁶ Tane nherë, te siwaprosi wama 're hâimana, 'Re ̄hâimana u'âsi mono si, wasiré wa te 're ūsaze za'ra mono norí ma hã. Ta hã uburé Wamama, 'Re ̄hâimana u'âsi mono hã. Taha ma si, wa oto 're wahâimana za'ra. Wanhib'apito si te duré siwaprosi 're hâimana, Zezu Cristuhu si. Taha si, ma tô Timama zadawa para te te ro'apoto. Taha nhimipawap-

tobzéb zarina si, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're wa'anho'reptu, ūhō ãma si 're wahāimana u'âsi za'ra mono da oto.

⁷ Tane nherē, ni'wam norī hā īsazei'wa na oto 're hāimana za'ra mono nherē, ãne na te te waihu'u za'ra ū di ta norī hā, rosa'rata nhib'aware na si 're hāimana za'ra mono wa. Te te 're saze za'ra mono ū ré, romhāiba 'manharī ãma, aré dame ãma 're wata u'âsi za'ra mono wa, te zahadu ta hawim haré te te ãma 're rosa'rata u'âsi za'ra, romhāiba 'manharī ãma hā, 'Re īhāimana u'âsi mono ne, waihu'u pese newa. Taha wa, dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono hā te te duré dame 're huri mono wa, te ta norī hā rosa'rata na te te ãma 're upa u'âsi za'ra, ãne: "Ā hā dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono na, 're wasaihuri mono wamhā, wa za wawasédé hā wa te ãma 're 'manharī za'ra." Ñne te za ta norī hā 're siwē'ō za'ra, tinhimirosa'rata nhib'aware na 're hāimana za'ra mono wa. Romhāiba 'manharī hā 'Re īhāimana u'âsi mono ne, waihu'u pese newa, dasa hā da te tāma 're īsōmri za'ra mono hā te te dasiré 're huri mono wamhā, te za ãne na hā 're siwē'ō za'ra, ta norī hā.

⁸ Tazahā, dasa hā wa te 're īhuri mono zéb zarina, duré wa te 're īhuri mono ū zéb zarina, te te 're wa'awēsāmri mono ū di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Marī hā wa te 're huri tō mono da, wa te wasima 're īpisutu za'ra mono zéb zarina, te te siwi 're wa'awē'ō mono ū di za. Duré marī hā wa te 're huri mono da, wa te wasima 're īpisutu za'ra mono zéb zarina, te te 're wa'awēsāmri mono ū di za.

⁹ Åté te za tō asima 're īwē za'ra wa'aba mo, dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono na dame 're asaihuri aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā za te te siwi 're aiwē'ō za'ra wa'aba mono ū na dâ'âsina. Tane nherē, te za 're asi'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo, ta hā dasa hā 're huri aba mono wa, asiré īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī hā apâ tiwasété u 're rere'e mono tō da.

¹⁰ Åté dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te tāma 're īsōmri za'ra mono na, te za 're asaihuri aba mo dasiré, romhāiba 'manharī ãma 're īdawata za'ra mono zéb ãma hā, 'ri paramhā. Åté 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te siwi 're aiwē'ō za'ra wa'aba mono ū na dâ'âsina, te za tō asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ãna, dasiré ãma 're asaihuri aba mo. Tawamhā åté asiré īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī hā te za te te 're ai'madâ'â za'ra wa'wa, dame ãma 're asaihuri aba mono ré hā. Tawamhā, dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te tāma 're īsōmri za'ra mono hā te te 're huri mono tō da, te te aré siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, e te za te te sima 're wē za'ra, dame ãma 're saihiuri mono da, asine wa'aba. Te za tō te te sima 're wē za'ra. E marī wa. Dame ãma 're asaihuri aba mono ré, te te ãma 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono wa.

¹¹ Tawamhā taha zarina, oto āma 're saihuri mono wamhā, te za 'rāwi 're siwē'ō za'ra, asiré ūsazei'wa nherē, sib'aware na 're ūnomro mono norī hā, te te aré siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te te oto dame 're huri mono wa. Taha wa, te za Cristu te te 're ūsaze za'ra mono zém na si'uihā na 're sisimini za'ra, ta hā sada dâ'ā za'ra nherē.

¹² Āne hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, asiré ūsazei'wa norī wi, te za aiwasédé hā 're ūmanharī za'ra wa'aba mo. Taha zarina, ta norī hā marī hā te te aré siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te te oto 're 'manharī za'ra mono wa, te za 're siwē'ō pese za'ra. Āne na aiwasédé hā tiwi 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, ta norī hāiba siré te za Cristuhu wi zama aiwasédé hā 're ūmanharī za'ra wa'aba mo.

¹³ Āté ūsisānawā norī hā te za te sima 're rosa'rata za'ra, dasa hā romhāiba 'manharī ma, da te 're ūsōmri za'ra mono na, dasiré āma 're saihuri mono wa, tiwasédé te te 're ūmanharī za'ra mono na hā. Āne wamhā, taha na wa hā dame 're ūsa zahu mono õ di za oto, ūsisānawā norī hā tiwasétē u 're sipizari zahu za'ra mono tō da, apā.

9

Zeusihī zadawa wasu'u'wa na, Paru hā dama ūsiwasu'uzé wasu'u

¹⁻² Ni'wam norī hā ma tō te te ūāma 're rosa'rata za'ra, Zezusihī zadawa wasu'u'wa, sena na dama 're ūhāimana mono õ na hā. Tane nherē, a norī wa'wa hā ma tō ūāma ūwaihu'u za'ra wa'wa, sena na ūsadawa wasu'u'wa, 're ūhāimana mono na hā.

Wa hā danhimiroti zarina, 're ūhāimana mono õ di. 'Re ūhāimana u'āsi mono si, ma tō ūpisutu, Zezusihī zadawa wasu'u'wa, dama 're ūhāimana mono zéb da hā, ūsadawa para. Wanhib'apito Zezusi hā wa tō duré sabu, ūtōmo na. A norī wa'wa hā bété. E 'wa simiroti zarina, ma tō 're ūsaze za'ra wa'aba mo. Wanhib'apito ma, te ai'āma 're ūromhuri za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō 're ūsaze za'ra wa'aba mo. Tawamhā, e marī te wasu'u, ā hā, Zezusi hā te aima 're ūwasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're ūsaze za'ra wa'aba mono zé hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimipisutuzéb zarina, wa hā tō sena dama Zezusihī zadawa wasu'u'wa, te aima ūwasu'u za'ra wa'wa.

³ Ni'wam norī hā, Zezusihī zadawa wasu'u'wa na, tō sena dama 're ūhāimana mono õ na hā te te dama 're ūwasu'u za'ra mono wa, wa tō āne tāma 're ūsiwaihu'u za'ra.

⁴ Wa norī hā Zezusihī zadawa wasu'u'wa norī hā, wasazéb da, duré wahāimanazéb da, wa'āma 're ana wa'aba mono wamhā, e ūuwaibaba, wa za wa'ābā āna, wa te 're waibu, wa'āma 're ana wa'aba mono zé hā. ūuwaibaba, wa za tō wa te 're waibu.

⁵ Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī, wasiré norī hā Zezusih te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, nimomo 're nomro mono wamhā, timro hā te za siré te te 're simro. Duré Wanhib'apito no norī zama, te za timro hā siré te te 're simro. Pedru hā te za duré timro hā siré te te 're saprōni. Wa hā bétē. Ÿmro ré, 're Ÿhâimana mono 'wa'âhā, duré Ÿsazei'wa si'uiwa 're wahâimana mono wamhā, e Ÿuwaibaba 're Ÿhâimana mono õ di aré, daza'rui mono bâ, Ÿsiré te 're saprōni mono wamhā. Duré wasazéb da, Ÿmro ãma zama, 're ana wa'aba mono wamhā, e Ÿuwaibaba õ di aré. Ÿuwaibaba tō aré, wahâimanazé hā.

⁶ Wa hā Paru, duré Ÿsiré romhuri'wa Banabé hā, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī siré, 're wahâimanā mono nherē, e wa norī si, wa za wanhib'rata na wa te wasima 're romhuri pese, wasazéb da hā, ãma 're Ÿwahâimana mono zéb da hā. E ãne hā rob'uwaibaba bâ bétē.

⁷ Da'wapéi'wa norī hā bétē. E tinhib'apito ma, te te 're romhuri za'ra mono ré, te za si'uihâ na 're siwa'âbâ za'ra, tihâimanazéb da hā. Mare di. Si'uihâ na 're siwa'âbâ za'ra mono õ di za. Duré uwa'ru na romhuri'wa norī hā te te 're za'ra mono pari, uwa'ru 'rã hā oto 're 'rã prépub za'ra mono wamhā, e misi si te te sima 're suhâri za'ra mono õ di za, te te 're huri mono da. Te za tō misi si te te sima 're suhâri za'ra, romhuri'wa norī hā. Duré dama pone'ërebâ 'madâ'â'wa norī hā, e a'ubuni wi te te 're 'madâ'â za'ra mono ré, Ÿhâiwa'u hā te te 're âhuri mono õ di za. Te za tō te te sima 're hâiwa'u za'ra, te te 're âhuri mono da.

⁸ Æne na danhimirosa'rata zarina, te ãma aimā rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Duréihâ 'Re Ÿhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma Ÿrob'ui'érézéb zarina si, wa aimā ãma rowasu'u za'ra wa'wa. Ÿsi'uihâ na hā, mare di.

⁹⁻¹⁰ Æne duréihâ Mozési te te ãma Ÿrob'ui'érézé hā:
"Aro 'rã ne hā, powawé hā tipara na te te aimā 're sub za'ra wa'aba mono ré, 're wata wasisi za'ra wa'aba mono õ di za, 're saihuri tō mono da."

Æne duréihâ 'Re Ÿhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré hā te 're hâimana. E tawamhā, powawé si te 'Re Ÿhâimana u'âsi mono hā te te 're azawi. Mare di. Taha zawi nhipai u, te duré wa norī hā te te 're wa'azawi pese. Taha wa, duréihâ Æne na te te rowasu'u wamhā, taha wasu'u nhipai u, ma tō duré wa'âma zama romnhimiréé. Buru da, ti'a te te 're Ÿhâibâdâ za'ra mono norī hā duré oto 're 'rã'ré za'ra mono wa, te te 're Ÿrãihâri za'ra mono norī hā, e buru tede'wa te te tâma 're Ÿpo'o za'ra mono zéb zô, 're simnhasi za'ra mono õ di za. Te za tō sô 're simnhasi za'ra. Æne hā aiwa, te wasu'u.

¹¹ Tane duré, robzuri'wa norī hā ro ubuni ré te te 're Ÿrobzuri za'ra mono ne, wa tō Cristuhu wasu'uwé na wa te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa. E tawamhā Æne hā Ÿbâi õ di, aimā za'ra wa'aba hā, wanhimipawaptobzé wa'râmi, marí zô

aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono wamhā, wasazéb da hā, āma 're īwahâimana za'ra mono zéb da hā. Wa za tō 're wanhimnhasi za'ra, rob'uwaibaba wa.

¹² Ni'wam norī hā Cristuhu wasu'uwe na te te 're īdapawaptob za'ra mono norī hā, tō ībare te marī na 're īpawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, āma 're īhâimana za'ra mono zéb da hā. Tawamhā wa norī hā Zezusi, wa te aima 're wasu'u 'rata za'ra wa'aba mono nherē, e ta norī nhipai u, marī zō aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono õ di za bété. E āne hā īsarinaí õ di, aima za'ra wa'aba hā. Āne hā, tō īsarina.

Īuwaibaba nherē, niwamhā marī zō, aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono õ di. Mare di. Duré, wa te aiwi 're rowaptérē za'ra wa'aba mono ãna, wa tō wa te 're robzépata za'ra, īwasu'uwe ré daro mono bâ, wa te 're īropéi mono zé hā, wa te dawi āma 're 'wa'rutu tō za'ra mono da.

¹³ 'Re īhâimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb 're, 'ri 'râihâ 'remhā sasedoti norī hā, ta norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, dasa hā da te tâma 're īsömri za'ra mono hā, te za te te sima 're po'o za'ra syry na, āma 're saihuri mono da. Danhimizama hā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, da te tâma 're īsömri za'ra mono nhi zama, te za duré te te sima 're po'o za'ra syry na, da'āma romhuri'wa norī hā, wedeza ne na 'Re īhâimana u'âsi mono ma, te te 're īzata za'ra mono hā. E āne hā aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété.

¹⁴ Tane duré, Wanhib'apito hā ma tō te te wama 're pisutu za'ra, īwasu'uwe hā wa te dama 're īwasu'u za'ra mono norī ma hā, danhibzari na da te 're īwapawaptob za'ra mono na, āma 're īwahâimana za'ra mono zéb da hā, wanhimirowasu'u wē wa'râmimhā, dama.

¹⁵ Tane nherē, nimahā na hā marī zō aima īnhimnhasi za'ra wa'aba õ di, asibzari na asowi 're īpawaptob za'ra wa'aba mono da hā, Cristuhu wasu'uwe na te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono wa'râmimhā. Mare di. Taha wasu'u na si, wa āma 're ītoi uptabi, īpē'ē 'remhā, īnhimiromhuri wa'râmi, marī zō aima 're īnhimnhasi za'ra wa'aba mono õ wa. Duré marī zō aima īnhimnhasi za'ra wa'aba zém na, te sâna'rata da, te īsina aima āma rob'ui'ré za'ra wa'aba õ di, āhâna hā. Āne 'wa'âhā, aré īma 're robzei mono õ di. Īdâ'â da si, aré īnhimirosa'rada hā.

¹⁶ īwasu'uwe hā wa tō te dama 're wasu'u u'âsi, tō. Tane nherē, e taha zarina si, wa za īhâimanazém na 'râwi 're īsi'madâ'â ze. Mare di. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina si, wa āne na te tâma 're romhuri u'âsi. īsi'uihâ na te tâma 're romhuri mono õ di, āne na hā. īwasu'uwe hā te dama 're wasu'u mono õ 'wa'âhā, aré īma 're ropipa uptabi mono di.

¹⁷ Æne na te tāma 're ūromhuri mono zéb da hā, wa hā ūsi'uihā na ūsipisutu 'wa'âhā, aré ūbâre ūpawa'âbâ ré, ūwasu'uwe na te tāma 're ūromhuri mono zé hā. Tane nherē, ūsi'uihā na ūsipisutu ò di. 'Re ūhaimana u'âsi mono si, ma tō ūpisutu, taha ma ūumnhasi zarina, te tāma 're romhuri wē u'âsi mono da.

¹⁸ E marī na tawamhā, ūpawa'âbâzé hā. 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī siré 're ūhaimana mono nherē, marī zō dama 're ūnhimnhasi mono ò zarina, da te 're ūpawa'âbâ mono ãna, wa ūwasu'uwe si te dama 're wasu'u. Taha na si, wa 're ūtoi u'âsi. Taha na si ūpawa'â hā, ãma 're ūtoi u'âsi mono zém na si.

¹⁹ Wa hā ūpawa'âbâ ré, 're ūhaimana mono ò di. Taha wa, ūwada'uri zarina si, te 're romhuri mono ò di. Tane nherē, wa tō ūsima wē, dapawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī ne, te dama 're romhuri u'âsi mono da, ūnhimirowasu'u zarina, Cristu hā da te 're ūsaze za'ra mono da si, da'ahâ na.

²⁰ Zudezu norī hā ūwasu'uwe na te 're pawaptob za'ra mono da, ūrata 're ūhaimana za'ra mono ré, zudezu hâimanazéb zarina, wa tō 're ūhaimana, ūnhimirowasu'u zarina, ta norī hā ahâ na te te 're saze za'ra mono da, Cristu hā. Ta norī hā duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ūrob'ui'érézé hā te zahadu te te 're 'madâ'â pese za'ra, taha zarina, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te 're ūwesämri za'ra mono da si. Tane hā, wa hā ūrata 're ūhaimana za'ra mono ré, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata zarina, wa tō ta norī hâimanazéb zarina si 're ūhaimana, ta hā te 're ūmadâ'â pese mono zéb zarina, te te 're ūwesämri mono da newa, ūsine za'ra, ãne na ūsina 're ūnhimnhasi mono ò nherē. Sō'awi te tiwi wē'ò za'ra ò di, zudezu norī hâimanazé hā. Da'ahâ na da te 're saze za'ra mono da si, wa tō ãne na si te 're rosa'rata.

²¹ Tane duré, zudezu'ò norī 'rata, 're ūhaimana mono ré, ta norī hâimanazéb zarina, wa tō duré 're ūhaimana. Zudezu norī nhimiroti hā te 're 'madâ'â pese mono ò di. E tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti hā te 're 'madâ'â mono ò di, zudezu'ò norī 'rata 're ūhaimana mono ré hā. Wa tō te 're 'madâ'â u'âsi tō. Cristuhu nhimiroti si, wa tō te 're 'madâ'â u'âsi. Æne si, wa tō te 're 'manharī, ta norī zama ahâ na Wanhib'apito te te 're saze za'ra mono da, zudezu'ò norī hā.

²² Duré ni'wam norī hā wasiré Zezusihi zazei'wa 're hâimanana za'ra mono nherē, sib'aware na ãma 're ūhaimana za'ra mono norī hā ūwasu'uwe na te 're apawapto mono wamhā, wa za ta norī hâimanazéb zarina si 're ūhaimana, ūnhimipawaptobzéb zarina, te te 're sazei pese za'ra mono da. Æne hā dapoto mono bâ 're ūdahaimana za'ra mono zép sidâpâsi, wa za dasine dama 're ūhaimana, da'ahâ na Cristu hā da te 're ūsaze za'ra mono zéb da si.

²³ Cristuhu wasu'uwe hā daro mono bâ da te 're ūwaihu'u

za'ra mono zéb da si, wa ãne dama 're ĩhâimana. Duré ĩwasu'uwé zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩsazei'wa norí ma, uburé marí ĩwé hã te te tâma 're ĩanhomri mono zém na, dame 're ĩhâimana mono da, wa tô ãne dama 're ĩhâimana.

²⁴ Ñane, wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, Dawara na da'ahâ na 're dasipibu za'ra mono nherë, ãté misi te za ni'wa hã dawi watobro. Tawamhã dawi ĩwatobro si, te za marí ĩwé hã sima ti'â. Ñane hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane duré, a norí wa'wa hã te za asiptete sina Cristuhu ãma si 're anomro wẽ wa'aba mo, marí ĩwé uptabi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima 're ĩpisutu za'ra wa'aba mono zép si, asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, ni'wa hã dawara na wara tete wa, dawi watobro wẽ te, marí ĩwé hã te te sima ĩ'âri ne.

²⁵ Ni'wa hã dawara na dame hâimana da, te te sima wẽ wamhã, te za nasi sipibu, dazada sihâiba wapu da. Tawamhã dawi watobro wamhã, ropsu 'manharí na te za ãma sôpre ni, te te da'mairëme wẽ te. Tane nherë, te za tiwi tiwaséte su'u, ropsu 'manharí hã. Tanei õ di, wa norí hã. ĩsi'utõrñõ zô si, wa za Cristuhu ãma si wasina 're wanhiptete u'âsi za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, marí ĩwé uptabi hã te te wama 're ĩapisutu mono zô si.

²⁶ Dawara na 're dasipibu za'ra mono wamhã, siwa'ru dasiwi 're dasisa'rei mono õ di. Awa'awi u'âsi te za 're dasisa're, 're dasirëme za'ra mono da. Tane duré, wa hã siwa'ru 're ĩhâimana mono õ di, Cristuhu ãma hã. Taha ãma si, wa za õhõ haré 're ĩhâimana u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwé uptabi hã te te ĩma ĩpisutuzéb zô si, ĩupana marí zô tiwi 're ĩsipai mono ãna. Ñane duré, sib'rata ubu ré, da'wapéi'wa norí hã da'ubu wi simi'ahâri waihu'u õ wamhã, taré te za nasi da'âma pahairí siwa'ru, te te da'âma simirei ãna. Tanei õ di, wa hã. Siwa'ru 're ĩhâimana mono õ di. Cristuhu ãma 're ĩhâimana wẽ mono zém na si, wa ĩsina te tâma ãma 're uwaimrami u'âsi, Cristuhu ma hã.

²⁷ Ni'wa hã dame wara da, te te sima wẽ wamhã, te za 're siwasutu u'âsi, dazada siptete da. Tane, wa duré wa hã 'râwi 're ĩsi'wapéi u'âsi, ĩwaséte na 're ĩhâimana 'rata mono zéb zarina, 're ĩhâimana tõ mono da oto. ĩpë'ë 're, te ĩsima 're ĩrosa'rata waséte mono zé hã wa tô oto 'râwi te ĩsima 're a'uprosi. Taha wa, wa tô ãne si te ĩsima 're ab'manharí, ĩnhimirowasu'u zarina, da'ahâ na da te 're saze za'ra mono nherë, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwé uptabi hã te te ĩma pisutu nherë, 'râwi te ĩsiwi simini tõ da.

10

Romhâiba 'manharí ãma 're ĩdawata za'ra mono zé wasu'u

¹ Ÿsisānawā norī, ãne hā wa za oto aimā ãma rob'rāzārōtō za'ra wa'wa, aimā ãma ūpo're pu'u za'ra wa'aba zém na, ãma 're aipo're simrami za'ra wa'aba mono tō da. Duréihā wahi'rata norī hā Mozési hā Ezitu hawi te te sani za'ra wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā hâiwa'a na te mo ūsowab za'ra, bâdâdi te te tâma wasu'u za'ra mono da, te te 'madâ'â pese za'ra mono da. Â pré na pu'u nhisi wa'wai baba, ma tō duré te te simro, rob'rē na, zara u te te saprī za'ra da, ezipsiu norī wi, te te sõ'reptu za'ra da.

² Æne na hâiwa'a 'rowi 're danomro mono wa, duré â wa'wai baba rob'rē na da te saprī za'ra wa, ma tō Mozésihi ãma uburé da te ãma 're sasõmri za'ra, wa norī hā â dawabzuri, wa te 're 'manharī za'ra mono wa, Cristuhu ãma, wa te oto 're ūsasõmri za'ra mono ne.

³ Duré a'ubuni wi 're danomro mono ré, 'Re ūhaimana u'âsi mono, hâiwa hawi te te 're ūdapawapto mono na, ma tō dasa da te 're huri, uburé.

⁴ Â hā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te dama ūob za'ra mono na ma tō duré da te 're âhuri, aihñi pese. Êtē zahâbâ ūtõmo wawē sipo'ozém hawi 're ūpu'u mono na, ma tō da te 're âhuri, ūsimipawaptobzéb zarina. Êtē zahâbâ hā a'ubuni wi 're ūsa mono na, â hā da te ãma 're ūâhuri mono ne, ma tō Cristu hā 'râwi dasiré 're haimana, te te 're da'apawapto mono da.

⁵ Tane nherē, ãne na 'Re ūhaimana u'âsi mono te te 're dapawapto mono nherē, ma tō da'ahâ na siwi da'awē'ō, dapo're ãna 're danomro mono 'ru te. Taha wa, a'ubuni wi 're danomro mono ré, ma tō te te 're da'a'uprosi, danhimizahâri mono sidâpâsi.

⁶ E marī, te tawamhā wama wasu'u za'ra, ãne na wahi'rata norī wasu'u hā. Ta norī ne, wawasété si, wa te wasima 're 'ruwapari za'ra mono tō da, te wama wasu'u za'ra.

⁷ Duré ta norī ne, romhâiba 'manharī ãma waihu'u pese newa, ãma 're ūdawata za'ra mono ãma, 're wawata za'ra mono tō da, te duré wama wasu'u za'ra. Duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tō ãne na ūbaihâ na ãma rob'ui'éré:

"Tawamhā dato hā ma tō dasiwi 'manharī ni, powawē hâiba ne, oru 'manharī ãma ūdawata za'ra zéb da hā. Taha wa, ma tō duré siwa'ru ãma apese za'ra ni, dahâimana wasété si dama wē za'ra wa."

Æne na duréihā dawasédé, da te dasiwi ūmanharī za'ra zé wasu'u na rob'ui'éré hā.

⁸ Ta norī hā wahi'rata norī hā ahâ na ma tō duré aibâ norī hā pi'ō na tiwasédé hā 'manharī za'ra. Æne wa, ma tō duré 'Re ūhaimana u'âsi mono hā da'uprosi, 23 miu na dahâiba hā. Taha wa, wa norī hā wawasédé hā ãne na wa te 're 'manharī za'ra mono õ di za, wahi'rata norī ne.

⁹ Ta norī hā ma tō duré tiwasédé hā 'manharī za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā niha te te tāma rob'manharī za'ra õ zô, te te pibu za'ra da. Āne 'ru te, ma tō duré wahi nhipsari na hā da'ahâ na da'uprosi, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Āne na hā wa norī zama, wa te 're pibu za'ra mono õ di za, Wanhib'apito hā, wawasédé hā wa te 're ī'manharī za'ra mono na, niha te te wama 're arob'manharī mono õ zô.

¹⁰ Wahi'rata norī hā ma tō duré Mozésihi ma nharī wasétē za'ra. Ma tō tāma aiwapsari za'ra. Taha wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā hâiwa āma tāma īromhuri'wa hā we satō, dapārī'wa na īsisi hā, ta hā te te da'uprosi da. Āne tō da, wa norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, wa te tāma 're nharī wasétē za'ra mono õ di za.

¹¹ Āne ma tō wahī'rata norī ma tiromhâiba duréjhā, tiwasédé te te 're ī'manharī za'ra mono zéb zarina, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īhâ za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da. Ma tō duré āne na ni'wa hā āma rob'ui'éré, āma 're īwasipo're pu'u za'ra mono zéb da hā, īsine wa te 're 'manharī za'ra mono tō da. Romhuture di oto, waré īrob'râsutuzéb u hā. Taha wa, wa za wanhimiza'rese 're wahāimana u'âsi za'ra.

¹² Taha wa, Cristuhu āma asiptete sina 're aihāimana za'ra wa'aba mono na, 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono wamhā, te za asimiza'rese sina pé 're aihāimana za'ra wa'aba mo, aiwasétē u apâ 're airere'e aba mono tō da.

¹³ Tō sena, asiptete sina āma 're anomro u'âsi aba mono zô, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're aipibu za'ra wa'aba mono wamhā, aimawi na te te 're aipibu za'ra wa'aba mono õ di za, īpire uptabi na hā. Tō ëhō na si te te 're īda'apibui mono zém na si, te za tō te te 're aipibu za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā uburé wama umnhasi za'ra di, marī na uburé te te wama 're īaropisutu mono zém na hā. E tawamhā, asiptetezém nhipai u, te za īpire uptabi na te te aipibu na 're sahu za'ra wa'wa, aiwasétē u apâ tiwi 're airere'e aba mono da. Mare di. Tō sena, asiptete sina āma 're anomro u'âsi aba mono zô, te te 're aipibu za'ra wa'aba mono wamhā, te za niha te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, rowē ré īhawi 're aiwairébé aba mono zéb da hā, õne haré asiptete sina āma 're anomro u'âsi aba mono da.

¹⁴ Taha wa, īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, waihu'u pese newa romhâiba 'manharī āma 're īdawata za'ra mono zém na, da'āma 're sasōmri za'ra wa'aba mono õ di za. Taha nhti te za 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁵ A norī wa'wa hā te oto asimiza'rese 're aihāimana za'ra wa'aba mo, tō. Taha wa, āhāna te aima āma īrowasu'u za'ra wa'aba zém na, te za āma 're īrosa'rata pese za'ra wa'aba mo, īuwaibaba te aima āma uwaimrami za'ra wa'aba zô.

¹⁶ Zezusi hā wazada īdā'ázém na 're īwasipo're pu'u za'ra mono zéb da, wasiré 're wasi'rā'ōtō mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma 're wawata za'ra mono pari, wa za hâsizém na uwa 'rāi wa'u īsé hā wa te 're âhuri. Āne hā wasiré, wa te 're âhuri mono wamhā, Cristuhu wi īwapru hā tiwi pu'u wa, wazada īdā'ázéb zarina, te rowēzé hā wahâiba mono bâ wama 're hâimana za'ra. Duré īu'ëne hā wasiré, wa te 're huri mono da, wa te wasima 're wē'ë za'ra mono wamhā, Cristu hā da te dasiwi īhâibapru wa, wazada īdā'ázéb zarina, te duré wahâiba mono bâ rowēzé hā wama 're hâimana za'ra.

¹⁷ Zezusi hā wazada īdā'ázém na 're wasipo're pu'u za'ra mono da, wasiré 're wasi'rā'ōtō mono wamhā, wa'ahâ nherë, wa za īu'ëne hā wa te wasima 're wē'ë za'ra, misi nherë, wa te 're īhuri mono da hā. E marī te wama wasu'u za'ra, misi īu'ëne hā. Wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā wa'ahâ nherë, simisutu Cristuhu siré 're īwahâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Misi dahâiba ne oto 're īwahâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra.

¹⁸ Izarazéhé nnihudu norī hā bété. Ta norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono ma, 're sôprub za'ra mono da, tinhimizama te te 're simroi mono wa, wedeza ne na tâma danhoprubzé nomrizé nhisiwi, da te 're zata za'ra mono õ ré, te za syry na te te sima 're po'o za'ra, īnhi hā, ãma 're saihuri mono da. Āne wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono siré te za 're hâimana za'ra. Tane duré, a norī wa'wa hā waihu'u pese newa, romhâiba 'manharī ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tâma 're īsõmri za'ra mono nhi na, dasiré ãma 're asaihuri aba mono wamhā, te duré dasiré ãma 're aiwata za'ra wa'aba mo, romhâiba 'manharī ãma. E āne hā aimâ wê za'ra wa'aba di. Mare di. Ta hā wê õ di, ãma 're īaiwata za'ra wa'aba mono hā, dame.

¹⁹ Āne na te aimâ ãma īrowaihu'u za'ra wa'aba mono zé hā, e marī te wama wasu'u za'ra. E romhâiba 'manharī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono, waihu'u pese na 're īhâimana mono ne, 're īhâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Mare di. Duré dasa hā romhâiba 'manharī ma, da te 're īsõmri za'ra mono hā, e pire na te wama 're hâimana za'ra. Mare di. Wama hā, taré hā.

²⁰ Āne si, wa za duré aimâ ãma rowaihu'u za'ra wa'wa. īsazei'õ'wa norī hā wedeza ne na dasa te te 're zata za'ra mono wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ta norī hā ãma 're sôprub za'ra mono õ di. Wa'uburé norī ma si, te ta norī hā tâma ãma 're sôprub za'ra, ãma 're īwata za'ra mono da hā. Taha wa, a norī wa'wa hā dasa, ta norī ma, da te 're īsõmri za'ra mono na ãma 're asaihuri aba mono wamhā, wa'uburé norī ãma te za īsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, āne hā dame 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, wa hā te ai'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di. Mare di.

²¹ A norī wa'wa hā Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba

mono wa, te tō asiré 're asi'rā'otō aba mo, uwa 'rāi wa'u īsé hā asiré 're âhuri aba mono da, hâsizém na, Wanhib'apito wi, īwapru tiwi pu'u wa, wazada īdâ'âzém na āma 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā. Taha wa, wa'uburé norī āma 're dawata za'ra mono da, marī hā dasiré da te 're âhuri mono wamhā, āma dame 're aihâimana waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ta norī nhimihâsizém na īsiré 're âhuri aba mono tō da. Duré Wanhib'apito hâiba, da te dasiwi hâibapru wa, wazada īdâ'âzém na āma 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono da, te duré īu'ēne hā asiré 're īhuri aba mo. E tawamhā īuwaibaba, te za tō dame 're ī'manharī za'ra wa'aba mo, īsazei'ō'wa norī siré 're asahuri aba mono wamhā, wa'uburé norī āma 're dawata za'ra mono da, dasa hā da te dasima 're 'manharī za'ra mono wamhā. E tō īuwaibaba āne hā aima za'ra wa'aba hā.

²² Āne hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, Wanhib'apito hā te za asada 're hâimana za'ra wa'wa, ī'upana wa'uburé norī āma si 're aiwata za'ra wa'aba mono wa. Āne zarina, wazada 're hâimana za'ra mono wamhā, e Wanhib'apito nhiptetezém nhipai u, wanhiptetezé hā wama 're hâimana za'ra mono bâ, wa za īsimihâzé wi 're wawairébé. Mare di. Tiwi 're wawairébé waihu'u mono õ di za.

²³ Ni'wam norī hā asiré īsazei'wa 're īhâimana za'ra mono norī hā, te āne na te te sima 're nhari za'ra: "Marī hā wa te 're 'manharī za'ra mono tō da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wawi 're awē'ō mono õ nherē, wa norī zama, wa te wasiwi 're wē'ō za'ra mono õ di za, wa te 're 'manharī za'ra mono tō da. Wa za tō wa te 're 'manharī za'ra, wa te wasima 're īwē za'ra mono zéb uwaibaba si." Āne ma tō ni'wam norī hā te te sima 're waihu'u za'ra. Tane hā wē di tō. Tane nherē, marī hā 'Re īhâimana u'âsi mono te te wawi 're awē'ō mono õ nherē, âté wa te 're 'manharī za'ra mono wa, wa za wasiré īsazei'wa norī wi, wa te āma 're 'wa'rutu za'ra. Taha wa, marī hā dazu wa te 're 'manharī za'ra mono õ di za, wasiré īsazei'wa norī wi, wa te āma 're 'wa'rutu tō za'ra mono da. Duré wasiré īsazei'wa norī hā, Cristuhu āma si siptete sina 're nomro mono da, wa te 're īpawaptob za'ra mono da si, wa za tō uburé marī hā īwē si wa te 're 'manharī za'ra.

²⁴ 'Râwip si 're asipawaptob za'ra wa'aba mono da, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Asiré īsazei'wa norī hā 're pawaptob za'ra wa'aba mono da si, te za ta norī āma si 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo.

²⁵ Romnhi hā da te dasima 're īwede za'ra mono zéb āma, da te 're īuipra za'ra mono hā, te za asina aihâtâ'â āna 're īhuri aba mo romnhi hā, nima hawib zô asimnhasi aba āna. Romhâiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono na, 're rosa'rata za'ra wa'aba mono āna aipê'ē 're, āma 're asiwē'ō za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁶ 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne na āma rob'ui'éré, duréihā:

"Uburé ti'a hā Wanhib'apito te hā. Duré uburé marī hā ti'ai āma 're īhaimana za'ra mono hā, Wanhib'apito te hā. Taha wa, uburé dasazé hā wē di, āma 're īwasaihuri mono zéb da hā."

Āne duréihā āma īrob'ui'éré hā te 're hāimana.

²⁷ Īsazei'ō'wa hā īsiré ai'masai wa'aba da, asô 'maiħârâ aba wamhā, te za tō īsiré ai'masai wa'wa, asima 'maiwē wa'aba wamhā. Tawamhā uburé dasazé hā da te aima ī'a za'ra wa'wa hā te za tō īhuri 'wa, nima hawi, da te 'mai'āwisi zō, da'mazadanharī aba āna, 'rāwi aipē'ē 're wa'aba, asi'maiwē'ō wa'aba zarina.

²⁸⁻²⁹ Tane nherē, āté ni'wa hā te za āne na aima 'maiwaihu'u 'wa: "Ā hā dasazé hā romħâiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono." Āne hā ni'wa te te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhā, taha na ai'masai wa'aba õ di za. E 'rāwi aipē'ē na asi'maiwē'ō wa'aba tō da, wa āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Mare di. Taré dasa hā te te aima ī'maiwasu'u wa'aba wi, rosa'rada hā si'wa'rutu tō da, wa āne aima roti za'ra wa'wa, taha na asaihuri aba tō da.

E tawamhā, romnhi hā romħâiba 'manharī ma, da te 're īsōmri za'ra mono na, wa za 're īsa, romħâiba 'manharī āma dame 're īwata mono õ nherē. Āne, wa 'rāwi te īsimā āma 're rosa'rata u'āsi.

³⁰ 'Re īhaimana u'āsi mono hā sōpru wa, āma 're wawata za'ra mono sina, wasa hā wa te 're huri mono wamhā, e ī'uwaibaba te za ni'wa hā te te dama 're wawasu'u wasétē za'ra, tō õ hā wa te 're īhuri mono na hā. Mare di. Taré te za ni'wa hā te te dama 're wawasu'u wasétē za'ra, tō sena newa.

³¹ Āne, wa za duré aima āma 'rāsatu za'ra wa'wa, ā īnhimirowasu'u na hā. Uburé marī hā te za 're ī'manharī wē u'āsi za'ra wa'aba mo, 're asaihuri aba mono wamhā, duré 're āhuri aba mono wamhā, duré marī aimawi hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, taha zarina si, 'Re īhaimana u'āsi mono āma 're dawata za'ra mono da.

³² Marī hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za oto, da te āma 're ai'madâ'ā za'ra wa'aba mono wa, dawasétē u 're darere'e mono tō da. Āne hā dazada 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za, zudezu norī da, duré zudezu'õ norī da, duré 'Re īhaimana u'āsi mono nhib'a'uwe 're īhaimana za'ra mono norī da.

³³ Wa hā bétē. E niha dama 're īhaimana mono zé hā. Āne si, wa tō te īsimā 're da'awē, uburé marī hā te 're ī'ab'manharī wē mono zém na, te āma 're da'apawpto mono da. īsimā si, āne na 're īhaimana mono õ di. Uburé, wa dama 're īhaimana, 'Re īhaimana u'āsi mono te te 're īda'anho'reptui mono zé hā da te dasina 're uwaimrami za'ra mono da, īnhimipawaptobzéb zarina.

11

Aibâ norī hā timro nhipai u 're īhâimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Wa hā 're īmorizém na aima ãma 're īsisanho za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za 're anomro wē wa'aba mo. Cristu hā ti'ai ãma 're morí ré, wama ãma 're īsisanho za'ra mono zéb zarina, wa hā 're īhâimana mono ne, te za duré 're anomro wē wa'aba mo.

² A norī wa'wa hā te oto ī'ama 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, 're īhâimana mono zém na hā, duré uburé te aima ãma 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zém na hā. Īsazei'wa norī 're īhâimana za'ra mono zém na roti hā da te īma 're īwaihu'u za'ra mono zéb zarina, te oto 're anomro u'âsi aba mo, te aima ãma 're īroti za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Taha wa, wa ai'ãma 're īwata u'âsi za'ra wa'wa.

³ Tane nherē, aimawi na te aima ãma īrowasu'u za'ra wa'aba da hā, wa tō īsima wē. Cristu hā uburé aibâ norī nhib'apito, te 're hâimana. Duré aibâ norī hā uburé timro norī nhib'apito, te 're hâimana za'ra. Duré 'Re īhâimana u'âsi mono hā ta hā, Cristuhu nhib'apito te 're hâimana.

⁴ A norī wa'wa hā, zudezu'ō na te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, zudezu'ō na 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za tō uburé marī hā 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. Īsazei'wa norī hā asiré 're ai'rā'ōtō aba mono ré, aibâ norī hā 'rā ubu ré, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi mono wamhā, duré 'rā ubu ré, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, e marī te ta norī hâimanazé hā wama wasu'u za'ra. Ta norī hā Cristu te te siwi 're īwazéb za'ra mono õ zé, te wama wasu'u za'ra, zudezu'ō norī hâimanazéb uwaibaba õ wa, ãne hā.

⁵ Duré pi'ō norī hā 'rā ubu ãna, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi mono wamhā, duré 'rā ubu ãna, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're romhuri za'ra mono wamhā, ta norī ma, īmro hā tâma 're wazéb za'ra mono õ di. E marī wa. Pi'ō 'rā ubuzé hā timro zapari 're īhâimana za'ra mono zé, te te dama wasu'u wa, zudezu'ō norī hâimanazéb zarina. Pi'ō norī hā marī īwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wa, te za da te 're 'rāpari za'ra, sisém na 're hâimana za'ra mono da a'â. Tane duré, pi'ō norī hā 'rā ubu ãna, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi mono wamhā, pi'ō, da te 're 'rāpari za'ra mono ne, te za a'â 're hâimana za'ra ta norī hā, sisém na.

⁶ ãne hā pi'ō norī, 'rā ubu ãna 're hâimana za'ra mono wamhā, ãne hā wē te bâ, te za tō 're si'rāpari za'ra, sisém na dama 're īhâimana za'ra mono zéb da hā oto. Tawamhā 're si'rāpari za'ra mono wa, duré taré 're sisérē nnihâri za'ra mono wa, dama sisém na 're hâimana za'ra mono tō da, te

za 'rā ubu ré, dame 're hāimana za'ra, ūsazei'wa norī hā 're si'rā'ōtō mono ré.

⁷ Tane nherē, ūsazei'wa norī, siré 're si'rā'ōtō mono ré, aibâ norī hā 'rā ubu ré, dasiré 're hāimana za'ra mono õ di za. E marī wa. 'Re ūhāimana u'āsi mono ne, 're hāimana za'ra mono wa, ta norī hā. Tane nherē, pi'ō norī hā aibâ norī zapari 're ūhāimana za'ra mono zé hā, pi'ōi ma, aibâ ūpirezé, te wasu'u.

⁸ Duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, pi'ōi hāiba na aibâ hā te te poto õ di. Aibâ hāiba na si, ma tō pi'ō hā poto.

⁹ Duré aibâ hā pi'ōi ma, 're hāimana mono da, te te poto õ di, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Pi'ō si, ma tō tāma poto, aibâ ma, 're ūhāimana mono da hā.

¹⁰ Taha wa, ūsazei'wa norī hā rowahutu u 're si'rā'ōtō mono wamhā, pi'ō norī hā te za tō 'rā ubu ré dasiré 're hāimana za'ra. E marī wa. Timro norī zapari 're ūhāimana za'ra mono zém na, da te āma 're waihu'u za'ra mono da, duré hāiwa āma 'Re ūhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā te te ūré 're 'madâ'ā za'ra mono wa, te te siwi 're wē'ō za'ra mono tō da, zudezu'ō norī hāimanazé hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono da.

¹¹ Tane nherē, wa norī hā Wanhib'apito āma oto 're wanomro mono wa, aibâ norī hā pi'ōi āna 're hāimana waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré pi'ō norī zama, aibâ āna 're hāimana waihu'u za'ra mono õ di za. Āne hā aiwa te wama wasu'u za'ra.

¹² Duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono hā aibâ hāiba na mā tō pi'ō hā poto 'rata tō. Tane nherē, te oto ta hawim haré aibâ norī hā pi'ōi hāiba hawi dama 're poto u'āsi za'ra. 'Re ūhāimana u'āsi mono si, ma tō uburé marī hā te te apoto, aibâ norī zama, duré pi'ō norī zama.

¹³ E tawamhā ūuwaibaba, te za pi'ō norī hā 'rāi ubu āna, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, 're mreme zusi, ūsazei'wa norī hā siré 're si'rā'ōtō mono wamhā. Ma'āpē, a norī wa'wa hā asī'uihā na āma waihu'u za'ra wa'aba, āne na hā.

¹⁴ Aibâ norī hā séré pa ré, 're nomro mono wamhā, wē'ō nherē, te siséb āna ūré 're hāimana za'ra, tihāimanazéb zarinai õ nherē, zudezu'ō norī hāimanazéb zarinai õ nherē. Āne hā 'rāwi wapē'ē na dahāimanazém na, wa te wasina 're ūwaihu'u za'ra mono zéb zarina, wa āne na aimā āma roti za'ra wa'wa.

¹⁵ Tane nherē, pi'ō norī hā séré pa ré, 're hāimana za'ra mono wamhā, dama 'madâ'ā ze ti. E marī wa. 'Re ūhāimana u'āsi mono si, ma tō ūséré pa hā te te tāma 're pisutu za'ra, pi'ō norī ma hā, ūrāzuwazéb da hā.

¹⁶ Āté ni'wam norī hā asiré 're ūhāimana za'ra wa'aba mono norī hā te za āne na sina ūzadawa 'ru za'ra, pi'ō norī hā 'rā ubu ré 're ūhāimana za'ra mono wasu'u na hā, te te ūzaze za'ra õ wa. Āne wamhā, wa za āne na si ūzadawa na tāma āma wa'rāmi za'ra. Wa norī hā aimawi na, wa te dama 're

roti za'ra mono õ di. Mare di. Duré 'Re ïhâimanâ u'âsi mono nhib'a'uwe, siré 're ïsi'râ'õtô mono norî hâ te duré õhô na si te te ãma 're rosa'rata za'ra, pi'õ norî hâ 'râ ubu ré, 're ïhâimana za'ra mono wasu'u na si.

Zezusi hâ dazada ïdâ'âzém na ãma 're dasipo're pu'u za'ra mono da, dasiré 're ïdasaihuri mono zé wasu'u

¹⁷ Aimawi na wa za oto aimâ ãma roti za'ra wa'wa, aihâimanazém na 're ï'upa za'ra wa'aba mono zém na hâ. Taha wa, ai'âma ïwata za'ra wa'aba õ di za, âhâ na hâ. Rowahutu u asiré 're asi'râ'õtô aba mono wamhâ, asiptete sina Cristuhu ãma 're anomro aba mono zéb da, 're asipawaptob za'ra wa'aba mono õ di. Marî na si, ma tô ï'upana asiwi 're ïro'wa'ruti za'ra wa'aba mo.

¹⁸ Åne uimrehêne, wa za a'â ai'âma rob'ui'éré za'ra wa'wa. Ma tô we ïma aiwasu'u za'ra wa'aba ni, asiré 're asi'râ'õtô aba mono nherë, asima aipo'o aba na hâ, 're asisada'âbâ za'ra wa'aba mono 'ru te. Åne na syry na wa tô dazaze, da te we ïma aiwasu'u wasétê za'ra wa'aba zém na hâ. Åté tô sena, ãne hâ.

¹⁹ Åne hâ wê'õ nherë, åté wê di tô. E marî wa. Asiwi aipo'o aba wamhâ, ni'wam norî hâ wa za wa te 're waihu'u za'ra, tô sena, Zezusihî zazei uptabi 'wa, 're ïhâimana za'ra mono na hâ.

²⁰ Asiré 're asaihuri aba mono da, 're asi'râ'õtô aba mono wamhâ, Wanhib'apito hâ wazada ïdâ'âzém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da, tâma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ di. Marî aimawi hâ 're ï'manharî za'ra wa'aba mono da si, te 're asi'râ'õtô aba mo, siwa'ru.

²¹ Aihîni, asitême 're aihutu aba mono õ ré, te za ni'wam norî si dawana tisa hâ te te 're huri, si'aba're na. Taha wa, te za ni'wam norî hâ tisa hâ te te 're simini za'ra, ïwana 're dasihutu mono wa. Taha wa, te za tô ïwana da te 're uprosi za'ra. Ni'wam norî hâ te za duré 're 'râ idi'iti za'ra, uwa 'râi wa'u ïsé hâ sa'ëtë na te te 're âhuri mono wa.

²² E niha. E asöröwa hâ aimâ 're hâimana za'ra wa'aba mono â bâ, asapa'abâ asa hâ ïwa 're ïhuri aba mono zéb da hâ. Asiré 're asi'râ'õtô aba mono ré, ãne hâ asiwi 're 'manharî wasétê za'ra wa'aba mono wamhâ, asiré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe, 're ï'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé, te aimâ wasu'u za'ra wa'wa. Åne hâ asima 're 'manharî wasétê za'ra wa'aba mono wa, te duré ïsimarî'õ norî hâ 're wazéb za'ra wa'aba mono ãna, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Åne wamhâ, e niha wa za ai'âma waihu'u za'ra wa'wa. E ãne zarina, wa za duré ai'âma 're ïwata za'ra wa'wa. Mare uptabi di, ai'âma 're ïwata za'ra wa'aba mono da hâ.

²³ Duréhâ Wanhib'apito te te ïma ïwaihu'uzém na, wa tô ãne na aimâ waihu'u pari za'ra wa'wa: Zudasi hâ Zezusi

te te dama ïhâiba nhomrizém na, tô taha barana ma tô Wanhib'apito Zezusi hâ ï'u'ëne hâ ti'a.

²⁴ Tawamhâ 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wë'ë, ï'u'ëne hâ. Âne te tâma nharî za'ra, tisiré 're ïnomro mono norî ma: "Ã hâ ï'u'ëne hâ ïhâiba te wasu'u, asada ïsisõmri za'ra wa'aba zé hâ. Ã hâ te za 're ïhuri aba mo, ï'âma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hâ." Âne ma tô sina tâma rowasu'u za'ra, Zezusi hâ.

²⁵ Tawamhâ saihuri pari, tô õne ma tô duré hâsizé hâ ti'a, uwa 'ru 'râi wa'ui ré hâ. Âne te duré tâma nharî za'ra: "Ã hâ rob'râi wa'u hâ, ïwapru hâ asada za'ra wa'aba za ïwi pu'u wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïropisutuzép té, tô sena za te te dama ãma 're ï'a'uwaimrami mono zé, te wasu'u. Ã hâ 're âhuri aba mono sidâpâsi, te za ï'âma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da, 're ï'manhari za'ra wa'aba mo, õne u'âsi." Âne ma tô duré sina tâma rowasu'u za'ra, Zezusi hâ.

²⁶ Tawamhâ, ï'u'ëne hâ 're huri aba mono wamhâ, duré rob'râi wa'u hâ 're âhuri aba mono wamhâ, ta hâ, Wanhib'apito dazada ïdâ'âzém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa, za we apâ ïmorizéb u hâ.

²⁷ Taha wa, ni'wam norî hâ Wanhib'apito ãma 're ïsipo're pu'u za'ra mono zéb da, ï'u'ëne hâ te te siré 're huri mono wamhâ, duré rob'râi wa'u hâ te te siré 're âhuri mono wamhâ, siséb ãna siré 're si'râ'õtõ mono wamhâ, ta norî hâ te za Wanhib'apito hâiba na, tiwasédé hâ te te ãma 're 'manhari za'ra, ïwapru na zama, dazada ïdâ'âzé hâ taré newa, siwa'ru te te 're huri mono wa, ï'u'ëne hâ, duré siwa'ru te te 're âhuri mono wa, rob'râi wa'u hâ.

²⁸⁻²⁹ Ni'wam norî hâ Wanhib'apito dazada dâ'â da, ïsihâiba nhomrizém na, te te 're rosa'rata za'ra mono ãna, ï'u'ëne hâ te te 're huri mono wamhâ, duré rob'râi wa'u hâ te te 're âhuri mono wamhâ, taha zarina, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ta norî hâ te te 're hâ za'ra. Taha ï'umnhasite, te za a'â aipë'ë na 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wasédé hâ aima 're hâimana za'ra wa'aba mono zô, taha uimrehëne, a'â asima 're pari za'ra wa'aba mono da. Taha parip si, te za oto ï'u'ëne hâ asiré 're ïhuri aba mo. Duré taha parip si, te za oto rob'râi wa'u hâ asiré 're ï'âhuri aba mo.

³⁰ Taha wa, ni'wam norî hâ ãne hâ te te a'â 're 'manhari za'ra mono õ wa, te ta norî hâ hâzé u'âsi 're hâimana za'ra ahâ na, asiré 're ïhâimana za'ra wa'aba mono norî hâ. Ni'wam norî hâ te duré sib'uwa u'âsi 're hâimana za'ra. Ni'wam norî hâ ma tô duré 're dâ'â za'ra, ãne wa.

³¹ Wasiré 're wasihuri mono õ ré, wanhimirosa'rata wasédé hâ wama 're hâimana za'ra mono zô, a'â wapë'ë na 'râwi 're wasi'madâ'â za'ra mono wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi

mono hā te te 're wa'ahâ za'ra mono õ di za. E marī wa. 'Re wasiwē'õ za'ra mono wa, 're īwahāimana za'ra mono na, marī na, wa te 're ī'upa za'ra mono na hā.

³² Tane nherē, ti'ab ré te za tō wawasédé hā te te wa'āma 're ī'awaihu'u mono zéb zarina, te te 're wa'ahâ za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. E marī wa. Te te 're wa'azawi pese mono wa, taha zarina, apâ wa te āma 're sasōmri pese za'ra mono da. Nimahā na, uburé īsazei'õ'wa norī zu, za te te siwi wa'awē'õ tō da, te za tō ãne wa, te te 're wa'ahâ za'ra, ti'ai āma 're wanomro mono ré.

³³ Īsisānawā norī, ãne na wa za oto aimā āma 'rāsutu za'ra wa'wa, Wanhib'apito dâ'âzém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da, asiré 're asaihuri aba mono zém na hā. Taha wa, te za a'â asisô 're asimipari za'ra wa'aba mo, aihīni asitēme 're aihutu aba mono wapsi, asiré āma 're asaihuri aba mono da. Æne hā wē di.

³⁴ Ni'wam norī hā asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono norī hā, mra te te 're simroi mono wamhā, tinhorōwa āma si te za a'â tisa hā te te 're huri. Taha parip si, te za oto asitēme 're aihutu aba mo, asiré 're asi'rā'otō aba mono da. 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te siwi 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono tō da, te za ãne si ī'uwaibaba 're ī'manhārī za'ra wa'aba mo.

Nimahā na, āma atēme īmorī aba wapsi, wa za aimawi na aimā āma roti za'ra wa'wa, rob'ui'érē na we asiwī īzadanharī za'ra wa'aba zém na hā.

12

'Re īhāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani na romhuri mono bâ te te dama 're ī'apisutu mono zé wasu'u

¹ Īsisānawā norī, wasiré īsazei'wa norī hā romhuri mono bâ, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawapto waihu'u pese na, āma 're īsipawaptob za'ra mono zéb da hā, ta hā te te tāma 're īpisutu za'ra mono zém na, wa za oto aimā āma roti za'ra wa'wa, sena āma 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā, rosa'rata na āma 're upa za'ra wa'aba mono tō da.

² A norī wa'wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono, 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ ré, ma tō wa'uburé hā te te 're aiwada'uri u'āsi za'ra wa'wa, tō sena newa, romhāiba 'manharī hā tarére nherē, mreme õ nherē, ta norī āma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, waihu'u pese newa. Æne hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba nherē, wa taré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa.

³ Tane nherē, wa īsimā aiwē za'ra wa'wa, aimawi roti hā waihu'u za'ra wa'aba da oto. Äté ni'wam norī hā te za ãne na Zezusi hā te te dama 're wasu'u za'ra: "Zezusihī ma, marī īwasétére si tāma 're hāimana mono neza, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimirob'manhārīzém na." Æne na hā ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb ré, 're

ïnomro mono norí hā, te te dama 're wasu'u waihu'u za'ra mono õ di. Mare di. Duré ãté ni'wam norí hā te za ãne na te te dama 're wasu'u za'ra, Zezusi hā: "Zezusi hā, taha Wanhib'apito, danhipai u." Ni'wam norí hā 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani nhimipawaptobzéb zarinai õ nherẽ, ãne na tô sena te te dama 're wasu'u waihu'u za'ra mono õ di.

⁴ 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hā misi nherẽ, te ïsazei'wa norí ma, romhuri hā te te 're apisutu, tinhimirohmuri mono bâ sipu'u pese na ãma 're sipawaptob za'ra mono da.

⁵ Duré Wanhib'apito hā misire nherẽ, wasipu'u pese na, wa wa te tâma 're romhuri za'ra, wanhimirohmuri mono bâ, wasiré ïsazei'wa norí hā.

⁶ Duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā misi nherẽ, õhõ si te tiwaihu'u pese na te te 're wa'apawapto, romhuri hā sipu'u pese na, wa te tâma ãma 're irob'ma'wamarí za'ra mono zéb da hā.

⁷ Wahâiba mono bâ, ma tô romhuri hā te te wama 're apisutu 'Re ïhâimana u'âsi mono hā, ïpë'ëzani hā sena na wapë'ë 're, 're ïhâimana za'ra mono na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da, duré wasiré ïsazei'wa norí hā ãma 're wasipawapto wë u'âsi za'ra mono da.

⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hā ni'wam norí si, te za te te 're pisutu za'ra, tô sena ta norí hā tinhimirosa'rata waihu'u pese na te te dama ãma 're roti wë za'ra mono da, hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u na hā. Ni'wam norí si, te za duré te te 're pisutu za'ra, rowaihu dama ïwaihu'u'õ na, te te dama ãma 're roti wë u'âsi za'ra mono da.

⁹ Ni'wam norí si, te duré 'Re ïhâimana u'âsi mono hā te te 're pisutu za'ra, ta norí hâ Cristu hâ te te sina 're umnhasi pese za'ra mono da, tisiré ïsazei'wa norí nhipai u. Ni'wam norí si te duré te te 're pisutu za'ra, ïwaihu'u pese zarina, te te ãma 're dapese za'ra mono da, 're dahâzé za'ra mono wamhâ.

¹⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono waihu'u pese na si, marí dama ïmanharí waihu'u'õ hâ te te dama 're 'manharí za'ra mono da, ni'wam norí si te duré te te 're pisutu za'ra. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na te te dama ãma 're rowasu'u za'ra mono da, te duré ni'wam norí si te te 're pisutu za'ra. Ni'wam norí si, te duré te te 're pisutu za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da te dasima 're ïsadawa wasu'u za'ra mono zé hâ te te ãma 're pibu za'ra mono da, tô sena uptabi na hâ te te 're waihu'u za'ra mono da, wa'uburé norí hawim hâi õ'umnhasite. Damreme dama ïwaihu'u'õ na zama, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, te duré ni'wam norí si te te 're pisutu za'ra, timreme nai õ nherẽ, te te dama ãma 're ïsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hâ. Ni'wam norí si, te duré 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hâ te te 're pisutu za'ra,

damreme dama īwaihu'u'ō na 'Re īhāimana u'āsi mono, da te dasima 're īsadawa wasu'u za'ra mono zé hā sō'awi te te dama āma 're wasu'u pese za'ra mono da oto, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā.

¹¹ Tô ūhō si te misi nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā romhuri te te dama 're apisutu, īsazei'wai mono bâ, te te sima 're īda'awē mono zéb zarina, āma 're īdasipawaptob za'ra mono zéb da hā.

Dahāiba misi ne, īsazei'wa norī hā 're īhāimana za'ra mono zé wasu'u

¹² Āne, wa za aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Wahāiba hā misi nherē, wahāiba na marī hā wama 're īhāimana za'ra mono hā ahā di, wapara hā duré wanhib'rada hā duré wapo're hā, duré aimawi hā. Tane nherē, misi te tō wahāiba hā wama 're hāimana za'ra, wahāiba mono bâ. Tane duré, wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā wa'ahā uptabi nherē, wa oto simisutu āma 're wanomro, wahāiba misi ne.

¹³ Wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā aiwa 're wahāimana za'ra mono õ di. Ni'wam norī hā zudezu. Duré ni'wam norī hā zudezu'ō. Duré ni'wam norī hā pawa'âbâ ãna īwada'uri zarina si, te te dama 're īromhuri za'ra mono. Duré ni'wam norī hā wada'uri ãna si'uihâ na 're īhāimana za'ra mono. Āne hā aiwa 're wahāimana za'ra mono õ nherē, simisutu wa oto 're wahāimana za'ra, wahāiba misi ne, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani na â dawabzuri uburé, wa te 're 'manharī za'ra mono wa, duré 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Tipē'ēzani, uburé te te wama 're anhomri mono wa, wapē'ē 're, oto 're īsāmra mono da hā.

¹⁴ Wahāiba na marī hā misi wama 're hāimana za'ra mono õ di. Marī hā ahā na te tō wahāiba na hā wama 're hāimana za'ra, tite mono bâ te te 're īromhuri za'ra mono zéb da hā, wapara hā, duré wanhib'rada hā, duré wato hā, uburé īré 're īwahāimana za'ra mono hā. Tane ma tō duré 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā romhuri hā sipu'u pese na te te wama 're apisutu, āma 're īwasipawaptob za'ra mono zéb da hā.

¹⁵ Āne, wa za duré aimā āma simiré'ē za'ra wa'wa taré, wahāiba na marī hā wama 're īhāimana za'ra mono zém na hā. Até wapara, te aré wama siwasu'u, āne: "Wa hā asib'rata õ di. Taha wa, wa taré aihāiba na ai'āma 're īhāimanare. Marī dai õre di, wa hā." E āne hā aré īuwaibaba. Mare di. Pire na te tō wama 're hāimana u'āsi za'ra, wapara hā.

¹⁶ Até wapo're hā te aré duré wama siwasu'u, āne: "Wa hā atōmo õ di. Taha wa, wa taré aihāiba na ai'āma 're īhāimanare. Marī dai õ di, wa hā." E āne hā aré duré īuwaibaba. Mare di. Pire na te tō wama 're hāimana u'āsi za'ra, wapo're hā.

¹⁷ Duré, wahāiba na watōmo si wama 're hāimana za'ra mono 'wa'âhā, e niha wa aré 're wanhimipari za'ra. 'Re

wanhimipari waihu'u za'ra mono õ di aré, tô. Duré wahâiba na wapo're si wama 're hâimana za'ra mono 'wa'âhã, e niha wa aré 're wanhimhã za'ra. 'Re wanhimhãi waihu'u za'ra mono õ di tô aré.

¹⁸ Tane nherẽ, ãne na hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're wa'apoto mono õ di. Te te sima 're ï'awẽ mono zéb zarina si, ma tô marĩ ahâ na te te wama 're ab'manharĩ, wahâiba na ïré 're ïwahâimana za'ra mono zéb da hã.

¹⁹ Wahâiba na marĩ hã ahâ na wama 're hâimana za'ra mono õ 'wa'âhã, aré wahâiba hã wama 're hâimana za'ra mono õ di.

²⁰ Tane nherẽ, marĩ ahâ na te tô wama 're hâimana za'ra wahâiba na hã, wahâiba misi nherẽ. Taha wa, wa tô 're wahâimana za'ra.

²¹ Âté wato hã te aré wanhib'rata ma tinhá, ãne: "A hã tarére hã. Marĩ dai õ di, ïma hã." E ãne hã aré ï'uwaibaba. Âté wa'rã hã te aré duré wapara ma tinhá, ãne: "A hã tarére hã. Marĩ dai õ di, ïma hã." ãne hã ï'uwaibaba õ di tô duré aré.

²² Nima norí hã wahâiba na marĩ hã wama 're ïhâimana za'ra mono hã sib'uware na wama 're hâimana za'ra mono newa. Tane nherẽ, te tô pire na wama 're hâimana za'ra.

²³ Duré nima norí si, wahâiba na wama 're ïhâimana za'ra mono hã wama wapure na, tarére wama 're hâimana za'ra mono newa, wa za ta norí ma 're wanhipese za'ra, wa te 're ïhâiba'ubu wẽ za'ra mono zém na hã, nimahã ma si, rowazéb tô da.

²⁴⁻²⁵ Nima norí ré si, wa ai'uréiwi ïré 're wahâimana za'ra, rowazéb ãna. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima 're wa'awẽ, uburé marĩ hã wahâiba na wama 're ïhâimana za'ra mono hã, si'u te te wama âma 're ïromhuri za'ra mono zéb da hã, sima 're siwanhizari za'ra mono ãna, aihîni 're sisawi pese za'ra mono da. ãne da si, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wahâiba te te wama 're ab'manharĩ, wahâiba na hã nima norí si wama wapu newa, pire na tô uburé wama 're hâimana za'ra mono da, simisutu haré. Tane duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima 're wa'awẽ, wasiré ïsazei'wa norí hã, simisutu haré wa te tâma 're romhuri za'ra mono da, wasiwi 're wasiwanhizari za'ra mono ãna. Ma tô te te sima 're wa'awẽ, wapire na wasima 're ïwahâimana za'ra mono zéb da hã, aiwapsi.

²⁶ Wapara hã marĩ âma sépu'u wa, te te robzépata wamhã, taha u'âbâ, te za uburé wahâiba hã ïsabâdâ robzépata za'ra. Tane duré, ni'wa hã wasiré ïsazei'wa, marĩ na te te robzépata wamhã, wa norí zama, wa za duré ïsabâdâ robzépata za'ra ni. Duré, ni'wa hã wasiré ïsazei'wa hã ïsimiromhuri wẽ na da te dasima wasu'u wẽ za'ra wamhã, wa norí zama, wa za duré ïsabâdâ 're wato za'ra.

²⁷ A norí wa'wa hã te tô simisutu haré, Cristuhu nhib'a'uwe asiré 're anomro aba mo, aihâiba misi aimá 're ïhâimana za'ra wa'aba mono ne. Duré dahâiba na marĩ hã tite mono bâ

te te 're ū'manharī za'ra mono zéb da hā, dama 're ū'haimana za'ra mono ne, te a norī wa'wa hā aihāiba mono bâ tāma 're aihāimanā za'ra wa'aba mo, Cristuhu ma si, asimiromhuri aba mono bâ, tāma 're 'manharī za'ra wa'aba mono da.

²⁸ Āne ma tō 'Re ū'haimana u'āsi mono hā romhuri hā te te wama 're apisutu, wate mono bâ ūsimipawapto waihu'u pese na tāma āma 're ūwasipawaptob za'ra mono zéb da hā, wasiré ūsazei'wa norī hā. Romhuri hā danhipai u ūpire uptabi hā ma tō ni'wam norī ma si te te 're apisutu, Zezusi hā te te 're ūsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hā, ūsazei'ō'wa norī ma, Zezusihī zadawa para. Romhuri aimawi hā ūpire hā ma tō duré ni'wam norī ma si, te te 're apisutu, 'Re ū'haimana u'āsi mono zadawa wasu'u na, sena na ūsazei'wa norī ma si te te āma 're ūrowasu'u za'ra mono zéb da hā. Duré ūsazei'wa norī 're ū'haimana wē za'ra mono zéb da hā, 'Re ū'haimana u'āsi mono nhimiroti zarina, te te dama āma 're ūroti za'ra mono zéb da hā, ma tō duré ni'wam norī ma ūsimiromhurizéb da hā, te te tāma 're apisutu, 'Re ū'haimana u'āsi mono hā. 'Re ū'haimana u'āsi mono waihu'u pese na, marī dama ū'manharī waihu'u'ō hā te te dama 're 'manharī za'ra mono da, ma tō duré ni'wam norī ma si te te 're apisutu, ūsimiromhurizéb da hā. Ma tō duré ni'wam norī si te te 're pisutu za'ra, ūwaihu'u pese zarina te te āma 're dapese za'ra mono da, 're dahâzé za'ra mono wamhā. Duré marī zō, tiwi 're ūrowaptâ'ā za'ra mono norī āma 're sina u'āsi mono da, ma tō duré ni'wam norī hā te te 're apisutu, ūsibrob'ō norī āma hā, duré ūhâzé ré norī āma hā. Duré ūsazei'wa norī 'madâ'ā'wa, dama 're hâimana za'ra mono da, ma tō duré ni'wam norī hā te te 're apisutu. Duré damreme dama ūwaihu'u'ō na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, ma tō ni'wam norī si te te 're apisutu, timreme nai ū nherē, te te dama āma 're ūsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hā.

²⁹ E tawamhā ūsazei'wa norī hā te uburé Zezusihī zadawa wasu'u'wa na 're hâimana za'ra, ūsazei'ō'wa norī ma hā. Mare di. Uburé āne na dama 're hâimana za'ra mono ū di. E uburé te duré 'Re ū'haimana u'āsi mono zadawa wāsu'u'wa na 're hâimana za'ra, ūsazei'wa norī ma hā. Mare di. Duré e uburé te 'Re ū'haimana u'āsi mono nhimiroti na dama roti'wa na 're hâimana za'ra, ūsazei'wa norī 're ū'haimana wē za'ra mono zéb da, te te dama 're roti za'ra mono da hā. Mare di. Duré, e uburé te ūsazei'wa norī hā marī dama ū'manharī waihu'u'ō hā te te dama 're 'manharī za'ra, 'Re ū'haimana u'āsi mono waihu'u pese zarina. Mare di.

³⁰ Duré, e uburé te za te te 're dapese za'ra, 're dahâzé za'ra mono wamhā, 'Re ū'haimana u'āsi mono waihu'u pese zarina hā. Mare di. Ni'wam norī si te za tō āne na hā 're hâimana za'ra. Duré, e uburé te za damreme dama ūwaihu'u'ō na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ū'haimana u'āsi mono hā. Mare di. Duré e uburé te za sō'awi te te dama 're wasu'u pese

za'ra, damreme dama ĩwaihu'u'õ na 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zém na hă. Mare di. Uburé āne na dama 're hâimana za'ra mono õ di. Tite mono bâ, te za misi si ĩsazei'wa norî hă romhuri hă te te āma tâma 're 'manharî za'ra.

³¹ Tane nherë, romhuri hă danhipai u dama ĩpire norî zô si, te za sô 're ĩrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, asiré ĩsazei'wa norî hă āma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hă.

Aimawi na, wa za oto aimâ rowasu'u za'ra wa'wa, ā norî wasu'u nhipai u ĩwasu'u wĕ uptabi na hă, āma 're anomro wĕ uptabi aba mono zéb da hă.

13

Danhimizawi pese zém na rowasu'u

¹ Ti'ai āma hâiwa āma zama, uburé damreme mono bâ te dama 're arowasu'u wĕ mono nherë, ĩnhimizawi pese zé hă aré ĩma 're hâimana mono õ wamhă, piza'a 're baihâ 'manharî tede hă, da te 're tata'a za'ra mono wa, 're wamreme 'râihâ za'ra mono wa, da te 're ĩwapari a za'ra mono ne, wa aré taré te dama 're arowasu'u. Āne wamhă, marî dai õ di aré, dama 're ĩnhimirowasu'u mono zé hă.

² 'Re ĩhâimana u'âsi mono hă te dama 're sadawa wasu'u wĕ mono nherë, duré uburé roti hă ĩma waihu'u pese nherë, duré uburé rowaihu hă dama ĩwaihu'u'õ hă ĩma waihu'u pese nherë, ĩnhimizawi pese zé hă ĩma 're hâimana mono õ wamhă aré, taré, wa aré 're ĩhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma hă. Marî dai õ di aré, 're ĩhâimana mono zé hă. Ąté ĩma waihu'u pese di aré, te tâma nharî da, ětě 'râihâ ma, si'rê da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, te 're umnhasi mono wa. Ąne da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te 're umnhasi mono nherë, ĩnhimizawi pese zé hă ĩma 're hâimana mono õ wamhă, aré marî dai õ di, 're ĩhâimana mono zé hă.

³ Duré uburé ĩhibro hă ĩsibrob'õ norî ma, te 're anhomri mono nherë, ĩnhimizawi pese zé hă ĩma 're ĩhâimana mono zarinai õ wamhă, taré aré, dama 're ĩnhopru mono zé hă. Duré ĩsazei'wa 're ĩhâimana mono wa, da te 're ĩruiwapari mono zéb zarina, da te dasiwi ĩzata da, duré dawi ĩsihâiba zawi õ nherë, tane nherë, duré taré aré, ĩnhimi'manharî wĕ zé hă, ĩnhimizawi pese zé hă ĩma 're hâimana mono õ wamhă.

⁴ E niha tawamhă, danhimizawi pese na, Cristuhu āma za 're ĩdahâimana za'ra mono zé hă. ĩsazei'wa norî hă simizawi pese na 're hâimana za'ra mono wamhă, marî na da'âma 're wa'a su'u za'ra mono õ di za. Da'âma 're ĩpë'ëzé za'ra mono zarina, te za tô te te 're dapawaptob u'âsi za'ra. Duré marî na 're si'ruiwapari za'ra mono õ di za. Duré tiwĕ na sina 're

wata za'ra mono õ di za. Duré danhipai u pire na 're īhāimana za'ra mono na, 're si'madâ'â ze za'ra mono õ di za.

⁵ Duré hāimana nhiséb ãna, da'âma 're to za'ra mono õ di za. Duré 'râwi tihāimanazéb da si, te te si'âma 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Duré wara sina, dazada 're siti'ru za'ra mono õ di za. Duré da te tâma 're rob'manhariñ wasétē za'ra mono wamhâ, dawasédé te te da'âma 're 'madâ'â u'âsi za'ra mono õ di za. Āne īsazei'wa norî, simizawi pese na 're īhāimana za'ra mono zéb da hâ.

⁶ Āne duré, īsazei'wa norî, simizawi pese na 're īhāimana za'ra mono zéb da hâ. Dahāimana wasétē na 're īdahāimana za'ra mono zé wasu'u hâ te te 're wapari za'ra mono wamhâ, te te âma sima 're rowë za'ra mono õ di za, īsazei'wa norî hâ. 'Re īdanomro wê mono zé wasu'u na si, te za âma 're toi uptabi za'ra, tô sena na.

⁷ Duré, da te tâma 're rob'manhariñ wasétē u'âsi za'ra mono nherë, tiwi 're robzei'õ za'ra mono õ di za. Duré dawasétē wasu'u hâ te te 're wapari za'ra mono wamhâ, awa'awi te te siwi 're dawë'õ za'ra mono õ di za. Īwë si, da te 're 'manhariñ u'âsi za'ra mono da si, te za te te sima 're dawë za'ra. Duré da te tâma 're rob'manhariñ wasétē za'ra mono nherë, duré te te 're robzépata za'ra mono nherë, te za siptete sina 're hāimana u'âsi za'ra, simi'ë na. Āne īsazei'wa norî hâ simizawi pese uptabi na, 're īhāimana za'ra mono zé hâ za.

⁸ īsazei'wa norî hâ, 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama 're īsadawa wasu'u za'ra mono zé hâ, niwapsi te za te te tiwi 're anhihâri, 'Re īhāimana u'âsi mono hâ, ta norî hâ te te dama âma 're sadawa wasu'u za'ra mono tô da oto. Duré īsazei'wa norî hâ timreme nai õ nherë, damreme amo na te te dama 're īrowasu'u za'ra mono zé hâ, te za duré te te tiwi 're anhihâri. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono pë'ëzani na, da te 're īrowaihu'u za'ra mono zé hâ, niwapsi te za duré te te dawi 're anhihâri. īsazei'wa norî nhimizawi pese zép si, si'utôrî waihu'u õ di za. Taha si, te za õne u'â 're hāimana u'âsi.

⁹ Wa norî hâ 'Re īhāimana u'âsi mono pë'ëzani na, wa te 're īrowaihu'u za'ra mono zé hâ, wama waihu'u pese za'ra õ di, uburé hâ. Syry na, wa tô wa te 're waihu'u za'ra. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hâ, uburé wama waihu'u pese za'ra õ di. Taha zama, wa tô duré syry na wa te 're waihu'u za'ra.

¹⁰ Tane nherë, nimahâ bâtâ na Zezusi hâ apâ wei morî wamhâ, īsine za oto 're wahāimana za'ra mono wa, tâibâ za oto syry na 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u, wa te 're īwaihu'u za'ra mono zé hâ. Duré tâibâ za oto syry na īpë'ëzani na, wa te 're īrowaihu'u za'ra mono zé hâ.

¹¹ Wa hâ 'watébrémi ré hâ, ai'uté mreme na, wa tô 're īmreme aré. Duré ai'uté nhimirosa'rata zarina, wa tô duré te 're rosa'rata aré, īpë'ë 'remhâ. Tane nherë, oto īprédu

wamhā, ai'uté hāimanazém na, 're īhāimana mono õ di oto. Wa tō oto rēme pese, ai'uté ré īhāimanazé hā.

¹² Tane duré, wa norī hā dasi'madâ'ázé īuzurire na āma 're īdasi'madâ'â pibui prā za'ra mono ne, 'Re īhāimana u'âsi mono hāimanazé hā wama waihu'u prā za'ra di, ti'ai āma 're wahāimana za'ra mono ré hā. Tane nherē, nimahā na si, wa za 'rāwi wa te 're 'madâ'â za'ra oto, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Tawapsi wama waihu'u pese za'ra di za oto, 'Re īhāimana u'âsi mono hāimanazé hā. 'Re īwahāimana za'ra mono zém na, te te 're īwa'awaihu'u pese mono ne, wama waihu'u pese za'ra di za.

¹³ Āne, wa za oto aimā āma 'rāsutu za'ra wa'wa, īsazei'wa norī nhimizawi pese hāimanazém na hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā da te dasina 're ī'umnhasi pese za'ra mono zé hā, si'utōrī õ di za. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono umnhasi sina, īwē zô dasina 're īdanhimipari za'ra mono zé hā, si'utōrī õ di za. Duré 're īdanhimizawi pese za'ra mono zé hā, si'utōrī õ di za. E ma hā tawamhā, danhipai u īpire uptabi hā. 'Re īdanhimizawi pese za'ra mono zé, ta hā danhipai u, īpire uptabi na te za 're hāimana.

14

Damreme dama īwaihu'u'õ na, 'Re īhāimana u'âsi mono, da te dasimā 're īsadawa wasu'u za'ra mono zé wasu'u

¹ Asimizawi pese na 're aihāimana za'ra wa'aba mono zéb zô si, te za uburé dama 're īromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, asima sô 're īrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, īwē uptabi zô si. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani, romhuri hā sipu'u pese na āma 're sipawaptob za'ra mono da, īsazei'wa norī ma, te te 're īapisutu mono zéb zô, te za duré asima sô 're īrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo. E marī īpire uptabi zô, te za tawamhā, asima sô 're īrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na īsazei'wa norī ma, da te 're īrowasu'u za'ra mono zéb zô si, te za asima 're īrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, īwē uptabi zô si.

² Ni'wam norī hā timreme nai õ nherē, damreme dama īwaihu'u'õ na te te dama āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma si, mreme pibui pese za'ra di za, ta norī nhimirowasu'u hā damreme dama īwaihu'u'õ na hā. Ta norī hā te te dama āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, taré te za da te 're wapari za'ra, dama sadaihu'u za'ra õ wa, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani nhimipawaptobzéb zarina, marī dama īwaihu'u'õ na si, 're mreme zusi mono wa, ta norī hā.

³ Tane nherē, ni'wam norī hā damreme uwaibaba, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na īsazei'wa norī ma, te te āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, taha

na si te za ūsazei'wa norī hā 're sipawaptob u'âsi za'ra, Wanhib'apito ãma siptete sina 're nomro mono da, pē'ë wê na. Taha zarina si, te za duré tâma 're rowë wairébé apâ, tiwi 're robzei'õ za'ra mono wamhã.

⁴ Ni'wa hā timreme nai õ nherë, damreme dama ūwaihu'u'õ na te te dama rowasu'u wamhã, râwip si te ãma sipawapto, Wanhib'apito ãma siptete na 're hâimana u'âsi mono da. Te te ãma dapawapto waihu'u õ di za, dama sadaihu'u õ wa. Tane nherë, ni'wa hā damreme uwaibaba, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na ūsazei'wa norī ma, te te rowasu'u wamhã, aihñi te za wapari waihu'u za'ra, taha zarina oto ãma 're sipawaptob za'ra mono da, Wanhib'apito ãma ta norī hā siptete sina ãma 're hâimana za'ra mono da oto.

⁵ Wa hā wa tô ūsimia te 're aiwë za'ra wa'wa, uburé aimreme aba nai õ nherë, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā dama 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, damreme dama ūwaihu'u'õ na hā. Tane nherë, taha nhipai u, wa tô duré te ūsimia 're aiwë uptabi za'ra wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba si, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da. E marí wa. 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba, te te dama 're ūrowasu'u za'ra mono norī si, te za danhipai u pire na 're hâimana za'ra, ūsazei'wa norī ma. Ni'wam norī hā timreme nai õ nherë, damreme dama ūwaihu'u'õ na, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono pari, ta norī nhimirowasu'u nhipai u, sô'awi da te oto dama 're wasu'u pese za'ra mono wapsi, tawapsi te za oto damreme dama ūwaihu'u'õ na dama ūsadawa wasu'u'wa norī hā pire na 're hâimana za'ra, aiwa 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba, te te dama 're ūrowasu'u za'ra mono norī me. Tawapsi te za oto ūsazei'wa norī hā ãma 're sipawaptob u'âsi za'ra, siptete sina Wanhib'apito ãma 're nomro u'âsi mono da, ta norī hā.

⁶ Ūsisânawâ norî, ãne wa za oto aimia ãma rowasu'u za'ra wa'wa. Niwapsi wa za ãma atême ūmorî 'wa, te aipawaptob za'ra wa'aba da. Tawamhã, atême ãma ūmorî aba wamhã, duré damreme dama ūwaihu'u'õ na si, 'Re ūhâimana u'âsi mono te aimia sadawa wasu'u za'ra wa'aba wamhã, e tô ūwaibaba, wa aré ãma aipawapto wë za'ra wa'wa. Mare di. Marí dai õ di aré, damreme dama ūwaihu'u'õ na te aimia ūsadawa wasu'u za'ra wa'aba zé hâ. Aimreme aba na, te aimia ãma rowasu'u za'ra wa'aba wapsi, te aré ūwapari waihu'u za'ra wa'wa, râwi oto ãma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono da, marí dama ūwaihu'u'õ na 'Re ūhâimana u'âsi mono te te ūma ūwaihu'uzém na hâ, duré 'râwi 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti te ūwaihu'u na hâ, duré 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hâ, duré ūsazei'wa norî hâimanazém na roti na hâ.

⁷ Æne, wa za duré aimia ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa,

īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Danhimnhihârâzé īsyryre hā āma 're danhimnhihâsi mono wamhā, īwapari pibui pese na āma 're danhimnhihâsi mono õ nherē, da te 're wapari waihu'u za'ra mono õ di, danhimnhihârâzé hā. Duré, rowamremezé hā da te āma 're rowamreme za'ra mono wamhā, īwapari pibui pese na, da te āma 're rowamreme za'ra mono õ nherē, da te 're wapari waihu'u za'ra mono õ di, rowamremezé hā.

⁸ Duré da'wapéi'wa norī zô, danhimnhihârâzém na 're danhimnhihâsi mono wamhā, e siwa'ru sô 're danhimnhihâsi mono nherē, te za dasi'wapé da hā, sima 're sipese za'ra, da'wapéi'wa norī hā. Mare di.

⁹ Tane duré, a norī wa'wa hā damreme dama īwaihu'u'õ na si, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, e niha te za da te āma 're asadaihu'u za'ra wa'wa, da te āma 're aiwapari waihu'u za'ra wa'aba mono da hā. Da te āma 're asadaihu'u za'ra wa'aba mono õ di za tō. Asimirowasu'u za'ra wa'aba na hā, rowa'u'u si te za taré te te āma 're ropé, nimomo.

¹⁰ Daro mono bâ, te tō damreme mono bâ ahâ uptabi na dama 're hâimana za'ra, 'râwi āma 're īdasisadaihu'u za'ra mono zéb da hā, damremezém na hā.

¹¹ Tane nherē, ni'wa hā damreme īma īwaihu'u'õ na, te te īma rowasu'u wamhā, īsiré a'uwe'õ na, wa za īsina waihu'u, īma sadaihu'u õ wa. Duré wa hā īsiré a'uwe'õ na, te za duré sîna īwaihu'u, tâma īzadaihu'u õ wa. Tane duré, ni'wam norī hā timreme nai õ nherē, damreme dama īwaihu'u'õ na, 'Re īhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhā, da te āma 're sadaihu'u za'ra mono õ di za. Taré te za da te 're wapari za'ra, dama sadaihu'u za'ra õ wa, ta norī hā.

¹² A norī wa'wa hā bêté. Ma tō sô 're asôpré u'âsi aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono hā Tipé'ëzani na, romhuri mono bâ te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zéb zô, āma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā. Romhuri hā õhō si 're hâimana za'ra mono õ di, īpire uptabi na hā. Sisarina si õ di, romhuri hā. Taha wa, romhuri īwē uptabi zô si, te za asima 're īrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, āma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā, Wanhib'apito āma asiptete sina 're anomro u'âsi aba mono da, taha āma si.

¹³ Taha wa, ni'wam norī hā timreme nai õ nherē, damreme dama īwaihu'u'õ na, 'Re īhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhā, ta norī hâ te za duré te te tiwi 're rowaptérê za'ra, īpê'ëzani si romhuri te te tâma 're pisutu pese za'ra mono da, ta norī ma hā, damreme dama īwaihu'u'õ na 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā, sô'awi te te oto dama 're wasu'u pese za'ra mono da.

¹⁴ Wasiré īsazei'wa norī hā 're wasi'râ'õtô mono wamhā,

wa hā damreme ūma waihu'u õ nherē, 'Re ūhāimana u'âsi mono ma, āma 're ūmreme mono wamhā, te āma 're rosa'rata waihu'u mono õ di, ūma waihu'u pese õ wa. 'Râwi ūpē'ē na si, wa tāma 're ūmreme.

¹⁵ E niha tawamhā, ūwaibaba si te 're ūmanharī mono zéb da hā. ūpē'ē na, wa za tō tāma 're ūmreme 'râwi, damreme ūma ūwaihu'u õ na hā. Tane nherē, wa za duré wamremezém na tāma 're ūmreme, te āma 're ūrosa'rata pibui pese mono zéb da hā. Duré wasiré ūsazei'wa norī siré 're ūnho're mono wamhā, wa za tō 'râwi ūpē'ē na 're ūnho're, damreme ūma ūwaihu'u õ na hā. Tane nherē, taha nhipai u, wa za duré wamremezém na 're ūnho're, te āma 're ūrosa'rata pibui pese mono zéb da hā. Taha wa, āne te za duré a norī wa'wa hā 're ūmanharī za'ra wa'aba mo.

¹⁶ A norī wa'wa hā asiré 're asirā'õtō aba mono wamhā, āté te za aipē'ē na si 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're aiwata za'ra wa'aba mo, damreme dama ūwaihu'u õ na si, tāma 're aimreme zusi aba mono ré. Āne wamhā, e niha te za aiwapari'wa norī hā āma 're aiwata za'ra wa'aba mono zém na, te te 're ai'uzei pese za'ra wa'wa, aimreme na te te 're asadaihu'u za'ra wa'aba mono õ nherē, ta norī hā.

¹⁷ Āne hā 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're aiwata za'ra wa'aba mono zé hā wē nherē, tane nherē, asiré 're asirā'õtō aba mono norī hā āma 're sipawapto waihu'u za'ra mono õ di, siptete sina Wanhib'apito āma 're ūnomro u'âsi mono zéb da hā.

¹⁸ Wa hā ūsiwaprosi, wa asipai u wa'aba, damreme ūma ūwaihu'u õ na 're ūmreme u'âsi. Taha zarina, wa 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're ūwata u'âsi.

¹⁹ Tane nherē, wasiré ūsazei'wa norī hā 're wasirā'õtō mono ré, damreme dama ūwaihu'u õ na, ūnhimirowasu'u pa uptabi na te dama 're arowasu'u mono wamhā, e āne hā wē di aré, āma 're ūdasipawaptob za'ra mono zéb da hā. Wē prā ti aré, ūma hā. ūnhimirowasu'u 'rutu na nherē, damreme dama ūpibui pese na te dama 're rowasu'u mono wapsi, tawapsi wē uptabi di aré ūma hā, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti na te dama āma 're ūaroti mono zéb da hā.

²⁰ ūsisānawā norī, ai'uté norī hā siwa'ru te te sima 're ūrosa'rata za'ra mono ne, asima āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, te aima āma ūrowasu'u za'ra wa'aba zém na hā. Duré ai'utépré norī hā tiwasédé te te 're ūmanharī za'ra mono õ ne, te za aiwasétē āna 're anomro aba mo. Aihāimana prédub sina, te za asima āma 're ūrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo.

²¹ Duréihā 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne na āma rob'ui'éré, 'Re ūhāimana u'âsi mono mreme na hā:

"Darob amoi hawi te za ūnhib'a'uwe norī ma, da te 're ūzadawa wasu'u za'ra, dasimremezém na, ūnhib'a'uwe

norī ma, damreme tāma ūsa'rese'ō za'ra na. Tane nherē, ūnhib'a'u wē norī hā te te 're ūwapari za'ra mono ū di za, po're ãna 're nomro u'âsi mono wa, ta norī hā."

Āne duréihā Wanhib'apito, zudezu norī ãma te te ūwaihu'u sirōmo za'ra zé hā, ūbaihā na hā.

²² Taha wa, damreme dama ūwaihu'u'ō na 'Re ūhaimana u'âsi mono, da te dasima 're ūsadawa wasu'u za'ra mono zé, ūsazei'ō'wa norī ma ropibu ma, ta norī hā 'Re ūhaimana u'âsi mono waihu'u pe hā te te 're ūwaihu'u za'ra mono zéb da hā. ūsazei'wa norī ma, rowasu'uzéb dai ū di, ã hā. Tane nherē, damreme uwaibaba, dama ūwaihu'u pese na ni'wam norī hā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te dama 're ūsadawa wasu'u za'ra mono zé hā, ūsazei'wa norī ma ropibu ma, 'Re ūhaimana u'âsi mono za ūwē na tāma 're ūsōprub za'ra mono zém na, te te sina 're ūwaihu'u sirōmo za'ra mono zéb da hā, ã hā. ūsazei'ō'wa norī ma, rowasu'uzéb dai ū di, ã hā.

²³ Āté asiré ūsazei'wa norī me, te za asiré asir'rā'ōtō 'wa, uburé. Tawamhā āté te za damreme aima ūwaihu'u aba ū na, ai'ahā wa'aba na asima ūrowasu'u za'ra wa'wa. Tawamhā āté tane ré, te za ūsazei'ō'wa norī hā asisi, atēme wa'aba, ūsazei'wai hāimnazé, te te waihu'u za'ra ū nherē, te te aiwapari za'ra wa'aba da. Āne wamhā, e niha te za ū norī hā ai'âma rosa'rata za'ra wa'wa. Āté te za ai'âma rosa'rata wasétē za'ra wa'wa, ai'rā siwamnarī za'ra wa'aba newa.

²⁴ Tane nherē, āté asiré asir'rā'ōtō aba ré, te za aimreme aba na si 'Re ūhaimana u'âsi mono, dama ūsadawa wasu'u za'ra wa'wa, ai'ahā wa'aba na. Tane ré, ūsazei'ō'wa norī hā atēme sisisi aba wamhā, ta norī hā te za oto 'rāwi tipē'ē na tiwasétē na ūwaihu'u za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā timremezém na te te oto ūwapari za'ra zéb zarina, ūsazei'wa norī 're ūhaimana za'ra mono zé, te te ūwaihu'u za'ra ū norī hā. Taha zarina, te za oto ūwē'ō pese za'ra, tiwasétē na ūsīwaihu'u za'ra zéb zarina.

²⁵ 'Rāwi sima si, te te 're ūrosa'rata za'ra mono zé hā te za oto tiwi waihu'u za'ra ni, ūmāna'rāmi hawi. Tawamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā, tāma ūpire za'ra na te te oto ūsina waihu'u za'ra wa, te za oto hi'rātitō tāma ana, ãma wata za'ra da. Tawamhā āne te za oto ta norī hā 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te aimā 're ūwasu'u za'ra wa'wa: "'Re ūhaimana u'âsi mono hā te nare asō'a wa'aba, aimā 're hāimana za'ra wa'wa.'" Āne te za te ūsina 're ūwasu'u za'ra wa'wa, ūsazei'ō'wa norī hā.

Ūsazei'wa norī hā 're ūsīrā'ōtō mono wa, marī ūuwaibaba si te te 're ūmanharī za'ra mono zé ūwasu'u

²⁶ ūsisānawā norī, ãhā ūwasu'u na, wa za oto ūsina 'rāsutsu za'ra wa'wa. Asiré 're ūsīrā'ōtō aba mono wamhā, ni'wam norī si te za ūsina 're sō're za'ra wa'wa, ūsazei'wa nho'rezém na. Ni'wam norī si te za duré ūsazei'wa norī 're aihāimana

za'ra wa'aba mono zém na, te te aima 're roti za'ra wa'wa. Ni'wam norī si te za duré marī īwaihu'u'ō hā te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ta norī ma si, te te 're īwaihu'u za'ra mono zéb zarina. Timreme nai ò nherē, te za duré ni'wam norī si 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'wa, damreme aima īwaihu'u za'ra wa'aba ò na hā. Ni'wam norī si te za duré aimreme aba zarina, te te aima āma 're wasu'u pese za'ra wa'wa sō'awi, aré damreme aima īwaihu'u za'ra wa'aba ò na 'Re īhāimana u'âsi mono, da te aima 're īsadawa wasu'u za'ra wa'aba mono zé hā. Asimiromhuri aba mono bâ, te za āma 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo aihāiba mono bâ, Wanhib'apito āma si asiptete sina 're anomro aba mono da.

²⁷ Aihīni 're ai'rā'ōtō aba mono ré, ni'wam norī hā damreme dama īwaihu'u'ō na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, maparane te za te te aima 're 'mairowasu'u wa'wa. Si'ubdatō dahāiba wamhā, wē di duré. Tane nherē, ta norī nhipai u hā asima 're 'mairowasu'u za'ra wa'aba mono ò di za, damreme aima īwaihu'u aba ò na hā. Si'ubdatō haré te za asima 're īmairowasu'u wa'aba mo. Duré sisarina si, te za ta norī hā atāma te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Taha parimhā, te za oto ni'wa hā sō'awi te te aima āma 're wasu'u pese za'ra wa'wa, aimreme aba na oto 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā, asi'uihā na wa'aba.

²⁸ Tane nherē, ni'wa hā aimreme aba na aima īwasu'u pese aba 'wa da hā, asiré 're 'maiħāimana aba mono ò wamhā, tawamhā, damreme dama īwaihu'u'ō na 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā te za ari'iwi 're si'ubumro. Tipē'ē na si, te za 're mreme zusi, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, damreme tāma īwaihu'u za'ra ò na hā.

²⁹ Asiré 're asi'rā'ōtō aba mono ré, ni'wam norī hā aimreme aba na 'Re īhāimana u'âsi mono te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, maparane te za tō te te aima 're 'mairowasu'u wa'wa. Si'ubdatō dahāiba wamhā, wē di duré. Āne wamhā, ni'wam norī hā asiré īsazei'wa norī hā te za īsimirowasu'u za'ra zém na te te sima āma 're rowaihu'u pese za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hawib zô, tō sena zô, te te āma īwaihu'u pese za'ra zéb da hā.

³⁰ Tawamhā duré, ni'wa hā te te aima rowasu'u za'ra wa'aba ré, ãté ni'wa īhāiba amoi ma, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā tāma waihu'u, tizadawa wasu'u hā, taha zama te te oto aima sadawa wasu'u za'ra wa'aba da. Āne wamhā, aima rowasu'u'rata aba 'wa hā te za tinhimirowasu'u hā sazâ, òhō si te te oto aima sadawa wasu'u za'ra wa'aba da.

³¹ Taha zarina si, te za oto 'Re īhāimana u'âsi mono hā sisāna'repsi asima 're īsadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, aihīni oto āma 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zéb da hā asi'uihā na, duré aipē'ē wē wa'aba zarina, asiptete sina āma 're anomro aba mono da oto.

³²⁻³³ 'Re īhāimana u'âsi mono hā, marī hā siwa'ru, wa te 're

ī'manharī za'ra mono zéb da hā, te te sima 're wa'awē mono õ di. Rowē na wawaimri wasiré 're wahāimana za'ra mono da si, ma tō te te sima 're wa'awē. Taha wa, ni'wam norī hā damreme uwaibaba si, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za 're si'madâ'â pese za'ra, siwa'ru te te dama 're rowasu'u za'ra mono tō da, rowahutu zô, 're dasi'rā'otō mono sidâpâsi, te te 're damreme nnihâri za'ra mono tō da. Daro mono bâ īsazei'wa norī, siré 're īs'i'rā'otō mono norī 're īhāimana za'ra mono zéb uwaibaba si, te za te te dama āma 're rowasu'u za'ra, īsadawa wasu'u'wa norī hā.

³⁴ īsazei'wa norī, asiré 're asi'rā'otō aba mono wamhā, pi'õ norī hā te za ari'iwi dame 're si'ubumro, 're īwahāimana za'ra mono zéb zarina. Timro norī zapari, te za tō 're hāimana za'ra pi'õ norī hā, duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na, Mozési ãne na te te āma īrob'ui'érézéb zarina. Taha wa, asiré 're asi'rā'otō aba mono wamhā, pi'õ norī hā te te sima 're robzanhamri za'ra mono õ di za, timreme na asima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono ré, te te 're ro'wa'runtu tō za'ra mono da.

³⁵ Pi'õ norī hā dasi'rā'otozéb āma, rowahutu'wa norī nhimirowahudu hā te te 're wapari za'ra mono wamhā, tâma īwaihu'u za'ra õ hā te te oto 're waihu'u pese za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, 'rip si te za timro hā te te āma 're sadanharī za'ra, waimri si. īsazei'wa norī hā aihîni 're asi'rā'otō aba mono ré, pi'õ norī hā timreme na te te dawi 're sihâri za'ra mono wamhā, wē õ di za, pi'õ norī mreme hā.

³⁶ E 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā dawana waihu'u za'ra wa'aba bâ, te za ãne 're aihāimana za'ra wa'aba mo, īsazei'wa norī 're īhāimana za'ra mono zéb zarinai õ nherē. E a norī wa'aba ma si, ma tō aimâ āma wasu'u za'ra wa'aba ni.

³⁷ Āhâna te aimâ āma īrob'ui'éré za'ra wa'aba zé hā, īsi'uihâ na īnhimiroti na hâi õ di. Wanhib'apito zadawa para, wa aimâ āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, īsimiroti zarina si. Ma'äpé, ãne hā asi'uihâ na āma waihu'u za'ra wa'aba, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na asi'âma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mono norī hā, duré aimawi romhuri mono bâ, Tipë'ezani na te te aimâ 're īpisutu za'ra wa'aba mono zém na asi'âma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mono norī hā.

³⁸ ãne na īnhimiroti na, ni'wam norī hā te te 're īzaze za'ra mono õ wamhā, tawamhā, īsazei'õ'wa na te za ta norī āma 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. Taha wa, a norī wa'wa hā ta norī nhimiroti hā 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto.

³⁹ īsisänawâ norī, ãne wa za âhâ wasu'u na hā aimâ āma 'râsutu za'ra wa'wa. Aimreme aba zém na, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, te za 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo. Duré damreme dama īwaihu'u'õ na, 'Re īhāimana u'âsi mono, asima

're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono tō da, 're asisadawa uwati za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴⁰ Asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, uburé marī hā te za īuwaibaba si 're īmanharī za'ra wa'aba mo, īpibui pese zarina si, aiwaimri wa'aba.

15

Cristu īhāwa'utuzé wasu'u

¹ Īsīsānawā norī, āne wa za duré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Durēihā Zezusihi wasu'uwē na, wa tō te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Taha zarina, ma tō oto asima īwē za'ra wa'wa, asiptete sina āma 're anomro u'āsi aba mono da oto.

² Āhā wasu'uwē hā te aima āma 're īwasu'u za'ra wa'aba mono zé hā, asiptete sina 're sazei utōrī za'ra wa'aba mono õ wapsi, te za 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono zé hā asina 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo. Tane nherē, āté 'Re īhāimana u'āsi mono, asina 're umnhasi uptabi za'ra wa'aba mono õ wamhā, te te 're īasō'reptu za'ra wa'aba mono zé hā asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ di za.

³⁻⁴ Zezusihi wasu'uwē hā danhipai u īpire uptabi hā, wa tō te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, da te īma 're īrowasu'u za'ra mono zéb zarina. Āne, Zezusihi wasu'u hā īpire uptabi hā: Cristu hā ma tō, u, wazada dârâ, uburé wawasétē na 're īwahāimana za'ra mono norī zada. Taha pari, ma tō dasiwi sērē ni, u, ab're 're. Tawamhā bâdâ maparane āma si'utōrī õ ré, ma tō duré īmama hā hāiwa'utu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āne ma tō tāma tiromhâiba, durēihā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ībaihā na te te āma īrob'ui'éré sirōmo za'ra zéb zarina.

⁵ Tawamhā Zezusi hā hāiwa'utu pari, Pedruhu ma, ma tō sihâi'rē. Taha pari, ma tō duré tizadawa wasu'u'wa norī ma zama sihâi'rē za'ra, 12 na aré īsiré 're īnomro mono norī ma hā.

⁶ Taha parimhā, ma duré tizazei'wa norī nho'a sihâi'rē, 500 na īhâiba za'ra norī nho'a, aihîni siré si'ubumroi ré. Ta norī hā te zahadu dâ'â ãna 're hâimana za'ra. Ni'wam norī si, ma tō tidâ'â za'ra, umro na.

⁷ Taha pari, ma tō duré Ti'aduhu ma sihâi'rē. Taha za'u si, ma duré dama īsadawa wasu'u'wa da, za daro mono bâ te te īsatōrī za'ra norī ma, sihâi'rē za'ra, uburé te te hâiba pibu za'ra da.

⁸ Taha wa, īma hā robduma si, ma tō duré sihâi'rē, Zezusi hā. Ni'wa hā daza'u si poto wa, marī īwē uptabi hā dasiré te te sina īuwaimrami õ ne, wa tō wa hā daza'u si Zezusi hā 'madâ, ītōmo na, īma sihâi'rē wa.

⁹ Wa hā uburé īsiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī zapari, wa 're īhāimana, tāma īwapu za'ra na. E marī wa.

Te sazei õ ré, wa tô 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe ma, te tâma 're rob'manharî waséte u'âsi za'ra. Taha wa, ībâi õ di aré, īsadawa wasu'u'wa na, da te 're īwaptêrê za'ra mono zé hâ.

¹⁰ Tane nherë, 'Re īhâimana u'âsi mono hâ tinhimizawi pese zéb zarina si, ma tô īma tinhopru, tô õhõ na si dama 're īhâimana mono da oto, Cristuhu zadawa wasu'u'wa na. E tawamhâ, taré ma tô īma tinhopru, 'Re īhâimana u'âsi mono hâ. Mare di. Wa tô te īsina tâma 're uwaimrami u'âsi. Uburé īsiré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norî hâ, wa tô romhuri na te 're 'rânhipai u'âsi za'ra. Tane nherë, īsi'uihâ na te dama 're romhuri mono õ di. 'Re īhâimana u'âsi mono si, ma tô te te 're īpawapto, ãne na te dama 're romhuri mono da, īma īsôprubzéb zarina si.

¹¹ Âté, wa hâ wa tô aima wasu'u na'rata za'ra wa'wa, Zezusihi wasu'uwe hâ. Âté īsiré norî si ma tô aima wasu'u na'rata za'ra wa'wa. ãne hâ wê di tô, īma hâ. E marî wa. Wa norî hâ Cristuhu zadawa wasu'u'wa norî hâ, misire Zezusihi wasu'uwe hâ wa te dama 're wasu'u za'ra mono wa, tô õhõ si wa. Tô taha wasu'uwe si, ma tô oto 're īsaze za'ra wa'aba mo, a norî wa'wa hâ.

'Re dadâ'â za'ra mono nherë, apâ 're īdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u

¹² ãne, wa za duré ãma aima rowasu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norî hâ asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono nherë, te ãne ta norî hâ te te sima 're nharî za'ra: "Re dadâ'â za'ra mono wamhâ, apâ 're dahâiwa'utu za'ra mono õ di za, niwamhâ. Mare uptabi di za." ãne te ni'wam norî hâ te te sima 're nharî za'ra. E ãne hâ tô sena. Mare di. Cristu hâ dâ'â nherë, 'Re īhâimana u'âsi mono apâ te te īhâiwa'utu na, sena na, wa te dama 're wasu'u za'ra mono nherë, e niha te bété ãne na te te ãma 're rosa'rata upa siroptub za'ra, asiré 're īhâimana za'ra wa'aba mono norî hâ.

¹³ 'Re dadâ'â za'ra mono nherë, apâ īdahâiwa'utu za'ra zé hâ tô senai õ 'wa'âhâ, e marî te aré wama wasu'u za'ra. Cristu, apâ īhâiwa'utuzé wasu'u hâ, tô senai õ na, te aré tô wama wasu'u za'ra. ãne hâ aiwa aré tô, wama hâ.

¹⁴ Duré, Cristu hâ 'Re īhâimana u'âsi mono, sena na te te apâ hâiwa'utu õ 'wa'âhâ, aré marî dai õ di, Zezusihi wasu'uwe, wa te dama 're īwasu'u za'ra mono zé hâ. Taré 'wa'âhâ, aré marî dai õ di duré, Cristuhu ãma 're īsasõmri za'ra wa'aba mono zé hâ. Taré te aré 're īsaze za'ra wa'aba mo, marî dai õ nherë aré.

¹⁵ 'Re dadâ'â za'ra mono nherë, apâ 're īdahâiwa'utu za'ra mono zé hâ tô senai õ 'wa'âhâ, Cristu hâ 'Re īhâimana u'âsi mono, apâ te te īhâiwa'utuzé hâ, aré tô senai õ di duré, ãne hâ aiwa. Senai õ 'wa'âhâ, wa norî hâ wazadawa nhipse na, wa aré taré wa te dama 're wasu'u za'ra 'Re īhâimana u'âsi mono

hā, Cristu apâ te te īhâiwa'utuzém na, wa te dama 're rowasu'u u'âsi za'ra mono wa. Tarére aré tō, dama wanhimirowasu'u za'ra hā.

¹⁶ 'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ īdahâiwa'utu za'ra zéb da hā tō senai õ 'wa'âhā, Cristu, apâ īhâiwa'utuzé wasu'u hā, tō senai õ na te aré wama wasu'u za'ra tō.

¹⁷ Duré, 'Re īhâimana u'âsi mono hā Cristu apâ te te īhâiwa'utuzé hā tō senai õ 'wa'âhā, aré tarére, Cristuhu āma 're īsasõmri za'ra wa'aba mono zé hā, aiwasétē wa, asada īdâ'â aba zém na, 're īsaze za'ra wa'aba mono zé hā. īhâiwa'utuzé hā senai õ 'wa'âhā, 'Re īhâimana u'âsi mono te te siwi 're aiwé'õ pese za'ra wa'aba mono haré, te aré tō zahadu aiwasétē ré, 're anomro u'âsi aba mo, õne haré, aiwasédé hā te te aima 're pari za'ra wa'aba mono ãna.

¹⁸ Duré, Cristuhu hâiwa'utuzé hā senai õ 'wa'âhā, uburé īsazei'wa, 're īdâ'â za'ra mono norí hā te aré īpē'ẽ 're, dâ'â u'âsi 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti.

¹⁹ Cristu hā apâ hâiwa'utu õ 'wa'âhā, tō ībâre te aré wa'âma 're dapé'ëzé uptabi za'ra, wasiré īsazei'wa 're īwahâimana za'ra mono norí āma hā. E marí wa. Marí dai õ wa aré, wa te āma 're īsasõmri za'ra mono zé hā, marí da ne, wa te 're saze za'ra mono wa, ti'ab ré.

²⁰ Tazahā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā ma tō apâ hâiwa'utu tō sena, Cristu hā. E marí te tawamhā, wama wasu'u za'ra, Cristu apâ īhâiwa'utuzé hā. Niwapsi uburé īsazei'wa 're īdâ'â za'ra mono norí hā, tō sena za apâ 'Re īhâimana u'âsi mono te te īhâiwa'utu za'ra zé, te wama wasu'u za'ra. Taréi õ di, ã hā.

²¹⁻²² Duréihā aibâ hā ma tō tiwasétē 'rata, Adā na īsisi hā. Taha nhirā na, te oto dadâ'âzé hā uburé dama 're hâimana za'ra. E marí wa. Taha nnihudu si, 're dahâimana za'ra mono wa. Tane duré, aibâ marí īwē hā te te ī'manharizéb zarina, te oto dahâiwa'utuzé hā dama 're hâimana za'ra, aiwab zahuré, ãne hā. Cristu na īsisi hā. Taha āma si 're īnomro mono norí ma, te za dahâiwa'utuzé hā tâma 're hâimana za'ra, õne u'âsi.

²³ Cristu hā ma tō tihâiwa'utu na'rata. Niwa ti'ai u, za we apâ dazô morí wapsi, te za īsib'a'uwē norí hā tihâiwa'utu za'ra.

²⁴⁻²⁵ Tawapsi, te za oto rob'râsutuzé hā īwa waptârā. Tawapsi te za uburé dama īpire norí nhiptetezé hā tiwi a'uprosi Cristu hā, ti'ai āma uburé dama roti'wa norí wi hā, hâiwa nhirötō na uburé īhâiba'õ norí wib zama. 'Re īhâimana u'âsi mono hā uburé tinhitob'ru norí āma te te ī'ai'utézéb u si, te za Cristu hā te te 're da'ab'madâ'â, pire na. Taha parip si, te za oto Timama ma īsib'a'uwē hā sõmri za'ra, õhõ si te te 're ab'madâ'â u'âsi mono da oto, pire uptabi na.

²⁶ Dadâ'âzé hā te dazada 're hâimana. Ta hā te za oto Cristu hā uprosi pese, da'râsutu āma hā.

²⁷ Duréihā apito Dawi hā ma tō ãne na āma rob'ui'éré siro, Cristuhu āma:

"Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā pisutu, uburé marī hā pire na te te 're ab'madâ'â mono da, siwaprosi."

Āne duréihā Cristuhu āma, Dawi te te īrob'ui'éré siro hā te 're hāimana. E tawamhā, pire na dama 're īhāimana mono zéb da, Cristuhu pisutu'wai ma zama, te za pire na tāma 're hāimana, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Mare di. Taha ma zama, te te wasu'u õ di, āne hā. Sisapari ma si, ma tō pisutu, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Āhā wasu'u hā wama pibui pese za'ra di oto.

²⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za te te 're da'apisutu, Cristuhu nhimi'madâ'â si oto 're dahāimana za'ra mono da. Tawapsi, te za oto ti'ra hā pisutu 'Re īhāimana u'âsi mono hā, īsapari 're hāimana mono da oto, īmama si te te oto 're da'ab'madâ'â u'âsi mono da, danhipai u dama pire uptabi na.

²⁹ Āne, wa za duré aima āma rowasu'u za'ra wa'wa, za īdahāiwa'utu za'ra zé wasu'u na hā. Ni'wam norī hā asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono norī hā ma tō â dawabzuri hā da te tāma 're 'manharī za'ra, īsazei'wa norī, â dawabzuri da te tāma 're 'manharī za'ra mono õ ré, 're īdâ'â za'ra mono norī upana, īsazei'wa norī zu hāiwa'utu za'ra da. E marī da, ma tō bétē ta norī hā āne hā te te 're 'manharī za'ra, dahāiwa'utuzé wasu'u hā te te 're sazei uptabi za'ra mono õ nherē. Āne wamhā, e tō ī'waibaba, aima za'ra wa'aba hā.

³⁰ Wa norī hā bétē, Cristuhu ma, wa te 're īromhuri pese za'ra mono norī hā. Wama romnhimimnhasi na, wa 're wahāimana u'âsi za'ra bātâ sidâpâsi, īwasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono 'ru te, niha da te wama 're rob'manharī za'ra mono õ'umnhasite, da te 're īwa'ruiwapari za'ra mono zéb zarina. Tawamhā dahāiwa'utuzé wasu'u hā senai õ 'wa'âhā, e marī da, wa aré bétē wa te tāma 're romhuri za'ra Cristuhu ma hā, wama romnhimimnhasi uptabi za'ra nherē. Marī dai õ di tō aré, tāma wanhiromhuri za'ra hā.

³¹ īsisānawā norī, awē sidâpâsi aré 're īdâ'â u'âsi mono nherē, wa tō te dama 're rowasu'u u'âsi, īwasu'uwē na. Wa norī hā Wanhib'apito Cristu Zezusihi āma simisutu oto 're wanomro mono wa, tō sena aima 're ītoi uptabi za'ra wa'aba mono zéb zarina, wa tō sena na aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, āne na hā.

³² Épézu āma, ni'wam norī hā ma tō īzada tihāimana wasété za'ra, robzahi hā dazô 're īwairébé mono ne. Ta norī 'rata, īhāimana ré hā, īma romnhimimnhasi uptabi di, te te siwi īwīrī da newa. Tawamhā, dahāiwa'utuzé wasu'u hā taré wamhā, e sena aré īnhimiromhuri hā, Cristuhu ma hā, īma romnhimimnhasi nherē, te tāma romhuri wamhā aré. Āne hā ī'waibaba õ di aré, īma hā. Taré aré, te 're īromhuri mono zé hā. Dahāiwa'utuzé wasu'u hā tō senai õ 'wa'âhā, ti'ai

āma 're wahâiba si'utõrî pese za'ra mono 'wa'âhâ, ūwaibaba wa aré danhimiroti wasétê na, wa te da'âma 're sasõmri za'ra. Æne danhimiroti wasédé hâ: "Até romhutu na, wa za wasi'utõrî. Até awëpsi. Taha wa, âhâna hâ watozém na si siwa'ru wato za'ra wa'aba, wanhirõiwi da, wasazém na, duré âzé na." Æne wamhâ, wa aré tô ïbâre, wa te da'âma 're sasõmri za'ra, dahâiba'utuzé wasu'u hâ tô senai õ 'wa'âhâ aré.

³³ Æne wa, te za dawi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, danhimiroti wasédé hâ tô sena newa, da'âma 're sasõmri za'ra wa'aba mono tô da. Taha na da'âma 're sasõmri za'ra wa'aba mono wamhâ, ta norî ne te za oto 're aihâimana wasétê za'ra wa'aba mo.

³⁴ Ni'wam norî hâ asiré 're ïhâimana za'ra wa'aba mono norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ 'râwi te te 're waihu'u za'ra mono õ di. E ãne na 're siséb za'ra mono ãna. Asimiza'rese ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém hawi, te za oto aipizari za'ra wa'wa, aiwasédé hâ rëme pese za'ra wa'aba da, aiwë uptabi na si 're anomro aba mono da oto.

'Re ïhâimana u'âsi mono hâ za te te da'ahâiba'utu wa, dahâiba té wasu'u

³⁵ Até ni'wam norî hâ asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norî hâ te za ãne 're sisadanharî za'ra: "E niha te za merê 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ da'ahâiba'utu. 'Re dadâ'â za'ra mono wa, 're dahâiba si'utõrî pese za'ra mono nherê, e niha te za merê ãne nherê, apâ da'ahâiba'utu."

³⁶ E niha te asimirosa'rata waihu'u ãna, ãne na 're ūupa za'ra wa'aba mo. Amnho potozém na, wa za pé aimâ ãma simiré'ê za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Amnho hâ da te 're zuri mono wamhâ, ïtomhâ 're si'utõrî mono õ nherê, 're 'wanhipré za'ra mono õ di.

³⁷ Duré, tridu hâ aro 'râ ne hâ da te 're zuri mono wamhâ, duré aimawi amnho hâ da te 're zuri mono wamhâ, e ïteihî zama te za ūsu da te 're zuri. Mare di. ïnhama uptabi si te za da te 're zuri, pibui pese na 're poto za'ra mono da, amnho hâ.

³⁸ Amnho hâ da te 're zuri mono wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te ūropoto mono hawim haré, te te sima 're ūapisutu mono zéb zarina si, te za dama 're 'wanhipré wairébé, sipu'u pese na.

³⁹ Duré, ti'ai ãma uburé hâiba ré 're ïhâimana za'ra mono hâ aiwapsi õ di. A'uwe hâiba hâ aimawi. Duré abaze norî hâiba hâ aimawi. Duré pe'a norî hâiba hâ, aimawi. Duré si norî hâiba hâ aimawi.

⁴⁰ Duré, hâiba ãma 're ïhâimana za'ra mono norî hâiba hâ aiwab õ di, ti'ai ãma 're ïdahâimana za'ra mono norî hâiba ne hâ. Hâiba ãma si, dahâiba hâ wë uptabi di. Duré 'madâ'â zei uptabi di. Ti'ai ãma dahâiba hâ wë nherê, duré 'madâ'â ze nherê, aiwab õ di, hâiba ãma dahâiba ne hâ.

⁴¹ Bâdâ hâ bêté. Ta hâ 'madâ'â ze ti. Wê uptabi di. A'amo hâ 'madâ'â zei uptabi di duré. Uburé wasi hâ hâiwa na 're ïsimasa mono hâ, 'madâ'â ze ti duré. Tane nherë, uburé aiwapsi 're hâimana za'ra mono õ di, ï'madâ'â ze da hâ. Duré uburé wasi norî hâ aiwapsi 're simasa mono õ di, ï'madâ'â ze da hâ.

⁴² Tane duré, za niwa 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïda'ahâiwa'utuzé hâ. Amnho hâ da te 're zuri mono wamhâ, ïtomhâ 're si'utõrî mono wapsi, te za 're 'wanhipré za'ra. Tane duré, ti'ab ré, 're dadâ'â za'ra mono pari, ab're 're, da te oto 're danheme mono wamhâ, te za tô 're dahâiba si'utõrî za'ra. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te oto da'ahâiwa'utu wamhâ, dahâiba hâ aiwa dama 're hâimana za'ra mono õ di za oto. 'Re dahâiba si'utõrî za'ra mono ãna, te za oto ïré 're dahâimana u'âsi za'ra, ãne u'â.

⁴³ 'Re dadâ'â za'ra mono wa, dahâiba hâ ab're 're, da te 're séme mono wamhâ, wasété uptabi di oto, dahâiba hâ. Duré, marî hâ te te 'manharî waihu'u õ di dahâiba hâ, marî dai õ wa oto. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te oto da'ahâiwa'utu wamhâ, dahâiba hâ wê uptabi di za oto. 'Madâ'â zei uptabi di za duré. Tawapsi, danhiptete uptabi na te za ïré 're dahâimana u'âsi za'ra oto.

⁴⁴ 'Re dadâ'â za'ra mono wa, dahâiba hâ ab're 're, da te 're ïséme mono hâ, ti'ai ãma ré hâ, dahâiba si, danhi ré si, duré dahi ré si. Tazahâ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ za te te da'ahâiwa'utu wamhâ, dahâiba aimawi ré, te za oto 're dahâimana za'ra, ïpë'ezani nhimipisutuzéb zarina. Ti'ab ré, te tô dahâiba na 're dahâimana za'ra. Taha zarina, te duré hâiwa ãma dahâiba aimawi ré 're dahâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ezani nhimipisutuzéb zarina.

⁴⁵ Duréihâ Mozési hâ ma tô ãne na ãma rob'ui'éré:
"Re ïhâimana u'âsi mono hâ ma tô aibâ hâ poto 'rata, Adâna
ïisisi hâ. A'uwê hâiba na 're morî da, ma tô poto 'rata
tô."

Ãne duréihâ ãma ïrob'ui'éré hâ. Tane nherë, Adâhâ ne te 're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata, dadâ'â ãna 're danomro mono da, te te dama 're ïapisutu mono hâ, ïpë'ezani nhimipisutuzéb zarina. Ta hâ Zesusi.

⁴⁶ E tawamhâ hâiwa ãma hâ dahâiba aimawi ré, ma tô 're dahâimana na'rata za'ra. Mare di. Ti'ai ãma dahâibazém na, te tô a'â ïré 're dahâimana na'rata za'ra, ti'ai ãma ré hâ. Niwapsi te za hâiwa ãma dahâiba ïwê uptabi ré si 're dahâimana za'ra.

⁴⁷ Duréihâ aibâ te te dama ïpoto 'rada hâ ma tô ti'a na 'manha, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Tane nherë, taha uirî na si, ma tô aibâ aimawi hâ wei mo hâiwa hawimhâ, ti'ai u, Adâhâ ma ïpire uptabi hâ, ïwê uptabi hâ.

⁴⁸ Uburé ti'ai ãma 're ïdahâimana za'ra mono norî hâ te Adâhâ hâiba ne, ïré 're dahâimana za'ra, ti'ai 'manharî na ïhâiba

na'rata ne ré. Tane nherē, ni'wam norī si hâiwa ãma za 're ïhâimana za'ra mono norī si, te za hâiwa ãma 're ïmorî hâiba ne ré 're hâimana u'âsi za'ra, tô Cristuhu hâiba ne ré.

49 Wa norī hâ, aibâ ti'ai 'manharî na ïhâiba na'rata ne ré, wa ti'ab ré ïré 're wahâimana za'ra. Tane, wa za duré niwapsi hâiwa hawi we ïmorî hâiba ne ïré 're wahâimana u'âsi za'ra. Taha wa, wa za oto ïsine 're wahâimana u'âsi za'ra, õne u'âsi.

50 ïSisânawâ norî, ãne wa za aimâ waihu'u za'ra wa'wa, tô sena. Ti'ai ãma ré wahâiba hâ wanhi ré hâ duré wawaprui ré hâ, taha ré, hâiwa u ïré 're wanhisisi waihu'u mono õ di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zéb u hâ. E marî wa. Ti'ai ãma ré wahâiba hâ za wawi 're ïsi'utõrî za'ra mono hâ, hâiwa ãma ïré 're wahâimana waihu'u za'ra mono õ di za oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata ïré 're iwanomro mono hâ da hâ.

51-52 Marî hâ aré dama ïwaihu'u'õ hâ wa za oto aimâ wasu'u hâiré za'ra wa'wa, sô'awi. Ma'âpé ïwapari pese za'ra wa'aba za. Wa norî hâ Zezusihî zazei'wa norî hâ, ti'ab ré uburé wasi'utõrî sirõmo õ di za, rob'râsutuzé wana hâ. Rob'râsudu hâ oto ïwa ïwaptâ'âzé waihu'uzéb da, danhimnihârâzé da'râsutu'wa, da te oto wapari za'ra wamhâ, uburé ti'ai ãma zahadu wahâiba ré ré 're iwanomro mono norî hâ, wa za awa'awi wahâiba na saprî za'ra ni, waptu na 're ïdatõmo si'râmi za'ra mono ne. Danhimnihârâ hâ da te wapari za'ra wi, ni'wam norî hâ ïsazei'wa norî hâ dawana 're ïdâ'â za'ra mono hâ te za apâ ahâiwa'utu, dâ'â ãna oto 're hâimana u'âsi za'ra mono da, ïhâiba tiwi 're si'utõrî waihu'u za'ra mono ãna. Tawamhâ wa norî zama wahâiba ré ré 're iwanomro mono norî hâ, wa za duré wahâiba ïtém na saprî za'ra ni, za oto wawi 're ïsi'utõrî za'ra mono õ na hâ.

53 Ti'ai ãma ré hâ, wahâiba hâ si'utõrî pese di. Tane nherē, wa za tô niwapsi wahâiba ïtém na saprî za'ra ni, za oto wawi 're ïsi'utõrî waihu'u za'ra mono õ na hâ, ïré 're wahâimana u'âsi za'ra mono da oto, õne u'âsi.

54-55 ãne hâ niwa za wama romhâimana za'ra wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'rata 'wa norî hâ duréihâ te te ãma ïrob'ui'éré sirõmo zahuré zéb zarina, te za tô wama ãma uwaimrami za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ, za apâ ïwahâiwa'utu za'ra zém na hâ. ãne duréihâ ãma ïrob'ui'éré siro hâ:

"Re ïdadâ'â za'ra mono zém na, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ãma ai'uté. Te za uprosi pese oto. 'Re ïdadâ'â za'ra mono zé hâ, e mahâta tawamhâ te te da'ãma ïai'uté za'ra zéb da hâ. Marî õ di oto. Robaba uptabi di. Duré, e mahâta te ïsiptetezé hâ tâma 're hâimana oto, te te ãma 're ïda'a'uprosi mono zéb da hâ, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne hâ. Marî õ uptabi di oto, tâma hâ."

ãne duréihâ ãma ïrob'ui'éré siro hâ te 're hâimana, za dama ïromhâimanazém na hâ.

⁵⁶ E marī wa, ma tō aré 're īwadā'â za'ra mono zé hā siptete na wazada 're hāimana za'ra. Wawasétē na 're īwanomro mono zéb zarina, ma tō aré tō siptete na wazada 're hāimana za'ra, te te 're īwa'a'uprosi mono zéb da hā. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'u'i'érézéb zarina, 're wanomro wē mono õ wa, ma tō aré te te siwi 're wa'awē'õ pese, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

⁵⁷ Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono āma si, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. E marī wa. Ōhō si, ma tō 're īwadā'â za'ra mono zém na hā wama āma ai'uté za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu si, īwē uptabi hā te te wazada ī'manharīzém na hā.

⁵⁸ Īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, taha wa, te za asiptete u'âsi Cristuhu āma si 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono āna. Wanhib'apito ma, 're īromhuri za'ra wa'aba mono zé hā taréi õ di. Āne na asina waihu'u za'ra wa'aba wa, te za tāma 're īromhuri pese u'âsi za'ra wa'aba mo, asimi'ē na.

16

Zeruzarē āma īsazei'wa norī ma, rob'uiprazé da te dasiwi ī'rā'ōtōzé wasu'u

¹ īsazei'wa norī ma, rob'uiprazé hā asiwi ī'rā'ōtō aba zéb da na, wa za oto aima āma roti za'ra wa'wa. Darasiza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma īsazei'wa norī, daza'rui mono bâ siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma, te tāma īroti za'ra zém na, wa za aima roti za'ra wa'wa, duré a norī wa'aba zama 'manharī za'ra wa'aba da.

² Dumidu sidāpāsi 're sāmra aba mono da, te za rob'uiprazé hā 're īpo'o u'âsi za'ra wa'aba mo, aihâiba mono bâ wa'aba. Aipawa'â hā syry na 're waibui wa'aba mono wamhā, syry na te za 're īpo'o za'ra wa'aba mo. Duré sa'ëtē na 're waibui wa'aba mono wamhā, sa'ëtē na te za duré 're īpo'o za'ra wa'aba mo. Atēme īwisi aba wapsi, asiwi 'rā'ōtō aba da, asima rosa'rata za'ra wa'aba õ di za. īwana ré, te za asiwi 're ī'rā'ōtō u'âsi aba mo dumidu sidāpāsi, īzô nomro sirōmo da.

³ Tawamhā atēme āma īwisi aba wapsi, asiwi īpisutu za'ra wa'aba norī hā wa za īré satōri za'ra Zeruzarē u, asōprubzéb za'ra wa'aba ré hā, te te siwi āri da. Rob'u'i'éré ré zama, wa za satōri za'ra, wa te īwēsāmri za'ra norī wasu'u na rob'u'i'éré hā.

⁴ Tawamhā, āté īzama wa za īsimā rowē, Zeruzarē u īmorī da hā. Taha wapsi, wa za īsiré īmorī za'ra, asiwi īpisutu za'ra wa'aba norī siré hā.

Paru hā za datēme īmorīzém na dama īsiwasu'uzé wasu'u

⁵ Wa tō ūsimā rowairébē, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u, a'ā ūmorī da, tame ūsazei'wa norī siré a'ā ūnhamra hutu da. Masédoniza hawip si, wa za oto āma atēme ūmorī 'wa, tamomo.

⁶ Tawamhā, atēme āma ūwisi aba wamhā, āté wa za ai'rata ūhaimana hā za'ra wa'wa. Āté rowa'u'u wahā 're sa'wari mono ré, wa za a'ā ai'rata ūnhamra hā za'ra wa'wa. Tamep si, te za asowi ūpawaptob za'ra wa'wa, nimomo ūmorizéb da hā, rowē na ūmorī da, aihawi za'ra wa'aba.

⁷ Āma atēme ūwisi za'ra wa'aba wamhā, ai'rata ūnhamra hutu za'ra wa'aba da, te ūsina roti õ di. Ai'rata ūnhamra hā za'ra wa'aba da si, wa tō ūsimā wē. Āne na dâ'āsina, awa'awi āma atēme ūwisi aba õ di za. Nimahā na si, wa za āma atēme ūmorī za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za ai'rata ūnhamra hā za'ra wa'wa, Wanhib'apito te te ūma pisutu pese wapsi.

⁸ Taha wa, wa za a'ā āme nhamra Épézu āma, Pëtecoti na bâtâ nhisi hā za ūwa ūwaptā'azéb u, dato'i 'manharizéb u.

⁹ Ūnhimiromhuri wē'ō'wa norī hā ahâ uptabi nherē, ma tō 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ūnhowa ropese ūma, āme te tâma 're ūromhuri mono zéb da hā. Taha wa, āmemhā ūma romhuri ahâ uptabi di za, Zezusihî wasu'uwe na te dama 're ūromhuri mono zéb da hā.

¹⁰ Duré, Timotiu hā atēme āma wisi za'ra wa'aba wamhā, ma'āpē asowi sawi wē za'ra wa'aba za, sina hâtâ'ā āna ai'rata sâmra aba da. Wa hā Wanhib'apito ma, te 're ūromhuri mono ne, te duré taha zama te te tâma 're romhuri. Taha wa, te za asowi ūsawi pese za'ra wa'wa.

¹¹ Mreme wapu na 're haimana mono newa, duré taré 're ūhaimana mono newa, asowi wē'ō za'ra wa'aba õ di za, āma atēme wisi za'ra wa'aba wamhā. Te za āma ana wa'wa, rowē na aihawi wa'aba wei morī da apâ, we ūtēme wisi su'u da. Taha wa, wa zahadu sô mapari za'ra a'ā, ūsiré romhuri'wa norī zô zama.

¹² Wasisänawā Aporu hā wa za duré aima āma wasu'u za'ra wa'wa. Wa tō aré nasi tâma roti u'āsi, wasiré ūsazei'wa norī siré āma atēme morī za'ra wa'aba da, te te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherē, te te sima rowē õ di, ta norī siré āma atēme ūmorī za'ra wa'aba da hā. Marī hā tâma haimana õ wapsi, te za, u, āma atēme timorī za'ra wa'wa, te te asabu za'ra wa'aba da.

Paru hā roti na za te te oto dama ūrāsutuzém na rowasu'u

¹³ Asimiza'rese te za asimirosa'rata na 're aihaimana za'ra wa'aba mo. Cristuhu nhimiroti zarina si 're anomro u'āsi aba mono da, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo. Aihaimana prédup sina te za 're aihaimana za'ra wa'aba mo, asina 're aihâtâ'ā za'ra wa'aba mono āna. Asiptete sina te za āma 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono āna.

¹⁴ 'Re asimizawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za uburé marī hā dama 're ī'manharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁵⁻¹⁶ Esitépanasihi ãma, wa za oto aipo're pu'u za'ra wa'wa, īsōrōwa ãma īsiré 're īhâimana za'ra mono norī ãma zama. Ta norī hā ma tō sazei 'rata za'ra, Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi ãma, 're īsi'ubumroi mono norī hā. Ta norī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'u'wē 're īhâimana za'ra mono norī hā simi'ē na te te 're pawaptob u'âsi za'ra mono da si, ma tō 're si'madâ'â za'ra. Āne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, īsisānawā norī, ta norī nhimiroti hā te za 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, īsiré norī hā simi'ē na te te 're īromhuri pese za'ra mono norī nhimiroti zama.

¹⁷⁻¹⁸ Esitépanasi norī hā we ītēme sihutu wamhā, ma tō īma rowē watobro, Potunatu norī hā Aca'ituhu me. Wa hā ai'rata 're īnhamra aba mono õ wa, wa ai'ãma 're īpē'ēzé u'âsi za'ra wa'wa. Tane nherē, ta norī hā ai'upana wa'aba we ītēme sihutu wa, ma tō sina īma rowē wazere za'ra, te te sina aima 're īrowē zani u'âsi za'ra wa'aba mono ne. Ta norī hā te za asima 're īwasu'u wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁹ Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi ãma īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī hā te ãma asawi za'ra wa'wa. Atira hā te duré ãma asawi za'ra wa'wa, Prisiraha me. Uburé īsōrōwa ãma rowahutu u siré 're īsi'rā'ōtō u'âsi mono norī zama, te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Simisutu, Wanhib'apito ãma oto 're anomro aba mono wa, te ãma asawi za'ra wa'wa.

²⁰ Āme wasisānawā norī 're īsi'ubumroi mono norī hā te duré uburé ãma asawi za'ra wa'wa.

Duré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, te za uburé asiré īsazei'wa na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hârâ za'ra wa'aba mo.

²¹ Wa hā Paru, īsi'uihâ na wa za oto aima rob'ui'éré na 'râsutu za'ra wa'wa, īnhib'rata na te ãma asawi za'ra wa'aba zéb da hā.

²² Wanhib'apito zawi'õ'wa norī ma, 'Re īhâimana u'âsi mono hā, rowē'õ te te tâma 're apisutu mono za.

Wanhib'apito, apâ we aimorî su'u za.

²³ Wanhib'apito Zezusihi ma, wa ai'ãma tâma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²⁴ Cristu Zezusihi ãma simisutu oto 're wanomro mono wa, wa asawi na ãma 'râsutu za'ra wa'wa, īma asawi uptabi za'ra wa'aba wa.

2 Corītu norī

Paru hā, maparane āma te te duré ĩrob'ui'érézé, Corītu norī ma Ĩbaihā wasu'uzé

ĩmorī'rata na Paru hā te te Corītu norī ma rob'ui'éré parimhā, ma tō duré aimawi na tāma rob'ui'éré za'ra, ĩbaihā 're, dama ĩhaimana õ na. Rob'ui'éré hā ĩtēme wisi za'ra wamhā, ma tō tiwi tirobzei'õ za'ra, tinhimi'ui'éré na hā ĩwasétē na te te tāma nharī za'ra wa, Paru hā. Nima norī hā ma tō duré Paruhu āma rosa'rata za'ra, sena na Zezusihi zadawa wasu'u'wa na 're ĩmorī õ na hā. Ma tō duré tāma nharī za'ra, ĩsazei'wa norī hā tiwasédé hā te te ĩmanharī za'ra norī ma, te te rowairébé 'ru te. Taha wa, Paru hā tinhimi'ui'éré na ma tō asa sa'ëtē tāma nharī za'ra, sada ĩhaimana za'ra norī ma. Ma tō duré tāma siwasu'u za'ra, Zezu Cristu hā sena na te te ĩtēme ĩsatōrī za'ra na hā. Ma tō duré wama rowasu'u za'ra, sena na Zezusihi nhirā zarina si 're ĩdanomro mono zém na hā, duré 're ĩwanomro mono zép tém na, Zezusihi nhimi'manharī wē zéb zarina.

¹ Wa hā Paru, wa āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi āma, ĩwasu'u'wē u 're asi'rā'ōtō aba mono norī ma, asiré. Üburé Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, 'Re ĩhaimana u'âsi mono nhib'a'u'wē 're aihaimana za'ra wa'aba mono norī ma zama, wa āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. 'Re ĩhaimana u'âsi mono hā ma tō ipsisu, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa na ĩsadawa para dama 're ĩhaimana mono da, daro mono bâ, te te sima ĩwézéb uwaibaba.

Wano hā te duré āma ĩzadawa wapto, uburé te aima āma ĩrowasu'u za'ra wa'aba zém na hā, Timotiu na wano nhisi hā.

² Wamama ma, wa ai'āma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhaimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hā ai'āma 're haimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da.

Paru hā, 'Re ĩhaimana u'âsi mono āma ĩwatazé wasu'u

³ 'Re ĩhaimana u'âsi mono āma si, 're wawata za'ra wa'aba mono za, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama āma. Ta hā te wa'āma 're siwamri u'âsi. Te duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, wapē hā ĩ're wama 're simi'wara u'âsi mono da.

⁴ Wa hā, duré Timotiu, uburé marī ĩpire hā wa te 're sépata mono wamhā, te za tō te te 're wapawapto, wapē ĩ're wama 're sa'wari mono da. Taha wa, wama waihu'u pese di oto duré, ĩsarina, wa te 're ĩdapawapto mono zéb da hā, wasine 're dapē'ẽ nhimi'wara mono da, marī ĩpire hā da te

're sépata za'ra mono wamhā. 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īwapawapto mono ne, wa za tō wa norī zama wa te 're dapawaptob za'ra, dapē hā ī're dama 're simi'wara mono da apâ.

⁵ Wa norī hā Cristuhu zazei'wa 're wahāimana mono wa, wa wa te 're robzépata, ti'ab ré Cristu hā te te 're īrobzépata mono ne. Īsine, wa te 're robzépata mono nherē, ta hā te za te te 're wapawaptob u'âsi, wapē ī're wama 're sa'wari mono da, wato sina duré 're wahāimana u'âsi mono da.

⁶ Wa norī hā, Cristu, wa te dama 're sadawa wasu'u mono wa, te da te wama 're rob'manhari wasétē u'âsi. Taha zarina, wa te 're robzépata mono nherē, wama 're rowē mono di. E marī wa. Wanhimiromhuri zarina 're īsaze za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono wa, duré īsimipawaptobzéb zarina, aipē hā ī're aima 're simi'wara aba mono wa. Wa norī hā wa te 're robzépata mono wamhā, te tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're wapawapto, wapē ī're wama 're sa'wari u'âsi mono da. Āne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te za 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo, āne: "Paru norī hā te te 're robzépata zahuré mono nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īpawaptob u'âsi zahuré mono ne, te za duré te te 're wa'apawapto, wapē ī're wama 're simi'wara u'âsi mono da." Āne te za 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo. Taha wa, wasine 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhā, te za asiptete sina āma 're anomro aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono āma. Tawamhā, te te 're īwapawapto mono ne, te za tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, aipē ī're aima 're simi'wara aba mono da.

⁷ Āne na, wa tō wa te ai'āma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono za 're īrēme za'ra wa'aba mono õ na hā. Taha wa, wasine 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhā, tō sena te za duré 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, te te 're īwapawapto u'âsi mono ne, apâ 're aipē ē nhimi'wara u'âsi aba mono da.

⁸ Wasisānawā norī, wa duré wasima wē ni, wa te āma aipo're pu'u za'ra wa'aba da, Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma wahāimana ré, rowasédé hā wazada īhāimanazém na hā. Tame, wa te robzépata za'etē uptabi wa, wa tō aré wasina rosa'rata ni, sena na oto wadâ'â da newa.

⁹ Āne, wa tō wasina rosa'rata ni, 'rāwi: "Tō sena, wa za wadâ'â ni, romhutu na." Tawamhā e marī da, ma tō āne hā wazada tiromhâiba bété. 'Rāwi wawaihu'u pese na 're wasi'madâ'â tō mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono si, wa te 're umnhasi pese mono da si, ma tō āne hā wazada tiromhâiba. 'Re īhāimana u'âsi mono si waihu'u pese di, te

te 're ūda'ahāiwa'utu mono da hā. Duré tāma dawaihu'u pese di, te te 're ūda'ab'madâ'ā mono da hā, rowasédé hā dazada 're hāimana mono wamhā.

¹⁰ Ta hā ma tō wanho'reptu tō, wadâ'âzém hawi, wa te wasina romnhimimnhasi uptabi nherē. Taha zarina, te za te te 're wanho'reptu duré, wazada 're ūromhāimana wasétē mono zém hawi. Taha wa, wama umnhasi uptabi di, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā te te 're ūwanho'reptui mono da hā.

¹¹ A norī wa'wa hā wa'âma 're aimreme zusi aba mono zém na 're wapawaptob za'ra wa'aba mono wamhā, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā te za te te 're aiwapari za'ra wa'wa, te te 're wanho'reptui u'âsi mono da. Āne wamhā, īwē na si te za tō wama 're sōprub u'âsi. Taha zarina, te za tō da'ahâ na âma 're dawata za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono âma hā, īwē na si wama 're sōprub u'âsi mono wa.

Paru hā datēme morī tō da, te te âma ūsaprīzé wasu'u

¹² Ni'wam norī hā asiré 're hāimana za'ra wa'aba mono nherē, ma tō wahāimana nhipse na hā wa'âma siwi tihi. Tane nherē, senai ò di ta hā. Wa norī hā 'râwi wapē'ē na 're wasiwe'ō mono ò di. E marī wa. Marī hā wa te ai'âma 're 'manharī za'ra wa'aba mono ò wa, 're wahāimana wē u'âsi mono wa. Pi'uriwi aiwi 're wahāimana za'ra wa'aba mono ò di. Marī īwē si, wa tō wa te aimā 're 'manharī za'ra wa'wa. Ti'ai âma ūsazei'ō'wa norī nhimirowaihu'u pese zarina, 're wahāimana mono ò di. 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb zarina si, wa āne na hā 're wahāimana oto.

¹³⁻¹⁴ Wa te âma aimā ūrob'ui'érē za'ra wa'aba zé hā e pire di, 're sōré za'ra wa'aba mono wamhā, duré âma ūwaihu'u za'ra wa'aba da hā. Mare di. Aimā wapu za'ra wa'aba di. E marī wa. Wazadawa nhipse na, marī na wa te âma aimā rob'ui'érē za'ra wa'aba ò wa, aimawi na wa te âma aimā 're roti za'ra wa'aba mono ò wa duré. Āne na hā sena na 're ūwahāimana mono zé hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba ò di. Tane nherē, wa tō wa te wasima 're aiwē za'ra wa'wa, nimahā na asiwi wawaihu'u pese za'ra wa'aba da, wazadawa nhipse ò na 're ūwahāimana mono na hā. Tawapsi te za Wanhib'apito Zezusi hā nimahā bâtâ na apâ we ūmorizéb âma, wa'âma atob'uzu za'ra wa'wa, wa norī hā za duré ai'âma ūwatob'uzu za'ra wa'aba ne, tō taha bâtâ na hā.

¹⁵⁻¹⁶ 'Re ūhāimana mono zém na, ūwesâmri za'ra wa'aba newa, wa tō aré ūsimia rowē, â hawi Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi, apâ ūmorī wamhā, âma atême ūmorī aba na, te sahu da duré. Masédoniza u we ūmorī 'rata wa, âma atême ūmorī aba ne, duré âma atême ūwisi aba da, te asabu na sahu za'ra wa'aba da, wa tō ūsimia rowē aré. Āhā wamhā, te aré asiwi ūpawapto wa'wa, Zudeza u ūmorizéb

da hā. Āne 'wa'âhā, aré maparane īnhimipawapto wē zé hā aima wa'aba hā, īnhimiromhuri na hā.

¹⁷ Tane nherē, āma atēme īmorī aba zém na, te sahu õ di. Masédoniza hawi apâ īmorī ré, āma atēme īsipai waihu'u za'ra wa'aba õ di tō. Marī hā īma hāimana wa, wa tō īnhimirosa'rata na āma saprī, āma atēme īmorī aba tō da a'â. Āne wa, ni'wam norī hā asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono norī hā ma tō īma rosa'rata wasétē za'ra, īzadawa nhipe se na hā, īmreme hā tō senai õ newa. E īnhimirosa'rata na 'rāwi te īsiwi ro'wa'rutu wa, wa tō āne hā īsimā pisutu, āma atēme īmorī aba tō da hā. Mare di. E īsazei'õ'wa norī hā sima si 'rāwi te te 're īrosa'rata za'ra mono ne, wa tō āne hā īsimā pisutu. Mare di. Āne wab õ di. īsazei'õ'wa norī hā marī na te te dama 're ropisutu za'ra mono wamhā, awa'awi te za te te dawi āma 're saprī za'ra, simirosa'rata na saprī pese wa, ta norī hā. īsimiropisutu na ropsi'âri õ nherē, te za te te dama 're nharī za'ra, siwa'rāmi. E āne, 're īhāimana mono zé hā, wa hā. Mare di. Ānei õ di.

¹⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono hā, dama umnhasi uptabi di. Niwamhā dama sadawa nhipe se õ di. Ta hā ma tō īpisutu, te dama 're sadawa wasu'u mono da, sena na. Taha wa, wa hā nimahā na hā aima īzadawa nhipe se za'ra wa'aba õ di. Te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zé hā, taréi õ di. īnhimirosa'rata waptu na hā te āma 're saprī mono õ di.

¹⁹ Zezu Cristu hā bété, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra hā. Ta hā tinhimiroti ahâ na te te āma 're azaprī mono õ di. Tō õhō si īsimiroti hā te tāma 're hāimana. Tane duré, wa norī hā īsadawa wasu'u'wa norī hā, Sira hā duré Timotiu hā, tō ī'uwaibaba si, wa tō wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. Ta norī me, wa tō wa te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'wa, Cristu hā.

²⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono, īwē na te te dama 're īaropisutu mono zé hā ahâ uptabi nherē, ma tō Zezu Cristu hā pisutu, uburé te te dama āma 're ī'a'uwaimrami mono da hā. Taha wa, Zezusi hā wama umnhasi di oto, uburé te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono da hā. Wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā wasiré 're wasi'rā'õtō mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're wawata za'ra mono wamhā, wa 're wamreme zusi, āne: "Tane tō." E marī te wasu'u, ã hā. Cristu, tō sena uburé marī na te te wama 're ī'a'uwaimrami mono zé, te wasu'u. Tane duré, wa norī hā īsadawa wasu'u'wa norī hā sena na, wa wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, īwasu'uwē wasu'u na hā.

²¹ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō te te 're wapawaptob u'âsi za'ra, wanhiptete sina Cristuhu āma 're wahāimana za'ra mono da. A norī wa'aba zama, te duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, asiptete sina āma 're anomro u'âsi aba mono da. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō

wapisutu za'ra, īwasu'uウェ na, wa te tāma 're romhuri za'ra mono da, wa norī hā.

²² Tipē'ēzani hā ma tō duré te te wama 're anhomri, wapē'ē 're, wama 're īhaimana za'ra mono da hā. E marī te tawamhā wama wasu'u za'ra, Īpē'ēzani hā wapē'ē 're, 're īhaimana mono zé hā. 'Re īhaimana u'âsi mono nhib'a'uウェ 're īwahaimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Duré, Īpē'ēzani hā wapē'ē 're, oto 're sāmra mono wa, wa za wa te 're waihu'u pese za'ra, 'Re īhaimana u'âsi mono, sena na za te te wama āma 're ī'a'uwaaimrami mono zém na hā, uburé te te wama 're īaropisutu mono zéb zarina.

²³ Wa hā apā īmorī wamhā, āma atēme īsipa za'ra wa'aba õ di tō, Corītu u hā. E marī wa. Marī hā 'manharī wasétē za'ra wa'aba wa, te aihā za'ra wa'aba tō da, āma atēme īwisi aba õ di tō, apā. Tō sena, wa ãne hā aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'âsi mono nho'a. Taha wa, īzadawa nhipese wamhā, 'Re īhaimana u'âsi mono te za tō īazâ.

²⁴ E wa norī hā asib'apito aima 're wahāimana za'ra wa'aba mono bâ, te za bété wanhimiroti hā 're īsaze za'ra wa'aba mo. Mare di. Asib'apito hā aima 're wahāimana za'ra wa'aba mono õ di. A norī wa'wa hā te asiptete sina āma 're anomro aba mo, Cristuhu āma, 're sazei utōrī za'ra wa'aba mono ãna. Taré, wa wasiré wa te tāma 're romhuri za'ra, ato sina āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono zéb da hā.

2

¹ Æne wa, wa tō īsimā āma saprī, apā āma atēme īmorī aba tō da a'â, te īsina aima ropisutu za'ra wa'aba nherē, īmreme na te duré aihā za'ra wa'aba wa, aiwi robzei'õ za'ra wa'aba tō da. Āma atēme īmorī 'rata za'ra wa'aba wamhā, īnhimiroti na te aihā za'ra wa'aba zém na hā ma tō aiwi tirobzei'õ za'ra wa'wa. Æne tō da duré, āma atēme īmorī aba õ di za a'â.

² Āma atēme īmorī za'ra wa'aba 'wa'âhā, ãté te aré aiwi tirobzei'õ pese za'ra wa'wa duré, ai'rata īnhamra aba wamhā. Æne wamhā, e 'wam norī hā te aré sina īma rowē wazere za'ra, īwi robzei'õ pese wamhā. Ni'wai õ di aré, ãté. E marī wa. A norī wa'aba wi, aiwi robzei'õ za'ra wa'aba wa.

³ Æne wa, wa tō rob'ui'éré si āma aima sōmri za'ra wa'wa a'â, te īsina īropisutuzém nhibrob're. Wa tō īsimā rosa'rata, ãne: "Āté ītēme īmorī za'ra wamhā, te za īwi tirobzei'õ pese, īnhimiroti hā te te 're wapari za'ra mono õ wa, ta norī hā. Æne wa, wa za rob'ui'éré si tāma sōmri za'ra a'â. Tawamhā, īnhimiroti hā te te saze za'ra wamhā, īto sina, wa za ītēme īmorī za'ra oto. Æne wamhā, tāma īto za'ra zéb zarina, te za duré to sina sima 're hāimana za'ra, ta norī hā." Æne wa tō īsimā rosa'rata, aï'āma za'ra wa'aba hā. 'Re aihāimana za'ra wa'aba mono zém na, 're ītoi mono õ di. E ãne hā ī'uwaibaba,

īma hā. E wē di. Mare di. Taha wa, wa tō a'ā rob'ui'éré si āma aima sōmri za'ra wa'wa.

⁴ Te āma aima rob'ui'éré 'rata za'ra wa'aba wamhā, wa tō ai'āma robzépata za'etē za'ra wa'wa, īpē'ē 're. Āne wa, īpē'ēzé uptabi di. Taha wa, wa tō aiwa'ō duré. E tawamhā, aiwi robzei'ō za'ra wa'aba da, wa tō āne na hā āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. Mare di. Āne da hāi õ di. Īma asawi uptabi za'ra wa'aba zém na asawi īwaihu'u za'ra wa'aba da si, wa tō āne na hā āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa.

Aibâ āma, īwasédé hā da te oto 're īmadâ'ā za'ra mono õ zé wasu'u

⁵ Ni'wa hā aibâ hā, asiré 're īhaimana za'ra wa'aba mono hā misi ma tō tihaimana wasétē na sina īwi robzei'ō. Tane nherē, e īwi si ma tō tirobzei'ō. Mare di. A norī wa'aba wi zama, ma tō aiwi tirobzei'ō za'ra wa'wa syry na, aibâ 're īhaimana wasétē mono zém na hā. E aiwi robzei'ō pese za'ra wa'aba wa, wa tō āne na hā aima rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Syry na ma tō aiwi tirobzei'ō za'ra wa'wa. īwi si ma tō tirobzei'ō pese, tiwasédé hā te te 're ab'manharī mono wa, aibâ hā.

⁶ Ō hā aibâ hā ma tō asawi īwē'ō za'ra wa'wa. Ai'ahâ wa'aba na ma tō asawi īwaihu'u za'ra wa'wa ta hā, asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wa, asiré 're haimana za'ra wa'aba mono tō da a'ā. Āne hā wē di tō.

⁷ Tane nherē, a norī wa'wa hā īwasédé hā āma 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono õ di za oto. Tāibâ. Ma tō siwē'ō, tiwasétē na hā. Apâ te za asawi ī'āri wē wa'wa, robze na asiré 're haimana aba mono da oto apâ. Tiwi robzei'ō pese wa, 'Re īhaimana u'āsi mono te te rēme tō da, te za apâ asawi ī'āri wē wa'wa.

⁸ Taha wa, ma'āpē asawi pawapto wē wa'aba, aima īsawi pese za'ra wa'aba zém na, te te sina aiwaihu'u pese za'ra wa'aba da, robzei'ō u'āsi 're haimana tō mono da, asiti za'ra wa'aba.

⁹ īnhimi'ui'éré 'rata na, wa tō aima āma roti za'ra wa'wa, aibâ hā tō õ hā asawi wē'ō za'ra wa'aba da. īnhimiroti si 'madâ'ā za'ra wa'aba zō, wa tō aima āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, aibâ hāiba na hā.

¹⁰ A norī wa'wa hā, dawasédé da te 're īmanharī za'ra mono zém na hā oto da'āma 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono tō da, asima 're pisutu za'ra wa'aba mono wamhā, īzama te oto da'āma 're ab'madâ'ā mono õ di za tō. Taha wa, aibâ hā tiwasédé īpire hā tō sena te te 'manharī wamhā, wa za tō īsima pisutu, asarina wa'aba, īwasédé hā te oto āma 're 'madâ'ā tō mono da, simisutu ato sina asiré 're aihaimana za'ra wa'aba mono da apâ. Cristuhu nho'a, wa āne na hā aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, īwasédé hā za te oto āma 're īmadâ'ā mono õ na hā, aibâ āma hā.

¹¹ Aibâ hā tiwasédé te te 're ū'manharī mono zém na hā, wa te oto āma 're 'madâ'â za'ra mono tō da, wa te wasima pisutu za'ra ū' wamhā, Satanasi hā te za tizadawa nhipeze zéb zarina, wama 're simiza'repese za'ra. Marī na te za te te wawi 're ro'wa'rutu u'âsi za'ra, wasiré ū'sazei'wa norī wi, robzei āna wasiré 're wahâimana za'ra mono da oto. Satanasihi hâimanazé hā wama waihu'u pese za'ra di. Taha wa, wa za tō wasima pisutu pese za'ra ni, ū'wasédé hā wa te oto āma 're 'madâ'â za'ra mono tō da, aibâ āma hā.

Paru hā Torowadi āma sāmra ré, hâtâ'â na ū'samrazé wasu'u

¹² Æne wa za duré aima ū'siwasu'u za'ra wa'wa. Torowadi na 'ri nho'ōmo nhisi u, wa tō mo, tame Cristuhu wasu'u'uwē hā te dama wasu'u da. Tamomo ū'morī wamhā, Wanhib'apito hā ma tō ū'ma 'ridawa ū'nhowa, tame te oto tāma romhuri da.

¹³ Tane nherē, wa tō ū'hâtâ'â sina ū'hâimanana, wasisānawā Titu hā ū'zô sāmra ū' wa, tame te sōpētē dā nherē aré. Taha wa, wa tō ū'ne haré ta hawi mo, Masédoniza u we ū'morī da.

Wedewa'u ū'sadazei uptabi hā dama 're ū'sadazei pu'u mono ne, Cristuhu wasu'u'uwē na da te āma 're ū'ropéi mono zé wasu'u

¹⁴ Tane nherē, 'Re ū'hâimanana u'âsi mono āma si, wa za 're ū'wata u'âsi. Ta hā te za sisarina te te 're wa'anhimroi u'âsi, Cristuhu āma 're ū'wahâimanana za'ra mono zéb zarina, wa'āma 're sib'a'uwē za'ra mono wa. Da'wapéi'wa norī nhib'apito hā tinhitob'ru norī āma te te ai'uté za'ra wē te, da'ahâ nho'a sisarina te te 're ū'simroi mono ne, taha ma si wa te oto tāma 're romhuri za'ra mono da, te za sisarina si te te 're wanhimroi u'âsi, 'Re ū'hâimanana u'âsi mono hā. Te duré te te 're wapawaptob u'âsi za'ra, Cristuhu wasu'u'uwē si daro mono bâ wa te dama āma 're ropéi mono da, Cristu hā aihīni da te oto 're waihu'u za'ra mono da. Wedewa'u ū'sadaze hā da te 're zata za'ra mono wa, 're ū'sadazei pu'u za'ra mono ne, wa za wa te dama āma 're ropé, Cristuhu wasu'u'uwē hā.

¹⁵⁻¹⁶ Wedewa'u ū'sadaze hā 're sadazei wairébé mono wa, dama 're ū'wé wairébé mono ne, te duré 'Re ū'hâimanana u'âsi mono hā wama 're toi u'âsi za'ra, Cristuhu wasu'u'uwē hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono wē te. Tane nherē, aiwa da te dasima 're wē za'ra mono ū' di, Cristuhu wasu'u'uwē hā. Ni'wam norī hā ū'wasu'u'uwē te te siwi 're wē'ō za'ra mono wamhā, ta norī hā te za tipē'ē 're dâ'â u'âsi ne 're hâimanana u'âsi za'ra, 'Re ū'hâimanana u'âsi mono nhiti. Marī hā dama uzé pire wa, da te dasiwi 're ū'wé'ō za'ra mono ne, te ta norī hā te te siwi 're wē'ō pese za'ra, ū'wasu'u'uwē hā. Ni'wam norī si ū'wasu'u'uwē te te sima 're ū'wé za'ra mono norī si, te za 'Re ū'hâimanana u'âsi mono hā te te 're anho'reptu, hâiwa āma ū'rata 're si'ubumroi u'âsi mono da. Ta norī ma si, tāma 're wē u'âsi za'ra mono di Cristuhu wasu'u'uwē hā, marī ū'sadazei uptabi hā 're sadazei wairébé mono wa, dama 're ū'wé wairébé mono ne.

E 'wa hā 're hāimana mono bā, si'uihā na tiwaihu'u pese na Cristuhu wasu'uwē na romhuri na te te āma 're ūwaimrami mono da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Ni'wa hā sada hāimana õ di.

¹⁷ Ni'wam norī hā 're simarī ahâ za'ra mono da si, te 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're romhuri za'ra. Tane nherē, wa norī hā ta norī ne, 're wahāimana za'ra mono õ di. Marī aimawi zō, wa te wasima 're romhuri za'ra mono õ di wa norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na hā. Cristuhu waihu'u pese zarina si, wa tō wa te dama 're rowasu'u za'ra sena na, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a, āne da, te te wapisutu za'ra wa, ta hā.

3

'Re īhāimana u'āsi mono hā te te dama ūropisutuzép té wasu'u

¹ Āne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba wa, te za duré wa'āma ūrosa'rata za'ra wa'wa ãté, 'râwi wasina ūwawatazém na hā. E wanhimiromhuri na wawasu'u na rob'ui'éré ré, wa tō āma atēme za'ra wa'aba hā wanem ni, sena na 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na, wa te dama 're ūromhuri mono zé wasu'u na rob'ui'éré ré hā. Mare di. Ni'wam norī si te za atēme 're sihutu 'wa, nima hawimhā, ūsimiromhuri wasu'u na rob'ui'éré ré hā. Duré aihawi wa'aba hā, ūsimiromhuri na dama 're ūwasu'u za'ra wa'aba mono zéb ré, te za ta norī hā 're nomro, nimomo. Tane hāi õ di, wa norī hā.

² Darob amoi u, 're wane mono wamhā, asimirob'ui'éré za'ra wa'aba ré, 're wane mono õ di, da te dasiwi 're ūwawaihu'u mono zéb da hā. Mare di. Cristuhu wasu'uwē na wanhimiromhuri zarina 're saze za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono āma si 're anomro wē wa'aba mono zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono wamhā, taha zarina si te za da te dasiwi 're wawaihu'u, sena na 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're ūwahāimana mono na hā.

³ Wanhimiromhuri zarina si, Cristu hā 're saze za'ra wa'aba mono wa, te taha na si da te 're wawaihu'u, Cristuhu zadawa para si, wa te dama 're ūromhuri mono zém na hā, danhimirob'ui'éré hā da te 're sôré za'ra mono wa, marī hā da te āma 're ūwaihu'u za'ra mono ne. Tane nherē, marī na da te 're ūrob'ui'éré za'ra mono zéb zarina, 're saze za'ra wa'aba mono õ di, a norī wa'wa hā. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ūsi'utōři'ō pē'ezani nhimipawaptobzéb zarina si, ma tō 're ūsaze za'ra wa'aba mo. E ētē tōmo baihā na rob'ui'éré zarina, ma tō 're ūsaze za'ra wa'aba mo. Mare di. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani hā marī hā aipē'ē 're te te aima 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tō oto 're ūsaze za'ra wa'aba mo, Cristu hā.

⁴ A norī wa'wa hā wanhimiromhuri zarina, ma tō oto 're īsaze za'ra wa'aba mo. Taha zarina te za oto asiwi īwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na Cristuhu zadawa para si, wa te dama 're īromhuri mono na hā. Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina si, wa tō wa norī hā sena na wasina waihu'u ni, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a.

⁵ E wa norī hā wasi'uihā na wama waihu'u pese di āne hā, Cristuhu wasu'uwē na wa te dama 're īrowasu'u mono zéb da hā. Mare di. 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īwapawapto mono zéb zarina si, wama waihu'u pese di, īwasu'uwē na, wa te dama 're īromhuri mono zéb da hā, taha zarina, da te 're saze za'ra mono da.

⁶ Taha si ma tō te te 're wapawapto, te te dama īropisutuzép téb zarina, wa te dama 're romhuri wē mono da. E niha tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té hā. E 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré, te wasu'u, ã hā. Mare di. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina 're īdanomro mono zép té, te wasu'u, ã hā. Mozésihi nhimi'ui'éré zarina 're danomro mono nherē, e taha zarina te za 're dasisō'reptu za'ra, ropipa hawimhā. Mare di. Ni'wa hā te te sina uwaimrami waihu'u õ di, Mozésihi nhimi'ui'éré hā. 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té hā da te 're saze za'ra mono wapsi, te za īpē'ēzani hā te te 're da'anho'reptu ropipa hawi, rowē na īsiré 're dahāimana u'āsi za'ra mono da oto.

⁷⁻⁸ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō tinhimiroti na rob'ui'éré, ētē tōmo baihā na, Mozésihi ma, te te sōmri da. Rowa'a za'ētē na ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā ītēme wī, Mozésihi u hā. Tawamhā, Mozési hā ētē tōmo baihā na rob'ui'éré te te mrampi pari, Izarazéhé nnihudu norī u sa'a hawi apā te te ītēme īré si'ra za'ra wamhā, ī'ubu na hā rowa'a hā sa'ētē di. Sa'a hawi, morī ré, ī'ubu na rowa'a hā syry na sipari nherē, tawamhā, Izarazéhé nnihudu norī hā titōmo na te te 'madā'ā hā waihu'u za'ra õ di, Mozési hā. E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hawi wa, rowa'a hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rada hā ētē tōmo baihā na rob'ui'éré hā, īsimirowa'a ré, Mozési hā te te datēme āwisi nherē, wē nherē, taha si, da te 're ī'madā'ā za'ra mono zéb zarina, 're dasisō'reptu waihu'u za'ra mono õ di. īsimiroti 'rada hā wē nherē, taha nhipai u wē uptabi di, īpē'ēzani nhimipawaptobzé hā, taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata 're īdanomro u'āsi mono zéb da hā, rowē uptabi āma hā.

⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhimiroti 'rata na ētē tōmo baihā na rob'ui'éré hā Mozésihi ma, te te īsōmri hā wē nherē, da te dasina 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ wa, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te siwi 're da'awē'ō. Tane nherē, te te dama īropisutuzép té hā taha si wē uptabi di. E marī wa. Taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te oto

're wa'awēsāmri mono wa, duré taha zarina, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madā'ā mono õ wa, Wamama hā.

¹⁰ Duréihā Mozési hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na rob'ui'éré ré ētē tōmo baihāi ré, te te si'rāi wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono te, rowa'a na te īré mo, wē wa, īsimiroti hā. Tane nherē, rowa'a hā ma tō ai'utō. 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép tép si, wē uptabi di oto, Cristuhu wasu'uwē na hā.

¹¹ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rada hā wē wa, ma tō Mozésihi hāiba na tirowa'a, ētē tōmo baihā na rob'ui'éré hā te te mrami ré hā. Tane nherē, āma ronomro hā õ di, rowa'a na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép tép si wē uptabi di, taha si 're si'utōrī waihu'u mono õ wa za, te te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u wē hā.

¹² 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té hā, niwamhā wawi 're si'utōrī za'ra mono dai õ wa, wa taha umnhasi sina, wa te 're 'madā'ā u'āsi. Taha wa, wapahi āna, wa tō wa te dama 're wasu'u u'āsi, ta hā.

¹³ Tawamhā Mozési hā ma tō 'rā ubu ré datēme simasisi, īubu na rowa'a hā tiwi īsi'utōrī na te te siwi waihu'u za'ra tō da, Izarazéhé nnihudu norī hā. Tanei õ di, wa norī hā. Cristuhu wasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono wamhā, wanhiséb āna, wa za tō wa te dama āma 're rowasu'u za'ra, niwamhā dawi 're si'utōrī mono dai õ wa za.

¹⁴⁻¹⁵ Duréihā Izarazéhé nnihudu norī hā ma tō 'rāihatob za'ra. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā te te 're waihu'u za'ra mono õ di, niha te te sina tāma 're īuwaimrami za'ra mono zéb da hā. Ta hawim haré, te zahadu da'rā ubu ré 're īdahāimana za'ra mono ne, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutu za'ra zéb 'rata na rob'ui'éré hā te te sima 're sōré u'āsi za'ra, rowahutuzéb āma, īsimiroti 'rada hā te te 're īmadā'ā pese za'ra mono zéb zarina, te te 're sō'reptu za'ra mono da newa, ta norī hā. Tane nherē, ni'wam norī hā Cristuhu āma 're nomro mono wapsi, te za da'rā ubu āna 're īdahāimana za'ra mono ne 're hāimana za'ra, ta norī si.

¹⁶ Ni'wam norī hā Wanhib'apito wasu'uwē u 're sipizari za'ra mono wapsi, te za da'rā ubu āna 're īdahāimana za'ra mono ne, 're hāimana u'āsi za'ra, ta norī ma si, oto waihu'u pese za'ra wa za.

¹⁷ Wanhib'apito si, wa te 're saze za'ra mono wamhā, Tipē'ēzani ma, te za te te 're wa'apisutu, taha si te te 're wa'apawapto mono da, rowē na āma 're wanomro mono da, marī na wasi'uihā na wa te wasina tāma āma 're īuwaimrami za'ra mono zém na, 'rāwi 're wasi'madā'ā za'ra mono tō da, duré taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're wa'anho'reptui mono da newa.

¹⁸ Wa norī hā wasiré īsazei'wa norī hā da'rā ubu āna ne, wa oto 're wahāimana za'ra. Taha wa, Wanhib'apito 're īmorī wē uptabi zé hā wama waihu'u pese za'ra di oto. īpē'ēzani te te

're īwa'apawapto mono zéb zarina, wa za oto 're īwanomro wē mono zém na, wa te wasima āma 're sa'ētē za'ra, īsine āma 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā.

4

Piza na zé'a 'manharī na romnhimiré'ezé wasu'u

¹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō tinhimizawi pese zéb zarina wapisutu, īsadawa wasu'u na wa te tāma 're romhuri mono da. Taha wa, wawi 're robzei'ō mono āna, wa tō 're wahāimana u'āsi.

² Ni'wam norī hā asiré 're hāimana za'ra wa'aba mono nherē, ma tō wawasédé hā wa'āma sa'ra za'ra, wahāimana nhipse sine dawi 're wahāimana mono newa. Uburé marī hā pi'uriwi da te 're ī'manharī wasétē za'ra mono zé hā, wa tō wa te wasiwi 're awē'ō. 'Re īhāimana u'āsi mong zadawa wasu'u hā, wa te dawi āma 're 'wa'rutu mono õ di. Ohō si, wa tō sō'awi wa te dama 're wasu'u u'āsi, sena na, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a. Āhā zarina, te za 'rāwi dapē'ē na da te 're wawaihu'u za'ra, wazadawa nhipse āna, 're īwahāimana mono zém na hā.

³ Cristuhu wasu'u wē hā wā te dama 're īwasu'u mono hā suwai haré te ni'wam norī wi 're hāimana zahadu, 'Re īhāimana u'āsi mono nhiti, za 're īnomro u'āsi mono norī wi.

⁴ Ta norī hā, Cristu te te 're saze za'ra mono õ wa, ma tō Wa'uburé hā īpo're'ō norī nhib'apito hā te te 're apo're nhito, tob'a ne 're hāimana za'ra mono da. Taha wa, Cristuhu wasu'u wē hā wē uptabi nherē, rob'uiwēzém ne, te te dama 're rowa'a za'ra mono nherē, te te 're waihu'u za'ra mono õ di, ta norī hā. Cristu hā aiwa Timama ne 're morī wē uptabi nherē, ta norī hā te te siwi 're waihu'u za'ra mono õ di, sena na īwasu'u wē na hā.

⁵ Wa norī hā wa'āma si 're atob'uzu za'ra wa'aba mono da, duré wanhimiroti si 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono da, wa te āma aimā 're rowahutu za'ra wa'aba mono õ di. Zezu Cristuhu si, wa tō wa te aimā 're wasu'u za'ra wa'wa, uburé Wanhib'apito na 're waihu'u za'ra wa'aba mono da si. Taré, wa wa norī hā aimā romhuri aba 'wa hā 're wahāimana. Zezusihī si 're īsazei pese za'ra wa'aba mono zéb da si, wa tō wa norī hā wa te aimā 're sadawa wasu'u za'ra wa'wa.

⁶ Duréihā ropoto na'rata hawimhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma tō tinhimizawi, āne: "Āhāna hā robra si 're asa'wari mono nherē, oto airowa'a na." Āne te tinhimizawi. Tane ma tō duré wapē'ē 're, te te wama 're arowa'a oto, īsadawa wasu'u hā wa te oto āma 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā. Cristu hā ma tō wama waihu'u za'ra, īmama 're īmorī wē uptabi na hā.

⁷ Āté ni'wa hā te za marī īwē uptabi hā īwa'âbâ za'ēne hā piza na zé'a 'manharī 're tisē, piza īsipo'o pese wa, ī'manharī uwa wa. Tane duré, wa norī hā wahāiba nhib'uware nherē,

wa marī īwē uptabi hā wa te dama 're wasu'u, tō Cristuhu wasu'uwē hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si īwaihu'u pese na, da te 're waihu'u za'ra mono da, wawaihu'u pese newa, wa'āma si, da te 're rosa'rata za'ra mono tō da.

⁸ Wa norī hā Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī hā marī ahā na wazada 're hāimana mono nherē, da te wa'āma 're ai'uté waihu'u mono õ di. Duré da te dasiwi 're wa'ruiwapari mono wa, wa'rā 'remhā wama 're ro'wa'rutu mono nherē, wasina 're wahātā'ā mono wa, wawi 're robzei'õ waihu'u mono õ di.

⁹ Wanhitob'ru norī hā te te wa'āma 're rob'manhāri wasétē u'âsi za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā niwa te te warēme õ di. Ta norī hā te te siwi 're wa'ahāri mono nherē, wazō 're rob'e'é waihu'u mono õ di.

¹⁰⁻¹¹ Da te dasiwi wapārī da si, te da te wa'āma 're rosa'rata u'âsi za'ra aré, Zezusi hā da te dasiwi īwīrī ne da. Zezusihī wasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u mono wa, wa wasina romnhimimnhasi na 're wahāimana. E marī te wasu'u tawamhā, da te wa'āma 're rob'manhāri wasétē u'âsi mono nherē, wasi'utōrī'ōzé hā. Cristu hā dā'ā nherē, apā īhāiwa'utuzé, te wasu'u, sena na īwaihu'u pese zéb da hā.

¹² Taha wa, Cristuhu wasu'uwē na wa te dama 're rowasu'u mono wa, wa awē sidāpāsi wasina romnhimimnhasi na 're wahāimana u'âsi. Taha zarina te za oto a norī wa'wa hā rowē na 're anomro u'âsi aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono siré si.

¹³ Duréihā apito Dawi hā ma tō ãne na ãma rob'ui'érē: "Re īhāimana u'âsi mono hā wa tō te īsina 're umnhasi, te te 're īpawapto mono da. Taha wa, īmreme ãna 're īhāimana waihu'u mono õ di. Wa tō te dama 're wasu'u u'âsi, īsimiroti hā tō sena wa." Ñne duréihā apito Dawihi nhimi'ui'érē, ībaihā na hā. Tane duré wanhimirosa'rada hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasina 're umnhasi pese mono wa, duré wa te 're sazei pese mono wa, wa īsadawa wasu'u na wa te aimā 're rowasu'u u'âsi za'ra wa'wa.

¹⁴ Wanhib'apito Zezusihī hāiwa'utu'wa hā te za duré wahāiwa'utu, Zezusihī ãma si 're wahāimana mono wa. Tawamhā asiré wa'aba te za sitēme wazaprō, hāiwa u. Ñne hā wama waihu'u pese za'ra di oto.

¹⁵ Wa norī hā ai'madā'ā sina za'ra wa'aba, wa marī hā ahā na wa te 're sépata. Tawamhā Cristuhu wasu'uwē na daro mono bā wa te 're da'apawapto mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb zarina, da'āma 're īsiwārī mono zé hā, wa za wa te dama ãma 're aropé, da'ahā uptabi na oto īré 're dahāimana za'ra mono da. Taha zarina te za da'ahā na ãma 're dawata za'ra oto, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma hā, tinhoprubzéb zarina, da'āma 're siwārī mono wa, te te duré 're da'anho'reptui mono wa oto.

Datōmo na dama īmadā'ā waihu'u'õ zō, da te 're īrob'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

¹⁶ Taha wa, wawi 're robzei'ō waihu'u mono õ di, romhuri hā wa te aré 're ūnahāri mono zéb da hā. Mare di. Awē sidāpāsi wahāiba prédubzéb u, wahāiba téb ré wanhiptetezé hā wawi 're si're u'âsi mono nherē, wa wapē'ē 're apā 're wanhiptete u'âsi. Taha wa, wawi 're robzei'ō waihu'u mono õ di tō.

¹⁷ Ti'ab ré, wa za tō wa te 're robzépata a'â. Tane nherē, ta hā wama wapure di. E marī wa. Taha wa'rāmi, te za 'Re ūhāimana u'âsi mono hā ūwē uptabi na duré ūpire uptabi na te te wama 're wa'âbā, ūsi'utōrī'ō na hā. Ti'ab ré, wa te 're robzépata za'êtē mono nherē, taha nhipai u wē uptabi di za, ūwē na te te wama ūropisutu sirōmo zé hā.

¹⁸ Uburé marī hā ti'ab ré, datōmo na da te 're ūmadâ'â za'ra mono si, si'utōrī pese di, ta hā. Hāiwa āma hā marī hā datōmo na da te 're ūmadâ'â waihu'u za'ra mono õ si, 're si'utōrī waihu'u mono õ di za. Te za 're hāimana u'âsi za'ra. Taha wa, ti'ab ré datōmo na da te 're ūmadâ'â za'ra mono zō si, wa te 're rob'ruiwapari mono õ di za. Datōmo na da te 're ūmadâ'â waihu'u za'ra mono õ zō si, wa za wa te 're rob'ruiwapari u'âsi, wa norī hā.

5

¹ Wahāiba hā 'ri na, wa za oto āma aima simiré'ē za'ra wa'wa. A'ubuni wi 're dazāmorī mono ré hā, romhā 'manharī na 'ri hā ūwa 're dasi'ubumroi hutu mono ré, te za dasisa'u da te dasiwi 're 'ri nhamra. Tane duré, wa norī hā. Ti'ai āma 're wahāimana hutu za'ra mono ré, te za wahāiba hā wawi 're si'utōrī za'ra. 'Ri ūwē uptabi hā dama 're simasam hā mono da, te za duré ūwē na da te dasima 're 'ri za'ra. Tane te za duré 'Re ūhāimana u'âsi mono hā wahāiba té hā te te wama 're ab'manharī, ūwē uptabi hā, hāiwa āma za wawi 're ūsi'utōrī waihu'u za'ra mono õ hā, taha ré si oto ūrata 're wahāimana u'âsi za'ra mono da. Āne hā wama waihu'u pese za'ra di oto, wa norī ma hā.

² Ti'ai āma wahāiba ré ré, wa wa te sô 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra, hāiwa āma wahāiba ūtém na za oto 're ūwahāimana za'ra mono zéb zō, āme ti'ai āma da'uzā ūhā tém na 're dasi'uzā za'ra mono da, da te sô 're ūrob'ruiwapari za'ra mono ne.

³ Ai'uréiwi 're danomro mono wa, dama 're ūdanhiséb za'ra mono ne, hāiwa āma hā wahāiba āna 're wahāimana za'ra mono õ di za. Wahāiba téb ré si, wa za tō 're wahāimana u'âsi za'ra.

⁴ Ti'ai āma wahāiba ré u'âsi 're wahāimana za'ra mono õ di za. Ti'ab ré, wa 're wawab'êtē u'âsi za'ra, wa te 're robzépata za'êtē za'ra mono wa, wahāiba na hā. E tawamhā wa za wa te wasima 're rosa'rata za'ra, 're wadā'â su'u za'ra mono da, wahāiba zō 're rob'é'ē za'ra mono hā. Mare di. Āne na hā wa te wasina 're rosa'rata za'ra mono õ di za, wa norī hā. Tane nherē, wa za tō sô 're watob'uzu u'âsi za'ra, 'Re ūhāimana

u'âsi mono hā wahâiba ïtém na ïsi'utõrī waihu'u'ō na, za te te wama āma 're ïazapří mono zéb zô. Āne wamhā, ti'ab ré aré wahâiba hā wawi 're si'utõrī za'ra mono da nherē, wa za taha wa'râmi ïsi'utõrī ō ré 're wahâimana u'âsi za'ra.

⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono si, ma tô te te wama 're apisutu siro, āne hā. Tipê'ezani hā ma tô te te wama 're anhomri, sena na wahâiba ïté hā za te te wama 're ïanhomri mono na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da.

⁶ Taha wa, wa za 'Re ïhâimana u'âsi mono umnhasi sina 're wahâimana za'ra a'â, wato sina. Wahâiba hā ti'ab ré, za wawi 're ïsi'utõrī za'ra mono ré, 're wanomro mono wa, wa a'â hâiwa āma Wanhib'apito 're ïsämra mono zém nhiti 're wahâimana za'ra, za 're ïwahâimana u'âsi za'ra mono zém nhiti zama.

⁷ Wa norī hā, uburé marī hā hâiwa āma 'Re ïhâimana u'âsi mono, za te te wama 're ïanhomri mono hā, ti'ab ré watõmo na romhâ ré, wa te 're ï'madâ'â za'ra mono zéb zarina, 're wahâimana za'ra mono ō di. Uburé te te sima wa'âma 're ïaropisutu mono zém na, wa te 're ïsaze za'ra mono zéb zarina si, wa āma 're wahâimana za'ra, watõmo na wa te wasisôwa 're 'madâ'â za'ra mono ō nherē, romhâ ré.

⁸ Wa norī hā wato sina, wa oto 're wahâimana u'âsi za'ra. E marī wa. Ti'ab ré, wahâiba hā wawi 're si'utõrī pese za'ra mono nherē, wē uptabi di za, taha nhowa're're, hâiwa āma Wanhib'apito 'rata 're ïwahâimana u'âsi za'ra mono zé hā.

⁹ Tane nherē, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā 're ïwahâimana za'ra mono zém na, wa'âma 're toi u'âsi mono da si, wa za 'râwi 're wasi'madâ'â za'ra, ti'ai āma wahâiba ï'ratare ré, duré hâiwa āma wahâiba ïtéb ré.

¹⁰ E marī wa, wa za ãhâ zô si, wa te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra, ti'ab ré hā. Niwapsi, wa za tô uburé Cristuhu nho're aimasam ni, te te wa'awaihu'u da, wahâimana wě na, duré wahâimana wasété na zama. Tame te za oto niha te te wama 're arowairébé, ti'ai āma uburé marī, wa te 're ï'manharī za'ra mono zéb zarina, ïwě na, duré ïwasété na zama.

'Re ïhâimana u'âsi mono hā da'âma 're ïsiwadi mono zé wasu'u'

¹¹ Wa norī hā Zezusih zadawa wasu'u'wa norī hā, wa tô Wanhib'apito hā wa te wasiwi 're wazéb za'ra. Taha zarina, wa tô duré wa te 're dapawaptob za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono u si, 're dasipizari za'ra mono da. Wa norī hā marī zô si, wa te 're dapawaptob za'ra mono ō di. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, wawaihu'u pese za'ra di, uburé 're ïwahâimana za'ra mono zém na hā. Taha wa, ïwě si, wa te 're ï'manharī za'ra mono zé hā, tâma waihu'u pese di duré. Āne na hā sena na aipě'ẽ 're, ãté aima waihu'u pese za'ra wa'aba di duré.

¹²⁻¹³ Ni'wam norī hā zudezu norī hâimanazéb uwaibaba, danho'a dama 're hâimanaza za'ra mono wě te, te sina 're wata

za'ra. Ta norī hā ma tō wanhimiromhuri hā te te 're 'madā'ā za'ra. Tane nherē, wapē'ē 're wanhimirosa'rada hā, ta norī hā te te wawi 're waihu'u za'ra mono õ di. Taha wa, te ta norī hā te te dama wa'āma 're romnomri za'ra, āne: "Paru norī hā simiza'rese āna, te 're hāimana za'ra. Ma tō duré 'rāihaiwamnārī za'ra." Wē di tō. Tane nherē, wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, wa za tō wa te 're romhuri u'āsi za'ra, wanhimiromhuri na āma 're wawata za'ra mono da. Ta norī hā te duré āne te te wa'āma dama 're romnomri za'ra: "Paru norī hā te simirosa'rata nhipesé na te te dama 're rowasu'u za'ra, īsimiroti hā sena newa, da te āma 're saze za'ra mono da." Wē di tō. Wa'āma romnomri wasétē nherē, wa tō wa te aima 're romhuri u'āsi za'ra wa'wa, wanhimi'ē na. E wasina 're wawata za'ra mono da, wa āne hā aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. Mare di. Dama 're wawasu'u wē za'ra wa'aba mono da, wa āne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, 'rāwi wanhimirosa'rada īwē hā da te wa'āma 're īwaihu'u za'ra mono da si, īré 're īwahāimana za'ra mono hā 'rāwi.

¹⁴ Cristu hā te te 're wa'azawi pese mono wa, wa wanhimi'ē na, wa te tāma 're romhuri za'ra, da'āma. Wa norī hā wasima si, 'rāwi 're wasi'madā'ā za'ra mono õ di za. Dawasétē wa'ābāzéb da, ma tō Cristu hā uburé dazada dārā da'upana, dawasétē wi 'rāwi 're dasiwa'ābā za'ra mono da, dasi'uihā na dasisada 're dadā'ā waihu'u za'ra mono õ wa.

¹⁵ Āma 're īnomro té mono norī hā, sima si āma 're hāimana za'ra mono tō da, ma tō dazada dārā, Cristu hā. Taha zarina, te za sada īdā'ā za'ra ma si 're hāimana za'ra, duré sada īhāiwa'utu za'ra ma si, Cristuhu ma si.

¹⁶ Āne wa, ti'ai āma īsazei'ō'wa norī nhimirosa'rata zarina, wa te da'āma 're rosa'rata za'ra mono õ di za oto, 're īdahāimana za'ra mono zém na hā. Wa hā bétē. īsazei'ō'wa norī nhimirosa'rata zarina, wa tō te 're rosa'rata aré, Cristu 're īhāimana mono zém na hā, taré newa. Tane nherē, taha zarina, te āma 're rosa'rata mono õ di oto, wa hā.

¹⁷ Ni'wam norī hā Cristu te te 're saze za'ra mono wa, simisutu tihāiba na sina 're sitob za'ra mono wamhā, 're īdapoto téb za'ra mono zéb ré si, te za oto 're hāimana za'ra. Taha wa, te za 're īnomro 'rata mono zé hā tāma 're si'utōrī za'ra. Tāibā za oto. Taha wa'rāmi, te za oto 're īdahāimana téb za'ra mono zém na si 're hāimana za'ra, īwē na si.

¹⁸ Āne hā ma tō īwē si te te wama 're ab'manhari, 'Re īhāimana u'āsi mono hā, āma 're īwanomro mono zép téb da hā. īsitob'ru na, wa tō aré tāma 're wahāimana za'ra. Tane nherē, Cristuhu dā'āzém na, ma tō wa'āma 're siwadi za'ra oto. Wa norī hā dama īsadawa wasu'u'wa norī hā ma tō duré wama pisutu za'ra, wa te da'āma 're īromhuri za'ra mono zéb da hā, taha zarina, da'āma zama 're siwadi mono da duré, wasine.

¹⁹ Cristuhu dā'āzém na 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're

ĩsiwadi mono zé wasu'u na, wa wa te dama 're rowasu'u za'ra, dawasétē na oto da'āma 're ĩpo're pu'u mono õ zéb zarina hā. Ma tō oto wama pisutu za'ra, ãne na, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da.

²⁰ Taha wa, ma tō Cristu hā datēme wazatōrī za'ra, ĩsadawa para, wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Æne, wa wa te dama 're roti pese za'ra, Cristuhu nhisi na: "Ma'āpé, 'rāwi asi'madâ'ā za'ra wa'aba, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ai'āma siwadi za'ra wa'aba da oto." Æne na ma tō wa'u'ābā te te dama 're aroti pese, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā.

²¹ Cristu hā ti'ai āma 're morī ré, ma tō wasétē ãna 're hāimana u'āsi. Tiwasédé hā te te 'manharī õ nherē, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ma tō uburé wawasédé, wa te 're ĩmanharī za'ra mono zém na hāiba wati'i, wa'upana za'ra, Cristuhu āma 're wanomro mono wa, te te oto 're ĩwa'awēsāmri mono zéb da hā.

6

¹ Wa norī hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono siré, wa te tāma 're ĩromhuri za'ra mono norī hā, wa za oto aimā āma roti pese za'ra wa'aba ni. 'Re ĩhāimana u'āsi mono, ma tō tinhimizawi pese zéb zarina, aimā 're sōprub za'ra wa'wa, ĩwē na hā. Taha wa, ĩsazei'wa na taré dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re aihāimana za'ra wa'aba mono zém na, te za asa ĩwa'rāmi asina tāma 're ĩuwaimrami u'āsi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma hā.

² Duréihā Iza'iza hā ma tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono mreme na rob'ui'éré, ãne:

"Ai'āma ĩpē'ezézéb da, bâdâ te ĩsimā ĩpisutuzém na, wa tō aiwapa. Te ĩasō'reptuzéb da, bâdâ hā ĩwa waptā'ā wamhā, wa tō aipawapto tō."

Æne duréihā 'Re ĩhāimana u'āsi mono mreme na rob'ui'éré hā. Ma'āpé, ĩwapari pese za'ra wa'aba. Bâdâ ma tō oto ĩwa waptārā, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimizawi pese zé hā asi'uihā na asima tiwi waptērē za'ra wa'aba da, duré te te asō'reptu za'ra wa'aba da.

³ Wa norī hā wa 're wasi'madâ'ā za'ra 'rāwi, 're ĩwanomro wē mono zô, ni'wam norī hā wahāimanazém na te te 're wa'madâ'ā za'ra mono wa, taha zarina, tiwasétē na oto 're si'marōpārī za'ra mono tō da, Cristuhu wasu'u wē hā duré te te siwi 're wē'ō za'ra mono tō da. Wa te dama 're ĩromhuri za'ra mono zé hā, da te dasiwi 're wē'ō za'ra mono tō da, wa ãne na 'rāwi 're wasi'madâ'ā za'ra, wa norī hā.

⁴ A norī wa'wa hā, 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, wa te 're ĩromhuri za'ra mono zém na si, asiwi wawaihu'u za'ra wa'aba da, wa uburé marī hā wē na wa te 're 'manharī za'ra. E niha tawamhā, 're ĩwahāimana za'ra mono zé hā. Uburé marī na, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, duré rowasédé hā

wazada 're wairébé u'âsi mono nherē, wa wanhiptete sina ãma 're wanomro u'âsi, wa te 're sazei'ō utōrī za'ra mono ãna.

⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa oto 're wahāimana za'ra mono wa, ma tō da te dasiwi 're wahā za'ra. Ma tō duré nasi dasiwi wanhemē ni, dazazéb 're. Wazada 're dahāimana wasétē za'ra mono wa, te da te wawi 're ro'wa'rutu u'âsi za'ra, Wanhib'apito, wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono ré hā. Wanhimiromhuri na, wa dama 're wasiwasutu za'ëtē u'âsi za'ra, Wanhib'apito wasu'uwē na hā. Æne wamhā, wanhotō ãna ma tō duré wa'âma 're awē za'ra, nimahā mara na hā. Wasai ãna, wa duré nimahā bâtā na hā 're wasi'ubumro.

⁶ Æne na, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, wa tō 're wanomro wē u'âsi. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimirowaihu'u si, wa tō oto wa te 're waihu'u pese za'ra. Taha wa, wawara sina dazada 're wazahi za'ra mono õ di oto. Wanhimizawi pese na si, wa oto 're wahāimana za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani nhimpawaptobzéb zarina si, wa duré wa te dama 're romhuri za'ra. Wazadawa nhipe ãna, wa sena na si, wa te 're dazawi pese za'ra. Æne zarina, te za asiwi īwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, dama 're īwahāimana za'ra mono na hā.

⁷ īwasu'uwē hā wa tō, tō sena wa te dama 're wasu'u za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono waihu'u pese zarina si, wa tō ãne na wa te dama 're romhuri za'ra. 'Re īwanomro wē mono zém na si, wa tō wanhitob'ru norī da, 're wahāimana za'ra, ta norī ãma, wa te 're ai'uté za'ra mono da. Taha na, wa duré ta norī ãma 're wasimanawawi u'âsi za'ra, wanhitob'ru norī ãma hā.

⁸ Æne na te za tō asiwi īwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, dama 're īwahāimana za'ra mono na hā. Taha wa, te ni'wam norī hā 're īwanomro wē mono zém na te te wa'âma 're rosa'rata za'ra. Te te duré dama 're wawasu'u wē za'ra. Tane nherē, te ni'wam norī hā te te wa'âma 're wasétē za'ra taré. Te duré te te dama 're wawasu'u wasétē za'ra. Sena na dama 're wasiwasu'u u'âsi za'ra mono nherē, te wazadawa nhipe hā te te wa'âma 're sa'ra u'âsi.

⁹ Wa norī hā daro mono bâ īsazei'wa norī ma, wawaihu'u pese za'ra nherē, te ni'wam norī hā taré na si te te wa'âma 're rosa'rata za'ra. Wa te wasina 're romnhimimnhasi u'âsi za'ra mono wa, aré 're wadâ'â za'ra mono da nherē, wa zahadu wahāiba ré ré 're wahāimana za'ra. Da te 're wahā za'ra mono nherē, da te dasiwi wa'uprosi waihu'u õ di.

¹⁰ Nimahā bâtā na, da te dasina 're wapē'ezé zani za'ra mono nherē, wa watoi u'âsi 're wahāimana za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma si. Duré wanhibrob'ō na 're wahāimana za'ra mono nherē, wa wa te 're dapawaptob za'ra, īwasu'uwē na si, danhibro pese ne, rowē na 're

dahāimana u'âsi za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono siré. Wa norī hā wanhimarī ò nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono, uburé te te wama 're ī'anhomri mono ré si, wa oto 're wanomro, īwē uptabi ré si.

11-12 Corītu āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, sō'awi wa tō aima 're wasiwasu'u za'ra wa'wa, 're īwahāimana za'ra mono zém na hā. Aiwi 're wasi'udā waihu'u za'ra wa'aba mono ò di. Wanhimizawizém na, wa te duré 're aihāimana za'ra wa'aba mono ò di. A norī wa'aba si te asimizawizém na 're īwā'mararé za'ra wa'aba mo.

13 Taha wa, īra ne oto īma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, wa za ãne na aima roti za'ra wa'wa, asawi pese za'ra wa'aba sina: Ma'āpē, aipē'ē na asawi 're wazawi pese za'ra wa'aba mono, wa norī hā wapē'ē na, wa te 're ī'asawi pese za'ra wa'aba mono ne.

Aiwab ò na 're īdahāimana za'ra mono zé wasu'u

14 Cristuhu zazei'wa na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, īsazei'ò'wa norī hāimanazém na, īsu 're aihāimana waihu'u za'ra wa'aba mono ò di za oto. Rowa'a na 're īdanomro wē mono zé hā, duré robra na 're īdanomro wasétē mono zé hā, e aiwa bâ. Mare di. Aiwbab ò di. Taha wa, īsazei'ò'wa norī siré, 'rāwi 're aihāimana waihu'u za'ra wa'aba mono ò di za tō. Tō'ā.

15 Cristu hā bêté. E Satanasihi me, te siré 're hāimana zahuré, aiwa. E tinhimirosa'rata na te duré 're sisaze zahuré, 're siwe'ò' zahuré mono ãna. Mare di. Tane duré, īsazei'wa norī hā aiwa 're hāimana za'ra mono ò di, īsazei'ò'wa norī me hā. ãne hā baba uptabi di, wama hā.

16 Romhāiba 'manharī hā āma 're īdawata za'ra mono zé hā, e 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb 're, te aré da te 're sa'ra, 'ri 'rāihâ wa. Mare di. E marī wa. Aiwbab ò wa, dama hā. Tane duré, wa norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īwata za'ra mono ò norī siré, 're wahāimana waihu'u za'ra mono ò di za oto. E marī wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā wapē'ē 're, wa'āma 're sōrōwa za'ra mono wa oto. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhorōwa ne, wa oto 're wahāimana za'ra wasiré īsazei'wa norī hā, 'ri 'rāihâ wam ne, wapē'ē 're, 're sāmra mono wa oto. Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ma tō īmreme na rob'ui'éré za'ra, romhā ré īsib'a'uwē norī āma hā, ãne:

"*İnhib'a'uwē norī siré, wa za oto 're īhāimana u'âsi za'ra, 'rāwi ī'rata. Wa za īsiré 're īmorī u'âsi za'ra.*

İsib'apito, wa za oto tāma 're īhāimana za'ra.

Tawamhā īnhib'a'uwē te za duré īma 're hāimana za'ra."

17 ãne duré Danhib'apito mreme na rob'ui'éré wasu'u amo hā:

"Dapo're ãna 're īdanomro mono norī hā, te za oto asiwi 're īrēme za'ra wa'aba mo, ta norī hāimanazém na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da oto.

Dapo're'ō norī hā uburé marī hā te te siwi 're ī'manhari
wasétē za'ra mono zé hā, tiwi 're upi zahu za'ra wa'aba
mono õ di za oto. Tawapsi, wa za oto īsitēme te 're
aiwaibui wē wa'wa.

¹⁸ Tawapsi, wa za duré Aimama 'wa hā aima 're īhāimana
za'ra wa'wa. Tawamhā ī'ra te za oto īma 're aihāimana
za'ra wa'aba mo."

Āne ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā danhipai u īsiptete
uptabi hā tinhib'a'uwe norī ma, ropisutu siro.

7

¹ Īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, āne
hā uburé 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama 're īaropisutu
mono zé hā, oto wama 're hāimana za'ra mono wa, uburé
marī īwasétē wi, wa za 're wasi'madâ'â pese za'ra, āma 're
wasihâiba wasétē za'ra mono tō da, duré 'râwi wapē'ē 're, āma
're wasiwasétē za'ra mono tō da. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi
mono hā wa za wa te wasiwi 're wazé pese za'ra. Wa za
duré tāma 're wasisōmri u'âsi za'ra, āma 're wanomro wē u'âsi
mono da.

Paru hā dama 're ītoi u'âsi mono zé wasu'u

² Ma'āpé, asiwi 're wazawi wē za'ra wa'aba mono, apâ
're wawaibui wē wa'aba mono da. Ni'wam norī hā asiré
're hāimana za'ra wa'aba mono nherē, ma tō wawasédé hā
wa'āma sa'ra. Tane nherē, asiré wa te aima romhuri za'ra
wa'aba ré hā, marī īwasédé hā wa te aima 'manharī za'ra
wa'aba õ di, nimahā na hā. Duré wanhimiromhuri zarina,
aihāimana wasétē na asi'marōpārī za'ra wa'aba õ di 'râwi.
Duré rob'uiprazéb zō, marī hā taré, wa te aima 'manharī
nhipese za'ra wa'aba õ di. Mare uptabi di.

³ E aiwasédé hā te ai'āma sa'ra wa'aba da, wa āne āma aima
rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Āne da hāi õ di. A norī wa'wa
hā wama asawi uptabi za'ra wa'aba di. Taha wa, niha wama
're romhāimana za'ra mono wa, 're wadâ'â za'ra mono da
nherē, wama 're rowē za'ra mono di za. Āne na, wa tō aima
wasiwasu'u pari za'ra wa'aba ni.

⁴ A norī wa'wa hā īma ai'umnhasi za'ra wa'aba di oto. Wa
aima 're ītoi u'âsi za'ra wa'wa. Aiwasu'u wē wa'aba na, ma
tō asina īma 're īrowē zani za'ra wa'aba mo. Rowasédé hā
wazada 're wairébé u'âsi mono nherē, wa ītoi uptabi na 're
īhāimana u'âsi.

⁵ Masédoniza u, we wasimasisi wamhā, wa te āma āpusi
waihu'u õ di. Āmemhā wazada hā ro'wa'rutu uptabi di,
da'ahâ na wazada dahāimana za'ra wa. Duré ai'āma wahâtâ'â
za'ētē za'ra wa'aba di. E marī wa. Wanhib'apito wasu'uwe
nhiti, aipizari za'ra wa'aba õ'umnhasite.

⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono hā, taha si dapē'ē nomri'wa hā te 're hāimana, dawi 're robzei'ō za'ra mono nherē. Ta hā ma tō wapē'ē hi, Titu hā aihawi wa'aba, nimosi wei watēme wisi wa.

⁷ E tawamhā, Titu wei watēme īwisizém na si, ma tō wapē hā ī're wama da'wa. Mare di. Taha na si ō di. Aiwasu'u wē wa'aba na zama, ma tō wapē hā ī're wama da'wa, duré Titu hā asiwi īpē'ē hiri aba na aiwasu'u wē za'ra wa'aba na zama. Ta hā Titu hā ma tō wama aiwasu'u wē za'ra wa'wa, āne: "Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi āma īsazei'wa norī hā te sima aiwē za'ra, 'rāwi te te duré asabu za'ra da, tāma asawi uptabi za'ra wa. Ta norī hā ma tō duré 'rāwi sina tipē'ēzé za'ra, marī hā īwasétēre hā te te siwi ī'manhari za'ra zém na hā. Te duré sima aiwē za'ra, te te siwi ai'upari wē za'ra da, asitob'ru norī wi." Āne na ma tō wama aiwasu'u wē za'ra wa'wa, Titu hā. Taha wa, aima ītoi uptabi za'ra wa'aba di, īhāna hā.

⁸ Rob'ui'éré te aima īsōmri 'rata za'ra wa'wa hā sōré za'ra wa'aba wamhā, ma tō aiwi tirobzei'ō pese za'ra wa'wa, te āma aima īnhari za'ra wa'aba zém na hā. Taha wa, wa tō wa hā īsiwi āma robzei'ō, te aiwi āma īrobzei'ō za'ra wa'aba zém na hā. Tane nherē, te āma īsiwi robzei'ō na sahu ō di oto. E marī wa. Te aiwi āma īrobzei'ō za'ra wa'aba zém na, āma aihāimana za'ra wa'aba ō wa oto.

⁹ Taha wa, wa hā ītoi uptabi di, īhāna hā. E īnhimi'ui'éré na te aiwi robzei'ō pese za'ra wa'aba wa, wa īto sina īhāimana. Mare di. Aiwi īrobzei'ō pese za'ra wa'aba zéb zarina, aiwasétē wi aipizari za'ra wa'aba wa, wa īto sina īhāimana. 'Re īhāimana u'āsi mono te te aima īwē za'ra wa'aba zéb zarina si, ma tō aiwi tirobzei'ō za'ra wa'wa. Taha wa, wa hā marī īwasédé hā te āma aima 'manhari za'ra wa'aba ō di, īnhimi'ui'éré na te āma aima īnhari za'ra wa'aba zém na hā.

¹⁰ īsazei'ō'wa norī hā 're īnomro wasétē mono zéb zarina, robzei'ō u'āsi 're hāimana za'ra mono wa, te ta norī hā dâ'ā u'āsi ne 're hāimana za'ra, tipē'ē 're. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama 're īapisutu mono zéb zarina si, dawi 're robzei'ō pese za'ra mono wamhā, tawapsi te za dawasétē wi 're dasipizari za'ra. Taha zarina si, te za oto 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're da'anho'reptu. Āne wamhā, 're īdahāimana wasétē za'ra mono zém na 're dasiwē'ō za'ra mono ō di za oto.

¹¹ Ma'āpé, āne na āma asipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima aiwē za'ra wa'aba zéb zarina, aiwi īrobzei'ō pese za'ra wa'aba zém na hā. Taha zarina, ma tō oto asiwaihu'u za'ra wa'wa, uburé īwasédé hā 'rāwi asiwi wē'ō pese za'ra wa'aba da. Taha wa, ma tō oto asima īwē uptabi za'ra wa'wa, aiwasédé hā 're ī'manhari za'ra wa'aba mono zém na īma aiwasu'u za'ra wa'aba da, apā asima ropese za'ra wa'aba da. Ma tō duré asiwē'ō pese za'ra wa'wa,

aiwasédé hā aima īhāimana za'ra wa'aba zém na hā. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiházém na, īsadawa para īmreme na te aihâ za'ra wa'aba ð'umnhasite, ma tō īma aipahi za'ra wa'wa. Taha nherē, ma tō asima īwē za'ra wa'wa oto, apâ āma atême īmorī aba da, wasisabu su'u za'ra da. ī'uwababa na si, niha āma rosa'rata za'ra wa'aba da, ma tō asi'madâ'â za'ra wa'wa, aibâ hā tiwasédé te te ī'manharižém na hā asiwi wē'ō za'ra wa'aba da. Taha wa, aiwasédé hā āma 'manhari za'ra wa'aba ð di. Āne, wa tō āma aiwaihu'u za'ra wa'wa.

¹² Taha wa, e taré aibâ hā tiwasédé te te da'āma ī'manhari āma, īpē'ezé wa, wa tō āne na āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, taha hâiba na te āma aima nhari za'ra wa'aba da. Mare di. Duré e taré aibâ hā te pawaptob da, wa tō āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, āne na hā. Mare di. A norī wa'wa hā aima wazawi pese za'ra wa'aba wa, īnhimiroti hā 're ī'madâ'â za'ra wa'aba mono na 'Re īhāimana u'âsi mono nho'a 'râwi asiwaihu'u za'ra wa'aba da si, wa tō āne na hā āma aima rob'ui'éré 'rata za'ra wa'wa.

¹³ Āne hā wa te ai'āma waihu'u za'ra wa'aba wa, ma tō apâ wapē hā ī're wama da'wa. Taha nherē, taha zarina si ð di, aima wato za'ra wa'aba zé hā. Titu hā we watême wisi wamhā, ma tō wama aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Ai'rata sâmra aba ré hā, ma tō, u, asiwi īpē'ë hiri 'wa, asiwi īpawapto wē wa'aba zém na hā. Āne wa, ma tō, to sina we watême wi, aihawi wa'aba hā. Āne wa, wa duré wa norī hā watoi uptabi na wahāimana, īsabâdâ hā.

¹⁴ Titu hā āma atême morī aba ð ré, wa tō tâma aiwasu'u wē za'ra wa'wa, īsôwa, te te aiwaihu'u sirômo za'ra wa'aba da. Taha wa, taré te āma tâma ai'umnhasi baba za'ra wa'aba ð di, īsôwamhā. Wa norī hā wazadawa nhipeze âna, wa tō wanhimirowasu'u wē na si, wa te aima 're rowasu'u u'âsi za'ra wa'wa, tō sena na āma 're īwawaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hā. Taha zarina, Tituhu ma, wa te ī'aiwasu'u wē za'ra wa'aba zém na hā, tō sena na te za taha zarina si oto da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, a norī wa'wa hā.

¹⁵ Titu hā ai'rata sâmra aba ré, ma tō īsimiroti hā asiwi īwapari pese za'ra wa'wa. Ma tō duré asina aihâtâ'â za'ra wa'aba nherē, asiwi ī'âri wē wa'wa, marī na tâma āma asina uwaimrami za'ra wa'aba ð wa, te te siwi aiwë'ð za'ra wa'aba ð'umnhasite. Taha wa, tâma asawi pese za'ra wa'aba di, āne na ai'āma po're si'âri za'ra wa'aba ð wa.

¹⁶ Taha wa, wa hā duré, aima īto za'êtë za'ra wa'aba di. E marī wa. īma ai'umnhasi za'ra wa'aba wa, āne na hā oto.

¹ Wasisānawā norī, wa wasima aiwē za'ra wa'aba ni, 'Re īhāimana u'âsi mono hā tinhimizawi pese zéb zarina, īsazei'wa norī ma, 're īsōpru mono zé wasu'u hā, waihu'u za'ra wa'aba da, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma rowahutu u, siré 're īsī'rā'ōtō mono norī ma, 're īsōpru mono zé wasu'u hā.

² Ta norī hā da te āma 're īrowasétē za'ra mono na, te te 're robzépata za'ētē za'ra mono nherē, duré sibrob ãna 're hāimana za'ra mono nherē, ma tō to sina, dama tinhoprub za'ētē za'ra, tite rob'uiprazém na hā.

³⁻⁴ Marī hā sa hāimana za'ra ū nherē, ma tō sa'ētē na dama sōmri za'ra, tinhoprubzém na te te āma dazawi za'ra da. Si'uihā na ma tō sima pisutu za'ra, ãne na wa te āma saze za'ra wa, Zeruzarē āma 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe nōrī te te siwi āma pawaptob za'ra da, te te sima īwē uptabi za'ra zéb zarina. Taha wa, wē di ãne hā, dama āma īsōprub za'ra zé hā, Masédoniza āma īsazei'wa norī nhoprubzé hā.

⁵ Wa norī hā ãne zō, wanhimipari ū nherē, ma tō Wanhib'apito ma uimrehēne sisōmri za'ra ta norī hā, taha ma si 're hāimana za'ra mono da. Taha zarina, ma tō duré wama sisōmri za'ra, te te wapawaptob za'ra da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īpisutu za'ra zéb zarina hā.

⁶ Tītu hā āma atēme morī 'rata aba wamhā, ma tō rob'uiprazé ubumro na sāna'rata, asōprub za'ra wa'aba zém na hā. Taha wa, wa tō tāma roti pese ni, duré āma atēme morī aba wamhā, rob'uiprazé ubumro na te te āma sizusi da, romhuri hā wē uptabi na te te uprosi da.

⁷ A norī wa'wa hā te Cristu hā aimā umnhasi za'ra wa'aba wa, āma 're īsasōmri pese za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na, te aimreme wē na dama 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo. īsimiroti hā ma tō duré 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, asimi'ē na te 're īromhuri pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aimā 're īwē za'ra wa'aba mono zéb zarina. Te duré asifi 're īwazawi pese za'ra wa'aba mo. Æne hā aimā sa'ētē uptabi za'ra wa'aba di, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zém na hā. Taha wa, te za sa'ētē na dama asōprub za'ra wa'wa duré.

⁸ Æne hā wa hā te āma aimā 'ru za'ra wa'aba ū di. Taré wa aimā āma roti za'ra wa'wa, īnhimiroti zarina, 'manharī za'ra wa'aba wamhā, 're īdazawi pese za'ra wa'aba mono zém na, sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Masédoniza āma īsazei'wa norī hā simi'ē na te te 're īdapawaptob za'ra mono ne zō pé, wa Æne na taré āma aipibu za'ra wa'wa.

⁹ Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimizawi pese zé hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba di oto. Ta hā Timama siré robze na 're hāimana u'âsi mono nherē, ma tō hāiwa āma

tihāimanazé hā we tirē aâ, ti'ai ãma si'a'uwē da, te te aâ dame 're robzépata mono da. Asada za'ra wa'aba, ma tō dawazari si'a'uwē, taha zarina, a norī wa'aba zama 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're asimroi u'âsi aba mono da, hâiwa ãma hā. Taha wa, Wanhib'apito hā sisawi ãna 're īhāimana mono ne, te za asisawi ãna dama asōprub za'ra wa'wa, ate rob'uiprazé wa'aba na hā.

10-11 Īnhimirosa'rada hā wa za oto aimā waihu'u za'ra wa'wa, rob'uiprazé asiwi ī'ubumroi wa'aba zém na hā. Wahub 'rata na ma tō dawana asima īpisutu za'ra wa'wa, rob'uiprazé hā asiwi ī'rā'ōtō aba zéb da hā. Dawana ma tō duré rob'uiprazé ubumro na ãma īsāna'rata za'ra wa'wa. Taha wa, ma'āpé asiwi uprosi wē wa'aba, rob'uiprazé ubumro hā. Ato sina, ãma asisaze za'ra wa'aba ne, te za oto ãhāna hā ãma ī'uwaimrami za'ra wa'wa duré, rob'uiprazém na hā, aihāiba mono bâ aimā 're īhāimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, niha wamhā, īsa'ētē zarina, niha wamhā, īsyry zarina.

12 Ato sina, ãma asōprub za'ra wa'aba wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te za asōprubzém na aiwēsāmri za'ra wa'wa. Asimarī aba õ wa, tō syry na īsōmri za'ra wa'aba zéb zarina, te za duré ãma aiwēsāmri za'ra wa'wa, ato sina ãma asōprub za'ra wa'aba wa.

13-14 E a norī wa'aba si, sa'ētē na īsōmri za'ra wa'aba na, da'upana ãma robzépata za'ra wa'aba da, wa ãne na aimā roti za'ra wa'wa. Mare di. Taré ãhāna hā sa'ētē na aimā hāimana za'ra wa'aba wa, te za ãma īpawaptob za'ra wa'wa, Zeruzarē ãma īsazei'wa norī hā, marī zô tiwi 're rowaptâ'â za'ra mono wa. Tawamhā, nimahā na marī zô, aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono wamhā, te za duré ta norī hā marī na te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, asa, sa'ētē na tāma hāimana za'ra wamhā. Æne wamhā, aiwa te za asōprubzém na asima ãma 're īwa'rāmi za'ra wa'aba mo.

15 Duréihā Mozési ma tō ãne na ãma rob'ui'éré, Izarazéhé nihudu norī hā a'ubuni wi simizahâri mono sidâpâsi, mana na dasazém nhisi hā te te siwi ī'ubumroi mono na hā:

"Ni'wam norī hā sa'ētē uptabi na te te sima ubumro za'ra mono nherē, tāma si'atarême za'ra mono õ di, tisiré norī hā te te ãma pawaptob za'ra mono wa. Taha wa, ni'wam norī hā syry na te te sima ubumro za'ra nherē, ta norī wi tiwi sô rowaptâ'â za'ra õ di, īsazéb zô hā."

Æne duréihā ãhā wasu'u na, Mozési te te ãma īrob'ui'érézé hā, ībaihâ na hā. Tane duré, a norī wa'wa hā te za 're asipawapto pese za'ra wa'aba mo, aiwa 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

¹⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō Tituhu ma pisutu, tāma asawi pese za'ra wa'aba zéb zarina, te te aipawaptob za'ra wa'aba da, wa norī hā wa te duré 're īasawi pese za'ra wa'aba mono ne. Taha wa, wa āma wawata ni, 'Re īhāimana u'āsi mono āma hā, tō sena wa, õ hā.

¹⁷ Tawamhā ūne haré ma tō Titu hā sina wazaze, āma atēme īmorī aba zém na da hā. Taha wa, si'uihā na te te āma sima īrowēzéb zarina, to sina te za tō āma atēme timorī za'ra wa'wa īhāna hā, atēme za'ra wa'aba.

¹⁸ Wasisānawā hā wa za duré īsiré āma atēme satōrī za'ra wa'aba ni, aibā hā. Āme īsazei'wa norī hā ma tō te te sima 're wasu'u wē za'ra, Cristuhu wasu'uwē na simiromhuri wē uptabi wa, ta hā.

¹⁹ Duré dama simiromhuri wē uptabi wa, ma tō īsazei'wa norī hā siwi pisutu, Zeruzarē u īsazei'wa norī nhoprubzéb ré, za wasi'aba'rei wa, āma wasiré morī da. Tawamhā Wanhib'apito āma wawatazéb da, wa za tō āne hā 'manharī ni, duré wato sina, wa te 're īda'apawaptob mono zém na, da te wawaihu'u za'ra da.

²⁰ Wanhimisaihuri hā da te wa'āma nomri tō da, wa za asōprub za'ra wa'aba zé hā wasitēme wa te wasiwi 'madâ'ā pese za'ra, wasi'aba'rei wamhā.

²¹ ī'waihura, wa te āma ī'waimrami za'ra da si, wa tō īré wasima rob'madâ'ā za'ra ni, Wanhib'apito nho'a, duré uburé danho'a zama.

²² Wasisānawā hāiba amo hā wa za duré āma atēme satōrī za'ra wa'aba ni, Titu norī siré, āma morī da. Ta hā wa tō nasi pibu za'ra ni, simi'ē na te te 're romhuri mono zō, Wanhib'apito ma. Taha wa, wa tō waihu'u za'ra ni, tō sena īsimi'ē na hā, duré to sina te te 're īromhuri mono na hā. Ta hā aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā te te wapari wa, tāma ai'umnhasi uptabi za'ra wa'aba di, za rob'uiprazém na dama asōprub za'ra wa'aba zém na hā. Taha wa, toi uptabi di īhāna hā, rob'uiprazé ubumro na za te te āma aipawaptob za'ra wa'aba wa.

²³ Titu hā bétē. Ta hā īsiré Wanhib'apito ma romhuri'wa te 're hāimana, Cristuhu wasu'uwē na īsiré te te 're īaipawaptob za'ra wa'aba mono. Duré wasisānawā hāiba amo norī hā za īsiré āma īneb zahuré da hā, ta norī hā te za tisiré īsazei'wa norī zadawa para, āma atēme īne wa'aba na siwasu'u zahuré, aima za'ra wa'aba hā. Ta norī hā simiromhuri wē uptabi wa, te za Cristuhu āma si 're dawata za'ra.

²⁴ Taha wa, ma'āpē īwē na si uburé marī na hā āma tāma uwaimrami za'ra wa'aba za, asimizawi pese aba zém na te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, duré sena na, wa te dama 're īaiwasu'u wē za'ra wa'aba mono zém na, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da. Duré āme īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono

norī hā, ãne na te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, te za ūwē na si tāma āma ūwaimrami za'ra wa'wa.

9

Zudeza āma ūsazei'wa norī ma, ūdanhoprub za'ra zé wasu'u

¹ E wa hā wa za ãne na aimā āma roti na sahu za'ra wa'wa, ūnhimi'ui'érē na hā, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 'Re ūhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī ma, asōprub za'ra wa'aba da, dame. Mare di. Æne na, te aimā āma roti na sahu za'ra wa'aba õ di za, āhāna hā.

² E marī wa. Zudeza āma ūsazei'wa norī hā asiwi pawaptob za'ra wa'aba da, asi'uihā na ato sina, āma asima rosa'rata za'ra wa'aba wa. Æne na, wa tō wa hā āma aiwaihu'u za'ra wa'wa, tō sena na. Āme Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma ūsazei'wa norī 're ūhāimana za'ra mono norī ma, wa tō aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Æne, wa tō ta norī ma hā tāma aiwasu'u wē za'ra wa'wa: "Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma ūsazei'wa norī hā ma tō rob'uiprazé ubumro na sāna'rata za'ra, wahub 'rata na hā." Æne na, wa tō tāma aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Rob'uiprazé hā ato sina, asiwi ūubumro sirōmo za'ra wa'aba zéb zarina, ma tō ta norī zama sima āma rosa'rata za'ra, to sina, aiwa asine wa'aba, te te siwi 'manharī wē da, aiwab da.

³ Æne na, wa tō dama aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Tane nherē, wa za ūsisōwa āma atēme satōñi za'ra wa'wa, wasisānawā norī hā, rob'uiprazé ubumro na te te aipawaptob za'ra wa'aba da, ūwana ré asiwi 'rā'ōtō pari aba da, te dama aiwasu'u wē za'ra wa'aba zéb zarina. Duré te dama aiwasu'u wē za'ra wa'aba zém na, taré te ai'umnhasi baba za'ra wa'aba tō da, wa za tō ãne hā 'manha.

⁴ Até Masédoniza hawimhā, wasisānawā norī hā te za āma ūsiré ai'aba're, atēme za'ra wa'aba. Tawamhā, āma atēme wasihutu aba wamhā, rob'uiprazé hā asiwi 'rā'ōtō pari aba õ wamhā, até wa aré aimā aséb za'ra wa'aba ni, taré wa te ai'umnhasi baba za'ra wa'aba wa. A norī wa'wa hā bétē. Te aré tō aséb za'ra wa'wa, tō sena ūubumro na, āma uwaimrami za'ra wa'aba õ wa.

⁵ Taha wa, wa tō ãne rosa'rata ūsimā, wasisānawā norī hā ūsisōwa te āma atēme satōñi za'ra wa'aba da, rob'uiprazé ubumro na te te aipawaptob za'ra wa'aba da, asiwi 'rā'ōtō pari aba hā ūzō, ūma ūropisitu za'ra wa'aba zéb zarina. Tawamhā, āma atēme ūwisi za'ra wa'aba wamhā, õne haré wa za ti'ā, asi'uihā na ato sina, dama asōprub za'ra wa'aba zém na, da te dasiwi aiwaihu'u za'ra wa'aba da.

⁶ Æne na, wa za duré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa, āma rosa'rata za'ra wa'aba da. Amnho hā syry na da te 're ūzuri mono zéb zarina, te za syry na da te 're ubumro za'ra, dama

're 'rā prédub za'ra mono wamhā. Sa'ētē na, da te 're zuri mono wapsi, te za oto sa'ētē na da te 're ubumro za'ra. Tane duré, dasima 're īdanhoprub za'ra mono zéb zarina, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā dama 're sōpru, īwa'rāmi.

⁷ 'Rāwi aipē'ē 're, asima īwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina si, te za aihāiba mono bā dama asōprub za'ra wa'wa, āté sa'ētē na, āté syry na. Robzei'ō nherē, dama asōprub za'ra wa'aba ō di za. Duré taré da te aima īru za'ra wa'aba zéb zarina, dama asōprub za'ra wa'aba ō di za. Mare di. Asi'uihā na si te za asima īwē za'ra wa'aba zéb zarina, dama asōprub za'ra wa'wa, ato sina. Āne si īwē uptabi hā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā, dato sina dasima 're īdanhoprub za'ra mono zé hā.

⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono hā waihu'u pese uptabi di, uburé marī īwē hā te te aima 're īanhomri aba mono da hā, marī zō aiwi 're rowaptā'ā za'ra wa'aba mono tō da, āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono zéb da hā, duré āma 're īdapawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā.

⁹ Duréihā ni'wa hā ma tō āne na rob'ui'éré, ībaihā na hā:
"Īsibrob'ō norī ma, te 're sōprub u'āsi, sa'ētē na. Īsimizawi pese zé hā dawi 're si'utōrī waihu'u za'ra mono ō di za. Te za dama 're hāimana u'āsi za'ra."

Āne duréihā rob'ui'éré wasu'u hā.

¹⁰ E 'wa hā te robzâ hā robzuri'wa norī ma, te te 're anhomri. E 'wa hā, te dasazé hā te te dama 're anhomri. Ta hā, 'Re īhāimana u'āsi mono. Tane te za duré īsōprubzé hā aima 're sa'ētē za'ra wa'wa, dama 're asōprub za'ra wa'aba mono zé wa'rāmi, sa'ētē uptabi na oto dama āma 're asōprub za'ra wa'aba mono da, nimahā na hā.

¹¹ Sa'ētē na te za tō īwē hā te te aima 're sōmri u'āsi za'ra wa'wa, taha zarina, oto a norī wa'wa hā sa'ētē na āma 're dapawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da, aiwab da. Taha wa, da'ahā na te za oto 'Re īhāimana u'āsi mono āma tawata za'ra ni, asōprub za'ra wa'aba zé hā za wa te datēme āwisi za'ra wē te.

¹² īwē hā te za tō ī'manharī za'ra wa'wa, āne na dapawaptob za'ra wa'aba wamhā. E marī wa. Ta norī wi hā, marī zō tiwi 're rowaptā'ā za'ra mono ō di za oto, 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī wi hā, Zudeza āma 're īhāimana za'ra mono norī wi hā. Taha zarina, te za duré ahā na oto āma 're wata za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono āma hā.

¹³ A norī wa'wa hā tāma asōprub za'ra wa'aba zém na, pawaptob za'ra wa'aba wa, te za tāma āma īuwaimrami za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā. Taha wa, ahā na te za tō 'Re īhāimana u'āsi mono āma tiwata zara, Cristuhu wasu'uwē zarina 're anomro wē wa'aba mono na, duré asōprub uptabi na pawaptob za'ra wa'aba wa, ta norī hā, duré darob amoi āma 're īhāimana za'ra mono norī hā, pawaptob za'ra wa'aba wa.

¹⁴ Ta norī hā te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te za ai'āma 're mreme zusi u'āsi 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, ta hā tinhimizawi pese zéb zarina, te te aipisutu za'ra wa'aba wa, asimari na tāma asōprub za'ra wa'aba da, īsimari'ō norī ma hā.

¹⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono āma si, wa za 're wawata u'āsi za'ra, ti'ra na wama īsōprub za'ra zé wa'rāmi. 'Re īhāimana u'āsi mono nhoprubzé hā wē uptabi nherē, damreme na ī'uwaibaba, da te dasima āma 're īrowasu'u za'ra mono da hā, da te dasima āma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di.

10

'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, Paru te te dama 're īsadawa wasu'u mono zé wasu'u

¹ Ni'wam norī hā asiré wa'aba, 're īhāimana za'ra mono norī hā te āne te te sima 're ībāsi za'ra: "Paru hā wa'rata sāmra ré hā, wama pahi za'ra ði, marī na te te wama īnharī za'ra da hā, wanho'a. Wanhiti 're hāimana mono wapsi, te mreme pahi āna te te wama 're anharī, tinhimi'ui'éré na si." E āne hā īma 're hāimana mono bâ. Mare di. Wa hā Paru, wa za oto aimā āma roti za'ra wa'wa. īwapari pese za'ra wa'aba za. Cristuhu nhisi na, wa za āma aimā roti za'ra wa'wa āhāna hā, ta hā simizawi pese wa, duré atāma na 're hāimana u'āsi mono wa. Marī da, 're sisapētē waihu'u mono õ di, ta hā.

² Ni'wam norī hā ma tō āne na īma nhari za'ra, īhāiba na: "Paru hā īsazei'ō'wa norī ne, te 're hāimana." Āne te ni'wam norī hā īāma rosa'rata za'ra. Taha wa, apâ āma atēme īmorī aba wamhā, ãté īmreme tete na, wa za tō aimā roti za'ra wa'wa, īpahi āna, āne hā te īsimia wē õ nherē. Taha wa, īwasu'u wasédé hā wapari za'ra wa'aba õ di za, āne na te aimā nhari za'ra wa'aba tō da, asō'a za'ra wa'aba.

³ Wa norī hā ti'ai āma, wa dawazari 're wahāimana tō, uburé īsazei'ō'wa norī wazari. Tane nherē, ti'ai āma 're īdahāimana za'ra mono zéb zarina, wa te 're a'wapéi mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhitob'ru norī hā. Mare di.

⁴ Ti'ai āma 're īdasi'wapé za'ra mono zém na, wa te 're a'wapéi mono õ di duré. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimnhi'āsi na si, wa tō wa te 're a'wapéi u'āsi, īwaihu'u pese zarina. īsitob'ru norī nhiptetezé hā wa te tiwi āma 're ī'a'uprosi mono zéb da hā, wa āhā na si wa te 're a'wapéi u'āsi, ta norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimnhi'āsi na si.

⁵ Taha na si, wa duré danhimiroti tō senai'ō hā wa te dawi 're a'uprosi. Ni'wam norī hā tiwē na sina 're wata za'ra mono wa, te 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma waihu'u āna, 're hāimana za'ra. Āne na danhimirosa'rata wasédé hā, wa duré wa te dawi 're a'uprosi u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimnhi'āsi na, īwaihu'u pese zarina. Uburé Cristuhu

nhitob'ru norī nhimirosa'rata wasédé hā wa duré wa te tiwi 're awaibui u'âsi, Cristuhu nhimiroti zarina si, te te oto 're rosa'rata za'ra mono da, ta norī hā īwē na si.

⁶ A norī wa'wa hā te oto Cristuhu āma 're īsasōmri pese za'ra wa'aba mo. Tane nherē, ni'wam norī hā asiré 're hāimana za'ra wa'aba mono nherē, Cristuhu wi, apâ tihāimana wasétē zō 're sipizari za'ra mono wa, wa za ta norī zada 're wahāimana, wa te wasiwi īwē'ō za'ra zéb zarina, niha wa te dama āma roti za'ra da, ta norī hāiba na hā.

⁷ Atōmo na wahāiba mana wawi, asiwi 're īwa'madâ'ā za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tō asiwi 're īwawē'ō za'ra wa'aba mo. Ni'wam norī hā asiré wa'aba, 're īhāimana za'ra mono norī hā te ãne na te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra 'rāwi: "Wa norī si, wa Cristuhu zadawa para, wa te 're romhuri za'ra." Æne na asi'āma rosa'rata za'ra wa'aba ze te bâ, ma'āpé apâ asi'āma rosa'rata pese za'ra wa'aba. E marī wa. Wa norī zama, Cristuhu zadawa para dama romhuri'wai wa.

⁸ Wanhib'apito hā ma tō wapisutu, īsadawa para, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. E tawamhā, wanhimipawaptobzéb zarina, āma 're anomro wē wa'aba mono zé hā, wa te aiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, ma tō ãne hā wama pisutu. Mare di. īsadawa para, wa te 're īaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiptete sina āma 're anomro aba mono da si, ma tō wapisutu, Wanhib'apito hā. Āhā zarina si, aima 're īsiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, āma 're īnhisé mono õ di, tō sena aima 're īsiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, ãne na hā.

⁹ īnhimi'ui'éré na te aima āma īroti za'ra wa'aba zé ma, aipaḥi za'ra wa'aba da hā, te amo īsima aiwē za'ra wa'aba õ di.

¹⁰ Ni'wam norī hā te duré te te sima 're īwasu'u za'ra, ãne: "Paruhu nhimiroti hā pire uptabi di, tinhimi'ui'éré na si te te wama 're īroti za'ra mono zém na hā. Mreme tete sina, te za duré āma wama roti pese za'ra, tinhimi'ui'éré na hā. Tane nherē, wa'rata sāmra wamhā, marī dai õ di. Wama mreme wapu za'rare di." Æne te ni'wam norī hā te te sima 're ībāsi za'ra, īza're'ra si.

¹¹ Tane nherē, asiti wahāimana za'ra wa'aba ré, wanhimi'ui'éré na wamreme tete sina, wa te aima āma īroti za'ra wa'aba zéb zarina, wa za duré wahāimana pire na ai'rata wahāimana za'ra wa'aba ni, apâ āma wane wamhā, atēme za'ra wa'aba. Æne hā ma'āpé wa'āma waihu'u za'ra wa'aba, rosa'rata na wa'āma īupa za'ra wa'aba norī hā.

¹² Ta norī hā danhipai u 're īhāimana wē za'ra mono na, ma tō 're si'madâ'ā ze za'ra. Tane nherē, wa norī hā aiwab da hā, wa te wasina rosa'rata waihu'u õ di, wawē na hā.

Tane nherē, te ta norī hā īsimiza'rese'ō ne 're hāimana za'ra. Tihāimana wē zéb zō si, te ta norī hā 'rāwi sina 're sōpré, taha na si danhipai u 're hāimana wē za'ra mono da newa.

¹³ Tane nherē, wa norī hā tō ībâre, wa aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īpisutuzém nhipai u, aima wasiwasu'u za'ra wa'aba õ di. Romhuri hā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si, wa tō wa te dama 're romhuri, a norī wa'aba ma zama. Taha na si, wa aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, wa te dama 're īromhuri wē mono zém na si.

¹⁴ 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si, wa tō āma wanem na, atēme za'ra wa'aba, dawana īsadawa para, wa te aipawaptob za'ra wa'aba da. Te te wama īpisutuzém nhipai u, wa te tiwi āma upai õ di, Cristuhu wasu'uwē hā wa te aima wasu'u 'rata za'ra wa'aba wamhā.

¹⁵ Duré, danhimirohmuri na nherē, taré wa norī hā da'upana wazadawa nhipesé na 're wasiwasu'u mono õ di, aima za'ra wa'aba hā. Taré, wa wa norī hā wa te wasima 're aiwē za'ra wa'wa, Cristuhu āma 're īsasōmri za'ra wa'aba mono zém na, asima āma 're sa'êtë za'ra wa'aba mono da, taha zarina, wa te aima 're īromhuri za'ra wa'aba mono zém na si, wa te aima āma 're sa'êtë za'ra wa'aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si.

¹⁶ Tawapsi, wa za datēme 're wane, darob amoi u, airom nhiti za'ra wa'aba 're īdahāimana za'ra mono norī ma, īwasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u mono da. Cristuhu wasu'uwē na ni'wa hā te te dama 're īromhuri mono õ zéb u si, wa za oto 're wane, darob amoi u hā, īwasu'uwē na, da te dama āma 're romhuri za'ra mono nherē, taré wazadawa nhipesé na, da'upana dama 're wasiwasu'u tō mono da.

¹⁷ Āne na mā tō duréihā ni'wa hā ībaihā na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na:

"Ni'wam norī hā to sina oto 're hāimana za'ra mono wamhā,
Danhib'apito te te 're īpawapto wē za'ra mono zém na
si, te za tō dama 're siwasu'u wē za'ra, to sina oto āma
're īhāimana za'ra mono zém na hā."

Āne duréihā rob'ui'éré hā, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na hā.

¹⁸ Ni'wam norī hā tiwē na 'rāwi 're īsi'madâ'â ze za'ra mono norī hā, Wanhib'apito te te 're wēsāmri za'ra mono õ di, ta norī hā. E marī wa. Te te sima 're ī'awasu'u wē mono norī si, te za te te 're awēsāmri, Wanhib'apito hā.

11

Cristuhu wasu'uwē upana, roti senai'ō na te te dama 're īroti za'ra mono norī wasu'u

¹ Āhāna, wa za īsisōwa āma īsina aipo're pu'u za'ra wa'wa, īāma aiwa'a za'ra wa'aba tō da, īnhimiza'rese'ō na īāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono nherē.

² Wa hā te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, wa tō te ai'āma 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īasawi pese za'ra wa'aba mono ne. Ni'wa hā aibā ma, ti'ra ubuni hā mro da, te te tāma īpisutu ne, wa tō aipisutu za'ra wa'wa, Cristuhu ma si oto 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

³ Tane nherē, wa oto īhātā'ā sina, te ai'āma 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'wa. E marī wa. Cristuhu āma si, 're sasōmri pese za'ra wa'aba mono nherē, āté ni'wam norī hā roti tō senai'ō na taré te te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za Cristuhu wasu'uwe hā īrēme za'ra wa'wa. Duréihā Wa'uburé hā wahi na sihāiba wa, Ewaha ma, sadawa nhipese na te te īrowasu'u ne, te za tō āté ni'wam norī hā te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, roti tō senai'ō na hā.

⁴ Zezusihī wasu'uwe tō sena uptabi si, wa tō aré aima wasu'u za'ra wa'aba ni. Tawamhā taha wasu'u na, wa te aima īrowasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, ma tō īsaze za'ra wa'wa. Taha zarina, ma tō duré asima īwē za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani hā aipē'ē 're, aima 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, ni'wam norī hā Zezusihī wasu'uwe upana, tō senai'ō na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē, Wanhib'apito wasu'uwe ne, tō senai ō nherē, 'rāwi asiwi 're wē'ō za'ra wa'aba mono ō di. Ōne haré ma tō āma 're īsasōmri za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani upana, ma tō īhāiba'ō mreme si asima 're īwē za'ra wa'aba mo.

⁵ E ta norī hā Cristuhu zadawa wasu'u'wa pâ, ma tō bétē īsimirowasu'u na āma īsaze za'ra wa'wa. E īnhimiromhuri hā tāma wapu bâ, ta norī nhimiromhuri ma hā.

⁶ Āté īmreme hā, īma pibu prā ti tō, da'ahā nho'a te dama 're īrowahutu mono zéb da hā. Tane nherē, Cristuhu wasu'uwe si, tō sena hā īma waihu'u pese di. Āne na ma tō oto ī'āma īwaihu'u pese za'ra wa'wa, a norī wa'wa hā.

⁷ Asiwi īpawa'ābā aba āna, wa tō 'Re īhāimana u'āsi mono wasu'uwe na si te 're aipawaptob za'ra wa'wa. Taha wa'rāmi, a norī wa'aba si, īma aipire na aihāimana za'ra wa'aba da, wa tō īhāimanazéb da hā, īsi'uihā na nasi wa'ā, īpire na aima īhāimana za'ra wa'aba tō da. E āne wamhā, īwasédé wa tō 'manha. E tō 're īhāimana mono zéb zarina, ma tō āne na ī'āma īrosa'rata waséte za'ra wa'wa, asima.

⁸ Cristuhu wasu'uwe na te aipawaptob za'ra wa'aba da, ai'rata īnhamra aba ré, rob'uiprazém na īma asōprub za'ra wa'aba ō nherē, ma tō ai'upana za'ra wa'aba, īsazei'wa norī hā īpawaptob za'ra, darob amoi āma 're īsi'ubumroi mono norī hā. Ta norī hā Wanhib'apito wasu'uwe na te pawaptob za'ra dai ō nherē, ma tō tite rob'uiprazém na īpawaptob za'ra, aima wa'aba si, te āma īromhurizéb da hā.

⁹ Ai'rata īnhamra aba ré, asimari zô, te aiwasutu za'ra wa'aba da, te nasi aiwi rowaptéře za'ra wa'aba õ di, marí zô īwi rowaptâ'â wamhã. Wasisānawā norí si, ma tô uburé marí na siwi īpawapto, āma īhaimana mono zéb da hã, Masédoniza hawi, āma īsiré īsi'aba're norí hã. Taha wa, ai'rata īnhamra aba ré hã, īnhiwari na hã te nasi ropire hã aima 'manharí za'ra wa'aba õ di. Tane, wa za duré īhaimana, apâ īmorí na te sahu wamhã, āma atême za'ra wa'aba.

¹⁰ Ni'wa hã marí na te warí ãna, wa tô aipawaptob za'ra wa'wa, ai'rata īnhamra aba ré hã, asiwi īpawa'âbâ aba ãna. Āne hã īma wě uptabi di tô. Āhã wasu'u hã da te īwi pari waihu'u õ di, Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, 're īdahâimana za'ra mono norí hã. Cristuhu nhimiroti hã tô sena uptabi, te 're hâimana. Tane duré, wa hã tô sena, wa ãne na aima āma rowaihu'u za'ra wa'wa.

¹¹ E marí wa, wa tô īnhiwari ãna aima romhuri za'ra wa'wa. E īma asawi za'ra wa'aba õ wa. Mare di. īma asawi uptabi za'ra wa'aba di. Āne na ma tô 'Re īhaimana u'âsi mono si īwaihu'u, 're īhaimana mono zém na hã.

¹² Zezusih zadawa wasu'u'wa newa, tô senai'õ na te te dama 're īroti za'ra mono norí hã, aiwa īsine hã te te dama 're īromhuri za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra mono tô da, wa za tô īpawa'âbâ ãna te 're da'apawaptob u'âsi.

¹³ Ta norí hã Zezusih zadawa wasu'u'wa na, tô sena 're hâimana za'ra mono õ di. Sadawa nhipesi na, te tô te te 're romhuri za'ra, Zezusih zadawa wasu'u'wa newa, da te āma 're rosa'rata wě za'ra mono da, dasima.

¹⁴ Tô ībâre, te ta norí hã ãne hã te te 're 'manharí za'ra. E marí wa. Satanasihi nhimiroti na si, te te dama 're romhuri za'ra mono wa, ta norí hã. Duré Satanasihi ma hã waihu'u pese di, tihâiba na rowa'a na dama 're īsikhâ're mono da hã, hâiwa āma 'Re īhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa newa, da te āma 're saze za'ra mono da.

¹⁵ Taha wa, tô ībâre te za tâma īromhuri'wa norí hã īsadawa para, sadawa nhipesi na dama 're hâimana za'ra, 'Re īhaimana u'âsi mono ma, romhuri wě 'wa, 're hâimana za'ra mono newa, da te āma 're īrosa'rata wě za'ra mono zéb da hã, dasima. Taha wa, ta norí hã tiwasédé te te 're īmanharí za'ra mono zéb zarina, te za tô 'Re īhaimana u'âsi mono hã te te 're ahâ za'ra.

Paru hã te te 're īrobzépata mono zé wasu'u

¹⁶ Āne wa za īsiwasu'u na āma aima sahu za'ra wa'wa. īnhimirohmuri wě na, aima īsiwasu'u za'ra wa'aba mono nherě, īnhimiza'rese ãna 're īhaimana mono zém na, īâma rosa'rata za'ra wa'aba õ di za. Tane nherě, āté te za tô ãne na īâma īrosa'rata za'ra wa'wa, īnhimiza'rese õ na 're īhaimana mono zém na hã. Āne wa, te za tô asiwi īwě'õ za'ra wa'aba

āna, īwapari pese za'ra wa'wa, Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're īromhuri wē mono zém na hā aima īsiwasu'u za'ra wa'aba da. 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa norī, aima 're siwasu'u pari za'ra wa'aba mono nherē, wa za tō aima īsiwasu'u za'ra wa'wa.

¹⁷ Āté Wanhib'apito te te īma īwaihu'uzéb zarina, aima īsiwasu'u za'ra wa'aba õ di, āhā na hā. Āté danhimiza'rese āna 're īdahāimana za'ra mono zéb zarina si, wa za aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, īnhimiromhuri wē na hā.

¹⁸ Ni'wam norī hā te Wanhib'apito wasu'uwē na te te dama 're īromhuri wē za'ra mono zém na hā aima 're siwasu'u za'ra wa'wa, āma 're īwēsāmri za'ra wa'aba mono zéb da hā. Tane, wa za duré wa hā aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're īromhuri wē mono zém na hā, asiwi īwaihu'u za'ra wa'aba da.

¹⁹ A norī wa'wa hā asimiza'rese sina 're īaihāimana za'ra wa'aba mono zém na, 'rāwi 're asi'madâ'ā ze za'ra wa'aba mono nherē, e niha te bétē simiza'rese āna 're īhāimana za'ra mono norī nhimiroti si, 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, asiwi 're wē'õ za'ra wa'aba mono āna. Tane duré, wa hā īnhimiza'rese āna 're īhāimana mono di pâ, te za pé īzama asiwi īwapari pese za'ra wa'wa duré.

²⁰ Ni'wam norī hā ma tō 're īhāimana za'ra mono zéb zarina, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, te te aima 're 'rui u'âsi za'ra wa'wa, ta norī zadawa para si, uburé marī hā 're īmanharī za'ra wa'aba mono zéb da si. Tane nherē, asiwi 're wē'õ za'ra wa'aba mono õ di, ta norī hā. Sadawa nhipesé na, aiwi 're sipsaihuri u'âsi za'ra wa'aba mono nherē, duré ta norī ma si, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, te te 're aiwaibui wa'aba mono nherē, e niha bâ bétē, asiwi wē'õ za'ra wa'aba õ di. Ta norī si, aima pire na 're hāimana za'ra wa'aba mono newa, 'rāwi 're si'madâ'ā ze za'ra mono nherē, duré te te ai'âma 're wasétē za'ra wa'aba mono da, atob'rata wi te te 're aihâ za'ra wa'aba mono nherē, e asiwi 're wē'õ za'ra wa'aba mono āna bétē.

²¹ Wa hā ãne, te aima 're īmanharī za'ra wa'aba mono da hā, āté aré sada īnhib'aware di. Ta norī si tinhimirosa'rata na sina 're siptete za'ra mono di, ãne te te aima 're īrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono zéb da hā. E ãne da, 're īhāimana mono bâ, wa hā. Mare di.

Ta norī hā marī wasu'u wē na, dama 're īsiwasu'u za'ra mono zém na hā te te siwi āma īwabzu za'ra õ di, Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're īromhuri wē mono zém na hā. Tane nherē, wa hā ãne na aima īsiwasu'u za'ra wa'aba 'wa'âhā, āté tō īnhimiza'rese'õ ne, wa aré aima 're īhāimana za'ra wa'wa.

²² Zezusih zadawa wasu'u'wa newa, tō senai'õ na te te aima 're īroti za'ra wa'aba mono norī hā te sina aima 're wata za'ra wa'wa, ebreusi na 're īhāimana za'ra mono na hā,

duré Izarazéhé nihudu 're īhāimana za'ra mono na hā, duré Abra'āhā nihudu 're īhāimana za'ra mono na hā. Tane, wa duré wa hā ebreusi na 're īhāimana, duré Izarazéhé nihudu, duré Abra'āhā nihudu, āne hā aiwa tō wama za'ra hā.

²³ Cristuhu ma romhuri'wa na, te duré ta norī hā aima 're siwasu'u u'āsi za'ra wa'wa. Tane nherē, wa wa hā ta norī nhipai u, Cristuhu ma romhuri'wa na 're īhāimana. (Āté īnhimiza'rese ò na 're īhāimana mono na, īāma rosa'rata za'ra wa'aba da nherē, wa za tō āne na aima īsiwasu'u za'ra wa'wa.) E marī wa, wa ta norī nhipai u Cristuhu ma romhuri wē 'wa na 're īhāimana. Wa tō te tāma 're romhuri pese uptabi, ta norī nhipai u. Dazazéb 're, ma tō da te dasiwi 're īzai u'āsi, ta norī 're īhāimana za'ra mono zém nhipai u. Ma tō duré da te dasiwi 're īahāri u'āsi, powawē hānhorō na, senai'ō na rowasu'u'wa norī hā da te dasiwi 're īhā za'ra mono zém nhipai u. Āne wa, wa tō aré 're īdā'ā u'āsi, te īsina 're romnhimimnhasi za'ētē mono wa.

²⁴ īsiré zudezu norī hā ma tō duré nimahā na hā te te siwi 're īpré'é. Āne hā nimahā bātā na ma tō 5 na īzada tiromhāiba. Misi bātā na, 39 na da te dasiwi 're īpré'é mono zé hā, zudezu norī hā te te sima 're īrob'manharī za'ra mono zéb zarina.

²⁵ Romanu norī hā ma tō duré te te siwi 're īpré'é, wedehu na. Āne hā nimahā bātā na si'ubdatō oto, īzada īromhāimana wasétē zé hā. Ētē na ma tō duré dasiwi īhā ni, da te dasiwi āma īwīrī da. Duré, uba're hā ma tō īré azé, â'rowi, â sisasi hā sa'ētē wa. Āne, taha na si'ubdatō te īrobzépatazé hā duré. Āne hā uba're hā misi â na īré sipo'o pese wamhā, bātā na wa tō â poré wa'wa īhāimana, bātā bāre, mara bāre duré.

²⁶ Daro mono bā 're īmorī ré hā, īma romnhimimnhasi uptabi nherē, wa tō âpré na te 're saprī, panho'ōmo na hā. Duré danhipsaihuri ahâ di, bādâdi na hā, danhibrob zō dapārī'wa norī hā. Ni'wam norī hā īsiré zudezu norī 're hāimana za'ra mono nherē, ma tō īzada 're hāimana wasétē u'āsi za'ra, zudezu'ō norī zama. 'Ri nho'ōmo mono bā, ma tō duré da te dasima 're īru za'ra, niha da te īma 're rob'manharī za'ra mono da. A'ubuni wi 're īmorī ré hā, īsina romnhimimnhasi na, wa tō duré 're īhāimana, â poré na zama 're īmorī ré hā. Ni'wam norī hā tō sena Cristuhu zazei'wa 're hāimana za'ra mono newa, ma tō duré īzada 're hāimana za'ra, ta norī zama. Taha wa, īsina romnhimimnhasi uptabi nherē, wa tō 're īhāimana u'āsi.

²⁷ Duré āma 're īhāimana mono zéb da hā, wa tō te īsima 're romhuri pese, īnhib'rata na. Bātā ahâ na ma tō duré īhotō āna īāma 're awē. Mram na zama te robzépata ahâ di, 'rubu na zama. īsai āna te 're īromhuri mono zém na hā, wa tō duré te 're robzépata. īuzā āna 're īhāimana mono zém na zama,

wa tō duré te 're robzépata.

²⁸ Tane nherē, taha si õ di, te 're ūrobzépata mono zé hā. Awē sidāpāsi, wa ūpē ē na te 're robzépata u'āsi, daro mono bâ ūsazei'wa norī, siré 're ūsirā'ōtō mono norī āma, te āma 're rosa'rata u'āsi za'ra mono wa. Ta norī āma 're ūhātā'ā za'ētē za'ra mono di duré.

²⁹ Ni'wam norī hā ūsazei'wa norī hāimana zéb 're, sib'uware na 're ūhāimana za'ra mono norī āma hā, e niha wa za te āma 're rosa'rata za'ra. Ta norī āma hā wa za tō āma 're ūpē'ēzé za'ra. Duré ni'wam norī hā tisiré nhimi'manhari wasétē zarina, tiwasétē na 're si'marōpān̄ za'ra mono 'ru te, wa za sada 're ūhāimana za'ra, tiwasédé te te 're ūmanharī 'rata za'ra mono norī zada hā, ta norī hā po're ãna 're hāimana za'ra mono wa.

³⁰ Āté niwapsi, wa za tō ãne na hā aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, uburé marī na te 're ūrobzépata mono zém na si, taha zarina, marī da hā, ūsi'uihā na ūnhib'uware na 're ūhāimana mono zém na, asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba da.

³¹ 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, Wanhib'apito Zezusihi mama hā, taha ma si ūwaihu'u pese di, ūzadawa nhipse ãna aima ūsiwasu'u za'ra wa'aba zém na hā za. Taha āma si, wa za 're wawata u'āsi za'ra, wa norī hā.

³² Uburé marī da, ūsi'uihā na ūnhib'uware na 're ūhāimana mono zém na hā wa za aima āma ūsiwasu'u za'ra wa'wa. Damasitu na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūnhamra ré, apito Are-taha zapari da'madā'ā'wa hā ma tō damrami'wa norī ma ūru, 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra, 'ridawa nhitob za'ētē mono bâ, te te ūzō rob'madā'ā za'ra mono da, te te siwi ūsāmri wa, te te siwi ū'āri da.

³³ Tane nherē, ni'wam norī hā ma tō si'ōtō na siwi ū'āma si'ra, 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra zadazâri hawi. Taha wa, wa tō rowē na dawi watobro rob u, da'wapéi'wa norī wi hā.

12

Paru hā, sōtō 'rowim ne, marī hā te te ūab'maddā'āzé wasu'u

¹ Marī dai õ nherē, wa za duré ãne na aima āma ūsiwasu'u za'ra wa'wa, ūnhimiromhuri wē na hā, Zezusihi zadawa wasu'u'wa, tō sena 're ūhāimana mono na, asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba da. Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, tō senai'õ na te te aima 're ūroti za'ra wa'aba mono norī hā te sina 're wata za'ra, sōtō 'rowim ne, marī hā ta norī si te te 're sabu za'ra mono newa, danhotō 'rowi, da te 're ūrosawērē za'ra mono ne. Tane nherē, wa tō duré ūzama marī ūwaihu'u'õ hā te 're azabu, ūnhotō 'rowim ne, Wanhib'apito te te ū'āma 're ū'awaihu'u mono zéb zarina si.

² Duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono, ma tō ūzaprō, hāiwa u, 're ūsāmra mono zéb u hā. Wa hā Cristuhu zazei'wa. ūnhotō 'rowim ne, hāiwa u ūmorizém na hā 14 na ma tō ū'āma tiwahu

oto. Āté īhāiba u'āsi na, wa tō wi. Āté īpē'ēzani na si. Wa hā īsiwaihu'u õ di. 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, waihu'u pese di, āne hā.

³⁻⁴ Āne na hā 'rāwi āma īsiwaihu'u õ di tō, wa hā. Āté īpē'ēzani na si, wa wi, tō. Āté īhāiba wahuré. 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, āne hā tāma waihu'u pese di. Āne si, wa tō wa hā īsiwaihu'u. Rowē uptabi u hā wa tō wi, tō. Tame rowasu'u īwē uptabi hā wa tō te awapari, īsi'uihā na. Rowasu'u wē uptabi wa, damreme na ī'uwaibaba da te dasima āma 're īrowasu'u za'ra mono zéb da hā, da te dasima āma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di.

⁵ Āne na īma romhāimana wamhā, āté ībāre, wa aré aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īwēsāmrizém na hā. Tane nherē, taha na aima īsiwasu'u za'ra wa'aba õ di za. īsi'uihā na marī da, īnhib'aware na 're īhāimana mono zém na si, wa za aima īsiwasu'u za'ra wa'wa, asiwi āma īwaihu'u za'ra wa'aba da hā.

⁶ Āne na īma īromhāimanazém na aima īsiwasu'u za'ra wa'aba da, te īsina rosa'rata 'wa'âhā, e īnhimiza'rese'õ ne, wa aré aima īsiwasu'u za'ra wa'wa. Mare dī. E marī wa. Tō sena, āne na aré aima īsiwasu'u za'ra wa'aba wa. Tane nherē, taha na aima īsiwasu'u za'ra wa'aba õ di za. īnhimiromhuri hā 're ī'madâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina si, duré īnhimiroti hā aipo're na 're īwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za īhāimanazém na ī'āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo, asima.

⁷ Danhotō 'rowi, da te 're īrosawērē za'ra mono ne, wa tō marī īwē uptabi hā te ab'madâ'â tō, īnhotō 'rowi te īrosawērē ne. Taha wa, danhipai u dama īpire newa, 'rāwi āma 're īsi'madâ'â zei mono tō da, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā īma pisutu, īhāiba na te tō 're robzépata mono da, marī na, ro'wa hā te te 're dahâzu mono wa, da'āma 're 'wasi'ē za'ra mono wa, da'āma 're īsépu'u siroptub za'ra mono ne. Taha zarina, te tō Satanasi hā te te 're īpibui u'āsi, te āma 're īrobzépata u'āsi mono zéb da hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te tiwi 're īzawi mono õ di, āne na te te 're īpibu tō mono da hā. E marī wa. Dama īpire newa, 'rāwi te īsina 're rosa'rata tō mono da.

⁸ Taha wa, wa tō si'ubdatō Wanhib'apito wi hā īsima rowaptē, tō õhō na te 're īrobzépata mono zém na hā ta hā simisaré te te ī'āma sizâri da, te āma 're robzépata zahu tō mono da.

⁹ Tane nherē, āne si ma tō nasi īma waihu'u asa, te tiwi rowaptērē wamhā: "Te ai'āma sizâri õ di za. īnhimizawi pese zéb zarina si, te za 're aihāimana mo. Asi'uihā na marī da hā, asib'aware na 're aihāimana mono nherē, te za asiptete sina ī'āma 're aihāimana mo, īnhimipawaptobzéb zarina." Āne si,

ma tō nasi ūma waihu'u na wa'rā asa, Wanhib'apito hā. Taha wa, ūsi'uihā na marī da hā, ūnhib'aware na 're ūhāimana mono zém na si, wa za tō ūto sina aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, taha wa'rāmi Cristuhu ūnhiptetezéb ré si, 're ūhāimana u'āsi mono da.

¹⁰ ūsi'uihā na marī da hā, ūnhib'aware na 're ūhāimana mono nherē, duré Cristuhu ma, te 're romhuri mono wa, da te ūama 're wasétē za'ra mono nherē, duré ūma ropire na 're ūhāimana mono nherē, duré da te ūma 're rob'manharī wasétē za'ra mono nherē, duré marī na te 're robzépata mono nherē, wa ūto sina 're ūhāimana u'āsi. E marī wa. ūsi'uihā na marī da hā, ūnhib'aware na 're ūhāimana mono nherē, wa za taha wa'rāmi, ūnhiptete sina 're ūhāimana, Cristuhu nhimipawaptobzém na si.

Corītu āma ūsazei'wa norī āma, Paru hā ūhātā'ā za'ra zé wasu'u

¹¹ Cristuhu zadawa wasu'u'wa na, asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba õ wa, wa tō ūnhimiromhuri wē na si aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, āne hā te ūsimā wē õ nherē. Āté ūnhimiza'rese'õ ne, wa tō āne na aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, a norī wa'wa hā dama 're ūwasu'u wē za'ra wa'aba mono õ 'ru te. 'Re ūhāimana u'āsi mono te te 're ūpawapto mono õ 'wa'âhā, aré marī dai õ di, 're ūhāimana mono zé hā tō. Tane nherē, Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, senai'õ na te te aima 're ūroti za'ra wa'aba mono norī ma, ūwapu na tāma 're ūhāimana za'ra mono õ di.

¹² Ai'rata ūhamra aba ré, wa tō ūnhimi'ë na marī dama ūmanharī waihu'u'õ hā aima 'manharī za'ra wa'wa, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī nhimiromhuri na. Āne zarina, te za sena na Zezusihi zadawa wasu'u'wa na asiwi ūwaihu'u za'ra wa'wa.

¹³ E tawamhā ai'upana wa'aba si, wa tō darob amoi āma ūsazei'wa norī 're ūhāimana za'ra mono norī hā te 're apawapto pese, ta norī si ūma sawi pese za'ra wa. Mare di. E marī na, wa tō bétē a norī wa'wa hā ai'mararé za'ra wa'wa, sena Zezusihi zadawa wasu'u'wa na asiwi ūwaihu'u za'ra wa'aba õ zéb da hā. Āté asimarī aba zô, te 're aiwasutu za'ra wa'aba mono õ zém na si, wa tō ai'mararé za'ra wa'wa, ai'rata ūhamra aba ré hā. Ma'āpé, āne na ūwasédé hā te aima 'manharī wasétē za'ra wa'aba ze te bâ, ūma pari za'ra wa'aba.

¹⁴ Si'ubdatō āma, wa za oto āma atēme ūmorī 'wa, te duré asabu na sahu za'ra wa'aba da. Tawamhā, āma atēme ūmorī aba wamhā, asiwi ūpawa'âbâ aba da, te aiwi rowaptére za'ra wa'aba õ di za, asimarī zô, āma atēme ūmorī aba õ wa za. Taré Cristuhu wasu'u'wē na te aipawaptob za'ra wa'aba da si, wa za tō āma atēme ūmorī 'wa. E damama norī ma, te za da'ra norī hā te te 're ubumroi pese za'ra, dasazé hā. Mare di. Damama norī si, te za te te 're rob'ubumroi pese za'ra,

ti'ra sazéb da hā. Tane duré wa hā, aimama aba ne, aimama 're īhāimana za'ra wa'aba mono wa, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da si, wa tō te ai'āma 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'wa, īsimā. Taha wa, asiwi īpawa'âbâ aba õ di za.

¹⁵ Tawamhā, āma atēme ūmorī za'ra wa'aba wamhā, ūtosina, wa za uburé ūnhimari hā uprosi, te āma aipawaptob za'ra wa'aba da, te āma ūâri hā za. Taha da, wa za duré aimaromhuri pese za'ra wa'wa, ūwasutu uptabi nherē. Āne na hā ūma asawi pese za'ra wa'aba nherē, e te za duré ūzawi za'ra wa'aba zém na hā ūwi asisawi za'ra wa'wa, aiwétési.

¹⁶ Asawi ūpawa'ābā za'ra wa'aba da, te aiwi ūrowaptērē za'ra wa'aba ū na, ma tō asina ūwaihu'u za'ra wa'wa tō. Tane nherē, ma tō ni'wam norī hā rosa'rata na ūāma upa za'ra, rob'uiprazé hā ūzadawa nhipe na te aiwi ūbumroi wa'aba na hā. E ãne hā ūwaibaba. Mare di. ūwaibaba ū di.

¹⁷ Wasisānawā norī hā, Izadawa para āma atēme si'aba'rēi wa'aba da, te āma īsatōri za'ra hā e ma tō aimā sadawa hapese za'ra wa'wa, rob'uiprazém na. Mare di. Āne na hā aimā sadawa nhipeze za'ra wa'aba õ di, ta norī hā.

¹⁸ Titu hā bétē. Ta hā wa tō duré āma atēme satōrī 'wa, āma atēme morī aba da. Wasisānawā hāiba amo hā wa tō duré āma ūsiré satō. E Titu hā ma tō tawamhā aimā sadawa hapese 'wa, asimari āba zō hā. Mare di. Tane duré, wa hā 're ūhāimanā mono zé hā. Aiwapsi wahāimanazé hā, rob'uiprazém na aiwi 're ūwanhimisaihuri aba mono õ na hā.

¹⁹ E taré wa'āma 're rosa'rata wē za'ra wa'aba mono da, wā ãne na aimā wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. Mare di. Cristuhu zazei'wa oto 're wahāimana mono wa, wa ãne na aimā wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, 'Re īhāimana u'āsi mono nho'a. Wasisānawā norī, wama asawi pese za'ra wa'aba norī hā, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da si, wa tō uburé marī hā wa te 're ab'manhari, asiptete sina Cristuhu ãma si 're anomro aba mono da oto.

20 Ai'āma 're īhātā'ā za'ra wa'aba mono sina, wa tō ai'āma te 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'wa, za āma atēme īmorī aba na dā'āsina, duré 're aihāimana za'ra wa'aba mono zém na, za te aiwēsāmri za'ra wa'aba õ na dā'āsina. Åté a norī wa'wa hā te za duré asiwi īwē'ō za'ra wa'wa, za āma atēme īmorī za'ra wa'aba wamhā. Åté āhāna hā te 're asisada'ābā u'āsi za'ra wa'aba mo 'rāwi. Åté te duré marī na 're asi'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Åté te duré asisada 're asiti'ru za'ra wa'aba mo. Åté asi'āma si te duré 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo. Åté te duré asi'āma 're īwasétē za'ra wa'aba mo. Åté te asima 're īdabāsi wasétē za'ra wa'aba mo. Åté dama aipire newa, te duré 'rāwi 're asi'madā'ā ze za'ra wa'aba mo. Åté siwa'ru te duré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Åne na 're aihāimana

za'ra wa'aba mono õ'umnhasite, wa ai'âma 're ïhâtâ'â u'âsi za'ra wa'wa.

²¹ Åma atême ïwisi aba wamhã, ãté ïpë'ëzé te, wa za aiwa'õ, ai'âma ïpë'ëzé uptabi za'ra wa'aba wa. Duréihã ai'ahâ na ma tô aiwasédé hã 're ï'manharí za'ra wa'aba mo aré. Ma tô duré asina 're asipsailhuri za'ra wa'aba mo, pi'õ na, aibâ na zama. Asiséb ãna, ma tô marí ïwasétêre zô si asima 're asôpré wa'aba mo. Åne na aiwasédé hã 're 'manharí za'ra wa'aba mono nherë, aiwasétê wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wa, ãté te za ïwi tirobzei'õ pese. Taha wa, ãté ïnhiséb di za, ïnhib'apito ma hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã, ai'âma za'ra wa'aba hã.

13

Paru hã roti na te te ï'rásutuzém na rowasu'u

¹ Si'ubdatõ ãma, wa za oto ïmorí na ãma atême suhu za'ra wa'wa, te asabu za'ra wa'aba da. Duréihã Mozési hã ma tô ãne na ïbaihâ na rob'ui'éré, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na hã: "Ni'wam norí da, 're dawasétê za'ra mono wamhã, maparane dahâiba ma, te za 're siwasu'u za'ra, ta norí hã danho'a te te 're sadawa waptob za'ra mono da, tâma 're ïsiwasu'u za'ra mono zém na hã." Åne duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré hã. Tawamhã, wa hã ãma atême ïmorí aba wamhã, taha zarina, wa za tô sena zarina, aiwasétê za'ra wa'aba na hã iwaihu'u za'ra wa'wa.

² Maparane ãma, atême ãma ïmorí aba wamhã, wa tô aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, aiwasédé 're ï'manharí u'âsi za'ra wa'aba mono norí, za te ï'aihâ za'ra wa'aba zém na hã. ïnhimi'ui'éré na, wa za oto ãne na aima ãma suhu za'ra wa'wa, asiti wa'aba ïhâimana nherë. Åma atême ïmorí aba wamhã, ïnhimi'ahârizé hã te aima ba'a za'ra wa'aba õ di za, aiwasédé 're ï'manharí u'âsi za'ra wa'aba mono norí ma hã, duré ïza'u si tiwasétê zô 're ïsipizari za'ra mono norí ma zama.

³ Sena na Cristuhu zadawa para, te aima 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono na, asawi ïwaihu'u za'ra wa'aba da, ma tô ãne na asima ïâma ïrosa'rata za'ra wa'wa. Tane tô wë di, ïma hã. Åma atême ïmorí aba wamhã, Cristuhu zadawa para, wa za tô aihâ za'ra wa'wa. Tawamhã, ãté te za oto asawi ïwaihu'u za'ra wa'wa, sena na Cristuhu zadawa para, te aima 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono na hã. Cristu hã niha te te aima ïrob'manharí za'ra wa'aba zéb da hã, e sib'aware di, asada za'ra wa'aba hã za. Mare di. Siptete uptabi di ta hã, te te ï'aihâ za'ra wa'aba zéb da hã.

⁴ Cristu hã wedepo'o nhonhi'râmi na, da te dasiwi sasõmri wamhã, ïhâiba hã sib'aware di. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiptetezém na ma tô apâ hâiwa'udu, 're hâimana u'âsi mono da oto. Tane, wa tô duré wa norí hã wanhib'aware na 're wahâimana. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi

mono nhiptetezém na, wa duré 're wahâimana, Cristuhu ne. Taha zarina, wa za niha aima rob'manharī za'ra wa'aba ni, wasi'uihâ nai õ nherē.

⁵ Aipē'ē 're, te za a'â 'râwi asi'madâ'â za'ra wa'wa, īsazei'wa norī hâimanazéb zarina, tô sena 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Âne na asina tâma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhâ, Zezu Cristu, aipē'ē 're, 're īsâmra aba mono na, te za asina īwaihu'u za'ra wa'wa. E âne hâ asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di bêté. Tane nherē, Cristu hâ aipē'ē 're, 're sâmra aba mono õ wamhâ, asina tâma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mono õ na, te za asina īwaihu'u za'ra wa'wa, asi'uihâ na.

⁶ Wa hâ wa ãma īsima aiwẽ za'ra wa'wa, ãma atême īmorî aba wamhâ, asiwi wawaihu'u za'ra wa'aba da, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī 're īhâimana za'ra mono zém na, wa te wasina ãma īuwaimramizém na hâ.

⁷ Wa duré 're wamreme u'âsi, ai'âma za'ra wa'aba, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ta hâ te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, marî īwasétêre hâ 're 'manharî za'ra wa'aba mono tô da. E ai'âma za'ra wa'aba, wa te 're īromhuri mono na, da te dasiwi 're wawësâmri mono da, wa âne hâ ai'âma 're wamreme u'âsi za'ra wa'wa. Mare di. Taré a norî wa'wa hâ īwê si oto 're 'manharî u'âsi za'ra wa'aba mono da si, wa ai'âma 're wamreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hâ. īwê si tô 're 'manharî za'ra wa'aba mono wamhâ, wa te aihâ za'ra wa'aba õ di za. Âne wamhâ, âté te za âne na wa'âma īrosa'rata za'ra wa'wa, asima: "Oro Paru norî hâ, Zezusihî zadawa wasu'u'wa, tô sena 're hâimana zahuré mono za, te te wahâ za'ra õ di." Âté âne na te za wa'âma īrosa'rata za'ra wa'wa. Tane nherē, wama wê di tô, īwê si tô 're 'manharî u'âsi za'ra wa'aba mono wamhâ.

⁸ Cristuhu wasu'uwê hâ tô sena uptabi hâ, ni'wa hâ te te dawi pari waihu'u õ di, dama siptete uptabi wa, īwasu'uwê hâ. Taha zarina si, wa za tô 're wahâimana, wa norî hâ, 'râwi wa te wasiwi 're wê'õ mono ãna.

⁹ A norî wa'wa hâ tô sena Cristuhu ãma asiptete sina 're anomro wê wa'aba mono wamhâ, wa za tô aima 're wato za'ra wa'wa. Âne wamhâ, Cristuhu zadawa para, wa te aihâ za'ra wa'aba õ di za. Wa te aihâ za'ra wa'aba õ wamhâ, âté ni'wam norî hâ te za wa'âma sima rosa'rata wasétê za'ra, wawë'õ'wa norî hâ, aima wapahi za'ra wa'aba na hâ. Tane nherē, wê di tô wama hâ, tô sena Cristuhu ãma si oto 're anomro wê wa'aba mono wamhâ.

¹⁰ Âne wa, wa asiti īnhamra aba ré, aima ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa, za ãma atême īwisi aba wa, asõ'a te aima nharî za'ra wa'aba tô da, Wanhib'apito zadawa para te te īma īpisutuzéb zarina. Ma tô īma pisutu tô, īsadawa para si te 're aipawaptob wê za'ra wa'aba mono da. E tawamhâ īnhimipawaptobzéb zarina, ãma 're anomro wê

wa'aba mono zé hā te aiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, ma tō ãne hā ūma pisutu. Mare di. Taré ūsadawa para si, te 're aipawapto wē za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiptete sina ãma 're anomro aba mono da si, ma tō ūma pisutu tō, Wanhib'apito hā.

¹¹ Ūsisānawā norī, ūnhimi'ui'érē na wa za oto aima ãma 'rāsutu za'ra wa'wa. 'Re aihâimana wasétē za'ra wa'aba mono zé hā te za oto ūrême pese za'ra wa'wa. Te aima 're ūroti za'ra wa'aba mono zé hā te za 're ūwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za simisutu asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mo. Rowē na si asiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za duré asina 're ūrosa'rata wē u'âsi za'ra wa'aba mo. ãne wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā ūsimizawi pe hā, te za 'râwi asiré 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa, dama rowē nhomri'wa hā.

¹² Taha wa, te za uburé asiré ūsazei'wa na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hârâ za'ra wa'aba mo.

Âme, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe 're ūsi'ubumroi mono norī hā te ãma asawi za'ra wa'wa, uburé.

¹³⁻¹⁴ Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma, wa ai'âma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, ta hā te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tinhimizawi pese zéb zarina, ūwē si te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'âma tâma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, duré ūpê'ëzani hā te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, simisutu ãma 're anomro wē wa'aba mono da, taha ãma si.

Darasiza norī Darasiza norī ma, Paru te te īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Zezusi hā hâiwa u apâ īmorizéb u hā, zudezu norī si ma tō īsimirowasu'u na te te 're saze za'ra. Ta norī si te uburé sihâiwata nihîhari ré 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hā Abra'âhâ ma, te te īpisutuzéb zarina. Zezusi hā hâiwa u apâ morî za'u si, ma tō īwasu'uwē hā datême ropé, zudezu'õ norī u hā, īsihâiwata nihîhari'õ norī u hā.

Ni'wam norī hā zudezu norī hā Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're īsi'ubumroi mono norī hā ma tō Paru hā zudezu'õ norī ma wasu'u za'ra, īsimiroti na te te ãma ī'uwaimrami õ na hā. Ta norī hā ma tō ãne hā dama roti za'ra: 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma īrob'ui'éré zama te za da te 're 'madâ'â pese za'ra, te te 're da'awësämri mono da. Taha da, te za duré 're dasihâiwata nihîhari za'ra. Æne na roti hā Paru hā ma tō siwi wë'õ pese. Zezusi hā wazada dâ'â wa, duré taha zarina wawasédé hā te te wama 're apari mono wa, dasihâiwata nihîharizé hā marî dai õ di. Zezusihî wapru na si te za te te 're da'a'upsõ, dawasété wi. Æne wa, ma tō Paru hā tâma rob'ui'éré za'ra, Darasiza norī ma hā, aimawi hā te te 're 'manharî za'ra mono tō da, Zezusihî si te te sina 're umnhasi pese za'ra mono da, taha zarina si 'Re īhâimana u'âsi mono pë'ëzani hā īpë'ë 're, 're sämra za'ra mono da.

1-2 Wanhib'apito nhib'a'uwē norī, daza'rui mono bâ Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī, wa hā Paru, wa ãma asawi za'ra wa'wa. Uburé wasiré īsazei'wa norī hā te duré timreme na ãma asawi za'ra wa'wa, ī'rata īsi'ubumro norī hā. Æne wa za ãma aimawî rob'ui'éré za'ra wa'wa. Wa hā Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa, wa 're mo, īsadawa para. Ni'wam norī hā te te siwi īpisutu õ di, dazadawa para īsadawa wasu'u'wa na 're īhâimana mono da. Mare uptabi di. Zezu Cristuhu si ma tō Wamama me si, sima īpisutu zahuré, ab're hawi ti'ra hâiwa'utu'wai me.

3 Wamama ma, wa ai'ãma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, īsimizawizé hā ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowë u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

4 Wanhib'apito 'Re īhâimana u'âsi mono te te tâma īwëzéb uwaibaba, ma tō Zezu Cristu hā wazada sisõ, wazada dâ'â da, te te wa'awa'âbâ da, 're wanomro wasété mono wa, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wahâ za'ra tō da, rob'râsutuzéb

āma hā, duré dapo're'ō na 're īdanomro mono norī ne, 're wanomro u'āsi tō mono da.

⁵ Wamama hā wē uptabi wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono.

Aimawi rowasu'u hā Wanhib'apito wasu'uwē ne, aiwa 're maihāimana mono õ na rowasu'u

⁶ Āhāna wa ai'āma ītob'uzu za'ra wa'wa. E marī wa. Tāma asawi uptabi za'ra wa'aba wa, ma tō Cristu hā asō'reptu za'ra wa'wa. Taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō sima aipisutu za'ra wa'wa, īsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da. Tane nherē, ma tō aiwara sina, 'Re īhāimana u'āsi mono wi 're aipizari za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na, aimawi rowasu'u hā Cristuhu wasu'uwē me aiwam newa.

⁷ Aimawi rowasu'u hā Cristuhu wasu'uwē me, aiwa 're hāimana mono õ di. Mare uptabi di. E marī wa, wa tō āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā ma tō sima wē za'ra, Cristuhu wasu'uwē upana te te āma saprī za'ra da, aimawi rowasu'u u. Ta norī hā ma tō aimawi tinhimirowasu'u na aiwi ro'wa'rutu za'ra wa'wa.

⁸ Wa norī hā wa tō aima rowasu'u za'ra wa'aba ni, Zezu Cristuhu wasu'uwē na. Tane nherē, nimahā na Cristuhu wasu'uwē upana, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're wa'awē'ō pese. Tane duré nimahā na hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī hā īwasu'uwē upana, we te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za duré te te siwi 're awē'ō pese.

⁹ Āne hā wa tō aima waihu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, wa za duré aima āma sahu za'ra wa'wa, wa te aima īwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Ni'wam norī hā wanhimirowasu'u zarina si, Zezu Cristuhu wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ wamhā, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te siwi 're awē'ō pese.

¹⁰ E īnhimiroti na ī'āma 're īdawata za'ra mono zéb zō, wa īsina 're īnhimipari. Mare di. 'Re īhāimana u'āsi mono si ī'āma 're īwata mono zéb zō si, wa īsina 're īnhimipari. Ti'ai āma ī'āma 're dawata za'ra mono da, 'rāwi īsi'uihā na te īsina 're rosa'rata mono 'wa'âhā, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, 're īhāimana mono õ di aré.

¹¹ Īsisānawā norī, ma'āpē niha we ī'āma waihu'u za'ra wa'aba. Ti'ai āma 're īdahāimana za'ra mono norī nhimirowasu'u zarinai õ di, Zezu Cristuhu wasu'uwē te dama 're īwasu'u mono hā.

¹² Ni'wa āne na hā te te āma 're īpo're pu'u mono õ di, ti'ai āma wasiré 're īwahāimana za'ra mono norī hā. Ni'wa hā te te duré īma 're rowasu'u mono õ di, te īwaihu'u pese zéb da hā. Mare di. Si'uihā na ma we hāiwa hawi īma siwaihu'u Zezu Cristu hā, īwasu'uwē na te īwaihu'u pese zéb da hā.

Paru hā Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa na te te īsāna'ratazém na īsiwasu'uzé wasu'u

¹³⁻¹⁴ Wa hā wasiré zudezu norí nhimizazezéb zarina 're īmorí ré, wa tō īsima wē upta, wasiré īwaprédu mono norí nhipai u, wahi'rata norí nhimiroti zarina si, 're īmorí da. Āne 're īmorí ré, 'Re īhaimana u'āsi mono nhib'a'uwē norí ma, īwasétē na wa tō te 're arob'manhari aré, Wanhib'apito zazei'wa norí ma hā. Wa tō te īsima 're awē, te 're uprosi mono da. Āne ma tō īwasu'u wasédé hā 're īwapari za'ra wa'aba mo.

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhā bâdâ ma tō oto īwa waptārā, 'Re īhaimana u'āsi mono ti'ra te te īma īwaihu'uzém na, īra wasu'uwē na si, zudezu'ō norí ma, te 're wasu'u mono da. Taha da, īpoto õ ré, ma tō sima īpisutu siro, 'Re īhaimana u'āsi mono hā. Taha wa, tāma īzawi uptabi wa, ma tō oto īzô hā, tāma īromhuri'wa na oto 're īhaimana mono da.

Tawamhā e 'wa hā wa tō sadawa pibu, āne zarina te dama 're īsadawa wasu'u mono da hā. Mare di. Ni'wa hā āne na te sadawa pibui õ uptabi di.

¹⁷ Duré Zeruzarē u, a'â īmorí õ di, Cristu hā tizadawa wasu'u'wa da, īwana te te sima īpisutu za'ra norí u, te sabu za'ra da. Mare di. Daza'rui amoi u si, wa tō a'â mo, Arabiza u. Tame īnhamra pari, wa tō apâ mo, Damasitu na 'ri nho'ōmo nhisi u.

¹⁸ Si'ubdatō ma tō oto ī'āma tiwahu, Wanhib'apito āma te īsasōmrizém na hā. Tawamhā Zeruzarē u wa tō oto mo, Pedru hā te hâiba pibu da. Tame ma tō romhuri hā maparane ī'āma ai'utō, ī'rata īnhamra ré.

¹⁹ Pedruhu siré norí hā aihñi te sōpētē za'ra õ di, Cristuhu zadawa wasu'u'wa norí hā. Ti'aduhu si, wa tō sōpētē. Wanhib'apito sisémemhā ta hā.

²⁰ Tō sena, wa rob'ui'éré na aima rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'āsi mono nho'a.

²¹ Tawamhā Zeruzarē hawi wa tō oto watobro, daza'rui u īmorí da, Siriza u, duré Sirisiza u.

²² Zahadu te te siwi īhâiba pibu za'ra õ di, Zezusihu zazei'wa norí hā daza'rui mono bâ, Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma siré 're īsirā'ōtō mono norí hā.

²³ Taré ma tō īwasu'u wē si te te 're wapari za'ra, ta norí hā. Āne īwasu'u wē hā: "Paru hā ma tō te te wa'āma 're arowasétē aré, Wanhib'apito āma, wa te 're sasōmri tō za'ra mono da. Tane nherē, Zezu Cristuhu wasu'uwē na te oto te te 're da'apawapto, Wanhib'apito āma da te 're sasōmri za'ra mono da." Āne na si ma tō īwasu'u wē hā te te 're ropé.

²⁴ Taha wa, Wanhib'apito zazei'wa norí hā, 'Re īhaimana u'āsi mono āma si, te 're wata u'āsi za'ra, te te īnho'reptui wē te.

2

Ti'adu norī u, Paru norī ūsihutuzé wasu'u

¹ Tawamhā 14 na ū'ama wahu pari, wa tō apā mo, Zeruzarē u. Tamomo ūmorī wamhā, Banabé hā te ūsiré mo. Titu hā wa duré ūsiré saprō.

² 'Re ūhaimana u'āsi mono hā za apā ūmorizém na, te te ūma waihu'u sirōmo wa, wa tō apā mo. Tawamhā 'ri nho'ōmo u wasihutu wamhā, aibâ dama ūpire na 're ūhaimana za'ra mono norī me, wa tō wahāiba pisutu wasi'rā'ōtō ni. Taha wa, wa tō ta norī ma ūsiwaihu'u, zudezu'ō norī ma, Wanhib'apito wasu'uwē hā te tāma 're ūwaihu'u za'ra mono zém na. Te te ūma ūzaze za'ra zō, wa tō ūnhimiromhurizém na tāma ūsiwasu'u za'ra, te te ūma ūzaze za'ra õ wa, taré 're hāimana mono tō da, ūnhimiromhurizé hā.

³ Tawamhā ma tō ta norī hā ūma ūzaze za'ra, zudezu'ō norī ma, te tāma 're ūrowasu'u za'ra mono zém na. Taha wa, te te siwi pisutu za'ra õ di, Titu hā ūsiré 're ūmorī hā, sizudezu da. Titu hā deredu na ūpodo, zudezu'ō. Tane nherē, te te siwi pisutu õ di, sihāiwata nhizāri ré 're morī da, tawapsi sizudezu da. Mare di.

⁴ Ni'wam norī si, zudezu norī hā ma tō ūupana sima wē za'ra, Titu hā sihāiwata nhizāri ré 're morī da. Ta norī hā wasiré Wanhib'apito zazei uptabi 'wa 're nomro mono newa, ma tō hāimana nhipese sina wasiré 're sī'rā'ōtō, wapsā'i a ne wahāimanazé ma, te te 're ropibu za'ra mono da, rowē na 're ūwahāimanza za'ra mono zéb zō, Cristu Zezusih ūma. Ta norī hā zudezu norī hā, ma tō sima wawē za'ra, ūsine 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're rob'manharī u'āsi za'ra mono da, taha zarina wanho'reptuzé hā wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da newa.

⁵ Tane nherē, ta norī nhimirosa'rata na, wa te ūma saze za'ra õ di. Mare uptabi di. Wa tō wasima wē za'ra ni, Zezu Cristuhu wasu'uwē uptabi si, aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ta norī nhimirosa'rata na hā wa te ūma saze za'ra õ di.

⁶ Dama ūpire za'ra norī ma, ūnhimiromhurizém na tāma ūsiwaihu'u za'ra parimhā, marī asa te te ūma waihu'u za'ra õ di, ūsadawa nhipai u, zudezu'ō norī ma te tāma 're ūrowasu'u za'ra mono zéb da hā. Ta norī hā pire na dama 're hāimana za'ra mono nherē, ūpire na te 're rosa'rata mono õ di, wa hā. E marī wa. 'Re ūhaimana u'āsi mono hā dapire na te te da'āma 're rosa'rata mono õ wa. Tāma taré hā.

⁷ Āne si ma tō aibâ norī hā ūsi ūwaihu'u za'ra, 'Re ūhaimana u'āsi mono tō sena te te ūpisutu na, zudezu'ō norī ma, Wanhib'apito wasu'uwē hā te tāma 're wasu'u za'ra mono da, Pedru hā te te ūpisutu ne, tisiré zudezu norī ma, te te 're rowasu'u mono da.

⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Pedru hā te te 're pawapto tiwaihu'u pese na, tisiré zudezu norī ma, Cristu hā te te tāma 're īwasu'u za'ra mono zéb da hā, ta norī u si te te satōrī wa. Tane duré wa hā tiwaihu'u pese na ma tō te te 're īpawapto, zudezu'ō norī ma, Cristu te tāma 're īwasu'u za'ra mono zéb da hā, ta norī u si te te īzatōrī wa, wa hā.

⁹ Taha wa, ma tō oto Ti'adu norī hā īāma waihu'u za'ra, tāma īzawi pese wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te sima īpisutuzém na hā. Ō norī hā īsimiroti pire na ma tō Wanhib'apito zazei'wa norī hā āma waihu'u za'ra, Ti'adu hā, Pedru hā, duré Zuwā. Tawamhā ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te īpisutuzém na te te īāma waihu'u za'ra wa, ma tō tinhib'rata na siwi wazawi za'ra, Banabéhé me. Wama wē za'ra di, wa norī hā zudezu'ō norī u si 're waneb da, Cristuhu wasu'uwē na, wa te tāma 're romhuri za'ra mono da. Duré wama wē za'ra di, Ti'adu norī si, tisiré zudezu norī u si 're nomro mono da, Pedru norī me. Āne na wa tō wanhimirosa'rata na wasisaze za'ra ni.

¹⁰ Āne si ma tō wama waihu'u za'ra, Ti'adu norī hā, Wanhib'apito zazei'wa norī īsimarī'ō norī hā wanhimarī na wa te 're pawaptob u'āsi za'ra mono da, 're wapo're simrami za'ra mono āna. Āne zō, wa īsima te 're rosa'rata u'āsi, īwē na si te 're da'apawapto mono da.

Paru hā Pedruhu ma te te īrowaihu'uzé

¹¹⁻¹² Tawamhā Ātizotiza āma īnhamra ré, ma tō wi Pedru hā, īzarina. Tawamhā zudezu'ō norī āma tinhimirosa'rata na te te upai wa, wa tō danho'a tāma rowaihu'u. Āne tinhimirosa'rata na te te īupazé hā. Ātizotiza u wisi wamhā, ma tō aré zudezu'ō norī me 're sa, Wanhib'apito zazei'wa norī me hā. Tawamhā īsarina si ma duré aibā norī hā aihutu, Ti'aduhu hawimhā. Ta norī hā ma tō te te sima 're wē za'ra, Wanhib'apito zazei'wa norī zudezu'ō hā, sihāiwata nihihāri ré si 're nomro mono da, tawapsi sizudezu za'ra da. Tawamhā zudezu'ō norī hā, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahāimana za'ra mono nherē, ma tō Pedru hā tiwi sisawi za'ra, oto dasiré 're sa tō mono da. E marī wa. Zudezu'ō norī siré 're sai u'āsi mono wa, te te siwi wē'ō za'ra ë'umnhasite, we īsihutu norī hā.

¹³ Tawamhā Pedruhu ne dazadamnhasi te, te oto īsiré zudezu norī hā tiwi sisawi za'ra, zudezu'ō norī wi, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahāimana za'ra mono nherē. Banabéhé zama ma tō dazadamnhasi te, tiwi sisawi za'ra.

¹⁴ Āne na ma tō Pedru norī hā tinhimirosa'rata na upa za'ra, zudezu'ō norī āma. Tō sena Cristuhu wasu'uwē zarina si oto dama 're hāimana za'ra mono ë di, Pedru norī hā. Āne wa tō āma waihu'u za'ra. Taha wa, wa tō Pedruhu ma tinhā,

uburé Wanhib'apito zazei'wa norī nho'a, ãne: "A hā zudezu nherē, ma tō zudezu'ō norī siré 're asai mo aré, a hā zudezu'ō 're aihâimana mono newa. E niha ma tō bété oto tiwi asisawi za'ra, zudezu'ō norī wi, a'â sizudezu za'ra da, ūsazei'wa norī hā." Æne wa tō tâma tinhā.

¹⁵ Wa norī hā zudezu na wa tō wapoto ni. Zudezu'ō na wapoto õ di, siwa'ru 're ūnomro mono norī ne.

¹⁶ Wa norī hā wa tō oto marī hā waihu'u ni, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're ūda'awësämri mono zém na hā. Zezu Cristu, Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono, dawasédé hā te te da'âma 're ūab'madâ'â mono õ zéb zarina, te oto te te 're da'awësämri. Taha zarina, dawasétê'ru te, te te dahâ za'ra õ di za, rob'râsutuzéb ãma hā. ūsimiroti na Mozési te te ūrob'ui'éré 'rata zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're apari mono õ di za, dawasédé hā. Æne na wa tō oto waihu'u ni, wa norī hā.

¹⁷ Taha wa, Cristu Zezusi hā wa tō wasina umnhasi za'ra ni, taha zarina si wawasédé hā te te oto wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da, tawapsi te te 're wa'awësämri mono da, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā. ūsimiroti na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're awaihu'u mono õ di za, dawasédé te te da'âma 're ūab'madâ'â mono õ na. Taha wa, wa norī hā 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're ūrob'manhari mono zém na wa te 're 'madâ'â mono õ di oto, taha zarina wawasédé hā te te wa'âma 're ūab'madâ'â mono õ zéb zarina, te te 're wa'awësämri mono da, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā. Wa norī hā Cristu, Danho'reptui'wa na wa tō wasina saze ni, taha zarina si wawasédé hā te te wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da, tawapsi te te 're wawësämri mono da, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā. ūsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina wa te 're ūrob'manhari mono zém na, wa te 're 'madâ'â mono õ di oto, taha zarina, te te wanho'reptu dai õ wa. Æne wa, ma tō ni'wam norī hā wama nharī za'ra, zudezu norī hā, wanhimirosa'rata na wa te ãma upa newa, aimawi na. E niha tawamhā. Cristu te te wama ūwaihu'uzéb zarina, wanhimirosa'rata na wa te ãma upai 'wa'âhā, te aré Cristu hā wanhowa ãma upa na'rata, te te wama ūwaihu'uzém na hā. E tō sena, ma tō Cristu hā wanhowa ãma upa na'rata. Mare di. Te te ãma upai waihu'u õ di. Robaba uptabi di.

¹⁸ Wa hā wa oto te dama 're awaihu'u u'âsi, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manhari za'ra mono nherē, taha zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono za te te 're ūda'anho'reptui mono õ na. Tawamhā nimahā na ūnhimirosa'rata na te saprī wamhā, wa za tō tâma ãma upa. Tawapsi ūwë'ore di za.

¹⁹⁻²⁰ Æne te aré ūnhimirosa'rata 'rada hā ūma 're hâimana:

'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina te 're rob'manharí mono wamhã, taha zarina si ïwasédé hã te te ï'ama 're 'madâ'â mono õ di za. Tawapsi te za oto te te 're ïwësämri. Taha zarina ïwasétê 'ru te, rob'rásutuzéb ãma te te ï'azâri õ di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Ähâna ïnhimirosa'rata 'rada hã te oto ïza'u 're simi'wara. Ta hã wa tô oto rême pese ïsipara, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïma ïwaihu'uzéb uwaibaba si 're ïmorî da. Zezu Cristu, wedepo'o nhonhi'râmi na dâ'â wa, ïsiré ïdâ'â ne, ïsi'uihâ na te ïsima 're ïrosa'rata mono zém na 're ïhâimana mono õ di oto, Cristuhu si oto ïpë'ë 're, 're hâimana mono wa, 're ïwada'uri wë mono 'wa da hã. Cristu hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra. Ta hã te te 're ïzawi pese mono wa, ma tô ïzada sisõ, ïzada dâ'â da. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra umnhasi sina, wa oto 're ïhâimana.

²¹ Wa hã te ïsiwi 're wë'õ mono õ di oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïzawi pese mono zé hã, Cristu te te ïwa'âbâzém na dazada ïdâ'âzém na hã. Taha wa, ïsi'uihâ na ïsisõ'reptu dai õ wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina te 're ïrob'manharí mono zém na, te 're ab'madâ'â mono õ di oto, taha zarina, ïwasédé hã te te ï'ama 're ab'madâ'â tô mono da, te te 're ïwësämri mono da oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Dasi'uihâ na dasisõ'reptu dai õ wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manharí za'ra mono nherë, taha zarina te te dama 're apari mono õ di dawasédé hã, da te 're ïmanharí za'ra mono zé hã. Äne 'wa'âhã, aré marí dai õ di, Zezu Cristu dazada ïdâ'âzé hã. Taha wa, te oto ïsiwi 're wë'õ mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïzawi pese mono zé hã, Cristu te te ïwa'âbâzém na, dazada ïdâ'âzém na hã. Mare uptabi di. Äne Pedruhu ma, te ïrowaihu'uzé hã.

3

'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïda'awësämri mono zém na rowasu'u'

¹ Darasiza nnihudu norí, e niha te rosa'rata waihu'u ãna 're anomro aba mo. Zezu Cristu hã wedepo'o nhonhi'râmi na wazada ïdâ'âzém na, wa tô te aima ãma 're rowasu'u pese za'ra wa'wa aré. E 'wa hã ma tô aiwi udâ za'ra wa'wa, taré waihu'u zawa za'ra wa'aba da.

² Ma'âpé we ïma waihu'u za'ra wa'aba. E marí wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Tipë'ëzani hã we aima sõmri za'ra wa'wa, aipë'ë 're. E ïsimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, 're ïrob'manharí za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô we Tipë'ëzani hã aima sõmri za'ra wa'wa. Mare di. E Zezu Cristuhu wasu'uwë hã aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, tô sena ïwasu'uwë na asina 're saze za'ra wa'aba mono wa, ma tô we aima sõmri za'ra wa'wa. Taha wa, ma tô we

Tipē'ēzani hā aima sōmri za'ra wa'wa tō, aipē'ē 're, 're sāmra za'ra wa'aba mono da oto.

³ E niha bété rosa'rata waihu'u ãna, te oto 're anomro aba mo. 'Re īhāimana u'âsi mono, Tipē'ēzani te te aima īsōmri za'ra wa'aba zarina, ma tō aihāimanazép tém na ãma īsāna'rata za'ra wa'wa, īwē na. E niha te bété oto 'rāwi 're asi'madâ'ā za'ra wa'aba mo asi'uihâ na, asina uwaimrami za'ra wa'aba da newa, asisō'reptu za'ra wa'aba zé hā.

⁴⁻⁵ E taré ma tō īwē hā asina 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo, marī hā ãma waihu'u za'ra wa'aba ãna. 'Re īhāimana u'âsi mono si, ma tō we Tipē'ēzani hā aipē'ē 're aima sōmri za'ra wa'wa. Ma tō duré mari dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te aima 're 'manharī wē za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na. E mari wa. E īsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina 're rob'manharī za'ra wa'aba mono wa. Mare di. Taha zarinai õ di. Zezu Cristuhu wasu'uwē hā aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, Cristu Danho'reptui'wa na asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa, ma tō we Tipē'ēzani hā aima sōmri za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Taha zarina si, ma tō duré mari dama ī'manharī waihu'u'ō hā te te aima 're 'manharī wē za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na.

⁶ Tane Abra'ā hā. Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sina 're umnhasi pese, te te tāma īropisutuzé za te te tāma ãma ī'uwaimrami na hā. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō te te 're wēsāmri, Abra'ā hā. Duréihā ãne Abra'āhā wasu'u na ma tō rob'ui'éré ībaihâ na, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā.

⁷ Tawamhā Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, simisutu Abra'āhā nnihudu na, te za oto te te 're da'anhis, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. ãne hā wa tō aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da asina.

⁸ Zahadu romhā uptabi nherē, ma tō zudezu'ō norī ãma sima roti, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. ãne īsimiroti hā: Zudezu'ō norī hā, Cristu Danho'reptui'wa na te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhā, ta norī ma zama te za duré tāma 're īrowē za'ra mono zéb da hā te te tāma 're apisutu, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. īwasédé hā te te oto ãma 're ī'ab'madâ'ā mono õ zéb zarina, te za te te 're awēsāmri. Taha zarina dawasétē 'ru te, te te ahâ za'ra õ di za, rob'rāsutuzéb ãma hā. ãne īsimiroti hā zudezu'ō norī ãma hā. Taha wa, ma tō ãne Abra'āhā ma waihu'u siro, 'Re īhāimana u'âsi mono hā: "Aima te īropisutuzém na asina īzazei pese zéb zarina, wa za dama 're īrowē za'ra mono zéb da hā te dama 're apisutu, daro mono bâ." ãne ma tō īwasu'uwē na romhā ré ãma po're pu'u siro.

⁹ Abra'ā hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sina 're sazei pese, te te tāma īropisutuzém na. Taha wa, rowē te te

tāma ūpisutuzéb zarina, ma tō rowē uptabi na 're hāimana. Tane duré Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're saze za'ra mono wamhā, Abra'āhā ma te te ūpisutu ne, te za dama 're ūrowē za'ra mono zéb da hā te te dama 're apisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

¹⁰ Tane nherē, ūsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, da te 're ūrob'manharī za'ra mono zém na 're danhopré mono wamhā, taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're da'anho'reptui mono da newa, e niha te za tawamhā dama 're romhāimana za'ra. Ōne haré, ūsimiroti mono bâ da te dasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ wa, te za tō te te siwi 're da'awē'õ, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Duréihā ma tō ãne na rob'ui'éré ni:

"Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ, taha na rob'ui'éré hā te ūbaihā na dama 're hāimana, da te dasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono da. Āne zarina, ūsimiroti mono bâ, da te dasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ wamhā, te za te te siwi 're da'awē'õ, 'Re īhāimana u'āsi mono hā."

Āne ma tō āhā wasu'u na rob'ui'éré, ūsadawa wasu'u'wa hā. ¹¹ E ãne te za te te dama 're awaihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā: "Ūnhimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, 're ūrob'manharī za'ra wa'aba mono zéb zarina, te ai'āma 're ab'madâ'â aba mono õ di za oto, aiwasétē 'wa hā. Wa za oto te 're ai'awēsāmri 'wa. Taha zarina, aiwasétē 'ru te, te aihā za'ra wa'aba õ di za." E ãne te za te te dama 're awaihu'u. Mare di. Duréihā ma tō ãne na rob'ui'éré ni:

"Re īhāimana u'āsi mono, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ūumnhasi za'ra mono zéb zarina si, dawasédé hā te te da'āma 're ab'madâ'â mono õ di za. Āne wamhā, te za rowē uptabi na 're dahāimana u'āsi za'ra."

Āne na da te āma rob'ui'éré wa, wa tō waihu'u za'ra ni tō.

¹² Duréihā ma tō duré ãne na rob'ui'éré ni:

"Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ, da te dasina tāma āma 're uwaimrami u'āsi za'ra mono wamhā, rowē uptabi na te za 're dahāimana u'āsi za'ra."

Āne ūwasu'u na rob'ui'éré hā. Tane nherē, Cristuhu wasu'u zô, te zahadu 're rob'e'é, Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, dama 're ūrowē za'ra mono zéb da hā.

¹³ Wa norī hā wa te dame wasina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ. Taha wa, te aré siwi wa'awē'õ, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tawapsi wawasétē 'ru te, te aré wahā za'ra. Tane nherē, te te 're wahā za'ra mono tō da, ma tō Cristu hā wē nherē, wazada sisō, wa'upana 'Re īhāimana u'āsi mono te te azâri da. Taha na ma tō wa'awa'â, Cristu hā. Duréihā ma tō ãne na āma rob'ui'éré ni:

"Ni'wa hā wasétē uptabi wa, te za dasiwi wīrī ni. Taha pari, wede na te za dasiwi sasōmri ni, da te āma waihu'u za'ra da, wasétē uptabi wa, 'Re īhāimana u'āsi mono ma īwē õ na."

Āne īwasu'u na rob'ui'éré hā. Tawamhā āma īrob'ui'érézéb zarina, Cristu hā wē nherē, wedepo'o nhonhi'rāmi na sa'o ré, ma tō siwi wē'ō, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wa'upana ma tō azā, wasétē õ nherē.

¹⁴ Āne ma tō Cristu Zezusi hā wa'awa'âbâ pa. E marī da. Simisutu īsib'a'uwe oto 're wanomro mono wa, zudezu'õ norī ma zama, īwē na 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma āma 're a'uwaimrami mono da, Abra'āhā ma te te īropisutuzéb zarina, duré wahāiba mono bâ wapē'ē 're, Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri mono da, te te wama īropisutu za'ra zéb zarina, Zezu Cristu hā Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa.

'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rowasu'u, Abra'āhā ma īwē na te te tāma īropisutuzém na rowasu'u me

¹⁵ Īsisānawā norī, āne wa za oto aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, 're īwahāimana za'ra mono zém na. Āté ni'wam norī hā te za marī īwē na sima roti zahuré. Tawamhā tō sena za te te sima āma īuwaimrami zahuré pibu ma, te za danho'a rob'ui'éré zahuré tinhisi na, da te āma waihu'u zahuré da. Taha parimhā, te te sima āma uwaimrami zahuré tō da, ni'wa hā te te tiwi īsizāri zahuré da hā, mare di. Duré, ni'wa hā tinhimiroti na te te āma 'rānhipa zahuré õ di za. Ma tō āma sisazei pari zahuré.

¹⁶ Tane Abra'āhā ma, īsipai u īsihudu na zama, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īropisutuzé hā. Āhā wasu'u na, da te āma rob'ui'éré wamhā, īsihudu norī hā da te wasu'u za'ra õ di. īsihudu norī hā da te wasu'u za'ra 'wa'āhā, te aré īsihudu ahā na wasu'u ni. īsihudu misi, te wasu'u. Ta hā Cristu.

¹⁷ Wa za oto aimā rowasu'u pese za'ra wa'wa, te aimā īsimiré'ē aba zém na. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Abra'āhā ma īwē na ropisutu. Tō sena te te tāma āma uwaimrami da, ma tō tāma siwasu'u. Taha pari, te te tāma īropisutuzém na hā ma tō da'āma tiwahub ahā uptabi, 430 na. Tawamhā ma tō tinhimiroti mono bâ dama waihu'u 'rata. E taha wa, īwē na te te dama āma uwaimrami õ di za, Abra'āhā ma, te te īropisutuzém na hā. E taha wa, te za tinhimiropisutu na āma saprī, te te dama āma uwaimrami tō da. Mare di. Te za tō te te dama āma 're a'uwaimrami u'āsi, Abra'āhā ma, te te īropisutuzéb zarina.

¹⁸ Abra'āhā ma, īwē na te te tāma ropisutu wa, taha zarina ma tō āma tāma uwaimra. Tane īwē na te te dama ropisutu wa, taha zarina si, te za tō te te āma dama 're a'uwaimrami,

sô 're simipari mono ãna, marĩ na ïsimiroti hã a'â da te dasina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra mono zéb zô.

¹⁹ Abra'â hã 're hâimana mono ré, ma tô ïwẽ na tâma ropisutu siro 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ïsipai u ïshudu ma, te te tâma ãma 're a'uwigrami mono da. Abra'âhã za'u si, ma tô oto tinhimiroti mono bâ dama waihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. E marĩ da. Dawasétê na 're danomro mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dawasétê na 'râwi 're dasiwaihu'u za'ra mono da. Taha da, ma tô tinhimiroti hã dama waihu'u. Abra'âhã nihudu, ti'ai u we ïmorizéb u si, te za pire na 're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina, zudezu norĩ te te 're ïrob'manhã za'ra mono zéb da hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhimiroti hã te te dama 're awaihu'u mono da, ma tô tinhimiroti na rob'ui'éré hã hâiwa ãma tâma ïromhuri'wa norĩ ma tisõ, aibâ ma te te siwi sômri da, ïsipai u.

²⁰ Ni'wa hã ti'ai ãma si'uihâ na tinhimiroti hã te te dama waihu'u wamhã, ni'wa hã ïsâna'remhã hâimana õ di, ïsimiroti hã te te dama ïwaihu'u da hã. Tane 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Si'uihâ na ma tô Abra'âhã ma waihu'u, ïwẽ na za te te tâma ãma 're ï'a'uwigrami mono na hã.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te ãma ïrob'ui'érézé wasu'u

²¹ Abra'âhã za'u si, ma tô oto tinhimiroti mono bâ dama waihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. E taha wa, te te dama ãma uwaimrami õ di za ïwẽ na, Abra'âhã ma, aré te te ïropisutuzéb zarina. Mare di. Te za tô te te dama ãma 're a'uwigrami u'âsi. Uburé marĩ hã ïsimiroti zarina, da te dasina tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra mono da hã, dama waihu'u za'ra 'wa'âhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te aré te te dama 're apisutu, rowẽ uptabi na 're dahâimana za'ra mono da.

²² Tane nherë, daro mono bâ te dawasétê na 're danomro. Dasi'uihâ na dawasétê wi 're dasipizari waihu'u za'ra mono õ di tô. ãne, da te ïwaihu'u za'ra zéb da hã, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãma rob'ui'éré. E marĩ da. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, tawapsi 'Re ïhâimana u'âsi mono ïwẽ hã te te dama ãma 're uwaimrami mono da, te te dama ïropisutuzéb zarina.

²³ Bâdâ ïwa waptâ'â õ ré, Zezu Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ ré hã, ãne aré dahâimanazé hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô zudezu norĩ hã tinhimiroti 'rata na te te 're a'uwaiti, Cristuhu wasu'uwẽ hã sô'awi te te wama waihu'u za'ra õ ré hã, Cristu Danho'reptui'wa na wa te wasina 're ïumnhasi za'ra mono zéb da hã oto.

²⁴ 'Re daprédub za'ra mono õ ré, da'madâ'â'wa hã te te dama 're ïroti mono ne, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhimiroti 'rata na te te 're wa'a'uwaiti aré, Cristu hã datême

wei morī õ ré. Ta hā te we oto datēme mo, te te dawa'âbâ da, Danho'reptui'wa na wa te wasina 're īsaze za'ra mono zéb zarina, wawasédé hā te te wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da oto, 'Re īhâimana u'âsi mono hā, taha zarina te te 're wa'awēsâmri mono da oto.

²⁵⁻²⁶ Ma tō oto bâdâ hā īwa waptârā, Cristu hā wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zéb da hā. Taha wa, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're īrob'manharī za'ra mono zéb da hā, pire na wama 're hâimana za'ra mono õ di oto, Mozési te te âma īrob'ui'éré hā. E marī wa. A norī wa'wa hā ma tō Cristu Zezusi hā Danho'reptui'wa na asina 're īsaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto simisutu 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, 're anomro aba mo, aihîni.

²⁷ Ma tō duré â dawabzuri hā ī'manhari za'ra wa'wa, Cristu 're īmorîzém na si oto âma 're anomro wē wa'aba mono da, simisutu Cristuhu nhib'a'uwē 're anomro aba mono wa.

²⁸⁻²⁹ Taha zarina, 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te siwi 're da'aba'a waihu'u mono õ di, zudezu norī hā, duré zudezu'õ norī hā, īwada'uri zarina si, paua'âbâ âna dama romhuri'wa norī hā, duré wâda'uri âna si'uihâ na 're īhâimana za'ra mono norī hā, aibâ norī hā, duré pi'õ norī hā. Simisutu Cristu Zezusih ihib'a'uwē si, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto Abra'âhâ nihihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Âhâ wa, īwē na si, Abra'âhâ ma te te īropisutuzéb zarina, te za īwē na si te te aima âma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hā.

4

¹⁻² Āne wa za duré marī hā aima waihu'u za'ra wa'wa, romnhimiré'ē na īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Āté ai'uté mama tō hā te 're 'maiħâimana, 'watébrémi hā. Prêdu wapsi, īte hā za, īmama hā dâ'â õ ré, tinhibrom na te te tâma âma īropisutuzé hā. Tane nherë, uburé timama nhibrob ré, za 're hâimana mono nherë, prêdub õ ré te za danhimarī âna te te dama 're īromhuri za'ra mono norī ne, 're hâimana. Te za a'â da te dasiwi 're 'madâ'â, hâimana wē na 're hâimana mono zô. īmama nhibro hā te za duré da te tâma 're 'madâ'â pese, 'watébrémi ma. Āne te za a'â ī'ra hā 're hâimana, âma īwahubzé hā bâdâ hā īwa waptâ'â õ ré, īmama tinhibrom na te te tâma īropisutuzé hā.

³ Tane wa norī hā, ai'uté ne, roti tō sena wama īwaihu'u pese za'ra õ zarina, wa tō aré 're wahâimana za'ra, roti da te wama 're īwaihu'u 'rata za'ra mono zéb zarina.

⁴ Tawamhâ bâdâ hā ma tō īwa waptârā oto, 'Re īhâimana u'âsi mono hā ti'ra âma te te īrotizéb zarina, ti'ai u we te te īsatôrī da hā. We te te satôrī wamhâ, ma tō pi'õi ma ī'ra hā podo oto, zudezu na. Zudezu na poto wa, pire na ma tō tâma

're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hâ, Mozésihi ma te te 're ï'awaihu'u mono hâ.

⁵ E marî da, ma tô ti'ra hâ we satõ, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Wanho'reptuzé hâ wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da, ïsimiroti na rob'ui'ére 'rata zarina, wa te 're ïrob'manharî za'ra mono na 're ïwanhopré za'ra mono norî hâ te te wa'awa'âbâ da, ma tô we satõ, wa'âma 're 'ra za'ra mono da oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ.

⁶ Tawamhâ ï'ra oto 're ïwanomro mono na 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, ma tô we ti'ra pë'ëzani hâ te te wama 're anhomri, wapë'ë mono bâ wama 're hâimana za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ Wamama na, wa te 're sisi za'ra mono da oto.

⁷ Taha wa, robzei'õ na danhimiwada'uri zarina si, dapawa'âbâ ãna 're ïhâimana za'ra mono norî ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra si, te oto 're anomro aba mo. Æne wa, uburé marî wë na ti'ra norî ma, te te ïropisutuzéb zarina, te za tô te te aima âma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hâ.

⁸ Zudezu'õ norî, aima sa'rese za'ra wa'aba õ di aré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Taha wa, ma tô ïupana aimawi nhimiwada'uri na 're aihâimana za'ra wa'aba mo danhimiwada'uri zarina si, pawâ'âbâ ãna 're ïhâimana za'ra mono norî ne, robzei'õ na.

⁹ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ma tô oto Aimama na asiwi ïwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aima 're rowë za'ra wa'aba mono di oto. Taha nhipai u, ti'ra na te te oto sina ai'awaihu'u aba wa, aima 're rowë uptabi za'ra wa'aba mono di. Æne wamhâ, e niha te za bêté apâ aipizari za'ra wa'wa, asimizazezéb 'rata u, taha zarina asina uwaimrami za'ra wa'aba õ nherë, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hâ, duré taha zarina rowë si aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ nherë. E niha te za bêté asima ïwë za'ra wa'wa, danhimiwada'uri zarina si pawâ'âbâ ãna 're ïhâimana za'ra mono norî ne, apâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, robzei'õ na.

¹⁰ Bâdâ ïpire hâ marî 'manharîzéb da hâ, te oto zudezu norî zarina 're ï'madâ'â za'ra wa'aba mo, a'amo zama, wahub zama.

¹¹ Æne wa, wa ai'âma 're ïhâtâ'â za'ra wa'wa. E marî wa. Wanhib'apito wasu'uwë na 're ïsiwasutu wë mono nherë, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zé hâ, e taré te za 're hâimana.

¹² ïsisänawâ norî, wa hâ zudezu nherë, ai'rata ïnhamra aba ré, wa tô zudezu'õ newa asine 're ïmorî 'wa. Taha wa, ma'âpé ïsine 're anomro aba mono. Atême amo ïmorî 'rata aba wamhâ, marî hâ ïma 'manharî wasété za'ra wa'aba õ di, ïhâiba na hâ.

¹³ Íhâzé si í'áma watobro wa, wa tô ai'rata ínhamra za'ra wa'wa. Áhã wa, wa tô Zezu Cristuhu wasu'uwë na aima rowasu'u na'rata za'ra wa'wa. Áne na ma tô í'áma íwaihu'u za'ra wa'wa aré.

¹⁴ Tawamhã íhâzé ré, atême íwisi za'ra wa'aba nherë, íhâzé wa, asiwi íwë'õ za'ra wa'aba õ di. Mare di. Hâiwa áma 'Re íhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wë na asiwi í'âri aba ne, niha wamhã, Cristu Zezusi, wë na asiwi í'âri aba ne, ma tô wë na asiwi í'âri 'wa.

¹⁵ E niha bétó oto áhâna hã. Aré aima 're rowë za'ra wa'aba mono di, ai'rata ínhamra aba wa. Áhã wa, aima waihu'u pese za'ra wa'aba 'wa'âhã, te aré ato hã ísaní za'ra wa'wa, íma sômri za'ra wa'aba da, ato hã.

¹⁶ E niha te bétó oto áhâna hã í'áma írosa'rata za'ra wa'wa. E aiwë'õ wa'aba 'wa na si, te za oto í'áma írosa'rata za'ra wa'wa, rowasu'u tô sena na si te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherë.

¹⁷ Aibâ norí, aimawi rowasu'u'wa norí hã te sima aiwë za'ra wa'wa, ta norí nhimirowasu'u si asima 're wë za'ra wa'aba mono da, tô sena tinhimirowasu'u wë na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da newa. E marí da. Ínhimirowasu'u nhiti, asina 're aipahâ za'ra wa'aba mono da ítème, ínhimiroti nhipai u, õ norí nhimiroti si asima 're wë uptabi za'ra wa'aba mono da oto.

¹⁸ Roti íwë na si, da te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, da te dasima 're aiwë za'ra wa'aba mono wamhã, íma wë di tô, ai'rata ínhamra aba ré, duré íhâiba za're'ra zama.

¹⁹ Í'ra norí, íma asawi pese za'ra wa'aba norí hã, pi'õ tiwasã te te 're ísepata za'ra mono ne, wa tô wa hã ípë hã te ai'âma 're sépata za'ra wa'wa, Zezu Cristu 're ímorizém na 're anomro aba mono õ wa. Áma 're anomro wë wa'aba mono wapsi, íma rowë di za.

²⁰ Áhâna ai'âma íhâtâ'â za'ra wa'aba di. Áhã wa, ínhimirosa'rada hã ahâ di, ai'âma za'ra wa'aba hã. Ai'rata íhâimana za'ra wa'aba neza, íwaimri te oto aima rowaihu'u za'ra wa'aba da.

Sara norí wasu'u hã, Adaha wasu'u me

²¹ Uburé õ nherë, ma tô asima íwë za'ra wa'wa, 'Re íhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, 're rob'manharí za'ra wa'aba mono da, taha zarina si 'Re íhâimana u'âsi mono hã te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da newa. E aima waihu'u za'ra wa'aba õ di, 'Re íhâimana u'âsi mono wasu'uwë hã, Abra'âhã 'ra norí áma hã.

²² Áne ta norí wasu'u na, rob'ui'éré hã: Abra'âhã 'ra norí hã, maparane aibâ hã. Ímorí'rada hã Adaha 'ra, íwada'uri zarina si paua'âbâ ãna 're íhâimana mono 'ra. Duré íhâiba

amo hā Saraha 'ra hā wada'uri ãna 're īhāimana mono 'ra, te 're hāimana.

²³ Dasi'uihā na dahāimanazém na 're īda'ra za'ra mono na ma ī'ra hā tāma podo, romhuri'wai ma. Abra'āhā 'ra hāiba amo hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropisutuzéb zarina, ma ī'ra hā tāma podo, wada'uri ãna 're īhāimana mono ma hā, Saraha ma. Āne Abra'āhā 'ra norī wasu'u hā.

²⁴ Marī te te īwasu'uzé hā, te pi'ō norī hā wasu'u zahuré. 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima da'āma īrotizé hā te pi'ō norī wasu'u zahuré. Maparane te te sima da'āma īrotizé hā. īmorī'rada hā Sina'i na ētē 'rāihā nhisi ãma, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima da'āma īrotizé. Ta hā, Ada te wasu'u. Adaha 'ra hā ma tō tina zabādā danhimiwada'uri zarina 're hāimana, robzei'ō na. Tane Sina'i ãma 'Re īhāimana u'âsi mono, te te sima da'āma īrotizém niwī 're īdanomro mono norī hā, Adaha 'ra ne, danhimiwada'uri zarina pawa'âbâ ãna 're īdahāimana za'ra mono ne, te robzei'ō na 're dahāimana za'ra, āhāna hā.

²⁵ Arabiza na daza'ru nhisi ãma, Sina'i na ētē 'rāihā nhisi hā, Ada te wasu'u. Zeruzarē na 'ri nho'ōmo nhisi, Ada te duré wasu'u. E marī wa. Zeruzarē 're, 're īdahāimana za'ra mono norī hā danhimiwada'uri zarina, dapawa'âbâ ãna 're īdahāimana za'ra mono norī ne, te robzei ō na 're dahāimana za'ra.

²⁶ Ānei ō di, Zeruzarē īhāiba amo hā, hāiwa ãma 're īsa mono hā. Rowē na si, te īwa 're dahāimana za'ra. Zeruzarē hā hāiwa ãma 're īsa mono hā, wana Sara hā te wasu'u.

²⁷ Duréihā, ma tō pi'ō ī'ra ō na ãma romnhimiré 'Re īhāimana u'âsi mono hā, Zeruzarē 're, 're īhāimana za'ra mono norī ãma. Āne te 'mahâ:

"Pi'ō, ai'ra hā niwa aima 'maipoto ō nherē, ma'āpē 're atoi u'âsi mono, aipē'ē 're. Aimro hā te te airēme nherē, ai'ra ahā di za. Pi'ō timro ré, 're īsāmra mono zém nhipai u, ai'ra ahā di za. Taha wa, te za rowē te, 're atoi u'âsi mo."

Āne te 'Re īhāimana u'âsi mono hā 'ri nho'u hā 'mahâ.

²⁸ īsisānawā norī, āhā wasu'u zarina, te oto Abra'āhā nhihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Izati hā ma tō podo, 'Re īhāimana u'âsi mono hā Abra'āhā ma, te te īropisutuzéb zarina. Tane te te tāma īropisutuzéb zarina, te oto Abra'āhā nhihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

²⁹ Abra'ā hā 're morī ré, ma tō Izatihi ma nharī wasétē, dasi'uihā na dahāimanazém na 're īda'ra za'ra mono na īpodo hā. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani, te te īpawaptobzém na īpoto ma, ma tō nharī wasétē. Tane duré āhāna hā te za 're romhāimana.

³⁰ E niha tawamhā duréi wasu'u na rob'ui'érē hā. Āne īwasu'u hā:

"Ĩ'ra ré satōrī, pi'ō hā romhuri'wa hā. ĩmama, tinhibrom na tāma āma sipo'o zahuré õ di za, danhimiwada'uri zarina 're ĩhāimana mono õ 'ra me."

Ãne ĩwasu'u na rob'ui'éré hā.

31 Ähā wa, ĩsisānawā norī, wa za oto marī hā ĩwasu'u na waihu'u za'ra ni. 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā Adaha nnihudu na te te 're wa'anhisu mono õ di za oto, danhimiwada'uri zarina 're ĩmorī nnihudu, 're ĩwahāimana za'ra mono na hā. Mare di. Danhimiwada'uri zarina 're ĩhāimana mono õ nnihudu, 're ĩwahāimana za'ra mono na, te oto te te 're wa'anhisu, 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā, Saraha nnihudu uptabi na. Taha wa, wa norī hā wama 're rowē uptabi za'ra mono di oto.

5

Wanhib'apito āma rowē na 're ĩdahāimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Zezu Cristu hā ma tō wa'anho'reptui pa, rowē na āma 're wahāimana za'ra mono da. Taha wa, 'Re ĩhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're ĩrob'manharī za'ra mono zém na, 're wanhopré mono õ di za oto, taha zarina te te 're wa'anho'reptui mono õ wa. Äne wamhā, tō senai'õ na rowasu'u'wa norī wi 're asiptete za'ra wa'aba mono za, ĩsimiroti na 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, apā robzei'õ na 're anomro aba mono tō da.

² Ma'āpé asina ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hā Paru, marī hā wa za aimā waihu'u za'ra wa'wa. Da te 're asihāiwata nnihāri za'ra wa'aba mono da, asizudezu za'ra wa'aba da, asina dazaze za'ra wa'aba wamhā, taha zarina 'Re ĩhāimana u'âsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da newa, e niha za tawamhā. Cristu hā wazada dâ'â nherē, te te 're wa'anho'reptui mono da, taré te za 're sa'wari, asada ĩdâ'â za'ra wa'aba zé hā.

³ Wa za duré aimā sahu za'ra wa'wa, te aimā ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na hā. Ni'wam norī hā da te sihāiwata nnihāri za'ra da, te te sina dazaze za'ra wamhā, taha zarina 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā te te 're sō'reptu za'ra mono da newa, e niha te za tawamhā 're hāimana za'ra, ta norī hā. Danhīhāiwata nnihāri siré, te za õne haré 'Re ĩhāimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ te te sina tāma āma 're uwaimrami za'ra, 'Re ĩhāimana u'âsi mono te te siwi 're awē'õ tō mono da.

⁴ Zudezu norī ne, ma tō 'râwi 're asi'mai'madâ'â aba mo, 'Re ĩhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina 're rob'manharī za'ra wa'aba mono da, taha zarina, 'Re ĩhāimana u'âsi mono, aiwasédé hā te te ai'âma 're ab'madâ'â aba mono õ wa, te te 're aiwēsämri za'ra wa'aba mono da oto, taha zarina aiwasétē 'ru te, te te aihâ za'ra wa'aba tō da, rob'rāsutuzéb āma hā. Äne taré 'mairosa'rata aba wamhā, ma tō Zezu Cristuhu wi asina ai'maipahâ wa'wa,

asimirosa'rata na. Āhā wa, ma tō 'râwi asawi ūmaiwē'ō wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhoprubzé hā Cristu tidâ'âzém na, te te 're ūda'anho'reptui mono zéb da hā.

⁵ Ānei ū di, wa norī hā. Cristu Danho'reptui'wa na, wa tō wasina wa te 're saze za'ra. Taha zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra, rob'râsutuzéb ãma hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te wama ūwaihu'u za'ra zéb zô, wawasédé te te oto wa'âma 're ūab'madâ'â mono ū zéb zarina, te te 're ūwa'awësämri mono zém na. Āne 'Re ūhaimana u'âsi mono pë'ezani te te wama 're ūwaihu'u mono zéb zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra oto.

⁶ Simisutu Cristu Zezusihi nhib'a'uwe oto 're wanomro mono wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te te 're wa'aba'a mono ū di za, ūsihâiwata nnihâri ré norī hā, ūsihâiwata nnihâri ū norī me. Zudezu na duré zudezu'ō na 're ūwahâimana za'ra mono zém na hā, te te oto 're wa'awaihu'u mono ū di za. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, wanhimizawi pese na 're ūwahâimana za'ra mono zém na si, te za oto te te 're wa'awaihu'u, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā.

⁷ A norī wa'wa hā ma tō aré tō sena rowasu'u na 're anomro aba mo. E 'wa simirowasu'u hawi, ma tō sena rowasu'u na asima ãma apa za'ra wa'wa.

⁸ E asima ãma apa za'ra wa'aba da, ma tō 'Re ūhaimana u'âsi mono hā aimâ waihu'u za'ra wa'wa, sima asô ūhârâ za'ra wa'wa hā. Mare di.

⁹ ūrada hā wa za aimâ sadawa wahutu za'ra wa'wa, āne: "Ū'u'êtë wapuzé hā syryre na da te ahiri nherë, te za timapu, ū'u'êtë wapu hā." Tane duré aimawi na, da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za da te ãma 're ropé, rowasu'u senai'ō na hā.

¹⁰ Tane nherë, simisutu Wanhib'apito nhib'a'uwe 're wanomro mono wa, wa za te 're ai'umnhasi za'ra wa'wa, te aimâ ūwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina si, za apâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono na. Aibâ hā dama pire na 're hâimana mono nherë, aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono wa, tâma 're rowë mono ū di za, ta hā 'Re ūhaimana u'âsi mono si za te te azâri wa.

¹¹ ūsisänawä norī, wedepo'o nhonhi'râmi na Zezu Cristu dazada ūdâ'âzé hā wa tō te dama 're wasu'u u'âsi, da te ãma 're saze za'ra mono da. Taha wa, ma tō zudezu norī hā te te siwi 're ūwë'ō za'ra, ūmreme zarina te dama 're rowasu'u mono ū wa. Ta norī hā te duré taré te te dama 're ūwasu'u za'ra, danhîhâiwata nnihâri wapsi, 're dasizudezu za'ra mono da, te dama 're awaihu'u mono newa. Āne zahadu zudezu'ō norī ma, te 're arowaihu'u mono 'wa'âhâ, e te aré zudezu norī hā te te siwi 're ūwë'ō za'ra, te dama 're ūrowasu'u mono

zém na hā. Mare di. Te te siwi 're īwē'ō za'ra mono õ di aré āma.

¹² Aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're īrob'manharī za'ra wa'aba mono norī hā, tinhihāiwata nnihāri siré, te za pé 're si're zani za'ra, wē te bā.

¹³ Īsisānawā norī, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō aimā pisutu za'ra wa'wa, rowē na āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, īsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina, 're īrob'manharī za'ra wa'aba mono zém na 're asōpré wa'aba mono tō da, taha zarina, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa. Tane nherē, rowē na 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wē te, marī īwē'ō na aipē'ē 're, asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wamhā, asina āma 're rob'manharī za'ra wa'aba mono õ di za. Āne te za oto 're anomro aba mo. Asimizawi pese za'ra wa'aba zéb zarina si, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mono asib'rata na, asimariñ na zama, asimiroti na zama.

¹⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rada hā ahā uptabi nherē, simisutu haré te wasu'u, īsimiroti hā āne: "Ma'āpē, 're dazawi pese za'ra wa'aba mono za. Marī īwē na asima 're īrosa'rata za'ra wa'aba mono ne, te za duré dama zama sō 're asōpré wa'aba mo." Āne si īsimiroti hā.

¹⁵ Tane nherē, abaze zahi 're īsisimroi mono ne, asisada 're asiti'rui u'āsi za'ra wa'aba mono wamhā, asina asapa'a za'ra wa'aba õ di za.

Wamama pē'ēzani nhimiwada'uri zarina si, rowē na 're īdanomro mono zém na rowasu'u

¹⁶⁻¹⁷ Wa norī hā marī īwē'ō na āté 'rāwi wapē'ē 're, wa za wasima wa te 're rosa'rata za'ra. Āne na te te sima 're wa'awē mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā. Marī īwē na si 'rāwi wapē'ē 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono da, te za te te sima 're wa'awē. Tawamhā marī īwē'ō na 'rāwi wapē'ē 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono wamhā, te za te te 're wa'a'uwati, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā, wa te wasina āma 're rob'manharī za'ra mono tō da. Taha wa, wa za āne aimā waihu'u za'ra wa'wa. Ma'āpē, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimiwada'uri zarina si, 're anomro aba mono za oto. Tawamhā siwa'ru marī īwē'ō na aipē'ē 're asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono nherē, asina 're rob'manharī za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁸ Āne 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimiwada'uri zarina si, 're aihāimana za'ra wa'aba mono wamhā, īsimiroti na rob'ui'érē 'rata zarina 're īrob'manharī 'rata za'ra wa'aba mono zém na, 're asōpré wa'aba mono õ di za oto, taha zarina 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa.

¹⁹ Dasi'uihā na danhimirosa'rata wasétē zarina 're īdanomro mono zé wasu'u hā, wa tō waihu'u za'ra ni. Āne

te 're danomro wasétē. Siwa'ru te tiwasédé hā pi'ō na te te 're 'manharī u'âsi za'ra, aibâ na zama. Siwa'ru te dasina 're dahâimana za'ra. Danhiséb ãna, te marī ïwasédé hā da te 're 'manharī za'ra.

²⁰ Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono upana, te romhâiba 'manharī ãma 're dawata za'ra. Te duré tâma 're damreme zusi. Duré abzé 'manharī'wa, te 're danomro. Duré te 're dasi'ruiwapari za'ra. Te duré 're dasisada'âbâ za'ra. Duré marī na te 're dasi'ruiwapari za'ra. Dasi'aba're na te 're dazahi za'ra. Duré marī ïwē zô, te dasima si 're danhopré. Te duré 're dasirême za'ra, 'râwi dasi'rata 're dahâimana za'ra mono tō da.

²¹ Marī na te 're dasisō'ru za'ra. Duré da'rā siwamnarī na te 're dahâimana za'ra, âzézei'wa 're dahâimana za'ra mono wa. Datoi wasétére u, te 're dasi'rā'õtō, siwa'ru da te 're âhuri mono da, âzé hā. Tane te duré 're hâimana, da te 're ï'manharī wasétē za'ra mono zé hā. Taha wa, wa za ãma sahu, te aimâ ïwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Æne 're danomro wasétē mono wamhā, hâiwa u, 'Re ïhâimana u'âsi mono u 're ïdanhisisi mono da hā mare di, Danhib'apito uptabi u, ïwē uptabi si, tinhib'a'uwē norī ma, te te tâma 're ïanhomri mono da hā.

²² Æne 're danomro wasétē mono õ di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani nhimiwada'uri zarina 're danomro mono wamhā. Te za da te 're dazawi pese za'ra. Duré dapë'ë 're datoi u'âsi, te za 're dahâimana za'ra. Duré dapë'ë toi u'âsi, te za 're dahâimana za'ra. Duré dawara sina dasisada 're dazahi za'ra mono õ di za. Duré danhimizawi pese na te za 're dahâimana za'ra. Duré marī ïwē na te za dama 're danhoprub za'ra. Duré tō sena wa, ropisutu wē, te za da te dama ãma 're rob'manharī za'ra.

²³ Duré dawaimri te za dama 're dahâimana za'ra. Duré dawasété wi, dasina 're danhiptete za'ra mono sina, te za 're dahâimana za'ra. Æne 're dahâimana za'ra mono tō da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hā robaba di.

²⁴ Cristu Zezusihî nhîb'a'uwē 're ïdahâimana za'ra mono norī hā, tiwasédé hā aré te te 're 'manharī ze za'ra mono nherë, duré tiwasété zô aré te te 're rowasutu za'ra mono nherë, 'râwi te za te te siwi 're wē'õ pese za'ra, te te 're 'manharī za'ra mono tō da oto.

²⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hā ma tō wama tisō, wahâimanazép té hā ïwē hā. Taha wa, ma'äpê ïsimiwada'uri zarina si, 're wanomro wē wa'aba mono.

²⁶ Danhipai u, wapire na 're wahâimana za'ra mono newa, 'râwi wapë'ë na wasina 're wawata za'ra mono õ di za, da te wama 're nhari za'ra mono tō da. Duré wanhipai u, dapire na 're ïdahâimana za'ra mono na, wa te 're da'ruiwapari za'ra mono õ di za.

6

Roti īwē na 're īdasipawaptob za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Ō̄sīsānawā norī, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté ni'wa hā te za tihāimanazém na upa. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani nhimiwada'uri zarina si 're aihāimana za'ra wa'aba mono wamhā, te za aiwaimri 're īpawaptob pese za'ra wa'aba mo, apā 're hāimana wē mono da, ni'wa hā. 'Re pawaptob za'ra wa'aba mono wamhā, ma'āpé 'rāwi a'ā asina 're asōpré wa'aba mono za, a norī wa'aba zama, wa'rui'wa nhimiwada'uri zarina, aihāimanazém na 're upa za'ra wa'aba mono tō da.

² Marī wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono wamhā, ma'āpé 're asipawaptob pese za'ra wa'aba mono za, roti īwē na si. Āne wamhā, Cristuhu nhimiroti wē 'madâ'â'wa te za tō 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

³ Āté ni'wa hā simiroti pire newa, te za 'rāwi tinhimiroti pire na 're si'madâ'â ze. Āne wamhā, 'rāwi te za tipē'ē na sima 're sadawa nhipse.

⁴⁻⁵ Romhuri hā te wama 're hāimana za'ra wahāibā mono bā, wa te wasina 're ī'madâ'â pese za'ra mono da hā. Āne wa, wa za aihīni 'rāwi wa te wasima 're rosa'rata pese za'ra, wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono da, wanhimirohmuri hā. Wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, wa za 'rāwi wapē'ē 're wasima 're wato za'ra. Danhimirohmuri hā wanhimirohmuri me aiwab ō na, wa te da'āma 're rosa'rata za'ra mono ō di za.

⁶ Āté ni'wa hā Zezu Cristuhu wasu'uwē na, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. Āne wamhā, te za asimarī na tāma 're asōprub za'ra wa'aba mo asa.

⁷ Ma'āpé īwapari pese za'ra wa'aba za. 'Re īhāimana u'âsi mono wi, simani ō di za, dahāimana wē wa'rāmimhā, īwē na te te dama āma 're ī'a'uwaimrami mono da hā, duré dahāimana wasétē wa'rāmimhā, īwasétē na te te dama āma 're ī'a'uwaimrami mono da hā. Āhā wasu'u hā tō sena wa, senai ō na āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za, 'rāwi aipē'ē 're asima 're asadawa nhipse za'ra wa'aba mono tō da.

⁸ Danhimirosa'rata wasétē zarina 're danomro u'âsi mono wamhā, te za 'Re īhāimana u'âsi mono nhiti 're dahāimana u'âsi za'ra, rowē ūsi'utōrī'ō nhiti. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani nhimiwada'uri zarina si 're danomro mono wamhā, te za rowē ūsi'utōrī'ō āma 're dahāimana u'âsi za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata.

⁹ Taha wa, ma'āpé wawa'a ãna marī īwē na, wa te 're dapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono za, wa norī hā. Tawamhā bādā īwa waptā'ā wapsi, 'Re īhāimana u'âsi mono te te wa'āma sima īrotizé hā te za īwa'rāmi marī īwē hā te te wama 're anhomri.

¹⁰ Āne wa, wama īwaihu'u pese zarina, wa za dahāiba mono bâ marī īwē na, wa te 're dapawaptob za'ra. Wa te 're īdapawaptob za'ra mono zém nhipai u, wa za wasiré īsazei'wa norī hā marī īwē na 're wasipawapto pese za'ra.

Paru hā roti na te te īrāsutuzé wasu'u

¹¹ Āhāta īnhimi'ui'érē īsa'ētē na, wa aimā rob'ui'érē za'ra wa'wa, īsi'ūihâ na īnhib'rata na.

¹² Ni'wam norī hā ma tō te te aimā 're roti zadawa za'rei'ō za'ra wa'wa, asihāiwata nnihâri ré, 're anomro aba mono da, tawapsi asizudezu za'ra wa'aba da. E marī da. īsiré zudezu norī si āma 're wata za'ra mono da, te te aimā īroti za'ra wa'aba zém na hā. Cristu wedepo'o nhonhi'rāmi na wazada dâ'ā wamhā, ma tō wa'awa'âbâ pa. Tane nherē, taha wasu'u si te te aimā 're wasu'u za'ra wa'aba mono õ di, īsimirowasu'u na te te siwi 're wē'ō za'ra mono tō da, īsiré zudezu norī hā.

¹³ Ta norī hā sihāiwata nnihâri ré, 're nomro mono nherē, uburé marī na 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hā te te sina tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di. Tane nherē, ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, īsimiroti zarina, aipibu pese na 're anomro aba mono da, īré 're anomro aba mono wa, tisiré zudezu norī ma, sina 're wata za'ra mono da, īsimiroti zarina oto 're īhâimana za'ra wa'aba mono na hā.

¹⁴ Tanei õ di, wa hā. Wanhib'apito Zezu Cristuhu āma si, wa za 're īwata u'âsi, wedepo'o nhonhi'rāmi na wazada īdâ'â āma. Taha wa, tiza'ozém na wazada dâ'â wa, īwi 're īdadâ'â za'ra mono ne, duré wa hā dawi īdâ'â ne, ti'ai āma danhimirosa'rata na 're īhâimana mono õ di oto.

¹⁵ Danhîhâiwata nnihâri ré si, 're īdahâimana za'ra mono zé hā, marī dai õ di, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā. Duré danhîhâiwata nnihâri āna 're īdahâimana za'ra mono zéb zama marī dai õ di, tāma hā. Dahâimanazép tém na, īwē na si oto 're dahâimana za'ra mono wamhā, taha si tāma wē uptabi di.

¹⁶ Ōhō wasu'u zarina 're dahâimana za'ra mono wamhā, wa īsima te 're da'awē, rowē na 're danomro mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono da'âma 're īpē'ëzé mono zéb zarina. Taha da, wa za da'âma te tiwi 're rowaptêrē u'âsi, uburé 'Re īhâimana u'âsi mono nhîb'a'uwe norī āma.

¹⁷ Wa hā Zezusihî ma romhuri'wa, wa 're īhâimana, īsimiwada'uri na. Da te īma 're īrob'manharî wasétâ za'ra mono zéb zarina, īhâiba hâ'êtē ré, 're īmorî wa, īpibui pese di, tāma īromhuri'wa 're īmorî na hā. Te te oto sahâri za'ra, aimawi tinhimiroti na te te īwi 're īro'wa'rê za'ra mono norī hā.

¹⁸ Īsisânahwâ norī, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za te tiwi 're rowaptêrē u'âsi, aihâiba za'ra wa'aba na hā, tāma asawi za'ra wa'aba wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Tane tō.

Épézu norī

Épézu norī ma, Paru te te ūrob'ui'érézé Ĩbaihâ wasu'uzé

Ã ĩbaihâ hã Paru hã ma tô Zezusihi zazei'wa norī ma sõmri za'ra, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame ma tô Paru hã aré 're sãmra. Maparane ma tô ãma tiwahu, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono ré hã. ãma ronomro wapsi, ma tô ã ĩbaihâ na tãma ãma rob'ui'éré za'ra, 'ri nho'õmo amoi hawi, dazazéb 're haimana sirõmo. Capituru 1-3 ãma hã Paru hã ma tô dama waihu'u, Zezusihi zazei'wa norī hã misi haré simisutu 're ūhaimana za'ra mono na hã, zudezu norī hã duré zudezu'õ norī zama, sina 're siwanhizari za'ra mono ãna, Zezusi hã uburé zada dâ'â za'ra wa, duré 'Re ūhaimana u'âsi mono pẽ'ezani hã ipẽ'ẽ 're 're sãmra za'ra mono wa, aiwa. Capituru 4-6 ãma ma tô duré dama waihu'u, 're danomro mono zép tém na hã. Ma tô duré tãma roti za'ra, damama norī ma hã, duré da'ra norī ma, duré damro norī ma hã, dama romhuri'wa norī ma zama, ūwaibaba tisiré norī ma, 're ūhaimana za'ra mono zéb da hã.

¹ Wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're ūhaimana, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te sima ūwézéb zarina. Taha wa, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi ãma, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhib'a'uwe, 're ūhaimana za'ra wa'aba mono norī ma. A norī wa'wa hã ma tô õne u'â Zezusihi ãma si 're anomro aba mo, aihaimana nhiptete sina.

² Wamama ma, wa ai'ãma 're ūmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ūsimizawizé hã ai'ãma 're haimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowë u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Cristuhu ãma 're ūdanomro mono norī ma, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhoprubzé wasu'u

³ 'Re ūhaimana u'âsi mono hã sõpru uptabi di, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama hã. Ta hã Cristuhu ãma 're wanomro mono wa, ma tô marĩ mono bâ wama 're sõpru, uburé marĩ wẽ na, hâiwa hawi. Taha wa, wama 're sõprub za'ra mono wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

⁴ Ta hã ti'a te te poto õ ré, ma tô romhâ ré te te 're wa'apisutu siro, tinhib'a'uwe da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa, wawẽ uptabi na ãma 're wanomro mono da, marĩ, wa te 're 'manharĩ wasété za'ra mono ãna. Ta hã te te 're wa'apoto mono õ ré, ma tô romhâ ré te te 're wa'azawi pese.

5 Tāma rowē wa, ma tō wa'āma sima roti siro, wa'āma 're 'ra za'ra mono da, Zezu Cristu za te te īwawa'ābāzéb zarina. Te te sima 're wa'awē uptabi mono wa, ma tō ãne sima roti siro, wa'āma za'ra.

6 Wamama hā te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tō oto wa'āma uwaimrami wē za'ra, īra tāma īsawi hā te te īwa'awa'ābāzéb zarina. Taha wa, wa za ãma 're wawata u'āsi za'ra.

7-8 Cristu hā wedepo'o nhonhi'rāmi na wazada dāâ wamhā, ma tō tidâ'āzém na wa'awa'ā. Marī, wa te 're īmanharī wasétē za'ra mono zé hā ma tō te te wama 're apari, wawasédé hā te te wa'āma 're ab'madâ'ā tō mono da oto. Æne wamhā, ma tō Wamama hā wa'āma uwaimrami wē, sa'ētē na tāma 're hāimana mono wa, te te 're īwa'azawi pese mono zé hā.

9-10 Te te da'āma sima īrotizé hā dama waihu'u pese ãna ma, tō dawi 're hāimana aré. Tane nherē, rosa'rata wē waihu'uzé hā sa'ētē na tāma 're īhāimana mono zéb zarina, ma tō oto wama waihu'u za'ra, Cristu za te te da'āma tāma īuwaimramizém na. Tawamhā niwapsi bādā te te sima īpisutuzém na te za da'āma uwaimra, te te da'āma sima īrotizé hā. Tawapsi te za uburé tinhimipoto ma nharī za'ra, hāiwa ãma, ti'ai ãma zama, simisutu Cristuhu nhimiroti na 're dahāimana za'ra mono da, ta hā da'madâ'ā'wai uptabi, dama 're hāimana mono wa.

11-12 'Re īhāimana u'āsi mono hā marī na te te sima 're aroti mono wamhā, te za tō te te ãma 're a'uwaitrami. Ta hā ma tō wa'apisutu siro, īsib'a'uwe' re wanomro mono da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa. Æne duréihā te te wa'āma sima īrotizéb zarina, ma tō wa'āma uwaimrami za'ra, danho'reptui'wa zō 're īwanhimipari 'rata za'ra mono norī ma, ãma 're īwawata u'āsi za'ra mono zéb da hā.

13 A norī wa'aba zama te oto wasiré Cristuhu ãma 're anomro aba mo. Danho'reptui'wai wasu'uwe' hā ma tō īwapari za'ra wa'wa, asi'uihā na. Tō sena Cristuhu wasu'uwe' hā. Tawamhā wapari za'ra wa'aba wamhā, ma tō Danho'reptui'wa na asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, Cristu hā. Taha zarina ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā Tipē'ēzani hā we aima sōmri za'ra wa'wa, 'rāwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, īsib'a'uwe' oto 're anomro aba mono na. Æne ma tō ai'āma uwaimrami wē za'ra wa'wa, te te dama īropisutuzéb zarina.

14 Tawamhā niwapsi te za uburé marī īwē hā te te wama 're anhomri, tizazei'wai mono bā. Duré īsib'a'uwe' re wahāimana za'ra mono wa, te za rowasétē hawi wa'awaibui pese. Tawapsi wama 're rowē za'ra mono di za. Æne tō sena za te te wama ãma ī'a'uwaitramizém na, wa te ãma waihu'u za'ra

da, ma tō Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri. Taha wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za.

Ísazei'wa norī ma, Paru te te ūrowaptērēzé wasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono wi

¹⁵ Aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā ma tō we ūtēme waptārā, Wanhib'apito Zezusih i zazei'wa oto 're anomro aba mono na, duré asiré Ísazei'wa norī 're Ísawi pese za'ra wa'aba mono na zama.

¹⁶ Taha zarina, wa ūne u'āsi 're ūto, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, ai'āma za'ra wa'aba. Duré tāma 're ūmreme mono wamhā, aima za'ra wa'aba zama wa tō te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hāiwa u ai'āma 're ūpo're si'āri za'ra wa'aba mono āna.

¹⁷ Wamama hā waihu'u pese za'ētē dā'ā sinā, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu hā Tipē'ēzani na te te aima 're sōmri u'āsi za'ra wa'aba mono da, duré Wamama hā īhāimanazém na 'rāwi 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Wanhib'apito Zezu Cristuhu 'madā'ā'wa hā.

¹⁸⁻¹⁹ Wa hā wa Ísimā wē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, Ísimiroti hā 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, duré rowē uptabi zō te te ūaipisutu za'ra wa'aba zé wasu'u hā, 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marī ūwē uptabi na wama 're Ísōprub za'ra mono zéb da hā tinhib'a'uwē norī ma, te te ūropisutuzéb zarina, taha wasu'u zama 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa Ísimā aiwē za'ra wa'wa.

²⁰ Wa duré aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'āsi, te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da, ūwaihu'u pe hā asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tiwaihu'u pese na ma tō Cristu hā ab're hawi hāiwa'utu, dā'ā nherē. Taha pari, ma tō pisutu, pire na Ísimire niwī 're sāmra mono da, hāiwa āma.

²¹ Tame te pire uptabi na dama 're hāimana, pire na hāiwa āma 're īhāimana za'ra mono norī ma, duré tame siptete na 're īhāimana za'ra mono norī ma zama. Ti'ai āma duré hāiwa āma zama tipire na te te āma wabzu za'ra ū di, dama ūpire za'ra norī hā. Ūne u'ā te za tipire na te te 're da'a'rānhipai u'āsi.

²²⁻²³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō Cristu hā pisutu, dama pire na 're hāimana mono da, Ísimipoto mono bā. Ma tō duré Cristu hā pisutu, ropā tinhib'a'uwē norī 'madā'ā'wa da, ūhō si uburé Danhib'apito dama 're hāimana mono wa. Wahāiba hā misi nherē, wahāiba na marī mono bā wama 're īhāimana za'ra mono ne, te Cristuhu hāiba wasu'u, Ísib'a'uwē norī hā. Ísib'a'uwē norī hā tāma 're hāimana za'ra mono wa, marī zō tiwi 're rowaptā'ā mono ū di, Cristuhu wi hā. Ta hā

te ropâ 're hâimana u'âsi, uburé marî hâ 're ïhâimana za'ra mono zéb da hâ, ïsadawa para.

2

Dapë'ë 're dadâ'â u'âsi 're ïdanomro mono zém hawi, danho'reptuzé wasu'u

¹ Duréihâ a norî wa'wa hâ aipë'ë 're, 're atâ'â za'ra wa'aba mono ne, te 're anomro aba mo aré, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're anomro aba mono õ wa, duré aiwasédé hâ 're 'manharî za'ra wa'aba mono wab zama.

² ïsazei'õ'wai hâimanazém na ma tô aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, wa'uburé norî nhib'apito nhimiroti na zama. Hâiwa nho're ãma te ta norî hâ 're hâimana za'ra. ïsimiroti hâ tâma pire za'ra di, ïpo're'õ norî ma hâ. Taha wa, te ta norî hâ ïsimiroti na si 're nomro, 'Re ïhâimana u'âsi mono wapari'õ'wa norî hâ.

³ Tane wa norî hâ wanhimirosa'rata wasétê zarina, wa tô aré 're wanomro. Wa te wasima 're ïwë za'ra mono zéb zarina, wa tô aré wa te wasima ãma 're uwaimrami za'ra. ãne 're wahâimana wasétê za'ra mono wa, te aré dazu wahâ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ.

⁴⁻⁵ Tane nherë, wawasétê na 're wanomro mono wa, 're ïwadâ'â za'ra mono ne, 're wahâimana za'ra mono nherë, ma tô Cristu te te ïhâiwa'utuzém ne wapë'ë 're te te 're wa'ahâiwa'utu, rowë na si oto ãma 're wanomro mono da. ãne ma tô wama ãma uwaimrami wë za'ra 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ, ïpë'ëzézé hâ sa'ëtë na tâma 're hâimana mono wa, duré tâma wazawi uptabi za'ra wa. Taha wa, te te 're ïwa'anho'reptui mono zé wa'râmi, marî zô 're simipari mono ãna, ma tô te te 're wa'anho'reptu.

⁶ Ta hâ Cristu ab're hawi te te ïhâiwa'utu ne, ma tô wapë'ë 're te te 're wa'ahâiwa'utu, hâiwa ãma 're wasi'ubumroi u'âsi mono da, Cristu Zesusihi 'rata.

⁷ E marî da. Da te waihu'u za'ra da, ïsimizawizé hâ sa'ëtë na tâma 're ïhâimana mono hâ, wa'uirî na 're ïdahâimana za'ra mono norî hâ. ãne te za da te 're waihu'u za'ra, Cristu Zesusi te te 're ïda'azawi pese mono zéb zarina.

⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô asõ'reptu za'ra wa'wa, Wa'anho'reptui'wa hâ asina 're ïumnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asi'uihâ na 're asisõ'reptui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Sôpru wa, ma tô Wamama hâ aimâ ãma uwaimrami za'ra wa'wa, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hâ.

⁹ Marî hâ ahâ na 're 'manharî wë za'ra wa'aba mono nherë, taha zarina te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono õ di 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ, 'râwi asi'ãma wa'aba 're a'maiwata

aba mono tō da, asi'uihâ na asi'manho'reptui wa'aba da newa.

¹⁰ Cristu Zezusihî ãma 're wanomro mono wa, ma tō 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wama sõmri za'ra wahâimanazé ïté hã, wa te ãma dama 're rob'manhari wẽ za'ra mono da, duré ïwẽ na wa te 're dapawaptob za'ra mono da, te te wa'ãma ūroti sirõmo zéb zarina.

Zudezu nori, zudezu'õ nori me aihini Cristuhu ãma oto 're ïnomro mono zé wasu'u

¹¹⁻¹² A nori wa'wa hã ma tō zudezu'õ na 're aipoto za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tō asihâiwata nnihâri aba õ na te te 're asisi za'ra wa'wa, zudezu nori hã. Ta nori si ma tō tinhihâiwata nnihâri ré na 're sisisi za'ra, tihâiba na te te sima 're ïmanharî za'ra mono zéb zarina. Ma'apé rosa'rata za'ra wa'aba, 're aihâimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Cristu hã Danho'reptui'wa na waihu'u za'ra wa'aba õ wa, ãma 're anomro aba mono õ di aré. A nori wa'wa hã zudezu'õ wa, Izarazéhê nnihudu nori siré 're anomro aba mono õ di duré. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ nori ma si, ïwẽ na te te ūropisutuzém na 're waihu'u za'ra wa'aba mono ãna, ma tō aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Æne wa, rowẽ uptabi zô 're asimipari za'ra wa'aba mono ãna, ma tō 're anomro aba mo. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono hâimanazém na sena na waihu'u za'ra wa'aba ãna, ma tō 're anomro aba mo aré.

¹³ Tane nherë, dasisiti 're ïdahâimana za'ra mono ne, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti, romhâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto, asimirosa'rata aba na. Cristu hã wazada ïdâ'âzéb zarina, ma tō Wamama hã sitême ai'awisi za'ra wa'wa, Cristu Zezusihî ãma oto 're anomro aba mono da, 'râwi ï'rata 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, asimirosa'rata aba na.

¹⁴ Cristu hã ma tō wawi uprosi za'ra, 're ïwasiruiwapari za'ra mono zé hã. Taha wa, aihini wa oto ïsib'a'uwẽ 're wahâimana za'ra, zudezu nori hã, zudezu'õ nori me. 'Re wasisawi pese za'ra mono sina, wa oto 're wanomro.

¹⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã sa'ëtë na ma tō zudezu nori ma si 're hâimana za'ra, mari hã te te tâma ãma 're ïuwaimrami za'ra mono zéb da hã, taha zarina ïwasédé hã te te tâma 're ï'apari mono zéb da hã duré. Cristu hã wazada ïdâ'âzéb zarina, tâibâ oto 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã, mari na dawasédé hã te te dama 're ï'apari mono zéb da hã. Misi dahâiba ne, aiwapsi wa oto 're wahâimana za'ra, zudezu nori, zudezu'õ nori me, wahâimanazép tém na si, ïwẽ na si ãma 're wanomro mono da, duré wasisawi pese sina oto 're wahâimana za'ra mono da wasiré.

¹⁶ Cristu hã wedepo'o nhonhi'râmi na wazada ïdâ'âzém na ma tō wawi uprosi za'ra, 're ïwasiruiwapari za'ra mono zé hã,

aihīni tizazei'wa norī hā te te 're wa'anhimroi mono da si oto, 'Re īhāimana u'âsi mono u.

¹⁷ Cristu hā ti'ai u wei morī wa, ma tō rowasu'uwe na te te 're da'apo're pu'u, rowē na 're īdahāimana za'ra mono zém na hā, 'Re īhāimana u'âsi mono oto te te 're īda'awēsāmri mono zéb zarina. E marī da. Zudezu'ō norī hā rowē na āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're anomro aba mono õ norī hā, duré zudezu norī, rowē na āma 're wahāimana za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're īwanomro mono norī hā.

¹⁸ Cristu hā wazada dâ'â wa, duré wama 're hāimana za'ra mono wa, te za oto īpē'ēzani hā simisutu te te 're wa'apawpto, Wamama u 're īwasihetu mono zéb da hā wanhamirosa'rata na. Tawamhā tāma 're wamreme zusi mono wamhā, te za te te 're wa'awapari u'âsi, zudezu norī hā, zudezu'ō norī me.

¹⁹ Taha wa, zudezu'ō nherē, dasiré õ ne 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe te oto dame 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Te duré dame īra 're aihāimana za'ra wa'aba mo oto.

²⁰ Ētē 'manharī na wa za 'ri na ai'āma simiré'ē za'ra wa'wa. Ētē na'rata nhisiwi, da te dasiwi 're īri za'ra mono ne, ma tō Cristuhu wasu'uwe na te te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa, īsadawa wasu'u'wa norī hā. Duré Wamama pē'ēzani, marī hā te te tāma īwaihu'u za'ra zéb zarina, duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama 're īsadawa wasu'u za'ra mono norī zama ma tō te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. 'Ri uparizéb da, 'ri na'rata wē'ēzéb āma, ētē tōmo hāpā wawē na, wa za Zezu Cristuhu āma simiré'ē, wapawapto uptabi 'wa wama 're hāimana za'ra mono wa, ta hā.

²¹ Ēne hā misi 'ri na simisutu 're īsimi'wara mono ne, te za te te 're wa'apawpto Cristu hā, wa'āma 're īsōrōwa za'ra mono da hā, aiwapsi 're wahāimana za'ra mono da.

²² Tane a norī wa'wa hā, ētē ahâ na 'ri misi da, da te dasiwi īri ne, te za te te aima 're nhari u'âsi za'ra wa'wa, simisutu Wanhib'apito āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, īsōrōwa misi tāma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da oto, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, īpē'ēzani hā aipē'ē za'ra wa'aba 're, 're īhāimana mono zéb zarina.

3

Paru hā zudezu'ō norī āma te te 're īromhuri mono zé wasu'u

¹ Taha wa, wa hā Paru, wa 'Re īhāimana u'âsi mono wi, te tiwi 're rowaptērē u'âsi, aima za'ra wa'aba. Zudezu'ō norī, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa wa 're mo, īwasu'uwe na te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Taha 'ru te, ma tō dasiwi īnherē ni, dazazéb 're, īzab da.

² 'Re īhāimana u'āsi mono hā simizawi pese wa, ma tō romhuri hā īma tisō, aima 're īrowē za'ra wa'aba mono zéb da hā. Āne na ma tō īwapari za'ra wa'wa, tō.

³⁻⁴ Duréihā te te sima da'āma īrotizé hā aré dama īwaihu'u'ō hā ma tō īma waihu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Nimosi wa tō syry na āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da.

⁵ Zudezu'ō norī āma te te sima īrotizé hā te te dama waihu'u õ di aré, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āhāna nimosi ma tō Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī ma waihu'u, te te sima da'āma īrotizé hā, Tipē'ēzani na ta norī ma te te īwaihu'uzéb zarina. Duré marī hā te te tāma īwaihu'u za'ra zéb zarina, dama īsadawa wasu'u'wa norī ma zama, ma tō tāma waihu'u za'ra, te te sima da'āma īrotizé hā.

⁶ Rowasu'u wē hā aré dama īwaihu'u'ō hā 're īhāimana mono hā, āne. Zudezu'ō norī hā Cristuhu wasu'uwē te te 're saze za'ra mono wa, marī īwē na zudezu norī ma 're īsōpru mono zéb da hā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma 're īropisutu za'ra mono zéb ré, te za 're hāimana za'ra. Simisutu te za oto 're hāimana za'ra, dahāiba misi ne. Cristu Zezusihī āma oto 're nomro mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhib'a'uwē norī ma, marī īwē na te te tāma īropisutuzéb zarina, te za zudezu'ō norī ma zama te te tāma āma 're a'uwaimrami, zudezu norī zu. Āne zudezu'ō norī āma te te sima īrotizé hā.

⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono hā simizawi pese wa, ma tō īpisutu, tāma īromhuri'wa 're īmorī da, Cristuhu wasu'uwē hā te dama 're wasu'u mono da, tiwaihu'u pe hā te te īma sōmri wa.

⁸ īwana īsazei'wa norī hā īwē na te sipa za'ra õ di. Ta norī si ma tō tiwē na īnhipa za'ra. Tane nherē, ma tō īpisutu, zudezu'ō norī ma te tāma 're wasu'u za'ra mono da, īwē hā sa'ētē na Cristuhu ma 're īhāimana mono hā dama āma 're īsōpru mono zéb da hā.

⁹ Ropoto mono 'wa hā ma tō aré pisutu, ropoto na'rata hawimhā dama waihu'u āna a'â 're hāimana mono da, te te da'āma sima īrotizé hā. Nimosi ma tō īpisutu, te dama 're rowasu'u mono da, za oto te te dama āma īuwaimramizém na hā te te sima da'āma īrotizéb zarina.

¹⁰⁻¹¹ Ta hā ma tō sima wē, hāiwa āma pire na 're īhāimana za'ra mono norī hā te te waihu'u za'ra da oto, hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu'u wē hā ahā na tāma 're īhāimana mono na hā. Simisutu īsib'a'uwē norī hā oto tāma 're hāimana za'ra mono wa, te za oto āne na waihu'u za'ra, duréihā te te sima da'āma īrotizé hā te te da'āma uwaimrami wa, Wanhib'apito Cristu Zezusihī te te īda'anho'reptuzéb zarina.

¹² Taha wa, Wanhib'apito āma oto 're wanomro mono wa, duré īsimipawaptobzém na wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina, wa za wasina wapahi āna ītēme 're

wasihutu wanhimirosa'rata na, 'Re īhāimana u'âsi mono u, robze na tāma 're wamreme zusi mono da.

¹³ Āne wa, wa hā te īrobzépata na īāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ò di za. Cristuhu wasu'uwe hā wa tō te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, aima 're īrowē za'ra wa'aba mono zéb da hā. Taha wa, Cristuhu wasu'uwe hā te dama 're wasu'u mono 'ru te, rowasédé hā da te īma 're 'manharī za'ra mono nherē, īma 're rowē mono di. Āne wa, te īrobzépata na īāma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ò di za.

Cristuhu nhimizawi pese zé wasu'u

¹⁴ Taha wa, īhi'rātitō, wa 're īsimasisi, Wamama wi te tiwi 're rowaptērē u'âsi mono da, aima za'ra wa'aba.

¹⁵ Ōhō si Wamama wa, wa īra 're wahāimana za'ra īsazei'wai mono bâ, hāiwa āma ti'ai āma zama 're īwahāimana za'ra mono norī hā.

¹⁶⁻¹⁹ Wamama te hā īwaihu'upe hā, te sa'ētē na 're hāimana tāma. Āne wa, wa tiwi te 're rowaptērē u'âsi, aima za'ra wa'aba, Tipē'ēzani na te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, aihāimana nhiptete sina, āma 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristu hā aipē'ē 're, 're sāmra u'âsi za'ra wa'aba mono da, īwaihu'u pese na asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wa duré aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptērē u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, dazawizé hā aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're 'manharī wē u'âsi za'ra wa'aba mono da. Dazawizé hā sa'ētē uptabi na, te Cristuhu ma 're hāimana. Āne wamhā, uburé asiré īsazei'wai norī me, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'rāwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa īsimā aiwē za'ra wa'wa, ti'ab ré wa te wasina 're waihu'u uptabi za'ra mono ò nherē, Cristu te te 're īwā'azawi pese mono zé hā. E marī da. Uburé marī īwē si, 'Re īhāimana u'âsi mono ma 're īhāimana za'ra mono ne, aima zama 're hāimana za'ra wa'aba mono da, dazawizé hā, dahāimanazém na rowaihu'u wē zama.

²⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono hā waihu'u pese di, te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono zéb da hā, marī īwē zō wa te 're īrosa'rata za'ra mono zém nhipai u, duré marī īwē hā wa te tiwi 're īwaptērē za'ra mono zém nhipai u zama. Tiwaihu'u pese na te te 're īwa'apawapto mono zéb zarina, tāma waihu'u pese di, īwē na te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono zéb da hā.

²¹ Taha wa, īsazei'wai mono bâ Zezu Cristuhu āma 're īwanomro mono norī, Wamama āma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

4

Misi Cristuhu hâiba ne, aihîni ūsazei'wa norî 're ūhâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Taha wa, wa za aimâ roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa 're ūmorî 'ru te, 're ūza mono ré, dazazéb 're. Ma'âpé dama 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono za, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te sima 're ūaiwê za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba. Taha da, ma tô te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa.

² Åne te za 're anomro aba mo. Aipire na asina 're asôpré wa'aba mono õ di za. Duré aiwamri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aihâimana wê na.

³ Wamama hâ ma tô Tipê'ëzani na te te wama 're anharî, rowê na oto wasiré 're wanomro mono da. Taha wa, åne 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za 'râwi asina 're asôpré wa'aba mo.

⁴ Cristuhu nhib'a'uwe mono bâ misi dahâiba ne, wa simisutu 're wahâimana za'ra. Misi te ïpê'ëzani hâ 're hâimana. Taha si te wama 're hâimana za'ra, wapê'ë mono bâ. Duré õhõ zô si wa 're wanhimipari za'ra oto, rowê uptabi zô. Taha zô 're asimipari za'ra wa'aba mono da, ma tô tinhib'a'uwe da, aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ.

⁵ Õhõ si, Danhib'apito te 're hâimana. Õhõ si, te Wanhib'apito wasu'uwe hâ 're hâimana, wa te åma 're ūsaze za'ra mono zéb da hâ. Õhõ zadawa para si, wa tô â dawabzuri hâ wa te 're 'manharî za'ra.

⁶ Õhõ si uburé Damama te 're hâimana, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ. Õhõ si danhipai u te ropâ 're hâimana. Te duré wapê'ë mono bâ 're sâmra.

⁷ Cristu hâ ma tô marî ïwê na ï'madâ'â waihu'u õ na wama 're sôprub za'ra, wahâiba mono bâ, te te wama 're ūapisutu mono zéb zarina, wa te tâma 're ūdapawaptob za'ra mono zéb da hâ.

⁸ Duréihâ ma tô åne na rob'ui'éré ni, ïbaihâ na hâ: "Hâimo morî wamhâ, dawi watobro wa, ma tô sisarina da'ahâ na te te danhimro. Marî ïwê na ma tô duré dama 're sôpru."

Åne 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimirowasu'u na rob'ui'éré hâ.

⁹ E marî te wasu'u, hâimo ūmorizé hâ. A'â ti'ai u ūmorizé te wasu'u, ta hawi hâimo morî wa.

¹⁰ Ti'ai u we ūmorî hâ ma tô apâ mo, hâiwa nhipai u ropâ uburé da'madâ'â'wa dama 're hâimana mono da.

¹¹ Cristu hâ ma tô ni'wam norî hâ pisutu za'ra, ūsadawa wasu'u'wa 're nomro mono da. Ni'wam norî ma hâ ma tô duré pisutu za'ra, marî te te tâma ūwaihu'u za'ra zéb zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're sadawa wasu'u za'ra mono

da, ūsazei'wa norī ma. Duré ni'wam norī hā ma tō pisutu za'ra, ūwasu'uウェ na te te 're dapore pu'u za'ra mono da. Duré ni'wam norī hā ma tō pisutu za'ra, dama rowahutu'wa da, ūsimiroti na te te 're dapawaptob za'ra mono da, āma 're dahāimana wē za'ra mono da.

¹² Âne ma tō Cristu hā da'apisutu, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhib'a'uウェ norī te te 're pawaptob za'ra mono da, taha zarina 're sipawapto pese za'ra mono wa, siptete sina 're hāimana za'ra mono da.

¹³ Tawamhā aihīni wa za oto wanhimirosa'rata na wasina wa te 're sazei pese za'ra, Wanhib'apito wasu'uウェ hā wa te āma 're ūsaze za'ra mono zém na hā. Duré aihīni wa za oto 'rāwi wa te 're waihu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono 'ra hā, niha 're ūhāimana mono na. Âne wamhā, wahāimana wē zé, wa za wasima wa te 're sa'ëtē za'ra. Tawamhā wa za oto wasina wa te 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ūwanomro wē uptabi mono zé hā.

¹⁴ Âne wamhā, ai'uté ne wanhimiza'rese ūna 're wanomro mono õ di za oto. Tawamhā dazadawa nhipese na da te wama 're roti za'ra mono nherē, roti tō senai'õ hā wā te 're wapari za'ra mono õ wa, roti tō senai'õ niwī 're wasipizari za'ra mono õ di za.

¹⁵ Wa norī hā roti tō sena na si, wa za wasima wa te 're roti za'ra, 're wasisawi pese za'ra mono sina. Âne wamhā, wahāimana wē na, wa za wa te 're sa'ëtē za'ra. Tawamhā wa za oto wa te wasina 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ūwanomro wē uptabi mono zé hā, Wanhib'apito ne.

¹⁶ Marī mono bâ wahāiba bâ wama 're hāimana za'ra mono nherē, wa za wa'rā zadawa para si marī hā wa te 're 'manharī za'ra. Tane wa norī hā Wanhib'apito zadawa para si marī hā wā te 're 'manharī za'ra mono wamhā, rowē na wa za wasiré 're wahāimana za'ra. Tawamhā 're ūwasisawi pese za'ra mono zéb zarina, wa za 're wasipawaptob za'ra, wa te wasima 're sa'ëtē za'ra mono da, wahāimana wē zé hā.

Cristuhu āma oto 're ūdanomro mono zép té wasu'u

¹⁷ Taha wa, tō sena Wanhib'apito zadawa para wa za oto aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'õ'wa norī ne 're anomro aba mono tō da, ta norī nhimirosa'rada hā tō senai õ wa.

¹⁸ Tob'a na 're ūnomro mono norī ma, rob'madâ hā tāma ūwaihu'u za'ra õ ne, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti uwaibaba rosa'rada hā tāma waihu'u za'ra õ di, ūsazei'õ'wa norī ma hā. Ta norī hā te te sima 're wē za'ra mono õ wa, ūsimiroti hā te te 're wapari za'ra mono da, te za tiwasété na ūswaihu'u ūna 're hāimana za'ra. Taha wa, rowē na āma 're ūdahāimana za'ra mono zéb ré, 're hāimana za'ra mono õ di za.

¹⁹ Siséb ãna te ta norĩ hã te te sina 're rob'manhari wasétē za'ra, tihâimana wasétē na. Tiwasétê zô si te duré sima 're sôpré, marĩ ïwasétê na si 're hâimana za'ra mono da.

²⁰ E ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô Cristu hã ïhâimanazém na 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mo. Mare di.

²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristuhu wasu'uwê hã aipo're na 're ïwapari za'ra wa'aba mo. Oto ïsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, Zezusih i hawi roti tô sena hã aimâ waihu'u pese za'ra wa'aba di.

²² 'Re anomro wasétê aba mono da si, te aré asima 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo. Taha wa, te aré aiwi 're si'utõri za'ra wa'wa, 're anomro wẽ wa'aba mono zé hã. Tane nherë, te za oto ïrême pese za'ra wa'wa, 're aihâimana wasétê za'ra wa'aba mono zé hã.

²³ Asimirosa'rata wẽ na si te za oto 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo, taha zarina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto.

²⁴ Da'uza hã ïhâ tém na 're ïdasi'uza za'ra mono ne, te za oto aihâimanazép tém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ïwẽ na si. Taha da, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã aipoto téb za'ra wa'wa aipë'ë 're, ïsine 're anomro wẽ wa'aba mono da, tô sena dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto.

²⁵ Taha wa, dama 're asadawa nhipesé za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aihâiba mono bâ te za tô sena na si asima 're ïrowašu'u za'ra wa'aba mo.

²⁶⁻²⁷ Nimahâ na 're asiti'ru za'ra wa'aba mono wamhã, 're aiwasétê za'ra wa'aba mono õ di za, aiwasédé hã 're 'manhari za'ra wa'aba mono tõ da. Duré asiti'rui ré bâdâ hã wahuré ai'âma 're si'utõri za'ra wa'aba mono tõ da, te za asiwi 're ïwẽ'õ za'ra wa'aba mo, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina aiwasédé hã 're 'manhari za'ra wa'aba mono tõ da dama.

²⁸ Danhibrom na dawi 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono hã 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono õ di za oto. Te za oto asib'rata na 're ïromhuri za'ra wa'aba mo, aihâimana wẽ na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asimiromhuri na ïsibrob'õ norĩ hã 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, ãne si wẽ wa.

²⁹ Aimreme wasétê na dama 're aimreme zusi aba mono õ di za oto. Aimreme wẽ na si te za oto dama 're aimreme zusi aba mo, asimiroti wẽ na si 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da ãma.

³⁰ 'Re aihâimana wasétê za'ra wa'aba mono õ di za, aihâimanazém na Wamama pë'ëzani wi 're robzei'õ tõ za'ra wa'aba mono da. E marĩ wa. ïpë'ëzani hã te wapë'ë 're, wama 're hâimana za'ra, wapibui pese zéb da hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te, tâma 're ïwahâimana za'ra mono na, bâdâ ïwa waptâ'ã õ ré, te te ïwa'anho'reptuzéb da hã.

³¹ Taha wa, te za oto 're ïrême pese za'ra wa'aba mo, aipë'ë na 're ïda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Asiti'ru

zama te za 're ūrēme pese za'ra wa'aba mo, asahi zama duré. Aimreme 'rāihâ sina, duré dama 're nharî za'ra wa'aba mono õ di za. Da'āma 're wasétē za'ra wa'aba mono õ di za duré. Dama 're rob'manhari wasétē za'ra wa'aba mono õ di za duré.

³² Marî ūwê na te za dama 're asôprub za'ra wa'aba mo, aipê'ëzé sina. 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ Cristu dazada dâ'â wa, te te ai'âma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di oto, 're ūmanhari wasétê za'ra wa'aba mono zé hâ. Taha wa, a norî wa'wa hâ ūwasédé hâ da te aima 're 'manhari za'ra wa'aba mono nherê, ūsine dawasédé hâ da'âma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto.

5

'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra na oto 're ūdanomro mono zé wasu'u'

¹ A norî wa'wa hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono 'ra oto 're anomro aba mono wa, tâma asawi za'ra wa'aba di. Taha wa, te za ūsirâ zarina si oto 're anomro aba mo.

² Cristu te te 're ūwa'azawi pese mono zéb zarina, te za oto 're ūdazawi pese za'ra wa'aba mo. Ta hâ te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô sisawi ãna sisõ, wazada dâ'â da. Taha wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma 're ūdanoprub za'ra mono zéb zarina, sisawi ãna sisõmri wa, Wamama ma wê uptabi di, wazada ūdâ'âzé hâ.

³ A norî wa'wa hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're anomro aba mono nherê, siwa'ru aiwasédé hâ 're 'manhari za'ra wa'aba mono õ di za, pi'õ na aibâ na zama. Duré aihâimana nhiséb'õ na 're anomro aba mono õ di za. Duré danhibrom na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za, ta hâ ūwaibaba õ wa 're ūdahâimana wasétê za'ra mono zé hâ.

⁴ Duré aimreme nhiséb'õ na asima 're rowasu'u wasétê za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme to na asima 're rowasu'u wasétê za'ra wa'aba mono õ di za duré, ãne hâ ūwaibaba õ wa, Wamama nhib'a'uwê 're ūwanomro mono zéb da hâ. Wama 're ūsôpru mono zém na si, te za asima 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo oto, Wamama ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da.

⁵ Taha wa, te za oto ūwaihu'u za'ra wa'wa, ãne: Sina 're ūsipsaihuri za'ra mono norî hâ, duré dahâimana nhiséb'õ na 're ūnomro mono norî hâ ūtême 're sisisi mono õ di za, 'Re ūhâimana u'âsi mono u hâ, duré Cristuhu u hâ, da'âma 're ūsib'a'uwê zahuré mono zéb u hâ. Duré danhibrom na te te 're ūda'ruiwapari za'ra mono norî zama ūtême 're sisisi mono õ di za, marî zô si te te sima 're rosa'rata u'âsi za'ra mono wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono upana. Taha wa, ta norî hâ marî ūwê na tinhib'a'uwê norî ma te te ūropisutuzéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za.

⁶ Ta norī hā po're'ō u'âsi 're nomro mono wa, te za nimahā na tāma rob'manharī pipa za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Tane nherē, āté ni'wam norī hā te za sadawa nhipe se na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, za te te īdahā za'ra ō na hā. Āne te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē, 're wapari za'ra wa'aba mono ō di za, īsimirowasu'u tō senai'ō wa, ta norī hā.

⁷ Taha wa, īpo're'ō norī siré hā 're anomro wasétē aba mono ō di za oto.

⁸⁻⁹ A norī wa'wa hā roti sena hā aré waihu'u za'ra wa'aba ō di, Cristuhu nhimiroti hā. Taha wa, datob'a na 're īdanomro mono ne, ma tō aré robra na 're anomro aba mo, aiwasétē na. Cristuhu āma oto 're anomro aba mono wa, rowa'a na damorī wē na 're īdanomro mono ne, te oto īsimiroti ré 're anomro aba mo. Taha wa, te za oto āma 're anomro wē wa'aba mono sina, 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norī hā Wanhib'apito nhimiroti na 're nomro mono wamhā, te za te te dama 're rob'manharī wē za'ra. Te za duré 're nomro wē. Duré tō sena na si te za te te dama 're rowasu'u za'ra. Dahāimanazé tō sena na si te za dama 're hāimana za'ra. Taha wa, a norī wa'wa hā roti sena zarina si te za oto 're anomro wē wa'aba mo, Cristuhu nhimiroti na.

¹⁰ Āne te za 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na: "E niha wa za 're mo, Wanhib'apito te te īwēsāmrizéb da hā." Āne te za 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo, āma 're anomro wē wa'aba mono da.

¹¹ īsazei'ō'wa norī siré, marī īwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za oto, īpē'ē 're, robra u'âsi 're īnomro mono norī siré hā. Ta norī ma, te za 're īroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahāri za'ra mono da, tinhimi'manharī wasétē zé hā.

¹² īpo're'ō norī hā te marī īwasédé hā pi'uriwi te te 're 'manharī za'ra. Ta norī nhimi'manharī wasétē zé hā wasétē uptabi wa, taha na si āma wanhiséb uptabi za'ra di, wa te āma wasima 're īrowasu'u za'ra mono zéb da hā. Taha wa, te za ta norī ma 're īroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahāri za'ra mono da, tinhimi'manharī wasétē zé hā.

¹³⁻¹⁴ Robra wa, wa te ro'o wamhā, wa za marī hā wa te 're waihu'u za'ra, tō sena īhāimanazém na. Tane bādā te te dama 're rob'uiwē za'ra mono wamhā, rob'madā'ā pese di za dama. Duréihā wahi'rada, ma tō āne na roti:

"A hā 're asötō u'âsi mono hā, ai'utu. Te za aiwahu, 're īdadā'ā u'âsi za'ra mono zém hawi. Tawamhā Cristu hā te te dama 're īrob'uiwē mono ne, te za roti sena hā aima waihu'u."

Āne wahi'rata nhimiroti hā dama.

¹⁵ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, 'rāwi asina 're asöpré u'âsi aba mono da, 're anomro wē wa'aba mono zéb da. Sena na roti wē waihu'u'ō'wa ne, 're anomro wasétē aba mono ō di za oto. Roti sena hā oto aima waihu'u pese za'ra

wa'aba wa, te za ãma 're anomro wẽ wa'aba mo, tô sena roti wẽ zarina si.

¹⁶ Ähâna uburé dawasédé hã te daro mono bâ 're hâimana. Taha wa, wama 're hâimana za'ra mono ré bâdâ hã, wa za wa te 're dapawapto wẽ za'ra.

¹⁷ Tawamhã danhimiza'rese ãna 're ïdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Wanhib'apito te te sima 're ï'ai'awẽ wa'aba mono zéb zô si, te za 're asõpré u'âsi aba mo, asina tâma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.

¹⁸ Äsipärñ na 're asi'râiwanarñ za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina siwa'ru 're anomro wasétê aba mono tõ da. Wanhib'apito pẽ'ëzani nhimiwada'uri na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, robze sina ãma 're anomro aba mono da oto.

¹⁹ Aima ãma 're ïrobze za'ra wa'aba mono zéb da hã, te za 're asõ're za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito pẽ'ëzani te te aimâ 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wanhib'apito hã sôpru wa, te za rowẽ zarina tâma 're asõ're za'ra wa'aba mo, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, asõ're wa'aba na.

²⁰ Wamama hã sôprub di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, uburé marñ wẽ na wama 're ïsôprub za'ra mono zéb zarina, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para.

²¹ A norñ wa'wa hã ma tô Cristu hã 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, Asib'apito wa'wa hã. Taha zarina, te za 're asiwapari pese za'ra wa'aba mo.

Ímro ré norñ ma, rotizé wasu'u

²² Pi'õ norñ, aimro nhimiroti te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti 're ïwapari pese za'ra wa'aba mono zéb zarina.

²³ E marñ wa. Aimro za'ra wa'wa hã asipai u 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, Cristu tinhib'a'uweñ norñ nhipai u 're ïhâimana mono ne, ta norñ nho'reptui'wa 're hâimana mono wa.

²⁴ Ìsib'a'uweñ norñ hã Cristuhu nhimiroti te te 're ïwapari pese za'ra mono ne, te za pi'õ norñ hã aimro nhimiroti 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo.

²⁵ Aibâ norñ, Cristu hã tinhib'a'uweñ norñ te te 're ï'azawi pese mono ne, te za aimro hã 're ïsawi pese za'ra wa'aba mo, tihâiba hã sawi ãna te te ïsõmri ne, sada dâ'â za'ra da.

²⁶ Marñ hã â na da te 're ï'upsõ za'ra mono ne, ma tô tinhimiroti na wawasétê hawi te te 're wa'a'upsõi wẽ wapë'ë 're, 're wanomro wẽ mono da, ïsib'a'uweñ si oto 're wahâimana za'ra mono da tâma.

²⁷ Åne ma tô sina uwaimra dama, zazahâ ïhâi uptob õ ne, duré ïhâ'râ'ru'õ ne zama, hâimana wẽ uptabi na 're hâimana za'ra mono da, ïsib'a'uweñ norñ hã.

²⁸ Aibâ norî, Cristu te te 're ïwa'azawi pese mono zéb zarina, te za aimro hâ 're ïsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re sawi pese za'ra wa'aba mono wa, marî ïwë zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama ïwë zô 're asôpré wa'aba mo. Tawamhâ marî hâ ïwë zô aimro ma 're asôpré wa'aba mono zém na, te za marî hâ ïwë zô asima zama 're asôpré wa'aba mo.

²⁹⁻³⁰ Ni'wam norî hâ sima 're sipese u'âsi za'ra mono wamhâ, 're saihuri mono ãna 're si'ubumroi u'âsi mono õ di za. Te za 're saihuri u'âsi. Te za duré 're si'madâ'â pese za'ra, Cristu te te wama 're ïab'manhaři wë mono ne, tinhib'a'uweñ norî ma.

³¹ Æne ïwasu'u na rob'ui'éré hâ: "Dasina 're damro za'ra mono wamhâ, dahâiba maparane nherë, te za oto dahâiba misi ne damro me si 're dasi'ubumro, misi haré."

³² Ähâ wasu'u hawi wa tô waihu'u za'ra ni, aré dama waihu'u õ nherë, ãne na hâ. Aibâ ïmro hâ, Cristu te wasu'u. Duré pi'õ ïmro hâ ïsib'a'uweñ norî, te wasu'u.

³³ Aima za'ra wa'aba zama, te rowasu'u hâ 're hâimana, ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hâ oto. Taha wa, aibâ norî, te za aimro 're ïsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re ïsawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marî ïwë zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama 're asôpré wa'aba mo, ïwë zô. Duré pi'õ norî, aimro hâ te za 're ïwazéb za'ra wa'aba mo.

6

Da'ra norî ma, damama norî ma, duré dana norî ma zama rotizé wasu'u

¹ Da'ra norî, Wanhib'apito nhimiroti 're ïwapari pese za'ra wa'aba mono zarina, te za aimama nhimiroti hâ 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

²⁻³ 'Re asimipari pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihâimana wë za'ra wa'aba mo aimama ma, duré ana ma zama, rowë na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré 're aihâimana hâ za'ra wa'aba mono da, ti'ai ãma. Æne 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hâ te 're hâimana, taha zarina marî ïwë hâ za te te dama ãma 're ï'a'uwaimrami mono na hâ. Dureihâ ma tô ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ dama roti:

"Aimama nhimiroti hâ te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. Ta norî nhimiroti hâ 're wapari pese za'ra wa'aba mono wamhâ, aima 're rowë za'ra wa'aba mono di za. Duré 're atâ'â su'u za'ra wa'aba mono õ di za. Te za 're asi'ïhi pese za'ra wa'aba mo."

Æne ma tô aré dama roti. Simiroti pire di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Taha wa, te za aimama nhimiroti hâ 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

⁴ Damama norī, ai'ra ma hā 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono õ di za, asada 're sahi za'ra wa'aba mono tō da. Te za asimiroti wē na si 're īipawapto wē za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti zarina, ai'ra norī wa'wa hā 're nomro wē mono da.

Pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī ma, duré dan-hib'apito norī ma, rotizé wasu'u

⁵ Aipawa'âbâ ãna aiwada'uri zarina si dama romhuri'wa norī, asib'apito mreme hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, 're wazéb za'ra wa'aba mono sina. Cristuhu ma 're īromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za tō sena asib'apito mreme hā 're īwapari pese za'ra wa'aba mo.

⁶ E asib'apito nho'a si te za romhuri hā tāma 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Mare di. Īsa're'ra nherē, te za romhuri hā tāma 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, te te 're aiwësämri za'ra wa'aba mono da, asimiromhuri na. Cristuhu ma 're īromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za duré ti'ai ãma asib'apito ma romhuri hā 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhaimana u'âsi mono te te sima 're īwē mono zéb zarina.

⁷ Ato sina te za tāma 're īromhuri za'ra wa'aba mo, asib'apito za'ra wa'aba ma, Asib'apito uptabi aba ma 're īromhuri za'ra wa'aba mono ne.

⁸ Wapawa'âbâ ãna wawada'uri zarina si dama romhuri'wa 're īwahâimana za'ra mono norī, duré wawada'uri ãna wasi'uihâ na 're īwahâimana za'ra mono norī me zama, wa te dama 're ī'manharī wē za'ra mono wa'râmi, te za Wanhib'apito hā te te wama 're wa'âbâ za'ra. Āhā wasu'u na te za 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Danhib'apito norī, aima romhuri'wa norī ma, wa tō tāma roti za'ra, romhuri hā te te aima 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono da, to sina. Taha wa, te za aima romhuri'wa norī ma 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mo. Tāma 're ropipa za'ra wa'aba mono õ di za. Misi Asib'apito wa'wa te oto aima 're hâimana za'ra wa'wa hâiwa ãma, aima romhuri'wa norī nhib'apito zama. Aiwapsi te za te te aima 're wa'âbâ za'ra wa'wa, 're īromhuri wē za'ra wa'aba mono zéb zarina.

'Re īhaimana u'âsi mono hā wa'rui'wa zada, tiwaihu'u pese na te te 're īda'apawapto mono zé wasu'u

¹⁰ Wa za oto roti na aima 'râsutu za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā Wanhib'apito siré si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wanhib'apito ma si īwaihu'upe hā sa'êtē na tāma 're hâimana mono wa, te za īwaihu'u pese zarina aihâimana nhiptete sina 're anomro aba mo.

¹¹ Dasi'wapé 'manharī'wa norī hā te za sisada 're si'uza za'ra. Tane te za 'Re īhaimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb

ré, 're anomro aba mo, Wa'uburé nhimiroti da, asiptete sina sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹² Wa norī hā wasiré 're īwahâimana za'ra mono norī me, 're wasi'wapé za'ra mono õ di. Wa'uburé norī me si, wa za 're wasi'wapé za'ra, hâiwa nho're āma simiroti wasétē na 're īhâimana za'ra mono norī me. Wa'uburé norī hā ti'ai āma dapo're'õ na 're īdanomro mono norī ma, simiroti pire di, Wanhib'apito nhimiroti waihu'u'õ'wa 're danomro mono wa.

¹³ Taha wa, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhā wa'uburé norī hā nimahā bâtâ na asô 're sihutu aba mono wamhā, te za 're īwapé za'ra wa'aba mo. Tawamhā 're īwapé za'ra wa'aba mono na, āma 're ai'uté za'ra wa'aba mono wa, te za ta norī wi 're aiwairébé aba mo.

¹⁴ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ūsa'ëtē na, te za 're asi'usisi za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ūsa'ëne hā tō sena 're īdahâimana za'ra mono zé, te wasu'u. Duré danho'utu'ubuzé ïtete na te za 're asi'uza za'ra wa'aba mo. Danho'utu'ubuzé ïtete hā 're īdanomro wē mono zé, te wasu'u.

¹⁵ Duré dapara'uza ïtete na te za 're asipara'uza za'ra wa'aba mo. Dapara'uza ïtete hā īwasu'uwe na datoí u'âsi da te 're īdapo're pu'u za'ra mono zé, te wasu'u, rowē u'âsi Wamama siré 're īdanomro mono zéb da hā oto.

¹⁶ Duré ībaihâ 'manharī hā te za 're īwasari aba mo asi'wawi, da te 're aihâzup tō wa'aba mono da, po'o 'wa ro'o na. Wa'uburé nhimiroti, wa te 're wapari za'ra mono tō da, Wamama īwaihu'u pese na wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zé, te wasu'u, ībaihâ 'manharī hā.

¹⁷ Da'râzaza ïtete na te za 're asi'râzaza za'ra wa'aba mo, Da'râzaza ïtete hā wanho'reptuzé, te wasu'u. Duré sib'ezé 'wa pa hā te za asiré 're īwasari u'âsi aba mo. Sib'ezé 'wa pa hā 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u, īpē'ezani hā te te wama 're awaihu'u mono da, ūsimiroti hā.

¹⁸ Te aimá ūroti za'ra wa'aba zéb zarina, te za uburé 're īmanharī u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré īpē'ezani te te wama 're īwaihu'u mono zéb zarina, te za Wamama ma 're aimreme zusi aba mo. Te za tiwi 're ūrowaptérē u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Asimiza'rese sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tâma 're aimreme zusi aba mono da. Aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re īhâimana u'âsi mono nhîb'a'uwē 're īhâimana za'ra mono norī ma, te za duré tiwi 're ūrowaptérē u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're apawaptob u'âsi mono da, daro mono bâ.

¹⁹ ūma zama te za duré tiwi 're ūrowaptérē za'ra wa'aba mo, timreme te te ūma 're awaihu'u u'âsi mono da, wē na te dama 're sadawa wasu'u mono da, īpahi ãna, Cristuhu wasu'uwe hā aré dama īwaihu'u'õ hā, da te 're waihu'u za'ra mono da oto.

²⁰ Cristu hā te te datēme ūzatōrī wa, wa oto ūsadawa wasu'u'wa 're mo, dazazéb 're, 're ūza mono nherē. Taha wa, ūpahi ãna te dama 're sadawa wasu'u mono da, te za tiwi 're ūrowaptērē u'âsi za'ra wa'aba mo, Wamama wi.

Paru te te dama ūroti 'rāsutu zéb ãma, te te ūda'azawizé

²¹ Titicu hā te za aima ūwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, ūhâimana zéb hā. Ta hā wapawapto wē 'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa duré, wama ūsawi pe hā.

²² Āme ūwahâimana za'ra na te te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tō atēme satōrī za'ra wa'wa, rowasu'u wē zarina, rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto.

²³ 'Re ūhâimana u'âsi mono Wamama wi, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi ãma 're anomro aba mono da, duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina 're anomro aba mono da, ta norī hā waihu'u pese zahuré wa, asina 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²⁴ Uburé Wanhib'apito Zezu Cristuhu zawi pese 'wa norī ma, wa za te tiwi 're rowaptērē u'âsi, ta norī hā Wanhib'apito tō sena te te 're sawi pese za'ra mono wa, Wamama hā ūwē na te te 're apawaptob u'âsi mono da.

Piripu norī

Piripu norī ma, Paru te te īrob'ui'érézé

Ībaihâ wasu'uzé

Ā ībaihâ hā Paru hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī ma sōmri za'ra, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi u. Paru norī hā Siraha me, īmor'rata na Piripu u simasisi zahuré wamhā, ma tō īsazei'ō'wa norī hā siwi tiza, dazazéb 're. Tame sima'wara ré hā ma tō dazazéb 're, da'madâ'â'wa hā pawaptob zahuré, īmro zama, duré ī'ra norī zama, Zezusi hā te te saze za'ra da. Awē ma tō oto tāma waprosi zahuré ni, pusi da apâ.

Ā ībaihâ hā darob amoi āma dazazéb 're oto sāmra ré, ma tō āma rob'ui'éré, Piripu norī ma. Paru hā ma tō tāma waihu'u za'ra, ãne: Zezusihī zazei'wa norī hā te za tō te te 're robzépata za'ëtē za'ra. īsazeté'wa norī āma ma tō duré tihâtâ'â za'ra, senai'ō na rowasu'u'wa norī hā īwazari 're hāimana za'ra mono wa. Ma tō duré tāma siwasu'u za'ra, te te 're īsawi pese za'ra mono na hā. Ma tō duré tāma roti za'ra, Cristuhu nhirā zarina si 're nomro mono da, ta hā sina 're īwata mono ō ne. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharī za'ra mono da, ma tō duré tāma roti za'ra, Cristu hā wedepo'o nphonhi'rāmi na dâ'â wa, īmama hā te te tāma īpisutuzéb zarina, te te sina tāma ī'uwaimrami ne.

¹ Wa hā Paru, duré Timotiu, Cristu Zezusihī ma romhuri'wa norī, wa āma aimā rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi āma uburé 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma. Uburé Cristu Zezusihī āma si 're anomro aba mono norī ma, wa āma aimā rob'ui'éré za'ra wa'wa, īsazei'wa norī 'madâ'â'wa 're īhāimana za'ra mono norī ma zama, duré dapawapto'wa na 're īhāimana za'ra mono norī ma zama.

² Wamama ma, wa ai'āma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, duré īwanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da.

Paru hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, Piripu norī āma 're īmreme mono zé wasu'u

³ Ai'āma 're īpo're pu'u za'ra wa'aba mono sidâpâsi, wa 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īwata u'âsi, īnhib'apito āma.

⁴ Duré 'Re īhāimana u'âsi mono ma, ai'āma 're īmreme za'ra wa'aba mono sidâpâsi, wa āma aimā 're ītoi u'âsi za'ra wa'wa, aihāiba mono bâ wa'aba.

⁵ Cristuhu wasu'uwē hā 're īwapari na'rata za'ra wa'aba mono zém hawim haré, te oto īsiré āma 're īromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo, wa te dama āma 're īropéi mono zém na hā. Taha wa, wa īto sina ai'āma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhaimana u'âsi mono ma hā.

⁶ Ta hā te te asō'reptu za'ra wa'aba zém na, īwē na te te ai'āma īsāna'rata za'ra wa'aba zéb zarina, te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa òne u'â, ti'ai u apâ we īmorizéb u, Cristu Zezusi hā. Taha õ ré, te te aiwi sazâri waihu'u za'ra wa'aba õ di za, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zé hā. īwē si te za tō te te aima 're 'manharí u'âsi za'ra wa'wa, āma 're anomro wē u'âsi aba mono da. Āne wa tō ai'āma waihu'u za'ra wa'wa, tō sena na.

⁷ ī'uwaibaba wa tō āne na hā ai'āma waihu'u za'ra wa'wa. E marī wa. īpē'ē 're, īma asawi za'ra wa'aba zé hā īma 're haimana u'âsi mono wa. Romhuri īwē uptabi hā, 'Re īhaimana u'âsi mono, tinhimizawi pese zéb zarina te te īma īpisutuzém na, ma tō īsiré tāma 're īromhuri za'ra wa'aba mo, tō. Āhāna dazazéb 're, 're īhaimana mono ré, ma tō a norī wa'aba zama 're īromhuri za'ra wa'aba mo īsiré. Duré dazazéb 're, 're īhaimana mono õ ré hā ma tō duré īsiré dama 're īwasu'u za'ra wa'aba mo, Cristu hā. Taha wasu'uwē hā senai õ newa da te īma 're īnharí za'ra mono ma, te dama 're anharí mono ré hā, ma tō īsiré 're īromhuri za'ra wa'aba mo, duré sena na da te 're waihu'u za'ra mono da, te dama 're wasu'u mono ré hā, damreme wa'rāmi.

⁸ 'Re īhaimana u'âsi mono ma si, tāma īwaihu'u pese di, sena na īma asawi uptabi za'ra wa'aba na hā, duré ai'āma 're īpē'ēzé uptabi za'ra wa'aba mono na zama. Cristu Zezusihim, tāma asawi uptabi za'ra wa'aba ne, wa tō duré wa hā te 're asawi pese za'ra wa'wa duré.

⁹ 'Re īhaimana u'âsi mono ma, wa duré ai'āma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, 're īdazawi za'ra wa'aba mono zé hā aima 're sa'etē u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré 'Re īhaimana u'âsi mono nhimirowaihu hā 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marī hā īwē na āma 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ai'āma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, duré īwasété na āma 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, asiwi 're wē'ō za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Tawapsi te za īwē si asima 're īpisutu u'âsi za'ra wa'aba mo, āma 're anomro wē wa'aba mono da hā. Āne wapsi, 'rāwi aiwasété na 're asi'marōpārī za'ra wa'aba mono õ di za, nimahā na Cristu apâ we īmorizéb u hā. Āhā zarina si, te za aiwasété wi, aihaimana nhiptete sina 're anomro u'âsi aba mo.

¹¹ Taha wa, te za īwē si 're īmanharí u'âsi za'ra wa'aba mo,

Zezu Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina si. Æne na ãma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono zém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si te za 're dawata za'ra. Tane da, wa ai'âma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã.

Paru hã Cristuhu ma si, 're ïsisõmri mono zé wasu'u

12-13 ïsisänawã norã, e ãme ropipa hã ïma ïhâimanazéb zarina, ma tô Cristuhu wasu'uwẽ na te te datême ïropézé hã mazazâ. Mare di. Æne ïma romhâimana nherẽ, ma tô da'ahâ na da te 're saze za'ra, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã. Æne na ïama waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô ïsimia aiwẽ za'ra wa'wa. Dazazéb 're ïhâimanazém na, ma tô da'wapéi'wa norã hã danhib'apito nhorõwa 'madâ'â'wa norã hã siwi ïwaihu'u uburé, Cristuhu ma romhuri'wa 're ïhâimana mono 'ru te, da te dasiwi ïnherëzém na hã. Da'ahâ na ma tô duré ãne na ïwaihu'u za'ra ni, ãhã 'remhã. Dazazéb 're, da te dasiwi ïnherë õ 'wa'âhã, ta norã hã Cristuhu wasu'uwẽ hã te te wapari za'ra õ di aré.

14 Duré dazazéb 're ïhâimana wa, te oto wasisänawã norã hã ahâ na te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra Wanhib'apito hã, taha si te te 're ïpawaptob u'âsi mono wa. Taha wa, pahi ãna te oto 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'u hã te te dama 're wasu'u za'ra, te te sina 're danhimimnhasi za'ra mono nherẽ, ta norã hã.

15 Ni'wam norã hã ïsiniwï da'ahâ na 're dahâimana za'ra mono da si, te Cristuhu wasu'uwẽ hã te te dama 're wasu'u za'ra, ïnhimiromhuri wẽ zarina, da'ahâ na da te 're saze za'ra mono 'ru te, te te ãma 're ïruiwapari za'ra mono wa, ta norã hã. Ni'wam norã si te ïuwaibaba te te dama ãma 're rowasu'u za'ra, te te ãma 're ïpawaptob za'ra mono da, sena na ta norã si te te sima 're wẽ uptabi za'ra mono wa.

16 Ta norã ma, tãma ïzawi za'ra zarina, te Cristu hã te te dama 're wasu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã romhuri te te ïma ïsõmri na te te ãma ïwaihu'u za'ra wa, Cristuhu wasu'uwẽ hã senai õ newa da te ïma 're ïnharí za'ra mono norã ma, tô sena na te dama 're ï'anharí mono na hã, damreme wa'rãmimhã.

17 Tane nherẽ, ïnhimiromhuri na te te 're ïruiwapari za'ra mono norã hã simirosa'rata wẽ na te te dama 're wasu'u za'ra mono õ di, Cristu hã. Sima si te te 're ïrosa'rata za'ra mono zéb zarina si, te ta norã hã te te dama ãma 're rowasu'u za'ra, taré da'ahâ na ïsimirowasu'u wẽ niwï 're dahâimana za'ra mono da. Ma tô duré te te 're rosa'rata za'ra, ãne hawi te ãma 're robzépata za'êtë mono da, dazazéb 're, 're ïhâimana mono ré.

18-19 Tane nherẽ, wẽ di tô, ïma hã. Ni'wam norã hã simirosa'rata wẽ na Cristu te te dama 're wasu'u za'ra mono wamhã, duré ni'wam norã hã sima si te te 're ïrosa'rata za'ra mono zéb zarina, Cristu te te dama 're wasu'u za'ra mono

nherē, wē di tō īma hā. E marī wa. Cristuhu si te te dama 're wasu'u za'ra mono wa, ta norī hā. Taha si tō īpire uptabi hā te tō wama 're hāimana. Taha wa, āma īto ti, wa hā. īāma 're aimreme zusi aba mono zéb zarina, duré Zezu Čristuhu pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina, wa za rowē na watobro, āne na īma īromhāimana wasétē zém hawi. Āne hā īma waihu'u pese wa, wa rowē u'āsi 're īhāimana tō.

²⁰ Taha wa, wa tō wa hā īpē'ē 're, 're īsi'madā'ā pese, niwamhā īnhimiromhuri na 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te āma 're īuwaimrami mono zém na īzō 're robaba tō mono da, ñone u'āsi īpahi āna te tāma 're romhuri u'āsi mono da, āhāna zama. Āne wa, wa 'rāwi te īsima 're 'ruiwapari u'āsi. Āne na tō sena āma 're īhāimana mono zém na da te 're īwaihu'u za'ra mono wamhā, te za Cristuhu āma si 're dawata za'ra, īhāiba ré ré, āma 're īhāimana mono na hā, duré ātē īdā'ā da nherē, āma 're īhāimana u'āsi mono na zama.

²¹ E marī da, wa za 're īhāimana tawamhā, īhāiba ré ré hā. Cristuhu ma 're īsisōmri u'āsi mono da si, 're īhāimana mono zé hā. Duré īdā'ā da wamhā, īma wē uptabi di duré. īhāiba ré 're īhāimana mono ré, īma 're īrowē mono zém nhipai u, īma wē uptabi di za, īdā'ā wamhā. Āne hā wa tō te īsina 're waihu'u u'āsi.

²² E ma hā wa za tawamhā īsima wē. E da te dasiwi īwīrī su'u da si. E īhāiba ré ré 're īhāimana mono da si a'ā. Wa hā 'rāwi te īsima pisutu waihu'u õ di, īsi'uihā na hā. Tane nherē, aré īma wē di tō, īhāiba ré ré a'ā 're īhāimana siroptu mono da hā. E marī wa. Āne wamhā, romhuri īwē hā wa aré te tāma 're ab'manharī u'āsi a'ā, Cristuhu ma, te tāma 're īda'awaibui mono zém na hā.

²³ īnhimirosa'rada hā maparane te 're si'wapé zahuré, īpē'ē 'remhā. Ti'ai āma 're īmorizé hā te rēme da, wa īsima wē tō, Cristuhu siré 're īhāimana mono da oto, hāiwa āma. Āne wamhā, īma 're rowē uptabi mono di aré, ti'ai āma 're īhāimana mono zém nhipai u hā.

²⁴ Tane nherē, ai'udâna za'ra wa'aba, a'ā ti'ai āma 're īhāimana mono da hā, īma wē uptabi di aré, te 're aipawap-tob za'ra wa'aba mono da hā a'ā.

²⁵ Āne na hā wa tō, tō sena na īsina waihu'u. Taha wa, 'rāwi wa tō duré īsina waihu'u, za a'ā asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono na hā, īnhimiropawaptobzéb zarina 'Re īhāimana u'āsi mono hā asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono zém na asima āma 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da, duré ato sina āma 're anomro aba mono da hā.

²⁶ Āne wamhā, nimahā na apâ āma atēme īmorī za'ra wa'aba wamhā, te za Cristu Žezusihī āma aiwata za'ra wa'wa, īzabu za'ra wa'aba zém na.

²⁷ Niha za īma romhāimana nherē, te za Cristuhu

wasu'uwē zarina si 're anomro wē wa'aba mo, taha si aima pire za'ra wa'aba wa, ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hā. Ăne 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, ãma atême ūmorî za'ra wa'aba wamhā, wa za ai'ãma waihu'u za'ra wa'wa, simisutu asiptete sina asitob'ru norî da, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hā, asimirosa'rata misi na, taha zarina 'Re īhâimana u'âsi mono, da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwē hā da te 're ūsaze za'ra mono zéb zarina. Duré ãté ãma atême ūmorî za'ra wa'aba õ nherë, wa za tō õhō na si ai'ãma waihu'u za'ra wa'wa, simisutu asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono na hā.

²⁸ Asitob'ru norî ma, 're aipahi za'ra wa'aba mono da hā, mare di, Cristuhu zazei'wa norî 'ruiwapari'wa norî ma hā. Ăne hā aipahi ãna sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhā, te za ta norî hā 'râwi 're siwaihu'u za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono za te te ūprosizém na hā, duré a norî wa'aba si za te te ūasõ'reptu za'ra wa'aba zém na hā.

²⁹ Tinhoprubzéb zarina ma tō aima pisutu za'ra wa'wa, Cristuhu si asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, Danho'reptui'wa na. Ma tō duré aima pisutu za'ra wa'wa, Cristu dama 're wasu'u za'ra wa'aba mono wa, da'ãma 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono zém hawi, Cristuhu si da te 're saze za'ra mono da.

³⁰ Tame ai'rata ūhamra za'ra wa'aba ré, ma tō asiwi ūmadâ'â za'ra wa'wa, rowasédé hā da te ūmanharî na ūma, te robzépata da. Taha na, zahadu te ūrobzépata u'âsi na ma tō ãhâna hā ūwasu'u hā ūwapari za'ra wa'wa. Tane te za duré a norî wa'wa hā 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo ūsine, rowasédé hā da te aima 're ūmanharî za'ra wa'aba mono zém na hā za.

2

Cristu hā ti'ai u wei morî wa, dame ūsi'a'uwêzé wasu'u

¹ Cristuhu ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te oto asiptete sina ãma 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna. Cristu hā te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'râwi asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te duré aima 're rowë wairébé u'âsi 'wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ãna. 'Re īhâimana u'âsi mono pë'ëzani siré te duré asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, simisutu. Da te 're robzépata za'ra mono wamhā, ma tō duré da'ãma 're aipë'ëzé za'ra wa'aba mo, 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da.

² Taha wa, ma'äpé duré asiwi ãma sisiwi wa'aba, ūma 're ūrowë pusi u'âsi mono zéb da hā, ai'ãma za'ra wa'aba. Aiwapsi te za 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo. Aiwapsi te za duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Simisutu rosa'rata wē na, te

za misi haré rosa'rada hā 're ū'manhariū u'âsi za'ra wa'aba mo, uburé marī na ãma 're asisaze za'ra wa'aba mono da. Æ norī na te za asiwi ãma ū'sisiwi za'ra wa'wa. Tawapsi, ūma 're rowē uptabi mono di za duré, ai'ãma za'ra wa'aba hā.

³ Râwi asima si 're ū'rosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina, marī hā asima 're 'mahnariū za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aipire na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono newa, taré asina 're aiwata za'ra wa'aba mono da, marī hā asima 're 'mahnariū za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama aipire na 're asi'madâ' ze za'ra wa'aba mono õ di za. Taha wa'râmi te za ū'wé na si 're ū'dahâimana wazéb za'ra wa'aba mo, aima dapire na da'ãma 're ū'rosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina.

⁴ Asima 're ū'wé za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, asima si 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Taha nhipai u, te za duré asiré norī ãma zama 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, te te sima 're ū'wé za'ra mono zéb zarina, 're pawaptob za'ra wa'aba mono da.

⁵ Cristu Zezusi hā sima si 're hâimana mono õ di. Taha wa, ū'simirosa'rata ne, te za duré a norī wa'wa hā 're ū'rosa'rata wé za'ra wa'aba mo.

⁶ Ta hā 'Re ū'hâimana u'âsi mono ne, aiwa uptabi 're hâimana u'âsi mono nherë, ti'ai u wei morî wamhâ, 'Re ū'hâimana u'âsi mono ne waihu'u pese na 're hâimana u'âsi mono da hā, sisawi õ di. Sisawi ãna, ma tô wei mo tô, ti'ai u hā.

⁷ Si'uihâ na te te sima ū'wézéb zarina, ma tô tirë a'â, 'Re ū'hâimana u'âsi mono ne, pire uptabi na 're ū'hâimana mono zé hâ. Ti'ai u wei morî wamhâ, dazapari dama romhuri'wa ne, ma tô dama 're hâimana. Taha wa, ma tô si'a'uwé, dasine 're hâimana mono da, a'â.

⁸ A'uwé hâiba na dasine 're hâimana mono wamhâ, ma tô sima pisutu, dazapari dama wapu na 're hâimana mono da a'â. 'Re ū'hâimana u'âsi mono hā ma tô duré te te 're wapari pese, tidâ'âzéb u. Marî 'mahnariū wasété 'wa norî pârîzém na wedepo'o nhonhi'râmi na dâ'â da nherë, ma tô Timama hā te te 're wapari pese, sisawi ãna.

⁹ Taha wa, 'Re ū'hâimana u'âsi mono hā ma tô tâma pisutu, dâ'â nherë, apâ hâiwa'utu wa, danhipai u pire uptabi na 're hâimana mono da oto, wé uptabi na. Ma tô duré ū'sisi hâ tâma pisutu, dama sisi pire uptabi na 're hâimana mono da, uburé danhisi nhipai u.

¹⁰⁻¹¹ Taha wa, niwapsi te za aihîni pese dahî'râtítô tâma ana ni, Zezusihî ma, dama ū'sisi pire uptabi ma. Æne da, ma tô 'Re ū'hâimana u'âsi mono hā tâma pisutu, pire uptabi na 're hâimana mono da. Hâiwa ãma uburé pese hâiba ré 're ū'hâimana za'ra mono norî hâ, duré ti'ai ãma uburé pese hâiba ré 're ū'hâimana za'ra mono norî zama, te za dahî'râtítô tâma ana ni, dama pire wa, adâ' re ū'hâimana za'ra mono zéb ãma

uburé pese 're īhāimana za'ra mono norī zama. Tawamhā tame te za uburé pese dasisō'a dasiwi sisi za'ra ni oto, āne: "Ō hā Zezu Cristu, uburé Danhib'apito." Āne na Zezu Cristuhu āma dawata za'ra wamhā, taha u'ābā, te za duré 'Re īhāimana u'āsi mono āma tawata za'ra ni, Wamama āma hā.

Cristuhu zazei'wa norī hā te te dama 're īrowa'a za'ra mono zé wasu'u

¹² Īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ma'āpé īwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hā tame ai'rata īhāimana za'ra wa'aba ré, ma tō īnhimiroti hā īwapari pese za'ra wa'wa. Tane nherē, āhāna oto ai'rata īhāimana za'ra wa'aba ō nherē, te duré īnhimiroti hā īwapari pese za'ra wa'wa, āma atēme īwisi za'ra wa'aba ō nherē. Aihāimana prédup sina, te za 're īromhuri pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono te te asō'reptu za'ra wa'aba zéb zarina, 're anomro wē wa'aba mono zém na tāma āma asina 're uwaimrami u'āsi za'ra wa'aba mono da.

¹³ E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hā aipē'ē 're, te te ai'āma 're romhuri u'āsi za'ra wa'aba mono wa, īsimipawaptobzém na marī na āma 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, duré taha zarina īuwaibaba si marī hā tāma 're 'manharī wē za'ra wa'aba mono da, te te sima 're īaiwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

¹⁴ Marī na 're nharī wasétē za'ra wa'aba mono āna, te za uburé marī hā 're ī'manharī wē u'āsi za'ra wa'aba mo. Duré 're asisada'ābā za'ra wa'aba mono āna, te za marī īwē si uburé 're ī'manharī u'āsi za'ra wa'aba mo.

¹⁵ Āne na te za tō 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo, aiwasédé hā sena na da te ai'āma 're sa'ra wa'aba mono tō da, duré marī 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono ō wa, aiwē na 're anomro aba mono da. A norī wa'wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, 're ī'anomro wē wa'aba mono norī hā, wasétē uptabi na 're īhāimana za'ra mono norī wazari, duré tiwasétē na 're īsiwamnarī pese za'ra mono norī wazari, 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, te za dama 're īrowa'a za'ra wa'aba mo, 're anomro wē wa'aba mono zém na, wasi hā hāiwa na te te dama 're īrowa'a za'ra mono ne.

¹⁶ Taha wa, rowasu'u īwē uptabi hā te za dama 're īsōmri za'ra wa'aba mo, āma 're īdanomro wē u'āsi mono zéb da hā. Āne hā dama 're 'manharī wē u'āsi za'ra wa'aba mono wamhā, wa za aima 're īto za'ra wa'wa, Cristu za we apā īmorizéb āma hā. E marī wa, wa za aima 're īto za'ra wa'wa tamemhā. Ti'ab ré, ai'rata 're īnhimra aba mono ré, taré te ai'āma 're īromhuri pese za'ra wa'aba mono ō zém na hā, īsiwaihu'u wa za wa hā, wa za tame aima 're īto za'ra wa'wa, Cristu za apā we īmorizéb āma hā.

¹⁷ Sasedoti norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa norī hā danhimizama na tāma danhoprubzé

te te tāma 're ūzata za'ra mono ne, ma tō a norī wa'wa hā tāma 're asisōmri u'āsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono āna, asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Duré sasedoti norī hā uwa 'ru 'rāi wa'u ūisé hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma danhoprubzé, danhimizama te te tāma 're ūzata za'ra mono nhisiwi, te te 're ūsa'wari za'ra mono ne, āté ūwapru hā wa za sa'wa, sena na za da te dasiwi ūwirī wamhā, ūdâ'āzém na 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, ūsina ūnhoprubzéb da. Āne na za ūma romhāimana nherē, ūma rowē uptabi di za. Duré aima ūtoi uptabi za'ra wa'aba di za, āne na ūma romhāimana nherē.

¹⁸ Taha wa, te za duré a norī wa'aba zama ūzabādā āma ato za'ra wa'wa ūsiré.

Timotiuhu wasu'u, Epaprodituhu wasu'u me

¹⁹ Aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā za te wapari wa, ūma rowē hā, ūwasu'u hā za wapari za'ra wa'aba wa, za aima ūrowē za'ra wa'aba ne. Taha wa, wa tō ūsima wē, Timotiu hā te āma atēme satōrī su'u za'ra wa'aba dā. Wanhib'apito Zezusi hā āne hā sena na te te ūma pisutu wamhā, wa za tō āma atēme satōrī za'ra wa'wa, aima ūwasu'u za'ra wa'aba 'wa da hā, duré apā we ūtēme wisi wa, te te ūma aiwasu'u za'ra wa'aba da hā.

²⁰ Āmemhā ni'wa hā ūma hāimana ū di, ūsine te te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono 'wa hā. Tō ūhō si, te ūsine te te 're asawi pese za'ra wa'wa. Taha si te tō sena ai'āma 're hātā'ā u'āsi za'ra wa'wa Timotiu hā, rowē na si āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

²¹ Tanei ū di, ni'wam norī hā. 'Rāwi te sima si marī ūzō 're sōpré, te te sima 're ūwē za'ra mono zéb uwaibaba si. Zezu Cristu te te tāma 're ūawē mono zéb ūzō, sima 're sōpré mono ū di, ta norī hā.

²² Tanei nherē, Timotiu hā 're ūmorī wē na ma tō ūwaihu'u za'ra wa'wa, da te 're pibui wasétē mono nherē, 're ūsipizari mono ū na hā. Ta hā ma tō ūsiré te te 're romhuri u'āsi, Cristuhu wasu'uwē na hā. Ni'wa hā timama siré si te te 're ūromhuri u'āsi mono ne, ma tō ūsiré te te 're romhuri u'āsi, ta hā.

²³ Taha wa, wa tō ūsima wē tō, āme niha za ūma ūromhāimanazém na, te ūsina waihu'u wamhā, Timotiuhu si te āma atēme satōrī za'ra wa'aba da, romhutu na, taha si te te aima ūwasu'u za'ra wa'aba da.

²⁴ Wanhib'apito si wa tō ūsina umnhasi, te te ūma pisutu da, ūzama āma atēme ūmorī za'ra wa'aba da, romhutu na.

²⁵ Wasisānawā Epaproditu hā ma tō we ūtēme ūsatōrī za'ra wa'wa, te te ūma asadawa wasu'u za'ra wa'aba da, duré nasi ūāma siwārī dā, te robzépata wa, marī ūzō nasi ūwi ūrowaptā'ā na hā. Cristuhu wasu'uwē na ūsiré romhuri'wa ta hā, duré wanhitob'ru norī, wasiré wa te 're ū'a'wapéi mono. Wē uptabi

di, ta hā. Tane nherē, wa tō waihu'u, Timotiuhu wana, te āma atēme satōrī za'ra wa'aba da apā.

²⁶ Ta hā te te duré apā asabu ze za'ra wa'aba di, uburé ai'āma pē'ezé za'ra wa'aba wa. Duré ai'āma hâtâ'â za'êtē za'ra wa'aba di, āme īhâzé na īsiwasu'uzé hā wapari za'ra wa'aba wa. Taha wa, wa za tō āma atēme satōrī su'u za'ra wa'wa, Timotiuhu wana.

²⁷ Tô sena ma tō aré dârâ tō, hâzé wa. Tane nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono hā ma tō āma aiwamri, dâ'â tō da. Taha āma si õ di, īsiwamrizé hā. Te te pese wamhā, ī'āma zama ma tō duré aiwamri, īwi robzei'õ nherē, robzei'õ uptabi tō da īwi, īsipai u.

²⁸ Taha wa, wa īsima wē upta oto, te āma atēme satōrī su'u za'ra wa'aba da apā, atōmo na sabu za'ra wa'aba wa, aimarowē uptabi za'ra wa'aba hâ. Duré wa hā ai'āma īhâtâ'â za'ra wa'aba zéb zarina, īwi īrobzei'ozé hā īma si'utōrī hâ, asabâdâ za'ra wa'aba.

²⁹⁻³⁰ Taha wa, ma'āpē āma atēme wisi aba wamhā, asiwi sawi wē za'ra wa'aba za Epaproditu hā, ato sina za'ra wa'aba, wasiré Wanhib'apito zazei'wa oto 're wahâimana za'ra mono na dâ'âsina, duré wasi'āma 're wasisânawâ za'ra mono wa. Te za duré asiwi īhâimana wazéb za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā īsine 're īhâimana wē za'ra mono norī zama, te za duré asiwi īhâimana wazéb za'ra wa'wa. E marī zarina, te za asiwi īhâimana wazéb za'ra wa'wa, Epaproditu hā. Ta hā tâma romnhimimnhasi nherē, ma tō sisawi āna romhuri pese, Cristuhu ma. Taha na, te aré dârâ. A norī wa'wa hā romhâ na asimroi wa'aba wa, asiwi īpawapto waihu'u aba õ wa, ma tō õhō si īpawapto pese, ai'upana za'ra wa'aba. Āne wa, te za ato sina apā asiwi ī'âri wē wa'wa, atēme wisi za'ra wa'aba wē te.

3

Dasihawim na dasisõ'reptuzé da te dasina 're ī'uwaimrami waihu'u za'ra mono õ zé wasu'u

¹ īsisânawâ norī, ma'āpē asima 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono za, Wanhib'apito āma oto 're anomro aba mono wē te. Te aimarowē za'ra wa'aba zém na, te āma aimarowē za'ra wa'aba zém na hā, te īsiwi āma ro'wa're õ di za. Mare di. Ai'udâna za'ra wa'aba, wa za tō īnhimi'ui'éré na aimarowē za'ra wa'aba zém na hā, tō sena Cristuhu wasu'u wē hā 're īsaze za'ra wa'aba mono zém na, asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono da.

² Taha wa, te za a norī wa'wa hā 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, wapsâ dazada 're īsiwamnarî za'ra mono ne, rosa'rata wasétâ na dazada 're īhâimana za'ra mono norī wi. Marī īwasétâ si te ta norī hā te te 're 'manharî za'ra. Āne

te ta norī hā te te dama 're rowasu'u za'ra: "Aibâ norī hā Cristu te te 're saze za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, te za da te 're sihâiwata nihîâri za'ra, taha zarina 'Re ïhâimana u'âsi mono hā ãma 're sib'a'uwē za'ra mono da." Åne te ta norī hā te te dama 're roti za'ra, senai'õ na. Tane nherë, te ta norī hā dahâiba hā taré te te dawi 're wamnarī za'ra, taha zarina 'Re ïhâimana u'âsi mono hā ãma 're sib'a'uwē za'ra mono da newa.

³ Ta norī hā sena na 're hāimana za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē na hā. Wa norī si, wa 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē uptabi hā 're wahāimana za'ra, Īp'ēzani nhimipawaptobzém na āma 're wawata za'ra mono wa. Taha wa, marī hā wasi'uihā na wa te 're ī'manharī za'ra mono zém na 'rāwi 're wasi'umnhasi za'ra mono õ di, wasihawim na wanho'reptuzé hā wa te wasina āma 're ī'uaimrami za'ra mono da hā. Cristu Zezusi, īwē te te wama ī'manharī za'ra zém na si, wa tō wa te wasima āma 're rowē za'ētē uptabi za'ra, taha zarina si te te oto 're wa'anho'reptui mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

⁴ Ni'wam nor̄ hā te tō 'rāwi 're si'madâ'ā ze za'ra, mar̄i hā si'uihâ na te te 're ī'manhar̄i za'ra mono zém na hā, taha zarina, 'Re īhâimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da newa. Mar̄i hā wasihawi wasi'uihâ na wa te 're ī'manhar̄i za'ra mono zém na, 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te 're wa'anho'reptui mono 'wa'âhā, tō ībâre wa aré wa hā danhipai u 're īsi'umnhasi, mar̄i hā īsihawi te 're ī'ab'manhar̄i mono zém na hā, taha zarina, īsi'uihâ na īsisō'reptuzé hā te īsina āma uwaimrami da.

⁵ E marī wa. Īwaptā'āzém hawi bâdâ hā 8 na ī'āma ne parimhā, ma tō īnhihâiwata nhizâri ni, zudezu norī 're īhâimana za'ra mono zéb zarina. Wa hā Izarazéhé nihudu 're īhâimana mono. Duré īra Bézamihī nihudu 're īhâimana mono. Wa hā duré ebreusi uptabi. E marī wa. īhi'rata norī hā uburé ebreusi uptabi 're hâimana za'ra mono wa, da te 're wa'ru za'ra mono ãna. Duré parisezu na dame 're īhâimana mono wa, wa tō 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hâ te 're 'madâ'â pese, Mozési te te ãma īrob'uî'éré hā, īsimiroti na hā.

⁶ Wasiré zudezu norí hâimanazém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're ïhâimana mono da, wa tô 're ïsiwasutu u'âsi aré. Taha wa, Zezusihi zazei'wa norí ma, wa tô te tâma 're rob'manhâri wasétré za'ra, Zezusi hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra õ newa, ta norí hâ te 're ïruiwapari za'ra mono zébzarina, te te 're robzépata za'ra mono da. Uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hâ wa tô duré te 're 'madâ'â pese tô, taha zarina 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwësämri da newa. Taha wa, nima hâ ïsimiroti te ãma ï'upa na ða te dasiwi ïwaihu'u õ di.

⁷ Āne na 're īhāimana 'rata mono zém na aima īsi'rāzārōtō za'ra wa'aba zé hā īma wē di aré, taha si īma pire wa, taha zarina 'Re īhāimana u'âsi mono te te īwēsāmri da newa. Tane nherē, Cristuhu ma oto 're īhāimana mono wamhā, tarére oto īma hā, 're īhāimana 'rata mono zé hā.

⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono te te īwēsāmri da, uburé marī hā īsihawim na te 're īab'manhari mono zé hā taré uptabi oto īma hā. Misi te īpire uptabi hā īma 're hāimana oto. īnhib'apito, Cristu Zezusi hā 'rāwi te īwaihu'u pese da si, te īma 're hāimana oto, taha si. Marī zō 're īnhimipari mono õ di oto, ta hā īma tarére wa. Roprum ne, te ta hā īma 're hāimana oto, 're īhāimana 'rata mono zé hā. Taha wa, Cristuhu niwī īhāiba na te īsaprī wē da si, wa 're īsi'madâ'â wē u'âsi.

⁹ Misi haré Cristuhu āma si oto 're īhāimana mono da, wa tō īhāimanazéb 'rada hā 'rāwi īsiwi wē'õ pese. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré hā, īsi'uihā na te 're īmadâ'â pese mono na 'Re īhāimana u'âsi mono te te īwēsāmri da, īsina 're īnhimipari mono õ di oto. Cristu hā te īsina 're īumnhasi mono zéb zarina si, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īwēsāmrizéb ré si, wa oto 're īhāimana, taha si te te īpisutu wa oto.

¹⁰⁻¹¹ Cristu hā 'rāwi te īwaihu'u pese da si, wa tō īsimā wē, wa hā. Ta hā dâ'â nherē, apâ hāiwa'utu wa, te oto siptete sina 're hāimana u'âsi. Tane duré, wa hā 're īhāimana 'rata mono zé hā oto īma si'utōrī wa, duré taha wa'rāmi īhāimanazép tém na si oto 're īhāimana mono wa, wa īsimā wē, īnhiptete sina taha āma si oto 're īhāimana mono da, īsimipawaptobzé īwē ré si. Āne hā wa tō duré īsimā wē, Cristu hā ti'ab ré te te 're īrobzépata mono ne, te 're īrobzépata mono da si, īsine. Cristu hā dazada īdâ'â ne, 're īhāimana 'rata mono zé hā īma īsi'utōrī da si, wa tō īsimā wē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te sima īwē wamhā, te te īma pisutu da, īsiré 're īhāimana u'âsi mono zéb da hā.

Dawara na romnhimiré'ezé wasu'u

¹² Wa hā uburé marī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te īma īpisutuzéb zarina, 're īhāimana mono zém na te īsina 're īuwaimrami mono na, 're īsi'madâ'â mono õ di. Mare di. Zahadu te īsina uwe õ di, wa hā. Tane nherē, wa tō taha zō 're īsiwasutu u'âsi, īwē uptabi hā nimahā na te īsina sō'otō da. Āhā da, ma tō Cristu Zezusi hā īāma tinhib'a'uwe.

¹³ īsisānawā norī, wa hā 'rāwi 're īsi'madâ'â mono õ di tō, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īma īpisutuzéb zarina, 're īhāimana mono zém na te īsina īuwaimrami na hā. Dawara na 're dasirēme za'ra mono da, 're dasipibu za'ra mono wamhā, dasibabarāi u apâ da te 're rob'madâ'â za'ra mono õ di. Dasisōwap si te da te 're rob'madâ'â za'ra, õne haré. Tane

duré, wa hā marī te 're ī'ab'manharī mono zém na 're īsipo're pu'u zahu mono õ di. Mare di. E marī wa. Ōne haré marī īwē hā īnhowa 're īhāimana mono zō si, wa tō te 're rob'ruiwapari u'āsi.

¹⁴ Marī īwē hā da te dasina 're sō'ōtō za'ra mono da, taha zō 're dasirēme za'ra mono wamhā, awa'awi u'āsi 're īdasisa'rei mono ne, wa marī īwē uptabi zō 're īsiwasutu u'āsi, Cristu Zezusihī dā'āzém na 'Re īhāimana u'āsi mono, 're īhāimana mono zép té, za te te īma īsōmri zō si.

¹⁵ Wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te wama 're ī'awaihu'u mono zém na si, waprédup sina āma 're īwahāimana za'ra mono norī hā, āne zō wa za tō wa te āma 're rosa'rata u'āsi za'ra. Wa za tō īhā zō si wasima wa te 're rob'ruiwapari u'āsi za'ra. Tane nherē, ni'wam norī hā asiré 're īhāimana za'ra wa'aba mono hā rosa'rada aimawi na ī'upana te te 're rosa'rata za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te za te te tāma 're waihu'u za'ra, tō ëhō na si wasiré te te āma 're rosa'rata za'ra mono da oto.

¹⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te wama 're ī'awaihu'u mono zém na si, wa za tō āma 're wahāimana za'ra, tō ëhō na si.

¹⁷ Īsisānawā norī, ma'āpē 're īmorī wē ne, īsine 're anomro wē wa'aba mono za. Ni'wam norī ma, tāma āma 're īwasisanho za'ra mono zéb zarina, wasine 're īhāimana wē za'ra mono norī ne, te za a norī wa'aba zama āma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo.

¹⁸ Ni'wam norī hā ahā na Cristuhu zazei'wa 're hāimana za'ra mono newa, te tihāimana wasétē zarina, Cristu hā wedepo'o nhonhi'rāmi na dazada īdā'āzé wasu'u da, 're hāimana za'ra. Ā norī wasu'u na hā ahā na wa tō te āma aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Tane nherē, īhāna wa duré aima āma sahu za'ra wa'wa, īwawa sina te āma aima rowasu'u za'ra wa'aba nherē, rob'u'i'ré na hā.

¹⁹ Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhiti, dapē'ē 're dadā'ā u'āsi ne 're īdahāimana za'ra mono zéb u, te za 're nomro, ropipa u. E marī wa. Ta norī hā te te sima 're īwē za'ra mono zéb uwaibaba si, te marī hā tihāiba ma te te 're 'ruiwapari za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono upana. E ta norī hā tihāimana wasétē na 'rāwi 're siwē'ō za'ra mono ā bā, te bété sina 're wata za'ra, 're īhāimana wē uptabi za'ra mono na hā. Ti'ai āma uburé marī hā īwasétē na si, te ta norī hā te te sima 're rosa'rata wasétē u'āsi za'ra.

²⁰ Tane nherē, wa norī ma hā ti'ai āma waza'rui uptabi hā wama 're hāimana za'ra mono õ di. Hāiwa āma si te waza'rui uptabi hā wama 're hāimana za'ra. Ta hawi za wei wazō īmorī zō si, wa wato sina wasina sō 're wanhimipari u'āsi za'ra, Wanho'reptui'wa zō, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zō si.

²¹ Taha si te uburé marī hā tiwaihu'u pese na te te 're ab'madā'ā, siptete uptabi wa. Taha wa, tiwaihu'u pese na te

za wahâiba ïtém na wama ãma saprî za'ra, wahâiba ïsib'aware ré 're ïwanomro 'rata mono zém hawi, ïsi'utõri pese hawi. Tawamhã wahâiba ïtéb ré, Cristuhu hâiba ne ïwë uptabi ré, wa za oto 're wahâimana u'âsi za'ra, ï'rata.

4

Paru hâ te te dama ïroti 'râsutuzé wasu'u

¹ Taha wa, ïsisânawâ norî, ïma asawi pese za'ra wa'aba norî hâ, ma'âpé Wanhib'apito ãma asiptete sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono za. Ai'âma ïpê'ëzé uptabi za'ra wa'aba wa, 'râwi te asabu za'ra wa'aba neza. Romhâ na nherë, te asina ïma 're ïrowë zani za'ra wa'aba mo. Taha wa, wa tô te dama 're aiwasu'u wë za'ra wa'wa, ïto sina. Âne wa, te za asiptete sina õhõ ãma si 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo.

² ïhidiba norî, Ewodiza duré Sîtiti, âne wa za aima roti pese 'wa, asisada 're aihâimana wasétâ aba mono wa. A norî wa'wa hâ Wanhib'apito nhib'a'uwë, 're aihâimana aba mono wa, ma'âpé rowë na si apâ asiré 're aihâimana aba mono, asisada 're aihâimana wasétâ aba mono âna.

³ Duré a hâ ipawapto wë 'wa, ma'âpé ã pi'õ norî hâ pawaptob zahuré na. Ta norî hâ ma tô ïsiré te te 're romhuri pese zahuré, Cristuhu wasu'uwe na wa te dama ãma 're ïropéi mono na hâ. Temetihi siré zama ma tô te te 're romhuri zahuré, duré uburé ïsiré romhuri'wa norî siré zama. Uburé te ã norî nhisi hâ dame 're hâimana za'ra ïbaihâ na hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata za 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norî nhisi ré, ïbaihâ 're ïhâimana mono na hâ.

⁴ Ma'âpé atoï u'âsi 're aihâimana za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito ãma oto 're anomro aba mono na dâ'âsina. Wa za duré aima ãma sahu za'ra wa'wa. Ma'âpé atoï u'âsi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono za.

⁵ Aiwaimri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ïwë na. E marî wa. Wanhib'apito hâ za we apâ morî su'u na dâ'âsina.

⁶ Marî na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono âna, te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono zép sidâpâsi, te za duré tiwi 're ïrowaptêrê za'ra wa'aba mo, uburé marî zô aiwi 're ïrowaptâ'â za'ra wa'aba mono zém na hâ. Aipê'ë 're, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, te za asi'âma tâma 're aimreme zusi aba mo.

⁷ Rowë hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wama 're ïapisutu mono hâ, ïwë uptabi hâ te wama 're hâimana za'ra, da te 're ïwaihu'u za'ra mono õ hâ. Taha si te za te te 're aipê'ë nomri wë za'ra wa'wa, marî na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono âna 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, Cristu Zesusihi ãma oto 're anomro aba mono zéb zarina. Âne hâ 'Re ïhâimana u'âsi

mono hawi rowē hā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da, te za asi'āma tāma 're aimreme zusi u'āsi aba mo.

⁸ Ūsisānawā norī, ūnhimiroti na wa za oto āma aima 'rāsutu za'ra wa'wa, āhāna te āma aipo're pu'u za'ra wa'aba zém na hā. Uburé marī hā tō sena 're ūhāimana za'ra mono na si te za asima 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo, duré marī hā da te dasima 're ūwazéb za'ra mono na hā, duré uburé marī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma ūwē uptabi na hā, duré marī hā wasétē āna 're ūhāimana za'ra mono na hā, duré uburé marī ūwē hā da te 're ūsawi pese za'ra mono na hā, duré uburé marī hā wē wa, āma 're ūdatob'uzu za'ra mono na hā. Āne na si te za uburé marī ūwē uptabi na asima 're ūrosa'rata za'ra wa'aba mo, da te dasima 're ūwasu'u wē za'ra mono na si.

⁹ Te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono ré, aipo're na 're ūwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti hā ūwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duré ai'rata 're ūnhamra aba mono ré, atōmo na asowi 're ūmadā'ā aba mono na, ma tō duré ūwaihu'u pese za'ra wa'wa. Āne na uburé marī na aima 're ūsisanho za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo. Āne wamhā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā wama rowē nhomri'wa hā te za 'rāwi asiré 're hāimana u'āsi za'ra wa'wa.

Paru hā danhoprubzé wa'rāmi, da'āma ūwatazé wasu'u

¹⁰ Āne wa, aima ūtoi uptabi za'ra wa'aba di āhāna hā, aré ai'āma 're rob'é'ē hā za'ra wa'aba mono nherē, apâ ūāma asipo're pu'u za'ra wa'aba wa, we ūma asōprub za'ra wa'aba zém na hā. Taha wa, wa Wanhib'apito āma ūwata, ūtoi uptabi wa, aima za'ra wa'aba hā. Āté ūāma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mono nherē, marī hā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono õ di, we ūma asōprub za'ra wa'aba zém na asowi ūzawi za'ra wa'aba zéb da hā. Tane nherē, ma tō ūāma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo tō.

¹¹ E tawamhā, nimahā na marī zō ūwi ūro'wanhi'riti zarina, ūsina 're ūhātā'ā mono wa, wa āne aima ūsiwasu'u za'ra wa'wa, āhāna hā. Mare di. Taha wab õ di. Āté nimahā na marī zō ūwi 're ro'wanhi'riti mono nherē, duré niha ūma 're romhāimana mono nherē, wa ūsina 're ūhātā'ā mono āna 're ūhāimana u'āsi tō.

¹² Āne hā ūma waihu'u pese di, marī zō dawi 're ūro'wanhi'riti za'ra mono zém na 're ūdahāimana za'ra mono zé hā. Āne hā te dame pibui ahā di. Duré danhimarī ahā na 're ūdahāimana za'ra mono zé hā ūma waihu'u pese di. Niha ūma 're romhāimana mono nherē, wa tō waihu'u, robzei u'āsi 're ūhāimana mono zém na hā. Nimahā na hā ūsai ahā wamhā, duré mra te 're sépata mono nherē, tane nherē, ūma 're rowē u'āsi mono di, āne hā aiwa ūma hā. Nimahā na hā marī zō ūwi 're ro'wanhi'riti mono õ wamhā, duré āté marī zō ūwi 're

ro'wanhi'riti mono nherē, ūma rowē di. Āne wa, wa ūto sina 're ūhaimana. E marī wa. ūma 're ūromhaimana mono zé hā aiwa wa.

¹³ Āne hā niha ūma 're romhaimana mono nherē, sada 're ūnhiptete mono di. E marī wa. Cristu hā ūnhiptetezé te te ūma sada 're anhomri u'āsi mono wa.

¹⁴ Tane nherē, ūma wē uptabi di, we asiwi ūpawaptob za'ra wa'aba zé hā, āhāna āme te robzépata ré hā.

¹⁵ Piripu āma 're aihaimana za'ra wa'aba mono norī, tame duréihā ūnhimirowasu'u zarina, Cristuhu wasu'uwē hā wapari na'rata za'ra wa'aba wamhā, a norī wa'aba si ma tō ūāma ana wē wa'wa, ūma asōprub za'ra wa'aba zém na hā, rowahutu u asiré 're asirā'ōtō aba mono norī hā. Masédoniza na asipti'a nho'ōmo nhisi hawi wa'aba oto ūmorī wamhā, ūsazei'wa norī hā daza'rui amoi āma 're ūhaimana za'ra mono norī hā ūāma sina za'ra õ di, asine za'ra wa'aba hā. A norī wa'aba si ma tō asiwi ūpawapto wē wa'wa tō, āma ūhaimanazéb da hā. Āne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di.

¹⁶ Duré aihawi za'ra wa'aba ūmorī wamhā, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūnhamra ré hā, ma tō duré ūpawaptobzéb da hā nasi asiwi ūsōmri za'ra wa'wa, ūma, marī zō nasi ūwi rowaptâ'â sidâpâsi.

¹⁷ E asōprub za'ra wa'aba zém na ūma āma sahu za'ra wa'aba da, wa tō āne hā aima waihu'u za'ra wa'wa. Mare di. ūsāna'rata hawi ūāma 're ana wa'aba mono zéb zarina, 'Re ūhaimana u'āsi mono si, ūwē na za te te aipawa'âbâ za'ra wa'aba na te te aima āma sa'ētē za'ra wa'aba da si, wa tō te ai'āma 're 'madâ'â u'āsi za'ra wa'wa.

¹⁸ Āme wa tō uburé marī hā ūsimā waibui wē, we asiwi ūpawaptob za'ra wa'aba zé hā. Epaproditu hā ma tō we ūma āwisi wē, we ūma asōprub za'ra wa'aba zé hā. Taha wa, marī zō ūwi rowaptâ'â õ di oto. Sa'ētē na te za oto marī hā ūma tihâiba. Āne wa, wa ūsina ai'uze za'ra wa'wa, we ūma asōprub za'ra wa'aba zém na hā. Asōprub za'ra wa'aba zé hā wē uptabi di, 'Re ūhaimana u'āsi mono ma hā. Wedewati ūsadaze hā 'Re ūhaimana u'āsi mono ma, da te 're ūzata za'ra mono zéb zarina, tāma āma 're ūrowē pusi mono ne, tāma wē uptabi di duré āhāna hā, we ūma asōprub za'ra wa'aba zé hā.

¹⁹ A norī wa'aba ma zama, te za 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ūnhib'apito hā uburé marī hā ūwē uptabi hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa sa'ētē na, marī zō aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono wamhā, duré aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono wamhā. Tinhicro hā te za sa'ētē na te te aima 're sōmri za'ra wa'wa ūwē hā, Cristu Zezusihī āma tō sena 're anomro aba mono zéb zarina.

²⁰ Taha wa, Wanhib'apito 'Re ūhaimana u'āsi mono āma si, 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za, Wamama āma si.

Tane tō.

Paru hā te te īdazawi 'rāsatu zé wasu'u

²¹ Ma'āpē uburé īma ãma sawi za'ra wa'aba, 'Re īhaimana u'âsi mono nhib'a'uwē oto 're īhaimana za'ra mono norī hā tamemhā, Cristu Zezusi, Danho'reptui'wa na te te sina 're īumnhasi za'ra mono norī hā.

Āme īsisānawā norī hā, īsiré romhuri'wa norī hā ī'rata 're īhaimana za'ra mono hā te duré ãma asawi za'ra wa'wa, īsiré.

²² Uburé 'Re īhaimana u'âsi mono nhib'a'uwē norī, āme 're īhaimana za'ra mono norī hā te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Apito Sezaha nhorōwa ãma 'ri 'rāihâ 're, romhuri'wa norī zama te duré ãma asawi za'ra wa'wa dame, wasiré īsazei'wa norī hā.

²³ Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma, wa ai'ãma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, ta hā te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Corosu norī Corosu norī ma, Paru te te īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Paru hā darob amoi ãma dazazéb 're hâimana sirõmo, ma tō rowasu'u hā wapa, Zezusihi zazei'wa norī ma, roti senai'õ na da te tâma 're īrowasu'u za'ra mono zém na hā, Corosu ãma 're īsi'ubumroi mono norī ma hā. Taha wa, Paru hā ma tō Corosu norī ma rob'ui'éré za'ra, roti senai'õ wi, te te uwati za'ra da. Ma tō duré tâma roti za'ra, Zezusi hā apâ te te saze za'ra da, Epaprasi hā īmorī'rata na te te tâma īwaihu'u za'ra zéb zarina. Epaprasi hā Corosu ãma īsazei'wa norī 'madâ'â'wa, ta hā. Paru hā ma tō duré tâma waihu'u za'ra, ãne: Zezusihi si siminho'reptu waihu'u pese di. Duré taha si dawasédé hā te te dama 're apari waihu'u pese mono di.

1-2 Wa hā Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're īhâimana, 'Re īhâimana u'âsi mono te te sima īwězéb zarina. Taha wa, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Corosu na 'ri nho'õmo nhisi ãma 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī ma. Wasisänawā Timotiu te duré ãma asawi za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā te oto wasiré wasisänawāi wa, 're anomro wē wa'aba mo Cristuhu ãma si, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna.

Wamama ma, wa ai'ãma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, īsimizawizé hā ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowě u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Paru hā 'Re īhâimana u'âsi mono ãma īwatazé wasu'u'

³ 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ai'ãma 're wamreme zusi aba mono sidâpâsi, wa ãma 're wawata u'âsi za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama ãma hā.

⁴ Cristu Zezusihi si asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono zé wasu'u hā, duré uburé 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe 're īsawi pese za'ra wa'aba mono zé wasu'u hā wa te 're wapari za'ra mono wa, wa ãma 're wawata u'âsi za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono ãma, ãne na oto 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono wa.

⁵ Cristuhu wasu'uwe hā tō sena uptabi hā īmorī'rata na da te atême ãwisi za'ra wa'aba wamhā, tame ma tō īwapari na'rata za'ra wa'wa, īwě uptabi hā hâiwa ãma dazô 're īsimi'wara mono zé wasu'u hā, duré taha zô si 're īdanhimipari u'âsi za'ra mono zé wasu'u zama. Taha zô asina 're asimipari za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō Cristuhu si asina 're īumnhasi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina ma tō duré 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī hā 're īsawi pese za'ra wa'aba mo. Hâiwa ãma, wē uptabi na asô 're īsimi'wara aba mono hā, te

tô 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te asô 're 'madâ'â pese za'ra wa'wa. Taha zô si te tô asina 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁶ Cristuhu wasu'uwe hā ma tō da te āma ropé oto, ropâ. Taha wa, ma tō īsazei'wa norī hā dasina tahâ'â ni oto. Taha wa, ma tō dahāimanazém na da te 're saprī za'ra, īwē u hā. Tane ma tō duré īwasu'uwe hā aimā 're hāimana za'ra wa'wa, īwapari na'rata za'ra wa'aba zém hawimhā. Tame ma tō oto īwaihu'u za'ra wa'wa, tō sena na 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īda'azawi pese mono zém na hā.

⁷ Epaprasihī nhimirowasu'u zarina, ma tō āma īwaihu'u za'ra wa'wa. Ta hā Cristuhu ma wasiré romhuri'wa, wama īsawi pe hā. Simi'ē na te Cristuhu ma, te te ai'āma 're romhuri pese za'ra wa'wa, wa'upana.

⁸ Ta hā ma tō wama aiwasu'u wē za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, asimizawi pese zé hā oto īwaihu'u za'ra wa'aba zém na hā.

⁹ Taha wa, aiwasu'u wē hā wa te īwapari na'rata za'ra wa'aba zém hawim haré, wa tō òne u'âsi ai'āma 're wamreme zusi u'âsi 'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Ta hā te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, niha oto āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, duré te te aimā 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa tō wa te tiwi aimā 're rowaptērē u'âsi za'ra wa'wa. īpē'ēzani hā te za tō te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu īwē uptabi hā oto āma waihu'u za'ra wa'aba da, taha zarina 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono zé hā asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da oto, 'rāwi.

¹⁰ Tawapsi, te za Wanhib'apito zazei'wa hāimanazéb zarina 're anomro wē wa'aba mono zém na, tāma āma asina 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo. Marī īwē si 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, Wanhib'apito hā te za toi uptabi na aihāimanazém na te te 're ai'uzei pese za'ra wa'wa. Tawamhā 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono zém hawi, te za tō marī 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mono zém na asima 're īsa'ētē za'ra wa'aba mo. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā īwaihu'u za'ra wa'aba zém na te za duré asima 're īsa'ētē za'ra wa'aba mo, asi'uihā na.

¹¹ Wa duré wa te tiwi aimā 're rowaptērē u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono wi hā, tiwaihu'u pese na īwē uptabi na si te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asiptete u'âsi āma 're anomro aba mono da, taha na si. Āne wamhā, te za tō ato sina asiptete sina āma 're anomro aba mo. Duré āne wamhā, uburé marī na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, asa dama āma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono õ di za.

¹² Āne wamhā, Wamama āma te za duré āma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. Ta hā ma tō aimā pisutu za'ra wa'wa,

hāiwa āma tinhib'a'uweñ norī ma, ñwē uptabi hā te te sō 're ñapisutu mono hā aima wa'aba zama aima 're hāimana za'ra wa'aba mono da dasine, da'āma 're ñisib'a'uweñ mono zéb āma hā rowa'a za'ēne 're ñisa'wari u'āsi mono āma hā.

¹³ Ta hā ma tō wa'anho'reptu tō, robra hawi, Satanasihi nhiptetezém hawi. Ta hawi ma tō te te 're wa'awaibu, ñra nhimi'madâ' si oto tāma 're wahāimana za'ra mono da, tāma ñisawi uptabi nhimi'madâ' si.

¹⁴ Ti'ra dâ'ázém na ma tō wa'awa'â, marī wa te 're ñ'manharī wasétē za'ra mono zé hā te te wama 're apari mono da, taha zarina wawasédé hā te te wa'āma 're ab'madâ' tō mono da oto.

Cristu hā 're ñhāimana mono zé wasu'u

¹⁵ Cristu hā 'Re ñhāimana u'āsi mono ne, te tō 're mo, aiwa wa. Tane nherē, 'Re ñhāimana u'āsi mono hā datōmo na da te dasiwi 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono õ di. ñra si ma tō da te dasiwi 're 'madâ'â za'ra datōmo na, ti'a 're morī ré hā. Ta hā duréihā marī õ uptabi ré hā, te tō 're hāimana u'āsi, ñra hā. Uburé ropoto nhipai u, te ta hā pire uptabi na 're hāimana.

¹⁶ Õhō si ma tō Timama zadawa para uburé marī hā te te apoto, hāiwa āma, duré ti'ai āma zama, datōmo na da te 're ñ'madâ'â za'ra mono hā, duré da te 're ñ'madâ'â waihu'u za'ra mono õ zama. Uburé hāiwa nho're āma dapo're'õ norī ma simiroti pire na 're ñhāimana za'ra mono norī zama ma tō te te apoto, ñhāiba'õ norī hā. Uburé marī hā taha ma si 're hāimana za'ra mono da, ma tō te te ro'apoto tō, Timama zadawa para.

¹⁷ Cristu hā õne u'āsi te tō 're hāimana, marī õ uptabi ré hā. Ta hā te uburé marī hā tinhimipoto mono bâ te te 're atété tiwaihu'u pese na, si'wa'rutu na tiwi 're hāimana za'ra mono āna, tāma 're hāimana za'ra mono da, simisutu.

¹⁸ Ta hā uburé tizazei'wa norī 'madâ'â'wa te 're hāimana, pire uptabi na. Ta hā dapisutu'wa, 're ñdapoto téb za'ra mono zéb da hā. Dâ'â nherē, apâ hāiwa'utu wa, te oto dama pire na 're hāimana u'āsi, uburé za ñdahāiwa'utu za'ra norī nhipai u. Taha wa, te oto danhipai u pire uptabi na 're hāimana tō.

¹⁹ 'Re ñhāimana u'āsi mono hā te te sima ñwēzéb zarina, ma tō ti'ra hā pisutu, ñsine uptabi 're hāimana mono da, aiwa.

²⁰ Ma tō duré sima āma roti siro, ñra hā wedepo'o nhonhi'rāmi na dazada ñdâ'ázém na oto da'āma 're siwadi mono da, uburé hāiwa āma 're ñdahāimana za'ra mono norī āma hā, duré uburé ti'ai āma 're ñdahāimana za'ra mono norī āma zama.

²¹ A norī wa'wa hā ma tō aré 'Re ñhāimana u'āsi mono nhiti si 're anomro aba mo, aipē'ẽ 're wa'aba hā. Asitob'ru na ma tō āma 're ñrosa'rata za'ra wa'aba mo aré, aipē'ẽ 're marī ñwasétē na si asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa. Duré

marī īwasétē si 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, ma tō aré īsitī 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

²² Tane nherē, īra hā dasiré a'uウェ hāiba na dazada īdā'âzéb zarina, te oto ai'âma 're siwadi za'ra wa'wa, romhutu'ōmhā sisō're te te asōré wa'aba da, aiwasédé hā da te ai'âma sa'ra waihu'u aba õ wa za tamemhā oto, Cristu hā tidâ'âzém na aiwasédé te te aima 're īapari aba mono zéb zarina.

²³ Taha wa, ōne haré te za Cristuhu wasu'uウェ si asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo asiptete sina, 'ri hā ētē nhisiwi siptete na 're sa mono wa, simei waihu'u õ na 're īsa mono ne. Te za tō āma 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi asina 're aipahā za'ra wa'aba mono ãna. īmorī'rata na Cristuhu wasu'uウェ hā wapari na'rata za'ra wa'aba wamhā, īwē uptabi hā hāiwa āma asô 're īsimi'wara aba mono wasu'u wi, tiwi asina 're ai'rē za'ra wa'aba mono õ di za, sô 're asimipari za'ra wa'aba mono wasu'u wi hā. Āhā wasu'uウェ hā ropâ ma tō da te dasima 're wasu'u za'ra, da te 're waihu'u za'ra mono da. Duré wa hā Paru, wa āhā wasu'uウェ na te dama 're romhuri u'âsi.

Paru hā īsazei'wa norī te te 're īpawaptob za'ra mono zé wasu'u

²⁴ Wa hā ai'udâna za'ra wa'aba, te ai'âma 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, wa īto sina 're īhāimana. Cristuhu ma si, te 're romhuri mono wa, wa tō te 're robzépata za'etē tō, ta hā ti'ai āma 're morī ré, dazada te te īrobzépata ne. Tane nherē, Cristuhu nhib'a'uウェ norī ma, īnhimiromhuri na te tāma āma 're uwaimrami mono da, wa za tō taha na te 're robzépata u'âsi.

²⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō īpisutu, īsib'a'uウェ norī te tāma 're apawapto mono da. Ai'udâna za'ra wa'aba te 're romhuri mono da, ma tō romhuri hā īma tisō, uburé īsadawa wasu'uウェ na te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da.

²⁶ Āhā wasu'u hā 'Re īhāimana u'âsi mono, īsâna'rata hawimhā te te aré dama 're īawaihu'u mono õ hā ma tō oto sô'awi dama upsibi nhamra, tinhib'a'uウェ norī ma si.

²⁷ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō sima āma roti, āhā wasu'u hā īwē uptabi hā aré da te 're īwaihu'u za'ra mono õ hā te te oto dama awasu'u hâi'rē da sô'awi, dapoto mono bâ da te oto 're waihu'u za'ra mono da, zudezu'õ norī zama. Āhā wasu'u hā aré da te 're īwaihu'u za'ra mono õ hā, ãne: Cristu hā te oto aipē'ẽ 're, 're sâmra za'ra wa'wa. Taha wa, te za tō taha zô si 're asimipari za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono, īwē uptabi hā za te te wama 're īapisutu mono zô si. ãne 'Re īhāimana u'âsi mono wasu'u hā, ã hā aré da te 're īwaihu'u za'ra mono õ hā.

²⁸ Taha wa, Cristuhu si wa oto wa te dama 're wasu'u za'ra. Hâiwa hawi dahâimamanazém na rowaihu īwē hā wa te 're īwaihu'u za'ra mono zéb zarina, wa tō wa te 're da'uwaiti

wē za'ra dahâiba mono bâ, marî hâ da te 're 'manharî wasétê za'ra mono tô da. Wa tô duré wa te dama 're roti za'ra, marî da te 're 'manharî wē za'ra mono da, i'uwaibaba si. Ni'wam norî hâ Cristuhu âma prédup sina 're ïnomro mono norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono nho're u, wa te 're simroi mono da, wa tô ãne hâ wa te dama 're roti za'ra, rosa'rata wē hâ wa te oto 're ïwaihu'u za'ra mono zém hawimhâ.

²⁹ Ane da, wa tô 're ïsi'wapéi u'âsi, ïnhiptete sina te tâma 're romhuri mono da. Cristu hâ tinhiptetezé te te ïma 're sômri mono wa, wa ïré te âma 're romhuri pese, taha na si 're ïnhiptete uptabi mono wa.

2

¹ Wa hâ wa ïsima wē ãne hâ, te ai'âma 're ïromhuri pese za'ra wa'aba mono na asiwî ïwaihu'u za'ra wa'aba da, i'hâiba pibu za'ra wa'aba õ nherê. Duré Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi âma ïsazei'wa norî 're ïsi'ubumroi mono norî âma te 're ïromhuri pese mono na asiwî ïwaihu'u za'ra wa'aba da, wa duré ïsima wē, daro mono bâ ni'wam norî âma te duré 're ïromhuri pese mono na zama, uburé te te i'hâiba pibu za'ra õ norî âma hâ.

² Ta norî hâ tipë'ëzani wē ré, siptete sina 're hâimana za'ra mono da, wa tô te âma 're romhuri pese za'ra. A norî wa'aba âma zama wa tô duré te 're romhuri pese, aipë'ëzani wē ré asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za 'râwi simisutu siré 're hâimana za'ra ta norî hâ, 're ïsisawi pese za'ra mono zéb zarina. A norî wa'aba zama te za duré ãne zarina simisutu asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'uwê hâ aré dama ïwaihu'u'õ hâ te te oto waihu'u pese za'ra wa, te za tô sena na te te 're waihu'u za'ra, a norî wa'aba zama. 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'u hâ aré dama ïwaihu'u'õ hâ, ã hâ Cristuhu wasu'uwê, te dama wasu'u.

³ Cristu hâ rowasu'u aré dama ïwaihu'u'õ na 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti wē wasu'u waihu'u'wa, ta hâ. Ëtë'ubuzi ïwa'âbâ za'ëne hâ ti'ai 'rowi 're simi'wara mono nherê, da te oto 're ïsôpêtë za'ra mono ne, ma tô Cristu hâ te te dama 're wasu'u hâ'i're sô'awi, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti wē wasu'u hâ.

⁴ Ni'wam norî hâ roti senai'õ na taré te te aimâ 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono hâ wapari ze nherê, âma 're saze za'ra wa'aba mono tô da, wa ãne na aimâ nharî za'ra wa'wa.

⁵ Ai'rata ïnhamra aba õ nherê, ïpë'ë na wa tô te ai'âma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa, 'râwi asiré 're ïhâimana za'ra wa'aba mono ne. Cristu hâ asina 're ïumnhasi za'ra wa'aba mono zém na, simisutu asiré 're aihâimana nhiptete za'ra wa'aba mono wa, wa ai'âma 're ïtoi u'âsi za'ra wa'wa, romhâ na nherê.

Cristuhu âma 're ïdanomro mono zé wasu'u

⁶ Taha wa, Cristu Zezusi hā Asib'apito za'ra wa'aba na 're saze za'ra wa'aba mono wa, ma'āpē simisutu ūsiré āma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono za, 'rāwi.

⁷ Rowede hā sari pa na 're simasa mono wamhā, 're sina waihu'u mono õ di. Tane duré a norī wa'wa hā Cristu te te 're ūaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za aihāimana nhiptete sina āma 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Tawamhā taha si asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono zém na te za asima 're ūsa'ētē za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwē na tō sena da te aima āma 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Te za duré āma 're aiwata u'āsi za'ra wa'aba mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono āma, Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina.

⁸ Taha wa, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, dasi'uihā na senai'õ na danhimirosa'rata nhipe na da te aima 're roti za'ra wa'aba mono wamhā, āma 're dazaze za'ra wa'aba mono tō da, tō sena newa taha āma si 're aihāimana za'ra wa'aba mono tō da. Ni'wam norī hā danhimiwada'uri zarina pawa'âbâ ãna te te dama 're ūromhuri za'ra mono ne, robzei'õ na apâ 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ'umnhasite, te za dawi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Danhimirosa'rata nhipe hā Cristuhu hawib õ di. Dahi'rata sidâpâsi tō senai'õ na taré da te dasima 're ūroti za'ra mono zém hawimhā ta hā, duré ūhâiba'õ norī hā wasétē uptabi na 're ūhāimana za'ra mono norī hā ropâ siptete sina marī te te 're ūmadâ'â za'ra mono hawimhā, danhimirosa'rata nhipe hā.

⁹ Cristu hā ti'ai āma a'uwē hâiba na 're morī ré, te tō 'Re ūhāimana u'āsi mono ne 're hâimana, aiwa uptabi wa. Taha wa, marī zō tiwi 're rowaptâ'â mono õ di, Cristuhu wi hā.

¹⁰ Tane duré a norī wa'wa hā, Cristuhu āma 're anomro aba mono wa, marī zō aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono õ di, rowē na āma 're ūanomro u'āsi aba mono zéb da hā. Cristu hā uburé ūhâiba'õ norī 'madâ'â'wa norī nhipai u, te pire uptabi na 're hâimana u'āsi, siwaprosi õhō si.

¹¹ Zudezu norī hā te 're sisihâiwata nnihâri za'ra, 'Re ūhâimana u'āsi mono nhib'a'uwē 're ūnomro mono na da te āma 're ūwaihu'u za'ra mono zéb da hā. Tane duré, wa norī hā Cristuhu āma oto 're wanomro mono wa, ta hā ma tō wapē'ē 're wanhimirosa'rata wasétē na 're ūwanomro wasétē mono zé hā te te wawi 're anhhâri, wawē na si oto āma 're wahâimana za'ra mono da.

¹² Â dawabzuri hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, â da te 're asâmra aba mono zé hā, Cristuhu siré 're atâ'â za'ra wa'aba mono zé, te ai'āma simiré'ē za'ra wa'wa. Ab're 're, ūsiré da te 're aséme aba mono zéb zama, te ai'āma simiré'ē za'ra wa'wa. Ta hā 're anomro 'rata aba mono zé hā oto 're ūrême pese za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa. Duré Cristu hā dâ'â uptabi nherē, ūmama

hā tiwaihu'u pese na te te īhāiwa'utu ne, ma tō duré īsiré aihāiwa'utu za'ra wa'wa. īsiré 're aihāiwa'utu za'ra wa'aba mono zé hā 're anomro aba mono zép té, te oto aimā wasu'u za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā īwaihu'u pese na asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō ãne hā aimā pisutu za'ra wa'wa, taha ãma si 're anomro aba mono zép téb da hā oto.

¹³ A norī wa'wa hā aipē'ē 're, 're atâ'â za'ra wa'aba mono ne, ma tō aré 're anomro aba mo, aiwasétē si 're 'manharī u'âsi za'ra wa'aba mono wa, duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhiti 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mono wā aré. Taha ré, ma tō oto 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aimā 're pisutu za'ra wa'wa, 're anomro aba mono zép téb da hā, aipē'ē 're ato sina ãma 're anomro u'âsi aba mono da, Cristu hā dâ'â uptabi nherē, apâ te te īhāiwa'utu ne. Taha wa, wawasédé wa te 're īmanharī za'ra mono zé hā te te oto wa'âma 're ab'madâ'â mono õ di za, ta hā.

¹⁴ Wawasédé wa te 're īmanharī za'ra mono zém na te te aré wa'âma sima īrob'ui'éré za'ra zé hā ma tō te te wama 're apari, wawasétē na wa te aré tāma 're īwâ'âbâ za'ra mono õ na wa'âma rob'ui'éré hā. īsimiroti hā wa te wasina ãma 're īuwaimrami za'ra mono õ zarina, wawasétē na te te wa'âma 're īarob'ui'éré mono zé hā ma tō te te wama 're a'uprosi oto. Niha 're īdahâimana za'ra mono zéb da, duréhā te te dama 're īaroti 'rata mono hā ma tō duré te te dama 're a'uprosi oto. Cristu hā wedepo'o nphonhi'râmi na wazada īdâ'âzém na ma tō te te wama 're a'uprosi tō.

¹⁵ Uburé hâiwa nho're ãma īhâiba'õ norī nhiptetezé hā ma tō tiwi uprosi za'ra 'Re īhâimana u'âsi mono hā, dapo're'õ norī ma simiroti pire na tāma 're īhâimana za'ra mono norī nhiptetezé hā aré. Da'wapéi'wa norī nhib'apito hā tinhitob'ru norī ãma te te ai'uté za'ra wē te, da'ahâ nho'a sisarina te te īsimroi mono ne, ma tō danho'a ta norī ãma ai'uté za'ra, wedepo'o nphonhi'râmi na Cristuhu dâ'âzém na hā, Cristuhu ma wapu na 're īhâimana za'ra mono na, uburé da te oto 're waihu'u za'ra mono da.

¹⁶ Åté ni'wam norī hā te za ãne na te te aimā 're roti za'ra wa'wa: "Romnhi hā siwa'ru 're huri aba mono õ di za. Duré uwa 'ru 'râi wa'u īsé hā siwa'ru bâtâ na 're âhuri aba mono õ di za. Duré sabadu na romhuri zahârizém na 're romhuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré a'amo hā 're pusi mono sidâpâsi, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, dato da te tāma 're 'manharī za'ra mono wamhā, te za dame 're īmadâ'â pese za'ra wa'aba mo. Bâdâ ahâ na pire na dama 're īhâimana za'ra mono zama, te za dame 're īmadâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono ãma 're īdawata za'ra mono zéb da, dama īpire mono hā. Æne hā asina tāma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wapsi, te za

'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa." Āne na ni'wam norī hā te te aima 're roti za'ra wa'aba mono wamhā, āma 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, dasi'uihā na danhimi'manharižém hawi 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're da'awēsāmri mono dai õ wa.

¹⁷ Da'awā da te 're 'madâ'â za'ra mono wamhā, dahāiba uptabi hā dama 're īhāimana za'ra mono na te za da te 're waihu'u za'ra. Tane nherē, da'awā si hā marī āma 're hāimana mono õ di, ipire hā. Tane duré, danhimiroti zarina uburé danhimi'manharižé mono hā. Marī īuptabi hā dama āma 're hāimana za'ra mono õ di. īwē hā za dama 're īhāimana za'ra mono zép si, te wasu'u. Marī īwē uptabi hā, ta hā Cristu te tō wama wasu'u za'ra, taha si.

¹⁸ Āté ni'wam norī hā te za sadawa nhipe se na dama 're siwasu'u za'ra, dama wapu na 're īhāimana za'ra mono na, 'rāwi 're si'madâ'â ze za'ra mono nherē. Āté te za duré ta norī hā hāiwa āma romhuri'wa norī āma si 're wata za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono upana. Tawamhā āté ta norī hā te za aima roti za'ra wa'wa, āne: "A norī wa'wa hā wasine 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā īwē uptabi hā te te aima sōmri za'ra wa'aba õ di za. Te za īsimini za'ra wa'wa." Āne na ta norī hā te te aima 're nhari' za'ra wa'aba mono wamhā, āma 're saze za'ra wa'aba mono õ di za. Tō'ā. Ta norī hā marī aimawi hā dama īwaihu'u'õ hā sōtō 'rowim ne, te te 're īsabu za'ra mono na dama 're īsiwasu'u za'ra mono na, te 're si'madâ'â ze za'ra, dama pire na 're hāimana za'ra mono newa, 'Re īhāimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norī nhimirosa'rata wasétē zarina.

¹⁹ Ta norī hā Cristuhu wasu'uwē si te te sima 're téte za'ra mono õ di. Cristu hā uburé tizazei'wa norī 'madâ'â'wa te pire na 're hāimana taha si, da'rā hā dahāiba ma pire na 're īhāimana za'ra mono ne. Dahāiba na danhorō 're īhāimana za'ra mono hā te dahi hā te te sitēme 're téte tete za'ra, danhiptete sina āma 're dahāimana za'ra mono da, dahāiba na hā. Tane duré Cristu hā te za tinhib'a'uwē norī hā te te 're apawapto, ta norī hā 're sipawaptob za'ra mono da, siptete sina āma 're hāimana u'âsi za'ra mono da. Te za duré te te 're apawapto, prédup sina āma 're īhāimana za'ra mono zém na te te sima 're sa'ëtē u'âsi za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma 're īawē mono zéb zarina.

Cristuhu siré 're īdahāiwa'utu za'ra mono zé wasu'u

²⁰ Cristu hā dâ'â wamhā, 're anomro 'rata aba mono zé hā ma tō īsiré aiwi ai'utōñ za'ra wa'wa. Taha wa, ti'ai āma danhimiroti zarina 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono dai õ wa. Ta hā tāibā oto. Ta hawi ma tō īhawi aiwairébé 'wa. E marī da, te bété zahadu āne hā īsazei'õ'wa norī nhimiroti hā asina 're īsazei pese za'ra wa'aba mo, taha na zahadu 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ nherē.

21-22 Ni'wam norī hā te ãne te te aima 're roti za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na newa: "Ã hā dasa hā asib'rata na âri õ di za, wasétē wa. Duré ã hā téiwai õ di za, asadawa na. Duré ã hā asib'rata na upi tō. Wasétē uptabi di." Ñe hā te ni'wam norī hā dasa na te te aima 're roti wasétē za'ra wa'wa, 're upi za'ra wa'aba mono tō da. Tane nherē, dasai mono bâ dama 're hāimana hutu za'ra mono di. Taha wa, dasa da te dasiwi 're īsawi za'ra mono zém na roti hā tarére duré. Marī dai õ di ãne hā, 'râwi dasi'uihâ na da te dasima 're īrosa'rata za'ra mono zé hā.

23 Dasa na te te dama 're īroti wasétē za'ra mono norī hā waihu'u pese newa, te ta norī ãma da te 're sasōmri za'ra. Tane nherē, ta norī hā waihu'u pese na 're hāimana za'ra mono õ di. Ta norī hā te ãne te te 're dawada'uri za'ra, hâiwa ãma 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa norī ãma si 're dawata za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono upana. Ta norī hā 'râwi sina 're wata u'âsi za'ra mono nherē, te dama wapu na 're īhāimana za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra, sadawa nhipe se na. Dasa hā te te siwi 're īwē'õ za'ra mono na te ta norī hā te te 're robzépata za'ra tihâiba na, 'Re īhāimana u'âsi mono hā taha zarina te te 're wësâmrí za'ra mono da newa. Tane nherē, taré uptabi ta hā. Marī dai õ di, dasi'uihâ na dasai mono bâ da te dasima 're īroti za'ra mono zé hā. E dasi'uihâ na da te dasima 're īroti za'ra mono na 're wahâimana za'ra mono wa, wa za wa te wasina ãma 're uwaimrami za'ra, wanhimirosa'rata wasétê zarina marī īwasédé hā wa te 're 'manharī za'ra mono tō da. Mare di. Sib'aware di, marī da, wama 're hāimana za'ra mono õ wa, ta hā.

3

¹ Cristu hā dâ'â uptabi nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono te te apâ īhâiwa'utu ne, ma tō a norī wa'aba zama aihâiwa'utu za'ra wa'wa, aipē'ẽ 're atâ'â u'âsi ne 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém hawi, 're anomro aba mono zép téb da hā oto. Taha wa, ma'ãpé īwē uptabi hā hâiwa ãma asô 're īsimi'wara aba mono zô si, 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mono za. Tame te oto Cristu hā danhib'apito simasisizéb ãma 're sâmra u'âsi pire na, Timama nhimire niwî, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimire niwî.

² Hâiwa ãma uburé marī wē uptabi na 're īhâimana za'ra mono na si, te za asima ãma 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. ãme ti'ai ãma uburé marī 're īhâimana za'ra mono na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za oto.

³ 'Re anomro 'rata aba mono zé hā ma tō aima ai'utõrī za'ra wa'wa oto. 'Re īhâimana u'âsi mono ãma Cristuhu siré 're anomro aba mono zép tém na da te ai'ãma 're rosa'rata waihu'u za'ra wa'aba mono õ di zahadu. E marī wa. 'Re

īhāimana u'âsi mono hā zahadu te te dama 're awaihu'u mono ū wa, āne na hā.

⁴ Cristuhu āma si tō sena 're wahāimana za'ra mono wamhā, taha na si āma 're īwanomro mono zép té, te wama wasu'u za'ra. Ta hā nimahā na tinhimirowa'a na ti'ai u apâ wei morī wamhā, a norī wa'wa hā te za duré danho'a īsiré aihāimana za'ra wa'wa, īsine aiwē uptabi na 're aihāimana za'ra wa'aba mono na, da te āma aiwaihu'u za'ra wa'aba da hā.

'Re īdanomro mono zép té wasu'u

⁵ Ti'ai āma īsazei'ō'wa norī hāimanazéb zarina, marī wasétē zō 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hā te za asawi 're īuprosi pese za'ra wa'aba mo asawi, 're dadâ'â za'ra mono wa, marī zō da te oto 're īrob'ruiwapari za'ra mono ū ne. Pi'ō na aibâ na zama siwa'ru aiwasédé, 're īmanharī za'ra wa'aba mono zé hā te za 're īuprosi pese za'ra wa'aba mo asawi, duré asisô 're īrowasutu za'ra wa'aba mono zé hā, duré marī wasétē zō si asima 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hā, duré danhipai u asibro pese na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, marī zō si asima 're asōpré wa'aba mono zé hā. Āne hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, wē ū di, marī zō īupana asima 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hā. Taha wa, te za tō uburé aiwasédé hā asawi 're īuprosi pese za'ra wa'aba mo, aiwi 're si'utōrī pese za'ra wa'aba mono wa, 're anomro wē wa'aba mono da oto.

⁶ Āne hā dawasétē si, da te dasima 're īruiwapari za'ra mono zéb zarina, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā dama arob'manharī za'etē īpipa na hā, te te siwi īda'awē'ō pese zéb zarina.

⁷ A norī wa'aba zama ma tō aré āne na 're aihāimana za'ra wa'aba mo, aiwasétē si asima 're īruiwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina, aré āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono ré hā.

⁸ Taha wa, te za uburé marī hā 're īmanharī wasétē za'ra wa'aba mono zé hā īrēme pese za'ra wa'wa oto, 're īda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hā, duré asisada 're asiti'ru za'ra wa'aba mono zé hā, duré niha dama 're rob'manharī za'ra wa'aba mono da, asima da'āma 're īrosa'rata wasétē za'ra wa'aba mono zé hā, duré da'āma 're īwasétē za'ra wa'aba mono zé hā, duré uburé aimreme wasétē 'wa hā. Ā norī hā te za uburé īrēme pese za'ra wa'wa.

⁹ Taré asima 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono ū di za oto, 're anomro 'rata aba mono zé hā 're rēme pese za'ra wa'aba mono nherē, uburé aiwasédé 're īmanharī za'ra wa'aba mono zé hā.

¹⁰ Taha wa'rāmi, te oto 're īdanomro mono zép té m na si 're anomro aba mo, īwē na. 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tō te te 're aipoto téb za'ra wa'wa aipē'ē 're, īsine 're aihāimana u'âsi

za'ra wa'aba mono da oto, taha zarina õhõ si 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Taha wa, dapoto mono bâ dasipu'u pese na tâma 're dahâimana za'ra mono nherë, te te siwi 're da'ahâiba wêõ mono õ di oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. E marî wa. Cristuhu zazei'wa norî hâ aiwapsi te te 're azawi pese mono wa, zudezu'õ norî hâ zudezu norî me, duré sihâiwata nnihâri ré 're ïnomro mono norî hâ, duré sihâiwata nnihâri ãna 're ïnomro mono norî hâ, dure a'uwe pahi norî, marai 'rowi 're ïhâimana za'ra mono hâ darob amoi ãma, duré ïwada'uri zarina si pawa'âbâ ãna te te dama 're ïromhuri za'ra mono norî hâ, duré wada'uri ãna si'uihâ na 're ïhâimana za'ra mono norî hâ. Äne hâ te uburé ïsazei'wa norî hâ aiwapsi tâma 're hâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hâ. Cristuhu si te pire uptabi na wama 're hâimana za'ra, danhipai u. Taha si wama ïpire uptabi za'ra hâ, wasiré ïsazei'wa norî ma hâ. Taha si te za tizazei'wa norî pê'ë 're, 're sâmra, ïhâiba mono bâ.

¹² A norî wa'wa hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe, te tô 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ta hâ te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, taha ma si tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto. Taha wa, da te 're robzépata za'ra mono wamhâ, te za da'âma 're aiwamri za'ra wa'aba mo. Te za duré 're ïdapawapto wê za'ra wa'aba mo. Asiré norî ma, aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono na, 'râwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono õ di za. Aiwaimri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré aiwara sina dazada 're asahi za'ra wa'aba mono õ di za.

¹³ Ni'wam norî hâ asiré nherë, marî na te te aiwi 're ro'wa're za'ra wa'aba mono nherë, ãma 're aiwa'a za'ra wa'aba mono õ di za, ta norî ãma hâ. Duré marî na te te aiwi 're ro'wa're za'ra wa'aba mono nherë, ãma 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono õ di za. Wanhib'apito hâ aiwasédé te te oto ai'âma 're ï'ab'madâ'â aba mono õ ne, ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za, ta norî ãma hâ.

¹⁴ Danhipai u, dama ïpire uptabi na roti hâ, äne: Te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina si, te za uburé asiré ïsazei'wa norî hâ rowë na asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aihâiba za'ra wa'wa hâ misi ne.

¹⁵ Cristu hâ te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, rowë na asiré ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za aipê'ë 're ïré 're anomro u'âsi aba mo, uburé marî hâ ï'uwaibaba si ãma 're ï'manharî za'ra wa'aba mono zéb da hâ, 'râwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ma tô aipisutu za'ra wa'wa, simisutu dahâiba misi ne, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, taha zarina aipê'ë 're rowë na asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ãma. Taha wa, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra

wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma si.

¹⁶ Cristuhu wasu'uwe na te za ãma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ 're aima 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, taha zarina aihāimana wē na 're anomro aba mono zé hā asima 're sa'ëtē za'ra wa'aba mono da oto. 'Re īhāimana u'âsi mono hawi, dahāimanazém na rowaihu īwē hā ãma 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za dama ãma 're īroti pese za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'âsi mono hā sōprub uptabi wa, te za tāma 're asõ're u'âsi za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ 're ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina. Īpẽ'ezani te te aima 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, te za rowē zarina tāma 're asõ're za'ra wa'aba mo, Saumusi na ībaihā nhisi na tāma 're īdanho're za'ra mono zém na zama, duré Wanhib'apito ãma 're īdanho're za'ra mono na zama.

¹⁷ Uburé marī hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, duré uburé marī na 're aimreme zuši aba mono wamhā, Wanhib'apito Zezusihi zadawa para si, te za uburé marī hā 're ī'manharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhā Zezusi hā īwē uptabi hā wanhowa te te ī'manharī wē zéb zarina, te za tō marī hā 're ī'manharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo, Wamama 'Re īhāimana u'âsi mono ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina.

'Ri 're, 're īdahāimana za'ra mono norī ma rotizé wasu'u

¹⁸ Pi'ō norī, aimro nhimiroti hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, Cristuhu zazei'wa tō sena ãma 're īhāimana za'ra mono zéb zarina.

¹⁹ Aibâ norī, aimro te za 're īsawi pese za'ra wa'aba mo. Tāma 're aihāimana wasété za'ra wa'aba mono ãna, te za asima 're īsawi pese za'ra wa'aba mo.

²⁰ Ai'uté norī, aimama nhimiroti te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama, Cristuhu zazei'wa oto 're īhāimana za'ra mono zéb zarina. E marī wa. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aima 're wē za'ra wa'aba mono wa, ãne hā.

²¹ Damama norī, ai'ra norī ma, ai'aba'rē na aimreme hā 're sani za'ra wa'aba mono õ di za, ta norī hā te te sina 're aimreme wazéb za'ra wa'aba mono wa, tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono tō da.

²² Aiwada'uri zarina si, aipawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī, ti'ai ãma asib'apito norī mreme hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. E asib'apito norī hā 'râwi titōmo na te te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono wapsi, te za romhuri hā tāma 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, asimiromhuri na te te 're aiwēsãmri za'ra wa'aba mono zéb da hā. Mare di. īhâiba za're'ra nherē, te za tō romhuri hā tāma 're ī'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito hā asiwi 're īwazéb za'ra wa'aba mono zéb zarina.

²³ Ato sina te za tō tāma 're ūromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo asib'apito norī ma, hâiwa ãma Wanhib'apito 're ūsämra mono ma, ato sina 're ūromhuri za'ra wa'aba mono ne.

²⁴ Aipawa'âbâ aba zé hâiwa ãma asô 're ūsimi'wara aba mono hâ, Wanhib'apito hâ za te te aima ūsömri za'ra wa'aba na asina waihu'u sirõmo za'ra wa'aba wa, te za ãne hâ tō sena ti'ai ãma asib'apito norī ma 're ūromhuri wë u'âsi za'ra wa'aba mo. Tane nherë, ta norī ma si 're romhuri za'ra wa'aba mono õ di. Ta norī u'âbâ, te Wanhib'apito Cristuhu ma zama 're ūromhuri za'ra wa'aba mo, ta hâ Wanhib'apito uptabi wama 're hâimana mono wa.

²⁵ Ni'wam norī hâ tiwasétê si te te 're 'manharî u'âsi za'ra mono wamhâ, taha wa'râmi te za 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ hâ za'ra, nimahâ na hâ. E marî wa. Ni'wam norî hâ po're'õ na 're nomro u'âsi mono nherë, tinhimihâzé te te tâma ba'a waihu'u za'ra õ wa za, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ, dama pire na 're ūhâimana za'ra mono norî hâ, dama wapu na 're ūhâimana za'ra mono norî zama.

4

¹ Danhib'apito norî, pawa'âbâ ãna aima romhuri'wa norî ma, te za 're ūmanharî wë u'âsi za'ra wa'aba mo, ūuwaibaba si. Asib'apito za'ra wa'wa hâ hâiwa ãma 're ūsämra mono hâ te te 're ai'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono na, asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa, te za ãne na hâ tâma 're ūmanharî wë u'âsi za'ra wa'aba mo, aima romhuri'wa norî ma hâ.

'Re ūhâimana u'âsi mono ma, 're damreme zusi mono da, rotizé wasu'u

² 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, te za 're aimreme zusi aba mo, õne u'âsi. Asimiza'rese te za tâma 're aimreme zusi aba mo, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina.

³ 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhâ, wa'âma zama te za duré tâma 're aimreme zusi aba mo, ta hâ te te wama 're a'ridawa mono da, ūmreme wasu'u hâ wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwë aré dama ūwaihu'u õ hâ wa te dama 're waihu'u za'ra mono da oto. Taha para, ma tō oto dasiwi ūâri ni, dazazéb 're, da te ūnherë da. Taha wa, wa oto taha 're nhamra.

⁴ Taha wa, ma'âpé 'Re ūhâimana u'âsi mono ma si, ūâma 're aimreme zusi aba mono za, taha si te te 're ūpawaptob u'âsi mono da, Cristuhu wasu'uwë dama ūwaihu'u õ hâ ūpibu pese na si te dama 're wasu'u mono da, da te oto ãma 're ūwaihu'u pese za'ra mono zéb da hâ, ãhâ da si te te ūpisutu wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ.

⁵ Asimirosa'rata wë, oto ãma 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za Cristuhu zazei'õ'wa norî ma aihâimana prédup sina tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré 're danhopêtë za'ra wa'aba mono sidâpâsi, te za Cristuhu wasu'uwë hâ dama 're ūwasu'u za'ra wa'aba mo, dasiré

're aihâimana za'ra wa'aba mono ré hã, da te 're waihu'u za'ra mono ãna 're dahâimana za'ra mono tõ da, Cristuhu wasu'uwẽ hã.

⁶ Ōsazei'ō'wa norĩ ma, 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, aimreme wẽ na si te za tãma 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mo, tãma ãma 're rowẽ zani za'ra wa'aba mono da, aimreme wẽ na te te ãma 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono da. Æne wamhã, ūwai'baba si te za tõ aimreme na tãma ãma 're ūwa'rãmî za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwẽ na te te ãma 're asadanharĩ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

Paru hã te te ūdazawi 'rãsatu zé wasu'u

⁷ Wasisänawã Titicu hã, wama ūsawi pe hã te za aima ūwasu'u za'ra wa'wa, ãme ūhâimana na hã. Ta hã wasiré Wanhib'apito ma romhuri wẽ 'wa, te tõ wama umnhasi na 're hâimana.

⁸ Taha wa, wa za oto atẽme ãma satõrĩ za'ra wa'wa ã ūnhimi'ui'éré ré, ãme rowẽ na ūwahâimana za'ra na te te aima wawasu'u wẽ za'ra wa'aba da, taha zarina aima rowẽ wairébé aba da, wazabâdã.

⁹ Taha siré, te za duré Onezimo hã ãma mo, wasisänawã wama ūsawi pese hâiba amo hã, wama ūumnha hã ta hã duré, tame asiré ūsazei'wa norĩ, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã. Ta norĩ si te za aima rowasu'u za'ra wa'wa, ãme ūromhâimanazém na hã, duré ūwahâimana za'ra zém na zama.

¹⁰ Aritacu hã ãme dazazéb 're, ūsiré ūhâiba hã te ãma asawi za'ra wa'wa, timreme na. Marcusi hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa, Banabéhé mama amoi 'ra hã. Taha na wa tõ nimahã na hã aima ãma roti pari za'ra wa'wa, niwa atẽme wisi za'ra wa'aba wamhã, asiwi sawi wẽ wa'aba da.

¹¹ Zuzuwe hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa, Zusitu na ūsisi amo hã. Æ norĩ hã zudezu na 're ūhâimana za'ra mono, si'ubdatõ ūhâiba za'ra hã. ūsiré romhuri'wa norĩ hã ahâ uptabi nherë, si'ubdatõ si te zudezu norĩ hã te te ūsiré 're romhuri za'ra, tõ ã norĩ hã, 'Re ūhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ūsib'a'uwẽ mono zéb u, wa te tãma 're ūda'awaibui mono na hã. Æ norĩ hã ma tõ siwi ūpawapti pese za'ra tõ.

¹² Epaprasí te duré ãma asawi za'ra wa'wa, tame asiré ūsazei'wa norĩ siré 're ūhâimana mono hã, Cristu Zezusihí ma romhuri'wa hã. Ta hã te ai'ãma 're mreme u'âsi 'wa simi'ë na, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, taha si te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, asiptete sina ãma 're anomro aba mono da, duré aihâimana prédup sina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da, ta hã te te aima 're ūwẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Cristu hã asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono zém na 're asiptete za'ra wa'aba mono da, te duré ai'ãma 're mreme u'âsi 'wa.

¹³ Ta hã te te ai'ãma 're ūromhuri pese za'ra wa'aba mono na, wa tõ ta hã ūsi'uihâ na waihu'u. Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi

āma ūsazei'wa norī 're ūhaimana za'ra mono norī āma, te te 're ūromhuri pese mono na wa tō duré waihu'u. Duré Irapuri na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūsazei'wa norī 're ūsi'ubumroi mono norī āma, te te 're ūromhuri pese mono na zama, wa tō waihu'u, ta hā.

¹⁴ Rucasi hā, dawede'wa wama ūsawi pe hā te duré āma asawi za'ra wa'wa. Demasihi zama te duré āma asawi za'ra wa'wa.

¹⁵ Ma'āpē, duré wasisānawā norī hā wama sawi za'ra wa'aba, Radiseza na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're ūsi'ubumroi mono norī hā. Duré Nipaha zama wama sawi za'ra wa'aba. Duré taha nhorōwa āma Cristuhu zazei'wa, siré 're ūsi'rā'ōtō u'āsi mono norī zama, wama sawi za'ra wa'aba.

¹⁶ Ā hā te āma aima ūrob'ui'érē za'ra wa'wa hā asisō'a asima sōré pari za'ra wa'aba wamhā, te za asowi ūsōmri 'wa, Radiseza u, tame ūsazei'wa norī hā sisō'a te te duré sima sōré za'ra da. Duré Radiseza u te dama ūrob'ui'érē hā te za duré ūwa'rāmi aima sōmri za'ra wa'wa, ta hā duré asima sōré za'ra wa'aba da.

¹⁷ Atipuhu ma, ma'āpē āne hā 'maiwaihu'u aba za: "Re ūhaimana u'āsi mono, romhuri te te aima ūpisudu hā 'mairēme õ di za. Uburé te za tāma āma ū'a'uwaimrami mo." Āne hā te za tāma ūmaiwaihu'u 'wa, Atipuhu ma hā.

¹⁸ Wa hā Paru, wa ūnhimi'ui'érē na āma asawi za'ra wa'wa. Ma'āpē ū'āma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mono za, dazazéb 're zahadu ūhaimana na hā.

Rowē u'āsi 're aihaimana za'ra wa'aba mono za, Wamama hā ai'āma 're ūsiwārī za'ra wa'aba mono zéb zarina.

1 Tesaronita norī

Tesaronita norī ma, Paru te te īrob'ui'éré

na'rata zé

Ībaihā wasu'uzé

Paru norī hā Tesaronita u si'aba'reí wamhā, da'ahā na ma tō saze za'ra ni, īsimiromhuri za'ra na hā. Tazahā zudezu norī hā Zezusihī zazei'ō'wa norī hā ma tō sada tihāimana za'ra, te te siwi wīrī da. Taha wa, Paru norī hā ma tō dahawi aimani zahurē, Siraha me, Bereza na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tane nherē, zudezu norī hā ma tō īsarina ai'aba'reé, Tesaronita hawi (Atusi 17.1-13). Tawamhā āma ronomro wapsi, Timotiu hā ma tō Tesaronita āma īsazei'wa norī wasu'u wē hā tāma āwisi za'ra, Paru norī ma, Corītu āma hāimana za'ra ré. Taha wa, Paru hā ma tō Tesaronita norī ma rob'ui'éré za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono āma siptete sina 're īnomro mono na īwasu'u za'ra hā te te wapari wa, tāma īrowē na hā.

Ma tō duré pawaptob za'ra, īsisānawā norī hā tiwi 're īdā'ā za'ra mono norī wi, 're robzei'ō tō za'ra mono da, Zezusihā apā we īmorizéb zō, wato sina 're wanhimipari za'ra mono na dā'āsina.

¹ īsazei'wa norī, wa hā Paru, Sira, duré Timotiu, wa āma aimanu rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi āma asiré 're asil'rā'ōtō aba mono norī ma.

Wamama hā 'Re īhāimana u'āsi mono hā, duré Wanhib'apito Zezu Cristu hā te asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, īsib'a'uwē, 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Wa norī hā ta norī ma, wa ai'āma 're wamreme zusi u'āsi 'wa, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'āsi, āma 're anomro aba mono da.

Tesaronita āma īsazei'wa norī, tō sena 're īhāimana wē za'ra mono zé wasu'u

² Wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wa 're wawata u'āsi za'ra, 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono wa. Ai'āma 're wamreme zusi aba mono wamhā, wa duré wa te tiwi 're rowaptērē za'ra, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da.

³ Tāma 're wamreme zusi mono sina, wa ai'āma 're wapo're pu'u u'āsi za'ra wa'wa, 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono zém na, āma 're wawata za'ra mono da. A norī wa'wa hā sazei pese za'ra wa'aba wa, marī īwē si te 're īmanharī za'ra wa'aba mo. Wamama hā, Wanhib'apito 'Re īhāimana u'āsi mono, te 're īsawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te duré 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, dawi 're asisawi za'ra wa'aba mono õ di, marī īwē hā dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da. Duré Wanhib'apito Zezu Cristu we īmorizéb zō, asimi'ē na te sô 're asimipari u'āsi za'ra wa'aba

mo. Æne na 're anomro wē wa'aba mono na, wa ai'āma 're wapo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa, wawa'a ãna, Wamama ma 're wamreme zusi mono wamhā.

⁴ Wasiré ūsazei'wa norī, wa tō duré ai'āma waihu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na hā, duré ūsib'a'uwē 're anomro aba mono da, te te sima aipisutu za'ra wa'aba na hā.

⁵ Zezusihī wasu'uwe na, wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba wamhā, taré wamreme na si, wa te aima āma rowasu'u za'ra wa'aba õ di. 'Re ūhaimana u'âsi mono pē'ezani hā tiwaihu'u pese na te te 're ūwapawaptob za'ra mono zém na, wa tō duré aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Zezusihī wasu'uwe hā tō sena na, wa te 're ūumnhasi za'ra mono zéb zarina, wa tō duré aima āma rowasu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, wa tō ai'āma waihu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te sima ūaiwē za'ra wa'aba na hā. Duré a norī wa'wa hā ma tō wa'āma ūwaihu'u za'ra wa'wa, ai'rata wahaimana za'ra wa'aba ré, 're ūwanomro wē mono zém na, wa te aipawaptob za'ra wa'aba da.

⁶ Æne wa tō aima āma asanho za'ra wa'aba ni, Wanhib'apito hā ti'ai āma 're morī ré, wama āma ūsisanho ne. Tawamhā ūwasu'uwe ma tō ūsaze za'ra wa'wa. Ma tō 're anomro wē wa'aba mo, wasisanhozéb zarina, duré Wanhib'apito sisanzéb zarina. Ūwaihu'u pese pē'ezani hā ma tō te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, atoi uptabi za'ra wa'aba na 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, da te ai'āma 're ūrowaséte za'ra wa'aba mono na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē.

⁷ Taha na a norī wa'wa hā ma tō duré dama āma asanho za'ra wa'wa, aihīni ūsazei'wa norī, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're ūsi'ubumroi mono norī ma, duré Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're ūsi'ubumroi mono norī ma zama.

⁸ Tame 're ūsi'ubumroi mono norī hā ma tō 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā wapari za'ra, a norī wa'wa hā dama 're sadawa wasu'u pese za'ra wa'aba mono wa, Wanhib'apito wasu'uwe hā. Duré ūsipai u, daza'rui mono bā ma tō ūsadawa wasu'u hā datēme waptā'ā. Duré 're ūsazei pese za'ra wa'aba mono na, ma tō aiwasu'u wa'wa hā da te 're wapari za'ra, daro mono bā. Taha wa, wa norī hā 're ūsaze za'ra wa'aba mono na, wa te duré dama 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di, aiwasu'u za'ra wa'wa hā da te 're wapari sirōmo za'ra mono wa.

⁹ Aiwasu'u wapari'wa norī hā, si'uihā na te wama rowasu'u za'ra, atēme ūwasihutu aba zém na. Ma tō, u, asima ūwawē za'ra wa'wa. Te duré wama aiwasu'u za'ra wa'wa, ãne: "Ta norī hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te 're sazei pese za'ra. Taha wa, romhāiba 'manharī āma, nasi wata za'ra õ di oto. Te te tāma 're romhuri za'ra mono õ di oto. Ma tō rēme pese

za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono si, tō sena hā, u. Taha wa, īsadawa wasu'u, ma tō saze za'ra. Taha wa, te taha na si te te tāma 're romhuri pese za'ra.

¹⁰ Ī'ra hā hā'iwa hawi apâ we īmorizéb zō, te 're simipari u'âsi za'ra, ab're hawi apâ te te īhāiwa'utu zō." Āne te wama aiwasu'u za'ra wa'wa. Tane tō. Ta hā Zezusi hā, Wanho'reptui'wa. Ma tō wanho'reptu za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā za te te īdahā za'ra zé wi hā.

2

Tesaronita āma Paru hā īwē na si te te īromhurizé wasu'u

¹ Wasisānawā norī, ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, aima wanhiromhuri za'ra wa'aba zé hā taré ò di. Tō sena, wa tō aipawaptob za'ra wa'aba ni, sazei pese za'ra wa'aba da. Āne na ma tō wa'āma īwaihu'u za'ra wa'wa.

² Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi hawi, wa tō atēme aihutu aba ni. Tame wasi'ubumroi ré, wa tō robzépata za'ra ni, īsazei'ō'wa norī nhimihâzém na, duré damreme wasétē na zama. Taha wasu'u na ma tō wa'āma īwaihu'u za'ra wa'wa. Tane nherē, Wanhib'apito 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō wapawaptob za'ra, wapahi āna, īsadawa wasu'u hā wa te aima wasu'u za'ra wa'aba da, Cristuhu wasu'u'wē na hā. Taha wa, wamreme wa'rāmi, da te wawi ro'wa'rutu za'ra nherē, wa tō īwasu'u'wē na aima rowasu'u za'ra wa'aba ni tō, wapahi za'ra āna.

³ Roti tō sena na si, wa aima roti za'ra wa'aba ni, āhāna hā. Rowasu'u wē upana, wa te aima roti za'ra wa'aba ò di. Duré marī īwē hā wa te wasima waibu da, wa te ai'āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di. Marī īwē hā wa te aiwi udā za'ra wa'aba ò di.

⁴ Mare di. Ānei ò di. Tō sena, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima 're īwawē za'ra mono zéb zarina, te te wapisutu za'ra wa, wa īwasu'u'wē na wa te dama 're rowasu'u za'ra, āne na romhuri'wa da, te te wawēsāmri za'ra wa.

Tawamhā wanhirowasu'u wē wa, taré wama dato za'ra da, wa te wasina 're rosa'rata za'ra mono ò di. Mare di. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're īwawēsāmri za'ra mono da si, wanhirosa'rata za'ra hā. Ôhō si te za te te 're wapibu za'ra, 're īwanomro wē mono zéb zō, īwē na si 're īwanhirosa'rata za'ra mono zéb zō zama. Taha wa, īsadawa wasu'u na, wa te dama 're īrowasu'u wē za'ra mono na, wa'āma 're toi mono da, wa wa te wasina 're rosa'rata za'ra.

⁵ Ai'rata wahāimana za'ra wa'aba ré, taré wamreme to na ai'āma wawata za'ra wa'aba ò di. Duré marī īwē hā wanhirowahutu wa'rāmi, wama sōmri za'ra wa'aba da, wa te wasina rosa'rata za'ra ò di. Āne na ma tō wa'āma īwaihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, āne na wapē'ē 're, wanhirosa'rata za'ra hā.

⁶ Wanhimirowahutu wē na wa'āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, wa te wasina rosa'rata za'ra õ di. Duré, aimawi norī hā ãne zarina, wa'āma wata za'ra da, wa te wasina rosa'rata za'ra õ di duré.

⁷ Cristu hā ma tō wazatōrī za'ra, īwasu'u wē hā wa te dama 're waihu'u za'ra mono da, īsadawa para. Taha wa, dama wamreme pire za'ra di. Tane nherē, wamreme pire na, wa te duré 're aiwari za'ra wa'aba mono õ wa, wa te ãma aiwi robzei'õ za'ra wa'aba õ di. Mare di. ãnei õ di, wa te aima ī'manharī za'ra wa'aba zé hā. Wamreme wē na si, wa tō aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Wa tō ai'madâ'â pese za'ra wa'aba ni, dana norī hā ti'ra te te 're ī'madâ'â pese za'ra mono ne.

⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā, īwasu'u wē hā wawa'a ãna, wa tō aima wasu'u za'ra wa'aba ni, wama asawi pese za'ra wa'aba wa. Taha wa, aiwi 're wasisawi za'ra wa'aba mono õ di, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono tō da. Tō sena, a norī wa'wa hā wama asawi uptabi za'ra wa'aba di.

⁹ Wasisānawā norī, ãne na te tō wa'āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, 're īwanomro wē mono zém na. Wa norī hā wahāimanazéb da, wa tō wasima romhuri pese za'ra ni, wapatâ'â nherē, duré wawasutu nherē. Bâtâ sidâpâsi wasi'uihâ na wanhib'rata na wa tō romhuri za'ra ni, wahāimanazéb da. Bâdâ 'rāiwatobro õ ré, duré bâdâ sébré nherē, wa tō wasima romhuri za'ra ni, wa te aiwari za'ra wa'aba tō da, wama asōprub za'ra wa'aba na wapire na wa'madâ'â za'ra wa'aba tō da, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba ré.

¹⁰ A norī wa'wa hā ma tō īwawaihu'u za'ra wa'wa, asō'a za'ra wa'aba, 're īwanomro mono zé hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō duré wawaihu'u za'ra, 're īwanomro wē mono zém na hā. Wawasédé hā wa te 'manharī za'ra õ di. īwē na si wa tō wahāimana za'ra ni, asō'a za'ra wa'aba. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na hā ãma wasipa za'ra õ di. ãne ãma 're īwanomro mono zé hā, tō ībâ.

¹¹ Damama hā, dahāimanazém na te za ti'ra norī ma rowahutu. Tane, wa norī hā aihâiba bâ wa'aba, wa tō aima rowahutu za'ra wa'aba ni, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na 're anomro wē wa'aba mono da.

¹² Duré da te aima 're amhâzépa za'ra wa'aba mono nherē, wa tō ãma aima robze za'ra wa'aba ni īwasu'u wē na, aiwi 're robzei'õ tō za'ra wa'aba mono da. Wa tō aima roti pese za'ra wa'aba ni, 'Re īhāimana u'âsi mono nho'a 're anomro wē wa'aba mono da, toi uptabi na te te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono da. Ta hā ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, hâiwa ãma īhâiba na rowa'a na īsiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē uptabi na.

¹³ 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā wa te aima īwasu'u za'ra wa'wa hā wapari za'ra wa'aba wamhā, ma tō asima īwē za'ra wa'wa. Taré ti'ai āma aibâ nhimirowasu'u newa, āma rosa'rata za'ra wa'aba õ di. Tō sena 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na, ma tō āma īrosa'rata za'ra wa'wa. Tane tō, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na si wanhimirowasu'u za'ra hā. īsadawa wasu'u hā te tō ai'āma te te 're romhuri pese za'ra wa'wa, aipē'ē 're, īwē na si 're anomro aba mono da. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono āma si, wa 're wawata za'ra, īmreme hā asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa.

īsazei'wa norī te te 're īrobzépata za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma hā, aiwana za'ra wa'aba, ma tō da te 're sazei pese za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā, īwasu'u wē hā. Tawamhā, Cristu Zezusihi āma ma tō 're danomro, īsazei'wa norī, siré 're īsirā'ōtō mono norī hā. Tawamhā, īsiré norī hā īsazei'ō'wa norī hā ma tō te te āma 're rowasétē za'ra, īsazei'wa norī hā te te 're saze za'ra mono tō da, īwasu'u wē hā, tisiré nherē. Tane, a norī wa'wa hā wasiré īsazei'wa norī hā, ta norī ne, ma tō 're īrobzépata za'ra wa'aba mo, asiré norī hā asada 're sahi za'ra wa'aba mono wa, Zudeza norī ne.

¹⁵ Duréihā, zudezu norī hā ma tō te te 're simro, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā. Duré, āhāna zama īsihudu norī hā īhi'rata norī hā te te 're īrob'manharī za'ra mono zéb zarina, ma tō siwi tīwī, Wanhib'apito Zezusi hā. Ma tō duré te te wa'āma 're rowasétē za'ra, īwasu'u wē hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono tō da. Ma tō sisiti siwi wazatōrī za'ra, īsiti wasi'aba're da. Ma tō duré uburé da'āma tinhitob'ru za'ra. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, wē õ di, 're īhāimana za'ra mono zé hā.

¹⁶ Tawamhā, wa norī hā zudezu'ō norī ma, wa tō wa te tāma 're rowasu'u za'ra īwasu'u wē na, da te 're sazei pese za'ra mono da, Zezusi hā te te 're da'anho'reptui mono da. Tawamhā, ta norī hā zudezu nherē, īsazei'ō'wa norī hā, ma tō te te wawi 're ro'wa'rutu za'ra, te te 're wazadawa uwati za'ra mono da aré, īwasu'u wē na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono tō da. Āne tiwasétē na 're īhāimanā za'ra mono zém na, ma tō 're siwasétē za'ētē za'ra. Tawamhā, tāibā oto. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō wawi ro'wa'rutu'wa norī hā te te 're wē'ō pese za'ra. Rowē'ō, ma tō duré tāma pisutu za'ra. Tawamhā, īsiti te za oto 're nomro u'âsi.

Paru hā Tesaronita u apā īmorizém na īsiwasu'uzé wasu'u

¹⁷ Wasisānawā norī, īsazei'ō'wa norī nhimirob'manharizéb zarina, wasi'aba're na aihawi za'ra wa'aba, wasi'aba'rei wamhā, asiti za'ra wa'aba, wa a'â 're wasi'ubumro. Tane

nherē, ai'rata 're īwasi'ubumroi u'âsi aba mono ne, wa wanhimirosa'rata na wa te ai'āma 're rosa'rata wē u'âsi za'ra wa'wa. Awa'awi hā wapē'ezé uptabi na, wa 're wahāimana za'ra. Taha wa, apâ atēme wasihutu su'u aba da, wa tō wasima waihu'u za'ra ni, wa te asabu za'ra wa'aba da.

¹⁸ Wa te duré asabu téb za'ra wa'aba neza. Wa hā Paru hā, apâ atēme īmorī aba neza. Taha wa, atēme īmorī aba da, bâdâ, wa tō nasi īsimā pisutu. Tane nherē, Satanasi hā wanhitob'ru hā ma tō nasi wa'āma ro'wa'rutu za'ra, āma atēme īwisi za'ra wa'aba tō da.

¹⁹ Tane tō. Ni'wam norī me asōwa're're za'ra wa'aba, wasisōpētē za'ra õ di za, Wanhib'apito Zezusi apâ wei morī wamhā. Ni'wam norī hā, asōwa're're za'ra wa'aba, te te wama 're rowē zani za'ra mono õ di za. Wanhib'apito wei morī wamhā, ni'wam norī hā asōwa're're za'ra wa'aba, te te dama wawaihu'u za'ra õ di za, tō sena aima za'ra wa'aba, wa te 're īsadawa wasu'u za'ra mono zém na.

²⁰ Tane tō, wato sina, wa wa te 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa dama, a norī wa'wa hā wama 're rowē zani za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono 're īsaze za'ra wa'aba mono zém na.

3

Timotiu hā īsazei'wa norī ma rowē zō, Tesaronita u īmorizé wasu'u

¹⁻³ Tawamhā, ai'āma wapē'ezé uptabi za'ra wa'aba wa, apâ wasi'aba'régéb zō wanhimipari waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, wa tō wasisaze za'ra ni, Timotiu hā wa te āma atēme satōrī za'ra wa'aba da, wa hā īsiwaprosi Atena na 'ri nho'ōmo nhisi āma īnhamra da nherē. Tawamhā, wa tō āma atēme satōrī za'ra wa'aba ni, Timotiu hā. Ta hā wasiré īsazei'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa, Cristuhu wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u mono da, wasiré. Taha wa, wa tō atēme satōrī za'ra wa'aba ni, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, aihāimana nhiptete sina 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, īwasu'uwē hawi apâ 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da, da te ai'āma 're rowasétē pese za'ra wa'aba mono nherē. A norī wa'wa hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipisutu zarina, da te wa'āma 're rowasétē za'ra mono wa, wa te 're īrobzépata za'ra mono na hā.

⁴ Āne na wa tō īwana aima rowaihu'u sirōmo za'ra wa'wa, ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, za da te wama 're īrob'manharī pipa za'ra mono zém na hā. Āhāna, tō sena na ma tō asina īwaihu'u za'ra wa'wa, tō wa'āma 're romhāimana za'ra mono wa.

⁵ Taha wa, asada 're dazahi za'ra wa'aba mono wa, apâ āma atēme īmorī aba neza, 're īsazei'ō utōrī za'ra wa'aba

mono zé hā te aiwi waihu'u za'ra wa'aba da. Taha wa, Timotiu hā wa tō āma atēme satōrī za'ra wa'wa, apâ te te we wama aiwasu'u za'ra wa'aba da. Wa'uburé hā dawasété da, dawada'uri'wa hā te te aipibu za'ra wa'aba wa, 're saze zahâri za'ra wa'aba mono õ'umnhasite, wa tō ai'āma 're īhâtâ'ā za'ra wa'wa. Aima wanhimirohmuri za'ra wa'wa hā taré 're hâimana mono õ'umnhasite, wa tō āma atēme satōrī za'ra wa'wa Timotiu hā, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da.

Tesaronita hawi, Timotiuhu nhimirowasu'u wē na Paru norī īto za'ra zé wasu'u

⁶ Tawamhā Timotiu hā ma tō we apâ watēme tiwisi za'ra, aihawi za'ra wa'aba. Ma tō aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā wei wama āwisi. Wa te wapari ze za'ra di, aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā. Cristu hā te, u, asina 're īumnhasi pese za'ra wa'aba mo. Asimizawi pese za'ra wa'aba na te, u, 're anomro aba mo. Duré, īwē na si te, u, wa'āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo. īwazabu za'ra wa'aba da si, te, u, 're asimipari za'ra wa'aba mo. Āne, aiwasu'u wē za'ra wa'wa hā, wa te wapari ze za'ra di. Tane tō, wa norī zama wa te asabu za'ra wa'aba neza. Wa duré sô mapari za'ra ni aré, wa te īasabu za'ra wa'aba zéb zô.

⁷ Wasisänawā norī, da te wa'āma 're rowasété za'ra mono nherē, duré marī īpire na wa te 're robzépata za'ra mono nherē, 'Re īhâimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, wa tō apâ pē ī daba'wara pese ni.

⁸ Āne wa, wahâtâ'ā āna wa oto 're wahâimana za'ra apâ, Wanhib'apito āma asiptete sina āma 're anomro aba mono wa.

⁹ Taha wa, wa oto Wanhib'apito 'Re īhâimana u'āsi mono āma 're wawata u'āsi za'ra, īsō'a, wama 're robze zani za'ra wa'aba mono wa, Zezusi hā asina 're īumnhasi pese za'ra wa'aba mono zém na hā.

¹⁰ Awē sidâpâsi, wa wanhimî'ē na tāma 're wamreme zusi, bâtâ na barana zama, ta hā te te wama pisutu za'ra da, nimahā na āma atēme wasi'aba'rei wa'aba da, wasisabu za'ra da apâ, duré zahadu īwaihu'u za'ra wa'aba õ hā, wa te aima waihu'u za'ra wa'aba da, 're īsazei uptabi za'ra wa'aba mono zéb da hā.

¹¹ Wanhib'apito 'Re īhâimana u'āsi mono wi, Wamama wi hā, duré Wanhib'apito Zezusihi wi hā, wa wa te 're rowaptérē za'ra, te te wama ropese za'ra da, apâ wasihutu da, atēme wa'aba.

¹² Tō sena ma tō 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Uburé ma tō duré 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo. Tane tō, wē di. Taha wa, wa duré wa te tiwi 're rowaptérē za'ra, Wanhib'apito wi, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, awē sidâpâsi asimizawi pese za'ra wa'aba zé hā, te te aima 're

sa'ëtē za'ra wa'aba mono da. Sa'ëtē na, wa te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono zém ne, aiwa sa'ëtē na 're dazawi pese za'ra wa'aba mono da, wa wa te tiwi 're rowaptērē za'ra.

¹³ Tawamhā taha na te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, aihâimana nhiptete za'ra wa'aba sina, ūwē uptabi na si āma 're anomro aba mono da. Tawamhā Wanhib'apito Zezusi hā, uburé tinhib'a'uwe norī me, wei wazô si'aba'rēi wapsi, asi'wa'rutu za'ra wa'aba ãna te za ūsō'a aimasa wa'wa, Wamama 'Re ūhâimana u'âsi mono nho'a.

4

'Re ūdanomro wē mono zéb zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono, dama 're ūtoi mono zé wasu'u'

¹ Wasisânawā norī, wa tō aima waihu'u pari za'ra wa'aba ni, niha 're anomro wē wa'aba mono da, taha zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā ai'âma 're to za'ra wa'aba mono da. Taha zarina, te tō āma 're anomro wē wa'aba mo oto. Âhâna wa za duré aima roti pese za'ra wa'aba ni, 're anomro wē wa'aba mono zém nhipai u, asima 're sa'ëtē za'ra wa'aba mono da, Wanhib'apito Zezusih zadawa para.

² Taha zadawa para, wa te aima 're ūroti za'ra wa'aba mono zé hā ma tō ūwaihu'u pese za'ra wa'wa.

³ 'Re ūhâimana u'âsi mono hā ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, 're anomro wē wa'aba mono da, duré pi'ō norī, duré aibâ norī zama aihâiba na asowi 're ūasipsaihuri si'uiwa za'ra wa'aba mono zé hā ai'âma 're hâimana za'ra wa'aba mono tō da oto.

⁴ Aibâ norī hā aimro si te za 're ūmadâ'â za'ra wa'aba mo, aiwasédé hā 're 'manharî za'ra wa'aba mono tō da.

⁵ Rowasutu zō si asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. Ta hā, ūsazei'õ'wa norī 're ūhâimana za'ra mono zé, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te waihu'u za'ra õ wa.

⁶ Tane 're anomro aba mono õ di za. ūsazei'wa norī hā, asisânawā te 're anomro aba mo. Taha wa, asisânawâi mro nherē, asowi 're upi za'ra wa'aba mono õ di za, asowi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono tō da, aiwasédé hā asî'âma 're 'manharî za'ra wa'aba mono tō da. Tane, ni'wa hā tiwasédé te te 're 'manharî mono wamhā, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te za niha tâma rob'manha. Âne tō sena, wa tō aima waihu'u za'ra wa'aba ni, waihu'u pese za'ra wa'aba da. Tane nherē, wā duré âma aima sahu za'ra wa'aba ni.

⁷ Aibâ norī, aimro hâiba upana aimawi pi'ō hā 're upi za'ra wa'aba mono õ di za. Duré pi'ō norī hā aimro hâiba upana aimawi aibâ hā 're upi za'ra wa'aba mono õ di za. Dahâimana nhiséb õ ré, 're wanomro mono da, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te sima 're wa'apisutu mono õ di. Wanhib'i'ë na ãma

're wanomro wē uptabi mono da si, ma tō te te sima 're wa'apisutu.

⁸ Taha wa, ãne wa te aima ūroti za'ra wa'wa hā, asawi wē'ō za'ra wa'aba õ di za. Ni'wa hā te te siwi wē'ō wamhā, e ta hā ti'ai ãma dahâiba te za siwi wē'ō. Mare di. 'Re ūhâimana u'âsi mono te za siwi wē'ō, wama Tipê'ezani nhomri'wa hā.

⁹ Ūsazei'wai mono bâ 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zém na, wa te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba õ di za oto. Tô sena ma tō 'Re ūhâimana u'âsi mono hā si'uihâ na ãma aima rowahutu za'ra wa'wa, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zéb da hā.

¹⁰ Ma tō 're ūdazawi pese za'ra wa'aba mo tō, Masédoniza na danhipti'a nho'omo nhisi ãma 're ūdas'i'ubumroi mono nori hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te 're ūsaze za'ra mono nori hā. Tane nherë, wa aima roti pese za'ra wa'aba ni, asimizawi pese zém nhipai u, asima 're sa'ëtë za'ra wa'aba mono sina, ïwē uptabi hā 're 'manharî za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, ãne wa tō aima roti za'ra wa'aba ni, rowë na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asima 're ropibui wē za'ra wa'aba mono da, duré asimi'ë na asi'uihâ na aihâimanazéb da, 're romhuri za'ra wa'aba mono da, aihâiba mono bâ wa'aba. Æne, wa tō aima roti za'ra wa'aba ni. Æne ïwē uptabi hā te za tō 're ūmanharî u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹² Tawamhā danho'a 're anomro wē wa'aba mono wa, ūsazei'õ'wa nori hā te za te te 're aiwësämri za'ra wa'wa. Te za te te 're aiwazéb za'ra wa'wa. Duré asimi'ë na 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhā, 're dawari za'ra wa'aba mono ãna, te za 're anomro aba mo.

Apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u

¹³ Wasisänawâ nori, ni'wa hā 'Re ūhâimana u'âsi mono zazei'õ'wa hā, dawi dâ'â wamhā, ūsiré nori hā te za ãma 're pê'ëzé pese za'ra, apâ 're ūdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u hā te te 're waihu'u za'ra mono õ wa. Tanei õ di za, a nori wa'wa hā. Taha wa, wa wasima wē za'ra ni, sena na waihu'u za'ra wa'aba da, dadâ'â wasu'u hā.

¹⁴ Zezusi hā ma tō dârâ. Ma tō pê'ëhai'utõ. Pê'ë si'utõri nherë, ma tō apâ hâiwa'udu. Æhâna te 're mori u'â oto. Æne na wa tō saze za'ra ni. Taha wa, wa tō duré waihu'u za'ra ni, ūsazei'wa nori hā 're dâ'â za'ra mono wamhā, apâ 're ūhâiwa'utu za'ra mono na hā. 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te za apâ te te 're ahâiwa'utu, Zezusi te te apâ ūhâiwa'utu ne.

¹⁵ Tawamhâ, Wanhib'apito we apâ wazô mori wamhâ, ãté wa nori hā zahadu wahâiba ré 're wanomro mono ré, te za wei mo. Tane nherë, 're ūdâ'â za'ra mono nori wana, ïtème wasihutu õ di za. Æne Wanhib'apito te te wama ūrowahutu za'ra zarina, wa aima rowasu'u za'ra wa'aba ni.

¹⁶ Tô sena, Wanhib'apito hã te za wei wazô si'ra, hâiwa hawi. Tawamhã, te za tâma wa'ru za'ra, hâiwa ãma tâma ūromhuri pese 'wai ma. Hâiwa ãma tâma ūromhuri pese 'wa hã, te za wei hâ, hârâ 'râihâ na, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimnhihârâzém na. Tawamhã, ūsazei'wa norî hã 're ūdâ'â za'ra mono norî hã, ta norî uimrehéne te za apâ hâiwa'utu za'ra.

¹⁷ Tawamhã wa norî hã ūsazei'wa norî hã, zahadu wahâiba ré ré 're ūwahaimana za'ra mono norî hã, apâ ūhâiwa'utu za'ra norî me, ūsazei'wa norî me, te za sitême wa'ubumro awa'awi, hâiwa'a ãma. Tawamhã, Wanhib'apito hã wa za oto aihîni sôpêtë za'ra ni, hâiwa nho're ãma. Tawamhã, ūrata wa za 're wahâimana u'âsi za'ra.

¹⁸ Äne te za ūwasu'u na 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo.

5

Wanhib'apito apâ wei morî õ ré, 're ūdanomro wẽ mono zé wasu'u

¹ Wasiré ūsazei'wa norî, Wanhib'apito apâ wei wazô ūmorizé hã, wa tô aima waihu'u pese za'ra wa'aba ni. Tane nherë, wa za duré apâ aima ãma rob'râzarôtô za'ra wa'wa, rob'ui'éré na. Niwapsi, te za wei mo apâ wazô. Tane nherë, bâdâ hã wa te waihu'u za'ra õ di. Nimahã na we ūmorizé hã, wa te waihu'u za'ra õ di. A norî wa'wa hã ma tô äne hã ūwaihu'u pese za'ra wa'wa.

² Wanhib'apito apâ wei morî wapsi, awa'awi te za wei mo. Tane tô, ni'wa hã barana simisaihuri da, marî zô 'ri para u sébré wamhã, 'ri para ūsi'ubumro norî hã te za tâma a'râmi za'ra, sô simipari za'ra õ nherë, sébré wa. Tane, Wanhib'apito apâ we ūmorizéb zô 're danhimipari za'ra mono õ ré, te za wei mo.

³ Sô 're danhimipari za'ra mono õ wa, te za ūsazei'õ'wa norî hã da te dasima 're rowasu'u za'ra, äne: "Rowë na wa za oto 're wasi'ubumroi u'âsi, marî hã wazô 're wairébé mono äna." Äne te za dasima da te 're rowasu'u za'ra, da te 're waihu'u za'ra mono õ wa. Äne, da te dasima 're rowasu'u za'ra mono wapsi, tawapsi, awa'awi te za ropipa hã dazô watobro, Wamama hã za te te dama ūrob'manhârâzém na hã. Tiwi dasimani waihu'u za'ra õ di za, pi'õi ma, ūra tâma 're rere'e mono da, ūwasä ãma 're sépu'u za'ra mono wa, ai'uté zépu hã tiwi 're ūsimani za'ra mono õ ne.

⁴ Wasiré ūsazei'wa norî, a norî wa'wa hã Wanhib'apito apâ wei ūmorizéb zô, te sô 're asimipari za'ra wa'aba mo. Taha wa, awa'awi za wei morî nherë, tâma a'râmi za'ra wa'aba õ di za, barana ūsimisaihuri norî ma, 're ūdasi'râmi za'ra mono ne.

⁵ Tawamhā Wanhib'apito apâ we īmorizéb zô, aihīni 're īasimipari za'ra wa'aba mono norī hā, rowa'a na 're īdahāimana za'ra mono zém ne, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā, a norī wa'wa hā ti'ai āma. Apâ we īmorizéb zô 're īdanhimipari za'ra mono õ norī ne, robra na 're wahāimana za'ra mono õ di tō, wa norī hā.

⁶ Taha wa, 're īdanhotō za'ra mono ne, wanhimiza'rese ãna 're wahāimana za'ra mono tō da, wa za sô 're wanhopré u'âsi.

⁷ Barana si te rosa'rese ãna 're danhotō za'ra. Barana si te duré âzézei'wa norī hā 're siwamnarī za'ra.

⁸ Tazahā, wa norī hā Wanhib'apito apâ we īmorizéb zô, 're wanhimipari za'ra mono wa, wanhimi'ẽ na sô 're wanhopré mono sina, wa za 're wahāimana za'ra. Tawamhā wa za wasi'upari za'ra ni, wanhitob'ru wi, Wanhib'apito wa te 're īsaze za'ra mono zém na, duré 're īwanhimizawi pese za'ra mono zém na, duré Zezusi te te 're īwanho'reptu za'ra mono zéb zô, 're īwanhimipari za'ra mono zém na. Da'wapéi'wa norī hā, tinho'utu'u īhâtete na, duré īrāzaza īhâtete na te 're si'uza za'ra, tinhitob'rui wi, da te 'manhiptâ'â tō da. Æne, Wanhib'apito wa te 're īsaze za'ra mono zém na, duré 're wanhimizawi pese za'ra mono zém na, wa za 're wahāimana za'ra, wapé'ẽ wē te te wawi wasétē tō da, wanhitob'ru hā. Duré Zezusi te te 're īwanho'reptu za'ra mono zéb zô, 're īwanhimipari za'ra mono zém na, wa za 're wahāimana za'ra, wanhimirosa'rata na te te wawi ro'wa'rutu tō da.

⁹ Tane tō. 'Re īhaimana u'âsi mono hā niha te te wama 're arob'manharī mono da, te te sima 're wa'awē mono õ di. Ma tō te te sima 're wa'awē, Wanhib'apito Zezu Cristu hā te te 're wa'anho'reptui mono da.

¹⁰ Ta hā ma tō wazada dârâ, īrata 're wasi'ubumroi mono da. Tawamhā, apâ wei wazō morī wapsi, wahāiba ré 're īwanomro mono norī hā, duré wawana 're īdadâ'â za'ra mono norī me, wa za īrata wasiré 're wasi'ubumroi u'âsi.

¹¹ Taha wa, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, aipé'ẽ wē za'ra wa'aba na asiptete sina 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Tō sena na āhāna hā āma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono ne, te za duré āma 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, õne u'âsi.

'Re īdanomro wē mono zéb da na roti wasu'u

¹² Wasiré īsazei'wa norī, wa aima roti za'ra wa'aba ni, te te aima 're īromhuri za'ra wa'aba mono norī hā 're hāimana wazéb za'ra wa'aba mono da. Ta norī hā, Wanhib'apito ma romhuri'wa norī. Taha wa, te za marī hā īwē si te te aima 're wē za'ra wa'wa. Duré timreme wē na si te za aima te te 're roti za'ra wa'wa. Tawamhā, ta norī mreme, te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo.

¹³ Ta norī hā te te aima 're romhuri pese za'ra wa'aba mono wa, te za 're īwazéb za'ra wa'aba mo. Te za duré 're īsawi pese za'ra wa'aba mo. Asima 're aimreme wasétē za'ra wa'aba mono ãna, te za asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, rowē na.

¹⁴ Wasiré īsazei'wa norī, wa za duré aima roti za'ra wa'aba ni. Ni'wam norī hā 're wa'a za'ra mono wamhā, te za tāma 're ūroti pese za'ra wa'aba mo, simi'ē na si'uuhā na te te sima 're romhuri za'ra mono da. Duré ni'wam norī hā robzei õ wamhā, te za 're īpawaptob za'ra wa'aba mo, robzei õ u'âsi 're nomro tō mono da. Duré ni'wam norī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te waihu'u za'ra nherē, īwē na si 're nomro mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ wamhā, te za 're īpawaptob za'ra wa'aba mo. Da'ama 're aiwa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Aiwaimri te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, sada.

¹⁵ Ni'wai ma īwē'õ hā da te 'manharī wamhā, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, asa marī īwē'õ hā dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da. Marī īwē'õ hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono nherē, īwē na si te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, asa tāma ãma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono tō da. īwē na si te za asima 're īmanharī u'âsi za'ra wa'aba mo, asiré īsazei'wa norī ma. Uburé te za dama 're īmanharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo, a'uwe mono bâ.

¹⁶ 'Re atoí uptabi za'ra wa'aba mono na, te za 're anomro u'âsi aba mo.

¹⁷ 'Re īhâimana u'âsi mono ma, te za 're aimreme zusi u'âsi aba mo.

¹⁸ Wē wa, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. Rowē na 're anomro aba mono wamhā, duré robzei õ na 're anomro aba mono nherē, wē wa, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. Æne na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono, ma tō aima pisutu za'ra wa'wa, Cristu Zezusih nibh'a'uwe 're anomro aba mono wa.

¹⁹ 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ezani nhimipawaptobzém na asiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁰ Ni'wa hā, 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ezani zarina, marī hā te te waihu'u wamhā, īsimirowasu'u hā asiwi wē'õ za'ra wa'aba õ di za, taré newa.

²¹ Uburé marī hā te za 're īpibu za'ra wa'aba mo, īwē zô. Tawamhā, marī īwē si te za asima 're ūtété za'ra wa'aba mo.

²² Uburé marī īwasédé hā te za asiwi 're īwē'õ pese za'ra wa'aba mo, ūré 're anomro aba mono tō da.

²³ 'Re īhâimana u'âsi mono wi, rowē nhomri'wai wi, wa wa te 're rowaptérē za'ra, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asimi'ē na īsine, īwē na si ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré uburé asimirosa'rata wē na si, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Wanhib'apito Zezu Cristu hā apâ wei wazô morī wamhā, īwē na si te za ai'madâ'â za'ra wa'wa.

²⁴ 'Re īhāimana u'âsi mono hā tinhib'a'uweñ da, te te 're īaipisutu za'ra wa'aba mono hā, umnhasi uptabi wa, te za tō te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, īwē na si 're anomro u'âsi aba mono da.

Rob'ui'éré 'rāsutu zé

²⁵ Wasiré īsazei'wa norī, te za wa'âma 're aimreme zusi aba mo, Wamama ma.

²⁶ Uburé asiré īsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te za asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hârâ za'ra wa'aba mo.

²⁷ Wanhib'apito zadawa para, īmreme pire na wa aima nhari za'ra wa'wa, ã hā wa te aima īrob'ui'éré za'ra wa'wa hā, dama 're sôré za'ra wa'aba mono da, īsazei'wai mono bâ.

²⁸ Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa wa te 're rowaptêrë za'ra, tinhimipawaptobzé hā te te aima sômri za'ra wa'aba da, ai'âma 're hâimana za'ra wa'aba mono da.

2 Tesaronita norī

Paru hā, maparane āma te te duré īrob'ui'érézé, Tesaronita norī ma Ībaihā wasu'uzé

Paru hā Tesaronita āma Zezusihi zazei'wa norī ma, īmorī'rata na te te rob'ui'éré pari, ma tō duré tinhimi'ui'éré na tāma āma sahu za'ra, maparane āma.

Ni'wam norī hā Tesaronita norī hā ma tō te te dama 're rowasu'u za'ra, Zezusi hā apâ we īmorī pari na hā. Nima norī hā ma duré te te 're rowasu'u za'ra, Zezusi hā apâ we īmorizéb u hā īromhuture na hā. Taha wa, ma tō danhimiromhuri na sahāri za'ra ni. Taha wa, ma tō 'ribabam na si dawi 're hāimana za'ra, dasa na Zezusihi zō simipari za'ra mono sina. Taha wa, Paru hā ma tō tāma roti za'ra, āne na 're hāimana za'ra mono tō da.

Ma tō duré tāma waihu'u za'ra, rowasédé hā duré dawasédé hā Satanasihi nhiptete zarina za īsa'ētē u'āsi mono na hā, Zezusi apâ za we īmorizéb u hā. Tamemhā 'Re īhāimana u'āsi mono si te za oto āma ai'uté, Satanasihi āma hā. īsiptede hā te za tiwi uprosi.

¹⁻² īsazei'wa norī, wa hā Paru, Sira, duré Timotiu, wa āma aimā rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi āma asiré 're asi'rā'ōtō aba mono norī ma.

Wamama hā 'Re īhāimana u'āsi mono hā, duré Wanhib'apito Zezu Cristu hā te asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, īsib'a'uwē 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Wamama ma, wa ai'āma 're wamreme zusi u'āsi 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'āsi, āma 're anomro aba mono da.

Zeju Cristu apâ wei morī wa, dahāimanazéb zarina za te te dama īrowairébéké wasu'u

³ Wasisānawā norī, 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wa 're wawata u'āsi za'ra, 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono wa. Ta hā te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na. Tawamhā ma tō oto 're īsazei pese za'ra wa'aba mo. Awē sidāpāsi 're īsazei pese za'ra wa'aba mono zé hā, te āma 're īsa'ētē za'ra wa'aba mo. Aihāiba mono bā, te 're asisawi za'ra wa'aba mo. Duré awē sidāpāsi 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zé hā te āma 're īsa'ētē za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wa 're wawata u'āsi za'ra. Āne, wa te 're 'manharī za'ra mono da, wama wē za'ra di. Tō īuwaibaba si.

⁴ Taha wa, wa norī hā wa wa te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa, wato sina. Ōsazei'wa norī hā, daro mono bâ siré 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma, wa tō wa te 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Tawamhā, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, ma tō da te ai'āma 're rowasétē za'ra wa'wa. Ōwasédé hā da te aima 're ūmanharī za'ra wa'aba mono zé hā, ma tō 're ūsepata za'ra wa'aba mo. Tazahā, asimi'ē na te asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mo. Taha na, wa tō wa te dama 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa, wapē'ē 're wato sina.

⁵ Tawamhā, wa tō wa norī hā waihu'u za'ra ni. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, sena na te za dahāimanazém na te te dama 're arowairébē. A norī wa'wa hā 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, te 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo. Tawamhā 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, āma 're anomro wē u'āsi aba mono da. Taha wa, te za te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ūrata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, ūsimiroti ré 're anomro wē u'āsi aba mono da. Taha wa, za ūré 're anomro wē wa'aba mono wa, te a'ā 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo, asirōiwi da, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa. Āne na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono na, wa tō waihu'u za'ra ni, tō ūbā ūsimirowairébézé hā.

⁶ Tane tō, 'Re ūhāimana u'āsi mono, tō sena. Tawamhā, te za niha te te dama 're arob'manharī, te te aima 're ūrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono norī ma.

⁷ Duré te za aipawaptob za'ra wa'wa, rowē na si 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Wa norī zama, robzépata na 're ūwahāimana za'ra mono norī zama, te za wapawaptob za'ra, rowē na si 're wahāimana za'ra mono da. Tō sena, te za Wanhib'apito Zezusi hā wei wama sihā'ré hāiwa hawi, te te tāma 're ūromhuri pese za'ra mono norī me. Tawamhā, wei morī wamhā, te za tō dahā za'ra. Te za duré wa norī hā wapawaptob za'ra.

⁸ Tawamhā unhamra ro'o wa'wam ne, te za we nhamra, Zezusi hā. Niha te za dama arob'manha, 'Re ūhāimana u'āsi mono, da te dasima 're ūwē'ō pese za'ra mono norī ma, duré Wanhib'apito Zezusihī nhiminho'reptuzém na, ūwasu'uwē te te 're ūsazei ūza'ra mono norī ma zama.

⁹ Ta norī hā te za sisiti satōři za'ra, ūsiti 're si'ubumroi u'āsi mono da, rowē'ō u'āsi na. Taha na te za te te 're robzépata u'āsi za'ra. Tawamhā, Wanhib'apito nhiti 're dahāimana za'ra mono wamhā, tiwaihu'u pese na mari hā rowē uptabi na, te te 're da'apawaptob mono ūdi za. Taha ré 're dahāimana za'ra mono ūdi za. Āne, sena na te za dama arowairébē.

¹⁰ Tawamhā, wei morī wamhā, ūsimiroti zarina 're danomro wē mono da, te te 're ūdapawaptob za'ra mono norī hā te za āma tiwata za'ra, te te sina 're ūumnhasi za'ra mono norī hā. Te za tō āma titob'uzu za'ra. A norī wa'aba zama,

wanhimirowasu'u zarina ïwasu'uwē na 're ïsaze za'ra wa'aba mono norī hā, te za ãma dame aiwata za'ra wa'wa. Te za duré ãma atob'uzu za'ra wa'wa. Tane tō, bâdâ ïpire, ïwa waptā'ã wapsi, te za uburé dama ãma uwaimra.

¹¹ Taha wa, Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, wa wa te 're rowaptérē u'âsi za'ra, ïwē na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, taha zarina, 're ïdanomro mono zép tém na 're anomro wē wa'aba mono da, te te aima 're ïpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Wa duré wa te tiwi 're rowaptérē za'ra, asimirosa'rata wē 'manharî'wai wa'wa hā, tiwaihu'u pese na te te aima ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, marī hā, ïwē si 're 'manharî za'ra wa'aba mono da, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa.

¹² Tawamhā Wanhib'apito Zezusihi ãma te za 're dawata za'ra, Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono me, te te 're ïaipawaptob za'ra wa'aba mono zém na ãma 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono wa. Te za duré te te dama 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezusi hā.

2

Wanhib'apito Zezu Cristu apâ za we ïmorîzé wasu'u

¹⁻³ Äté ni'wa hā ma tō aima rowasu'u za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezu Cristu za apâ wei wazô ïwisisém na hā. Äté bâdâ hā ïwa waptā'ã newa, ma tō aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Tawamhā ïwasu'u hā tō sena newa, ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 're aipë'ewara za'ra wa'aba mono tō da. Äté 'Re ïhâimana u'âsi mono hā, marī hā ni'wai ma, te te ïwaihu'u zarina newa, äté duré marī hā te te ïwapari zarina newa, äté duré wanhami'ui'éré zarina newa, ni'wa hā ma tō ãne aima rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Äne danhimirowasu'u hā 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, dazadawa nhipesi na da te aiwi 're udâ tō za'ra wa'aba mono da. Wanhib'apito wei morî õ ré, daro mono bâ te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zada 're dahâimana za'ra. Duré ni'wa hā ïwasété uptabi hā te za dama sihâi'ré. Ta hā, ropipa ãma za oto 're ïhâimana mono zé hā.

⁴ Ta hā, 'Re ïhâimana u'âsi mono upana waihu'u pese newa, ãma 're ïdawata za'ra mono norī hā te za dawi wē'õ za'ra, ta norī ãma 're dawata za'ra mono tō da oto. Romhâiba hā te za duré dawi wē'õ za'ra, ãma 're dawata za'ra mono tō da. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama 're ïapisutu mono hā te za dawi wē'õ za'ra. Uburé ãma 're ïdawata za'ra mono na te te ãma ïda'rânhipa na, te za siwasu'u dama: "Wa hā, ïwaihu'upe. Wa hā 'Re ïhâimana u'âsi mono." Äne te za siwasu'u. Tawamhā ti'ai ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb u, te za ãzé, tame sâmra da.

5 Tawamhā e ma tō aiwi aimani za'ra wa'wa, ãne na hā te aima ūrowahutu za'ra wa'aba zé hā ai'rata ūnhamra za'ra wa'aba ré hā.

6 Tane nherē, aibā ūwasétē uptabi hā 'Re ūhaimana u'âsi mono, bâdâ te te tâma ūpisutu õ ré, we datême watobro õ di za a'â. Niwa bâdâ hā ūwa waptâ'â wapsi, te za wei watobro, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimipisutuzém na si. Æne na hā ma tō duré ūwaihu'u za'ra wa'wa.

7 Ähâna pi'uriwi, ma tō Wa'uburé hā tinhimiromhuri na ãma sâna'rata. Tawamhā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te tiwi ūsawizé hā te za a'â ãma 're haimana, ūwasétē uptabi ãma, bâdâ ūwa waptâ'â õ wa a'â. Taha parip si, te te tiwi ūsawizé hā ãma 're haimana mono õ di za oto.

8 Tawamhā ūwasétē uptabi hā te za we sihâi're oto, danho'a te te romhuri da. Tane nherē, Wanhib'apito Zezusi hā wei morî wamhā, tizadawa wa'u'u na te za tñwî. Rowa'a za'ëtë ré wei wisi wamhā, ūwasétē uptabi hā tâibâ za oto.

9 Tane nherē, Wanhib'apito wei morî õ ré, te za ūwasétē uptabi hā Satanasihi waihu'u pese zéb zarina, te te dama 're romhösi. Marî hâ tō sena newa, da te ãma ūwaihu'u za'ra zéb da hâ, duré marî na ūdatob'uzu za'ra zéb da, te za te te dama 're romhösi.

10 Tinhimiromhuri wasétê na te za dawi udâ pese za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhiti za 're ūdahaimana u'âsi za'ra mono norî wi. Ta norî hâ te ūwasu'uwê hâ te te siwi 're wë'õ za'ra, tō sena ūwasu'uwê hâ. Taha wa, ta norî hâ te te 're sô'reptu za'ra mono õ di za, 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ.

11 Tô sena ūwasu'uwê hâ da te dasiwi 're wë'õ za'ra mono wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ te te dapawaptob õ di za. Tawamhā, te te dapawaptob õ wamhā, te za oto dama pisutu za'ra, tizadawa nhipse na tō sena newa te te dawi ūdâ nhimiroti si, da te 're sazei pese za'ra mono da oto.

12 Taha wa, sisiti te za dazatôrî za'ra ropipa u, tō sena ūwasu'uwê hâ da te 're ūsaze za'ra mono õ norî hâ, ūwasétê si, da te dasima 're ūwê za'ra mono norî hâ.

'Re ūdasisô'reptu za'ra mono zé wasu'u

13 Wasisänawâ norî, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma, wa 're wawata u'âsi za'ra, ãma 're anomro wë wa'aba mono wa, Wanhib'apito te te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono norî hâ. 'Re ūhaimana u'âsi mono hâ ma tō marî õ uptabi ré sima aipisutu za'ra wa'wa, ūmorî'rata na te te 're asô'reptu za'ra wa'aba mono da. Tawamhā, Tipê'ëzani hâ ma tō te te aima 're anhomri 'wa, ūtême 're anomro wë wa'aba mono da. Ma tō duré ai'âma tinhib'a'uwê uptabi za'ra wa'wa. Ma tō duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, tō sena ūwasu'uwê hâ 're sazei pese za'ra wa'aba mono da.

¹⁴ Te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da, ma tō aipē'ē 're aima nharī za'ra wa'wa, īwasu'uウェ, wa te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhā, Wanhib'apito Zezu Cristuhu siré rowē uptabi ré 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, īsine rowa'a za'êtē ré.

¹⁵ Tawamhā, wasiré īsazei'wa norī, 're sazei pese za'ra wa'aba mono za, sena na wa te aima 're īrowahutu za'ra wa'aba mono hā. Uburé wamreme na duré uburé wanhimi'ui'éré na, wa te aima āma 're īrowahutu za'ra wa'aba mono zé hā te za 're īsazei pese za'ra wa'aba mo, īsarina 're anomro wē wa'aba mono da.

¹⁶⁻¹⁷ 'Re īhāimana u'âsi mono hā Wamama hā, te te 're wa'azawi pese. Te duré te te 're wa'apawapto, wapē'ē 're, 're wanomro wē u'âsi mono da, wahāimana nhiptete sina wanhimi'ē na sô 're wanhimipari u'âsi za'ra mono da, īwē zō. Taha wa, wa za Wamama wi, wa te 're rowaptērē u'âsi za'ra, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi zama, ato sina 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, duré asiptete sina īwē na si tāma 're romhuri pese za'ra wa'aba mono da, asimirowasu'u wē za'ra wa'aba na.

3

Paru norī āma īsazei'wa norī 're īmreme zusi mono zé wasu'u

¹ Wasisānawā norī, te za wa'āma 're aimreme zusi aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, te te 're wapawaptob u'âsi za'ra mono da, Wanhib'apito zadawa wasu'u hā, dahāiba mono bā da te 're wapari su'u za'ra mono da, da te 're saze za'ra mono da, asine za'ra wa'aba.

² Tazahā, aihīni da te 're saze za'ra mono õ di, īsadawa wasu'uウェ hā. Taha wa, te za duré wa'āma tāma 're aimreme zusi aba mo, te te dawi wanho'reptu za'ra da, īwasétē uptabi na si 're īdanomro mono norī wi.

³ Wanhib'apito Zezusihī si, umnhasi za'êtē di. Taha wa, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, 're sazei utōrī za'ra wa'aba mono tō da, aihāimana nhiptete sina āma 're anomro aba mono da. Duré Wa'uburé wi, īwasétē uptabi wi, te za tiwi aihāiba zawi za'ra wa'wa.

⁴ Wa norī hā Wanhib'apito āma simisutu 're wanomro mono wa, wa wa te ai'āma 're umnhasi za'ra wa'wa. Taha wa, wa aiwaihu'u za'ra wa'aba ni, tō sena, wanhimiroti zarina āma 're īanomro aba mono na hā. Tane tō, õne u'â te za āma 're anomro aba mo.

⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono wi, wa wa te 're rowaptērē u'âsi za'ra, īsimizawizé hā asina waihu'u pese za'ra wa'aba da, duré Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina asimi'ē na āma 're īaihāimana za'ra wa'aba mono zé hā asina waihu'u pese za'ra wa'aba da.

Ísazei'wa norī, tinhimarī zō te te sima 're ūromhuri za'ra mono zé wasu'u

⁶ Wasisānawā norī, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa aima roti pese za'ra wa'aba ni, ni'wam norī wi, a'â 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. Ta norī hā asiré Ísazei'wa norī nherē, wa'a u'âsi te 're hāimana za'ra. Wanhimiroti zarina 're hāimana za'ra mono õ di. Taha wa, ïhāiba zu 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za.

⁷ Wa norī hā ai'rata wahāimana za'ra wa'aba ré, wa tō āma aima asanho za'ra wa'aba ni, Ísazei'wa norī hāimanazém na hā. Siwa'ru 're wahāimana za'ra mono õ di. Mare di. Taha wa, āma aima ïwasisanho za'ra wa'aba zé hā ma tō ïwaihu'u za'ra wa'wa, ïsarina āma 're anomro wē wa'aba mono da.

⁸ Ai'rata wahāimana za'ra wa'aba ré, dasa hā wa'âbâ āna wa te 're huri mono õ di. Wa tō wa te wasima 're romhuri pese za'ra, wapatâ'â nherē, duré wawasutu nherē. Bâdâ 'rāi watobro õ ré, duré bâdâ sébré nherē, wa tō wa te wasima 're romhuri za'ra, wama 're asõprub za'ra wa'aba mono na, aima wapire za'ra wa'aba na 're wahāimana za'ra mono tō da.

⁹ Wanhib'apito wasu'u wē na, wa te aima 're ūromhuri za'ra wa'aba mono zé wa'râmi, marī na 're wapawaptob za'ra wa'aba mono da, wama 're ūru za'ra wa'aba mono zé hā, tō sena te aré tō wama 're ūru za'ra wa'aba mo. Tane nherē, marī na wa te 're rowaptêrē za'ra mono õ di, ai'rata 're wahāimana za'ra wa'aba mono ré hā. Åne wa tō aima āma asanho za'ra wa'aba ni, 're ïwahāimana za'ra mono zéb zarina, 're anomro aba mono da.

¹⁰ Ai'rata 're wahāimana za'ra wa'aba mono ré hā, wa tō åne na nasi aima roti za'ra wa'aba ni: "Ni'wa hā, romhuri te te siwi 're wē'ō mono wamhā, dame 're sai mono õ di za, mram na hā."

¹¹ Ni'wam norī hā asiré wa'aba 're ïsi'ubumroi mono norī hā, Ísazei'wa nherē, taré te, u, 're hāimana za'ra. Te te 're romhuri za'ra mono õ di, u. Taré te, u, te te dawi 're ro'wa'rutu za'ra, da te 're ūromhuri pese za'ra mono norī wi. Åne wa, wa aima āma sahu za'ra wa'aba ni, wanhimiroti na hā.

¹² Tawamhā Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa tâma roti pese za'ra ni, ta norī ma, rowē na te te 're romhuri pese za'ra mono da, tihāimana za'ra zéb da hā.

¹³ Wasisānawā norī, marī hā dama 're 'manharī wē za'ra wa'aba mono da, 're aiwa'a za'ra wa'aba mono tō.

¹⁴ Å rob'ui'éré na wa te aima ïnhari za'ra wa'aba na, ni'wa hā asiré Ísazei'wa nherē, āma 're morī wē da, te te sima wē õ wamhā, ta hā te za oto āma ïwaihu'u za'ra wa'wa. Tawamhā, ïhāiba zu āma 're anomro aba mono da, asima 're wē za'ra wa'aba mono õ di za, siséb za'ra da, ta norī hā.

¹⁵ Tane nherē, asitob'ru na āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Asisānawāi ma, 're ūroti za'ra wa'aba mono ne, te za tō tâma 're ūroti pese za'ra wa'aba mo.

Rob'ui'éré na rowasu'u 'rāsudu

¹⁶ Wanhib'apito wi, wama rowē nhomri'wai wi, wa wa te 're rowaptērē za'ra, rowē u'â hā ai'āma 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ Ōsi'uihā na wa aimā āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, ūnhib'rata na, āhā na hā: "Wa hā Paru, wa asawi za'ra wa'wa." Āne u'âsi, wa nasi dama rob'ui'éré, ūnhisi na. Āne wa aimā rob'ui'éré za'ra wa'wa.

¹⁸ Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa wa te 're rowaptērē za'ra, ūsimizawizé hā uburé aihâiba mono bâ ai'āma 're hāimana za'ra wa'aba mono da.

1 Timotiu

Paru hā Timotiuhu ma, te te ūrob'ui'érē na'rata zé

Ĩbaihā wasu'uzé

Ā ĩbaihā na Paru hā aibā ūprédupté ma, ma tō rob'ui'érē, Timotiu na ūsisi ma. Ta hā ūsazei'wa. ĩmama hā deredu, zudezu'ō. ĩna si zudezu hā. Paru hā 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono da, zahadu daro mono bâ 're morī ré, ma tō Timotiu hā ūsiré 're mo. Tawamhā Paru hā timorī na te te uzusi da, Épézu hawi watobro wamhā, Timotiu hā te tame ūsa'u nhamra. Tawamhā tame zahadu sâmra ré, ma tō ā ĩbaihā na rob'ui'érē hā Paru hā tâma time.

¹⁻² ĩ'ra Timotiu, wa hā Paru, Cristu Zezusihī zadawa wasu'u'wa, wa āma aima rob'ui'érē. Wanhib'apito wasu'uwē na te āma aipo're pu'uzéb zarina, ūsazei'wa oto 're aimorī wa, wa ĩ'ra na asisi. 'Re ūhaimana u'âsi mono hā Wanho'reptui'wa hā ma tō ūpisutu, te dama 're sadawa wasu'u mono da. Taha da, ma tō Cristu Zezusihī zama ūpisutu. Ōhō zō si, wa sô 're wanhimipari za'ra, marī ūwē uptabi hā te te wama ūpisutu za'ra zéb zarina, te te wama āma 're a'uwaitrami mono da.

Wamama ma, wa ai'āma 're ūmreme u'âsi, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zezusihī ma zama, ūsimizawizé hā ai'āma 're haimana u'âsi mono da, duré ai'āma 're pē'ezé u'âsi zahuré mono da, rowē u'âsi, āma 're aimorī da.

³ Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi u ūmorī u'âbâ, wa tō ai'āma ropti, Épézu āma a'â asâmra da. Tane da, wa za duré ūzadawa na aima āma sahu, tame a'â asâmra da. Tame ni'wam norī hā te ūsazei'wa norī ma, siwa'ru te te 're rowasu'u za'ra. Taha wa, te za a'â tame asâ, sadawa uwati za'ra da, tinhimirowasu'u hā te te sahâri pese za'ra da.

⁴ Ta norī hā te dahí'rata norī nhimirob'râzarôtō 'ratare hā te te 're 'madâ'â za'ra. Dahí'rata sidâpâsi dahí'rata nhisi wasu'u zama, te ta norī hā te te 're 'madâ'â za'ra. Taha zarina, te āma 're dasisada'âbâ za'ra. Āne wamhā, ta norī hā te te 're dapawaptob za'ra mono õ di, Wanhib'apito zazei'wa norī 're haimana wē za'ra mono da.

⁵ E marī da, wa tō āne hā aima waihu'u. Wa tō ūsimia aiwē, ūsazei'wa norī hā 're pawaptob za'ra mono da, Wamama zawi pese 'wa 're nomro mono da, dazawi pese 'wa zama. ūsazei'wa norī hā simirosa'rata wē ré si, te za 're nomro. Āne wamhā, marī te te 're ĩ'manharī waséte za'ra mono na, 'râwi

're siwē'ō za'ra mono õ di za. Wanhib'apito zazei uptabi 'wa, te za 're nomro. Tawamhā te aima īwaihu'uzéb zarina 're nomro mono wamhā, te za tō dasisawizé hā īpē'ē 're tāma 're hāimana za'ra.

⁶ Ni'wam norī hā te aima īwaihu'uzéb zarina, 're nomro mono õ di oto. Roti sena hawi, ma tō aipizari za'ra. Taha wa, te taré marī īpire õ na si āma 're sisada'âbâ za'ra.

⁷ Ta norī hā te te sima 're wē za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa, 're nomro mono da. Tane nherē, tāma waihu'u pese za'ra õ di, īsimiroti hā. Tāma waihu'u pese za'ra newa, tazahā tāma pibu prā za'ra di, te te dama 're īrowasu'u za'ra mono zé hā.

⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā, Mozési te te dama 're ī'awaihu'u mono hā wē di, da te dama āma 're īroti za'ra mono zéb da hā. Āne wama waihu'u pese za'ra di.

⁹⁻¹⁰ E 're īnomro wē mono norī ma, rotizéb da, te 're hāimana, Wamama nhimiroti hā. Mare di. Roti wē wē'ō'wa norī ma, rotizéb da, te 're hāimana. Duré rob'manhari wasétē'wa norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti wē'ō'wa norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré īwasétē norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré 'rāwi pesere dasisô 're īda'a're nhi'oto za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré uburé romhuri Wamama te hā, te te āma 're īwasétē za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré timama te te 're īsimroi mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré tina te te 're īsimroi mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré dapārī'wa norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré dahāiba na da'āma 're īsipsaihuri za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré aibâ si'uiwa dasina 're īdanhipsaihuri za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré īwada'uri zarina si pawa'âbâ āna dama romhuri'wa da, a'uwē hā da te dasiwi 're īsimi'uri za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré 're īsadawa nhipeze za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré timreme hā tō sena na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, taré te te sina 're īroti za'ra mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana. Duré roti tō senai'ō na siwa'ru, āma 're īdanomro wasétē mono norī ma zama, rotizéb da, te 're hāimana, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā.

¹¹ Roti tō sena na si, wa tō te dama āma 're aroti, Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're rowasu'u mono wamhā. Wē uptabi di, Wanhib'apito wasu'u hā. Taha da, ma tō īma pisutu, īwasu'uwē na te āma 're da'apo're pu'u mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, rowē u'âsi 're īmorī hā.

Paru hā Wanhib'apito āma īwatazém na rowasu'u

12-13 Ăhăna wa za āma īwata, Wanhib'apito Cristu Zezusihi āma hă. Ta hă ma tō īwaihu'u siro, īnhimiromhuri hă za te tāma āma 're īuwaimrami mono na hă. Taha zarina ma tō īpisutu, dapawaptom na te tāma 're romhuri mono da. Taha da, ma tō te te 're īnhiptete u'âsi. Taha wa, wa za āma 're īwata u'âsi, īma 're rowē mono wa. Wanhib'apito āma wa tō aré te āma 're wasétē aré, īmreme wasétē na. īsazei'wa norī hâiba u'âbâ, wa tō aré te tāma 're rob'manharī wasétē. Ta norī hâiba u'âbâ, wa tō aré sada 're īzahi. Wanhib'apito hă Danho'reptui'wa na 're īmorī na hă īma waihu'u õ di aré. Te duré sazei õ di aré. Taha wa, zahadu īnhimiza'rese āna 're īmorī wa, ma tō ī'āma tipē'ëzé, 'Re īhâimana u'âsi mono hă, te te ī'azâri tō da.

14 Wanhib'apito hă tinhimizawi pese zém na ma tō īpwawpto pese, te saze da, duré dazawizéb da, īma hâimana da. Aihîni Cristu Zezusihi āma 're īhâimana za'ra mono norī hă te te 're īpwawptob za'ra mono ne, ma tō īpwawpto duré.

15 Ti'ai u ma tō wei mo, Cristu Zezusi hă, 're īdanomro wasétē mono hawi te te 're da'anho'reptui mono da. Āne te dasima da te 're rowasu'u za'ra. Danhimirowasu'u hă tō sena wamhă, aihîni āma 're īdasisaze za'ra mono da hă, īma wē di. Wa hă dawasétē nhipai u, īwasédé hă sa'ëtē di.

16 Tane nherë, ma tō ī'āma tipē'ëzé, te te ī'azâri tō da, 'Re īhâimana u'âsi mono hă. E marī da. Cristu Zezusi hă ī'āma wa'a su'u õ wa, da'āma īwa'a su'u õ na, da te āma 're waihu'u za'ra mono da, za īza'u da te dasina 're īumnhasi za'ra mono norī hă, ī'rata 're dahâimana u'âsi za'ra mono da, rowē u'âsi āma.

17 Taha wa, Danhib'apito uptabi āma si wa za 're wawata u'âsi za'ra. Ta hă Apito u'âsi te dama 're sâmra, īdâ'â'õ hă, ni'wa hă niwa te te ī'madâ'â õ hă. Ōhō si Danhib'apito uptabi hă, 'Re īhâimana u'âsi mono hă. Wē uptabi wa, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra.

18-19 Duréi pese hă ma tō ni'wam norī hă Wamama zadawa hawimhă marī na aimo rowasu'u za'ra, za tāma asimiromhuri na īwaihu'u sirōmo zéb da. Taha zarina ī'ra Timotiu, wa za aimo ti'ru, da te aimo īwaihu'uzé hă asina 're 'madâ'â u'âsi mono da, roti tō senai õ da, āma 're 'wapéi u'âsi mono da. Āne te za 're aimo, āma 're 'wapéi u'âsi mono da. Roti tō sena si te za 're ī'madâ'â pese mo, Zezu Cristuhu wasu'uwē hă wa te 're īsaze za'ra mono zép si. Te za duré 're aimorī wē. Āne wamhă, aiwasétē õ wamhă, 'râwi 're asisâmri mono õ di za, aiwasétē na. Ăhăna ni'wam norī hă tiwasétē na 're sisâmri za'ra mono nherë, 're siwē'õ za'ra mono õ di. Taha wa, ma tō oto sazei utōñ za'ra, Wanhib'apito nhimiroti hă wa te 're īsaze za'ra mono zé hă.

20 Āne Imenezu norī hă te oto 're tineb zahuré, Aresâdirihi

me. Taha wa, wa tō a'â tāma hāiba za're zahuré, Satanasihima, robzei'ō hā a'â te te sina waihu'u zahuré da. E marī da. Roti tō sena upana te te dama 're rowasu'u zahuré mono tō da, taha u'âbâ te te 're wē'ō zahuré mono tō da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

2

'Re īhāimana u'âsi mono ma, 're īdamreme zusi mono zém na rowasu'u'

¹ Āhāna marī īpire na wa za aima rowasu'u. 'Re īhāimana u'âsi mono ma 're damreme zusi mono wamhā, te za uburé da'âma tāma 're damreme zusi, te te 're da'apawapto mono da. Marī zō dawi 're rowaptâ'â za'ra mono wamhā, uburé dama te za da te tiwi 're rowaptērē za'ra, marī hā te te dama 're anhomri mono da. Duré marī na dama 're sōpru mono wamhā, te za āma 're dawata za'ra.

² Danhib'apito mono bâ, dama 're īhāimana za'ra mono norī āma, te za tāma 're damreme zusi, uburé dama īpire za'ra norī āma zama. E marī da. Ta norī hā te te dama 're roti wē za'ra mono da, taha zarina 're dasi'wapé za'ra mono õ wa, rowē na dasiré 're wanomro mono da, duré dama 're wahāimana wē za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â sina.

³⁻⁴ 'Re īhāimana u'âsi mono hā Wa'anho'reptui'wa. Ta hā ma tō te te sima 're da'awē, uburé te te 're da'anho'reptui mono da. Ma tō duré te te sima 're da'awē, aihīni pese īsimiroti hā da te 're waihu'u za'ra mono da, āma 're danomro wē mono da, īsimiroti hā tō sena uptabi wa. Aihīni āma 're wamreme zusi mono wamhā, tāma rowē di. Taha wa, te za wama 're to za'ra.

⁵ Misire hāiwa āma 're īhāimana mono si, uburé Danhib'apito uptabi hā. Misire da'āwisi wē 'wa Wamama u hā. Ta hā Cristu Zezusi, aibâ na 're īhāimana mono.

⁶ Ta hā ma tō dazada sisō, uburé te te da'awa'âbâ da. 'Re īhāimana u'âsi mono hā bâdâ te te īpisutuzém na, ma tō da'awa'â. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sima 're īda'awē mono zé hā, uburé pese te te 're īda'anho'reptui mono zéb da hā, wa tō waihu'u za'ra ni.

⁷ Ta hā ma tō īpisutu, īsadawa wasu'u'wa 're īhāimana mono da, zudezu'ō norī hā te 're po're pu'u za'ra mono da, īsadawa para, Wanhib'apito wasu'u'wē na. E marī da. Wanhib'apito hā te te 're saze za'ra mono da, duré te te āma 're sasōmri za'ra mono da, īsimiroti zarina si 're nomro wē mono da, tō sena uptabi wa, īsimiroti hā. īzadawa nhipese na aimā īsiwasu'u õ di. Tō sena wa tō aimā 're īsiwasu'u.

⁸ Wa za oto aimā waihu'u, te īsima 're īda'awē mono zém na hā. Aibâ norī hā nimame 're īhāimana za'ra mono zé mono bâ te za 're mreme zusi, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Ta norī

hā dama 're hāimana wē za'ra mono wamhā, te za tāma 're mreme zusi, tāma 're simiwē za'ra mono sina, hāiwa u. Te te 're ūda'ruiwapari za'ra mono da hā, mare di. Duré tizadawa na 're ūsi'wapé za'ra mono da hā, mare di.

⁹⁻¹⁰ Pi'ō norī hā, aibā norī te te sima 're 'madâ'ā ze za'ra mono da, dama 're si'uza wamnarī za'ra mono õ di za. Duré dama 'madâ'ā ze da, 're siséré téte wē za'ra mono da hā mare di. Duré tinho'rebzui wē na si, sima 're ūsipese za'ra mono da hā mare di. Duré tinhipsisi wē na si, sima 're ūsipese za'ra mono da hā mare di. Duré da'uzazé ūwa'âbâ za'êtë na si, 're ūsi'uza za'ra mono da hā mare di. Dama rob'manharī wē zéb zô si, te za sina 're sôpré, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'ā'wa na 're ūsiwasu'u za'ra mono zéb zarina.

¹¹ Ūsazei'wa norī 'madâ'ā'wa norī hā te te dama 're rowahutu za'ra mono ré, te za pi'ō norī hā ari'iwi te te 're wapari za'ra. Ūmadâ'ā'wa norī zapari 're ūhāimana za'ra mono na te za 're si'madâ'ā za'ra pi'ō norī hā, ari'iwi te te 're ūwapari za'ra mono da hā.

¹²⁻¹³ Pi'ō norī hā aibā norī ma, te te 're ūrowahutu za'ra mono da hā, mare di. Aibā norī ma, timreme pire na 're si'madâ'ā za'ra mono õ di za. Ari'iwi te za 're si'ubumro, pi'ō norī hā. E marī wa, wa ãne aimā waihu'u. 'Re ūhāimana u'âsi mono hā ma tō aibā hā poto na'rata, Adā na ūisisi hā. Taha za'u si ma duré pi'ō hā poto, Ewa hā.

¹⁴ Pi'ō si, Wa'uburé nhimiroti hā tō senai'õ na te te waihu'u õ di. Tanei õ di, Adā hā. Pi'ō si Wa'uburé nhimiroti hā tō senai'õ na te te ūwaihu'u õ zéb zarina, ma tō Wamama nhimiroti na upa na'rata.

¹⁵ Tane nherē, pi'ōi mono bâ hāimana wē na 're hāimana za'ra mono wamhā, tāma 're rowē za'ra mono di za. Wanhib'apito umnhasi sina, te za 're hāimana za'ra. Te za duré te te 're dazawi pese za'ra. Hāimana wē uptabi na te za dama 're hāimana za'ra. Tawamhā, ūwasā hā ãma 're sépu'u za'ra mono wamhā, ūra hā tāma 're rere'e wē mono da, te za Wamama hā te te 're anho'reptu, pi'ō norī hā.

3

Wanhib'apito zazei'wa norī 'madâ'ā'wa na rowasu'u

¹ Ā hā te aimā ūwaihu hā, tō sena uptabi. Āté ni'wa hā te za sima wē, ūsazei'wa norī hā te te 're 'mai'madâ'ā mono da. ãne wamhā, te te sima ūwézé hā wē di, da'madâ'ā na te te 're ūmairomhuri mono da hā.

² Ūsazei'wa norī 'madâ'ā'wai mono bâ, te za 're hāimana wē za'ra. Tawamhā, ūwasédé hā da te ãma 're ūsa'ra mono da hā, mare di. Timro uptabi si te za te te sima 're 'madâ'ā za'ra, misi haré. Hāimana préдум na te za dama 're hāimana za'ra. Tiwasétē wi te za sina 're siptete u'âsi za'ra, 're nomro wē

mono da. Te za duré dama 're hâimana wẽ za'ra. Duré ïtëme 're dasihutu mono wamhã, te za te te 're da'mazasi su'u za'ra. Duré roti na rowaihu hã te za tâma 're hâimana za'ra, te te âma 're ïdapawaptob za'ra mono zéb da hã.

³ Duré âzézei'wa, 're nomro mono õ di za. Duré da'ahâri zei 'wa, 're hâimana za'ra mono õ di za. Simizawi pese uptabi na, te za dama 're hâimana za'ra. Duré rob'uiprazéb zô si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra mono õ di za.

⁴ Ti'ra norï hã te za duré te te 're pawapto pese za'ra, timama mreme si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, timama hã ïsimiroti na te te 're wazéb za'ra mono da.

⁵ Da'madâ'â'wa norï hã ï'ra norï hã tâma 're nomro wẽ mono da, te te 're pawapto pese za'ra mono õ nherë, e niha te za tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono zazei'wa norï hã te te 're pawaptob za'ra duré, 're nomro wẽ mono da, ta norï zama. Te te 're pawapto waihu'u za'ra mono õ di za.

⁶ Ni'wa hã Wanhib'apito te te ïsazerzém na âma ronomro õ nherë, da'madâ'â'wa na 're 'mai'hâimana mono õ di za. E marï wa. ïsazeté'wa hã da'madâ'â'wa, 're 'maimorï wamhã, âté da'madâ'â'wai wa, te za 'râwi sina 're 'maiwata, tipire na taré. Åne wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wa'uburé norï nhib'apito hã 'râwi sina 're wata mono wa, te te ïwë'õ ne, te za ta hã wë'õ.

⁷ ïsazei'wa norï 'madâ'â'wai mono bâ te za dama 're hâimana wẽ za'ra. Åne wamhã, dama 're ïhâimana wẽ mono zém na te za ïsazei'õ'wa norï zama te te dama 're wasu'u wẽ za'ra. Dama 're hâimana wẽ za'ra mono õ wamhã, te za damreme hã te te sina 're 'râ'õtõ za'ra. Åne wamhã, wa'uburé norï nhib'apito te te da'âma sima ïroti wasété zé hã te za te te sina 're 'mai'uwaimrami tâma, da'madâ'â'wa norï hã.

Dapawapto'wa norï wasu'u

⁸ Dapawapto'wai mono bâ te za 're hâimana wẽ za'ra. Duré âzézei'wa na 're hâimana za'ra mono õ di za. Rob'uiprazéb zô si mreme si'ahâ na 're hâimana za'ra mono õ di za.

⁹ Wanhib'apito nhimiroti hã aré dama sa'rese õ nherë, ma tô oto te te dama 're awaihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, da te âma 're ïsaze za'ra mono zéb da hã. ïsimiroti hã tô sena wa, te za dapawapto'wa norï hã te te 're 'madâ'â pese za'ra, hâimana wẽ sina. ïwasu'uwë hã tô sena na te za te te 're saze za'ra. Åne wamhã, 'râwi tipë'õ na 're siwë'õ za'ra mono õ di za, tô sena na te te 're ïsaze za'ra mono õ na hã.

¹⁰ Dapawapto'wa da, da te dasiwi pisutu õ ré hã, te za a'â da te dasiwi 're 'mai'madâ'â, dama 're ï'mai'hâimana wẽ mono zô. Tawamhã dama 're 'mai'hâimana wẽ mono wamhã, te za oto dapawapto'wa na 're 'mai'hâimana.

¹¹ ïmro zama te za dama 're hâimana wẽ, pi'õ hã. Damreme hã ïwë'õre na te te dama 're robzanhamri mono õ di za.

Hâimana prédup sina te za dama 're hâimana. Tiwasété wi, te za sina 're siptete. Hâimana nhiptete na, te za 're hâimana.

¹² Dapawapto'wai mono bâ timro uptabi si te za sima te te 're 'madâ'â pese za'ra, misi haré. Duré ti'ra norî hâ te za te te 're 'madâ'â pese za'ra, 're nomro w  mono da. Dur  ubur   s r w   ma  s r   re  h imana za'ra mono nor  zama, te za te te 're 'madâ'â pese za'ra, ta nor  zama 're nomro w  mono da.

¹³ Dapawapto'wa nor  hâ te te 're dapawapto w  za'ra mono wamh ,  simipawapto w  na te za da te 're wasu'u w  za'ra.  ne wamh , mreme nhis b  na te za dur  dama 're siwasu'u za'ra, Cristu Zezusi hâ te te 're  s aze za'ra mono z m na h .

Wanh 'apito wasu'u w  h  dama  s h 'r z  wasu'u

¹⁴⁻¹⁵ At me  ma  w si su'u da h   ma w  nher ,  ma  w si su'u   na d ' sina, wa  ne na  ma aima rob'ui' r . E mar  da. Niha dama 're  w h imana za'ra mono z b da na waihu'u da. Wa nor  h  'Re  h imana u' si mono 'ra, wa 're wanomro.  s b'a'u w , wa oto 're wah imana za'ra, daro mono b  wa te 're  s aze za'ra mono h . Wanhib'apito nhimiroti h  t  sena wa,  s azei'wa mono b  wa za wa te 're 'madâ'â u' si za'ra.  ne har  te za dama 're h imana u' si, da te  ma 're  s aze za'ra mono z b da h .

¹⁶ T  sena Zezu Cristuhu wasu'u w  h  w  uptabi di, ar  dama sa'rese   nher , Wamama h  te te oto dama  h 'r  h  wa te 're  s aze za'ra mono z  h ,  ma 're  wanomro w  mono z b da h .  ne te te dama  w ihi'u'uz  h :

"A'u w  na ma podo, ti'ai  ma.

Dur  t  sena  ra 're  mor  w  uptabi na, ma t  Tip ' zani na dama waihu'u za'ra.

Dur  h iwa  ma 'Re  h imana u' si mono ma romhuri'wa nor  h  ma t  tit mo na 'madâ'  za'ra.

Dur  a'u w  mono b  're  d ah imana za'ra mono nor  h  ma t   wasu'u w  na da te 're dapo're pu'u za'ra, daro mono b .

Ma t  dur  da te dasina 're umnhasi za'ra.

Dur  row  uptabi u ma t  mo, h iwa u."

 ne Zezu Cristuhu wasu'u w  na Wamama h  te te dama  w ihi'u'uz  h .

4

Danhimiroti senai'  na rowasu'u

¹ 'Re  h imana u' si mono h , Tip ' zani na ma t   ne dama waihu'u: "Rob'r asutuz b u romhuture wapsi, te za ni'wam nor  h   z dawa para   nher , r  me za'ra, Zezu Cristuhu nhimiroti h  ar  te te 're  s aze za'ra mono z  h .  h iba'  nor  nhimiroti h  t  sena newa te za te te 're wapari za'ra,

wa'uburé norí nhimiroti zarina 're nomro mono da oto." Āne ma tō dama waihu'u.

² Wa'uburé nhimiroti hā te za te te datēme 're ropé, aibâ norí zadawa hawi. Aibâ norí hā roti tō sena na te te dama 're rowasu'u za'ra mono newa, te sadawa nhipepe na te te dama 're rowasu'u za'ra. Tane nherē, ta norí hā 'rāwi 're siwaihu'u za'ra mono õ di, tizadawa nhipepe na hā.

³ Ta norí hā te za dasina 're ūdamro za'ra mono zé hā dawi sawi za'ra, dasina 're damro za'ra mono tō da, dasiwaprosi 're dahāimana za'ra mono da. Te za duré dasazé hā dawi sawi za'ra, marí mono bâ 're dasaihuri tō mono da, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā uburé dasazé hā te te apoto mono nherē, āma 're ūdasaihuri mono zéb da hā. ūsazei'wai mono bâ wama waihu'u pese za'ra di, dasazém na ūsimiroti hā. Āne wa, sōpru wa, āma 're wawata za'ra mono pari, wa za ūsimipoto na 're wasaihuri.

⁴⁻⁵ Uburé dasazé hā wē di, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimipodo hā āma 're ūwasaihuri mono zéb da hā. Wē wa, wa te wasiwi 're wē'õ za'ra mono õ di za, āma 're wasaihuri mono tō da hā. Sōpru wa, āma 're wawata za'ra mono sina, wa za āma 're wasaihuri, ūwē na te te nharí wa, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā. Āne wamhā, tāma wē di, ūsimipoto na 're ūwasaihuri mono zéb da hā.

⁶ Tawamhā uburé te aimā ūwaihu'uzéb zarina si, te za wasiré ūsazei'wa norí ma 're ūwaihu'u mo. Āne wamhā, Cristu Zezusihī ma, romhuri wē 'wa, te za tō 're aimo. Wanhib'apito nhimiroti hā wa te 're ūsaze za'ra mono zéb zarina, 're aimorí u'âsi sina, te za tāma 're ūwaihu'u u'âsi za'ra mo, roti tō sena zarina zama, āma 're aimorí u'âsi ne. Ōhō na si 're aimorí wamhā, asiptete sina te za 're aihāimana mo, Wanhib'apito āma hā.

⁷ Dahi'rata norí nhimirob'rāzarōtō 'ratare hā 're wapari mono õ di za. Ta norí hā ūsazei'õ'wa norí te hā, tarére. Ta hā te za asima 're ūmadâ'â pese mo, 're aihāimana wē mono da, Wamama nhimiroti zarina.

⁸⁻⁹ Āne wa za duré aimā waihu'u. Āté ni'wam norí hā te za te te sima 're pisutu za'ra, 're sihāiba wairob za'ra mono da, dahāiba wairobzé hā wē wa, dahāiba ma hā. Āne hā dama 're rowē za'ra mono nherē, 'Re ūhāimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're danomro wē mono da, da te dasima 're pisutu pese za'ra mono wamhā, dama 're rowē uptabi za'ra mono di za. Rowē na te za āma 're danomro, ti'ai āma, hāiwa āma zama. Tō sena wa tō aimā rowaihu'u. Āhā wasu'u hā tō sena wa, aihīni te za da te āma 're saze za'ra.

¹⁰ Taha da, wa za sada 're wanhiptete u'âsi za'ra, wa te 're dapawaptob za'ra mono da, da te āma 're saze za'ra mono da. 'Re morí u'âsi wa, wa tō wasina wa te 're umnhasi za'ra, te te 're wapawaptob u'âsi za'ra mono da. Ta hā uburé

Danho'reptui'wa, te 're hâimana. Ōsazei'wai mono bâ te za tô te te 're wa'anho'reptu.

¹¹ Taha wa, uburé te aima ūawaihu'uzém na te za ōsazei'wa norî ma 're ūawaihu'u mo, asimiroti pire sina.

¹² Aihâiba prédu pese õ nherê, te za 're aimorî wë, aiprédu pese õ wa, asimiroti na ōsazei'wa norî hâ te te 're aiwë'õ za'ra mono tô da. Te za dama 're asanho mo, aimreme wë na, duré dama aihâimana wë na, duré asimizawi pese na, duré asimirosa'rata wë na. Taha na, te za dama 're asanho mo, asirâ zarina 're nomro wë mono da, ōsazei'wa norî hâ.

¹³ Nimahâ na wa za ãma atême wi. Ma'ápé, ãma atême ūwisi õ ré hâ, dama 're sôré u'âsi mono za, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hâ. Te za duré Wanhib'apito wasu'uwë na dama 're ūrowasu'u u'âsi mo. Te za duré 're ūdapawaptob u'âsi mo, ūsimiroti zarina 're danomro wë mono da. Taha da, te za asina 're ūmadâ'â u'âsi mo.

¹⁴ Marî ūwë hâ ma tô Wamama hâ aipê'ë 're aimarî tisô, ãma 're ūdapawaptob mono zéb da hâ. Hâiwa hawi te te tâma ūawaihu'u za'ra zém na, ma tô ūsadawa wasu'u'wa norî hâ aimarî waihu'u za'ra, ūwë hâ za te te aimarî ūsômri na. Duré ma tô da'madâ'â'wa norî hâ, tinhib'rada hâ ai'âma sa'ra za'ra, ai'râ nhisiwi. Taha ré ma tô 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ ūwë hâ aimarî tisô. Taha zarina, te za asina tâma 're ūwaimrami u'âsi mo, dapawaptom na, asimiromhuri hâ Wamama ma.

¹⁵ Uburé te aimarî ūwaihu'u mono zéb zarina, te za asina 're ūmadâ'â u'âsi mo. Ôhô si te za asima 're ūpisutu pese mo, asina 're ūwaimrami mono zéb da si. Âne wamhâ, dapawaptom na rowaihu hâ asima ãma 're ūsa'êtë mono na te za da te ai'âma 're waihu'u za'ra.

¹⁶ 'Re aimorî wë da, duré ūwaibaba si dama 're sadawa wasu'u mono da, te za 'râwi 're asi'madâ'â pese mo. Âne wamhâ, te za 're asisô'reptui u'âsi mo. Aiwapari'wa norî zama, te za 're ūanho'reptui u'âsi mo.

5

Ōsazei'wa norî pawaptobzém na rowasu'u

¹ Äté aibâ ūprédu hâ te za tihâimanazém na 'mai'upa. Âne wamhâ, aimreme ūpire na tâma nhari õ di za. Aimama ma, 're aimreme wë mono ne, te za duré aimreme wë na 're ūpawaptob mo, 're morî wë da oto. Duré ūpréduptém norî hâ te za aimreme wë na 're ūapawaptob mo, aimreme wë na ano norî hâ 're ūapawaptob mono ne.

² Duré pi'õ ūpréduptém norî hâ te za aimreme wë na 're ūapawaptob mo, aimreme wë na ana hâ 're ūpawaptob mono ne. Duré pi'õ ūpréduptém norî hâ te za aimreme wë na 're ūapawaptob mo, aimreme wë na si aihidiba norî hâ 're

ĩ'apawapto mono ne. Aiprédup sina te za ta norĩ ma 're aihâimana mo.

³ Pi'õi mrotõ norĩ pawapto'wa da hã ni'wai õ uptabi wamhã, te za marĩ na 're ĩ'apawapto pese mo.

⁴ Pi'õi mrotõ 'ra norĩ hã 're hâimana za'ra mono wamhã, tiwarahuzé wa'rãmi, te za tina hã marĩ na te te 're pawapto pese za'ra. Duré pi'õi mrotõ nnihudu norĩ hã 're hâimana za'ra mono wamhã, tiwarahuzé wa'rãmi, te za ti'rata norĩ hã marĩ na te te 're pawapto pese za'ra. Äne te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina te te tãma ãma 're uwaimrami za'ra, äne si tãma wẽ wa.

⁵ Pi'õi mrotõ hã äté siwaprosi te 're 'manhamra. Ìpawapto'wa da hã, ni'wai õ uptabi di. Tane wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zô si, te za 're simnhasi, marĩ na te te 're pawapto mono da. Bâtâ na te za tãma 're mreme u'âsi, barana zama, marĩ na te te 're pawapto mono da.

⁶ Pi'õi mrotõ hâiba amo hã, äté äne 're 'maihiimana mono õ di za. Äté marĩ zô si te za sina 're simnhasi u'âsi. Äne wamhã, ïpë'ë 're dâ'â u'âsi ne, te za oto 're 'maimo.

⁷ Taha wa, te za tãma 're ĩroti pese za'ra mo, ïsazei'wa norĩ ma, ïmrotõ norĩ ãma te aima ĩroti mono zé hã te te siwi 're 'madâ'â pese za'ra mono da. Tawamhã ïsazei'wa norĩ hã damreme hã te te sina 're 'rã'õtõ za'ra mono õ di za.

⁸ Äté ni'wam norĩ hã tinhimarĩ na te te 're pawapto pese za'ra mono õ di za, tisisänawã norĩ hã. Äté ïsõrõwa 're, 're ïhâimana za'ra mono norĩ zama, te te 're pawaptob za'ra mono õ di za. Äne wamhã, Wanhib'apito nhimiroti zarina te te 're pawapto pese za'ra mono õ wamhã, te aré ïsazei'õ'wa ne oto 're nomro. Äne wamhã, te te 're ïpawaptob za'ra mono õ na, te aré ïsazei'õ'wa norĩ hã 'rânhipa za'ra, tihâimana wasété na hã.

⁹⁻¹⁰ Pi'õi mrotõ hâiba tém norĩ nhisi na 're rob'ui'éré za'ra mono õ di za, pi'õi mrotõ si'hi norĩ nhisi zu hã. 60 na ãma 're wahub za'ra mono parip si, te za ïsisi na da te 're rob'ui'éré za'ra, ti'amo'aba si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, duré ti'ra norĩ hã te te 're warahu wẽ za'ra mono wamhã, duré te te 're da'mazasi su'u za'ra mono wamhã, duré dawi 're sipa zawi za'ra mono ãna, ïsazei'wa norĩ ma, te te 're romhuri za'ra mono wamhã, dapara upsõ na zama, duré robzei'õ na 're ïdanomro mono norĩ hã te te 're pawaptob za'ra mono wamhã, duré simi'ë na te te dama 're 'manharï wẽ u'âsi za'ra mono wamhã. Äne wamhã, pi'õi mrotõ norĩ hã dama waihu'u pese za'ra di za, te te 're ïdapawaptob za'ra mono na, siwapptom na. Tawapsi, te za ïsisi na da te 're rob'ui'éré za'ra, pi'õi mrotõ si'hi norĩ nhisi zu.

¹¹ Pi'õi mrotõ hâiba tém norĩ nhisi na ïhi norĩ nhisi zu, ãma 're rob'ui'éré za'ra mono õ di za. E marĩ wa. Äté hâiba téb

uptabi ré, 're mrotō za'ra mono wa, te za te te sima 're wē uptabi za'ra, timro na te te 're sahu za'ra mono da. Äté Cristuhu ma si te te 're romhuri za'ra mono da, te te sima 're wē uptabi za'ra mono õ di za oto.

¹² Tawamhā timro na te te äma 're sahu za'ra mono wamhā, Cristuhu ma, te te sina 're ūroti za'ra mono zé hā äma 're nomro mono õ di za oto. Taha wa, äté te za oto da te dasiwi 're wē'õ za'ra, äma 're sôpré u'âsi mono õ wa.

¹³ Duré pi'õi mrotō hâiba tém norñ nhisi na ïhi norñ nhisi zu, 're rob'ui'éré za'ra mono wamhā, äté dawaptom na te za dama 're wa'a za'ra. Äté sihâiwi na te za 'ri babap si oto 're nomro, mro õ wē te. Äté marñ te te wapari wamhā, te za te te dama 're rowasu'u za'ra. Äté aimawi timreme na te za te dawi äma 're ro'wa'rutu za'ra. Äté marñ na taré 're sôpré mono äna, te za te te dama 're rowasu'u za'ra.

¹⁴ Taha wa, wa tô ïsima wē za'ra, duré apâ timro na te te 're sahu za'ra mono da, pi'õi mrotō hâiba tém norñ hā. Te za duré apâ 're 'ra za'ra. Tawamhā tinhoröwa äma te za ti'ra norñ hā te te 're 'madâ'â pese za'ra. Äne dama 're hâimana wē za'ra mono wamhā, damreme hā te te sina 're 'rã'õtõ za'ra mono õ di za, wazawi'õ'wa norñ mreme hā.

¹⁵ Äne wa tô aimai waihu'u. E marñ wa. Ni'wam norñ hā ma tô wairé, pi'õi mrotō norñ hā, Wanhib'apito nhimiroti wē nhiti, Satanasihi nhimiroti si te te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha wa, wa tô äne na aimai waihu'u.

¹⁶ Pi'õ hā ïsazei'wa 're 'maimorñ wamhā, te za pi'õi mrotō hā marñ na te te 're 'maipawaptob u'âsi, tina wamhā, ti'rata wamhā. Äne wamhā, rosa'rata pire hā pi'õi mrotō norñ äma te te äma 're sépata za'ra mono õ di za, ïsazei'wa norñ hā. Tâma waihu'u pese za'ra di za, pi'õi mrotō hā 'ra äna 're ïhâimana za'ra mono norñ si te te 're ïpawaptob za'ra mono da hā.

ïsazei'wa norñ 'madâ'â'wai wasu'u

¹⁷⁻¹⁸ Aibâ norñ hā ïsazei'wa norñ te te 're 'madâ'â wē za'ra mono wamhā, te za ïwa'râmi marñ ïwē hā te te tâma 're sômri za'ra, ïsazei'wa norñ, siré 're ïsî'rã'õtõ mono norñ hā. Cristuhu wasu'uwē na te te tâma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, duré ïsimiroti wasu'u na te te 're pawaptob za'ra mono wamhā, marñ hā ïwē hā sa'ëtë na te te tâma 're ïsômri za'ra mono da hā, wē di. Äne hā wa tô waihu'u za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata hawimhā, äne:

"Powawê hâ aro 'rã ne tipara na dasazéb da, te te aimai 're sub za'ra wa'aba mono ré hā, 're wata wasisi za'ra wa'aba mono õ di za, 're sailhuri tô mono da."

Äne hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré 'rada hâ. Duré ïsimiroti hâiba amo hâ äne:

"Romhuri'wa norī hā te te dama 're romhuri za'ra mono wamhā, tō ūwaibaba te za da te 're pawa'âbâ za'ra."

Taha zarina te za ūsazei'wa norī hā da'madâ'â'wa norī hā te te 're pawaptob za'ra asa, marī na.

¹⁹ Āté da'madâ'â'wai ãma te za ni'wa hā ūwasédé hā ãma tihi. Tawamhā, siwaprosi te te ãma hiri wamhā, wapari õ di za, ūmreme hā. Āté si'ubdatō te za ãma sisadawa waptob za'ra, ãma ūmadâ'â'wa norī hā, ūwapari'wa norī hā. Āté maparane te za ãma sisadawa waptob zahuré. Āne wamhā, da'madâ'â'wa zô te za aihâ, ūhaimanazém na sadawa pibu da.

²⁰ Tawamhā tō sena ūwasédé hā te te 'manharī wamhā, te za ūsazei'wa norī nho'a tâma ūroti, ūwasétē na te te ãma sahu tō da. Danho'a te za tâma ūroti, ūsipai u da'madâ'â'wa hâiba amo norī hā sina 're hâtâ'â za'ra mono wa, ūsine ūwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono tō da, ta norī hā.

²¹ Da'madâ'â'wa hā aima sawi uptabi nherē, te za danho'a tâma ūroti, ūwasétē na te te ãma sahu tō da. Asimiroti na 're da'mairēme mono õ di za. 'Re ūhaimana u'âsi mono hā te we te te 're wa'ab'madâ'â, Cristu Zezusih me. Hâiwa ãma romhuri'wa norī zama, te duré te te we 're wa'madâ'â za'ra, 're ūnomro wē mono norī hā. Taha wa, ta norī nho'a 're wanomro mono wa, da'madâ'â'wa norī ãma te aima ūroti mono zé hā te za 're ūmadâ'â pese mo.

²²⁻²⁵ Āne wa za duré aima waihu'u. ūsazei'wa norī 'madâ'â'wa da, da'maipisutu da wamhā, asapa'abâ da'maipisutu õ di za, aiwara sina. Asapa'abâ asib'rada hā da'râ nhisiwi 're aza'ra mono õ di za, Wanhib'apito ma, romhuri'wa da, 're da'apisutu mono da. E marī wa, wa ãne aima waihu'u. Asimipisudu hā dama 're hâimana wē prâ za'ra mono wamhā, ūsabâdâ da te dasiwi 're aiwê'õ za'ra mono õ'umnhasite. Te za 'râwi 're asi'madâ'â u'âsi mo, asimiroti na duré aihaimanazém na 're upa tō mono da.

Wa za a'â aima waihu'u, asi'ãma waihu'u da. Â si 're hâsi mono nherē, te za oto uwa 'râi wa'u ūsé hā syry na 're ūhâsi mo, ãma 're asiwede mono da. E marī da. 'Re asai mono wa, 're adi'izé u'âsi tō mono da. Aihâzé hā te te aimrami siwapto wa, asib'uwa na 're aimorī wa, te za 're ūhâsi u'âsi mo, syry na.

Āne wa za duré aima waihu'u, da'madâ'â'wa da, asapa'abâ 're ūda'apisutu mono õ zém na hā za. Āté ni'wam norī hā sô'awi ūwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, ūwasétē na dama waihu'u pese za'ra di za, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā bâtâ na dahaimanazém na te te da'awaihu'u õ ré hā. Āté nimahâ na si te za ta norī hā ūwasétē na da te 're waihu'u za'ra. Āté ni'wam norī hā te te dama 're ūmanharī wē za'ra mono zém na, dama waihu'u pese za'ra di za. Āté nimahâ na si te za ta norī hā da te 're waihu'u za'ra, te te dama 're

ĩ'manharĩ wẽ za'ra mono zém na. ãne wa, wa tô ãne na hã aima roti, asapa'abâ 're da'apisutu tõ mono da, da'madâ'â'wa da hã.

6

¹ Íwada'uri zarina si, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norĩ hã te za titede'wa hã ïsimiroti na te te 're wazéb za'ra. ãne 're haimana za'ra mono õ wamhã, ãté te za 'Re ïhaimana u'âsi mono nhisi na da te ãma 're wasété za'ra. ãté wa'âma zama te za duré da te 're wasété za'ra, ïsazei'wa norĩ ma, wa te 're roti wasété za'ra mono newa.

² ãté pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norĩ tede'wa hã te za ïsazei'wa 're 'maimo. E tawamhã ïmreme hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono õ di za, ïsisänawã ne tâma 're 'maihiimana mono nherë, ïtede'wa hã. Mare di. ïsimiroti na te za te te 're wazéb za'ra. ïsazei'wa 're 'maimorï wa, duré tâma sawi pese za'ra wa, te za titede'wai ma, te te tâma 're romhuri wẽ uptabi za'ra. ãne na te aima 're ïroti mono zéb zarina, te za ïsazei'wa norĩ ma 're ïaroti pese mo, ãma 're nomro wẽ mono da.

³⁻⁵ ãté ni'wam norĩ hã aimawi na te za ïsazei'wa norĩ ma te te tâma 're rowasu'u za'ra. ãté Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimiroti na te te ãma 're saze za'ra mono õ di za, ta norĩ hã, tô sena nherë, Wanhib'apito nhimiroti hã rowë na ãma 're ïdanomro mono zéb da hã, duré dawë na si ãma 're ïdanomro mono zéb da hã. ãne wamhã, roti tô sena hã tâma waihu'u za'ra õ di za. Taré te za tinhimiroti wẽ na 'râwi sina 're wata za'ra. Ta norĩ ma, wẽ di, marī wasu'u na 'râwi ãma 're ïsisada'âbâ za'ra mono da hã, duré 'râwi timreme na 're ïsi'wapé za'ra mono da hã. Taha zarina, te za tisi'ruiwapari na te te sima ãma 're wa'râmi za'ra, ãma 're sisada'âbâ za'ra mono da. Te za duré te te 're dawasu'u wasété za'ra. Te za duré si'âma te te 're rosa'rata wasété za'ra. Roti tô sena hã tâma waihu'u pese za'ra õ wa, roti tô sena zarina si te te 're rosa'rata wẽ za'ra mono õ di za. Ta norĩ hã te te sima 're rosa'rata siwamnarï za'ra, ïsazei'wa norĩ hã rob'uiprazé hã te te tâma 're sõmri za'ra mono da, ïsimirowasu'u wa'râmi, sibro pese na 're haimana za'ra mono da.

⁶ 'Re ïhaimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa, 're wanomro mono wamhã, duré marī zô si wasima 're wanhopré mono ãna 're wanomro mono wamhã, wama 're rowë uptabi za'ra mono di za.

⁷ E rob'uiprazé ma tô wazababa 're wairébé, wana dub're hawi 're wapoto za'ra mono wamhã. Mare di. Wa'ubana wa tô 're wapoto za'ra. Duré 're wadâ'â za'ra mono wamhã, e wanhimarī hã wa za wasiré wa te 're 'wasari. Mare di.

⁸ Taha wa, ti'ab ré, wasai ré 're wahaimana za'ra mono wamhã, duré wa'uza ré 're wahaimana za'ra mono wamhã,

marī zō si wasima 're wanhopré za'ra mono õ di za, marī na wa te wasima āma 're ūrowē za'ra mono zéb da hā.

⁹ Rob'uiprazéb zō, da te dasima 're rosa'rata siwamnarī u'āsi za'ra mono wamhā, ãté te za da da te 're wapari za'ra, rob'uiprazém na wa'uburé te te dama 're ū'aroti wasétē mono zé hā. Āne wamhā, ãté ūsimiroti hā da te 're rēme waihu'u za'ra mono õ di za oto. Ñaté rosa'rata āna te za ūsimiroti zarina, marī zō si oto da te 're rob'ruiwapari za'ra, marī wasétē zō zama. Āne wamhā, te za oto dawi tirobzei'õ pese za'ra. Rowē u'āsi 're ūdanomro mono zé hā tāma 're hāimana za'ra mono õ di za oto.

¹⁰ E marī wa. Rob'uiprazéb zō si, da te dasima 're rosa'rata za'ra mono wamhā, siwa'ru te za marī hā ūwasédé hā da te 're 'manharī za'ra. Ni'wām norī hā roti wē hā aré te te 're ūsaze za'ra mono zém hawī, ma tō 're sipa za'ra, rob'uiprazéb zō si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra mono wa. Ta norī hā te oto robzei'õ si te te 're sépata za'ra.

¹¹ A hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ta norī ne 're aimorī õ di za. Te za 're aihāimana wē u'āsi mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina si. Õhō si te za 're ū'madâ'ā pese mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono si, ai'āma 're siwārī u'āsi mono da. Te za duré 're ūda'azawi pese mo. Rowasédé hā taré da te aima 're 'manharī za'ra mono nherē, asiptete sina te za Wanhib'apito āma 're aimorī u'ā. Atoi u'āsi te za 're aimo. Taha na si 're aimorī da, te za asina 're ū'madâ'ā u'āsi mo.

¹² A hā ūsazei'wa, 're aimorī wa, te za sô 're así'wapéi u'āsi mo, 're ūaimorī wē zéb zō, rowē u'āsi 're aihāimana u'āsi mono zéb da hā, hāiwa āma hā asina uwaimrami da. Taha da, ma tō bâtâ na aipisutu 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, da'ahâ norī nho'a ūsazei'wa na asiwaihu'u wē zém na.

¹³⁻¹⁴ Āhāna, wa za aima pisutu, uburé te aima ūroti mono zé hā asina 're ūmadâ'ā u'āsi mono da. 'Re ūhāimana u'āsi mono nho'a, wa aima pisutu, ti'ai āma 're ūdanomro mono zé hā te te dama 're ūapisutu mono nho'a. Cristu Zezusihi nho'a zama wa aima pisutu, Pōsi'u Piratuhu ma, tihāimanazém na ūsiwaihu'u wē nho'a zama. Uburé te aima ūroti mono zé hā te za asina 're ūmadâ'ā u'āsi mo, apâ we ūmorizéb u, Wanhib'apito Zezu Cristu hā. Asina 're ūmadâ'ā u'āsi mono wamhā, tawamhā da te aima 're nharī za'ra mono õ di za, asina 're ūmadâ'ā mono õ zém na hā.

¹⁵ Bâdâ te te ūpisutuzém na te za 'Re ūhāimana u'āsi mono hā tāma tinhā, apâ wei morī da, Wanhib'apito hā. Wē uptabi di, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā. Õhō si uburé Danhib'apito uptabi. Uburé ti'ai āma danhib'apito norī nhipai u, pire uptabi di. Uburé dama ūpire norī nhipai u, pire uptabi di.

¹⁶ Õhō si siwaprosi 're ūmorī u'ā hā. Ta hā, rowa'a za'ëtē na

te 're hâimana u'âsi. Taha wa, ni'wa hâ ïtëme ïsébré da hâ mare di. Da te dasiwi ïhâiba pibu da hâ, mare di duré. Ta hâ wê uptabi di. Waihu'u pese di duré. Taha wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.

¹⁷ Åne te za duré ïsibrob ahâ norï ma 're ï'aroti mo, sibrob ahâ wê te, 'râwi sina 're wata tõ za'ra mono da. Danhibro hâ dama 're hâimana u'âsi za'ra mono õ di za, dama ãma 're ïrowë za'ra mono zéb da hâ. Taha wa, tinhibrop si te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za. 'Re ïhâimana u'âsi mono zô si, te za 're simnhasi za'ra, taha si, marî wê na uburé wama 're sôpru mono wa, wama ãma 're ïrobze za'ra mono zéb da hâ.

¹⁸ Åne te za duré ïsibrob ahâ norï ma 're ï'aroti mo, te te dama 're 'manharî wê u'âsi za'ra mono da. Te za duré uburé marî wê na dama 're sôprub za'ra. Te za duré simi'ë na marî na te te 're dazari u'âsi za'ra.

¹⁹ Åne wamhâ, ïte uptabi da hâ te za marî hâ ïwë hâ sô 're simi'wara u'âsi za'ra, niwab da hâ. Duré rowë u'âsi te za ta norï hâ 're hâimana u'âsi za'ra, hâiwa ãma.

²⁰⁻²¹ Timotiu, ma'äpé roti hâ tô sena si asina 're 'madâ'â u'âsi mono za, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te aimâ ïwaihu'uzé hâ, ãma 're ïda'apawpto mono zéb da hâ. Ni'wam norï hâ taré te dama 're siwasu'u za'ra, roti tô sena hâ tâma ïwaihu'u za'ra na hâ. Tane nherë, Zezu Cristuhu nhimiroti hâ wa te 're ïsaze za'ra mono zém hawi, ma tô ta norï hâ 're sipa za'ra. Ta norï hâ te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zé hâ, Wanhib'apito nhimiroti zarinai õ di. Taha wa, roti tô senai'ore wi, te za asina 're asiptete u'âsi mo, 're wapari tô mono da.

Wa ïsimâ aiwë za'ra wa'wa, rowë u'âsi 're anomro aba mono da, Wamama te te 're ï'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si.

2 Timotiu

Paru hā, maparane āma te te duré īrob'ui'érézé, Timotiuhu ma Ībaihā wasu'uzé

Ā ībaihā na ma tō Paru hā Timotiuhu ma tinhimi'ui'éré na tāma āma sahu, maparane āma. Roma āma dazazéb 're, hāimana sirōmo, ma tō tāma rob'ui'éré. Tidâ'ázé hā ma tō sina waihu'u, īromhutu na hā oto. Taha wa, ma tō tāma roti, Timotiuhu ma, 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're umnhasi pese mono da, duré Zezusihi ma, te te 're romhuri wē mono da zama. Ma duré tāma waihu'u, da'madâ'â'wa na sena na 're hāimana mono da.

1-2 Īra Timotiu, īma asawi pe hā, wa hā Paru wa āma aima rob'ui'éré. 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sima īwēzéb uwaibaba, ma tō īpisutu, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, 're īmorī da. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō dama ropisutu, rowē na īrata 're dahāimana u'āsi za'ra mono da, Cristu Zezusihi āma 're danomro mono wa. Āne wa, taha wasu'u na te dama 're rowasu'u mono da, ma tō oto datēme īzatō.

Wamama ma, wa ai'āma 're īmreme u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zezusihi ma zama, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'āsi mono da, duré ai'āma 're pē'ēzé u'āsi zahuré mono da, rowē u'āsi, āma 're aimorī da.

Paru hā Timotiuhu ma, te te īrotizé wasu'u

3 'Re īhāimana u'āsi mono āma, wa 're īwata u'āsi. Marī na te tiwi āma īupazém na, te te oto īāma 're ab'madâ'â mono õ wa, wa oto rowē na te tāma 're romhuri u'āsi. Tane duréihā ma tō duré īhi'rata norī hā te te tāma 're romhuri za'ra. Tawamhā tāma 're īmreme mono wamhā, bâtā na wa aima te tiwi 're rowaptērē u'āsi, barana zama, te te 're aipawaptob u'āsi mono da.

4 Aiwa'ōzém na ai'āma īpo're pu'u wa, wa īsima rowē za'ētē, te asabu da, rowē uptabi na 're īhāimana mono da.

5 Duré Wanhib'apito zazei'wa na tō sena 're aihāimana mono na, wa ai'āma po're puru. Ai'rada Ro'idi norī hā ma tō ana me hā Wanhib'apito zazei'wa na 're hāimana zahuré, E'unisihi me. Ta norī ne, tō sena Wanhib'apito zazei'wa 're aimorī na, tō īma aiwaihu'u pese di.

6 Āne wa, wa za āma aipo're pu'u oto, 'Re īhāimana u'āsi mono hā sōpru wa, te te aima īsōmrizém na, dapawaptom na tāma 're romhuri mono da. Ai'rā nhisiwi īnhib'rada hā te hiri

wamhā, ma tō aipē'ẽ 're aimā tisō, īwē hā. Taha wa, ma'āpē asimi'ẽ na tāma 're romhuri u'āsi mono.

⁷ E wasina wapahi sina 're wahāimana za'ra mono da, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri. Mare di. Wanhiptete sina āma 're wahāimana za'ra mono da, duré wanhimizawi pese sina 're wahāimana za'ra mono da, duré wanhimirosa'rata na hā atāma 're wahāimana za'ra mono da, ma tō te te wama 're anhomri, Tipē'ēzani hā.

⁸ Āne wamhā, 're asisé mono ō di za, Wanhib'apito wasu'u wē hā dama 're wasu'u tō mono da. Duré īma 're asisé mono ō di za, īwasu'u na. Wanhib'apito wasu'u wē na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, ma tō dasiwi īnherē ni, dazazéb 're. Taha wa, wa oto te 're robzépata. Āne wa, ma'āpē 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhiptede te te aimā īsōmri na, sada 're asiptete mono, īsine 're robzépata mono da.

⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō te te 're wa'anho'reptu, rowasétē hawi. Ma tō duré te te sima 're wa'apisutu, īsib'a'u wē oto 're wahāimana za'ra mono da, wawē uptabi na. E marī wa, ma tō sima wa'apisutu. E marī īwē hā wa te dama 're 'manharī za'ra mono wa. Mare di. Taha wab ō di. Taré te te sima 're wa'awē mono wa, duré simizawi pese wa, ma tō te te 're wa'anho'reptu. Ma tō duré wa'āma tinhib'a'u wē za'ra. Zahadu ropoto na te te sāna'rata ō ré hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā simizawi pese wa, ma tō sima wa'āma roti sirōmo za'ra, te te 're wa'apawapto mono da, Cristu Zezusihi nhiminho'reptuzém na hā.

¹⁰ Wanho'reptui'wa Cristu Zezusi we datēme īwisizém na, ma tō oto wama siwaihu'u za'ra, tinhimipawaptobzém na. 'Re īdadā'ā za'ra mono zé wasu'u hā, pipa nherē, ma tō wawi uprosi za'ra wapahi hā, Wanho'reptui'wa hā. Duré Wanho'reptui'wai wasu'u wē hā wa te 're īsaze za'ra mono zéb zarina, ma tō wama waihu'u za'ra, rowē na 're īdahāimana u'āsi za'ra mono zé wasu'u na hā.

¹¹ Taha wasu'u wē na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā īpisutu, Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa 're īmorī da, īsimiroti na te 're da'apawapto mono da.

¹² Taha wa, te te īpisutuzéb zarina, te īsina uwaimrami wa, wa oto te 're robzépata. Tane nherē, 're īnhesé mono ō di, īsadawa wasu'u'wa 're īmorī tō da. Wanhib'apito hā wa īsina te 're umnhasi, te te 're īpawaptob u'āsi mono da. Ta hā īma waihu'u pese di, īwaihu'u pese na hā. Wa hā wa tō tāma īsihāiba nho, tō sena tāma waihu'u pese wa, te te 're ī'madā'ā mono zéb da hā, bādā īwa waptā'ā ō ré, apā we īmorīzéb u hā.

¹³ Āne wamhā, roti tō sena hā te aima 're ū'awaihu'u mono hā, te za 're ū'madā'ā u'āsi mo. Cristu Zezusihi āma 're aimorī wa, te za Wanhib'apito umnhasi sina, 're aihāimana mo. Te za duré 're ū'da'azawi pese mo.

¹⁴ Roti tō sena hā te aima 're ū'awaihu'u mono hā, wē uptabi di. Ta hā te za 're ū'madā'ā pese mo, āma 're ū'da'apawapto mono da hā, aimawi rowasu'u na da te āma saprī za'ra tō da. Taha da, te za te te 're aipawaptob u'āsi, 'Re ū'hāimana u'āsi mono pē'ezani hā, wapē'ē 're, 're ū'hāimana mono hā.

¹⁵ Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, uburé ūsazei'wa norī hā ma tō ū'reme za'ra. Pideru norī zama, ma tō Emozenihi me dame ū'reme zahuré. Āne hā aima waihu'u pese di.

¹⁶⁻¹⁷ Onesiporu hu si ma tō tinhimipawaptobzém na nasi ū'ima rowē zani. Taha wa, wa ū'sima wē, Wanhib'apito hā Onesiporu norī hā, duré ū'sōrōwa āma ū'siré 're ū'hāimana za'ra mono norī zama, ūwē na te te 're apawapto mono da. Ta hā ū'ima 're sisé mono ū di, ūwasu'u na hā. Taha wa, Roma na 'ri nho'ōmo nhisi u wei wiśi wamhā, ma tō te te ū'zō aba, te te ū'nhopētē da.

¹⁸ Āne wa, wa ū'sima wē, Wanhib'apito hā ūwē na te te āma tāma uwaimrami da, bādā ū'wa ū'waptā'āzém na, dahāimanazém na te te ū'da'awaihu'uzéb da hā. Onesiporu hā ma tō marī mono bā nasi ū'pawapto, Épézu āma 're ū'hāimana mono ré hā. Āne na hā aima waihu'u pese di.

2

Paru hā Timotiu hu ma, roti te te tāma ū'sōmrizém na rowasu'u

¹ Ū'ra, ma'āpē ū'wapari pese, asina. Cristu Zezusihi āma wa 're wanomro. Āne wa, te za ūsimipawaptobzéb zarina, asiptete sina āma 're aihāimana mo.

² Ūnhimirowasu'u hā ma tō aipo're na 're ū'wapari mo, ūsazei'wa norī nho'a te dama 're rowasu'u mono wamhā. Ta norī hā ahā di. Tawamhā 're ū'wapari mono zé hā te za aibā norī ma 're ū'awaihu'u mo, aima ū'umnhasi za'ra norī ma hā, tāma waihu'u pese za'ra wamhā, ūnhimirowasu'u'uzém na te te duré āma 're uzusi za'ra mono da, dapawaptom na.

³ Da'wapéi'wa dama ū'umnha hā dasi'wapéi 're, hāimana wamhā, te te 're robzépata tō mono da, sisawi ū di za. Tane a hā, Cristu Zezusihi nhib'a'uwē na 're aihāimana mono wa, te za asina 're ūsazei u'āsi mo, asisawi āna ū'sine 're robzépata mono da.

⁴ Da'wapéi'wa norī hā tinhib'apito ma te te 're romhuri za'ra mono ré hā tāma wē za'ra di, ū'sib'apito ūsimiromhuri na te te 're awēsāmri mono da. Āne wa, tinhimiromhuri upana,

marī mono bâ te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za, te te sima āma 're uwaimrami za'ra mono da.

⁵ Duré, ni'wa hā dawara na hāimana wamhā, dawi watobro nherē, marī iwē hā te te sima âri õ di za, dawara na roti hā te te sima 'madâ'â õ wamhā. Dawara na roti hā te te sima ūmadâ'âzéb zarina si, te za marī iwē hā sima ti'â, dawi watobro wamhā.

⁶ Duré, buru na romhuri pire 'wa hā, amnho hā uburé da te ubumroi pari, ūmorî'rata na te za tite da âri 'rata.

⁷ Ma'āpé, āma 're rosa'rata u'âsi mono, te aima ūrowasu'uzém na hā. Āne wamhā, Wanhib'apito hā te za te te 're aipawapto, āhā wasu'u na hā 're awaihu'u mono da.

⁸ Ma'āpé, Zezu Cristuhu āma 're rosa'rata pese mono. Ta hā dâ'â nherē, ma tō ab're hawi hâiwa'udu, Dawihi nnihudu hā. Wanhib'apito wasu'uwē na te 're da'apo're pu'u mono wamhā, taha wasu'u na wa tō te dama 're rowasu'u u'âsi.

⁹ Tawamhā Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, wa oto te 're robzépata. ūwasédé hā te 're 'manharī mono newa, wa oto 're ūza, dazazéb 're, ūsi'uwazi nhorō rutu na ūpawasisi ré. Tane nherē, 'Re ūhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā pawasisi āna ne, te 're hâimana u'âsi. Te za da te dama āma 're rowasu'u u'âsi za'ra.

¹⁰ Te ūrobzépata da hā ūma pire nherē, ūsisawi õ di, te robzépata tō da hā. Te 're robzépata mono nherē, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwē da, te te sima ūpisutu za'ra norī hā wa za te 're apawaptob u'âsi, Cristu Zesusi hā te te 're saze za'ra mono da, taha zarina tinho'reptuzé hā te te sima 're uwaimrami za'ra mono da, rowē na ūrata 're hâimana u'âsi za'ra mono da.

¹¹ Tō sena da te dasima 're ūrowasu'u za'ra mono zé hā āne: "Cristuhu siré 're wadâ'â za'ra mono wa, duré ta hā dâ'â uptabi nherē, ab're hawi hâiwa'utu wa, wa za ūsiré 're wahâimana u'âsi za'ra.

¹² Robzépada hā wa te wasina 're waihu'u za'ra mono nherē, wanhiptete sima āma 're wahâimana u'âsi za'ra mono wamhā, wa za Cristuhu siré wapire na wa te 're da'madâ'â u'âsi za'ra. Cristuhu zazei'õ'wa na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhā, tizazei'wa na te te sima 're wa'awaihu'u mono õ di za. Te za te te siwi 're wa'awé'õ oto.

¹³ Wa norī hā Wanhib'apito ma, wa tō wasina tâma ropisutu za'ra ni, āma 're wanomro u'âsi mono da. Tawamhā wa te wasina āma tâma 're uwaimrami za'ra mono õ nherē, Wanhib'apito hā wama umnhasi za'ra di, uburé te te wama 're ūaropisutu mono zé hā te te wama āma 're ū'a'uwaimrami mono zéb da hā. Marī na taré te te dama ūaropisutu da hā, mare di."

¹⁴ Āhā wasu'u na te za asimi'madâ'â norī hā āma 're ūpo're pu'u za'ra mo. Te za duré aihâimana prédup sima tâma 're

ĩ'aroti mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a 're wahâimana za'ra mono nherẽ, taré marĩ wasu'u na 're sisada'âbâ za'ra mono tõ da. Dasisada'âbâzé hã wẽ õ wa, taha zarina 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dawi 're si'utõri, dahâimana wẽ zé hã.

¹⁵ Romhuri'wa nhimiromhuri hã wẽ wamhã, tinhimiromhuri ma, 're sisé mono õ di za. Tane te za sada 're asiptete u'âsi mo, ĩ'wuaibaba si roti tõ sena na si 're da'apawapto mono da, asimiromhuri na te te 're aiwësämri mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

¹⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti zarinai õ na rowasu'u'wa nori nhiti, te za 're aihâimana mo. Ta nori nhimirowasu'u zarina, 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za danhimirosa'rata na dasina 're dapahâ za'ra, Wamama nhimiroti nhiti.

¹⁷ Ta nori nhimirowasu'u hã da'wa're ne, te 're hâimana. Da'wa're hã sa'ëtë wamhã, te za uprosi, danhi hã. Tane, ta nori nhimirowasu'u hã ĩsazei'wa nori ãma te te ropéi mono wamhã, te za tiwi uprosi za'ra, dahâimana wẽ zé hã. Tane, Imenezu nori nhimirowasu'u hã Piretuhu nhimirowasu'u me.

¹⁸ Ta nori hã senai'õ na rowasu'u na te te dama 're rowasu'u zahuré, ãne: "Tâibâ, bâdâ ma tõ ĩwa waptâ'ã pa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ab're hawi te te ĩda'ahâiwa'utuzéb da hã. Niwab da hã te te ãma sahu õ di za, te te ĩda'ahâiwa'utuzém na hã." ãne ta nori nhimirowasu'u hã. Taha zarina ma tõ dawi uprosi zahuré, Wanhib'apito wasu'uwẽ na da te 're ĩsaze za'ra mono zé hã.

¹⁹ Tane nherẽ, ëtë 'manharî na 'ri na'rada hã, siptete na 're ĩhâimana mono ne, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã pire na 're hâimana u'âsi. ãne ĩsimiroti na rob'ui'éré hã: "Wanhib'apito hã te za tinhib'a'uwẽ nori hã tite na te te 're awaihu'u." ãne duré ãma ĩrob'ui'éré hâiba amo hã: "Ni'wam nori hã Wanhib'apito nhib'a'uwẽ na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, te za tiwasédé hã rême pese za'ra, 're nomro wẽ mono da oto." ãne ĩsimiroti na rob'ui'éré hã.

²⁰ 'Ri wawẽ ãma hã piza hã ahâ na te 're hâimana za'ra, ëtë'ubuzi pré oru 'manharî hã, duré ëtë'ubuzi'a prata 'manharî hã, duré wede 'manharî hã, duré zé'a 'manharî hã. Nima nori hã, marĩ da hã wẽ uptabi di, marĩ hã da te ãma 're ĩ'manharî za'ra mono zéb da hã. Duré nima nori hã marĩ da hã wẽ uptabi õ di, marĩ hã da te ãma 're ĩ'manharî za'ra mono zéb da hã.

²¹ Tane ni'wam nori hã te aimâ ĩwaihu'u mono zéb zarina, tõ senai'õ na rowasu'u'wa nhimiroti hã te te siwi 're wẽ'õ pese za'ra mono wamhã, Wanhib'apito ma, wẽ uptabi di za, romhuri hã za te te tâma 're ĩ'apisutu mono da hã. ãne wa, Wanhib'apito ma, sisõmri za'ra wa, te za tâma pisutu za'ra, ĩwẽ na te te tâma 're dapawaptob za'ra mono da.

²² Āne wa, dahāiba téb ré, dawasétē zô 're īdasiwasutu za'ra mono norī ne, 're aihāimana mono õ di za. Te za asina 're īrosa'rata u'āsi mo, aihāimana wē na 're aihāimana mono da, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're aihāimana mono da zama, duré asimizawi pese na 're aihāimana mono da zama, duré rowē na si dasiré 're aihāimana mono da zama. Taha da, te za asina 're īrosa'rata u'āsi mo, uburé Wanhib'apito zazei'wa norī me, hāimana wē sina, īsimipawaptobzéb zô te te tiwi 're īrowaptērē za'ra mono norī me.

²³ Siwa'ru marī na 're dasisada'ābâ za'ra mono wamhā, 're dawapari mono õ di za. Āne, da te 're dazada'ābâ za'ra mono wamhā, te za oto damreme na 're dasi'wapé za'ra. Āne na aimā waihu'u pese di.

²⁴ Ni'wa hā Wanhib'apito ma romhuri'wa na 're hāimana mono wamhā, timreme na te te 're da'a'wapéi mono õ di za. Simizawi pese na te za dama 're hāimana, aihīni ma. Waimri na te za duré te te dama 're arowaihu'u, waptu na dazada 're sahi mono āna.

²⁵⁻²⁶ Ni'wam norī hā īsimiroti na hā sada 're hāimana za'ra mono wamhā, atāma te za tinhimiroti wē na te te 're pawaptob za'ra, tinhimirosa'rata na te te āma saprī za'ra da, Wamama nhimiroti hā tō sena na te te sina waihu'u za'ra da oto, īsimipawaptobzéb zarina. Wa'uburé norī nhib'apito hā ma tō aré tāma 're sadawa nhipseza'ra, te te sima 're īda'awē mono zéb uwaibaba, īsimiroti na 're hāimana za'ra mono da. Tane nherē, a'uwē norī hā tinhimirosa'rata na te te āma saprī za'ra wamhā, te za oto Wa'uburé nhimiroti hawi 're wairébé. Taha da, te za Wanhib'apito ma romhuri'wa hā atāma te te 're apawapto, tinhimiroti wē na hā.

3

Rob'rāsatu u, za 're īdahāimana wasétē za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Wa za oto marī na aimā rowasu'u, āma 're rosa'rata mono da. Nimahā na rob'rāsatu u hā romhuture wamhā, dama ropire di za.

² Āne dahāimanazé hā za: Dasima si te za marī zô 're danhopré. Duré rob'uiprazéb zô si te za da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra. Duré 'rāwi dapē'ē na, te za marī na dasina 're dawata za'ra. Duré te za da te dasima 're nhari wasétē za'ra. Duré marī na dama 're danhoprub za'ra mono nherē, danhoprumb na da'āma 're dawata za'ra mono õ di za. Duré damama norī nhimiroti hā da te 're wapari za'ra mono õ di za. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā da te 're wazéb za'ra mono õ di za duré.

³ Duré 're īdasisawi pese za'ra mono zé hā dama 're hāimana mono õ di za, dapē'ē 'remhā. Duré da'āma dapē'ēzézé hā dama 're hāimana za'ra mono õ di za. Duré taré te za

dawasédé hā da te da'āma 're sa'ra za'ra. Duré dawasétē wi dasina 're danhiptete za'ra mono õ di za. Duré dazahi u'āsi te za 're dahâimana za'ra. Duré 're īdahâimana wē za'ra mono norī hā te za taré dasi'upana da te 're 'ruiwapari za'ra.

⁴ Duré dasiré nherē, te za 'râwi dasisada 're dahâimana za'ra. Duré dapē'ē 're, rosa'rata waptu na, marī īwasédé hā te za da te 're 'manharī za'ra. Duré danhipai u dawaihu'u pese newa, te za 'râwi dapē'ē na dasina 're dawata za'ra. Duré 'Re īhâimana u'āsi mono zawi'wa, 're danomro mono õ di za. Ta hā dama wē õ di za. Dato si dama īwē hā za oto.

⁵ 'Re īhâimana u'āsi mono nhimiroti na 're dahâimana wē za'ra mono da, da te dasima 're wē za'ra mono newa, tazahā, da te dasima 're wē za'ra mono õ di za, tiwaihu'u pese na te te 're īda'apawapto mono da hā, āma 're īdahâimana wē za'ra mono zéb da hā. Taha wa, te za ta norī nhiti 're aihâimana mo.

⁶ Ta norī hā hâimana nhipesa na danhorōwa u te za datēme 're sihutu. Te za pi'õ norī hā tizadawa nhipesa na te te 're 'râmi za'ra. Tawamhā sib'uwa na 're hâimana za'ra mono wamhā, te za te te āma 're sasōmri za'ra. Pi'õ norī hā marī ahâ na te te 're 'manharī wasétē za'ra mono wa, te za robzei'õ na 're hâimana za'ra. Siwa'ru te za ta norī hā 're hâimana za'ra, te te sima 're īwē za'ra mono zéb uwaibaba.

⁷ Pi'õ norī hā, ni'wam norī nhimirowasu'u hā te te 're wapari ze za'ra mono nherē, roti tō sena hā niwa te te īwaihu'u za'ra da hā, mare di za.

⁸ Duréihā ma tō aibâ norī hā Mozésihi nhimiroti da, sada 're hâimana zahuré, Zanesi norī hā Zabirihi me. Tane āhâna senai'õ na rowasu'u'wa norī hā te tō sena roti zada 're hâimana za'ra. Ta norī nhimirosa'rata wē hā robaba di. Duré Wanhib'apito āma īsimirowasu'u hā tō senai õ di. Taha wa, te za 'Re īhâimana u'āsi mono hā ta norī hā te te siwi 're awē'õ,

⁹ Zanesi norī hā Zabirihi me, ma tō dasiwi waihu'u zahuré ni, īsimiza'rese'õ na. Tane te za oto īsimiza'rese'õ na dasiwi waihu'u za'ra ni, senai'õ na rowasu'u'wa norī hā. Tawamhā ta norī nhimirowasu'u hā da te 're wapari hâ za'ra mono õ di za oto.

Paruhu nhimiroti 'rāsutu na rowasu'u

¹⁰⁻¹¹ A hā ma tō īwaihu, īnhimiroti na, duré īhâimanazém na, duré dapawaptom na īnhimiromhuri na te īsina 're īroti mono zém na, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're īhâimana mono zém na, duré da'āma īwa'a su'u õ na 're īhâimana mono zém na, duré te 're īda'azawi pese mono zém na, duré marī ahâ na īzada 're hâimana mono nherē, Wanhib'apito āma īsina īnhiptete sina 're īhâimana mono zém na zama. Ma tō duré īwaihu, da te īma 're īrob'manharī wasétē za'ra mono zém na hā, duré te 're īrobzépata mono zém na hā. Ma tō duré īwaihu, marī hā īzô 're īwairébé mono zém na hā, Ātizotiza na 'ri nho'ōmo nhisi āma, duré Iconizu āma, duré Risisira āma.

Ípipa na da te ū'ama 're rob'manharī wasétē za'ra mono wa, wa tō te 're robzépata za'etē. Tane nherē, Ȑdâ'â tō da, ma tō Wanhib'apito hā nasi ūnho'reptu a'â.

12 Cristu Zezusihī ūma 're dahâimana wē za'ra mono da, da te dasima 're wē za'ra mono 'ru te, dasi'uihâ na te za tō ūsazei'wa norī ma, da te 're rob'manharī wasétē za'ra.

13 Íwasétē norī hā, duré ūhâimana nhipese norī hā te za 're siwasétē pese za'ra. ūsadawa nhipese na te za da te ūma 're sasõmri za'ra. Te za duré dapë'ē 're dasima 're dazadawa nhipese za'ra.

14 Tane nherē, ta norī ne 're aihâimana mono õ di za. Tō sena roti hā ma tō dawi 're ūawaihu'u mo. Taha na si te za 're aihâimana u'âsi mo. Roti hā tō sena hā ma tō asina 're ūsazei mo. Tō sena roti na aima rowaihu'u'wa norī hā, aima waihu'u pese za'ra di.

15 'Watébrémi na 're aihâimana mono zém hawi, aima waihu'u pese di, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā. Taha zarina hâiwa hawi rowaihu hā te aima 're hâimana, asô'reptuzé hā asina ūwaimramizéb da hā, Cristu Zezusihī zazei'wa 're aimorī wa.

16 Uburé ūsimiroti wē na rob'ui'éré hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono te te dama 're ūawaihu'u mono zéb zarina si, te dama 're hâimana za'ra. Āne wa, ūsimiroti mono bâ wē di, roti tō sena na, da te ūma 're ūdapawaptob za'ra mono zéb da hā. Duré wē di, ūsimiroti hā, danhimiroti tō senai'õ na, da te dama ūma 're ūrowaihu'u za'ra mono zéb da hā. Duré wē di, ūsimiroti hā, dahâimanazém na da te 're upa za'ra mono wamhā, da te dama ūma 're ūroti za'ra mono zéb da hā, ūma 're ūdahâimana wē za'ra mono da hā oto.

17 Taha da, te dama 're hâimana, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti hā, tâma ūromhuri'wa norī ma ūwaihu'u pese zéb zarina, ūwē na te te tâma ūma 're ūdapawaptob za'ra mono zéb da hā.

4

1-2 Wa za oto marī hā aima ti'ru, 'Re ūhâimana u'âsi mono nho'a, Cristu Zezusihī nho'a zama. Nimahâ bâtâ na te za Cristu Zezusi hā dahâimanazém na da'awaihu'u, dawasétē na, dawē na zama. Taha zarina, te za aihîni norī ma dama arowairébé, dahâiba ré norī ma, duré adâ'â norī ma zama. Wanhib'apito hā te za wei mo apâ, Danhib'apito uptabi na oto dama 're sâmra mono da. Āne wa, wa za aima ti'ru. Ma'apé, Wanhib'apito wasu'u'wē na dama 're rowasu'u u'âsi mono za. Asô danhimiparizém na, duré asô danhimipari õ zém na zama, te za Wanhib'apito wasu'u'wē na 're ūda'apo're pu'u u'âsi mo. Da'âma aiwa'a ãna, te za asimiroti na 're ūda'apawapto mo, dawasétē na 'râwi 're dasisâmri za'ra mono

da, dawasédé hā da te 're rême pese za'ra mono da, dawē na si oto 're dahâimana za'ra mono da.

³ E marī wa, wa ãne aima ti'ru. Nimahā na hā sena roti hā da te 're wapari ze za'ra mono õ di za. Rowasu'u hā da te 're īwapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te za da te 're wapari za'ra. Dama rowahutu'wa da, te za da'ahâ na da te dasima 're pisutu za'ra, rowasu'u hā da te 're īwapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te te dama 're wasu'u za'ra mono da.

⁴ Roti tō sena uptabi hā te za da te 're rême za'ra, da te 're wapari za'ra mono tō da, dahi'rata norī nhimirob'rāzarōtō 'rata si, da te 're wapari za'ra mono da oto.

⁵ Ta norī ne 're aihâimana mono õ di za. Asimiza'rese te za 're aihâimana mo. Aihâiba na te za 'râwi 're asi'madâ'â mo. Duré, Wanhib'apito zazei'wa 're aimorī 'ru te, da te aima 're rob'manhari wasété za'ra mono nherē, 're asisawi mono õ di za, 're robzépata mono tō da hā. Te za duré Wanhib'apito wasu'uwē na 're īda'apo're pu'u u'âsi mo, 'Re īhâimana u'âsi mono te te aima īpisutuzéb zarina, asimiromhuri na tâma ãma 're uwaimrami mono da.

⁶ Wa za oto aima īsiwasu'u. īnhibâdâ hā romhuture di oto. Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa 're īmorī 'ru te, za da te dasiwi īwîrî nherē, īdâ'â tō da, īsisawi õ di za.

⁷⁻⁸ 'Re dasi'wamhâri za'ra mono wa, danhiptete na dasiwi 're īdawairébé mono ne, wa tō wa hā īnhiptete na 're īpusi. Duré dawara na dawi īwatobro ne, wa 're īhâimana, Wanhib'apito ma, īnhimiromhuri na te īsina tâma uwaimrami pari wa. Cristu umnhasi sina, wa tō duré 're morī u'â, īsimiroti 'madâ'â sina. Ni'wa hā dawara na dawi watobro wē te, te za ropsu 'manhari hā sô tihâiba, da te ãma īsôprezéb da hā. Tane, te marī īwē uptabi hā īzô 're hâimana, Wanhib'apito ma, īnhimiromhuri na te īsina tâma uwaimrami wē te. Nimahā na te za bâdâ hā īwa waptârâ, Wanhib'apito apâ we īmorizéb da hā, dahâimanazém na te te īda'awaihu'uzéb zarina, te te dama īarowairébézéb da hā. Tawapsi, ta hā wē uptabi wa, te za marī īwē uptabi hā īma pisutu, īuwaibaba si. E īma si te za pisutu. Mare di. Aihîni Wanhib'apito zawi te, wei īmorizéb zô 're īsimipari za'ra mono norī ma zama, te za duré marī īwē uptabi hā tâma pisutu za'ra.

Paru hā Timotiu ma, marī na te te īpo're pu'uzém na rowasu'u

⁹ Ma'ãpé, asima rowairébé su'u, we ītême aimorī su'u da, īzabu da.

¹⁰ Demasi hā īãma sapa'a õ di oto. Ma tō īwi watobro, Tesaronita na 'ri nho'õmo nhisi u morī da, marī hā te te sima awē wa, taha na oto 're morī da. Teresëti hā ma tō mo, Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Titu hā ma tō duré mo, Damasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u.

¹¹ Rucasihi si te ūrata nhamra. Āne wamhā, Marcusihi zō rowaimrami mono za, sōpētē da, asiré we saprōni da, ūnhimiromhuri na te te 're ūpawapto mono da.

¹² Wa hā wa tō Titicu hā satō, Épézu na 'ri nho'ōmo nhisi u morī da.

¹³ Tawamhā, we aimorī wamhā, ūsi'ubuzé hā we ūma âri za, Capuhu nhorōwa āma te ūrēme hā, Torowadi na 'ri nho'ōmo nhisi āma. ūbaihā zama, we ūma duri za. ūbaihā hā romhā 'manharī hā, ūma wē uptabi wa, ta norī zama we ūma duri za.

¹⁴ Aresādiri hā ma tō ūwi ro'wa'rutu pese, ūsi'uwazi na romhuri'wa hā. Wanhib'apito si te za tāma āma wa'rā, marī te te ūma ūab'manharī wasétē zé wa'rāmimhā.

¹⁵ Taha aibā hā ma tō wanhimirowasu'u na hā wazada tihāiba, sahi sina. Ma'āpé tiwi 're asi'madâ'ā pese mono za.

¹⁶ Da'āma rowairébē'wai ma, ūsiwasu'u 'rata wamhā, ūhāimana wasétē õ zém na hā, ni'wa hā ūma sapa'a õ di aré, tinhimiroti na ūma sime da. Aihīni ma tō ūwi sina tipahā za'ra. Tane nherē, te ūsima wē õ di, da te ūrēmezém na te te dama āma ūawa'rāmi da hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā.

¹⁷ Da te ūrēme za'ra nherē, ma tō Wanhib'apito hā ūrata tihāiba, te te ūnhiptete da, 'ri para zudezu'ō norī ma, te rowasu'u da, Wanhib'apito wasu'uwē na. Āne wamhā, ma tō Wanhib'apito hā ūnho'reptu, ūdā'ā tō da a'ā.

¹⁸ Tane te za Wanhib'apito hā duré rowasétē hawi ūnho'reptu, hāiwa u te te ūawisi wē da, tinhib'a'uwe norī te te 're ūab'madâ'ā mono zéb u hā. Ta hā wē uptabi wa, aihīni wa za āma 're wawata u'āsi za'ra.

Paru hā sisau te te ūdazawizém na rowasu'u

¹⁹ Ma'āpé ūma sawi zahuré na, Prisira norī hā Atiraha me. Duré ūma sawi za'ra na, Onesiporuhi nhorōwa 're, 're ūhāimana za'ra mono norī hā.

²⁰ Erasitu hā ma tō ūza'u nhamra, Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Toropimu hā hâzé wa, wa tō tirē, Miretu na 'ri nho'ōmo nhisi āma.

²¹ Ma'āpé, niha asina rosa'rata, rowa'u'u wahā 're sa'wari mono õ ré, we aimorizéb da hā. Wasiré ūsaze'iwa norī hā te āma asawi za'ra, Eburu, duré Pudeti, duré Rino, duré Caradiza. Uburé ūsaze'iwa hāiwa amo norī hā te duré āma asawi za'ra.

²² Timotiu, wa ūsima aiwē, Wanhib'apito hā 'rāwi aipē'ē 're, 're ūsāmra mono na, asina 're waihu'u u'āsi mono da. Duré 'Re ūhāimana u'āsi mono wi, wa tō te tiwi 're waptērē u'āsi, ūsimizawizé hā uburé ai'āma za'ra wa'aba 're hāimana u'āsi mono da.

Titu Tituhu ma, Paru te te īrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Ā ībaihâ hā Paru hā aibâ īprédupté ma, ma tō rob'ui'éré, Titu na īsisi ma. Ta hā Paruhu siwadi uptabi, duré 'Re īhaimana u'āsi mono ma romhuri na īpawapto'wa (Darasiza. 2.1-3). Titu hā zudezu õ di. Ta hā deredu na īwaptērē. Tereta na rob're za'iti nhisi āma, ma tō Zesusihi zazei'wa norī hā 're haimana za'ra. Tame ma tō Paru hā Titu hā tirē, 'Re īhaimana u'āsi mono ma romhuri hā te te 'manharī da. Ā ībaihâ na ma tō tāma rob'ui'éré, Tereta āma hā te te 're da'ab'madâ'ā wē mono da, duré 'Re īhaimana u'āsi mono nhib'a'uwe norī hā te te 're apisutu mono da, īsazei'wa norī 'madâ'ā'wa da hā.

Paru hā wama zama, ma duré waihu'u za'ra, āne: Ni'wam norī hā si'uihâ na tinhiptete na tiwasétē wi hā 're wairébé waihu'u mono õ di. Tazahā 'Re īhaimana u'āsi mono hā wama īsōprub za'ra zém na si wanho'reptuzé hā Cristuhu dâ'ázém na si.

¹ Wa hā Paru, 'Re īhaimana u'āsi mono ma romhuri'wa, duré Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa 're īmorī, wa āma aima rob'ui'éré. Zezu Cristu hā ma tō īpisutu, te te datēme īzatōrī da, 'Re īhaimana u'āsi mono nhib'a'uwe norī u, te tāma 're apawapto mono da, Wanhib'apito umnhasi sina 're haimana za'ra mono da, duré Wanhib'apito āma tō sena rowasu'u wē na te 're apawapto mono da, āma 're nomro wē mono da. Taha da, ma tō datēme īzatō.

² 'Re īhaimana u'āsi mono hā sadawa nhipesē õ di. Marī te te apoto mono õ ré, ma tō tizazei'wa norī āma sima roti siro, rowē īsi'utōrī'ō āma ī'rata 're haimana u'āsi za'ra mono da. Taha zō si, wa wasina 're wanhimipari u'āsi za'ra.

³ Tawamhā bâdâ ma tō oto īwa waptārā, te te dama īwaihu'uzéb da hā, āhā wasu'u hā. Taha wa, ma tō we īma tisō, tinhimiroti hā, īsadawa para te dama 're sadawa wasu'u mono da, 'Re īhaimana u'āsi mono hā Wa'anho'reptui'wa hā.

⁴ Titu, taha wa, wa āma aima rob'ui'éré. Te īaipawaptobzéb zarina, wasiré Wanhib'apito zazei'wa 're aimorī wa, ī'ra na wa asisi, asawi te.

Wamama ma, wa ai'āma 're īmreme u'āsi, 'Re īhaimana u'āsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zesusihi ma zama, īsimizawizé hā ai'āma 're haimana u'āsi mono da, rowē u'āsi, āma 're aimorī da.

Cereta na rob're za'iti nhisi āma, Titu te te 're īdapawapto mono zé wasu'u

5 Titu, Cereta na rob're za'iti nhisi āma wa tō airē, tame asāmra da a'ā. E marī da, Romhuri hā ūwaibaba dama hiri da. Duré ipré dum norī hā 're apisutu mono da, 'ri nho'ōmo mono bā ūsazei'wa norī te te 're 'madâ'ā za'ra mono da. Tawamhā te aima ūrotizéb zarina si, te za oto 're ūapisutu mo.

6 Āne wa tō aima roti, ta norī āma. Wē na 're ūnomro mono norī si te za 're ūapisutu mo, da'madâ'ā'wa da. Wē na 're nomro mono wa, ūwasédé hā da te āma 're ūsa'ra mono õ norī si, te za 're ūapisutu mo. Timro uptabi si te te 're ūmadâ'ā za'ra mono norī si, te za 're ūapisutu mo, da'madâ'ā'wa da hā. ūra norī hā tō sena ūsazei'wa 're ūnomro mono norī mama si, te za 're ūapisutu mo. ūra norī hā po're õ wamhā, duré te te 're rowasutu za'ra mono wamhā, te za ūwasu'u na da te āma 're ropé. Tawamhā ta norī mama hā 're apisutu mono õ di za, da'madâ'ā'wa da hā.

7 Da'madâ'ā'wa norī hā te za dama 're hāimana wē za'ra, 're nomro wasétē mono wa, da te dasiwi 're wē'ō tō za'ra mono da. 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, te te 're da'madâ'ā za'ra mono wa, dama 're hāimana wē za'ra mono di za. Āne te za 're nomro, da'madâ'ā'wa norī hā. Dama pire wē te, 'rāwi sina 're wata za'ra mono õ di za. Duré hāimana nhiti'ru na 're hāimana za'ra mono õ di za. Duré âzézei'wa na 're nomro mono õ di za. Duré sahi wa, te te 're dahâ za'ra mono õ di za. Duré sadawa nhipse na te te dama 're rob'rāmi za'ra mono õ di za.

8 Te za duré te te 're da'mazasi su'u za'ra. Duré 're nomro wē mono da si, te za te te sina 're rosa'rata za'ra. Duré hāimana pré dum na, te za 're hāimana za'ra. Te za duré dama 're hāimana wē za'ra. 'Re ūhāimana u'āsi mono āma si te za 're nomro wē. Duré tihāiba na te za sina 're siptete za'ra, 're nomro wē mono da.

9 Wanhib'apito wasu'u wē, te dama 're ūwasu'u mono hā tō sena. Taha wa, te za da'madâ'ā'wa norī hā ūwasu'u wē hā te te 're 'madâ'ā pese za'ra, ūwaibaba si te te dama āma 're roti za'ra mono da, rowē na si Wanhib'apito āma 're danomro mono da, duré 're siwaihu'u za'ra mono da, tinhimiroti na te te 're ūupa za'ra mono norī hā.

10 Āhāna te aibâ norī hā ahâ na 're hāimana za'ra, ūsazei'wa nherē, Wanhib'apito nhimiroti na te te 're ūwawapari za'ra mono õ norī hā. Ta norī nhimirowasu'u hā dama ūwaibaba õ di. Tizadawa nhipse na te ta norī hā te te dama 're rob'rāmi za'ra. Āne te 're dahāimana za'ra da'ahâ na, zudezu na 're ūdapoto za'ra mono hā.

11 Taha wa, te za ta norī wi 're ūazawi mo, aimawi na ūsazei'wa norī ma te te 're rowasu'u za'ra mono tō da. E marī wa. Ta norī nhimirowasu'u zarina, ma tō ni'wam norī hā 're sipa za'ra, roti tō senai'õ niwī, damama siré 're ūdahāimana za'ra mono norī hā. Aimawi rowasu'u'wa norī

hā rob'uiprazé hā da te tāma 're sōmri za'ra mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra, rowahutu wa'rāmi.

¹² Cereta nnihudu hā tō sena na ma tō tisiré norī hāimanazém na rowasu'u. Āne te tinha, romhā ré dapo're pu'u'wa hā: "Cereta nnihudu norī hā sadawa nhipeste na te 're nomro. Abaze zahi ne, te duré 're nomro, sahi u'āsi. Wa'a za'ra nherē, te tisa zō si 're sōpré." Āne te dawasu'u, romhā ré dapo're pu'u'wa hā.

¹³ Ōsimirowasu'u hā tō sena. Taha wa, aimreme pire na te za ūsazei'wa norī ma 're ūaroti mo, Wanhib'apito nhimiroti si te te 're sazei pese za'ra mono da, rowē na āma 're hāimana za'ra mono da.

¹⁴ Zudezu norī nhimirob'rāzarōtō 'rada hā tō senai õ wa, te te 're wapari za'ra mono õ di za, ūsazei'wa norī hā. Duré Wanhib'apito āma tō sena roti hā te te siwi 're ūwē'õ za'ra mono norī nhimiroti hā te te 're wapari za'ra mono õ di za.

¹⁵ Danhimirosa'rata wē u'āsi 're danomro mono wamhā, uburé marī ūwē na 'rāwi āma 're dasiwasétē za'ra mono õ di za. Tane nherē, danhimirosa'rata wasétē u'āsi 're danomro mono wamhā, marī wē nherē, da te āma 're rosa'rata wasétē za'ra mono wamhā, te za 'rāwi āma 're dasiwasétē za'ra, ūsazei'õ'wa norī hā. Tane nherē, dawasétē na 'rāwi 're dasiwihi'u za'ra mono āna, te za 're dahāimana za'ra.

¹⁶ Ta norī hā te 're siwasu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te ūwaihu'u za'ra na. Tane nherē, 're nomro wasétē mono wa, tō senai õ di, 're ūsiwasu'u za'ra mono zé hā. Te te 're ūda'ruwapari za'ra mono zép si, te tāma 're hāimana za'ra. Duré po're'õ u'āsi te 're nomro. Marī ūwē hā te te 're 'manharī waihu'u za'ra mono õ di, ta norī hā.

2

Rowasu'u uwaibaba na si rowasu'u

¹ Titu, rowasu'u uwaibaba si te za ūsazei'wa norī ma 're ūrowahutu mo, āma 're nomro wē mono da.

² Aibā ūhi norī ma, te za 're ūaroti mo, hāimana prédom na 're hāimana za'ra mono da, tiwasétē wi sina 're siptete za'ra mono sina, 're hāimana za'ra mono da. Wanhib'apito nhimiroti si te za duré te te 're sazei pese za'ra, ta hā tō sena wa. Te za duré te te 're dazawi pese za'ra. Marī hā sada 're hāimana za'ra mono nherē, Wanhib'apito āma si te za 're hāimana u'āsi za'ra.

³⁻⁴ Pi'õ ūhi norī ma zama, te za duré 're ūaroti mo, hāimana wē uptabi na 're hāimana za'ra mono da. Te te 're dawasu'u wasétē za'ra mono õ di za, dama. Åzézei'wa 're hāimana za'ra mono õ di za. Roti wē na si te za ūra ré norī hā te te 're pawaptob za'ra, timro hā duré ūra norī zama te te 're sawi pese za'ra mono da.

⁵ Te za sina 're siptete za'ra, 're nomro wē mono da, īra ré norī hā. 'Ri 're, romhuri wē 'wa te za 're hāimana za'ra. Duré timro mreme te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Tawamhā da te tāma 're nhariñ wasétē za'ra mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti na oto 're nomro wē mono wa, īra ré norī hā.

⁶ 'Ritēi'wa norī ma zama, te za duré 're īaroti pese mo, sina 're siptete za'ra mono sina, 're nomro wē mono da.

⁷ A hā aihāimana wē na, te za dama āma 're asanho mo, asirā zarina si 're danomro wē mono da. Dama 're rowahutu mono wamhā, aimreme tō sena na si, te za dama 're īrowahutu mo.

⁸ īwasu'u uwaibaba si, te za dama 're īrowahutu mo, da te aima 're nhariñ za'ra mono tō da, taré da te aima 're nhariñ za'ra mono wa, timreme niwī wawē'ō'wa norī hā 're siséb za'ra mono da.

⁹ īwada'uri zarina si, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī ma zama, te za 're īaroti mo, tinhib'apito mreme hā te te 're wapari pese za'ra mono da, īsimiromhuri na te te 're wēsāmri za'ra mono da, īsib'apito hā. Romhuri'wa norī hā timreme na te te tāma 're wa'rāmi za'ra mono õ di za, tinhib'apito ma hā.

¹⁰ Duré marī hā tinhib'apito wi te te 're simi'uri za'ra mono õ di za. Te za te te tāma 're romhuri wē za'ra, te te tiwi 're upa za'ra mono ãna. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're nomro wē mono wa, te za Wa'anho'reptui'wa nhimiroti wē na 're dawata za'ra.

¹¹ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō dama siwaihu'u, tinhimizawi pese zém na, uburé te te 're īda'anho'reptui mono zéb da hā.

¹² Ta hā te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tō wama waihu'u, wa te 're rēme pese za'ra mono da, īsazei'ō'wa norī hāimanazé hā, dawē te, wawasétē zô wa te 're rowasutu tō za'ra mono da, ti'ab ré wasina 're wanhiptete za'ra mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono āma si 're wanomro wē mono da.

¹³ Āne wa za 're wanomro, Wa'anho'reptui'wa zô wanhimipari sina. Wa za rowē u'âsi 're wahāimana za'ra, wasina 're wanhimipari za'ra mono sina. Rowa'a za'êtē ré, apâ wei morī wapsi, wa za watōmo na 'madâ'â za'ra ni, danhipai u 're īhāimana mono hā, Wanhib'apito Zezu Cristu hā.

¹⁴ Ta hā ma tō wazada sisō, wazada dâ'â da, 're īwanomro wasétē mono hawi, te te 're wa'anho'reptui mono da, īsib'a'uwē si 're wahāimana za'ra mono da. E marī da. Sena na 're wanomro mono da oto, duré wawa'a ãna īwē na wa te 're dapawaptob za'ra mono da.

¹⁵ īnhimiroti zarina si, te za 're īda'apawapto mo, Wanhib'apito āma 're danomro wē mono da. 'Re danomro wasétē mono tō da, te za dawi 're īazawi pese mo. Wanhib'apito zadawa para te za aimreme pire na dama 're īaroti mo,

asimiroti wapu wa, da te dasiwi 're aiwē'ō za'ra mono tō da, dama 're ī'aroti mono na hā.

3

Īsazei'wa norī hā 're ī'hāimana wē za'ra mono zé wasu'u

¹ Titu, īsazei'wa norī hā te za 're ī'apo're pu'u u'âsi mo, dama īpire norī nhimiroti si te te 're wapari pese za'ra mono da, roti'wa norī nhimiroti zama. Simi'ē na te za īmreme hā te te tāma āma 're uwaimrami za'ra.

² Duré te te 're dabâsi wasétē za'ra mono õ di za. Te te duré 're dazada'âbâ za'ra mono õ di za. Simizawi pese na si, te za 're hāimana za'ra. Duré waimri na te za uburé dama 're hāimana za'ra, hāimana wē na.

³ Wa norī zama, Cereta nnihudu norī ne, wanhimiza'rese āna, wa aré 're wanomro. Wapo're'ō u'âsi, wa aré 're wahāimana za'ra. Dazadawa nhipeste na ma tō da te wama 're rob'rāmi za'ra. Uburé marī hā sipu'u pese na, wa tō aré wa te wasima 're wē za'ra, īwē newa, āma wama 're robze za'ra mono da. Wa tō duré wa te dama 're rob'manhari wasétē za'ra. Danhimari na da'ruiwapari hā ma tō wama 're hāimana za'ra duré. Wawaśédé wa te 're 'manharī za'ra mono 'ru te, ma tō da te 're wa'ruiwapari za'ra aré. Wa norī hā wa tō duré asa wa te 're da'ruiwapari za'ra aré.

⁴ Tane nherē, wawasétē na 're wanomro mono nherē, tinhoprubzém na ma tō dama 're siwaihu'u, 'Re ī'hāimana u'âsi mono hā Wanho'reptui'wa hā. Duré uburé te te 're īda'azawi pese mono zém na zama, ma tō dama 're siwaihu'u.

⁵ 'Re īwanomro wasétē mono hawi, ma tō te te 're wa'anho'reptu. E 're wanomro wē mono wa, duré e wa te dama 're rob'manhari wē za'ra mono wa, ma tō te te 're wa'anho'reptu. Mare di. Wa'āma 're īpē'ēzé mono zarina, ma tō te te 're wa'anho'reptu. Tipē'ēzani te te wama 're ī'anhomri mono na, ma tō wapē'ē 're te te 're wa'apoto té. Wawasétē hawi, ma tō wapē'ē 're, te te 're wa'a'upsō, āma 're wanomro wē mono da oto.

⁶ Sōpru uptabi wa, ma tō wei wama te te 're anhomri Tipē'ēzani hā, Zezu Cristu te te 're īwa'anho'reptui mono zéb zarina. Wē uptabi di, īpē'ēzani hā.

⁷ Wawasétē na 're wanomro mono nherē, ma tō te te 're wa'azawi pese, 'Re ī'hāimana u'âsi mono hā. Taha wa, ma tō te te 're wa'awēsāmri, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ī'ab'madâ'ā mono õ zéb zarina, rowē īsi'utōrī'ō āma ī'rata 're wasi'ubumroi u'âsi mono da. Taha wa, wa za wasina sō 're wanhimipari u'âsi za'ra, ī'rata 're īwasí'ubumroi u'âsi mono zéb zō hā.

⁸ Te aimā īrowasu'uzé hā tō sena.

Taha wa, te za īsazei'wa norī ma 're ī'aroti mo, marī wē na te te 're dapawaptob u'âsi za'ra mono da. Te aimā 're īrowasu'u

mono zé hā wē uptabi di, dama 're ūrowē za'ra mono zéb da hā.

⁹ Ni'wam norī hā zudezu norī hi'rata norī nhisi wasu'u na, te āma 're sisada'âbâ za'ra. 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti, zudezu norī ma 're ūhaimana za'ra mono na zama, te duré 're sisada'âbâ za'ra. Āne wamhā, dama 're ūrowē za'ra mono zé hā, mare di. Taha wa, marī na 're ūdasisada'âbâ za'ra mono zé hā, 're wapari mono õ di za.

¹⁰ Āté ni'wa hā te za aimawi tinhimirowasu'u na te te 're ro'wa'rutu, ūsazei'wa norī wi. Taha zarina, ūsazei'wa norī hā sima āma 're siwanhizari za'ra mono wamhā, te za tāma 're ūtaroti mo, āne na te te dama 're rowasu'u tō mono da. Taha parimhā te te aiwapari õ wamhā, te za duré tāma āma ūsahu. Taha na duré te te aiwapari õ wamhā, ma'āpē, tiwi 're asi'madâ'ā pese mono. Tawamhā ūsiré 're aihaimana mono õ di za oto.

¹¹ E marī wa. Tāma roti nherē, te te ūaiwapari õ na, waihu'u wa. Roti sena hawi sipai wa, te za ūwasété na dasiwi waihu'u ni.

Paru hā, Tituhu ma te te ūrowaihu'u 'rāsatu zé

¹² Nimahā na, wa za aibâ hā atēme satō, āté Atemasi hā, āté Titicu hā. Taha wa, ma'āpē rosa'rata, we aimorī da, wasisōpētē da, Nicopuri na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Taha na wa tō ūsimi rosa'rata, rowa'u'u wahā nomro ré, tame ūnhamra da.

¹³ Duré aibâ norī hā pawaptob zahuré na, Zena norī hā Aporuhu me. Danhimirob'manharizém na dawasu'u'wa, te 're hāimana, Zena hā. Marī hā aima ūhaimana zarina, te za ūipawaptob zahuré, marī hā tāma hāimana zahuré õ wa, ūnebzéb da hā.

¹⁴ Wa tō ūsimi wē, wasiré ūsazei'wa norī hā marī zō dawi 're ro'wanhi'riti za'ra mono wamhā, te te 're dapawaptob za'ra mono da, taré 're hāimana za'ra mono tō da, dapawaptob āna.

¹⁵ Uburé ūsiré 're ūsi'ubumroi mono norī hā ma tō timreme na āma asawi za'ra. Wasiré ūsazei'wa norī hā wa wamreme na āma sawi za'ra ni, wazawi'wa norī hā.

'Re ūhaimana u'âsi mono wi, wa aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptērē u'âsi, aihīni te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi āma 're anomro aba mono da.

Piremo

Piremohō ma, Paru te te īrob'ui'érézé

Ībaihā wasu'uzé

Duréihā ma tō aibā norī hā da te 're uipra za'ra, pi'ō norī zama, te te dama 're romhuri za'ra mono da. Taré dasa si, duré da'uzazép si ma tō da te tāma 're sōmri za'ra. Romhuri wa'ā hā da te tāma 're sōmri za'ra mono õ di. Ma tō duré da te tiwi 're rosawi za'ra, nimomo si'uihā na 're wairébé mono tō da. Āne wa, ma tō robzei āna 're hāimana za'ra, romhuri'wa norī hā. Tawamhā nimomo apito norī hā te te satōrī za'ra õ nherē, si'uihā na 're wairébé mono wa, te za sada 're sahi za'ra. Taha wa, te za dama 'ru za'ra, da te sōpētē za'ra wa, apā da te simroi mono da. Tawamhā apito hā te za nasi hā za'ra āté, romhuri'wa norī hā si'uihā na 're wairébé mono 'ru te.

Āne hā tāma waihu'u pese wa, ma tō Paru hā rob'ui'éré, Piremohō ma. Ta hā ma tō aré uipra aibā hā, Onezimo na īisi hā, tāma īromhuri'wa da hā. Tane nherē, ma tō tiwi watobro Onezimo hā, nimomo morī da. Morī wamhā, Paruhu u ma tō wi. Tawamhā Zezusihi wasu'uwē hā ma tō tāma wasu'u, Paru hā. Taha zarina, ma tō Onezimo hā saze. Taha wa, ma tō Paru hā Piremohō ma rob'ui'éré, te te āma waihu'u da, Onezimohō hāimana zép tém na hā. Piremo hā duré īsazei'wa. Taha wa, Paru hā ma tō tiwi rowaptē, Piremohō wi, te te āri wē da, Onezimo hā apā ī'rata 're sāmra mono da, īsiré īsazei'wai wa oto.

1-2 Piremo, a hā wasiwadi wama asawi pe, duré wasiré Cristu Zezusihi ma romhuri'wa. Āhāna, wa hā Paru, wa za asawi, īnhimi'ui'éré na. Wano hā Timotiuhu me, wa za asawi ni. Duré Zezusihi zazei'wa norī, asōrōwa u siré 're īsirā'ōtō mono norī zama, wa za āma sawi za'ra ni. Duré wahidiba hā Apiza hā wa za āma sawi ni. Duré aibā hā Atipu hā wa za āma sawi ni. Ta hā te duré wasiré Wanhib'apito ma, te te 're romhuri pese. Wa hā Zezu Cristuhu ma romhuri'wai wa, ma tō dasiwi ī'āri ni. Dazazéb 're ma tō duré dasiwi īnherē ni. Tawamhā dazazéb 're, īnhamra ré, wa za aima rob'ui'éré za'ra wa'wa.

3 Wamama ma, wa ai'āma 're wamreme zusi u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'āsi mono da, rowē u'āsi, āma 're aimorī da.

4-5 Piremo, asawi di. Āhāna wa za aima waihu'u, Wamama āma īwatazém na, ai'āma hā. Aiwasu'u wē hā ma tō we nasi ītēme waptārā. Wanhib'apito Zezusihi zazei'wa te, u, 're aimo. Te duré, u, 're ī'azawi pese mo, uburé īsazei'wa

norī hā. Taha wa, aiwasu'u wē hā we ītēme 're wapta'ā mono wa, īto ti, wa hā. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono ma, ai'āma 're īmreme mono wamhā, wa duré āma 're īwata u'āsi, īnhib'apito āma.

⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō uburé Cristuhu zazei'wa norī ma 're sōpnu, uburé marī īwē na. A hā, Cristuhu zazei'wai wa, wa oto wasiré 're wahāimana za'ra. Tawamhā, wa ai'āma 're īmreme, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te te aima 're awaihu'u pese mono da, aipē'ē 're, uburé marī īwē hā Cristuhu zazei'wa norī ma, te te 're ī'anhomri mono hā.

⁷ A hā īno. īma asawi di. 'Re asimizawi pese mono wa, īto ti. ītoi uptabi di, īpē'ē 'remhā. Taha wa, īma rowē uptabi di. Duré uburé īsazei'wa norī hā robze na oto 're si'ubumroi mono wa, marī na a hā 're apawapto mono wa, ītoi uptabi di, aima.

⁸ Tawamhā, marī na wa za aima rowaihu'u. Wa za duré aiwi rowaptē. Wa hā asiré Cristuhu zazei'wai wa, adub'rada, wa oto 're mo. E taha wa, wa za āma aima ti'ru, marī hā 'manharī da. Mare di. Te āma aima 'rui õ di za.

⁹ īma asawi pese wa, wa hā Paru, dazazéb 're īnhamra nherē, Cristu Zezusih zadawa wasu'u'wai wa, wa za taré aiwi rowaptē, asi'uihā na si marī hā 'manharī da.

¹⁰ Āne āhāna Onezimohō āma, wa za aima rowaihu'u. Wa za duré aiwi rowaptē, Onezimohō ma. Cristuhu zazei'wa te oto 're mo, ta hā. Wanhib'apito wasu'uwē hā wa tō tāma waihu'u, dazazéb 're īnhamra ré. Ma tō saze. Taha wa, īra ne, wa īsina te 're waihu'u oto, Onezimo hā.

¹¹ Te te aima 're romhuri zei mono āna, te aré 're mo, Onezimo hā. Taha wa, aima wē õ di aré. Tazahā, aimawi īhāimanazé hā oto. Ma tō aipi'ra. Taha wa, aima wē di za oto. īma zama duré wē di.

¹² īma sawi di duré. īma sawi uptabi nherē, āhāna wa za oto Onezimo hā atēme satō, ai'rata 're sāmra mono da, apâ.

¹³ ī'rata 're sāmra mono 'wa'âhā, te aré te te 're īpawapto, ai'upana. Te te 're īpawapto mono da, wa tō īsimā wē, dazazéb 're īnhamra ré, wa hā īwasu'u wē 'wai wa.

¹⁴ Tane nherē, te za asi'uihā na si tāma īpisu, apâ we ītēme satōri da, aima wē wamhā. Aima wē õ wamhā, mare di za. Āne wapsi, īma wē di za. Wa hā te āma pisutu õ di. Mare di.

¹⁵ Ta hā Onezimo hā ma tō aré airē. Āté syry na asiti 're sāmra mono nherē, wē di. E marī wa, wē di. Atēme wisi wapsi, āté te za oto ai'rata 're sāmra u'āsi. Taha wa, aima wē di za oto, āté.

¹⁶ Cristuhu zazei'wa te za oto 're mo, Onezimo hā. Pawa'âbâ āna aima romhuri'wa si 're morī õ di za oto. Cristuhu zazei'wai oto 're morī wa, wano te za oto 're hāimana, Onezimo hā. Tō sena sawi di, īma. Tawamhā

aima sawi uptabi di za oto, ta hā. Asiré ūsazei'wai wa, ano te za oto 're mo, asiré.

¹⁷ Āhāna, wa za aiwi rowaptē, Onezimohō ma. Ma'āpē, atēme wisi wi, sawi na za, ai'rata apâ 're hāimana u'āsi mono da oto. Wa hā asiré ūsazei'wai wa, atēme ūwisi 'wa'āhā, te aré ūzawi. Tane te za ūsawi, Onezimo hā, apâ aima 're hāimana mono da.

¹⁸ Āté ai'rata sāmra ré hā, ma tō marī hā aiwi wasétē. Āté marī, ma tō aiwi ti'ā, asiti morī õ ré. Sena wamhā, ma'āpē we ūma waihu'u za, apâ ūwa'ābâzéb zarina te aima sōmri da, ūsōwa're're, Onezimohō upana.

¹⁹ Tō sena, ūmreme hā. Wa hā Paru hā wa za aima wa'ā. Āne wa oto aima rob'ui'érē, waihu'u da. A hā, Zezusihi zazei'wa. Āhāna Zezusihi wasu'uwē zarina, robze na te oto 're aimo, ūwasu'uwē hā te aima waihu'u wa, wa hā.

²⁰ Taha wa, wa āne aima roti. Duré wa aiwi rowaptē, Onezimohō ma, sawi da, duré ai'rata 're sāmra mono da, a hā ūno, Cristuhu zazei'wai wa. Āne wamhā, wē di za ūma.

²¹ Āne, wa aima rob'ui'érē, ūnhimiroti hā waihu'u da. Zahadu wapsi, uburé 're ūab'manhari wē mono zé hā, Onezimohō āma hā, ūnhimiroti zarina hā wa za waihu'u. Āté ūnhimiroti zarina si õ di za. Āté asi'uihā na asimirosa'rata zarina zama, te za tāma ūmanhari wē.

²² Duré misi wa za aiwi waptē. Ma'āpē, daza'warizé hā ūma pisutu, ai'rata za'ra wa'aba a'ā ūnhamra da. A norī wa'wa hā ma tō duré ūma 're ūrowaptērē za'ra wa'aba mo, hāiwa u, 'Re ūhāimana u'āsi mono wi, te te ūzatōrī da, dazazém hawi atēme za'ra wa'aba, ūmorī da apâ. Taha wa, wa sō mapa, ūmorizéb zō, atēme za'ra wa'aba, ūma 're ūrowaptērē za'ra wa'aba mono zéb zarina, āma ūmorī da apâ. Āne si.

²³ Āhāna Epaprasi hā te āma asawi. Ta hā duré Cristu Zezusihi wasu'u'wai wa, dazazéb 're te nhamra, ūme.

²⁴ Marcusi hā te duré āma asawi, duré Aritacu hā, duré Demasi, duré Rucasi. Ta norī hā, ūsiré Wanhib'apito ma romhuri'wa norī. Āne si, wa ūnhimirob'ui'érē hā 'rāsatu.

²⁵ Wa hā wa duré 're ūmreme u'āsi, Wamama ma, ai'āma za'ra wa'aba, Wanhib'apito Zezu Cristu hā te te 're aipawap-tob u'āsi za'ra wa'aba mono da, robzei u'āsi, āma 're anomro aba mono da.

Ebreusi

Ebreusi norī ma, rob'ui'éré

Íbaihâ wasu'uzé

Ã Íbaihâ na rob'ui'éré hã zudezu norī ma hã, Zezusihî zazei'wa norī ma hã. Ebreusi hã zudezu norī waptêrêzé hâiba amo. Ã Íbaihâ na rob'ui'éré'wa hã ni'wa hã te te waihu'u õ di.

Zudezu norī hã Zezusihî zazei'wa norī hã ma tô te te 're robzépata za'êtë za'ra, ïsiré zudezu norī hã te te siwi 're w  o za'ra mono wa, 'Re ïh  imana u'  si mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã te te oto 're 'mad  â za'ra mono õ newa. Taha wa, ma tô Ebreusi na rob'ui'éré'wa hã ïsazei'wa norī   ma tih  t  â za'ra, zudezu norī nhimizaze 'rata z  b u ap   sipizari za'ra õ'umnhasite. Ma tô dur   dama waihu'u za'ra, Zezusi hã 'Re ïh  imana u'  si mono 'ra uptabi na hã. Ta hã h  iwa   ma romhuri'wa norī ma, pire uptabi di, ti'ai   ma ubur   'Re ïh  imana u'  si mono ma romhuri'wa norī ma zama, Moz  sihî ma, dur   Zuzuwegé ma.

Ma tô dur   dama waihu'u za'ra, ãne: Zezusi hã dazada ïsis  mrizé hã danhipai u w   uptabi di, 'Re ïh  imana u'  si mono ma, danhimizama hã dasi'udâna da te t  ma 're ïs  mri za'ra mono na hã.

Capituru 11   ma hã ma tô dur   wama sisi nhor   za'ra, ni'wam norī hã 'Re ïh  imana u'  si mono si te te sina 're ï'umnhasi za'ra mono z  m na hã, te te 're robzépata za'ra mono nher  .

'Re ïh  imana u'  si mono 'ra wasu'u

1 Dur  h   'Re ïh  imana u'  si mono hã ma tô tizadawa wasu'u 'rata 'wa norī ma te te 're rowasu'u, ta norī hã te te oto wahi'rata norī ma   ma 're rowasu'u za'ra mono da, ïsadawa nhipai u hã. Ta norī ma, ma tô mar   na misi si te te t  ma 're rowasu'u za'ra,   ma   pu'u na hã, 'Re ïh  imana u'  si mono te te t  ma 're ïwaihu'u za'ra mono z  p sid  p  s  i.

2 Tane nher  , ti'ra si ma tô oto pisutu, ïsadawa nhipai u te te oto wama   ma 're   rowasu'u za'ra mono z  b da hã, rob'r  sutuz  b u romhutu na za 're   wah  imana za'ra mono norī ma. Taha si ma tô Timama zadawa para ubur   te te ro'apoto. Taha si ma tô dur   pisutu ïmama hã, niwapsi ubur   roptede'wa na 're h  imana mono da oto.

3   h   si te oto Timama hã   w   uptabi na te te dama 're wasu'u, rowa'a ïsa'êt   na hã. Taha si te Timama ne 're h  imana, aiwa wa. Tinhimiroti nhiptete na te ubur   mar   hã te te 're a'upari w  , 're si'ut  r   t   za'ra mono da.   h   si dawas  d   hã te te dama 're apari mono da, dazada d  â

wa, taha pari hâiwa'utu wa, te oto 'Re īhâimana u'âsi mono nhimire niwî 're sâmra, hâiwa ãma. Danhipai u īwaihu'u pese uptabi nhimire niwî te oto 're sâmra, īsiré te te 're da'ab'madâ'â mono da oto, pire uptabi na.

Zezusi hā hâiwa ãma romhuri'wa norî ma, pire na 're īhâimana mono zé wasu'u

⁴ Īmama hā ma tô īsisi hā tâma tisō, sisi pire da, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra na īsisi da hā, uburé hâiwa ãma tâma īromhuri'wa norî nhisi ma, pire uptabi da. Tane ma duré īmama hā pisutu, hâiwa ãma romhuri'wa norî ma, pire uptabi na 're hâimana mono da oto, īra hā.

⁵ Duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tô ãne na ãma rob'ui'éré, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na:

"A hā īra te īme 're aihâimana mo. Taha wa, wa za oto īra na te 're asisi, dama aipire na 're aihâimana mono da oto."

Āne duré īhâiba amo na rob'ui'éré hā:

"Wa hā īmama wa za tâma 're īhâimana. Taha wa, īra te za 're hâimana."

Āne duréihā 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hā. Tawamhā e hâiwa ãma tâma īromhuri'wa norî ãma zama, ma tô ãne na hā rowasu'u, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Mare di. Zezusihî ãma si, ma tô ãne na hā rowasu'u.

⁶ Āne ma tô duré ni'wa hā ãma rob'ui'éré, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na, tî'ra hā tî'ai u za te te we īsatōñzém na, da'ra hā dama 're īpoto 'rata za'ra mono ne īpire uptabi na hā:

"Uburé hâiwa ãma īma romhuri'wa norî hā te za ãma tiwata za'ra."

Āne ma tô Zezusihî ãma rowasu'u siro, 'Re īhâimana u'âsi mono hā.

⁷ Āne na si ma tô hâiwa ãma romhuri'wa norî ãma hā rob'ui'éré za'ra, ni'wa hā:

"Re īhâimana u'âsi mono hā ma tô hâiwa ãma tâma īromhuri'wa norî hā pisutu za'ra, rowa'u'u ne 're hâimana za'ra mono da, duré unhamma ro'o ne 're hâimana za'ra mono da."

Āne na si ma tô īwasu'u za'ra na ni'wa hā rob'ui'éré.

⁸ Tazahā, īra si dama pire uptabi na 're īhâimana mono zém na ma tô rowasu'u 'Re īhâimana u'âsi mono hā, ãne:

"A hā Ropoto'wa. Da'âma 're asib'a'uwë mono zé hâ aiwi 're si'utōñ mono õ di za. Te za tô aimâ 're hâimana u'âsi. Duré marî na 're upai mono ãna, te za 're īda'ab'madâ'â u'âsi mo.

⁹ Uburé marî īwë hā da te 're īmanharî za'ra mono si, aimâ wë uptabi di. Duré uburé marî īwasédé hā da te 're īmanharî za'ra mono si, ma tô da'âma 're ī'a'ruiwapari mo.

Taha wa, wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono, Asib'apito hā wa tō aipisutu, uburé asiré 're īhāimana za'ra mono norī nhipai u, aipire na tāma 're aihāimana za'ra mono da, duré ãne zarina āma 're atoi u'āsi mono da."

Āne ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā ti'ra ma roti.

¹⁰ Āne ma tō duré ti'ra ma tinhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā:

"A hā uburé Danhib'apito. Duréihā ropoto na'rata hawimhā ma tō ti'a hā ī'manha. Asi'uihā na ma tō duré hā'iwa hā ī'manha.

¹¹⁻¹² Tane nherē, te za niwamhā ai'utōrī zahuré, sahuré ta norī hā, da'uza hā dawi 're īhāsiwamnārī su'u za'ra mono ne. Duré da'uza pano pa hā dawi 're hāsiwamnārī za'ra mono wa, rob u da te oto 're sāmra mono da, da te 're īhānhinha za'ra mono ne, te za ta norī hā ī'uprosi zahuré, ītép si 'manharī zahuré da, īsōwa're're. Da'uza 'rada hā da te oto dasiwi 're wē'ō za'ra mono wa, īhātep si da te āma 're īsaprī za'ra mono ne, te za tō ītép si ī'manharī zahuré, ti'a hā, hā'iwa me.

Tane nherē, niwamhā ai'utōrī ō di za, a hā. Aiwétési te za 're aihāimana u'āsi mo. Nimahā na hā āma saprī waihu'u ō di za, aihāimanazém na hā. Tō ōhō si, 're aihāimana mono zé hā za."

Āne ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā ti'ra ma, waihu'u siro.

¹³ Āne ma tō duré 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma waihu'u siro:

"Ī'rata te za 're asāmra u'āsi mo īnhimire niwī, dama aipire na īsiré 're aihāimana u'āsi mono da. Asitob'ru norī nhiptetezé hā wa za tiwi uprosi za'ra, wapu na aima 're hāimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uware na 're hāimana za'ra mono da oto."

Tawamhā, e hā'iwa āma tāma īromhuri'wa norī ma, ma tō ãne hā waihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Ti'ra ma si, ma tō ãne hā waihu'u siro, ta norī ma, pire u'āsi 're hāimana mono wa za, Zezusi hā.

¹⁴ E niha tawamhā, hā'iwa āma romhuri'wa norī 're īhāimana za'ra mono zé hā. Ta norī hā īhāiba'ō, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa norī. Ta norī si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're satōrī za'ra ti'ai u, za te te īsō'reptu za'ra norī hā te te 're pawaptob za'ra mono da, ti'ab ré. Taha na si, ta norī nhimiromhurizé hā.

2

Danho'reptuzé īwē uptabi wasu'u

¹ Taha wa, Cristuhu wasu'uwē hā wa te 're īwapari za'ra mono zép si, wa za wa te 're 'madâ'â pese za'ra, wasina 're wapahâ za'ra mono tō da, tiwi.

² Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā, hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī hā wahi'rata norī ma, te te īwaihu'u za'ra zé hā tō sena na 're īhāimana mono na ma tō da te 're waihu'u za'ra. Duré ni'wam norī hā ñhō si te te 're 'madā'ā za'ra mono õ wa, duré īsarina si 're nomro wē mono õ wa, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā īsarina te te 're hā za'ra.

³ Āne wa, te te 're īwa'anho'reptui mono zéb zō, īwē uptabi zō, wa te sô 're rob'ruiwapari za'ra mono õ nherē, e īsimihâzé wi, wa za wasi'uihâ na 're wawairébé. 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īwa'anho'reptui mono zé wasu'u na ma tō Wanhib'apito hā dama rowasu'u 'rata, si'uihâ na. Īmreme wapari'wa norī hā ma tō duré āne na wama āma rowasu'u za'ra, tō sena danho'reptuzém na wa te āma 're īsaze za'ra mono zéb da hā.

⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono zama, ma tō te te 're wa'apawapto, te te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u hā, tō sena na 're īhāimana mono na wa te wasina āma 're waihu'u pese za'ra mono da oto. Tiwaihu'u pese na marī īwē hā dama ī'manharī waihu'u'õ hā ma tō te te dama 're ab'manharī wē, āma 're īdatob'uzu za'ra mono zé hā, taha zarina tō sena, wa te āma 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā, te te 're īda'anho'reptui mono zé wasu'u hā. Ma tō duré Tipē'ēzani ma pisutu, romhuri hā īsazei'wai mono bâ te te sima 're ī'awē mono zéb zarina, te te tāma 're apisutu mono da, āma 're īsipawaptob za'ra mono zéb da hā. Taha zarina, wasi'uihâ na tō sena, wa te āma 're waihu'u pese za'ra mono da, ma tō duré te te 're wa'apawapto, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

Zezu Cristu hā Danho'reptui'wai wasu'u

⁵ Za 're īdahāimana téb za'ra mono na, wa tō aima āma rowasu'u pari za'ra wa'wa. E taha wa, te za hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī hā pisutu za'ra 'Re īhāimana u'āsi mono hā, ta norī hā pire na te te 're da'madā'ā za'ra mono da, za 're īdahāimana téb za'ra mono āma hā. Mare di. Ta norī hā danhib'apito da, te te pisutu za'ra õ di.

⁶ Tazahā duréihā ni'wā hā ma tō āne na ībaihâ na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te te īrowasu'uzém na hā:

"Re īhāimana u'āsi mono, e dahāimana pire na aima 're dahāimana za'ra mono bâ, te da'āma 're aipo're pu'u u'āsi mo. E niha da, te bétē da'āma 're aiwamri u'āsi mo, a'uwē na si 're dahāimana za'ra mono nherē."

⁷ Ma tō aré dama īpisu, hāiwa āma aima romhuri'wa norī zapari, dawapu na 're dahāimana za'ra mono da a'â. Tazahā, ma tō oto dama īpisu, dapire na oto 're dahāimana za'ra mono da, īwē na si.

⁸ Ma tō duré dama īpisu oto, uburé marī hā niwapsi da te 're 'madā'ā za'ra mono da, dapire na."

Ãne na ma tō duréihā dawasu'u na rob'ui'érē, ni'wa hā.

'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō oto dama pisutu, niwapsi uburé marī hā da te 're īmadâ'â za'ra mono zéb da hā, dapire na. Marī hā taré 're 'maiħāimana mono õ di za, da te 're īmadâ'â za'ra mono õ na hā. Tane nherē, zahadu uburé marī hā da te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, ti'a 're dahāimana za'ra mono ré hā.

⁹ Zezusi 're īmorizép si wa tō wa te 're waihu'u pese za'ra. Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā pisutu, ti'ai āma 're hāimana mono ré hā, hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī ma, wapu na a'â 're hāimana mono da, dasine. Zezusi hā dazada dâ'â da si, ma tō pisutu 'Re īhāimana u'âsi mono hā, da'āma 're pē'ezé mono wa, da'āma 're īsiwārī mono zéb da hā. Ma tō duré pisutu ti'ra hā, pire na dama 're hāimana u'âsi mono da oto, dazada īdâ'â zarina, te te īrobzépata na te te sina tāma uwaimrami wa, Timama ma hā.

¹⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō uburé te te ro'apoto. Taha ma si te uburé marī hā tāma 're hāimana. Ta hā tō ībā, ma ti'ra hā pisutu Zezusi hā, dazada dâ'â wa, te te robzépata da a'â, taha zarina te te 're da'anho'reptui mono da, te te sina uwaimrami da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īpisutuzéb zarina. Da'ahā na hāiwa āma rowē uptabi na ī'rata 're danomro u'âsi mono da, ma tō ãne da hā tāma pisutu, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

¹¹ Zezusi hā Timama nhib'a'uwē norī pisutu'wa, duré īsib'a'uwē da, Zezusi te te 're īpisutu za'ra mono norī hā misire īmama za'ra hā tō òhō si. Taha wa, Zezusi hā āma 're sisé mono õ di, ta norī hā tisisānawā na za te te 're īanhisi mono da hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā misire īmama za'ra wa, simisutu. Te za tō tisisānawā na te te 're anhisí, Zezusi hā.

¹² Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō ãne na āma rob'ui'érē, Zezusi hā Timama ma, za te te tāma īrowasu'uzém na hā:

"Īsisānawā norī ma, wa za te tāma 're aiwasu'u wē za'ra.

Siré 're si'rā'ōtō mono ré, wa za ai'āma 're īwata u'âsi, īsō'a za'ra."

¹³ Ma tō duré ni'wa hā ãne na āma rob'ui'érē, Zezusihī mreme wasu'u na hā:

"Īzama wa za te īsina 're umnhasi pese u'âsi, 'Re īhāimana u'âsi mono hā."

Duréihā ãne, Zezusihī mreme wasu'u amo na da te āma īrob'ui'érézé hā, īsazei'wa norī āma hā:

"Āhāta wa hā wa oto 're īhāimana, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra na oto tāma 're īhāimana za'ra mono norī siré, õ hā te te īma 're īapisutu mono norī siré."

Ãne duréihā Zezusihī mreme wasu'u na rob'ui'érē hā.

¹⁴ 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra ne, tāma 're īhāimana za'ra mono norī hā te a'uwē hāiba na 're hāimana za'ra, nhi ré, duré waprui ré. Taha wa, ma tō Zezusi hā dasiré si'a'uwē,

a'uwē hâiba na a'â 're morî da. Tidâ'âzém na Wa'uburé nhiptede hâ te te tiwi prub da, ma tô a'uwē hâiba na podo, Wa'uburé nhimiromhuri ma, dadâ'âzé ma, marî zô dasipibuma 're danhopré tõ mono da oto.

¹⁵ Ni'wam norî hâ te tô Wa'uburé nhimiromhuri zarina, pahi u'âsi 're hâimana za'ra, tidâ'âzé ma hâ, ïwada'uri zarina si pawa'âbâ ãna te te dama 're ïromhuri za'ra mono hâ tinhib'apito nhimiwada'uri na si sina hâtâ'â u'âsi 're ïhâimana za'ra mono ne. Ta norî hâ tidâ'âzé ma, pahi ãna oto 're hâimana za'ra mono da, ma tô sada tidâ'â za'ra, Zezusi hâ.

¹⁶ E hâiwa âma romhuri'wa norî hâ te te 're pawaptob za'ra mono da, ma tô we ti'ai u mo Zezusi hâ, dawazari si'a'uwē da. Mare di. Abra'âhâ nihudu mono bâ te te 're ïpawaptob za'ra mono da si, ma tô wei mo. ãne hâ wama waihu'u pese za'ra di oto, wa norî hâ.

¹⁷ Taha wa, tisisänawâ norî me, aiwa uptabi a'â 're hâimana mono da, ma tô si'a'uwē Zezusi hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ïpire uptabi ne 're hâimana mono da, sasedoti ïpire uptabi ne, tâma umnhasi na te te tâma 're romhuri mono da, da'âma pë'ëzé uptabi sina. Taha da, ma tô si'a'uwê tô, taha zarina dawasédé hâ te te oto dama 're apari mono da. Ta hâ dasiré si'a'uwê õ 'wa'âhâ, ãne hâ te te aré sina uwaimrami waihu'u õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hâ.

¹⁸ Zezusi hâ ma tô robzépata za'êtë tô, ti'ab ré. Duré Wa'uburé hâ ma tô aré pibu, tiwasédé hâ te te 'manharî da. Tane nherë, te te ïwapari õ zarina, tiwasédé hâ te te 'manharî õ di. Taha wa, Wa'uburé hâ te te oto 're wapibu za'ra mono wamhâ, tô õ hâ te za te te 're wa'apawapto, ïsine wawasédé hâ wa te 're 'manharî za'ra mono ãna, wanhiptete sina õhõ âma si 're wanomro mono da, Zezusihî âma si.

3

Mozésihi wasu'u, Cristuhu wasu'u me

¹ ïsisänawâ norî, a norî wa'aba zama ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ aipisutu za'ra wa'wa, ïsib'a'uwê si oto 're anomro aba mono da, hâiwa âma ï'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za Zezusihî âma si 're ïrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ti'ai u, we te te ïsatõri na, duré dama ïsadawa wasu'u'wa na. Ta hâ sasedoti ïpire uptabi na te wa'âma te te 're romhuri u'âsi, ïwasu'u'uwê na wa te 're ïsaze za'ra mono zém na te te 're wa'apawapto mono da.

² Ta hâ ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, umnhasi sina te te tâma 're romhuri wê u'âsi, te te tâma 're ïapisutu mono zéb zarina si. Tane aiwa, duréihâ Mozési hâ ma tô 'Re ïhâimana

u'âsi mono nhib'a'uweñ norñ ma, umnhasi sina te te tâma 're romhuri wẽ u'âsi za'ra.

³ Ni'wa hã simiromhuri wẽ na te te sima 'ri wamhã, te za ãma tatob'uzu za'ra ni, ïsimiromhuri wẽ na hã. E tawamhã 'ri na si te za ãma tatob'uzu za'ra ni. Mare di. Taha nhipai u, te za 'ri 'manharï'wai ãma zama tatob'uzu za'ra ni. Tane duré, Mozési hã dama pire na 're hâimana mono nherë, taha hâimanazém nhipai u hã, Zezusihî si dama pire uptabi di.

⁴ Ti'ai ãma uburé 'ri hã danhib'rata na rob'manhari hã si'uihâ na 're si'manhari za'ra mono õ di. Taha wa, te 'ri'wa norñ hã 'ri nhipai u, pire na 're hâimana za'ra. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono si ma tô uburé marí hã te te 're ab'manhari. Taha wa, te uburé marí nhipai u, pire uptabi na 're hâimana u'âsi ta hã siwaprosi.

⁵ Mozési hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, umnhasi sina te te tâma 're romhuri wẽ u'âsi, ïsib'a'uweñ te te tâma 're ïpawaptob za'ra mono zém na hã. Marí na 'Re ïhâimana u'âsi mono hã za ti'ab ré te te dama 're ïarowaihu'u mono zém na, ma tô ïsib'a'uweñ ma te te 're rowaihu'u sirõmo za'ra, Mozési hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa na si, te ta hã 're hâimana.

⁶ Tane nherë, te Cristuhu si tâma umnhasi na uburé ïsib'a'uweñ norñ hã te te tâma 're 'madâ'â pese za'ra, pire uptabi na, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra hã. Wa norñ hã Cristuhu ãma si 're wanomro mono wa, da te wama 're rob'manhari wasété za'ra mono nherë, wapahi ãna wanhiptete sina ãma 're wanomro mono wamhã, wa za tô ïsib'a'uweñ na tâma 're wahâimana u'âsi za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwë si, za te te wama ïpisutu za'ra zéb zô, wama umnhasi sina sô 're ïwanhimipari u'âsi za'ra mono zéb zarina, tiwi 're wasipizari za'ra mono õ wamhã, tawapsi wa za tô ïsib'a'uweñ na tâma 're wahâimana u'âsi za'ra.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uweñ norñ 're ïwa'utu za'ra mono zé wasu'u

⁷⁻⁸ Duréihâ ni'wa hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ezani zadawa para, ãne na ãma rob'ui'éré:

"Ã bâtâ na, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hã wapari za'ra wa'aba wamhã, aipo're si'âri 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'rã tete aba na. Duréihâ aihî'rata norñ wa'wa hã ma tô ãne na hã po're ãna sada tihâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono da. Ta norñ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, nimahã bâtâ na ma tô tiwasédé hã 'manharï za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sina pibu za'ra da, niha te te tâma rob'manhari za'ra õ zô pé, ãma ïwa'a su'u za'ra õ na hã."

Ãne ma tô ni'wa hã ãma rob'ui'éré.

⁹ Ãne duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hã:

"Aihi'rata norī hā ma tō siwi ūpibu, āma ūwa'a su'u za'ra õ zarina, niha te tāma rob'manharī za'ra õ zō pé, te te sina ūpibu za'ra da. 40 na āma wahub za'ra ré, marī ūwē na si te 're pawaptob u'âsi za'ra mono nherē, ma tō siwi ūwē'ō, aihi'rata norī wa'wa hā.

10 Taha wa, wa tō ta norī hā oto ūsiwi wē'ō pese za'ra. Taha wa, wa tō āne ūsimā tinhā: 'Ta norī hā ūzō si 're sōpré mono õ di oto. ūnhimiroti zarina si 're ūhaimana za'ra mono da hā, te te sima 're wē za'ra mono õ di duré.' Āne ta norī āma te ūsimā ūrotizé hā.

11 Taha wa, te oto ūsiwi ūwē'ō za'ra zéb zarina, wa tō ūmreme pire na ta norī āma tinhā, āne: 'Tō sena, ta norī hā nimahā na hā dame sisisi õ di za, ti'ai wē u hā, ūwa 're ūwa'utu za'ra mono zéb da, te aré tāma ūpisutu za'ra zéb u hā.'

Āne duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré siro hā.

12 ūsisānawā norī, 'rāwi te za 're asi'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti hā asimirosa'rata wasétē aba zarina, asifi 're wē'ō za'ra wa'aba mono wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da, ūrata 're dasi'ubumroi u'âsi mono da, dapisutu'wai wi hā.

13 Awē sidâpâsi te za duré asimiroti na 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, aipē'ē toi u'âsi Cristuhu āma si 're anomro wē wa'aba mono da, asiptete sina. Satanasihi nhimiroti wasédé hā wē newa, aiwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da, duré 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti hā asifi 're wē'ō za'ra wa'aba mono wa, ai'rā tete na tiwi 're aihaimana za'ra wa'aba mono tō da, te za tō 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, rowē na wasiré 're wahaimana za'ra mono ré, ti'ai āma.

14 Wa norī hā Zezusi, wa te 're ūsaze na'rata za'ra mono zém hawi, wa tō wa te 're umnhasi za'ëtē za'ra. Ta hawim haré, 're ūwadâ'ā za'ra mono zéb u, wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono wamhā, tawapsi wa za Zezusihī siré 're wahaimana u'âsi za'ra, ūsine dama wapire na wa te 're da'madâ'ā u'âsi za'ra mono da.

15 Duréihā ni'wa hā 'Re ūhaimana u'âsi mono pē'ezani zadawa para, te te āma ūrob'ui'éré na wa za āma aima sahu za'ra wa'wa, āma aipo're si'âri za'ra wa'aba tō da:

"Ā bâtâ na, 'Re ūhaimana u'âsi mono mreme hā wapari za'ra wa'aba wamhā, aipo're si'âri 're aihaimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'rā tete aba na. Duréihā aihi'rata norī hā ma tō āne na hā po're ãna sada tihaimana za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono da hā."

Āne duréihā āma rob'ui'éré, ūbaihā na hā.

¹⁶ E 'wam norī hā ma tō bété 'Re īhāimana u'âsi mono mreme hā te te wapari za'ra nherē, siwi wē'ō pese za'ra. E 'wam norī hā te bété wasu'u, ãne na āma īrob'ui'éré hā. Mozési hā 'Re īhāimana u'âsi mono waihu'u pese na, Ezitu hawi te te īsimroi mono norī, te wasu'u za'ra. Ma'āpé āma asipo're pu'u za'ra wa'aba a'â, asi'uihā na.

¹⁷ Duré, e 'wam norī hā ma tō bété 'Re īhāimana u'âsi mono hā siwi wē'ō pese za'ra, Mozési hā Ezitu hawi te te dazani za'ra pari, 40 na da'âma wahub ré, a'ubuni wi 're danomro mono ré hā. Tō õ norī hā tiwasédé te te ī'manharī za'ra norī hā ma tō siwi wē'ō pese za'ra. Tiwasédé hā te te ī'manharī za'ra zéb zarina, ma tō a'ubuni wi ai'utō, ta norī hā. Ma'āpé ta norī wasu'u na asipo're pu'u za'ra wa'aba duré, waihu'u za'ra wa'aba da.

¹⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō ta norī āma timreme pire na rowaihu'u sirōmo za'ra, ãne: "Ta norī hā nimahā na hā sisisi õ di za, ti'ai wē u hā, īwa 're īwa'utu za'ra mono zéb da, te aré tāma īpisutu za'ra zéb u hā." ãne ma tō ta norī āma waihu'u siro, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, duréihā a'ubuni wi 're nomro mono ré, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti te te siwi īwē'ō za'ra zéb zarina, po're'ō u'âsi tiwi 're īhāimana za'ra mono norī āma hā.

¹⁹ Tawamhā e marī, wa za wa norī hā āma waihu'u za'ra ni, ta norī wasu'u na hā. Ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te 're saze za'ra mono õ wa, sisisi õ di, ti'ai wē u hā, īwa 're wa'utu za'ra mono da, te te aré tāma īpisutu za'ra zéb u hā. Taha wa, a norī wa'wa hā ta norī ne aiwasédé hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti si 're īmadâ'â za'ra wa'aba mono õ na hā.

4

¹ Duréihā wahi'rata norī ma, te te ropisutu za'ra wamhā, e ta norī ma si ma tō rowē hā tāma pisutu za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Mare di. Wa norī ma zama ma tō wama pisutu za'ra oto, 're īdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, 're wahāimana za'ra mono da oto, rowē uptabi na. Taha wa, 'rāwi te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono te te wama īropisutu za'ra zé hā asawi 're simini za'ra wa'aba mono tō da, duréihā wahi'rata norī hā te te īsimini za'ra ne.

² Ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiropisutu wē hā te te wapari za'ra nherē, te te sina uwaimrami za'ra õ di, te te āma saze za'ra õ wa. Tane duré, wa norī zama wa tō 'Re īhāimana u'âsi mono wasu'u wē hā wa te 're wapari za'ra. Tane aiwa īsimiropisutu wē na wa te 're saze za'ra mono õ wamhā, wa norī zama wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, te te wama īropisutu za'ra zé hā, 're īdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, 're wahāimana za'ra mono da hā oto, rowē uptabi na hā.

³ 'Re īhāimana u'āsi mono, wa te wasina 're ī'umnhasi za'ra mono norī si, wa za tō wasina wa te 're uwaimrami za'ra, 're īdawa'utu u'āsi za'ra mono ne, rowē uptabi na oto āma 're īwahāimana u'āsi za'ra mono zéb da hā, te te wama īropisutu za'ra zém na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono te te sina 're ī'umnhasi za'ra mono õ norī si te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, rowē hā. Duréihā ni'wa hā ma tō āne na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na, wahi'rata norī āma hā:

"Te īsiwi īwē'ō za'ra zéb zarina, wa tō īmreme pire na ta norī āma tinhā, āne: 'Tō sena, niwamhā dame sisisi õ di za, ti'ai wē u hā, 're īdawa'utu za'ra mono ne, aré īwa 're hāimana za'ra mono da, te tāma īpisutu za'ra zéb u hā.'

Āne duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono mreme wasu'u na rob'ui'éré hā.

E tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā zahadu te te tāma pisutu za'ra õ wa, te te sina uwaimrami za'ra õ di, wahi'rata norī hā. Mare di. Taha wab õ di. Ropoto na'rata hawimhā ma tō uburé marī hā te te sima apisutu sirōmo, marī hā te te dama āma 're ī'ab'manharī mono zéb da hā.

⁴ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na ma tō ni'wa hā āne na āma rob'ui'éré, te te ro'apoto mono pari, āma ī'awēzém na hā, āne:

"Re īhāimana u'āsi mono hā zahadu 6 nā bādā hā āma morī ré, ma tō te te ro'apoto. Taha pari, āma awē wamhā, te oto wa'udu, romhuri āna."

⁵ Āne tō õhō wasu'u hā, duréihā wahi'rata norī āma ni'wa te te āma īrob'ui'érézé hā, 'Re īhāimana u'āsi mono mreme na hā:

"Tō sena niwamhā dame sisisi õ di za, ti'ai wē u hā, 're īdawa'utu u'āsi za'ra mono ne, aré īwa 're hāimana za'ra mono da, te tāma īpisutu za'ra zéb u hā."

⁶ Duréihā ti'ai wē wa, 're īdanomro wē mono zé wasu'u wapari 'rata 'wa norī hā, ta norī hā 're īdawa'utu u'āsi za'ra mono ne, īwa 're hāimana za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īpisutu za'ra zé hā te te sina uwaimrami za'ra õ di, īsimiroti hā te te 're 'madā'ā za'ra mono õ wa, ta norī hā. E tawamhā õhō haré ma tō dawi sizā 'Re īhāimana u'āsi mono hā, 're īdawa'utu u'āsi za'ra mono ne, rowē uptabi na 're īdanomro u'āsi mono zé hā. Mare di. Si'utōři waihu'u õ di, ta hā. Ni'wam norī hā te za tō rowē uptabi na 're īdahāimana za'ra mono zéb u 're sisisi, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īpisutu za'ra zéb zarina.

⁷ E niha wa za tawamhā āne na sena na wa te āma 're waihu'u za'ra. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō bādā hā tō sena na pisutu, 're īdawa'utu u'āsi za'ra mono ne, rowē uptabi na 're īdanomro mono zéb u 're īdanhisisi mono zéb da hā. Tawamhā, āne te te pisutu wamhā, "ā bātā na" ma tō sisi, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Āne na ma tō apito Dawi

hā dama sadawa wasu'u, duréihā wahí'rata norí hā a'ubuni wi 're īnomro mono zém hawi, āma wahub ahâ za'ra parip si. Āne apito Dawi te te āma īrob'ui'érézém na te aima āma īrob'ui'éré pari za'ra wa'aba zé hā, āne:

"Ā bâtâ na, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme hā wapari za'ra wa'aba wamhā, aipo're si'âri 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'râ tete aba na."

⁸ Duréihā Zuzuwe hā ti'ai wē u te te īdanhimroi mono zé hā, e taha si, 'Re īhâimana u'âsi mono, 're īdawa'utu za'ra mono zéb da, te te dama īpisutuzé hā, te wasu'u. Mare di. Taha si õ di. Taha si 'wa'âhā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā niwamhā te te aré wasu'u zahu õ di āne hā, 're īdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowē uptabi na 're īdanomro mono zé wasu'u hā.

⁹ 'Re īdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowē uptabi na 're īdanomro mono zé hā, te tō 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe norí ma 're hâimana u'âsi, õne u'â, duréihā ropoto na'rata hawi bâdâ hā 6 na āma si'utõrî pari, bâdâ misi na romhuri āna īwa'utu ne, 'Re īhâimana u'âsi mono hā.

¹⁰ Ni'wam norí hā 're īdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowē uptabi na 're īdanomro mono zéb da hā, 'Re īhâimana u'âsi mono te te dama īpisutuzém na te te sina 're īuwaimrami za'ra mono norí hā, 're siwasutu za'ra mono õ di za oto, taha na 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're īawësämri mono zéb da hā. 'Re īhâimana u'âsi mono hā duréihā te te ro'apoto mono pari, romhuri te te īsazâri ne, 're siwasutu zahu za'ra mono õ di za oto, ta norí hā apâ.

¹¹ Taha wa, rowē uptabi na 're īwanomro mono zéb zô si, wa za wasima 're wanhopré u'âsi, āma 're wahâimana u'âsi za'ra mono da. Duréihā Izarazéhê nhihudu norí hā a'ubuni wi 're nomro mono ré, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti te te siwi wē'õ pese za'ra wa, ta norí hā te te sina uwaimrami za'ra õ di, 're īdawa'utu u'âsi za'ra mono zé hā. Ta norí ne, wa te wasiwi 're simini tō za'ra mono da, wa za tō taha zô si wasima 're wanhopré u'âsi, īwē uptabi zô si.

¹² 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā īhâiba ré ne, te tō wama 're hâimana u'âsi za'ra. Siptete uptabi di duré īmreme hā, uburé marî hā īsarina si te te dama āma 're īab'manhari mono zéb da hā, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Sib'ézé 'wa si'uiwa ī'wa pese ne, te wama 're hâimana za'ra, īsadawa wasu'u hā. Sib'ézé ī'wa pese na te za romnhi hā da te 're nhizazari za'ra, īhi si da te 're urññ za'ra mono da. Tane duré, 'Re īhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hā wa te 're wapari za'ra mono wamhā, 'râwi wapë'ë na wanhimirosa'rada īwē hā duré īwasédé hā wa za wa te āma 're waihu'u za'ra.

¹³ Uburé marî hā 'Re īhâimana u'âsi mono wi, da te 're upsibi waihu'u za'ra mono õ di, te te 're ab'madâ'â tō mono da hā. Ai'uréiwi ne, te uburé marî hā tâma 're hâimana,

sō'awi. Taha ma si, wa za nimahā na hā wahāimanazém na tāma wasiwasu'u za'ra ni. Taha wa, wahi'rata norī ne, 're wahāimana za'ra mono õ di za, wa norī hā.

Zezusi hā sasedoti ūpire uptabi na te te da'āma 're ūromhuri mono zé wasu'u

¹⁴ Sasedoti ūpire uptabi na te tō ni'wa hā te te wa'āma 're romhuri u'āsi. Ta hā Zezusi, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra. Timama u ma tō mo hāiwa u, 'rāwi te te tiwi 're rowaptērē u'āsi mono da, wama za'ra. Taha wa, Zezusi, wa te 're ūsaze za'ra mono zém na tō sena dama 're ūwasiusu'u za'ra mono zéb zarina, wa za tō ta hawim haré wanhiptete sina āma 're wahāimana u'āsi za'ra.

¹⁵ Tawamhā tō õ hā sasedoti ūpire uptabi na, te te wa'āma 're ūromhuri mono hā, e wahāimana nhib'uware na 're wahāimana za'ra mono nherē, wa'āma 're siwamri mono õ di za, ta hā. Te za tō wa'āma 're siwamri u'āsi. E marī wa. Ta hā ma tō Wa'uburé hā te te 're pibu aré, tiwasédé hā te te 'manharī da, wawasédé hā wa te 're 'manharī za'ra mono da, te te 're ūwa'apibui u'āsi mono ne. Tane nherē, tiwasédé hā te te 'manharī õ uptabi di, Zezusi hā.

¹⁶ Taha wa, wasina 're wahātā'ā za'ra mono āna, wa za 'rāwi wapē'ē 're 'Re īhāimana u'āsi mono u 're wasihutu, da'āma 're siwārī mono da, te te 're ūda'ab'madā'ā u'āsi mono u hā. Wa'uburé te te 're wa'wapé za'ra mono ré, wa'āma 're siwamri mono da, duré wa'āma 're siwārī mono da, wa za āhā ré wapē'ē 're, ūtēme 're wasihutu u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono u hā.

5

¹ Duréihā ma tō ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're apisutu, tisiré sasedoti norī nhipai u, pire uptabi na te te 're romhuri za'ra mono da, tisiré zudezu norī āma, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Ta norī si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono ma, danhoprubzé hā te te tāma 're sōmri za'ra da'upana, āma 're ūwata za'ra mono zéb da hā. Danhimizama ma tō duré da'upana te te tāma 're simro, dawasédé hā te te dama āma 're ūapari mono zéb da hā.

² Ta norī hā sasedoti ūpire uptabi norī hā ma tō hāimana nhib'uware na 're hāimana za'ra, tī'ai āma dasiré 're hāimana za'ra mono wa, aiwa. Taha wa, ni'wam norī hā tiwasédé te te 're ūmanharī za'ra mono zém na 'rāwi 're ūsiwaihu'u za'ra mono õ norī āma, ma tō sasedoti norī hā 're siwamri za'ra, sada 're sahi su'u za'ra mono āna. E marī wa. Ta norī hā aiwa tiwasétē wi, 're hāimana nhiptete waihu'u za'ra mono õ wa, ma tō tisiré norī āma 're siwamri za'ra sasedoti norī hā, aiwa 're hāimana za'ra mono wa.

³ Duré ta norī hā da'udāna si, marī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te te 're sōmri za'ra mono õ di, dawasédé hā te te

dama ãma 're ūapari mono zéb da hã. Si'udâna zama ma tô marĩ hã te te tãma 're sõmri za'ra sasedoti norĩ hã, dasine tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wa.

⁴ E tawamhã ma tô 'râwi ni'wam norĩ hã 're sipisutu za'ra, sasedoti ūpire uptabi na dama 're ūhaimana za'ra mono da hã. Mare di. Dasi'uihâ na 're dasipisutu za'ra mono õ di, dapire da hã. 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimipisutu zarina si, ma tô sasedoti ūpire uptabi na hã 're haimana za'ra. Duréihã Arã hã sasedoti ūpire uptabi na tisiré norĩ ma, 're haimana mono da, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisutu ne, ma tô ta norĩ hã te te 're apisutu, tô õhõ si dapisutu'wai wa.

⁵ Tane duré, Cristu hã si'uihâ na sipisutu õ di, sasedoti ūpire uptabi na dama 're ūhaimana mono da hã. 'Re ūhaimana u'âsi mono si ma tô pisutu. Duréihã ma tô ni'wa hã ãne na ãma rob'ui'éré, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūrotizém na hã, ti'ra ma:

"A hã ūra te oto 're aihaimana mo. Taha wa, wa za ūra na te 're asisi, dama aipire na 're aihaimana mono da oto."

⁶ ãne duré, 'Re ūhaimana u'âsi mono mreme na ãma ūrob'ui'éré amo hã, Cristuhu ãma hã:

"A hã sasedoti norĩ, dama 're ūhaimana za'ra mono ne, te za dama 're aihaimana u'âsi mo, duréihã Metizédéti hã sasedoti na pire na dama 're ūhaimana mono ne hã."

ãne duréihã 'Re ūhaimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hã, Cristuhu ãma hã.

⁷ Zezusi hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ma tô wawa sina Timama ma mre, mreme 'rãihâ na, za te te ūrobzépatazém na te te pawaptob da. Tawamhã 'Re ūhaimana u'âsi mono, Zezusih mreme te te wapari wamhã, ma tô sima wẽ tô, te te pawaptob da. Zezusi hã uburé marĩ hã Ímama te te tãma ūpisutuzéb uwaibaba si, te te 're ab'manharĩ mono da, te te sima 're wẽ u'âsi mono wa, ma tô Ímama hã sima wẽ, te te pawaptob da. 'Re ūhaimana u'âsi mono hã te te sima wẽ 'wa'âhã, te aré tô tiwaihu'u pese na sõ'reptu, dâ'â tô da.

⁸ Zezusi hã 'Re ūhaimana u'âsi mono 'ra, 're haimana mono nherë, ma tô te te 're robzépata, ti'ai ãma 're morĩ ré hã. Taha zarina ma tô ãne hã si'âma waihu'u: Ni'wam norĩ hã, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, taha zarina te za tô te te 're robzépata za'ra, ti'ab ré. ãne ma tô Zezusi hã si'âma waihu'u.

⁹ Tawamhã Zezusi hã ti'ab ré, te te 're robzépata mono nherë, Ímama te te tãma ūwézéb zarina si te te 're ab'manharĩ mono wa, ma tô sima uwaimra, uburé ūsimiroti te te 're ūmadâ'â pese za'ra mono norĩ hã te te 're sõ'reptu za'ra mono da, hâiwa ãma dâ'â ãna 're haimana u'âsi za'ra mono da.

¹⁰ Duréihã 'Re ūhaimana u'âsi mono, ma tô Zezusi hã pisutu, sasedoti ūpire uptabi na dama 're haimana mono da, tãma

da'āma romhuri'wa da, duréihā Metizédéti hā sasedoti na pire na dama 're īhāimana mono ne, uburé ma, 're hāimana mono da.

'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ īpire wasu'u

¹¹ Āne na te duré aima āma rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tō aré īsima wē. Tane nherē, pire di, te aima āma īwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. E marī wa. Aima rowasu'u hātob za'ra wa'aba wa.

¹² A norī wa'wa hā Cristu, 're īsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém na ma tō ai'āma tironomro pese za'ra wa'wa. Āhā wamhā, te aré oto īsazei'wa norī ma, romnhoré'wa da, 're aihāimana za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na rowasu'u'wa da hā, ta norī ma. Tane nherē, te zahadu a norī wa'wa hā īsazeté'wa ne, 're aihāimana za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā duréihā da te aima 're īwasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zé hā e aima waihu'u za'ra wa'aba ā bâ, te za apâ īwasu'u na āma aima sahu za'ra wa'aba ni. Ai'uté hā tisai uptabi na 're saihuri waihu'u mono õ wa, te za tinho'u na si 're saihuri. īna norī hā īsai uptabi hā te te tāma 're ai waihu'u za'ra mono õ di. Tane, a norī wa'aba ma, te za tō 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā duréihā da te aima 're īwasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zép si, da te aima 're wasu'u za'ra wa'wa apâ, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti īpire hā zahadu aima pibui prā za'ra wa'aba wa, 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zéb da hā, asī'uihā na hā.

¹³ Ai'uté norī ma, tāma waihu'u õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma īwē hā da te 're ī'manharī za'ra mono zéb da hā, duré tāma īwē'õ hā da te 're 'manharī za'ra mono tō da hā. Tane te duré a norī wa'wa hā zahadu āne na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Ai'uté ne, te zahadu asimiza'rese'õ u'āsi 're aihāimana za'ra wa'aba mo, aima waihu'u za'ra wa'aba õ wa.

¹⁴ īprédum norī si te tisai uptabi na hā 're saihuri. Tane duré, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti īpire hā tāma īwaihu'u pese za'ra norī si te za waihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, īwē si da te 're ī'manharī za'ra mono zé hā, duré tāma īwē'õ hā da te 're ī'manharī za'ra mono õ zé hā. Uburé marī hā īwē zô, duré īwasétē zô, te te 're īpibu za'ra mono zéb zarina si, te za te te 're waihu'u pese za'ra, ta norī ma si waihu'u pese wa.

6

¹ Taha wa, Cristuhu wasu'uwē na 're saze za'ra wa'aba mono da, duréihā da te aima āma 're īrowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na si asima āma 're rosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Taha nhipai u, te za 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti mono bâ īpire uptabi hā 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mo Cristuhu wasu'uwē hā, aihāimana

prépub sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ, duréihâ da te aima ãma 're irowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na apâ asima ãma 're roti zahu za'ra wa'aba mono õ di za oto. Taha na rowasu'u mono hâ ma tô 're ïwaihu'u pari za'ra wa'aba mo, dapê'ë 're, dadâ'â u'âsi ne dawasédé, da te 're 'manharî za'ra mono pari, ta hawi 're ïdasipizari za'ra mono zém na rowasu'u hâ, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono, da te dasina 're ï'umnhasi za'ra mono zém na rowasu'u hâ.

² Duré â dawabzuri wasu'u na hâ apâ asima ãma 're roti zahu za'ra wa'aba mono õ di za oto. Ta hâ ma tô 're ïwaihu'u pari za'ra wa'aba mo. Rowahutu'wa norî hâ, tinhib'rada hâ da'râ nhisivi te te 're ïsa'ra mono zarina, romhuri da, te te 're ïdapisutu za'ra mono wasu'u zama ma tô 're ïwaihu'u pari za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwë na 're saze za'ra wa'aba mono da, da te aima ãma 're irowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zé hâ. Tâibâ duré, dahâiwa'utuzé wasu'u hâ, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono za te te dama 're ï'apisutu mono zéb zarina, ïsimirob'manharî pipa ãma za 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé wasu'u hâ. Â norî wasu'u mono hâ ma tô 're ïwaihu'u pari za'ra wa'aba mo.

³ Taha wa, ã norî wasu'u nhipai u, wa za oto roti ïpire uptabi hâ wa te 're waihu'u za'ra, wahâimana préduum na oto ãma 're wahâimana za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wama 're ï'apisutu mono zéb zarina si.

⁴⁻⁶ Âté ni'wam norî hâ te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hâ sena na te te 're waihu'u za'ra, taha zarina 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na si 're hâimana za'ra mono da oto. Âté dasa ïse hâ da te 're ïtê'ë za'ra mono ne, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhoprubzé hâ tê'ë za'ra, ta norî hâ. Âté 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'ëzani ré, te za duré ta norî hâ dame 're hâimana za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hâ te za duré âté waihu'u za'ra, ïsei uptabi hâ, si'uihâ na. Âté te za duré 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'ëzani nhimipawaptobzé hâ ïsiré 're hâimana u'âsi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono wa, ãma 're ïhâimana wë za'ra mono da hâ. Âté ta norî hâ Cristuhu nhimipawaptobzé hâ te te waihu'u pari za'ra nherë, te za oto tiwi 're sipizari za'ra, apâ. E tawamhâ apâ da te 're pizari waihu'u pese za'ra mono di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono u hâ. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra, wedepo'o nphonhi'râmi na dâ'â da, da te dasiwi sasõmri wa, da te dasiwi ïwë'ë pese za'ra ne, te za duré ta norî hâ siwi wë'ë pese za'ra oto, Cristu hâ. Taha zarina, te za duré Cristuhu ãma da te 're wasété za'ra, Cristuhu wi apâ 're sipizari za'ra mono wa, ta norî hâ.

⁷ Âne wa za oto ti'ai wasu'u na aima ãma romnhimiré'ë za'ra wa'wa. Ti'a hâ wë wamhâ, tâ hâ 're ta'a mono sidâpâsi,

te za ãma 're ro'wanhipré wẽ za'ra, ïtede'wa norĩ ma. 'Re ti'ai 'ré su'u mono õ wa, te za ãma 're ro'wanhipré wẽ za'ra, ti'ai wẽ na hã. ãne wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwẽ hã tãma pisutu, ti'ai wẽ ma hã.

⁸ Tazahã, ro'wa si duré wab'ru zama, ãma 're poto za'ra mono wamhã, marĩ dai õ di, ti'a hã. Taha wa, ãté te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã siwi wẽ'õ pese. ãne wamhã, unhamã ro'o na te za uprosi, ti'a hã. ãne 're ïdahâimana za'ra mono zém na romnhimiré hã.

⁹ ïsisänawã norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne na te aima ãma romnhimiré'ë za'ra wa'aba nherë, ai'ãma 're ïhâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di. Sena na wa tô oto ãma aiwaihu'u za'ra wa'wa, marĩ ïwẽ si 're ïmanharĩ za'ra wa'aba mono zém na hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïasõ'reptu za'ra wa'aba mono zéb zarina.

¹⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïuwaibaba si te uburé marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ, te te dawi ãma 're a'upai mono ãna. Taha wa, tãma 're ïromhuri za'ra wa'aba mono zém na nimahã na hã ãma po're si'âri õ di za. ïsib'a'uwe norĩ hã tãma 're ïpawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã, duré tãma 're ïsawi pese za'ra wa'aba mono zém na hã, ãma po're si'âri waihu'u õ di za. Te za tô ãma 're sipo're pu'u u'âsi, ta norĩ ãma hã.

¹¹ Wa tô ïsimia aiwẽ za'ra wa'wa, tô õhõ na si 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rob'rãsatu u, ïwẽ uptabi zô 're asimipari za'ra wa'aba mono zé hã asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.

¹² Aiwa'a ãna õhõ ãma si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, wa tô te ïsimia 're aiwẽ za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã siptete sina, Cristu te te sina 're ïumnhasi za'ra mono norĩ hã te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwẽ uptabi hã tãma sõmri za'ra, te te tãma ïropisutu za'ra zéb uwaibaba. Ta norĩ, 're ïhâimana za'ra mono ne, Cristu hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, wa tô te ïsimia 're aiwẽ za'ra wa'wa.

'Re ïhâimana u'âsi mono hã sena na te te dama ïropisutuzé wasu'u'

¹³ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ropisutu wamhã, tinhisi na ma tô tãma ropisutu, ni'wa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma ïsisi pire hã tãma 're hâimana mono õ wa, ïsisi na te te tãma ïropisutu da hã.

¹⁴ ãne ma tô Abra'ãhã ma ropisutu: "ïwẽ uptabi hã wa za te aima 're anhomri u'âsi. Asihudu sidâpâsi, ahâ uptabi na te za 're hâimana za'ra." ãne ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã si'uihâ na tãma ropisutu, Abra'ãhã ma hã.

¹⁵ Tawamhã Abra'ã hã wahub ahâ na te sô 're simipari, simi'ë na. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tô ãma tãma uwaimra oto, te te tãma ïropisutuzém na hã.

¹⁶ Tane nherē, wa norī hā marī pire na wa te dama 're ropisutu za'ra mono wamhā, dama īpire norī nhisi na, wa za wa te dama 're ropisutu za'ra, sena na da te āma 're wazaze za'ra mono da, duré da te āma 're wawawā za'ra mono tō da.

¹⁷ Tane hā ma tō duré 'Re īhāimana u'āsi mono hā tinhisi pire na tāma āma ropisutu za'ra, tinhib'a'uwe norī ma hā, tinhimirosa'rata na tō sena te te āma 're īsaprī mono ō na, ta norī hā te te āma 're sazei pese za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutu za'ra zéb zarina, īwē hā za te te sima 're īwaibui mono norī hā.

¹⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono hā sadawa nhipese ō uptabi di. Taha wa, te te dama īropisutuzé hā te te āma saprī waihu'u ō di. Tinhisi pire na te te dama īropisutuzé hā te te āma saprī waihu'u ō di duré. Taha wa, wa norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono, wa'āma 're sisaprī za'ra mono da, ītēme 're īwasisa'rei mono norī hā wa za oto wato sina 're wahāimana za'ra, īwē uptabi zō wasina 're īwanhimipari u'āsi za'ra mono zé hā, wanhiptete sina wa te wasima 're téte u'āsi za'ra mono da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te wama īpisutu za'ra zé hā.

¹⁹ Uba're tétezé hā âi ba da te mei wamhā, te za téte uba're hā, wara tō da. Tane duré, īwē uptabi zō wasina 're īwanhimipari u'āsi za'ra mono hā. Taha zō si wasina 're wanhimipari za'ra mono wamhā, wanhiptete u'āsi wa za āma 're wanomro, wapē'ē na wa te āma 're wawā za'ra mono ãna. Zezusi hā wa te wasina 're īumnhāsi za'ra mono hā sō 're īwanhimipari za'ra mono hā ma tō ãzé 'ri para u, 'Re īhāimana u'āsi mono nhorōwa u, hāiwa āma hā. Zazahā īhāpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé wa'wai baba ma tō ãzé, 'ri 're wa'wa īwē uptabi u, 'Re īhāimana u'āsi mono, dazō 're īsāmra mono zéb u hā.

²⁰ Zezusi hā wā'udâna ma tō tamomo ãzé, wawana za'ra. Ta hā te oto sasedoti īpire uptabi na dama 're hāimana u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa na. Duréihā Metizédéti hā sasedoti na pire na dama 're īhāimana mono ne, te oto Zezusi hā pire uptabi na dama 're hāimana u'āsi.

7

Metizédétihi wasu'u

¹ Ta hā Metizédéti hā Sarē na 'ri nho'ōmo nhisi āma danhib'apito, ma tō dama 're hāimana. Sasedoti na te duré dama 're hāimana, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa na. Danhipai u dama pire uptabi na 're īhāimana mono ma, romhuri'wa na te 're hāimana. Duréihā Abra'ā norī hā, danhib'apito norī, maparane si'uiwa na te te āma ai'uté za'ra pari, apâ si'aba'rei ré, ma tō sōpētē Metizédéti hā, Abra'ā hā. Taha wa, ma tō mreme pire na Metizédéti hā āma

mre, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, marī hā īwē si te te tāma 're apisutu mono da, Abra'āhā ma hā.

² Tawamhā Abra'ā norī hā te te da'āma ai'uté za'ra pari, danhibro te te ī'wasari hā ma tō po'o, Abra'ā hā. Tinhiptōmo hi bā ma tō te te po'o. Te te po'o mono pari, ma tō misi tāma tisō, Metizédétihi ma. Metizédétihi nhisi hā: "Danhib'apito, sena na si da'madā'ā'wa" te wasu'u. Duré īwaptērēzéb amo hā "Sarē āma danhib'apito", īwaptērēzéb amo hā. Sarē hā "rowē" te wasu'u. Taha zarina, Sarē āma danhib'apito na īwaptērēzé hā, "Danhib'apito, dama rowē nhomri'wa" te wasu'u.

³ Taha mama nhisi ui'éré hā hāimana õ di, ībaihā na hā, īna nhisi me hā. īhi'rata norī nhisi ui'éré zama, hāimana õ di duré. īwaptā'āzém na āma īrob'ui'éré hā hāimana õ di duré, īdā'āzém na īrob'ui'éré na zama. 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra ne, te pire na dama 're hāimana u'āsi ta hā, Wanhib'apito ne, sasedoti na da'āma romhuri'wa 're hāimana u'āsi mono wa.

⁴ Metizédéti hā dama pire uptabi di. Ma'āpē āne na āma rosa'rata pese za'ra wa'aba. Abra'ā hā wahī'rata uptabi hā ma tō danhibro hā Metizédétihi ma po'o, pire na dama 're hāimana mono wa, ta hā. Te te da'āma ai'uté za'ra pari, danhibro te te apā siré ī'wasari hā tinhiptōmo hi bā ma te te po'o, Abra'ā hā. Taha pari, misi ma tāma tisō, Metizédétihi ma hā.

⁵ Réwihi nihudu norī hā sasedoti na dama 're īhāimana za'ra mono hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma īrob'ui'éré zarina, te za danhibro hā te te dawi 're waibu, tisiré a'uwē norī wi, tō Izarazéhé nihudu norī wi. Danhibro hā danhiptōmo hi bā da te 're po'o za'ra mono parip si, misi te za da te tāma 're sōmri za'ra, Réwihi nihudu norī ma hā. Abra'āhā nihudu si, siré 're hāimana za'ra mono nherē, te za te te tāma 're sōmri za'ra, Réwihi nihudu norī ma hā.

⁶ Tawamhā, Metizédéti hā Réwihi nihudu, 're hāimana mono õ nherē, ma tō Abra'ā hā danhibro hā tāma tisō. Tinhiptōmo hi bā te te po'o mono pari, ma tō misi tāma tisō. Tawamhā Metizédéti hā mreme pire na ma tō āma mre, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, īwē uptabi hā te te tāma 're apisutu mono da, Abra'āhā ma hā. Taha ma, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma ropisutu, duréihā.

⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwē hā te te dama 're apisutu mono da, ni'wa hā da'āma mreme wamhā, ta hā pire na dama 're īhāimana mono. Āne hā wama waihu'u pese za'ra di. Taha wa, wa za āne na āma waihu'u za'ra ni, Metizédéti hā Abra'āhā ma, pire na 're īhāimana mono zém na hā.

⁸ Réwihi nihudu norī hā, sasedoti na da'āma romhuri'wa norī hā te za tō te te dawi 're waibu danhibro hā, danhō-prubzé da te tāma 're īpo'o za'ra mono hā. Tane nherē, te

za uburé ta norí hā 're dâ'â za'ra, Réwihi nihudu norí hā. Metizédéthi si, dâ'â ãna wama 're īhâimana mono ne, te wama 're hâimana sasedoti na hā, īdâ'âzém na ãma īrob'ui'éré hā ãma hâimana õ wa, ībaihâ na hā.

⁹⁻¹⁰ Réwi hā uburé sasedoti norí hi'rada te 're hâimana, uburé da'âma romhuri'wa norí hi'rada, danhoprubzé te te dawi 're īwaibui mono norí hi'rada. Metizédéti hā Abra'â te te sôpêté wamhā, Réwi hā zahadu poto õ di. Tane nherë, te Abra'âhâ hâiba 're tihâiba, tihi'rata hâiba 're. Taha wa, Abra'â hā danhibro, Metizédéthi ma te te po'o wamhā, taha nhipai u ma duré Réwi hā tâma po'o, Abra'âhâ hâiba 're, hâimana wa. Tawamhā Metizédéti hā Réwihi ma zama pire na 're īhâimana mono zé, te wasu'u, ã hā.

¹¹ Duréihâ 'Re īhâimana u'âsi mono hā ãma 're dahâimana wê za'ra mono da, tinhimiroti te te dama 're anhomri mono wamhā, ma tô duré sasedoti norí te te da'âma 're īromhuri za'ra mono zéb da hā, te te dama 're awaihu'u. Sasedoti norí hā Réwihi nihudu norí hā tinhimiromhuri na 'Re īhâimana u'âsi mono ma, te te ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono 'wa'âhâ, taha zarina te aré 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te 're da'awësämri, dawasédé hā taha zarina te te da'âma 're ab'madâ'â mono õ wa aré. Tane nherë, ta norí hā tinhimiromhuri na te te ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono õ di, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā. Taha wa, sasedoti īhâiba amo hā Réwihi nihudu norí nhibrob're īsébré hā te oto dama 're hâimana, Réwihi nihudu 're hâimana mono õ nherë, duré Arâhâ nihudu hā 're hâimana mono õ nherë. Metizédéti hā sasedoti na pire na dama 're īhâimana mono ne, te ta hā dama pire uptabi na 're hâimana oto.

¹² Duréihâ sasedoti norí hā 'Re īhâimana u'âsi mono ma da'âma romhuri'wa norí hā tinhimiromhuri na te te tâma ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono õ wa, ta norí nhibrob're sasedoti īhâiba amo hâ ma tô duré âzé. Sébré wamhâ, ma tô duré 'Re īhâimana u'âsi mono hâ tinhimiroti té hâ īsu dama tisõ, sasedoti norí hâimanazém na īsimiroti 'rata na Mozési te te ãma īrob'ui'éré nhowa're're.

¹³ Ta hâ sasedoti īhâiba amo hâ danhowa're're īsébré té hâ, Wanhib'apito, te wasu'u. Ta hâ Réwihi nihudu 're hâimana mono õ di. Izarazéhé 'ra hâiba amo nihudu te 're hâimana. Niwamhâ ni'wa hâ īsiré Izarazéhé 'ra hâiba amo nihudu hâ sasedoti na dama 're hâimana mono õ di, īsine da hâ. Mare uptabi di.

¹⁴ Wanhib'apito hâ Zudaha nihudu, te 're hâimana. Æne hâ dama waihu'u pese uptabi di, īwasu'u na hâ. Mozési hâ, Zudaha nihudu norí ãma te te dama ãma rowasu'u õ di, sasedoti na te te da'âma 're īmairomhuri mono da hâ.

Sasedoti aimawi hâ Metizédéthi ne, dama 're īhâimana mono zé wasu'u

¹⁵ Ähâ wasu'u hâ wama waihu'u pese za'ra di oto. E marî wa. Sasedoti īhâiba amo hâ oto danhowa're're wama sébré

za'ra wa, Metizédéti hā sasedoti na dama 're īhāimana mono ne, 'Re īhāimana u'āsi mono ma da'āma romhuri uptabi 'wa da hā oto.

¹⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré zarina, ma tō Réwihi nihudu norī si, sasedoti na dama 're hāimana za'ra. E tawamhā Wanhib'apito hā Réwihi nihudu 're hāimana mono wa, ma tō āzé, sasedoti na dama 're hāimana mono da. Mare di. Ta hā Réwihi nihudu 're hāimana mono õ di. E marī zarina, ma te āzé, tawamhā. Ta hā si'utōrī waihu'u õ wa, ma tō āzé, sasedoti na dama 're hāimana u'āsi mono da. Nimahā na hā si'utōrī waihu'u õ di za tō, siptete uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa.

¹⁷ Duréihā, ma tō ni'wa hā ībaihā na āma rob'ui'éré īwasu'u na hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, ti'ra ma te te īrotizém na hā, āne:

"A hā, sasedoti norī, dama 're īhāimana za'ra mono ne, te za sasedoti na dama 're aihāimana u'āsi mo, duréihā Metizédéti hā sasedoti na pire na dama 're īhāimana mono ne."

¹⁸⁻¹⁹ Āne wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré hā pire na dama 're hāimana mono õ di oto. E marī wa. Marī dai õ wa, te te āma 're īda'anho'reptui mono zéb da hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata zarina, da te dasina tāma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ wa, taha na te te sima da'āma 're aroti mono õ di, dawasédé hā te te oto da'āma 're ītab'madâ'ā mono õ zéb da hā, duré taha zarina te te 're īda'awēsāmri mono da hā. Taha wa, aimawi hā īwē uptabi hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā wama pisutu za'ra oto, sô 're īwanhimipari za'ra mono zéb da hā: Cristuhu si te oto sasedoti na pire uptabi na dama 're hāimana. Taha zō si wasina 're wanhimipari za'ra mono wamhā, wa za ītēme 're wasihutu wapē'ē 're 'rāwi, 'Re īhāimana u'āsi mono u hā.

²⁰⁻²¹ Duréihā sasedoti norī hā da'āma romhuri'wa da, 're sisisi mono wamhā, tinhisi na mreme pire na te te tāma 're ropisutu za'ra mono õ di, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tazahā, Zezusi hā dama sisasedoti da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te oto pisutu wamhā, mreme pire na ma tō tāma ropisutu, āne:

"Wa hā Danhib'apito uptabi, īmreme īpire na wa za oto aima ropisutu, āne: 'A hā sasedoti na te za dama 're aihāimana u'āsi mo. Niwamhā te dawi aiwazere õ di za, ta hawimhā.' Āne wa aima ropisutu. īnhimiropisutu na te aima āma īsaprī da hā, mare uptabi di za."

Āne ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā timreme īpire na tāma ropisutu siro, ti'ra ma, Zezusihī ma hā.

²² Āne na Zezusihī ma, timreme īpire na te te tāma ropisutu wa, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té īwē uptabi hā te wasu'u. Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzém nhipai u īwē uptabi hā, te wasu'u.

²³ Duréihā sasedoti norī hā ahā uptabi na ma tō sisōwa're're te te da'āma 're romhuri za'ra, 're si'utōrī mono sidāpāsi.

²⁴ Tazahā, Zezusi hā nimahā na tidā'ā na te te sahu õ di za. Ōne u'ā te za 're hāimana u'āsi. Taha wa, sasedoti na te za tō dama 're hāimana u'āsi oto, watobro waihu'u āna dawi.

²⁵ Taha wa, te te 're da'anho'reptui waihu'u pese mono di ta hā, da te dasina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina, 'rāwi dapē'ē 're ītēme 're īdasihutu mono norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono u hā. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, da'āma 're mreme mono da, dama 're hāimana u'āsi mono wa, te te 're da'anho'reptui waihu'u pese mono di, ta hā oto.

²⁶ Taha wa, te oto ōhō si sasedoti īpire uptabi na hā wama 're hāimana za'ra, Timama ma, te te wa'āma 're romhuri mono da. Taha si te 're timorī wē uptabi. Ōhō si ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're wēsāmri, marī te te 're ab'manhari wasétē mono õ wa. Taha wa, īwasédé hā sena na da te āma 're sa'ra waihu'u za'ra mono õ di. 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō tāma pisutu, ti'ai āma dawasétē na 're īdanomro mono norī nhiti 're sāmra mono da oto, hāiwa āma danhipai u dama pire uptabi na 're hāimana u'āsi mono da.

²⁷ Duréihā sasedoti norī 're īhāimana za'ra mono ne, 're hāimana mono õ di, Zezusi hā. Ta norī hā awē sidāpāsi te za tinhoprubzé hā si'udâna te te tāma 're sōmri 'rata za'ra 'Re īhāimana u'āsi mono ma, tiwasétē parizéb da hā. Taha pari, te za duré da'udâna zama danhoprubzé hā te te tāma 're sōmri za'ra, dawasédé te te dama āma 're apari mono da. Tanei õ di, Zezusi hā sasedoti na te te wa'āma 're īromhuri mono zé hā. Niwa marī te te 'manhari wasétē waihu'u õ wa, awē sidāpāsi si'udâna tinhoprubzé hā te te tāma 're anhomri mono õ di, Timama ma hā. Misi haré ma tō tinhoprubzém na hā tāma sisō, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, dazada dā'ā da, sihāiba zawi āna tāma sisōmri wamhā, ōhō haré dawasédé hā te te oto āma dama 're īapari mono zéb da hā.

²⁸ Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré zarina, ma tō sasedoti da, te te 're da'apisutu, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. 'Re danomro wasétē mono wa, danhib'aware na 're dahāimana za'ra mono nherē, ma tō āne da hā te te 're da'apisutu. Tane nherē, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā timreme pire na ti'ra ma ropisutu, taha si sasedoti na misi wama 're hāimana za'ra mono da oto. Ta hā te uburé marī hā īmama te te tāma 're īapisutu mono zéb zarina, te te tāma āma 're a'uwaimrami u'āsi, Timama ma hā.

8

Sasedoti ūp̄ire up̄tabi na Zezusi hā wama 're ūhāimana mono zé wasu'u

¹ Āhāna te aima āma ūrowasu'u za'ra wa'aba zé hā, e marī te wama wasu'u za'ra, ūp̄ire hā. Sasedoti ūp̄ire up̄tabi hā te oto wama 're hāimana za'ra. Āhā wasu'u si, ūp̄ire up̄tabi hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono 're ūsāmra mono zém nhimire niwī, te pire up̄tabi na 're sāmra u'āsi hāiwa āma, ūwē up̄tabi nhimire niwī.

² Taha si te sasedoti ūp̄ire up̄tabi na te te 're romhuri, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhorōwa āma ūwē up̄tabi 're, hāiwa āma. Hāiwa āma 'ri hā ni'wa te te ūri õ di. Tō ūhō si ma tō ūwa 're ūsāmra mono zéb da hā si'uihā na sima 'ri, Danhib'apito up̄tabi hā.

³ 'Re ūhāimana u'āsi mono hā ma tō sasedoti ūp̄ire up̄tabi norī hā te te 're apisutu, danhoprubzé hā da'upana te te tāma 're sōmri za'ra mono da, āma 're ūwata za'ra mono zéb da hā, duré danhimizama hā da'upana te te tāma 're simroi mono da, taha na dawasédé hā te te dama āma 're ūapari mono zéb da hā. Taha zarina, ma tō duré Cristu hā tinhoprubzém na tāma sihāiba nho, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, sasedoti ūp̄ire up̄tabi na taha si wama 're hāimana za'ra mono wa oto.

⁴ Cristu hā ti'ai āma 're sāmra u'āsi mono 'wa'āhā, sasedoti na dama 're hāimana mono õ di aré. E marī wa. Sasedoti norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, danhoprubzé hā da'upana te te tāma 're sōmri za'ra mono da, ūwana dama 're hāimana u'āsi za'ra mono wa ta norī hā, zudezu norī 're ūhāimana za'ra mono zéb zarina.

⁵ Da'awā da te 're 'madâ'ā za'ra mono wamhā, dahāiba up̄tabi hā dama 're ūhāimana za'ra mono na te za da te 're waihu'u za'ra. Tane nherē, da'awā si hā marī hā āma 're hāimana mono õ di. Tane duré, ti'ai āma 'Re ūhāimana u'āsi mono nhorōwa hā, sasedoti norī hā ūre te te da'āma 're ūromhuri za'ra mono zé hā. Hāiwa āma 'Re ūhāimana u'āsi mono nhorōwa awā ne, te ta hā 're hāimana. Aiwan up̄tabi õ di. Hāiwa āma ūsōrōwa si, ūwē up̄tabi hā. Duréihā Mozési hā romhā 'manharī na 'ri hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, te te 'manharī õ ré, ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā āne hā tāma pisutu: "Ētē 'rāihā na asāmra ré, romhā 'manharī na 'ri 'manharī da, te aima ūpisutuzéb uwaibaba si, te za ūmanha." Āne ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā tāma waihu'u, Mozésihi ma hā.

⁶ Tane nherē, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā ma tō oto tāma pisutu Zezusihī ma, taha si te te oto da'āma tāma 're romhuri mono da, pire up̄tabi na, sasedoti norī te te da'āma 're ūromhuri za'ra mono zém nhipai u. Tane duré, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te dama ūropisutuzép té hā, Cristu hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, te te wa'āma 're ūab'madâ'ā mono

hā. Wē uptabi di ta hā, duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutuzéb 'rata ma hā. Danhipai u uptabi hā, marī īwē uptabi na te te dama 're aropisutu mono wa, te wē uptabi na dama 're hāimana, te te dama īropisutuzép té hā.

7 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutuzéb 'rada hā wē uptabi 'wa'âhā, te aré tō òhō si dama 're hāimana u'âsi. Te te dama īropisutuzép té hā te te aré dama pisutu õ di.

8 Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te dama īropisutuzéb 'rada hā ma tō 'râwi siwi wē'ō. Āne na ma tō dama āma rowasu'u, duréihā:

"Wa hā Danhib'apito uptabi, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, āne: Nimahā na hā Izarazéhé nihudu norī ma, wa za īnhimiroti té hā tāma pisutu za'ra, Zudaha nihudu norī ma zama.

9 Ta norī hi'rata norī ma, te īropisutu 'rata ne, 're hāimana mono õ di za, te dama īropisutuzép té hā. īhi'rata norī hā Ezitu hawi te simroi mono wamhā, te tāma īropisutu za'ra zé wa'rāmi, īnhimiroti hā te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, ta norī hā. Taha wa, wa tō ta norī wi tiwi aipi'ra za'ra, si'uihā na 're hāimana za'ra mono da oto.

10 Tane nherē, nimahā bâtā na wa za te dama īropisutuzép té hā tāma pisutu za'ra Izarazéhé nihudu norī ma hā, duréihā te dama īropisutuzém nhowa're're. Ā hā, wa wa hā Danhib'apito uptabi hā aima wasu'u za'ra wa'wa, īnhimiroti tém na te dama īropisutuzép hā.

Tawapsi wa za īnhimiroti hā īpē'ē 're te tāma 're anhomri, īré 're nomro u'âsi mono wa, te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da.

Ta norī nhib'apito, wa za oto tāma 're īhāimana za'ra. Tawamhā īnhib'a'uwe na si te za tō ta norī hā īma 're hāimana za'ra.

11 Wa hā Danhib'apito uptabi hā, īnhib'a'uwe norī te te 're īwaihu'u za'ra mono da, te te sima 're īwasu'u za'ra mono zéb zarina si, te te 're īwaihu'u za'ra mono õ di za oto ta norī hā. Duré īsišānawā norī te te tāma 're īwasu'u za'ra mono zéb zarina si, te te 're īwaihu'u za'ra mono õ di za. Si'uihā na te za īnhib'a'uwe norī hā tipē'ē na te te 're īwaihu'u za'ra oto, dama wapu na 're īhāimana za'ra mono norī hā, duré dama pire na 're īhāimana za'ra mono norī zama.

12 īwasédé hā te āma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. Marī te te 're īmanharī wasétē za'ra mono zém na hā 're īsipo're pu'u mono õ di za duré."

Āne 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutuzép tém na te te īrowasu'uzé hā.

13 Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutu 'rata nhowa're're, te te dama īropisutuzép té hā te te dama pisutu

wamhā, marī dai õ di oto, ūsimiropisutu 'rada hā. Taha wa, te za oto ai'utō, marī ūratare hā 're ūsi'utōrī pese za'ra mono ne.

9

Romhā 'manharī na 'ri wasu'u

¹ 'Re ūhāimana u'āsi mono hā duréihā tinhimiropisutu 'rada hā te te dama sōmri wamhā, ma tō dama pisutu za'ra, āma 're ūdawata za'ra mono zéb da hā. Zāmorī za'ra ré, danhimizahāri sidāpāsi, romhā 'manharī na 'ri hā da te dasiwi ūsimizusi mono zéb da hā, ma tō duré dama pisutu, āma 're ūdawata za'ra mono zéb da hā, duré ūwa 're ūsāmra mono zéb da zama.

² Duréihā romhā 'manharī na 'ri hā danhimizahāri sidāpāsi, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, da te dasiwi 're ūsimizusi mono hā maparane te 'ri 're wa'wa hā 're hāimana zahuré. 'Ri 're wa'wa ūmorī'rata āma, te rob'uiwēzé sima'warazé hā 're sa. Wedeza hā te duré ūwa 're sa, ū'u'ene hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, ūwa da te 're ūsa'ra mono zéb da hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono te, 'ri 're wa'wa hā ūwē uptabi na ūsisi hā.

³ Duré zazahā ūhāpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé babarā niwī, 're ūhāimana mono hā maparane āma 'ri 're wa'wa hāiba amo nhisi hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono te, danhipai u ūwē uptabi hā, ūwa 're ūsāmra mono zém na taha nhisi hā.

⁴ Tame te ētē'ubuzi pré oru 'manharī na wedeza ne hā 're sa, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, wedewa'u zadaze zatazéb da hā. Wedehā're hā te duré 'ri para 're sa. Wedehā're mana wawimhā, oru 'manharī. Duréihā rob'ui'éré na 'Re ūhāimana u'āsi mono te te dama ūropisutuzém na, wedehā're nhisi hā. Wedehā're 're, te oru 'manharī hā simhi ne hā 're sa, mana na dasa nhisi hā ū're 're ūsa'wari mono hā. Arāhā nniwedehu zama te duré wedehā're wa 're sa'wari, duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimipawaptobzéb zarina, wedehu na ūsuire 're ūwairébé mono hā. Rob'ui'éré hā te duré ūwa 're sa'wari zahuré, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te tinhib'a'uwē norī ma ūropisutuzém na rob'ui'éré hā, ētē tōmo baihā na.

⁵ Wedehā're nhisiwi te duré ropodo hā 're sima'wara zahuré, rob'manharī hā ropoto hāiba hā ūsaripi ré hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono, tame 're ūsāmra mono zé, te ta norī hā wasu'u zahuré. Wedehā're nhisiwi, te ta norī hā 're papo zahuré. Wedehā're nhitobzé nhisi hā 'Re ūhāimana u'āsi mono, dawasédé te te dama 're ūapari mono zém na ūsisi hā. Āne duréihā romhā 'manharī na 'ri wasu'u hā. Tane nherē, āhāna hā te āma aima rowasu'u uptabi za'ra wa'aba õ di. Syry na wa tō āma aima rowasu'u za'ra wa'wa.

⁶ Āne ma tō danhimizahāri sidāpāsi 'ri paramhā marī hā sipu'u pese na ūwa da te 're sa'ra. Tawamhā sasedoti norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono ma da'āma romhuri'wa norī hā awē sidāpāsi ma tō 're sisisi, 'ri 're wa'wa ūmorī'rata u hā, tame

īwa tinhimiromhuri mono bâ marī na te te 're romhuri za'ra mono da.

⁷ Tane nherē, sasedoti norī nhib'apito, tisiré norī ma īpire uptabi si ma tō maparane āma 'ri 're wa'wa u 're zasi, 'Re īhāimana u'âsi mono te hā, danhipai u īwē uptabi hā īwa 're īsāmra mono zéb u hā. Wahub sidâpâsi ma tō misi haré 're zasi. Tamomo 're zasi mono wamhā, danhimizama waprui ré, te 're zasi, dawasétē parizéb da hā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, te te tāma 're sōmri mono da, si'udâna, duré da'udâna zama, duré da te dasina 're waihu'u za'ra mono ò nherē, dawasédé da te 're ī'manharī za'ra mono zé parizéb da hā.

⁸ E marī te tawamhā wama wasu'u za'ra ãne hā, duréihā sasedoti norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, te te da'âma 're īromhuri za'ra mono zé hā. 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ezani hā ma tō ãne hā wama waihu'u za'ra. Duréihā romhā 'manharī na 'ri āma hā, 'ri 're wa'wa īmor'rata u danhimizama hā dawasétē parizéb da, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da te 're īsimroi mono zé hā, zahadu 're hāimana mono ré, te 'ri 're wa'wa hāiba amoi u da hā sitom haré 're sa dawi, zahadu. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono, īwa 're īsāmra mono zéb u hā, zahadu ītēme 're danhisisi waihu'u mono ò di. Āhā wasu'u, te ã hā wama wasu'u za'ra.

⁹ E marī te duré wama wasu'u za'ra, 'ri 're wa'wa īmor'rata āma danhimizama īwa da te 're īzata za'ra mono zé hā. Danhimizama hā dawasétē parizéb da, da te tāma 're īsōmri za'ra mono zém na, dapē'ē 're dadâ'â u'âsi ne 're īdanomro mono zéb zarina, dawasétē si da te 're 'manharī za'ra mono wa, 'râwi 're īdasiwē'ō u'âsi za'ra mono zé hā da te dasima āma 're pari waihu'u za'ra mono ò di, dasi'uihā na hā.

Duré, 'Re īhāimana u'âsi mono ma danhoprubzé hā, āma 're dawata za'ra mono da, da te tāma 're īsōmri za'ra mono zém na hā da te dasima 're pari waihu'u za'ra mono ò di, dapē'ē 're dadâ'â u'âsi ne 're īdanomro mono zéb zarina, dawasétē si da te 're 'manharī za'ra mono wa, 're īdasiwē'ō u'âsi za'ra mono zé hā. Āne, wa te oto āma 're īwaihu'u za'ra mono zé hā, ã hā īpire wasu'u na hā.

¹⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono ma, danhoprubzé, da te 're īsōmri za'ra mono zé hā dapē'ē 're, da te dasima 're īrosa'rata za'ra mono zém na te te wama rowasu'u ò di. Taré dasa hā marī, da te 're īhuri mono zém na roti te wasu'u, duré marī wa'u, da te 're īhuri mono zém na rowasu'u zama, duré 're dasihâiba wasétē za'ra mono tō da, 're īdasi'upsōi pese za'ra mono zém na zama roti. Æ norī na roti hā taré sō'awi dahâiba na roti, ma tō dama 're hāimana za'ra. Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're īdanomro mono zép té hā, te te dama īpisutuzép tép āma, ma tō oto dawi ai'utō, ã norī na roti 'rada hā.

¹¹ Cristu hā ma tō oto sisasedoti tō, sasedoti īpire uptabi na dama 're hāimana mono da, 're īdanomro mono zép té hā īwē uptabi hā te te dama 're ab'madâ'ā mono da oto. Tawamhā, hāiwa āma 'ri hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā īwa 're īsāmra mono zéb u, ma tō oto ăzé Cristu hā, danhib'rata na da te dasiwi ī'ri ò u, ropoto wazari ti'ai āma 're īsa mono ò u. Ti'ai āma romhā 'manharī na 'ri nhipai u, wē uptabi di 'ri hā, hāiwa āma hā. Pire uptabi na te ta hā 're sab u'āsi.

¹² Tawamhā Cristu hā hāiwa āma 'ri 're wa'wa u sétré wamhā, misi haré ma tō wanhowab za'ra ăzé, 'ri 're wa'wa īwē uptabi u hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwa 're īsāmra mono zéb u hā. Tamomo ītēme sétré wamhā, e pone'ērebâi wapru ré ma tō ăzé. E powawē 'ra wapru ré zama, ma duré ăzé, te te tāma īsōmri da hā, duréihā sasedoti norī te te tāma 're īsōmri za'ra mono ne hā. Mare di. Tiwaprui ré si ma tō ītēme ăzé Timama u hā, te te tāma sōmri da, taha na si wawasétē hawi te te 're wa'anho'reptui mono da, misi haré.

¹³ Sasedoti norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma īrob'ui'éré zarina, te za pone'ērebâi wapru hā syry na dahâiba nhisiwi te te 're sa'wari za'ra, niha wamhā, powawē ība'ōmo wapru hā, marī na dahâiba mana wawip si 're dasihâiba wasétē za'ra mono wa, apâ te te āma 're dahâiba wē za'ra mono da, taha zarina pibu pese na 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're dawata za'ra mono da. Niha wamhā, powawē 'ra sipi'ō hā da te 're 'wa'a pese za'ra mono wa, taha pro hā 're īsi'ru'a za'ra mono hā te za duré ta norī hā te te dahâiba nhisiwi 're sa'wari za'ra, te te āma 're dahâiba wē za'ra mono da, duré taha na hā.

¹⁴ Āne hā duréihā danhimizama wapru na dahâiba mana wawi marī na 're īdasihâiba wasétē za'ra mono parizéb da hā, wē nherē, taha nhipai u, Cristuhu wapru si siptete uptabi di, dawasétē parizéb da hā. E marī wa. Taha si wasétē āna 're hāimana u'āsi mono wa. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani waihu'u pese zarina ma tō wazada sisōmri za'ra 'Re īhāimana u'āsi mono ma, wazada dâ'ā da, tiwapru na te te 're wa'a'upsōi mono da, wapē'ē 're wadâ'ā u'āsi ne 're īwanomro mono zéb zarina, wawasétē si wa te 're 'manharī za'ra mono wa, 'râwi 're īwasiwē'ō u'āsi za'ra mono zé hā te te oto wama 're apari mono da. Taha zarina, wa za oto 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, wa te 're romhuri za'ra, wawē na si wahâimanazém na wa te 're upa za'ra mono āna.

'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té wasu'u

¹⁵ Taha wa, te oto Cristuhu si te te da'āma 're ab'madâ'ā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzép té hā. Tidâ'ázém na ma tō da'awa'ā Cristu hā, dawasétē na 're īdanomro mono zém hawi te te 're da'anho'reptui mono da, zahadu 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īropisutuzéb 'rada hā dama

're hâimana mono ré. Taha zarina te za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhib'a'uwe da, te te 're ïapisutu mono norî hâ te te sima 're awaibu, ïwê uptabi na te te tâma 're ïaropisutu mono zéb ré si, 're hâimana u'âsi za'ra mono da ïré, ta norî hâ.

¹⁶⁻¹⁷ Ni'wa hâ dâ'â õ ré, te za tinhibrom na sisa'u dama roti, ïuirî na si da te niha dasima ïpo'o mono da hâ. Sisõ'a ré, te za ãne na hâ ãma rob'ui'éré ïbaihâ na hâ, pibu pese na ïsibro hâ ïuirî na da te dasima ïpo'o mono zéb da hâ. Tawamhâ, e zahadu dâ'â õ ré, te za te sima po'o, ïsimi'ui'éré zarina, te te tâma ïroti za'ra zéb zarina. Mare di. ïuirî na si te za tô ta norî hâ ïsibro hâ te te sima po'o, idâ'âzém na te te waihu'u za'ra wapsi. Tane duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïropisutuzé hâ.

¹⁸ Duréihâ sasedoti norî hâ danhimidama te te 're ïsimroi mono wapru na te te da'âma 're romhuri za'ra mono õ 'wa'âhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïropisutuzéb 'rada hâ pire na aré dama 're hâimana mono õ di. Taré te aré dama 're hâimana.

¹⁹ Duréihâ Mozési hâ ïmorî'rata na ma tô uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowasu'u. Taha pari, ma tô powawé wapru hâ â na waza, pone'erebâi wapru zama. Tawamhâ wesuirâ suiro panhipti hâ ma tô sada si'ê za'ra. Taha pari, simisutu ma tô pone'erebâ zéré na wasisi, da te ïséré pré na. Tawamhâ danhimidama wapru na ma tô ãma di'i, â wazari powawé wapru na hâ. Tawamhâ ïbaihâ nhisiwi ma tô wesuirâ suiro panhipti wasi hâ sâsâ'ã, danhimidama wapru na te te ãma di'i da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré ré nhisiwi. Dahâiba nhisiwi zama ma tô duré te te sâsâ'ã, te te ãma da'ahâiba di'i mono da, danhimidama wapru na.

²⁰ Tawamhâ Mozési hâ ãne na te duré dama roti:
"A danhimidama wapru hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te
 aimâ ïropisutu za'ra wa'aba zé hâ, pire na oto aimâ
 're ïhâimana za'ra wa'aba mono da hâ, te aimâ wasu'u
 za'ra wa'wa. Taha wa, te te aimâ ãma ïroti za'ra wa'aba
 zéb zarina, te za oto 're ïmadâ'â pese za'ra wa'aba mo,
 tâma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da."

Ãne te Mozési hâ dama ãma roti.
²¹ Tawamhâ romhâ 'manharî na 'ri nhisiwib zama, ma tô duré wesuirâ suiro panhipti wasi hâ sâsâ'ã, danhimidama wapru na te te ãma di'i da. Uburé marî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb da, 'ri para 're ïsimasa mono nhisiwib zama ma duré sâsâ'ã, te te ãma adi'i mono da.

²² Tane tô. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ïrob'ui'éré zarina, ma tô danhimidama wapru na marî hâ da te ãma 're di'i za'ra, 'ri para 're ïsimasa mono hâ, wasétê ãna 're simasa mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono

ma hā. Dahâiba wib zama, ma tō duré ãma 're dasihâiba di'i za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dahâiba wasété ãna oto 're dahâimana za'ra mono da. Danhimizama hā da te 're simroi mono wa, ïwapru hâtiwi 're ïsisa'wari za'ra mono na sî, te za ãma 're dasihâiba wē za'ra dahâiba mana wawip si, marĩ na 're dasihâiba wasété za'ra mono wamhâ.

Cristu hā Timama ma dazada ïsisõmrizé wasu'u

²³ Ï norî hā ti'ai ãma romhâ 'manharî na 'ri hâ, duré uburé marî hâ ïwa 're ïsimasa mono hâ, hâiwa ãma 're ïhâimana za'ra mono ne, te 're hâimana za'ra. Tane nherë, aiwab uptabi õ di, marî ïpire da, 're hâimana za'ra mono õ nherë, 'ri hâ ti'ai ãma hâ, duré uburé ïwa 're ïropsimasa mono hâ. Ta hâ ma tō sasedoti norî hâ danhimizama wapru na te te 're di'i za'ra, taha zarina si 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, wasété ãna 're hâimana za'ra mono da. Tane nherë, hâiwa ãma marî hâ sena 're ïhâimana za'ra mono hâ ïwē na si, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're hâimana za'ra mono da, ma tō ïwē uptabi hâ sada dârâ.

²⁴ Ñne wa, Cristu hâ dâ'â pari hâiwa'utu wa, ti'ai ãma danhib'rata na 'ri 're, sébré õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ïwa 're ïsâmra mono zéb u hâ. E marî wa. Ta hâ ti'ai ãma 'ri hâ, taré hâiwa ãma 'ri ïuptabi ne si 're hâimana mono wa, ïuptabi õ wa. Hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ïwa 're ïsâmra mono zéb u si ma tō ãzé Cristu hâ, tame te te oto wa'âma 're romhuri u'âsi mono da, Timama nho'a.

²⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ïpire uptabi hâ ma tō duréihâ siwaprosi ïtême 're zasi, 'Re ïhâimana u'âsi mono te, 'ri 're wa'wa ïwē uptabi u hâ, sasedoti ïpire uptabi hâ. Wahub sidâpâsi ma tō ïtême 're zasi misi haré, danhimizama wapru hâ te te tâma 're sõmri mono da, da'udâna. Tane nherë, Cristu hâ wahub sidâpâsi hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ïwa 're ïsâmra mono zéb u hâ, ïtême 're zasi u'âsi mono õ di. Misi haré ma tô ïtême ãzé, Timama u hâ, õhõ haré dazada tâma sisõmri wa, Timama ma hâ.

²⁶ Cristu hâ wahub sidâpâsi 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dazada 're sisõmri u'âsi mono 'wa'âhâ, te aré ropoto na'rata hawim haré dazada 're dâ'â u'âsi. Tawamhâ robzépata za'ëtë na te aré tô te te 're robzépata u'âsi. Tane nherë, za rob'râsutsu u ïrob'umhutuzéb u si ma tô misi haré tâma sisõ, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hâ, dazada dâ'â da, taha zarina dawasédé hâ te te dama 're apari mono da oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ.

²⁷ Misi haré te za aihîni 're dadâ'â za'ra. Taha parip si te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ niwapsi da'awaihu'u, dawë na dawasété na zama, taha zarina te te dama arowairébé mono da oto.

²⁸ Tane ma tō duré Cristu hâ misi haré dazada dârâ, dawasédé hâ da'ahâ na te te oto dama ãma 're ïapari mono

zéb da hã. Tawamhã ti'ai u apâ wei morî zahu wamhã, dazada dâ'â da, wei morî õ di za oto, taha zarina dawasédé hã te te duré dama 're ūapari mono da hã. Mare di. Sô 're ūsimipari za'ra mono norî si, te te oto ūsõ'reptu pese za'ra da si, te za wei mo apâ Cristu hã, ta norî zô si.

10

¹ 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ūrob'ui'éré zarina, ūwë hã oto wama 're ūhaimana za'ra mono zém na wa te ãma 're waihu'u uptabi za'ra mono õ di. Wahub sidâpâsi ma tô danhimizama hã dasi'udâna da te tâma 're simroi u'âsi, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma hã, da te 're sahâri za'ra mono ãna. Tane nherë, danhimizama da te tâma 're ūsimroi mono zé hã sib'aware di, dawasédé hã tô sena te te dama 're ūapari mono da hã, ãma 're dawata za'ra mono da, 'râwi dapê'ë 're 'Re ūhaimana u'âsi mono u 're ūdanomro mono norî ma hã. Dapê'ë 're, rowë na 're ūdahaimana za'ra mono zéb da hã, sib'aware di tô, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, danhimizama da te 're ūsimroi mono zé hã.

² 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono norî hã danhimizama hã dasi'udâna da te tâma 're ūsimroi mono zém na, õhõ haré dawasédé hã te te dama 're apari uptabi mono 'wa'âhã, taha zarina 'râwi 're dasiwë'õ u'âsi za'ra mono õ di aré, dawasété na hã. Taha zarina te aré oto danhimizama pãñ hã da te 're sahâri za'ra.

³⁻⁴ Tane nherë, powawë ūba'õmo wapru hã duré pone'erebâi wapru hã dawasédé hã te te dama 're pari uptabi za'ra mono õ di. Taré te za danhimizama hã wahub sidâpâsi dasi'udâna 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, da te 're ūsimroi mono zéb zarina, ãma 're dasipo're pu'u u'âsi za'ra, dawasété ré 're ūdahaimana za'ra mono zém na hã.

⁵ Taha wa, Cristu hã ti'ai u wei ūmorizéb u, ma tô Timama ma tinhã, ãne:

"Danhimizama na duré dasazém na aimâ 're danhoprub za'ra mono da, a hã asina sô 're asimipari mono õ di. Tane nherë, ūhâiba hã ma tô ūma ūsõ, da'upana ūsina aimâ ūhoprub da hã.

⁶ Danhimizama hã dawasété parizéb da, wahuré da te aimâ 're ūzata za'ra mono zém na zama, 're atoi mono õ di. Duré dawasété parizéb da, danhoprubzé, da te aimâ 're ūsõmri za'ra mono na zama, asima 're atoi mono õ di."

⁷ ãne te duré tâma tinhã, Timama ma:

"Re ūhaimana u'âsi mono, wa hã wa wei ãwa mo ti'ai u, ūma ūpisutuzéb zarina, te oto ūsina aimâ ãma uwaimrami da, ūbaihã na ūwasu'u na duréihã da te ūâma ūrob'ui'éré za'ra zéb zarina."

ãne ma tô Cristu hã Timama ma siwasu'u.

⁸ Āne ma tō Cristu hā ūmorī'rata na Timama ma rowasu'u, tō: "Danhimizama da te aima 're ūzata za'ra mono zō, duré dasazém na aima 're ūdanhoprub za'ra mono zō, asina 're asimipari mono õ di a hā, dawasétē parizéb da hā. Asima āma 're atoi mono õ di, taha na hā." Āne na ma tō Cristu hā Timama ma rowasu'u, Mozési hā ūsimiroti 'rata na te te āma ūrob'ui'éré zarina, āne hā da te 're 'manharī za'ra mono nherē.

⁹ Taha pari, ma tō duré Timama ma siwasu'u, āne: "Āwa wa tō wei wa hā ti'ai u mo, ūma ūpisutuzéb zarina, te oto ūsina aima āma uwaimrami da." Āne ma tō Cristu hā Timama ma siwasu'u, duréihā dawasétē parizéb da, danhimizama na duré dasazém na 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, 're ūdanhoprub za'ra mono zé hā te te oto dawi sina sizâri da, taha nhowa're're tihâiba na tāma sôprub da oto, taha na si dawasédé hā te te dama āma 're ūapari mono zéb da hā.

¹⁰ Zezu Cristu hā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te tāma ūpisutuzéb zarina, te te tāma āma uwaimrami wa, tihâiba na tāma sôpru wa, ma tō te te 're wa'a'upsō wawasétē hawi, tāma 're wanomro wē mono da oto. Misi haré ma tō tāma sisō, dazada dâ'â da, tō ūhō na si dawasédé hā te te dama āma 're apari mono da.

¹¹ Sasedoti norī hā awē sidâpâsi te te da'āma 're romhuri za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhorōwa āma. Danhimizama na 're ūdanhoprub za'ra mono zé hā te ahâ uptabi na te te tāma 're sômri za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, tō ūhō si. Tane nherē, ã norī hā danhimizama na 're ūdanhoprub za'ra mono zé hā, dawasédé hā te te dama 're pari waihu'u za'ra mono õ di.

¹² Cristuhu si, ma tō misi haré tihâiba hā tāma tisō, dazada dâ'â da, ūhō haré dawasédé hā te te dama āma 're ūapari mono zéb da hā. Taha pari, te 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimire niwī 're sâmra, pire uptabi na ūsiré te te 're da'ab'madâ'â mono da oto, ūne u'âsi.

¹³ Tame te oto Cristu hā sô 're simipari u'âsi, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā tinhitob'ru norī nhiptetezé hā te te tiwi ūuprosi za'ra zéb zō hā, tāma sib'uwa uptabire na 're haimana za'ra mono da oto, ta norī hā.

¹⁴ Misi haré 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, dazada sisômri wa, ma tō dawasétē hawi te te 're da'awaibu, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhib'a'uwē si oto āma 're danomro wē mono da.

¹⁵ 'Re ūhaimana u'âsi mono pē'ezani hā ma tō āne na wama waihu'u za'ra, sena na wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da. Āne te te wama āma ūwaihu'u na'rata za'ra zé hā:

¹⁶ "Nimahā bâtâ na wa za, te dama ūropisutuzép té hā, dama pisutu, duréihā te dama ūropisutuzém nhowa're're.

Āne, wa wa hā Danhib'apito uptabi hā aima wasu'u za'ra wa'wa, ūnhimiroti tém na te dama ūropisutuzé hā.

Tawapsi wa za ïnhimiroti hã dapẽ'ẽ 're te dama 're anhomri, ïré 're danomro u'âsi mono wa, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, ïmreme hã."

17 Äne ma tô duré ïwasu'u nhana'remhã wama waihu'u za'ra:

"Dawasétē na 're ïsipo're pu'u mono õ di za oto, marĩ, da te 're ïmanharĩ wasétē za'ra mono zém na hã. Mare uptabi di za."

18 Ähã wamhã, dawasédé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te oto dama 're ïapari mono zéb da hã, marĩ dai õ di oto, danhimizama na tâma 're ïdanhoprub za'ra mono zé hã, dawasétē parizéb da hã. Tâibâ oto ta hã.

'Re ïhâimana u'âsi mono u, 'râwi dapẽ'ẽ na 're ïdasihutu mono zé wasu'u

19 ïSisänawã norï, Zezusihi wapru hã tiwi ïpu'uzém na wazada ïdâ'âzéb zarina, wa za oto wasina wapahi ãna 'Re ïhâimana u'âsi mono u 're wasihutu 'râwi wapẽ'ẽ na, robzei u'âsi tâma 're wamreme zusi mono da. Duréihã sasedoti norï hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsämra mono zéb u, 'ri 're wa'wa u 're ïsisisi mono ne, wa za oto wa norï hã 'râwi ïtème 're wasihutu, wasina 're wapahi za'ra mono ãna, tâma.

20 Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsämra mono zéb 're, 'ri 're wa'wa nhitobzé hã zazahâ ïhâpa hã te dawi 're hâsipra u'âsi pi'reba, ïtème 're danhisisi tõ mono da. Tane nherë, Cristu hã ma tô oto wama 'ridawa za'ra tidâ'âzém na, zazahâ ïhâpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé wa'wai baba, ïtème 're ïdanhisisi mono ne, wapẽ'ẽ na ïtème 're wasihutu mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono u, robzei uptabi na ïme 're wanomro u'âsi mono da oto.

21 Sasedoti ïpire uptabi na te oto wama 're hâimana. Taha si te tâma umnhasi na uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwé norï hã te te 're ab'madâ'â tâma, pire uptabi na.

22 Wawasétê na 're wanomro mono wa, 'râwi 're ïwasiwé'õ sâmri za'ra mono zé hã ma tô Cristu hã tiwapru na te te wama 're apari, duréihã sasedoti norï hã te te ãma 're dahâiba wé za'ra mono da, danhimizama wapru na syry na te te ãma 're ïdahâiba di'i za'ra mono ne. Sasedoti norï hã 're sihâiba wasétê za'ra mono ãna, 'Re ïhâimana u'âsi mono u 're sisisi mono da, 're ïsihâiba upsõi pese za'ra mono ne, wa oto wa norï hã wahâiba upsõi pese ne tâma 're wahâimana wé za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si. Taha wa, wa za oto wapẽ'ẽ na 'râwi ïtème 're wasihutu, wahâimanazé sena ré si, 'Re ïhâimana u'âsi mono u hã, ðhõ si wa te oto wasina 're ïumnhasi za'ra mono zéb zarina.

23 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wama umnhasi za'ra di, te te wama 're ïaropisutu mono zéb uwaibaba, te te wama ãma 're ï'a'uwaimrami mono da hã. Taha wa, wanhiptete sina wa za ïwé uptabi zô 're wanhimipari u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi

mono hā te te wama ūropisutu za'ra zém na wa te 're wawā za'ra mono āna, sena na za wama 're ūhāimana za'ra mono na wa te dama 're ūwasu'u za'ra mono zéb zarina.

²⁴ Wa za duré wasi'āma 're wapo're pu'u u'āsi za'ra, marī na 're ūwasipawaptob za'ra mono zéb da hā, duré taha zarina 're ūwasisawi pese za'ra mono zém na wa te wasima āma 're ūuwaimrami za'ra mono zéb da hā, duré marī wē na wa te wasima āma 're ūwa'rāmi wē za'ra mono zém na zama.

²⁵ Ni'wam norī hā Cristuhu zazei'wa dasiré 're hāimana za'ra mono wa, rowahutu u dasiré 're si'rā'ōtō mono nherē, ma tō ta norī hā rosahāri pese za'ra oto. Tane nherē, wa norī hā wasiré 're ūwasi'rā'ōtō mono zé hā wa te wasiwi sazāri za'ra õ di za. Tō'a. Wa za tō wasiré 're wasi'rā'ōtō u'āsi, āma 're wasipawapto pese za'ra mono da, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā wa te wasina 're ūumnhāsi za'ra mono zém na si 're wanhiptete za'ra mono da. E marī wa. Wanhib'apito apā we ūmorizéb u hā bādā hā romhutu na aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa.

²⁶ Ni'wam norī hā Cristuhu wasu'uwē, sena na 'rāwi te te sina 're waihu'u pese za'ra mono nherē, duré te te sima 're ūwē za'ra mono zéb zarina, 're ūhāimana wasétē 'rata za'ra mono zém na si 're hāimana u'āsi za'ra mono wamhā, marī hā 're 'maiħāimana mono õ di, ta norī da hā, ūwasédé te te tāma 're ūpari za'ra mono zéb da hā, ta norī ma hā.

²⁷ Ta norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono zada, 're hāimana za'ra mono wa, te za 'Re ūhāimana u'āsi mono hā uprosi unhamā ro'o za'ētē na, te te siwi 're ūwē'ō pese za'ra mono norī hā. Taha u hā, te za ta norī hā sina pahi na 're simipari za'ra oto.

²⁸ Duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te āma ūrob'u'érē hā ni'wam norī hā te te siwi 're wē'ō pese za'ra mono wamhā, ta norī hā ma tō da te dasiwi 're simro, āma 're dapē'ēzé waihu'u za'ra mono āna. Marī ūwasédé hā ta norī hā te te 're 'manharī za'ra mono ré, siwaptom na titōmo na ūmadā'ā za'ra 'wa norī hā, ūwasétē na te te dama 're ūwasu'u za'ra mono zéb zarina, ma tō da te dasiwi 're simro, ta norī hā.

²⁹ Āne, duréihā 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata wē'ō'wa norī ma, 're ropipa za'ra mono di. E niha tawamhā za, 'Re ūhāimana u'āsi mono 'ra, te te siwi 're ūruiwapari za'ra mono norī ma, 're ūromhāimana za'ra mono zé hā za. Tāma 're ropipa uptabi za'ra mono di za tō. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te za tō ta norī hā hā za'ra za'ētē, rob'rāsutuzéb āma hā. Duré 'Re ūhāimana u'āsi mono te te dama ūropisutuzép tém na, Cristu hā dazada ūdā'āzé hā taré newa, te ta norī hā te te āma 're rosa'rata upa za'ra. Ta norī hā te duré 'Re ūhāimana u'āsi mono pē'ēzani āma te te 're wasétē u'āsi za'ra, ūsimizawi uptabi āma.

³⁰ Taha wa, te za tō ta norī hā nimahā na hā hā za'ra, 'Re

īhāimana u'âsi mono hā. Duréihā ma tō ãne na ni'wa hā ãma rob'ui'éré siro, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na hā. Æne na hā 'Re īhāimana u'âsi mono mreme hā wama waihu'u pese za'ra di oto:

"Wa hā ūsiwaprosi wa za te 're da'a'ruiwa'âbâ. ūwétési wa za te dama ãma 're awa'rāmi, marī, da te 're ūmanharī wasétē za'ra mono norī ma hā."

Æne duré 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré amo hā:

"Wa hā uburé Danhib'apito uptabi hā wa za ūuwaibaba uptabi na si te 're da'ahâ za'ra, dawasétē na ūsiwaprosi te 're ūda'awaihu'u mono zéb zarina."

Æne 'Re īhāimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hā.

³¹ Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'rata, 're ūrere'e mono ne, te te 're hā za'ra mono wamhā, tāma 're ropipa uptabi za'ra mono di za, ta norī ma hā.

³² Ma'ãpé, ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba, duréihā Cristu hā Danho'reptui'wa na asina 're ūwaihu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipawap-tobzéb zarina. Ta hawim haré, Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba mono wa, marī na 're robzépata za'ëtē za'ra wa'aba mono nherē, ma tō asiptete sina ãma 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna.

³³ Nimahā na hā ma tō ni'wam norī hā danho'a te te ai'âma 're wasétē za'ra wa'wa. Ma tō duré da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'wa, danho'a. Duré nimahā na asiré norī ma, da te 're rob'manharī wasétē za'ra mono wamhā, ma tō 're ūpawaptob za'ra wa'aba mo, ta norī zu, da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono da nherē.

³⁴ Dazazéb 're, 're īhāimana za'ra mono norī ãma 're aipé'ëzé za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō ta norī me aipé'ë na 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo, ūhāiba zu. Duré asibro hā da te aiwi 're waibui wa'aba mono nherē, ma tō ato sina 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di, taha na hā. E marī wa. Ti'ai ãma asibrom nhipai u, hāiwa ãma ūwé uptabi hā ūsi'utōrī'õ hā za aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono na hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa.

³⁵ Taha wa, Cristu hā aipahi ãna asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono zé hā asifi 're ūwé'õ za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're rëme za'ra wa'aba mono õ di za. Asiptete sina te za tō ãma 're anomro u'âsi aba mo. Æne 're aihāimana za'ra wa'aba mono wamhā, taha zarina te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā ūwé uptabi na aima wa'âbâ za'ra wa'wa, nimahā na hā.

³⁶ Marī na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, duré Cristuhu zazei'wa 're anomro aba mono wa, da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono nherē, te za tō

asiptete sina, asina 're ū'umnhasi u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da. Āne zarina, asina tāma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za tō tāma 're anomro wē wa'aba mo. Tawapsi, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aima ūropisutu za'ra wa'aba zé hā īwē uptabi hā oto asina ūuwaimrami za'ra wa'wa.

³⁷ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne īmreme na rob'ui'érē, Cristuhu wasu'u na hā: "Ta hā za we īmoři hā niwamhā oto wei mori wamhā, sō rowaptā'ō di za. Romhutu na te za tō wei mo.

³⁸ Ni'wam nori hā te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si 're īnomro wē mono nori hā, ta nori hā Danho'reptui'wa na te te sina 're ūzaze za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're awēsāmri, īwasédé hā te āma 're ab'madā'ā mono ō wa za oto, ta nori āma hā. Āne wa, te za rowē uptabi na ū'rata 're hāimana u'âsi za'ra, ta nori hā.

Tane nherē, ni'wam nori hā ūwi 're sipizari za'ra mono wamhā, āma 're ūto za'ra mono ō di za oto, ta nori āma hā."

Āne duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa te te īmreme na āma ūrob'ui'érēzé hā, ibaihā na hā.

³⁹ Tane nherē, ta nori ne, wa nori hā 're wahāimana za'ra mono ō di. Nimahā na 'Re īhāimana u'âsi mono wi 're wasipizari za'ra mono ō di, ta nori ne. Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā niwamhā ta nori zu te te wa'uprosi ō di za. Taha si wa tō wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra, te te 're ū'wanho'reptui mono da hā. Taha zarina te za tō wa nori hā wa'anco'reptu, ū'rata oto 're ūwahāimana u'âsi za'ra mono da hā, 'rāwi.

11

'Re īhāimana u'âsi mono, da te dasina 're ū'umnhasi za'ra mono zé wasu'u'

¹ E niha, wa te wasina 're ū'umnhasi za'ra mono zé hā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wamhā, ta hā te te wama 're ū'apisutu mono zéb zarina, īwē uptabi zō si 're ūwanhimipari u'âsi za'ra mono na, tō sena za te te wama āma ūuwaimrami za'ra na, wa za wa te wasina 're waihu'u za'ra. Duré uburé marī hā watōmo na wa te 're ū'madā'ā waihu'u za'ra mono ō zama, wa za duré wa te 're waihu'u za'ra, sena na 're īhāimana za'ra mono na hā. Āne 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasina 're ū'umnhasi za'ra mono zé hā.

² Duréihā wahī'rata nori hā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te sina 're ū'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're awēsāmri, ta nori hā.

³ 'Re īhāimana u'âsi mono, wa te wasina 're ū'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa tō, sena na wa te 're waihu'u za'ra,

'Re īhāimana u'âsi mono te te īnharizéb zarina, marī ō uptabi ré, te te īaropoto mono na hā. Datōmo na da te 're īmadâ'â waihu'u za'ra mono ō na si, ma tō te te ro'apoto, watōmo na wa te oto 're īmadâ'â za'ra mono da hā. Āne na wa tō duré sena na wa te 're waihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono si, wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina hā.

⁴ Abé hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō īwē uptabi na tāma tinhopru, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Ca'īhī nhibzari si, te te wēsāmri ō di, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Taha wa, Abé hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā wēsā, 're īmorī wē na zama. Taha wa, ma tō Abéhē nhoprubzép si wēsā. Āne na Abé hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te sina 're umnhasi mono wa, duréihā dâ'â nherē, zahadu hāiba ré wama 're īhāimana za'ra mono ne, te wama 're hāimana za'ra, taha āma 're wasipo're pu'u u'âsi za'ra mono wa.

⁵ Duré Enoti hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō hāiba ré ré mo, hāiwa u. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō hāiba ré ré sitēme ti'â. Taha wa, ni'wa te te waihu'u ō di ta hā, īdā'azém na hā. Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tō āne na rowasu'u ībaihā na, Enotihi wasu'u na hā: "Re īhāimana u'âsi mono hā hāiwa u sitēme te te âri ō ré, ma tō Enotihi ma 're to, 're īmorī wē zéb zarina, 'Re īhāimana u'âsi mono hā."

⁶ Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te sina 're umnhasi za'ra mono ō nherē, ta norī ma, 're to za'ra mono ō di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Duré ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're wata za'ra mono da, tipē'ē na 'rāwi ītēme 're sihutu mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, tō sena 're īhāimana mono na, te za te te 're saze za'ra a'â. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono zō si 're īsōpré mono norī ma, īwē na za te te ta norī ma īwa'âbâ za'ra na, te za ta norī hā te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra.

⁷ Nowé hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te siña 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré āma saze, ropipa hā za dazō īwatobrozém na 'Re īhāimana u'âsi mono hā romhā ré te te āma īpo're pu'uzém na, zahadu marī hā titōmo na te te 'madâ'â ō nherē, Nowé hā. Taha wa, īsimiroti zarina ma tō uba're za'ene hā 'manha, ti'ra norī hā te te āma sō'reptu za'ra da, timro zama, duré tisani'aba norī zama. Taha zarina, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā siwi da'awē'ō pese, dawasété na si 're dahāimana za'ra mono wa, Nowéhē si īsimiroti hā te te 're 'madâ'â pese mono wa. Tawamhā Nowé hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi mono wa, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā āma tiwata, āne: "Āhā si te 're timorī wē." Āne 'Re īhāimana u'âsi mono hā, Nowéhē āma īwatazé wasu'u hā.

⁸ Abra'ā hā, 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré īsimiroti na saze, tirom nhti watobro da, darob amoi u morī da, āma īsa'ru da hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īpisutu u. Tawamhā tirom hawi ma tō watobro tō, darob amoi u morī da, tamomomhā bādādi hā te te waihu'u õ nherē.

⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō darob amoi āma 're sāmra Abra'ā hā, dasiré õ nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono, za āma īsa'ru da hā te te tāma īpisutuzéb āma. Tawamhā romhā 'manharī na 'ri wa, te oto 're sāmra, 'ri uptabi õ wa. Izati norī hā ma tō duré romhā 'manharī na 'ri wa, 're simasisi zahuré, Zacoho me. Ta norī ma, ma tō duré ropisutu zahuré, Abra'āhā ma te te īropisutu ne, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

¹⁰ Abra'ā hā 'ri nho'u īsi'utōrī'õ zō si ma tō 're simipari u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te sima īwē na hāiwa āma te te dama ī'ri zō si. Taha wa, te te siwi wē'õ õ di Abra'ā hā, romhā 'manharī na 'ri hā wasétē wa, a'ā ī're 're sāmra tō mono da.

¹¹ Abra'ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré ī'ra hā tāma podo, si'īhi uptabi nherē, duré īmro hā Sara hā préduptéb ré, 'ra waihu'u õ nherē. 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutuzém na te te āma sazei pese wa, ma tō ī'ra hā tāma podo tō.

¹² Abra'ā hā si'īhi uptabi wa, īdā'āzéb u romhutu nherē, ma tō īhāiba hawi da'ahā uptabi na dasina dahā'ā u'āsi, īsihudu sidâpâsi. Wasi hā hāiwa na ahâ uptabi na 're īsimasa mono ne, ma tō da'ahâ uptabi na atébré ni. Â zaihâ na supara, ahâ uptabi na 're īsimi'wara mono ne, ma tō atébré ni.

¹³ Â norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono te te sina 're umnhasi za'ra mono ré, 're dâ'ā za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutu za'ra zé hā te te sima 're waibui mono õ di ta norī hā, ti'ai āma hāiba ré ré 're hāimana za'ra mono ré hā. Tane nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropisutu za'ra zé hā romhā na uptabi na za te te tāma āma ī'uwaimrami za'ra na, sena na te te 're waihu'u za'ra mono wa, ma tō āma 're to za'ra ta norī hā, ti'ai āma 're nomro mono ré. Ma tō duré sō'awi dama 're siwasu'u za'ra, ti'ai āma dasiré 're īhāimana uptabi za'ra mono õ na hā.

¹⁴ Āne na ta norī hā dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā, daro hā aimawi ītēb zō 're īsōpré u'āsi mono zé, te wama wasu'u za'ra, taha na si za oto 're īrob uptabi za'ra mono na hā.

¹⁵ Tirob 'rata hawi 're īwairébé mono na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di, ta norī hā. Mare di. Āne 'wa'āhā, āté apâ te aré ta norī hā tirob 'rata u 're nomro.

¹⁶ Tane nherē, daro īwē uptabi zō si ma tō ta norī hā sima 're sōpré, hāiwa āma sô 're īhāimana za'ra mono zō si, īwa 're īsi'ubumroi u'āsi mono zéb da hā. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi

mono te te siwi wē'ō za'ra õ di, tinhib'apito na te te 're sisi za'ra mono tō da hā. Taha zarina, ma tō oto tō 'ri nho'u hā īwē uptabi hā tāma 'manharī za'ra, īwa 're īsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hā, tirop téb āma.

¹⁷⁻¹⁸ Abra'ā hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō aré ti'ra hā tāma tīwī Izati hā, tāma āma īsōprubzéb da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te pibui wamhā. Taha õ ré, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā tāma ropsitu siro, Abra'āhā ma hā, āne:

"Ai'ra Izatihi hawip si, te za asihudu norī hā ahâ uptabi na 're hāimana za'ra, asihudu sidâpâsi te aima īropisutuzéb zarina."

Āne na 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma ropsitu nherē, ma tō aré Abra'ā hā ti'ra hā tīwī Izati hā, īra si'aibâ hā misi tāma poto nherē. Duré ta hawip si za īsihudu norī hā sitébré da nherē, ma tō aré tāma tīwī, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā.

¹⁹ Abra'ā hā āne ma tō sima rosa'rata: "'Re īhāimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, 're dadâ'â za'ra mono nherē, apâ te te 're īda'ahâiwa'utu mono da hā. Taha wa, īra hā te aré tāma īwīrī hā, te te duré waihu'u pese di, apâ te te īma īhâiwa'utu da hā, te te īma īropisutuzém na te te īma āma uwaimrami da hā.'" Āne ma tō sima rosa'rata, Abra'ā hā. Tawamhā, īra Izati hā dâ'â uptabi õ nherē, aré dâ'â wa, apâ te te tāma īhâiwa'utu ne, ma tō dâ'â āna tāma tisō apâ, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

²⁰ Duré Izati hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō ti'ra norī āma rowaptē tiwi, īwē na si te te 're pawaptob u'âsi zahuré mono da, duré īwē si te te tāma 're pisutu zahuré mono da, Zaco norī ma hā Eza'uhu me.

²¹ Duré Zaco hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō Zuzéhé 'ra norī ma rowaptē 'Re īhāimana u'âsi mono wi, īwē na si te te 're pawaptob u'âsi zahuré mono da, duré īwē si te te tāma 're pisutu zahuré mono da. Taha zarina, ma tō duré tisiwazusizém na si'upari sina āma tiwata, 'Re īhāimana u'âsi mono āma, Zaco hā.

²² Duré Zuzé hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi mono zéb zarina, ma tō tidâ'âzéb u tidub'rata norī ma rowaihu'u sirōmo za'ra, Izarazéhé nihudu norī, za Ezitu hawi īwairébékém na hā. Āne na, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi mono wa, te duré tāma sina roti za'ra, īuirī na si, īhi hā te te siwi âri da apâ, tirob 'rata u, tamep si te te siwi sérē da.

²³ Duré Mozésihi mama norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi zahuré mono zéb zarina, ma tō dawi simi'uri zahuré Mozési hā, 'watébrémi na tāma poto zahuré wa. Duré tāma 'madâ'â ze zahuré wa, tāma sawi uptabi

zahuré di. Taha wa, ma dawi simi'uri zahuré. A'amo hā si'ubdatō ma tō āma ai'utō, te te dawi ūsimi'uri zahuré zém na hā. Apito ma, ta norī hā pahi zahuré ò di, 'watébrémi na 're ūpoto za'ra mono norī hā, te te dama 're a'rui mono nherē. Āne ma tō 'manharī zahuré Mozésihi mama norī hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi zahuré mono wa, duré ta norī hā.

²⁴ Mozési hā prédu wamhā, 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're ūumnhasi mono zéb zarina, ma tō dawi sisawi, Ezitu āma apito Para'oho 'ra sipi'ōi 'ra na da te dasima 're wasu'u za'ra mono tō da, pi'ō te te ūprédum na hā.

²⁵ Apito Para'oho nhorōwa āma, uburé marī ūwasédé hā te te a'â dame 're ūab'manharī mono da hā, te te sima wē ò di Mozési hā, taha na si wē uptabi newa āma 're ūtoi mono da hā. 'Re ūhaimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī siré, te te 're ūrobzépata mono da si, ma tō sima wē.

²⁶ Apito Para'oho nhorōwa āma 're sāmra u'âsi mono 'wa'âhā, te aré marī ūwa'âbâ za'êtē na tinhicro pese, Ezitu āma uburé marī hā ūwa'âbâ za'ëne hā 're ūsimi'wara mono na. Ta hā marī wa'âbâ za'êtē mono hā wē nherē, taha upana marī ūwē uptabi si ma tō sima wē, Mozési hā. Danho'reptui'wa da, 'Re ūhaimana u'âsi mono te te ūpisutu ma si, te te 're robzépata mono da si, ma tō sima wē. ūwē hā 'Re ūhaimana u'âsi mono, niwa za te te tāma ūsōmri na si, ma tō te te āma 're rosa'rata u'âsi, Mozési hā.

²⁷ 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're ūumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré Mozési hā watobro Ezitu hawi, apito Para'o hā te te sima simimnhasi āna. 'Re ūhaimana u'âsi mono hā datōmo na da te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono ò nherē, Mozési hā titōmo na te te 're ūmadâ'â mono na ne, te te sina 're umnhasi mono wa, apâ sipi'rai ò di, Ezitu u hā. ūne haré ma tō ta hawi watobro, siptete sina.

²⁸ Mozési hā 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're ūumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré Pascowa na dato hā te te 're ūmanharī za'ra mono zéb da na tāma roti za'ra Izarazéhé nhihudu norī ma hā, ta norī hā tisai 'manharī na te te āma sāna'rata za'ra da, 'Re ūhaimana u'âsi mono hā Mozésihi ma te te ūpisutuzéb zarina. 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're ūumnhasi mono zéb zarina, ma tō duré Mozési hā tāma roti za'ra Izarazéhé nhihudu norī ma hā, tinhimizama wapru na 'ridawa zada'rē hā te te āma sapré za'ra mono da, hāiwa āma romhuri'wa hā Dapārī'wa na ūwaptērē hā, aibā tāma 're ūpoto'rata za'ra mono hā te te tiwi simroi mono tō da, Izarazéhé nhihudu norī wi hā.

²⁹ Duré Izarazéhé nhihudu norī hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono si te te sina 're ūumnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tō â poré na saprī za'ra, zara u, Â pré na â poré nhisi na. Â 'ré na da te 're ūsaprī za'ra mono ne, ma tō rob'rē na saprī za'ra, â zada'rē amoi u hā, zara u. Tane nherē, ezipsiu norī hā rob'rē

na dazarina te te aré saprī za'ra da, si'aba'reí wamhā, ma tō â hā apâ ūré atob za'ra. Taha wa, ezipsiu norī hā â poré na ma tō uburé ai'utō.

³⁰ Duré Izarazéhé nhihudu norī hā, Zerico na 'ri nho'ōmo nhisi āma 'ri 'wawi wa'ra 'rāihā hā ma tō nasi te te uirī za'ra, sime da, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma ūpisutu za'ra zéb zarina. Bādā hā 7 na ma tō āma ai'utōrī za'ra, te te nasi siwi uirī za'ra mono ré hā. Tawamhā 'ri 'wawi wa'ra 'rāihā hā ma tō aime. Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're ūmnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tō aime.

³¹ Duré Ra'abi hā pi'ō aré 're īhāimana wasétē mono hā, 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're ūmnhasi mono zéb zarina, ma tō wapsā'i'a'wa norī hā tinhorōwa u 'mazasi wē zahuré, ti'ai wē zō pi'uriwi dama robzabui'wa norī hā. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te dazu wīrī õ di Ra'abi hā, 'ri nho'ōmo āma uburé 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti 'madā'ā'ō'wa norī zu hā.

³² Āne na 'Re īhāimana u'āsi mono si, da te dasina 're ūmnhasi za'ra mono zém na, ahâ uptabi na te āma aima rob'rāzarōtō za'ra wa'aba neza. Āhā wamhā, īnhimirob'rāzarōno hā te aré sina tipahā. E marī wa. Ahâ uptabi wa. Ahâ uptabi di tō, 'Re īhāimana u'āsi mono te te sina 're ūmnhasi za'ra mono norī hā, zahadu te āma aima īrowasu'u za'ra wa'aba õ hā: Zidi'ā hā, duré Barati, duré Sāsā, duré Zepté, duré Dawi, duré Samuwé, duré aimawi norī hā uburé 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa 're īhāimana za'ra mono norī hā.

³³ Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're ūmnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tō te te da'āma 're ai'uté za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, daro hā te te dawi 're waibui mono da. Ta norī hā ūwē si te te 're 'manharī u'āsi za'ra mono wa, ma tō ūwē uptabi hā te te sima 're waibu, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma ūropisutu za'ra zéb zarina. Duré hu'u zérépa hā ma tō te te 're sadai're nhitob za'ra tinhib'rata na, te te 're simro tō mono da.

³⁴ Ta norī hā ma tō duré unhamma ro'o za'ene hā te te 're simro, siwi. Ma tō duré dawi 're sisō'reptu za'ra, sib'ezé 'wapa na da te 're simroi mono da nherē. Sib'aware na 're hāimana za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimipawaptobzém na ma tō siptete na dazada 're hāimana za'ra. Siptete uptabi na te te 're da'wapé za'ra mono wa, ma tō ta norī hā tizahui'wa norī hā te te 're wano'ō apâ, darob amoi hawi dazahui'wa norī hā.

³⁵ Duré pi'ō norī wi, aré tiwi 're idā'ā za'ra mono norī hā, ma tō apâ tāma 're hāiwa'utu za'ra, pi'ō norī ma. Duré ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono si te te sina 're ūmnhasi za'ra mono norī hā dazazéb 're, 're hāimana za'ra mono ré, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dawi 're udâ za'ra mono 'wa'āhā, taha zarina te aré dazazém hawi da te tāma 're rob'ru za'ra,

ta hawi 're wairébé mono da. Tane nherē, ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te dawi 're udâ waihu'u za'ra mono õ di. Taha wa, ma tō danhimirob'manhari wasétē na 're si'utōrī. Rowē uptabi na 're īdanomro u'âsi mono zéb u hā, 'Re īhāimana u'âsi mono si te te 're hāiwa'utu za'ra mono da, ma tō ãne zō si 're si'madâ'â za'ra, ta norī hā.

³⁶ Ni'wam norī ãma, ma tō duré 're dawa'ë za'ra. Powawē hāiwaré 'manhari na ma tō da te dasiwi 're hā za'ra duré. Ni'wam norī hā ma tō da te 're pawasisi za'ra, īsi'uwazi nhorō rutu na, dazazéb 're, da te 're séme mono da.

³⁷ Ni'wam norī hā ma tō duré ëtē tōmo wawē na da te 're simro. Ni'wam norī hā ma tō duré īhāiba wāiwa ãma 're dasiwā za'ra, wede'ezém na ne. Sib'ezé 'wapa na ma tō duré da te 're simro. Pone'ërebâi hā na si ma tō duré ni'wam norī hā 're si'uzza za'ra. Sibrob ãna ma tō duré ta norī hā 're hāimana za'ra. Danhimirob'manhari wasétē na ma tō duré ni'wam norī hā te te 're robzépata za'ra, da te 're 'ruiwapari za'ra mono wa. ãne 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sina 're īumnhasi za'ra mono norī wasu'u 'rāzarōno hā.

³⁸ Ta norī hā hāwi si ma tō 're nomro a'ubuni wi, ëtē 'rāihâ u zama. Duré ëtē 'rāihâ zahâpâ ëtē're wa, ma tō duré dawi 're si'ubumro, ab're wab zama. Ta norī si ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono ma 're hāimana wē za'ra.

³⁹ Ta norī ãma si ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're wata za'ra uburé, õhõ si te te sina 're umnhasi za'ra mono wa. 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropisutu za'ra zéb zarina, ïwē uptabi hā ti'ab ré te te sima 're waibui mono õ nherē, ma tō te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra, 're īsi'utōrī za'ra mono zéb u.

⁴⁰ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ïwē uptabi hā niwamhā za te te wama īsōmri za'ra na, te te sima wa'âma roti sirōmo za'ra wa, ti'ab ré ta norī hā te te sima waibui õ di tō, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropisutu za'ra zé hā. Uburé wasiré si te za rowē uptabi na īrata 're īhāimana u'âsi za'ra mono zé hā sima waibu za'ra, ta norī hā.

12

'Re īhāimana u'âsi mono hā ti'ai ãma damama ne te te 're īda'ahâ za'ra mono zé wasu'u'

¹ Duréihā ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te sina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina, danho'a 're īnomro wē mono norī hā ahâ uptabi na 'râwi wamana wawi 're īsimasab u'âsi mono ne, wa za ta norī ãma 're wasipo're pu'u u'âsi za'ra. Taha wa, wa za uburé marī ïwasédé hā wa te wasiwi 're wē'õ pese za'ra, 're īwanomro wē mono zé wi, te te 're wanhowada za'ra mono tō da, te te 're īwawasutu u'âsi za'ra mono hā, wawasédé hā. Dawara na 're dasipibu za'ra mono wa, dahâiba wapu na 're dasisa'rei mono da, marī īpire hā dahâiba na dama 're īhāimana za'ra mono hā da te dasisa 're īsani za'ra mono ne, wa za wawasédé hā wa te wasiwi 're

wē'ō pese za'ra. Tawamhā wanhiptete na wa za tō ãma 're wahâimana za'ra Cristuhu ãma si, tiwi 're wasipizari za'ra mono ãna. Dawara na 're dasipibu za'ra mono wamhā, dawara tete haré dasiwi 're ūdasisa'rei mono ne, wa za tō wanhiptete na ãma 're wahâimana u'âsi za'ra, Cristuhu ãma si.

² Dawara na 're dasipibu za'ra mono wa, dawara, da te 're ūrâsatu za'ra mono zéb u si, da te 're ūrob'madâ'â za'ra mono ne, wa za Zezusihi ãma si wa te wasina 're rosa'rata u'âsi za'ra. Ta hā Zezusi hā ma tō ūsâna'rata hawimhā te te 're wa'apawapto, 'Re ūhâimana u'âsi mono si wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono da. Tane te za duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, 're ūwadâ'â za'ra mono zéb u, ōhō si wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono da, tiwi 're wasipizari za'ra mono ãna. Ta hā Cristu hā sihâiba zawi õ di, wedepo'o nphonhi'râmi na dazada dâ'â tō da hā, wedepo'o nphonhi'râmi hā dazada 're ūhâimana wasétâ za'ra mono nori pârîzép si nherë. Taha wa'râmi, hâiwa ãma to sina 're ūhâimana u'âsi mono zé hā za tâma 're ūhâimana mono na, te te sina waihu'u sirômo wa, taha wa, sihâiba zawi õ di tō, wedepo'o nphonhi'râmi na dazada dâ'â tō da hā. Ähâna hā 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimire niwî, te oto pire uptabi na 're sâmra, ūsiré 'râwi te te 're da'ab'madâ'â u'âsi mono da oto.

³ Ma'âpé ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba, Zezusi hā ti'ab ré te te 're ūrobzépata mono na hā. Tiwasétâ si te te 're ūmanharî za'ra mono nori hā te te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, te te tâma 're ūrob'manharî wasétâ za'ra mono zém na, ma tō te te 're robzépata za'etë, Zezusi hā. Tane nherë, siptete u'âsi ma tō 're hâimana. Tane duré a nori wa'wa hā te za marî ūwasétâ wi 're asî'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono tō da. Taha zarina, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mono zé hā aiwi 're si'utôri za'ra wa'aba mono tō da, te za tō asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

⁴ Dawasétâ nhiptete da, asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherë, zahadu ai'matâ'â aba õ di, da te aima ūmairob'manharî za'etë aba na hā, Zezusi ūdâ'â ne hā.

⁵ E ma tō bêté ãma aipo're si'âri za'ra wa'wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te te aima ūroti za'ra wa'aba zém na hā, duré ti'ra na te te aima ūnharî za'ra wa'aba zém na hā. Äne ma tō ähâna wasu'u na ni'wa hā ãma rob'ui'éré, duréihâ:

"A nori wa'wa hā ūra na ūma 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherë, aiwasédé hā 're ūmanharî za'ra wa'aba mono zém na 're asisâmri za'ra wa'aba mono da, wa hā Danhib'apito uptabi hā te 're aihâ za'ra wa'aba mono wamhā, ūma 're rosa'rata upa za'ra wa'aba mono õ di za, taré newa.

Duré apâ 're anomro wē wa'aba mono da, niha te aima 're rob'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono õ di za. Te za īāma asima 're ūrosa'rata wē u'āsi za'ra wa'aba mo.

⁶ E marī wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono õ di za. Wa hā Danhib'apito uptabi hā uburé te 're ūazawi pese mono norī hā te 're ahâ za'ra mono wa. Duré tiwasétē na 'rāwi 're sisāmri za'ra mono da, uburé ūra na te 're ūisisi za'ra mono norī hā apâ 're nomro wē mono da, wa wa hā te tāma 're arob'manharī, ta norī ma hā."

Āne wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te 're aihâ za'ra wa'aba mono wamhā.

⁷ Damama norī hā bété. E ti'ra norī hā te te 're hâ za'ra mono õ di za, po're āna 're hāimana za'ra mono wamhā. Te za tō te te 're hâ za'ra. Tane te duré Aimama 'wa hā 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te 're aihâ za'ra wa'wa. E marī wa. ūra si tāma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa oto. Taha wa, marī na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono āna. 'Re ūhāimana u'āsi mono 'ra si, oto tāma 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, te te 're ūahâ za'ra wa'aba mono zém na asina 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo.

⁸ Uburé te tō ti'ra norī hā te te 're ahâ za'ra 'Re ūhāimana u'āsi mono hā, tiwasédé hā te te 're ūmanharī za'ra mono zém na āma 're siwaihu'u za'ra mono da oto, ta norī hā. Taha wa, te te 're ai'mai'ahâri aba mono õ wamhā, ūra õ na te za 'rāwi 're ai'masiwaihu'u aba mo. Āne wamhā, ni'wa hā mama õ wa, da te 're ūahâri mono õ ne, 're ai'maihāimana aba mono na te za 'rāwi 're ai'masiwaihu'u aba mo, sena na ūra na tāma 're ai'maihāimana aba mono õ na hā.

⁹ Ti'ai āma wamama uptabi norī hā wawasétē na 'rāwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, wanhimiza'rese wi te te 're wahâ za'ra mono wamhā, wa tō ta norī hā wa te 're hāimana wazéb za'ra, wama pire na 're hāimana za'ra mono wa. Taha nhipai u, wa za duré hâiwa āma Wamama uptabi hā wa te 're wapari pese za'ra, te te 're wa'ahâ za'ra mono nherē, rowē na ūhō āma si 're wanomro u'āsi mono da oto.

¹⁰ Ti'ai āma wamama uptabi norī hā ma tō wanhimiza'rese wi te te 're wa'ahâ za'ra tō, 're waprédub za'ra mono õ ré hā. Wawasétē na 'rāwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, ma tō te te 're wa'ahâ za'ra, niwamhā ūwaibaba uptabi õ nherē, damama norī nhimi'ahârizé hā. Tazahā, 'Re ūhāimana u'āsi mono si, te ūwaibaba si te te 're wa'ahâ za'ra. Te te 're ūwa'apawapto mono da si, te za tō ti'ai āma 're wanomro mono ré, te te 're wa'ahâ za'ra, wawasétē āna ūsine 're wahāimana za'ra mono da oto, wa norī hā.

¹¹ Wawasédé hā wa te 're ūmanharī za'ra mono zém na 'rāwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, 'Re ūhāimana u'āsi mono te

te 're wahâ za'ra mono wamhâ, awa'awi 're watoi waihu'u za'ra mono õ di, taha na hâ. Robzei'õ na si wa za aâ 're wahâimana za'ra. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïwahâ za'ra mono zém na oto 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono wamhâ, duré wa'âma 're ronomro pese za'ra mono wapsi, te za wapê hâ ï're wama 're simi'wara wë oto, õhõ âma si 're ïwanomro wë mono zéb zarina wa.

'Re ïhâimana u'âsi mono mreme, da te 're ïwapari pese za'ra mono zé wasu'u

¹² Taha wa, marî na 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhâ, aipë'ë wë zarina te za asiptete sina âma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma si, aiwi 're robzei'õ pese za'ra wa'aba mono wa, tiwi asina 're aipahâ za'ra wa'aba mono tõ da.

¹³ Bâdâdi na awa'awi u'âsi 're ïdanomro mono ne, te za Cristuhu nhirâ zarina si awa'awi 're anomro u'âsi aba mo, ïwë na si. Âne wamhâ, ïrâtëire hâ morî wasétë na 're ïmorî ne, ni'wam norî hâ Cristuhu âma sib'uware na 're ïhâimana za'ra mono norî hâ asine wa'aba, awa'awi u'âsi 're nomro wë mono wamhâ, ta norî hâ tiwasétë na 're si'marõpârî zahu za'ra mono õ di za oto. Apâ te za ai'âma 're siptete za'ra wa'wa, ïsazei uptabi 'wa na 're ï'ahâimana za'ra wa'aba mono zém na hâ.

¹⁴ Rowë zô te za 're asôpré wa'aba mo, dasiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si 're asisõmri u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Âne hâ ni'wam norî hâ 're hâimana wë za'ra mono õ nherë, niwamhâ Wanhib'apito hâ titõmo na te te dame 'madâ'â za'ra õ di za, ta norî hâ.

¹⁵ 'Re aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, asina âma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, tinhoprubzéb zarina, ïwë uptabi hâ te te aima 're ïpisutu za'ra wa'aba mono hâ 're simini za'ra wa'aba mono tõ da, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Wede pa hâ, ti'ai 'rowi 're simi'wara mono ré hâ, taha wa'uzé hâ dama simimnhasi õ di. Tane nherë, ïpa hâ da te oto 're sa'o'o za'ra mono wa, da te oto 're huri mono wamhâ, te za te te 're da'râiwanmarî za'ra, taha pa wa'u hâ sé wa. Tane duré, a norî wa'wa hâ te za ni'wam norî wi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, ta norî hâ te te aiwi 're rowasétë za'ra wa'aba mono tõ da, duré taha zarina a norî wa'wa hâ 'râwi aiwasétë na 're asi'uptob za'ra wa'aba mono tõ da, ta norî zu.

¹⁶ Duréihâ Eza'u hâ tâma mrab uptabi wa, ma tõ tino nhipi hâ tiwi waptë, Zacocho wi. Tawamhâ ïmama ma ïpoto'rata zarina, uburé marî hâ ïmama te te tâma ïpisudu hâ, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwë hâ te te tâma ïpisudu hâ ï'upana ïnoi ma 're hâimana mono da, ma tõ tinoi ma ti'ru, ïsipi wa'râmi

Eza'u hā, taha na sai õ ré. Āne hā Eza'u hā 're īhāimana wasétē mono ne, te duré ni'wam norī hā asiré 're hāimana wasétē za'ra wa'wa. Ta norī wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, sina 're īsipsaihuri za'ra mono norī wi, 'Re īhāimana u'âsi mono hāimanazé te te 're īwazéb za'ra mono õ norī wi hā.

¹⁷ Tawamhā taha na āma ronomro parip si, ma tō Eza'u hā timama ma tinhā, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, āma mreme da, īwē hā te te tāma 're anhomri mono da, īnoi upana. Tane nherē, ma tō īmama hā siwi wē'õ, āma mreme tō da. Taha wa, tiwasédé te te 'manharī pari nherē, apâ te te sima pari waihu'u õ di, timama ma te te nharī sina, wawa 'rāihā na wawa nherē. Āhā wasu'u hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba di, āne na hā.

¹⁸ Duréihā Izarazéhé nhihudu norī hā ma tō Sina'i na ētē 'rāihā nhisi u sina rotété za'ra, tame īrata si'ubumro da a'â, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata. Ta hā ētē 'rāihā hā danhib'rata na da te upi waihu'u pese di. Tane nherē, a norī wa'wa hā tane 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di oto, āhāna hā. 'Re īhāimana u'âsi mono u, aipē'ẽ na 'rāwi ītēme 're aihuatu aba mono wamhā, marī hā asib'rata na 're upi waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Izarazéhé nhihudu norī si ma tō 'rāwi unhamā ro'o za'ene hā 'madâ'â za'ra, ētē 'rāihā nhisiwimhā. Tamemhā ma duré hāiwa nhirötō 'rādâ hā watobro, ī'rādâ'âra uptabi hā. Rowā'u'u za'etē zama ma tō duré watobro, ētē 'rāihā nhisi āma hā. Āne ma tō ta norī hā 'madâ'â za'ra titōmo na, Izarazéhé nhihudu norī hā.

¹⁹ Danhimnhihârâzé hā īhârâ 'rāihâ hā ma tō duré wapari za'ra. 'Re īhāimana u'âsi mono mreme zama ma tō duré wapari za'ra, Izarazéhé nhihudu norī hā. Ta hā te te wapari za'ra wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā niha te tāma rob'manharī za'ra õ'umnhasite, ma tō sima wē za'ra, Mozésihi ma si te te rowaihu'u mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, hāiba pisutu.

²⁰ E marī wa, ma tō ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono ma tipahi za'ra, Izarazéhé nhihudu norī hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō ētē 'rāihâ hāiba na tāma roti za'ra, āne: "Ni'wa hā ã ētē 'rāihâ hā te te upi wamhā, te za asawi īwīrī 'wa, ētē na. Asimizama aba zama, te te sina 'mai'upi wamhā, te za īwīrī 'wa, ētē na." Āne ma tō ētē 'rāihâ hāiba na ta norī ma mreme pire na tāma roti za'ra aré, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. Taha pipa te, ma tō Izarazéhé nhihudu norī hā sima wē za'ra, Mozésihi ma si, hāiba pisutu te te rowaihu'u mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, taha ma si.

²¹ Ā hā te te ī'madâ'â za'ra hā pipa uptabi wa, te Mozési hā 'rāwi sima tinhā, āne: "Ipahi wa, wa tāma rērē." Āne te sima tinhā, Mozési hā. Āne ma tō ropipa uptabi hā ētē 'rāihâ āma īsõ'a īwatobro za'ra hā 'madâ'â za'ra duréihā, Izarazéhé

nihudu norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono u te te sina rotéte za'ra wamhā.

²² Tazahā, a norī wa'wa hā tane 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di oto, āhāna hā. 'Re īhāimana u'âsi mono u aipē'ẽ na 'rāwi 're rob'umhutu za'ra wa'aba mono wamhā, hāiwa āma Si'ā na ētē 'rāihā nhisi u ne, ma tō 're īrob'umhutu za'ra wa'aba mo. Duré hāiwa āma Zeruzarē hā 'ri nho'ōmo u ne, ma tō 're īrob'umhutu za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono 're īsāmra u'âsi mono zéb u hā, hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī hā ahā uptabi na, ī'rata 're īsi'ubumroi mono zéb u zama.

²³ Tame te oto 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe norī hā to sina 're si'rā'ōtō, aibā hā dama 're poto 'rata za'ra mono wa, dama īsawi pese ne, 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're ī'azawi pese mono norī hā, hāiwa āma sisi ui'érē ré 're īhāimana za'ra mono norī hā. Tamomo ma tō ītēme 're īrob'umhutu za'ra wa'aba mo, dahāimanazém na ī'waibaba si te te 're īda'awaihu'u mono zéb zarina, dama rowairébē'wai u hā. Duré ti'ai āma ré īwē si te te 're ī'manhari za'ra mono norī hā 're īhāimana za'ra mono zéb u, ma tō duré 're īrob'umhutu za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si, rowē uptabi na oto 're īhāimana za'ra mono norī u hā.

²⁴ Zezusihi u ma tō duré 're īrob'umhutu za'ra wa'aba mo. Ta hā te oto 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutuzép té hā te te wa'âma 're ab'madâ'â u'âsi. Duréihā Ca'i hā tino te te wîrî wa, īwapru hā tiwi pu'u wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono te te ī'ruiwa'âbâzé, te wasu'u, Abéhé wapru hā. Tanei õ di, Zezusihi wapru hā. Dazada dâ'â wa, īwapru hā tiwi pu'u wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā dawasédé te te dama 're ī'apari mono zé, te wasu'u, Zezusihi wapru hā.

²⁵ Taha wa, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, tiwi 're asipo're nhitob za'ra wa'aba mono tō da. Duréihā Sina'i na ētē 'rāihā nhisi āma, 'Re īhāimana u'âsi mono hā ti'ai u te te we dama rowasu'u wamhā, īsimiroti wapari'ō'wa norī hā wairébē õ di, te te īdahâ za'ra zé wi hā. Wa norī hā bétē. E 'Re īhāimana u'âsi mono hā hāiwa hawi te te wei wama 're aroti wē mono nherē, tiwi 're wasipizari za'ra mono wamhā, e īsimihâzé wi wasi'uihâ na 're wawairébē mono da bâ, wa za wanhimipari ãna 're wanomro u'âsi bétē.

²⁶ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono hā Sina'i na ētē 'rāihā nhisi āma te te dama roti wamhā, ma tō ti'a hā sâsâ'ã. Tane nherē, taha za'u hā ma tō oto dama ropisutu, ãne: "Ti'a hā niwapsi wa za duré sâsâ'ã, īrême ma. Tawamhā, ti'a si te sâsâ'ã õ di za oto. Hāiwa nhirōtō zama, wa za īsu sâsâ'ã, nimahā na hā." Ñane 'Re īhāimana u'âsi mono te te dama īropisutuzép tém na rob'ui'érē hā.

²⁷ E marī te tawamhā wama wasu'u za'ra īmreme hā, "īrême ma" na hā. Uburé marī hā ti'ai āma, 'Re īhāimana u'âsi mono

nhimipodo hā nimahā na te te sāsā'ā za'ra wa, za īsi'utōri mono zé, te wama wasu'u za'ra. Tawamhā taha nhowa're're, te za īwē uptabi hā da te oto īsāsā'ā waihu'u'ō hā 're hāimana u'āsi za'ra hāiwa āma, īsi'utōri waihu'u'ō hā.

²⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono hā 'rāwi te te 're wa'ab'madā'ā mono da, ī'rata 're īwahāimana u'āsi za'ra mono zéb da hā, ma tō te te wama 're apisutu, da te wawi āma ī'ai'uté waihu'u za'ra ō hā. Taha wa, wa za 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're wawata u'āsi za'ra, sōpru wa. Te te sima 're īwa'awē mono zéb zarina, wa za āma 're wawata u'āsi za'ra, wa te wasiwi 're wazéb za'ra mono sina, wama 're toi u'āsi mono da.

²⁹ 'Re īhāimana u'āsi mono hā Wanhib'apito za'ra hā īpo're'ō norī hā te te uprosi waihu'u pese di, unhamā ro'o za'ētē na marī hā 're īsi'unhama pese mono ne hā. Taha wa, wa za tō wa norī hā īmreme hā wa te 're wapari u'āsi za'ra, Wanhib'apito nhimiroti hā.

13

'Re īhāimana u'āsi mono hā dama 're ītoi mono zé wasu'u

¹ Cristuhu āma si oto 're asisānawā za'ra wa'aba mono wa, te za a norī wa'wa hā òne u'āsi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo oto.

² Darob amoi hawi atēme 're dasihutu za'ra wa'aba mono wamhā, asōrōwa u, te za duré 're īda'mazasi wē za'ra wa'aba mo. Ni'wam norī hā tinhorōwa u te te 're da'mazasi wē za'ra mono wamhā, hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā ma tō te te 're 'mazasi wē za'ra, tāma sa'rese za'ra ō nherē, hāiwa āma romhuri'wa norī hā.

³ Duré wasiré īsazei'wa norī āma te za 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo, dazazéb 're, 're īsimasa mono norī āma hā, ta norī hā asawi 're pawaptob za'ra wa'aba mono da. Dazazéb 're, ta norī siré 're aimasa wa'aba mono ne, te za āma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo. Duré marī na te te 're īrobzépata za'ra mono norī āma zama, te za duré 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo, ta norī siré 're īrobzépata za'ra wa'aba mono ne.

⁴ Damro ré norī hāimanazé hā te za 're īwazé pese za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, pire uptabi wa. Aimro si te za asima 're īmadā'ā u'āsi za'ra wa'aba mo. E marī wa. Ni'wam norī hā tihāiba na tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te za ta norī hā te te 're hā za'ra. Duré ni'wam norī hā mro ré nherē, īmro'ō na 're sipsaihuri za'ra mono wamhā, te za ta norī hā duré te te 're hā za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁵ Rob'uiprazép si, asima 're sawi za'ra wa'aba mono ō di za. Asibro hā aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono nhipai u, marī zō 're rob'ruiwapari zahu za'ra wa'aba mono ō di za. Duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō ãne dama sina

ropisutu: "Niwamhā asiti za'ra wa'aba 're īhāimana mono õ di za. Duré te airēme waihu'u za'ra wa'aba õ di za." Āne te te dama sina īropisutuzém na rob'ui'éré hā, ībaihā na hā.

⁶ Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zéb zarina, wa za āne wa te wasima 're nharī za'ra, duréihā apito Dawi hā te te sima īnharī ne, āne: "Danhib'apito uptabi hā te te 're īpawaptob u'âsi. Taha wa, īsina 're īpahi mono õ di, wa hā.

Āne wamhā, e niha da te īma rob'manharī da bâ."

Āne duréihā Dawi hā 'râwi te te sima īnharī ne, wa za duré wa norī hā wa te wasima 're nharī za'ra, īsine.

⁷ Ma'āpé āma asipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u na īsāna'rata hawi te te āma aimā 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono norī āma hā, ai'madâ'â'wa za'ra wa'aba norī āma hā. Ta norī 're īhāimana za'ra mono zém na, duré 're īdâ'â za'ra mono zém na zama, te za āma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. Ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono si te te sima 're īumnhasi za'ra mono ne, te za duré a norī wa'wa hā īsine asina 're īumnhasi za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

⁸ Zezu Cristu hā tihāimanazém na hā te te āma 're saprī waihu'u mono õ di. Āne u'âsi te tō misi haré āma 're hāimana u'âsi, bâtâ sidâpâsi.

⁹ Cristuhu wasu'uwē upana, danhimiroti aimawi na da'âma 're sasōmri za'ra wa'aba mono õ di za, senai'õ na da te dasima 're īrowasu'u za'ra mono na hā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā tinhoprubzéb zarina, īwē uptabi hā te te wama 're īapisutu mono na si, wa za wapē'ẽ 're āma 're wanhiptete za'ra. Taha si wa norī hā wama īwē uptabi za'ra hā. Dasa hā da te dasiwi 're īsawi za'ra mono na roti hā da te 're īmadâ'â za'ra mono na, āma 're danhiptete waihu'u za'ra mono õ di, dapē'ẽ 'remhā. Mare di. E marī wa. Taré wa, dasa hā. Taha na āma 're dasipawapto waihu'u za'ra mono õ di tō, dasa da te dasiwi 're īsawi za'ra mono na roti na hā.

¹⁰ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa norī hā, sasedoti norī hā dawasétē parizéb da, danhimizama te te tāma 're simroi mono wamhā, ta norī hā īnhi na hā 're saihuri waihu'u mono õ di. Tane duré, ni'wam norī hā danhimizama wapru na 'Re īhāimana u'âsi mono hā dawasédé hā zahadu te te dama āma 're apari mono newa, te za Cristu hā sada īdâ'â za'ra zé hā ta norī hā te te 're simini za'ra. Wa norī si Cristuhu zazei'wa norī si, wa za wa te wasina āma 're uwaimrami za'ra, wazada īdâ'â za'ra zém na hā.

¹¹ Sasedoti norī nhib'apito, tisiré norī ma īpire uptabi si wahub sidâpâsi ma tō danhimizama wapru ré ītēme 're sisisi, 'ri 're wa'wa u, 'Re īhāimana u'âsi mono, īwa 're īsāmra mono zéb u hā. Dawasétē parizéb da, ma tō ta norī hā tāma

āma 're sōprub za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Tane nherē, ma tō romhā na danhimizama hāiba hā da te 're zata pese za'ra, danhimizahāri sidāpâsi 'ri hā da te dasima 're īsōré za'ra mono zém nhiti.

¹² Āne wa, ma tō duré Zezusi hā 'ri 'wawi wa'razém nhiti dârâ, te te īrobzépata za'ëtē zarina, tiwapru na taha si te te oto 're da'a'upsōi mono da, dawasétē hawi.

¹³ Taha wa, wa za oto wa norī hā Zezusihi u si dawi 're wawairébé, taha si tō sena te te 're wa'anho'reptui mono da. Taha wa, wa za tō, 're īdanomro 'rata mono zé hā, wa te 're rême pese za'ra. Zezusi hā wazada dâ'ā wa, da te dasiwi īruiwapari ne, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono da nherē, wa za tō ītēme 're wawairébé, 're īwanomro 'rata mono zém hawi, Zezusihi u hā.

¹⁴ Āme ti'ai āma 'ri nho'u hā 're īmaiħāimana u'âsi mono hā wama 're 'maiħāimana mono õ di, āma 're īwahāimana u'âsi za'ra mono zéb da hā. Robaba uptabi di. Hāiwa āma 'ri nho'ōmo zô si, wa za wasima 're wanhopré u'âsi, za tame wama 're īhāimana u'âsi za'ra mono zô si.

¹⁵ Taha wa, Zezusi hā wazada īdâ'âzéb zarina, wa za 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're wawata u'âsi za'ra, taha si wama 're toi u'âsi za'ra mono da. Duréihā danhimizama na duré dasa na 'Re īhāimana u'âsi mono ma, 're danhoprub za'ra mono wa, dama 're ītoi mono ne, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra, wama 're toi u'âsi mono da. 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasina 're īumnhasi za'ra mono zém na sō'awi dama 're īwasiwasu'u za'ra mono na zama, wa za tāma āma 're wanhoprub za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā.

¹⁶ Marī īwē hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono da dama, duré 're īdapawaptob za'ra wa'aba mono zém na hā, āma 're aipo're simrami za'ra wa'aba mono õ di za. Taha na zama te duré tāma 're asōprub za'ra wa'aba mo, taha na aima 're toi u'âsi za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

¹⁷ Asiré īsazei'wa 'madâ'â'wa norī nhimiroti hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. Te te aima 're īroti za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za marī hā 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. Ta norī hā niwapsi te za 'Re īhāimana u'âsi mono ma siwasu'u za'ra, te te ai'āma 're īromhuri za'ra wa'aba mono zém na hā. Taha wa, te ta norī hā ai'āma 're hâtâ'â u'âsi za'ra wa'wa, te te 're īai'madâ'â za'ra wa'aba mono zém na hā, Cristuhu zazei'wa 're īhāimana za'ra mono zém na si 're anomro aba mono da. Ta norī nhimiroti hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono wamhā, to sina te za tō ta norī hā te te ai'āma 're romhuri za'ra wa'wa. Tane nherē, 're wapari za'ra wa'aba mono õ wamhā, robzei āna te za te te 're romhuri za'ra. Āne wamhā, te te 're aipawapto waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ta norī hā.

¹⁸ Ma'āpē, wa'āma 're aimreme zusi u'âsi aba mono za, 'Re

īhāimana u'âsi mono ma. 'Re īwanomro wē mono da si, wa tō wa norī hā wa te wasima 're wē u'âsi za'ra. Taha wa, marī na 're īwahāimana wasétē za'ra mono zém na hā 'rāwi wapē'ē na 're wasisāmri za'ra mono õ di oto, wama 're hāimana za'ra mono õ wa.

¹⁹ Taha wa, wa duré wa hā īsimā aiwē uptabi za'ra wa'wa, ī'āma zama 're aimreme zusi aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te āma īzatōñi su'u da, atēme za'ra wa'aba, te asabu za'ra wa'aba hā.

²⁰⁻²¹ Wanhib'apito Zezusi hā wazada īdā'âzéb zarina, te oto pone'ërebā 'madā'â'wa ne, wama 're hāimana za'ra, wa'madā'â'wa īwē uptabi na hā. Wazada īdā'âzéb zarina, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā taha na dama ropisutu té, āma 're dahāimana u'âsi za'ra mono da oto, taha āma si. Zezusi hā dâ'â nherē, ma tō īmama hā apâ hāiwa'utu.

'Re īhāimana u'âsi mono hā dama rowē pisutu'wa hā, īwē si te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono da, wa taha na si te ai'āma 're umnhasi za'ra wa'wa, taha zarina uburé marī hā te te aima 're īwē za'ra wa'aba mono zéb zarina si, tāma āma asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Duré Zezu Cristuhu waihu'u pese na te te 're wa'apawapto mono da, wa duré taha na si te ai'āma 're umnhasi za'ra wa'wa, īwē si wa te oto tāma 're 'manharī za'ra mono wa, wa'āma 're toi u'âsi mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

Taha wa, Zezu Cristuhu āma si āma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. Tane tō.

Rowasu'u 'rāsutuzé wasu'u

²² īsisānawā norī, ā te aima āma īroti za'ra wa'aba zém na, ma'āpē aiwaimri āma rosa'rata pese za'ra wa'aba za. Taha da, wa tō īmreme 'rutu na āma aima rowasu'u za'ra wa'wa, ā īnhimi'u'érē na hā.

²³ Wasisānawā Timotiu hā ma tō dazazém hawi watobro, da te tāma īrob'ruzéb zarina. Āne hā waihu'u za'ra wa'aba da, wa tō īsimā aiwē za'ra wa'wa. Tawamhā, ta hā we ītēme wisi su'u wamhā, āme īnhamra ré, te te īnhiza wamhā, te za āma īsiré mo, atēme za'ra wa'aba, taha zāma te te duré asabu za'ra wa'aba da, īsiré.

²⁴ Ma'āpē uburé ai'madā'â za'ra wa'aba 'wa norī hā wama sawi za'ra wa'aba za. Uburé 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē, tame 're īhāimana za'ra mono norī zama, wama sawi za'ra wa'aba za duré.

Itaria na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi 're īwairébé mono norī zama te āma asawi za'ra wa'wa duré, īsazei'wa norī, siré 're īsi'ubumroi mono norī hā.

²⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono ma, wa ai'āma 're īmreme u'âsi za'ra wa'wa, īsimizawizé hā aima 're hāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Ti'adu

Daro mono bâ ūsazei'wa norî ma, Ti'adu te te ūrob'ui'érézé Ūbaihâ wasu'uzé

Ā ūbaihâ na rob'ui'éré'wa hâ Ti'adu na ūsisi hâ. Zezusihi no, ta hâ (Marcusi 6.3). Atusi 21.18 ãma hâ ma tô Ti'adu hâ wasu'u, ãne: Zeruzaré ãma ūsazei'wa norî 'madâ'â'wa. Ta hâ ma tô 'Re ūhâimana u'âsi mono nhib'a'u'wê norî ma rob'ui'éré hâ tisõ, da te ãma 're rob'manharî wasétê za'ra mono wa, daro mono bâ te te ūropéi mono norî ma hâ. Ti'adu hâ ma tô Wamama zazei'wa norî ma waihu'u za'ra, Zezusi hâ te te sina 're ūumnhasi za'ra mono zém na taré dama 're siwasu'u za'ra mono tô da, ūsarina si 're hâimana za'ra mono õ nherë. Ni'wam norî hâ sena na Zezusi hâ te te sina 're umnhasi pese za'ra mono wamhâ, ūsiré u'âsi te za 're hâimana wê u'âsi za'ra.

Marî ahâ na dazada 're ūhâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Wa hâ Ti'adu, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, wa 're mo. Uburé 'Re ūhâimana u'âsi mono nhib'a'u'wê norî, daro mono bâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norî hâ, wa za ūnhimi'ui'éré na ãma asawi za'ra wa'wa.

² Ūsisânawâ norî, marî hâ ahâ na asada 're hâimana za'ra wa'aba mono nherë, te za atoi u'âsi 're anomro aba mo.

³ E marî wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ ro'wa'rudu hâ te te aima 're ba'a za'ra wa'aba mono õ nherë, te za ūsimipawaptobzém na asina 're ūmadâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhâ, te za asiptetezé hâ asima 're ūsa'ëtë za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito ãma si 're ūaihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hâ.

⁴ Tawamhâ wê uptabi di za, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hâ.

⁵ 'Re ūhâimana u'âsi mono hawi, dahâimanazém na rowaihu'u ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhâ, te za asima tiwi 're ūrowaptérë za'ra wa'aba mo. Ta hâ sôpru uptabi di. Duré uburé dama marî wê nhomri'wa. Æne wa, tiwi 're ūrowaptérë za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te aima 're sômri za'ra wa'wa, dahâimanazém na rowaihu ūwê uptabi hâ.

⁶ 'Re ūhâimana u'âsi mono umnhasi sina, te za tiwi 're ūrowaptérë za'ra wa'aba mo, 'râwi ãma 're asiwawâ za'ra wa'aba mono ãna. Ūsimipawaptobzém na, 'râwi ãma 're asiwawâ za'ra wa'aba mono wamhâ, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhâ

rowa'u âsisasi te te ãma 're ū'a'ube mono ne, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

⁷⁻⁸ Æne wamhã, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, duré asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, Wanhib'apito hawi dahâimanazém na rowaihu'uzéb zô, 're asimipari za'ra wa'aba mono õ di za.

⁹ Wasiré ūsazei'wa norí hã simarí õ nherë, Wanhib'apito zazei'wai wa, te za tipë'ë na 're toi u'âsi za'ra.

¹⁰ Wasiré ūsazei'wa norí hã sibro pese wë te, tipë'ë na 're to za'ra mono õ di za. Wanhib'apito zazei'wa 're nomro mono wa, te za tipë'ë na si 're toi u'âsi za'ra. Sibro pese nherë, te za, rom na romnhirärä ne, dawi 're hâiba simani za'ra oto.

¹¹ Bâdâ hã 'râi watobro wamhã, rowa'ro uptabi wa, te za rob're hã dawi 're 'ré za'ra. ūsirärä zama te za ti'a'a, ti'ai u. Tawamhã dama 'madâ'â ze nherë, tâibâ za oto ūsirärä hã. Tane ūsibro pese norí hã rob're 're ūsi'utöri su'u za'ra mono ne, tinhimiromhuri te te 're 'madâ'â za'ra mono zawére ré, te za 're dâ'â za'ra.

¹² Wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marí ahâ na dazada 're hâimana za'ra mono wamhã, 'Re ūhâimana u'âsi mono hã ro'wa'rudu hã te te dama 're ba'a za'ra mono õ nherë, te za danhiptete sina ãma 're dahâimana u'âsi za'ra. Æne wamhã, 'Re ūhâimana u'âsi mono hã te za ãne na da'awaihu'u. Tawamhã ūsawi pese 'wa 're dahâimana za'ra mono wa, te za tâma wa'âbâ za'ra oto, rowë uptabi na, ūrata 're ūdahâimana u'âsi za'ra mono zém na, te te dama ūropisutuzéb zarina. Tawamhã dama 're rowë uptabi za'ra mono di za.

Marí zarina dawasédé hã da te 're ū'manharí za'ra mono zé wasu'u

¹³ Até ni'wam norí hã te za 'râwi sina rosa'rata wasétê za'ra, tiwasédé hã te te ū'manharí za'ra da hã. Æne wamhã, 'râwi te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za: "Re ūhâimana u'âsi mono hã ma tô ūnhimirosa'rada hã ūma tisõ, ūwasédé te ū'manharí da hã." Æne te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za. E marí wa, 'Re ūhâimana u'âsi mono hã te te sina 're rosa'rata mono õ di, tiwasédé te te 're ab'manharí mono da, marí wasétê na. Duré dawasédé hã da te 're ū'manharí za'ra mono da hã, te te dama 're rosa'rata mono õ di.

¹⁴ Até marí ūwasétê na te za da te dasima 're rosa'rata za'ra, dawasédé hã da te ū'manharí za'ra da hã, ãma dama 're robze za'ra mono da newa.

¹⁵ Tawamhã dawasétê na da te dasima ãma 're rosa'rata wasétê za'ra mono wamhã, dawasédé hã dasi'uihâ na te za da te 're 'manharí za'ra. Tawamhã õne u'âsi 're danomro mono wamhã, te za 'Re ūhâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana u'âsi za'ra, rowë ūsi'utöri'õ nhiti.

¹⁶ Îsisâñawâ norî, îma asawi pese za'ra wa'aba norî hâ, 'Re
îhâimana u'âsi mono wasu'uwe na ãma 're upa za'ra wa'aba
mono ô di za, asimirosa'rata na.

¹⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono hā hāiwa na rob'uiwē'wa 'māharī'wa hā, hāiwa hawi ma tō marī īwē na uburé we dama 're sōpru, īwē uptabi na si. Ta hā tihāimanazém na te te saprī ò di. Ōne u'ā, te hāimana wē u'āsi 're hāimana.

¹⁸ Te te sima 're īda'awē mono zéb uwaibaba, ma tō timreme na te te 're wa'apoto té, wapē'ē 're, uburé īsimipoto norī nhipai u, īsib'a'uwē tāma 're wahāimana za'ra mono da oto. Ma tō tō sena na timreme na te te 're wa'apoto té, wapē'ē 'remhā

'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â pese 'wa, 're
ïhâimana za'ra mono zé wasu'u

19 Ísisānawā norī, ūma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa, ūma 're ūasipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hā. Ari'iwi te za a'â 're ūidawapari za'ra wa'aba mo, aiwara sina aimreme hā 're sani za'ra wa'aba mono tō da, duré dazada 're asahi za'ra wa'aba mono tō da.

²⁰ Dahaimana zahi sina 're dahaimana za'ra mono wamhā, e te za 'Re īhaimana u'āsi mono hā te te 're da'awēsāmri. Mare di. Taha na te te 're da'awēsāmri mono õ di za.

21 Taha wa, asima 're aihâimana waséte za'ra wa'aba mono
zé hâ, duré uburé marî hâ 're ï'manhari waséte za'ra wa'aba
mono zéb zama, te za 're ïrême pese za'ra wa'aba mo. 'Re
ïhâimana u'âsi mono ma, te za aiwapu na tâma 're asi'madâ'â
za'ra wa'aba mo, ïsimiroti hâ 're 'manhari za'ra wa'aba mono
da. Ta hâ ma tô tinhimiroti hâ te te aima 're sômri za'ra
wa'wa, 'râwi aipê'ë 're, aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba
mono da. Ta hâ simiroti waihu'u pese di, 're aihâimana
waséte za'ra wa'aba mono hawi, te te 're asõ'reptu za'ra
wa'aba mono zéb da hâ.

²² Taré ūsimiroti hā aipo're na 're wapari za'ra wa'aba mono
ō di za, ūmreme wapari pese 'wa na, taré 'rāwi asima 're
asadawa nhipseza'ra wa'aba mono tō da. Tō sena te za
ūsimiroti hā 're ūmadâ'ā za'ra wa'aba mo.

23-24 Áté aibâ hâ rob'madâ'ázém na te za si'madâ. Tawamhâ si'madâ'â pari, morî wamhâ, awa'awi te za sinapo're ha'â. Tane, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hâ dapo're na da te 're wapari za'ra mono nherë, da te 're 'madâ'â za'ra mono ò wamhâ, awa'awi te za ãma 're dapo're simrami za'ra.

²⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā wē uptabi di. Ta hā wapawapto'wa da, te wama 're hāimana, wawasédé, wa te 're īrēme pese za'ra mono zéb da hā. Tawamhā īsimiroti na da te 're rosa'rata pese za'ra mono wamhā, duré òne u'āsi āma 're dahāimana za'ra mono wamhā, taré īmreme wapari'wa

're danomro mono õ di za. Tô sena īmreme wapari pese 'wa, te za oto 're danomro. Taha zarina rowē u'âsi te za ãma 're dahâimana za'ra.

²⁶ Äté ni'wam norñ hã te za taré te te sina 're rosa'rata za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa na, tô sena newa. Tane nherë, äté 'râwi 're si'uwaiti za'ra mono õ di za, 're mreme wasétê tõ za'ra mono da. Äne wamhã, tô sena 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa na 're hâimana za'ra mono õ di za. Taré te za tinhimirosa'rata na 'râwi sima 're sadawa nhipese za'ra.

²⁷ Äne 're hâimana za'ra mono õ di za, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â pese 'wa norñ hã. Äne te za 're hâimana za'ra. īmama'õ norñ hã duré īna'õ norñ hã te za te te 're pawaptob za'ra. Pi'õi mrotõ norñ zama te za te te 're pawaptob za'ra, ropire hã tâma 're hâimana za'ra mono wamhã. Tihâimanazém na te za duré 're sipibu pese za'ra, Wanhib'apito zazei'õ'wa norñ nhimirosa'rata zarina 're hâimana wasétê za'ra mono tõ da. Äne wamhã, te za Wamama hã te te 're da'awaihu'u, tô sena īsimiroti 'madâ'â pese 'wa na hã.

2

Aiwapsi danhimizawizém na 're īdahâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ īSisänawã norñ, äne wa za duré aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Wanhib'apito Zezu Cristu hã rowa'a za'ëtë ré, te 're hâimana u'âsi, wẽ uptabi na. Tawamhã īsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherë, dahâiba 'madâ'â zarina asawi 're daba'a za'ra wa'aba mono õ di za, asimizawizém na.

² Äté aibâ īsibro pe hã te za äzé asi'rã'otõ aba ré, ëtë'ubuzi pré oru 'manharí na siptõmo hi wasisi ré, duré uza wẽ ré zama. Äté aibâ hã te za duré äzé īsimarí'õ hã, uza wasétê ré.

³ Tawamhã äté īuza wẽ ré ma, te za tâma īnharí'wa: "Ähâta wedeza īwẽ. Äme asämra." Taha pari, te za duré īsimarí'õ ma īnharí'wa: "Hâiwim haré asa na." Niha wamhã, "Ipapara asämra, ti'ai wa."

⁴ Äne dama 're nharí za'ra wa'aba mono wamhã, aiwab õ di, 're īdazawi za'ra wa'aba mono zé hã. Asimirosa'rata wasétê zarina, te za asawi 're īdahâiba ba'a za'ra wa'aba mo, asimizawizéb õ na.

⁵ īSisänawã norñ, īma asawi pese za'ra wa'aba norñ hã, ma'ápé īwapari pese za'ra wa'aba. Ti'ai ãma, äté simarí ãna te za 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono zawi pese 'wa norñ hã. Tane nherë, Wanhib'apito zazei'wa 're hâimana za'ra mono wa, ma tõ ta norñ hã pisutu za'ra, uburé marí īwẽ ré, 're hâimana za'ra mono da, tâma 're īsöprub za'ra mono

zéb zarina. Ma tō duré tāma pisutu za'ra, rowē uptabi na ī'rata 're hāimana u'âsi za'ra mono da, 're īsāmra mono zéb āma, te te tāma īropisutu za'ra zéb zarina.

⁶ Tane nherē, ma tō a norī wa'wa hā īsibrob'ō norī hā 're īhāiba wē'ō za'ra wa'aba mo. Ma'āpé rosa'rata za'ra wa'aba. E 'wam norī hā ma tō te te aima 're rob'manhari wasétē za'ra wa'wa, aipawa'âbâ za'ra wa'aba na hā. Duré e 'wam norī hā ma tō datēme te te 're asimroi wa'wa, da'âma rowairébé'wa norī u, īpipa na te te ai'âma 're rowairébé za'ra wa'aba mono da. īsibro pese norī si, ma tō ãne na te te aima 're rob'manhari wasétē za'ra wa'wa.

⁷ Ta norī si ma tō Asib'apito za'ra wa'wa hā te te 're sisi wasétē za'ra, wē uptabi nherē, Cristu hā.

⁸ ībaihā na te tihāiba, Danhib'apito uptabi nhimiroti hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā. īsimiroti hā ãne: "Dahāiba mono bâ te za 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina marī īwē zô, asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé īwē zô dama zama 're asōpré wa'aba mo." ãne âma īrob'ui'éré hā, ībaihā na hā. Tawamhā īsimiroti hā 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhā, wē di.

⁹ Tane nherē, asimizawizém na asiwi 're daba'a za'ra wa'aba mono wamhā, te za aiwasétē na 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wamama nhimiroti hā asimizawizém na hā âma tāma 're uwaimrami pese za'ra wa'aba mono õ di.

¹⁰ Āté ni'wa hā Wamama nhimiroti, Mozésihi ma te te ī'awaihu hā, te za misi âma tizaihā. ãne wa, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā īwasédé hā âma sa'ra, īsimiroti mono bâ te te 're 'madâ'â pese mono õ wa.

¹¹ Ta hā ma tō ãne dama roti aré: "Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za." Ma tō duré dama roti: "Re danhimroi wa'abā mono õ di za." ãne īsimiroti hā. Tane nherē, aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ nherē, 're danhimroi wa'abā mono wamhā, aiwasétē na te za 're aihāimana za'ra wa'aba mo, Wamama nhimiroti hā 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono õ wa.

¹² īsimiroti hā wapawapto'wa da, te wama 're hāimana za'ra, wawasédé hā wa te 're īrēme pese za'ra mono zéb da hā. Nimahā na te za wahāimanazém na te te 're wa'awaihu'u Wamama hā, īsimiroti 'madâ'â pese 'wa na. ãne wa, wa za wamreme wē na si wasima wa te 're rowsu'u u'âsi za'ra. Duré wahāimanazé īwē na si, wa za dama 're wahāimana u'âsi za'ra.

¹³ Nimahā bâtâ na dahāimanazém na te te da'awaihu'u wapsi, da'âma 're īpē'êzé za'ra mono õ norī âma, pē'êzé õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā, ti'ab ré da'âma 're īsiwamri za'ra mono õ norī âma hā. Da'âma 're īpē'êzé u'âsi za'ra mono norī âma si, te za âma 're pē'êzé za'ra.

Zeju Cristuhu zazei'wa na 're ūdasiwasu'u za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ Ōsisānawā norī, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté ni'wa hā te za taré dama 're siwasu'u, Zeju Cristuhu zazei'wa 're ūmorī na, marī ūvē na te te 're dapawapto mono ū nherē. Tawamhā, e te za sina uwaimra, tinho'reptuzé hā. Mare di. Te te sina uwaimrami ū di za.

¹⁵⁻¹⁶ Āté wasiré ūsazei'wa norī wi, te za marī zō tiwi 're ro'wanhi'riti za'ra, ūuzazéb zō, duré ūsazéb zō, aibā norī wi, duré pi'ō norī wi. Tawamhā ãne tāma 're nharī za'ra wa'aba mono wamhā: "Ma'āpé, rowē na si 're ai'ubumroi wa'aba mono, ai'usa wē ré si, duré asai wē na si," ãne wamhā, marī zō dawi 're ūro'wanhi'riti za'ra mono zéb uwaibaba, dama ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ū wamhā, taré dama 're ūnharī za'ra wa'aba mono zé hā za. Æne wamhā, e te za da te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa. Mare di.

¹⁷ Tane, Zeju Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherē, marī ūvē na te te 're dapawaptob za'ra mono ū wamhā, taré dama 're ūdasiwasu'u za'ra mono zé hā.

¹⁸ Āté ni'wā hā te za ãne dama siwasu'u: "Wa hā marī ūvē na, wa tō te 're da'apawaptob u'āsi. A hā ma tō dama 're asiwasu'u mo, Zeju Cristuhu zazei'wa 're aimorī na." Āté ãne te za dama tinha, ni'wa hā. Tawamhā, wa hā wa aré asa tāma waihu'u, ãne: "Ni'wa hā Zeju Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherē, ūvē na te te 're da'apawapto mono ū wamhā, tō senai ū di, dama 're ūsiwasu'u mono zé hā. Wa hā Zeju Cristuhu zazei'wa, wa 're mo. E niha te za ãne wamhā, dasiwi ūwaihu'u ni, tō sena na, ūsazei'wa 're ūmorī na. Marī ūvē na te 're ūda'apawapto mono zéb zarina si, te za dasiwi ūwaihu'u ni, tō sena na dama 're ūsiwasu'u mono na, Zeju Cristuhu zazei'wa 're ūmorī na.

¹⁹ Misire uburé danhib'apito uptabi hā te 're sāmra. Æne na hā aima waihu'u pese di. Taha wasu'u na ma tō ãma ūsaze. Wa'uburé norī zama ma tō misire Danhib'apito uptabi wasu'u hā waihu'u za'ra. Taha wa, te pipa te, 're rērē'ē za'ra.

²⁰ E niha te rosa'rata ãna 're aihāimana mo. Āté ni'wa hā te za dama 're siwasu'u, Zeju Cristuhu zazei'wa 're ūmorī na. Tane nherē, marī ūvē na te te 're da'apawapto mono ū wamhā, marī dai ū di za, dama 're ūsiwasu'u mono zé hā. Ma'āpé, ãne hā waihu'u.

²¹ Duré ma'āpé ãma rosa'rata pese, wahī'rada Abra'āhā wasu'u na. E marī wa, ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā wahī'rada hā te te 're wēsāmri. Ti'ra Izati hā te te tiwi sawi ãna, te aré tīwī, ētē za'ra nhisiwi, 'Re ūhāimana u'āsi mono ma ūsōprubzéb da hā, te te ūruzéb zarina. Taha wa, ma tō wēsā.

²² Abra'ā hā ma tō mreme 'manha, te te sina 're umnhasi za'ētē mono wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te tāma ūropisutuzém na, ūsihudu hā ahā da. ūmreme hā te te

ĩ'manharizéb zarina, wa tō āma waihu'u za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hā tō sena te te sina 're ĩ'umnhasi mono zém na.

²³ Tō sena, Abra'āhā wasu'u na da te āma ĩrob'ui'éré hā. Āne āma ĩrob'ui'éré hā: 'Abra'ā hā ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā, danhib'apito uptabi na waihu'u. Ma tō duré te te sina 're umnhasi za'êtē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te te tâma ĩropisutuzém na. Taha wa, ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā te te 're wësämri, Abra'ā hā.' Āne āma ĩrob'ui'éré hā. Duré, Abra'ā hā tâma sawi pese wa, ma tō sima sisi, tisiwadi uptabi na." Āne wa aré asa tâma waihu'u.

²⁴ Taha wasu'u zarina, ma'äpé marī hā āma waihu'u za'ra wa'aba. Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherē, marī ̄wē na da te 're da'apawaptob za'ra mono õ wamhā, e te za te te 're da'awësämri, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā. Mare di. Wanhib'apito zazei'wa 're danomro mono wamhā, te za marī ̄wē na da te 're dapawaptob za'ra. Tawapsi, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā te te 're da'awësämri.

²⁵ Ra'abihî zama ma tō wësä, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā ̄simipawapto wë zém na. Ra'abi hā, pi'ō aré 're ĩhâimana wasétê mono. Ta hā ma tō duréhā Izarazéhé nnihudu norī hā pawaptob zahuré, wapsâi'a'wa norī hā, pi'uriwi ti'ai wë zô robzabu'i'wa norī hā. Tinhoröwa u ma tō 'mazasi zahuré, tame sôtô zahuré da, duré sa zahuré da. Bâdâdi amo na pi'uriwi apâ datême neb zahuré da, ma tō duré pawaptob zahuré. Taha wa, ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā wësä pi'ō hā, aibâ norī hā te te pawapto wë zahuré wa.

²⁶ Wa za duré aimâ romnhimiré' za'ra wa'wa. Ni'wa hā dâ'â wamhā, oto ̄pë'ëzani hā tâma hâimana õ wa, ̄hâiba hâ si te za tihâiba. Tane ni'wa hâ Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherē, marī ̄wē na dapawaptob âna 're hâimana mono wamhā, dama 're ̄siwasu'u mono zép si, te za taré 're hâimana.

3

Damreme wasétê âna 're ̄idahâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ ̄Sisânawâ norî, Wanhib'apito zazei'wa norî ma rowahutu'wa da hâ, ̄té ai'umro na si te za 're asirowahutu'wa za'ra wa'aba mo. E marî wa, wa āne aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Nimahâ bâtâ na te za wahâimanazém na wa'awaihu'u, Wanhib'apito hâ. Tawamhâ wa norî hâ dama rowahutu'wa nherê, marî, wa te 're ̄manharî wasétê za'ra mono zém na, te za sa'êtê wama nhari za'ra, Wanhib'apito hâ, wasiré ̄sazei'wa norî nhipai u.

² Uburé wa norî hâ wa za nimahâ na wahâimanazém na upa za'ra ni. Ni'wa hâ timreme na te te 're upai mono õ 'wa'âhâ, aré 're hâimana wë mono di. Tiwasédé hâ te te 're

'manharī tō mono da, 'rāwi sihāimanazéb uwati da hā, aré tāma waihu'u pese di.

³ Marī ūsyryre na wa za aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa. ūsi'uwazi nhi'odo hā, wa za awaru zadai're 're, wa te 're sé, wa te wasima ūwézéb uwaibaba, wa te wata pi'ra da, awaru hā.

⁴ Uba're wasu'u na, te za duré āma ūrosa'rata za'ra wa'wa. Uba're hā sa'ētē nherē, te za rowa'u'u za'ēne hā te te 're simro. Tawamhā, ūwairizé hā syryre nherē, te za taha na ūmapraba'wa hā te te 're pizari uba're hā, te te sima ūwézéb uwaibaba, wara da.

⁵ Tane danhoto hā syryre nherē, te za marī hā ūhawi te te 're ropé. Wa za duré unhama ro'o wasu'u na aimā āma romnhimiré'ē za'ra wa'wa, ūsyryre na. Unhama ro hā syryre nherē, te te 're ropé mono wamhā, te za marā za'ēne hā 're sihōmo.

⁶ Tane danhoto hā unhama ro'o ne, te aiwa dama 're hāimana za'ra. Danhoto hawi, te za supu'u pese na damreme wasédé hā te te 're ropé. Ta hawi te za 'rāwi 're dasiwasétē za'ra. Unhama ro hā te za danhimarī hā te te dawi 're uprosi. Tane danhoto wasétē na, te za dahāimana wē hā da te dasiwi 're uprosi za'ra. Ropipa hawimhā te za damreme wasédé hā te te dama āma 're sāna'rata, wa'uburé hā.

⁷ A'uwē norī hā ti'ai āma 're ūhāimana za'ra mono hā, siptete di, abaze norī da hā, duré si norī da hā, duré ti'ai baba di'i na 're ūnomro mono norī da hā, duré â na 're ūnomro mono norī da zama.

⁸ Tane nherē, ni'wa hā si'uihā na 'rāwi si'uwati waihu'u õ di, mremē wasétē tō da hā. Danhoto hā dama 're ūhāimana za'ra mono hā, ta hā ūwasédé. Wahi 'wa wa'u ne dapārī'wa, damreme wasédé hā.

⁹ Wanhoto na wa za uburé Danhib'apito uptabi āma 're wawata za'ra, Wamama āma hā. Wa za duré wa te da'āma 're wasétē za'ra, wanhorto ūhāiba amo na, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te 're wa'apoto mono nherē, ūsine 're wanomro mono da.

¹⁰ Siwazari wazadawa hawip si, te wamreme hā 're wairébē, Wamama āma 're ūwawata za'ra mono zém na hā, duré wa te da'āma 're ūwasétē za'ra mono zém na zama. ūsisānawā norī, āne aimreme hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono õ di za.

¹¹ Ma'āpē â na duré rosa'rata za'ra wa'aba. E siwazari te â wē hā ub're hawi 're wairébē, â ūsei õ me hā. Mare di.

¹² Ma'āpē duré rosa'rata za'ra wa'aba, rob'rā na. Azeitonā 'rā hā e te za ti'rā, aimawi rowede na, pidera wede na. Mare di. Misi haré ūrā hā. E uwa 'ru u, te za podo ūrāi amo hā, pidera na ūrā nhisi hā. Mare di. Taha wazari poto õ di. Tane duré â wē hā hāimana õ di, â warīñ wazari. Duré siwazari

ub're hawi 're wairébé mono õ di, â hā. Tane aimreme hā siwazari 're sani za'ra wa'aba mono õ di za.

'Re īhāimana u'âsi mono hawi dahāimanazém na rowaihu'u na rowasu'u

¹³ E 'wam norī hā te 'Re īhāimana u'âsi mono hawi dahāimanazém na rowaihu'u ré 're hāimana za'ra, asiré wa'aba hā īsimirosa'rata za'ēne hā. Āne hā ni'wam norī hā asiré 're hāimana za'ra wa'aba mono wamhā, hāimana wē na te za 're hāimana za'ra. 'Rāwi tiwē na sina 're wata za'ra mono õ di za. Āne wamhā, hāiwa hawi rowaihu'u ré 're īnomro mono na, te za da te āma 're waihu'u za'ra.

¹⁴⁻¹⁵ Tane nherē, aipē'ē 're marī na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhā, duré marī īwē zō asima si 're asōpré wa'aba mono wamhā, hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu'u ré, 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za. Āne wa, hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu'u ré 're anomro aba mono newa, 'rāwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za, 'rāwi asimirosa'rata na asima 're asadawa nhipsee za'ra wa'aba mono tō da. Āne 're dahāimana wasétē za'ra mono wamhā, īsazei'ō'wa nhimirosa'rata wasétē zarina, duré Wa'uburé nhimirosa'rata zarina te za 're danomro. Hāiwa hawi, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimirosa'rata zarina 're danomro mono õ di.

¹⁶ Marī na da te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhā, duré marī īwē zō dasima si 're danhopré mono wamhā, rowē hā dama 're hāimana za'ra mono õ di za. Te za dasiwi da te 're ro'wa'rutu za'ra. Te za duré 're dahāimana wasétē za'ra.

¹⁷ Hāiwa hawi dahāimanazém na rowaihu'u ré, 're dahāimana za'ra mono wamhā, te za dasawaté āna 're danomro. Roti wē na te za da te 're dapawaptob za'ra, rowē na dasiré 're dahāimana za'ra mono da. Duré danhimizawi pese na, te za 're danomro. Duré danhimipari pese na, te za 're danomro. Duré te za da'āma 're dapē'ēzé za'ra. Te za duré dasina 're dapē'ēzé za'ra. Duré marī īwē na te za 're dasipawaptob za'ra. Duré danhimizawizé hā da te dama 're ba'a za'ra mono õ di za. Duré dahāimana zadawa nhipsee na 're dahāimana za'ra mono õ di za.

¹⁸ Amnho īwē hā da te 're zuri mono wamhā, te za īwē si da te 're ubumro za'ra, amnho hā. Tane roti īwē na 're dasipawaptob za'ra mono wamhā, rowē na dasiré 're dahāimana za'ra mono da, duré īsimiroti na 're danomro mono wamhā, dahāimana wē na si te za dasima 're dahāimana za'ra oto.

4

Wamama nhimiroti ma, dawapu na 're īdanomro mono wasu'u

¹ A norī wa'wa hā te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Te duré 're asisada'âbâ za'ra wa'aba mo. E marī wa.

Asimirosa'rata wasété zarina, marī zō 're rowasutu za'ra wa'aba mono wa.

² A norī wa'wa hā ma tō marī hā ahā na asima 're īwē za'ra wa'aba mo. Tawamhā uburé asima āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te za sô 're īdanhimro za'ra wa'aba mo, āma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Marī na te duré 're īda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhā āma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Marī īwē na 'Re īhāimana u'āsi mono wi, a'ā 're rowaptērē za'ra wa'aba mono õ wa, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za, īwē hā.

³ Āté te za asima si tiwi 're īrowaptērē za'ra wa'aba mo. Tane nherē, asimirosa'rata wasété zarina si, tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono õ di za.

⁴ E Wamama nhimiroti hā 're 'madâ'ā za'ra wa'aba mono bā, te īsazei'õ'wa norī nhimiroti si, 're īmadâ'ā za'ra wa'aba mo. Āne wamhā, Wamama zawi'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di za. E āne na aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. īsazei'õ'wa norī nhimiroti si, da te dasima 're wē za'ra mono wamhā, Wamama āma te za 're sitob'ru za'ra.

⁵ Duréihā ma tō āne īmreme na rob'ui'érē, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā, āne: "Wamama, Tipé'ēzani te te wama 're īsōmri mono hā, wapē'ẽ 're wama 're hāimana za'ra mono da, te te sima 're wa'awē uptabi, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da." E taré ma tō āne na hā rob'ui'érē, ībaihā na hā. Mare di. Taré te te āma rob'ui'érē õ di. Tō sena ma tō āma rob'ui'érē.

⁶ Āne wa, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da, te za te te 're wa'apawaptob u'āsi. Duréihā ma tō taha wasu'u na rob'ui'érē, īsadawa wasu'u'wa hā, āne: "Si'uihā na 'rāwi tinhimirosa'rata na 're īsi'madâ'ā za'ra mono norī zada, te za 're hāimana, Wamama hā. 'Rāwi tinhimirosa'rata na 're īsi'madâ'ā za'ra mono õ norī si, te za te te 're apawapto." Āne āma īrob'ui'érē hā.

⁷ Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti ma, ma'āpē 're asiwapu za'ra wa'aba mono, īsimiroti na si 're anomro aba mono da. Wa'uburé norī nhib'apito nhimipibui wasété zé wi, te za 're asiptete za'ra wa'aba mo. Tawamhā si'aba're na, te za asiti timorī'wa.

⁸ Ma'āpē Wamama u asimirosa'rata na 're aihu tu aba mono. Tawamhā õ hā te za duré 'rāwi atēme 're simasisi 'wa. īpo're'õ norī, asib'rata u're wa, 're asimisō za'ra wa'aba mono ne, te za 'rāwi aipē'ẽ na aiwasétē na 're asiwē'õ za'ra wa'aba mo, aiwē na 're anomro aba mono da oto. Wamama āma tō sena 're aihāimana za'ra wa'aba mono newa, tō sena āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, ma'āpē aihāimana wasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono, aihāimana wē na āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

⁹ Aiwasétē na 'râwi 're asisāmri za'ra wa'aba mono wa, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo. Rowē te, aipē'ē 're, 're ato za'ra wa'aba mono õ di za a'â. Robzei'õ na te za a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Aihâimana wẽ na tâma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, Danhib'apito uptabi ma hã, asina 're aiwata za'ra wa'aba mono tõ da. Aihâimana wasétē na si te za tâma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Tawamhã robzei'õ hawi te za ai'âma 're sisaprî za'ra wa'wa, rowẽ na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Ōsisânawã norî, asisa're'ra 're asibâsi za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norî hã tisiré ūsazei'wai āma, te te āma 're wasétê za'ra mono wamhã, niha wamhã, te te 're wẽ'õ za'ra mono wamhã, tisiré ūsazei'wai u'âbâ, Wanhib'apito nhimiroti hã 're ūdasisawi pese za'ra mono zé hã te za te te siwi 're wẽ'õ za'ra. Āne wamhã, ūsimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono āna, te za 're nomro.

¹² 'Re ūhâimana u'âsi mono si danhipai u roti wẽ 'manharî'wa hã te 're hâimana. Taha si dahâimanazéb zarina da'âma rowairébé'wai uptabi hã te 're hâimana. Ōhõ ma si waihu'u pese di, te te 're ūda'anho'reptui mono zéb da hã, duré te te 're ūda'a'uprosi mono zéb da hã. E a norî wa'wa hã dahâimanazéb zarina da'âma rowairébé'wa pâ, te bété asiré Cristuhu zazei'wa 're ūwẽ'õ za'ra wa'aba mo.

Dasisôwa rowaihu'u nhomri na rowasu'u

¹³⁻¹⁴ Ma'äpé ūwapari pese za'ra wa'aba. Āté ãne te za asisôwa wa'aba, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: "Āté ãhâna 'ri ahâ u wa za ai'aba'rê ni, niha wamhã awëpsi. Tame te za misi wa'âma tiwahu, rob'uiprazéb zô wa te romhuri za'ra ré, wa te wasima sa'ëtë za'ra da, rob'uiprazé hã." Āté ãne te za dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. E awëmhã niha ai'âma ūromhâimana za'ra wa'aba zé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba bâ, te za ãne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Aihâimana za'ra wa'aba zé hã aiwa romnhizédé ne hã. Romnhizé hã 're hâimana za'ra mono wamhã, te za awa'awi ai'utõ. Tane 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã, aiwa romnhizédé ne te za aiwi 're si'utõri su'u za'ra wa'wa.

¹⁵ Taha wa, te za ãne si asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: "'Re ūhâimana u'âsi mono te te sima 're wa'awë mono wamhã, marî wa te 're ūmanharî za'ra mono da hã, wa za tõ wa te 're ūmanharî za'ra." Āne te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Tane nherë, niwa romhâimanazé hã waihu'u pese za'ra wa'aba newa, te 'râwi asi'uihâ na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo. Ta hã dawasédé.

¹⁷ Taha wa, wa za ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marî ūwẽ na da te dama âma 're ūuwaimrami za'ra mono da hã, wẽ di. Tane nherë, taha wasu'u hã dama waihu'u pese za'ra nherë,

marī īwē na da te dama āma 're uwaimrami za'ra mono õ wamhā, ta hā dawasédé.

5

Īsibro pese norī āma, Wamama nhimihâzém na rowasu'u

¹ Asimarī ahâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī, ma'apse īwapari pese za'ra wa'aba. Niwapsi te za robzei'õ hā 're īsepata za'ra wa'aba mo. Taha wa, īwana ré te za asina 're ai'ry'ry sirōmo aba mo.

² Asimarī za'ra wa'wa hā te za aiwi 're si'utōrī za'ra wa'wa. Duré ai'uzazé īwē hā te za īhâ tetere hā te te aiwi 're hâzapu'u za'ra wa'wa.

³ Marī hā ate za'ra wa'wa hā, ētē'ubuzi pré oru 'manharī hā duré ētē'ubuzi'a prata 'manharī hā 're si'ubuzi za'ētē za'ra mono õ di za oto. Ta norī hā asima si 're ubumroi pese za'ra wa'aba mono wamhā, te za asōti na aiwaihu'u za'ra wa'aba ni. E asibrob ahâ hā asima si 're īsa'ētē za'ra wa'aba mono zarina, te za rowē hā aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Mare di. Danhimarī hā unhama ro'o na, dawi 're īsi'utōrī za'ra mono ne, te za rowē hā aiwi ai'utōrī za'ra wa'wa. Rob'râsutuzéb u romhutu nherē, ma tō asima si 're īsa'ētē za'ra wa'aba mo, rob'ubumro hā.

⁴ Aiburu na romhuri'wa norī hā 're pawa'âbâ za'ra wa'aba mono õ di. Ōhōta te aiwapsari za'ra. Hâiwa hawi te za dawapa, amnho ubumroi'wa norī 're īsiwapsari za'ra mono zé hā 'Re īhâimana u'âsi mono hā, danhipai u īwaihu'u pe hā.

⁵ Ti'ai āma te asibro hā asima si 're īubumroi pese za'ra wa'aba mo, asima āma 're rowē za'ra wa'aba mono da, asibrom na. Wa za aima āma romnhimire'é za'ra wa'wa. Powawē hā hâipese wamhā, romhuture di oto, da te īwîñizéb u hā. Tane, romhuture di oto, 'Re īhâimana u'âsi mono hā dazu te te īaihâ za'ra wa'aba zéb u hā.

⁶ Ni'wam norī hā marī hā te te 're 'manharī wasétē za'ra mono õ nherē, ma tō a norī wa'wa hā taré dama 're īru za'ra wa'aba mo, da te 're simroi mono da. Ta norī ma, waihu'u za'ra õ di, 're īsisõ'reptu za'ra mono zéb da hā.

Wanhib'apito zô danhimi'ẽ na sô 're īdanhimipari za'ra mono zém na rowasu'u

⁷ Īsisānawā norī, rowasédé hā 're hâimana mono nherē, te za asimi'ẽ na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo, apâ wei morī õ ré. Ma'apse rosa'rata za'ra wa'aba, buru tede'wa na. Buru tede'wa norī hā te simi'ẽ na, tā zô 're simipari za'ra, a'ẽ ta'a zô, duré īpîni 'râsutuzéb zô zama. Simi'ẽ na te sô 're simipari za'ra, ropoto té te te 're īubumro za'ra mono zéb zô, tâma sawi za'ra wa, buru nho hā.

⁸ Tane a norī wa'wa hā te za duré asimi'ẽ na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo. Za wei apâ morī su'u na

dâ'âsina, te za robze na sô 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Ōsisānawā norī, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re īhâimana u'âsi mono hã aiwasédé hã te te ai'âma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tõ da. Dahâimanazéb zarina da'âma rowairébé'wa hã we īmorizéb u hã romhuture di oto. Āne wa, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁰ Duréihâ Danhib'apito uptabi zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hã, da te tâma 're rob'manharî wasétê za'ra mono nherë, ma tô simi'ë na te te 're robzépata za'ra, hâimana wë na. Tane te za duré ta norī wasu'u na 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, ūsine 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Ta norī hã te te 're robzépata za'êtê za'ra mono nherë, siptete sina ma tô Wamama âma 're hâimana u'âsi za'ra. Taha wa, tâma 're rowë za'ra mono di oto. Taha wasu'u hã wama waihu'u pese za'ra di. A norī wa'wa hã ma tô Zoho wasu'u hã 're īwapari za'ra wa'aba mo. 'Re īhâimana u'âsi mono umnhasi sina ma tô âma 're mo, Zo hã. 'Re īhâimana u'âsi mono hã, ūsimizawizé hã sa'êtê uptabi di. Duré da'âma 're īpë'ëzé mono zé hã sa'êtê di. Āne wa, Zo hã te te robzépata mono pari, ma tô marî hã ūwë hã apâ tâma tisõ.

¹² Ōsisānawā norī, âhâna marî īpire hã wa za aimâ waihu'u za'ra wa'wa. Marî na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhâ, te za aimreme uptabi na si dama 're īropisutu za'ra wa'aba mo. Āté ni'wa hã te za marî na dama ropisutu. Tawamhâ ãté te za ãne dama tinhâ, tô sena na te dama īropisutuzém na, da te âma waihu'u za'ra da: "Re īhâimana u'âsi mono hã hâiwa 'manharî'wa, ti'ai 'manharî'wa, uburé marî 'manharî'wa, te 're hâimana. Ta hã ma tô īwaihu'u, tô sena na te aimâ īropisutuzém na." Āté ãne te za ni'wa hã dama tinhâ, 'Re īhâimana u'âsi mono nhisi hã, te te dama âma waptob sina. Āne dama 're nhari za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme uptabi na si, te za dama 're īropisutu za'ra wa'aba mo, 're sisi za'ra wa'aba mono âna, aimreme hã tô senai õ wa, Wamama hã aiwasédé hã te te ai'âma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tõ da.

Īhâzé ré norī wasu'u

¹³ Āté asiré ūsazei'wai wa'wa hã te za robzépata. Āne wamhâ, te za sina rowapté, hâiwa u. Duré ni'wa hã rowë tâma hâimana wamhâ, tinho're na te za Wamama âma tiwata.

¹⁴ Duré ni'wa hã hâzé wamhâ, te za sô tihârâ za'ra, ūsazei'wai norī pawapto'wa norī zô, Wamama wi te te âma rowaptérê za'ra da, duré azeitona 'râi wa'ui wabre na te te âma 'râi u'rê za'ra da, Wanhib'apito zadawa para.

¹⁵ Tawamhâ, Wanhib'apito umnhasi sina te te tiwi rowaptérê za'ra wamhâ, Wanhib'apito te za sô'reptu, īhâzé

ré hā. Te za pese. Duré īhâzé ré hā tiwasédé hā te te 're ab'manharī mono nherē, īwasédé te te āma 're ab'madâ'â mono õ di za oto.

¹⁶ Āne wa, Wanhib'apito hā aihâzé wa, te te 're aipese za'ra wa'aba mono da, marī 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Te za duré asima tiwi 're īrowaptērē za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito wi. Tawamhā dahâimana wē sina, da te tiwi 're rowaptērē za'ra mono wamhā, da te tiwi 're īrowaptērē za'ra mono zéb zarina, te za tō te te dama āma 're a'uwaimrami, Wanhib'apito hā.

¹⁷ Duréihā Wamama zadawa wasu'u'wa hā te 're hâimana, Eriasi hā. Ta hā wasine hā te a'uwe na 're mo. Ta hā ma tō rowaptē hâiwa u, tā we ta'a tō da, ti'ai u. Taha wa, si'ubdatō wahu wāiwa, tā we ta'a õ di.

¹⁸ Taha pari, ma tō duré rowaptē, tā we ta'a da. Taha wa, te we tit'a oto. Tawamhā amnho ahâ di oto, da te 're ī'ubumro za'ra mono zéb da hā.

¹⁹⁻²⁰ Īsisānawā norī, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté asiré īsazei'wa hā te za aipi'ra, roti senai'õ niwī. Tawamhā āté misi te za ī'maipawapto wa'wa, apâ te te sina siri da, roti tō sena niwī 're hâimana mono da apâ. Āne asimiroti wē na 'manho'reptui wa'aba wamhā, īpo're'õ hā, 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti 're hâimana u'âsi mono õ di za, rowē u'âsi nhiti. Duré Wamama hā te te āma 'madâ'â õ di za, marī hā ahâ na tiwasédé hā te te 're ī'ab'manharī mono zé hā. Te za tāma pari za'ra.

1 Pedru

Ísazei'wa norí ma, Pedru te te ūrob'ui'éré na'rata zé

Íbaihâ wasu'uzé

Ã Íbaihâ hã Pedru te te ūrob'ui'éré hã Zezusih i zazei'wa norí hã daro mono bâ 're Ísi'ubumroi mono norí ma, ma tô rob'ui'éré, Ísazei'wa 're nomro mono 'ru te, da te tâma 're ūrob'manharí za'ra mono norí ma. Ísazei'wa norí hã danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono wa, ma tô Pedru hã tinhimi'ui'éré na pê'ëhiri za'ra. Taha na ma tô pawaptob za'ra, siptete sina Zezusih i ãma si 're nomro mono da. Cristu hã wanhowa te te ūrobzépata na hã ma tô duré tâma waihu'u za'ra, duré wa norí hã Ísiré 're wanomro mono wa, za Ísine wa te 're ūrobzépata za'ra mono zém na hã. Æne ma tô duré tâma waihu'u za'ra: 'Re Íhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're aipibu za'ra wa'wa, tô sena 're umnhasi za'ra wa'aba mono zô.

¹ Wa hã Pedru, Zezu Cristu te te Ípisudu, Ísadawa wasu'u'wa 're Ímorí da. Æhâna wa za ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, 'Re Íhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norí ma. Airom nhiti te dawazari 're aihâimana za'ra wa'aba mo, danhipti'a nho'õmo mono bâ, Põtu ãma, duré Darasiza ãma, duré Capadosiza ãma, duré Azi'a ãma, duré Bitinha ãma.

² Aipoto za'ra wa'aba õ ré, ma tô Wamama hã sima aipisutu sirõmo za'ra wa'wa, 'Re Íhâimana u'âsi mono hã, Ísib'a'uwê oto 're anomro aba mono da. Taha da, ma tô oto Tipê'ëzani hã aipê'ë 're aima sõmri za'ra wa'wa, aiwê uptabi na oto õhõ ãma si 're anomro aba mono da, duré Zezu Cristuhu nhimiroti si 're wapari pese za'ra wa'aba mono da, duré Cristu hã dazada Ídâ'ázéb zarina, aipê'ë 're te te 're ai'a'upsõi wa'aba mono wa, aiwasétê ãna ãma 're anomro aba mono da oto.

'Re Íhâimana u'âsi mono ma, wa ai'ãma 're Ímrème u'âsi za'ra wa'wa, Ísimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowê u'âsi, ãma 're anomro aba mono da, taha ãma si.

Rowê uptabi zô, 're Ídanhimipari za'ra mono zé wasu'u

³ 'Re Íhâimana u'âsi mono ãma si oto 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama ãma. E marí wa. Ípê'ëzézé hã sa'ëtë na tâma 're hâimana mono wa, ma tô wa'apoto té, wapê'ë 're, wahâimanazép té ïwê na si oto ãma 're wahâimana za'ra mono da. Zezu Cristu hã dâ'â uptabi nherë, ma tô Ímama hã ab're hawi hâiwa'utu, tiwaihu'u pese na. Taha zarina, wa za duré wasina sô 're wanhimipari za'ra,

're wadâ'â za'ra mono pari, te te 're ïwa'ahâiwa'utu mono zéb zô.

⁴ Nimahâ na, te za marî hâ ïwê hâ te te wama 're anhomri, tinhib'a'uwê norî zô te te 're ï'ab'madâ'â mono hâ hâiwa âma. Tame ïwê uptabi si te asô 're simi'wara u'âsi 'wa, dawi 're ïsi'utôrî waihu'u za'ra mono ô hâ, dawi 're ïwasété za'ra mono ô hâ duré.

⁵ Ate za'ra wa'aba da, te ïwê hâ asô 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. A norî wa'wa hâ ïwaihu'u pese na te oto asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za ïwasété wi te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'wa, asõ'reptui wa'aba zé hâ asina uwaimrami za'ra wa'aba da, ro ïsi'utôrîzéb âma.

⁶ Taha wa, te za ïwasu'uwê zarina aipê'ë 're, 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo, rowasédé hâ asada 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono nherë.

⁷ Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô, te za rowasédé hâ asada 're hâimana za'ra wa'wa. Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma, wê di, Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hâ. Êtê'ubuzi pré oru hâ dama ïsawi pese zém nhipai u, tâma wê di. Êtê'ubuzi pré oru hâ wa'âbâ za'êtë wa, dama sawi pese di, ta hâ dama 're hâimana u'âsi mono dai ô nherë. Zata ô zô, te za unhamma wa hiri ni, zata ô wa, da te ïwaihu'uzéb da hâ, oru uptabi na. Tane, a norî wa'wa hâ rowasédé hâ asada 're hâimana za'ra wa'aba mono nherë, Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wamhâ, apâ wei morî wapsi, te za danho'a ai'âma tiwata za'ra wa'wa, ôhô umnhasi sina âma 're ï'aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono zém na. Tame te za duré marî hâ ïwê hâ aima sômri za'ra wa'wa. Rowë uptabi hâ te za duré aima pisutu za'ra wa'wa. Tawapsi, aima 're rowë uptabi za'ra wa'aba mono di za oto.

⁸⁻⁹ A norî wa'wa hâ atômo na asawi 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ô di, Zezu Cristu hâ. Tane nherë, aima sawi uptabi za'ra wa'aba di, Wanhib'apito hâ. Atômo na asawi 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ô nherë, te Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, aima 're rowë za'ra wa'aba mono wa, te aipê'ë 're, 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo, ato za'êtë za'ra wa'aba na. E marî wa. 'Re aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono wa. Taha da, te Wanhib'apito hâ asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mo, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Duréihâ aibâ norî hâ te 're hâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hâ. Ta norî hâ danho'reptuzé wasu'u te te waihu'u pese za'ra da, ma tô te te sô 're rosa'rata za'ra. ïwana ré ma tô te te dama 're rowasu'u sirômo za'ra, danho'reptuzém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono za te te aima âma 're ï'a'uwaimrami za'ra wa'aba mono zém na.

¹¹ Āne te ta norī hā te te sima 're nharī za'ra: "E 'wa hā, Danho'reptui'wa za. E niwa te za tawamhā te te 're da'anho'reptu." Āne te ta norī hā te te sô 're rosa'rata pese za'ra, te te waihu'u za'ra da. Cristuhu pē'ēzani hā īpē'ē 're, 're hāimana za'ra mono wa, ma tō tāma waihu'u sirōmo za'ra, Cristu hā za te te īrobzépatazém na. Taha pari, rowē uptabi hā hāiwa āma za tāma 're īhāimana mono na ma tō duré tāma waihu'u sirōmo za'ra.

¹² 'Re īhāimana u'āsi mono, ma tō duré āne hā tāma waihu'u sirōmo za'ra: "Aima wa'aba si, te waihu'u za'ra wa'aba õ di, danho'reptui'wai wasu'u hā. Ai'uirī na wa'aba, za 're īdahāimana za'ra mono norī pibu ma, wa tō āne hā aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa." Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, aipibu ma za'ra wa'aba zama. Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa norī hā ma tō oto rowasu'u'wē na aipo're pu'u za'ra wa'wa, Cristu te te 're īda'anho'reptui mono zém na. Hāiwa hawi, Wanhib'apito pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina, tō sena Cristuhu wasu'u'wē na ma tō aipo're pu'u za'ra wa'wa. Taha wasu'u hā wē uptabi wa, te oto hāiwa āma romhuri'wa norī hā te te sima 're wē uptabi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono da.

'Re īhāimana u'āsi mono, dahāimana wē da, te te 're īda'apisutu mono zé wasu'u

¹³ Zezu Cristu hā nimahā na te za wei mo apâ. Taha wa, te za aihāimana nhimiza'rese 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Aihāiba na te za 'rāwi 're asi'madâ'ā za'ra wa'aba mo. Zezu Cristu hā apâ wei morī wapsi, te za aima 're īrowē za'ra wa'aba mono zé hā aima pisutu za'ra wa'wa, hāiwa āma. Taha zō si te za asina 're asimipari u'āsi za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Taha wa, te za 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. īsimiroti hā 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ ré, ma tō marī hā īwasétē zō si 're īrowasutu za'ra wa'aba mo. Taha zarina 're anomro aba mono õ di za oto.

¹⁵ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō sima aipisutu za'ra wa'wa, īsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da. Ta hā hāimana wē uptabi na, te 're hāimana. Taha wa, te za a norī wa'aba zama, aihāimana wē uptabi na oto 're aihāimana za'ra wa'aba mo, īsine.

¹⁶ Duréihā ma tō āne siwasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā: "Wa hā īhāimana wē uptabi na, wa 're īhāimana. Taha wa, a norī wa'aba zama te za aihāimana wē uptabi na 're aihāimana za'ra wa'aba aba mo, īsine."

Āne īsimiroti na rob'ui'éré, ībaihā na hā.

¹⁷ A norī wa'wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma 're aimreme zusi aba mono wamhā, Wamama na te 're īisisi za'ra wa'aba mo. Ta hā dahāimanazéb zarina da'āma

rowairébé'wa, te 're hâimana. Æhã wa, 're ïdahâimana za'ra mono zéb zarina, te za dahâiba mono bâ te te dama ãma 're a'uwaimrami, dahâimana wê zém na, dahâimana wasétê na zama. Taha wa, te za 're ïhâimana mono zém na asiwi 're ïwazéb za'ra wa'aba mo, Wamama hã, ti'ai ãma 're anomro aba mono ré.

¹⁸ A norí wa'wa hã ma tô ïwaihu'u za'ra wa'wa, aiwa'âbâ za'ra wa'aba zé hã. Cristu hã ma tô aiwa'âbâ za'ra wa'wa, 're anomro wasétê aba mono zém hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da, aihi'rata norí ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mono tõ da oto. E rob'uiprazém na ma tô Cristu hã aiwa'âbâ za'ra wa'wa, e ûtë'ubuzi pré oru na, niha wamhã, e ï'a na prata na. Mare di. Ta hã wê u'âsi 're hâimana za'ra mono õ di za. Taha na te te aiwa'âbâ za'ra wa'aba õ di.

¹⁹ Dazada ïdâ'âzém na si ma tô aiwa'âbâ za'ra wa'wa, ïwapru hã tiwi ïpu'uzém na. Ta hã te 're mo, pone'ërebâ ïwê uptabi ne, da te dasiwi ïwîrî da hã, dawasétê wa, dawa'âbâzéb da. Cristu hã wê uptabi na 're ïhâimana mono hã ma tô tidâ'âzém na aiwasédé hã wa'âbâ za'ra wa'wa. Ta hã te te ïwawa'âbâ za'ra zé hã wê uptabi di.

²⁰ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te ro'apoto mono õ ré, ma tô Cristu hã pisutu siro, dazada dâ'â da, dawasétê wa'âbâzéb da hã. Æhâna ro ïsi'utõrïzéb u hã, ma tô we datême wi oto Cristu hã, aima ãma 're ïrowë za'ra wa'aba mono zéb da hã.

²¹ Cristu hã dâ'â uptabi nherë, ma tô ab're hawi hâiwa'utu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, rowë uptabi te te tâma pisutu da, hâiwa ãma. Æhã wasu'u hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te oto ðhõ si asina 're ïumnhasi za'ra wa'aba mo, te te dama ïropisutuzé hã te te aima ãma uwaimrami za'ra wa'aba da.

²² Wanhib'apito nhimiroti hã, tô sena. A norí wa'wa hã ma tô ïsimiroti hã 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, marí ïwasétê na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di oto. Aiwe na 're anomro aba mono da si, te oto asima 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo. Dazawizé hã tô sena te oto aima 're hâimana za'ra wa'wa, asiré Wanhib'apito zazei'wa norí ãma. Taha wa, te za õne u'âsi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo.

²³ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã pire na te 're hâimana u'âsi. Niwa si'utõrï waihu'u õ di za. Ta hã ma tô oto timreme na aipoto téb za'ra wa'wa aipë'ë 're, ïra si oto 're anomro aba mono da. Ti'ai ãma damama norí si te za nimahã na dawi 're si'utõrï za'ra. Tanei õ di, Aimama 'wa hã aipë'ë 're te te 're aipoto téb za'ra wa'aba mono hã. Niwa dame si'utõrï waihu'u õ di.

²⁴ Duréihã ma tô ãhã wasu'u na ãma rob'ui'éré, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. Æne te rowasu'u: "Du hã 're wapti'i hâ za'ra mono õ ré, te za 're 'ré za'ra. Duré romnahirärã norí hã wê nherë, te za 're sirärã a'a za'ra.

Tane duré dahâiba hã wẽ nherẽ, te za 're dasi'utõri su'u.

25 Tanei õ di, uburé Danhib'apito nhimiroti hã. Pire na te 're haimana u'âsi. Niwa si'utõri waihu'u õ di za."

Ãne ãma ūrob'ui'éré hã.

Tawamhã Wanhib'apito wasu'uwẽ na da te 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono wamhã, ma tô uburé Danhib'apito nhimiroti wasu'uwẽ na te te aim'a 're rowasu'u za'ra wa'wa.

2

¹ Taha wa, te za aiwasédé hã 're ūrême pese za'ra wa'aba mo, dasi'ruiwapari hã, duré dazadawa nhipe hã, duré dahâimanazé tô senai'õ hã, duré danhimarí na dasi'ruiwapari hã, duré dasima dawasu'u wasédé hã.

² Ai'uté ūpoto té hã tina hâiwa'u zô 're ūry'ry mono ne, te za Wanhib'apito nhimiroti zô 're ūrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, ãma 're asiptete za'ra wa'aba mono da, aihâimana wasétê hawi asõ'reptuzé hã 'râwi oto asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da.

³ Wanhib'apito dama 're ūsôpru mono zé hã 'râwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa, wa ãne aim'a waihu'u za'ra wa'wa.

Êtê na Cristuhu ãma te te ãma ūsimiré'ezé wasu'u

⁴ Ma'âpé, Wanhib'apito u asimirosa'rata na si nherẽ, 're aihutu aba mono. Ta hã wẽ nherẽ, ma tô dasiwi wẽ'õ ni, êne hã 'ri'wa norí te te siwi ūwẽ'õ ne. Tane nherẽ, da te dasiwi wẽ'õ nherẽ, 'Re ûhâimana u'âsi mono ma, wẽ uptabi di, Wanhib'apito hã. Tâma sawi uptabi di duré.

⁵ Êne ahâ nherẽ, 'ri hã da te dasiwi ãma ūri ne, te za 'Re ûhâimana u'âsi mono hã te te aim'a 're nharí za'ra wa'wa, ūsôrôwa na tâma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. E marí da. ūsôrôwa ãma tâma ūromhuri'wa norí ne, sasedoti norí ne, tâma ūromhuri'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré aihâiba na tâma 're asôprub za'ra wa'aba mono da. Zezu Cristu wazada idâ'âzéb zarina, tâma 're asôprub za'ra wa'aba mono wamhã, Wamama ma wẽ di, tâma 're ūasôprub za'ra wa'aba mono zé hã.

⁶ Duréihã ûwana ré 'Re ûhâimana u'âsi mono, ma tô ëtê na Zezu Cristuhu ãma simiré'é. ãne te tinhá:

"Êtê tômo wawẽ hã wa tô pisutu, ūnhorôwa ãma te hiri da, Si'â na 'ri nho'omo nhisi ãma. 'Ri na'rata wẽ'ezéb ãma wa za tihí, 'ri hã siptete na sab da. Êne hã ūma wẽ uptabi di. ūma sawi uptabi di duré. Taha umnhasi sina 're dahâimana za'ra mono wamhã, ûwé na za te te dama ãma 're a'uwaaimrami u'âsi mono wa, dawi 're robzei'õ za'ra mono õ di za."

ãne ãma ūrob'ui'éré hã, ūbaihâ na hã.

⁷ Êtē na īsisi hā aima sawi uptabi za'ra wa'aba di, Cristu hā, Danho'reptui'wa na asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa. Da te dasina 're īumnhasi za'ra mono õ norī āma, ma tō 'ri'wa norī āma simiré'ē, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā. Āne te ta norī āma rowasu'u:

"Êtē tomhāpā wē hā 'ri na'ratazéb da hā, wē uptabi nherē, wasétē newa, 'ri'wa norī te te aré siwi īwē'ō hā 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na."

Āne īwasu'u na rob'ui'éré hā.

⁸ Duré êtē tōmo wawē wasu'u amo na rob'ui'éré hā, āne:

"Ēne hā te za nasi da'marōpārī za'ra."

Taha na rob'ui'éré hā, āne. Ēne te te nasi da'marōpārī za'ra wamhā, dama 're rowē za'ra mono õ di za. Tane Cristuhu wasu'uwē hā da te 're saze za'ra mono õ wamhā, dama 're rowē za'ra mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te siwi 're īda'awē'ō mono zéb zarina.

⁹ Tanei õ di, a norī wa'wa hā. 'Re īhāimana u'âsi mono, ma tō sima aipisutu za'ra wa'wa, īsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da. Sasedoti norī hā te te sima 're īapisutu mono ne, te oto a norī wa'wa hā uburé Danhib'apito ma romhuri'wa, 're anomro aba mo, õhō āma si 're anomro aba mono da, īte da. Ta hā robra hawi ma tō rowa'a u sitēme aşô tihârâ za'ra wa'wa, 're anomro wasétē aba mono zém hawi, rowē uptabi na si 're anomro aba mono da oto. Taha wasu'u na, tiwaihu'u pese na te te aima āma 're īuwaimrami wē za'ra wa'aba mono zém na, ma tō sima aipisutu za'ra wa'wa, āma 're dapo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ A norī wa'wa hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're anomro aba mono õ di aré. Āhāna te oto īsib'a'uwē tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré da'âma 're īpē'ezé mono zé hā asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di aré. Āhāna ma tō oto asina īwaihu'u za'ra wa'wa, da'âma 're īpē'ezé mono zé hā.

Dahāimana wē zém na rowasu'u

¹¹ Īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, darom nhiti 're īdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ti'ab ré. Taha wa, marī wasétē na 'râwi asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, asimirosa'rata wasétē zarina 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da, ai-wasétē 'wa hā.

¹² A norī wa'wa hā Wanhib'apito zazei'ō'wa norī wazari, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za aihâimana wē na si dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhā aihâimana wasétē na, taré da te aima 're nharī za'ra wa'aba mono nherē, te za da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, dama 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zém na. Tawamhā Cristu hā apâ wei morī wapsi, te za 'Re īhâimana u'âsi mono āma

tawata za'ra ni, ūsimiroti zarina aihāimana wē na, dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa.

¹³ Wanhib'apito nhib'a'uウェ oto 're anomro aba mono wa, uburé dama īpire norī nhimiroti hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, ti'ai āma danhipai u da'madâ'â'wa nhimiroti hā te za duré 're īwapari pese za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Duré tāma da'madâ'â'wa da, te te 're īda'apisutu mono norī nhimiroti zama, te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. Īhāimana wasétē norī hā, ūsadawa para te te 're hā za'ra mono da, duré īhāimana wē norī āma 're wata za'ra mono da, taha da, ma tō ta norī hā pisutu za'ra.

¹⁵ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō sima aiwē za'ra wa'wa, aihāimana wē na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. E marī da. Aihāimana wē na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, taré da te aima 're nharī wasétē za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁶ Pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī ne, robzei'ō na 're aihāimana za'ra wa'aba mono õ di oto, a norī wa'wa hā. Tane nherē, Cristuhu āma rowē na 're anomro aba mono nherē, ãne taré 'râwi asi'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za: īwasédé te 're 'manharī mono nherē, rowē u'âsi wa za 're īhāimana. ãne taré 'râwi asi'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa, 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, te za aihāimana wē na 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

¹⁷ ãne wa, te za dahâiba mono bâ 're īdahâiba wazéb za'ra wa'aba mo. Uburé asiré ūsazei'wa norī hā te za 're ūsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za duré asima 're ipipa za'ra wa'aba mo, īwaihu'u pese uptabi na. Duré ti'ai āma danhipai u da'madâ'â'wa hā te za asiwí 're īhâiba wazéb za'ra wa'aba mo.

Pawa'âbâ õ nherē, romhuri'wa norī hā 're ūnomro wē mono zé wasu'u

¹⁸ Aiwada'uri zarina aipawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norī, asib'apito nhimiwada'urizé hā te za 're īwapari pese za'ra wa'aba mo, ūsimizawi pese norī mreme hā, duré ūsimizawi'ō norī mreme zama.

¹⁹ Taré nherē, da te aima 're rob'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, te za 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo. ãne wamhā, ari'iwi te za 're aihāimana za'ra wa'aba mo, taha da, te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā. ãne zarina te za te te 're aiwēsämri za'ra wa'wa.

²⁰ Marī hā 're 'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wa, da te 're aihā za'ra wa'aba mono wamhā, ari'iwi 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, e te za ai'âma 're dawata za'ra wa'wa. Mare di. Aihāimana wē na dama 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, da te aima 're rob'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, ari'iwi te za 're ūsepata za'ra wa'aba

mo. Tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono si te za te te 're aiwēsāmri za'ra wa'wa.

²¹ Cristu hā ma tō robzépata, asada za'ra wa'aba. Ta hā ma tō āne na aima āma asanho za'ra wa'wa, īsirā zarina si ari'iwi 're robzépata za'ra wa'aba mono da. Taha da, ma tō sitēme asō tihārā za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

²² Cristu hā marī na tiwasédé te te 'manharī ū uptabi di. Tō sena na te te dama 're rowasu'u mono wa, sadawa nhipese na da te 're wapari mono ū di, dasiwi.

²³ Da te tāma 're nharī wasétē za'ra mono nherē, asa te te dama āma 're nharī wasétē mono ū di. Duré da te tāma īrob'manharī wasétē mono na te te robzépata mono nherē, te te dama ropipa ū di asa. 'Re īhāimana u'āsi mono ma si, ma tō sisō, taha si dahāimanazéb zarina da'āma rowairébē'wai wa, te te āma dama 're a'upai mono ū wa.

²⁴ Cristu hā wedepo'o nhonhi'rāmi na dā'ā wamhā, ma tō wawasétē wa, wawa'ābā za'ra, wawasédé hā wa te oto 're 'manharī tō za'ra mono da, wahāimana wē na si oto 're wahāimana za'ra mono da. īhāiba na da te tāma īrob'manharī wasétēzém na, ma tō robzépata za'ētē. Taha zarina, a norī wa'wa hā rowē na te oto 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

²⁵ Rowē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono ū di aré, pone'erebā, bādādi nhti 're īsipa za'ra mono ne, 're anomro aba mono wa aré. Āhāna ma tō apā aipizari za'ra wa'wa, Da'madā'ā wē 'wai u, īsarina si oto 're anomro aba mono da, rowē na.

3

Damro ré norī hāimanazé wasu'u

¹⁻² Pi'ō norī, romhuri'wa norī hā tinhib'apito mreme te te 're īwapari pese za'ra mono ne, te za duré aimro mreme hā 're īwapari pese za'ra wa'aba mo. Āté aimro za'ra wa'wa hā zahadu te te saze za'ra ū di, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā. Tane nherē, tāma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za oto sima wē za'ra, Cristuhu zazei'wa oto 're hāimana za'ra mono da. Te te 're saze za'ra mono da, tāma 're roti za'ra wa'aba mono ū nherē, te za uihā na te te 're saze za'ra. E marī wa. Tāma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mono wa, duré īmreme hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono wa.

³⁻⁴ Asima 're asipese za'ra wa'aba mono na si, 're asōpré wa'aba mono ū di za, ai'rāi waipo īwē na, duré asō'rebzu īwē na. Duré ai'uza īwē na 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ū di za. Asimirosa'rata wē na oto 're ī'anomro aba mono zéb zō si, te za asima 're asōpré wa'aba mo, duré aiwaimri 're ī'aihāimana za'ra wa'aba mono zéb zō zama. Āne si tāma wē uptabi di, 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā.

⁵ Āne si ma tō wahi'rata sipi'ō norī hā 're nomro, 're īhāimana wē za'ra mono norī hā. 'Re īhāimana u'āsi mono si, ma tō ta norī hā te te sina 're umnhasi za'ra, te te 're pawapto wē za'ra mono da. 'Re īnomro wē mono na, ma tō duré ta norī hā sina 're sōpré. Taha wa, ma tō timro mreme si te te 're wapari pese za'ra.

⁶ Āne Sara hā ma tō 're mo. Timro mreme hā ma tō te te 're wapari pese, Abra'āhā mreme hā. Taha wa, ma tō tinhib'apito na te te 're sisi Sara hā, Abra'ā hā. Tane te za duré a norī wa'wa hā aimro ma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo. Asina aihātā'ā ãna, te za duré 're anomro aba mo. Tawamhā Saraha nnihudu na te za te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

⁷ Duré aibā norī, aimro siré te oto 're aihāimana za'ra wa'aba mo. A norī wa'wa hā aibā wa, aihāiba hā siptete za'ra wa'aba di, aimro hāiba za'ra wa'aba ma hā. Āne hā te za asina īwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te za aimro ma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo. Rowē īs'i'utōrī'ō hā te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā aima sōmri za'ra wa'wa, hāiwa ãma. Aimro norī wa'aba ma zama, te za sōmri za'ra. Taha wa, te za aimro ma 're aihāimana wē za'ra wa'aba mo. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono ma, asiré 're aimreme zusi aba mono wamhā, te za te te 're ai'awapari 'wa, Wamama hā.

Īsazei'wā norī, dama 're hāimana wē za'ra mono nherē, te te 're ūrobzépata za'ra mono zé wasu'u

⁸ Īmreme na wa za oto aima 'rāsutu za'ra wa'wa. Asimirosa'rata wē na te za aihīni 're asisazei pese za'ra wa'aba mo. Duré dapē'ēzé zarina da te 're robzépata za'ra mono wamhā, te za dasiré aipē hā 're īsepata za'ra wa'aba mo, aipē'ēzé sina. Duré uburé marī wē na dama 're rowē za'ra mono wa, 're dato za'ra mono wamhā, te za dasiré 're ato za'ra wa'aba mo. Te za duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Asima aipire na 're aihāimana za'ra wa'aba mono ū di za.

⁹ Duré asada 're dahāimana wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, asa dama ãma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono ū di za, aihāimana wasétē na. Duré dapē'ē na taré da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aima 're nhari za'ra wa'aba mono nherē, asa dama ãma 're wa'rāmi za'ra wa'aba mono ū di za, aimreme wasétē na hā. Wamama wi si, te za ta norī ma 're īwaptērē za'ra wa'aba mo, īwē si te te tāma 're sōmri za'ra mono da, ta norī ma. Āne da, ma tō Wamama hā sitēme asō tihārā za'ra wa'wa, īwē na si aima 're sōprub za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Duréhā ãne na ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa hā dama roti:
"Aihāiba ré ré, robzei u'āsi 're anomro aba mono da, asima 're wē za'ra wa'aba mono wamhā, aimreme wasétē na

dama 're nharī za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama 're asadawa nhipeze za'ra wa'aba mono õ di za.

11 Te za duré aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mo, ĩwē si dama 're 'manharī za'ra wa'aba mono da oto. Duré rowē na si asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da si, te za asina 're ūrosa'rata pese za'ra wa'aba mo.

12 Hâimana wẽ na dama 're ĩhâimana za'ra mono norí si, te za te te 're ab'madâ'â pese, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Te te duré tiwi 're rowaptérë za'ra mono wamhã, te za te te 're awapari, ĩmreme zarina te te tâma ãma 're a'uwaimrami mono da. Tane nherë, dahâimana wasété na dama 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dazada 're hâimana."

Ãne ãma ūrob'ui'éré hã, ūbaihâ na hã.

13 A norí wa'wa hã 're anomro wẽ wa'aba mono da, tô sena asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wamhã, e 'wa hã te za rowasédé hã te te aima 're 'manharī za'ra wa'wa.

14 Tane nherë, dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono nherë, taré da te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'aba mono wamhã, dama 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Asimirosa'rata na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za duré.

15 Cristu hã Asib'apito aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, te za aihâimana prédup sina 're ūwapari pese za'ra wa'aba mo. Duré Cristu 're ūsaze za'ra wa'aba mono zém na, da te 're asadanharī za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te za dama 're asiwasu'u waré za'ra wa'aba mo.

16 Aiwigimri te za 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, aimreme wasété ãna. Aihâimana wẽ na te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wasété na 'râwi 're asiwë'õ za'ra wa'aba mono tô da. Tawamhã dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono wamhã, Cristuhu zazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono 'ru te, taré da te aima 're nharī wasété za'ra wa'aba mono nherë, te za damreme niwî 're danhiséb za'ra.

17 Até 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono 'ru te, te za da te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'wa. Æne zarina, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima 're aiwë za'ra wa'aba mono zéb zarina, a'â 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono na. Æne hã te te wama 're awë mono õ di, dama 're ūwahâimana wasété za'ra mono zéb da hã. Dama 're wahâimana wasété za'ra mono wamhã, até te za da te 're wahâ za'ra. Æne zarina, wa te 're robzépata za'ra mono wamhã, ūuwaibaba wa za tô wa te 're robzépata za'ra.

18 Misi haré ma tô Cristu hã dazada dârâ, 're ūdahâimana wasété za'ra mono hawi, te te 're da'anho'reptui mono da. 'Re ūmorí wẽ uptabi hã ma tô dârâ, 're ūdanomro wasété mono norí da, te te 're wa'anhimroi mono da, 'Re ūhâimana u'âsi mono u. Cristu hã dâ'â uptabi nherë, ma tô ūmama hã hâiwa'utu, apâ 're hâimana u'âsi mono da.

¹⁹ Tihâiba na u'âsi, te adâ'â norî u mo, dazazéb 're, 're ïdasimasa mono ne, nimomo 're ïwairébé mono õ norî u. Uburé Danhib'apito uptabi na te te sina po're pu'u za'ra da, te ïtëme timorî za'ra.

²⁰ Ta norî hâ Nowé ti'ai ãma 're morî ré, te te 're wapari za'ra mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hâ. Nowé hâ 'ri ne uba're, te te 'manharî ré, te ta norî hâ po're ãna 're nomro. Tane nherë, da'ãma wa'a su'u õ wa, te te da'uprosi su'u õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Te te oto da'uprosi wamhâ, 'ri ne uba're wa, ïisisi norî si, ma â wi sô'reptu za'ra. Ta norî hâ umro za'ra di. 8 na ïhâiba za'ra hâ.

²¹ Ta hâ â hâ, â dawabzuri, te wasu'u, danho'reptuzé. E da'u're wa, da'upsôzé, te â dawabzuri hâ wasu'u. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da te dasi'ãma 're ïropisutu za'ra mono zé te wasu'u, â dawabzuri hâ. Dawasédé te te dama 're apari mono wa, 'râwi 're dasiwaihu'u za'ra mono õ di oto, dawasété na hâ. Taha wa, dama 're ïrowë za'ra mono zéb zarina, te za oto dasina da te tâma 're ropisutu za'ra, ãma 're ïdanomro mono zéb da hâ. Zezu Cristu hâ dâ'â uptabi nherë, ïmama hâ ab're hawi te te hâiwa'utu wa, apâ 're morî wa, te asô'reptuzé hâ aima tihâimana za'ra wa'wa.

²² Cristu hâ hâiwa u morî wa, te oto pire na Timama nhimire niwî 're sâmra, Danho'reptui'wa hâ. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norî 'madâ'â'wa, te 're hâimana. Uburé hâiwa nho're ãma, pire na duré waihu'u pese na 're ïhâimana za'ra mono norî ma zama, te pire uptabi na tâma 're hâimana za'ra.

4

'Re ïdanomro mono zép tém na rowasu'u

¹ Cristu hâ ma tô tihâiba na robzépata. Taha wa, te za asina 're asiptete za'ra wa'aba mo, asihâiba zawi ãna, ïsine 're ïrobzépata za'ra wa'aba mono zéb da hâ. ãne, da te 're robzépata za'ra mono wamhâ, marî, da te 're ïmanharî wasété za'ra mono zé hâ, te za oto da te 're rême pese za'ra.

² Taha wa, ti'ai ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, te za 're aihâimana wë za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're ïwë mono zéb zarina si. Duré marî na asima 're ïrosa'rata wasété za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za oto.

³ Wahub ahâ na ma tô ai'ãma 're si'utôrî za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wai hâimanazém na, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono ré. Ma tô asisô 're ïrowasutu za'ra wa'aba mo aré. Åzézei'wa te aré 're anomro aba mo. Duré dato ïwë'õre hâ 're 'manharî za'ra wa'aba mono ré, ma tô asina 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo aré. Duré åzézei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, ma tô

ai'rā siwamnarī na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré 'Re īhâimana u'âsi mono upana, ma tō romhâiba 'manharī âma 're aiwata za'ra wa'aba mo, ta hā waihu'u pese newa rob'manharī hā.

⁴ 'Re anomro wasétē aba mono zé hā, tâibâ oto. Taha wa, siwa'ru dasiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wa, te ai'âma 're tob'uzu za'ra wa'wa, Wamama nhimiroti waihu'u'õ'wa norī hā. Taha wa, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono 'ru te, te oto ta norī hā taré te te aima 're nhariñ wasétē za'ra wa'wa.

⁵ Tane nherē, nimahā na ta norī hā 're īhâimana wasétē za'ra mono zém na te te īwaihu'u za'ra zéb zarina, te za ta norī ma rowairébé za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Ta hā te te īda'awaihu'uzéb zarina, te za romhutu na uburé norī ma rowairébé, īhâiba ré norī ma, 're īdâ'â za'ra mono norī ma zama.

⁶ Taha wa, dahâimanazém na za te te dama 're arowairébé mono wa, ma tō Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa norī hā Cristuhu wasu'uwē na te te 're dapo're pu'u za'ra, da te âma 're saze za'ra mono da. Ta norī wapari'wa norī hā ma tō oto tidâ'â za'ra. Ti'ai âma 're nomro mono ré, ma tō īwasétē na wē'õ za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono hā, uburé 're īdahâimana za'ra mono norī hā īwasétē na te te 're īawé'õ mono ne. Tane nherē, hâiba ré 're nomro mono ré, ma tō Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa norī hā Cristuhu wasu'uwē na po're pu'u za'ra, ta norī hā rowē īsi'utõrī'õ âma 're hâimana u'âsi za'ra mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono ne.

'Re dasipawaptob za'ra mono da, dama īrotizé

⁷ Ro īsi'utõrîzéb u hā, romhuture di oto. Taha wa, te za aihâiba na asina 're asiptete za'ra wa'aba mo. Duré aihâimana nhimiza'rese te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi u'âsi aba mono da.

⁸ Dazawizé wasu'u si, īpire uptabi hā. Taha zarina si, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E marī da. Dazawizé hā aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, dawasédé hā da'âma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono tō da, ahâ nherē, da te 're 'manharī za'ra mono nherē, dawasédé hā.

⁹ Te za duré 're īda'mazasi su'u za'ra wa'aba mo ari'iwi, 're dawata'ẽ za'ra wa'aba mono âna.

¹⁰ 'Re īhâimana u'âsi mono hā sôpru wa, ma tō aihâiba mono bâ dama 're īromhuri za'ra wa'aba mono zéb da hā, aima sômri za'ra wa'wa, sipu'u pese na. Taha zarina si, te za oto dama âma 're īuwaimrami za'ra wa'aba mo.

¹¹ Tawamhâ dama 're rowahutu za'ra wa'aba mono wamhâ, duré dama 're roti za'ra wa'aba mono wamhâ, timreme te te aima 're īsômri za'ra wa'aba mono na si, te za dama 're īrowasu'u za'ra wa'aba mo. Duré aihâiba na zama 're dapawaptob za'ra wa'aba mono wamhâ, 'Re īhâimana

u'âsi mono, tinhiptede te te aima 're ūsōmri za'ra wa'aba mono na, te za 're ūdapawaptob za'ra wa'aba mo. Æne na hā te za dama āma 're ūwaimrami za'ra wa'aba mo, 'Re ūhāimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra mono da, Zezu Cristuhu nhib'a'uwe 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, dama āma 're ūwaimrami za'ra wa'aba mono zém na. 'Re ūhāimana u'âsi mono hā wē uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra.

Wanhib'apito zazei'wa norī te te 're ūrobzépata za'ra mono zé wasu'u

¹² ūsiwadi norī, ūma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, āhāna rowasédé hā da te aima 're 'manharī za'ëtē za'ra wa'aba mono wa, te a'â 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono zém na āma 're atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za, da te aima 're rob'manharī za'ëtē za'ra wa'aba mono õ newa.

¹³ Cristu hā aiwana za'ra wa'aba, ma tō robzépata za'ëtē. Taha wa, ūsine 're robzépata za'ra wa'aba mono wa, te za aipē'ë 're, 're ato za'ra wa'aba mo. E marī wa. Cristu hā tiwaihu'u pese na apâ wei morī wapsi, za ato za'ëne hā aima 're hāimana za'ra wa'aba mono wa.

¹⁴ Até Cristuhu āma si 're aihāimana za'ra wa'aba mono 'ru te, te za da te aima 're nhari' wasétē za'ra wa'wa. Tane nherē, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. E marī wa. 'Re ūhāimana u'âsi mono pē'ezani hā aipē'ë 're aima 're hāimana za'ra wa'aba mono wa oto, rowē uptabi zé hā.

¹⁵⁻¹⁶ Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba mono nherē, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré marī na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré marī na dawi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono õ di za. Duré danhimirosa'rada hā dawi 're 'wa'rutu za'ra wa'aba mono õ di za. Até nimahā na dama 're aihāimana wasétē za'ra wa'aba mono wamhā, te za da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'wa. Æne zarina, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhā, ūwaibaba te za tō 're ūrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, Cristuhu zazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhā, 're aséb za'ra wa'aba mono õ di za. Cristuhu zazei'wa na, da te 're asisi za'ra wa'aba mono wē te, te za 'Re ūhāimana u'âsi mono āma si 're aiwata za'ra wa'aba mo.

¹⁷ Bâdâ hā ma tō oto ūwa waptārā, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā te te dama ūrowairébék̄ da hā, ta hā dahāimanazém na dawaihu'u'wa 're hāimana mono wa. Taha wa, te za a'â tinhib'a'uwe norī ma arowairébék̄, 're ūwahāimana za'ra mono zém na, te te wa'awaihu'u wa. Tawamhā e niha za ūsazei'õ'wa norī ma te te ūrowairébék̄ hā. Wanhib'apito wasu'uwe na, 'Re ūhāimana u'âsi mono, we te te dama ūwaihu hā te te āma saze za'ra õ wa dame, ta norī ma, 're rowē za'ra mono õ di za.

¹⁸ Duréihā ãhā wasu'u na ma tō ãne na dama rowasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā:

"Ãté marī ahâ na te za sada 're hâimana za'ra, 're ïnomro wē mono norī zada hā, tinho'reptuzé hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ ré. Tawamhā e niha te za tâma 're romhâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono wê'õ'wa norī ma hā, siwa'ru 're ïhâimana za'ra mono norī ma hā."

Ãne ta norī wasu'u na rob'ui'éré hā, ïbaihâ na hā.

¹⁹ Ñté wa za a'â robzépada hā wa te wasina 're 'madâ'â za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wama 're ï'awē mono zéb zarina. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono, wa'apoto mono 'wai umnhasi sina, wa za dama 're wahâimana wē za'ra, ta hā tinhimiropisutu wē na za te te wama ãma 're a'uwaimrami u'âsi mono wa.

5

Wanhib'apito zazei'wa 'madâ'â'wa norī ma rowasu'u

¹ Da'madâ'â'wa norī, ãhâna wa za aimâ ïsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hā da'madâ'â'wa, wa duré 're ïhâimana. Cristu hā te te robzépata wamhâ, wa tō ïtômo na 'madâ, te te ïrobzépatazé hā. Wa hā wa za duré ïsazei'wa norī siré, rowë uptabi hā ïsina waihu'u hâiwa ãma, rowë uptabi hā sô'awi te te wama pisutu za'ra wapsi, Wanhib'apito hā.

² Taha wa, wa za aimâ waihu'u za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā tinhib'a'uwē te te aimâ 're ïpisutu za'ra wa'aba mono hā ato sina tâma 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, tâma 're aiwa'a za'ra wa'aba mono ãna. Ñne da, ma tō sima aiwë za'ra wa'wa, Wamama hā. Rob'uprazéb zô tâma 're dapawaptob za'ra wa'aba mono õ di za. Tô sena asima 're ïwë uptabi za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za tâma 're ïdapawaptob za'ra wa'aba mo.

³ Asimi'madâ'â za'ra wa'wa hā tâma 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono da, ma tō aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā. Taha wa, a norī wa'wa hā dama aipire wë te, 're dawada'uri za'ra wa'aba mono õ di za. Asimipawapto wë na te za tâma ãma 're asanho wë za'ra wa'aba mo, asimi'madâ'â za'ra wa'aba norī ma.

⁴ Tawamhâ Da'madâ'â'wai uptabi hā apâ wei morî wapsi, tâma 're ïdapawapto wë za'ra wa'aba mono zé wa'râmi, te za oto aimâ wa'âbâ za'ra wa'wa, ïwë uptabi na, ïs'i'utõr'õ na oto aimâ 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

⁵ ïpréuptém norī, ïpréduum norī mreme si te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo. ïsazei'wa norī, aihñi te za romhuri na 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, aipire na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono ãna. Duréihâ ãne na ma tō rob'ui'éré, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā:

"Dapire na 'râwi 're ïdasi'madâ'â za'ra mono norî da si, te za 're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Dapire na 'râwi da te dasi'âma 're ïrosa'rata za'ra mono õ norî si, te za te te 're apawaptob u'âsi."

Ãne ãma rob'ui'éré hâ, ïbaihâ na hâ.

⁶ Ähâ wa, te za Wamama ma 'râwi aiwapu na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, taha si waihu'u pese uptabi na 're hâimana mono wa. Ãne wamhâ, bâdâ te te ai'âma sima ïpisutuzém na, te za ai'âma uwaimrami za'ra wa'wa, aipire na oto dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hâ.

⁷ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te 're ai'madâ'â wê za'ra wa'wa. Taha wa, marî na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono wamhâ, te za tâma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, marî na 're ï'ahâtâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina. Taha parimhâ, âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za oto, marî na 're ï'ahâtâ'â za'ra wa'aba mono ãma hâ.

⁸ Ma'âpé, aihâimana nhimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono. Duré 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mono. E marî wa. Da'rui'wa hâ datême 're morî wa, wa'uburé norî nhîb'apito hâ. Hu'u zéré pa hâ wairô sina, tisa zô 're ïnomro mono ne, te datême 're morî u'â, Wanhib'apito si da te dasina 're ï'madâ'â u'âsi za'ra mono zé hâ te te dawi 're a'uprosi mono da.

⁹ Asiré Wanhib'apito zazei'wa norî hâ daro mono bâ 're hâimana za'ra mono 'ru te, da te tâma 're ïrob'manhaři za'ra mono zém na, te a'â te te 're robzépata za'ra, asine za'ra wa'aba. Ä norî wasu'u hâ ma tô ïwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, Wanhib'apito umnhasi sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, da'rui'wai wi asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono sina.

¹⁰ Tane nherë, 're robzépata hâ za'ra wa'aba mono õ ré, rowézé hâ te za te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Taha si te za te te 're asiptete u'âsi za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na, asiptete u'âsi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Ôhõ ma si te ïsimizawizé hâ sa'ëtë na tâma 're hâimana. Taha wa, ma tô sitême asô tihârâ za'ra wa'wa, rowë ïsi'utõrî'õ ãma ïsiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristuhu nhîb'a'uwê oto 're anomro aba mono wa.

¹¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ danhipai u dama pire uptabi na 're hâimana mono wa, wa za taha ãma si 're wawata u'âsi za'ra.

Pedru te te ïdazawizé wasu'u

¹² Sira hâ ma tô ïpawapto, aima ïnhimiroti syry za'ra wa'aba nherë, te te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Ta hâ ïsisânawâ ne, te ïma 're hâimana. Taha wa, ïma umnhasi di. Wa hâ wa tô ïsima aiwê za'ra wa'wa, ïnhimiroti na te aipawaptob za'ra wa'aba da, Wanhib'apito ãma si asiptete

sina 're anomro aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipawaptobzé hā asi'uihā na asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Taha wasu'u na si, wa tō te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, tō sena wa. Taha wa, te te 're aipawapto wē za'ra wa'aba mono wa, te za asiptete sina ãma 're anomro aba mo.

¹³ Wanhib'apito zazei'wa norī hā, Babironiza na 'ri nho'ōmo nhisi ãma 're īhāimana za'ra mono norī hā, ma tō Wamama hā sima pisutu za'ra, īsib'a'uwē oto 're hāimana za'ra mono da. Ta norī zama ma tō timreme na ãma asawi za'ra wa'wa. Ī'ra na te 're īsisi mono zama, ma tō duré timreme na ãma asawi za'ra wa'wa, Marcusi hā.

¹⁴ Tame te za uburé asiré īsazei'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hârâ za'ra wa'aba mo.

Cristuhu nhib'a'uwē norī, rowē na ãma 're aihāimana za'ra wa'aba mono da si, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'âsi, Wamama wi.

2 Pedru

Pedru hā, maparane āma te te duré īrob'ui'érézé, īsazei'wa norī ma Ībaihā wasu'uzé

Ā ībaihā na Pedru hā ma tō duré rob'ui'éré, Zezusihi zazei'wa norī ma, senai'ō na rowasu'u'wa norī hā dawazari 're īhāimana za'ra mono norī mreme hā te te 're wapari za'ra mono tō da. Ta norī hā sadawa nhipese na ma tō te te 're rowasu'u za'ra, Zezusi hā za apâ we īmorī ō na hā. Taha wa, ma tō Pedru hā tāma waihu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā da'āma 're īwa'a su'u mono ō zém na hā. Ta hā ma tō te te sima 're da'awē, īra hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, uburé. Senai'ō na rowasu'u'wa norī hā waséte uptabi na te 're hāimana za'ra. Taha na ma tō sitēme te te 're dapizari za'ra. Taha wa, Pedru hā ma tō āma tāma rob'ui'éré za'ra, nimahā bātā na 'Re īhāimana u'āsi mono hā ta norī hā za te te īhā za'ra zém na hā, duré īsine 're īdahāimana za'ra mono norī zama.

¹ Wa hā Sima Pedru, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, duré īsadawa wasu'u'wa, wa āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, wasiré īsazei'wa 're ī'anomro aba mono norī ma. Wanhib'apito 'Re īhāimana u'āsi mono hā wē uptabi di. Wa'elho'reptui'wa Zezu Cristuhu zama wē uptabi di. Wē uptabi zahuré wa, ma tō te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, wasine asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono da.

² 'Re īhāimana u'āsi mono hā, duré Wanhib'apito Zezusi hā, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Āne wa, wa ai'āma tāma 're īmreme u'āsi za'ra wa'wa, īsimizawizé hā ai'āma 're hāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, duré rowē u'āsi, āma 're anomro u'āsi aba mono da.

³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō tiwaihu'u pese na uburé marī īwē na wama 're sōpru, wapē'ē 're, īsine wawē uptabi na āma 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā, duré īsine wa te dama 're īmanhaři wē za'ra mono zéb da zama.

⁴ Āne zarina, te te wama 're īaropisutu mono zéb zarina, ma tō marī īwē hā wapē'ē 're, te te wama 're anhomri, sa'ětē na. Wama wē uptabi di, wama 're īsōprub za'ra mono zé hā. E marī da, ma tō wama 're sōprub za'ra. īsine wahāimana wē na oto āma 're wahāimana za'ra mono da. Āne wamhā, īsazei'ō'wa norī ne, wawaséte zō 're wasiwasutu u'āsi za'ra mono ō di za, wawaséte na 're wahāimana za'ra mono da.

⁵⁻⁷ Āne wa, īsazei'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwē uptabi na si āma

're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto. Duré Wanhib'apito nhimiroti hā te za 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi, te za asina 're asiptete za'ra wa'aba mono. Duré ro'wa'rudu hā ai'āma 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, te za òne haré Wanhib'apito āma si 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te za duré 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti na si, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono ne, te za asiré īsazei'wa norī hā 're īsawi pese za'ra wa'aba mono ne, te za uburé 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo duré.

⁸ Āhā zarina si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhā, te za aihâimana wē hā asima 're īsa'ëtē za'ra wa'aba mo. Āne wamhā, Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimiroti hā taré waihu'u za'ra wa'aba õ di za. Te za tō marī īwē na āma 're īuwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Tane nherē, āne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhā, datob'a na 're īdanomro mono ne, te za 're anomro aba mo, duré syry na da te 're īrob'madâ'â za'ra mono ne. E marī wa. 'Re īhâimana u'âsi mono hā 're ī'manharī wasété za'ra wa'aba mono zé hā, te te aima 're pari za'ra wa'aba mono nherē, āma 're aipo're si'âri za'ra wa'aba mono wa, te za datob'a na 're īdanomro mono ne, 're anomro aba mo.

¹⁰ Īsisânavā norī, tō sena ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā aipisutu za'ra wa'wa, īsib'a'u wē 're anomro aba mono da. Āne wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, āma 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono da, 'râwi īsib'a'u wē na asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Āne wamhā, Wanhib'apito hā rëme za'ra wa'aba õ di za. Duré aiwasété u're aipizari za'ra wa'aba mono õ di za oto.

¹¹ Taha zarina, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hā to sina te te 're ai'a'mazasi 'wa hâiwa u, Wanho'reptui'wai u, Wanhib'apito Zezu Cristuhu u, Danhib'apito uptabi na dama 're īhâimana u'âsi mono u.

¹² Āhā wasu'u hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba nherē, duré asiptete sina āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, wa za te āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa, aiwi simani za'ra wa'aba tō da, īwasu'u hā.

¹³⁻¹⁴ Īma wē di tō, īhâiba ré 're īhâimana mono ré hā, āhā wasu'u na, te āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da hā, īdâ'âzéb u romhuture na, te īsina waihu'u wa, Wanhib'apito Zezu Cristu te te īma īwaihu'u sirōmo zéb zarina.

¹⁵ Taha wa, īma īwaihu'u pese na si, wa za te 're aipawaptob za'ra wa'wa, uburé te aima āma īrob'ui'éré za'ra wa'wa hā, aiwi simani za'ra wa'aba tō da, īuirī na hā.

Wanhib'apito hā rowa'a za'ëtē ré, sab ré, te te siwi ī'madâ'â na rowasu'u

¹⁶ Wa norī hā wa tō Wanhib'apito hā wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, īwaihu'u pese uptabi na, duré za apâ we īmorī na zama. E tawamhā taré danhimirosa'rata nhipeze zarina, wa tō Wanhib'apito wasu'uwē hā wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Wa norī hā Wanhib'apito Zezu Cristu hā rowa'a za'êtē ré, sab ré, wa tō watōmo na 'madâ'â za'ra ni.

¹⁷⁻¹⁸ Ī'rata wa tō aimasam ni, īmama hā āma wata wamhā, 'Re īhaimana u'âsi mono hā. Hâiwa hawi te we tāma tinhā, rowē uptabi hawi, ãne: "Ā hā ī'ra, te 're īsawi pese mono, tāma 're īto za'êtē mono." Ñne te we tāma tinhā. Wa norī hā wa tō ãne wapari za'ra ni, 'Re īhaimana u'âsi mono hā hâiwa hawi te te tāma īnharī na, ëtē 'rāihâ īwē uptabi ãma, Wanhib'apito Zezusih 'rata wasimasab ré.

¹⁹ Marī, wa te īsabu za'ra zéb zarina, wa tō waihu'u za'ra ni, tō sena na Danho'reptui'wa na 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī te te dama 're īrowasu'u za'ra mono zém na hā. Awē u te za wasi wawē hā 're pusi, dama rowa'a'wa da, damorī wē da. Tane wapawapto'wa da, te wama 're hâimana, īsadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u hā, ãma 're īwanomro wē mono zéb da hā. Ñne wamhā, te za ãma 're īrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo.

²⁰⁻²¹ 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimirowasu'u na rob'uî'eré hā, marī te te īwasu'uzé hā, ni'wa hā si'uihâ na te te waihu'u õ di, te te dama 're ī'awaihu'u mono da hā. E marī wa. Ta norī hā, si'uihâ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ wa. 'Re īhaimana u'âsi mono si, ma tō Tipē'ëzani na te te tāma 're awaihu'u, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. Tane, wa norī zama īsadawa wasu'u'wa norī nhimirowasu'u hā, wasi'uihâ na wa te 're waihu'u za'ra mono õ di, marī te te īwasu'uzé hā wa te dama 're īwaihu'u za'ra mono da hā. Taha wasu'u hā pire wa, ma'âpé ãma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, waihu'u za'ra wa'aba da.

2

Senai'õ na rowasu'u'wa norī na rowasu'u Zudasi 3-16

¹ Duréihā ma tō ni'wam norī hā wahi'rata norī wazari 're hâimana za'ra, 'Re īhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa newa. Tane, tō senai'õ na rowasu'u'wa norī hā, te za duré aiwazari 're hâimana za'ra wa'wa. Ta norī nhimirowasu'u hā tō sena newa, da te ãma 're saze za'ra mono wamhā, te za dahâimana wē zé hā dawi 're si'utôrī za'ra. Wanhib'apito hā tidâ'âzém na te te 're wa'âbâ za'ra mono nherē, te za 're simrami za'ra, tinhib'apito zô, tō senai'õ na rowasu'u'wa norī hā. Taha wa, te za 'Re īhaimana u'âsi mono hā te te 're ahâ za'ra, 're dâ'â za'ra mono da.

² Ta norī hâimanazéb zarina, te za da'ahâ na da te ãma 're sasõmri za'ra, dahâimana nhiséb'õ na, Wanhib'apito zazei'wa

na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē. Taha wa, te za da'ahâ na Wanhib'apito nhimiroti ma, da te 're nharî wasété za'ra, taré.

³ Tô senai'õ na rowasu'u'wa norî hâ te za taré rob'uiprazéb zô, tinhimirosa'rata na si, marî na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Tane nherê, ta norî hâ ïwasété na 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di. Taha wa, ïsimihâzé wi, sisõ'reptu waihu'u za'ra õ di za.

⁴ Tane, hâiwa âma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norî hâ, duréihâ tiwasédé te te 're 'manharî za'ra mono wamhâ, tinhimihâzé hâ te te tâma ba'a za'ra õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Ropipa u ma tô sisiti satôrî za'ra, tame 're simasa mono da, pawasisi ré robra âma. Tame te za ta norî hâ 're simasa, bâdâ ïwa ïwaptâ'âzéb u, dahâimanazém na te te ïda'awaihu'uzéb zarina te te dama ïarowairébézéb u hâ. Tawapsi te za ta norî hâ hâ za'ra.

⁵ Duréi uptabi hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ tinhimihâzé hâ te te dama ba'a õ di, ti'ai âma 're ïdahâimana za'ra mono norî ma. Â ma, ma tô tinhâ, â pusi mono da, â na te te da'uprosi da, 're dahâimana wasété za'ra mono wa. Nowé norî si ma tô sô'reptu za'ra, 7 na ïhâiba za'ra norî me. Nowé hâ te te aré dama 're roti u'âsi, 're dahâimana wê za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na.

⁶ Duré, dahâimana wasété wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ siwi da'awé'õ, Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi âma, duré Domora na 'ri nho'õmo nhisi âma zama. Unhama ro'o na ma tô da'uprosi, da te âma waihu'u za'ra da, dawasété na si 're dahâimana za'ra mono wa, aiwa za te te 're ïda'ahâ za'ra mono na.

⁷ Roho si 're morî wê wa, ma tô sô'reptu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ. Dahâimana nhiséb'õ na, 're dahâimana za'ra mono wa, ma tô tipê'õ na aré te te 're robzépata, Ro hâ.

⁸ Da'rata 're hâimana mono ré, awé sidâpâsi dawasété na te te 're da'awaihu'u mono wa, duré damreme wasédé hâ te te 're awapari mono wa, pê'ëzé ahâ uptabi di, Ro hâ.

⁹ 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, Ro hâ te te ïsõ'reptuzéb da hâ. Tane duré, Wanhib'apito ma waihu'u pese di, ro'wa'rutu hawi te te 're ï'anho'reptui mono zéb da hâ, ïsimiroti 'madâ'â pese 'wa norî hâ. Duré tâma waihu'u pese di, te te 're ïda'ahâ za'ra mono zéb da hâ, 're ïdanomro wasété mono norî hâ, bâdâ ïwa ïwaptâ'âzéb u hâ, dahâimanazém na te te ïda'awaihu'uzéb da hâ. Tawapsi te za dahâimanazéb zarina te te dama 're arowairébé, rob'râsutuzéb âma.

¹⁰ Dahâimana nhiséb'õ na 're dahâimana za'ra mono wamhâ, duré ïsimiroti hâ da te dasiwi 're wê'õ za'ra mono wamhâ, te za sa'ëtë na da te 're robzépata za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzéb zarina.

Senai õ na rowasu'u'wa norî hâ, te simipari ãna 're

hâimana za'ra. Ta nori hâ hâiwa ãma romhuri'wa nori hâ te te 're wazéb za'ra mono õ di. Timreme na te te ãma 're wasétê u'âsi za'ra, sina pahi za'ra ãna.

¹¹ Hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa nori hâ, senai'õ na rowasu'u'wa nori ma, siptete za'ra di. Duré tâma waihu'u pese za'ra di. Tane nherë, Wanhib'apito nho'a 're hâimana za'ra mono wa, senai'õ na rowasu'u'wa nori ãma, 're mreme wasétê za'ra mono õ di, asa.

¹²⁻¹³ Tanei õ di, aibâ nori hâ senai'õ na rowasu'u'wa nori hâ. Roti hâ uburé tâma waihu'u za'ra õ wamhâ, te roti ma te te 're nhari wasétê za'ra, wê nherë, roti hâ. Ta nori hâ abaze ne, te rosa'rata ãna 're hâimana za'ra, simiza'rese ãna. Taha zarina, abaze hâ da te 're simroi mono wa, 're ïrere'e mono ne, te za ta nori hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ te te 're hâ za'ra, 're ïhâimana wasétê za'ra mono zé wa'râmi.

Ta nori hâ te marî hâ te te sima 're wê ahâ za'ra. Siséb ãna, te rowa'a na te te 're rob'manharî wasétê za'ra. Taha wa, ta nori wazari, 're asaihuri aba mono wa, te ai'âma 're mreme wasétê za'ra wa'wa, ïsazei'õ'wa nori hâ.

¹⁴ Senai'õ na rowasu'u'wa nori hâ te pi'õ ïwasétê nori zô te te 're rob'madâ'â u'âsi za'ra. Ta nori ma hâ wê za'ra di, tiwasédé hâ te te ãma 're ï'manharî u'âsi za'ra mono zéb da hâ. Hâimana nhipe se na te ta nori hâ 're nomro, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. Tawamhâ ni'wam nori hâ siptete sina Wanhib'apito ãma 're nomro mono õ wamhâ, te za ta nori ãma te te 're sasõmri za'ra. Duré senai õ na rowasu'u'wa nori hâ te tinhimarî wê zô si, te te sima 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra. Taha wa, ta nori hâ tâma wê õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hâ.

¹⁵ Ta nori hâ ma tô 're ïdanomro wê mono zé hâ rême za'ra, Bara'â hâ 're ïmorizéb zarina, oto 're nomro mono da. Bara'â hâ Be'oho 'ra. Duréihâ ma tô Bara'â hâ sima wê, rob'uiprazé hâ da te tâma sõmri da, ïsimiromhuri wasétê wa'râmi.

¹⁶ Tawamhâ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para, ma tô ïsimizama hâ awaru po'repore hâ, a'uwê mreme na tâma tinhâ, simiza'rese ãna 're mori tô da. ãne na ma tô tiwi sizâ, za te te ï'manharî wasétê zé hâ.

¹⁷ Senai'õ na rowasu'u'wa nori hâ, tinhimirowasu'u na te te ãma 're dapawaptob za'ra mono õ wa, wa za oto marî na aima ãma romnhimiré'ê za'ra wa'wa. Ta nori hâ sipti hâ 're ï'â're mono ne, te 're hâimana za'ra. Duré hâiwa nhirõno hâ rowa'u hâ nimomo te te 're sate mono wa, tâ hâ ïhawi we 're ïta'a mono õ ne, te 're hâimana za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ma tô ta nori hâ pisutu sirõmo za'ra, robra si 're ïsa'wari mono zéb ãma, ïwa 're hâimana u'âsi za'ra mono da.

¹⁸ Ta nori hâ simiroti pire newa, 'râwi sina 're wata za'ra mono sina, te za te te dama 're rowasu'u za'ra, da te dasima 're ïwê za'ra mono zéb uwaibaba, 're dahâimana wasétê za'ra mono da, dama 're ïrowë za'ra mono zéb da newa. ãne

wamhā, nimosi ūsazei'ō'wa norī hāimana wasétém hawi 're ūdasipizari za'ra mono norī hā, te za oto te te āma 're sasōmri za'ra, senai'ō na rowasu'u'wa norī āma hā.

¹⁹ Dasi'uihā na dahāimanazém na 're dahāimana wasétē za'ra mono nherē, rowē na si za 're ūdanomro mono na, te ta norī hā te te dama 're rowasu'u za'ra, taré. Tane nherē, rowē na si 're nomro mono ū di, ta norī hā, tihāimana wasétē hawi ūwairébékéb da hā, tāma waihu'u za'ra ū wa. Marī hā da te 're sei hōsi za'ra mono wamhā, dasi'uihā na da te 're rēme waihu'u za'ra mono ū di za. Tane, senai'ō na rowasu'u'wa norī hā si'uihā na tiwasédé hā te te sahāri waihu'u za'ra ū di.

²⁰ Åté ta norī hā Danho'reptui'wa na ma tō Wanhib'apito Zezu Cristu hā te te 're waihu'u za'ra. Taha zarina ma tō ūsazei'ō'wa hāimana wasétém hawi 're sipizari za'ra. Tane nherē, apā dasiré 're hāimana wasétē za'ra mono wamhā, e niha za tawamhā, 're ūhāimana za'ra mono zé hā. Wanhib'apito hā te te 're saze za'ra mono ū ré, rowē'ō na 're ūhāimana za'ra mono zém nhipai u hā, tāma 're rowē ū uptabi za'ra mono di za oto.

²¹ Ta norī hā hāimana wē na 're hāimana za'ra mono da, te te sina 're waihu'u za'ra mono ū ré, ma tō robzei'ō na 're hāimana za'ra. Tazahā, dahāimana wē zé hā te te oto siwi 're wē'ō pese za'ra mono wa, te oto robzei'ō uptabi na 're hāimana za'ra.

²² Ta norī hā apā tiwasétē u 're sipizari za'ra mono wa, ma tō te te sina āma 're uwaimrami za'ra, dahāimanazém na tō sena na da te dasima 're ūnharī za'ra mono zé hā, āne: "Wapsā hā te za apā mo, tinho'o'o zō, te te 'rēne da. Duré uhābā hā da te 're upsō za'ra mono nherē, te za apā 're si'uptob za'ra, ti'ai wai'o na."

3

Wanhib'apito Zezu Cristu hā za apā we ūmorizé wasu'u

¹ Ūsiwadi norī, ūma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, wa za duré rob'ui'érē na āma aima sisiwi za'ra wa'wa, maparane te aima ūrob'ui'érē za'ra wa'aba zéb zarina, rosa'rata wē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da.

² Wa tō ūsimā wē, duréihā 'Re ūhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimiroti na, te āma aipo're pu'u za'ra wa'aba da. Wa tō duré ūsimā wē, Wanhib'apito nhimiroti na zama, te āma aipo're pu'u za'ra wa'aba da, Wanho'reptui'wa nhimiroti na hā, wasiré ūsadawa wasu'u'wa norī hā wa te aima āma 're ūrowasu'u za'ra wa'aba mono zém na hā.

³⁻⁴ Marī ūpire na, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Rob'rāsatu u hā romhuture wamhā, te za ni'wam norī hā āne 're hāimana za'ra. Marī ūwasétē zō si te za te te 're rowasutu za'ra. Āne te za te aima 're ūnharī za'ra wa'wa: "Oro apā wei morī su'u 'ruza, Zezu Cristu hā. Ropoto na'rata hawimhā, tō ūhō u'â

romhâimanazé hã. Apâ wei morî õ ré, ma tô wamama norî hã wawi 're dâ'â za'ra." Æne te za te te aima 're nharî za'ra wa'wa.

⁵⁻⁶ Ta norî hã te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, duréi pese timreme na hã hâiwa te te ïpoto na, ti'a te te ïpoto na zama, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Ta hã ma tô â na ãma aiwanhiza, â hã ti'a hã te te 're uirî mono da oto. Duré ãma ronomro pari, ma tô â pusi. Ma tô tã si nomro. Ma tô uburé marî hã ti'ai ãma hã uprosi, â na.

⁷ Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme zarina, hâiwa norî hã ti'ai me te za a'â 're hâimana zahuré. Bâdâ ïwa ïwaptâ'âzéb u, te za dahâimanazéb zarina dama arowairébé, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Tawamhã te za da'uprosi, 're ïdahâimana wasété za'ra mono norî hã. Duré unhamma ro'o na te za oto hâiwa norî hã uprosi zahuré, ti'ai me.

⁸ ïsiwadi norî, ïma asawi pese za'ra wa'aba norî hã, Wanhib'apito hã zahadu apâ wei morî õ nherê, ma'âpé marî na ãma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, aiwi 're simani tõ za'ra wa'aba mono da. Bâdâ hã wa te 're ïsa'rata za'ra mono nei õ di, Wamama nhimiza'ratazé hã. Bâdâ misi nherê, tâma hã wahub ahâ ne. Duré miu na wahum nherê, tâma hã misi bâtâ na.

⁹ Wanhib'apito hã wa'a õ di, ïwë na te te dama ïropisutuzém na, te te dama ãma 're ïuwaimrami za'ra mono da hã. Ai'âma wa'a su'u za'ra wa'aba õ di, te te ïaihâ za'ra wa'aba da hã. E marî wa. Te te ïda'uprosi da hã tâma wë õ di. Uburé dawasété wi 're ïdasipizari za'ra mono da si, tâma ïwë hã, ïsimiroti zarina 're danomro wë mono da si.

¹⁰ Wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ïsipsaihuri hã sô ïdanhimipari õ zém na si, te za ãzé, 'ri para u hã. Tane, Wanhib'apito zô 're ïdanhimipari za'ra mono õ zém na si, te za wei mo apâ. Æne wamhã, hâiwa te za ai'utõ. Rârâ'ã za'etë uptabi di za. Uburé marî hã hâiwa na 're ïsimasa mono hã te za ai'uzâ. Danhipti'ai mono bâ, marî hã 're ïhâimana za'ra mono hã te za si'utõrî.

¹¹ Tawamhã, uburé marî hã ïsi'utõrîzém na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, e niha te za tawamhã 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te za aiwë uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si.

¹² Te za duré asimi'ë na sô 're asimipari za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono bâdâ te te ïpisutu zô. Bâdâ hã ïwa waptâ'â su'u da, te za asiptete sina 're aihâimana wë za'ra wa'aba mo. Bâdâ ïwa waptâ'â wamhã, te za hâiwa hã ai'utõ, unhamma ro'o na. Duré uburé marî hã hâiwa na 're ïsimasa mono hã te za ai'utõ.

¹³ Æne za romhâimanazé wa, hâiwa ïtéb zô, duré ti'a ïtéb zô zama, wa za sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, tame dawë na si

're īdahāimana za'ra mono zéb zō. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ãne īwē na te te dama ropisutu wa, wa za sô 're wanhimipari u'âsi za'ra.

¹⁴ Taha wa, īsiwadi norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, rowē zō 're asimipari za'ra wa'aba mono sina, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aihāimana wē na 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono hā aihāimana wē uptabi na, te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi āma 're anomro aba mono da.

¹⁵ Ma'āpé, āma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito hā da'āma īwa'a su'u õ zém na hā. Ta hā te simi'ē na 're hāimana, tinhimihâzé wi te te 're īda'anho'reptui mono da hā. Æne na ma tō duré Paru hā wama īsawi pe hā aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, hāiwa hawi rowaihu'u na 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īwaihu'uzéb zarina.

¹⁶ Æne na ma tō te te dama 're awaihu'u, Paru hā te te dama āma 're rob'ui'éré mono wamhā. Nimame te tihāimana za'ra, īsimi'ui'éré pire hā. Ta hā dama pire za'ra di, da te 're īwaihu'u za'ra mono zéb da hā. Æne wa, ma tō ni'wam norī hā īsimiroti na te te āma 're upa za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono õ wa, wē nherē, īsimiroti hā. Ta norī hā Wanhib'apito āma siptete sina 're hāimana za'ra mono õ wa, ma tō Paruhu nhimiroti na te te āma 're upa za'ra. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hāiba amo na zama, ma tō te te āma 're upa za'ra. Taha wa, te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā hā za'ra.

¹⁷ īsiwadi norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ãne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, ma'āpé 'rāwi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mono, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti wē'õ'wa norī nhimirowasu'u hā 're wapari za'ra wa'aba mono tō da, Wanhib'apito āma asiptete sina 're aihāimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁸ Ma'āpé, 're aihāimana wē u'âsi za'ra wa'aba mono, aihāimana wē hā asima 're sa'ëtē za'ra wa'aba mono da, Wanhib'apito Zezu Cristu te te 're īwa'apawapto mono zém na. Duré Wanho'reptui'wa Zezu Cristuhu āma rowaihu hā, te za asima 're īsa'ëtē za'ra wa'aba mo. Ta hā Wanho'reptui'wai wa, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra. Tane tō.

1 Zuwā

Ísazei'wa norī ma, Zuwā te te ñrob'ui'érē na'rata zé

Íbaihâ wasu'uzé

Ã ñbaihâ na rob'ui'érē hā Zuwā hā ãma sisisi õ di. Tane nherē, ñsâna'rata hawim na hā dama waihu'u pese za'ra di, ñsimi'ui'érē na hā. Zuwā hā ma tō wama waihu'u za'ra tinhimi'ui'érē na hā, 're wasisawi pese za'ra mono da, 'Re ñhâimana u'âsi mono te te 're ñwa'azawi pese mono ne. Duré rowa'a na si 're wanomro mono da, ma tō wama waihu'u za'ra, wawasédé hā wa te 're 'manharí za'ra mono ãna.

Zeju Cristu ñsi'a'uwezé wasu'u

¹ Wa hā Zuwā, wa za oto aimâ ãma rob'ui'érê za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'wa, 're ñaihâimana za'ra wa'aba mono norī ma. Duréihâ marí õ uptabi ré, 're ñhâimana mono ãma, wa za aimâ ãma rob'ui'érê za'ra wa'wa. Ta hā ma tō si'a'uwe, ti'ai ãma hā. Ta hā wa tō wa te 're wapari za'ra, ti'ai ãma 're morí ré, ñsiré 're ñwanomro mono norī hā. Wa tō duré wa te 're hâiba 'madâ'â u'âsi za'ra, watômo na. Dâ'â pari, hâiwa'utu wa, wa tō duré wanhib'rata na hâiba upi za'ra ni. Ta hā 'Re ñhâimana u'âsi mono mreme na ñsisi hā, duré 're ñdanomro mono zép té, te te dama 're ñapisutu mono.

² Duréihâ marí õ ré hā Wamama siré te 're hâimana u'âsi, ta hā. Tawamhâ ma tō we datême sihâiré, sô'awi ãma 're ñdanhopré mono da hā. Wa norī hā wa tō wa te 're 'madâ'â za'ra. Taha wa, sena na wa aimâ wasu'u za'ra wa'aba ni, 're ñdanomro u'âsi mono zé te te dama 're ñapisutu mono hā.

³ E marí da, wa ãne aimâ rowasu'u za'ra wa'aba ni, wa te 're ñ'madâ'â za'ra mono zém na hā, duré wa te 're ñwapari za'ra mono zém na zama. Wamama siré 'râwi 're ñwahâimana za'ra mono ne, duré ñra siré Zeju Cristuhu siré 'râwi 're ñwahâimana za'ra mono ne, a norī wa'aba zama ñsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, wa ãne aimâ waihu'u za'ra wa'aba ni.

⁴ Watoi uptabi zé hā wa te wasima 're 'masisi za'ra mono da, wa ãne aimâ ãma rob'ui'érê za'ra wa'aba ni, ãma 're ñwahâimana za'ra mono zéb da hā.

'Re ñhâimana u'âsi mono, rowa'a u'âsi 're ñhâimana mono zé wasu'u

⁵ Zeju Cristu hā ma tō Timama hā te te wama 're sadawa wasu'u za'ra. Taha nhimirowasu'u hā wa te 're ñwapari za'ra mono zém na wa oto aimâ rowasu'u za'ra wa'aba ni. E niha Timama hā te te wama 're ñsadawa wasu'u za'ra mono zé hā. ãne na wa tō wa te 're wapari za'ra: "Rowa'a wamhâ, robra

õ di. Tane, 'Re īhāimana u'âsi mono hā wē uptabi wa, marī īwasédé hā ãma 're hāimana mono õ di." Āne Timama hā te te wama 're īsadawa wasu'u za'ra mono zé hā.

⁶ Āté wa za wawasétē na 're wahāimana za'ra. Tawamhā, wawasétē na 're wahāimana za'ra mono wamhā, robra u'âsi wa za 're wahāimana za'ra, wapē'ē 'remhā. Tawamhā robra u'âsi 're wahāimana za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono siré, 'rāwi 're īwahāimana za'ra mono na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhā, wazadawa nhipe na wa za 're wahāimana za'ra, wapē'ē 're, robra u'âsi 're wahāimana za'ra mono nherē. Āne wamhā, tō senai õ di, 're īwahāimana za'ra mono zé hā.

⁷ Tane nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're wahāimana za'ra mono wamhā, rowa'a na 're īhāimana mono ne, wa za duré wa norī hā rowa'a na 're wahāimana za'ra. Taha zarina, wa za duré 'rāwi wasiré ãma 're wahāimana za'ra, wasisawi pese sina. 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra hā te za duré wawasédé hā te te wama 're apari tidâ'âzém na Zezusi hā, wawasétē ãna oto ãma 're wanomro mono da.

⁸ Āté wa za taré 'rāwi wasi'ãma wa te 're rosa'rata za'ra, āne: "Wa norī hā wawasétē ãna, wa 're wahāimana za'ra." Āne wasi'ãma wa te 're rosa'rata za'ra mono wamhā, wa za 'rāwi wasima 're wazadawa nhipe na wamhā, wawasétē õ na wasina 're īwawata za'ra mono na. 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā tō sena uptabi hā wapē'ē 're, wama 're hāimana za'ra mono õ di, āne wamhā.

⁹ Tane nherē, wawasédé hā wa te 're ī'manharī za'ra mono na 'Re īhāimana u'âsi mono ma, 'rāwi 're wasiwē'ō za'ra mono wamhā, te te dama 're ī'aropisutu mono zéb zarina, te za te wama ãma 're a'uwaitrami, te te wama ãma 're a'upai mono ãna. Tāma 're īwasiwasu'u za'ra mono zéb zarina, wawasédé hā wa te 're ī'manharī za'ra mono hā te te wa'âma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. Te za te te wama 're apari, wawasédé hā.

¹⁰ Duréihā 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō da'âma waihu'u siro, uburé 're īdahāimana wasétē za'ra mono zém na hā. Taha wa, wa norī hā wawasétē ãna 're īwahāimana za'ra mono na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma, wa īsadawa nhipe hā wa te ãma 're sa'ra za'ra. Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā wapē'ē 'remhā, wama 're hāimana za'ra mono õ di za.

2

Zeju Cristu hā Timama ma, te te 're īda'apawapto mono zé wasu'u

¹ Īra norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, e marī da, wa ãne na aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. Aiwasétē ãna ãma 're aihāimana za'ra wa'aba mono zéb da hā, wa ãne īnhimi'ui'éré na ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Tane nherē, aiwasédé hā

're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhā, 're 'manharī za'ra wa'aba mono nherē, Zezu Cristu hā 're īmorī wē uptabi hā te za ai'āma 're sisaprī za'ra wa'wa, tinhimiroti wē na. Timama ma, te za ãne te te 're aiwasu'u za'ra wa'wa, Zezusi hā: "Ã norī hā, tiwasédé te te 're 'manharī za'ra mono wa, asiwi 're awē'ō mono ō di za. Wa hā wa tō īupana sada īdā'ā za'ra, uburé īwasédé hā te tāma 're īapari mono zéb da hā." ãne te za Timama wi te te 're rowaptērē, ai'upana za'ra wa'aba.

² Ta hā ma tō wazada dārā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā wawasédé hā te te wama 're īapari mono zéb da hā. Tane nherē, wazada si dā'ā ō di. Uburé da'udâna dawasédé hā da te 're īmanharī za'ra mono norī zada zama, ma tō dārā, da'upana.

³ E niha, wa za tawamhā wasina waihu'u pese za'ra ni, 'rāwi īsiré 're īwahāimana za'ra mono na hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā wa te 're 'madā'ā pese za'ra mono wapsi, wa za wasina wa te 're waihu'u za'ra, 'rāwi īsiré 're īwahāimana za'ra mono na.

⁴ Åté ni'wa hā te za ãne dama 're siwasu'u: "Wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hāimana hā īma waihu'u pese di." Ta hā īsimiroti hā te te 're 'madā'ā pese mono ō nherē, te za taré dama 're siwasu'u, sadawa nhipeste na. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā tō sena uptabi hā īpē'ē 're, tāma 're hāimana mono ō di.

⁵⁻⁶ Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti si te te 're 'madā'ā pese za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're īda'azawi pese mono zém ne, 're īsisawi pese za'ra mono zéb zô, ta norī wi tiwi 're rowaptā'ā za'ra mono ō di za. Te za te te tāma ãma 're uwaimrami u'āsi za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono ma. Duré ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono ãma 're īhāimana za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhā, e niha tawamhā, 're īhāimana za'ra mono zé hā za. Zezu Cristu hā ti'ai ãma 're morī ré, 're īhāimana wē mono zém ne, te za 're hāimana wē za'ra. ãne hā wa norī hā 're wahāimana za'ra mono wamhā, wa za sena na wa te wasina 're waihu'u pese za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono ãma si 're īwahāimana za'ra mono zém na hā.

Duréi nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti té wasu'u

⁷ īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ãhāna 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īrotizép tém na te ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba ō di. 'Re īsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém hawi, aima 're īhāimana za'ra wa'aba mono zém na, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, za 're īwasisawi pese za'ra mono zéb da na. Ta hā te 're īwapari u'āsi za'ra wa'aba mo.

⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono te te dama īrotizé hā ãhāna te ãma īrob'ui'éré hā duréi nherē, ãhāna hā duré īté oto. E mari wa. Cristu hā ti'ai ãma 're morī ré, ma tō Timama nhimiroti

zarina te te 're da'azawi pese, tō ōhō zarina si. A norī wa'aba zama te duré ūsimiroti zarina 're aihāimana za'ra wa'aba mo, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina. Taha wa, wa tō oto wa te 're waihu'u za'ra, duréi nherē, āhāna hā ūtē duré, Wamama nhimiroti hā, ōhō si nherē. Zezusi hā ti'ai āma 're morī ré, ma tō te te dama 're rowasu'u, rowa'a na si 're danomro wē mono da, robra na si 're danomro wasétē tō mono da, danhimiza'rese āna. Taha wa, te oto robra hā te te sina rosapari u'āsi. ūwa'rāmi te rowa'a ūsa'ēne hā te te sina rosa're, hāimo.

⁹ Até ni'wa hā ūsazei'wa newa te za taré āne dama 're siwasu'u: "Wa hā, 're ūmorī wē di. Rowa'a na si wa 're ūhāimana, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina." Āne ni'wa hā dama 're siwasu'u mono nherē, ūsazei'wa norī te te 're a'ruiwapari mono wamhā, ta hā te zahadu robra na 're hāimana.

¹⁰ Ni'wa hā ūsazei'wa norī te te 're azawi pese mono wapsi, te za rowa'a na 're hāimana u'āsi, tipē'ē 're. Tawamhā rowa'a na si 're morī wamhā, 're si'marōpānī mono õ di za tiwasétē na, 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina 're hāimana wē mono wa.

¹¹ Tane nherē, ni'wa hā ūsazei'wa norī te te 're a'ruiwapari mono wamhā, ta hā te zahadu robra u'āsi siwa'ru 're hāimana, tipē'ē 're. Robra na datob'a ne siwa'ru 're ūdahāimana za'ra mono ne, te 're hāimana wasétē.

¹²⁻¹⁴ ūra norī, ūma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā aiwasétē 'wa hā te te ai'āma 're ab'madā'ā aba mono õ di oto, Zezusi hā dazada ūdā'āzēb zarina. Duré Wamama hāimanazé hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, wa aima āma rob'ui'érē za'ra wa'wa.

ūpréduptém norī, ūwasétē uptabi āma ai'uté za'ra wa'aba wa, wa aima rob'ui'érē za'ra wa'wa. Duré, 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u zarina si asiptete na 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa, wa oto āne aima āma rob'ui'érē za'ra wa'wa.

Duré ūpréduptém norī, ūwasétē uptabi āma ai'uté za'ra wa'aba wa, wa aima rob'ui'érē za'ra wa'wa. Datasétē zô, da te dasima 're ūrob'uiwapari u'āsi za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, datōmo na marī hā da te 're 'madā'ā za'ra mono wa, da te dasima 're ūruiwapari za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, danhimari ahā wa, 'rāwi dasina 're ūdawata za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, dahāimana pire na 'rāwi dasina 're ūdawata za'ra mono zéb zama, Wamama tei

¹⁵⁻¹⁶ Ti'ai āma dapo're'õ u'āsi 're ūdanomro mono na, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa. Datasétē zô, da te dasima 're ūrob'uiwapari u'āsi za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, datōmo na marī hā da te 're 'madā'ā za'ra mono wa, da te dasima 're ūruiwapari za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, danhimari ahā wa, 'rāwi dasina 're ūdawata za'ra mono zé hā, Wamama tei õ di. Duré, dahāimana pire na 'rāwi dasina 're ūdawata za'ra mono zéb zama, Wamama tei

õ di. Uburé marĩ hã ti'ai ãma ïwasétérē hã dapo're'õ u'âsi 're ïdanomro mono norĩ te hã.

Taha wa, ti'ai ãma uburé 're ïdahâimana wasétérē za'ra mono norĩ ne, aiwasétérê zô asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. Aiwasétérê zô asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, tô sena Wamama hã 're sawi waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁷ Ti'ai ãma uburé 're ïdahâimana wasétérê za'ra mono zé hã ïsi'utõrñzéb u, ãhãna hã te te sina rotéte u'âsi, duré uburé marĩ ïwasédé hã da te dasima 're ïruiwapari za'ra mono zama. Zahadu wapsi te za ai'utõ, simisutu. Ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutuzém na si 're hâimana za'ra mono wapsi, ta norĩ si te za 're hâimana u'âsi za'ra, si'utõrñ ãna.

Cristuhu zada za 're ïhâimana mono wasu'u

¹⁸ Ì'ra norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ropsi'utõrñzéb u hã romhuture di oto. Tame te za oto aibâ ïwasédé hã dama 're hâimana sô'awi, Cristuhu zada 're ïhâimana mono hã. Cristuhu newa te za ïsimiroti hã da te 're wapari za'ra. Taha wasu'u hã ma tô 're ïwapari u'âsi za'ra wa'aba mo. Tane nherë, te duré ãhãna wanho'a 're hâimana za'ra ahâ uptabi na, za Cristuhu zada dama 're ïhâimana mono ne. Taha wa, wama waihu'u pese za'ra di oto, ropsi'utõrñzéb u ïromhuture na hã.

¹⁹ Ta norĩ hã ma tô aré wasiré 're si'rã'õtõ u'âsi, ïwasu'uwe u. Wasiré uptabi 're hâimana za'ra mono õ nherë, ma tô aré wasiré 're hâimana za'ra. Wasiré uptabi, 're hâimana za'ra mono 'wa'âhã, te aré wasiré 're hâimana u'âsi za'ra, 'râwi. Tane nherë, ma tô wahawi 're wairébé. Taha wa, wa tô wasina waihu'u za'ra ni oto, wasiré uptabi 're ïhâimana za'ra mono õ na hã.

²⁰ A norĩ wa'wa hã ma tô Zezusi hã 're ïmorï wẽ uptabi hã te te 're aipisutu za'ra wa'wa, Timama pẽ'ëzani hã te te aimä 're sõmri za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ma tô oto Wamama nhimiroti tô sena uptabi hã aihâiba mono bâ ïwaihu'u za'ra wa'wa.

²¹ E Wamama nhimiroti hã tô sena uptabi hã waihu'u za'ra wa'aba õ wa, wa ãne ãma aimä rob'ui'érê za'ra wa'wa. Mare di. ãne wab õ di. ïsimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba wa, wa ãne aimä ãma rob'ui'érê za'ra wa'wa. Duré 're ïdazadawa nhipese za'ra mono zé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti tô sena uptabi hawib õ na hã waihu'u pese za'ra wa'aba wa, wa ãne aimä rob'ui'érê za'ra wa'wa.

²² E 'wam norĩ hã bété 're ïsadawa nhipese za'ra mono hã. Ta norĩ hã te ãne Zezusi hã te te dawi 're udâ za'ra: "Zezusi hã Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu õ di." Ta norĩ hã sadawa nhipese uptabi na 're ïhâimana za'ra mono. Ta norĩ hã te Cristuhu zada 're hâimana za'ra, te te

dawi 're udâ za'ra mono wa. Ìmama zada zama te duré 're hâimana za'ra, ta norî hâ.

²³ Ni'wam norî hâ 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, te te dawi 're udâ za'ra mono wamhâ, ta norî hâ Ìmama siré 'râwi 're hâimana za'ra mono õ di. Ni'wam norî si, Zezusi hâ Wamama hawi we ìmorî na te te 're ìsaze za'ra mono na tô sena dama 're ìsiwasu'u za'ra mono norî si, te Wamama siré 'râwi 're hâimana za'ra, rowê na.

²⁴ Ma'âpé, ìwasu'uwe hâ 're ìsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém hawi 're ìwapari za'ra wa'aba mono zém na si 're anomro u'âsi aba mono. Äma 're anomro u'âsi aba mono wapsi, te za duré 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra äma 're anomro aba mo, duré Ìmama äma zama.

²⁵ Cristu hâ ma tô äne wama ropisutu sirõmo za'ra, 're wadâ'â za'ra mono äna, Ìrata 're ìwasu'ubumroi u'âsi mono zéb da hâ.

²⁶ E 'wam norî äma, wa aimä rob'ui'éré za'ra wa'wa. Sadawa nhipe se na taré te te aimä 're ìroti za'ra wa'aba mono norî äma, wa aimä rob'ui'éré za'ra wa'wa. Ìsiniwî 're aipizari za'ra wa'aba mono da, te ta norî hâ tinhimiroti tô senai öre na te te 're aipibui u'âsi za'ra wa'wa.

²⁷ Tane nherë, ma tô Cristu hâ Timama pë'ëzani hâ te te aimä 're sômri za'ra wa'wa. Taha ré, te oto ìré 're anomro u'âsi aba mo. Aipé'ë 're, te aimä 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Taha wa, roti aimawi zô asina 're asimipari za'ra wa'aba mono õ di za. Taha si te za uburé marî ìwë hâ te te aimä 're waihu'u za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono pë'ëzani hâ. Tô sena uptabi, ìsimiroti hâ. Taré te te aimä 're roti za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, te za ìsimiroti si 're ìmadâ'â pese za'ra wa'aba mo. Cristuhu äma si te za duré 're anomro u'âsi aba mo.

²⁸ Ìra norî, äne wa za oto aimä roti za'ra wa'wa. Zezusi hâ apâ wei morî õ ré, ma'âpé ôhô äma si 're anomro u'âsi aba mono, apâ za wei morî wa, tâma aipahi za'ra wa'aba tô da, duré rowazép te, tâma ai'râpo za'ra wa'aba tô da.

²⁹ Cristu hâ 're ìmorî wë uptabi na hâ aimä waihu'u pese za'ra wa'aba di oto, marî na 're ìsiwaséte mono õ na hâ. Taha wa, ni'wam norî hâ 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama 're Ìapisutu mono zéb zarina si 're nomro wë mono wamhâ, tawapsi te za oto ìwaihu'u za'ra wa'wa, ta norî hâ 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe, tô sena 're ìnomro mono na hâ.

3

'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra norî 're ìhâimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ma'âpé, äma aipo're pu'u za'ra wa'aba. Wamama hâ 'Re ìhâimana u'âsi mono hâ, tô sena te te 're wa'azawi pese uptabi. Te te 're wa'azawi pese mono wa, te ti'ra na te te 're

wa'anhisí. Taha wa, tō sena, wa oto ū'ra hā 're wahāimana za'ra, īsazei'wai mono bā. Dapo're'ō u'āsi 're īdanomro mono norī hā, Wamama hā te te siwi 're waihu'u za'ra mono ū' wa, wa norī zama ū'ra na te te duré siwi 're wawaihu'u za'ra mono ū' di, ta norī hā.

² Īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, wa oto 're wahāimana za'ra. Tane nherē, za 're īwahāimana za'ra mono zéb da hā, zahadu wama waihu'u prā za'ra di. Cristu hā apā wei wazō morī wamhā, īsine wa za oto 're wahāimana za'ra. Āhā si wama waihu'u pese za'ra di. E marī wa, wa za īsine 're wahāimana za'ra. Tō sena Cristu hā 're īhāimana mono zém na 'rāwi wa te oto wasiwi waihu'u za'ra wa, wa za īsine 're wahāimana za'ra.

³ Ōhō zō rob'umnhasi sina, sō 're wanhimipari za'ra mono ré, wa za uburé marī īwasédé hā wa te wasiwi 're wē'ō pese za'ra 'rāwi, īwē na si 're wahāimana za'ra mono da. Cristu hā wasétē āna 're īmorī ne, wa za 're wahāimana za'ra.

⁴ E marī tawamhā, 're īdawasétē za'ra mono zé hā. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti, da te dasiwi 're wē'ō pese za'ra mono wamhā, ta hā dawasédé. Taha wa, ni'wam norī hā 're wasétē za'ra mono wamhā, ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti te te siwi 're wē'ō za'ra, 'rāwi.

⁵ Tane nherē, Cristu hā ma tō we ti'ai u mo, dawasédé hā te te dama 're apari mono da. Ā hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Ta hā 're īmorī wasétē ū', duré marī īwasédé hā te 're ī'ab'manharī mono ū'.

⁶ Taha wa, ni'wam norī hā Cristuhu āma si 're hāimana za'ra mono wamhā, ta norī hā 're hāimana wasétē za'ra mono ū' di. Tane nherē, ni'wam norī hā 're hāimana wasétē u'āsi za'ra mono wamhā, ta norī hā Zezusi hā Danho'reptui'wa na te te 're waihu'u za'ra mono ū' di. Ta norī ma, Zezusi hā tāma waihu'u za'ra ū' di tō.

⁷ ū'ra norī, dahāimana wasétē na 're īdanomro mono na, da'āma 're sasōmri za'ra wa'aba mono ū' di za, danhimiroti senai'ō na dama 're īhāimana za'ra mono na zama. Ma'āpé 'rāwi asina 're asōpré pese aba mono. Ni'wam norī hā 're nomro wē mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na sima āma 're sipa za'ra mono ū' wamhā, ta norī si 're hāimana wē za'ra mono di, Cristu hā 're īmorī ne.

⁸ Wa'uburé hā, wa'rui'wa hā ropoto na'rata hawim haré, te tiwasédé hā te te 're ab'manharī u'āsi. Taha wa, ni'wam norī hā tiwasédé te te 're 'manharī u'āsi za'ra mono wamhā, ta norī hā Wa'uburé nhib'a'uwē te 're hāimana za'ra. Taha nhimiromhuri wasédé hā te te tiwi pari da, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra hā we ti'ai u datēme mo.

⁹ Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, 're hāimana za'ra mono wamhā, ta norī hā tiwasédé te te 're 'manharī u'āsi za'ra mono ū' di. Mare di. E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hā īpē'ē 're, 're īpoto téb za'ra mono zé hā te te tāma 're

anhomri mono wa. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono hā, ãma 're 'ra za'ra mono wa, tiwasédé hā õne u'âsi te te 're 'manharī waihu'u za'ra mono õ di za.

¹⁰ E niha wa za bétē waihu'u za'ra ni, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra norī hā, duré Wa'uburé 'ra norī hā. Ni'wam norī hā 're hāimana wē za'ra mono õ wamhā, duré te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhā, ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra, 're nomro mono õ di. Āne na wa za ta norī hā Wa'uburé 'ra na waihu'u za'ra ni.

'Re īdasisawi pese za'ra mono zém na roti wasu'u

¹¹ Duréihā ūsāna'rata hawimhā, ma tō Zesusihī wasu'uwē hā 're īwapari za'ra wa'aba mo, uburé 're īwasisawi pese za'ra mono zém na hā.

¹² Duréihā Ca'ī, tino te te īruiwapari ne, 're wasi'ruiwapari za'ra mono õ di za. Ta hā īwasétē nhib'a'uwē te 're hāimana, Wa'uburé nhib'a'uwē. Ta hā ma tō tino tīwī. E marī wa. Īno si 're hāimana wē mono wa, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te wēsāmri 'ru te.

¹³ ūsisānawā norī, īpo're'õ norī hā te za te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, ãté te za 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mono, āne: "E marī wa, te õ norī hā te te 're īruiwapari za'ra." Āne hā 'rāwi asima 're nharī za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tō īhāimana wasétē norī hā te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Āne, wa aimā waihu'u za'ra wa'wa, īpo're'õ norī hā te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ newa, 'rāwi asima 're nharī za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁴ Ni'wam norī hā te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhā, ta norī hā te dâ'â u'âsi ne 're hāimana za'ra, tipē'ē 'remhā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhiti. Tanei õ di, wa norī hā wasiré ūsazei'wa norī hā. 'Re īhāimana u'âsi mono nhiti, wapē'ē 're aré wadâ'â u'âsi ne 're wanomro mono nherē, wa tō īhawi 're wawairébé, 'Re īhāimana u'âsi mono niwī, rowē na oto 're wanomro u'âsi mono da, wapē'ē 'remhā. Āne, wa tō oto wasi'āma waihu'u pese za'ra ni. 'Re wasisawi pese za'ra mono wa, wa āne hā tō sena na wasi'āma waihu'u pese za'ra ni.

¹⁵ Dapārī'wa norī ma, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé hā tāma 're hāimana za'ra mono õ di. Āne hā aimā waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré ni'wam norī hā te te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhā, ta norī hā dapārī'wa ne, te 'Re īhāimana u'âsi mono ma hā 're hāimana za'ra. Taha wa, wa te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're īdahāimana u'âsi za'ra mono zé hā wama 're hāimana za'ra mono õ di za, aiwa.

¹⁶ E niha wa za, 're īdasisawi pese za'ra mono zé hā waihu'u pese za'ra ni. Āne wa za waihu'u pese za'ra ni. Cristu hā te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tō sisawi ãna wazada dârā.

Taha zarina wa za duré wa norī hā 're wasipawaptob za'ra, 're wasisō'reptu za'ra mono da. 'Re wadâ'â za'ra mono da nherē, wa za tō 're wasipawaptob za'ra, 're wasihâiba zawi za'ra mono ãna. Āne 're īdasisawi pese za'ra mono zé hā za oto.

¹⁷ Ni'wam norī hā marī, tāma 're hâimana za'ra mono nherē, marī zō dawi 're īro'wanhi'riti za'ra mono na te te 're dawaihu'u za'ra mono nherē, da'âma 're pê'ezé za'ra mono ū wamhā, e ta norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb ré te 're hâimana za'ra. Mare di. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hā te te 're waihu'u za'ra mono ū di, ta norī hā.

¹⁸ Ī'ra norī, e wazadawa na si wa za wa te 're dazawi wapti za'ra. Mare di. Wamreme na si wa te 're dazawi wapti za'ra mono ū di za. Uburé wa za marī ūwē na wa te 're dapawaptob za'ra, wanhimizawizé hā tō sena na.

'Re īhâimana u'âsi mono nho'a, dasina dahâtâ'â ãna 're īdanomro mono zé wasu'u

¹⁹ Ōhō na si 're wahâimana za'ra mono wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, 're īwanomro mono na wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, roti tō sena uptabi na si 're īwanomro mono na. Duré ūsō'a 're wahâimana za'ra mono nherē, 'râwi wasina 're wahâtâ'â za'ra mono tō da, te za wapē hā wama 're siwaihu'u u'âsi za'ra, wapē hā ī're wama 're simi'wara mono da.

²⁰ 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā, uburé marī hā tāma waihu'u pese uptabi di. Wa norī hā marī hā wapē'ē na 'râwi wa te 're īwaihu'u za'ra mono zém nhipai u, uburé marī hā tāma waihu'u pese uptabi di. Taha wa, 'Re īhâimana u'âsi mono 'ra, 're īwahâimana za'ra mono na 'râwi wapē'ē na 're wasiwawā za'ra mono nherē, te za 'Re īhâimana u'âsi mono hā wa'âma 're po're pu'u u'âsi, taha ma uburé marī hā tāma waihu'u pese uptabi wa. Wa'âma 're pê'ezé uptabi mono wa, te za wapē hā ī're wama 're simi'wara, ī'ra 're īwahâimana za'ra mono na, 're wasiwawā za'ra mono ū wamhā.

²¹ ūsisānawā norī, ūma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, wa norī hā tō sena 're wahâimana wē za'ra mono wamhā, tawamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'u wē 're īwahâimana za'ra mono na 'râwi 're wasiwawā za'ra mono ū di za. Āne wamhā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, wasina 're wapahi za'ra mono ū di za. Wasina wahâtâ'â ãna, wa za tāma 're wamreme zusi u'âsi, ūsō'a.

²² Duré, ūsimiroti hā wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, te te wama 're ūawē mono zéb uwaibaba si 're wahâimana za'ra mono wamhā, wa te tiwi 're ūrowaptērē za'ra mono zéb uwaibaba si, te za uburé marī hā ūwē hā te te wama 're anhomri.

²³ E niha tawamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti hā, wa te 're īmadâ'â pese za'ra mono zéb da hā. Āne īsimiroti hā. īra Zezu Cristu, wa za wa te wasina 're umnhasi za'ra, Danho'reptui'wa na. Duré te te wama 're īroti za'ra mono zéb zarina si, wa za 're wasisawi pese za'ra. Āne īsimiroti hā.

²⁴ Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, tō sena te ta norī hā āma 're hāimana za'ra, 'Re īhāimana u'âsi mono āma. Ta hā te duré ī'rata 're sāmra u'âsi za'ra, 'rāwi. E niha wa za tawamhā, wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re īhāimana u'âsi mono, wa'rata 're īsāmra u'âsi mono zém na hā. Ta hā ma tō Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri, wapē'ē 're, 're sāmra mono da, uburé marī hā te te wama 're awaihu'u mono da. Taha na wa za wasina waihu'u za'ra ni, wa'rata 're īsāmra mono na, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

4

'Re īhāimana u'âsi mono nhimiroti upana, dama rowasu'u nhipesewa norī wasu'u

¹ īsisānawā norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, āté ni'wam norī hā te za āne aima 're siwasu'u za'ra wa'wa: "Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri. īpē'ēzani te te wama 're īawaihu'u mono zéb zarina si, wa tō wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra." Āne ni'wam norī hā aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono nherē, īsimirowasu'u na 're saze su'u za'ra wa'aba mono ū di za, a'ā. Āhāna hā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, roti tō senai'ō na te te dama 're īroti za'ra mono norī hā ahā uptabi di oto. Daro mono bâ te dawazari 're hāimana za'ra. Taha wa, te za uburé roti hā tō sena zô 're īpibui u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani hawib zô si.

² E niha te za tawamhā īwaihu'u pese za'ra wa'wa, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani ré sena na te te dama 're īsadawa wasu'u za'ra mono na hā. Āté ni'wam norī hā te za āne sena na aima 're siwasu'u za'ra wa'wa, 'rāwi tipē'ē hawim na te te 're īrosa'rata za'ra mono hā: "Zezusi hā ta hā Cristu, tō sena Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisudu. Ta hā ti'ai āma dawazari poto wa, ma tō si'a'uwe." Āne aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, tō sena na te za āma 're īwaihu'u za'ra wa'aba mo oto, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa na, duré īpē'ēzani ré 're īhāimana za'ra mono na zama.

³ Tane nherē, ni'wam norī hā Zezusi hā Danho'reptui'wa da, ti'ai āma dawazari īsi'a'uwe na te te dawi 're udâ za'ra mono wamhā, ta norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani

ré 're hâimana za'ra mono õ di, tô sena. Zezusihî zada, 're ïhâimana mono nhimirosa'rata zarina si te te 're rosa'rata za'ra, tipë'ë na hâ. Ma tô ïwaihu'u sirômo za'ra wa'wa, Zezusihî zada, 're ïhâimana mono nhimiroti wasétê na, za daro mono bâ dasima da te ãma 're ūropéi mono na. Åhâna ïsôwam nherë, te ïsimiroti wasétê na 're dahâimana za'ra duré.

⁴ Í'ra norî, a norî wa'aba si te oto 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, tô senai'õ na te te dama 're ūroti za'ra mono norî da, ma tô asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na. E marî wa. Aipë'ë 're, 're ïsämra za'ra wa'aba mono hâ, Wa'uburé ma tiwaihu'u pese na siptete uptabi wa, ti'ai ãma dawada'uri wasétê 'wai ma.

⁵ Ta norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa norî hâ, te 'Re ïhâimana u'âsi mono wë'õ'wa norî me 're hâimana za'ra. Taha wa, te 'Re ïhâimana u'âsi mono wë'õ'wa norî nhimirosa'rata wasétê zarina si te te tâma 're rowasu'u za'ra, ta norî hâ. Taha na si te te tâma 're rowasu'u za'ra mono wamhâ, wapari ze ti, ïsimiroti wasétê za'ra hâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono wë'õ'wa norî ma hâ.

⁶ Wa norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë, wa oto 're wanomro. Ni'wam norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâimanazé hâ 'râwi te te 're ïwaihu'u za'ra mono hâ, ta norî si te te 're wawapari za'ra. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë'õ, 're ïnomro mono norî hâ te te 're wawapari za'ra mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'u na hâ. Taha wa, ni'wam norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'u na te te 're wawapari za'ra mono õ wamhâ, wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, Wa'uburé hawi roti tô senai õ zarina 're ïhâimana za'ra mono na. Duré ni'wam norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono wasu'u na te te 're wawapari ze za'ra mono wamhâ, wa za duré wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hawi roti sena uptabi zarina 're ïhâimana za'ra mono na hâ.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé wasu'u

⁷ Ísisänawâ norî, 're ïdasisawi pese za'ra mono zé hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono te wa, wa za ãma 're wasisawi pese uptabi za'ra. Ni'wam norî hâ te te 're dazawi pese za'ra mono wamhâ, ta norî hâ 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra, te oto 're hâimana za'ra. 'Râwi te duré te te 're waihu'u pese za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâimanazé hâ.

⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ, simizawi pese uptabi di. Tin-himizawi zarina te uburé marî hâ te te dama 're ab'manhari' u'âsi. Taha wa, ni'wam norî hâ te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhâ, 'Re ïhâimana u'âsi mono siré 'râwi 're nomro mono õ di, ta norî hâ.

⁹ 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō tinhimizawi pese zé hā wama waihu'u za'ra. E niha mā tō wama waihu'u za'ra. Ti'ra hā misi nherē, ma tō we satō ti'ai u, taha āma si rowē na 're wanomro u'âsi mono da.

¹⁰ Wa norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono, wama sawi pese za'ra di. Tane nherē, te taha nhipai u te te 're wa'azawi pese uptabi. Taha wa, ma tō ti'ra we satō ti'ai u, wazada dā'â da, wazada dā'â wa, wawasétē na te te oto 're wa'ab'madâ'â tō mono da. Tō sena īsimizawi pese zé hā siwaprosi te tāma 're hāimana, danhipai u.

¹¹ Īsisānawā norī, 'Re īhāimana u'âsi mono hā āne hā te te 're wa'azawi pese mono wa, wa za wa norī zama taha zarina 're wasisawi pese za'ra, īsine.

¹² 'Re īhāimana u'âsi mono hā ni'wa titōmo na te te 'madâ'â õ di. Tane nherē, 're wasisawi pese za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za wa'rata 're sāmrā u'âsi, 'rāwi. Te te 're īwa'azawi pese mono zé hā wa za duré wa te wasina āma 're uwaimrami u'âsi za'ra.

¹³ E niha wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re īhāimana u'âsi mono āma si 're īwanomro mono na, duré ōhō si wa'rata 're īsāmrā u'âsi mono na. 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō Tipē'ēzani hā te te wama 're anhomri. Taha na wa za wa te wasina 're waihu'u pese za'ra.

¹⁴ Wamama hā ma tō ti'ra hā we satō, Danho'reptui'wa da. Ta hā wa tō wa te 're 'madâ'â za'ra, watōmo na. Āhāna wa oto wa te dama 're wasu'u za'ra, Danho'reptui'wa na, ī'ra hā.

¹⁵ Āté ni'wam norī hā te za āne te te dama 're wasu'u za'ra: "Zezusi hā 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra. Ta hā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā we ti'ai u satō, Danho'reptui'wa da." Āne na ni'wam norī hā te te dama 're wasu'u za'ra mono wamhā, ta norī 'ratap si te 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're hāimana, 'rāwi. Ta norī si te 'Re īhāimana u'âsi mono siré 're hāimana u'âsi za'ra, 'rāwi.

¹⁶ 'Re īhāimana u'âsi mono hā simizawi pese uptabi di. Tane ni'wam norī hā te te 're dazawi pese za'ra mono wamhā, ta norī si te 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're hāimana za'ra, 'rāwi. Ta norī 'ratap si te 'Re īhāimana u'âsi mono hā 're sāmra, 'rāwi. 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īwa'azawi pese mono zé hā wama waihu'u pese za'ra di oto. Taha na wa te wasiwi āma 're wawā za'ra mono õ di oto.

¹⁷ Niwapsi te za Zezusi hā dahāimanazém na da'awaihu'u, za te te da'āma ī'arowairébékā āma hā. Tawamhā 're īhāimana wasétē za'ra mono norī si te za hā za'ra oto. Cristu hā ti'ai āma 're morī ré, sihāiba zawi āna te te 're īdazawi pese mono ne, ti'ab ré 're wasisawi pese za'ra mono wamhā, tawapsi, wasina wapahi za'ra õ di za, za da'āma īsipo'ozék āma hā oto. 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īwa'azawi pese

mono zé hā wa te tāma āma 're uwaimrami u'âsi za'ra mono wa, wa za wasina wapahi āna īsō'a wahāimana za'ra ni.

¹⁸ 'Re īhāimana u'âsi mono ma, tāma wazawi pese za'ra nherē, wasina 're wapahi za'ra mono õ di za oto. Te te 're īwa'azawi pese mono zé hā te te wama āma 're a'uwaimrami u'âsi mono nherē, tāma 're wapē'ēwara waihu'u za'ra mono õ di za oto. Tane nherē, ni'wam norī hā sina pahi na 're hāimana za'ra mono wamhā, tawamhā, te te 're īsawi pese za'ra mono zém na te te tāma āma 're uwaimrami za'ra mono õ di za, 'Re īhāimana u'âsi mono ma. Ta norī hā sina pahi u'âsi 're hāimana za'ra mono wa, te za romhā ré robzei'õ na 're hāimana za'ra ti'ab ré, 'Re īhāimana u'âsi mono hā za da'āma īsipo'ozéb āma te te da'ahā za'ra wa, da te 're īrobzépata za'ra mono ne.

¹⁹ 'Re īhāimana u'âsi mono hā īmorī'rata na te te 're wa'azawi pese mono wa, wa duré wa norī hā wa te wasiwi 're sawi pese za'ra, asa. Taha wa, wa duré 're wasisawi pese za'ra.

²⁰ Āté ni'wam norī hā te za taré āne dama 're siwasu'u za'ra: "Re īhāimana u'âsi mono hā wa wa te 're sawi pese za'ra." Āne dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, te te 're da'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhā, sadawa nhipepe na te ta norī hā 're hāimana za'ra. Titōmo na 'rāwi te te 're īmadâ'â za'ra mono norī hā te te 're sawi pese za'ra mono õ nherē, e niha te za tawamhā. 'Re īhāimana u'âsi mono hā dahāiba u'âbâ te te siwi 're sawi pese, titōmo na te te siwi 're 'madâ'â mono õ nherē. Āne wamhā, tāma sawi waihu'u za'ra õ di, ta norī ma hā.

²¹ Zezusi hā ma tō āne te te wama 're roti za'ra: "Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te siwi 're sawi pese za'ra mono wamhā, taha zarina te za duré te te 're dazawi pese za'ra." Āne īsimiroti hā, wama za'ra hā.

5

Īsazei'wa norī hā siptete sina dawi 're īhāimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ni'wam norī hā, Zezu Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisitu na te te 're sazei pese za'ra mono wamhā, ta norī si te 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra, 're hāimana za'ra. Ni'wa hā aibâ hā wama sawi pese za'ra wamhā, taha u'âbâ, wa duré īra norī hā wa te 're sawi pese za'ra.

² Taha zarina wa za duré āne hā waihu'u za'ra ni: 'Re īhāimana u'âsi mono hā wama sawi pese za'ra wamhā, duré īsimiroti hā wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, taha u'âbâ, wa za īra hā tō sena 're wasisawi pese za'ra, wasiré īsazei'wa norī hā.

³⁻⁴ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa te wasiwi 're sawi pese za'ra mono wamhā, e niha wa za tawamhā 're

wahāimana za'ra. Ūsimiroti si wa za wa te 're 'madā'â pese za'ra. E ūsimiroti hā wama pire za'ra di, wa te 're ūmadā'â pese za'ra mono zéb da hā. Mare di. 'Re ūhāimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, wama waihu'u pese za'ra di, wa te tāma āma 're ūwaimrami za'ra mono zéb da hā. Taha wa, wanhiptete na wa za 'Re ūhāimana u'âsi mono wē'ō'wa norī da, 're wahāimana za'ra, uburé marī ūwasédé hā ti'ai āma 're ūhāimana za'ra mono wi. E niha wa za wanhiptete sina āma 're wahāimana za'ra. Zezusi hā Wanho'reptui'wa na wa te wasina 're ūumnhasi pese za'ra mono zém na wa za wanhiptete sina dawi 're wahāimana za'ra.

⁵ E 'wam norī hā te za tawamhā 'Re ūhāimana u'âsi mono wē'ō'wa norī zada hā, siptete sina 're hāimana za'ra. Zezusi hā, 'Re ūhāimana u'âsi mono 'ra na te te 're ūsaze za'ra mono norī si, te za sada 're hāimana u'âsi za'ra, 'Re ūhāimana u'âsi mono wē'ō'wa norī zada hā.

Cristu hā a'uwe hāiba na dasiré ūpoto na tō sena na da te 're ūwaihu'u za'ra mono zé wasu'u

⁶⁻⁸ Zezu Cristu hā ti'ai u wei morī wamhā, a'uwe hāiba na ma tō podo. E niha wa za tawamhā wasiwi waihu'u pese za'ra ni, sena na Zezusi hā a'uwe hāiba na ūpoto na, duré ti'ai āma a'uwe hāiba na 're ūmorī na. Si'ubdatō ūwaihu'uzé hā. Ūmorī'rata na ūwaihu'uzé hā ãne: Ti'ai āma poto wamhā, â na ma podo, tina dub're hawi, dasine. Duré maparane āma ūwaihu'uzéb da hā ãne: Ō hā dâ'â wamhā, ūwapru hā ma tō tiwi puru, da te dasiwi ūwaihu'uzéb āma hā. Taha na wa za wasiwi waihu'u pese za'ra ni, a'uwe hāiba na 're ūmorizém na. Duré si'ubdatō āma ūwaihu'uzéb da hā ãne: 'Re ūhāimana u'âsi mono pē'ezani, tō sena na si te te wama 're ūwaihu'u mono zém na, wa za duré wa te āma 're waihu'u pese za'ra. Ta hā te sadawa nhipeze ãna 're hāimana u'âsi. Tō sena uptabi na si ūsimiroti hā. Â na ūpotozé wasu'u hā, duré dâ'â wa, ūwapru tiwi ūpu'uzé wasu'u hā, duré 'Re ūhāimana u'âsi mono pē'ezani nhimirowasu'u hā, ã norī waihu'uzém na marī aimawi na wa te āma 're waihu'u za'ra mono õ di. Ähā wasu'u si wa tō upsātā pese na wasiwi waihu'u pese za'ra ni, Zezusi hā a'uwe hāiba na ūpotozé wasu'u si.

⁹ Marī na tō sena na da te wama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, wa za tō wa te āma 're saze za'ra. Tawamhā, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā marī hā te te wama 're awaihu'u mono wamhā, e wa te āma 're saze za'ra mono õ di za. Da te wama 're ūrowasu'u za'ra mono zém nhipai u hā, wa za tō wa te āma 're sazei pese za'ra, simiroti pire uptabi wa, 'Re ūhāimana u'âsi mono hā. E niha tawamhā ma tō wama waihu'u za'ra. Zezusi hā tō sena, ti'ra uptabi na ma tō wama waihu'u za'ra. Taha wa, tō sena wa, wa za wa te āma 're sazei pese za'ra, õne haré.

¹⁰ Ni'wam norī hā, Zezusi, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra hā te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhā, ta norī si te za tipē'ē na sena na te te 're waihu'u za'ra, ā na īpotozé wasu'u na, duré īwapru, tiwi īpu'uzé wasu'u na. 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani te te tāma 're ī'awaihu'u mono zéb zarina si, te za sena na te te 're waihu'u za'ra, a'uwē hāiba na īpoto na, Zezusi hā. Tane nherē, ti'ra na Zezusi te te dama 're īwaihu'u mono zém na, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te āma 're saze za'ra mono õ wamhā, īsadawa nhipe hā te te āma 're sa'ra za'ra, ta norī hā.

¹¹ E niha 'Re īhāimana u'āsi mono hā, ti'ra te te dama 're īwaihu'u mono zé hā. Ta hā ma tō te te wama 're apisutu, ī'ra wazada īdā'āzém na āma 're īwanomro u'āsi mono zéb da hā.

¹² Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra siré, 'rāwi 're nomro mono wamhā, ta norī hā te za dā'ā āna 're hāimana u'āsi za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra siré 're nomro mono õ wamhā, ta norī hā ī'rata dā'ā āna 're hāimana u'āsi za'ra mono õ di za.

'Re īdanomro u'āsi mono zé, da te dasina 're ī'uwaimrami za'ra mono zé wasu'u

¹³ E marī da, wa āne aimā rob'ui'éré za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mono norī ma. Aipē'ē 're, atā'ā āna 're anomro u'āsi aba mono zém na sena na asina waihu'u pese za'ra wa'aba da, wa āne aimā rob'ui'éré za'ra wa'wa.

¹⁴ 'Re īhāimana u'āsi mono te te wama 're ī'awē mono zéb uwaibaba si, uburé marī na wa te tiwi 're rowaptērē za'ra mono wamhā, tō sena te za wamreme hā te te 're awapari pese, te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono zéb da hā. Taha wa, wasina wahātā'ā āna, wa za 'rāwi wapē'ē 're ītēme 're wasihutu, 'Re īhāimana u'āsi mono u hā.

¹⁵ Uburé marī na wa te tiwi 're īrowaptērē za'ra mono zém na te wa'āma 're po're pu'u u'āsi, wamreme na. Tō sena na, wa tō āne na waihu'u za'ra ni. Taha zarina wa duré wasina waihu'u pese za'ra ni, za te te wama āma 're ī'a'uwaimrami mono zém na hā.

¹⁶⁻¹⁷ Uburé da te 're ī'manharī wasétē za'ra mono zé hā, dawasédé tō, simisutu. Tane nherē, ni'wam norī hā tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono nherē, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti u tiwasétē wi oto 're sipizari za'ra mono wamhā, õ hā te te āma 're ab'madā'ā mono õ di za oto. Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata 're īdanomro u'āsi mono zé hā, tiwi 're simani za'ra mono õ di za oto.

Tawamhā ni'wam norī hā īwasédé hā āne na te te 're 'mānharī za'ra mono wamhā, duré īwasétē na waihu'u za'ra wa'aba wamhā, te za āma 're aimreme zusi aba mo, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, īpē'ē 're, dā'ā āna 're īhāimana u'āsi za'ra mono zé hā te te tāma 're apisutu mono da oto.

Tane nherē, ni'wam norī hā tiwasétē wi 're īsipizari za'ra mono zéb zô, 'Re īhāimana u'âsi mono pē'ēzani te te tāma 're īroti za'ra mono zé hā te te 're wapari za'ra mono õ wamhā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā te za īwasédé hā te te âma 're ab'madâ'â u'âsi. 'Re īhāimana u'âsi mono 'rata 're īdanomro u'âsi mono zé hā te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Tiwasétē wi 're sipizari za'ra mono õ nherē, e niha te za 'Re īhāimana u'âsi mono hā âma 're siwamri za'ra, te te 're īsō'reptu za'ra mono zéb da hā. Taha wa, ta norī âma hā te âma aimaroti za'ra wa'aba õ di za, âma 're aimreme zusi aba mono zéb da hā.

¹⁸ Ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'âsi mono hā âma 're 'ra za'ra mono wa, īsib'a'uwe oto 're nomro wē mono wamhā, tiwasédé te te oto 're 'manharī u'âsi za'ra mono õ di. 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra hā, Zezusi hā oto âma 're sisapri u'âsi za'ra mono wa, tiwasédé hā te te 're 'manharī waihu'u za'ra mono õ di oto. Taha wa, īwasétē uptabi hā te te oto 're upi waihu'u za'ra mono õ di za, Wa'uburé hā. Âne hā wama waihu'u pese za'ra di oto.

¹⁹ Ti'ai âma uburé 'Re īhāimana u'âsi mono wē'õ'wa norī hā īwasétē uptabi zadawa para te 're hāimana za'ra. Wa norī si 'Re īhāimana u'âsi mono nhib'a'uwe, wa 're wanomro. Âne hā wama waihu'u pese za'ra di duré.

²⁰ Âne wa tō duré waihu'u za'ra ni. Zezusi hā, 'Re īhāimana u'âsi mono 'ra hā ma tō wei mo, ti'ai u. Ta hā ma tō tinhimiroti na te te 're wa'apawapto, 'Re īhāimana u'âsi mono hā tō sena uptabi hā wa te 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā. Ī'ra âma, Zezu Cristuhu âma 're wanomro mono wa, wa duré īmama âma 're wanomro, tō sena uptabi âma. Zezusi hā, ta hā uburé Danhib'apito uptabi. Ta hā dapē'ë 're dadâ'â âna 're īdanomro u'âsi mono zé hā, te te dama 're īapisutu mono. Âne na wa tō wasiwi waihu'u pese za'ra ni.

²¹ Ī'ra norī, īma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, 'Re īhāimana u'âsi mono upana waihu'u pese newa, marī na 're īdawata za'ra mono norī wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'rāwi da'âma 're sasōmri za'ra wa'aba mono tō da.

2 Zuwā

Zuwā hā maparane āma te te duré ĩrob'ui'érrezé, ĩsazei'wa norī ma Ĩbaihā wasu'uzé

Ã ïbaihā na rob'ui'éré na Zuwā hā ma tō ĩsazei'wa norī hā āma pawaptob za'ra, 're sisawi pese za'ra mono da, duré roti senai'õ hā te te 're wapari za'ra mono tō da, daro mono bâ te te ũropéi mono hā.

¹ Wa hā, Wanhib'apito zazei'wa norī 'madâ'â'wa, wa āma aimā rob'ui'éré za'ra wa'wa, tinhib'a'uwē da, 'Re ïhaimana u'âsi mono te te 're ïaipisutu za'ra wa'aba mono norī ma. Tame te asiré ĩsazei'wa norī hā asiré 're asi'râ'otō u'âsi aba mo. Pi'õ norī hā ti'ra te te 're ï'madâ'â pese za'ra mono ne, te 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, ĩsazei'wai mono bâ. Taha wa, simisutu ȳma asawi pese za'ra wa'aba di, tō sena. Tane nherē, ȳma si asawi za'ra wa'aba õ di. Uburé Zezusihi wasu'uwē hā te te ūwaihu'u pese za'ra norī ma zama, asawi za'ra wa'aba di duré.

² Íwasu'uwē hā tō sena uptabi hā wasiré wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, wa wa te 're asawi pese za'ra wa'wa. Õne u'âsi te za ïwasu'uwē hā wasiré 're haimana u'âsi.

³ Wamama ma, wa 're ȳmreme u'âsi, 'Re ïhaimana u'âsi mono ma, duré ï'ra Zezu Cristuhu ma zama, ȳsimizawizé hā wa'âma 're haimana u'âsi za'ra mono da, ta norī āma si rowē u'âsi, āma 're wanomro mono da. Wa'âma 're siwârī u'âsi zahuré mono da, wa duré tâma 're ȳmreme u'âsi zahuré. Æne te za te te wama 're apisutu zahuré, Wamama nhimiroti si tō sena na wasiré wa te āma 're ï'madâ'â pese za'ra mono norī ma, duré 're ïwasisawi pese za'ra mono norī ma zama.

ĩsazei'wa norī, tō sena Cristuhu wasu'uwē zarina si 're ïhaimana za'ra mono zé wasu'u

⁴ Ni'wam norī hā asiré 're ï'ahaimana za'ra wa'aba mono norī hā ïwasu'uwē tō sena zarina si te, u, 're haimana za'ra, Wamama te te wama 're ï'aroti mono zéb zarina si. Æne hā te wapari wamhā, ma tō ïwasu'u wē za'ra hā ȳma rowē waze. Taha wa, ȳtoi uptabi di, ãhāna hā.

⁵ Wasiré ĩsazei'wa norī, ȳma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ãne wa za oto aimā roti za'ra wa'wa. Uburé wasiré ĩsazei'wa norī hā, oto 're wasisawi pese za'ra wa'aba mono. Æ hā roti hā ãhāna si õ di. Duréihā ȳsâna'rata hawimhā, Zezusi wa te 're ȳsaze na'rata za'ra mono zém hawi, wama 're ïhaimana u'âsi za'ra mono, ã hā.

⁶ E niha tawamhā, āma 're ūwasisawi pese za'ra mono zé hā za. 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti si wa za wa te 're 'madâ'ā pese za'ra. Āne ma tō ūsāna'rata hawimhā, ūsimiroti wasu'u hā 're ūwapari za'ra wa'aba mo, āma 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina āma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da.

⁷ 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, roti tō senai'ō na te te dama 're ūroti za'ra mono norī hā ahā uptabi di oto. Daro mono bā te dawazari 're hāimana za'ra. Zezu Cristu hā, a'uwe hāiba na dasiré ūpoto ū na, te ta norī hā sō 're simrami za'ra dama, 'Re īhāimana u'āsi mono hā Danho'reptui'wa da, te te ūpisudu hā. Ni'wam norī hā ta norī ne 're hāimana za'ra mono wamhā, te za ūwaihu'u za'ra wa'wa, roti tō senai'ō na te te dama 're ūroti za'ra mono hā. Te za duré ūwaihu'u za'ra wa'wa, Cristuhu zada 're īhāimana za'ra mono na hā.

⁸ Taha wa, roti tō senai'ō na te te dama 're ūroti za'ra mono norī wi, te za 're asi'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo 'rāwi, 're ūromhuri za'ra wa'aba mono zé wa'ā hā 're simini tō za'ra wa'aba mono da. Uburé marī ūwē na 'Re īhāimana u'āsi mono, za te te aima ūwa'ābā za'ra wa'aba zé hā ubuni na asima 're waibui wa'aba mono da, te za 'rāwi 're asi'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo.

⁹ Ni'wam norī hā Cristuhu nhimiroti si te te 're wapari za'ra mono ū wamhā, tinhibirosa'rata na te te āma 're uzusi za'ra mono wamhā, ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono siré 'rāwi 're hāimana za'ra mono ū di. Tane nherē, ni'wam norī hā Cristuhu nhimiroti zarina si 're nomro mono wamhā, ta norī si te Wamama siré 're hāimana za'ra 'rāwi, ūra siré zama.

¹⁰ Duré Cristuhu nhimiroti upana te te dama 're ūroti za'ra mono hā ta norī hā atēme 're sihutu aba mono wamhā, sō 're atob'uzu za'ra wa'aba mono ū di za, asōrōwa u 're sisisi aba mono da.

¹¹ Sō 're atob'uzu za'ra wa'aba mono wamhā, ūsimirotmhuri wasétē na te za ūme 're aiwasétē za'ra wa'aba mo, āma 're sasōmri za'ra wa'aba mono wa.

Zuwāhā nhimi'ui'éré ūrāsutuzé wasu'u

¹² Zahadu marī hā ahā uptabi di, te aima ūwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. Tane nherē, āhāna hā te ūsimā wē ū di, ūbaihā na te aima āma ūrob'ui'éré za'ra wa'aba da hā. Āma atēme ūmorī aba da si, wa ūsimā rob'madâ, wasisabu za'ra da. Tawapsi wa za 'rāwi wasisadawa 'madâ'ā za'ra ni. Tawapsi wasima watoi uptabi za'ra di za oto.

¹³ Āme wasiré ūsazei'wa norī hā te duré āma asawi za'ra wa'wa, ai'ra waptéb za'ra wa'aba ne, 're ūnomro mono norī hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, tinhib'a'uwe da, te te ūpisatu za'ra norī hā.

3 Zuwā

Zuwā hā si'ubdatō āma te te duré īrob'ui'érézé, Da'izuhu ma Ībaihā wasu'uzé

Ā ībaihā na rob'ui'éré hā Zuwā hā ma tō aibā ma tisō, Da'izu na īsisi ma. īsazei'wa norī 'madâ'ā'wa, ta hā. Zuwā hā ma tō āma tiwata, īsimiromhuri na, duré aibā īhāiba amo āma zama, Demetirizuhu āma. Tazahā aibā īhāiba amoi ma, ma tō timreme hā pētē, Di'oterepesi na īsisi ma, ta hā rob'uwaibaba 're morī ō wa.

¹ Da'izu, a hā īsiwadi uptabi, īma asawi uptabi di, tō sena. Wa hā, Wanhib'apito zazei'wa norī 'madâ'ā'wa, 're īhāimana mono, wa za oto aimā āma rob'ui'éré.

² īsiwadi, 're aimorī wē u'āsi wa, te 'rāwi asiwē'ō āna 're aihāimana mo, ato sina. Taha wa, wa tō te īsima 're aiwē, uburé marī īwē si aimā 're hāimana u'āsi mono da. Wa duré te īsima 're aiwē, aihāzé āna 're aihāimana mono da.

³ 'Re aihāimana mono zém hawi, ma tō wasisānawā norī hā we ītēme 're sihu. We 're sihu mono sidāpāsi, ma tō siparabāsi te te īma 're aiwasu'u wē za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina si 're aihāimana wē mono na hā. Taha wa, aiwasu'u ma hā ītoi uptabi di. Ōhō na si te tō 're aihāimana u'āsi mo, rēme waihu'u āna.

⁴ Āne hā īra norī āma te 're wapari wē za'ra mono wa, īma 're rowē uptabi mono di, Wanhib'apito wasu'u wē na te āma 're īpo're pu'u za'ra mono zéb zarina te te 're īsazei pese za'ra mono norī āma. īra norī 're īhāimana wē za'ra mono wasu'u te 're wapari mono wamhā, īma 're rowē uptabi mono di. Marī na uburé rowasu'u hā te 're wapari wē mono nherē, te te siwi āma wabzu ō di, īra norī wasu'u te 're īwapari zei mono zém na hā.

Da'izuhu wasu'u wē wasu'u

⁵ īsiwadi, īma asawi pe hā, asimi'ē na te īsazei'wa norī āma 're aiwārī u'āsi mo, darob amoi hawi atēme 're īsihu mono norī āma. Ta norī hā aimā sa'rese za'ra ō nherē, te ai'umnhasi na tāma 're aihāimana za'ra mo.

⁶ Ta norī hā ma tō asimizawi pese zém na we te te 're aiwasu'u za'ra, āme īsazei'wa norī 're īsi'rā'ōtō mono norī nho'a. īsazei'wa norī hā darob amoi hawi atēme 're īsihu mono norī hā, aihawi nimomo 're nomro mono ō ré, marī na āma 're aiwārī za'ra mono wamhā, wē di, ubana 're nomro tō mono da. Wē uptabi di. 'Re īhāimana u'āsi mono te te aimā 're ī'awē mono zéb zarina si te za āma 're aiwārī za'ra mo.

⁷ Ta norī hā Wanhib'apito ma, te te 're romhuri za'ra mono da, ma tō si'uuhā na asatōrī za'ra, tirom hawi, daro mono bā te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Duré ūsazei'ō'wa norī hā marī na āma 're siwārī za'ra mono da, sina sō 're simnhasi za'ra mono õ di, ūsadeawa wasu'u'wa norī hā. Mare di.

⁸ Taha wa, wa norī si wa za āma 're wasina u'āsi. Zezusihī wasu'uwe hā ta norī hāiba u'ābā, wa te āma 're ropéi mono da, wa za āma 're wasina u'āsi, tō sena.

Di'oterepesihi wasu'u, Demetirizuhu wasu'u me

⁹ Āne wa za duré āma aima waihu'u. ūnhimi'ui'érē hā tamomo wa tō āma tisō ūsryre hā, ūsazei'wa norī hā asiré 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma. Tane nherē, te ni'wa hā tame 're sāmra, ūwē'ō'wa hā, Di'oterepesi na ūsisi hā. Ta hā uburé asiré ūsazei'wa norī ma, si'apito da si te te sina 're rob'ruiwapari u'āsi mono wa, ūnhimiroti hā te te 're wapari mono õ di, ūsipai u da'madā'ā'wa na 're ūhāimana mono 'ru te.

¹⁰ Taha wa, atēme āma ūwisi wapsi, wa za ūsimiromhuri wasétē na asiré ūsazei'wa norī hā āma po're pu'u za'ra, ūsō'a. Ta hā te sadawa nhipe se na taré te te dama 're wabāsi wasétē u'āsi. Tane nherē, taha si õ di, tiwasédé te te 're ūmanharī mono zé hā. ūsazei'wa norī hā darob amoi hawi ūtēme 're sihutu mono wamhā, ūsōrōwa u ūtēme 're ūsisisi mono da hā, te te 're dawaibui mono õ di. ūne haré te te tāma 're arob'ru. Duré tame ūsazei'wa norī hā 're ūsi'ubumroi mono norī wi, te duré te te 're awē'ō, ūsiré ūsazei'wa norī hā darob amoi hawi ūtēme 're sihutu mono wa, sō 're hāsi tō mono da, ūsōrōwa u ūtēme 're sisisi tō mono da. Tane nherē, ūsazei'wa norī hā te te 're wapari za'ra mono āna, ūsiré ūsazei'wa norī hā tinhorōwa u te te 're 'mazasi za'ra mono wa, te duré õ hā da'mazasi'wa norī ma, te te tāma 're arob'ru, ūsiré ūsazei'wa norī wi 're wairébē mono da, siré 're hāimana tō za'ra mono da oto, rowahutuzéb 'remhā.

¹¹ ūsiwadi, ūma asawi pe hā, dapo're āna dawasédé da te 're ūmanharī za'ra mono ne, 're aihāimana mono õ di za, õ aibā hā 're ūmorī wasétē ne hā. Marī ūwē zō si te za asima 're ūrob'madā'ā u'āsi mo, 're ūdahāimana wē za'ra mono norī ne. Ni'wam norī hā marī ūwē si te te sima 're 'madā'ā za'ra mono wamhā, ta norī si te 'Re ūhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe 're hāimana za'ra. Duré ni'wam norī hā tinhāimana wasétē si te te sima 're wē uptabi za'ra mono wamhā, ta norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono hāimana zé hā 'rāwi te te 're waihu'u za'ra mono õ di.

¹² Aibā hā te aihīni ūsazei'wa norī hā te te siwi 're wasu'u wē za'ra, Demetirizuhu na, ūsisi hā. Duré 'Re ūhāimana u'āsi mono te te tāma 're ūwē mono zéb zarina si, sena na 're ūhāimana mono na ma tō ūwaihu, 're ūhāimana wē mono zém na hā, ta hā. ūzama wa duré te āma 're wasu'u u'āsi, wē na dama 're

īhāimana mono na hā. A hā ma tō, tō sena īnhimiroti na hā īwaihu.

Zuwā te te īrob'ui'érē 'rāsatu zéb āma, īsazei'wa norī te te īazawizé

¹³ Zahadu marī hā ahā uptabi di, te aimā āma īwaihu'uzéb da hā. Tane nherē, te īsimā wē õ di, ībaihā na te aimā āma īrob'ui'érē da hā, āhāna hā.

¹⁴ 'Rāwi īwasisōpētē su'u da si, wa īsimā te rosa'rata u'āsi. Tawapsi wa za 'rāwi wasisadawa 'madâ'ā ni.

¹⁵ Wa duré ai'āma 're īmreme u'āsi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, rowē u'āsi 're aihāimana mono zé hā te te aimā 're pisutu u'āsi mono da. Āhāna wasiwadi norī zama te āma asawi za'ra, āme īsiré 're īhāimana za'ra mono norī hā. Ma'āpē, wasiwadi norī hā ai'rata 're īhāimana za'ra mono norī hā īhāiba mono bâ īma sawi za'ra na.

Zudasi

Ĩsazei'wa norĩ ma, Zudasi te te ĩrob'ui'érézé

Ĩbaihâ wasu'uzé

Ã ĩbaihâ na rob'ui'éré hã Zudasi hã ma tô ãma rob'ui'éré. Até tô õ hã Zezusihi no, Marcusi te te ĩwasu'u hã Marcusi 6.3 ãma hã. Zezusihi zazei'wa norĩ ma, ma tô ã hã tinhimi'ui'éré hã time, roti senai'õ na rowasu'u'wa norĩ da, hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono da.

Zudasi hã ma tô sima wẽ, tinhimi'ui'éré na ĩsazei'wa norĩ hã te te 're pawaptob za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na hâimana nhiptete sina 're nomro mono da. Ma tô duré tâma roti za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te dawi 're ĩ'udâ za'ra mono norĩ hã te te 're wapari za'ra mono tõ da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te 're ĩhâ za'ra mono norĩ hã.

¹ Wa hã Zudasi, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, duré Ti'aduhu no, wa aima ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩib'a'uwẽ oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, tâma asawi pese za'ra wa'aba di, Wamama ma hã. Duré Zezu Cristu hã te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'aba mono di oto.

² Wa hã wa ai'âma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'âma 're ĩpë'ëzé mono zé hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, sa'ëtë na, duré rowẽ hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da. Wa te te tiwi 're rowaptérë u'âsi duré, ĩsimizawizé hã ai'âma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti upana, ĩsazei'wa norĩ ma, rowasu'u nhipesewa norĩ wasu'u

2 Pedru 2.1-22

³ ĩsisänawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, wa tô aré ĩsima rosa'rata, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwa'anho'reptui mono zém na te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Tane nherë, marí ĩwasétére hã ai'âma 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, wa tô ĩnhimirosa'rata na ĩsima ãma sapri, taha na si te ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, wa oto 're wahâimana za'ra. Ta hã ma tô misi haré te te wama 're anhomri, Cristuhu wasu'u'uwẽ na roti hã ãma 're ĩwanomro mono zéb da hã. Taha wa, wa oto aima ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa, taha na si dama 're asiwasu'u nhiptete za'ra wa'aba mono da.

⁴ E marí wa. Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti wẽ'õ'wa norĩ hã te aiwazari 're hâimana za'ra

wa'wa. Sō'awi te te 're rowahutu za'ra mono nherē, te ta norī hā roti na te te aiwi āma 're upa za'ra wa'wa. Taha wa, ūsimiroti za'ra hā tō sena newa, te asiré ūsazei'wa norī hā 're ūwapari za'ra wa'aba mo. Duré ō norī hā aibā ūwasétē norī hā 'Re ūhaimana u'āsi mono hā te te siwi 're wazé mono ō di. Duré Wanhib'apito Zezu Cristu hā misi uptabi 're ūhaimana mono hā ma tō te te siwi 're wē'ō za'ra. 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiroti hā te te duré 're 'madā'ā pese za'ra mono ō di. Aimawi na si te te dama 're rowasu'u za'ra. Āne ūsimiroti za'ra hā: "Re ūhaimana u'āsi mono hā te te 're da'azawi pese uptabi mono wa, te dawasédé hā te te dama 're apari. Taha wa, da te 're saze za'ra mono nherē, tane nherē, te za da te dasima 're ūwē za'ra mono zéb uwaibaba, 're danomro wasétē, 'Re ūhaimana u'āsi mono nhimiházém na dasina 're dapahi za'ra mono āna." Āne ūsimiroti wasétē za'ra hā, dama. Duréihā 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ma tō ta norī āma waihu'u siro ūbaihā na hā, 're ūnomro wasétē mono norī āma, te te 're ūwē'ō pese za'ra mono zém na, za te te 're ūhā za'ra mono zém na hā.

⁵ Wa za oto āma aipo're pu'u za'ra wa'wa, waihu'u pese za'ra wa'aba nherē. Duréihā Wanhib'apito hā ma tō Izarazéhē nhihudu norī sō'reptu za'ra. Ezitu hawi ma tō sani za'ra. Tawamhā te te sō'reptu za'ra nherē, ni'wam norī hā te te sina 're ūumnhasi za'ra mono ō norī hā ma tō uprosi.

⁶ Tane duré, hāiwa āma 'Re ūhaimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā, ūsipizari za'ra norī āma, wa za duré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Ta norī hā ma tō 'Re ūhaimana u'āsi mono hā pisutu za'ra aré, ūsadawa para te te tāma 're romhuri za'ra mono da, pire na. Tane nherē, ma tō hāiwa āma romhuri na te te tiwi āma 're upa za'ra. Tiwasétē na 're ūnomro mono zéb zō si, ma tō rēme za'ra oto, 're ūhaimana za'ra mono zé hā. Taha wa, ma tō oto 'Re ūhaimana u'āsi mono hā satōri za'ra, robra si 're ūsa'wari mono u, tame pawasisi ré 're simasab u'āsi mono da. 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ropsi'utōrizéb u za te te da'āma ūrowairébézéb u, te za tame 're hāimana u'āsi za'ra. Tawapsi te za oto wē'ō pese za'ra.

⁷ Ma'ápé duré, āma asipo're pu'u za'ra wa'aba, duréihā Sodoma na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're ūdahaimana wasétē za'ra mono norī āma, duré Domora na 'ri nho'ōmo nhisi āma 're ūdahaimana wasétē za'ra mono norī āma, duré ūrata 'ri wa'ōtō mono bâ 're ūdahaimana wasétē za'ra mono norī āma hā. Tame ma tō uburé dahaimana wasétē uptabi na 're dahaimana za'ra, dasiwazari. Dahāiba na ma tō dasina 're danhipsaihuri za'ra. Duré aibā nherē, ma tō aibā si'uiwa na dasina 're dawasétē za'ra. Hāiwa āma aré te te 're ūromhuri za'ra mono norī hā, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā te te 're ūwapari za'ra mono ō ne, da te 're wapari za'ra mono ō di. Taha wa, ma tō unhama ro'o na dama rob'manharī za'ra, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā, da te 're robzépata u'āsi za'ra mono

da, unhamā ro'o u'âsi ãma. Taha na te za ãma 're dasipo're pu'u u'âsi za'ra, ta norñ zarina oto ãma 're danomro waséte tõ mono da.

⁸⁻⁹ Duréihã 're ïdawasétē za'ra mono ne, te ãhãna hã aibâ norñ hã 're hâimana waséte za'ra, roti tõ senai'õ na te te aima 're ïroti za'ra wa'aba mono norñ hã. Ta norñ hã sõtõ 'rowim ne sõtõ 'rowib õ nherë, mari ïwasétêre hã te te 're ïmadâ'â za'ra mono zéb zarina, te tihâiba na 're siwasétê za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã ma tõ duré te te siwi 're wẽ'õ za'ra. Hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norñ ãma, te duré te te 're waséte za'ra, ta norñ hã. Tanei õ di, Midé hã hâiwa ãma romhuri'wa norñ ma ïpire za'ra hã. Ta hã duréihã ma tõ Mozésihi hâiba hã sawi Wa'uburé wi, te te âri tõ da. Tawamhã, Midé hã aré sada sahi nherë, ïwasédé hã te te ãma hiri õ di, te te ãma ïwasétê na hã. Åne si ma tõ tâma waihu'u, Wa'uburé ma: "Wanhib'apito si te za sa'ëtë aima tinhä." Õ hã Wa'uburé hã aré dama pire na hâiwa ãma romhuri'wa na 're hâimana mono wa, te te ãma waséte õ di, Midé hã. Tane nherë, te ta norñ hã hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norñ ãma, te te 're waséte za'ra, aibâ ïwasétê norñ hã.

¹⁰ Tane nherë, te aibâ ïwasétê norñ hã rosa'rada hã uburé tâma ïwaihu'u za'ra õ ma, nharñ waséte za'ra. Robzari norñ hã rosa'rata ãna siwa'ru 're ïhâimana za'ra mono ne, te ta norñ hã 're hâimana za'ra, simirosa'rata 'wa'rutu na. Taha zarina te za ai'utõ.

¹¹ Ta norñ ma, tâma ropipa uptabi za'ra di za, duréihã Ca'í, 're ïhâimana waséte mono zém ne, 're hâimana za'ra mono wa. Duré Bara'ã hã rob'uprarezéb zô 're ïmorñ waséte ne, te te 're rob'ruiwapari za'ra mono wa, tâma 're ropipa uptabi za'ra mono di za. Duréihã Cora hã ma tõ ti'madâ'â'wa hã wẽ'õ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutu nherë. Tane te duré aibâ ïwasétê norñ hã ïsazei'wa norñ 'madâ'â'wa norñ nhimiroti hã te te 're wẽ'õ pese za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutu nherë. Taha wa, Cora ïsi'utõrñ ne te za duré ai'utõ, aibâ ïwasétê norñ hã.

¹² A norñ wa'wa hã te asiré ïsazei'wa norñ me 're asisawi za'ra wa'aba mono sina, asa hã asima 're ï'manharñ za'ra wa'aba mo, simisutu. Tane nherë, te ïwasétê norñ hã atëme 're sihutu 'wa, asa hã asima 're 'manharñ za'ra wa'aba mono ré. Siséb õ zarina te ta norñ hã te te aiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'wa, siwa'ru. A norñ wa'wa hã zazahâ ïhâirã ne te 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo, ïwẽ na si. Tane nherë, ta norñ hã zazahâ ïhâirã, da te 're ïhâuptob za'ra mono ne, te 're hâimana waséte za'ra, sima si te te 're rosa'rata waséte za'ra mono wa. Ta norñ hã hâiwa nhirõno hã, tâ ïhawi 're ta'a za'ra mono ãna, rowa'u te te 're ïmapraba za'ra mono ne, mari ïwẽ hã te te 're 'manharñ za'ra mono õ di. Duré rob'rã, 're ï'rã prédu mono zéb u, wede hã 'râi ãna 're ïsimasa mono ne, duré da te oto 're sariza'o'o za'ra mono wa, 're ïré pese za'ra

mono ne, marī īwē hā te te 're 'manharī za'ra mono õ di, ta norī hā.

¹³ Â sisasi hā 're ūsibzaihā za'ra mono ne, te ta norī hā tāma 're rowē za'ra mono da newa, hāwi si 're nomro, 're wa'utu za'ra mono āna. Duré â nhibzaihā zaipro īwasédé, supara 'ré u te te 're ūsāmra mono ne, te marī īwasétē si te te 're 'manharī za'ra, ta norī hā. Wasi hā siwa'ru 're ūnomro mono ne, te duré ta norī hā siwa'ru 're hāimana za'ra, te te 're rob uptabi za'ra mono āna. Ta norī āma ma tō 'Re ūhāimana u'āsi mono hā sima āma roti sirōmo za'ra, za te te ūhā za'ra zém na hā. Robra si 're ūsa'vari mono zéb u te za satōrī za'ra, robra u'āsi u, ūwa 're hāimana u'āsi za'ra mono da, tame.

¹⁴ Duréihā Enoti hā te 're hāimana, Adāhā 'ra nñihudu hā. Ta hā ma tō romhā ré da'āma waihu'u siro, 're ūdahāimana wasétē za'ra mono norī āma hā. Āne ma tō da'āma waihu'u siro:

"Ma'āpē waihu'u za'ra wa'aba. Wanhib'apito te za wei mo.

Tāma ūromhuri'wa norī hā ahā uptabi na te za we ūsiré ai'aba'rē.

¹⁵ Tawamhā te za oto da'awaihu'u, 're ūdahāimana wasétē za'ra mono na, duré 're ūdahāimana wē za'ra mono na zama. Taha zarina te za oto da'āma arowairébé. Tamep si te za oto 're ūhāimana wasétē za'ra mono norī hā awē'ō pese. Uburé marī ūwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono wa, te za awē'ō pese, duré mreme wasétē na 'Re ūhāimana u'āsi mono āma te te 're wasétē za'ra mono wa."

Āne ma tō Enoti hā romhā ré da'āma waihu'u siro, tame aiwazari wa'aba aibā norī hā 're ūhāimana wasétē za'ra mono norī āma zama.

¹⁶ Ta norī hā te 're siwapsari u'āsi za'ra, soto wasétē na. Si'upana si te duré ta norī hā dawasédé hā te te da'āma 're sa'ra, 're danomro wē mono nherē. Si'uihā na marī hā te te sima 're ūwē za'ra mono zéb uwaibaba si, te te 're 'manharī za'ra, ūwasétēre hā. 'Rāwi te ta norī hā sina 're wata u'āsi za'ra, tiwē na. Te duré taré dawē te te da'āma 're sa'ra za'ra, ūwa'rami marī ūwē hā da te tāma 're sōmri za'ra mono da.

Zudasi hā, ūsazei'wa norī hā siptete sina āma 're nomro mono da, te te tāma ūroti za'ra zé wasu'u

¹⁷ ūsisānawā norī, ta norī nhimiroti wasu'u wasédé hā 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za. Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī nhimirowasu'u na si te za 're asipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo.

¹⁸ Āne ma tō ta norī hā wama waihu'u sirōmo za'ra; "Nimahā na ūropsi'utōrīzéb u hā aibā norī hā te za dawazari 're hāimana za'ra, ūwasétē norī hā. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te siwi 're wazé mono õ di za. Te za duré ai'āma 're wa'ē za'ra wa'wa. Si'uihā na marī hā te te sima 're ūwē za'ra mono zéb uwaibaba si, te za te te 're 'manharī za'ra, ūwasétēre

hā." Āne ma tō wama waihu'u sirōmo za'ra, Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī hā.

¹⁹ Aibā ūwasétē norī hā te ūsazei'wa norī wi tinhimirowasu'u wasétē na te te 're ro'wa'rutu za'ra, ūsazei'wa norī hā siré 're si'rā'ōtō u'āsi mono nherē, siwi 're siwanhizari za'ra mono da, ta hawi. 'Re ūhāimana wasétē za'ra mono norī nhimirosa'rata zarina si te ta norī hā te te 're rosa'rata za'ra. 'Re ūhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ta norī pē'ē 're, 're hāimana za'ra mono ò di.

²⁰ ūsisānawā norī, tane nherē, te za āma 're asipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito wasu'uwe na 're ūsaze za'ra wa'aba mono zém na, aihāimana prédub sina asima 're sa'ētē u'āsi za'ra wa'aba mono da. Duré 'Re ūhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhā, ūpē'ēzani te te aima 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na si, te za tāma 're aimreme zusi aba mo.

²¹ 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina si, te za 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mo, ūsimizawi pese zém hawi asina tiwi 're aipahā za'ra wa'aba mono tō da. Duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimizawi pese na dama 're ūsōpru mono zéb zō, te za asina 're asimipari u'āsi za'ra wa'aba mo, 'Re ūhāimana u'āsi mono 'rata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono zéb da hā, te te aima ūsōmri za'ra wa'aba zō.

²² Āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā Wanhib'apito zadawa wasu'uwe hā te te 're saze za'ra mono nherē, āma 're ūsiwawā za'ra mono norī āma, te za āma 're aipē'ēzé za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito wasu'uwe na apā 're pē'ē nhimi'wara mono da.

²³ Duré, unhama u aré 're darere'e mono wa, da te 're ūdanho'reptu za'ra mono ne, te za ni'wam norī hā 're ūpawaptob za'ra wa'aba mo, Zezusi te te 're saze za'ra mono da, ropipa u 're sisisi tō mono da. Duré ni'wam norī hā, wasétē uptabi na 're ūhāimana za'ra mono norī hā ta norī āma zama te za duré 're aipē'ēzé za'ra wa'aba mo. Āma 're aipē'ēzé za'ra wa'aba mono nherē, te za ta norī wi 're asi'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo, tihāimana wasétē zéb u te te 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da, sitēme. Da'uzā hā hāi wē nherē, da te dasiwi 're hā uptob za'ra mono wa, da te 're ūwē'ō pese za'ra mono ne, tihāimana wasétē zém na 're ūsi'uptob za'ra mono zép si te za asiwi 're ūwē'ō pese za'ra wa'aba mo.

Zudasi hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono āma ūwatazé wasu'u

²⁴⁻²⁵ 'Re ūhāimana u'āsi mono āma si 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za. Taha si uburé Danhib'apito hā te 're hāimana, Wa'anho'reptui'wa hā. Wanhib'apito Zezu Cristu we te te wazada ūsōmrizém na ma tō te te 're wa'anho'reptu,

wazada ūdā'âzém na. Ta hā wē uptabi di. Wē uptabi wa, uburé wa te 're wazéb u'âsi za'ra wa'aba mono za. Waihu'u pese uptabi di duré. Danhipai u dama pire uptabi di, ōhō si. Āne 'Re ūháimana u'âsi mono hā, marī ūré 're ūháimana mono zé hā, duré āhāna hā. Ōne u'â te 're háimana u'âsi, tiwaihu'u pese uptabi na. Taha wa, āma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

Taha ma, uburé marī hā tāma waihu'u pese di, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hā, 're rēme za'ra wa'aba mono tō da, aiwasétē u 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da. Te za duré sitēme aiwaibui wa'wa, aiwasétē āna ūsō'a 're aiháimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré ato sina ūrata 're anomro u'âsi aba mono da, rowē āma. Tane tō.

Apocaripsi

Rob'rāsutuzéb āma za ūropsihâi'rē mono zém na, Zuwā te te āma ūrob'ui'érézé Ūbaihâ wasu'uzé

Ā ūbaihâ na rob'ui'éré'wa hā Zuwā na ūisisi hā, Zezusihi zadawa wasu'u'wa. Ta hā Zezusihi wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono 'ru te, si'hi wapsi, ma tō sērē ni, dazazéb 're, Patemosi na rob're za'iti nhisi āma. Tame sāmra ré, ma tō rob'ui'éré, ā ūbaihâ na hā.

Ā ūbaihâ hā Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusihi zazei'wa, siré 're ūsi'rā'ōtō za'ra mono norī ma, ma tō rob'ui'éré, 7 na tiza'rui mono bâ 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma hā. Tinhimi'ui'éré na ma tō tāma roti za'ra, siptete sina Zezusihi āma 're nomro u'āsi mono da, danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono nherē, te te 're rēme za'ra mono tō da.

Sōtō 'rowim ne, da te 're ūrosawērē za'ra mono ne, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te tāma 're ūwaihu'u mono na ma tō rob'ui'éré, Zuwā hā. Satanasihi nhiptetezé hā za ūsi'utōrīzém na ma tō rob'ui'éré, Zezusi za te te āma ūai'utézém na hā, rob'rāsutuzéb āma.

Āhāna hā Zuwā hā sōtō 'rowim ne, marī te te ūab'madâ'ā mono zém na rob'ui'éré hā wa te 're sōré za'ra mono wamhā, wama pire za'ra di, wa te ūwaihu'u za'ra da hā. E marī wa. Za 're ūromhāimana mono zém na, te te rowasu'u mono wa, wanhowa, duré zahadu te te wama romhâi'rē mono ū wa. Zuwā hā ma tō te te sima 're wa'awē, ūpire hā wazō 're wairébé mono wa, 're wapahi za'ra mono tō da. E marī wa. Zezu Cristu hā uburé dama pire uptabi wa, duré taha si dama pire na 're ūhāimana za'ra mono norī wada'uri'wa, 're hāimana mono wa.

¹⁻² Duréihā, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā ma tō Zezu Cristuhu ma awaihu'u siro, tō sena na za romhutu na 're ūromhāimana mono zém na, tinhib'a'uwē norī ma, te te duré waihu'u sirōmo za'ra da.

Taha wa, Zezusi hā ma tō hāiwa āma romhuri'wa hā we satō Zuwāhā u, marī te te tāma waihu'u da. Tawamhā ma tō ūtēme wi. Ūtēme wisi wamhā, Zezusihi ma, 'Re ūhāimana u'āsi mono hā sō'awi te te oto tāma ūromhâi'rēzém na ma tō Zuwāhā ma waihu'u. Sōtō 'rowim ne, ma tō marī hā sabu, da te 're ūrosawērē za'ra mono ne. Taha wa, tō sena na te za oto Zuwā hā āne aima āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, uburé marī hā te te ūmadâ'āzém na, tō sena 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiwaihu'uzém na hā, Zezusi hā sena na te te ūwaihu'uzém na hā.

³ Tawamhā ãhã wasu'u hã za 're ūromhâimana mono zém na ni'wa te te dama 're sôré mono wamhã, tâma 're rowë u'âsi mono di za. Duré, ãhã wasu'u hã ni'wa te te 're wapari pese mono wamhã, tâma 're rowë u'âsi mono di za. Æma ronomro õ ré, te za 're romhâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwaihu'uzém na hã. Taha wa, ni'wa hã hâimana nhimiza'rese sina, te te 're wapari pese mono wamhã, tâma 're rowë u'âsi mono di za.

Azi'a na ti'a nhisi ãma ïsazei'wa norï, Zuwâ te te ïsawi za'ra zé wasu'u

⁴ Wa hã, Zuwâ. ïnhimi'ui'éré na wa ãma asawi za'ra wa'wa, Azi'a na danhipti'a nho'omo nhisi ãma, Zezusihi zazei'wa, asiré 're asi'râ'õtõ u'âsi za'ra wa'aba mono norï hã, 7 na daza'rui mono bâ 're ai'râ'õtõ aba mono norï hã.

Wa hã wa ai'âma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ïsimizawizé hã ai'âma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowë u'âsi, ãma 're anomro aba mono da. Ta hã duréihã marï õ uptabi ré, ma tô 're hâimana u'âsi. Õne u'âsi te za duré 're hâimana. Hâiwa ãma te 're sâmra u'âsi, danhib'apito simasisizém na. Duré ïpë'ëzani zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'âma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã te 'Re ïhâimana u'âsi mono simasisizé uiwada 're hâimana u'âsi. Ta hã ïpë'ëzani hã 7 na ïsimiromhuri hã.

⁵ Zezu Cristuhu zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'âma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã dama ïumnha, te simi'ë na 're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'uwë 'wa da hã. Ta hã ma tô dawana tihâiwa'utu 'rata, ïhâiba si'utõri waihu'u õ na. Uburé ti'ai ãma danhib'apito norï nhipai u, Zezusi hã. Misi, Danhib'apito uptabi, te 're hâimana.

Ta hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô wazada dârâ. Wazada dâ'â wamhã, ïwapru ma tiwi puru. Tawamhã wawasétê na 're wanomro mono ré, ma tô tiwapru na tidâ'âzém na te te 're wa'a'upsõ, wawasétê ãna ãma 're wanomro mono da oto.

⁶ Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ïmama ma, wa te da'âma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, sasedoti norï ne, ïsib'apito ma hã. Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ïsadawa para, wapire na 're wahâimana za'ra mono da. Ta hã Zezusi hã wẽ uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

⁷ Ma'âpé, asawi waihu'u pese za'ra wa'aba. Zezusi hã te za wei mo, hâiwa'a na. Wei morï wamhã, uburé te za dasiwi 'madâ'â za'ra ni. ï'a're wi, siwi ïwa're'wa norï hã te za duré 'madâ'â za'ra, siwi ïwîri'wa norï hã. Tawamhã da'upsâtä mono bâ te za sô aiwa'õ za'ra ni, daro mono bâ. Tô sena te za ãne hã tiromhâiba.

⁸ 'Re īhāimana u'āsi mono, dama īsiwaihu'uzé hā, āne: "Wa hā īmorī'rata na, wa tō 're īhāimana u'āsi. Ōne u'ā, wa za duré 're īhāimana u'āsi. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, īsarina īsi'utōrī õ di za." Āne uburé Danhib'apito uptabi hā īsiwasu'uzé hā.

Zuwā hā Zezusi te te īsabuzé wasu'u, sōtō 'rowim ne

⁹ Wa hā Zuwā, asisānawāi wa'wa. A norī wa'wa hā Zezusihi āma si 're anomro aba mono wa, danhimirob'manhari, 're īsépata za'ra wa'aba mono ne, wa duré te 're robzépata, asine za'ra wa'aba, Zezusihi āma si 're īmorī wa. Zezusihi āma si wasiré 're wanomro mono wa, wa duré 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe 're wahāimana za'ra. Ta hā te za duré te te 're wa'apawaptob u'āsi, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, wawasétē u tiwi 're wasipizari za'ra mono tō da, wanhiptete u'āsi āma 're wanomro mono da.

Wa hā wa tō te dama 're sadawa wasu'u, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Tō sena na Zezusihi zazei'wa na wa tō duré dama 're īsiwasu'u u'āsi. Taha wa, ma tō dasiwi ī'āri ni. Ma tō dasiwi īzatōrī ni, Patemosi na rob're za'iti nhisi u.

¹⁰ Tawamhā tame īnhamra ré, Wanhib'apito nhibâtā na 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ezani hā ma tō ī'uihā pi'ra. Te te ī'uihā pi'rai wa, wa tō aimawi īhāiba, īhāiba waihu'u õ na. Tawamhā īhāiba waihu'u õ na īhāimana ré, wa tō ni'wai mreme hā wapa, ībabarāi hawi. Mreme 'rāihā na te īma tinhā, īsimnihîhrâzé hârâ 'rāihâ na ne hā.

¹¹ Āne te īma tinhā:

— Āhāna marī hā te za īab'madâ'â mo. Tawamhā uburé īab'madâ'â mono hā te za ībaihâ na āma īrob'ui'ē. Āma rob'ui'éré parimhā, Zezusihi zazei'wa norī, 'ri nho'ōmo mono bâ siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma, te za ībaihâ hā īsōmri za'ra. 'Ri nho'ōmo nhisi mono hā, āne: Épézu, duré Esimina, duré Pedamo, duré Ti'atira, duré Sadesi, duré Piradépiza, duré Radiseza. Ā norī ma, te za asimi'ui'éré hā īsōmri za'ra, īsazei'wa norī ma, 7 na 'ri nho'ōmo āma 're īsi'rā'ōtō mono norī ma hā. — Āne ma tō īma waihu'u.

¹² Tawamhā wa tō īsibabarāi u 'rāihapi'ra, īma īnharī'wa zô. Sô īsipi'rai wamhā, rob'uiwēzé sima'warazé hā 7 na īhāiba za'ra hā duré īsisiwimhā īro'o ré hā wa tō 'madâ'â za'ra. Rob'uiwēzé sima'warazé mono hā, ētē'ubuzi pré oru 'manharī. Te rob'madâ'â nherē, īnhotō 'rowi te īrosawērē ne, wa rob'madâ.

¹³ Tawamhā rob'uiwēzé wa'wa, te ni'wa hā za, aibâ ne hā. ī'uzā hâpa, īpara u te tiwi hâihaipra. Duré sō'utu wasisi ré, te za. īsō'utu wasisizé hā, oru 'manharī.

¹⁴ Duré ūséré hā, rā uptabi di. Pone'ērebâ zéré ne hā, rā uptabi di, ūséré hā. Duré, īto hā, unhamā ro'o si'ubuzi ne te 're si'ubuzi zahuré.

¹⁵ Duré īpara hā ūsi'uwa wi po ne, te 're si'ubuzi zahuré. Duré ūmreme hā, ā'a'a 'rāihâ ruru'u ne.

¹⁶ Wasi hā 7 na te tété za'ra, tinhib'rata nhimire niwī. Duré ūsadai're hawimhā, sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa te da'o, ī'wa pe hā. Duré ū'bu hā te rowa'a za'ētē. Abzuma bâdâ te te 're ūrowa'a mono ne, te rowa'a za'ētē.

¹⁷ Tawamhā ū hā te 'madâ'â wamhā, wa tō īpapara aime sa'ētē, īdâ'â ne, īpahi te. Tane nherē, ma tinhib'rata nhimire niwī ū'upi, īpahi tō da. Āne te ūma tinhina:

— ūma aipahi tō. Wa hā ūsāna'rata hawimhā marī ū ré hā, wa tō 're ūhaimana. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, ūsarina ū'si'utōrī ū di za, wa hā. Ōne u'āsi, wa za 're ūhaimana.

¹⁸ Wa tō dârâ aré. īdâ'â nherē, wa oto 're ūhaimana u'āsi. īdâ'â waihu'u ū di za oto. Ma'apé, āne hā waihu'u pese. Te ūsimā ūpisutuzéb zarina, wa te te 're da'anho'reptu, adâ 're ūhaimana za'ra mono zém hawi, 'Re ūhaimana u'āsi mono 'rata, 're dahaimana u'āsi za'ra mono da.

¹⁹ Taha wa, uburé marī hā ū'ab'madâ hā te za ū'a'ui'ē, ūhāna ūpusi mono hā, duré nimahā na ūpusi mono da hā.

²⁰ ūhāna wa za duré aimā waihu'u. Wasi hā ūnhib'rata nhimire niwī te ūtété za'ra hā ū'madâ hā, te āma ūsimiré'ezé hā waihu'u ū di, a hā. Duré rob'uiwē uparizé hā ū'madâ'â za'ra hā te āma ūsimiré'ezé hā, waihu'u ū di duré. Taha wa, wa za oto aimā waihu'u, te āma ūsimiré'ē zahuré zé hā, waihu'u da. Wasi hā 7 na ūhâiba za'ra hā, ūnhib'rata nhimire niwī te ūtété za'ra hā, ūsazei'wa 'madâ'â'wa norī, te wasu'u. Duré rob'uiwēzé sima'warazé hā, duré ūsimiré'ē ūro'o ré hā 7 na ūhâiba za'ra hā, ūsazei'wa norī te wasu'u, 'ri nho'ōmo mono bâ siré 're ūsi'rā'ōtō mono norī hā. Āne te āma ūsimiré'ē zahuré zé hā. — Āne ma tō ūma waihu'u, ūtême ūwi hā.

2

Épézu āma ūsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ūtême ūwi hā ma tō duré ūma roti, āne:

— Zuwā, te za oto ūrob'ui'ē, Épézu na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūzazei'wa norī 'madâ'â'wai ma. Te aimā ūwaihu'uzém na te za tâma ūrob'ui'ē, āne:

"Wa hā wa ūsi'uihâ na aimā roti za'ra wa'wa, wasi hā 7 na ūhâiba za'ra hā ūnhib'rata nhimire niwī te ūtété za'ra hā, duré 7 na rob'uiwēzé sima'warazé wa'wa 're ūmorī hā, oru 'manharī wa'wamhā."

² Épézu āma ūzazei'wa norī, uburé 're aihaimana za'ra wa'aba mono zé hā ūma waihu'u pese di. Asimi'ē na te ūma 're ūromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aimā 're

rob'manharī za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di, apâ. 'Re ūdanomro wasétē mono norī nhimiroti hā te 're ūwē'ō pese za'ra wa'aba mo. Ni'wa hā Zezusih zadawa wasu'u'wa na aima siwasu'u za'ra wa'aba wamhā, awa'awi 're saze za'ra wa'aba mono õ di. ūsimiroti hā te a'â 're ūwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhā ūwuaibaba'ō na te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, awa'awi te asina 're ūwaihu'u za'ra wa'aba mo, ūsadawa nhipe se na. Taha wa, te ã norī hā 're ūwē'ō za'ra wa'aba mo.

³ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, 're ūrēme za'ra wa'aba mono õ di. ūwi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di. ūama si te 're aihâimana nhiptete za'ra wa'aba mo.

"Āne wa tō te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zém na hā.

⁴ Tane nherē, marī hā te ūwi ro'wa're, te ai'āma ūwaihu'u za'ra wa'wa hā. Duréihā ūzazei 'rata za'ra wa'aba hawimhā, aré aima ūzawi pese za'ra wa'aba di. Aré aima dazawi pese za'ra wa'aba di duré. Tane nherē, oto aima dazawi prā za'ra wa'aba di, ūzama.

⁵ Ma'āpé, ūama asipo're pu'u za'ra wa'aba. 'Re ūzawi pese za'ra wa'aba mono zém hawi ma tō asina ūrosapari za'ra wa'wa. Taha wa, aiwasété wi, te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo, apâ. 'Re ūzazei 'rata za'ra wa'aba mono hawi, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono ne, te za oto apâ 're aihâimana wē za'ra wa'aba mo. Āne õ wamhā, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhā, wa za atême ūmorī za'ra wa'wa, rob'uiwēzé sima'warazé hā ate wa'wa hā te aiwi âri za'ra wa'aba da. Te aiwi âri za'ra wa'aba wamhā, robaba di za oto, ate za'ra wa'wa hā. Āne, wa aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa.

⁶ Duré, misi asimirosa'rata za'ra wa'wa hā, ūma ūwē hā. Nicora'ihi nhimiroti wasédé hā te te 're ūwapari za'ra mono norī hā te 're hâimana wasétē za'ra. 'Re ūhâimana wasétē za'ra mono zé hā ūma wē õ di, wa hā. Ta hā ūsine 're wē'ō pese za'ra wa'aba mono wa, taha wa, ai'āma ūma 're rowē za'ra wa'aba mono di.

⁷ "A norī wa'wa hā asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, ūmama pē'ēzani hā ūzazei'wa norī ma, te te ūrotizém na hā. Āne ūsimiroti hā: Ni'wam norī hā tidâ'ázéb u ūwi sipizari āna Satanasihi āma te te ūai'uté za'ra norī hā ta norī ma si, wa za tâma pisutu za'ra, rob'rāi u'â hā te te 're huri u'âsi mono da. Taha wede hā 'Re ūhâimana u'âsi mono 're ūsāmra u'âsi mono zéb āma te 're sa, rowē uptabi āma hā, ūrā hā da te 're huri mono wa, dadâ'â āna 're ūdanomro u'âsi mono zé hā. Āne ūmama pē'ēzani te te ūrotizé

hā." — Āne ma tō Zezusi hā ūma waihu'u, Épézu āma ūsazei'wa norī, siré 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

Esimina āma ūsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

⁸ Tawamhā Zezusi hā ūtēme ūwi hā ma tō duré ūma roti, āne:

— Zuwā', te za oto ūrob'ui'é, Esimina na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūzazei'wa norī 'madâ'ā'wai ma. Te aima ūwaihu'uzém na te za tāma ūrob'ui'é, āne:

"Wa hā wa aima roti za'ra wa'wa, duréihā marī ū ré 're ūhāimana mono. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, ūsarina ūsi'utōrī ū di za, wa hā. Wa za 're ūhāimana u'āsi. Wa tō dārā aré. Ūdā'ā nherē, wa tō apā hāiwa'udu, 're ūhāimana u'āsi mono da oto.

⁹ ūma waihu'u pese di, da te aima 're ūrob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono zém hawi, 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono zé hā. Duré, ūma waihu'u pese di, asibrob'ō na 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono zé hā. Tane nherē, te asibrob ahā ne, rowē na 're aihāimana za'ra wa'aba mo, ūhimipawaptobzém na si 're aihāimana za'ra wa'aba mono wa. Duré ni'wam norī hā te te dama 're aiwasu'u wasétē za'ra wa'wa. Te te dama 're aiwasu'u wasétē za'ra wa'aba mono zé hā ūma waihu'u pese di. Ta norī hā zudezu na 're poto za'ra mono zahā, te Satanasihi nhimiroti zarina si, siwa'ru 're hāimana za'ra.

¹⁰ Za 're ūrobzépata za'ra wa'aba mono zém na hā asina 're aipahi za'ra wa'aba mono ū di za. ūwapari pese za'ra wa'aba. Wa'uburé hā nimahā na te za dama ai'mai'ru za'ra wa'wa, da te ai'maiwaibui wa'aba da, dazazéb 're, da te ai'manheme aba da, te te aipibu za'ra wa'aba da, tō sena ūzaze za'ra wa'aba zō. Tawamhā ¹⁰ na bādā hā te za ai'āma 'maiha'iutōrī za'ra wa'wa, dazazéb 're ai'masimasa wa'aba ré hā, 'mairobzépata za'ra wa'aba mono ré hā. Āne wamhā, ma'āpē ūmairēme aba tō. Tawamhā da te ai'manhimroi wa'aba zém na ai'masi'utōrī aba nherē, ūmairēme aba ū wamhā, dawi ūmai'udā wa'aba ū wamhā, wa za aima wa'ābā za'ra wa'wa. Rowē, wa za aima pisutu za'ra wa'wa, ūrata 're ai'ubumroi u'āsi aba mono da.

¹¹ "Asimipari pese aba wamhā, ma'āpē ūwapari pese za'ra wa'aba, ūmama pē'ezani hā ūzazei'wa norī ma, te te ūrotizé hā. Āne ūsimiroti hā: 'Ni'wam norī hā tidā'āzéb u ūwi sipizari āna Satanasihi āma te te ūai'uté za'ra norī hā ta norī hā 're ūdadā'ā zahu za'ra mono norī siré, te te 're robzépata za'ra mono ū di za, unhama ro'o u'āsi āma hā. Robze na te za 're hāimana u'āsi za'ra.' — Āne ūmama pē'ezani te te ūrotizé hā." — Āne ma tō Zezusi hā ūma waihu'u, Esimina āma ūsazei'wa norī, siré 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

Pedamo āma ūsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

¹² Tawamhā Zezusi hā ūtēme ūwi hā ma tō duré ūma roti, āne:

— Zuwā, te za oto ūrob'ui'ē, Pedamo na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūzazei'wa norī 'madā'ā'wai ma. Te aima ūwaihu'uzém na te za tāma ūrob'ui'ē, āne:

"Wa hā sib'ezé 'wa si'uiwa 'wa pa ré ūza hā, wa aima roti za'ra wa'wa, ūwa pese ré hā.

¹³ ūma waihu'u pese di, 're ai'ubumroi wa'aba mono zé hā. Tame te Satanasihī nhimiwada'uri na 're dahāimana za'ra. Tame ma tō Ātipasi hā dasiwi wīrī ni asō'a za'ra wa'aba, simi'ē na te te dama 're ūzadawa wasu'u mono hā. Tane nherē, asō'a za'ra wa'aba da te dasiwi wīrī nherē, tāma aipahi za'ra wa'aba õ di. ūrēme za'ra wa'aba õ di duré. Ōne haré te ūnhimiroti na sī 're aihāimana za'ra wa'aba mo.

¹⁴ Tane nherē, te duré marī hā ūwi ro'wa're, te ai'āma ūwaihu'u za'ra wa'wa hā. Ni'wam norī hā ma tō aibā nhimiroti na 're hāimana za'ra, Bara'ā na aibā nhisi hā. Ta hā ma tō duréihā Baratihi ma te te 're roti, Izarazéhē nnihudu norī ma, sadawa nhipepe na te te 're roti wasétē za'ra mono da, simiroti wē newa, ūsine 're hāimana wasétē za'ra mono da. 'Re ūhāimana u'āsi mono upana, romhāiba 'manharī āma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tāma 're ūsōmri za'ra mono hā, ma tō Barati hā te te 're a'ru, Izarazéhē nnihudu norī ma, te te 're huri mono da. Ma tō duré te te tāma 're roti pese za'ra, pi'ō, mro ré nherē, aibā aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da, duré aibā, mro ré nherē, pi'ō aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da.

¹⁵ Tane, te āhāna ni'wam norī hā Nicora'ihī nhimiroti wasétē na 're hāimana za'ra, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā.

¹⁶ Ma'āpé āhāna hā aihāimana wasédé hā sahāri za'ra wa'aba, aiwasétē wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, 'Re ūhāimana u'āsi mono u. Aihāimana wasédé hā sahāri za'ra wa'aba õ wamhā, wa za āma atēme ūmorī su'u za'ra wa'wa, 're aihāimana wasétē za'ra wa'aba mono norī hā ūzadai're hawi sib'ezé 'wa si'uiwa ūsa'o na te ai'wapé za'ra wa'aba da.

¹⁷ "Asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, ūmama pē'ēzani hā ūzazei'wa norī ma, te te ūrotizé hā. Āne ūsimiroti hā: Ni'wam norī hā tidā'āzéb u ūwi sipizari āna Satanasihī āma te te ūai'uté za'ra norī hā ta norī ma, wa za dasa ūse hā duréi te dama ūhāi're'ō hā te tāma 're anhomri, mana na dasa nhisi hā. Duré ūtē'a, wa za te tāma 're anhomri ūhāiba mono bā, ūsisi ūtēm na āma ūui'éré ré hā dama ūsa'rese'ō hā. Te te 're ūwaibui mono norī ma si waihu'u pese di, tinhisi ūtē hā. Āne ūmama pē'ēzani te te ūrotizé hā." — Āne ma tō Zezusi hā ūma waihu'u, Pedamo āma ūsazei'wa norī, siré 're ūsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

Ti'atira āma ūsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā ūtēme ūwi hā ma tō duré ūma roti, āne:

— Zuwā, te za oto ūrob'u'ē, Ti'atira na 'ri nho'ōmo nhisi āma ūzazei'wa norī 'madâ'ā'wai ma. Te aima ūwaihu'uzém na te za tāma ūrob'u'ē, āne:

"Wa hā 'Re ūhāimana u'āsi mono 'ra, wa aima roti za'ra wa'wa. ūto hā te unhamā ro'o si'ubuzi ne 're si'ubuzi zahuré. Duré ūpara hā te ūsi'uwazi waipo ne 're si'ubuzi zahuré.

¹⁹ Marī hā 're ūmanharī wē za'ra wa'aba mono zé hā ūma waihu'u pese di. Te 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré 're ūzawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré asina 're ūumnhasi za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharī wasétē u'āsi za'ra wa'aba mono nherē, te ūāma si 're anomro u'āsi aba mo. 'Re ūzaze na'rata za'ra wa'aba mono hawi, ūma 're ūromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te oto ūma 're ūromhuri pese za'ra wa'aba mo. Āne wa tō ūsi'āma aiwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁰ Tane nherē, marī hā misi te ūwi ro'wa'rē, te ai'āma ūwaihu'u za'ra wa'wa hā. Pi'ō ūwasédé hā te ai'rata 're hāimana za'ra wa'wa, Zézabé na ūisisi hā. Ta hā 'Re ūhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na te dama 're siwasu'u, taré. Āne dama 're siwasu'u mono nherē, te ūzazei'wa norī ma, simiroti wasétē na te te 're roti. Taha zarina, te ta norī hā pi'ō aimawi na mro ré nherē, āma dawi 're simisaihuri za'ra. Duré pi'ō, mro ré nherē, aibā aimawi na te āma dawi 're simisaihuri za'ra. Duré romhāiba 'manharī āma 'Re ūhāimana u'āsi mono upana 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tāma 're ūsōmri za'ra mono hā te duré te te 're huri. Ta hā, pi'ō hā e niha te simiroti wasétē nherē, ai'rata 're hāimana 'wa. E asiwi wē'ō za'ra wa'aba āna.

²¹ Ta hā pi'ō hā simiroti wasétē nherē, āma ūwa'a õ di aré, te ūazârizéb da hā. Tiwasétē wi sipi'ra da newa, wa tō aré te 're 'madâ'ā. Tane nherē, tiwasétē wi sipi'rai õ di, aibā aimawi na dawi 're ūhāimana mono zém hawimhā.

²² Ma'āpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Pi'ō hā tiwasétē wi sipi'rai õ wa, wa za oto azâ, te te robzépata za'ētē da. Si'āma 're ūhāimana wasétē za'ra mono norī zama ã pi'ōi hawi sipizari za'ra õ wamhā, wa za ūsu hā za'ra, te te robzépata za'ētē za'ra da.

²³ Pi'ōi 'ra ne 're ūhāimana za'ra mono norī hā wa za duré hā za'ra, si'utōrī da, ūsimiroti zarina 're hāimana za'ra mono wa. Tawamhā āne te tāma rob'manharī za'ra wamhā, te za uburé ūzazei'wa norī hā āma ūwaihu'u za'ra, pi'uriwi marī hā da te 're 'manharī za'ra mono newa, duré pi'uriwi danhimirosa'rada hā da te 're 'manharī za'ra mono newa, uburé marī hā te dawi 're ūwaihu'u mono na hā. Uburé danhimirosa'rada hā ūma waihu'u pese di, duré marī zō 're ūdanhimnhasi za'ra mono zém zama. Tawamhā ni'wam norī hā marī ūwē hā te te 're ūmanharī za'ra mono zé wa'rāmip si,

wa za marī īwē na te tāma 're awa'âbā. Duré ni'wam norī hā marī te te 're ī'manharī wasétē za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're ahā za'ra.

²⁴ "Pi'ō nhimiroti 're īwapari za'ra wa'aba mono õ norī ma si, wa za oto aimā waihu'u za'ra wa'wa, īzazei uptabi 'wa norī ma si. A norī wa'wa hā Satanasihi nhimiroti sima'uri pe hā dawi waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tō sena, wa aimā waihu'u za'ra wa'wa. Te oto aimā āma sahu za'ra wa'aba õ di za, īnhimiroti ī'amo na hā īpire na hā, te te 're asi'wa'rutu tō za'ra wa'aba mono da.

²⁵ Ōhō na si te za asiptete na ī'āma 're anomro aba mo, we īmorizéb u.

²⁶⁻²⁷ "Tawamhā ni'wam norī hā tidâ'âzéb u īwi sipizari āna Satanasihi āma te te 're ai'uté za'ra mono wamhā, duré rob'rāsatu u te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, ta norī hā wa za pisutu za'ra, īzadawa para dama pire za'ra da, danhib'apito na 're hâimana za'ra mono da. īmama hā dama īpire da, sisadawa para te te īpisutu ne, wa za pisutu za'ra, daro mono bâ te te 're da'madâ'â za'ra mono da. Simiroti nhiptete na te za te te 're dawada'uri za'ra. Ub'rē ne hā zé 'manharī hā da te 're īprub za'ra mono ne, te za te te 're daprub za'ra.

²⁸ Duré awē u, wasi wawē 're ro'o pese mono ré, da'āma 're ī'awē za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te tāma 're apisutu, rowē hā.

²⁹ "Asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, īmama pē'ēzani hā īzazei'wa norī ma, te te īrotizé wasu'u hā." — Āne ma tō Zezusi hā īma waihu'u, Ti'atira āma īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

3

Sadesi āma īsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ītēme īwi hā ma tō duré īma roti, āne:

— Zuwā, te za duré īrob'ui'é, Sadesi na 'ri nho'ōmo nhisi āma īzazei'wa norī 'madâ'â'wai ma. Te aimā īwaihu'uzém na te za tāma īrob'ui'é, āne:

"Wa hā wasi hā 7 na īnhib'rata te ītéte za'ra hā, wa za oto aimā waihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani hā 7 na te te 're īromhuri mono zéb ré, te 're ī'madâ'â mono, wa hā. Uburé marī hā 're ī'manharī za'ra wa'aba mono zé hā, īma waihu'u pese di. īnhimiroti na si 're anomro aba mono na, da te 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono zahā, te aipē'ē 're, atâ'â ne 're anomro aba mo, ī'āma 're anomro aba mono zahā.

² ī'āma 're anomro zei wa'aba mono da, īnhib'apito 'Re īhâimana u'âsi mono te te aimā īpisutu za'ra wa'aba zéb zarina, ī'āma 're anomro aba mono õ di. Taha wa, ma'āpé

āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Marī hā 're ī'manhari wē za'ra wa'aba mono zé hā, aiwi si'utōrī pese aba õ ré, ma'āpé apâ ī'āma romhuri wē zé hā ī'āma asiwi sa'ētē za'ra wa'aba.

³ Ma'āpé duré ī'āma 're anomro na'rata aba mono zém hawi īnhimiroti hā aipo're na 're īwapari za'ra wa'aba mono zém na, duré 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, ī'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Ta hā īnhimiroti hā te za 're ī'madâ'ā pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasétē wi te za 're aipizari za'ra wa'aba mo. Āne hā apâ ī'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba õ wamhā, wa za oto aihā za'ra wa'wa. Nimahā na īsimisaihuri norī hā sô 're danhimipari za'ra mono õ nherē, danhorōwa u 're īsisisi mono ne, wa za atēme īwisi 'wa, te aihā za'ra wa'aba da. Bâdâ hā atēme īwisi za'ra wa'aba zéb da hā waihu'u za'ra wa'aba õ di za.

⁴ Tane nherē, nima norī si Sadesi āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā te ī'āma 're anomro wē wa'aba mo, ai'umro wa'aba nherē. Da'usa hâirā da, hâ upto wi da te 're ī'madâ'ā pese za'ra mono ne, te aiwē na ī'āma 're anomro aba mo. A norī wa'aba si da'usa hâirā ne aiwasétē āna 're anomro aba mono si, te za īsiré 're aihāimana za'ra wa'aba mo. 'Re īhāimana u'āsi mono te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono wa, te za ī'rata 're anomro u'āsi aba mo.

⁵ "Duré ni'wam norī hā tidâ'ázéb u īwi sipizari āna Satanasih āma te te ī'ai'uté za'ra norī hā te za duré uza hâirā na ī'rata 're hâimana za'ra, āne hā. ībaihā na 're īdahāimana u'āsi za'ra mono norī nhisi, 're īsimi'wara mono zém na īsimi'wara hā te tiwi pari za'ra õ di za. īmama nho'a, wa za sô'awi īnhib'a'uwē na te tâma 're wasu'u za'ra, hâiwa āma tâma īromhuri'wa norī nho'a zama.

⁶ "Asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, īmama pē'ēzani hā īzazei'wa norī ma, te te īrotizém na." — Āne ma tō Zezusi hā īma waihu'u, Sadesi āma īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

Piradépiza āma īsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

⁷ Tawamhā Zezusi hā ītēme īwi hā ma tō duré īma roti, āne:

— Zuwā, te za oto duré īrob'ui'é, Piradépiza na 'ri nho'ōmo nhisi āma īzazei'wa norī 'madâ'ā'wai ma. Te aima īwaihu'uzém na te za tâma īrob'ui'é, āne:

"Wa hā 're īwasétē mono õ, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, īnhimiropisutuzéb zarina, sena na te dama āma 're ī'a'uwaimrami mono 'wa hā. Duréhā Dawi hā te 're hâimana, dama īpire hā. īsorōwa hā 'ri za'ētē uptabi di. Tame te ni'wa hā 're sâmra, 'ridawazéb ré hā, te te dama 're ī'ridawa mono da hā, duré te te dawi 're ī'ridawa nhito mono da hā. Tane wa hā, wa hâiwa āma īmama nhorōwa 'ridawazéb ré 're īhâimana u'āsi, īwétési. Wā hā te dama 'ridawa wamhā,

ni'wa apâ te te dawi sito waihu'u õ di. Duré te 'ridawa nhito wamhã, ni'wa te te 'ridawa waihu'u õ di.

⁸ "Duré 're ūmanharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ūma waihu'u pese di. Ai'umrore wa'aba nherẽ, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te ūama si 're anomro wẽ wa'aba mo. Te duré ūnhimiroti si 're ūwapari pese za'ra wa'aba mo. Ma'apé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa tô asôwa 'ridawa za'ra wa'wa, ūmama, da'ama 're ūsib'a'uwẽ mono zéb u 're asisisi aba mono da. Taha 'ridawa hã ni'wa te te aiwi 'ridawa nhito waihu'u za'ra wa'aba õ di.

⁹ Ma'apé duré, waihu'u pese za'ra wa'aba. Satanasihi niwî 're ūhaimana za'ra mono nori hã, e niha wa za tâma rob'manharĩ za'ra, ta nori ma hã. Ta nori hã zudezu nherẽ, zudezu nori haimana wẽ zém na 're ūhaimana za'ra mono na, dama 're siwasu'u za'ra mono zahã, te Satanasihi nhimiroti zarina si 're haimana za'ra, sadawa nhipe se na. Taha wa, wa za ãne tâma rob'manharĩ za'ra. Aipapara te za 're sina wa'wa, tâma aipire za'ra wa'aba wa. Taha wa, te za aiwaihu'u za'ra wa'wa, te 're ūasawi pese za'ra wa'aba mono na.

¹⁰ Da te aima 're rob'manharĩ wasétê za'ra wa'aba mono nherẽ, te aima ūroti za'ra wa'aba zéb zarina, ūmreme na si 're anomro aba mono wa, ma tô asina ūwaimrami za'ra wa'wa, ūnhimiroti hã. Taha wa, ropsi'utôrîzéb u, za marî ūpipa hã ūwairébé mono hã wa za aima ba'a za'ra wa'wa, ūwasétê nori, za te te ūda'apibui mono zéb ãma hã, ti'ai ãma daro mono bâ 're ūdahaimana za'ra mono nori hã.

¹¹ Atême ūmorî aba zé hã romhuture di oto. Taha wa, ma'apé asiptete u'âsi ūama 're anomro u'âsi aba mono, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhoprubzé hã da te aiwi 'mai'âri tô wa'aba da.

¹² "Tawamhã ni'wam nori hã tidâ'âzéb u ūwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ūai'uté za'ra nori hã, ta nori hã wa za te 're pisutu za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono ãma haimana nhiptete na 're haimana u'âsi za'ra mono da, 'ri uparizé, rési ãna 're ūsimasab u'âsi mono ne. 'Ri uparizé hã marî te te 're rési za'ra mono õ di. Tane te za 'Re ūhaimana u'âsi mono ma, simirosa'rata si'rei ãna, ãma 're wata u'âsi za'ra. Taha wa, wa za ūhâiba na ãma ui'éré za'ra, ūnhib'apito nhisi hã. 'Re ūhaimana u'âsi mono te, 'ri nho'õmo nhisi na, wa za duré ūhâiba na rob'ui'éré za'ra. 'Re ūhaimana u'âsi mono te, 'ri nho'õmo nhisi hã, Zeruzarë ūtém na ūsisi hã, hâiwa hawi za te te we ūsîra hã, 'Re ūhaimana u'âsi mono hawi. ūnhisi tém na, wa za duré ūhâiba na rob'ui'éré za'ra.

¹³ "Asimipari pese aba wamhã, ma'apé wapari pese za'ra wa'aba, ūmama pê'ezani hã ūzazei'wa nori ma, te te ūrotizém na." — ãne ma tô Zezusi hã ūma waihu'u, Piradépiza

āma īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ötō mono norī ma, te āma rob'ui'érē da.

Radiseza āma īsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

14 Tawamhā Zezusi hā ītēme īwi hā ma tō duré īma roti, āne:

— Zuwā, te za oto īrob'ui'é, Radiseza na 'ri nho'ōmo nhisi āma īzazei'wa norī 'madâ'ā'wai ma. Te aimā īwaihu'uzém na te za tāma īrob'ui'é, āne:

"Wa hā tō sena, īumnhasi sina, sena na 'Re īhāimana u'āsi mono te dama 're sadawa wasu'u wē mono da, 're īhāimana mono. Wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiropoto waihu'u pese zarina, ropoto na'rata 'wa, 're īhāimana mono.

15-16 'Re īmanharī za'ra wa'aba mono zé hā īma waihu'u pese di. Wa za oto āma aimā romnhimiré' za'ra wa'wa. Â wahā hā dama se ti, da te 're ī'āhuri mono da hā. Duré â wa'ro hā marī īse da, da te 're ī'āwa'ro za'ra mono da hā, dama wē di. Tane nherē, â wapu hā dama sei õ di, da te 're ī'āhuri mono da hā. Dama sei õ wa, te za sa'wari ni.

"Tane, te a norī wa'wa hā â wapu dama īsei õ ne, īma 're aihāimana za'ra wa'aba mo. ī'āma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zahā, te 're aihāimana wasétē za'ra wa'aba mo. ī'āma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ 'wa'âhā, aré īma wē di. Tane nherē, 're aihāimana wasétē za'ra wa'aba mono nherē, īzazei'wa na asadawa nhipesé na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, te da te 're īwasu'u wasétē za'ra.

"Taha wa, â wapu īsei'õ hā da te 're īsa'wari za'ra mono ne, wa za oto aiwē'õ pese za'ra wa'wa.

17 "Āne te duré 'rāwi asima 're īnharī za'ra wa'aba mo: 'Wa norī hā wanhibro pese za'ra di. Marī zō wawi 're ro'wanhi'riti waihu'u za'ra mono õ di.' Āne te asima 're īnharī za'ra wa'aba mo. Tane nherē, robzei'õ na si te 're aihāimana za'ra wa'aba mo. Āne na 'rāwi 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, wa ai'āma 're īpē'ēzé za'ra wa'wa. Asibrob ahâ na 're aihāimana za'ra wa'aba mono nherē, asibrob'õ ne, te īma 're aihāimana za'ra wa'aba mo, aipē'ẽ 're wa'aba hā. Duré da'uza õ na 're īdahāimana za'ra mono ne, te 're aihāimana za'ra wa'aba mo, ai'uréiwi. Datob'a na 're īdahāimana za'ra mono ne, te duré 're anomro aba mo.

18 Taha wa, wa za oto aimā roti pese za'ra wa'wa. Ītē'ubuzi pré oru uptabi hā īwazari'õ hā da te 're ī'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te dawi 're īuipra za'ra mono ne, te za īnhimiroti zō si 're asōpré wa'aba mo, īwē uptabi zō si, aipē'ẽ 're asibro pese ne, rowē na si ī'āma 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da. Duré da'uza hāirā hā te za da te dawi 're uipra za'ra, āma 're dasi'uza za'ra mono wa, da te 're 'mada'ā ze za'ra mono da. Tane te za duré a norī wa'wa hā īwi 're īrowaptērē u'āsi za'ra wa'aba mo, wa hā te 're aipawaptob

za'ra wa'aba mono da, ūāma 're anomro wē wa'aba mono da, taha zarina, asisém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono tō da oto. Duré datōmo nñihâzém na 're dasitōmo wē za'ra mono da, 're dasitōmonnihâ za'ra mono da, da te dawi 're ūipra za'ra mono ne, te za ūzô 're asôpré u'âsi aba mo, ūnhimiroti hā waihu'u pese za'ra wa'aba da.

¹⁹ Wa hā te 're ūazawi pese mono norī hā wa te tāma 're roti pese za'ra, tiwasétē na 're sisāmri za'ra mono da. Wa duré te 're hâ za'ra, apâ 're nomro wē mono da. Taha wa, te za aiwasétē wi aipizari za'ra wa'wa, sena ūāma 're anomro u'âsi aba mono da oto.

²⁰ "Ma'ăpé duré, wapari pese za'ra wa'aba, te āma ūsimiré hā. Aibâ te 'ridawab za. Tawamhā 'ri tede'wa te 'mahâ, sâmra zô, ūtème sébré da. Tawamhā 'ri tede'wa te te wapari wamhā, te za tāma 'ridawa, sitême te te 'mazébré da, siré sa zahuré wa, rowē na te te sima rowasu'u zahuré da. Tane wa hā aibâ, 'ridawa ūsam ne, wa asô 're ūnhimipari za'ra wa'wa. ūmreme 're wapari za'ra wa'aba mono wa, ūzô 're aihâsi aba mono zô, wa 're ūnhimipari u'âsi. Tawamhā ūzô 're aihâsi aba mono wapsi, duré asitême 're ūmazasi za'ra wa'aba mono wapsi, wa za aipë'ë 're, 're ūnhamra u'âsi za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za wasiré rowē na 're wahâimana u'âsi za'ra.

²¹ "Duré, ni'wam norī hā tidâ'âzéb u ūwi sipizari āna Satanasihi āma te te ūai'uté za'ra norī hā, ta norī hā wa za pisutu za'ra, danhib'apito 're ūsimasisi mono zéb āma, ūzababa 're si'ubumroi u'âsi mono da. Wa hā ūdâ'âzéb u ūsipi'rai õ na Satanasihi āma te ai'uté wa, ūmama zababa 're ūnhamra u'âsi mono ne, te za ta norī hā ūzababa 're si'ubumroi u'âsi.

²² "Asimipari pese aba wamhā, ma'ăpé wapari pese za'ra wa'aba, ūmama pë'ëzani hā ūzazei'wa norī ma, te te ūrotizé hā." — Āne ma tō Zezusi hā ūma waihu'u, Radiseza āma ūsazei'wa norī, siré 're ūsi'râ'ôtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

4

Hâiwa āma, 'Re ūhâimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zé wasu'u

¹ Taha za'u si, wa tō duré marī hā te ab'madâ'â, danhotō 'rowim ne da te 're ūrosawêrë za'ra mono ne. Hâiwa u wa tō rob'madâ. Te rob'madâ'â wamhā, wa tō 'madâ, hâiwa 'ridawa hā. ūne haré 'ridawa hā.

Tawamhā ni'wai mreme, mreme 'râihâ na ūsimnihârâzém hârâ ne te ūwapari 'rata ne hā wa tō duré wapa. Āne te ūmahâ:

— We āwa aimorî hâimo, te aima awasu'u mono da, za 're ūromhâimana mono zéb da hā ab'madâ'â mono da. — Āne te ūmahâ.

² Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō duré īuihā pi'ra, awa'awi. Te te īuihā pi'rai wa, wa tō duré aimawi īhāiba, īhāiba waihu'u õ na. Tawamhā ma tō īzaprō, hāwa u. Hāwa u, te te īzaprōni wamhā, danhib'apito simasisizé hā wa tō sabu. Ni'wa te āma nhamra.

³ Tawamhā āma īsāmra hā te nasi hāibahai'ubuzi, ētē'ubuzi zarob'a uptabi ne hā. Duré ētē'ubuzi ītobro'o prero'o ne hā te nasi ai'ubuzi. Tawamhā īsimasisizé mana wawi, te tāiwaipo ne hā nasi ai'ubuzi, ētē'ubuzi ro'o uzé ne hā.

⁴ Tawamhā danhib'apito simasisizé mana wawi te dasimasisizé hā aimasa, 24 na danhib'apito te ne hā. Taha na te asimro, dama īpire norī hā 24 na īhāiba za'ra hā, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na si 're īsōpré pese mono norī hā. Uza hāpa hāirā ré te asimro. Ētē'ubuzi pré oru 'manharī na da'rāzaza ré zama te asimro.

⁵⁻⁶ Duré danhib'apito simasisizém hawi te tā si'ubuzi ne hā nasi ai'ubuzi, īwapsa'a zama, duré īrārā'ā zama. 'Rāsitō hā te duré īsō're tiro'o za'ra, 7 na īhāiba hā, īrō'o hā hā. Ta norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimiromhurizéb zarina hā 7 na. Â poré hā te duré īsō're nomro. Â hā īsarob'a uptabi, simhi īsarob'a uptabi ne.

Maparane si'uiwa na ropoto na īhāiba norī hā te duré 'rāwi īmana wawi si'uiwada za'ra. Â norī hā īhāiba nho're niwī tob ahā di. Duré ībabarā niwīmhā tob ahā di duré. Â norī hā tob ahā wa, īhāiba upsibi ré norī hā wa tō 'madā'ā za'ra.

⁷⁻⁸ īmorī'rada hā, hu'u zérépa 'rā ne ī'rā hā. Duré īsāna'remhā powawē ība'ōmo 'rā ne ī'rā hā. Duré si'ubdatō āma hā da'rā ne ī'rā hā. Duré maparane si'uiwa na āma hā si'ōmo 'rā ne ī'rā hā, hāwi 're sisa'rei mono wa, ī'rā ne hā. Â norī hā 6 na īpaihi za'ra hā, īhāiba mono bā. Duré ā norī hā īhāiba upsibi ré norī, tob ahā wa, īhāiba na hā.

Tawamhā bātā bāre duré mara bāre te tinho're za'ra, tinho're te te 're sahāri za'ra mono āna, āne:
"Uburé Danhib'apito uptabi hā 'Re īhāimana u'āsi mono hā,

're īwasétē mono õ. Siwaprosi 're īwasétē waihu'u mono õ uptabi. Wē uptabi di. E ni'wa hā īsipai u waihu'u pese na 're hāimana mono bā. Ōhō si, siwaprosi īwaihu'u pese uptabi hā. Duréihā marī õ uptabi ré, ma tō 're hāimana u'āsi. Te za duré 're hāimana u'āsi. Si'utōrī waihu'u õ di."

⁹ Āne te ā norī hā maparane si'uiwa na ropoto na īhāiba norī hā nasi āma tiwata za'ra, danhib'apito simasisizém na īsāmra āma, 'Re īhāimana u'āsi mono āma. Waihu'u pese uptabi wa, te nasi āma tiwata za'ra, duré sōpru uptabi wa.

¹⁰ Nasi āma wata za'ra siré, te nasi 24 na dama īpire za'ra norī hā danhib'apito simasisizém na īsāmra nho're hi'rātitō

ana, siré ãma wata za'ra da. Te duré nasi hi'rātitō si'ubumro sina, ti'rāzaza sani za'ra ūsō're, tāma pire za'ra wa, ãma wata za'ra da.

¹¹ Āne te nasi ãma tiwata za'ra:

"Wanhib'apito, 'Re ūhaimana u'âsi mono, a hā aiwē uptabi di.

Aiwaihu'u pese di. Aiwaihu'u pese na ma tō ūaropoto mo. Asima ūwē zarina ma tō uburé pese ūaropoto mo. Asima ūwē zarina te oto uburé marī hā 're haimana za'ra, asimipoto mono bā. Taha wa, uburé ūaropoto mono zéb zarina tō ūbâre, wa ai'âma si 're wawata u'âsi za'ra."

Āne te ãma tiwata za'ra, 24 na dama ūpire za'ra norī hā.

Āne, wa tō te ab'madâ'â, ūnhotō 'rowim ne.

5

Pone'erebâ hā, 'Re ūhaimana u'âsi mono wi, ūbaihâ ūsinhai ré te te ūârizé wasu'u

¹ Tawamhā wa tō duré sabu, ūbaihâ ūsinhai ré hā. Danhib'apito simasisizém na ūsāmra hā te tinhib'rata nhimire niwī tété. ūbaihâ nhinna hā, ūui'éré si'uiwa ré hā. Duré 7 na ūhâiba hā ūuptobzé hā siwasihu tō da, ni'wa te te sôré tō da.

² Tawamhā wa tō duré sabu, hâiwa ãma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ūsimiwada'uri pire hā. Āne te nasi anha, mreme 'râihâ na:

— E 'wa hā danhipai u ūwē uptabi hā, duré ūwaihu'u pese uptabi hā te za 7 na ūbaihâ nhinna uptobzé hā prub za'ra, ūbaihâ te te sô'a da. E 'wa hā te sada tihâiba. — Āne te nasi anha.

³ Tane nherē, ni'wa hā sada haimana õ di hâiwa ãma hā, ūpru'wa da hā, te te pru wa, ūbaihâ nho'a'wa da hā, duré te te ūsôré da hā. Duré ti'ai ãma 're ūdahaimana za'ra mono hā sada da'maihâimana õ di. Duré ti'ai 'rowi adâ 're ūhaimana za'ra mono hā ni'wai õ di, sada hā.

⁴ Taha wa, wa tō sa'ëtē aiwa'õ, 're ūdahaimana za'ra mono hā sada da'maihâimana õ wa, ūpru'wa da hā, duré te te ūsabu da hā.

⁵ Tawamhā 24 na dama ūpire norī te misi ūma tinhâ, āne:

— Aiwa'õ tō. Ma'âpé 'madâ'â. Ūhôta te za, Zudaha nnihudu hā. Hu'u zérépa nhiptete nhipai u 're ūhaimana mono ne, te õ hā danhipai u 're haimana, danhib'apito na. Ta hā apito Dawihi nnihudu, za ūsine pire na te te 're ūda'ab'madâ'â mono da hā. Ta hā uburé dama waihu'u pese uptabi di. Ta hā tinhitob'ru norī nñimiromhuri wasétê nhiptetezé hā ma tō tiwi uprosi za'ra. Taha wa, te ūhô si sada tihâiba, 7 na ūuptobzé hā te te ūprub za'ra da hā, duré ūbaihâ ūsinhai ré te te ūsô'a da hā. — Āne ma ūma 'maiwaihu'u, dama ūpire norī hā.

⁶ Tawamhā wa tō 'madâ, Pone'ërebâ hā. Danhib'apito simasisizéb'rata te za, maparane si'uiwa na ropoto na īhâiba norī wa'wab zama, duré 24 na dama īpire norī wa'wab zama. Da te dasiwi wîrī wa, da te īwa'rezéb ré te za. ⁷ na īōmo ré hā, Pone'ërebâ hā. Duré 7 na ītōmo ré hā. 'Re īhâimana u'âsi mono p  ezani h   danhipai u ubur   mar   na īwaihu'u pese z  , te wasu'u, ītōmo za'ra h  .

⁷ Tawamhā Pone'ërebâ h   ma t   ai'r  , danhib'apito simasisiz  m na īs  mra u, ībaih   nhinha h   te te âri da, tinhimire niw   te te īt  d   h  . Tawamh   Pone'ërebâ h   ma t   ti'â, ībaih   nhinha h  .

⁸ Te te âri wamh  , ma t   maparane si'uiwa na ropoto na īhâiba nor   h   Pone'ëreb  i ma, hi'r  tit   ana, 24 na dama īpire nor   zama. Rowamremez  b r   ma t   t  ma aiw  '   za'ra,   t  'ubuzi pr   oru 'manhar   u'awi ne r   zama. U'awi 'remh   wedewa'u īsadaze, te ī're tiro'o za'ra. Taha nhiz   h   h  imo har   īsiz   h  , ta h   'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe nor  , t  ma 're īmreme zusi mono z  , te wasu'u.

⁹ Tawamh   ta nor   h   te Pone'ërebâi ma tinho're za'ra, tinho're īt  m na.   ne te t  ma tinho're za'ra:

"A h   ma t   dasiwi aiw  r   ni. Ma t   dazada at  . Dazada at  'âz  m na ma t   īdawa'a  , dawas  d   h   dama 're apari mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe oto 're danomro mono da.

Dapoto mono b   a h   ma t   īda'awa'â, damreme sipo'o mono b   're īdahâimana za'ra mono h  . Danhipai u aiw   uptabi di, a h  . Aiwaihu'u pese uptabi di dur  .

Taha wa, te aiw  t  si sada aihâiba, ībaih   īsinhai r   h   âri da, dur   īuptobz   h   prub za'ra da.

¹⁰ A h   ma t   dur   Wanhib'apito 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're ī'awa'âb   mono nor   h   're īapisutu mo, sasedoti na te te t  ma da'  ma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, dur   ti'ai   ma pire na za dama 're h  imana za'ra mono da."

  ne te t  ma tinho're za'ra, tinho're īt  m na.

¹¹ Tawamh   wa t   dur   'madâ. Te 'madâ'â wamh  , h  iwa     ma romhuri'wa nor   h   te nemo tizadawa'a'a. Ah   uptabi di. Da te īsa'rata waihu'u   . Danhib'apito simasisiz   h   ma siwi uir  . Dur   maparane si'uiwa na ropoto na īhâiba nor   mana wawi te as  r  , 24 na dama īpire za'ra nor   h   īsis  r   mana wawib zama.

¹²   ne te s  're 'r  ih   na tizadawa'a'a:

"Pone'ëreb   h   da te dasiwi īw  r   h  ,    h   danhipai u w   uptabi di.   h   si w   uptabi wa,   h     ma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.    h   ubur   Roptede'wa. T   sena waihu'u pese uptabi di. Waihu'u pese uptabi wa,   ma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wama pire

uptabi wab zama, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono."

Āne ma tō sō're 'rāihā na āma tizadawa'a'a, hāiwa āma romhuri'wa norī hā.

¹³ Tawamhā wa tō duré wapa, uburé pese 'Re īhāimana u'āsi mono te te īda'apoto mono bâ, duré te te īapoto mono bâ, īhāiba ré mono hā, hāiwa āma, duré ti'ai āma, duré ti'ai 'rowi adâ 're īhāimana za'ra mono zéb āma, duré â 'rowi uburé pese īhāiba ré mono hā. Uburé pese te simisutu dasiwazari tazadawa'a'a ni, 'Re īhāimana u'āsi mono te te īda'apoto mono bâ. Āne te tazadawa'a'a ni:

"Danhib'apito simasisizém na īsāmra āma, 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono. Duré Pone'ērebâi āma, 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono. Wē uptabi zahuré wa, duré waihu'u pese uptabi zahuré wa, wa za āma 're wawata u'āsi za'ra."

Āne te āma tawata zahuré ni.

¹⁴ Tawamhā maparane si'uiwa na ropoto na īhāiba norī hā te āma sō're uze pese za'ra:

— Tô sena, tô sena. — Āne te āma sō're uzei pese za'ra. Duré 24 na dama īpire za'ra norī hā ma tō hi'rātitō tāma ana, āma wata za'ra da.

Āne īnhotō 'rowim ne, te ī'azabui mono hā, duré te ī'awapari mono hā.

6

Pone'ērebâ, ībaihâ nhinha uptobzé te te īprub za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhā wa tō duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhā, Pone'ērebâ hā da te dasiwi īwîrī hā ma tō ībaihâ nhinha uptobzé īmorî'rada hā pru. Tawamhā maparane si'uiwa na ropoto na īhāiba norī hā te īmorî'rada hā hâ, mreme 'rāihâ na:

— We aiwatobro. — Āne te hâ.

² Tawamhā āne hârâ wi, wa tō marî sabu, awaru īrâ hā. īmapraba'wa hā te umnhi'āsi ré nhamra. Tawamhā ma tō īrâzaza hā tāma sérê ni. īrâzaza hā za te te da'āma īai'utézé, te wasu'u. Tawamhā ma tō wara ti'ai u, tinhitob'ru norī zô, siwamnhasi sina te te āma ai'uté za'ra da, āma sib'apito za'ra da.

³ Tawamhā Pone'ērebâ hā ma tō duré ībaihâ nhinha uptobzé hā īsâna'remhâ pru. Te te pru wi, ropoto na īhāiba norī hā ma tō duré īsâna'remhâ hâ:

— We aiwatobro. — Āne te hâ.

⁴ Tawamhā awa'awi awaru īpré uptabi hā ma tō watobro. īmapraba'wa īsisiwi te nhamra. Tawamhā sib'ezé 'wapa ma tō tāma sōmri ni, da'wapézéb da hā. Ma tō tāma pisutu

ni, dasi'wapé hā te te dazada wazere da, dasi'wapé na 're dasisimroi mono da.

⁵ Tawamhā Pone'ërebâ hā si'ubdatō ãma ūbaihâ nhinha uptobzé hā ma tō duré pru. Te te pru wi, wa tō duré wapa, si'ubdatō ãma ropoto na ūhâiba norí hârâ hā, ãne:

— We aiwatobro. — Æne te hâ.

Tawamhā awa'awi wa tō awaru tisā, ūrādâ hā. ūmapraba'wa hā te marī pibuzé hā 're ti'â, tinhib'rata, amnho pibuzéb da hā.

⁶ Tawamhā wa tō duré wapa, damreme uptabi ne hā, maparane si'uiwa na ropoto na ūhâiba norí ūsimasabzém hawi. Æne te rowa'âbâzé hā tâma anhoré, awaru 'mapraba'wai ma:

— Æne misi bâtâ na dapawa'â hā, tō misi ūpibu, tridu wa'âbâzéb zarina hā za. Æne te za dawi ūsarō hâimo, rowa'âbâzé hā. Tane nherē, azeitona wede hā 're ūsimasa mono hā, duré uwa 'ru hā 're ūsimhatâ mono hā u'a za'ra õ di za, azeitona 'râi wa'ui wabre hā si'utôrî tō da a'â, uwa 'ru 'râi wa'u ūsé zama. — Æne ma tō ãma pa'uwati.

⁷ Tawamhā Pone'ërebâ hā ma duré pru, maparane si'uiwa na ãma ūbaihâ nhinha uptobzé hā. Te te pru wi, wa tō duré wapa, ropoto na ūhâiba norí hârâ maparane si'uiwa na ãma hâ, da'râsutu'wa hâ. Æne te hâ:

— We aiwatobro.

⁸ Tawamhā hârâ wi, wa tō duré sabu, dadâ'â wa, dahâiba'a ne awaru ūhâiba'a hâ. ūmapraba'wa nhisi hâ Adâ'â na ūisisi hâ. Duré ūhâiba amo, 'râwi te te ūsa'u mono nhisi hâ, Adâ 're ūhâimana za'ra mono zé. Tawamhā ma tō pisutu zahuré ni, te te da'a'uprosi zahuré mono da, daro mono bâ, dasi'wapé na. Duré mram na te te da'a'uprosi zahuré mono da, ma tō pisutu zahuré ni, duré dahâzé pire na te te 're ūdaduri mono na, duré abaze zahi na zama. Tawamhā daza'rata ahâ prâ na te za dasi'utôrî, daro mono bâ. Maparane si'uiwa na dahâiba wamhâ, misi si te za dadâ'â za'ra. Taha zarina te za da'ahâ prâ na ai'utôrî ni, daro mono bâ.

⁹ Tawamhā Pone'ërebâ hâ ma tō duré ūmrotô hâ pru, ūbaihâ nhinha uptobzé hâ. Tawamhā te te pru wamhâ, wa tō duré 'madâ'â za'ra, 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ūsimroi mono norí pê'ezani hâ, tō sena na Zezusihi zazei'wa na pahi ãna dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ūsimroi mono norí pê'ezani hâ. 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizéb 'rowi te asimro, wedeza ne 'rowi.

¹⁰ Tawamhâ mreme 'râihâ na te hâ:

— Wanhib'apito, danhipai u aiwaihu'u pese di. Aiwe uptabi di. Tô sena, a hâ. Taha wa, e nimahâ na hâ wa'uprosi'wa norí ãma ūwasédé hâ sa'ra õ di za, ti'ai ãma 're ūhâimana wasété za'ra mono ãma. E niwamhâ wa'ruiwa'âbâ

za'ra õ di za, asimi'ahârizém na hã. — Äne te hã, mreme 'râihâ na.

¹¹ Tawamhã da'uza hâirã hâpa, ma tô tâma sõmri za'ra ni, tidâ'ázéb u sipizari ãna, Zezusihî ãma 're hâimana za'ra mono wa. Ma tô duré tâma nharî za'ra ni:

— Ma'ápé, asimi'ë na a'â 're asimipari za'ra wa'aba mono. Da te 're ïsimroi mono norî za'ratazé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutuzé hã zahadu da te dasina azahutu õ di. Da te ai'uprosi aba ne, asiré ïsazei'wa norî, za da te 're ïsimroi mono norî za'ratazé wab õ wa, te za a'â asimi'ë na sô 're asimipari za'ra wa'aba mo. — Äne ma tô tâma nharî za'ra ni.

¹² Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, ma tô Pone'ërebâ hã duré pru ïmropâ ãma hã, ïbaihâ nhinha uptobzé hã. Te te pru wamhã, awa'awi ma tô ti'a hã sâsâ'â, sa'ëtë uptabi. Bâdâ hã ma tô duré titoptâ'â, zazahâ ïhâ 'râdâ'â uptabi ne. A'amo hã ma tô duré titômo wapru.

¹³ Wasi hã ma tô duré rere, ti'ai u. Pidera wede 'râ hã rowa'u'u za'ëne hã te te 're pari za'ra mono wa, 're ï'a'a mono ne, ma tô wasi hã rere, ti'ai u.

¹⁴ Tawamhã ma tô duré hâiwa nhirõno hã ai'ub'rã, ïbaihâ da te 're ï'ub'rã za'ra mono ne. Duré ti'a hã sâsâ'â wamhã, ëtë 'râihâ, daro mono bâ 're ïsimasa mono hã ma tô sina si'rê, 're ïsimasa mono zém nhiti. Rob're za'iti zama, ma duré uburé sina si'rê, 're ïsimi'wara mono zém nhiti.

¹⁵ Tawamhã ti'ai ãma danhib'apito mono bâ dama ïpire mono bâ ma tô ëtë 'râihâ zahâpâ sima'uri, da'madâ'â'wa norî hã, duré da'wapéi'wa norî nhib'apito norî hã. ïsibrob ahâ norî zama ma tô sima'uri, ïsibrob'õ norî zama, pawâ'âbâ ãna ïwada'uri zarina si te te dama 're ïromhuri za'ra mono norî zama, duré wada'uri ãna si'uihâ na 're ïhâimana za'ra mono norî zama. Uburé ma tô dasima'uri, ëtë 'râihâ zahâpâ ëtë're 're, duré ëtë nhi'riti 're, dasi'utõrî tõ mono da.

¹⁶ Tawamhã ëtë 'râihâ norî ma, te nasi si'mahârâ za'ra, ëtë tõmo wawë norî ma zama. Äne te nasi tâma si'mahârâ za'ra:

— Ma'ápé, wanhisivi we airere'e aba mono, wa'upsibi za'ra wa'aba mono da, hâiwa ãma danhib'apito simasisizém na ïsämra hã te te wa'asämri tõ da. Duré Pone'ërebâ nhimihâzé wi, wanhisivi we asa'wari aba, tiwi wazuwa za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ Bâdâ ïpipa hã ma tô oto ïwa waptârã, õ norî hã te te ïwa'uprosi zahuré mono zéb da hã. E 'wa hã hâiba ré tiwi watobro da bâ. Ni'wa hã dâ'â ãna tiwi watobro waihu'u õ di za. Sõ'rata waihu'u zahuré õ di za. — Äne ma tô ëtë tõmo wawë norî ma, nasi si'mahârâ za'ra.

Äne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awapari mono hã.

Izarazéhé nihudu uihâi ui'éré za'ratazé wasu'u, 144 miu na

1 Tawamhã wa tô duré sabu za'ra, maparane si'uiwa na hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norí hã. Bâtâ pusizém niwî misi te za, ti'ai ãma hã. Bâtâ zasizém niwî te duré misi za. Duré hâiwa'a're si'uiwa na te duré si'uiwada zahuré. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tâma ïpisutu za'ra zéb zarina, te ta norí hã rowa'u hã si'u tété za'ra, bâtâ pusizém niwî, duré bâtâ zasizém niwî, duré hâiwa'a're si'uiwa na, te te 're rowapõrî tõ za'ra mono da. Te te 're âzasisi za'ra tõ mono da, te rowa'u hã siwi tété za'ra, duré wede hã te te 're rési tõ za'ra mono da.

2-3 Taha parimhã, wa tô duré sabu, hâiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Bâtâ pusizém hawi ma tô we sihâi'rê. Ta hã te rob'ui'éré siro hã tinhib'rata we 're ti'â, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë ãma te te 're ïaza'ra mono zéb da hã. Tawamhã maparane si'uiwa na hâiwa ãma romhuri'wa norí hã te 'mahârâ za'ra, mreme 'râihâ na:

— Tô'â. Ti'ai ma, rob'manhari za'ra wa'aba tõ a'â, â poré ma zama, duré wede ma zama. Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë hã a'â wa te a'uihâ ui'éré mono, pibui pese da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzém na dazu te te robzépata za'ra tõ da. — Âne te 'mahârâ za'ra hâiwa ãma romhuri'wa hã, tinhib'rata rob'ui'éré siro te te 're ïrâ'âri hã. Tawamhã ma tô oto a'uihâ ui'éré, bâtâ pusizém hawi ïwatobro hã tisiré norí me. Maparane si'uiwa na hâiwa ãma romhuri'wa norí ma, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tâma 'ru za'ra aré, ïsimi'manhari waihu'u pese zém na ti'ai ma, te te rob'manhari za'ra da aré, duré â poré ma, te te rob'manhari za'ra da. Tane nherë, hâiwa ãma romhuri'wa aimawi hã ma tô ãma pa'uwaiti za'ra, ti'ai ma, te te a'â rob'manhari tõ za'ra da.

4 Tawamhã wa tô duré wapa, ni'wai mreme hã. Te ïma wasu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë za'ratazé hã. Âne te ïma wasu'u:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë za'ratazé hã ãne, ïuihâ ui'éré ré norí hã 144 miu na ïhâiba za'ra hã. — Âne ma tô ni'wa hã ïma waihu'u. A hã Izarazéhé nihudu norí za'ratazé, te wasu'u. ïsihudu sidâpâsi, te awasu'u.

5 Zudaha nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Rubêhê nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Dadihi nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na.

6 Duré Aséhé nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Naptarihi nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Duré Manaséhé nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na.

⁷ Duré Simi'āhā nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Réwihi nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Isacaha nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na.

⁸ Duré Zeburōhō nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Zuzéhé nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Bēzamihī nihudu uihâ ui'éré za'ratazé hā 12 miu na. Simisutu hā, ūuihâ ui'éré za'ratazé hā 144 miu na īsa'ratazé hā, Izarazéhē nihudu norī za'ratazé hā, īsihudu sidâpâsi.

Āne wa tō waihu'u, īnhotō 'rowim ne.

Da'ahâ uptabi na 'Re īhâimana u'âsi mono nho're īdahâimana za'ra zé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Taha parimhā, wa hā Zuwā, wa tō duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhā, wa tō da'ab'madâ, da'ahâ uptabi na, da te īdaza'rata waihu'u õ hā. Dapoto mono bâ te aimasam ni, damreme sipo'o mono bâ 're īdahâimana za'ra mono hā. Danhib'apito simasisizém nho're te aimasam ni, duré Pone'erebâ nho'reb zama. Da'uza hâpa hâirā ré te īsō're aimasam ni. Tawamhā wa'asu ne hā, da te téte za'ra sina, te damreme 'râihâ na āma tawata za'ra ni, āne:

— Wanhib'apito 'Re īhâimana u'âsi mono, danhib'apito simasisizém na īsāmra hā ta hā, Wa'anho'reptui'wa. Duré Pone'erebâ hā īsiré Wa'anho'reptui'wa. — Norī hā ma tō wawasétē wi te 're wa'anho'reptu zahuré, 're īwasi'utōrī za'ra mono zé wib zama. — Āne te damreme 'râihâ na āma tawata zahuré ni.

¹¹ Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa norī hā te zahadu danhib'apito simasisizé mana wawi aimasa. 24 na dama īpire za'ra norī hā īsisöré mana wawib zama te zahadu aimasa, maparane si'uiwa na ropoto na īhâiba norī mana wawib zama. Ta norī hā hâiwa āma romhuri'wa norī hā ma tō duré danhib'apito simasisizém nho're hi'râtítō ana, 'Re īhâimana u'âsi mono āma wata za'ra da.

¹² Āne te āma tiwata za'ra:

— Tô sena, wa ai'āma si 're wawata u'âsi za'ra. Tô sena, aiwaihu'u pese uptabi di. Duré aiwē uptabi di. Duré asōprub uptabi di. Tô sena danhipai u uptabi dama aipire na te 're aihâimana mo. Tô sena, wa āne ai'āma wawata za'ra ni. — Āne te āma tiwata za'ra, hâiwa āma romhuri'wa norī hā.

¹³ Tawamhā āma wata za'ra pari, ma tō 24 na dama īpire norī siré hā misi īmazadanha, āne:

— E 'wam norī hā, õ norī hā, da'uza hâpa hâirā ré hā. E ma hawi we īdasi'aba'ré. — Āne te īmazadanha.

¹⁴ Tawamhā asa wa tâma tinhâ:

— Me. Wa hā te waihu'u õ di. Aima waihu'u pese di, a hā. Tawamhā ma tō oto īma waihu'u, āne:

— Norī hā ropsi'utōrîzéb āma, ti'ai āma da te 're īrobzépata za'êtë za'ra mono zéb 'râsutu u, hâiba ré ré 're īhâimana za'ra mono. Da te dasima 're īrob'manharî wasétê za'ra mono zém

na 're ūdas'i'utōrī mono zém hawib õ di. Te te 're robzépata za'ētē za'ra mono nherē, hâiba ré ré we ūwairébé, ã norī hâ. 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, ma tô sihâiba 'ru za'ra, Pone'ërebâ wapru na dazada ūdâ'âzém na ūwaséte wi te te 're a'upsöi pese mono da, da'uza hâ hâirâ da, da te 're ūupsöi pese za'ra mono ne.

¹⁵ Taha wa, te ã norī hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono simasisizém nho're aimasa, uza hâpa hâirâ ré. Romhuri zahâri ãna te te tâma 're romhuri u'âsi za'ra, ãma 're ūdawata za'ra mono zéb ãma hâ. Duré danhib'apito simasisizém na ūsâmra hâ te za duré 'râwi ãma 're sisapri u'âsi za'ra, ūuza hâpa hâirâ ré norī ãma hâ, ūrata za oto 're sâmra u'âsi za'ra mono wa.

¹⁶ Tawamhâ ã norī hâ mra te te 're sépata zahu za'ra mono õ di za oto. Duré te te 're 'rubu zahu za'ra mono õ di za oto. Bâdâ hâ te te 're hâiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré aimawi rowa'ro ūpire hâ te te 're hâiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto.

¹⁷ E marî wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Pone'ërebâ hâ danhib'apito simasisizéb ãma ūsa hâ te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za. A'ubuni wi, danhimizama da te 're ūmadâ'â pese za'ra mono ne, te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Te za duré ub're u te te 're simroi u'âsi, â u'âsi u, da te 're âhuri mono wa, 're ūdanomro u'âsi mono zéb u. 'Re da'ry'ry mono wa, da'upi hâ da te dasima 're ū'õ za'ra mono ne, te za duré te te 're apawapto, pê'ezé ãna oto 're nomro u'âsi mono da. — Æne ma tô 24 na dama ūpire norî siré hâ misi ūma 'maiwaihu'u.

Æne ūnhotô 'rowim ne, te ūab'madâ'â mono hâ, duré te ūwapari mono hâ.

8

Pone'ërebâ hâ 7 ãma ūbaihâ nhinha uptobzé te te ūprubzé wasu'u

¹ Tawamhâ ūmrotô ãma hâ 7 ãma hâ ma tô Pone'ërebâ hâ ūbaihâ nhinha uptobzé hâ pru. Te te pru wi, ma tô rowarôtârâ, hâiwa ãma hâ. Bâtâ pibuzé za'ratazé wâiwa ma tô ãma ai'utô, rob'e'é ré hâ.

² Tawamhâ wa tô duré 'madâ'â za'ra, 7 na hâiwa ãma romhuri'wa norî hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono nho're, ūsimasam norî hâ. Ta norî ma, ma tô 7 na danhimnihârâzé hâ sômri za'ra ni.

³⁻⁴ Tawamhâ hâiwa ãma 'Re ūhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hâ ma tô wei mo, misi aimawi hâ. Wedeza ne 'rata te za, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ūsadaze hâ da te tâma 're ūzata za'ra mono zéb 'rata. U'awire ne hâ ëtë'ubuzi pré oru 'manharî te 're ti'â, wedewati ūsadaze nhemezéb da hâ. Tawamhâ wedewati ūsadaze hâ

ma tō ahâ na tâma sômri za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te te zata za'ra da. Tawamhâ wedeza ne oru 'manharî âma ma tô zata za'ra, danhib'apito simasisizém nho're. 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ïsadaze hâ te te hâ da, ma tô zata za'ra, wedewati ïsadaze hâ. Te te zata za'ra wamhâ, ma tô ïsizé hâ si're hâimo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe 're ïmreme zusi mono mreve siré. Hâiwa âma romhuri'wa nhib'rata hawi, te ïsizé hâ si're hâimo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nho're ïsam nhib'rata hawi.

⁵ Tawamhâ hâiwa âma romhuri'wa hâ ma tô pré'a 'manhe, u'awire ne hâ oru 'manharî 're, wedewati ïsadaze nhemezéb 're. Wedeza ne na, wedewati zadaze hâ da te 're ïzata za'ra mono zém hawi ma tô pré'a 'masisi. Te te 'masisi wamhâ, ma tô ïne haré ti'ai u sa'wa, uzâ hâ. Te te sa'wari wamhâ, ma tô tâiwapsa hâ watobro, tâirârâ'â zama. Tâsi'ubuzi zama, ma tô duré watobro. Ma tô duré ti'a hâ sâsâ'â.

Hâiwa âma romhuri'wa norî, tinhimnhihârâzém na ïsimnhihâsizé wasu'u

⁶ Tawamhâ ⁷ na hâiwa âma romhuri'wa norî hâ ma tô oto asôré pese, tinhimnhihârâzém na simnhihâsi da.

⁷ Tawamhâ ïmorî'rada hâ ma tô tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô tâzâ hâ rere ti'ai u, unhamma zama. Dawapru wazari, ma rere uzâ hâ, duré tâzâ hâ. Ti'ai u rere'e wamhâ, daro mono bâ ma tô ti'a hâ zada, ïwâiwa prâ na. Wede hâ 're ïsimasa mono hâ ma tô duré si'uzâ, ïsa'ratazé wâiwa prâ na. Du zama ma tô uburé sihômo, daro mono bâ.

⁸ Tawamhâ maparane âma hâ hâiwa âma romhuri'wa hâ ma tô duré amnhihârâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, ma tô marî hâ ëtê 'râihâ ne hâ âi ba waptârâ, unhamma ro'o ré. Waptâ'â wamhâ, â poré mono bâ ma tô â wâiwa prâ na âwapru.

⁹ Tepe norî hâ â 'rowi 're ïhâimana za'ra mono hâ ma tô duré si'utôrî, ahâ prâ na, ïsa'ratazé wâiwa prâ na. Ma tô duré uba're hâ ahâ prâ na si'utôrî, â nhisi baba 're ïsisa'rei mono hâ. ïsa'ratazé wâiwa prâ na ma si'utôrî.

¹⁰ Tawamhâ hâiwa âma romhuri'wa hâ si'ubdatô âma hâ ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô wasi ïsa'ëne hâ waptârâ, hâiwa hawimhâ. 'Râsitô ro'o ne, te ro'o'a'a. Waptâ'â wamhâ, nima niwîmhâ panho'omo norî nhisiwi, ma tô waptârâ. ïsa'ratazé wâiwa prâ na panho'omo nhisiwi, ma waptârâ, ub're nhisiwib zama.

¹¹ Tawamhâ pa nho'omo norî nhisiwi ïwaptâ'âzéb âma hâ ma tô dawi ti'âzé pire. Tawamhâ da te âhuri wamhâ, ma tô da'ahâ na dasi'utôrî, âzé pire uptabi wa. Wasi ïsa'ëtê nhisi hâ âzé'wa na ïsisi hâ.

¹² Tawamhâ hâiwa âma romhuri'wa hâ maparane si'uiwa na âma hâ ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ.

Simnhihârâ wi, ma tô bâdâ hâ ïtômo wâiwa prâ na titobra. A'amo zama ma duré ïtômo wâiwa prâ na titobra. Wasi norî zama, ma duré ïtômo wâiwa prâ na tobra. Taha wa, te te rob'uiwê prâ za'ra di wasi hâ, duré bâdâ hâ, duré a'amo hâ.

¹³ Taha pari, wa tô duré 'madâ, si'u hâ. Hâimo uptabi te 're wara. Wara sina, te mreme 'râihâ na dama rob'mahâ, ãne:

— Ni'âpé, ni'âpé, ni'âpé. Ti'ai ãma uburé pese 're aihâimana za'ra wa'aba mono norî ma, aima ropipa uptabi za'ra wa'aba di za. Hâiwa ãma romhuri'wa norî si'ubdatõ ūsimnhihâsi õ, tinhimnhihârâzém na oto simnhihâsi wamhâ, ūsimnhihâsi sidâpâsi te za ropipa uptabi hâ asô tiwairébé 'wa. — Æne te si'u hâ dama rob'mahâ.

Æne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hâ, duré te ï'awapari mono hâ.

9

¹ Taha pari, ma tô ïmrotõ ãma hâ amnhihârâ duré, hâiwa ãma romhuri'wa hâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, wa tô sabu wasi hâ, hâiwa hawi ti'ai u ïwaptâ hâ. 'Ridawazé hâ ma tô wasi ma sõmri ni, ab're 'rehâ 'ridawazé hâ. (Ab're 'rehâ hâ, wa'uburé norî 're ïhâimana za'ra mono zé).

² Tawamhâ wasi hâ ma tô ab're 'rehâ hâ 'ridawa. Te te 'ridawa wamhâ, ma tô ïsizé hâ watobro, ab're 'rehâ hawi. ïsizé hâ unhamo ro'o za'ëtë nhizédé ne hâ. Tawamhâ, watobro wamhâ, ma tô bâdâ hâ tõmo zuwa. Ma tô dure hâiwa'utõ, ab're 'rehâ nhizé hâ. Taha wa, ma tô daro mono bâ tirobra.

³ Tawamhâ ïsizédé hawimhâ ma tô 'ridi hâ wairé, ti'ai u. Tawamhâ ta norî ma, ma tô pisutu za'ra ni, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ïsé uptabi ne, te te dama 're rob'manhari za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimi'manhari waihu'u pese zém na.

⁴ Æne te ni'wa hâ tâma nharî za'ra:

— Dui ma, 're rob'manhari wasétâ za'ra wa'aba mono õ di za, wesuirâ ma zama, wede ma zama. — Æne te ãma uwati za'ra. Te duré tâma da'ru za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwe'õ, uihâ ui'éré ãna 're ïnomro mono norî ma si, te za 're ïrob'manhari wasétâ za'ra wa'aba mo.

⁵ Tane nherë, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. A'amo ïmrotõ na si te za dama 're ïrob'manhari wasétâ za'ra wa'aba mo. Apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ïsé pire ne, te za dama 're ïrob'manhari wasétâ za'ra wa'aba mo, da te 're robzépata za'ëtë uptabi za'ra mono da. — Æne te tâma dahâiba 'ru za'ra.

⁶ Tawamhâ a'amo ïmrotõ na da te 're robzépata za'ëtë za'ra mono wa, te za 'râwi da te dasima 're rosa'rata wasétâ za'ra, dasi'uihâ na 'râwi 're dasisimroi mono da. 'Re dasisimroi mono da nherë, 're dasisimroi waihu'u mono õ di za. Te za da te 're robzépata hâ za'ra, a'â.

⁷ Tawamhā 'ridi hā te asōré, awaru hā dasi'wapé da, da te 're īpese za'ra mono ne. Ītē'ubuzi pré oru 'manharī na da'rāzaza ne ré, te asōré. Duré da'ubu ne ī'ubu mono, awaru hā.

⁸ Duré īséré mono hā aiwa pi'ō zéré ne. Duré ī'wa mono hā, aiwa hu'u zérépa 'wa ne, ī'wa hā.

⁹ Tawamhā īsi'uwazi tete 'manharī ne ré, te sō'utu ubu ré aimasa. Duré īsaripi ruru hā ruru'u za'ētē uptabi di. Aiwa awaru na wedewarare tete 'manharī ruru'u ne hā, dasi'wapé zō āma 're īdasisa'rei mono ruru'u ne, īsaripi ruru hā.

¹⁰ Duré īna're 'wamhi mono hā apa'apa 'wa nhi'oto na're 'wamhi ne. Taha nhippsari ne, sé pire di, īsimiwa'rezé hā. Tawamhā tina're 'wamhi na te za tō te te dama 're rob'manharī wasétē za'ra. A'amo īmrotō na te za te te 're dahâzub u'āsi.

¹¹ Duré īsib'apito za'ra hā te 're hâimana, ab're 'rehâ 'madâ'ā'wa hā. Zudezu norī nhiminhisizém na hā, Abado na īsiminhisizé hā. Duré deredu norī nhiminhisizém na hā Apori'ā na īsiminhisizé hā. īsisi hā da'uprosi'wa, te wasu'u.

¹² Tawamhā ropipa hā īmorī'rata na īwatobro hā ma tō ai'utō. Tane nherē, te za duré ropipa hā maparane dazō pu.

¹³ Tawamhā hâiwa āma 'Re īhâimana u'āsi mono ma romhuri'wa hā īmropâ āma hā ma tō duré tinhimnihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, wa tō duré ni'wai mreme hā wapa. Oru 'manharī na wedeza ne na 'Re īhâimana u'āsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati īsadaze, da te tâma 're īzata za'ra mono zé 'râ'wa mono hawi, īmreme hā.

¹⁴ Hâiwa āma romhuri'wai ma, īmropâ āma īsimnhihârâ ma, te te īnharī hā wa tō wapa. Āne īmreme hā:

— Ma'āpē, wa'uburé maparane si'uiwa na īpawasisi ré norī ma, īpawasisizé hā wasihu za'ra na, Eprati na pa nho'ōmo nhisi āma 're īsi'ubumroi mono norī ma. — Āne īmreme hā.

¹⁵ Tawamhā ma tō oto tâma wasihu za'ra. Duréihā ma tō 'Re īhâimana u'āsi mono hā āma ropisutu sirōmo za'ra, niwapsi bâdâ te te īpisutuzé hā, īwa waptâ'ā wapsi, te te da'uprosi mono da. Tô ã bâtâ na īwa waptâ'ā wa, ma tō īpawasisizé hā tâma wasihu za'ra. Tawamhā daro mono bâ da'ahâ uptabi prâ na te za wa'uburé norī hā te te da'uprosi, daza'ratazé wâiwa prâ na.

¹⁶ Tawamhā wa tō wapa, daza'ratazé 'mahârâ hā, dasi'wapé zō awaru na īdasisa'rei mono norī za'ratazé hā. Āne daza'ratazé 'mahârâ hā, te īwapari hā, 200 mirōisi na. Da'ahâ uptabi di.

¹⁷ Tawamhā awaru, wa tō sabu za'ra, dasi'wapé zō āma 're īdasisa'rei mono zé hā. Danhotō 'rowi, da te 're īrosawêrê za'ra mono ne, wa tō īnhotō 'rowim ne sabu za'ra, īsisiwi

ĩsi'ubumroi mono norĩ zama. Ta norĩ hã ĩsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sõ'utu ubu ré ĩsisi asimro. Ĩsõ'utu ubu mono hã unhamo ro'o pré ne na, ̄wamnarĩ mono hã. Duré sõté uzé ne na ̄sõ'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré 'rẽnhipré nho'utu uzé ne na, ̄sõ'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré awaru 'rãi mono hã, aiwa hu'u zérépa 'rã ne. ̄sadai're hawi mono hã te unhamo ro'o mono ne hã nasi wairé, duré ̄sizédé hã, ẽtẽ ro'o nhizédé uzé pire zama. Duré ̄sizédé uzé pire hã te duré nasi wairé, dapãrize hã.

¹⁸ Tawamhã ã hã, unhamo ro'o ne hã duré ̄sizé hã duré ẽtẽ ro'o nhizédé uzé pire hã ma tõ te te da'uprosi, awaru zada'i're hawi, ̄wairébé mono hã. Daro mono bâ da'ahâ uptabi prã na ma tõ te te da'uprosi, daza'ratazé wãiwa prã na.

¹⁹ ẽne ma tõ tizadai're ro'o nhipãrĩ na te te da'uprosi, tizamo na zama. ̄samo mono hã wahi ne ̄samo hã. Tô wahi 'rã ne na ̄samo 'rãsatu mono hã. Taha na ma tõ te te dahâzu.

²⁰ Tawamhã dahâiba ré ̄idas'i'atarëme mono hã ̄dadâ'â mono õ hã, 'râwi dasi'uîhâ na 're dasisämri za'ra mono õ di. Zahadu te wa'uburé norĩ ãma si 're dawata za'ra. Te duré zahadu ropoto hâiba 'manharĩ ãma si 're dawata za'ra, danhib'manharĩ nhipesé na da te 're ̄irob'manharĩ za'ra mono ãma, ẽtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ ãma, duré ẽtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ ãma, duré ̄si'uwazi waipo 'manharĩ ãma, duré ẽtẽ 'manharĩ ãma, duré wede 'manharĩ ãma. Zahadu da te rëme mono õ di. Ropoto hâiba 'manharĩ hã te te rob'madâ'â õ nherë, duré simipari õ nherë, duré morõ õ nherë, te zahadu ãma 're dawata za'ra, 'Re ̄ihâimana u'âsi mono upana.

²¹ Duré zahadu dasipãrĩ hã da te sahâri mono õ di. Duré simi'â, da te sahâri mono õ di. Duré pi'õ na danhimisaihuri hã da te sahâri mono õ di, duré aibâ na zama. Duré dasiwi romnhimi'uri hã da te sahâri mono õ di. Zahadu dawasétê wi 're dasipizari za'ra mono õ di. Õne u'âsi te marĩ ̄wasétê na si 're dahâimana za'ra.

ẽne ̄nhotõ 'rowim ne, te ̄awaihu'u mono hã.

10

Hâiwa ãma romhuri'wa hã ̄baihâ nhinha ̄syryre te te 're ̄râ'arizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tõ duré sabu, hâiwa ãma 'Re ̄ihâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã ̄simiwada'uri pire hã. Hâiwa hawi ma we si'ra, hâiwa'a na ubu ré. Tâiwaipore te duré ̄rã nhisiwimhã za. Duré ̄ubu hã aiwa bâtâ ro'o ne. Duré unhamo ro'o pa ne, ̄za hã.

² Tawamhã ̄baihâ nhinha ̄syryre te sõzi haré 're ti'â, tinhib'rata. Tawamhã ã poré nhisiwi ma tõ tipara nhimire niwîmhã tipara hã tisã. Ti'a nhisiwi ma tõ duré tipara nhimi'e niwîmhã tipara hã tisã.

³ Tawamhā mreme 'rāihā na te hā. Hu'u zérépa wairō 'rāihā ne, īhârâ hā. Hârâ wamhā, awa'awi ma tō tāiwapsa hā tiwapsa'a za'ra, wapsa'a 'rāihā na. 7 na īwapsa'a za'ra hā.

⁴ Wapsa'a za'ra wamhā, damreme ne hā wa tō wapa. Taha wa, wa tō īmreme za'ra hā te īwapari na aré rob'ui'éré. Tane nherē, te ni'wa hā hâiwa hawimhā īma tinhā, te rob'ui'éré tō da. Āne te īma tinhā:

— Tō'ā. Rob'ui'éré tō. Asima si waihu'u, tāiwapsa'a norī mreme hā. — Āne te āma īpa'uwaiti.

⁵ Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa hā â nhisiwi īsa hā ti'a nhisiwib zama īsa hā te ī'madâ hā ta hā ma tō hâiwa nho'ōmo tinhib'rada hā wē, tinhimire niwī hā.

⁶⁻⁷ Tawamhā simiwē sina, ma tō waihu'u:

— 'Re īhâimana u'āsi mono hā za te te īrob'manharižéb da hā sô rowaptâ'ā ō di za oto. 7 āma hâiwa āma romhuri'wa hā tinhimnihârâzém na simnhihârâ wamhā, te za 'Re īhâimana u'āsi mono hā āma uwaimra, duréihā te te da'āma sima īropisutuzé hā dama īwaihu'u'ō hā. Duréihā tizadawa wasu'u 'rata 'wa norī ma, te te īropisutuzém na te za oto dama rob'manha. Āne, wa tō sena na awaihu'u, 'Re īhâimana u'āsi mono nho'a, īsimiropisutuzém na zama. — Āne ma tō 'Re īhâimana u'āsi mono zadawa para waihu'u, hâiwa āma romhuri'wa hā, hâiwa nho'ōmo tinhib'rada te te īwē hā. 'Re īhâimana u'āsi mono hā ta hā hâiwa 'manhari'wa, duré ti'ai 'manhari'wa, duré â poré 'manhari'wa, duré uburé īwa 're īdahâimana za'ra mono poto 'wa.

⁸ Tawamhā hâiwa hawi we te te īma īnhari' rata mreme hā wa tō duré wapa. Āne te duré īma tinhā:

— Ma'āpē, sô aimorî, ībaihâ nhinha īsyryre zô, âri da, hâiwa āma romhuri'wa, sô'a haré tinhib'rata te te 're ī'râ'âri zô. Ō hā hâiwa āma romhuri'wa, â nhisiwi īsa hā, ti'a nhisiwib zama. — Āne te sô īzatō.

⁹ Tawamhā wa tō ītēme sô mo. Sô īwisi wamhā, wa tō tiwi waptē, ībaihâ nhinha īsyryre hā. Te tiwi waptērē wamhā, te īma ti'ru, āne:

— Ma'āpē âri, 'rēne da. 'Rēne wamhā, ropñi ne hā īsei uptabi za, asadai'rê 'remhā. Tane nherē, oto sômri wamhā, adi'i 'remhā te za anomozé. — Āne ma tō īma waihu'u.

¹⁰ Tawamhā wa tō oto ti'â, īsib'rata hawi ībaihâ nhinha īsyryre hā. Te âri wamhā, wa tō ti'rē. Te 'rēne wamhā, ropñi ne hā sei uptabi di, īzadai'rê 'remhā. Tane nherē, te sômri wamhā oto, īdi'i 're, ma oto īnomozé.

¹¹ Tawamhā ni'wa hā te īma tinhā:

— Te za duré 'Re īhâimana u'āsi mono hā dama 're īsadawa wasu'u mo, dapoto mono bâ za dama 're īromhâimana za'ra mono zém na hā, damreme sipo'o mono bâ. Daro mono bâ dama īpire za'ra norī ma, za 're īromhâimana mono zém na

zama te za duré dama 're ūsadawa wasu'u mo. — Āne ma tō ūma waihu'u.

Āne ūnhotō 'rowim ne, te ū'ab'madâ'ā mono hā, duré te ūwapari mono hā.

11

'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī wasu'u

¹ Tawamhā ma tō ūma sōmri ni, wedehu waré ne hā marī pibuzé hā. Tawamhā 'Re ūhaimana u'āsi mono hā ma tō ūzatō:

— Mo oto aimorī ti'ai ūma ūnhorōwa u, wedehu waré ne na, 'ri hā pibui mono da, duré ūma danhoprubzé nomrizé hā pibui mono da, wedeza ne hā, danhimizama da te ūma 're ūzata za'ra mono zé hā. Ma'āpē duré ūnhorōwa ūma, ū'āma 're ūdawata za'ra mono norī hā sa'rata za'ra na.

² Tane nherē, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri nho'remhā pibui mono ū di za. Ta hā wa tō pisutu, ūnhib'a'uwe'ō norī si te te ūma 're ubumroi mono da. Ta norī hā niwapsi te za Zeruzarē ūma hā 'ri nho'u ūwē uptabi ūma hā da'āma ai'uté za'ra. Taha wa, te za te te sina dawasi za'ra. 42 na a'amo ūhaimana u te za te te da'āma rowamnari za'ra, 1,260 na bādā za da'āma ūsi'utōrīzéb u.

³ Taha ré, wa za ūzadawa wasu'u'wa norī hā satōrī zahuré, tō 1,260 na bādā ūsi'utōrīzéb u simi'ē na te te ūzadawa wasu'u zahuré mono da. Tawamhā pone'ērebā zérē 'manharī na uza wasétē ré, te za tineb zahuré, pē'ezé uptabi zahuré wa, da te dasiwi 're ūwē'ō pese za'ra mono wa. — Āne ma tō ūma waihu'u, 'Re ūhaimana u'āsi mono hā.

⁴ Ā norī hā azeitona wede ne, te duré 're hāimana zahuré, ūrāi wa'ui wabre hā ūro'o pese ne, simi'ē na te te dama 're sadawa wasu'u zahuré mono wa. Rob'uiwēzém ne, te duré 're hāimana zahuré, 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rob'uiwē zahuré mono wa. Uburé Danhib'apito nho'a te 're sima'wara zahuré.

⁵ Tawamhā ni'wa hā te te tāma rob'manharī wasétē zahuré da nherē, te za tizadai're hawi unhamma ro'o na wīrī zahuré. Āne na te za si'utōrī ūsitob'rū norī hā, te te tāma rob'manharī wasétē za'ra mono da nherē.

⁶ Tawamhā 'Re ūhaimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ūsimipawapo waihu'u pese zém na te za hāiwa pese zahuré, tā ta'a tō da, te te dama sadawa wasu'u zahuré mono sina. Duré te te waihu'u pese zahuré di, te te āwapru zahuré da hā, duré te te sima ūwē zahuré zéb zarina, ti'ai ma, te te nasi ūrob'manharī wasétē zahuré da hā. 'Re ūhaimana u'āsi mono u, dawasétē wi 're dasipizari za'ra mono da, te za āne te te dama arob'manharī zahuré.

⁷ Tawamhā te te sadawa wasu'u zahuré mono pari, te za ropoto siwamnari hā ab're 'rehā hawi ūwatobro hā sō tisusi

zahuré, te te 'wapé zahuré da. Tawamhā ropoto siwamnarī hā aibâ norī ma, siptete zahuré wa, te za pârī zahuré.

⁸ Tawamhā 'ri nhî'riti 're za'êtë ãma, te za taré ïhâiba hâ hâ tiza'wari zahuré, 'ri nho'õmo za'êtë ãma, wede nhonhi'râmi na ïsib'apito za'ra, da te dasiwi ïwîrîzém nho'õmo ãma, dama ïsa'rese za'êtë ãma. Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma, 're ïdahâimana wasétë za'ra mono ne, ã 'ri nho'u hâ. Duré Ezitu na romnhisi ãma 're ïdahâimana wasétë za'ra mono ne hâ, ã 'ri nho'u hâ. Æne 'ri nho'õmo zahuré na ãma ïsimiré'ezé hâ, Zeruzarë hâ.

⁹ Tawamhâ da'ahâ uptabi na te za ïtëme ubumro zahuré ni, ïhâiba hâ hâ da te dasiwi 'madâ'â zahuré da, 'ri nhî'riti sa'wari ré. Si'ubdatô bâdâ ïne wâiwab u, te za dapoto mono bâ dasiwi 'madâ'â zahuré ni, damreme sipo'o mono bâ, 're ïdahâimana za'ra mono hâ. Te za duré ãma tasi'uwati za'ra ni, da te dasiwi za tō da.

¹⁰ Tawamhâ ti'ai ãma daro mono bâ 're ïdahâimana wasétë za'ra mono norî ma hâ rowë za'ra di za, ïsadawa wasu'u'wa norî hâ dâ'â zahuré wa. Taha wa, te za 're dato za'ra. Te za duré danhibzari na tasisawi za'ra ni. ïsadawa wasu'u'wa norî hâ dawasétë wi 're dasipizari za'ra mono da, te te dama 're ropipa zahuré mono ré, dâ'â zahuré wa, te za 're dato za'ra.

¹¹ Tawamhâ si'ubdatô bâdâ, ãma ïneb zahuré zé wâiwa pari, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hâ ïpê'ezani hâ apâ tâma sõmri zahuré, hâiba ré 're neb zahuré da apâ. Taha pari, te za oto hâiwi aim'a'wara zahuré. Sima'wara zahuré wamhâ, te za tâma tapahi uptabi za'ra ni, da te ï'madâ'â za'ra norî hâ.

¹² Tawamhâ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norî hâ te za wapari zahuré, hâiwa hawi ni'wai mreme hâ. Mreme 'râihâ na te za sô tihârâ zahuré:

— We ane wa'aba, hâimo. — Æne te za ni'wa hâ sô tihârâ zahuré.

Tawamhâ ï'ruiwapari'wa norî hâ te te 'madâ'â za'ra mono ré, te za hâiwa'a na tizasi zahuré, hâiwa u.

¹³ Tawamhâ zasi zahuré wi, awa'awi te za sa'êtë uptabi ti'a sâsâ hâ watobro. Watobro wamhâ, 'ri hâ nima norî hâ te za sina, Zeruzarë ãma, 'ri nho'õmo 'remhâ 're ïsimasa mono hâ. 10 na 'ri 'maihamâna wamhâ, te za misi si dawi rere'e. Te za duré 7 miu na tadâ'â za'ra ni, ti'a sâsâ'â na hâ. Tawamhâ dadâ'â ãna ïdas'i'atarëme mono hâ te za tapahi uptabi za'ra ni. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te za tawata za'ra ni, hâiwa ãma 're ïsâmra mono ãma, simi'manharï waihu'u pese uptabi wa.

Æne ïnhotô 'rowim ne, te ï'awapari mono hâ, duré te ï'azabui mono hâ.

¹⁴ Tawamhâ ropipa hâ maparane ïpu hâ tâibâ oto. Tane nherë, zahadu si'ubdatô ãma zô, te rowaptâ. Romhuture di oto, duré ropipa ïwatobro da hâ. Ma'âpé ãne waihu'u pese za'ra wa'aba.

7 āma hāiwa āma romhuri'wa hā tinhimnihârâzém na ūsimnhihârâzé wasu'u

¹⁵ Tawamhā 7 āma hāiwa āma romhuri'wa hā ma tō tinhimnihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, hāiwa āma damreme 'rāihâ hā wa tō wapa. Āne te nhari za'ra:

— Satanasihi nhimi'madâ, 're danomro mono da, ma tō da te dasima 're wē za'ra aré, daro mono bâ. Tane nherē, ropâ te za oto 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimi'madâ'â si 're danomro, Wanhib'apito nhimi'madâ hā. Danho'reptui'wa da, te te ūpisutu nhimi'madâ'â zama te za 're dahâimana za'ra oto. Wanhib'apito hā te za tō te te 're da'ab'madâ'â u'âsi oto, ūne u'âsi. — Āne wa tō wapa, hāiwa āma damreme 'rāihâ hā.

¹⁶ Tawamhā 24 na dama ūpire za'ra nori hā 'Re ūhaimana u'âsi mono nho'a tisimasisizém na ūsi'ubumro nori hā ma tō hi'râtítō tāma ana, āma wata za'ra da.

¹⁷ Āne te āma tiwata za'ra:

"Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ūhaimana u'âsi mono, a hā danhipai u asiptete uptabi di. Duréihā marī ū ré hā, te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utōri waihu'u ū di. Ūne u'âsi te 're aihâimana mo. A hā aiwaihu'u pese zé hā, duré danhipai u asiptetezé hā ma tō oto dama ūhâiré, da te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha zarina ma tō oto danhipai u da'madâ'â pire na āma ūsâna'ra, âhâna hā. Taha wa, wa ai'āma wawata za'ra ni.

¹⁸ Ai'āma 're ūdawata za'ra mono ū nori hā ma tō asada tizahi pese za'ra. Taha wa, ma tō oto ūwa waptârâ, asiwi ūda'awē ū pese zéb zarina, dama ūrob'manharî wasété zéb da hā.

Ma tō duré ūwa waptârâ, dahâimanazéb zarina dama ūarowairébézéb da hā, uburé adâ'â nori ma hā, asimiroti hā te te 're ūwapari za'ra mono ū nori hā uburé 're ahâ za'ra mono da, duré uburé asimiroti wapari pese 'wa nori ma, tāma 're ab'manharî wē mono da.

Ma tō ūwa waptârâ, asadawa wasu'u'wa nori ma, marī ūwē hā 're anhomri mono da, te te aima 're ūromhuri pese za'ra mono zé wa'râmi. Uburé pese asib'a'uwe ū nori ma, marī ūwē hā 're anhomri mono da, ma tō ūwa waptârâ, ai'āma 're ūwata za'ra mono nori ma, dama ūpire nori ma, dama ūwapu nori ma zama.

Ma tō duré ūwa waptârâ, ti'ai āma da te 're ūrowasété za'ra mono nori hā uprosi da."

Āne 24 na dama ūpire za'ra nori hā ma tō āma po're pu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhā hāiwa āma 'Re ūhaimana u'âsi mono āma 're ūdawata za'ra mono zéb āma hā, ma tō ni'wa hā 'ridawa hā 'ridawa. Te te 'ridawa wamhā, te oto wedehâ're hā sô'awi 'ri para za. Wedehâ're 're, te ūtêpo ūui'eré ré hā da'wa, duréihā 'Re ūhaimana u'âsi mono te te tinhib'a'uwe ma ūropisutuzéb

ui'éré ré hā. Tawamhā ma tō tāiwapsa hā watobro, tāirārā'ā zama, tāsi'ubuzi zama. Ti'a hā ma tō duré sāsā'ā. Tāzā hā ma duré asa'wa, īpire hā.

Āne īnhotō 'rowim ne, te īazabui mono hā, duré te īawapari mono hā.

12

Pi'ōi wasu'u, Satanasihi wasu'u me

¹ Tawamhā wa tō duré 'madâ. Te 'madâ'ā wamhā, marī hā ma tō hāiwa nho're na sihā'i'rē, dama īsa'rese'ō hā, āma 're īdatob'uzu za'ra mono hā. Ta hā dama īwaihu'u'ō hā wa tō 'madâ, pi'ō īsa hā. Bātā ro'o ne na īuza hā. īpara 'rowimhā a'amo te za. Duré 'rāzaza ré te za. īrāzaza na hā wasi te aimasa, 12 na.

² īra te duré āma sépu, pi'ōi āma. Āma sépu'u wa, te hâzé te, 're sadari.

³ Tawamhā ma duré marī hā sihā'i'rē, hāiwa nho're na, marī īsa'rese'ō hā. Ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hāiba za'ēne hā te za. īhāiba hā īhāiba pré. Duré 7 na ī'rā hā. 10 na duré ī'u hā. Powawē ūmo ne, ī'ōmo za'ra hā. Duré 7 na ī'rā za'ra 'rāzaza hā, danhib'apito 'rāzaza ne hā. īrāzaza si'ubuzi na īrāzaza za'ra hā.

⁴ Tawamhā tizamo na ma tō wasi hā waibu, hāiwa āma 're īsimasa mono hā. Ahâ uptabi prā na ma tō waibu, īsa'ratazé wāiwa prā na. Tawamhā te te waibui wamhā, ti'ai u ma tō sa'ētē sāmra.

Tawamhā pi'ō nho're te za, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā. Pi'ō te sapa īra zō, waptā'ā wi te te 'rēne da.

⁵ Tawamhā ma tō tāma waptārā aibā na, simiwada'uri nhiptete na za daro mono bā te te 're īda'awada'uri mono da hā. Tawamhā ma tō tiwi âri ni, 'Re īhāimana u'âsi mono u, danhib'apito simasisizém na 're īsāmra mono u, īsiré danhib'apito na 're hāimana mono da.

⁶ Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī wi, te pi'ō wara, a'ubuni u, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īropese sirōmo zéb u, te te tāma īpisutuzéb u. Tame hāimana mono ré, te za 1,260 na bādā īhāimana u te te 'madâ'ā, 'Re īhāimana u'âsi mono hā.

⁷ Tawamhā dasi'wapé, hāiwa nho're āma ma tō watobro. Hāiwa āma romhuri'wa hā Midé na īsisi hā, duré hāiwa āma īsiré tāma īromhuri'wa norī hā, te ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hāiba za'ēne hā siwi 'wapé. Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā ma tō sina ana, hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī me.

⁸ Tane nherē, ma tō Midé norī hā āma ai'uté za'ra. Taha wa, hāiwa āma 're hāimana waihu'u za'ra mono ū di za oto.

9 Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā ma tō siwi time ti'ai u, apâ morī tō da. Ta hā Satanasi, wanhitob'ru. Ta hā duréihā wahi na īsihāiba. Uburé tizadawa nhipese na te te 're īda'a'rāmi mono, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para newa, ti'ai āma daro mono bā. Tawamhā wa'uburé norī zama īsib'a uwē zama ma tō īsiré siwi sāmra ti'ai u, apâ si'aba're tō da.

Āne wa tō te ab'madâ'ā, īnhotō 'rowim ne.

10 Tawamhā wa tō duré ni'wai mreme hā wapa. Mreme 'rāihā na te tinhā:

— 'Re īhāimana u'āsi mono hā ma tō oto wa'anho'reptuzém na wama āma uwaimra, wanhitob'rui wi. Danhib'apito na siptete na te te 're īda'ab'madâ'ā mono zé hā ma tō duré dama hā'i're oto. Duré Danho'reptui'wa da, te te īpisudu hā te duré īsiré te te 're da'ab'madâ'ā oto, waihu'u pese na. Wasiré īsazei'wai āma, awē sidâpâsi simizazâri āna īwasédé hā te te āma 're īaza'ra mono hā ma tō oto 'Re īhāimana u'āsi mono hā sihawi time hāiwa hawi, ti'ai u, Wa'uburé hā.

11 Pone'erebâ hā dazada īdâ'ázéb zarina, ma tō wasiré īsazei'wa norī hā āma ai'uté za'ra, Satanasihi āma. īwasu'u wē hā sena na te te dama 're īsadawa wasu'u za'ra mono zém na zama, ma tō āma ai'uté za'ra. Duré da te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, dawi 're sihāiba zawi za'ra mono õ di, 're dâ'ā tō za'ra mono da. Taha wa, 'Re īhāimana u'āsi mono wi sipizari āna, ma tō duré Satanasihi āma ai'uté za'ra.

12 Taha wa, ma'āpé 're ato za'ra wa'aba mono, hāiwa āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā. Tañe nherē, ti'ai āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī hā aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, â poré na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī ma zama. E marī wa. Wa'uburé hā sahi uptabi na atême morī aba na dâ'ásina, ti'ai u. Ti'ai āma te te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono da, za 're īhāimana hutu mono zém na te te sina waihu'u wa, ma tō tizahi pese. Taha wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — Āne te ni'wa hā tinhā, mreme 'rāihā na.

13 Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hāiba za'ene hā hāiwa hawi da te īme na siwaihu'u wamhā, ma tō pi'ō zarina 're mo, aibâ na īra tāma īwaptā'ā zarina.

14 Tane nherē, ma tō si'ōmo wawē paihi hā īsaripi ré hā pi'ōi ma za ni, a'ubuni u 're īsāmra mono zéb u, āma wara da, tō ōme, 'Re īhāimana u'āsi mono te te tāma īropese sirōmo zéb u. Tame te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te 're 'madâ'ā, si'ubdatō wahum nhipai u wāiwa, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī wi.

15 Tawamhā ho'orā ne hā ma tō â hā tizadai're hawi sa'wa pi'ō zarina, â pré da, â te te 'mapraba da.

¹⁶ Tane nherē, ti'a hā ma tō pi'ōi āma aime. Ti'a hā ma tō si'ridawa, â zō, â hā ūwa a'a da. Tawamhā ma tō â hā ūwa ti'a'a tō, ho'orā hāiba ne tizadai're hawi pi'ō zarina te te ūsa'wari hā.

¹⁷ Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā ma tō pi'ō da tizahi pese, tiwi simani wa. Taha wa, ma tō ūsihudu norī zō mo, te te 'wapé za'ra da. E 'wam norī hā te wasu'u, ūsihudu norī hā. Ta norī hā 'Re ūhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're ūwapari pese za'ra mono, duré tō sena na Zezusihi zazei'wa na 're ūsiwasu'u za'ra mono, te wasu'u. Ta norī zō te mo, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā te te 'wapé za'ra da.

¹⁸ Tawamhā te oto ta hā â poré zaihā na za, supara're wa.

Āne ūnhotō 'rowim ne, te ūazabui mono hā, duré te ūwapari mono hā, za ūromhāimana mono zém na hā.

13

Ropoto siwamnarī pipa zahuré wasu'u, â 'rowimhā, duré ti'ai 'rowimhā

¹ Tawamhā wa hā wa tō duré sabu, â 'rowi ropoto siwamnarī hā â hawi watobro ré. Ūhāiba misi nherē, 7 na ūrā hā. Duré 10 na powawē ūmo ne, ūomo mono hā. ūomo na hā danhib'apito 'rāzaza si'ubuzi ne ré, te ūmo 'rāzaza ré aimasa, 10 na. Duré ūrāi mono na rob'ui'eré za'ra ré hā aiwa 'Re ūhāimana u'āsi mono newa, 'Re ūhāimana u'āsi mono wamri na ūsiwaptērē ui'eré wasédé hā.

² Duré ūhāiba hā, hu'u hāiba ne. ūpara hā robzahi para ne hā ursu para ne. Duré ūsadai're hā, aiwa hu'u zérépa zadai're ne, ūsadai're hā. Tawamhā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā, Satanasi hā ma tō tinhiptetezé hā tāma tisō, ūsadawa para siré te te da'āma 're romhuri wasétē zahuré mono da, ūsimiromhuri waihu'u pese zém na.

³ Tawamhā misi ūrāi āma hā ūu'a ré hā da te wūrī wa, ūwa're ne hā. Tane nherē, ūwa're hā ma tō tāma ato. Taha wa, daro mono bâ uburé 're ūdahāimana za'ra mono hā ma āma tatob'uzu za'ra ni. Ma duré āma sasōmri za'ra ni, ūsimiwada'uri na.

⁴ Ma tō duré ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī āma tawata za'ra ni aihīni, â hawi ropoto siwamnarī ma, tinhimi'manharī waihu'u pese zé hā te te tāma sōmri wa. Tane ma tō duré â hawi ropoto siwamnarī āma tawata za'ra ni. Āne te āma tawata za'ra ni:

— E 'wa hā ūsine hāimana waihu'u pese bâ. E 'wa hā ūsiptete wabzu'wa pâ. — Āne te āma tawata za'ra ni, daro mono bâ da'ahā na.

⁵ Tawamhā â hawi ropoto siwamnarī hā, te 'Re ūhāimana u'āsi mono hā wa'ēi wasétē, 'rāwi waihu'u pese na sina wata dâ'āsina. 'Re ūhāimana u'āsi mono te te sadawa uwati ū di.

Ma tō duré tāma waprosi, dama pire na te te da'awada'uri wasétē mono da a'â, 42 na a'amo īsisōré mono u.

⁶ Taha ré, ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā wa'ei wasétē tō, īsisi na zama. 'Re īsāmra mono zém na ma tō duré timreme wasétē, duré hāiwa ãma 're īhāimana za'ra mono norī ãma zama.

⁷ Tawamhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō duré tāma waprosi, â hawi ropoto siwamnarī ma, īsib'a'uwe te te 'wapé za'ra da, te te ãma ai'uté za'ra da, īsib'a'uwe norī ãma. Ma tō duré tāma waprosi, simiwada'uri wasétē nhipete sina te te 're da'awada'uri mono da, dapoto mono bâ, duré damreme sipo'o mono bâ 're īdahāimana za'ra mono hā.

⁸ Tawamhā ti'ai ãma daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī hā te za ãma 're dawata za'ra, da'ahâ uptabi na. Tane nherē, ni'wam norī hā ãma 're wata za'ra mono õ di za, ībaihâ na 're īdahāimana u'âsi za'ra mono norī nhisi, 're īsimi'wara mono zém na īsisi 're īsimi'wara mono norī hā. Duréhā 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te ropoto mono õ ré, danhisi na te te ãma ūrob'ui'éré za'ra hā ã ībaihâ hā, Pone'erebâ, da te dasiwi īwîrî te hā.

Āne za īromhāimana mono zém na īnhotō 'rowim ne, te īazabui mono hā, duré te īawapari mono hā.

⁹ Ma'apé, aipo're 'repu'u ré za'ra wa'aba wamhā, wapari pese za'ra wa'aba.

¹⁰ Ni'wa hā īsazei'wai wamhā, dazazéb 're da te 're séme mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te dawi 're sawi za'ra mono õ wamhā, te za tō da te 're sé. Duré sib'ezé 'wapa na da te 're simroi mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te dawi 're sawi za'ra mono õ wamhā, te za tō da te 're simro. Āne da nherē, te za sipizari ãna ãma 're nomro, 'Re īhāimana u'âsi mono ãma.

¹¹ Tawamhā wa tō duré sabu ropoto pipa hā, ti'ai hawi īwatobro hā. Maparane ū'u hā, pone'erebâ 'rare õmo ne hā. Tane nherē, īmreme hā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī mreme ne, īmreme hā.

¹² Tawamhā â hawi ropoto siwamnarī nho'a te te 're romhuri, ti'ai hawi īwatobro hā. īsadawa para te te 're da'awada'uri pese, ti'ai ãma daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī hā â hawi ropoto siwamnarī ãma 're dawata za'ra mono da, ū'rāi ãma ū'u'azé tāma īsitob ãma.

¹³ Tawamhā ti'ai hawi ropoto pipa hā ma tō te te 're aromhōsi, marī īwaihu'u'õ na, dama īsa'rese'õ na. Hāiwa hawi unhamra ro īwaptâ'ã na ma tō datōmo nho'a romhōsi.

¹⁴ Āne 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō tāma waprosi, â hawi ropoto siwamnarī nho'a te te 're romhōsi mono da. Āne ma tō tinhimiromhōsi na dama 're sadawa nhipese, 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai ãma daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī ma hā. Ma tō duré dama

ti'ru, romhâiba, da te dasiwi 'manharî da, â hawi ropoto siwamnarî hâiba na, sib'ézé 'wapa na da te dasiwi wîrî nherë, apâ ïhâiwa'utu hâiba na.

¹⁵ Tawamhã romhâiba hã da te dasiwi 'manharî parimhã, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ti'ai hawi ropoto pipa ma waproxi, romhâiba ma, îp'ëzani te te tâma sômri da, mreme ré oto 're morî da, duré romhâiba ãma 're ïdawata za'ra mono õ norî hã te te 're anhimroi mono da, ti'ai hawi ropoto pipa hã.

¹⁶ Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te da'awada'uri, da te dasima waproxi za'ra da, ni'wam norî hã ïsib'rata nhimire niwî da te sib'rata ui'éré za'ra mono da, duré ni'wam norî hã ïuihâ mono na da te uihâ ui'éré za'ra mono da. Tawamhã ma tô da te a'ui'éré tô, daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono hã, dama ïwapu mono bâ duré dama îpire mono bâ, duré danhibro pese mono bâ, duré danhibrob'õ mono bâ, duré dapawa'âbâ ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ïromhuri za'ra mono bâ, duré dawada'uri ãna dasi'uihâ na 're ïdahâimana za'ra mono bâ. Da'upsâtä mono bâ ma tô da te da'ui'éré za'ra.

¹⁷ Tawamhã danhib'rata ui'éré õ nherë, da'uihâ ui'éré õ nherë, da te 're rob'uipra waihu'u za'ra mono õ di. Duré da te 're rowede waihu'u za'ra mono õ di. Â hawi ropoto siwamnarî nhisi na da'uihâ ui'éré hã, duré danhib'rata ui'éré hã, ïsisi za'ratazé hã. ãne wa tô te awaihu'u, ïnhotô 'rowim ne.

¹⁸ A norî wa'wa hã ai'maiwaihu'u pese aba wamhã, ma'âpê ïsisi za'ratazéb ui'éré hã 'maiwaihu'u aba, ïwasu'uzé hã. 666 na ïsisi za'ratazé hã danhisi za'ratazém na ïsisi hã te wasu'u.

14

'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwasétê hawi te te ïwa'âbâ za'ra norî nho're wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, Pone'erebâ hã wa tô sabu, da te dasiwi ïwîrî hã. Si'â na ëtë 'râihâ nhisiwi te za. Duré 144 miu na dahâiba hã te ïsiré aimasam ni, ïsisi na ïuihâ ui'éré ré mono hã, duré ïmama nhisi na zama ïuihâ ui'éré mono hã.

² Tawamhã wa tô duré wapa, hâiwa hawi ni'wai mreme hã. Â'a'a 'râihâ ruru'u ne, ïmreme hã. Duré tâiwapsa'a za'ëtë rârâ'ã ruru'u ne, ïmreme hã. Rowamreme'wa, tinhimirowamremezém na te te 're ïrowamreme za'ra mono ne, ïmreme hã.

³ Tawamhã 144 miu na ïhâiba za'ra norî hã te danhib'apito simasisizém nho're asöré, maparane si'uiwa na ropoto na ïhâiba norî nho'reb zama, duré dama îpire za'ra norî nho'reb zama. Tinho're ïtém na te tinho're za'ra, dama ïsa'rese'õ na. Â norî si 're ïdanomro wasétê mono zém hawi, 'Re ïhâimana

u'âsi mono te te īwa'âbâ za'ra norî si te te waihu'u pese za'ra di, īsõ're hă.

⁴ Ā norî hă ma tō 're si'madâ'â pese za'ra, 're siwasété tō za'ra mono da, pi'ō na 're īdanhimisaihuri za'ra mono õ ne. Duré pi'ō za'rese'ō'wa 're īhâimana za'ra mono ne, ma tō 're si'madâ'â pese za'ra. Pone'ërebâ nhiră zarina si ma tō 're nomro. Ta norî si ma tō 're īdanomro wasété mono zém hawi wa'âbâ za'ra. Ta norî hă ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono ma sisõmri na'rata za'ra, Pone'ërebâi ma zama.

⁵ Duré 're sadawa nhipeze za'ra mono õ di. Duré īwasédé hă sena na da te āma 're sa'ra waihu'u mono õ di, īwē na si 're hâimana za'ra mono wa.

Si'ubdatō hâiwa āma romhuri'wa norî nhimirowasu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhă wa tō duré 'madâ, hâiwa āma 'Re īhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hă. Hâimo uptabi te 're wara. īwasu'uwē hă te dama 'mahâ, īsi'utõr'õ hă, dapoto mono bâ 're īdahâimana za'ra mono norî ma, duré damreme sipo'o mono bâ 're īdahâimana za'ra mono norî ma.

⁷ Āne te mreme 'râihâ na te te dama 'mahârâ:

— 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti hă 're wazé pese za'ra wa'aba mono. Duré wē uptabi wa, āma 're aiwata uptabi za'ra wa'aba mono. Ma tō īwa waptârâ, 'Re īhâimana u'âsi mono te te da'āma ī'arowairébék u da hă, uburé pese. Taha wa, te za Ropoto'wai āma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, hâiwa 'manharî'wai āma, duré ti'ai 'manharî'wai āma, duré â poré 'manharî'wai āma, duré ub're 'manharî'wai āma. — Āne te hâiwa āma romhuri'wa hă te te dama hâiba 'ru 'Re īhâimana u'âsi mono hă, āma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

⁸ Tawamhă te duré īsâna'remhă 're wara, hâiwa āma romhuri'wa hă īhâiba amo hă. Āne te duré ta hă te te rob'mahârâ:

— Ma tō daré ai'utõ. 'Ri nho'omo za'ene hă ma tō daré ai'utõ, Babironiza hă. Ma tō uprosi ni. Âsipârî na si pi'ō hă 're īsai mono hă te za tihâiba amo norî ma tî'ru, īsiré te te âhuri wa, si'râ idî'iti pese za'ra da, īsiré. Tane ma tō Babironiza āma 're īdahâimana wasété za'ra mono norî hă te te 're dawada'uri za'ra daro mono bâ, da'râ idî'iti wa, siwa'ru 're īdanomro mono ne, īsine 're danomro wasété mono da. Taha wa, ma tō daré ai'utõ, Babironiza hă. — Āne te hâiwa āma romhuri'wa īsâna'remhă te te rob'mahârâ.

⁹⁻¹⁰ Tawamhă si'ubdatō āma hâiwa āma romhuri'wa hă te duré 're wara, hâimo uptabi, maparane nhana're īwatobro hă.

Āne te duré ta hă mreme 'râihâ na te te rob'mahârâ:

— Ni'wa hă â hawi ropoto siwamnarî āma 're wata mono wamhă, duré īhâiba 'manharî na romhâiba āma 're wata mono wamhă, duré īsisi na uihâ ui'éré ré 're morî wamhă, duré sib'rata ui'éré ré 're morî wamhă, 'Re īhâimana u'âsi

mono nhimihâzé ïpire uptabi hã te za te te 're sépata. Ni'wa hã âzé te za dama ti'ru, â na ïwazari'õ hã ïsé pire uptabi hã te te hâ'rène da. Te te hâ'rène wamhã, ti'uihâ id'i'iti na, te za sépata. Tane, ropoto siwamnari' ãma 're ïwata za'ra mono nori hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé ïpipa uptabi hã te za te te 're sépata za'ëtë uptabi za'ra, tâma wë'õ pese za'ra wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã. Unhama ro'o na te za te te 're robzépata za'ra, ëtë ro'o nhizédé uzé pire na, ïsi'utõri'õ na. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, hâiwa ãma romhuri'wa nori nho'a, te za te te 're robzépata za'ëtë za'ra, Pone'ërebâ nho'a zama.

¹¹ Tawamhã unhama ro'o nhizé hã te te ãma 're ïrobzépata za'ra mono nhizé hã te õne u'âsi 're sizédé 'râti u'âsi, hâimo. Unhama ro hã ro'o nhimizazâri waihu'u õ di, â hawi ropoto siwamnari' ãma 're ïwata za'ra mono nori ma hã, duré ïhâiba 'manharî na romhâiba ãma 're ïwata za'ra mono nori ma hã, duré ïsisi na ï'ui'éré za'ra nori ma hã. Õne u'âsi te ã nori hã robzépata wi 're wairébé waihu'u mono ãna, te te 're robzépata u'âsi za'ra. — ãne te si'ubdatõ ãma hâiwa ãma romhuri'wa hã te te rob'mahârâ.

ãne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awapari mono hã.

¹² ãne hã za 're romhâimana mono dâ'âsina, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwë hã sipizari ãna 're hâimana nhiptete za'ra, ïsimiroti te te 're ïwapari pese za'ra mono hã, Zezusihî ãma si 're ïnomro mono hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, hâiwa hawi ni'wai mreme hã. ãne te ïma ti'ru:

— Ma'apé, ãne ãma rob'ui'éré: "Ãhâna te ïwaihu'uzém hawi, ni'wam nori hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zawéré za'ra mono ré, 're dâ'â za'ra mono wamhã, tâma 're rowë uptabi za'ra mono di za."

Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani hã ma ãma saze, timreme na. ãne ma ãma saze: "Tane tô. Tâma 're rowë uptabi za'ra mono di za tô. Simi'ë na tinhimiromhuri wë ré, te za hâiwa u ïré 're sisisi. Taha wa, te za oto romhuri na tisiwasudu hã sahâri za'ra." ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono pë'ëzani te te ãma ïsazezé hã. ãne te za ãma ïrob'ui'ë. — ãne ma tô ïma ti'ru, te ãma rob'ui'éré da.

Ti'ai ãma roptehârizém na, ãma ïsimiré'ezé wasu'u

¹⁴ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, hâiwa'a hã te za. ïsisiwimhã aibâ hã te nhamra, ti'ai ãma dasiré ïpodo hã ëtë'ubuzi pré oru 'manharî na 'râzaza ré. Roptehârizéb ré zama te nhamra, ï'wa pese ré.

¹⁵ Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã ïhâiba amo hã ma tô hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsâmra mono zém

hawi watobro, 'ri 'rāihâ hawi. Watobro wamhâ, te mreme 'rāihâ na 'mahâ, hâiwa'a na ūsâmra hâ. Æne te 'mahâ:

— Ti'ai ãma daro mono bâ ma tô rob'râi're pese. Ma tô ñwa waptârâ, ūoptehâri mono zéb da hâ. Taha wa, ma'äpé roptehâri mono, asimiroptehârizém na. — Æne ma tô hâiwa ãma romhuri'wa hâ tâma ti'ru, ãma ūromnhimiré'ezém na, rob'râsutuzém na hâ. Ti'ai ãma 're ūdahâimana za'ra mono norî ubumrozé hâ te wasu'u, roptehârizé hâ.

¹⁶ Tawamhâ hâiwa'a na ūsâmra hâ ma tô te te roptehâri tô, daro mono bâ tinhimiroptehârizém na.

¹⁷ Tawamhâ wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma romhuri'wa hâ aimawi hâ. Hâiwa ãma 'Re ūhâimana u'âsi mono 're ūsâmra mono zém hawi ma duré watobro, 'ri 'râihâ hawi. Roptehârizé hâ te duré ta hâ 're ti'â, tinhib'rata.

¹⁸ Tawamhâ ma tô duré hâiwa ãma romhuri'wa aimawi hâ watobro, wedeza ne hawi, 'Re ūhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Ta hâ wedeza ne na unhama 'madâ'â'wa. Ta hâ roptehârizé te te 're ūrâ'âri hâ te 'mahâ. Æne te 'mahâ:

— Ma'äpé, uwa 'ru 'râ hâ anhimizuhâri mono, daro mono bâ 're ūsimnhatâ mono hâ. Asimiroptehârizém na te za oto ūanhimizuhâri mo, 'râ prédu mono wa. — Æne te tâma ti'ru.

¹⁹ Tawamhâ hâiwa ãma romhuri'wa hâ ma tô te te anhimizuhâri tô, uwa 'ru 'râ hâ daro mono bâ, ti'ai ãma hâ. Te te anhimizuhâri mono wamhâ, ma tô te te anhamra ëtë're 're, ñwa'u zô, dapara na da te 're ūwati za'ra mono zéb 're.

²⁰ Tawamhâ uwa 'ru 'râ, ëtë're 're te te anhamra mono wamhâ, ma tô a'râiwati, ñwa'u zô. 'Ri nho'omo nhiti da te 're ūwati za'ra mono zéb 're, ma tô a'râiwati. Te te awati wamhâ, dawapru na ñwa'u hâ tawamhâ, ma tô puru, ëtëzapu'u hawi. Pu'u wamhâ, â wara tete ne te tipraba, dawapru na ñwa'u hâ. 300 na ti'ai pibuzéb zarina te tipraba, dawapru hâ. Duré misi ūpibuzé wâiwa, ma ti'â'masisi hâimo, â 'rehâ prâ na. Æne 'Re ūhâimana u'âsi mono, 're ūdahâimana wasété za'ra mono norî ahârizém na ãma ūsimiré'ezé hâ.

Æne ūnhotõ 'rowim ne, te ūazabui mono hâ, duré te ūawapari mono hâ, za ūromhâimana mono zém na hâ.

15

*7 na hâiwa ãma romhuri'wa norî hâ, oru 'manharî na u'awi
ré ūsimasabzé wasu'u*

¹ Tawamhâ wa tô duré marî hâ sabu, hâiwa nhirõtõ na dama ūsa'rese'õ hâ ãma 're ūdatob'uzu za'ra mono hâ. Hâiwa ãma romhuri'wa norî hâ 7 na te aimasa. Ta norî ma, ma tô 'Re ūhâimana u'âsi mono hâ pisutu, 7 na rob'manharî pipa mono hâ, ūrême ma te te dama 're rob'manharî za'ra mono da. Ænorî hâ 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimi'ahârizéb 'râsudu, te wasu'u.

² Tawamhā wa tō duré sabu, â poré ne hā. Simhi īsarob'a uptabi ne hā â hā, unhamā ro'o na īwazari ré hā.

Tawamhā wa tō duré sabu, â hawi ropoto siwamnarī āma te te āma ī'ai'uté za'ra norī hā, tō òhō āma 're īwata za'ra mono õ norī hā. Taha nhisi hā danhisi za'ratazém na īsisi hā. īhāiba na romhāiba āma te te ī'ai'uté za'ra norī hā wā tō duré sabu za'ra. Ta norī hā te aimasa, simhi īsarob'a ne â poré zarob'a 'rata. Rowamremezéb ré te aimasa, 'Re īhāimana u'âsi mono te te tāma īsōmri za'ra ré.

³ Te duré tizadawa'a'a, Mozésihi nho'rezém na, 'Re īhāimana u'âsi mono ma romhuri'wa nho'rezém na, Ezitu hawi īsib'a'uwē norī, 'Re īhāimana u'âsi mono te te dawi īsō'reptu za'ra zém na. Te duré tizadawa'a'a, Pone'erebā te te 're īda'anho'reptui mono zém na. Āne te āma tizadawa'a'a:

"Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re īhāimana u'âsi mono, ai-waihu'u pese uptabi di.

'Re ī'ab'manharī mono zé hā wē uptabi di.

A hā daro mono bâ uburé pese Danhib'apito.

Tô sena uptabi na si te dama 're ī'aroti wē uptabi mo. Upai āna, te duré 're īda'ab'madâ'â wē mo.

⁴ Wanhib'apito, dama aipire uptabi wa, te da te dasiwi 're aiwazé.

Uburé pese, te da te 're aiwasu'u wē za'ra, danhipai u pese, aiwē uptabi wa.

Aiwétési tō sena aiwē uptabi hā.

Daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono norī hā te za we ai'âma 're dawata u'âsi za'ra, upai āna dama 're ī'arob'manharī wē mono zé hā da te 're 'madâ'â za'ra mono wa."

Āne te tizadawa'a'a, â hawi ropoto siwamnarī āma te te ī'ai'uté za'ra norī hā.

⁵ Taha parimhā, wa tō duré sabu, hāiwa āma 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zé hā, 'ri paramhā 'ri 're wa'wa āma, 'Re īhāimana u'âsi mono 're īsāmra mono zé hā. Ni'wa hā ma tō 'ridawa hā 'ridawa.

⁶ Tawamhā ni'wa te te 'ridawa wamhā, ma tō 7 na hāiwa āma romhuri'wa norī hā tō ò norī hā wairé 'ri para hawi, 'Re īhāimana u'âsi mono te te īpisitu za'ra norī hā rob'manharī pipa na te te dama 're rob'manharī za'ra mono da. Uza hāirā ré īhā si'ubuzi ré ma wairé, duré ētē'ubuzi pré oru 'manharī na sō'utu wa'rāmi ré.

⁷ Tawamhā maparane si'uiwa na, ropoto na īhāiba norī siré hā misi ma tō 7 na hāiwa āma romhuri'wa norī ma sōmri za'ra, oru 'manharī na u'awi hā, 7 na īhāiba za'ra hā. U'awi hā uwa 'ru 'rāi wa'u īsé pire ré hā. Uwa 'ru 'rāi wa'u īsé pire hā, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimihâzé, te wasu'u.

⁸ Tawamhā hāiwa āma 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're īdawata za'ra mono zéb 'remhā ma tō romnhizé hā

rob'utō, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimirowa'a za'ētē haw-imhā. Tawamhā 'ri para u 're danhisisi waihu'u mono õ di za, a'â. 7 na rob'manharī pipa na hāiwa āma romhuri'wa norī te te dama 're rob'manharī 'rāsatu za'ra mono parip si, te za 're danhisisi.

Āne īnhotō 'rowim ne, te īazabui mono hā, duré te īawapari mono hā, za īromhāimana mono zém na hā.

16

U'awi 're, uwa 'ru 'rāi wa'u īsé na 'Re īhāimana u'âsi mono, 7 na te te dama īrob'manharī pipa mono zé wasu'u

¹ Tawamhā wa tō duré wapa, 'Re īhāimana u'âsi mono mreme hā, īmreme 'rāihā hā hāiwa āma, āma 're īidawata za'ra mono zém hawi. 7 na hāiwa āma tāma īromhuri'wa norī ma, te rob'ru za'ra. Āne te tāma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rēi wa'aba ti'ai u, 7 na u'awi hawi īnhimihâzé hā sa'wari za'ra wa'aba mono da. — Āne te tāma rob'ru za'ra.

² Tawamhā hāiwa āma romhuri'wa hā īmorī'rata uimrehēne ma tō mo, ti'ai u. Tinh'i'u'awi wamhā, ma tō te te sa'wari ti'ai wa, daro mono bā. Te te sa'wari mono wamhā, ma tō da'wa're īwasétē uptabi hā duré īsé uptabi hā te te daduri, â hawi ropoto siwamnarī nhisi na īui'éré ré mono norī hā, īhāiba 'manharī na romhāiba āma 're īwata za'ra mono norī hā.

³ Tawamhā īmorī'rata nhana'remhā ma tō duré hāiwa āma romhuri'wa hā tinh'i'u'awi wamhā, te te sa'wari âi ba, â poré mono bā. Te te sa'wari mono wamhā, ma âwapru, â poré mono bā. Adâ'â wapru si'u'ētē ne na, ma te te âwapru. Ma tō duré si'utōrī, â 'rowi uburé pese 're īnomro mono hā.

⁴ Tawamhā si'ubdatō āma hāiwa āma romhuri'wa hā ma tō duré tinh'i'u'awi wamhā, te te sa'wari, âi ba, panho'ōmo mono bā, duré ub're mono bā. Te te sa'wari mono wamhā, ma duré âwapru.

⁵ Tawamhā wa tō wapa, hāiwa āma romhuri'wa hā, â mono bā, â 'madâ'â'wa hā. 'Re īhāimana u'âsi mono āma te tiwata, āne:

— A hā tō sena te marī na upai āna īuwaibaba si dama 're īarowairébé mo. A hā 're aiwasétē mono õ. Marī õ ré hā te 're aihāimana u'âsi mo. Ai'utōrī waihu'u õ di. Ōne u'âsi te 're aihāimana mo.

⁶ 'Re īdanomro wasétē mono norī hā ma tō asib'a'uweñ norī te te 're simro, asadawa wasu'u'wa norī zama. Ma tō te te 're wapru pu'u za'ra. Taha wa, ma tō īwa'rāmi dawapru hā tāma īanhomri mo, õhō si da te 're âhuri mono da. Ībāre ma tō rowasédé hā sô tiwatobro za'ra tō. — Āne te āma tiwata, 'Re īhāimana u'âsi mono āma, īsimi'manharīzém na.

⁷ Tawamhā wa tō duré wapa ni'wai mreme hā, wedeza ne hawi, 'Re īhāimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Te duré 'Re īhāimana u'âsi mono āma tiwata, āne:

— Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re īhāimana u'âsi mono, tō sena aiwaihu'u pese uptabi di. Marī na upai āna te ī'uwaibaba si dama 're ī'arowairébé mo, sena na. — Āne te āma tiwata.

⁸ Taha pari, hāiwa āma romhuri'wa hā maparane si'uiwa na āma ma tō duré ta hā tinh'i'u'awi wamhā sa'wa, bātā nhisiwi. Te te sa'wari wamhā, ma tō titōmo wa'ro pese. Taha wa, ma tō te te dahāiba zata, bātā tōmo wa'ro zé pire hā.

⁹ Ma tō te te dahāpré pese. Tawamhā ma tō 'Re īhāimana u'âsi mono hā 'ruiwapti za'ra ni, rob'manharī pipazém na te te dazada āma 're rowairébé mono wa. Tane nherē, dawasétē wi dasipizari za'ra ò di. Duré siptete uptabi nherē, 'Re īhāimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra mono ò di.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhā īmrotō āma hā ma tō hāiwa āma romhuri'wa hā tinh'i'u'awi wamhā sa'wa, ropoto siwamnarī â hawi īwatobro simasisizém nhisiwi, danhib'apito simasisizém ne nhisiwi. Te te sa'wari wamhā, ma tō robra hā watobro, ropoto siwamnarī nhimi'madâ'â norī, 're īhāimana za'ra mono zéb āma. Tame te dahāzé hā sépata za'êtē za'ra ni. Dahāzé te, te da'wa na 're dasisoto ubu'iti za'ra. Tawamhā te duré 'Re īhāimana u'âsi mono āma wasétē uptabi za'ra ni, hāiwa āma 're īsāmra mono āma, dahāzé da te sépata za'êtē za'ra 'ru te, da'wa're te te daduri mono 'ru te zama. Tane nherē, dawasétē wi 're dasipizari za'ra mono ò di.

¹² Tawamhā īmropâ āma hāiwa āma romhuri'wa hā ma tō duré tinh'i'u'awi wamhā sa'wa, Eprati na panho'omo za'êtē nhisi nhisiwi. Te te sa'wari wamhā, ma tō ti'â'rē. Bātā pusizém hawi darob amoi hawimhā dama īpire norī hā, tisiré da'wapéi'wa norī zama â 'ré na te te saprī za'ra da, ma tō ti'â'rē.

¹³ Tawamhā wa tō duré sabu, si'ubdatō wa'uburé norī hā, īwasétē norī hā. Utī hāiba ne īhāiba za'ra hā. Ropoto siwamnarī zadai're mono hawi, ma tō misi si wairé, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hāiba za'êtē zadai're hawi, duré â hawi ropoto siwamnarī zadai're hawi, duré ti'ai hawi ropoto pipa zadai're hawi. Ti'ai hawi ropoto pipa hā, ta hā 'Re īhāimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ò 'wa, 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipisutu newa sadawa nhipse na te te 're īda'a'rāmi mono.

¹⁴ Ta norī hā si'ubdatō wa'uburé norī hā simiromhōsi waihu'u pese za'ra di. Ta norī hā niwamhā te za ropé daro mono bâ, dama īpire za'ra mono zô, da'wapéi'wa norī zô zama te te ubumroi mono da, 'Re īhāimana u'âsi mono te te siwi 'wapé da. Ā hā bādâ hā 'Re īhāimana u'âsi mono nhimipisudu, danhipai u bādâ īpire hā.

¹⁵ Tawamhā ãne danhotō 'rowim ne, da te 're ūrosawērē za'ra mono ne, te azabui mono ré, wa tō Zezusihi mreme hā wapa, tizazei'wa norī te te ūpo're pu'uzé hā. Æne te tinha: "Ma'äpē, aipo're pu'u za'ra wa'aba. ūsimisaihuri zō 're danhimipari za'ra mono õ nherē, danhorōwa u 're ūisisi mono ne, wa za wei mo apâ. Äté ni'wa hā tisiwadi zō simipari wamhā, sôtō ãna te za sô rob'madâ'â u'âsi. Tawamhā ūza hā te za ūrata nomro 'râwi, ūsiwadi hā we ūtême wisi wa, si'aba'rē na te te sisada âri su'u da, ãma si'uza da. Tane asimiza'rese sina, ūzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ūmorî wamhā, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ni'wa hā datōmo nho'a ai'uréiwi 're morî wa, 're ūisise mono ne, ūma aséb za'ra wa'aba tō da, asimiza'rese sina ūzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ūmorî wamhā, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za." Æne Zezusihi nhimiroti hā.

¹⁶ Tawamhā wa'uburé norī hā ma tō oto ubumro, dama ūpire za'ra norī hā, dama ūpire norī siré, da'wapéi'wa norī zama. Amadedo na zudezu norī mreme na romnhisi ãma ma ubumro.

¹⁷ Tawamhā da'râirême hā 7 ãma hâiwa ãma romhuri'wa hā ma tō duré tinhî'u'awi wamhā sa'wa, hâiwa nho're 're ūromhâimana mono nhisiwi. Te te sa'wari wamhā, hâiwa ãma 'Re ūhâimana u'âsi mono ãma 're ūdawata za'ra mono zéb 're, danhib'apito simasisizém hawi te tinha, mreme 'râihâ na:

— Tâibâ za oto. Â hā, da'râsutu'wa. — Æne te tinha.

¹⁸ Tawamhā tâiwapsa hā ma tō watobro, tâirârâ'â zama, tâsi'ubuzi zama. Ti'a hā ma tō duré sâsâ'â, sa'êtë uptabi. Niwamhā ãne hā 'maiwatobro õ di, dapoto na'rata hawîmhâ, ti'a sâsâ hā.

¹⁹ Tawamhā Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtë nhisi ãma, ma ti'a sâsâ'â na ti'a sipo'o. Si'ubdatō ma tō ãma aiwâ. Æne ma tō 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tinhimi'ahâri pipa zém na te te dama arob'manharî, Babironiza ãma 're ūdahâimana wasété za'ra mono norî ma. 'Re ūdahâimana wasété za'ra mono zé hā tiwi simani õ di. Taha wa, uwa 'ru 'râi wa'u ūsé pire hā da te 're huri mono wa, da te 're ūsepata za'ra mono ne, ma tō 'Re ūhâimana u'âsi mono nhimihâzé hā da te 're sépata za'ra. Duré daro mono bâ 'ri nho'õmo mono bâ ma duré ropsisa'wari. Uburé ma ropsi'utôrî pese, 'ri nho'õmo mono bâ.

²⁰ Rob're za'iti zama ma uburé pese sisa'wari. Â si ma tō te te sina sinarî. Duré ûtë 'râihâ 're ūsimasa mono zama ma rere'e, uburé pese.

²¹ Duré tâzâ hā ūsa'êtë uptabi hā ma danhiswi sisa'wari. Înhama pibuzé hā 35 na. Tawamhā 'Re ūhâimana u'âsi mono hā tinhimirob'manharî pipa uptabi na te te dama rob'manharî 'ru te, te ãma wasété za'ra ni.

Āne ĩnhotō 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hā, duré te ĩ'awapari mono hā, za ĩromhâimana mono zém na hā.

17

Pi'õi wasétē wasu'u

¹ Tawamhā 7 na hâiwa āma romhuri'wa norī siré hā ma tō we ĩtēme 'maimo, u'awi ré norī siré hā. Tawamhā te ĩzatō, āne:

— We ĩsiré aimorī, Babironiza na 'ri nho'õmo za'ëtē nhisi āma 're ĩdahâimana wasétē za'ra mono norī ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩrob'manharī pipa zé hā sabu da. Panho'õmo si'rutu 'rata, te 'ri nho'õmo za'ëne hā 're hâimana. Pi'õi wasédé ĩmro'õ hā aibâ zô si te te 're ĩrowasutu mono ne, te Babironiza āma hā 're dahâimana wasétē uptabi za'ra.

² Aibâ hā pi'õi hâimana wasétē na 're ĩhâimana wasétē mono ne, ma tō daro mono bâ danhib'apito norī hā dama ĩpire za'ra hā Babironiza āma 're ĩdahâimana wasétē za'ra mono norī siré 're wasétē uptabi za'ra. Azé nhipârī para da'uihâ id'i'iti zarina, da te 're ĩrobzanhamri za'ra mono ne, tane ma tō daro mono bâ Babironiza āma 're ĩdahâimana wasétē za'ra mono norī siré, 're dahâimana to za'ra, dawasétē na. — Āne ma tō ĩma waihu'u, pi'õ ĩwasétē na āma ĩsimiré'ezém na hā. Pi'õ ĩwasédé hā timro upana aibâ aimawi zô si te te 're ĩrowasutu mono hā, Babironiza āma 're ĩdahâimana za'ra mono norī hā marī ĩwasétē zô, da te 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono norī, te wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana.

³ Tawamhā 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ëzani hā ma tō duré ĩuihâ pi'ra. Te te ĩuihâ pi'rai wa, wa tō duré aimawi ĩhâiba. Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa hā ma tō ĩzaprō, a'ubuni u, supara're u. Tame pi'õ hā wa tō sabu. Ropoto siwamnarī pré nhisiwi, te nhamra. Ta hā ropoto siwamnarī hā ĩhâiba na hā rob'ui'éré. Rob'ui'éré hā ma hâiba'utō. Aiwa 'Re ĩhâimana u'âsi mono newa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wamri na, ĩsiwaptére ui'éré wasédé hā. Duré 7 na ĩ'rā hā, ta hā. Duré ĩ'u hā 10 na. Taha hâiba nhisiwi, te pi'õ nhamra.

⁴ Pi'õi uza hā ĩhâpré pese na ĩ'uzza hā, duré ĩhâ'uzé dâ'âna, uburé da'uzza wamri nhipai u, ĩwa'âbâ za'ëne hā. Uburé marī hā tisipesezé hā ĩwa'âbâ za'ëtē mono bâ te te si'âma ĩaza'ra mono ré, te nhamra, oru 'manharī ré, duré ëtë'ubuzi 'manharī ré, duré a'é tōmo wawē ne ĩtob'a 'manharī ré, ĩwa'âbâ za'ëtē ré. Hâsizé hā oru 'manharī na ĩ'manharī hā te duré 're ti'â tinhib'rata, uwa 'râi wa'u ĩsé pire ré hā. Uwa 'ru 'râi wa'u ĩsé hā pi'õ ĩpo're'õ siwamnarī hâimanazé, te wasu'u. Aibâ na 're ĩhâimana siwamnarī u'âsi mono zé, te wasu'u.

⁵ Duré pi'õi uihâ na rob'ui'éré hā dama ĩwaihu'u'õ na ĩwamrizé hā, āma ĩsimiré'ezém na hā. Āne ĩwamrizé hā, ĩmorī'rada hā: Babironiza na 'ri nho'õmo za'ëtē na. Duré daro mono bâ dawasétē 'ru na'rata 'wa na, ĩwamrizéb amo

hā. Duré īwamrizéb amo hā pi'ōi wasétē norī na na, īwamrizéb amo hā, īsine aibā na 're hāimana wasétē za'ra mono da, pi'ō norī te te 're wada'uri za'ra mono wa.

⁶ Tawamhā ã hā pi'ō hā wa duré 'madâ, apâ. Da'uihâ idi'iti wa, dato sina da te 're īrobzanhamri za'ra mono ne, te pi'ō hā robzanha. 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe, īsadawa para, da te 're simroi mono wē te, te 're to, pi'ō hā. Duré Zezusihi zazei'wa norī sipizari ãna, Zezusi te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're simroi mono wē te, te pi'ō hā 're to.

Tawamhā pi'ō hā te 'madâ'â wamhā, wa ãma ītob'uzu, īma sa'rese õ wa.

⁷ Tawamhā hāiwa ãma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa hā te īzadanha, ãne:

— E marī da, ma tō ãma atob'uzu. E waihu'u ã bâ. Waihu'u õ wa, wa za oto aima hā'i're, pi'ōi hāimanazé hā dama īsa'rese'õ hā. Duré â hawi ropoto siwamnarī hāimanazé hā wa za duré aima hā'i're, īsisiwi pi'ō īsāmra hāimanazé hā, 7 na ī'rāi ré hā, duré 10 na ī'omo ré hā.

⁸ Ñ hā â hawi ropoto siwamnarī hā ī'madâ hā īhāiba ré hā aré. Tane nherē, ãhāna hāiba ré, hāimana õ di a'â. Tane nherē, te za romhutu na hāiba ré watobro, ab're 'rehâ hawi. Watobro wamhā, niwapsi te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā uprosi. Taha õ ré, aré dâ'â nherē, hāiba ré ab're 'rehâ hawi watobro wa, te za da te 'madâ'â za'ra sina ãma tatob'uzu za'ra ni, ti'ai ãma daro mono bâ 're īdahāimana za'ra mono hā. Ropoto na'rata hawimhā, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā danhisi hā a'ui'éré ībaihâ na, za ī'rata rowē na 're īdahāimana u'āsi za'ra mono norī nhisi hā. Tawamhā ībaihâ na īsisi īsimi'wara õ norī hā te za ãma tatob'uzu za'ra ni, ropoto siwamnarī ãma hā.

⁹ — Ñ hā te aima īhā'i're hā ni'wa hā simirosa'rata nhiptete uptabi wapsi, te za waihu'u. Ñ hā 7 na ī'rā za'ra hā 7 na ētē 'rāihâ mono hā te wasu'u, pi'ō, īhāiba nhisiwi īsāmra za'ra hā. Duré 7 na dama roti'wa norī hā te wasu'u za'ra.

¹⁰ 7 na īhāiba za'ra hā ma tō īmrotō na siparabâsi nasi ai're za'ra, da'madâ'â hawi. Ta norī za'u hā te oto misi te te 're da'ab'madâ'â. Duré īhāiba amo, da'rāsatu'wa hā zahadu sébré õ di, da'madâ'â'wa da hā. Sébré wamhā, tō sena te za te te 're da'ab'madâ'â hutu.

¹¹ Da'madâ'â'wa norī hā uburé sisarina wairébé parip si, te za ropoto siwamnarī â hawi īwatobro hā ãzé, te te 're da'madâ'â mono da, aré hāiba ré nherē, īdâ hā. 8 ãma te za ãzé daza'u, te te 're da'madâ'â mono da. Ta hā te za niwapsi 'Re īhāimana u'āsi mono hā uprosi.

¹² — Tawamhā duré â hawi ropoto siwamnarī u hā 10 na ī'madâ'â za'ra hā, 10 na dama īpire za'ra norī hā te wasu'u, da'madâ'â'wa na zahadu te te ãma īsāna'rata za'ra

õ hā. Niwapsi te za tāma waproosi za'ra ni, â hawi ropoto siwamnarī siré te te 're da'madâ'â hutu za'ra mono da.

¹³ Ā norī hā misi haré simisutu ūsimiroti za'ra hā za, marī 'manharī da hā. Taha wa, te za simisutu tāma sisōmri za'ra, â hawi ropoto siwamnarī ma hā, ūsadawa para te te 're da'madâ'â za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da.

¹⁴ Te za duré ropoto siwamnarī siré siwi 'wapé, Pone'ērebâ hā. Tane nherē, te za Pone'ērebâ hā ãma ai'uté za'ra. Ta hā Pone'ērebâ hā danhipai u Uburé Danhib'apito uptabi na 're hāimana mono wa, duré danhipai u dama pire na 're hāimana mono wa, te za ãma ai'uté za'ra. Ni'wam norī hā ūsirā zarina si 're nomro mono da, Pone'ērebâ te te 're ūapisutu mono norī hā, duré simi'ē na ūhō ãma si 're ūnomro mono norī hā, ta norī hā te za Pone'ērebâ siré ãma ai'uté za'ra, ropoto siwamnarī norī ãma hā. — Āne te hāiwa ãma romhuri'wa hā ūma rowasu'u.

¹⁵ Tawamhā te duré ūma tinha, āne:

— Ā pa nho'ōmo si'rudu hā ūmadâ hā pi'ōi wasédé ūsisiwi ūsāmra hā, daro mono bâ, damreme sipo'o mono bâ 're ūdahāimana za'ra mono, te wasu'u, ā pa nho'u hā.

¹⁶⁻¹⁷ 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te za pisutu za'ra, 10 na dama ūpire za'ra norī hā, 'Re ūhāimana u'āsi mono te te sima ūpisutuzéb zarina, misi haré simisutu te te 're rosa'rata za'ra mono da, duré ropoto siwamnarī ma sisōmri za'ra wa, ūsapari te te 're romhuri za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā tinhimiropisudu hā romnhowa te te ūaza'ra mono hā za te te ãma ū'a'uwaimrami mono zéb u, te za ropoto siwamnarī zapari te te 're da'madâ'â 'rāsatu za'ra.

Taha wa, ropoto siwamnarī ūmadâ hā ū'ōmo norī me hā te za ā pi'ōi wasédé hā siwi 'ruiwapa. Tawamhā pi'ōi wi, te za rob'ubumro za'ra, ai'uréiwi hāimana da. Te za duré ūhi hā siwi ti'rē. Te za duré siwi uprosi, unhamana na. Āne te za Babironiza ãma hā 're dasi'utōrī.

¹⁸— Duré ā pi'ō ūmadâ hā ā 'ri nho'ōmo za'ēne hā te wasu'u, dama ūsa'rese za'ēne hā. Ā 'ri nho'ōmo ãma danhib'apito hā dama ūpire hā, daro mono bâ dama ūpire mono nhipai u 're ūhāimana mono. Ō norī hā te te 're ūawada'uri mono. — Āne ma tô hāiwa ãma romhuri'wa hā ūma rowasu'u 'rāsatu. Za ūromhāimana mono zém na ma tô ūma romhā'i'rē, romnhimire'ezém na hā.

18

Babironiza hā 'Re ūhāimana u'āsi mono te te ūuprosizé wasu'u

¹ Taha pari, wa tō duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re īhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã. Hâiwa hawi te wei mo, īsimiwada'uri pire hã. īhâiba hã te rowa'a za'ëtë. Uburé daro mono bâ te sîna rowa'a.

² Tawamhã mreme 'râihâ na te 'mahâ. Æne te 'mahâ:

— Babironiza hã dahu nho'u dama ïsa'rese za'ëne hã ma tō daré ai'utõ. Ma tō uprosi ni. Ahâ uptabi na te oto īwasété norï hã ïwa 're hâimana za'ra, wa'uburé norï hã. Sipahutu norï zama, duré si'ômo norï zama te oto ahâ uptabi na ïwa 're hâimana za'ra, uburé si īwasété norï hã.

³ ïwa 're īdahâimana wasété za'ra mono norï hã ma tō aré te te 're dawada'uri wasété za'ra, daro mono bâ 're īdahâimana za'ra mono norï hã ïsiré 're dahâimana wasété uptabi za'ra mono da, da'râ id'i'iti wa, siwa'ru 're īdanomro mono ne. Da te ãma 're sasõmri za'ra mono wa, ma tō ïsine 're danomro wasété. Ma tō duré daro mono bâ danhib'apito norï hã dama ïpire za'ra hã siré 're wasété uptabi za'ra. Aibâ hã timro upana pi'ô aimawi zô si te te 're īrowasutu za'ra mono ne, ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono upana, marî īwasété zô si da te 're rob'ruiwapari za'ra. Duré Babironiza ãma marî zô si, da te 're īrob'ruiwapari za'ëtë uptabi za'ra mono zarina, ma tō marî hã da te 're uipra za'ëtë uptabi za'ra, siwa'ru. Taha na da te tiwi 're īrob'uipra za'ra mono zém na, ma tō daro mono bâ dama rowede'wa norï hã 're sisibro pese uptabi za'ra. Æne wa, ma oto Babironiza hã ai'utõ. — Æne te 'mahâ, hâiwa ãma romhuri'wa hã.

⁴ Tawamhã wa tō duré wapa, damreme hâiba amo hã hâiwa hawi te te īnharî hã. Æne te tinhâ:

— īnhib'a'uwe norï, ma'apé ta hawi aiwairébé aba, 'ri nho'ômo za'ëtë hawi, dasine 're aiwasété tõ za'ra wa'aba mono da, duré dawasété norï hã za te te 're īrobzépata za'ra mono norï zu, 're robzépata tõ za'ra wa'aba mono da.

⁵ Marî hã da te 're īsibu 'râihâ za'ra mono ne, ma tō Babironiza ãma 're īdawasété za'ra mono zé hã tinhibu 'râihâ uptabi, hâiwa u. Tawamhã 'Re īhâimana u'âsi mono hã ma tō ãma sipo're pu'u, Babironiza ãma 're īdawasété uptabi za'ra mono zéb ãma.

Æne wa tō wapa, hâiwa hawi damreme hã.

⁶ Tawamhã te duré tinhâ, hâiwa ãma romhuri'wa norï ma:

— Ma'apé Babironiza ãma 're īdahâimana za'ra mono norï ma, tâma ãma wa'râmi za'ra wa'aba asa, aiwab da, īnhib'a'uwe norï ma, te te 're īrob'manhârî za'ra mono ne. Ta norï nhimirob'manhârîzéb zarina ma tō īnhib'a'uwe norï hã te te 're robzépata za'ëtë za'ra. Taha wa, īnhib'a'uwe norï ma, te te tâma 're īrob'manhârî za'ra mono zém nhipai u, te za tâma ãma

ĩwa'rāmi za'ra wa'wa, Babironiza ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norñ ma, ̄sipai u te te 're robzépata za'êtë za'ra mono da.

⁷ Ta norñ hã ma tô sina 're wata pese za'ra. Tinhimirosa'rata wasétê zarina ma tô sina 're hâimana wasétê uptabi za'ra. 'Re ̄hâimana wasétê za'ra mono zarina, te za aiwa tâma 're ̄rob'manharñ wasétê za'ra wa'aba mo, te te 're robzépata za'êtë za'ra mono da, duré tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono da. Tawamhã pi'õ te nasi si'ãma tinhá: Wa hã dama ̄pire na, wa 're ̄nhamra. Duré ̄mrotõ hã timro zô 're ̄siwa'õ za'ra mono ne, 're ̄hâimana mono õ di. ̄Síré norñ hã ahâ uptabi di. Niwamhã ̄wi robzei'õ waihu'u õ di za. Âne te pi'õ hã si'ãma nasi tinhá, Babironiza ãma 're ̄dahâimana za'ra mono norñ ãma ̄simiré hã.

⁸ Âne te te nasi si'ãma nharñ wa, te za niwapsi rob'manhari pipa hã bâtâ na õne haré sô watobro, dahâzé hã, duré dadâ'âzé hã, duré mra hã. Tawamhã uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ̄hâimana u'âsi mono hã ̄wasédé te te ãma ̄hiri hã waihu'u pese uptabi wa, te za uprosi unhamna na, pi'õ hã.

Âne te ni'wa hã pi'õ na ãma simiré'é, Babironiza ãma 're ̄dahâimana wasétê za'ra mono norñ ãma hã.

⁹ Tawamhã daro mono bâ danhib'apito norñ hã dama ̄pire za'ra norñ hã ã pi'õ na 're ̄hâimana wasétê za'ra mono norñ hã pi'õ ̄zata nhizé te te sâmri za'ra wamhã, te za ãma aiwa'õ za'ra.

¹⁰ Tawamhã pi'õ te te ̄robzépata pipa te, te za romhâ na aimasa. Âne te za ̄pibu ma 're sadari za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô asô tiwatobro 'wa, Babironiza ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Ropipa uptabi di. Misi bâtâ na ma ropipa uptabi hã õne haré asô tiwatobro 'wa, 'ri nho'õmo za'êtë ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Taha na ma tô ̄robzépata za'êtë za'ra wa'wa. — Âne te za dama ̄pire za'ra norñ hã ãma tipë'ezé za'ra.

¹¹ Tawamhã daro mono bâ roptede'wa norñ hã dama rowede'wa norñ hã te za duré sô ti'ry'ry. Te za sô aiwa'õ za'ra, ni'wa hã za oto te te tiwi 're rob'uipra za'ra mono dai õ wa.

¹² Âne rowede'wa norñ wi, aré da te 're ̄uipra za'ra mono hã; êtë'ubuzi pré oru hã, duré êtë'ubuzi'a prata hã, duré êtë'ubuzi ̄wa'âbâ za'êtë upsâtâ mono bâ, duré a'ê tõmo wawë ne ̄tob'a 'manharñ hã, ̄wa'âbâ za'ène hã. Âne duré, rowede'wa norñ wi, aré da te 're ̄uipra za'ra mono hã; zazahâ ̄hâi wê uptabi 'manharñ hã, ̄hâ prépe hã duré ̄hâ uzétâ hã ̄wa'âbâ za'ène hã. Duré wede hã ̄wa'âbâ za'êtë upsâtâ mono bâ, te te dama 're wede za'ra aré, duré wede wa'âbâ za'êtë

'manharī mono hā, duré uhâ nhisi'reti 'wa'ratahi 'manharī mono hā, duré īsi'uwazi waipo pré 'manharī mono hā, duré īsi'uwazi tete 'manharī mono hā, duré ētē su'u rā 'manharī mono hā.

¹³ Āne duré, rowede'wa norī wi, aré da te 're īuipra za'ra mono hā; wedewa'u zadaze upsătā mono bâ, dasai warīñzéb da hā, duré 'ri 're zadazezéb da hā, duré dasihâiba'u'rezéb da hā, wedewa'u zadaze īwa'âbâ za'ētē mono hā. Ā hā rowede'wa norī wi, aré da te 're īuipra za'ra mono hā; uwa 'ru 'rāi wa'u īsé hā, duré azeitona 'rāi wa'ui wa hā, duré tridu 'rāi ré hā, duré īsu pese uptabi hā, duré powawē hā, duré pone'ërebâ hā, duré awaru hā, duré wede na wedewara hā, duré dapawa'âbâ ãna da te dama 're īromhuri za'ra mono hā. Āne te uburé marī hā da te 're uipra za'ra aré, rowede'wa norī wi hā.

¹⁴ Tawamhā rowede'wa norī hā te za 'ri nho'ōmo ma nhari za'ra, ãne:

— Uburé pese marī īwē hā sô 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono hā ma si'utōrī. Uburé asibro hā ma tō īsimini pese za'ra wa'wa. Oto sōpētē zahu za'ra wa'aba õ di za. — Āne te za rowede'wa norī hā nhari za'ra, Babironiza ãma 're īdahâimana za'ra mono norī ma.

¹⁵ Tawamhā roptede'wa norī hā dama rowede'wa norī hā danhibro pese na da te tiwi 're īrob'uipra za'ra mono zém na 're īsisibro pese uptabi za'ra mono norī hā te za duré romhâ na aimasa, 'ri nho'ōmo nhiti. Babironiza ãma da te īrobzépata za'ra pipa te, te za romhâ na aimasa. Te za duré sô aiwa'ō za'ra.

¹⁶ Sô siwa'ō za'ra sina, te za ãne sima ãma nhari za'ra:

— Ropipa uptabi hā ma tō dazô watobro, 'ri nho'ōmo za'ētē ãma 're īdahâimana za'ra mono norī zô hā. Da'uza īhâiwē uptabi na te aré 're dasi'usa za'ra, īhâpré pese na duré īhâpré dâ'â na īwa'âbâ za'ētē na si. Dasipesezém na īwa'âbâ za'ētē na ma tō aré 're dasipese za'ra, oru 'manharī na, duré ētē'ubuzi īwa'âbâ za'ētē na, duré a'ē tōmo wawē ne ītob'a 'manharī na. Āne aré marī na 're īdasipese za'ra mono zé hā.

¹⁷ Tane nherē, ma tō òne haré ropsi'utōrī, si'aba'réi waré na danhibro hā. — Āne te za rowede'wa norī hā sô siwa'ō za'ra sina, sima nhari za'ra.

Tawamhā â poré mono bâ uba're na 're īdahâimana za'ra mono hā te za duré romhâ na aimasam ni, uba're na roti'wa norī hā, duré ãma īromhuri'wa norī hā, duré uba're na 're īdanomro mono hā dama rowede'wa norī hā.

¹⁸ Tawamhā ã norī hā 'ri nho'ōmo nhizé, te te sâmri za'ra wamhā, te za duré 're sadari za'ra. 'Re sadari za'ra mono sina, te za ãne sima nhari za'ra:

— Ō hā 'ri nho'u hā īwē uptabi aré. Īsine hā 'ri nho'u hā ī'maihāimana ō. — Āne te za sima nharī za'ra, uba're na 're īdahāimana za'ra mono hā.

¹⁹ Tawamhā rob'ru te, te za duré robzapru hā ti'rā nhisiwi sa'wari za'ra. Siwa'ō za'ra sina, te za duré āne sima nharī za'ra:

— Ropipa uptabi hā ma tō sô tiwatobro za'ra, 'ri nho'ōmo za'ētē āma 're īdahāimana za'ra mono zō hā. Ropipa uptabi di. Danhibro pese na īwa da te wawi 're īrob'upira za'ra mono zém na, wa tō aré 're wasisibro pese za'ra, uba're na 're īwahāimana za'ra mono hā. Tane nherē, ma tō si'aba'rēi waré na ropsi'utōrī ūne haré. — Āne te za uba're na 're īdahāimana za'ra mono hā sô dasiwa'ō za'ra sina, dasima nharī za'ra ni.

²⁰ Āne te īwapari mono hā, īnhotō 'rowim ne.

Taha wa, ma'āpé hāiwa āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono hā āma 're ato u'āsi za'ra wa'aba mono, 'ri nho'ōmo za'ēne hā īsi'utōrīzém na. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī, ma'āpé 're ato u'āsi za'ra wa'aba mono, īsadawa wasu'u'wa norī zama, duré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī zama. E marī wa. Babironiza āma da te aima 're rob'manharī wasétē za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te da'uprosi wa oto. Taha wa, te za āma 're ato u'āsi za'ra wa'aba mo.

²¹ Tawamhā āne, wa tō duré te azabu. Hāiwa āma romhuri'wa īsimiwada'uri pire hā ma tō ētē tōmo wawē uptabi hā sarōtō. Te te sarōtō wamhā, ma tō âi ba time, â poré āma. Te te me sina, te āne tinhā:

— Āne te za Babironiza hā 'ri nho'ōmo za'ēne hā sa'ētē uptabi daré uprosi, si'utōrī da. Tawamhā ropsi te za oto sô nomro.

²² Tawamhā rowamremezéb ō di za oto. Danhimnhihārāzéb ō di za. Duré danhimnhihārāzé īsyryre hā robaba di za. Rowamreme'wai ō di za, duré īsō're'wai ō di za, da te aré 're īwapari za'ra mono hā. Rob'é'ē uptabi di za. Duré romhuri nhipse'wa norī hā robaba uptabi di za. Duré ētē tōmo wawē 'manharī na amnho, da te 're īsub za'ra mono zé ruru hā da te 're wapari za'ra mono ō di za. Rob'é'ē uptabi di za.

²³ Duré rob'uiwēzé hā te te oto dama 're rob'uiwē za'ra mono ō di za, Babironiza āma hā. Duré dasina 're damro za'ra mono ō di za oto.

Babironiza āma dama rowede'wa norī hā ma tō aré danhipai u sibro pese na 're hāimana za'ra, dama pire na. īwa 're īdahāimana za'ra mono norī hā ma tō simi'â na te te da'āma 're romhuri za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono upana, īsine marī zō si da te 're rob'ruiwapari pese za'ra mono da, ōhō na dama 're rowē za'ra mono da newa.

²⁴ Babironiza āma īwa 're īdahāimana wasétē za'ra mono norī hā ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē te te

're simro, ūsadawa wasu'u'wa norī zama. Babironiza norī zadawa para, ma tō duré daro mono bâ dasiwazari da te 're danhimro. Taha wa, ma tō Babironiza hā daré uprosi ni. — Āne hāiwa ūma romhuri'wa ūsimiwada'uri pire hā te te ūrowasu'uzé hā romnhowa.

Āne ūnhotō 'rowim ne, te ū'awaihu'u mono hā, za ūromhāimana mono zém na hā.

19

¹ Taha pari, wa tō duré wapa, hāiwa ūma da'ahâ uptabi na damreme 'rāihâ na da te ūnharī za'ra ne hā. Āne te damreme 'rāihâ na nharī za'ra ni:

— Wanhib'apito 'Re ūhāimana u'âsi mono ūma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ta hā Danho'reptui'wa. Danhipai u wē uptabi di, duré waihu'u pese uptabi di.

² Marī na te te upai ūna, te ū'awaibaba si te te dama 're arowairébé, sena na. Pi'ōi wasédé hā 're ūhāimana wasétē mono zéb zarina, ūsine daro mono bâ 're dahāimana wasétē za'ra mono wa, ma tō 'Re ūhāimana u'âsi mono hā ūwasédé hā ūma tihī. Ma tō wē'ō pese. Ūsib'a'uwē norī te te 're simroi mono wa, ma tō 'Re ūhāimana u'âsi mono hā uprosi, pi'ō hā. — Āne pi'ō na 'ri nho'omo za'êtē na 're ūdahāimana za'ra mono norī ūma ūsimiré'ezé hā.

³ Tawamhā te duré damreme 'rāihâ na nharī za'ra ni:

— 'Re ūhāimana u'âsi mono ūma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. 'Ri nho'omo za'êtē ro'o nhizé hā ūne u'âsi hāimo 're sizédé si'rei mono wē te, ūma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — Āne te nharī za'ra ni.

⁴ Tawamhā 24 na dama ūpire za'ra norī hā duré maparane si'uiwa na ropoto na ūhāiba norī hā ma tō hi'rātitō ana, 'Re ūhāimana u'âsi mono ūma wata za'ra da, danhib'apito simasisizém na ūsāmra ūma. Āne te ūma tiwata za'ra:

— Tane tō. 'Re ūhāimana u'âsi mono ūma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — Āne te ūma si'uzei pese za'ra.

Pone'êrebâ ūmrozém na datozé wasu'u, ūma ūsimiré'ezém na hā

⁵ Tawamhā danhib'apito simasisizém hawi te ni'wa hā tinhā:

— Ma'āpē, Wanhib'apito 'Re ūhāimana u'âsi mono ūma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé ūsib'a'uwē norī hā, dama aipire za'ra wa'aba norī hā, dama aiwapu za'ra wa'aba norī hā, duré uburé 'Re ūhāimana u'âsi mono 're ūhāimana wazéb za'ra wa'aba mono norī zama. — Āne te ni'wa hā tinhā.

6 Tawamhā wa tō duré wapa, da'ahâ uptabi na 're īdamreme zusi mono mreme hā. Â'a'a 'rāihâ ruru'u ne, damreme hā. Duré tāiwapsa'a za'ētē rārā'ā ruru'u ne, damreme hā. Āne te damreme 'rāihâ na nharī za'ra ni:

— Uburé Danhib'apito uptabi, īwaihu'u pese uptabi hā ta hā danhipai u, pire uptabi na te 're hāimana, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Taha wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za.

7 Bādā hā ma tō īwa waptārā, Pone'ērebâ īmrozéb da hā. Duré āma īmro da hā ma tō sima apese. Taha wa, āma 're watoi u'āsi za'ra wa'aba mono. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono hā wē uptabi wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono.

8 Za āma īmro ma hā, ma tō 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma tisō, ī'uz a hāirā wē uptabi hā, āma si'uz a da. — Āne te da'ahâ uptabi na damreme 'rāihâ na nharī za'ra ni.

Āma īmro da uza hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwe te te 're īromhuri wē za'ra mono zé, te wasu'u.

9 Tawamhā hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa hā te īma tinh a:

— Ma'āpé, āne āma rob'ui'éré: "Pone'ērebâ īmrozém na datozéb u 'Re īhāimana u'āsi mono hā sô īhārā za'ra norī ma, tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za." — Āne te hāiwa āma romhuri'wa hā īma tinh a, te āma rob'ui'éré da.

Āne te duré īma tinh a:

— Ā hā 'Re īhāimana u'āsi mono mreme hā tō sena uptabi.

— Āne te we īma tinh a.

10 Tawamhā tō ò hā hāiwa āma romhuri'wa papara, wa tō īhī'rātitō aime, āma īwata da aré. Tane nherē, te īma tinh a, āne:

— Tō'ā. Āne 'manharī tō. Wa hā asine, 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa, wa 're īhāimana, asisānawā norī ne hā, asiré īsazei'wa norī ne hā. Ta norī hā roti tō sena uptabi hā, Zezusi te te dama 're ī'awaihu'u mono hā te te 're īwapari pese za'ra mono. Ta norī ne, wa 're īhāimana, wa hā. Ma'āpé 'Re īhāimana u'āsi mono āma si 're aiwata mono.

'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā, īpē'ēzani te te tāma 're īwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, te ta norī hā te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. E marī na te bétē te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. Tō òhō na, Zezusi, ti'ab ré uburé te te dama 're ī'awaihu'u mono na si, te ta norī hā te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. — Āne te īma tinh a, hāiwa āma romhuri'wa hā.

Awaru īrā nhisi īsāmra hā â hawi ropoto siwamnarī āma te te ī'ai'utézé wasu'u

11 Taha pari, wa tō duré 'madā. Te 'madā'ā wamhā, ma tō īma si'ridawa, hāiwa hā. Tawamhā awaru īrā hā wa tō 'madā. ī'mapraba'wa nhisi hā, Dama ī'umnha. Duré īisisi amo

hā, Tô sena uptabi na, ūsisi hā. Ta hā dawasédé hā da te 're ūmanharī za'ra mono zéb zarina te te 're da'awē'ō mono wamhā, tō ūwaibaba si te te 're da'awē'ō. Tô ūsarina si te duré te te 're da'ahā za'ra, te te āma upai āna. Duré dawasétē na 're ūdanomro mono norī hā te te 're 'wapé za'ra mono wamhā, tō ūsarina si te te tāma 're rob'manharī za'ra, te te āma upai āna.

¹² Duré ūto hā aiwa unhamma ro'o ne, ūto hā. Duré ūrā na hā ūrāzaza si'ubuzi hā, ahā uptabi di. Danhib'apito ūrāzaza si'ubuzi ne, ūrāzaza mono hā. Duré ūhāiba na danhisi na rob'ui'éré hā, dama ūsa'rese'ō hā. Ōhō ma si waihu'u pese di, āma ūsimiré'ezé hā.

¹³ Duré ūza hā dawapru na hâzapré di. Taha nhisi hā 'Re ūhāimana u'āsi mono mreme na, ūsisi hā.

¹⁴ Tawamhā hāiwa āma da'wapéi'wa norī hā te duré ūsarina sisare, awaru ūrā na uza hāirā wē uptabi na.

¹⁵ Duré awaru ūrā na ūsāmra zadai'rē hawimhā, te sib'ezé 'wa si'uiwa ūwa pe hā aipra. Taha na, te za da'āma ai'uté, daro mono bā 're ūdahāimana wasétē za'ra mono norī āma hā. Simiwada'uri nhiptete na te za duré te te 're da'awada'uri. Uwa 'ru 'rā hā ētē're 're, ūwa'u zō da te 're wati za'ra mono wamhā, te za ūwa'u hā 're pu'u za'ra. Tane te za dawapru hā dawi 're pu'u za'ra, 'Re ūhāimana u'āsi mono ūsiptete uptabi hā sa'ētē te te 're da'ahā za'ra mono wamhā.

¹⁶ Tawamhā duré ūza hāpa na ūsisi na rob'ui'éré hā, ūza na zama. Āne ūsisi na rob'ui'éré hā, uburé danhipai u Danhib'apito. Duré ūsisi amo na rob'ui'éré hā, Danhipai u dama ūpire.

¹⁷ Tawamhā wa tō duré sabu hāiwa āma romhuri'wa hā, aimawi hā. Bâtā nhisiwi te za. Tawamhā te hārā ūrāhā na uburé si norī zō hā, hāimo uptabi 're ūsisa'rei mono norī zō. Āne te sô tihārā za'ra:

— We asina ubumroi wa'aba. 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te za oto aima a za'ra wa'wa, sa'ētē na asaihuri aba da.

¹⁸ Tawamhā daro mono bā da'upsātā mono nhi na te za asaihuri 'wa, adâ'ā norī nhi na, ti'ai āma danhib'apito norī nhi na, da'wapéi'wa norī nhib'apito nhi na, duré da'wapéi'wa norī nhi na, duré awaru nhi na, duré awaru 'mapraba'wa norī nhi na, duré dapawa'âbâ ūna dawada'uri zarina si da te dama 're ūromhuri za'ra mono norī nhi na, duré dawada'uri ūna dasi'uihā na 're ūdahāimana za'ra mono norī nhi na, duré dama ūpire norī nhi na, dama ūwapu norī nhi na zama. Uburé pese daro mono bā 're ūdahāimana wasétē za'ra mono norī dâ'ā nhi na te za asaihuri 'wa. — Āne ma si norī ma waihu'u za'ra, hāiwa āma romhuri'wa hā.

¹⁹ Tawamhā ā hawi ropoto siwamnarī hā wa tō 'madâ, ti'ai āma dama ūpire za'ra mono norī me. Ta norī hā ma tō tite da'wapéi'wai mono bā te te 'rā'ōtō, awaru ūrā 'mapraba'wa hā

te te siwi 'wapé da, duré ūsiré da'wapéi'wa norí zama te te siwi 'wapé za'ra da.

²⁰ Tawamhā â hawi ropoto siwamnarī hā ma tō âri ni. Awaru ūrā 'mapraba'wa ma tō ti'â. 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa, 'Re ūhaimana u'âsi mono nhimipisutu newa, romhōsi na dama 're ūsadawa nhipse mono, ma tō duré ūsiré ti'â. Ta hā ma tō aré â hawi ropoto siwamnarī nho'a te te 're romhōsi, dama ūsa'rese'õ na. Te te 're ūromhōsi mono zém na ma tō dama 're sadawa nhipse aré, â hawi ropoto siwamnarī nhisi na ūhāiba ui'éré mono hā, ūhāiba 'manharī na romhāiba ūma 're ūdawata za'ra mono hā. Tawamhā awaru ūrā 'mapraba'wa hā ma tō â hawi ropoto siwamnarī hā wabzu, dama 're ūsadawa nhipse mono me. Unhamo ro'o u'âsi u, ma tō hāiba ré wabzu, ētē ro'o nhizédé uzé pire u.

²¹ Tawamhā awaru ūrā na ūsāmra hā tizadai'rē hawi sib'ezé 'wapa ūwa pese si'uiwa zahuré na ma tō uprosi, uburé pese da'wapéi'wa norí hā. Uburé ma sō'rebzâri pese. Tawamhā si norí hā danhi na saihuri mono wa, ma tō te te 'mahāpāri pese.

Āne ūnhotō 'rowim ne, te ūazabui mono hā, za ūromhāimana mono zém na hā.

20

Miu na Satanasihi ūma pawasisi ré ū wahubzé wasu'u

¹ Tawamhā wa tō duré 'madâ, hāiwa ūma 'Re ūhaimana u'âsi mono ma romhuri'wa hā. Hāiwa hawi te wei mo, 'ridawazéb ré, ab're 'rehâ 'ridawazéb ré, ūsi'uwazi nhorō rutu ré zama.

² Tawamhā te te si'rai wi, ma tō ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā ūne haré sa'etē uptabi ti'â, siptete uptabi na. Ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī hā ta hā Satanasi, wanhitob'ru, duréihā wahi na ūsihāiba. Ta hā hāiwa ūma romhuri'wa hā te te sa'etē âri wamhā, ma tō pawasisi, miu na wahub u pawasisi ré, 're hāimana mono da.

³ Taha da, ma tō oto time, ab're 'rehâ u. Ma tō ūré sito. Ma tō ūré upto, miu na wahub u daro mono bâ sadawa nhipse na te te 're da'a'rāmi tō mono da. Miu na wahub 'rāsutu parip si, te za 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa para tāma wasihu ni, syry na a'â 're morí da, Satanasi hā.

⁴ Tawamhā wa tō duré sabu, danhib'apito simasisizém ne 're ūdasi'ubumroi mono zé hā. Ūma ūsi'ubumroi mono ma, ma tō 'Re ūhaimana u'âsi mono hā tāma pisutu za'ra, dahāimanazém na te te 're ūda'awaihu'u mono zéb zarina, dama pire na te te dama 're arowairébé mono da, ūsadawa para. Tawamhā wa tō duré 'madâ'â za'ra, 'Re ūhaimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're

ĩ'rānhihâri za'ra mono norĩ pẽ'ezani hã, tõ sena na Zezusihi zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ĩ'rānhihâri za'ra mono norĩ pẽ'ezani hã. Ta norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're ĩwata za'ra mono õ. Duré ïhâiba 'manharĩ na romhâiba ãma 're ĩwata za'ra mono õ. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ĩuihâ ui'éré za'ra õ, duré ĩsib'rata ui'éré za'ra õ. Ta norĩ hã ma tõ oto hâiba ré apâ 're hâimana za'ra. Ma tõ tihâiwa'utu za'ra. Tawamhã Cristuhu siré te oto dama pire na te te dama 're roti za'ra, Satanasi hã pawasisi ré, miu na ãma ĩwahub u.

⁵ Â hã, 're ĩdahâiwa'utu 'rata za'ra mono zé. Tawamhã miu na wahub 'râsatu parip si, ma tõ daro mono bâ uburé pese 're ĩdadâ'â za'ra mono hã tahâiwa'utu za'ra ni, dahâiwa'utu 'rata na 're ĩdahâiwa'utu za'ra mono õ norĩ hã. Âne wa tõ te azabu.

⁶ Tawamhã, 're ĩdahâiwa'utu 'rata za'ra mono norĩ ma hã, tâma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ta norĩ hã 're ĩdadâ'â zahu za'ra mono ne, unhamma ro'o u'âsi u, da te 're ĩdanhamra za'ra mono norĩ zu 're sisisi mono õ di za. Miu na wahub u te za 'Re ïhâimana u'âsi mono ma sasedoti na 're hâimana za'ra, Cristuhu ma zama. Te za duré ĩsiré dama pire na te te dama 're roti za'ra, miu na wahub u.

Satanasi, unhamma ro'o u'âsi u, da te ĩmezé wasu'u

⁷ Tawamhã miu na wahub 'râsatu wapsi, te za Satanasihi ma wasihu ni, 're ĩsa mono zém hawi oto watobro da.

⁸ Tawamhã watobro wamhã, daro mono bâ te za oto te te 're da'a'râmi, sadawa nhipe se na. Ti'ai ãma hã darom nhisi zahuré hã maparane za oto. Dodi na duré Madodi na darom nhisi zahuré hã. Tame te za Satanasi hã da'rã'õtõ, dasi'wapé da. Da'ahâ uptabi na te za da'a'rã'õtõ. Â poré zaihâ na supara 're ĩsimi'wara mono ne, da'ahâ uptabi di za.

⁹ Tawamhã daro mono bâ te za oto dasiwi romnhitom ni. Da te dasiwi romnhito wamhã, te za 'ri nho'u hã dasiwi ubu ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ĩsawi mono hã, ĩsib'a'uwê norĩ, ĩwa 're ïhâimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ hã da te dasiwi uprosi da, te za dasiwi ubu ni. Tane nherë, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za hâiwa hawi uzâ hã sâmra. Te te sâmra wamhã, te za ãma da'uprosi, unhamma ro'o na.

¹⁰ Tawamhã Wa'uburé hã sadawa nhipe se na te te 're ĩda'a'râmi mono hã te za me ni, unhamma ro'o u'âsi u, ẽtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. Â hawi ropoto siwamnarĩ norĩ, da te ĩwabzurizéb u te za me ni. Tawamhã tame te za oto te te 're robzépata za'etẽ u'âsi za'ra, ône u'âsi.

Âne wa tõ te awaihu'u, ȃnhotõ 'rowim ne.

Da te 're ĩdaza'ré za'ra mono zé 'râsatu wasu'u

¹¹ Tawamhã wa tõ duré 'madâ, danhib'apito simasisizé ȃrã hã, ȃsa'etẽ uptabi hã. Âma ȃsâmra hã wa tõ duré sabu. Tawamhã uburé uptabi, ma tõ ti'a hã ai'utõ, hâiwa zama.

Marī ō uptabi di oto. Da te 're 'madâ'â zahuré mono ō di oto, ti'a hā hâiwa me. Tâibâ ma tō ai'utōrī pese zahuré.

¹²⁻¹³ Tawamhā wa tō duré 'madâ'â za'ra, 're ūdadâ'â za'ra mono hā, dama ūpire norī hā, duré dama ūwapu norī hā. Da'upsâtā mono bâ, te aihîni pese danhib'apito simasisizém nho're aimasam ni. Â poré mono bâ, â na 're ūdasî'utōrī mono norī zama te aimasam ni, adâ 're ūhâimana za'ra mono zém hawib zama. Tawamhā ūbaihâ ahâ na ma tō sôzi za'ra ni, ti'ab ré uburé marī, da te 're ūmanhaři za'ra mono zém na rob'ui'éré hā, marī ūwē na, duré ūwasété na zama. Ma tō duré sôzi ūbaihâ hā, 'Re ūhâimana u'âsi mono 'rata za rowé na 're ūdahâimana u'âsi za'ra mono norī nhisi ré hā. Tawamhā ūbaihâ na da te 're ūmanhaři wě za'ra mono zéb ui'éré zarina, ma tō da'âma rowairébé za'ra ni. Da te 're ūmanhaři wasétê za'ra mono zéb ui'éré zarina zama, ma tō aihîni pese da'âma rowairébé za'ra ni.

¹⁴⁻¹⁵ Tawamhā ni'wam norī hā ūbaihâ na 're ūhâimana u'âsi za'ra mono norī nhisi, 're ūsimi'wara mono zém na ūsimi'wara ō norī hā ma tō sâmra ni, unhamma ro'o u'âsi u. (Â hā unhamma ro'o u'â hā maparane âma 're ūdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u.)

'Re ūdadâ'â za'ra mono zé hā tâibâ oto. Duré adâ hā aré 're ūhâimanâ za'ra mono zé hā, tâibâ duré oto. Ma tō ab're 're sâmra ni, uburé adâ'â norī hā, unhamma ro'o u'âsi u. Taha wa, tâibâ oto, adâ 're ūhâimana za'ra mono zé hā.

Āne wa tō, za ūromhâimana mono zé hā te azabu, danhotō 'rowim ne da te 're ūrosawérē za'ra mono ne.

21

Hâiwa ūté wasu'u, ti'a ūté wasu'u me

¹ Tawamhā wa tō duré 'madâ hâiwa ūté hā, ti'a ūtēb zama. Hâiwa 'rada hā ma tō ai'utōrī pese, ti'ai 'rata zama. Â zama ma tō ai'utōrī pese.

² Tawamhā wa tō duré 'madâ, 'ri nho'u hā, ūwasédé hā ūwa 're ūhâimana mono ō hā, Zeruzarē ūtém na ūsimi hā. Hâiwa hawi te wei mo, 'Re ūhâimana u'âsi mono hawi. Pi'ō hā oto mro da, 're ūsimi'usa wě uptabi za'ra mono ne, ma we si'ra, 'ri nho'u ūwē uptabi hā.

³ Tawamhā damreme 'râihâ hā wa tō duré wapa, danhib'apito simasisizém hawi we te te ūnhâři hā. Āne te we ūma tinhia:

— Ma'âpê, waihu'u. 'Re ūhâimana u'âsi mono hā te za oto dasiré 're hâimana u'âsi, 'râwi. Ūsib'a'uwě te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra. Te za tō oto dasiré 're hâimana u'âsi. Ūsib'apito za'ra te za oto 're hâimana, 'Re ūhâimana u'âsi mono hā.

⁴ Te za duré da'atōmo u'ō, oto dapê'ëzé ō u'âsi 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 'Re dadâ'â za'ra mono ō di za

oto. Duré 're dasiwa'ō za'ra mono õ di za oto. Duré dahâzé, da te 're sépata za'ra mono õ di za oto. E marī wa. Uburé 're īromhâimana 'rata mono zé hā si'utōrī pese wa oto. — Äne ma tō nī'wa tinhā, mreme 'rāihâ na.

⁵ Tawamhā 'Re īhâimana u'âsi mono hā danhib'apito simasisizém na īsāmra hā te īma tinhā, äne:

— Ma'āpē waihu'u. Wa hā wa za tō marī īté hā te ab'manharī, ähâna hā. — Äne te īma tinhā.

Tawamhā te duré īma ti'ru:

— Ma'āpē äne äma arob'ui'éré mono. Ähā wasu'u hā uburé marī īté hā za te īab'manharī mono na hā, tō sena. Tō sena wa, ähâna na da te 're rob'umnhasi za'ra mono sina, da te 're īzazei pese za'ra mono da na, te za äma īarob'ui'éré mo.

⁶ Tawamhā te duré īma tinhā:

— Tâibâ oto. Wa tō te äma a'uwaimrami. Wa hā īsâna'rata hawimhā marī õ ré hā, wa tō 're īhâimana u'âsi. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, īsarina īsî'utōrī õ di za, wa hā. Öne u'âsi, wa za 're īhâimana.

Tawamhā ni'wam norī hā te te 're 'rubu za'ra mono wamhā, wa za â u'â hā te tâma 're õb za'ra, wa'âbâ äna, da te 're ähuri mono wa, īsiré rowē na 're īdanomro u'âsi mono zéb da hā.

⁷ Ni'wam norī hā tidâ'âzéb u īwi sipizari äna, Satanasihi äma te te īai'uté za'ra norī hā ta norī ma, wa za īsib'apito za'ra 're īhâimana. īnhib'a'uwē si te za oto 're hâimana za'ra.

⁸ Tane nherē, ni'wam norī hā te za unhama ro'o u'âsi wa'wa 're hâimana u'âsi za'ra, aré da te 're simroi mono pipa te, īwi 're īsipizari za'ra mono norī hā, duré te te 're īzazei utōrī za'ra mono norī hā, duré marī īwasété uptabi na 're īhâimana wasété za'ra mono norī hā, duré dapârī'wa norī hā, duré dahâiba na 're īhâimana wasété za'ra mono norī hā, duré simi'â na 're īhâimana za'ra mono norī hā, duré romhâiba 'manharī äma īupana 're īwata za'ra mono norī hā, duré sadawa nhipeste na 're īhâimana za'ra mono norī hā. Uburé pese, te za ëtë ro'o nhizédé uzé pire wa'wa 're dahâimana u'âsi za'ra, 're īdahâimana wasété za'ra mono norī hā, unhama ro'o u'âsi wa'wa. Unhama ro'o u'â hā maparane äma 're īdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u. — Äne ma tō īma rowaihu'u siro, 'Re īhâimana u'âsi mono hā.

Zeruzarē īté wasu'u

⁹ Tawamhā 7 na hâiwa äma romhuri'wa norī siré hā ma tō misi we ītême 'maimo, 7 na u'awi ré īhâimana za'ra norī siré hā, rob'manharī pipa na te te dama 're īrob'manharī wasété za'ra mono norī siré hā. Tawamhā äne te īzatō:

— We īsiré aimorī, Pone'ërebâ mro da hā sabu da. — Äne te īzatō.

¹⁰ Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō duré aimawi īuihā pi'ra. Te te īuihā pi'rai wa, wa tō duré aimawi īhāiba. Taha pari, ma tō hāiwa āma romhuri'wa hā īzaprō, ētē 'rāihā za'ētē uptabi u, īrāihā uptabi u. Te te īzaprōni wamhā, Zeruzarē īté hā wa tō 'madâ, marī īwasédé hā īwa 're īhāimana mono ò hā, hāiwa hawi we te te īsi'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hawi.

¹¹ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimirowa'a na, te 'ri nho'u hā tirowa'a za'ētē. Ētē'ubuzi zarob'a si'ubuzi ne, ma ai'ubuzi, 'ri nho'u hā.

¹²⁻¹³ Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra hā 'rāihā uptabi di. 'Ridawa īsa'ēne hā 12 na īhāiba hā. Bâtâ pusizém niwîmhā si'ubdatō 'ridawa īsa'ēne hā, duré bâtâ zasizém niwîmhā si'ubdatō 'ridawa īsa'ēne hā. Duré hāiwa'a're nhimire niwîmhā, si'ubdatō. Duré hāiwa'a're nhimi'e niwîmhā si'ubdatō, 'ridawa īsa'ēne hā. Uburé hā 12 na īhāiba hā. Duré 'ridawa za'ētē mono bâ te hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā misi si simasa, 'ridawa 'madâ'â'wa norī hā. Duré 'ridawa za'ētē mono bâ rob'ui'éré hā misi si, Izarazéhé 'ra nhisi mono na rob'ui'éré hā, 12 na īra nhisi mono na rob'ui'éré hā.

¹⁴ Duré wa'ra nhana'rata uparizé mono hā ētē tōmo wawē topa hā 12 na īhāiba hā. Taha na 12 na Pone'erebâ zadawa wasu'u'wa norī nhisi mono hā. Misi si āma īsisi ui'éré mono hā.

¹⁵ Tawamhā hāiwa āma romhuri'wa hā te te īma īnharī hā te wedehu waré ne hā 're ti'â, marī pibuzé hā, ētē'ubuzi pré oru 'manharī hā. 'Ri nho'ōmo zada're te te āma īpibuzéb da hā te 're ti'â, duré 'ridawa īsa'ētē mono pibuzéb da zama, duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra pibuzéb da zama.

¹⁶ Tawamhā 'ri nho'ōmo zada're te te pibui mono wamhā, īsasé're mono hā aiwapsi ma wairébé, ti'ai pibuzém na īpibuzé mono hā. īna're pibuzé mono hā aiwapsi ma wairébé. Duré ī'a're mono pibuzé hā aiwapsi ma wairébé, duré īsihâi mono hā. Uburé pese aiwapsi īpibuzé mono hā. Āne īpibuzé mono hā, 2200 na ti'ai pibuzém na īna're pibuzé mono hā duré ī'a're pibuzé mono hā, duré īsihâi pibuzé mono hā.

¹⁷ Tawamhā ma tō duré pibu, wa'ra hā īsimi'rāmi na hâza'ōtō zô. Te te pibui wamhā, 64 na īpibuzé hā. Ti'ai āma da te 're īropibu za'ra mono zéb za'ratazéb zarina, īpibuzé hā.

¹⁸ Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra hā ētē'ubuzi zarob'a na īmanharī hā. Duré 'ri nho'u hā oru uptabi na si 'ri mono hā, aimawi na wazari āna. Aiwa simhi ne hā sarob'a uptabi di duré.

¹⁹⁻²⁰ Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra nhana'rata uparizé mono wazarimhā, misi si ētē'ubuzi wa'âbâ za'ētē mono hā īwamri mono bâ. 12 na ētē'ubuzi wa'âbâ za'ētē mono hā, īwamri mono bâ, īto pré wamri mono bâ, duré ītob'uzé wamri

mono bâ.

²¹ Duré 12 na 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'ētē mono hâ, a'é tōmo wawē ne ītob'a 'manharî mono hâ, misi si. Duré 'ri nho'ōmo 'ri wa'wa 'ri nhi'riti wawē hâ ētē'ubuzi pré oru uptabi na ī'manharî hâ, īwazari õ na. Aiwa simhi ne sarob'a uptabi di.

²² Tawamhâ 'ri nho'ōmo āma 'Re īhâimana u'āsi mono āma 're īdawata za'râ mono zé hâ te īwa sâmri õ di. Robaba di. Uburé Danhib'apito uptabi hâ, 'Re īhâimana u'āsi mono īwaihu'u pe hâ, duré Pone'ērebâi me oto 'râwi da'rata 're hâimana u'āsi zahuré mono na dâ'âsina, īsôrōwa hâ oto hâimana õ di.

²³ Duré 'ri nho'ōmo na hâ bâdâ te te 're rob'uiwē mono õ di za oto, a'amo zama. 'Re īhâimana u'āsi mono nhimirowa'a na te za oto te te 're rowa'a, Pone'ērebâ nhimirowa'a na zama.

²⁴ Tawamhâ daro mono bâ 're īdahâimana za'râ mono norî hâ te za īsimirowa'a na 're dahâimana za'râ. Duré dama īpire za'râ norî hâ te te 're īda'madâ'â za'râ mono norî hâ te za tinhicro hâ ahâ uptabi na 'wasa, 'ri nho'u ītêb u.

²⁵ Tawamhâ duré 'ridawa za'ētē mono hâ 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'ētē mono hâ te za 'ridawa haré 're simasab u'āsi, õne u'āsi sitob ãna. Tame oto 're mara waihu'u mono õ wa, te za 'ridawa haré 're simasab u'āsi.

²⁶ Tawamhâ daro mono bâ te za danhibro hâ 'wasari ni, 'ri nho'u ītêb u. Uburé dawaihu'u pese na romhuri pese zéb ré, te za asisi ni.

²⁷ Tawamhâ marî īwasédé hâ da te 'mazasi za'râ õ di za. Duré 're īdahâimana wasétâ za'râ mono norî hâ, duré 're īdazadawa nhipeze za'râ mono norî hâ ītême 're danhisisi waihu'u mono õ di za oto. ībaihâ na 're īdahâimana u'āsi za'râ mono norî nhisi 're īsimi'wara mono zém na, īsisi, 're īsimi'wara mono norî si, te za ītême 're sisisi, Pone'ērebâ te na īsisi ui'éré ré mono hâ.

Āne romnhowa īromhâimana mono hâ, te ī'azabui mono hâ.

22

¹ Tawamhâ hâiwa āma 'Re īhâimana u'āsi mono ma romhuri'wa hâ, tô õ hâ ma tô duré īzaprō, â u'â hâ te 'madâ'â da. Â u'â hâ da te 're âhuri mono wa, dato sina 're īdanomro u'āsi mono zé hâ. Simhi zarob'a uptabi ne â zarob'a uptabi di, â u'â hâ. Panho'u 're īpraba za'râ mono ne, te 'Re īhâimana u'āsi mono norî simasisizéb zahâpâ hawi tipraba, Pone'ērebâi me.

² 'Ri nho'ōmo wa'wa, 'ri nhi'ridi īnomro wa'wa, te tipraba. Duré wede hâ â praba zaihâ si'uiwa na īsâna'rata si'uiwa hâ te tame 're sa, ī'râ hâ da te 're huri mono wa, 'Re īhâimana u'āsi mono 'rata, dato sina 're īdanomro u'āsi mono zé hâ. A'amo sidâpâsi ī'râzé hâ. Wahub sidâpâsi te 're 'râi u'āsi. Duré īsu hâ daro mono bâ apâ āma 're īdazéptâ'â za'râ mono zéb da hâ.

³ Duré marī īwasédé hā 'Re īhāimana u'âsi mono te te 're īawē'ō pese mono hā, īwa 're hāimana za'ra mono õ di za, 'ri nho'ōmo āma hā. Duré 'Re īhāimana u'âsi mono hā te te 're īda'awē'ō pese mono hā īwa 're dahāimana za'ra mono õ di za.

Taha wa, 'Re īhāimana u'âsi mono norī simasisizé hā te za 're hāimana, Pone'erebāi me, danhib'apito simasisizém ne hā, te te āma 're īda'ab'madâ'â u'âsi zahuré mono zéb da hā. Taha wa, te za īsib'a'uwe norī hā āma 're wata u'âsi za'ra.

⁴ Te za duré īubu hā te te siwi 're 'madâ'â u'âsi za'ra. Duré īisi na uihā ui'éré ré, te za 're hāimana za'ra.

⁵ Tamemhā 're mara waihu'u mono õ di za, 'Re robra waihu'u mono õ dâ'âsina, rob'uiwēzém na da te 're rob'uiwē za'ra mono õ di za oto. Duré bâdâ hā te te 're rob'uiwē mono õ di za oto. Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re īhāimana u'âsi mono si te za te te dama 're rowa'a. Tawamhā īsib'a'uwe norī hā te za īsadawa para pire na 're hāimana u'âsi za'ra, õne u'âsi.

Āne romhā ré īromhāimana mono hā, īnhotō 'rowim ne, te īazabui mono hā, duré te īawaihu'u mono hā.

Zezusi apâ we timorizém na te te sina īdapo're pu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhā hâiwa āma romhuri'wa hā tō õ hā te duré īma tinhā, āne:

— Āhā wasu'u hā tō sena. Tō sena wa, te za rob'umnhasi sina da te 're sazei pese za'ra, da te 're wawā za'ra mono āna. 'Re īhāimana u'âsi mono hā te tizadawa wasu'u'wa norī ma, Tipē'ezani hā te te tāma 're anhomri, taha na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Ta hā 'Re īhāimana u'âsi mono hā ma tō hâiwa āma tāma īromhuri'wa hā we īzatō, tō sena za īromhāimana mono zém na te aimā awaihu'u sirōmo mono da, duré īnhipai u īsib'a'uwe norī ma, te aimā īawaihu'u mono zéb zarina tāma waihu'u za'ra mono da. — Āne hâiwa āma romhuri'wa hā ma tō īma waihu'u.

⁷ Tawamhā Zezusihī mreme hā wa tō wapa, tizazei'wa norī te te īpo're pu'uzé hā. Āne te tinhā:

— Ma'āpē, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morī su apâ. Āhā wasu'u hā tō sena, ībaihā na za īromhāimana mono zém na rob'ui'éré hā ni'wa hā te te 're wapari pese mono wamhā, tāma 're rowē u'âsi mono di za. — Āne te tinhā, Zezusī hā.

⁸ Wa hā Zuwā hā wa tō āne uburé marī hā te awapari. Wa tō duré āne te ab'madâ'â. Tawamhā āne te awapari mono pari, duré āne hā te ab'madâ'â mono pari, wa tō hâiwa āma romhuri'wai papara aime, āma īwata da, za īromhāimana mono zém na te te īma īawaihu'u mono āma.

⁹ Tane nherē, te sina īuwati, āma īwata tō da. Āne te īma tinhā:

— Tô'ā. Āne 'manharī tō. Wa hā asine, 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa, wa 're īhāimana, duré asisānawā norī ne hā, īwasu'uウェ na te te dama 're īsadawa wasu'u za'ra mono norī ne hā. Duré āhā wasu'u na īarob'ui'éré mono wapari pese 'wa norī ne hā wa hā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ma'āpē 'Re īhāimana u'āsi mono āma si 're aiwata u'āsi mono. — Āne te āma īwada'u.

¹⁰ Tawamhā te duré īma tinhā, āne:

— Āhā wasu'u hā za īromhāimana mono zém na īarob'ui'éré mono hā asima sawi ō di za. Āma ronomro ō ré, za romhāimana mono na dâ'āsina, te za sō'awi dama 're īawaihu'u mo.

¹¹ Āne na za romhutu na īromhāimana mono zém na dama 're awaihu'u mono nherē, ni'wam norī hā tiwasétē si ōne haré te te 're 'manharī u'āsi za'ra mono wamhā, ōhō na si āma 're hāimana za'ra mono tō. Duré ni'wam norī hā tihāiba na 're hāimana siwamnarī u'āsi za'ra mono wamhā, ōhō na si āma 're hāimanā u'āsi za'ra mono tō duré, rob'rāsatu u hā. Duré ni'wam norī hā te te 're 'manharī wē u'āsi za'ra mono wamhā, wē u'āsi āma 're hāimanā u'āsi za'ra mono. Duré ni'wam norī hā 'Re īhāimana u'āsi mono āma si 're nomro u'āsi mono wamhā, tō ōhō na si 're nomro u'āsi mono tō, rob'rāsatu u hā. — Āne hāiwa āma romhuri'wa hā ma tō īma waihu'u.

¹² Tawamhā Zezusihi mreme hā wa tō duré wapa, ti-zazei'wa norī te te īpo're pu'uzé hā. Āne te tinhā:

— Ma'āpē waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morī su apā. We īmorī wamhā, īnhimipawa'ābāzé hā wa za we īsiré ti'ā, da te īma 're īromhuri wē za'ra mono zéb zarina te āma da'apawa'ābā mono da.

¹³ Wa hā duréihā marī ō ré hā wa tō 're īhāimana. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, īsarina īsi'utōrī ō di za wa hā. Ōne u'āsi, wa za 're īhāimana u'āsi. — Āne Zezusihi mreme, te īwapari hā.

¹⁴ Duré, ni'wam norī hā uza hāirā da, ti'uza te te 're īupsōi pese za'ra mono hā, ta norī ma si tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za. Tane tiwasétē wi, 're īsipizari za'ra mono hā, 'Re īhāimana u'āsi mono, īwasédé te te tāma 're ī'a'upsōi mono zé, te wasu'u, īuza hāirā hā. Ta norī si te za rob'rāi u'ā hā te te 're huri, da te 're huri mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono 'rata āma 're īdanomro u'āsi mono zé hā. Ta norī si te za duré ōne haré 'ri nho'ōmo u 're sisisi, 'ridawa za'ētē na, ni'wa te te tiwi sitob za'ra āna.

¹⁵ Ni'wam norī si 'ri nho'ōmo u 're sisisi waihu'u mono ō di za, marī īwasétē uptabi na 're īdahāimana wasétē uptabi za'ra mono norī hā, duré simi'ā na 're īdahāimana za'ra mono norī hā, duré dahāiba na 're īdahāimana wasétē za'ra mono norī hā, duré dapārī'wa norī hā, duré romhāiba 'manharī āma, 'Re īhāimana u'āsi mono upana 're īdawata za'ra mono norī hā,

duré sadawa nhipseze ze te, uburé dama 're ūsadawa nhipseze za'ra mono norī hā. Ta norī hā 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'ri nho'ōmo u hā.

¹⁶ Tawamhā Zezusihi mreme hā wa tō duré wapa. Āne te ūma tinhā:

— Wa hā Zezusi, wa tō hāiwa ūma ūma romhuri'wa hā we atēme satō, ã hā te ūawaihu'u mono hā te te aimā awaihu'u mono da, 'ri nho'ōmo mono bâ ūzazei'wa norī, siré 're ūsi'rā'ōtō u'āsi mono norī ma, awaihu'u mono da, ūsipai u. Wa hā apito Dawihi nhihudu, za ūsine ūpire na te 're ūda'ab'madâ'ā mono da hā. Wa hā awē u, wasi wawē 're ro'o pese mono ré, da'āma 're ū'awē za'ra mono ne, wa za romhāimanazép té, te dama 're apisutu, ūmama nhib'a'uwē norī ma. — Āne te duré ūma siwasu'u, Zezusi hā.

¹⁷ 'Re ūhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā te Pone'ērebâi mro da me, dazô 're hârâ u'āsi zahuré, āne:

— We 're anomro aba mono, â u'āsi u. — Āne te dazô 're hârâ u'āsi zahuré.

Tawamhā ni'wam norī hā āne hā te te 're wapari za'ra mono wa, â u'āsi u 're nomro mono wamhā, te za duré ūhârâ zahuré na dazô 're hâsī u'āsi.

Da te 're 'rubu za'ra mono wa, da te 're ūhuri mono ne, ni'wam norī hā te te sima 're wē za'ra mono wamhā, te za tō â u'āsi u 're nomro, te te 're ūhuri u'āsi mono da, wa'âbâ ãna. Â u'â hā da te 're ūhuri mono wa, 'Re ūhāimana u'āsi mono 'rata 're ūdanomro u'āsi mono zé.

Zuwā, te te dama ūma ūrob'ui'éré 'rāsatu zé wasu'u

¹⁸ Wa hā Zuwā hā, wa za oto ūma aipo're pu'u sirōmo za'ra wa'wa ūmreme pire na, ãhā wasu'u na, ã ūbaihâ na, za ūromhāimana mono zém na te ūarob'ui'éré mono hā, 're ūwapari za'ra wa'aba mono norī hā. Ni'wam norī hā ãhā wasu'u hā siwa'ru sihawim na te te ūma 're sa'ëtē za'ra mono wamhā, te za 'Re ūhāimana u'āsi mono hā te te 're hâ za'ra, ã ūbaihâ na te te dama 're ūrob'manharī pipa mono zé ūsimi'wara mono zarina. Taha na, te za te tāma 're sa'ëtē za'ra, ūhârâ hā.

¹⁹ Duré ni'wam norī hā ãhā wasu'u hā za ūromhāimana mono zém na te ūarob'ui'éré mono hawimhā tō senai õ newa, te te 're sani za'ra mono wamhā, te za 'Re ūhāimana u'āsi mono hā rob'rāi u'â hā te te tiwi 're sawi za'ra, te te dame 're huri tō mono da, 'Re ūhāimana u'āsi mono 'rata rowē na 're danomro u'āsi tō mono da. Te za duré 'ri nho'u ūtē hā ūwē uptabi hā te te tiwi 're sawi za'ra, ūwasédé hā ūwa 're ūhāimana mono õ hā. Æhā na, wa tō ã ūbaihâ na ūma rob'ui'éré pa, ã 'ri nho'ōmo na hā, duré rob'rāi u'āsi na hā.

²⁰ Tawamhā Zezusi hā te duré ūrēme ma siwasu'u, ã te ūma ūarob'ui'éré mono na te te ūma ūawaihu'u mono 'wa hā. Āne te siwasu'u:

— Tō sena, wa za wei morī su apâ. — Āne te siwasu'u.

Tane tō. Wanhib'apito Zezusi apâ we aimorī su'u tō.

²¹ Wa hā Zuwā hā wa za oto asawi za'ra wa'wa, īrēme ma. Wa ūsima te 're aiwē u'âsi za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezusi te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono da, duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. Āne wa ai'āma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa.